รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์

(Final Report)

โครงการ

โครงการประสานงานการวิจัยเพื่อสนับสนุนการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs)

Research Coordination for SDGs

โดย

อ.ชล บุนนาค คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

และคณะ

มิถุนายน 2561

สัญญาเลขที่ SRC59X0001

รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์
(Final Report)

โครงการประสานงานการวิจัยเพื่อสนับสนุนการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs)
Research Coordination for SDGs

หัวหน้าโครงการและนักวิจัย

อ.ชล บุนนาค คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

คณะผู้วิจัย

นายอรรถเศรษฐ์	จริยธรรมานุกูล	นักวิจัยอิสระ
ดร.ณัฐวิคม	พันธุวงศ์ภักดี	นักวิจัยอิสระ
นางสาวณัชฎา	คงศรี	นักวิจัยอิสระ
นางสาวปาริชาติ	เรืองเดช	นักวิจัยอิสระ
นางสาวธรรมพร	สุขมี	ผู้ช่วยนักวิจัย

สนับสนุนโดย สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.)

(ความเห็นในรายงานนี้เป็นของผู้วิจัย สกว.ไม่จำเป็นต้องเห็นด้วยเสมอไป)

บทคัดย่อ

รายงานฉบับนี้เป็นรายงานฉบับสมบูรณ์ของโครงการประสานงานการวิจัยเพื่อสนับสนุนการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDG Move) ซึ่งถือเป็นหน่วยประเด็นวิจัยเชิงยุทธศาสตร์ (SRI Unit) หน่วยที่ 14 ของสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) มีวัตถุประสงค์เพื่อรายงานผลการดำเนินงานทั้งหมดของโครงการตลอด 1 ปีที่ผ่านมา (ระหว่างสิงหาคม 2559 ถึง กันยายน 2560) โดยการดำเนินงานดังกล่าวเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของ โครงการประสานงานฯ มีทั้งหมด 5 ประการคือ (1) เพื่อส่งเสริมสนับสนุนงานวิจัยภายใต้ประเด็นงานวิจัยที่สนับสนุนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน(SDGs) (2) เพื่อประสานงานเครือข่ายนักวิจัยด้านที่เกี่ยวข้องกับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน เพื่อจัดการองค์ความรู้สังเคราะห์ และถอดบทเรียนงานวิจัยที่เกี่ยวกับเป้าหมายด้านต่างๆ และผลิตเป็น ข้อเสนอเชิงนโยบาย (3) เพื่อประสานงานเชื่อมโยงเครือข่ายนักวิชาการ ภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคมที่ทำงานในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนเพื่อจัดการองค์ความรู้ สังเคราะห์และถอดบทเรียนภาคปฏิบัติที่เกี่ยวข้องกับเป้าหมายด้านต่างๆ (4) เพื่อติดตามความก้าวหน้าทางวิชาการของ SDGs ในระดับสากล (5) เพื่อเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร และสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน สถานการณ์ปัจจุบันและความคืบหน้าเกี่ยวกับการดำเนินการที่เกี่ยวข้องเพื่อขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน

ตลอดระยะเวลา 1 ปีที่ผ่านมา โครงการได้ดำเนินงานหลายประการดังนี้ (1) ร่วมมือกับสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) ในการจัดลำดับความสำคัญเป้าประสงค์ของ SDGs (2) สนับสนุนโครงการวิจัยสำรวจสถานะเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนในบริบทประเทศไทย และทางเลือกมาตรการทางเศรษฐศาสตร์ สังคม และกฎหมาย จำนวน 12 โครงการ (3) จัดทำสื่อสาธารณะในรูปแบบของเว็บไซต์ www.sdgmove.com และ Facebook Page ชื่อ SDG Move TH (4) เข้าร่วมประชุมกับหน่วยงานภาครัฐ ในกระบวนการระดมความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดทำ Roadmap ของหน่วยงานหลักและหน่วยงานรองที่เกี่ยวข้องกับเป้าหมายและเป้าประสงค์นั้น ๆ (5) เข้าร่วมประชุมกับภาคเอกชน ประชาสังคม เยาวชน และองค์กรระหว่างประเทศ เพื่อให้ความเห็นเกี่ยวกับการขับเคลื่อนและให้ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับ SDGs (6) พัฒนาเนื้อหา กิจกรรม และเครื่องมือการอบรมเพื่อใช้ในการอบรมให้กับภาคส่วนต่าง ๆ ที่เชิญนักวิจัยในโครงการไปเป็นวิทยากร โดยมีทั้งในรูปแบบของเกมกระดาน (Board game) และเกมการ์ด และใช้ในการเรียนการสอน (7) ริเริ่มการทำฐานข้อมูลหน่วยงานที่มีภารกิจหรือดำเนินกิจกรรมที่สอดคล้องกับ SDGs

ในการดำเนินงานยุทธศาสตร์ในอีก 3 ปีข้างหน้า (ปีที่ 2 ถึงปีที่ 5) นั้น โครงการประสานงานการวิจัยเพื่อสนับสนุนการพัฒนาที่ยั่งยืน จึงเล็งเห็นว่า ในการขับเคลื่อน SDGs ด้วยความรู้และงานวิจัยนั้น มียุทธศาสตร์ 4 ประการที่สำคัญ คือ (1) การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านความรู้และข้อมูลเกี่ยวกับ SDGs ที่เข้าถึงได้โดยคนทุกกลุ่ม (2) การสร้างเครือข่ายนักวิชาการที่จะเข้ามาช่วยกันหาทางออกให้กับปัญหา

ความยั่งยืนในประเทศไทย ในรูปแบบของ Sustainable Development Solution Network (SDSN) (3) การสร้างองค์ความรู้และพัฒนาแนวทางในการนำ SDGs ไปปฏิบัติจริงในพื้นที่ (Localizing SDGs) (4) การทำงานกับภาครัฐเพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงวิธีการทำงานให้สอดคล้องกับหลักการของ SDGs ยิ่งขึ้น โดยเฉพาะกับหน่วยงานของรัฐในส่วนกลางซึ่งเป็นส่วนที่ทำหน้าที่กำหนดนโยบาย

Abstract

This report is the final report of the Research Coordination for Sustainable Development Goals (SDGs) Project (SDG Move), the 14th Strategic Research Issue (SRI) unit of Thailand Research Fund. The primary purpose is to report activities of the Project in the past year (from August 2016 to September 2017). The activities are in accordance with the objectives of the project. The objectives are in the followings manner: (1) to support and facilitate research under topics related to the SDGs, (2) to coordinate researchers whose researches are related to the SDGs and to formulate policy recommendations from those research, (3) to create a network of the researchers and other sectors (government, private, and civil society) who operate in the same area of sustainable development in order to extract practical experience and knowledge on how to operationalise the SDGs, (4) to monitor and review the progress of research on SDGs at the international level, and (5) to disseminate the knowledge and the understanding, the status, and the progress of the SDGs to the public.

The activities of the project of the past year are in the following manner: firstly, the Project assisted the National Economic and Social Development Board (NESDB) on prioritising the SDG targets. Secondly, it supported 12 research projects aiming at identifying the present status of 12 SDG goals and to, preliminarily, survey economic, social and legal instruments to achieve those goals in the context of Thailand. Thirdly, it created a website (sdgmove.com), and other social media outlets, such as a Facebook page: SDG Move TH, to promote the understanding of the SDGs. Fourthly, its team participated in many meetings of Thai government agencies to comment on their SDG roadmap constructively. Fifthly, the team also participated in meetings and workshops of private sector, civil society organisations, and international organisations to provide comments on how to implement the SDGs, and, sometimes, lecture on basic knowledge of SDGs. Sixthly, content and tools (such as board or card games) for a workshop were

developed for those workshops and classes. Lastly, the Project initiated a prototype database of actors in all sectors working on the SDGs.

According to the experience of the first year, we believe that there are four crucial strategic issues that we should address in the next three years, applying knowledge and research as the main drivers, to support and promote the implementation of the SDGs in Thailand. Firstly, we need to develop an accessible knowledge infrastructure so that everyone can learn about the SDGs. Secondly, Sustainable Development Solution Network (SDSN) needs to be established to gain more cooperation from academics and researchers. Thirdly, knowledge and practices for the localisation of SDGs need to be developed to get the global goals implemented at the local level. Fourthly, the central government and its policy unit need to change their operations to be more aligned with the SDGs.

บทสรุปผู้บริหาร

1. ความเป็นมาและภารกิจของโครงการประสานงานการวิจัยเพื่อสนับสนุนการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs)

- เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals: SDGs) เป็นเป้าหมายการพัฒนาของสหประชาชาติที่ต่อเนื่องมาจากเป้าหมายการพัฒนาแห่งสหวรรษ (Millennium Development Goals: MDGs) ที่เริ่มปี 2001 และหมดอายุในปี 2015 SDGs ที่ถูกนำเสนอในการประชุมสมัชชาใหญ่องค์การสหประชาชาติในปี ค.ศ. 2015 (พ.ศ. 2558) ในเอกสารวาระการพัฒนา 2030 (The Agenda 2030) ซึ่งในครั้งนั้นรัฐสมาชิก 193 ประเทศได้ลงนามรับรองวาระการพัฒนา 2030 และให้คำมั่นร่วมกันว่าจะบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนภายในปี ค.ศ. 2030 ในวันที่ 25 กันยายน ค.ศ. 2015 (พ.ศ. 2558)
- SDGs มีทั้งหมด 17 เป้าหมาย (Goals) ซึ่งระบุถึงประเด็นที่เป้าหมายนี้ให้การครอบคลุม ภายใต้เป้าหมายดังกล่าวมีเป้าประสงค์ (Targets) หรือเป้าหมายย่อย จำนวน 169 เป้าประสงค์ ซึ่งทำหน้าที่ขยายความให้เห็นว่าแต่ละเป้าหมายนั้นครอบคลุมประเด็นอะไรบ้าง โลกในปี 2030 จะมีลักษณะอย่างไร พร้อมทั้งเสนอแนวนโยบายในการบรรลุเป้าหมายบางส่วนไว้ด้วย และเพื่อทบทวนความก้าวหน้าของ SDGs ได้อย่างเป็นระบบ ตัวชี้วัดระดับโลก (Global Indicators) ได้ถูกตั้งขึ้นเพื่อติดตามความก้าวหน้าดังกล่าว เป็นจำนวน 244 ตัวชี้วัด (แต่เนื่องจากมีตัวชี้วัดซ้ำ 12 ตัว จำนวนจริงของตัวชี้วัดจึงเท่ากับ 232 ตัวชี้วัด) เป้าหมายทั้ง 17 เป้าหมายประกอบด้วย

  เป้าหมายที่ 1 ขจัดความยากจนทุกรูปแบบในทุกพื้นที่

  เป้าหมายที่ 2 ยุติความหิวโหย บรรลุความมั่นคงทางอาหารและยกระดับโภชนาการและส่งเสริมเกษตรกรรมที่ยั่งยืน

  เป้าหมายที่ 3 สร้างหลักประกันว่าคนมีชีวิตที่มีสุขภาพดีและส่งเสริมสวัสดิภาพสำหรับทุกคนในทุกวัย

  เป้าหมายที่ 4 สร้างหลักประกันว่าทุกคนมีการศึกษาที่มีคุณภาพอย่างครอบคลุมและเท่าเทียม และสนับสนุนโอกาสในการเรียนรู้ตลอดชีวิต

  เป้าหมายที่ 5 บรรลุความเท่าเทียมระหว่างเพศ และเสริมสร้างความเข้มแข็งให้แก่สตรีและเด็กหญิง

  เป้าหมายที่ 6 สร้างหลักประกันว่าจะมีการจัดให้มีน้ำและสุขอนามัยสำหรับทุกคนและมีการบริหารจัดการที่ยั่งยืน

  เป้าหมายที่ 7 สร้างหลักประกันให้ทุกคนสามารถเข้าถึงพลังงานสมัยใหม่ที่ยั่งยืนในราคาที่ย่อมเยา

  เป้าหมายที่ 8 ส่งเสริมการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจที่ต่อเนื่อง ครอบคลุม และยั่งยืน การจ้างงานเต็มที่ มีผลิตภาพและการมีงานที่เหมาะสมสำหรับทุกคน

เป้าหมายที่ 9 สร้างโครงสร้างพื้นฐานที่มีความทนทาน ส่งเสริมการพัฒนาอุตสาหกรรมที่ครอบคลุมและยั่งยืน และส่งเสริมนวัตกรรม

เป้าหมายที่ 10 ลดความไม่เสมอภาคภายในประเทศและระหว่างประเทศ

เป้าหมายที่ 11 ทำให้เมืองและการตั้งถิ่นฐานของมนุษย์มีความครอบคลุม ปลอดภัย มีภูมิต้านทานและยั่งยืน

เป้าหมายที่ 12 สร้างหลักประกันให้มีรูปแบบการผลิตและการบริโภคที่ยั่งยืน

เป้าหมายที่ 13 เร่งต่อสู้กับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและผลกระทบที่เกิดขึ้น

เป้าหมายที่ 14 อนุรักษ์และใช้ประโยชน์จากมหาสมุทร ทะเล และทรัพยากรทางทะเลอย่างยั่งยืนเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

เป้าหมายที่ 15 ปกป้อง ฟื้นฟู และสนับสนุนการใช้ระบบนิเวศบนบกอย่างยั่งยืน จัดการป่าไม้อย่างยั่งยืนและต่อสู้การกลายสภาพเป็นทะเลทราย หยุดการเสื่อมโทรมของที่ดินและฟื้นสภาพกลับมาใหม่ และหยุดการสูญเสียความหลากหลายทางชีวภาพ

เป้าหมายที่ 16 ส่งเสริมสังคมที่สงบสุขและครอบคลุมเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน ให้ทุกคนเข้าถึงความยุติธรรมและสร้างสถาบันที่มีประสิทธิผล รับผิดชอบ และครอบคลุมในทุกระดับ

เป้าหมายที่ 17 เสริมความเข้มแข็งให้แก่กลไกการดำเนินงานและฟื้นฟูสภาพหุ้นส่วนความร่วมมือระดับโลกสำหรับการพัฒนาที่ยั่งยืน

เป้าหมายทั้ง 17 เป้านี้สามารถแบ่งออกได้เป็น 5 กลุ่ม ประกอบด้วย

กลุ่ม People: ครอบคลุมเป้าหมายที่ 1 2 3 4 และ 5

กลุ่ม Prosperity: ครอบคลุมเป้าหมายที่ 7 8 9 10 และ 11

กลุ่ม Planet ครอบคลุมเป้าหมายที่ 6 12 13 14 และ 15

กลุ่ม Peace ครอบคลุมเป้าหมายที่ 16 และ

กลุ่ม Partnership ครอบคลุมเป้าหมายที่ 17

- ประเทศไทยเป็นหนึ่งใน 193 ประเทศที่ร่วมรับรองวาระการพัฒนา 2030 และ SDGs ในการนี้รัฐบาลไทยจึงได้ตั้งคณะกรรมการเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน (กพย.) ชุดใหม่ขึ้น โดยมีนายกรัฐมนตรีเป็นประธาน และกรรมการประกอบด้วยตัวแทนจากภาครัฐ ภาควิชาการ และภาคเอกชน ภาครัฐ ประกอบด้วยตัวแทนจากกระทรวงต่าง ๆ ภาควิชาการ ประกอบด้วย สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (TDRI) สถาบันวิจัยจุฬาภรณ์ สถาบันธรรมรัฐเพื่อการพัฒนาสังคมและสิ่งแวดล้อม (GSEI) และสถาบันสิ่งแวดล้อมไทย (TEI) และภาคเอกชน ประกอบด้วย สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย และสภาหอการค้าแห่งประเทศไทย และภายใต้ กพย. นี้มีคณะอนุกรรมการอีก 4 คณะ ประกอบด้วย (1) คณะอนุกรรมการขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (2) คณะอนุกรรมการส่งเสริมความเข้าใจและประเมินผลการพัฒนาที่ยั่งยืนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (3) คณะอนุกรรมการ

พัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการพัฒนาที่ยั่งยืน และ (4) คณะอนุกรรมการว่าด้วยการประเมินเชิงยุทธศาสตร์ด้านสิ่งแวดล้อม (Strategic Environmental Assessment: SEA)

- เพื่อให้คณะอนุกรรมการขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน และคณะอนุกรรรมการอื่น ๆ สามารถขับเคลื่อนไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีความจำเป็นที่แต่ละคณะจะมีคณะทำงานที่ทำหน้าที่ประสานงานนักวิชาการที่ทำงานที่เกี่ยวข้องกับเป้าหมายต่าง ๆ กับภาคส่วนต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อร่วมกันหาข้อเสนอแนะเพื่อปรับปรุงมาตรการด้านเศรษฐศาสตร์ สังคมและกฎหมาย และติดตามผลการดำเนินงานด้าน SDGs ได้ “โครงการประสานงานการวิจัยเพื่อสนับสนุนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) หรืออีกชื่อหนึ่งคือ SDG Move จึงถูกตั้งขึ้นโดยสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) โดยในปัจจุบันมีฐานะเป็นหน่วยประเด็นวิจัยเชิงยุทธศาสตร์ (SRI Unit) ที่ 14 โดยมีภารกิจตามวัตถุประสงค์ของโครงการดังนี้
  1) เพื่อส่งเสริมสนับสนุนงานวิจัยภายใต้ประเด็นวิจัยที่สนับสนุนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน
  2) เพื่อประสานงานเครือข่ายนักวิจัยด้านที่เกี่ยวข้องกับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน เพื่อจัดการองค์ความรู้ สังเคราะห์ และถอดบทเรียนงานวิจัยที่เกี่ยวกับเป้าหมายด้านต่าง ๆ และผลิตเป็นข้อเสนอเชิงนโยบาย (Policy Paper)
  3) เพื่อประสานงานเชื่อมโยงเครือข่ายนักวิชาการ ภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคมที่ทำงานในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน เพื่อจัดการองค์ความรู้ สังเคราะห์ และถอดบทเรียนภาคปฏิบัติที่เกี่ยวข้องกับเป้าหมายด้านต่าง ๆ
  4) เพื่อติดตามความก้าวหน้าทางวิชาการของ SDGs ในระดับสากล
  5) เพื่อเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารและสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน สถานการณ์ปัจจุบัน และความคืบหน้าเกี่ยวกับการดำเนินการที่เกี่ยวข้องเพื่อขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน

- ในปีที่ 1 (15 สิงหาคม 2559 ถึง 14 สิงหาคม 2560) โครงการประสานงาน ฯ มีแผนงานหลัก 3 แผนงาน ประกอบด้วย (1) งานประสานงานและสนับสนุนงานวิจัย (2) งานสำรวจและจัดการองค์ความรู้ และ (3) งานเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร โดย**แผนงานที่ 1 งานประสานงานและสนับสนุนงานวิจัย**นั้น มี 2 กิจกรรมหลักคือ หนึ่ง ร่วมมือกับสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) และกระทรวงการต่างประเทศ ในการจัดการประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อจัดลำดับความสำคัญของเป้าประสงค์ SDGs จำนวน 4 ครั้ง และ สอง คือ การสนับสนุนงานวิจัย โดยการให้ทุนวิจัยเพื่อให้มีการสำรวจสถานะเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนในบริบทประเทศไทย และมาตรการด้านเศรษฐศาสตร์ สังคมและกฎหมาย **แผนงานที่สอง คืองานสำรวจและจัดการองค์ความรู้** ซึ่งในส่วนนี้เน้นไปที่การติดตามความก้าวหน้าทางวิชาการ SDGs ในระดับสากล และ **แผนงานที่สาม คือ งานเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร** ซึ่งก็คือการจัดทำเว็บไซต์เพื่อเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับ SDGs

2. งานเชื่อมโยงเครือข่าย งานติดตาม และงานสนับสนุนงานสัมมนาที่เกี่ยวข้อง

2.1 การจัดประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อจัดลำดับเป้าประสงค์ภายใต้เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน

- แผนงานประสานงานและสนับสนุนงานวิจัย มีการดำเนินงาน 2 ส่วนหลัก คือ ประการแรกคืองานประสานงาน ในส่วนนี้ทางโครงการได้ทำงานร่วมกับสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) ในการจัดการประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อจัดลำดับความสำคัญของเป้าประสงค์ SDGs โดยจัดทั้งหมด 3 ครั้ง ประกอบด้วย ครั้งที่ 1 ครอบคลุมเป้าหมายกลุ่ม Planet ทั้งหมด จัดวันที่ 26 สิงหาคม 2559 ครั้งที่ 2 ครอบคลุมเป้าหมายกลุ่ม Prosperity ทั้งหมด จัดวันที่ 5 กันยายน 2559 ครั้งที่ 3 ครอบคลุมเป้าหมายกลุ่ม People และ Peace จัดวันที่ 12 กันยายน 2559 และครั้งที่ 4 จัดร่วมกับกระทรวงการต่างประเทศ ครอบคลุมเป้าหมายที่ 17 จัดวันที่ 25 พฤศจิกายน 2559 และซึ่งคณะทำงานจะทำหน้าที่จัดกระบวนการในการประชุม ดำเนินการประชุม รวมถึงสังเคราะห์และสรุปผลการประชุมด้วย และท้ายที่สุดจะมีการประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อสรุปผลในภาพรวมอีกครั้งหนึ่ง ในวันที่ 28 พฤศจิกายน 2559
- การจัดลำดับความสำคัญนั้นจะเริ่มด้วยการแนะนำโครงการและขั้นตอนทั้งหมดก่อน จากนั้นจะแบ่งผู้เข้าร่วมออกเป็นกลุ่ม กลุ่มละประมาณ 20 คน โดยให้เป็นตัวแทนจากทั้งภาครัฐ ภาควิชาการ เอกชน และประชาสังคม (แต่ในการจัดจริงนั้นผู้เข้าร่วมส่วนใหญ่เป็นภาครัฐ) แล้วให้ผู้เข้าร่วมแลกเปลี่ยนข้อมูลเกี่ยวกับสถานการณ์ของแต่ละเป้าประสงค์ แล้วจึงให้แต่ละคนในกลุ่มช่วยประเมินความสำคัญของเป้าหมาย โดยให้ช่วยให้คะแนนแต่ละเป้าประสงค์ด้วยคะแนน 1-5 ตามเกณฑ์ความสำคัญ (องค์ประกอบย่อยความ ความเร่งด่วนและผลกระทบ) และความพร้อมของแต่ละเป้าประสงค์ (องค์ประกอบย่อยคือความพร้อมด้านความรู้ ข้อมูล กฎหมาย ทรัพยากร และสังคม) จากนั้นทางคณะทำงานจะนำข้อมูลแต่ละองค์ประกอบมาหาค่าเฉลี่ย ในองค์ประกอบย่อย แล้วจึงนำค่าเฉลี่ยขององค์ประกอบย่อยแต่ละอันมาหาค่าเฉลี่ย เพื่อให้ได้คะแนนของแต่ละองค์ประกอบหลัก คือ ความสำคัญ และความพร้อม ท้ายที่สุดคะแนนของเป้าประสงค์ในแต่ละเป้าหมายจะต้องถูก Normalized เพื่อให้สามารถนำมาเปรียบเทียบข้ามกลุ่มได้
- ผลจากการลำดับความสำคัญแสดงไว้ในตารางที่ 1 ผลดังกล่าวถูกนำเสนอต่อคณะกรรมการเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนในการประชุมครั้งที่ 1/2559 (16 ธันวาคม 2559) และถูกรับรองเป็นมติของ กพย. ด้วย

ตารางที่ 1: ผลการจัดลำดับความสำคัญเป้าประสงค์ SDGs

เป้าหมายที่ 1 ยุติความยากจนทุกรูปแบบในทุกที่	
1.3	ดำเนินการให้เป็นผลตามระบบและมาตรการคุ้มครองทางสังคมที่เหมาะสมของแต่ละประเทศและให้ครอบคลุมถึงกลุ่มที่ยากจนและเปราะบาง ภายในปี 2573
เป้าหมายที่ 2 ยุติความหิวโหย บรรลุความมั่นคงทางอาหารและยกระดับโภชนาการ และส่งเสริมเกษตรกรรมที่ยั่งยืน	
2.1	ยุติความหิวโหยและสร้างหลักประกันให้ทุกคน โดยเฉพาะที่ยากจนและอยู่ในภาวะเปราะบางอันรวมถึงทารกได้เข้าถึงอาหารที่ปลอดภัย มีโภชนาการและเพียงพอตลอดทั้งปี ภายในปี 2573
2.4	สร้างหลักประกันว่าจะมีระบบการผลิตอาหารที่ยั่งยืนและดำเนินการตามแนวปฏิบัติทางการเกษตรมีภูมิคุ้มกันที่จะเพิ่มผลิตภาพและการผลิต ซึ่งจะช่วยรักษาระบบนิเวศ เสริมขีดความสามารถในการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ภาวะอากาศรุนแรง ภัยแล้ง อุทกภัยและภัยพิบัติอื่น ๆ และจะช่วยพัฒนาที่ดินและคุณภาพดินอย่างต่อเนื่องภายในปี 2573
2.5	คงความหลากหลายทางพันธุกรรมของเมล็ดพันธุ์พืชที่ใช้เพาะปลูก สัตว์ในไร่นาและที่เลี้ยงตามบ้านเรือนและชนิดพันธุ์ตามธรรมชาติที่เกี่ยวข้องกับพืชและสัตว์เหล่านั้น รวมถึงให้มีธนาคารเมล็ดพันธุ์และพืชที่มีการจัดการที่ดีและมี ความหลากหลายทั้งในระดับประเทศ ระดับภูมิภาคและระดับนานาชาติและสร้างหลักประกันว่าจะมีการเข้าถึงและแบ่งปันผลประโยชน์ที่เกิดจากการใช้ทรัพยากรทางพันธุกรรมและองค์ความรู้ท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องอย่างธรรมและเท่าเทียมตามที่ตกลงกันระหว่างประเทศ ภายในปี2573
เป้าหมายที่ 3 สร้างหลักประกันว่าคนมีชีวิตที่มีสุขภาพดีและส่งเสริมสวัสดิภาพสำหรับทุกคนในทุกวัย	
3.3	ยุติการแพร่กระจายของเอดส์ วัณโรค มาลาเรียและโรคเขตร้อนที่ถูกละเลยและต่อสู้กับโรคตับอักเสบโรคติดต่อทางน้ำ และโรคติดต่ออื่นๆ ภายในปี 2573
3.4	ลดการตายก่อนวัยอันควรจากโรคไม่ติดต่อให้ลดลงหนึ่งในสามผ่านทางการป้องกันและการรักษาโรคและสนับสนุนสุขภาพจิตและความเป็นอยู่ที่ดีภายในปี 2573
3.5	เสริมสร้างการป้องกันและการรักษาการใช้สารในทางที่ผิดซึ่งรวมถึงการใช้ยาเสพติดในทางที่ผิดและการใช้แอลกอฮอล์ในทางอันตราย
3.6	ลดจำนวนการตายและบาดเจ็บจากอุบัติเหตุทางถนนทั่วโลกลงครึ่งหนึ่งภายในปี 2563
เป้าหมายที่ 4 สร้างหลักประกันว่าทุกคนมีการศึกษาที่มีคุณภาพอย่างครอบคลุมและเท่าเทียม และสนับสนุนโอกาสในการเรียนรู้ตลอดชีวิต	
4.1	สร้างหลักประกันว่าเด็กชายและเด็กหญิงทุกคนสำเร็จการศึกษาระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาที่มีคุณภาพเท่าเทียมและไม่มีค่าใช้จ่ายนำไปสู่ผลลัพธ์ทางการเรียนที่มีประสิทธิผลภายในปี 2573
4.2	สร้างหลักประกันว่าเด็กชายและเด็กหญิงทุกคนเข้าถึงการพัฒนา การดูแล และการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัยที่มีคุณภาพ เพื่อให้เด็กเหล่านั้นมีความพร้อมสำหรับการศึกษาระดับประถมศึกษา ภายในปี 2573
เป้าหมายที่ 5 บรรลุความเสมอภาคระหว่างเพศและให้อำนาจของผู้หญิงและเด็กหญิงทุกคน	
5.2	ขจัดความรุนแรงทุกรูปแบบที่มีต่อผู้หญิงและเด็กหญิงทั้งในที่สาธารณะและที่รโหฐาน รวมถึงการค้ามนุษย์ การกระทำทางเพศ และการแสวงประโยชน์ในรูปแบบอื่น
เป้าหมายที่ 6 สร้างหลักประกันเรื่องน้ำและการสุขาภิบาลให้มีการจัดการอย่างยั่งยืน และมีสภาพพร้อมใช้สำหรับทุกคน	
6.1	บรรลุเป้าหมายการให้ทุกคนเข้าถึงน้ำดื่มที่ปลอดภัยและมีราคาที่สามารถซื้อหาได้ภายในปี 2573

เป้าหมายที่7 สร้างหลักประกันว่าทุกคนเข้าถึงพลังงานสมัยใหม่ในราคาที่สามารถซื้อหาได้ เชื่อถือได้ และยั่งยืน	
7.3	เพิ่มอัตราการปรับปรุงประสิทธิภาพการใช้พลังงานของโลกให้เพิ่มขึ้น 2 เท่า ภายในปี 2573
เป้าหมายที่ 8 ส่งเสริมการเติบโตทางเศรษฐกิจที่ต่อเนื่อง ครอบคลุม และยั่งยืน การจ้างงานเต็มที่ และมีผลิตภาพ และการมีงานที่สมควรสำหรับทุกคน	
8.1	ทำให้การเติบโตทางเศรษฐกิจต่อหัวประชากรมีความยั่งยืนตามบริบทของประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งให้ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศของประเทศพัฒนาน้อยที่สุดมีการขยายตัวอย่างน้อย ร้อยละ 7 ต่อปี
8.4	พัฒนาความมีประสิทธิภาพในการใช้ทรัพยากรของโลกในการบริโภคและการผลิต และพยายามที่จะตัดความเชื่อมโยงระหว่างการเติบโตทางเศรษฐกิจและการทำให้สิ่งแวดล้อมเสื่อมโทรม ซึ่งเป็นไปตามกรอบการดำเนินงาน 10 ปี ของโครงการผลิตและการบริโภคอย่างยั่งยืน โดยมีการมีประเทศพัฒนาแล้วเป็นผู้นำในการดำเนินการไปจนถึงปี พ.ศ. 2573
เป้าหมายที่ 9 สร้างโครงสร้างพื้นฐานที่มีความทนทาน ส่งเสริมการพัฒนาอุตสาหกรรมที่ครอบคลุมและยั่งยืน และส่งเสริมนวัตกรรม	
9.4	ยกระดับโครงสร้างพื้นฐานและปรับปรุงอุตสาหกรรมเพื่อให้เกิดความยั่งยืน โดยเพิ่มประสิทธิภาพการใช้ทรัพยากรและการใช้เทคโนโลยีและกระบวนการทางอุตสาหกรรมที่สะอาดและเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมมากขึ้น โดยทุกประเทศดำเนินการตามขีดความสามารถของแต่ละประเทศ ภายในปี 2573
เป้าหมายที่ 10 ลดความไม่เสมอภาคภายในและระหว่างประเทศ	
10.1	ให้บรรลุอย่างต่อเนื่องและคงการเติบโตของรายได้ในกลุ่มประชากรร้อยละ 40 ที่ยากจนที่สุด ในอัตราที่สูงกว่าค่าเฉลี่ยของประเทศ ภายในปี 2573
เป้าหมายที่ 11ทำให้เมืองและการตั้งถิ่นฐานของมนุษย์มีความปลอดภัย ทั่วถึง พร้อมรับการเปลี่ยนแปลงและยั่งยืน	
11.5	ลดจำนวนการตายและจำนวนคนที่ได้รับผลกระทบ และลดการสูญเสียโดยตรงทางเศรษฐกิจที่เกี่ยวกับผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศของโลกที่เกิดจากภัยพิบัติ ซึ่งรวมถึงภัยพิบัติที่เกี่ยวกับน้ำ โดยมุ่งเป้าปกป้องคนจนและคนที่อยู่ในสถานการณ์ที่เปราะบาง ภายในปี 2573
เป้าหมายที่ 12 สร้างหลักประกันให้มีแบบแผนการผลิตและการบริโภคที่ยั่งยืน	
12.4	บรรลุการจัดการสารเคมีและของเสียทุกชนิดด้วยวิธีที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมตลอดทั้งวงจรชีวิตของสิ่งเหล่านั้น ตามกรอบความร่วมมือระหว่างประเทศที่ตกลงกันแล้ว และลดการปลดปล่อยสิ่งเหล่านั้นออกสู่อากาศ น้ำ และดินอย่างมีนัยสำคัญ เพื่อที่จะลดผลกระทบทางลบที่จะมีต่อสุขภาพของมนุษย์และสิ่งแวดล้อมให้มากที่สุด ภายในปี 2563
เป้าหมายที่ 13 ปฏิบัติการอย่างเร่งด่วนเพื่อต่อสู้กับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและผลกระทบที่เกิดขึ้น	
13.1	เสริมภูมิต้านทานและขีดความสามารถในการปรับตัวต่ออันตรายและภัยพิบัติทางธรรมชาติที่เกี่ยวข้องกับภูมิอากาศในทุกประเทศ
13.2	บูรณาการมาตรการด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศในนโยบาย ยุทธศาสตร์ และการวางแผนระดับชาติ
เป้าหมายที่ 14 อนุรักษ์และใช้ประโยชน์จากมหาสมุทร ทะเลและทรัพยากรทางทะเลอย่างยั่งยืนเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน	
14.4	ควบคุมการประมงอย่างมีประสิทธิภาพ และหยุดการจับสัตว์น้ำเกินศักยภาพ การประมงผิดกฎหมาย ขาดการรายงานและไร้การควบคุม การใช้เครื่องมือประมงที่ทำลายทรัพยากรและระบบนิเวศ ตลอดจนการ

	ปฏิบัติตามแผนการจัดการที่กำหนดจากฐานความรู้ทางวิทยาศาสตร์ เพื่อให้มีการฟื้นฟูทรัพยากรประมงโดยเร็วที่สุด อย่างน้อยให้อยู่ในระดับที่สามารถจับสัตว์น้ำได้อย่างยั่งยืนที่สุด (maximum sustainable yield) ตามลักษณะทางชีวภาพของทรัพยากรนั้นๆ ให้เกิดผลสำเร็จภายในปี พ.ศ. 2563
14.6	ยับยั้งรูปแบบการอุดหนุนการประมงบางอย่างที่มีส่วนทำให้เกิดการประมงเกินขีดจำกัด ขจัดการอุดหนุนที่มีส่วนทำให้เกิดการประมงที่ผิดกฎหมาย ที่ไม่มีการรายงาน และไม่มีการควบคุม และระงับการริเริ่มการอุดหนุนในลักษณะดังกล่าว ตระหนักว่าการใช้มาตรการพิเศษและแตกต่างที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพสำหรับประเทศกำลังพัฒนาและด้วยพัฒนาควรอยู่ภายใต้กรอบการเจรจาการอุดหนุนการประมงขององค์การการค้าโลก ให้เกิดผลภายในปี พ.ศ. 2563
เป้าหมายที่ 15 ปกป้อง ฟื้นฟู และสนับสนุนการใช้ระบบนิเวศบนบกอย่างยั่งยืน จัดการป่าไม้อย่างยั่งยืน ต่อสู้การกลายสภาพเป็นทะเลทราย หยุดการเสื่อมโทรมของที่ดินและฟื้นสภาพกลับมาใหม่ และหยุดการสูญเสียความหลากหลายทางชีวภาพ	
15.1	สร้างหลักประกันว่าจะมีการอนุรักษ์ การฟื้นฟู และการใช้ระบบนิเวศบนบกและในน้ำจืดในแผ่นดินรวมทั้งบริการทางระบบนิเวศอย่างยั่งยืน เฉพาะอย่างยิ่ง ป่าไม้ พื้นที่ชุ่มน้ำ ภูเขาและเขตแห้งแล้ง โดยเป็นไปตามข้อบังคับภายใต้ความตกลงระหว่างประเทศ ภายในปี 2563
15.2	ส่งเสริมการดำเนินการด้านการบริหารจัดการป่าไม้ทุกประเภทอย่างยั่งยืน หยุดยั้งการตัดไม้ทำลายป่า ฟื้นฟูป่าที่เสื่อมโทรม และเพิ่มการปลูกป่าและฟื้นฟูป่าทั่วโลก ภายในปี 2563
เป้าหมายที่ 16 ส่งเสริมสังคมที่สงบสุขและครอบคลุม เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน ให้ทุกคนเข้าถึงความยุติธรรม และสร้างสถาบันที่มีประสิทธิผล รับผิดชอบ และครอบคลุมในทุกระดับ	
16.2	ยุติการข่มเหง การใช้ประโยชน์อย่างไม่ถูกต้อง การค้ามนุษย์ และความรุนแรงและการทรมานทุกรูปแบบที่มีต่อเด็ก
16.5	ลดการทุจริตในตำแหน่งหน้าที่และการรับสินบนทุกรูปแบบ
เป้าหมายที่ 17 เสริมความเข้มแข็งให้แก่กลไกการดำเนินงานและฟื้นฟูสภาพหุ้นส่วนความร่วมมือระดับโลกสำหรับการพัฒนาที่ยั่งยืน	
17.1	เสริมความแข็งแกร่งของการระดมทรัพยากรภายในประเทศ โดยรวมถึงผ่านทางการสนับสนุนระหว่างประเทศไปยังประเทศกำลังพัฒนา เพื่อพัฒนาขีดความสามารถภายในประเทศด้านเก็บภาษีและรายได้ของอื่นๆ ของรัฐ
17.11	เพิ่มส่วนแบ่งการส่งออกของประเทศกำลังพัฒนาในการส่งออกทั่วโลกให้สูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ โดยเพิ่มส่วนแบ่งของประเทศพัฒนาน้อยที่สุดให้สูงขึ้น 2 เท่า ภายในปี 2563
17.14	ยกระดับความสอดคล้องเชิงนโยบายเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

2.2 การติดตามและงานสนับสนุนความรู้ให้กับภาคส่วนต่าง ๆ

การดำเนินงานของภาคส่วนต่าง ๆ ในช่วงปีที่ 1 นั้นถือว่าเป็นช่วงแรก ๆ ของการดำเนินการด้าน SDGs ของประเทศไทย ในการนี้โครงการได้ติดตามการดำเนินงานของภาครัฐ ภาคประชาสังคม และภาคเอกชน จนทำให้เห็นภาพความเคลื่อนไหวบางประการดังต่อไปนี้

- **ภาครัฐ:** การขับเคลื่อนของภาครัฐนั้นผ่านกระบวนการทำงานของ กพย. เป็นหลัก โดยในปีนี้ กพย. ได้กำหนดให้หน่วยงานต่าง ๆ ทำหน้าที่เป็นหน่วยงานหลัก และหน่วยงานรอง สำหรับแต่ละเป้าหมาย โดยหน่วยงานหลักมักเป็นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับประเด็นของเป้าหมาย (Goal) โดยตรง ในขณะที่หน่วยงานรองนั้นมักเป็นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับประเด็นของเป้าประสงค์ (Targets) ในแต่ละเป้าหมายมากกว่า

  นอกจากนี้ ในปี 2560 ประเทศไทยตัดสินใจเข้าร่วมการประชุมระดับสูงทางการเมืองว่าด้วยการพัฒนาที่ยั่งยืน (High-Level Political Forum on Sustainable Development) และนำเสนอรายงานการทบทวนความก้าวหน้าของ SDGs ในประเทศโดยสมัครใจ (Voluntary National Review: VNR) ระหว่างวันที่ 10-19 กรกฎาคม 2060 ที่กรุงนิวยอร์ก สหรัฐอเมริกา การนำเสนอรายงาน VNR ทำให้แต่ละกระทรวงจะต้องรวบรวมผลการดำเนินงานในปีที่ผ่านมา ทำให้เกิดการทำงานร่วมกันระหว่างกระทรวงเพื่อจัดทำรายงานดังกล่าว

  กพย. ยังได้มอบหมายให้หน่วยงานหลักและรองจัดทำ Roadmap ทั้งระยะสั้น ระยะกลาง และระยะยาว โดยให้แต่ละกระทรวงที่เป็นหน่วยงานหลักและรองกรอกข้อมูลที่เกี่ยวกับโครงการของกระทรวงลงในตารางข้อมูลที่จัดไว้ให้พร้อมส่งให้กับ สศช. ต่อไป ซึ่งการต้องส่ง Roadmap ให้ สศช. นี้ ส่งผลให้ความถี่ของการประชุมที่เกี่ยวข้องกับ SDGs สูงขึ้นอย่างยิ่ง อย่างไรก็ดี Roadmap ที่ทำขึ้นนั้นยังคงเป็นเพียงการจับโครงการที่มีอยู่เดิมมาจับคู่กับ SDGs แต่ยังไม่มีการวิเคราะห์และเสนอโครงการเชิงยุทธศาสตร์เพื่อบรรลุเป้าประสงค์ต่าง ๆ มากนัก
- **ภาคประชาสังคม:** การจัดประชุมเพื่อขับเคลื่อน SDGs ในภาคประชาสังคมค่อนข้างตื่นตัว โดยกลุ่มที่ค่อนข้างตื่นตัวคือกลุ่มสมัชชาองค์กรพัฒนาเอกชนด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เครือข่ายของคณะกรรมการประสานงานองค์การพัฒนาเอกชน (กป.อพช.) โดยเฉพาะที่ทำงานด้านพลังงาน ผู้หญิง สิ่งแวดล้อม และการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และองค์กรในเครือข่ายของสถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน ทั้ง 3 กลุ่มนี้มีภาพการรับรู้เรื่อง SDGs ในเชิงวิพากษ์ค่อนข้างมากในช่วงต้น แต่เมื่อได้เรียนรู้เพิ่มขึ้นก็พบว่าสามารถใช้ SDGs เป็น action framework ในการทำงานและใช้ในการเจรจาต่อรองกับภาคส่วนอื่น ๆ ได้มากยิ่งขึ้น

  การสนับสนุนของสถาบันวิจัยสังคม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรมองค์การระหว่างประเทศ กระทรวงการต่างประเทศ, สหภาพยุโรป และ Rotary Peace Center จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ช่วยให้การทำงานของภาคประชาสังคมมีทิศทางและกรอบทางวิชาการที่ชัดเจนขึ้น รวมถึงทำให้เกิดเวทีพูดคุยแลกเปลี่ยนที่หลากหลายในหลายพื้นที่ในประเทศไทย โครงการฯ เองก็มีส่วนร่วมกับ

กระบวนการและวงเสวนาต่าง ๆ มาโดยตลอดโดยทำหน้าที่ให้ความรู้ความเข้าใจและความคิดเห็นที่เกี่ยวข้องกับ SDGs

- **ภาควิชาการ:** ภาควิชาการเป็นกลุ่มที่โครงการยังทำงานด้วยไม่มากนัก สิ่งที่โครงการทำในปีที่ 1 มี 2 ประการคือ หนึ่ง เข้าร่วมเวทีสาธารณะและเวทีระดมความคิดเห็นต่าง ๆ ในรายประเด็นที่เกี่ยวข้องกับแต่ละเป้าหมาย เพื่อให้ทราบว่าใครกำลังดำเนินการศึกษาเรื่องใดที่เกี่ยวข้องกับ SDGs อยู่บ้าง และ สอง คือ การเชื่อมเครือข่ายนักวิชาการที่ทำงานรายประเด็นผ่านกระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และให้ความเห็นต่อรายงานวิจัยสถานะเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนในบริบทประเทศไทยฯ ซึ่งกระบวนการดังกล่าวเกิดขึ้น 2 ครั้ง ครั้งหนึ่งคือ การนำเสนอรายงานขั้นกลาง อีกครั้งหนึ่งคือ การนำเสนอรายงานขั้นสุดท้าย อย่างไรก็ดีในปีแรกยังไม่ได้มีการขับเคลื่อนให้เป็นเครือข่ายที่ชัดเจนแต่อย่างใด
- **ภาคเอกชน:** ภาคเอกชนนั้นมีองค์กรที่ขับเคลื่อนหลัก คือ เครือข่ายโกลบอลคอมแพ็กประเทศไทยเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน (UN Global Compact Network Thailand) ที่ทำหน้าที่เป็นผู้ประสานงานของสมาชิกเครือข่าย UN Global Compact ในประเทศไทย ซึ่งสมาชิกแทบทั้งหมดเป็นบริษัทยักษ์ใหญ่ในประเทศไทย นอกจากนี้มูลนิธิมั่นพัฒนากับสำนักข่าวออนไลน์ ThaiPublica ยังมีการจัดโครงการ Thailand SDGs Forum หลายครั้งตลอดปีแรก โดยจัดเป็นงานเสวนาในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับภาคเอกชนโดยตรง
- **องค์กรระหว่างประเทศ**: องค์กรที่จัดด้าน SDGs โดยตรงคือสหภาพยุโรป ซึ่งให้การสนับสนุนสถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (พอช.) และ คณะกรรมการประสานงานองค์กรพัฒนาเอกชนในการจัดวงเสวนาและการจัดให้เกิดการถอดบทเรียนและจัดการองค์ความรู้การขับเคลื่อนภายในภาคประชาสังคม

จากการติดตามการเคลื่อนไหวในปีแรกว่าด้วยเรื่อง SDGs พบว่า ในช่วงต้นของการขับเคลื่อน แรงเสียดทานระหว่างภาคประชาสังคมกับภาครัฐและเอกชนมีสูงมาก ความไว้เนื้อเชื่อใจกันมีอยู่ในระดับต่ำมาก ทำให้ในเบื้องต้นการดำเนินการของภาครัฐและเอกชนจึงไม่ได้รับการมีส่วนร่วมจากภาคประชาสังคมมากนัก อย่างไรก็ดี หลังจากที่มีการดำเนินการเรื่อง SDGs อย่างจริงจังโดยภาครัฐและภาควิชาการบางส่วน ทำให้ภาคประชาสังคมบางส่วนมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับภาครัฐได้มากยิ่งขึ้น โดยองค์กรที่เป็นตัวเชื่อมหลักในภาครัฐคือกรมองค์การระหว่างประเทศ กระทรวงการต่างประเทศ ส่วนระหว่างภาคประชาสังคมกับเอกชนนั้นยังมีแรงเสียดทานอยู่มาก อย่างไรก็ดีในช่วงปลายปี มีการรวมตัวของภาคเอกชนกับมูลนิธิมั่นพัฒนาไปทำกิจกรรมการพัฒนาในบางพื้นที่ร่วมกับภาคประชาสังคมในพื้นที่อยู่บ้างเช่นกัน

3. การส่งเสริมสนับสนุนงานวิจัย

3.1 ขั้นตอนการดำเนินการสนับสนุนงานวิจัย

- การส่งเสริมสนับสนุนงานวิจัยเป็นหนึ่งในภารกิจหลักของโครงการประสานงานการวิจัยเพื่อสนับสนุนการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) ในปีแรกโครงการพิจารณาว่างานวิจัยที่จำเป็นคือการศึกษาสถานการณ์ปัจจุบันเพื่อให้ทราบสถานะของแต่ละเป้าหมาย ทางโครงการจึงประกาศรับข้อเสนองานวิจัยในหัวข้อ “โครงการสำรวจสถานะของเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนในบริบทประเทศไทย และทางเลือกมาตรการทางเศรษฐศาสตร์ สังคม และกฎหมาย” โดยมีวัตถุประสงค์ดังนี้

1. เพื่อศึกษาสถานะปัจจุบันของประเทศไทยที่เกี่ยวข้องกับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Goal) รวมถึงวิเคราะห์ความสอดคล้องของเป้าประสงค์ (Targets) ที่กำหนดให้ และการปรับและกำหนดเป้าประสงค์ใหม่/เพิ่มเติมที่สอดคล้องกับบริบทประเทศไทย
2. เพื่อจัดลำดับความสำคัญของเป้าประสงค์ (Targets) ภายใต้เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Goal) โดยพิจารณาความสำคัญและความพร้อมของประเทศไทยในการบรรลุเป้าหมายนั้น ๆ
3. เพื่อประเมินสถานะด้านมาตรการที่ภาครัฐและหน่วยงานในภาคส่วนอื่น ๆ ดำเนินการอยู่ สำรวจข้อเสนอแนะจากการศึกษาวิจัยของไทยเกี่ยวกับมาตรการด้านเศรษฐศาสตร์ สังคม และกฎหมายและประสบการณ์จากต่างประเทศที่สามารถใช้เป็นทางเลือกของมาตรการในการบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนในประเทศไทยได้

- โครงการนี้มีระยะเวลาตั้งแต่เดือนพฤศจิกายน 2559 ถึง กันยายน 2560 โดยใช้เวลาในการประกาศโจทย์ รับข้อเสนอและคัดเลือก 2 เดือน มีระยะเวลาให้นักวิจัยในการทำการศึกษา 5 เดือน และนำเสนอและสังเคราะห์งานวิจัยอีก 2 เดือน รวมเป็น 9 เดือน
- หลังจากประกาศโจทย์วิจัยปรากฏว่ามีผู้สนใจส่งข้อเสนอมาทั้งสิ้น 60 ข้อเสนอจากทั่วประเทศ จากข้อเสนอทั้งหมดที 18 ข้อเสนอที่ตรงกับเงื่อนไขของโครงการ คือเป็นการศึกษาสถานะในระดับเป้าหมาย (goal) ครอบคลุมทุกเป้าประสงค์ของเป้าหมายนั้น ๆ ศึกษาการขับเคลื่อนเป้าประสงค์ต่าง ๆ ในระดับประเทศและสากล และสรุปเป็นข้อเสนอเพื่อใช้ในการขับเคลื่อนเป้าหมายที่ทำการศึกษาได้อย่างยั่งยืน ข้อเสนออื่น ๆ ทางโครงการเก็บไว้เป็นฐานข้อมูลเพื่อสร้างความร่วมมือในการทำงานในอนาคต
- ข้อเสนอที่ผ่านการคัดเลือกขั้นต้นจะถูกแบ่งให้กรรมการตัดสินซึ่งเป็นคณะที่ปรึกษาทางวิชาการของโครงการและคณะทำงานเพื่ออ่านและให้คะแนนในรายละเอียดที่เกี่ยวข้องกับ (1) ขอบเขตงานวิจัย (2) ระยะเวลา (3) ข้อมูลผู้วิจัย (4) วิธีการศึกษา (5) งบประมาณ (6) ความสำคัญของปัญหา และ (7)การทบทวนวรรณกรรม ในท้ายที่สุดมีโครงการทั้งหมด 12 โครงการที่ผ่านการคัดเลือก ครอบคลุม 12 เป้าหมาย ซึ่งถือว่าเกินกว่ากับเป้าหมายเชิงผลผลิตขั้นต่ำของโครงการ (10 โครงการ) เป้าหมายที่

ครอบคลุมประกอบด้วยเป้าหมายที่ 1 2 4 5 7 8 9 12 13 14 15 และ 16 เป้าหมายที่ยังไม่มีข้อเสนอโครงการเพื่อรับการสนับสนุนทุนจำนวน 5 เป้าหมาย ได้แก่เป้าหมายที่ 3 6 10 11 และ 17 รายชื่อนักวิจัยและต้นสังกัดแสดงไว้ในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ตารางสรุปขอเสนอโครงการที่ผ่านการคัดเลือก 12 โครงการ

เป้าหมาย		คณะวิจัย	สังกัดหัวหน้าโครงการ
1	ขจัดความยากจน	นางสมพร โกมารทัต นางสาวศิริพร สัจจานันท์ นายเสน่ห์ เดชะวงศ์	สถาบันวิจัยสังคมและเศรษฐศาสตร์ ม.ธุรกิจบัณฑิตย์
2	ยุติความหิวโหย บรรลุความมั่นคงทางอาหาร และยกระดับโภชนาการสำหรับทุกคนในทุกวัย	นายเสถียร ฉันทะ	คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ม.ราชภัฏเชียงราย
4	สร้างหลักประกันว่าทุกคนมีการศึกษาที่มีคุณภาพอย่างครอบคลุมและเท่าเทียม และสนับสนุนโอกาสในการเรียนรู้ตลอดชีวิต	นายชาญศักดิ์ ศรีสวัสดิ์สกุล น.ส.วรัณศณางค์ บุณฑริก	คณะวิทยาการ คอมพิวเตอร์ ม.ราชภัฏอุบลราชธานี
5	บรรลุความเท่าเทียมระหว่างเพศและเสริมสร้างความเข้มแข็งให้แก่สตรีและเด็กหญิง	นายกรกิต ชุ่มกรานต์ น.ส.ยุวรี โชคสวนทรัพย์ นางปรัทยุมน เลปนานนท์	สถาบันวิจัยสังคมและเศรษฐกิจ ม.ธุรกิจบัณฑิตย์
7	สร้างหลักประกันให้ทุกคนสามารถเข้าถึงพลังงานสมัยใหม่ที่ยั่งยืนในราคาที่ย่อมเยาว์	ผศ.ดร.อำนาจ ผดุงศิลป์ รศ.ดร.เรณู สุขารมณ์ นายณัฐพัชร์ อารีรัชกลกานต์	สถาบันวิจัยสังคมและเศรษฐกิจ ม.ธุรกิจบัณฑิตย์
8	ส่งเสริมการเติบโตทางเศรษฐกิจที่ต่อเนื่องครอบคลุมและยั่งยืน การจ้างงานเต็มที่ มีผลิตภาพและการมีงานที่เหมาะสมสำหรับทุกคน	ดร.ไพรัช พิบูลย์รุ่งโรจน์ ดร.วรัทยา ชินกรรม	คณะเศรษฐศาสตร์ ม.เชียงใหม่
9	สร้างโครงสร้างพื้นฐานที่มีความทนทาน ส่งเสริมการพัฒนาอุตสาหกรรมที่ครอบคลุมและยั่งยืนและส่งเสริมนวัตกรรม	นางดวงจันทร์ วรคามิน นางไพรินทร์ ชลไพศาล นายอนุวัฒน์ ชลไพศาล	สถาบันวิจัยสังคมและเศรษฐกิจ ม.ธุรกิจบัณฑิตย์
12	สร้างหลักประกันให้มีรูปแบบการผลิตและบริโภคที่ยั่งยืน	นายสุพจน์ ชุณหโชติอนันต์ นายนพนันท์ วรรณเทพสกุล น.ส.ธิตา อ่อนอินทร์	วิทยาลัยนานาชาติเพื่อศึกษาความยั่งยืน ม.ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
13	เร่งต่อสู้กับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและผลกระทบที่เกิดขึ้น	นางกรรณิการ์ ธรรมพานิชวงศ์ น.ส.ปริญญารัตน์ เลี้ยงเจริญ	สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย
14	อนุรักษ์และใช้ประโยชน์จากมหาสมุทร ทะเล และทรัพยากรทางทะเลอย่างยั่งยืนเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน	น.ส.อำไพ หรคุณารักษ์ น.ส.กาญจนา ย่าเสน	สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย
15	ปกป้อง ฟื้นฟูและสนับสนุนการใช้ระบบนิเวศบนบกอย่างยั่งยืน จัดการป่าไม้อย่างยั่งยืน ต่อสู้การกลายสภาพเป็นทะเลทราย หยุดการ	รศ.ดร.นาฏสุดา ภูมิจานงค์ ดร.อุทัย เจริญวงศ์	คณะสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรศาสตร์ ม.มหิดล

เป้าหมาย		คณะวิจัย	สังกัดหัวหน้าโครงการ
	เสื่อมโทรมของที่ดินและฟื้นสภาพกลับมาใหม่ และหยุดการสูญเสียความหลากหลายทางชีวภาพ		
16	ส่งเสริมสังคมที่สงบสุขและครอบคลุมเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน ให้ทุกคนเข้าถึงความยุติธรรม และสร้างสถาบันที่มีประสิทธิผล รับผิดชอบ และครอบคลุมในทุกระดับ	นายจิรวัฒน์ สุริยะโชติชยางกูล ดร.นณริฏ พิศลยบุตร	สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย

- หลังจากได้รับการคัดเลือก โครงการประสานงานฯ จัดให้มีการประชุมชี้แจงแนวทางการดำเนินการในตอนต้น ที่สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย เมื่อวันที่ 16 มกราคม พ.ศ. 2560 ต่อมาจึงจัดให้มีการประชุมเพื่อนำเสนอรายงานขั้นกลาง ณ โรงแรมแมนดาริน กรุงเทพฯ เมื่อวันที่ 1 พฤษภาคม พ.ศ. 2560 โดยเปิดให้มีภาคส่วนต่าง ๆ ร่วมให้ความเห็นแก่ร่างรายงาน มีผู้เข้าร่วมจากภาครัฐ เอกชน ประชาสังคมและภาควิชาการ ประมาณ 210 คน จากนั้นนักวิจัยทุกทีมส่งงานเมื่อครบกำหนด 5 เดือน เมื่อวันที่ 20 มิถุนายน 2560 และท้ายที่สุดมีการจัดประชุมร่างพิจารณา ร่างรายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์ในวันที่ 7 กรกฎาคม 2560 ณ สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย โดยเชิญผู้ทรงคุณวุฒิทั้งหมดจำนวน 44 คนจากภาคส่วนต่าง ๆ มาเป็นผู้อ่านและให้ความเห็นต่อร่างรายงาน เพื่อแก้ไขและจัดทำรายงานฉบับสมบูรณ์ต่อไป
- หลังจากทุกโครงการส่งรายงานฉบับสมบูรณ์ โครงการประสานงานฯ ได้ทำหน้าที่สังเคราะห์งานทั้ง 12 ฉบับเป็นรายงานสังเคราะห์ (แสดงในรายงานฉบับเต็ม บทที่ 2) และได้จัดงานนำเสนอ เวทีสาธารณะ เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนของประเทศไทย: สถานะและก้าวต่อไป เมื่อวันที่ 25 กันยายน พ.ศ. 2560 โดยได้รับเกียรติจาก ดร.สุวิทย์ เมษินทรีย์ รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี กล่าวปาฐกถาพิเศษ และตัวแทนจากภาคส่วนต่าง ๆ ร่วมแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับทิศทางของงานวิจัยสำหรับ SDGs ในอนาคต

3.2 ข้อค้นพบที่สำคัญบางประการจากการสังเคราะห์

3.2.1 คำนิยาม

- คำนิยามของคำศัพท์ที่ระบุไว้ในเป้าหมาย เป้าประสงค์ และตัวชี้วัด ส่วนใหญ่มีความชัดเจนและสอดคล้องกับบริบทประเทศไทย คิดเป็นร้อยละ 56.08 ของตัวคำนิยามทั้งหมด อีกจำนวนหนึ่งคิดเป็นร้อยละ 19.59 ยังอยู่ในสถานะที่ต้องมีการปรับปรุงและหาข้อสรุปให้ชัดเจน เนื่องจากบางส่วนอาจต้องมีการปรับให้ชัดเจน ปรับให้เหมาะกับบริบท บ้างยังไม่มีคำนิยามจากสหประชาชาติแต่มีการใช้กัน

ทั่วไปอยู่ เป็นต้น ส่วนที่เหลือ ราวร้อยละ 24.33 ของคำศัพท์ที่เกี่ยวข้อง (ที่ระบุไว้ในรายงาน) ที่ยังไม่มีคำนิยามที่ชัดเจนและไม่มีการอ้างอิง

- หากเปรียบเทียบระหว่าง 5 กลุ่ม (5 Ps) จากการสังเคราะห์พบว่า กลุ่ม Peace หรือเป้าหมายที่ 16 มีคำศัพท์ที่ไม่มีคำนิยามและไม่มีการอ้างอิงมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 31.82 ของคำศัพท์ทั้งหมด (14 คำ จาก 44 คำ) แต่ในทางกลับกันก็มีคำศัพท์ที่มีนิยามชัดเจนและสอดคล้องร้อยละ 63.64 (28 คำ จาก 44 คำ) ลักษณะเช่นนี้ใกล้เคียงกับกลุ่ม Planet และ Prosperity ที่ มีคำศัพท์ที่ชัดเจนและเหมาะกับบริบท เป็นสัดส่วนร้อยละ 62.73 และ 77.55 ตามลำดับ และคำศัพท์ที่ไม่มีนิยามและไม่มีการอ้างอิงร้อยละ 26.36 และ 16.33 ตามลำดับ จึงอาจกล่าวได้ว่า ทั้ง 3 กลุ่มนี้มีคำศัพท์ที่มีคำนิยามไม่ชัดเจนจำนวนค่อนข้างน้อยมาก คือ ไม่เกินร้อยละ 12 ของปริมาณคำศัพท์ทั้งหมดของกลุ่ม และสถานการณ์ของกลุ่ม Prosperity นั้นมีความชัดเจนที่สุด
- กลุ่ม People คือกลุ่มที่มีคำนิยามที่ชัดเจนและตรงกับบริบทประเทศไทยน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 39.42 ของคำศัพท์ทั้งหมดของกลุ่ม (54 คำ จาก 137 คำ) คำศัพท์ส่วนใหญ่กลับอยู่ในกลุ่มที่มีสถานะต้องการการปรับปรุงและหาข้อสรุปให้ชัดเจน คิดรวมเป็นร้อยละ 35.77 และคำศัพท์ที่ไม่มีนิยามและไม่มีการอ้างอิงเป็นสัดส่วนร้อยละ 24.82
- ในระดับเป้าหมายนั้น เป้าหมายที่ 1 2 4 5 7 และ 12 เป็นเป้าหมายที่มีคำศัพท์ที่สำคัญเกินร้อยละ 50 ที่ยังไม่อยู่ในสถานะที่มีความชัดเจนและเหมาะกับบริบทประเทศไทย

3.2.2 ตัวชี้วัด (Indicators)

- สถานะของตัวชี้วัดในระดับต่าง ๆ
    - ในภาพรวมจาก 12 เป้าหมาย มีตัวชี้วัดที่เกี่ยวข้องทั้งหมด 153 ตัวชี้วัด มีตัวชี้วัดที่มีข้อมูลและพร้อมใช้งาน 73 ตัวชี้วัด คิดเป็นร้อยละ 48 ของตัวชี้วัดทั้งหมด ตัวชี้วัดที่พอมีข้อมูลแต่ไม่อยู่ในสถานะพร้อมใช้งานด้วยเหตุผลต่าง ๆ 37 ตัวชี้วัด คิดเป็นร้อยละ 24.18 ของตัวชี้วัดทั้งหมด และตัวชี้วัดที่ยังไม่มีแผนการเก็บข้อมูลใด ๆ มีทั้งหมด 41 ตัวชี้วัด คิดเป็นร้อยละ 27 ของตัวชี้วัดทั้งหมด โดยในกลุ่มสุดท้ายนี้ แบ่งย่อยได้เป็นกลุ่มที่ไม่มีข้อมูลแต่มีแผนและหน่วยงานรับผิดชอบแล้ว 10 ตัวชี้วัด คิดเป็นร้อยละ 7 และกลุ่มที่ไม่มีข้อมูลและยังไม่มีแผนการเก็บข้อมูล 31 ตัวชี้วัด คิดเป็นร้อยละ 20 ของตัวชี้วัดทั้งหมด
    - หากพิจารณาตามกลุ่มเป้าหมาย จะพบว่าเป้าหมายในกลุ่ม Prosperity (เป้าหมาย 7 8 และ 9) มีตัวชี้วัดที่สมบูรณ์ที่สุดโดยเปรียบเทียบกับกลุ่มอื่น กล่าวคือ จากตัวชี้วัด 32 ตัว มีตัวชี้วัดที่มีข้อมูลพร้อมใช้ถึง 28 ตัวชี้วัดคิดเป็นร้อยละ 80 มีเพียง 4 ตัวชี้วัดเท่านั้นที่ยังไม่มีข้อมูลและไม่มีแผนจัดเก็บข้อมูล (7.a.1, 7.b.1, 8.b.1, และ 9.4.1)
    - กลุ่มที่มีความพร้อมระดับรองลงมาคือเป้าหมายกลุ่ม People (เป้าหมาย 1 2 4 และ 5) จากตัวชี้วัดทั้งหมด 51 ตัว มีตัวชี้วัดที่พร้อมใช้งาน 29 ตัวชี้วัด คิดเป็นร้อยละ 56.86 ของตัวชี้วัด

ทั้งหมดในกลุ่ม ส่วนตัวชี้วัดที่ไม่มีข้อมูลและไม่มีแผนยังเป็นสัดส่วนที่ค่อนข้างใหญ่ คือ มีทั้งหมด 10 ตัวชี้วัด คิดเป็นร้อยละ 19.61 ของตัวชี้วัดทั้งหมด เช่นเดียวกับเป้าหมายกลุ่ม Planet (12 13 14 และ 15) จากตัวชี้วัดทั้งหมด 44 ตัว มีตัวชี้วัดที่มีข้อมูลพร้อมใช้ 12 ตัว คิดเป็นร้อยละ 27.27 ของตัวชี้วัดทั้งหมดในกลุ่ม ตัวชี้วัดที่ไม่มีแผนการเก็บข้อมูลมี 10 ตัวชี้วัด คิดเป็นร้อยละ 22.73 ของตัวชี้วัดทั้งหมดในกลุ่ม

- กลุ่ม Peace (เป้าหมายที่ 16) มีความพร้อมน้อยที่สุดในเรื่องตัวชี้วัด กล่าวคือ มีจำนวนตัวชี้วัดที่พร้อมใช้คิดเป็นร้อยละ 17.39 ของตัวชี้วัดทั้งหมด (4 ตัวชี้วัด) อยู่ในสถานะข้อมูลไม่พร้อมใช้ร้อยละ 43.48 (ข้อมูลกระจัดกระจาย 6 ตัวชี้วัด (ร้อยละ 26.09) มีข้อมูลเพียงบางส่วน 4 ตัวชี้วัด (ร้อยละ 17.39) และอยู่ในสถานะไม่มีข้อมูลและไม่มีแผนจัดเก็บข้อมูลร้อยละ 34.78 (8 ตัวชี้วัด)
- สิ่งนี้สะท้อนให้เห็นว่า สำหรับตัวชี้วัดในกลุ่ม People Planet และ Peace นั้นปัญหาที่สำคัญอยู่ที่ข้อมูลอยู่ในสภาพที่พร้อมใช้ เช่น มีแต่ยังไม่ได้คำนวณให้สอดคล้อง ข้อมูลกระจัดกระจายตามหน่วยงาน หรือมีข้อมูลเพียงบางส่วน ตัวชี้วัดลักษณะนี้ในกลุ่ม People คิดเป็นร้อยละ 22.73 ของตัวชี้วัดทั้งหมด กลุ่ม Planet คิดเป็นร้อยละ 45.45 ของตัวชี้วัดทั้งหมด กลุ่ม Peace คิดเป็นร้อยละ 43.48 ของตัวชี้วัดทั้งหมด
- ในระดับเป้าหมายเราพบว่า เป้าหมายที่มีความพร้อมที่สุดอยู่ในกลุ่ม Prosperity คือ เป้าหมายที่ 7 มีตัวชี้วัด 6 ตัว อยู่ในฐานะมีข้อมูลพร้อมใช้ทั้งหมด (ร้อยละ 100) เป้าหมายที่ 8 จากตัวชี้วัด 17 ตัว มีตัวชี้วัดมีข้อมูลพร้อมใช้งาน 15 ตัวชี้วัด (ร้อยละ 88) เป้าหมายที่ 9 จากตัวชี้วัด 12 ตัว มีตัวชี้วัดมีข้อมูลพร้อมใช้ 9 ตัว (ร้อยละ 75)
- ในกลุ่ม Planet นอกเหนือจากเป้าหมาย 13 ที่จากตัวชี้วัดทั้งหมด 7 ตัว อยู่ในสถานะมีข้อมูลพร้อมใช้ 4 ตัว (ร้อยละ 57.14) เป้าหมายอื่น ๆ มีตัวชี้วัดอยู่ในสถานะพร้อมใช้งานในระดับที่เท่ากับหรือน้อยกว่าร้อยละ 30 ของตัวชี้วัดของเป้าหมายนั้น ๆ ทั้งสิ้น กล่าวคือ เป้าหมายที่ 12 มีตัวชี้วัดที่มีข้อมูลพร้อมใช้ ร้อยละ 30.77 ของตัวชี้วัดทั้งหมดในเป้าหมาย เป้าหมายที่ 14 ร้อยละ 20 ของตัวชี้วัดทั้งหมด เป้าหมายที่ 15 ร้อยละ 14.29
- สถานการณ์ของกลุ่ม People เรียกได้ว่ามีความหลากหลาย เป้าหมายที่ 2 มีข้อมูลพร้อมใช้มากที่สุด จากตัวชี้วัด 14 ตัว มีตัวชี้วัดที่มีข้อมูลพร้อมใช้ 10 ตัว คิดเป็นร้อยละ 71.43 ของตัวชี้วัดทั้งหมดของเป้าหมาย ลำดับต่อมาคือเป้าหมายที่ 1 จากทั้งหมด 12 ตัวชี้วัด มีตัวชี้วัดที่มีข้อมูลพร้อมใช้ 8 ตัว คิดเป็นร้อยละ 66.67 ของตัวชี้วัดทั้งหมดของเป้าหมาย ต่อมาคือเป้าหมายที่ 5 จากตัวชี้วัดทั้งหมด 14 ตัว มีตัวชี้วัดที่มีข้อมูลพร้อมใช้ 9 ตัว คิดเป็นร้อยละ 64.29 ของตัวชี้วัดทั้งหมดของเป้าหมาย ส่วนเป้าหมายที่ 4 นั้น จากตัวชี้วัดทั้งหมด 11 ตัว มีตัวชี้วัดที่มีข้อมูลพร้อมใช้เพียง 2 ตัว คิดเป็นร้อยละ 18.18 ของตัวชี้วัดทั้งหมด

- ความท้าทายเรื่องตัวชี้วัด มีดังนี้
    - ตัวชี้วัดที่ไม่มีข้อมูลมักเป็นตัวชี้วัดที่ต้องมีการจำแนก (disaggregate) ลงไปถึงระดับเพศหรือสถานะความเปราะบาง
    - ตัวชี้วัดที่ไม่มีข้อมูลมักเป็นประเด็นที่ไม่เคยอยู่ในความสนใจของประเทศไทยมาก่อน เช่น การให้การศึกษาเกี่ยวกับความเป็นพลเมืองโลกและการพัฒนาที่ยั่งยืน (4.7.1) สัดส่วนของเด็กหญิงและผู้หญิงที่ได้รับการขลิบ/ตัดอวัยวะเพศ (5.3.2) สัดส่วนของส่วนแบ่งมูลค่าเพิ่มของอุตสาหกรรมขนาดเล็กในมูลค่าเพิ่มของอุตสาหกรรมทั้งหมด (9.3.1) และประเด็นสิ่งแวดล้อมที่ไม่ได้ส่งผลกระทบต่อมนุษย์โดยตรง (เช่น ดัชนีการสูญเสียอาหาร (12.3.1) ภาวะความเป็นกรดด่างในมหาสมุทร (14.3.1) ดัชนีของปรากฏการณ์ยูโทรฟิเคชั่น และความหนาแน่นของแพขยะพลาสติก (14.1.1) เป็นต้น
    - ปัญหาของตัวชี้วัดที่ไม่สมบูรณ์หรือไม่มี อาจเป็นเหตุมาจากว่า การได้มาซึ่งตัวชี้วัดนั้นต้องอาศัยความร่วมมือระหว่างหลายหน่วยงาน บางกรณีจึงอาจเกิดการเกี่ยงกันว่าใครต้องเก็บข้อมูลจนสุดท้ายไม่มีคนเก็บข้อมูล บางกรณีเกิดปรากฏการณ์ตรงข้ามคือ มีหลายหน่วยงานเก็บข้อมูลแต่กระจัดกระจายและไม่เคยนำมาประสานและสรุปข้อมูลกัน เนื่องจากไม่มีองค์กรเจ้าภาพทำหน้าที่ในการเก็บและจัดการข้อมูลเหล่านั้น
    - ตัวชี้วัดโดยเฉพาะภายใต้เป้าหมายที่ 16 ไปเกี่ยวพันกับประเด็นความมั่นคง ผลประโยชน์ที่ผิดกฎหมาย และอาจเกี่ยวข้องกับการกระทำผิดของภาครัฐเอง ทำให้ข้อมูลส่วนนี้วางแผนการเก็บได้ยาก
    - ตัวชี้วัดบางตัวที่ไม่มีข้อมูลนั้น เป็นตัวชี้วัดระดับโลก (Global Indicator) ที่มุ่งทบทวนความก้าวหน้าในระดับโลกมากกว่าระดับประเทศ
    - ความท้าทายที่สำคัญ คือ ตัวชี้วัดจำนวนมากยังไม่มีค่าเป้าหมายกำหนดมาจากองค์การสหประชาชาติ และในประเทศไทยก็ไม่มีการกำหนดค่าเป้าหมายเหล่านั้นเช่นกัน
- ข้อเสนอเพื่อจัดการกับความท้าทายด้านตัวชี้วัด
    - สำนักงานสถิติและหน่วยงานรับผิดชอบ ปรับวิธีการเก็บข้อมูลให้มีความละเอียดมากยิ่งขึ้น เพื่อให้สามารถนำมาแยกองค์ประกอบย่อยได้ โดยอนุกรรมการด้านข้อมูลภายใต้ กพย. ควรอำนวยความสะดวกด้านงบประมาณ และเทคนิควิธีในการเก็บข้อมูล เพื่อให้เจ้าหน้าที่ทุกหน่วยงานมีศักยภาพที่เหมาะสม
    - จัดให้มีหน่วยจัดการข้อมูลขั้นสุดท้าย (Data Clearing House) สำหรับข้อมูลที่ต้องอาศัยความร่วมมือจากหลายหน่วยงาน หรือมีหลายหน่วยงานเก็บข้อมูลชุดใกล้เคียงกันหลายชุด เพื่อให้เกิดความร่วมมือระหว่างหน่วยงาน และประสานและดำเนินการให้เกิดข้อมูลชุดสุดท้ายที่ใช้ประโยชน์ได้
    - เปิดให้ภาคส่วนอื่น โดยเฉพาะองค์กรภาคเอกชน ภาคประชาสังคมและองค์กรระหว่างประเทศ เข้ามาเป็นผู้ตรวจสอบตัวชี้วัดหลายตัวที่เกี่ยวข้องกับตัวภาคเอกชนเอง (เช่น

ประเด็นของเสียด้านอาหาร) สิทธิมนุษยชน อาชญากรรมข้ามชาติ การกระทำผิดของภาครัฐ ความไม่เป็นธรรมจากนโยบายและกฎหมายของรัฐ โดยอนุกรรมการควรอำนวยความสะดวกในการจัดให้มีการเสริมสร้างศักยภาพ (Capacity Building) ของภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง

- ต้องมีระบบการจัดการ (Governance) ที่ใช้ในการตัดสินใจเรื่องค่าเป้าหมายของตัวชี้วัดแต่ละตัว ให้สอดคล้องกับ SDGs และบริบทของประเทศไทย โดยระบบดังกล่าวควรเปิดให้ภาคส่วนต่าง ๆ เข้ามามีส่วนร่วม และผลการตัดสินใจจะต้องมีผลบังคับให้หน่วยงานของรัฐนำไปปฏิบัติต่อได้

3.2.3 สถานะของเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน

- สถานะของเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน 12 เป้าหมาย
  - ในส่วนของสถานะของเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนนั้น คณะทำงานได้ทำการสังเคราะห์จากข้อมูลตัวชี้วัดที่นักวิจัยได้ทำการค้นคว้าและนำเสนอไว้ในงานวิจัย ซึ่งในการสังเคราะห์ในชั้นนี้พบข้อจำกัดหลายประการ โดยเฉพาะข้อจำกัดที่เกิดจากการที่เป้าหมายนั้นมีตัวชี้วัดไม่ครบถ้วน ซึ่งเป็นปัญหาในหลายเป้าหมายดังที่กล่าวไว้ในหัวข้อก่อนนี้ ข้อจำกัดอีกประการหนึ่งคือหลายเป้าประสงค์ไม่มีการกำหนดค่าเป้าหมายเอาไว้ และเนื่องจากในงานชุดนี้เป็นการศึกษาเฉพาะสถานะของประเทศไทย หาได้มีประเทศอื่นมาเป็นตัวเปรียบเทียบไม่ คณะทำงานจึงแก้ปัญหาโดยการกำหนดเกณฑ์เป้าหมายสำหรับการจัดประเภทเป็นตุ๊กตาขึ้นมา ตามตารางที่ 3 และอาศัยการเปรียบเทียบกับค่าเฉลี่ยของภูมิภาค/โลกและแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงที่ได้จากงานวิจัยหรือฐานข้อมูลอื่น เช่น ฐานข้อมูลของ World Bank (World Development Indicator: WDI) เป็นต้น จากข้อมูลเหล่านั้นจึงแปลงเป็นค่าคะแนน นำคะแนนของแต่ละตัวชี้วัดที่มีข้อมูลมาหาค่าเฉลี่ยเป็นคะแนนของเป้าหมายโดยไม่นำตัวชี้วัดที่ไม่มีข้อมูลมาคิด
  - ค่าเฉลี่ยของคะแนนตัวชี้วัดในแต่ละเป้าคือคะแนนสถานะของแต่ละเป้าหมาย ซึ่งสามารถจำแนกสถานะเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนออกได้เป็น 7 กลุ่ม ตามตารางที่ 4

ตารางที่ 3 การคำนวณคะแนนเพื่อหาสถานะในระดับตัวชี้วัดของ SDGs

ค่าคะแนน	ข้อมูลสถิติเชิงบวกแบบสัดส่วนร้อยละของค่าเป้าหมาย	ข้อมูลสถิติเชิงลบแบบสัดส่วนร้อยละของค่าเป้าหมาย	ข้อมูลสถิติในรูปแบบอื่น / หน่วยอื่น	ข้อมูลเชิงคุณภาพ ความก้าวหน้าใน) ข้อตกลง/การดำเนินนโยบายระหว่างประเทศ)
10	99% ≤ x < 100%	1% - 0%	พิจารณาเป็นกรณีโดยเปรียบเทียบกับค่าเฉลี่ยของภูมิภาคโลก/ แนวโน้มการเปลี่ยนแปลง และการตีความของดัชนีอื่น ๆ	มีการดำเนินงานอย่างต่อเนื่องและเกิดผลเป็นที่ประจักษ์
8	90% ≤ x < 99%	5% ≥ x > 1%		มีการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง
6	70% ≤ x < 90%	10% ≥ x > 5%		มีการดำเนินงานเบื้องต้น
4	50% ≤ x < 70%	30% ≥ x > 10%		มีการออกกฎหมายตั้งหน่วยงานรับผิดชอบและวางนโยบายระยะสั้นยาว/กลาง/
2	X < 50%	X > 30%		ยังไม่มีการดำเนินการ

ตารางที่ 4 การคำนวณคะแนนเพื่อหาสถานะในระดับเป้าหมายของ SDGs

สี	ความหมาย
เขียว	เป้าหมายนั้นมีความยั่งยืนแล้ว
เขียวอ่อน	เป้าหมายนั้นมีสถานะความยั่งยืนอยู่ในเกณฑ์ดี ใกล้บรรลุเป้าหมาย SDGs
เหลือง	เป้าหมายนั้นมีสถานะความยั่งยืนอยู่ในระดับปานกลาง
ส้ม	เป้าหมายนั้นมีสถานะความยั่งยืนอยู่ในระดับต่ำ
แดง	เป้าหมายนั้นมีสถานะความยั่งยืนอยู่ในขั้นวิกฤติ
เทา	ข้อมูลไม่เพียงพอ
ขาว	ยังไม่มีการทำวิจัยสำรวจสถานะของเป้าหมายนี้ จะดำเนินการในปีที่ ของ 2 โครงการ

- จากการคำนวณคะแนนแต่ละเป้าหมาย ทำให้ได้สถานะของเป้าหมายดังรูปที่ 1

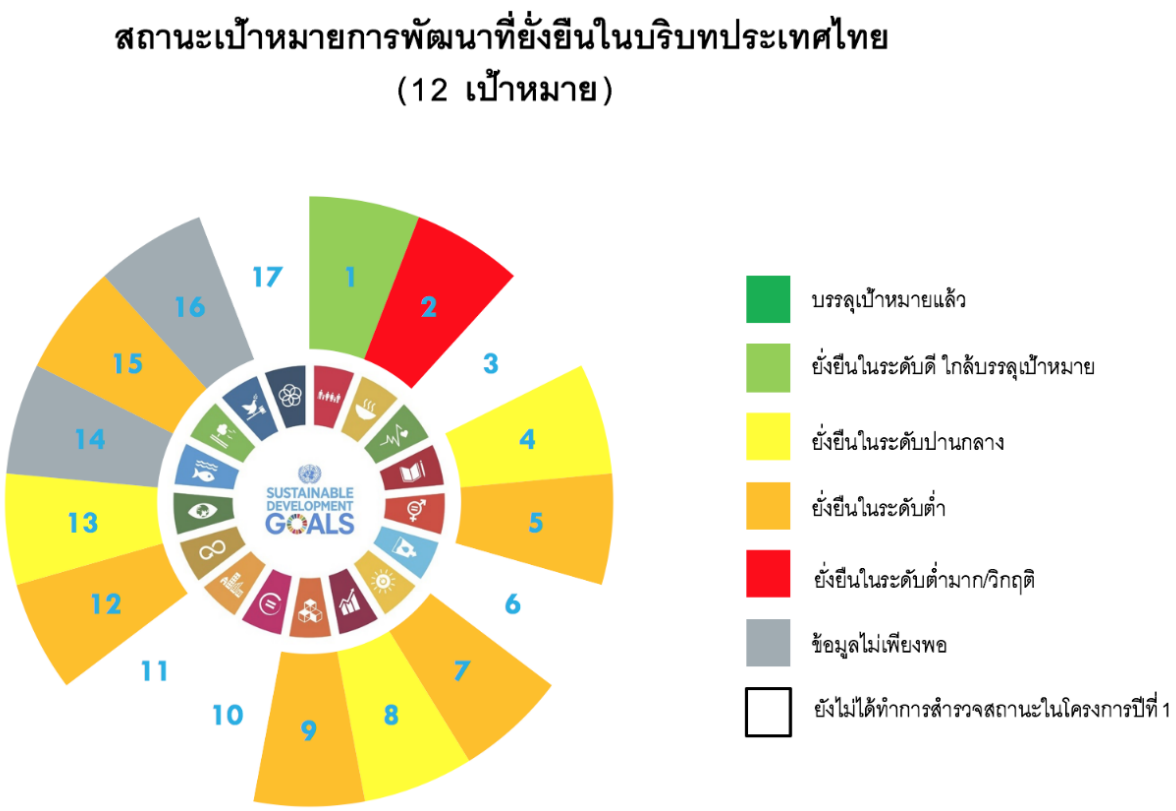

รูปที่ 1 สถานะของเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนในบริบทประเทศไทย (12 เป้าหมาย)

- สถานะของเป้าประสงค์การพัฒนาที่ยั่งยืน
  - สิ่งที่สำคัญไม่แพ้กันกับสถานะของเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนคือ สถานะของเป้าประสงค์ภายใต้ 12 เป้าหมายดังกล่าว ซึ่งการศึกษาสถานะของเป้าประสงค์นั้นอยู่บนหลักการเดียวกันกับคำนวณคะแนนสถานะของตัวชี้วัดและเป้าหมายข้างต้น กล่าวคือ หลังจากคำนวณระดับคะแนนของตัวชี้วัดแล้ว หากเป้าประสงค์ใดมีตัวชี้วัดเพียงตัวเดียว คะแนนของตัวชี้วัดนั้นจะเป็นคะแนนของเป้าประสงค์นั้น หากเป้าประสงค์ใดมีตัวชี้วัดมากกว่า 1 ตัว ค่าเฉลี่ยของคะแนนตัวชี้วัดทั้งหมดภายใต้เป้าประสงค์นั้น จะเป็นคะแนนของเป้าประสงค์นั้น ระดับคะแนนที่ใช้จำแนกสถานะความยั่งยืนของเป้าประสงค์นั้นอยู่บนหลักเกณฑ์เดียวกันกับการจำแนกสถานะของเป้าหมายที่กล่าวไปแล้วข้างต้น
  - จากการคำนวณคะแนน และพิจารณาเป้าประสงค์ต่าง ๆ ในเชิงยุทธศาสตร์แล้ว พบว่าเราอาจจะจำแนกเป้าประสงค์เชิงยุทธศาสตร์ (Strategic Classification) ได้ออกเป็น 3 กลุ่ม คือ
    1) เป้าประสงค์ที่ใกล้บรรลุเป้าหมาย (Quick-win Targets) คือ เป้าประสงค์ที่หากให้ความสำคัญและจัดสรรทรัพยากรให้จะมีโอกาสบรรลุสูงมากในระยะสั้น

เป้าประสงค์เหล่านี้คือเป้าประสงค์ที่อยู่ในสถานะยั่งยืนระดับดีหรือดีมาก (บรรลุเป้าหมายแล้ว)

2) เป้าประสงค์เร่งด่วน (Urgent Targets) คือ เป้าประสงค์ที่อยู่ในสถานะความยั่งยืนระดับต่ำหรือวิกฤติ ต้องได้รับการให้ความสำคัญในการหาสาเหตุและแก้ปัญหาอย่างเร่งด่วน

3) เป้าประสงค์ที่ยังเป็นจุดบอด (Blind-Spot targets) คือ เป้าประสงค์ที่นักวิจัยที่ทำโครงการรายงานว่ายังไม่มีข้อมูลเลยหรือมีข้อมูลเพียงบางส่วน ซึ่งทำให้ยังไม่ทราบสถานะที่แท้จริงของเป้าประสงค์นั้น

- เป้าประสงค์แต่ละประเภทข้างต้นได้แสดงไว้ในตารางที่ 5 6 และ 7

ตารางที่ 5 เป้าประสงค์ที่ใกล้บรรลุเป้าหมาย (Quick-win Targets)

เป้าประสงค์	ประเด็น Quick-win ของเป้าประสงค์นั้น	สถานะ
1.1	การขจัดความยากจนขั้นรุนแรง (1.1.1)	ดีมาก
1.3	ความครอบคลุมของประชากรที่ได้รับความคุ้มครองทางสังคมขั้นพื้นฐาน (1.3.1)	ดี
1.4	ความครอบคลุมของประชากรที่เข้าถึงบริการขั้นพื้นฐาน (1.4.1)	ดี
1.5	การมียุทธศาสตร์การลดความเสี่ยงจากภัยพิบัติ ระดับประเทศและระดับท้องถิ่น (1.5.3)	ดีมาก
4.1	การเข้าถึงและร้อยละของนักเรียนที่สำเร็จการศึกษาชั้น ป.3 ป .6 และ ม.3 (เฉพาะด้านปริมาณเท่านั้น) (4.1.1a, 4.1.1b, 4.1.1c)	ดี
4.2	การเข้าถึงการพัฒนา การดูแล และการจัดการศึกษาก่อนประถามศึกษาของเด็กชายและเด็กหญิง (ปฐมวัย) (4.2.1, 4.2.2)	ดี
4.5	ความเท่าเทียมกันระหว่างเพศในการเข้าถึงการศึกษา (4.5.1)	ดีมาก
5.1	ความเท่าเทียมกันในการเข้าถึงการศึกษาและบริการด้านสุขภาพระหว่างเพศสภาพ	ดี
7.1	การเข้าถึงพลังงานไฟฟ้า (7.1.1)	ดีมาก
8.5	ความเท่าเทียมกันด้านรายได้เฉลี่ยรายชั่วโมงของผู้มีงานทำจำแนกตามเพศ (8.5.1) และอัตราการว่างงานจำแนกตามเพศ (8.5.2)	ดี
8.7	ร้อยละและจำนวนของเด็กอายุ 5-17 ปีที่เป็นแรงงานเด็ก จำแนกตามเพศและกลุ่มอายุ (8.7.1)	ดี
8.10	การเข้าถึงบริการทางการเงิน ทั้งผ่านทางสาขาธนาคารพาณิชย์และตู้เอทีเอ็ม (8.10.1) และบัญชีธนาคารผ่านระบบโทรศัพท์เคลื่อนที่ (8.10.2)	ดี

ตารางที่ 6 เป้าประสงค์ที่เร่งด่วน (Urgent Targets)

เป้าประสงค์	ประเด็นเร่งด่วนของเป้าประสงค์นั้น	สถานะ
2.2	สภาวะทุพโภชนาการของเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี โดยเฉพาะภาวะแคระแกร็น อ้วน และภาวะโลหิตจางในหญิงมีครรภ์	ต่ำ
2.3	มูลค่าการผลิตต่อหน่วยแรงงาน (2.3.1) *ข้อมูลยังไม่ได้จำเพาะเจาะจงกับภาคเกษตร	วิกฤติ
2.4	สัดส่วนหรือร้อยละของพื้นที่เกษตรมีการทำเกษตรกรรมแบบยั่งยืน (2.4.1)	วิกฤติ
4.1	คุณภาพการศึกษาในทุกระดับ (4.1.1d, 4.1.1e, 4.1.1f,)	วิกฤติ
4.4	ร้อยละของผู้มีงานทำที่ใช้คอมพิวเตอร์และอินเตอร์เน็ต (4.4.1b และ 4.4.1c)	ต่ำ
5.2	การกระทำรุนแรง และการกระทำรุนแรงทางเพศต่อเด็กและสตรี	ต่ำ
5.4	การให้คุณค่าต่อการทำงานบ้านแบบไม่ได้รับค่าจ้างและการรับผิดชอบร่วมกันภายในครัวเรือน	ต่ำ
5.5	ความเท่าเทียมในด้านโอกาสการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจทางการเมืองของผู้หญิง (5.5.1)	วิกฤติ
5.6	ปัญหาแม่วันใส วัยรุ่นหญิงที่ตั้งครรภ์อัตราส่วนอายุระหว่าง 15-19 ปี	ต่ำ
7.2	สัดส่วนของการใช้พลังงานทดแทนต่อการใช้พลังงานขั้นสุดท้าย (7.2.1)	วิกฤติ
7.3	ประสิทธิภาพการใช้พลังงาน (ค่าความเข้มของการใช้พลังงาน)	ต่ำ
8.2	อัตราการเติบโตเฉลี่ยต่อปีของผลิตภาพแรงงาน (GDP/ประชากรผู้มีงานทำ) (8.2.1)	ต่ำ
8.5	อัตราการว่างงานของคนพิการ	วิกฤติ
8.8	อัตราการเกิดอุบัติเหตุจำแนกตามเพศโดยเพศชายมีอัตราความถี่การเกิดอุบัติเหตุสูงกว่า (8.8.1)และ การที่ไทยยังไม่ได้ให้สัตยาบันกับองค์กรแรงงานระหว่างประเทศเรื่องเสรีภาพการสมาคม และสิทธิการต่อรองร่วม	ต่ำ
9.2	มูลค่าเพิ่มของภาคอุตสาหกรรมการผลิต และสัดส่วนของการจ้างงานในอุตสาหกรรมการผลิตคิดเป็นสัดส่วนของการจ้างงานทั้งหมด	ต่ำ
9.3	สัดส่วนมูลค่าเพิ่มของอุตสาหกรรมขนาดเล็กต่อมูลค่าเพิ่มของอุตสาหกรรมทั้งหมด ()9.3.1) และการเข้าถึงทรัพยากรทางการเงินของอุตสาหกรรมขนาดเล็ก (9.3.2)	ต่ำ

เป้าประสงค์	ประเด็นเร่งด่วนของเป้าประสงค์นั้น	สถานะ
9.5	จำนวนผู้ทำงานวิจัยและพัฒนาต่อประชากร 1 ล้านคน (9.5.2) และการใช้จ่ายในภาคสาธารณะและเอกชนในการวิจัยพัฒนา (9.5.1)	วิกฤติ
12.4	ความเสี่ยงที่จะมีสารเคมีตกค้างในเกษตรกรและผู้บริโภค และ สัดส่วนขยะอันตรายจากชุมชนที่จัดการได้ต่อขยะอันตรายทั้งหมด	วิกฤติ
12.5	อัตราการนำขยะกลับมาใช้ใหม่ (Recycle Rate) ของประเทศ (12.5.1)	วิกฤติ
12.6	จำนวนบริษัทที่เผยแพร่รายงานความยั่งยืน (12.6.1)	วิกฤติ
12.8	การดำเนินงานเพื่อให้มีการศึกษาเรื่องความเป็นพลเมืองโลก การพัฒนาที่ยั่งยืน และการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศในระบบการศึกษา (12.8.1)	ต่ำ
13.3	การบูรณาการการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก การปรับตัว การลดผลกระทบ และการเตือนภัยล่วงหน้าในหลักสูตรระดับประถม มัธยม และอุดมศึกษา (13.3.1)	ต่ำ
15.2	ความคืบหน้าในการจัดการป่าไม้อย่างยั่งยืนที่ปัจจุบันการดำเนินการของรัฐโดยใช้กฎหมายเป็นหลักมีโอกาสทำให้เกิดความขัดแย้งสูงและอาจส่งผลต่อชุมชนใกล้เคียงป่า (15.2.1)	ต่ำ
15.3	สัดส่วนของพื้นที่เสื่อมโทรมต่อพื้นที่ทั้งหมด (15.3.1)	ต่ำ
15.6	การบังคับใช้กฎหมาย การบริหาร และกรอบนโยบายเพื่อให้เกิดประโยชน์ร่วมกันอย่างยุติธรรมและเท่าเทียม (15.6.1)	ต่ำ
15.8	การมีกฎหมายและทรัพยากรเพื่อการป้องกันหรือควบคุมชนิดพันธุ์ต่างถิ่นที่รุกราน และการบังคับใช้กฎหมายและดำเนินการในประเด็นดังกล่าว (15.8.1)	ต่ำ
15.9	ความก้าวหน้าในการกำหนดเป้าประสงค์ของประเทศให้สอดคล้องกับเป้าประสงค์ที่2 ของ Aichic Biodiversity และการนำแผนปฏิบัติการที่เกี่ยวข้องไปปฏิบัติ	ต่ำ

ตารางที่ 7 เป้าประสงค์ที่เป็นจุดบอด (Blind-spot Targets)

เป้าประสงค์	ประเด็นตัวชี้วัดที่ขาดข้อมูล/ของเป้าประสงค์นั้น	สถานะ
1.2	สัดส่วนประชากรผู้ชายและผู้หญิง และเด็ก ที่อาศัยอยู่ภายใต้เส้นความยากจนในทุกมิติตามนิยามแต่ละประเทศ	n/a
1.4	สัดส่วนของประชากรผู้ใหญ่ที่มีเอกสารสิทธิถูกต้องตามกฎหมายรับรองการถือครองที่ดินและประชากรเหล่านี้ทราบถึงสิทธิของตนเหนือที่ดินที่ตนถือครอง จำแนกตามเพศ และประเภทการถือครอง	n/a

เป้าประสงค์	ประเด็นตัวชี้วัดที่ขาดข้อมูล/ของเป้าประสงค์นั้น	สถานะ
1.5	ผลกระทบจากภัยพิบัติในรูปของจำนวนประชากรที่ เสียชีวิต สูญหายและได้รับผลกระทบ (1.5.1) และการสูญเสียทางเศรษฐกิจจากภัยพิบัติ (1.5.2)	n/a
2.3	รายได้เฉลี่ยของผู้ผลิตอาหารขนาดเล็ก จำแนกตามเพศ และสถานะพื้นเมือง (2.3.2)	n/a
2.5	ความหลากหลายและความสมบูรณ์ของพันธุกรรมพืชและสัตว์สำหรับความมั่นคงทางอาหารและการเกษตร (2.5.1) และสัดส่วนของพันธุพืชพันธุ์สัตว์ท้องถิ่นที่แบ่งตามหมวดหมู่ด้านความเสี่ยง (2.5.2)	n/a
4.3	อัตราการเข้าเรียนของเยาวชนและผู้ใหญ่ ทั้งในระบบ นอกระบบการศึกษา รวมถึงการอบรมในช่วง 12 เดือนที่ผ่านมา	n/a
4.4	สัดส่วนของเยาวชนและผู้ใหญ่ที่มีทักษะทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร จำแนกตามประเภททักษะ	n/a
4.7	ข้อมูลที่ทำให้ทราบถึงภาพรวมการดำเนินการด้านการจัดการศึกษาเพื่อความเป็นพลเมืองโลก และการพัฒนาที่ยั่งยืน ทั้งในมิติของนโยบายการศึกษา หลักสูตร ระดับการศึกษาของครู และการประเมินผลนักเรียน (4.7.1)	n/a
8.4 และ 12.2	สถานะเกี่ยวกับ Material Footprint (MF), MF per capita, and per GDP, (8.4.1) และ Domestic Material Consumption (DMC), DMC per capita และ DMC per GDP (หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกำลังจัดทำข้อมูล)	n/a
8.9	ข้อมูลทางเศรษฐกิจด้านการท่องเที่ยว โดยเฉพาะจำนวนงานในอุตสาหกรรมท่องเที่ยวและอัตราการเติบโตของงานที่ จำแนกตามเพศ	n/a
9.1	ข้อมูลการเข้าถึงโครงสร้างพื้นฐานด้านการขนส่งของประชากรในรูปของสัดส่วนของประชากรชนบทที่อาศัยอยู่ภายในระยะ 2 กิโลเมตรจากถนนที่ใช้งานได้ทุกฤดู (9.1.1)	n/a
9.4	ข้อมูลเกี่ยวกับปริมาณการปล่อยก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ต่อหน่วยมูลค่าเพิ่มของการผลิตในภาคอุตสาหกรรม (9.4.1) (หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกำลังจัดทำข้อมูล)	n/a
12.3	สถานะของการสูญเสียอาหาร ทั้งด้าน food lose และ food waste ในประเทศไทย (หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกำลังจัดทำข้อมูล)	n/a
12.4	สถานะของการจัดการสารเคมีและของเสียทุกชนิดด้วยวิธีที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม และสถิติของเสียอันตรายต่อหัว ที่ได้รับการบำบัด จำแนกตามประเภทการบำบัด (12.4.2)	n/a
13.1	สถานะของขีดความสามารถในการปรับตัวต่ออันตรายและภัยพิบัติทางธรรมชาติในรูปแบบของ สถิติเกี่ยวกับ จำนวนผู้เสียชีวิต สูญหาย และผู้ได้รับผลกระทบจากภัยพิบัติ	n/a

เป้าประสงค์	ประเด็นตัวชี้วัดที่ขาดข้อมูล/ของเป้าประสงค์นั้น	สถานะ
	ต่อประชากร 100,000 คน	
15.4	สถานะของระบบนิเวศภูเขาและความหลากหลายทางชีวภาพของระบบเหล่านี้ในรูปแบบของ ขอบเขตของพื้นที่คุ้มครองที่มีความสำคัญต่อความหลากหลายทางชีวภาพบนภูเขา (15.4.1) และดัชนีพื้นที่ภูเขาสีเขียว (Mountain Green Cover Index) (15.4.2)	n/a
15.7	สถานะที่ของการล่าและขนย้ายพันธุ์พืชและสัตว์คุ้มครอง ในรูปของสัดส่วนการค้าสัตว์ป่าโดยการถูกลับลอบนำเข้าหรือถูกค้าอย่างผิดกฎหมาย (15.7.1)	n/a
SDG 14	เป้าประสงค์ส่วนใหญ่ของ SDG14 ยังไม่มีความพร้อมด้านข้อมูลในการประเมินสถานะ (ยกเว้นเป้าประสงค์ 14.2.1 และเป้าประสงค์ 14.4.1 ที่มีข้อมูล)	n/a
SDG 16	เป้าประสงค์ส่วนใหญ่ของ SDG16 ยังไม่มีความพร้อมด้านข้อมูลในการประเมินสถานะ (ยกเว้นตัวชี้วัดของเป้าประสงค์ที่ 16.3 (16.3.2), 16.9 (16.9.1) และ 16.10 (16.10.2))	n/a

- ข้อเสนอเชิงนโยบายต่อเป้าประสงค์แต่ละประเภท
  1) **เป้าประสงค์ที่ใกล้บรรลุเป้าหมาย (Quick-win Targets)** มีข้อเสนอนโยบาย 3 ข้อ
     - จัดสรรทรัพยากรที่จำเป็นให้เป้าประสงค์ที่อยู่ในสถานะ “ดี” ให้บรรลุเป้าหมายได้โดยไว
     - สำหรับเป้าประสงค์ในสถานะ “ดีมาก” ภาครัฐควรทำให้มั่นใจว่า กลุ่มคนเปราะบาง ยากจนที่สุด ชายขอบที่สุด ได้รับประโยชน์จากเป้าประสงค์เหล่านี้ด้วย โดยร่วมมือกับองค์กรภาคประชาสังคมที่ทำงานกับกลุ่มคนเหล่านี้ เพื่อให้บริการของรัฐเข้าถึงพวกเขาได้มากขึ้น
     - มอบหมายหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้ติดตามสถานะของเป้าประสงค์เหล่านี้ให้คงสถานะที่ยั่งยืน และอาศัยความร่วมมือกับภาคส่วนอื่นๆ โดยเฉพาะภาคประชาสังคมและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่เกี่ยวข้องในการร่วมติดตามและสะท้อนปัญหาให้ทันท่วงที
  2) **เป้าประสงค์ที่เร่งด่วน (Urgent Targets)** มีข้อเสนอเชิงนโยบาย 3 ระยะ
     - **ระยะที่ 1** – รัฐจัดสรรทรัพยากรเพื่อการศึกษาวิจัยเพื่อให้เข้าใจปัญหาและสาเหตุของปัญหา และลงทุนในปัจจัยที่สำคัญต่อการบรรลุเป้าประสงค์เหล่านี้ รวมถึงพิจารณาแก้ไขกฎหมายหรือปรับโครงสร้างองค์กรที่เกี่ยวข้อง นอกจากนี้บางเป้าประสงค์ที่ต้องการการวิจัยพัฒนาเชิงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรมก็ควรต้องเริ่มดำเนินการตั้งแต่ช่วงระยะแรก

- **ระยะที่ 2** – ดำเนินการในระดับมหภาค เพื่อให้ภาพรวมของเป้าประสงค์นั้น ๆ พัฒนาไปในทางที่ดีขึ้น ยั่งยืนขึ้น เพื่อให้ประชากรส่วนใหญ่หรือพื้นที่เป้าหมายที่มีผลกระทบสูงมีสถานะที่ดีขึ้นมาก่อน
- **ระยะที่ 3** – มุ่งเน้นกลุ่มเป้าหมายที่เป็นกลุ่มที่ยากจนที่สุด ชายขอบที่สุด ห่างไกลที่สุด เพื่อให้มั่นใจว่าไม่มีใครถูกทิ้งไว้ข้างหลัง ระยะนี้การทำงานกับองค์กรภาคประชาสังคมและองค์กรท้องถิ่นมีความสำคัญมากเนื่องจากองค์กรเหล่านี้จะเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายเหล่านี้ได้มากกว่าภาครัฐ
- **หมายเหตุ**: แต่ละเป้าประสงค์มีธรรมชาติและบริบทที่แตกต่างกัน ระยะที่กล่าวข้างต้นไม่ได้มีนัยยะในเชิงช่วงเวลาที่ตายตัว การแบ่งระยะควรจัดการให้เหมาะกับธรรมชาติและบริบทของเป้าประสงค์นั้น ๆ

3) **เป้าประสงค์ที่เป็นจุดบอด (Blind spot Targets)**- เนื่องจากเป้าประสงค์เหล่านั้นมักเป็นเป้าประสงค์ที่ไม่เคยได้รับความสนใจอย่างจริงจังมาก่อน หรือมีลักษณะเปราะบางต่อความขัดแย้ง หรือรัฐเป็นผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย บ้างต้องการข้อมูลจากหลายหน่วยงานทำให้ไม่อาจทราบข้อมูลในภาพรวม เป้าประสงค์ประเภทนี้จึงจำเป็นต้องอาศัยการดำเนินการที่ค่อนข้างพิเศษกว่าเป้าประสงค์ประเภทข้างต้น และมีข้อเสนอในการดำเนินการดังนี้

- ควรมีการจัดสรรทรัพยากรให้หน่วยงานรับผิดชอบหรือนักวิชาการที่เกี่ยวข้องมาทำการศึกษาเพื่อสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับสถานะและวิธีการบรรลุเป้าประสงค์
- เป้าประสงค์ที่ค่อนข้างเปราะบางและเสี่ยงต่อความขัดแย้งควรมีการดึงภาควิชาการและภาคประชาสังคมเข้ามามีบทบาทเป็นคณะทำงานในการเก็บข้อมูลและประเมินสถานะของเป้าประสงค์นั้น และภาครัฐต้องอำนวยการด้านข้อมูลให้โดยอาจให้เป็นคำสั่งของคณะกรรมการเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

4. การติดตามความก้าวหน้าทางวิชาการของ SDGs ในระดับสากล

- หนึ่งในภารกิจที่สำคัญของโครงการประสานงานการวิจัยเพื่อสนับสนุนการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDG Move) ก็คือการติดตามความก้าวหน้าทางวิชาการที่เกี่ยวข้องกับ SDGs ในระดับสากล ซึ่งก็คือการติดตามบทความใหม่ ๆ ที่ตีพิมพ์ลงในวารสารนานาชาติ รวมถึงรายงานต่าง ๆ ขององค์กรระหว่างประเทศที่จัดทำขึ้น จากการสำรวจเบื้องต้นในฐานข้อมูลบทความทางวิชาการ พบว่าบทความหลายชิ้นที่เขียนและตีพิมพ์ระหว่างปี 2012 – 2015 ตั้งแต่ก่อนที่ SDGs จะได้รับการยอมรับเสียอีก ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบและเนื้อหาของ SDGs ก่อนที่จะมีการรับรองและประกาศใช้ในปี 2015 ตัวอย่างงานที่สำคัญ เช่น งานของ Jeffrey D Sachs งานของ Biermann และคณะ (2014) และ Gupta และคณะ (2014) ซึ่ง 2 งานหลังนั้นเป็นงานเขียนใน Post2015/UNU-IAS Policy Brief อันเป็นความร่วมมือระหว่าง United Nations University และ Project On Sustainability Transformation Beyond 2015 (POST2015) และ Earth System Governance Project
- บทสนทนาเกี่ยวกับ SDGs ในระดับสากลมีประเด็นค่อนข้างกว้างขวางและหลากหลายมาก อย่างไรก็ดี บทความเหล่านี้อาจแบ่งออกได้เป็น 4 กลุ่มหลัก คือ **กลุ่มที่ 1** เป็นกลุ่มที่พิจารณา SDGs ในภาพรวมด้านต่าง ๆซึ่งครอบคลุมประเด็นตั้งแต่เรื่องความเชื่อมโยงระหว่างเป้าหมายการพัฒนาแห่งสหัสวรรษ (Millennium Development Goals (MDGs)) กับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) รายงานขององค์กรต่าง ๆ ขององค์การสหประชาชาติ ความสอดคล้องของ SDGs กับแนวคิดการพัฒนาและสำนักคิดต่าง ๆ กระบวนการประเมินและการพัฒนาตัวชี้วัด การเสนอแนวทางการบรรลุ SDGs ข้อควรระวัง ความท้าทาย รูปแบบของระบบการบริหารจัดการ (Governance) และสถาบัน (Institution) เช่น งานของ Costanza และ Fioramonti (2016) ที่เสนอแนวทางการบรรลุ SDGs ผ่านมุมมองของ Ecological Economics หรืองานของ Gupta และ Vegelin (2016) ที่เชื่อมโยงใช้แนวคิด Inclusive Development ในการประเมิน SDGs เป็นต้น **กลุ่มที่ 2** เป็นกลุ่มที่พิจารณาประเด็น SDGs ในภาพรวมแต่ย่อขนาดลงมาในระดับภูมิภาคหรืออนุภูมิภาค เช่น งานของ Kumar และคณะ (2016) ที่ศึกษาเรื่อง SDGs และเสนอยุทธศาสตร์ในการบรรลุ SDGs ในภูมิภาคเอเชียใต้ เป็นต้น **กลุ่มที่ 3** เป็นกลุ่มที่ศึกษาประเด็นรายเป้าหมาย (Goal) ซึ่งบทความวิชาการในกลุ่มนี้ เน้นศึกษาเฉพาะในเป้าหมายนั้น ๆ ซึ่งเป้าหมายที่น่าจะมีการศึกษามากที่สุดคือ เป้าหมายที่ 3 ว่าด้วยเรื่องสุขภาพที่ดีและความเป็นอยู่ที่ดี ที่มีองค์กรระหว่างประเทศที่สำคัญคือ องค์การอนามัยโลก (World Health Organization: WHO) เป็นองค์กรกลางที่เหนี่ยวนำให้เกิดการศึกษาวิจัยในด้านนี้ (เช่น งานของ WHO (2015), Murray (2015) เป็นต้น) และ**กลุ่มที่ 4** คือกลุ่มที่ใช้ประเด็นสังคม เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อมเป็นตัวตั้งแล้วเชื่อมโยงกับ SDGs เช่น งานของ Müller และคณะ (2015) ว่าด้วยเรื่องบทบาทของชีวมวลในเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน หรืองานของ Obersteiner และคณะ

(2016) ว่าด้วยเรื่องการประเมินความสัมพันธ์ระหว่างทรัพยากรที่ดินกับราคาอาหารภายใต้เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน เป็นต้น

- เนื่องจากขอบเขตของประเด็นงานวิชาการระดับโลกมีค่อนข้างกว้างขวางในช่วงปีแรก จึงขอจำกัดขอบเขตของการติดตามอยู่ที่ประเด็นในกลุ่มที่ 1 ก่อน ซึ่งเป็นภาพรวมเกี่ยวข้องกับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน ประกอบด้วยหัวข้อต่าง ๆ ต่อไปนี้ คือ (1) จากเป้าหมายแห่งสหัสวรรษ (MDGs) มาสู่เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) (2) เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน: แนวโน้มปัจจุบันในระดับโลก) (3) อุปสรรคและปัญหาในการรับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (4) การขับเคลื่อนไปข้างหน้าในเวทีระดับโลก ซึ่งเนื้อหาโดยละเอียดนั้นสามารถอ่านได้ในบทที่ 4

5. การเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร และสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน

- โครงการประสานงาน ฯ ได้ประกาศความคืบหน้าในการดำเนินการของโครงการประสานงานฯ นำเสนอการศึกษาและงานวิชาการ ข่าวสาร และกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับ SDGs ผ่านทาง 4 ช่องทาง ได้แก่
    - เว็บไซต์ www.sdgmove.come (ภาษาไทย)
    - เว็บไซต์ http://sdgmoveinenglish.wordpress.com (ภาษาอังกฤษ)
    - Facebook Page: SDG Move TH
    - Twitter: @SDGMoveTH
- คณะทำงานของโครงการมีส่วนในการนำความรู้เกี่ยวกับ SDGs เข้าไปในหลักสูตรวิชาพื้นฐานของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ในชื่อวิชา ชีวิตและความยั่งยืน มธ.๑๐๓ รวมถึงเผยแพร่ข้อมูล SDGs ให้กับนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา เช่น มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เป็นต้น การฝึกอบรมของหน่วยงานต่าง ๆ เช่น สภาเด็กและเยาวชน และโครงการอบรมครูจังหวัดอุดรธานี ร่วมกับศูนย์วิจัยเชิงนโยบายด้านเศรษฐกิจสีเขียว (PRO-Green)
- มีการพัฒนาหลักสูตรและเครื่องมือในการอบรมเพื่อสร้างความเข้าใจเรื่อง SDGs

6. จัดทำฐานข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับการดำเนินงานของหน่วยงานในภาคส่วนต่าง ๆ

- ฐานข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับการดำเนินงานของหน่วยงานในภาคส่วนต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับ SDGs เป็นสิ่งที่ได้รับการเรียกร้องจากภาคส่วนต่าง ๆ มีวัตถุประสงค์เพื่อให้เห็นความเชื่อมโยงของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและช่วยให้การติดต่อประสานงานระหว่างองค์กรที่เกี่ยวข้องได้ง่ายขึ้น ซึ่งในฐานะหน่วยงานภาควิชาการที่ต้องปฏิสัมพันธ์กับหน่วยงานหลายภาคส่วน คณะทำงานพิจารณาแล้วว่าโครงการประสานงานฯ อยู่ในตำแหน่งที่เหมาะสมกับการจัดทำฐานข้อมูลภาคส่วนต่าง ๆ

- ในช่วงท้ายของโครงการในปีแรก โครงการได้ทดลองเก็บฐานข้อมูลอย่างเป็นทางการในงานเวทีสาธารณะ “เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) ของประเทศไทย: สถานะและก้าวต่อไป” เมื่อวันที่ 25 กันยายน 2560 ในเบื้องต้นยังมี 9 องค์กรเท่านั้นที่กรอกฐานข้อมูล จำแนกเป็นภาคประชาสังคม 2 องค์กร ภาควิชาการ 5 องค์กร และภาคเอกชน 1 องค์กร ทั้งนี้สาเหตุน่าจะมาจากการที่ ผู้เข้าร่วมงานจะมากกว่าที่คาดไว้มาก ทำให้เจ้าหน้าที่ที่เตรียมไว้สำหรับแนะนำการกรอกฐานข้อมูลจึงไม่เพียงพอ
- ในปีที่ 2 โครงการประสานงานฯ จะทยอยเก็บข้อมูลหน่วยงานต่าง ๆ ตลอดทั้งปีผ่านกิจกรรมและการประชุมต่าง ๆ ที่คณะทำงานของโครงการเข้าไปมีส่วนร่วมต่อไป

7. ความท้าทาย บทเรียน และแนวทางในอนาคต

- ความท้าทายสำคัญของการประสานงานการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับ SDGs คือ การที่ SDGs เป็นประเด็นที่ใหญ่โตและกว้างขวางมาก มีตัวละคร พื้นที่ และระดับการดำเนินงานที่หลากหลายมาก ความหลากหลายนี้เองเป็นความท้าทายสำคัญในการทำงาน ทำให้โครงการต้องจำแนกประเด็นที่จำเป็นที่โครงการต้องทำจริง ๆ ออกจากประเด็นจำนวนมากที่เกี่ยวข้อง
- บทเรียนจากส่วนนี้ทำให้เห็นว่าการทำงานของโครงการประสานงานฯ ไม่สามารถทำเรื่อง SDGs เพียงอย่างเดียวได้ แต่ต้องเชื่อมประสานหน่วยอื่น ๆ ทั้งภายในและภายนอก สกว. ที่ทำงานในเชิงประเด็นที่เกี่ยวข้องกับ SDGs ส่วนโครงการประสานงานฯ นั้นมาทำงานในเชิงกระบวนการ/วิธีการขับเคลื่อน SDGs (Means of Implementation: MoI) แทน ซึ่งมีทั้งประเด็นเชิงนโยบายและมาตรการ การนำ SDGs ไปปฏิบัติในพื้นที่ ความร่วมมือระหว่างประเทศ การระดมทุนและทรัพยากร การสร้างศักยภาพและวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรมเพื่อ SDGs
- สิ่งสำคัญในการขับเคลื่อน SDGs ในประเทศไทย คือ การทำให้ SDGs เป็นเป้าหมายของประเทศและของท้องถิ่น และมีการดำเนินการอย่างเป็นรูปธรรม ซึ่งประเด็นนี้สอดคล้องกับแนวโน้มที่โลกให้ความสนใจกับการ Localizing SDGs นอกจากนี้ การทำให้หน่วยงานแต่ละภาคส่วนนำ SDGs ไปใช้ในงานของตนได้ก็เป็นโจทย์ที่สำคัญ ปัจจุบันภาคเอกชนได้มีการพัฒนาเครื่องมือเหล่านี้บ้างแล้ว เช่น SDG Compass พัฒนาโดย UN Global Compact ร่วมกับ World Business Council for Sustainable Development (WBCSD) แต่ภาครัฐและภาคประชาสังคมยังต้องการเครื่องมือลักษณะนี้
- ความท้าทายในการขับเคลื่อน SDGs ของไทย อีกประการหนึ่ง คือ การขาดโครงสร้างพื้นฐานด้านความรู้เกี่ยวกับ SDGs ในประเทศไทย ซึ่งทำให้เจ้าหน้าที่รัฐและภาคเอกชนที่เกี่ยวข้องติดตามหาข้อมูลที่เกี่ยวข้องได้ยาก หากยังขาดความเข้าใจก็ทำให้การนำไปปฏิบัติยากยิ่งขึ้นไปอีก

สารบัญ

			หน้า
บทคัดย่อ			
Abstract			
บทสรุปผู้บริหาร			
สารบัญ			ก-1
บทที่ 1	**บทนำ**		1-1
	1	ความเป็นมาโครงการ	1-1
	2	วัตถุประสงค์ของโครงการ	1-4
	3	ขอบเขตการดำเนินงาน	1-5
	4	แผนการดำเนินงาน	1-7
	5	ลำดับการรายงานความก้าวหน้าผลการดำเนินโครงการ ครั้งที่ 1	1-10
บทที่ 2	**การสังเคราะห์ชุดโครงการวิจัย “โครงการสำรวจสถานะของเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนในประเทศไทยและทางเลือกมาตรการทางเศรษฐศาสตร์ สังคมและกฎหมาย”**		2-1
	1	ความเข้าใจเบื้องต้นเกี่ยวกับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน	2-4
	2	สถานะของนิยามที่เกี่ยวข้องกับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน	2-15
	3	ความสอดคล้องและสถานะของตัวชี้วัดเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน	2-48
	4	สถานะปัจจุบันของเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนในบริบทประเทศไทย	2-57
	5	สถานการณ์ดำเนินงานในปัจจุบันของภาคส่วนต่างๆในประเทศไทย	2-86
บทที่ 3	**งานเชื่อมโยงเครือข่าย งานติดตาม และงานสนับสนุนงานสัมมนาที่เกี่ยวข้อง**		3-1
	1	การจัดประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อจัดลำดับเป้าประสงค์ภายใต้เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน	3-1
	2	งานติดตาม และงานสนับสนุนงานสัมมนาที่เกี่ยวข้อง	3-2
บทที่ 4	**ติดตามความก้าวหน้าทางวิชาการของ SDGs ในระดับสากล**		4-1
	1	จาก MDGs สู่ SDGs เป้าหมายการพัฒนาที่เปลี่ยนไปเพื่อความยั่งยืน	4-2
	2	เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน: แนวโน้มปัจจุบันในระดับโลก	4-10
	3	อุปสรรคและปัญหาในการรับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน	4-14
	4	การขับเคลื่อน SDGs ไปข้างหน้าในเวทีระดับโลก	4-16
	5	เอกสารอ้างอิง	4-19

บทที่ 5 การเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร และสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน 5-1

1 รูปแบบการนำเสนอสื่อสาธารณะ 5-2

2 ผลผลิตและข้อมูลทางสถิติที่นำเสนอในสื่อสาธารณะออนไลน์ 5-3

3 การพัฒนาเกมไพ่ และ Infographic เพื่อใช้ในที่ประชุมและการอบรม 5-8

4 สรุปผลการดำเนินงาน 5-11

บทที่ 6 จัดทำฐานข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับการดำเนินงานของหน่วยงานในภาคส่วนต่าง ๆ

1 ความเป็นมา และความสำคัญ 6-1

2 โครงสร้างฐานข้อมูล และการทดลองลงรายละเอียดฐานข้อมูล 6-2

3 การพัฒนาแนวทางการจัดทำฐานข้อมูลด้านเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนในอนาคต 6-6

บทที่ 7 สรุป: อุปสรรคและข้อจำกัด บทเรียนและแนวทางในอนาคต

1 ปัญหา อุปสรรค และข้อจำกัด 7-2

2 บทเรียนและแนวทางในอนาคต 7-3

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก-1 ประกาศโจทย์วิจัย และประกาศผลการพิจารณาคัดเลือกข้อเสนอโครงการ

ภาคผนวก ก-2 หลักการและเหตุผล กำหนดการ การประชุมเสนอรายงานขั้นกลาง “โครงการสำรวจสถานะของเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนในบริบทประเทศไทยและทางเลือกมาตรการทางเศรษฐศาสตร์ สังคม และกฎหมาย” 12 เป้าหมายและข้อเสนอแนะ

ภาคผนวก ก-3 หลักการและเหตุผล กำหนดการ การประชุมนำเสนอร่างรายงานฉบับสมบูรณ์ “โครงการสำรวจสถานะของเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนในบริบทประเทศไทยและทางเลือกมาตรการทางเศรษฐศาสตร์ สังคม และกฎหมาย” 12 เป้าหมายและข้อเสนอแนะ

ภาคผนวก ก-4 หลักการและเหตุผล กำหนดการ เวทีสาธารณะ “เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนของประเทศไทย: สถานะและก้าวต่อไป” และข้อเสนอแนะ

ภาคผนวก ก-5 การส่งเสริมสนับสนุนงานวิจัยภายใต้ประเด็นงานวิจัยที่สนับสนุนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน

สารบัญรูป

รูปที่		หน้า
2.2-1	เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน	2-7
2.2-2	การจัดกลุ่มเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนออกเป็น 5 กลุ่ม (5 Ps)	2-7
2.2-3	ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกลุ่มหลัก	2-13
2.2-4	จำนวนคำนิยามในแต่ละเป้าหมาย	2-16
2.2-5	สถานะของคำนิยามในภาพรวม	2-18
2.2-6	สถานะคำนิยามจำแนกตามเป้าหมาย	2-21
2.2-7	สถานะของตัวชี้วัดในภาพรวม	2-50
2.2-8	สถานะของตัวชี้วัดระดับกลุ่มเป้าหมาย	2-51
2.2-9	สถานะตัวชี้วัดระดับเป้าหมาย	2-53
2.2-10	สถานะของเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนในบริบทประเทศไทย	2-63
3.3-1	จำนวนรวมของการจัดประชุมเพื่อขับเคลื่อนการพัฒนาที่ยั่งยืนโดยหน่วยงานภาครัฐ ภาคประชาสังคม ภาควิชาการ ภาคเอกชน และองค์กรระหว่างประเทศ จัดจำแนกราย 17 เป้าหมาย	3-14
3.3-2	จำนวนรวมของการจัดประชุมเพื่อขับเคลื่อนการพัฒนาที่ยั่งยืนโดยหน่วยงานภาครัฐ ภาคประชาสังคม ภาควิชาการ ภาคเอกชน และองค์กรระหว่างประเทศ จัดจำแนกตาม 3 วัตถุประสงค์หลัก	3-15
3.3-3	สัดส่วนการจัดประชุมเพื่อขับเคลื่อนการพัฒนาที่ยั่งยืนโดยหน่วยงานภาครัฐ ภาคประชาสังคม ภาควิชาการ ภาคเอกชน และองค์กรระหว่างประเทศ ที่ได้ดำเนินการจัด จำแนกตาม 17 เป้าหมาย	3-16
3.3-4	จำนวนรวมของการจัดประชุมเพื่อขับเคลื่อนการพัฒนาที่ยั่งยืนโดยหน่วยงานภาครัฐ ภาคประชาสังคม ภาควิชาการ ภาคเอกชน และองค์กรระหว่างประเทศ ที่ได้ดำเนินการจัดทั้งหมด 17 เป้าหมาย	3-17
3.3-5	จำนวนรวมของการจัดประชุมเพื่อขับเคลื่อนการพัฒนาที่ยั่งยืนโดยหน่วยงานภาครัฐ ภาคประชาสังคม ภาควิชาการ ภาคเอกชน และองค์กรระหว่างประเทศ จัดจำแนกราย 17 เป้าหมาย	3-18
3.3-6	จำนวนรวมของการจัดประชุมเพื่อขับเคลื่อนการพัฒนาที่ยั่งยืนโดย หน่วยงานภาครัฐ ภาคประชาสังคม ภาควิชาการ ภาคเอกชน และองค์กรระหว่างประเทศ จัดจำแนกตาม 3	3-19

	วัตถุประสงค์หลัก	
3.3-7	สัดส่วนการจัดประชุมเพื่อขับเคลื่อนการพัฒนาที่ยั่งยืนโดยหน่วยงานภาครัฐ ภาคประชาสังคม ภาควิชาการ ภาคเอกชน และองค์กรระหว่างประเทศ ที่ได้ดำเนินการจัด จำแนกตาม 17 เป้าหมาย	3-20
5.5-1	สัดส่วนการเข้าถึงเว็บไซต์ในแต่ละภูมิภาค ทั่วโลก	5-5
5.5-2	สัดส่วนการเข้าถึงเว็บไซต์รองในแต่ละภูมิภาค ทั่วโลก	5-7
5.5-3	การใช้เกมกระดานในการให้ความรู้เกี่ยวกับภัยพิบัติ (น้ำท่วม) ในเมืองเสี่ยงภัย	5-9
5.5-4	การใช้เกมเพื่อให้ความรู้เกี่ยวกับ SDGs ให้กับตัวแทนเยาวชน ที่โรงแรมเดอะ คาวา ลิ คาซ่า รีสอร์ท จังหวัดอยุธยา	5-9
5.5-5	การใช้เกมเพื่อให้ความรู้เกี่ยวกับ SDGs ให้กับตัวแทนผู้นำชุมชน ที่มหาวิทยาลัยบ้านนอก จังหวัดระยอง	5-10
5.5-6	ทดลองการใช้เกมไพ่กับตัวแทนครูจังหวัดอุดรธานี	5-10

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1.1-1	ตารางแสดงแผนการดำเนินงานโครงการ (15 สิงหาคม 2559 – 14 สิงหาคม 2560)	1-7
1.1-2	แสดงแผนการดำเนินงานโครงการ ระหว่างเดือนมีนาคม – สิงหาคม 2560 (ระยะ 6 เดือน)	1-8
2.2-1	SDG Matrix	2-14
2.2-2	สถานะคำนิยามจำแนกตามกลุ่มเป้าหมาย	2-19
2.2-3	คำนิยามจำแนกตามกลุ่มเป้าหมาย	2-22
2.2-4	การคำนวณคะแนนเพื่อหาสถานะในระดับตัวชี้วัดของ SDGs	2-61
2.2-5	การคำนวณคะแนนเพื่อหาสถานะในระดับเป้าหมายของ SDGs	2-62
2.2-6	เป้าประสงค์ที่ใกล้บรรลุเป้าหมาย	2-74
2.2-7	เป้าประสงค์เร่งด่วน	2-75
2.2-8	เป้าประสงค์ที่เป็นจุดบอด	2-76
2.2-9	สถานะของ 30 เป้าประสงค์ที่สำคัญจำแนกตามกลุ่มเป้าหมาย	2-82
3.3-1	แสดงลำดับการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อจัดลำดับเป้าประสงค์ ภายใต้เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน	3-1
3.3-2	แสดงลำดับเหตุการณ์การจัดประชุมเพื่อขับเคลื่อนการพัฒนาที่ยั่งยืนโดยหน่วยงานภาครัฐ	3-3
3.3-3	แสดงลำดับเหตุการณ์การจัดประชุมเพื่อขับเคลื่อนการพัฒนาที่ยั่งยืนโดยหน่วยงานภาคประชาสังคม	3-7
3.3-4	แสดงลำดับเหตุการณ์การจัดประชุมเพื่อขับเคลื่อนการพัฒนาที่ยั่งยืนโดยหน่วยงานภาควิชาการ	3-9
5.5-1	การโพสต์ข้อมูล ข่าวสาร สถิติและบทความ บนเว็บไซต์ www.sdgmove.com แต่ละเดือน	5-4
5.5-2	จำนวนการเข้าชมข้อมูล ข่าวสาร สถิติและบทความบนเว็บไซต์ www.sdgmove.com ในแต่ละเดือน	5-4
5.5-3	การโพสต์ข้อมูล ข่าวสาร สถิติและบทความบนเว็บไซต์ https://sdgmoveinenglish.wordpress.com ในแต่ละเดือน	5-6

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
5.5-4	จำนวนการเข้าชมข้อมูล ข่าวสาร สถิติและบทความบนเว็บไซต์ https://sdgmoveinenglish.wordpress.com ในแต่ละเดือน	5-6
5.5-5	จำนวนคนที่กดเข้ามาดู Page หรือว่า Post ของคณะทำงานรายเดือน	5-8

บทที่ 1
บทนำ

1. ความเป็นมาโครงการ

1.1 หลักการและเหตุผล

เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals: SDGs) เป็นเป้าหมายการพัฒนาที่นานาประเทศรวมทั้งประเทศไทยได้ลงนามและมีคำมั่นร่วมกันในการประชุมสมัชชาใหญ่แห่งสหประชาชาติ เมื่อเดือนกันยายน พ.ศ. 2558 เป้าหมายดังกล่าวเป็นการสานต่อเป้าหมายการพัฒนาแห่งสหัสวรรษ (Millennium Development Goals: MDGs) ที่หมดอายุลงในปี ค.ศ. 2015 (พ.ศ. 2557) ในขณะเดียวกันก็เป็นการรับวาระด้านการพัฒนาที่ยั่งยืนมาจากการประชุม Earth Summit ที่กรุง ริโอ เดอ จาเนโร ประเทศบราซิล ในปี ค.ศ. 2012 (พ.ศ. 2555) เข้ามาประกอบด้วย นอกจากสหประชาชาติยังจัดให้มีการรับความคิดเห็นจากผู้คนกลุ่มต่าง ๆ จากทั่วโลกผ่านช่องทางออนไลน์ เพื่อมาเป็นข้อมูลในการร่างเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนอีกด้วย เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) จึงถือได้ว่าเป็นวาระการพัฒนาในระดับโลกที่สำคัญที่สุดวาระหนึ่ง และจะเริ่มดำเนินการตั้งแต่ปี ค.ศ. 2016 (พ.ศ. 2558) ไปจนถึงปี ค.ศ. 2030 (พ.ศ. 2573)

เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) มีเป้าหมาย (Goal) ทั้งหมด 17 ข้อ ภายใน 17 ข้อนี้มีเป้าประสงค์ (Targets) ทั้งหมด 169 เป้าประสงค์ เป้าหมายทั้ง 17 ข้อสามารถแบ่งได้เป็น 5 กลุ่ม (เรียกว่า 5Ps) ได้แก่

กลุ่มที่หนึ่ง คือ กลุ่ม People ครอบคลุมเป้าหมายที่เกี่ยวข้องกับสังคมและคุณภาพชีวิตของผู้คน ประกอบด้วย

- เป้าหมายที่ 1 ขจัดความยากจนทุกรูปแบบในทุกพื้นที่
- เป้าหมายที่ 2 ยุติความหิวโหย บรรลุความมั่นคงทางอาหารและยกระดับโภชนาการ และส่งเสริมเกษตรกรรมที่ยั่งยืน
- เป้าหมายที่ 3 สร้างหลักประกันว่าคนมีชีวิตที่มีสุขภาพดีและส่งเสริมสวัสดิภาพสำหรับทุกคนในทุกวัย
- เป้าหมายที่ 4 สร้างหลักประกันว่าทุกคนมีการศึกษาที่มีคุณภาพอย่างครอบคลุมและเท่าเทียม และสนับสนุนโอกาสในการเรียนรู้ตลอดชีวิต
- เป้าหมายที่ 5 บรรลุความเท่าเทียมระหว่างเพศ และเสริมสร้างความเข้มแข็งให้แก่สตรีและเด็กหญิง

กลุ่มที่สอง คือ กลุ่ม Prosperity เป้าหมายในกลุ่มนี้ครอบคลุมประเด็นทางเศรษฐกิจ ประกอบด้วย

- เป้าหมายที่ 7 สร้างหลักประกันให้ทุกคนสามารถเข้าถึงพลังงานสมัยใหม่ที่ยั่งยืนในราคาที่ย่อมเยา
- เป้าหมายที่ 8 ส่งเสริมการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจที่ต่อเนื่อง ครอบคลุม และยั่งยืน การจ้างงานเต็มที่ มีผลิตภาพและการมีงานที่เหมาะสมสำหรับทุกคน
- เป้าหมายที่ 9 สร้างโครงสร้างพื้นฐานที่มีความทนทาน ส่งเสริมการพัฒนาอุตสาหกรรมที่ครอบคลุมและยั่งยืน และส่งเสริมนวัตกรรม
- เป้าหมายที่ 10 ลดความไม่เสมอภาคภายในประเทศและระหว่างประเทศ
- เป้าหมายที่ 11 ทำให้เมืองและการตั้งถิ่นฐานของมนุษย์มีความครอบคลุม ปลอดภัย มีภูมิต้านทานและยั่งยืน

กลุ่มที่สาม คือ กลุ่ม Planet เป้าหมายกลุ่มนี้ครอบคลุมประเด็นด้านสิ่งแวดล้อมและทรัพยากร ธรรมชาติ ประกอบด้วย

- เป้าหมายที่ 6 สร้างหลักประกันว่าจะมีการจัดให้มีน้ำและสุขอนามัยสำหรับทุกคนและมีการบริหารจัดการที่ยั่งยืน
- เป้าหมายที่ 12 สร้างหลักประกันให้มีรูปแบบการผลิตและการบริโภคที่ยั่งยืน
- เป้าหมายที่ 13 เร่งต่อสู้กับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและผลกระทบที่เกิดขึ้น
- เป้าหมายที่ 14 อนุรักษ์และใช้ประโยชน์จากมหาสมุทร ทะเล และทรัพยากรทางทะเลอย่างยั่งยืน เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน
- เป้าหมายที่ 15 ปกป้อง ฟื้นฟู และสนับสนุนการใช้ระบบนิเวศบนบกอย่างยั่งยืน จัดการป่าไม้อย่างยั่งยืน และต่อสู้การกลายสภาพเป็นทะเลทราย หยุดการเสื่อมโทรมของที่ดินและฟื้นสภาพกลับมาใหม่ และหยุดการสูญเสียความหลากหลายทางชีวภาพ

กลุ่มที่สี่ คือ กลุ่ม Peace ครอบคลุม 1 เป้าหมาย คือ เป้าหมายที่ 16 ส่งเสริมสังคมที่สงบสุขและครอบคลุมเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนให้ทุกคนเข้าถึงความยุติธรรมและสร้างสถาบันที่มีประสิทธิผล รับผิดชอบ และครอบคลุมในทุกระดับ และ

กลุ่มที่ห้า คือ กลุ่ม Partnership ครอบคลุม 1 เป้าหมาย คือ เป้าหมายที่ 17 เสริมความเข้มแข็งให้แก่กลไกการดำเนินงานและฟื้นฟูสภาพหุ้นส่วนความร่วมมือระดับโลกสำหรับการพัฒนาที่ยั่งยืน

สำหรับประเทศไทยนั้น รัฐบาลได้ตั้งคณะกรรมการเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน (กพย.) มีนายกรัฐมนตรีเป็นประธาน เป็นคณะกรรมการหลักในการขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน มีคณะอนุกรรมการอยู่ภายใต้ กพย. 3 คณะ ประกอบด้วย

1) อนุกรรมการขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน

2) อนุกรรมการส่งเสริมความเข้าใจและประเมินผลการพัฒนาที่ยั่งยืนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และ

3) อนุกรรมการพัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการพัฒนาที่ยั่งยืน ภายใต้คณะอนุกรรมการขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนมีคณะทำงานย่อยอีก 3 คณะทำงาน คือ

- คณะทำงานที่ 1 รับผิดชอบการบูรณาการการดำเนินงานและจัดลำดับความสำคัญในการขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน

- คณะทำงานที่ 2 รับผิดชอบการจัดทำรายงานผลการดำเนินงานตามเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน

- คณะทำงานที่ 3 ปรับปรุงกลไกมาตรการด้านเศรษฐศาสตร์ สังคมและกฎหมาย เพื่อส่งเสริมการพัฒนาที่ยั่งยืน

1.2 การขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) สู่การปฏิบัติ

1) แนวทาง (Means) ที่ทำให้บรรลุผลความสำเร็จของแต่ละเป้าหมาย (Means to achieve Goal): โดยพิจารณาจากข้อเสนองานศึกษาวิจัยที่เกี่ยวข้องและประสบการณ์ทำงานของแต่ละหน่วยงาน

2) การจัดลำดับความสำคัญของเป้าประสงค์ (Prioritizes Targets) ที่อยู่ภายใต้แต่ละเป้าหมาย (Goal): เพื่อความชัดเจนของการกำหนดแผนงานในช่วงเวลา 5 ปีแรก, 5 ปีที่สอง และ 5 ปีที่สาม

3) การพิจารณากำหนดตัวชี้วัด (Indicator) ที่เหมาะสมในแต่ละเป้าหมาย (Goal):

- อาจมีการกำหนดตัวชี้วัดเพิ่มเติมที่เหมาะสมกับบริบทปัญหาของประเทศไทย
- การปรับปรุงตัวชี้วัดร่วมของ กพร. (JKPI)
- เพิ่มเติมตัวชี้วัดในมิติเศรษฐกิจพอเพียง

4) การจัดทำแผนการขับเคลื่อน (Roadmap) ให้บรรลุเป้าหมาย: โดยพิจารณาถึงความเชื่อมโยงและสอดคล้องกับนโยบาย, แผนงาน, แผนแม่บท

- แผนเสนอกฎหมายของหน่วยงาน
- ข้อเสนอการปฏิรูปของสภาปฏิรูปแห่งชาติ (37 วาระ)
- ข้อเสนอประเด็นตามแผนการปฏิรูปของสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ (67 เรื่อง) ฯลฯ
- รวมทั้งการกำหนดนโยบาย มาตรการ และกลไกบริหารจัดการเพื่อการขับเคลื่อนให้บรรลุเป้าหมายด้วย

ในการทำบรรลุภารกิจของคณะอนุกรรมการขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน และการขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) สู่การปฏิบัตินั้น มีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมี

คณะทำงานที่ทำหน้าที่ในการประสานงานนักวิชาการที่ทำงานเกี่ยวข้องกับเป้าหมายต่างๆ หน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคเอกชนไม่แสวงหากำไร ให้ทำงานร่วมกันเพื่อบูรณาการการดำเนินงานการขับเคลื่อนเป้าหมายต่าง ๆ เสนอแนะข้อปรับปรุงกลไกมาตรการด้านเศรษฐศาสตร์ สังคมและกฎหมาย และติดตามผลการดำเนินงานตามเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน หน่วยงานที่เกี่ยวข้องภายใต้คณะอนุกรรมการขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน จึงเห็นว่าควรตั้ง “ศูนย์ประสานงานการวิจัยเพื่อสนับสนุนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน” (SDG Move) ขึ้น โดยในปีที่ 1 นั้น เป้าหมายของศูนย์ประสานงาน SDG Move คือการดำเนินการประสานงาน สนับสนุนนักวิจัย และจัดการประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อค้นคว้า วิเคราะห์ สังเคราะห์ และจัดทำข้อเสนอเกี่ยวกับประเด็นต่อไปนี้

1) การจัดลำดับความสำคัญ (Ranking) ของเป้าประสงค์ (Target) ของแต่ละ เป้าหมาย (Goal) และระหว่างเป้าหมายด้วยกันเอง

2) วิธีการ (Means) หรือจุดคานงัด (Tipping point) ในการบรรลุเป้าประสงค์และเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนแต่ละข้อ

3) การจัดทำตัวชี้วัด (Indicator) ในการประเมินการดำเนินงานเพื่อบรรลุเป้าประสงค์และเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน โดย ปรับปรุงหรือเพิ่มเติมตัวชี้วัด

4) การจัดทำแผนการบรรลุเป้าหมาย (Roadmap) ของแต่ละเป้าหมาย และบูรณาการแผนดังกล่าว

5) การจัดทำแนวทางในการประเมินและวัดผล (Measurement and Evaluation) การดำเนินการเพื่อบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน

นอกจากนี้ยังมีหน้าที่เชื่อมโยงเครือข่ายนักวิชาการ ภาครัฐและภาคประชาชนผ่านการจัดเวที/เข้าร่วมเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เวทีนโยบายและเวทีสาธารณะที่เกี่ยวข้องกับ SDGs ติดตามความก้าวหน้าทางวิชาการของ SDGs ในระดับสากล และทำการสื่อสารสาธารณะเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ SDGs ให้กับภาคส่วนต่าง ๆ ได้รับทราบอีกด้วย

2. วัตถุประสงค์ของโครงการ

1) เพื่อส่งเสริมสนับสนุนงานวิจัยภายใต้ประเด็นงานวิจัยที่สนับสนุนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน

2) เพื่อประสานงานเครือข่ายนักวิจัยด้านที่เกี่ยวข้องกับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน เพื่อจัดการองค์ความรู้ สังเคราะห์และถอดบทเรียนงานวิจัยที่เกี่ยวกับเป้าหมายด้านต่างๆ และผลิตเป็นข้อเสนอเชิงนโยบาย (Policy Paper)

3) เพื่อประสานงานเชื่อมโยงเครือข่ายนักวิชาการ ภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคมที่ทำงานในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน เพื่อจัดการองค์ความรู้ สังเคราะห์และถอดบทเรียนภาคปฏิบัติที่เกี่ยวข้องกับเป้าหมายด้านต่างๆ

4) เพื่อติดตามความก้าวหน้าทางวิชาการของ SDGs ในระดับสากล

5) เพื่อเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร และสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน สถานการณ์ปัจจุบัน และความคืบหน้าเกี่ยวกับการดำเนินการที่เกี่ยวข้องเพื่อขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน

3. ขอบเขตการดำเนินงาน

จากวัตถุประสงค์ข้างต้นสามารถแบ่งแผนงานออกได้เป็น 3 กลุ่ม และมีผลผลิตเป้าหมายดังนี้

3.1 งานประสานงานและสนับสนุนงานวิจัย

- <u>งานประสานงาน (จัดประชุมเชิงปฏิบัติการ)</u>

เป็นการประสานงานเพื่อจัดประชุมเชิงปฏิบัติการจัดลำดับความสำคัญของเป้าประสงค์ (Prioritized targets) ร่วมกับสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) จำนวน 3 ครั้ง ตามกลุ่มเป้าหมาย SDGs 3 กลุ่ม ได้แก่ ครั้งที่ 1 กลุ่ม Planet (เป้าหมายที่ 6, 12, 13, 14, 15) ครั้งที่ 2 กลุ่ม Prosperity (เป้าหมาย 7, 8, 9, 10, 11) และครั้งที่ 3 กลุ่ม People (เป้าหมายที่ 1, 2, 3, 4, 5) และ Peace (เป้าหมายที่ 16) ซึ่งคณะทำงานจะทำหน้าที่จัดกระบวนการในการประชุม ดำเนินการประชุม รวมถึงการสังเคราะห์และสรุปผลการประชุมด้วย ทั้งนี้ ในการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการจัดลำดับความสำคัญของเป้าประสงค์นั้นก็เพื่อให้มีข้อมูลการเรียงลำดับ Target ของแต่ละ Goal ในเรื่องความสำคัญ และความพร้อมของแต่ละ Target และแต่ละ Goal โดยการเชิญเจ้าหน้าที่รัฐ นักวิชาการ ภาคเอกชน และองค์กรภาคประชาสังคมที่ทำงานเกี่ยวข้องโดยตรงกับเป้าประสงค์นั้นๆ มาให้ข้อมูลประกอบกับข้อมูลทางสถิติเท่าที่มีอยู่

- <u>งานสนับสนุนการวิจัย</u>

งานสนับสนุนงานวิจัยเบื้องต้นในการวิเคราะห์สถานการณ์และทบทวนมาตรการที่เกี่ยวข้องกับ SDGs ในประเทศไทย และสร้างเครือข่ายนักวิชาการและหน่วยงานที่รับผิดชอบ SDGs

ผลผลิตเป้าหมาย

- รายงานผลลัพธ์การจัดการประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อจัดลำดับ และข้อเสนอในการทำงานต่อ
- รายชื่อเครือข่ายนักวิจัย/นักวิชาการ SDGs และภาคีอื่นๆ
- บทความ/รายงานการวิเคราะห์สังเคราะห์สถานการณ์ หรือมาตรการเบื้องต้นเพื่อ SDGs ในประเทศไทย อย่างน้อย 10 เรื่อง
- ข้อเสนอการวิจัย SDGs อย่างน้อย 10 เรื่อง

3.2 งานสำรวจและจัดการองค์ความรู้

ผลผลิตเป้าหมาย

• รายงานความก้าวหน้าทางวิชาการ SDGs ในระดับสากล

3.3 งานเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร

ผลผลิตเป้าหมาย

• เว็บไซต์เผยแพร่ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับ SDGs

4. แผนการดำเนินงาน

ตารางที่ 1-1 แสดงภาพรวมแผนการดำเนินงานโครงการ (15 สิงหาคม 2559 – 14 สิงหาคม 2560)

กิจกรรม		พ.ศ.2559					พ.ศ.2560						
		15 ส.ค. (1)	15 ก.ย. (2)	15 ต.ค. (3)	15 พ.ย. (4)	15 ธ.ค. (5)	15 ม.ค. (6)	15 ก.พ. (7)	15 มี.ค. (8)	15 เม.ย. (9)	15 พ.ค. (10)	15 มิ.ย. (11)	15 ก.ค.-14 ส.ค. (12)
1	**ส่วนที่ 1: Workshop**												
	ประชุมเชิงปฏิบัติการร่วมกับ สศช.												
	สังเคราะห์ผลการจัด WS		▯										
2	**ส่วนที่ 2: วิจัยเบื้องต้น**												
	ชี้แจงแนวทางการทำงานแก่คณะนักวิชาการ	▯											
	ประชุม steering committee วิชาการครั้งที่ 1		▯										
	ประกาศโจทย์และรับข้อเสนอโครงการ												
	พิจารณาข้อเสนอโครงการและจัดสรรทุน												
	สนับสนุนการดำเนินการวิจัยเบื้องต้น												
	รายงานความก้าวหน้าต่อ steering & สศช							▯					
	สังเคราะห์และบูรณาการ												
	เวทีสาธารณะ ผลการบูรณาการ											▯	
	จัดทำรายงานฉบับสมบูรณ์ SDGs ระยะที่ 1 และข้อเสนอโครงการระยะที่ 2												
	ประชุม steering committee วิชาการครั้งที่ 2 พิจารณาผลระยะ 1 และข้อเสนอโครงการระยะ 2												▯
3	**ส่วนที่ 3: ติดตามสถานการณ์และสื่อสารสาธารณะ**												
	ติดตาม SDGs สากลและในประเทศ												
	จัดทำ website สื่อสาร												

ตารางที่ 1-2 แผนการดำเนินงานโครงการ ระหว่างเดือนมีนาคม – สิงหาคม 2560 (ระยะ 6 เดือน)

กิจกรรม	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.
กิจกรรมด้านการสนับสนุนงานวิจัย/วิชาการ						
1. โครงการการสำรวจสถานะของเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนในบริบทประเทศไทยและทางเลือกมาตรการทางเศรษฐกิจ สังคม และกฎหมาย						
- ส่งรายงานความก้าวหน้าครั้งที่ 1 (20 เม.ย.)						
- นำเสนอรายงานความก้าวหน้าครั้งที่ 1 (1 พ.ค.)						
- ส่งร่างรายงานฉบับสมบูรณ์ (20 มิ.ย.)						
- นำเสนอร่างรายงานฉบับสมบูรณ์ (1 ก.ค.)						
- ส่งรายงานฉบับสมบูรณ์ (1 ส.ค.)						
2. การสำรวจความก้าวหน้าทางวิชาการในระดับโลกที่เกี่ยวข้องกับ SDGs :						
- เขียนบทความวิชาการอย่างน้อยเดือนละ 1 บทความ						
3. การสังเคราะห์องค์ความรู้จากงานวิจัยที่ได้ทุนจากโครงการสำรวจสถานะของเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน ฯ						
- สังเคราะห์งานวิจัย						
- จัดทำร่างรายงานการสังเคราะห์องค์ความรู้และข้อเสนอเชิงนโยบาย						
- เวทีสาธารณะเพื่อรับฟังความคิดเห็นจากภาคส่วนต่าง ๆ						
- จัดทำ Infographic เพื่อเผยแพร่ข้อเสนอการสังเคราะห์และข้อเสนอเชิงนโยบาย						
กิจกรรมด้านเครือข่ายและการติดตามการขับเคลื่อน SDGs						
4. การประสานเชื่อมโยงเครือข่าย						
- จัดทำเอกสารสรุปประจำเดือนเรื่องการติดตามความคืบหน้าการขับเคลื่อน SDGs						
5. ออกแบบ และจัดทำฐานข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับการดำเนินงานของหน่วยงานในภาคส่วน						

ต่าง ๆ โดยเฉพาะหน่วยงานภาคเอกชน ภาคประชาสังคม และชุมชน						
- สำรวจ และรวบรวมข้อมูล						
- ออกแบบระบบฐานข้อมูล						
- จัดทำระบบฐานข้อมูล						
กิจกรรมด้านสื่อสาธารณะ						
6. กิจกรรมสื่อสาธารณะเพื่อสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับ SDGs และแจ้งข้อมูลข่าวสาร เกี่ยวกับการขับเคลื่อน SDGs ในประเทศไทย (เว็บไซต์ www.sdgmove.com)						
- จัดทำ infographic ให้ความรู้เกี่ยวกับ SDGs						
- รวบรวมและเชื่อมโยงฐานข้อมูลทางสถิติและทางวิชาการที่เกี่ยวข้องกับ SDGs						
- พัฒนาหน้าเว็บไซต์ให้เหมาะกับการใช้งานของนักวิจัยและองค์กรที่เกี่ยวข้อง						
- ประชาสัมพันธ์ให้บุคคลทั่วไปรู้จักเว็บไซต์และ Facebook Page ของโครงการผ่าน						
กิจกรรมพัฒนาศักยภาพภายในคณะทำงาน						
6. การพัฒนาความรู้ความเข้าใจเรื่อง SDGs ภายในคณะทำงาน						
- กิจกรรมพัฒนาความรู้ความเข้าในเรื่อง SDGs ในคณะทำงาน						

5. ลำดับการรายงานความก้าวหน้าผลการดำเนินโครงการ ครั้งที่ 1

รายงานฉบับนี้ เป็นการรายงานความก้าวหน้าครั้งที่ 1 เพื่อรายงานผลการดำเนินงาน “โครงการประสานงานการวิจัยเพื่อสนับสนุนการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs)” ระหว่างวันที่ 15 สิงหาคม 2559 ถึงวันที่ 14 สิงหาคม 2560 รวมระยะเวลา 12 เดือน โดยที่ผ่านมาคณะทำงานได้ดำเนินกิจกรรมเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ของการดำเนินโครงการ มีลำดับการนำเสนอ ดังนี้

บทที่ 1 บทนำ

บทที่ 2 ส่งเสริมสนับสนุนงานวิจัยภายใต้ประเด็นงานวิจัยที่สนับสนุนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน

บทที่ 3 งานเชื่อมโยงเครือข่าย งานติดตาม และงานสนับสนุนงานสัมมนาที่เกี่ยวข้อง

บทที่ 4 ติดตามความก้าวหน้าทางวิชาการของ SDGs ในระดับสากล

บทที่ 5 การเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร และสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน

บทที่ 6 จัดทำฐานข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับการดำเนินงานของหน่วยงานในภาคส่วนต่างๆ

บทที่ 7 สรุป: อุปสรรคและข้อจำกัด บทเรียนและแนวทางในอนาคต

ภาคผนวก ก

ภาคผนวก ก-1 ประกาศโจทย์วิจัย ประกาศผลการพิจารณาคัดเลือกข้อเสนอโครงการ

ภาคผนวก ก-2 หลักการและเหตุผล กำหนดการ การประชุมเสนอรายงานขั้นกลาง “โครงการสำรวจสถานะของเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนในบริบทประเทศไทย และทางเลือกมาตรการทางเศรษฐศาสตร์ สังคม และกฎหมาย” 12 เป้าหมาย และข้อเสนอแนะ

ภาคผนวก ก-3 หลักการและเหตุผล กำหนดการ การประชุมนำเสนอร่างรายงานฉบับสมบูรณ์ “โครงการสำรวจสถานะของเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนในบริบทประเทศไทย และทางเลือกมาตรการทางเศรษฐศาสตร์ สังคม และกฎหมาย” 12 เป้าหมาย และข้อเสนอแนะ

ภาคผนวก ก-4 หลักการและเหตุผล กำหนดการ เวทีสาธารณะ “เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนของประเทศไทย: สถานะและก้าวต่อไป” และข้อเสนอแนะ

บทที่ 2
การสังเคราะห์ชุดโครงการวิจัย
“โครงการสำรวจสถานะของเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนในประเทศไทย และทางเลือกมาตรการทางเศรษฐศาสตร์ สังคมและกฎหมาย”

บทนำ

เนื่องด้วยในการประชุมสมัชชาใหญ่แห่งสหประชาชาติในเดือนกันยายน พ.ศ. 2558 ประเทศสมาชิก 193 ประเทศ รวมถึงประเทศไทยได้ลงนามและมีคำมั่นว่าจะร่วมกันบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals) และรัฐบาลไทยมีความตั้งใจที่จะบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน โดยอาศัยกระบวนการการมีส่วนร่วมกับภาคส่วนอื่น ๆ ทั้งภาคเอกชน ภาควิชาการ และภาคประชาสังคม ภายในปี ค.ศ. 2030 (พ.ศ. 2573)

อย่างไรก็ดีในปัจจุบันสังคมไทยยังขาดองค์ความรู้ที่เกี่ยวข้องกับสถานะปัจจุบันของประเทศไทยภายใต้บริบทของเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน ซึ่งองค์ความรู้นี้มีความจำเป็นอย่างยิ่งต่อการวางแผนยุทธศาสตร์ การหามาตรการทางเศรษฐกิจ สังคมและกฎหมาย การจัดลำดับความสำคัญ การพัฒนาตัวชี้วัด และการปฏิบัติการเพื่อบรรลุเป้าหมายดังกล่าว จึงสมควรที่จะต้องทำการศึกษาสถานะของเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนในบริบทประเทศไทย พร้อมทั้งระบุว่าเป้าประสงค์ (Targets) ใดในเป้าหมายนั้น ๆ มีความสำคัญเร่งด่วนกว่ากันอย่างไร และสำรวจทางเลือกของมาตรการเศรษฐกิจ สังคมและกฎหมายที่เป็นไปได้ เพื่อเป็นพื้นฐานสำคัญในการขับเคลื่อนการพัฒนาที่ยั่งยืนของประเทศไทยต่อไป

สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) และสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) ได้ดำเนินการจัดสัมมนาเพื่อจัดลำดับความสำคัญของเป้าประสงค์ของเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน ในวันที่ 26 สิงหาคม, 5 และ 12 ตุลาคม 2559 พบว่า มีสภาพปัญหาสำคัญที่พบจากการจัดสัมมนา ดังนี้

1. ปัญหาด้านการกำหนดนิยาม ความหมาย คำจำกัดความของเป้าประสงค์ ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย
2. ปัญหาการขาดการบูรณาการองค์ความรู้ที่มีอยู่เพื่อให้เห็นสถานะการพัฒนาที่ยั่งยืนในประเทศไทย
3. ปัญหาการขาดการบูรณาการการทำงานระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
4. ปัญหาการขาดการบูรณาการด้านข้อมูลทางสถิติระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
5. ปัญหาด้านความร่วมมือในการปฏิบัติงานของหน่วยงานต่าง ๆ ในภาคส่วนต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

จากสภาพปัญหาดังกล่าว จึงมีความสนใจที่จะสนับสนุนศึกษาวิจัยในเรื่องสถานะของเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนในบริบทประเทศไทย โดยได้กำหนดกรอบหัวข้อการวิจัยเรื่อง “การสำรวจสถานะของเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนในบริบทประเทศไทย และทางเลือกมาตรการทางเศรษฐกิจ สังคมและกฎหมาย” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ

1. เพื่อศึกษาสถานะปัจจุบันของประเทศไทยที่เกี่ยวข้องกับเป้าประสงค์ (Targets) ภายใต้เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Goal) โดยพิจารณาความสำคัญและความพร้อมของประเทศไทยในการบรรลุเป้าหมายนั้น ๆ
2. เพื่อจัดลำดับความสำคัญของเป้าประสงค์ (Targets) ภายใต้เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Goal) โดยพิจารณาความสำคัญและความพร้อมของประเทศไทยในการบรรลุเป้าหมายนั้น ๆ
3. เพื่อสำรวจมาตรการเศรษฐกิจ สังคมและกฎหมาย และประสบการณ์จากต่างประเทศที่สามารถใช้เป็นทางเลือกของมาตรการในการบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนในประเทศไทยได้

การขอบเขตการวิจัยของโครงการนี้จะครอบคลุมเป้าหมายทั้ง 17 เป้าหมาย แต่เนื่องด้วยข้อจำกัดด้านงบประมาณในปีแรกโครงการประสานงานฯ สามารถให้ทุนได้ 12 โครงการครอบคลุม 12 เป้าหมายและอีก 5 เป้าหมายจะมีการให้ทุนอีกครั้งในปีที่ 2 นักวิจัยแต่ละคณะจะต้องเลือกเป้าหมายมาหนึ่งเป้าหมายและทำการศึกษาครอบคลุมประเด็นต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

- ปัญหาด้านการกำหนดนิยาม ความหมาย คำจำกัดความของเป้าประสงค์และตัวชี้วัดความสำเร็จ
- ปัญหาความสอดคล้องระหว่างตัวชี้วัดดังกล่าวกับบริบทของประเทศไทย และเสนอตัวชี้วัดที่เหมาะสมกับบริบทของประเทศไทยโดยสังเขป (เนื่องจากจะมีการพัฒนาตัวชี้วัดที่เหมาะสมกับบริบทประเทศไทยต่อไปในอนาคต)
- สำรวจสถานะปัจจุบันของเป้าประสงค์ในแต่ละเป้าหมายในด้านสถานการณ์ปัจจุบัน หมายรวมถึงช่องว่างระหว่างสถานะปัจจุบันกับเป้าหมาย สัดส่วนผู้คน/พื้นที่ที่ได้รับผลกระทบ ระดับความรุนแรงของปัญหาที่เกี่ยวข้องกับเป้าประสงค์
- สำรวจสถานะปัจจุบันของเป้าประสงค์ในแต่ละเป้าหมายในด้านการดำเนินงานในปัจจุบัน รวมถึงกิจกรรม โครงการ แผนงาน นโยบาย กฎหมาย ฯลฯ ที่ภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม ชุมชน และองค์กรระหว่างประเทศ ได้ดำเนินการอยู่ในประเทศไทย
- ประเมินความพร้อมในการบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน โดย ความพร้อม รวมถึงความพร้อมด้านองค์ความรู้ ด้านข้อมูลทางสถิติ ด้านกฎหมายและโครงสร้างการบริหารงาน ด้านประสิทธิภาพบริหารจัดการของภาคส่วนต่าง ๆ ด้านทรัพยากรและงบประมาณต่าง ๆ ทั้งในภาครัฐและนอกภาครัฐ ด้านการมีส่วนร่วมและบูรณาการระหว่างภาคส่วนต่าง ๆ (ภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม ภาควิชาการ) ในการบรรลุเป้าหมาย
- การจัดลำดับความสำคัญของเป้าประสงค์ในเป้าหมายนั้น โดยอาศัยผลการศึกษาที่ได้จากการสำรวจสถานะและการประเมินความพร้อมข้างต้น
- สำรวจมาตรการทางเลือกด้านเศรษฐกิจ สังคมและกฎหมาย(หรือเชิงสถาบัน) ทั้งจากในประเทศและต่างประเทศ โดยมุ่งเน้นมาตรการที่น่าจะเป็นจุดคานงัด (Tipping Point) ที่จะทำให้สามารถบรรลุเป้าประสงค์นั้น ๆ ได้

โครงการประสานงานการวิจัยเพื่อสนับสนุนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDG Move) ได้ทำการประกาศโจทย์และเชิญชวนให้นักวิจัยจากสภาบันวิจัยและมหาวิทยาลัยต่าง ๆ ส่งข้อเสนอโครงการวิจัยเข้ามา โดยเปิดให้มีการส่งข้อเสนอโครงการเข้ามาในช่วงเดือนพฤศจิกายน พ.ศ. 2559 ซึ่งมีข้อเสนอโครงการส่งเข้ามาถึง 60 โครงการ ข้อเสนอโครงการที่ผ่านการคัดเลือกมีทั้งหมด 12 โครงการ ครอบคลุมเป้าหมายต่อไปนี้

- เป้าหมายที่ 1 ขจัดความยากจน
- เป้าหมายที่ 2 ยุติความหิวโหย บรรลุความมั่นคงทางอาหารและยกระดับโภชนาการสำหรับทุกคนในทุกวัย
- เป้าหมายที่ 4 สร้างหลักประกันว่าทุกคนมีการศึกษาที่มีคุณภาพอย่างครอบคลุมและเท่าเทียม และสนับสนุนโอกาสในการเรียนรู้ตลอดชีวิต
- เป้าหมายที่ 5 บรรลุความเท่าเทียมระหว่างเพศ และเสริมความเข้มแข็งให้แก่สตรีและเด็กหญิง
- เป้าหมายที่ 7 สร้างหลักประกันให้ทุกคนสามารถเข้าถึงพลังงานสมัยใหม่ที่ยั่งยืนในราคาที่ย่อมเยา
- เป้าหมายที่ 8 ส่งเสริมการเติบโตทางเศรษฐกิจที่ต่อเนื่อง ครอบคลุม และยั่งยืน การจ้างงานเต็มที่มีผลิตภาภพ และการมีงานที่เหมาะสมสำหรับทุกคน
- เป้าหมายที่ 9 สร้างโครงสร้างพื้นฐานที่มีความทนทาน ส่งเสริมการพัฒนาอุตสาหกรรมที่ครอบคลุมและยั่งยืน และส่งเสริมนวัตกรรม
- เป้าหมายที่ 12 สร้างหลักประกันให้มีรูปแบบการผลิตและการบริโภคที่ยั่งยืน
- เป้าหมายที่ 13 เร่งต่อสู้กับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และผลกระทบที่เกิดขึ้น
- เป้าหมายที่ 14 อนุรักษ์และใช้ประโยชน์จากมหาสมุทร ทะเล และทรัพยากรทางทะเลอย่างยั่งยืนเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน
- เป้าหมายที่ 15 ปกป้อง ฟื้นฟู และสนับสนุนการใช้ระบบนิเวศบนบกอย่างยั่งยืน จัดการป่าไม้อย่างยั่งยืน ต่อสู้การกลายสภาพเป็นทะเลทราย หยุดการเสื่อมโทรมของที่ดินและฟื้นสภาพกลับมาใหม่ และหยุดการสูญเสียความหลากหลายทางชีวภาพ
- เป้าหมายที่ 16 ส่งเสริมสังคมที่สงบสุขและครอบคลุมเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน ให้ทุกคนเข้าถึงความยุติธรรมและสร้างสถาบันที่มีประสิทธิผล รับผิดชอบและครอบคลุมในทุกระดับ

ข้อเสนอข้างต้นเป็นข้อเสนอจากนักวิจัยจากมหาวิทยาลัยและสถาบันวิจัยชั้นนำทั่วประเทศ ได้แก่ สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (TDRI) มหาวิทยาลัยมหิดล จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย และมหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี ระยะเวลาการดำเนินโครงการทั้ง 12 โครงการ อยู่ระหว่างเดือนมกราคมถึงเดือนมิถุนายนและส่งรายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์ในเดือนสิงหาคม พ.ศ. 2559 ที่ผ่านมา หลังจากที่รายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์แล้ว โครงการประสานงานมีหน้าที่ในการสังเคราะห์และบูรณาการผลการวิจัยจากโครงการ

ทั้ง 12 โครงการ รวมถึงจัดทำข้อเสนอเชิงนโยบายเบื้องต้นจากความรู้ที่ได้จากรายงานวิจัยดังกล่าว อนึ่ง รายละเอียดที่จำเพาะเจาะจงของแต่ละเป้าหมายจะไม่ถูกนำมารวมเอาไว้ในรายงานนี้ ผู้สนใจสามารถติดตามได้จากงานวิจัยฉบับเต็มของแต่ละเป้าหมาย

รายงานการสังเคราะห์องค์ความรู้จากโครงการสำรวจสถานะของเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนในบริบทประเทศไทยและทางเลือกมาตรการทางเศรษฐศาสตร์ สังคมและกฎหมาย ปีที่ 1 นี้มีจุดมุ่งหมายที่จะฉายภาพรวมของโครงการวิจัยทั้ง 12 โครงการ ให้เห็นถึงสถานะด้านต่าง ๆ ของเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนในบริบทประเทศไทย รวมถึงชี้ให้เห็นถึงความคล้ายคลึงและความแตกต่างของสถานะเหล่านั้นระหว่างเป้าหมาย ข้อตกลงหรือข้อขัดแย้งที่เกี่ยวข้อง และข้อสังเกตที่ได้จากการเปรียบเทียบผลการวิจัยทั้ง 12 โครงการ เพื่อนำไปสู่ข้อเสนอและข้อสังเกตในเชิงนโยบายเพื่อขับเคลื่อน SDGs ในประเทศไทยเสนอต่อคณะอนุกรรมการขับเคลื่อน ภายใต้คณะกรรมการเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนต่อไป

โครงร่างของบทนี้ประกอบด้วย 5 หัวข้อ หัวข้อที่ 1 ให้ความเข้าใจเบื้องต้นเกี่ยวกับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) หัวข้อที่ 2 เป็นการสังเคราะห์ประเด็นด้านสถานะของนิยามที่เกี่ยวข้องกับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนโดยเฉพาะในระดับเป้าประสงค์และตัวชี้วัด หัวข้อที่ 3 สังเคราะห์ประเด็นความสอดคล้องและสถานะของตัวชี้วัดเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน หัวข้อที่ 4 สังเคราะห์สถานะปัจจุบันของเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนในบริบทประเทศไทย และหัวข้อที่ 5 สรุปภาพรวมสถานการณ์การดำเนินงานในปัจจุบันของภาคส่วนต่าง ๆ ในประเทศไทย

2.1 ความเข้าใจเบื้องต้นเกี่ยวกับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน

2.1.1 ความเป็นมาของเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน

ปัจจุบันโลกเผชิญปัญหาความไม่ยั่งยืนในหลายมิติ ทั้งด้านสังคม เศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม และสันติภาพ ปัญหาความยากจนยังคงเป็นปัญหาสำคัญของโลกที่เหนี่ยวรั้งมิให้ผู้คนจำนวนมากสามารถบรรลุการมีชีวิตที่ดีได้ ปัญหาความยากจนนี้มิใช่เพียงแต่ในมิติเศรษฐกิจเท่านั้น แต่รวมถึงมิติในด้านสุขภาพ ความมั่นคงทางอาหาร การเข้าถึงโอกาสทางการศึกษา การพัฒนาเศรษฐกิจก็ยังเป็นไปในแบบที่ไม่ครอบคลุมและไม่ยั่งยืน การพัฒนาเศรษฐกิจที่ผ่านมานั้นขาดกลไกกระจายผลประโยชน์จากการพัฒนาที่เป็นธรรม ก่อให้เกิดความไม่เท่าเทียมกัน (Inequality) ในหลายมิติไม่ว่าจะเป็นความไม่เท่าเทียมกันทางรายได้ ความไม่เท่าเทียมกันในการเข้าถึงทรัพยากรทางเศรษฐกิจและโอกาสทางสังคมและการเมือง ซึ่งความไม่เท่าเทียมนี้เกิดขึ้นทั้งในระดับภายในประเทศและระหว่างประเทศ กระบวนการผลิตทางเศรษฐกิจ ทั้งอาหาร พลังงาน สินค้าอุตสาหกรรม และการบริการต่าง ๆ มีส่วนสำคัญในการเพิ่มแรงกดดันให้แก่ขอบเขตของผืนพิภพ (Planetary Boundaries) (Rockstrom, Steffen, Noone, society, 2009, n.d.) ก่อให้เกิดปัญหาการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (Climate change) ปัญหา Eutrophication ปัญหามลพิษในแหล่งน้ำและอากาศ ปัญหาการจัดการของเสีย

การสูญเสียความหลากหลายทางชีวภาพและการสูญพันธุ์ครั้งที่ 6 (the sixth mass extinction) และการเปลี่ยนแปลงการใช้ที่ดินที่นำไปสู่การสูญเสียพื้นที่ป่า (Deforestation) ซึ่งย้อนกลับไปส่งผลลบต่อปัญหาอื่น ๆ ที่กล่าวมาก่อนหน้านี้

ความตระหนักในปัญหาเหล่านี้ในระดับโลกมีเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ โดยเฉพาะหลังจากปี ค.ศ. 2008 วิกฤติการณ์ทางเศรษฐกิจในระดับโลกที่เริ่มจากสหรัฐอเมริกา ตามมาด้วยวิกฤติการณ์ในเขตเศรษฐกิจที่ใช้อัตราแลกเปลี่ยน Euro ส่งผลให้คนทั่วโลกโดยเฉพาะประเทศพัฒนาแล้วตั้งคำถามกับแนวทางการพัฒนาในปัจจุบัน นำมาซึ่งกระแสการประท้วงและความเคลื่อนไหวเพื่อให้มีการเปลี่ยนแปลงที่มีนัยยะสำคัญ (เช่น การประท้วงที่ Wall Street) ในขณะเดียวกัน ความเข้าใจถึงสาเหตุและผลกระทบที่จะเกิดขึ้นจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (Climate Change) อันเนื่องมาจากผลการศึกษาของ คณะกรรมการระหว่างรัฐว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (Intergovernmental Panel on Climate Change) มีความชัดเจนขึ้นอย่างยิ่งและมีข้อสรุปว่า การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศเป็นผลจากการกระทำของมนุษย์ และการดำเนินการและความร่วมมืออย่างจริงจังของทุกประเทศเป็นสิ่งที่จำเป็นในการหยุดยั้งไม่ให้อุณหภูมิเฉลี่ยของโลกเพิ่มขึ้นเกิน 2 องศาเซลเซียสโดยเปรียบเทียบกับระดับอุณหภูมิก่อนการปฏิวัติอุตสาหกรรม และช่วยให้ประเทศที่จะได้รับผลกระทบรวมถึงคนเปราะบางกลุ่มต่าง ๆ สามารถปรับตัวกับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศได้

ความตระหนักดังกล่าวสะท้อนอย่างชัดเจนในการประชุมสหประชาชาติว่าด้วยการพัฒนาที่ยั่งยืน (United Nations Conference on Sustainable Development UNCSD) ในปี ค.ศ. 2012 ที่กรุงริโอ เดอจาไนโร ประเทศบราซิล หรือเรียกอีกชื่อหนึ่งว่าการประชุม Rio+ 20 ซึ่งเป็นการประชุมครบรอบ 20 ปีของการประชุมสหประชาชาติว่าด้วยสิ่งแวดล้อมและการพัฒนา (United Nations Conference on Environment and Development) ที่กรุงริโอ ในปี ค.ศ. 1992 ในการประชุมนี้เองที่กระบวนการจัดทำร่างวาระการพัฒนา 2030 (Agenda 2030) ได้เริ่มขึ้นและต่อเนื่องเป็นเวลา 3 ปีจนกระทั่งถึงปี ค.ศ. 2015 เพื่อให้วาระการพัฒนา 2030 เป็นวาระการพัฒนาที่ต่อเนื่องจากเป้าหมายการพัฒนาแห่งสหัสวรรษที่เริ่มในปี 2001 และจบลงในปี 2015

กระบวนการจัดทำร่างวาระการพัฒนา 2030 ซึ่งองค์ประกอบสำคัญในวาระนี้ก็คือเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนหรือ SDGs นั้น เป็นกระบวนการที่ดำเนินไปในทุกระดับ ตั้งแต่การประชุมเจรจาต่อรองในระดับชาติไปจนถึงกระบวนการการสร้างการมีส่วนร่วมผ่านช่องทางออนไลน์และกระบวนการที่จัดขึ้นโดยองค์กรพัฒนาเอกชน (Non-governmental Organizations: NGOs) และองค์กรภาคประชาสังคม (Civil Society Organization: CSOs) ทั่วโลก ซึ่งกระบวนการดังกล่าวทำให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกลุ่มต่าง ๆ และกลุ่มคนเปราะบางจากทั่วโลก มีโอกาสมีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน

ในปี ค.ศ. 2015 ในการประชุมสมัชชาใหญ่แห่งสหประชาชาติ รัฐและประเทศสมาชิก 193 ประเทศได้ลงนามยอมรับวาระการพัฒนา 2030 และเป้าหมายการพัฒนาแห่งสหประชาชาติ ซึ่งประเทศไทยในรัฐบาลพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา ก็เป็นหนึ่งในประเทศสมาชิกที่ลงนามยอมรับวาระการพัฒนานี้

2.1.2 เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals: SDGs)

เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนมีทั้งหมด 17 เป้าหมาย ประกอบด้วยเป้าหมายต่อไปนี้

- **เป้าหมายที่ 1** ขจัดความยากจน
- **เป้าหมายที่ 2** ยุติความหิวโหย บรรลุความมั่นคงทางอาหารและยกระดับโภชนาการสำหรับทุกคนในทุกวัย
- **เป้าหมายที่ 3** สร้างหลักประกันว่าคนมีชีวิตที่มีสุขภาพดีและส่งเสริมสวัสดิภาพสำหรับทุกคนในทุกวัย
- **เป้าหมายที่ 4** สร้างหลักประกันว่าทุกคนมีการศึกษาที่มีคุณภาพอย่างครอบคลุมและเท่าเทียม และสนับสนุนโอกาสในการเรียนรู้ตลอดชีวิต
- **เป้าหมายที่ 5** บรรลุความเท่าเทียมระหว่างเพศ และเสริมความเข้มแข็งให้แก่สตรีและเด็กหญิง
- **เป้าหมายที่ 6** สร้างหลักประกันว่าจะมีการจัดการให้มีน้ำและสุขอนามัยสำหรับทุกคนและมีการบริหารจัดการที่ยั่งยืน
- **เป้าหมายที่ 7** สร้างหลักประกันให้ทุกคนสามารถเข้าถึงพลังงานสมัยใหม่ที่ยั่งยืนในราคาที่ย่อมเยา
- **เป้าหมายที่ 8** ส่งเสริมการเติบโตทางเศรษฐกิจที่ต่อเนื่อง ครอบคลุม และยั่งยืน การจ้างงานเต็มที่ มีผลิตภาภพ และการมีงานที่เหมาะสมสำหรับทุกคน
- **เป้าหมายที่ 9** สร้างโครงสร้างพื้นฐานที่มีความทนทาน ส่งเสริมการพัฒนาอุตสาหกรรมที่ครอบคลุมและยั่งยืน และส่งเสริมนวัตกรรม
- **เป้าหมายที่ 10** ลดความไม่เสมอภาคภายในประเทศและระหว่างประเทศ
- **เป้าหมายที่ 11** ทำให้เมืองและการตั้งถิ่นฐานของมนุษย์มีความครอบคลุม ปลอดภัย มีภูมิต้านทานและยั่งยืน
- **เป้าหมายที่ 12** สร้างหลักประกันให้มีรูปแบบการผลิตและการบริโภคที่ยั่งยืน
- **เป้าหมายที่ 13** เร่งต่อสู้กับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และผลกระทบที่เกิดขึ้น
- **เป้าหมายที่ 14** อนุรักษ์และใช้ประโยชน์จากมหาสมุทร ทะเล และทรัพยากรทางทะเลอย่างยั่งยืนเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน
- **เป้าหมายที่ 15** ปกป้อง ฟื้นฟู และสนับสนุนการใช้ระบบนิเวศบนบกอย่างยั่งยืน จัดการป่าไม้อย่างยั่งยืน ต่อสู้การกลายสภาพเป็นทะเลทราย หยุดการเสื่อมโทรมของที่ดินและฟื้นสภาพกลับมาใหม่ และหยุดการสูญเสียความหลากหลายทางชีวภาพ

- **เป้าหมายที่ 16** ส่งเสริมสังคมที่สงบสุขและครอบคลุมเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน ให้ทุกคนเข้าถึงความยุติธรรมและสร้างสถาบันที่มีประสิทธิผล รับผิดชอบและครอบคลุมในทุกระดับ
- **เป้าหมายที่ 17** เสริมความเข้มแข็งให้แก่กลไกการดำเนินงานและฟื้นฟูสภาพหุ้นส่วนความร่วมมือระดับโลกสำหรับการพัฒนาที่ยั่งยืน

ภาพที่ 2-1: เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs)

ภาพที่ 2-2: การจัดกลุ่มเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนเป็น 5 กลุ่ม (5 Ps)

เป้าหมายข้างต้นครอบคลุมประเด็นด้านสังคม (People - เป้าหมายที่ 1 2 3 4 และ 5) เศรษฐกิจ (Prosperity - เป้าหมายที่ 7 8 9 10 และ 11) สิ่งแวดล้อมและทรัพยากร (Planet - เป้าหมายที่ 6 12 13 14 และ 15)) สันติภาพ ความยุติธรรมและธรรมภิบาล (Peace – เป้าหมายที่ 16) และหุ้นส่วนการพัฒนา (Partnerships for the Goals – เป้าหมายที่ 17) อนึ่งการที่ SDGs ถูกแบ่งเป็น 17 เป้าหมายนั้นมิใช่ว่าเราควรจะพิจารณา SDGs แบบแยกส่วนเป็น 17 ส่วน แต่เป็นวิธีการแบ่งเป้าหมายที่มุ่งหมายให้การสื่อสารเรื่องความยั่งยืนซึ่งเป็นเรื่องที่ซับซ้อน ให้สาธารณะเข้าใจได้ง่ายที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้

ภายใต้แต่ละเป้าหมายจะมีสิ่งที่เรียกว่า เป้าประสงค์ (Targets) ซึ่งโดยรวมมีทั้งหมด 169 เป้าประสงค์ เป้าประสงค์นี้เอง คือ เนื้อหาสาระของ SDGs คือสัญญาประชาคมที่ผู้แทนจากประเทศต่าง ๆ ทั่วโลกเจรจาต่อรอง จนสุดท้ายได้ออกมาเป็น SDGs ที่ทุกประเทศยอมรับ ในระดับเป้าหมาย (Goals) เป้าประสงค์ (Targets) ทำหน้าที่กำหนดประเด็นที่เกี่ยวข้องและขอบเขตของเป้าหมายนั้น ๆ หากท่านมีโอกาสเข้าไปศึกษารายละเอียดของเป้าประสงค์ในเว็บไซต์ขององค์การสหประชาชาติจะพบว่า แต่ละเป้าประสงค์มีตัวเลขกำกับ เช่น 1.1 1.2 1.3 เป็นต้น แต่ในตอนท้ายของเป้าหมายนั้น ตัวเลขของเป้าประสงค์จะเป็นตัวเลขผสมกับตัวอักษร เช่น 1.a 1.b เป็นต้น เป้าประสงค์สองประเภทนี้มีความแตกต่างกัน โดยเป้าประสงค์ที่ถูกกำกับด้วยตัวเลขเท่านั้นเป็นเป้าประสงค์ที่ระบุถึงผลลัพธ์ (Outcome) ของ SDGs เช่น ลักษณะของสุขภาวะด้านต่าง ๆ ของผู้คน คุณภาพและระดับการศึกษา เป็นต้น นอกจากนี้เป้าประสงค์เหล่านี้ยังอาจระบุถึงผลลัพธ์ในเชิงของการเกิดขึ้นของเงื่อนไขเชิงสถาบัน ในรูปนโยบายหรือกฎหมาย เป้าประสงค์ที่เป็นตัวเลขผสมตัวอักษรนั้นเป็นเป้าประสงค์ที่ระบุถึง Means of Implementation (MoI) (อาจยกเว้นเป้าหมายที่ 17) ที่เป้าประสงค์จะระบุถึงนโยบายหรือความร่วมมือระหว่างประเทศบางประการเพื่อให้ประเทศต่าง ๆ โดยเฉพาะประเทศกำลังพัฒนาสามารถบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนได้ รวมไปถึงการปฏิบัติปฏิญญาสากลด้านต่าง ๆ เช่น ข้อตกลงและปฏิญญาต่าง ๆ ภายใต้องค์การการค้าโลก (World Trade Organization: WTO) องค์กรแรงงานสากล (International Labor Organization) กรอบการดำเนินงานเซนไดเพื่อลดความเสี่ยงจากภัยพิบัติ (2558 – 2573) (Sendai Framework for Disaster Risk Reduction 2015 – 2030) ความตกลงปารีส (Paris Agreement) วาระปฏิบัติการแอดดิสอาบาบาว่าด้วยการระดมทุนเพื่อการพัฒนา (Addis Ababa Action Agenda of the Third International Conference on Financing for Development) และแนวทาง SAMOA Pathway เป็นต้น

เพื่อให้มั่นใจว่ามีการติดตามความก้าวหน้าอย่างเป็นระบบ SDGs แต่ละเป้าประสงค์จะมีตัวชี้วัดที่ใช้ในการประเมินความก้าวหน้าของเป้าประสงค์แต่ละเป้าประสงค์ด้วย หากนับตัวชี้วัดรวมทั้งหมดจะมีทั้งหมด 244 ตัวชี้วัด แต่เนื่องจากมีตัวชี้วัด 9 ตัวที่ซ้ำกันภายใต้ 2-3 เป้าประสงค์ จำนวนที่แท้จริงของตัวชี้วัดจึงเท่ากับ 232 ตัวชี้วัด (https://unstats.un.org/sdgs/indicators/indicators-list/) ตัวชี้วัดที่ซ้ำกันประกอบด้วยตัวชี้วัดต่อไปนี้

- 8.4.1/12.2.1: ร่องรอยการใช้วัตถุดิบและการใช้วัตถุดิบต่อหัว และต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (GDP)

- 8.4.2/12.2.2: การบริโภควัตถุดิบในประเทศและการบริโภควัตถุดิบในประเทศต่อหัว และต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (GDP)
- 10.3.1/16.b.1: สัดส่วนของประชากรที่รายงานว่ารู้สึกถูกแบ่งแยกเชื้อชาติหรือถูกข่มขู่ / คุกคามใน 12 เดือนที่ผ่านมาตามข้อบัญญัติพื้นฐานของการห้ามเลือกปฏิบัติในการแบ่งแยกเชื้อชาติภายใต้กฎหมายสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศ
- 10.6.1/16.8.1: สัดส่วนของสมาชิก และสิทธิในการออกเสียงของประเทศกำลังพัฒนาในองค์กรระหว่างประเทศ
- 15.7.1/15.c.1: สัดส่วนการค้าสัตว์ป่าโดยหลอกลวงหรือผิดกฎหมาย
- 15.a.1/15.b.1: การช่วยเหลือเพื่อการพัฒนาอย่างเป็นทางการ (ODA) และการใช้จ่ายของรัฐเกี่ยวกับการอนุรักษ์และความหลากหลายทางชีวภาพและระบบนิเวศอย่างยั่งยืน
- 1.5.1/11.5.1/13.1.1: จำนวนผู้เสียชีวิต สูญหาย และผู้ได้รับผลกระทบจากภัยพิบัติต่อประชากร 100,000 คน
- 1.5.3/11.b.1/13.1.2: สัดส่วนของเมืองที่มีกลยุทธ์ลดความเสี่ยง และการฟื้นฟูให้สู่สภาพปกติ มีความสอดคล้องกับกรอบการทำงานระหว่างประเทศที่ได้รับความเห็นชอบ (อาทิ ผู้ประสบความสำเร็จในการวางแผนการลดความเสี่ยงภัยพิบัติ Hyogo Framework for Action 2005-2015) ซึ่งประกอบด้วยกลุ่มคนเปราะบาง และกลุ่มคนชายขอบ ตามแผนที่กำหนดไว้ มีการนำไปดำเนินการและติดตามผล
- 1.5.4/11.b.2/13.1.3: จำนวนประเทศที่มียุทธศาสตร์การลดความเสี่ยงภัยพิบัติระดับประเทศ และระดับท้องถิ่น

นอกจากนี้ ตัวชี้วัด SDGs นั้นยังไม่สมบูรณ์ทั้งหมด และสามารถแบ่งออกได้เป็น 3 กลุ่ม (Tier) โดยกลุ่มที่ 1 (Tier 1) เป็นตัวชี้วัดที่มีคอนเซปชัดเจนแล้ว มีวิธีการเก็บข้อมูลที่เป็นที่ยอมรับในระดับนานาชาติ และมีมาตรฐาน ข้อมูลมีการเก็บโดยประเทศต่าง ๆ อย่างต่อเนื่อง อย่างน้อยร้อยละ 50 ของประเทศทั้งหมด และของประชากรในแต่ละภูมิภาคที่ตัวชี้วัดนั้นมีความสอดคล้อง กลุ่มที่ 2 (Tier 2) เป็นกลุ่มที่ตัวชี้วัดมีคอนเซป วิธีการเก็บข้อมูล และมาตรฐานเหมือนกับกลุ่มแรก แต่ว่าข้อมูลไม่ได้ถูกเก็บอย่างต่อเนื่องในหลายประเทศ และกลุ่มสุดท้าย กลุ่มที่ 3 (Tier 3) เป็นตัวชี้วัดที่ยังไม่มี วิธีการเก็บข้อมูลที่เป็นที่ยอมรับในระดับนานาชาติ หรือยังไม่มีมาตรฐานที่เป็นที่ยอมรับสำหรับตัวชี้วัดนั้น วิธีการเก็บข้อมูลและมาตรฐานของตัวชี้วัดในกลุ่มนี้ยังอยู่ระหว่างการพัฒนาและ/หรือทดสอบ ล่าสุด แต่ละกลุ่มตัวชี้วัดมีจำนวนตัวชี้วัดเป็นจำนวนดังนี้ กลุ่มที่ 1 มี 82 ตัวชี้วัด กลุ่มที่ 2 มี 61 ตัวชี้วัด และกลุ่มที่ 3 มี 84 ตัวชี้วัด นอกจากนี้ยังมีอีก 5 ตัวชี้วัดที่มีองค์ประกอบย่อยถูกจัดอยู่ในหลายกลุ่มตัวชี้วัด

2.1.3. หลักการพื้นฐานของ SDGs

การทำความเข้าใจ SDGs นั้นจำเป็นต้องอาศัยความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการพื้นฐานเบื้องหลัง SDGs ด้วย ทั้งนี้เพื่อให้ในกระบวนการการนำไปปฏิบัตินั้นอยู่บนความเข้าใจที่ถูกต้อง มิเช่นนั้นแล้วอาจทำให้การนำ SDGs ไปปฏิบัติเพื่อให้บรรลุตามเป้าหมายอาจผิดจากเจตนารมย์ของตัวเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนได้ หลักการพื้นฐานของ SDGs ประกอบด้วยแนวคิด 5 ประการ (Sustainable Development Solution Network, 2015) คือ

1. การพัฒนาที่ครอบคลุม (inclusive development)
2. การพัฒนาแบบบูรณาการ (integrated development)
3. การพัฒนาที่เป็นสากล (universal development)
4. การพัฒนาที่เน้นที่ระดับท้องถิ่น (locally-focused development)
5. การพัฒนาที่ขับเคลื่อนด้วยเทคโนโลยี (technology-driven development)

การพัฒนาที่ครอบคลุม (inclusive development) ถือเป็นหลักการหลักของ SDGs หมายถึง การพัฒนาที่ไม่ทิ้งใครไว้ข้างหลัง (Leave no one behind) หลักการนี้มุ่งให้คนยากจน คนเปราะบางและคนชายขอบกลุ่มต่าง ๆ ได้รับประโยชน์จากการพัฒนา เข้าถึงโอกาสทางเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และบริการสาธารณะต่าง ๆ เข้าถึงทรัพยากรธรรมชาติและบริการทางระบบนิเวศ ได้รับการคุ้มครองจากภัยพิบัติอันเกิดจากการธรรมชาติและการเปลี่ยนแปลสภาพภูมิอากาศ รวมไปถึงกำหนดบทบาทให้กลุ่มคนรวย/ประเทศพัฒนาแล้วมีส่วนในการช่วยเหลือกลุ่มคนข้างต้นด้วย (Gupta & Vegelin, 2016) หากพิจารณาในรายละเอียดของเป้าประสงค์ในเป้าหมายต่าง ๆ จะพบว่ามีการระบุถึงกลุ่มคนที่เป็นผู้มีส่วนได้ส่วนเสียหลักขององค์การสหประชาชาติทั้งสิ้น กลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียขององค์การสหประชาชาติประกอบด้วย ภาคธุรกิจเอกชน เด็กและเยาวชน เกษตรกร กลุ่มชาติพันธุ์ รัฐบาล/องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น แรงงานและสหภาพแรงงาน องค์กรพัฒนาเอกชน (NGOs) และชุมชนนักวิชาการ

การพัฒนาที่เป็นสากล (Universal Development) หมายถึงการพัฒนาที่ทุกประเทศในโลกต้องร่วมกันบรรลุทั้งสิ้น มิใช่เป้าหมายสำหรับประเทศยากจนเท่านั้น หลักการนี้เป็นจุดต่างที่สำคัญของ SDGs เมื่อเทียบกับ MDGs (Millennium Development Goals) ที่เป็นเป้าหมายการพัฒนาสำหรับประเทศยากจน สำหรับ SDGs นั้นประเทศที่มีระดับการพัฒนาระดับสูงอย่างประเทศแถบสแกนดิเนเวียก็ยังมีความท้าทายในบางประเด็นที่ต้องจัดการ ข้อมูลจาก SDG Index ปี 2016 แสดงให้เห็นว่าแม้ในด้านสังคมและเศรษฐกิจของประเทศเหล่านี้จะอยู่สถานะที่ค่อนข้างดี แต่ประเด็นด้านสิ่งแวดล้อมหลายประเด็นโดยเฉพาะใน เป้าหมายที่ 12 การผลิตและบริโภคที่รับผิดชอบและยั่งยืน ยังคงทำได้ไม่ดีนัก นอกจากนี้ปัญหาความไม่ยั่งยืนในปัจจุบันที่ท้าทายที่สุดของมนุษยชาติอย่างการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและผลกระทบยังเป็นปัญหาที่ทุกประเทศจะได้รับผลกระทบร่วมกัน ทุกประเทศจึงต้องร่วมมือกันอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้

การพัฒนาแบบบูรณาการ (integrated development) หมายถึงการพัฒนาที่ต้องพิจารณาและดำเนินการในหลายมิติพร้อม ๆ กัน จะทำแบบแยกส่วนจากกันไม่ได้ (indivisibility) ยกตัวอย่างเช่น ในการ

บรรลุเป้าหมายที่ 2 การขจัดความหิวโหย ภาวะทุพโภชนาการ และการส่งเสริมการเกษตรที่ยั่งยืน ย่อมมีความเกี่ยวข้องกับปัญหาความยากจนและการเข้าถึงทรัพยากรทางเศรษฐกิจในเป้าหมายที่ 1 การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำและการลดมลพิษทางน้ำในเป้าหมายที่ 6 การเข้าถึงพลังงานเพื่อการผลิตทางการเกษตร ซึ่งเกี่ยวข้องกับเป้าหมายที่ 7 การจ้างงานที่ดีในเป้าหมายที่ 8 เทคโนโลยีและนวัตกรรมในเป้าหมายที่ 9 ของเสียที่เป็นเศษอาหาร (Food Waste) ในเป้าหมายที่ 12 และอาจส่งผลกระทบต่อการใช้พื้นที่และการบริหารจัดการป่าอย่างยั่งยืนในเป้าหมายที่ 15 ได้ เป็นต้น หรือเป้าหมายที่ 5 เรื่องความเท่าเทียมทางเพศก็แฝงอยู่ในทุก ๆ เป้าหมาย หรือเป้าหมายที่ 12 การผลิตและบริโภคอย่างรับผิดชอบและยั่งยืนจะมีผลอย่างสำคัญในการลดปัญหาการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (เป้าหมาย 13) และเพิ่มประสิทธิภาพการใช้พลังงาน (เป้าหมายที่ 7) และทรัพยากรทั้งในทะเลและมหาสมุทร (เป้าหมายที่ 14) และบนบก (เป้าหมายที่ 15) บ้างก็ว่าเป้าหมายที่ 16 เรื่องสันติภาพ การเข้าถึงความยุติธรรมและการมีสถาบันที่เข้มแข็งนั้นเป็นรากฐานของการบรรลุ SDGs ทุกเป้าหมาย

การพัฒนาที่เน้นระดับท้องถิ่น (Locally-focused Development) หมายถึงว่า ในการบรรลุ SDGs นั้นต้องเป็นการพัฒนาที่ทำในระดับท้องถิ่น ไม่ว่าจะเป็นชนบทหรือเมืองก็ตาม เพราะแต่ละพื้นที่มีเงื่อนไขบริบท ทุนตั้งต้น ความต้องการ และความท้าทาย ที่แตกต่างกัน การพัฒนาในระดับท้องถิ่นโดยกระตุ้นและเสริมพลังให้ผู้เล่นและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียระดับท้องถิ่นมีบทบาทนำจึงมีความสำคัญอย่างยิ่ง ต่อการบรรลุ SDGs เพื่อให้ความริเริ่มและแนวทางการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ เหมาะสมและตอบโจทย์ของพื้นที่ โดยมี SDGs ทั้งเป้าประสงค์และตัวชี้วัดเป็นตัวเชื่อมร้อยประสบการณ์ของแต่ละพื้นที่เข้าด้วยกัน

การพัฒนาที่ขับเคลื่อนด้วยเทคโนโลยี (Technology-driven Development) หมายถึงการพัฒนาที่ต้องใช้ประโยชน์จากความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีด้านต่าง ๆ ในการหาแนวทางในการบรรลุ และติดตามความก้าวหน้าของเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน ซึ่งประเด็นเรื่องเทคโนโลยีนี้ถูกกล่าวถึงใน SDGs ในหลายเป้าหมาย เช่น เป้าหมายที่ 2 เป้าประสงค์ที่ 2.a มีการกล่าวถึงการลงทุนในการวิจัยด้านการเกษตรและพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการผลิตสินค้าเกษตร เป้าหมายที่ 3 เรื่องสุขภาพ มีเป้าประสงค์ 3.b ที่กล่าวถึงการสนับสนุนการวิจัยและพัฒนาวัคซีน และยา เป้าหมายที่ 5 เรื่องความเท่าเทียมกันระหว่างเพศสภาพ มีเป้าประสงค์ 5.b ที่พูดถึงการเพิ่มพูนการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อส่งเสริมการให้อำนาจแก่ผู้หญิง เป้าหมายที่ 9 เรื่องโครงสร้างพื้นฐาน การพัฒนาอุตสาหกรรมและการส่งเสริมนวัตกรรม มีเป้าประสงค์ 9.5 ที่พูดเรื่องการเพิ่มพูนงานวิจัยทางวิทยาศาสตร์ ยกระดับความสามารถทางเทคโนโลยีของภาคอุตสาหกรรม เป็นต้น

การเข้าใจหลักการพื้นฐานข้างต้นมีความสำคัญในการดำเนินการเพื่อบรรลุ SDGs เพราะหากปราศจากหลักการข้างต้น การดำเนินการเพื่อบรรลุ SDGs อาจเป็นไปในแนวทางที่ไม่ตรงตามเจตนารมณ์ของ SDGs ก็ได้ เช่น หากพิจารณาแค่ 17 เป้าหมาย การดำเนินการอาจยังคงเป็นแบบแยกส่วน ขาดการบูรณาการในการทำงานเช่นเดิม หรืออาจมุ่งเป้าที่ภาพรวมแต่ลืมผลกระทบที่จะมีต่อคนเปราะบางกลุ่มต่าง ๆ ก็เป็นได้

2.1.4 ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholders)

ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย มีส่วนสำคัญอย่างยิ่งต่อการบรรลุ SDGs ทั้งนี้เพราะการพัฒนาจำเป็นต้องมีกลุ่มผู้ที่ได้รับประโยชน์ที่ชัดเจน ยิ่งเมื่อ SDGs ต้องการที่จะไม่ทิ้งใครไว้ข้างหลังด้วยแล้ว เราจำเป็นต้องระบุว่าใครคือกลุ่มคนเหล่านั้นที่การพัฒนาจะไม่ทิ้งพวกเขาไว้ข้างหลัง ในประเทศไทย เมื่อกล่าวถึงผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภาคส่วนต่อไปนี้มักจะถูกจัดเป็นผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในสังคม ได้แก่ ภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม และในบางโอกาสก็มีภาควิชาการด้วย แต่หากพิจารณาผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในกรอบขององค์การสหประชาชาติ (United Nations: UN) จะพบว่า ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียนั้น ครอบคลุมมากกว่าแค่ 4 ภาคส่วนข้างต้น

กรอบการพิจารณาผู้มีส่วนได้ส่วนเสียของ UN ได้แบ่งกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียสำหรับการบรรลุ SDGs ออกเป็น 9 กลุ่มใหญ่ เรียกว่า Major groups ได้แก่ ภาคธุรกิจเอกชน (Business and industry) ภาครัฐของประเทศหรือท้องถิ่นนั้น (Local authorities) องค์กรพัฒนาเอกชน (Non-Governmental Organization) ชุมชนด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (Scientific and Technological Community) ผู้หญิง (Women) เด็กและเยาวชน (Children and Youth) กลุ่มชาติพันธุ์ (Indigenous Peoples) แรงงานและสหภาพแรงงาน (Workers and Trade Unions) และกลุ่มเกษตรกร (Farmers) นอกจากนี้ยังมีกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอื่น ๆ ที่รัฐบาลแต่ละประเทศอาจจะพิจารณาร่วมด้วย เช่น กลุ่มผู้พิการ คนชรา องค์กรอาสาสมัคร เครือข่ายชุมชนผู้อพยพ เป็นต้น

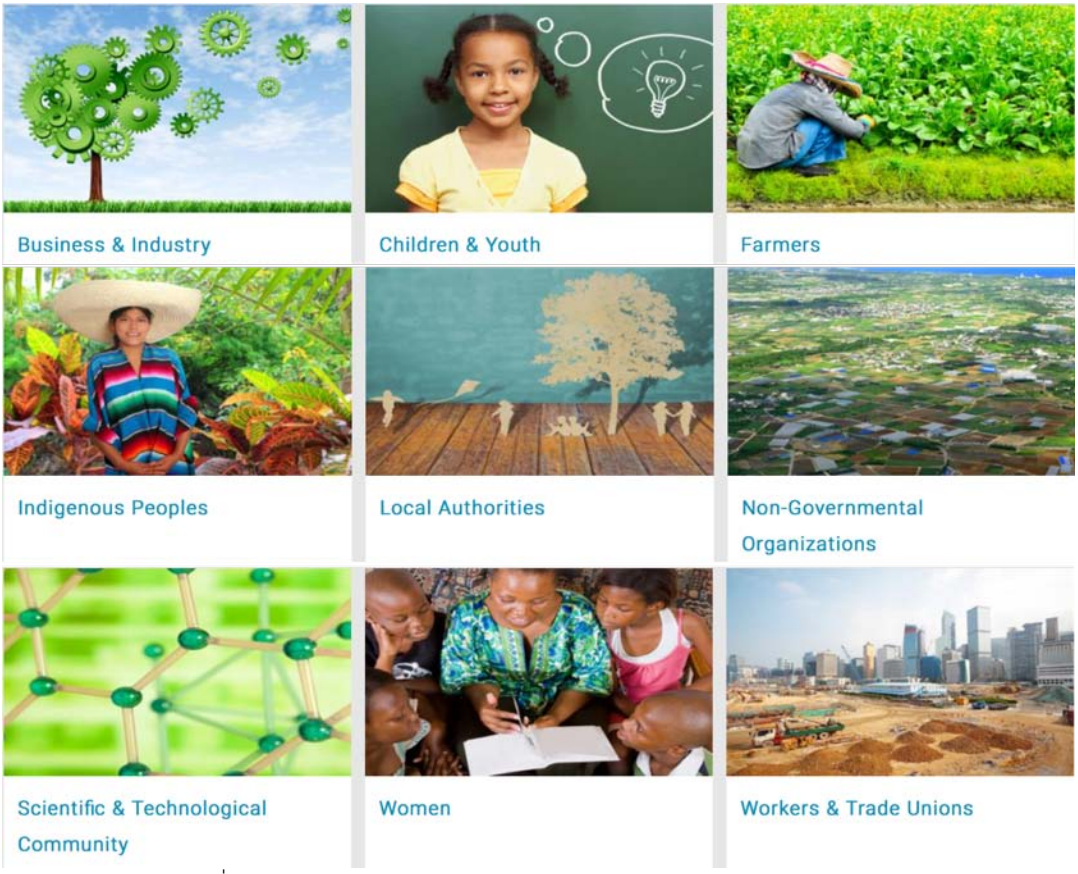

ภาพที่ 2-3: ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกลุ่มหลัก (Major Groups of Stakeholders)
ที่มา: https://sustainabledevelopment.un.org/aboutmajorgroups.html

การทำงานเรื่อง SDGs จำเป็นต้องพิจารณามิติของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเหล่านี้ด้วย ใน 9 กลุ่มข้างต้นเราอาจมองได้ว่า ภาคธุรกิจ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น/ภาครัฐ องค์กรพัฒนาเอกชน และชุมชนด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เป็นภาคส่วนที่มีบทบาทในการสนับสนุนการขับเคลื่อน SDGs ส่วนอีก 5 กลุ่มที่เหลือเป็นภาคส่วนที่มักมีบทบาทในการเป็นผู้ที่จะรับผลประโยชน์จากการบรรลุ SDGs และเป็นกลุ่มที่เป้าหมายและเป้าประสงค์ต่าง ๆ ของ SDGs ให้ความสนใจ อย่างไรก็ดี ไม่จำเป็นว่าบทบาทของกลุ่มต่าง ๆ เหล่านี้จะคงที่เสมอไป ในบางกรณี เกษตรกรหรือ เด็กและเยาวชน อาจจะมีบทบาทเป็นผู้สนับสนุนและขับเคลื่อน SDGs ก็ได้เช่นกัน

2.1.5. กลไกการดำเนินงานเพื่อบรรลุ SDGs (Means of Implementation)

ในวาระการพัฒนา 2030 มิได้กล่าวเพียงเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนเท่านั้น แต่กล่าวถึงกลไกการดำเนินงานเพื่อบรรลุ SDGs (Means of Implementation หรือ MoI) เอาไว้ด้วย MoI สำหรับ SDGs เป็นองค์ประกอบของกลไกที่หลากหลาย ประกอบด้วย กลไกในการระดมทรัพยากรทางการเงิน กลไกในการพัฒนาวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี และกลไกการถ่ายทอดเทคโนโลยี การเสริมสร้างศักยภาพ (Capacity building) การทำให้กติกาการค้าโลกและกระบวนการโลกาภิวัฒน์มีความเท่าเทียมกัน การรวมกลุ่มกันในระดับภูมิภาค (Regional Integration) และการสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการบรรลุ SDGs ในระดับชาติ (national enabling environment)

กลไกข้างต้นจำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือจากภาคส่วนต่าง ๆ ทั้งภายในประเทศ และความร่วมมือระหว่างประเทศ ในประเทศนั้นภาครัฐถือเป็นผู้รับผิดชอบเบื้องต้นในการนำวาระการพัฒนา 2030 ไปปฏิบัติ แต่การปฏิบัตินั้นอาจทำได้ทั้งในลักษณะทำโดยภาครัฐเองหรือทำร่วมกับภาคส่วนอื่นด้วยก็ได้ ซึ่ง ภาคส่วนอื่นในระดับชาติ ภูมิภาคและโลกต่างมีความรับผิดชอบในการสนับสนุนเป้าหมายเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนเช่นเดียวกัน กลไกดังกล่าวอาจอยู่ในรูปของ Multi-stakeholders partnership ก็ได้โดยอาจทำเป็นหุ้นส่วนภาคีแบบแยกเป็นประเด็น ๆ ไป ก็ได้

ในปีแรกนี้ โจทย์วิจัยของ สกว. มุ่งเน้นไปที่การศึกษาสถานะของ SDGs มากกว่า ฉะนั้นในรายงานสังเคราะห์และรายงานวิจัยของแต่ละเป้าหมายจะไม่ได้กล่าวถึง MoI มากนัก แต่เหตุผลที่รวมประเด็นเรื่อง MoI เข้ามาไว้ในหัวข้อเรื่องความเข้าใจพื้นฐานนี้ด้วยเพื่อให้ผู้อ่านเห็นภาพรวมเกี่ยวกับ SDGs ได้ครบถ้วนเพื่อเป็นพื้นฐานในการศึกษาเพิ่มเติมต่อไป

2.1.6. บทสังเคราะห์ 1: SDG Matrix

ความเข้าใจข้างต้นจะนำไปใช้ประโยชน์อย่างไรได้บ้าง ? ความเข้าใจเรื่องเป้าหมายและเป้าประสงค์ SDGs อาจนำไปใช้ประโยชน์ได้ในแง่ของการทำความเข้าใจว่าโครงการพัฒนาที่องค์กรหรือชุมชนหนึ่ง ๆ กำลังดำเนินการอยู่มีความเกี่ยวข้องกับ SDGs อย่างไร (SDG Mapping) เพื่อให้มิติของการเชื่อมโยงชัดเจนขึ้น

ผู้วิจัยเสนอให้มีการเพิ่มมิติของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเข้ามาด้วย เพื่อทำให้เข้าใจชัดยิ่งขึ้นว่า โครงการดังกล่าว ช่วยตอบโจทย์คนกลุ่มใดบ้าง อย่างไร และสร้างตาราง SDG Matrix ขึ้น ตาราง SDG Matrix คือ เครื่องมือที่ผู้วิจัยเสนอขึ้นมาทำหน้าที่ในการ Mapping SDGs ตารางมีลักษณะเป็นตารางที่มี 2 มิติ มิติที่ 1 คือเป้าหมายหรือเป้าประสงค์ มิติที่ 2 คือ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เราจะได้ตาราง จำนวนเป้าประสงค์ x จำนวนผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

	เป้าหมาย/เป้าประสงค์ SDGs																
กลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย กลุ่มต่าง ๆ																	

ตารางที่ 2-1 SDG Matrix

การ Mapping โดย SDG Matrix มีประโยชน์อย่างไร? การ Mapping ลงใน SDG Matrix จะช่วยให้เราเห็นช่องว่างของโครงการพัฒนากำลังดำเนินการอยู่ ว่ามีความเกี่ยวพันกับเป้าประสงค์ใด และมีผู้มีส่วนได้ส่วนเสียส่วนใดเกี่ยวข้องบ้าง และในทางกลับกันก็จะเห็นด้วยว่ามีช่องว่าง (Gap) อะไรอยู่บ้าง ทำให้เห็นว่ามีประเด็นใดหรือกลุ่มเป้าหมายใดที่ควรทำงานเพิ่มเติมอะไรได้บ้าง นอกจากนี้ยังช่วยให้กลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่มักถูกทิ้งไว้ข้างหลังได้รับการพิจารณาอย่างเป็นระบบมากขึ้น นอกจากนี้ SDG Matrix ยังอาจเพิ่มมิติอื่น ๆ เช่น มิติเชิงพื้นที่ เข้าไปในเครื่องมือนี้ได้อีก ซึ่งจะช่วยให้การเปรียบเทียบระหว่างพื้นที่มีความเป็นระบบมากขึ้น

สรุป

บทที่ 1 มุ่งที่จะสร้างความเข้าใจพื้นฐานเรื่อง SDGs ทั้งด้านความเป็นมา โครงสร้างของ SDGs ที่ประกอบด้วยเป้าหมาย 17 ข้อ เป้าประสงค์ 169 ข้อ และตัวชี้วัด 232 ตัว พร้อมทั้งนำเสนอประเด็นประกอบอื่น ๆ ที่จะช่วยสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับ SDGs ได้แก่ หลักการพื้นฐานของ SDGs ทั้ง 5 ประการ ประกอบด้วย การพัฒนาที่ครอบคลุม การพัฒนาที่เป็นสากล การพัฒนาแบบบูรณาการ การพัฒนาที่เน้นระดับท้องถิ่น และการพัฒนาที่ใช้เทคโนโลยีเป็นตัวขับเคลื่อน ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกลุ่มต่าง ๆ ตามกรอบขององค์การสหประชาชาติ และกล่าวถึงกลไกในการดำเนินงาน (MoI) พอสังเขปเพื่อให้ผู้อ่านเห็นภาพรวมได้ครบถ้วน รวมถึงลองสร้างกรอบ SDG Matrix เพื่อประยุกต์ใช้ในการ Mapping SDGs กับโครงการพัฒนาที่มีอยู่ในปัจจุบัน

2.2 สถานะของนิยามที่เกี่ยวข้องกับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน

หัวข้อนี้จะกล่าวถึงสถานะของนิยามที่เกี่ยวข้องกับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนทั้ง 12 โครงการในการกำหนดขอบเขตของงานวิจัยในโครงการการสำรวจสถานะเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนในบริบทประเทศไทย และมาตรการเศรษฐศาสตร์ สังคมและกฎหมาย นั้น นิยามเป็นหนึ่งในมิติที่สำคัญที่เราจำเป็นต้องทราบถึงสถานะ ว่านิยามที่กำหนดขึ้นเป็นอย่างไร มีความสอดคล้องกับบริบทประเทศไทยหรือไม่ หรือสอดคล้องกับนิยามที่เราใช้ในประเทศหรือไม่ ทั้งนี้เนื่องจากการนำ SDGs ไปดำเนินการและการติดตามและวัดความก้าวหน้าจำเป็นต้องอาศัยนิยามที่ตรงกัน จึงจะสามารถดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพ

โครงร่างของบทนี้ประกอบด้วย หัวข้อ 2.2.1 ที่จะทำหน้าที่ฉายภาพรวมให้เห็นถึงสถานะของคำศัพท์และคำนิยามที่เกี่ยวข้องกับ SDGs 12 เป้าหมายที่เราพิจารณา หัวข้อ 2.2.2 ฉายภาพที่เจาะลึกลงไปอีกระดับหนึ่งให้เห็นว่าหากพิจารณาในระดับกลุ่มเป้าหมาย (P) แล้วเป้าหมายกลุ่มใดมีคำนิยามอยู่ในสถานะอย่างไร หัวข้อ 2.2.3 เจาะลึกลงไปถึงสถานะของนิยามในระดับเป้าหมาย หัวข้อ 2.2.4 สรุปถึงสาเหตุของปัญหาความไม่ชัดเจนและ/หรือไม่สอดคล้องกับบริบทประเทศไทยของนิยามต่าง ๆ และ หัวข้อ 2.5 คือบทสรุปและความท้าทายในการจัดการกับความไม่ชัดเจนเหล่านี้

2.2.1 สถานะของนิยามในภาพรวม

คณะทำงาน SDG Move ได้รวบรวมคำศัพท์และคำนิยามที่มีความสำคัญต่อเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน จากรายงานฯ ทั้ง 12 ฉบับ ดังนั้นภายในเล่มรายงานการวิจัยฯ ทั้ง 12 ฉบับอาจจะมีคำนิยามต่อคำศัพท์อื่น ๆ ที่ไม่ได้ปรากฏในรายงานการสังเคราะห์ฉบับนี้ เนื่องจากคำเหล่านี้อาจจะเป็นที่รู้จักกันอย่างแพร่หลายอยู่แล้ว หรือว่าอาจจะซ้ำกับคำในเป้าหมายอื่น จากรายงานวิจัยทั้ง 12 ชิ้น พบว่านิยามของคำสำคัญในเป้าประสงค์และตัวชี้วัดของเป้าหมาย 12 เป้าหมาย มีทั้งหมด 337 คำ จำแนกได้ตามกราฟข้างล่าง

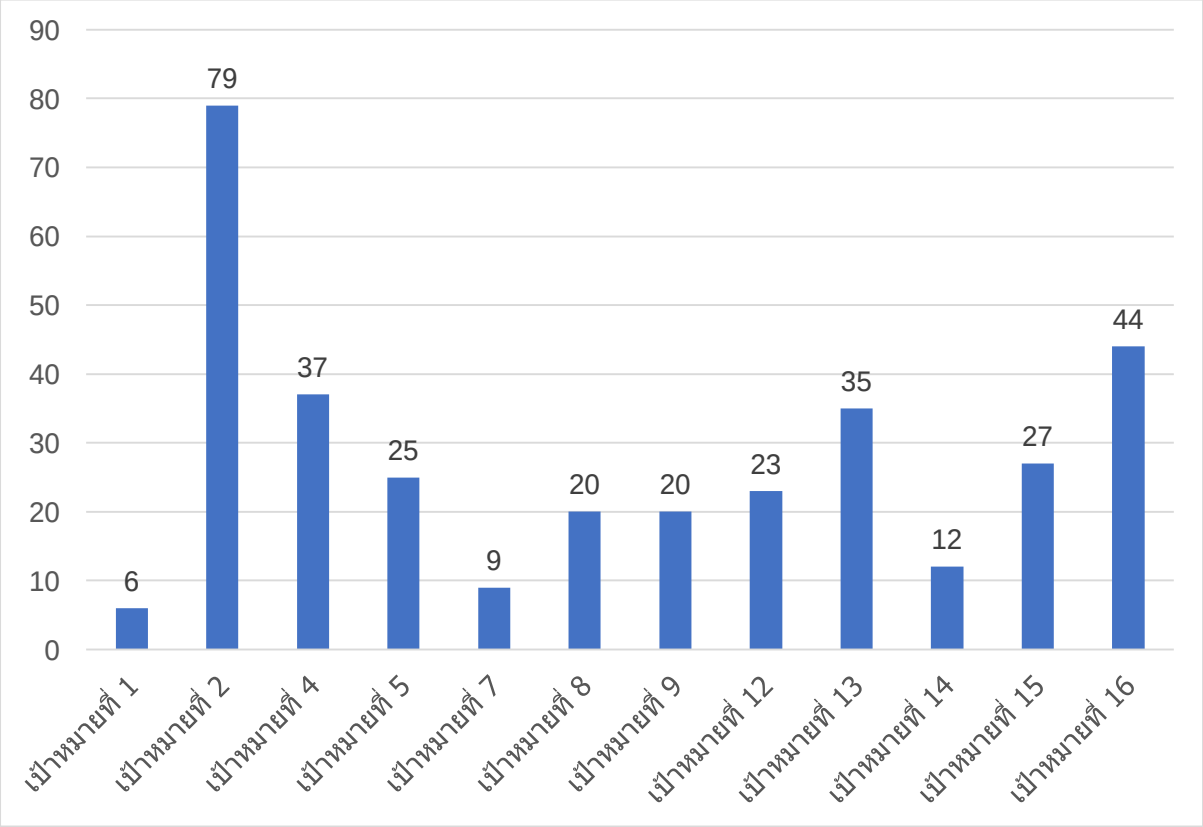

ภาพที่ 2-4 จำนวนคำนิยามในแต่ละเป้าหมาย

หลังจากทำการสังเคราะห์รายงานการวิจัยทั้ง 12 เป้าหมายนี้ แล้ว ผู้วิจัยสามารถจำแนกคำนิยามสำคัญออกเป็น 2 กลุ่ม ประกอบด้วย:

1. คำศัพท์ที่มีนิยามที่ชัดเจนและตรงกับบริบทของประเทศไทย (หรือมีการบัญญัติคำนิยามให้ตรงกับบริบทประเทศไทย)
2. คำศัพท์ที่นิยามยังมีปัญหาไม่พร้อมใช้งาน แบ่งออกได้เป็น 5 หมวดหมู่ดังนี้
    a. คำนิยามที่ตรงกับบริบทของประเทศไทย แต่ยังต้องมีการปรับปรุงให้ชัดเจน
    b. คำนิยามที่มีความชัดเจนแต่ยังไม่ตรงกับบริบทของประเทศไทย
    c. ยังไม่มีคำนิยามจากสหประชาชาติแต่ประเทศไทยมีการกำหนดคำนิยามแล้ว (หรือเหมาะสมแต่เพียงในบริบทของประเทศไทย)
    d. ไม่มีคำนิยามที่ชัดเจนภายในรายงาน (ซึ่งอาจจะเนื่องมาจาก คำ ๆ นั้นมีความหมายเฉพาะตัวหรือเป็นที่รู้จักโดยกว้างขวาง) แต่มีการอ้างอิงถึงหน่วยงานที่กำหนดคำแปล/คำนิยาม
    e. คำศัพท์ไม่มีคำนิยาม (ซึ่งอาจจะเนื่องมาจาก คำ ๆ นั้นมีความหมายเฉพาะตัว หรือเป็นที่รู้จักโดยกว้างขวาง) และไม่มีการอ้างอิง

เมื่อจำแนกแล้วเราพบว่า จากคำนิยามทั้งหมด 337 คำจาก 12 เป้าหมาย มีคำนิยาม 189 คำ ที่มีความชัดเจนแล้วและตรงกับบริบทของประเทศไทย คิดเป็นร้อยละ 56.08 ของคำนิยามทั้งหมด คำนิยามที่ตรงกับบริบทไทยแล้วแต่ยังต้องการการปรับปรุงนั้น มีทั้งหมด 4 คำ คิดเป็นร้อยละ 1.19 ของคำนิยามทั้งหมด สองกลุ่มนี้ถือว่าเป็นกลุ่มของคำนิยามที่พอใช้การได้แล้ว อาจต้องมีการปรับปรุงอีกเล็กน้อย

กลุ่มที่ยังต้องการการตรวจสอบและตัดสินใจว่าจะใช้นิยามของไทยหรือของสหประชาชาติมี 2 กลุ่มหลักคือ กลุ่มที่คำนิยามมีความชัดเจนจากสหประชาชาติแล้วแต่ยังไม่ตรงกับบริบทของประเทศไทย มีทั้งหมด 9 คำ คิดเป็นร้อยละ 2.67 ของคำนิยามทั้งหมด และ ยังไม่มีคำนิยามจากสหประชาชาติแต่ประเทศไทยมีการกำหนดคำนิยามแล้ว (หรือเหมาะสมเพียงในบริบทของประเทศไทย) มีทั้งหมด 11 คำ คิดเป็นร้อยละ 3.26 ของคำนิยามทั้งหมด

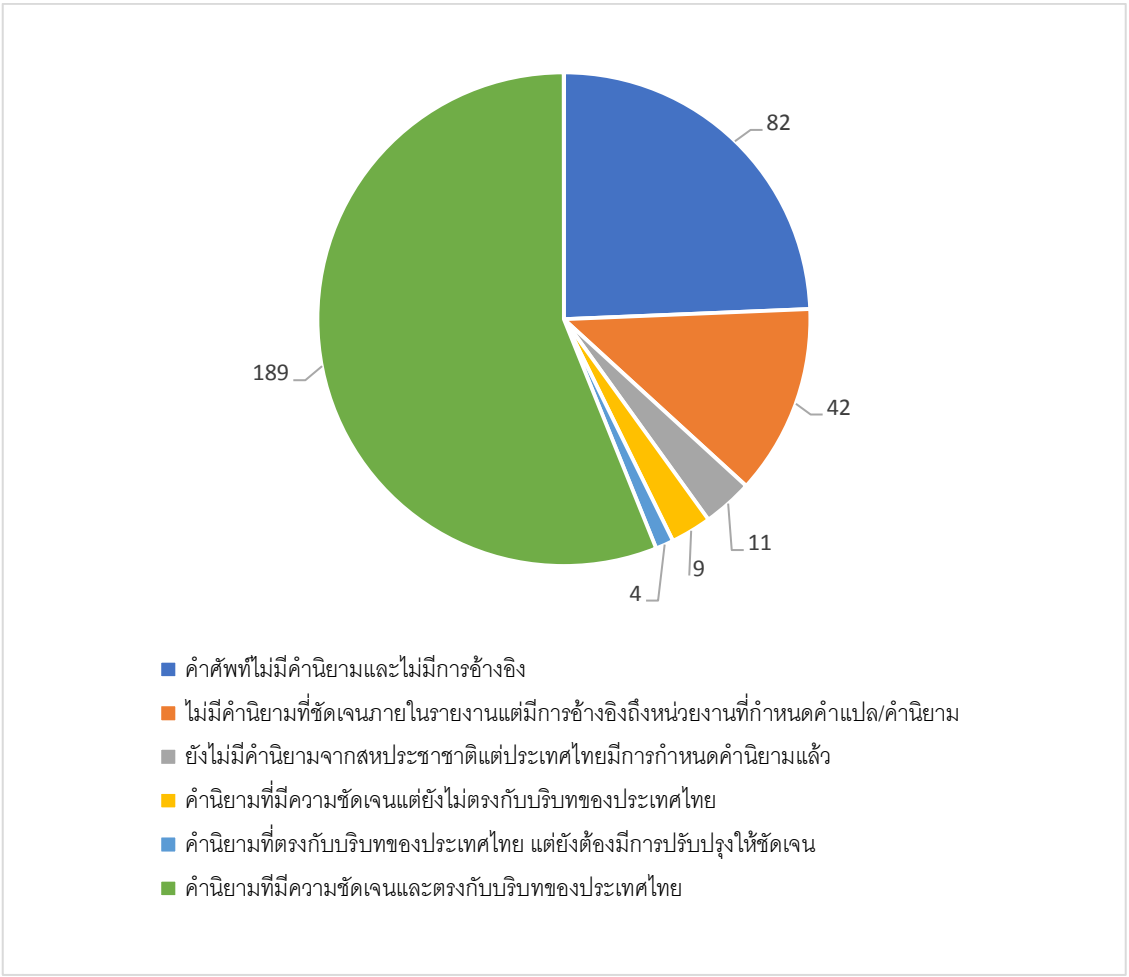

ภาพที่ 2-5: สถานะของคำนิยามในภาพรวม

มีคำนิยามอีก 82 คำที่ยังไม่มีคำนิยามและไม่มีการอ้างอิงถึงหน่วยงานที่กำหนดคำแปลหรือคำนิยาม คิดเป็นร้อยละ 24.33 ของคำนิยามทั้งหมด อย่างไรก็ดี สาเหตุที่ไม่มีคำนิยามและไม่มีการอ้างอิงอาจมีสาเหตุมาจากการที่คำเหล่านั้นมีความหมายเฉพาะหรือเป็นที่รู้จักโดยกว้างขวางก็เป็นได้ มีคำนิยาม 42 คำ ที่ไม่มีคำ

นิยามแสดงในรายงานแต่มีการอ้างอิงถึงหน่วยงานที่กำหนดคำแปล/คำนิยาม นั่นหมายถึงว่ามีผู้รับผิดชอบดูแลแล้ว คิดเป็นร้อยละ 12.46 ของคำนิยามทั้งหมด

2.2.2 สถานะนิยามจำแนกตามกลุ่มเป้าหมาย (P): People, Prosperity, Planet, Peace และ Partnership

ตารางที่ 2-2 : สถานะคำนิยามจำแนกตามกลุ่มเป้าหมาย (P)

ประเภทคำนิยาม	Peace	ร้อยละ	Planet	ร้อยละ	Prosperity	ร้อยละ	People	ร้อยละ
คำศัพท์ไม่มีคำนิยามและไม่มีการอ้างอิง	14	31.82	29	26.36	8	16.33	34	24.82
ไม่มีคำนิยามที่ชัดเจนภายในรายงานแต่มีการอ้างอิงถึงหน่วยงานที่กำหนดคำแปล/คำนิยาม	0	0.00	7	6.36	0	0.00	35	25.55
ยังไม่มีคำนิยามจากสหประชาชาติแต่ประเทศไทยมีการกำหนดคำนิยามแล้ว	1	2.27	4	3.64	3	6.12	3	2.19
คำนิยามที่มีความชัดเจนแต่ยังไม่ตรงกับบริบทของประเทศไทย	1	2.27	0	0.00	0	0.00	8	5.84
คำนิยามที่ตรงกับบริบทของประเทศไทย แต่ยังต้องมีการปรับปรุงให้ชัดเจน	0	0.00	1	0.91	0	0.00	3	2.19
คำนิยามทีมีความชัดเจนและตรงกับบริบทของประเทศไทย	28	63.64	69	62.73	38	77.55	54	39.42

รวม	**44**	**100**	**110**	**100**	**49**	**100**	**137**	**100**

ในกลุ่ม People คำนิยามส่วนใหญ่นั้นตรงกับบริบทของประเทศไทยแล้ว แต่ทว่าคำศัพท์บางคำยังต้องผ่านการปรับปรุงจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อให้เป็นที่ชัดเจน เข้าใจตรงกัน คำที่ใช้ต้องมีความหมายแน่นอนตรวจสอบได้ และเหมาะสมกับบริบทในด้านสังคมของประเทศไทย

คำศัพท์ใหม่ ๆ หลายคำ (โดยเฉพาะที่เกี่ยวกับการเกษตร) ยังไม่มีการกำหนดภาษาไทย คณะนักวิจัยได้ใช้ตัวสะกดเป็นภาษาอังกฤษ หรือ การทับศัพท์โดยถอดอักษรเป็นอักษรไทยเพื่อให้อ่านได้สะดวก ในส่วนคำศัพท์ที่ไม่มีคำนิยามส่วนใหญ่นั้นเป็นคำที่มีความหมายเฉพาะตัว หรือเป็นที่รู้จักโดยกว้างขวางอยู่แล้ว อย่างไรก็ตาม ทางคณะทำงาน SDG Move เห็นว่าคำเหล่านี้จำเป็นที่จะต้องมีคำนิยาม หรือ อย่างน้อยก็ควรมีการอ้างอิงถึงหน่วยงานที่อาจทำการกำหนดคำนิยามของคำศัพท์นั้น ๆ เพื่อให้เป็นที่เข้าใจโดยทั่วไป อีกทั้งเพื่อให้แน่ใจว่าทุกหน่วยงานเข้าใจ

ในกลุ่ม Prosperity คำนิยามส่วนใหญ่นั้นตรงกับบริบทของประเทศไทยแล้ว แต่ว่าสัดส่วนของคำศัพท์ในกลุ่ม P นี้มีค่อนข้างน้อยเมื่อเทียบกับ P อื่น ๆ โดยเฉพาะในเป้าหมายที่ 7 ที่มีคำนิยาม/คำศัพท์เพียงแค่ 9 คำ (และ 8 คำในจำนวนนี้ไม่มีคำนิยามและไม่มีการอ้างอิงถึงหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง)

คำนิยามส่วนใหญ่ในกลุ่ม Planet เหมาะสมกับบริบทของประเทศไทย ซึ่งเป็นสิ่งที่ดีเนื่องจากคำศัพท์หลาย ๆ คำในกลุ่มนี้เป็นคำศัพท์ทางเทคนิค ดังนั้นคำนิยามจะต้องมีความหมายที่แน่นอนตรวจสอบได้ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะต้องรีบดำเนินการนิยามคำศัพท์ที่ยังไม่มีคำนิยามให้เข้ากับบริบทของประเทศไทย เพื่อสร้างมาตรฐานกลางในการเก็บข้อมูล และช่วยให้การสื่อสารภายในและละหว่างองค์กร ไม่ว่าจะเป็นภาครัฐ เอกชน หรือ ประชาสังคม เป็นไปได้อย่างสะดวกและรวดเร็ว นอกจากนี้การมีคำนิยามที่มีความหมายแน่นอนยังช่วยให้การเผยแพร่องค์ความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาที่ยั่งยืนโดยเฉพาะที่เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมให้กับบุคคลทั่วไปเป็นไปได้อย่างง่ายขึ้น

ในกลุ่ม Peace คำนิยามส่วนใหญ่ค่อนข้างที่จะเป็นสากลและเหมาะสมกับบริบทของประเทศไทยเป็นส่วนใหญ่ และในส่วนของคำศัพท์ที่ไม่มีคำนิยามนั้นต่างก็เป็นคำที่มีความหมายเฉพาะตัวและรู้จักกันโดยกว้างขวางโดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอยู่แล้ว ดังนั้นจึงไม่น่าจะมีปัญหากับการกำหนดนโยบายการพัฒนาประเทศที่สนับสนุนต่อความยั่งยืน

คำนิยามสำหรับ Arab Spring นั้นไม่เกี่ยวข้องบริบทของประเทศไทยโดยตรงเพราะเป็นเหตุการณ์ที่ไม่ได้เกิดขึ้นภายในประเทศไทย อย่างไรก็ตาม ประเทศไทยสามารถเรียนรู้เกี่ยวกับเหตุการณ์ดังกล่าวไว้เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนในนัยยะสันติภาพต่อไป

2.2.3 สถานะนิยามจำแนกตามเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน 12 เป้าหมาย

เมื่อจำแนกตามเป้าหมาย SDGs ที่โครงการทำการพิจารณา รายงานวิจัยทั้ง 12 โครงการชี้ให้เห็นว่าเป้าหมายที่มีคำศัพท์นิยามชัดเจนและสอดคล้องกับบริบทประเทศไทยนั้น มีอยู่ทั้งหมด 6 เป้าหมายจาก 12

เป้าหมายที่ทำการสำรวจสถานะ ประกอบด้วยเป้าหมายที่ 8 9 13 14 15 และ 16 โดยคำศัพท์ของเป้าหมายเหล่านี้มีการนิยามที่ชัดเจนและคำนิยามสอดคล้องกับบริบทประเทศไทยมากกว่าร้อยละ 50 ของคำนิยามทั้งหมดของเป้าหมาย ซึ่งเป็นเป้าหมายในกลุ่ม Prosperity Planet และ Peace ในขณะที่ เป้าหมายที่ 1 2 4 5 และ 7 มีคำศัพท์ทีมีนิยามชัดเจนและสอดคล้องกับบริบทประเทศไทยน้อยกว่าร้อยละ 50 ของคำศัพท์ที่เกี่ยวข้องทั้งหมด ซึงแปลว่ายังต้องมีการทำให้นิยามมีความชัดเจนและเป็นที่ยอมรับต่อไป

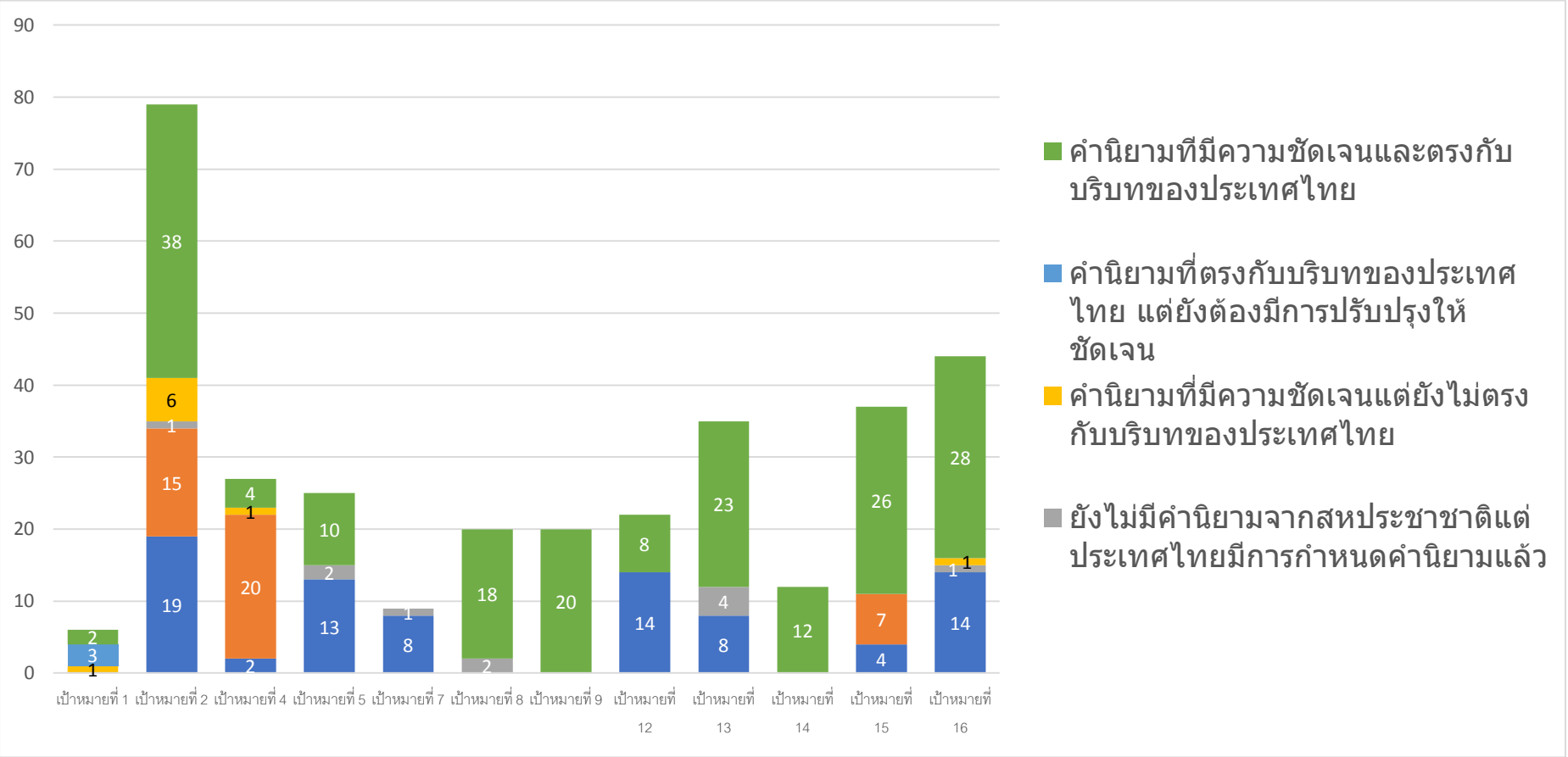

ภาพที่ 2-6 : สถานะคำนิยามจำแนกตามเป้าหมาย

ตารางที่ 2-3 :.....

เป้าหมาย	ประเภทของคำนิยาม	คำศัพท์
1	คำนิยามที่มีความชัดเจนและตรงกับบริบทของประเทศไทย	1. ความยากจน (Poverty) 2. เส้นความยากจน (Poverty Line)
1	คำนิยามที่มีความชัดเจนและตรงกับบริบทของประเทศไทย แต่ยังต้องมีการปรับปรุงให้ชัดเจน	1. Disaster ซึ่งสามารถแปลเป็นภาษาไทยได้สองคำ นั่นคือ ภัยพิบัติ และ สาธารณะภัย เนื่องจากคำศัพท์สองคำนี้มีความหมายที่ค่อนข้างแตกต่างกัน หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจึงต้องมีการกำหนดให้ชัดเจนว่าสำหรับเป้าหมายที่ 1 นี้ ควรใช้คำไหน และควรมีการเก็บข้อมูลเช่นใด
1	คำนิยามที่มีความชัดเจนแต่ยังไม่ตรงกับบริบทของประเทศไทย	1. ความยากจนขั้นรุนแรง (Extreme Poverty) ที่ทางสหประชาชาติกำหนดไว้ที่ต่ำกว่า 1.90 ดอลลาร์สหรัฐต่อวัน นั้นอาจจะต่ำไปสำหรับบริบทของประเทศไทย 2. การบริการขั้นพื้นฐาน (Basic Services) มีการกล่าวถึงในงานวิจัยมากมาย แต่ทว่ารัฐบาลไทยยังไม่ได้กำหนดการบริการขั้นพื้นฐานที่แน่ชัด อย่างไรก็ตามในรายงานฉบับสมบูรณ์ คณะผู้วิจัยได้มีการอ้างถึงเงื่อนไขที่ระบุไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยซึ่งมีความเกี่ยวข้องกับการบริการขั้นพื้นฐาน 3. การเงินระบบฐานราก (Microfinance) เป็นคำที่คณะนักวิจัยเลือกใช้ในการศึกษาครั้งนี้ แต่ทว่าในแต่ละงานวิจัยและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีการนิยามคำว่า microfinance ที่ต่างกัน ยกตัวอย่างเช่น การเงินชุมชนรายย่อย การเงินในระดับจุลภาค การเงินระดับฐานราก ธนาคารคนจน
2	คำนิยามที่มีความชัดเจนและตรงกับบริบทของประเทศไทย	1. ความหิวโหย (Hunger) 2. ความชุกของการขาดสารอาหารหรือขาดแคลนสารอาหาร (Prevalence of Undernourishment) 3. ความมั่นคงทางอาหาร (Food security) 4. การมีอาหารอย่างเพียงพอ (Food Sufficiency)

เป้าหมาย	ประเภทของคำนิยาม	คำศัพท์
		5. การพึ่งพาตนเองได้ (Autonomy) 6. ความเชื่อมั่น (Reliability) 7. ความเป็นธรรม (Equity) 8. ความยั่งยืน (Sustainability) 9. การมีอาหารเพียงพอ (Food Availability) 10. การเข้าถึงอาหาร (Food Access) 11. การใช้ประโยชน์จากอาหาร (Food Utilization) 12. การมีเสถียรภาพด้านอาหาร (Food Stability) 13. ภาวะทุพโภชนาการ (Malnutrition) 14. ความไม่มั่นคงทางอาหารและโภชนาการ (Food and Nutrition Insecurity) 15. ภาวะโภชนาการ (Nutritional status) 16. ภาวะโภชนาการที่ดี (Good nutritional status) 17. ภาวะโภชนาการที่ไม่ดี (Bad nutritional status) 18. การขาดสารอาหารหลักระดับจุลภาค (Micronutrient deficiency) 19. การขาดสารอาหารหลักระดับมหภาค (Macronutrient deficiency) 20. การขาดสารอาหารและร่างกายแคระแกร็น (Malnutrition and Stunting) 21. ภาวะโภชนาการเกิน ที่ก่อให้เกิดโรคอ้วนและนำมาซึ่งโรคเรื้อรังต่าง ๆ (Obesity and other nutrition related chronic diseases) 22. ภาวะโภชนาการที่เกิดขึ้นกับครั้งแรกในหญิงที่ตั้งครรภ์เมื่ออยู่ในวัยรุ่น (Nutrition in relation to early pregnancy)

เป้าหมาย	ประเภทของคำนิยาม	คำศัพท์
		23. สังคมผู้สูงอายุ (Aging society) 24. การบูรณาการการลดความเสี่ยงจากภัยพิบัติในการพัฒนา (Mainstreaming Disaster Risk Reduction into Development) 25. เกษตรกรรมยั่งยืน (Sustainable Agriculture) 26. เกษตรธรรมชาติ (Natural farming) 27. เกษตรอินทรีย์ (Organic Farming) 28. เกษตรผสมผสาน (Integrated Farming) 29. วนเกษตร (Ago-forestry) 30. ความหลากหลายทางพันธุกรรม (Genetic diversity) 31. ความหลากหลายทางชนิดพันธุ์ (Species diversity) 32. ความหลากหลายทางระบบนิเวศ (Ecosystem diversity) 33. มาตรการกีดกันทางการค้าทางภาษีศุลกากร (Tariff Barriers) 34. มาตรการกีดกันทางการค้าที่มิใช่ภาษี (Non-tariff Barriers) 35. ฟิวเจอร์ (Futures) 36. ออปชั่น (Options) 37. ฟอร์เวิร์ด (Forward) 38. สวอป (Swap)
2	คำนิยามที่มีความชัดเจนแต่ยังไม่ตรงกับบริบทของประเทศ	1. การมีอาหารอย่างเพียงพอ (Food Sufficiency) เนื่องจากไม่ได้กล่าวถึงบริบทของประเทศไทย 2. Agrodiversity มีคำนิยามแต่ยังไม่มีการแปลคำศัพท์เป็นภาษาไทยในรายงานฯ

เป้าหมาย	ประเภทของคำนิยาม	คำศัพท์
	ไทย	3. Agrobiodiversity มีคำนิยามแต่ไม่มีการแปลคำศัพท์เป็นภาษาไทยในรายงานฯ 4. Organizational diversity มีคำนิยามแต่ไม่มีการแปลคำศัพท์เป็นภาษาไทยในรายงานฯ 5. Biophysical diversity มีคำนิยามแต่ไม่มีการแปลคำศัพท์เป็นภาษาไทยในรายงานฯ 6. Management diversity มีคำนิยามแต่ไม่มีการแปลคำศัพท์เป็นภาษาไทยในรายงานฯ
2	ยังไม่มีคำนิยามจากสหประชาชาติแต่ประเทศไทยมีการกำหนดคำนิยามแล้ว (หรือเหมาะสมแต่เพียงในบริบทของประเทศไทย)	1. เกษตรทฤษฎีใหม่
2	ไม่มีคำนิยามที่ชัดเจนภายในรายงาน (ซึ่งอาจจะเนื่องมาจาก คำ ๆ นั้นมีความหมายเฉพาะตัว หรือเป็นที่รู้จักโดยกว้างขวาง) แต่มีการอ้างอิงถึงหน่วยงานที่กำหนดคำแปล/คำนิยาม	1. การยุติความหิวโหย (End hunger) จากสหประชาชาติ 2. เส้นความยากจนทางด้านอาหาร (Food Poverty Line) จาก สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) 3. เส้นความยากจนที่ไม่ใช่อาหาร (Non Food Poverty Line) จาก สศช. 4. ความชุกของของภาวะเตี้ยแคระแกร็น (stunting) จาก สหประชาชาติ 5. ความชุกของภาวะผอม (Wasting) จาก สหประชาชาติ 6. ความไม่มั่นคงทางอาหารเรื้อรัง (Chronic Food Insecurity) จาก พ.ร.บ.คณะกรรมการอาหารแห่งชาติ 7. ความไม่มั่นทางอาหารชั่วคราว (Transitory Food Insecurity) จาก พ.ร.บ.คณะกรรมการอาหารแห่งชาติ 8. การเข้าถึงทรัพยากรอาหาร (Food resources access) จาก South Centre 9. ดัชนีมวลกายหรือน้ำหนักสัมพัทธ์ (Body Mass Index หรือ BMI) จาก สมาคมคลินิกทางโภชนาการและเมตาโบลิซึมแห่งยุโรป

เป้าหมาย	ประเภทของคำนิยาม	คำศัพท์
		10. สารอาหารหลัก (Macronutrients) จาก องค์การอนามัยโลก 11. ระบบการผลิตอาหารที่ยั่งยืน (Sustainable Food System) จาก สหประชาชาติ 12. ธนาคารเมล็ดพันธุ์ (Seed Bank) จาก กรมวิชาการเกษตร 13. ธนาคารที่รวบรวมพันธุกรรมพืชที่เก็บในสภาพปลอดเชื้อ (In vitro Bank) จาก กรมวิชาการเกษตร 14. ธนาคารที่รวบรวมพันธุกรรมพืชในสภาพเย็นยิ่งยวด (Cryobank) จาก กรมวิชาการเกษตร 15. ธนาคารที่รวบรวมพันธุกรรมพืชในสภาพแปลงปลูก (Field Bank) จาก กรมวิชาการเกษตร
2	ไม่มีคำนิยาม (ซึ่งอาจจะเนื่องมาจาก คำ ๆ นั้นมีความหมายเฉพาะตัว หรือเป็นที่รู้จักโดยกว้างขวาง) และไม่มีการอ้างอิง	1. ระดับประสบการณ์ในการขาดความมั่นคงทางอาหาร (Food Insecurity Experience Scale) 2. ความมั่นคงทางอาหารทั่วไป (Generally food secure) 3. อัตราการตายอย่างหยาบ (Crude Mortality Rate) 4. ความไม่มั่นคงทางอาหารเรื้อรัง (Chronically food insecure) 5. ความชุกภาวะทุพโภชนาการ(Malnutrition Prevalence) 6. วิกฤตอาหารเฉียบพลันและการดำรงชีพ (Acute food and livelihood crisis) 7. การเข้าถึงอาหาร/ความเพียงพอ (Food Access/Availability) 8. ภาวะฉุกเฉินของมวลมนุษยชาติ(Humanitarian emergency) 9. ความหลากหลายการบริโภคอาหาร (Dietary Diversity) 10. ความอดอยาก/ภัยพิบัติของมนุษยชาติ (Famine/ humanitarian catastrophe) 11. การเข้าถึงน้ำสะอาด/ความเพียงพอ (Water Access/Availability) 12. ยุทธศาสตร์การรับมือ (Coping Strategies) 13. ทรัพยากรการดำรงชีพ (Livelihood Assets)

เป้าหมาย	ประเภทของคำนิยาม	คำศัพท์
		14. อธิปไตยทางอาหาร (Food sovereignty) 15. ความชุกของภาวะทุพโภชนาการ (Prevalence of malnutrition) 16. ภาวะน้ำหนักเกิน (Overweight) 17. อัตราตายและภาวะทุพพลภาพ (Childhood morbidity and mortality) 18. ความผิดปกติทางกายภาพ (Physical disorder) 19. ภาวะผิดปกติทางสติปัญญาและความพิการ (Neurologic disorder and handicaps)
4	คำนิยามที่มีความชัดเจนและตรงกับบริบทของประเทศไทย	1. การศึกษาที่ครอบคลุม (Inclusive education) 2. ดัชนีความเท่าเทียม (Parity Index) 3. ร้อยละของโรงเรียนที่มีแหล่งน้ำดื่มขั้นพื้นฐาน (Proportion of schools with basic drinking water) 4. ร้อยละของโรงเรียนที่มีอุปกรณ์ด้านสุขอนามัยสำหรับเพศเดียว (Proportion of schools with single sex basic sanitation)
4	นิยามที่มีความชัดเจนแต่ยังไม่ตรงกับบริบทของประเทศไทย	1. Education for All มีคำนิยามแต่ไม่มีคำแปลเป็นภาษาไทยในรายงานฯ
4	ไม่มีคำนิยามที่ชัดเจนภายในรายงาน (ซึ่งอาจจะเนื่องมาจาก คำ ๆ นั้นมีความหมายเฉพาะตัว หรือเป็นที่รู้จักโดยกว้างขวาง) แต่มีการอ้างอิงถึงหน่วยงานที่กำหนดคำแปล/คำนิยาม	1. การศึกษาระดับประถมและมัธยมศึกษา (Primary and Secondary School) จาก Incheon Declaration and Framework for Action for the implementation of Sustainable Development Goal 4, สหประชาชาติ และ Thematic Indicators to Monitor the Education 2030 Agenda 2. การจัดการประเมินผลการเรียนรู้ระดับประเทศ (Administration of a nationally representative learning assessment) จาก Incheon Declaration and Framework for Action for the implementation of Sustainable Development Goal 4, สหประชาชาติ และ Thematic Indicators to Monitor the Education 2030 Agenda

เป้าหมาย	ประเภทของคำนิยาม	คำศัพท์
		3. อัตราการเข้าเรียนเริ่มแรกต่ออัตราเรียนชั้นปีสุดท้าย (Gross intake ratio to the last grade) จาก Incheon Declaration and Framework for Action for the implementation of Sustainable Development Goal 4, สหประชาชาติ และ Thematic Indicators to Monitor the Education 2030 Agenda 4. อัตราการจบการศึกษา (Completion rate) จาก Incheon Declaration and Framework for Action for the implementation of Sustainable Development Goal 4, สหประชาชาติ และ Thematic Indicators to Monitor the Education 2030 Agenda 5. อัตราการไม่ได้เข้าโรงเรียน (Out-of-school rate) จาก Incheon Declaration and Framework for Action for the implementation of Sustainable Development Goal 4, สหประชาชาติ และ Thematic Indicators to Monitor the Education 2030 Agenda 6. ดัชนีความเท่าเทียมกัน (ผู้หญิง/ ผู้ชาย/ ในเขต/ นอกเขต/ ความมั่งคั่งสูง-ต่ำ และอื่น ๆ เช่น สถานะความพิการ คนพื้นเมือง และความขัดแย้งอื่น ๆ หากมีข้อมูล) โดยในระยะแรก ให้ใช้อัตราการเข้าเรียนในแต่ละระดับ เพื่อประเมินความเท่าเทียมกัน [Parity indices (female/male, rural/urban, bottom/top wealth quintile and others such as disability status, indigenous peoples and conflict-affected, as data become available) for all education indicators on this list that can be disaggregated] จาก Incheon Declaration and Framework for Action for the implementation of Sustainable Development Goal 4, สหประชาชาติ และ Thematic Indicators to Monitor the Education 2030 Agenda 7. อัตราร้อยละของนักเรียนในชั้นประถมศึกษา ซึ่งมีภาษาแรก หรือภาษาแม่เป็นภาษาเดียวกับภาษาที่ใช้ ในการสอน (Percentage of students in primary education whose first or home language is the language of instruction) จาก Incheon Declaration and Framework for Action for the implementation of Sustainable

เป้าหมาย	ประเภทของคำนิยาม	คำศัพท์
		Development Goal 4, สหประชาชาติ และ Thematic Indicators to Monitor the Education 2030 Agenda 8. ขอบเขตที่นโยบายซึ่งมีมาตรเป็นฐานชัดเจนได้ปรับเปลี่ยนการจัดสรรทรัพยากรทางการศึกษา เพื่อกลุ่มประชากรผู้ด้อยโอกาส (Extent to which explicit formula based policies reallocate education resources to disadvantaged populations) จาก Incheon Declaration and Framework for Action for the implementation of Sustainable Development Goal 4, สหประชาชาติ และ Thematic Indicators to Monitor the Education 2030 Agenda 9. รายจ่ายด้านการศึกษาต่อนักเรียนหนึ่งคน จำแนกตามระดับการศึกษาและแหล่งเงินทุน (Education expenditure per student by level of education and source of funding) จาก Incheon Declaration and Framework for Action for the implementation of Sustainable Development Goal 4, สหประชาชาติ และ Thematic Indicators to Monitor the Education 2030 Agenda 10. อัตราร้อยละของเงินช่วยเหลือด้านการศึกษาทั้งหมดที่จัดสรรให้แก่กลุ่มประเทศที่มีรายได้ต่ำ (Percentage of total aid to education allocated to low income countries) จาก Incheon Declaration and Framework for Action for the implementation of Sustainable Development Goal 4, สหประชาชาติ และ Thematic Indicators to Monitor the Education 2030 Agenda 11. อัตราการอ่านออกเขียนได้ของเยาวชน/ผู้ใหญ่ (Youth/adult literacy rate) จาก Incheon Declaration and Framework for Action for the implementation of Sustainable Development Goal 4, สหประชาชาติ และ Thematic Indicators to Monitor the Education 2030 Agenda 12. อัตราการมีส่วนร่วมของเยาวชน/ผู้ใหญ่ในโครงการการรู้หนังสือ (Participation rate of youth/ adults in literacy programmes) จาก Incheon Declaration and Framework for Action for the implementation of Sustainable

เป้าหมาย	ประเภทของคำนิยาม	คำศัพท์
		Development Goal 4, สหประชาชาติ และ Thematic Indicators to Monitor the Education 2030 Agenda 13. อัตราร้อยละของนักเรียนอายุ 15 ปี ที่แสดงให้เห็นถึงระดับความรู้ด้านวิทยาศาสตร์ สิ่งแวดล้อม และ โลกศึกษา (Percentage of 15-year- old students showing proficiency in knowledge of environmental science and geoscience) จาก Incheon Declaration and Framework for Action for the implementation of Sustainable Development Goal 4, สหประชาชาติ และ Thematic Indicators to Monitor the Education 2030 Agenda 14. อัตราร้อยละของโรงเรียนที่สอนเรื่องเชื้อเอชไอวีและเพศศึกษาซึ่งเป็นทักษะที่สำคัญต่อการดารงชีพ (Percentage of students by age group (or education level) showing adequate understanding of issues relating to global citizenship and sustainability) จาก Incheon Declaration and Framework for Action for the implementation of Sustainable Development Goal 4, สหประชาชาติ และ Thematic Indicators to Monitor the Education 2030 Agenda 15. ขอบเขตซึ่งกรอบโครงการโลกว่าด้วยสิทธิมนุษยชนศึกษาได้นาไปปฏิบัติในระดับประเทศ (Extent to which the framework on the World Programme on Human Rights Education is implemented nationally) จาก ข้อมติ UNGA 59/113 16. WASH (Monitoring Water, Sanitation and Hygiene) จาก ความร่วมมือพิเศษระหว่าง องค์กรอนามัยโลก และ UNICEF 17. สัดส่วนของโรงเรียนที่มีการเข้าถึง (a) ไฟฟ้า (b) อินเทอร์เน็ตที่ใช้ในการเรียนการสอน (c) เครื่องคอมพิวเตอร์ที่ใช้ในการเรียนการสอนน (d) โครงสร้างพื้นฐาน และวัสดุอุปกรณ์ที่ได้รับการปรับให้เหมาะสมกับ นักเรียนที่มีความบกพร่องทางร่างกาย (e) น้าดื่มพื้นฐาน (f) สิ่งอำนวยความสะดวกพื้นฐาน ด้านสุขอนามัยที่แบ่งแยกตามเพศ และ (g) สิ่งอำนวยความสะดวกพื้นฐานในการทำความสะอาดมือ (Proportion of schools with access to: (a) electricity; (b) the Internet

เป้าหมาย	ประเภทของคำนิยาม	คำศัพท์
		for pedagogical purposes; (c) computers for pedagogical purposes; (d) adapted infrastructure and materials for students with disabilities; (e) basic drinking water; (f) single-sex basic sanitation facilities; and (g) basic handwashing facilities) จาก นิยามตัวชี้วัดของ WASH ในเรื่อง น้ำ สุขอนามัย และสุขลักษณะสำหรับทุกคน 18. อัตราร้อยละของนักเรียนที่โดนกลั่นแกล้ง โดนลงโทษทางกาย โดนคุกคาม เผชิญความรุนแรง ถูกเลือกปฏิบัติเนื่องเพราะเพศสภาพและการถูกล่วงละเมิดทางเพศ (Percentage of students experiencing bullying, corporal punishment, harassment, violence, sexual discrimination and abuse) จาก Incheon Declaration and Framework for Action for the implementation of Sustainable Development Goal 4, สหประชาชาติ และ Thematic Indicators to Monitor the Education 2030 Agenda 19. จำนวนครั้งที่นักเรียน บุคลากร และสถานศึกษาถูกทำร้ายโจมตี (Number of attacks on students, personnel and institutions) จาก Incheon Declaration and Framework for Action for the implementation of Sustainable Development Goal 4, สหประชาชาติ และ Thematic Indicators to Monitor the Education 2030 Agenda 20. สัดส่วนของครูในระดับ (a) ก่อนประถมศึกษา (b) ประถมศึกษา (c) มัธยมศึกษาตอนต้น และ (d) มัธยมศึกษาตอนปลาย ซึ่งอย่างน้อยที่สุดได้รับการฝึกอบรม (เช่น การฝึกอบรมการสอน) ซึ่งเรียกร้องให้ดำเนินการก่อนหรือระหว่างช่วงที่ทำการสอนในระดับที่สอดคล้องกับประเทศผู้ให้ทุน (Proportion of teachers in: (a) preprimary; (b) primary; (c) lower secondary; and (d) upper secondary education who have received at least the minimum organized teacher training (e.g. pedagogical training) preservice or in-service required for teaching at the relevant level in a given country) จาก Incheon Declaration and Framework for Action for the implementation of Sustainable Development Goal 4, สหประชาชาติ และ Thematic Indicators to Monitor the Education 2030

เป้าหมาย	ประเภทของคำนิยาม	คำศัพท์
		Agenda
4	ไม่มีคำนิยาม (ซึ่งอาจจะเนื่องมาจาก คำ ๆ นั้นมีความหมายเฉพาะตัว หรือเป็นที่รู้จักโดยกว้างขวาง) และไม่มีการอ้างอิง	1. ความเท่าเทียม (Equitable) 2. การศึกษาที่มีคุณภาพ (Quality education)
5	คำนิยามที่มีความชัดเจนและตรงกับบริบทของประเทศไทย	1. เพศสภาพ (Gender) 2. เพศวิถี (sexuality) 3. การเลือกปฏิบัติต่อสตรี (Discrimination against Women) 4. การเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมระหว่างเพศ (Gender Discrimination) 5. การกระทำรุนแรงต่อสตรีและเด็กหญิง (Violence against women and girls) 6. วัยรุ่น (Teenager) 7. เพศวิถีศึกษา 8. อนามัยการเจริญพันธุ์ 9. บริการอนามัยการเจริญพันธุ์ 10. การจัดสวัสดิการสังคม
5	ยังไม่มีคำนิยามจากสหประชาชาติแต่ประเทศไทยมีการกำหนดคำนิยามแล้ว (หรือเหมาะสมแต่เพียงในบริบทของประเทศไทย)	1. นักเรียน ในบริบทสากลสากลอาจจะใช้คำว่า Student ซึ่งก็สามารถแปลได้ว่านักศึกษาหรือผู้ที่กำลังรับการศึกษาระดับอุดมศึกษาหรือเทียบเท่าอยู่ในสถานศึกษาของรัฐหรือเอกชน 2. นักศึกษา ในบริบทสากลสากลอาจจะใช้คำว่า Student ซึ่งก็สามารถแปลได้ว่าผู้ซึ่งกำลังรับการศึกษาขั้นพื้นฐานระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาทั้งประเภทสามัญศึกษาและอาชีวศึกษาหรือเทียบเท่าอยู่ในสถานศึกษาของรัฐหรือเอกชน

เป้าหมาย	ประเภทของคำนิยาม	คำศัพท์
5	ไม่มีคำนิยาม (ซึ่งอาจจะเนื่องมาจาก คำ ๆ นั้นมีความหมายเฉพาะตัว หรือเป็นที่รู้จักโดยกว้างขวาง) และไม่มีการอ้างอิง	1. กลุ่มผู้มีความหลากหลายทางเพศ (LGBTIQ หรือ Lesbian, Gay, Bisexual, Transgender, Intersexual and Questioning) 2. ระบบสองเพศ (Binary system หรือ Two-sex system) 3. ภาวะแอบซ่อน (Closeted) 4. การส่งตัวเข้าไปบำบัด (Conversion Therapy) 5. วิถีทางเพศ (Sexual Orientation) 6. อัตลักษณ์ทางเพศ (Gender Identity) 7. กลุ่มชายรักชาย (Male Homosexual) 8. ความผิดปกติในอัตลักษณ์ของตน (Gender identity disorder) 9. ภาวะเพศกำกวม (Intersexual) 10. คนข้ามเพศ (Transgender) 11. ทฤษฎีการแสดงออก (Performativity) 12. ลำดับชั้นและความแปลกแยก (New forms of hierarchy and exclusions) 13. อาชาญกรรมเพื่อเกียรติยศ (Honour crime)
7	ยังไม่มีคำนิยามจากสหประชาชาติแต่ประเทศไทยมีการกำหนดคำนิยามแล้ว (หรือเหมาะสมแต่เพียงในบริบทของประเทศไทย)	1. การเข้าถึงพลังงาน
7	ไม่มีคำนิยาม (ซึ่งอาจจะ	1. สังคมคาร์บอนต่ำ (Low Carbon Society หรือ LCS)

เป้าหมาย	ประเภทของคำนิยาม	คำศัพท์
	เนื่องมาจาก คำ ๆ นั้นมีความหมายเฉพาะตัว หรือเป็นที่รู้จักโดยกว้างขวาง) และไม่มีการอ้างอิง	2. ความเข้มข้นของการใช้พลังงาน (Energy Intensity) 3. ความหลากหลายของเชื้อเพลิงในการผลิตพลังงาน (Fuel Diversity) 4. พลังงานทดแทนและพลังงานทางเลือก (Alternative Energy) 5. ความเข้มของการใช้พลังงาน (Energy Intensity) 6. วัฏจักรชีวิต (Life Cycle) 7. พลังงานหมุนเวียนสมัยใหม่ (Modern Renewables)
8	คำนิยามที่มีความชัดเจนและตรงกับบริบทของประเทศไทย	1. การเติบโตทางเศรษฐกิจที่ครอบคลุม (Inclusive Growth) 2. การเติบโตทางเศรษฐกิจที่ยั่งยืน (Sustainable Economic Growth) 3. การจ้างงาน (Employment) 4. ผลิตภาพ (Productivity) 5. ผลิตภัณฑ์มวลรวมประชาชาติที่แท้จริง (Real Gross Domestic Product หรือ Real GDP) 6. ผลิตภาพแรงงาน (Labour Productivity) 7. ผู้มีงานทำ (Employed Person) 8. แรงงานนอกระบบ (Informal workers) 9. แรงงานในระบบ (Formal workers) 10. ร่องรอยการใช้วัตถุดิบ (Material Footprint) 11. การบริโภควัตถุดิบในประเทศ (Domestic Material Consumption) 12. ค่าจ้าง (Wages) 13. ผู้ว่างงาน (Unemployed) 14. กำลังแรงงานรวม (Labour Force)

เป้าหมาย	ประเภทของคำนิยาม	คำศัพท์
		15. งาน (Work) 16. งานอันตราย (Dangerous Job) 17. การบาดเจ็บจากการทำงาน (Occupational Accidents) 18. การเข้าถึงบริการทางการเงิน
8	ยังไม่มีคำนิยามจากสหประชาชาติแต่ประเทศไทยมีการกำหนดคำนิยามแล้ว (หรือเหมาะสมแต่เพียงในบริบทของประเทศไทย)	1. เด็กทำงาน ซึ่งหมายความว่า เด็กที่เรียนหนังสือไปด้วย ทำงานไปด้วย และเด็กที่ทำงานอย่างเดียวโดยไม่ได้เรียนหนังสือและจะถือว่าเป็นแรงงานเด็กต่อเมื่อ ก). เด็กอายุตั้งแต่ 5 – 12 ปี ทำงานเชิงเศรษฐกิจใด ๆ ในทุกประเภทกิจการ ข). เด็กอายุตั้งแต่ 13 – 14 ปี ทำงานเชิงเศรษฐกิจที่ไม่ใช่งานเบา หรือทำงานเชิงเศรษฐกิจใด ๆ ที่มีจำนวนชั่วโมงการทำงานมากกว่า 14 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ หรือ ค). เด็กอายุตั้งแต่ 15 – 17 ปี ทำงานอันตรายตามที่กำหนดในกฎหมาย หรือทำงานเชิงเศรษฐกิจใด ๆ ที่มีจำนวนชั่วโมงการทำงานมากกว่า 48 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ 2. การทำงานเชิงเศรษฐกิจ คือ การทำงานใด ๆ มากกว่าหนึ่งชั่วโมงต่อสัปดาห์ โดยอาจได้รับค่าจ้างหรือค่าตอบแทนการทำงานหรือไม่ก็ได้ อาจทำเป็นประจำหรือเป็นครั้งคราว โดยไม่นับงานบ้านที่ทำในบ้านของตนเอง
9	คำนิยามที่มีความชัดเจนและตรงกับบริบทของประเทศไทย	1. โครงสร้างพื้นฐาน (Infrastructure) 2. เขตเมือง (Urban Population) 3. เขตชนบท (Rural Population) 4. ปริมาณผู้โดยสารและสินค้าที่ขนส่งจำแนกตามรูปแบบการขนส่ง (Passenger and freight volumes, by mode of transport) 5. ภาคอุตสาหกรรม (Industry) 6. การจ้างงานในสาขาอุตสาหกรรมการผลิต (Manufacturing employment) 7. อุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม (Small and medium scale industries) 8. การเงินระดับฐานราก (Microfinance)

เป้าหมาย	ประเภทของคำนิยาม	คำศัพท์
		9. การวิจัยพื้นฐาน (Basic Research) 10. การวิจัยประยุกต์ (Applied Research) 11. การวิจัยเชิงทดลอง (Experimental Research) 12. บุคลากรทางการวิจัยและพัฒนา (R&D Personal) 13. บุคลากรทางการวิจัยและพัฒนาแบบรายหัว (Headcount หรือ HC) 14. บุคลากรทางการวิจัยและพัฒนาที่ทำการวิจัยเทียบเท่าเต็มเวลา (Full-time equivalence: FTE) 15. โครงสร้างพื้นฐานทางการวิจัยและพัฒนา 16. ความสามารถในการแข่งขันของประเทศ (National Competitiveness) 17. ความช่วยเหลือเพื่อการพัฒนาอย่างเป็นทางการ (Official Development Assistance หรือ ODA) 18. เทคโนโลยีระดับสูง 19. เทคโนโลยีระดับกลาง 20. โทรศัพท์เคลื่อนที่ (Mobile telephone)
12	คำนิยามที่มีความชัดเจนและตรงกับบริบทของประเทศไทย	1. การผลิตและการบริโภคที่ยั่งยืน (Sustainable Consumption and Production หรือ SCP) 2. การเติบโตทางเศรษฐกิจด้วยอัตราคงที่ (Steady stage growth) 3. เศรษฐกิจหมุนเวียน (Circular Economy) 4. สภาวะสมบูรณ์แบบของความยั่งยืน (Utopia) 5. เศรษฐกิจสีเขียว (Green Economy) 6. เศรษฐกิจสีฟ้า (Blue Economy) 7. วิถีชีวิตแบบจุลนิยม (Minimalism)

เป้าหมาย	ประเภทของคำนิยาม	คำศัพท์
		8. การใช้ชีวิตเพื่อสุขภาพและความยั่งยืน (Life style of Health and Sustainability หรือ LOHAS)
12	คำนิยามที่มีความชัดเจนแต่ยังไม่ตรงกับบริบทของประเทศไทย	1. Zero Waste หรือ No Impact มีคำนิยามแต่ยังไม่มีการแปลคำศัพท์เป็นภาษาไทยในรายงานฯ
12	ไม่มีคำนิยาม (ซึ่งอาจจะเนื่องมาจาก คำ ๆ นั้นมีความหมายเฉพาะตัว หรือเป็นที่รู้จักโดยกว้างขวาง) และไม่มีการอ้างอิง	1. การไหลและการใช้ทรัพยากร (Material flow and resource productivity) 2. การสูญเสียอาหาร (Food Loss) 3. อาหารเหลือทิ้ง (Food Waste) 4. เทคโนโลยีที่ดีที่สุด (Best Available Technology หรือ BAT) 5. ฐานข้อมูลวัฏจักรชีวิตของวัสดุและพลังงานของประเทศ (Thai National Life Cycle Inventory Database) 6. ความเข้มข้นของการใช้ทรัพยากรเพื่อการผลิต (Resource intensity) 7. การขยายความรับผิดชอบของผู้ผลิต (Extended Producer Responsibility หรือ EPR) 8. อัตราการนำกลับมาใช้ใหม่ (recycle rate) 9. ลดใช้ขยะเป็นศูนย์ (Zero Waste) 10. บริษัทขนาดกลางและเล็ก (Small Medium Enterprise หรือ SME) 11. สินค้าและบริการที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม (Green Product) 12. ตลาดสำหรับสินค้าและบริการที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม (Green Market) 13. ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง (Sufficiency Economy Philosophy หรือ SEP) 14. การศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน (Education for Sustainable Development หรือ EDS)

เป้าหมาย	ประเภทของคำนิยาม	คำศัพท์
13	คำนิยามที่มีความชัดเจนและตรงกับบริบทของประเทศไทย	1. การเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศ (Climate Change) 2. การปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศ (Climate Change Adaptation) 3. ความสามารถในการปรับตัว (Adaptive Capacity) 4. การลดก๊าซเรือนกระจก (Mitigation) 5. กรณีฐาน (Baseline) 6. ความแปรปรวนของสภาพภูมิอากาศ (Climate Variability) 7. ความสามารถในการรับมือ (Coping Capacity) 8. ความเสี่ยง (Risk) 9. ความเปราะบาง (Vulnerability) 10. ภัยพิบัติ (Disaster) สำหรับเป้าหมายที่ 13 นี้ คำว่า Disaster จะหมายถึง ภัยพิบัติ 11. ความเสี่ยงจากภัยพิบัติ (Disaster Risk) 12. การลดความเสี่ยงจากภัยพิบัติ (Disaster Risk Reduction) 13. ผู้เสียชีวิต (Deaths) 14. ผู้ได้รับผลกระทบ (Affected persons) 15. ผู้ที่ได้รับบาดเจ็บหรือเจ็บป่วย 16. ผู้ที่อพยพ 17. ผู้ที่ย้ายถิ่นฐาน 18. เหตุการณ์อันตราย

เป้าหมาย	ประเภทของคำนิยาม	คำศัพท์
		19. อุทกภัย (Hydrological disasters) 20. ภัยแล้ง (Drought) 21. ภัยจากไฟป่าและหมอกควัน (Forest Fire and Smoke) 22. ภัยจากแผ่นดินไหว (Earthquake) 23. ภัยจากสึนามิ (Tsunami)
13	ยังไม่มีคำนิยามจากสหประชาชาติแต่ประเทศไทยมีการกำหนดคำนิยามแล้ว (หรือเหมาะสมแต่เพียงในบริบทของประเทศไทย)	1. ผู้ที่สูญเสียที่อยู่อาศัยหรือที่อยู่อาศัยถูกทำลายจากเหตุการณ์อันตราย 2. บ้านที่ถูกทำลาย 3. บ้านที่ได้รับความเสียหาย 4. ผู้ที่ได้รับความช่วยเหลือด้านอาหาร
13	ไม่มีคำนิยาม (ซึ่งอาจจะเนื่องมาจาก คำ ๆ นั้นมีความหมายเฉพาะตัว หรือเป็นที่รู้จักโดยกว้างขวาง) และไม่มีการอ้างอิง	1. อากาศแปรปรวนสุดโต่ง (Extreme Weather Events) 2. ภัยทางอุตุนิยมวิทยา (Meteorological disasters) 3. ภัยทางภูมิอากาศ (Climatological disasters) 4. ภัยทางชีววิทยา (Biological disasters) 5. พัฒนาให้ดียิ่งขึ้นและปลอดภัยกว่าเดิม (Build Back Better and Safer) 6. การประเมินความต้องการหลังเกิดสาธารณภัย (Post-Disaster Need Assessment : PDNA) 7. การซ่อมสร้าง (reconstruction) 8. การฟื้นสภาพ (rehabilitation)
14	คำนิยามที่มีความชัดเจน	1. ดัชนีปรากฏการณ์ยูโทรฟิเคชั่น (Index of coastal eutrophication: ICEP)

เป้าหมาย	ประเภทของคำนิยาม	คำศัพท์
	และตรงกับบริบทของประเทศไทย	2. ความหนาแน่นของขยะพลาสติกในน้ำทะเล (Floating Plastic Debris density) 3. แนวทางการจัดการบนฐานระบบนิเวศ (Ecosystem-based Approaches) 4. เขตเศรษฐกิจจำเพาะ (Exclusive Economic Zones) 5. ภาวะความเป็นกรดในทะเลเฉลี่ย (Average Marine Acidity หรือ pH) 6. พื้นที่คุ้มครอง (Protected Areas) 7. ในส่วนพื้นที่คุ้มครองทางทะเล (Marine Protected Area หรือ MPA) 8. การประมงผิดกฎหมาย ขาดการรายงาน และไร้การควบคุม (Illegal, Unreported and Unregulated Fishing: IUU Fishing) 9. การประมงที่ยั่งยืน (Sustainable Fisheries) 10. เทคโนโลยีทางทะเล (Marine Technology) 11. การประมงขนาดเล็กหรือการประมงพื้นบ้าน (Small-Scale Fisheries) 12. อนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเล (United Nations Convention on the Law of the Sea หรือ UNCLOS)
15	คำนิยามที่มีความชัดเจนและตรงกับบริบทของประเทศไทย	1. ป่าไม้ (Forest) 2. พื้นที่ป่าไม้ 3. พื้นที่คุ้มครอง (Protected Area) 4. พื้นที่ที่มีส่วนสำคัญต่อการดำรงอยู่ของความหลากหลายทางชีวภาพระดับโลก 5. อุทยานแห่งชาติ (National Park) 6. เขตรักษาพันธ์สัตว์ป่า (Wildlife Sanctuary)

เป้าหมาย	ประเภทของคำนิยาม	คำศัพท์
		7. วนอุทยาน (Forest Park) 8. เขตห้ามล่าสัตว์ป่า (Non – hunting areas) 9. สวนพฤกษศาสตร์ (Botanical Garden) 10. สวนรุกขชาติ (Arboretum) 11. พื้นที่ลุ่มน้ำชั้น 1 (Watershed class 1) 12. ป่าชายเลนอนุรักษ์ (Conservation Mangrove Forest) 13. การจัดการป่าอย่างยั่งยืน (Sustainable forest management) 14. ความเสื่อมโทรมของที่ดิน (Land degradation) 15. ความสมดุลของกำจัดการทรัพยากรที่ดิน (Land degradation neutrality) 16. ดัชนีปกคลุมภูเขา (Mountain green cover index) 17. พื้นที่สีเขียวที่ปกคลุม (Green cover) 18. ดัชนีรายชื่อสิ่งมีชีวิตที่อยู่ในภาวะคุกคาม (Red list index) 19. ข้อตกลงการถ่ายโอนพันธุกรรมมาตรฐาน (Standard Material Transfer Agreement หรือ SMTA) 20. สัดส่วนของสัตว์ป่าที่มีการซื้อขายที่ถูกลักลอบล่าหรือถูกลักลอบค้า (Proportion of traded wildlife that was poached or illicitly trafficked) 21. สัตว์ป่า (Wildlife) 22. การรุกล้ำ (Poaching) 23. การค้าผิดกฎหมาย (Illicit trafficking)

เป้าหมาย	ประเภทของคำนิยาม	คำศัพท์
		24. ใบอนุญาตการส่งออก (Export Permits) 25. การจับกุม (Seizures) 26. มาตรการรวม (Aggregation measure)
15	ไม่มีคำนิยามที่ชัดเจนภายในรายงาน (ซึ่งอาจจะเนื่องมาจาก คำ ๆ นั้นมีความหมายเฉพาะตัว หรือเป็นที่รู้จักโดยกว้างขวาง) แต่มีการอ้างอิงถึงหน่วยงานที่กำหนดคำแปล/คำนิยาม	1. เขตสงวนชีวมณฑล (Biosphere Reserve) 2. พื้นที่ธรรมชาติดั้งเดิม (Wilderness area) 3. อนุสรณ์สถานธรรมชาติ (National monument or feature) 4. พื้นที่การจัดการที่อยู่อาศัยและชนิดพันธุ์ (Habitat/species management area) 5. ภูมิทัศน์ทางบกและทางทะเลที่มีการป้องกัน (protected landscape/seascape) 6. พื้นที่คุ้มครองที่มีการใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน (protected area with sustainable use of natural resources)
15	ไม่มีคำนิยาม (ซึ่งอาจจะเนื่องมาจาก คำ ๆ นั้นมีความหมายเฉพาะตัว หรือเป็นที่รู้จักโดยกว้างขวาง) และไม่มีการอ้างอิง	1. การปกคลุมที่ดินและการเปลี่ยนแปลงการปกคลุมที่ดิน (Land cover and land cover change) 2. ผลผลิตของที่ดิน (Land productivity) 3. การสะสมคาร์บอนเหนือและใต้ดิน (Carbon stocks above and below ground) 4. แหล่งสงวนธรรมชำติที่เข้มข้น (Strict nature reserve)
16	คำนิยามที่มีความชัดเจนและตรงกับบริบทของประเทศไทย	1. การทรมาน (Torture) 2. การปฏิบัติหรือการลงโทษอื่นที่โหดร้าย ไร้มนุษยธรรม หรือที่ย่ำยีศักดิ์ศรี (Torture and Other Cruel, Inhuman and Degrading Treatment or Punishment)

เป้าหมาย	ประเภทของคำนิยาม	คำศัพท์
		3. การค้ามนุษย์ (Human Trafficking) 4. การค้าหญิง 5. เสรีภาพ (freedoms) ขั้นพื้นฐานของประชาชนใน 3 ประการ 6. นิติรัฐ (Rechtsstaat) 7. อาชญากรรมข้ามชาติ (Transnational Crime) 8. องค์กรอาชญากรรม (Organized Crime) 9. การทุจริต (Corruption) 10. การจัดการปกครอง (Governance) 11. หลักนิติธรรม (Rule of Law) 12. หลักความโปร่งใส (Transparency) 13. หลักความมีส่วนร่วม (Participation) 14. หลักความรับผิดชอบ (Accountability) 15. หลักประสิทธิผลและประสิทธิภาพ (Effectiveness and Efficiency) 16. หลักมุ่งเน้นฉันทามติ (Consensus Oriented) 17. หลักความเสมอภาคและการนับรวมทุกกลุ่มคน (Inclusiveness or Inclusion) 18. การบังคับใช้และโครงสร้างเชิงสถาบัน (Enforcement and institutional framework) 19. สิทธิของผู้ถือหุ้น และสภาพความเป็นเจ้าของ (Shareholder rights and ownership) 20. การปฏิบัติต่อผู้ถือหุ้นอย่างยุติธรรม (Equitable treatment of shareholders)

เป้าหมาย	ประเภทของคำนิยาม	คำศัพท์
		21. การปฏิบัติต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอย่างยุติธรรม (Equitable treatment of stakeholders) 22. การเปิดเผยข้อมูลและความโปร่งใส (Disclosure and transparency) 23. ความรับผิดชอบของคณะผู้บริหาร (Board responsibilities) 24. เอกสารพิสูจน์ทราบตัวบุคคล (Identification Paper) 25. สิทธิของพลเมือง (Citizen Right) 26. สิทธิได้รู้ (Right to Know) 27. สิทธิ (Right) 28. การฆ่าโดยเจตนา (Intentional Homicide)
16	คำนิยามที่มีความชัดเจนแต่ยังไม่ตรงกับบริบทของประเทศไทย	1. การปฏิวัติประชาธิปไตยในอาหรับ (Arab Spring) แม้ว่าการปฏิวัติประชาธิปไตยในอาหรับจะไม่ได้เกิดขึ้นในประเทศไทยหรือมีผลประทบกับประเทศโดยตรง อย่างไรก็ตามประเทศไทยอาจจะเรียนรู้ได้จากเหตุการณ์นี้
16	ยังไม่มีคำนิยามจากสหประชาชาติแต่ประเทศไทยมีการกำหนดคำนิยามแล้ว (หรือเหมาะสมแต่เพียงในบริบทของประเทศไทย)	1. ทุจริตต่อหน้าที่
16	ไม่มีคำนิยาม (ซึ่งอาจจะเนื่องมาจาก คำ ๆ นั้นมีความหมายเฉพาะตัว หรือเป็นที่รู้จักโดยกว้างขวาง)	1. อาชญากรรมภาคประชาชน (Victimization Survey) 2. ความหวาดกลัวภัยอาชญากรรม (Fear of Crime) 3. การจำกัดอำนาจของรัฐบาล (Constraints on Government Powers)

เป้าหมาย	ประเภทของคำนิยาม	คำศัพท์
	และไม่มีการอ้างอิง	4. การปลอดจากคอร์รัปชัน (Absence of Corruption) 5. การมีรัฐบาลที่เปิดกว้าง (Open Government) 6. การรับรองสิทธิขั้นพื้นฐาน (Fundamental Rights) 7. การมีความสงบเรียบร้อยและความปลอดภัย (Order and Security) 8. การบังคับใช้กฎหมายและระเบียบข้อบังคับ (Regulatory Enforcement) 9. กระบวนการยุติธรรมทางแพ่ง (Civil Justice) 10. กระบวนการยุติธรรมทางอาญา (Criminal Justice) 11. กระบวนการยุติธรรมที่ไม่เป็นทางการ (Informal Justice) 12. คณะกรรมการสิทธิมนุษยชน (Human Rights Commissions) 13. ผู้ตรวจการแผ่นดินรัฐสภา (Ombudsman) 14. สถาบันที่จัดตั้งขึ้นเป็นพิเศษ (Specialized Institutions)

ในขณะที่หนึ่งในเป้าหมายหลักของ SDGs ก็คือการทำหน้าที่เป็นภาษากลางในการเชื่อมผู้มีส่วนได้เสียทั้งหมดเพื่อให้เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืน แต่ทว่าในขณะนี้ SDGs กลับไม่ได้ทำหน้าที่นี้อย่างเป็นประสิทธิภาพในประเทศไทย เนื่องด้วยเหตุผลที่ว่า SDGsถูกเขียนขึ้นในภาษาที่ไม่ใช่ภาษาไทย แต่ละหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอาจจะเข้าใจคำศัพท์คำเดียวกันด้วยนิยามและบริบทที่แตกต่างกัน ปัญหานี้ก่อให้ทำเกิดความสับสนและเข้าใจผิดระหว่างหน่วยงานซึ่งมีผลกระทบทำให้การเก็บข้อมูลไม่ว่าจะเป็นเชิงคุณภาพหรือเชิงสถิติเป็นไปได้อย่างช้าและไม่มีประสิทธิภาพ ตัวอย่างเช่นคำว่า "ความยืดหยุ่น" หรือ Resilient ซึ่ง คำ ๆ นี้มีความหมายที่แตกต่างกันอย่างสิ้นเชิงในศาสตร์ที่เน้นด้านสังคม เช่น การปรับตัวต่อโลกร้อน และ ศาสตร์ที่เน้นด้านวิทยาศาสตร์ หรือจะเป็นคำศัพท์อย่างเช่นคำว่า “Food Waste” หรือ “Food Lost” ที่คนส่วนใหญ่ค่อนข้างคุ้นชิน แต่เมื่อให้อธิบายว่าคืออะไรและประกอบด้วยอะไรบ้าง กลับทำได้ยาก

คำศัพท์ภาษาอังกฤษบางคำอาจมีความหมายมากกว่าหนึ่งความหมายในภาษาไทย โดยความหมายในภาษาไทยนี้อาจจะแตกต่างกันโดยสิ้นเชิง ความหมายที่แตกต่างกันนี้ทำให้การรวบรวมข้อมูลเป็นไปได้ยากและไม่เป็นสากล ยกตัวอย่างเช่นคำว่า "disaster" ซึ่งสามารถแปลได้เป็นคำว่า "ภัยพิบัติ" หรือ “สาธารณภัย” เมื่อความหมายไม่ตรงกัน มันจึงเป็นเรื่องที่ยากที่จะร่างนโยบายที่สามารถให้ประโยชน์ต่อคนทุกกลุ่มและช่วยในการพัฒนาที่ยั่งยืนในทุก ๆ ด้าน ยกตัวอย่างเช่น หากทางภาครัฐต้องการลดจำนวนผู้ตายจาก “disaster” ต่อปี จำนวนคนเหล่านี้รวมถึงผู้เสียชีวิตจากการจลาจลหรือการถูกช้างป่าที่เข้ามากินข้าวโพดในไร่ (ซึ่งถูกจัดว่าเป็นสาธารณภัย) เหยียบด้วยหรือไม่

นอกจากนี้คำศัพท์ที่ใช้ใน SDGs โดยสหประชาชาติ อาจจะไม่เหมาะสมกับบริบทของไทย อย่างไรก็ตามกลุ่มนักวิจัยทั้ง 12 กลุ่ม ได้ทำการวิเคราะห์ปัญหาเหล่านี้ไว้ในรายงานฉบับสมบูรณ์

2.2.4 เหตุของปัญหา

สาเหตุของความไม่ชัดเจนและหรือไม่สอดคล้องมีอยู่หลายประการ ประกอบด้วย

- คำบางคำแปลเป็นภาษาไทยได้ สองคำ เช่น คำว่า Disaster ซึ่งปรากฏในหลายเป้าหมาย เช่น เป้าหมายที่ 1 11 และ 13 เป็นต้น แปลเป็นภาษาไทยได้ทั้ง “ภัยพิบัติ” และ “สาธารณะภัย” และก็ยังไม่แน่ชัดว่าควรใช้คำแปลคำใด หรือคำว่า Microfinance ก็สามารถใช้ภาษาไทยแทนได้หลายคำ เช่น การเงินชุมชนรายย่อย การเงินฐานราก ธนาคารคนจน เป็นต้น
- คำศัพท์บางคำผูกพันกับค่าบางอย่างที่ถูกกำหนดในระดับโลก เช่น ระดับความยากจนขั้นรุนแรง (Extreme poverty) สหประชาชาติกำหนดเส้นความยากจนไว้ที่ 1.90 ดอลลาร์ สรอ. ซึ่งอาจต่ำไปสำหรับบริบทประเทศไทย
- คำศัพท์หลายคำยังไม่มีคำแปลเป็นภาษาไทย เช่น คำศัพท์ในเป้าหมายที่ 2 เช่น Agrodiversity, Biophysical Diversity, เป้าหมายที่ 12 เช่น Zero Waste เป็นต้น
- คำศัพท์มีการกำหนดโดยหลายองค์กร/คณะกรรมการ และในงานวิจัยไม่ได้ระบุชัดเจนว่ามีการตกลงแล้วหรือยังว่าให้ใช้คำนิยามใดในการดำเนินงานต่อไป

- คำบางคำเป็นคำที่มีความหมายเฉพาะตัวหรือรู้จักโดยกว้างขวาง แต่ก็มีความไม่แน่นอนว่าในการขับเคลื่อน SDGs นั้นนิยามที่ชี้ชัดจริง ๆ เป็นอย่างไร เช่น คำว่า Quality Education หรือการศึกษาที่มีคุณภาพ หรือคำศัพท์ในเป้าหมายที่ 5 เช่น ภาวะเพศกำกวม (intersexual) อาชญากรรมเพื่อเกียรติยศ (Honour crime) สังคมคาร์บอนต่ำ (Low Carbon Society: LCS) วัฏจักรชีวิต (Life Cycle) พลังงานหมุนเวียนสมัยใหม่ (Modern Renewable) การปกคลุมที่ดินและการเปลี่ยนแปลงการปกคลุมที่ดิน เป็นต้น
- คำบางคำยังไม่มีการกำหนดคำนิยามจากสหประชาชาติ เนื่องจากข้อจำกัดด้าน Metadata ที่ยังไม่มีการกำหนดมา
- เป็นไปได้ว่าอาจมีคำศัพท์และนิยามบางส่วนที่นักวิจัยของโครงการทั้ง 12 โครงการ ไม่ได้ระบุไว้ในรายงานอย่างชัดเจน แต่จริง ๆ แล้วอาจมีการนิยามเอาไว้แล้วก็ได้ อาจจะด้วยสาเหตุที่นักวิจัยมีความรู้ความเข้าใจในสาขานั้นอย่างยิ่งจนใช้คำศัพท์เหล่านั้นอย่างเป็นปกติ จึงไม่ได้ใส่คำนิยามไว้ก็เป็นได้ ฉะนั้นจำนวนของคำศัพท์และนิยามที่ชัดเจนและสอดคล้องบริบทประเทศไทยแล้วที่แสดงไว้ข้างต้นอาจมีความคลาดเคลื่อนเล็กน้อย

สรุปและความท้าทาย

ความชัดเจนหรือไม่ของนิยามคำศัพท์ที่เกี่ยวข้องกับเป้าประสงค์และตัวชี้วัดของ SDGs มีความสำคัญต่อการขับเคลื่อนและติดตามตรวจสอบความก้าวหน้าของ SDGs เพราะความชัดเจนเหล่านี้ไปพันผูกกับกระบวนการเก็บข้อมูล การสื่อสารต่อสาธารณะ หรือกระทั่งการกำหนดนโยบายด้วย จากโครงการวิจัยทั้ง 12 โครงการ คำศัพท์ที่เกี่ยวข้องกับเป้าประสงค์และตัวชี้วัดทั้งหมดมีราว 337 คำ ประมาณร้อยละ 56.08 ของคำศัพท์ทั้งหมดเท่านั้นที่มีความชัดเจนและสอดคล้องกับบริบทของไทย ในขณะที่เป้าหมายกลุ่ม Prosperity โดยเฉพาะเป้าหมายที่ 8 และ 9 มีคำศัพท์ที่นิยามชัดเจนร้อยละ 90 – 100 เป้าหมายกลุ่ม People ทั้ง 4 เป้าหมาย (เป้าหมายที่ 1 2 4 และ 5) เป้าหมายที่ 7 (กลุ่ม Prosperity) และเป้าหมายที่ 12 (กลุ่ม Planet) กลับมีคำศัพท์ที่มีนิยามชัดเจนและสอดคล้องกับบริบทประเทศไทยต่ำกว่าร้อยละ 50 ของคำศัพท์ที่เกี่ยวข้องกับเป้าหมายนั้น สะท้อนว่าประเทศไทยยังมีงานต้องทำอีกพอสมควรในการสร้างความชัดเจนในเชิงนิยามให้กับคำศัพท์ที่เกี่ยวข้องกับ SDGs

ความท้าทายที่สำคัญในการจัดการกับปัญหาเรื่องนิยามของคำศัพท์ที่เกี่ยวข้องกับ SDGs นั้นมี 2 ส่วน ส่วนแรกคือความท้าทายทางเทคนิค (Technical Challenge) หมายถึง ความท้าทายในเชิงความรู้และเทคนิคในการกำหนดนิยามที่เกี่ยวข้อง ซึ่งในบริบทประเทศไทยไม่น่าจะมีปัญหาเนื่องจากประเทศไทยมีนักวิชาการที่เชี่ยวชาญในสาขาต่าง ๆ อยู่แล้ว และมีความสัมพันธ์อันดีกับองค์กรระหว่างประเทศอย่าง UN และองค์กรต่าง ๆ ในเครือ UN ที่ให้ความช่วยเหลือทางเทคนิค

ส่วนที่สอง คือ ความท้าทายด้านระบบการบริหารจัดการ (Governance Challenge) กล่าวคือ เมื่อมีความรู้ทางเทคนิคแล้ว และหากสองหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีความเห็นที่แตกต่างกันเกี่ยวกับนิยาม เรามีกลไก

อย่างไรในการตัดสินใจว่าควรจะใช้คำศัพท์ใด ใช้คำนิยามใด ความท้าทายส่วนที่สองนี้เองที่เป็นส่วนสำคัญและไม่ได้รับความสนใจในการขับเคลื่อน SDGs ในประเทศไทย มิเพียงประเด็นด้านนิยามเท่านั้น แต่รวมถึงประเด็นอื่น ๆ ที่จำเพาะเจาะจงกับเป้าหมายหนึ่ง ๆ ที่ต้องอาศัยความร่วมมือจากหลายกระทรวงและต้องตัดสินใจทั้งในเรื่องทางเทคนิคและเรื่องเชิงการบริหารจัดการด้วย ที่ต้องการกลไกที่มีส่วนร่วมและมีประสิทธิภาพในการตัดสินใจในประเด็นเหล่านี้

2.3 ความสอดคล้องและสถานะของตัวชี้วัดเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน

ตัวชี้วัดเป็นหนึ่งองค์ประกอบที่สำคัญของเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals: SDGs) เนื่องจากเป็นสิ่งที่ใช้ในการประเมินสถานการณ์และติดตามความก้าวหน้าของการบรรลุ SDGs ตัวชี้วัดของ SDGs มีทั้งหมด 232 ตัวชี้วัด กระจายอยู่ภายใต้ 169 เป้าประสงค์และ 17 เป้าหมาย ถูกกำหนดโดย Statistic Division ภายใต้ Department of Economic and Social Affairs ขององค์การสหประชาชาติ เนื่องด้วยตัวชี้วัดเหล่านี้มีจุดประสงค์หลักเพื่อติดตามความก้าวหน้าของ SDGs แบบข้ามประเทศ ฉะนั้นตัวชี้วัดของ SDGs จะมีลักษณะไม่ซับซ้อน และมีจำนวนไม่มากเกินไปในแต่ละเป้าประสงค์เพื่อให้การเก็บข้อมูลและการประมวลผลของแต่ละประเทศเป็นไปได้โดยไม่ยากเกินไป นอกจากนี้สิ่งที่ควรทราบคือ Metadata ของตัวชี้วัดที่กำหนดนิยามของคำศัพท์ที่เกี่ยวข้องและอธิบายวิธีการเก็บข้อมูล ยังไม่ได้มีสมบูรณ์ครบทุกตัวชี้วัด แต่แบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม (Tiers) Tier 1 คือ ชุดตัวชี้วัดที่มี Metadata สมบูรณ์แล้วและประเทศเกินครึ่งหนึ่งมีการเก็บข้อมูลอย่างต่อเนื่อง (82 ตัวชี้วัด) Tier 2 คือ ชุดตัวชี้วัดที่มี Metadata สมบูรณ์แล้วแต่มีเพียงไม่กี่ประเทศที่เก็บข้อมูลอย่างต่อเนื่อง (61 ตัวชี้วัด) Tier 3 คือ ชุดตัวชี้วัดที่ยังไม่มี Metadata (84 ตัวชี้วัด)

การสำรวจสถานะตัวชี้วัด SDGs ในบริบทประเทศไทยมีความจำเป็นกับการขับเคลื่อน SDGs ในประเทศไทย และถือเป็นหนึ่งในขอบเขตการวิจัยของโครงการสำรวจสถานะเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนในบริบทประเทศ และทางเลือกมาตรการเศรษฐศาสตร์ สังคม และกฎหมาย ทั้ง 12 โครงการ การทราบถึงสถานะตัวชี้วัดจะช่วยให้ทราบว่า เราจะต้องทำงานอีกมากน้อยเพียงใดในแง่ของตัวชี้วัดจึงจะสามารถมีระบบที่สมบูรณ์พอที่จะติดตามความคืบหน้าของ SDGs ในประเทศไทยได้ บทที่ 3 ทำหน้าที่ฉายภาพรวมของสถานะตัวชี้วัด SDGs ทั้ง 12 เป้าหมายจาก 17 เป้าหมาย (ครอบคลุมเป้าหมายที่ 1 2 4 5 7 8 9 12 13 14 15 และ 16) ให้เห็นว่าตัวชี้วัดประเทศไทยมีความพร้อมเพียงใด ในหัวข้อ 3.1 จะฉายให้เห็นภาพรวมทั้งหมด หัวข้อ 3.2 เจาะลึกลงไปในระดับของกลุ่มของเป้าหมาย (People Prosperity Planet และ Peace – Partnership ไม่ได้รวมอยู่) หัวข้อที่ 3.3 เจาะลึกลงไปให้เห็นสถานะในระดับของเป้าหมายเพื่อชี้ให้เห็นว่า เป้าหมายใดมีสถานะแบบใด หัวข้อที่ 3.4 สังเคราะห์และชี้ให้เห็นความท้าทายหลักของประเด็นเรื่องตัวชี้วัด SDGs ในประเทศไทย

2.3.1 สถานะของตัวชี้วัดในภาพรวม

จากการทบทวนงานวิจัยภายใต้โครงการสำรวจสถานะเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนในบริบทประเทศไทย ฯ ทั้ง 12 โครงการ พบว่า เราสามารถจัดประเภทตัวชี้วัดทั้งหมดออกได้เป็น 7 ประเภท (ซึ่งจะใช้ในการจัดปรเภทของตัวชี้วัดในทุกระดับ) ประกอบด้วย

1. ตัวชี้วัดที่มีข้อมูลพร้อมใช้ คือ ตัวชี้วัดมีลักษณะข้อมูลที่สมบูรณ์ มีข้อมูลครบถ้วนเป็นไปตาม Metadata ของ ตัวชี้วัด SDGs ที่กำหนดโดยองค์การสหประชาติ
2. ตัวชี้วัดที่มีข้อมูลแต่ไม่พร้อมใช้ คือ ตัวชี้วัดมีข้อมูล แต่ยังไม่อาจนำมาใช้ได้ เนื่องจากลักษณะการจัดเก็บข้อมูลยังไม่เป็นไปตามเกณฑ์ หรืออาจยังไม่ได้มีการจำแนกประเภท จึงต้องมีการตรวจสอบข้อมูลก่อน
3. ตัวชี้วัดที่มีข้อมูลแต่กระจัดกระจาย คือ ตัวชี้วัดมีข้อมูลในแต่ละส่วนกระจัดกระจายอยู่ตามหน่วยงาน โดยยังไม่ได้มีการรวบรวมและจัดเก็บอย่างเป็นระบบ โดยอาจขาดองค์กรหรือหน่วยงานกลางในการทำหน้าที่รวบรวมข้อมูล
4. ตัวชี้วัดมีข้อมูลบางส่วน คือ ตัวชี้วัดมีข้อมูลเพียงบางส่วนและต้องมีการจัดเก็บข้อมูลเพิ่มเติมในส่วนที่ยังขาดอยู่
5. ตัวชี้วัดยังไม่มีข้อมูลแต่มีแผนในการจัดเก็บ คือ ยังไม่มีข้อมูลที่ถูกจัดเก็บ แต่มีแผนในการจัดเก็บข้อมูลโดยอาจระบุเกณฑ์และหน่วยงานในการดำเนินการจัดเก็บไว้แล้ว
6. ตัวชี้วัดยังไม่มีแผนในการจัดเก็บข้อมูล คือ ปัจจุบันยังไม่มีข้อมูลสำหรับตัวชี้วัดนี้และยังไม่มีหน่วยงานผู้รับผิดชอบในการเก็บข้อมูลตัวชี้วัดนั้น ๆ โดยตรง หรือประเทศไทยยังไม่มีกลไกในเรื่องดังกล่าว
7. ตัวชี้วัดไม่มีความเกี่ยวข้องกับประเทศไทย คือ ตัวชี้วัดที่มีมติที่ประชุมของหน่วยงานหลัก/หน่วยงานรอง และ/หรือ คณะทำงานขับเคลื่อนการดำเนินงานเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน ให้ความเห็นชอบว่าตัวชี้วัดนั้น ๆ ไม่มีความเกี่ยวข้องกับประเทศไทย

จากทั้ง 12 โครงการ พบว่า ตัวชี้วัดทั้งหมดใน 12 เป้าหมายนี้มีจำนวนทั้งสิ้น 153 ตัวชี้วัด และเมื่อจำแนกตามสถานะแล้ว พบว่า ตัวชี้วัดที่มีข้อมูลและพร้อมใช้งาน มีทั้งหมด 73 ตัวชี้วัด คิดเป็นร้อยละ 48 ของตัวชี้วัดทั้งหมด อีกร้อยละ 52 ของตัวชี้วัดทั้งหมดนั้น มิใช่ว่าไม่มีข้อมูลเสียทีเดียวแต่ข้อมูลมักอยู่ในสถานะที่ยังไม่เหมาะกับการใช้งาน ไม่ว่าจะเป็นมีข้อมูลพร้อมแต่ยังไม่ได้ถูกจัดการให้พร้อมใช้ มีอยู่ 6 ตัวชี้วัด คิดเป็นร้อยละ 4 ของตัวชี้วัดทั้งหมด มีข้อมูลแต่กระจัดกระจายอยู่ตามหน่วยงานต่าง ๆ และยังไม่มีคนรวบรวมอย่างเป็นระบบมีทั้งหมด 14 ตัวชี้วัด คิดเป็นร้อยละ 9 ของตัวชี้วัดทั้งหมด และมีข้อมูลเพียงบางส่วน 17 ตัวชี้วัดคิดเป็นร้อยละ 11 ของตัวชี้วัดทั้งหมด ตัวชี้วัดที่ยังไม่มีข้อมูลเลยก็มีเช่นกัน โดยแบ่งเป็นตัวชี้วัดที่ยังไม่มีข้อมูลแต่มีแผนการเก็บข้อมูลแล้ว มีหน่วยงานที่รับผิดชอบแล้วมีทั้งหมด มีทั้งหมด 10 ตัวชี้วัด คิดเป็นร้อยละ 7 ของตัวชี้วัดทั้งหมด และตัวชี้วัดที่ยังไม่มีข้อมูลและยังไม่มีแผนการเก็บข้อมูล มีทั้งหมด 31 ตัวชี้วัด คิดเป็นร้อยละ 20 ของตัวชี้วัดทั้งหมด ซึ่งนับว่ามีจำนวนมาก

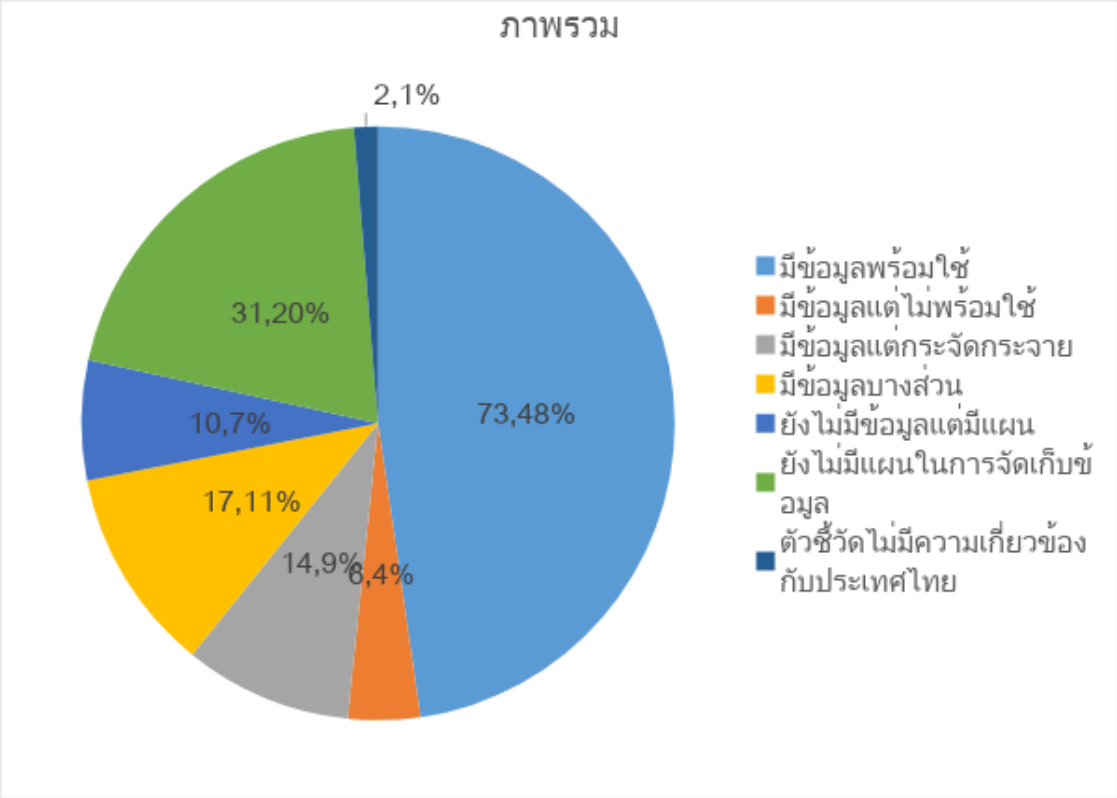

ภาพที่ 2-7 สถานะของตัวชี้วัดในภาพรวม

ข้อมูลข้างต้นบ่งชี้ว่า อย่างน้อยภายใต้ 12 เป้าหมายนี้ ภาครัฐไทยยังมีสิ่งที่ต้องดำเนินการอีกพอสมควรในการจัดทำข้อมูลให้พร้อมใช้ เพื่อใช้ในการติดตามความก้าวหน้าของ SDGs สิ่งสำคัญที่ควรดำเนินการอันดับแรกคือมอบหมายให้มีหน่วยงานรับผิดชอบในการเก็บข้อมูลของตัวชี้วัดที่ยังไม่มีแผนการเก็บข้อมูล ส่วนที่มีข้อมูลบางส่วนหรือข้อมูลกระจัดกระจายนั้น อาจต้องจัดให้มีหน่วยงานที่ทำหน้าที่จัดการข้อมูลขั้นสุดท้าย (data clearing house) เพื่อทำให้ข้อมูลที่กระจัดกระจายมารวมอยู่ที่เดียว มีการกรองคัดเลือกและจัดทำให้ข้อมูลใช้การได้ต่อไป

2.3.2 สถานะของตัวชี้วัดในระดับกลุ่มเป้าหมาย

เมื่อเจาะลึกลงไปในระดับกลุ่มของเป้าหมาย พบว่า 12 โครงการวิจัยฯ ครอบคลุมกลุ่มเป้าหมาย 4 กลุ่มจาก 5 กลุ่ม ประกอบด้วยกลุ่ม People Prosperity Planet และ Peace และเมื่อพิจารณาสถานะของตัวชี้วัดจำแนกตามกลุ่มของเป้าหมายแล้วมีข้อค้นพบดังนี้

ประการแรก ตัวชี้วัดของเป้าหมายกลุ่ม Prosperity ในชุดโครงการวิจัยนี้ครอบคลุมเป้าหมายที่ 7 8 และ 9มีความสมบูรณ์มากที่สุดโดยเปรียบเทียบกับกลุ่มอื่น โดยมีตัวชี้วัดที่มีข้อมูลพร้อมใช้ 28 ตัวชี้วัด คิดเป็นร้อยละ 80 ของตัวชี้วัดทั้งในกลุ่มเป้าหมายนี้ มีเพียง 4 ตัวชี้วัดที่ยังไม่มีแผนในการจัดเก็บข้อมูล ซึ่งประกอบด้วยตัวชี้วัด 7.a.1 ปริมาณการระดมเงินดอลลาร์ สรอ. ต่อปี เริ่มในปี 2020 ตามพันธะสัญญาเรื่อง

การระดมเงินให้ถึงแสนล้านดอลลาร์ สรอ. ตัวชี้วัด 7.b.1 การลงทุนในพลังงานที่มีประสิทธิภาพ คิดเป็นร้อยละของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (GDP) และจำนวนการลงทุนทางตรงจากต่างประเทศในโครงสร้างพื้นฐานและเทคโนโลยี เพื่อนำไปสู่การบริการที่พัฒนาอย่างยั่งยืน ตัวชี้วัดที่ 8.b.1 การใช้จ่ายรวมภาครัฐสำหรับการคุ้มครองทางสังคมและแผนการจ้างงานคิดเป็นร้อยละของงบประมาณประเทศและผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ และตัวชี้วัด 9.4.1 ปริมาณการปล่อยก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ต่อหน่วยมูลค่าเพิ่มการผลิตภาคอุตสาหกรรม ตัวชี้วัดเหล่านี้แม้ยังไม่มีแผนการจัดเก็บข้อมูลในช่วงที่นักวิจัยทำงานวิจัย แต่ก็มีหน่วยงานที่เริ่มวางแผนในการทำข้อมูลเรื่องนี้หลังจากนั้น เช่น ตัวชี้วัด 9.4.1 ทางกระทรวงอุตสาหกรรม ร่วมกับ UNIDO (United Nations Industrial Development Organization) และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการวางแผนในการพัฒนาตัวชี้วัดตัวนี้ เป็นต้น (อ้างอิงการประชุมที่กระทรวงคมนาคม เป้าหมายที่ 9)

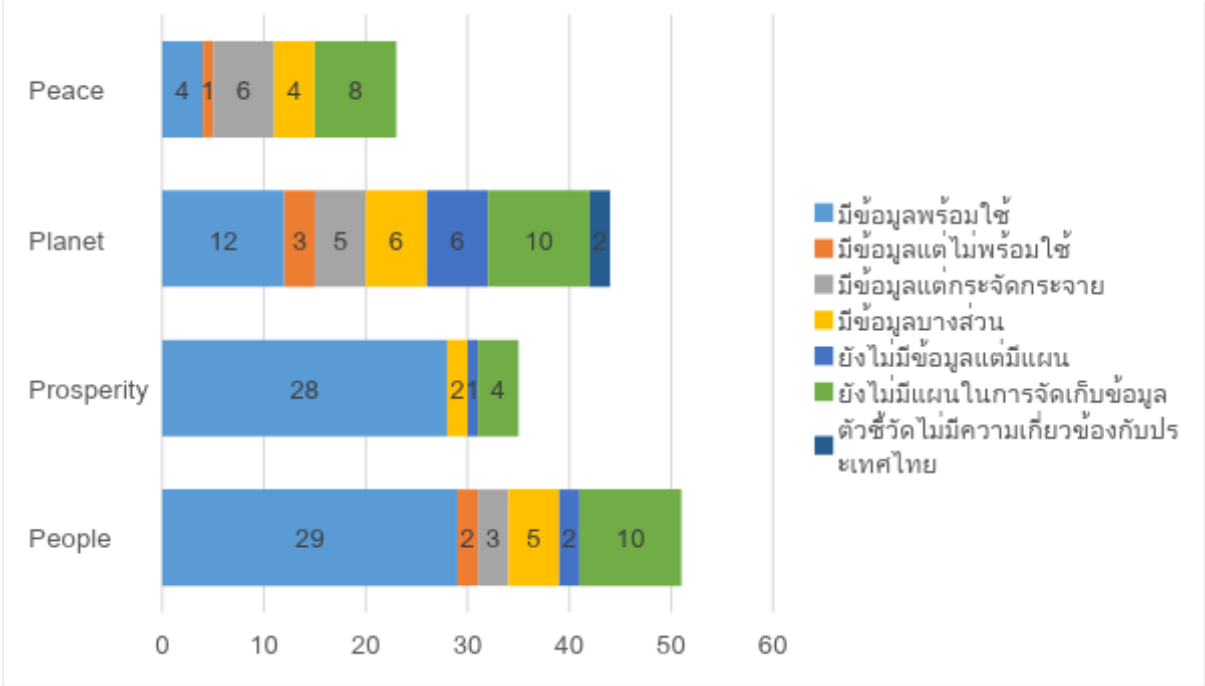

ภาพที่ 2-8 สถานะของตวชี้วัดระดับกลุ่มเป้าหมาย (P)

กลุ่มเป้าหมายที่มีระดับความพร้อมรองลงมาคือ เป้าหมายกลุ่ม People ซึ่งในชุดงานวิจัยนี้ครอบคลุมเป้าหมายที่ 1 2 4 และ 5 ในกลุ่มนี้มีตัวชี้วัดทั้งหมด 51 ตัวชี้วัด มีตัวชี้วัดที่มีข้อมูลพร้อมใช้งาน 29 ตัวชี้วัด คิดเป็นร้อยละ 56.86 ของตัวชี้วัดทั้งหมดในกลุ่ม อย่างไรก็ดี ยังมีตัวชี้วัดที่ยังไม่มีข้อมูลและยังไม่มีแผนในการเก็บข้อมูลที่ชัดเจน 10 ตัวชี้วัด คิดเป็นร้อยละ 19.61 ของตัวชี้วัดทั้งหมดของกลุ่มเป้าหมายนี้ อีกกลุ่มเป้าหมายหนึ่งที่มีตัวชี้วัดที่มีความพร้อมในสัดส่วนที่ต่ำก็คือ กลุ่ม Planet ซึ่งในชุดงานวิจัยนี้ครอบคลุมเป้าหมายที่ 12 13 14 และ 15 จากตัวชี้วัดทั้งหมด 44 ตัวชี้วัด มีเพียง 12 ตัวชี้วัดที่มีข้อมูลพร้อมใช้ คิดเป็นร้อยละ 27.27 ของตัวชี้วัดทั้งหมดในกลุ่ม ในขณะเดียวกันก็มีตัวชี้วัดที่ยังไม่มีแผนในการเก็บข้อมูลถึง 10 ตัวชี้วัดซึ่งคิดเป็นร้อยละ 22.73 ของตัวชี้วัดทั้งหมดของกลุ่มนี้

อย่างไรก็ดีแม้ว่าเหตุผลที่เป้าหมายทั้งในกลุ่ม People และ Planet มีความไม่พร้อมค่อนข้างมากอาจต้องพิจารณาในระดับของเป้าหมายอาจเห็นภาพชัดเจนยิ่งขึ้นก็ตาม สิ่งที่สังเกตเห็นได้จากข้อมูล ณ จุดนี้ก็คือความไม่พร้อมของตัวชี้วัดนั้น ส่วนหนึ่งไม่ใช่เพราะไม่มีข้อมูล แต่เป็นเพราะข้อมูลไม่อยู่ในสภาพที่พร้อมใช้ ทั้งมีข้อมูลแล้วแต่ยังไม่ได้คำนวณให้สอดคล้องกับ ตัวชี้วัดของ SDGs ข้อมูลกระจัดกระจายอยู่ตามหน่วยงาน หรือมีข้อมูลเพียงบางส่วน ซึ่งในกลุ่ม People นั้น ตัวชี้วัดทั้ง 3 สถานะนี้รวมกันแล้วมีทั้งหมด 10 ตัวชี้วัด คิดเป็นร้อยละ 22.73 ของตัวชี้วัดทั้งหมด ส่วนกลุ่ม Planet นั้นมีตัวชี้วัดทั้ง 3 สถานะนี้รวมกันทั้งหมด 20 ตัวชี้วัด คิดเป็นร้อยละ 45.45 ของตัวชี้วัดทั้งหมด

กลุ่มเป้าหมายที่ตัวชี้วัดมีสถานะความพร้อมน้อยที่สุดคือกลุ่ม Peace ซึ่งประกอบด้วยเป้าหมายที่ 16 เป้าหมายเดียว มีตัวชี้วัดที่มีข้อมูลพร้อมใช้จำนวนน้อยที่สุดคือ 4 ตัวชี้วัดเท่านั้น คิดเป็นร้อยละ 17.39 ของตัวชี้วัดทั้งหมดในกลุ่มนี้เท่านั้น ตัวชี้วัดส่วนใหญ่อยู่ในสถานะที่ข้อมูลกระจัดกระจาย (6 ตัวชี้วัด ร้อยละ 26.09 ของตัวชี้วัดทั้งหมดในกลุ่ม) มีข้อมูลเพียงบางส่วน (4 ตัวชี้วัด ร้อยละ 17.39 ของตัวชี้วัดทั้งหมดในกลุ่ม)และยังไม่มีแผนในการจัดเก็บข้อมูล (8 ตัวชี้วัด ร้อยละ 34.78) เป็นไปได้ว่า สาเหตุเกิดจากเป้าประสงค์หลายเป้าประสงค์ในเป้าหมายนี้ต้องเป็นการทำงานร่วมกันระหว่างหลายหน่วยงาน ในประเด็นที่มีความละเอียดอ่อนและเกี่ยวพันกับเรื่องความมั่นคง ทำให้ข้อมูลมีสถานะดังกล่าว

2.3.3 สถานะของตัวชี้วัดในระดับเป้าหมาย

เมื่อพิจารณาสถานะของตัวชี้วัดในระดับเป้าหมาย จะเห็นได้ว่ามีความแตกต่างจากการพิจารณาในระดับของกลุ่มเป้าหมายอยู่บ้าง เป้าหมายในกลุ่ม Prosperity ที่มีความพร้อมของตัวชี้วัดในอัตราที่สูงที่สุดนั้น เมื่อพิจารณาในระดับเป้าหมายก็พบว่าทุกเป้าหมายมีความพร้อมในอัตราที่ใกล้เคียงกัน โดยเป้าหมายที่ 7 (พลังงานที่สะอาดและเข้าถึงได้) จากตัวชี้วัดทั้งหมด 6 ตัวชี้วัด อยู่ในสถานะมีข้อมูลพร้อมใช้ 6 ตัวชี้วัด คิดเป็นร้อยละ 66.67 ของตัวชี้วัดทั้งหมดของเป้าหมายนี้ เป้าหมายที่ 8 (งานที่ดีและการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ) จากตัวชี้วัดทั้งหมด 17 ตัวชี้วัด อยู่ในสถานะมีข้อมูลพร้อมใช้ 15 ตัวชี้วัด คิดเป็นร้อยละ 88 ของตัวชี้วัดทั้งหมดในเป้าหมายนี้ เป้าหมายที่ 9 (โครงสร้างพื้นฐาน อุตสาหกรรมและนวัตกรรม) มีตัวชี้วัดทั้งหมด 12 ตัวชี้วัด อยู่ในสถานะมีข้อมูลพร้อมใช้ 9 ตัวชี้วัด คิดเป็นร้อยละ 75 ของตัวชี้วัดทั้งหมดในเป้าหมายนี้

เป้าหมายในกลุ่ม Planet ซึ่งครอบคลุมเป้าหมายที่ 12 ถึง 15 นั้นเมื่อพิจารณาในระดับเป้าหมายแล้วก็พบว่ามีสถานการณ์ใกล้เคียงกับการพิจารณาในระดับกลุ่มเป้าหมาย ในกลุ่มนี้เป้าหมายที่ดูจะมีความพร้อมมากที่สุดหากพิจารณาจากสถานะตัวชี้วัด คือเป้าหมายที่ 13 (การรับมือกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ) จากตัวชี้วัดทั้งหมด 7 ตัวชี้วัด อยู่ในสถานะที่มีข้อมูลพร้อมใช้ทั้งหมด 4 ตัวชี้วัด คิดเป็นร้อยละ 57.14 ส่วนเป้าหมายอื่น ๆ ในกลุ่มเดียวกันมีตัวชี้วัดที่อยู่ในสถานะมีข้อมูลพร้อมใช้ ในระดับที่เท่ากับหรือน้อยกว่าร้อยละ 30 ของตัวชี้วัดทั้งหมด โดยเป้าหมายที่ 15 (ระบบนิเวศบนบกและน้ำจืด) มีตัวชี้วัดที่อยู่ในสถานะมีข้อมูลพร้อมใช้ 2 ตัวชี้วัดจากตัวชี้วัดทั้งหมด 14 ตัวชี้วัด คิดเป็นร้อยละ 14.29 ของตัวชี้วัดทั้งหมดในเป้าหมายนี้เท่านั้น เป้าหมายที่ 14 (ระบบนิเวศและสภาพแวดล้อมทางทะเล มหาสมุทรและชายฝั่ง) มีตัวชี้วัดที่อยู่ใน

สถานะมีข้อมูลพร้อมใช้ 2 ตัวชี้วัดจากตัวชี้วัดทั้งหมด 10 ตัวชี้วัด คิดเป็นร้อยละ 20 ของตัวชี้วัดทั้งหมด และเป้าหมายที่ 12 (การบริโภคและผลิตที่รับผิดชอบ) มีตัวชี้วัดที่อยู่สถานะมีข้อมูลพร้อมใช้ 4 ตัวชี้วัด จากตัวชี้วัดทั้งหมด 13 ตัวชี้วัด คิดเป็นร้อยละ 30.77 ของตัวชี้วัดทั้งหมดในเป้าหมายนี้

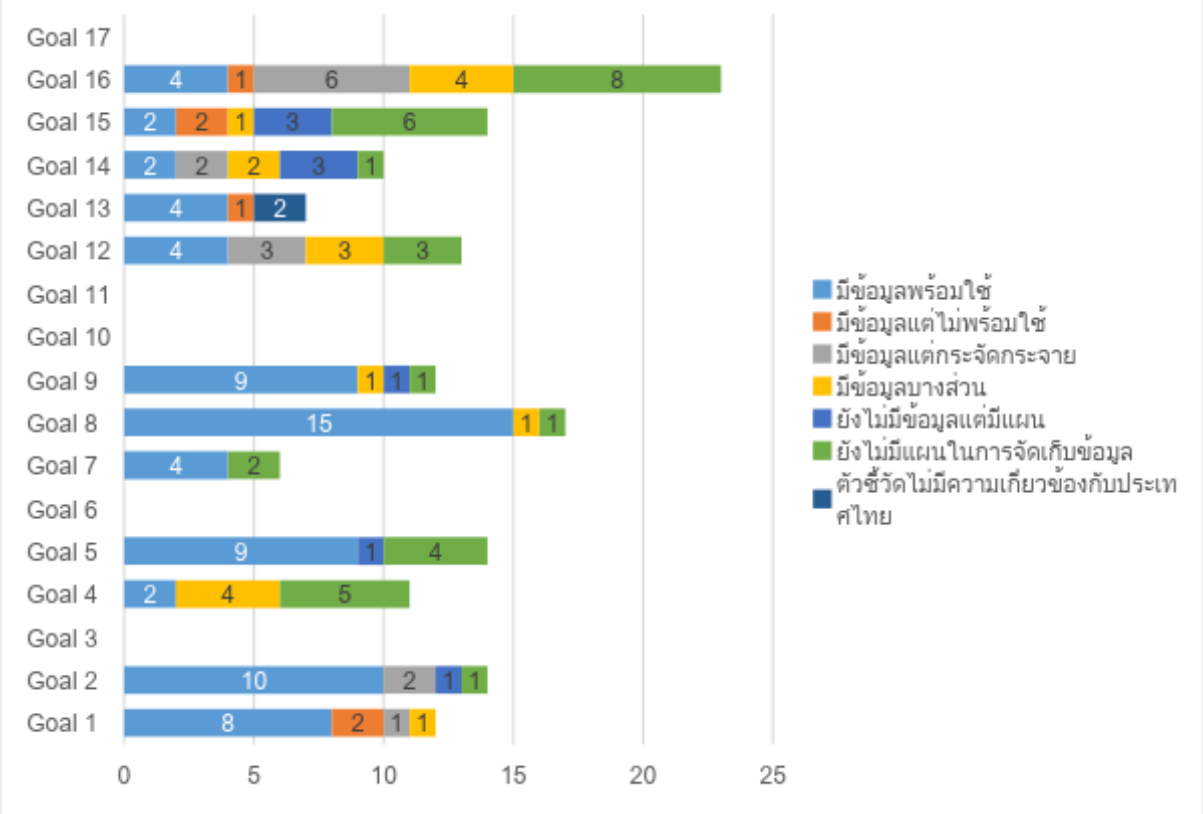

ภาพที่ 2-9 สถานะตัวชี้วัดระดับเป้าหมาย

กลุ่มที่มีความหลากหลายด้านสถานะตัวชี้วัดคือเป้าหมายในกลุ่ม People เป้าหมายที่มีสัดส่วนของตัวชี้วัดที่อยู่ในสถานะมีข้อมูลพร้อมใช้มากที่สุดคือเป้าหมายที่ 2 (ขจัดความหิวโหยและส่งเสริมเกษตรกรรมที่ยั่งยืน) เป้าหมายนี้มีตัวชี้วัดทั้งหมด 14 ตัวชี้วัด อยู่ในสถานะมีข้อมูลพร้อมใช้ 10 ตัวชี้วัด คิดเป็นร้อยละ 71.43 ของตัวชี้วัดทั้งหมดในเป้าหมายนี้ ส่วนที่เหลืออยู่สถานะที่ข้อมูลกระจัดกระจาย 2 ตัวชี้วัด ไม่มีข้อมูลแต่มีแผนในการจัดเก็บข้อมูล 1 ตัวชี้วัดและยังไม่มีแผนการเก็บข้อมูลอีก 1 ตัวชี้วัด เป้าหมายที่มีความพร้อมในลำดับถัดมาคือเป้าหมายที่ 1 (ขจัดความยากจน) กลุ่มนี้มีตัวชี้วัดทั้งหมด 12 เป้าหมาย อยู่ในสถานะมีข้อมูลพร้อมใช้ 8 ตัวชี้วัด คิดเป็นร้อยละ 66.67 ของตัวชี้วัดทั้งหมดในเป้าหมายนี้ อยู่สถานะที่มีข้อมูลแต่ยังไม่พร้อมใช้ ต้องมีการปรับปรุงให้เข้ากับบริบทไทยมากกว่านี้ 2 ตัวชี้วัด ยังไม่มีข้อมูลแต่มีแผนในการเก็บข้อมูล 1 ตัวชี้วัดและไม่มีข้อมูลและไม่มีแผนอีก 1 ตัวชี้วัด เป้าหมายที่มีความพร้อมในระดับรองลงมาคือเป้าหมายที่ 5 (ความเท่าเทียมกันระหว่างเพศสภาพ) เป้าหมายนี้มีตัวชี้วัดทั้งหมด 14 ตัวชี้วัด อยู่ในสถานะที่มีข้อมูลพร้อมใช้ทั้งหมด 9 ตัวชี้วัดคิดเป็นร้อยละ 64.29 ของตัวชี้วัดทั้งหมดในเป้าหมายนี้ ส่วนตัวชี้วัดที่ยังไม่พร้อมนั้นอยู่ใน

สถานะที่ไม่มีข้อมูลและยังไม่มีแผนการเก็บข้อมูล 4 ตัวชี้วัด และยังไม่มีข้อมูลแต่มีแผนแล้ว 1 ตัวชี้วัด เป้าหมายที่ตัวชี้วัดมีความพร้อมน้อยที่สุดคือเป้าหมายที่ 4 (การศึกษาที่มีคุณภาพ) จากตัวชี้วัดทั้งหมด 11 ตัวชี้วัด มีตัวชี้วัดอยู่ในสถานะมีข้อมูลพร้อมใช้เพียง 2 ตัวชี้วัด คิดเป็นร้อยละ 18.18 ของตัวชี้วัดทั้งหมด ปัญหาของตัวชี้วัดในเป้าหมายนี้คือ มีข้อมูลเพียงบางส่วน (4 ตัวชี้วัด) และยังไม่มีข้อมูลและไม่มีแผนการเก็บข้อมูล 5 ตัวชี้วัด คิดเป็นร้อยละ 45.45 ของตัวชี้วัดทั้งหมด

2.3.4. สังเคราะห์: ความท้าทายเรื่องตัวชี้วัด

ความไม่พร้อมของตัวชี้วัดนั้นเป็นภาพสะท้อนที่ค่อนข้างดีเกี่ยวกับสถานการณ์ของภาครัฐและการขับเคลื่อน SDGs ในประเทศไทย หากพิจารณาสถานะของตัวชี้วัดในภาพรวม จะเห็นว่า ตัวชี้วัดที่ไม่พร้อมมีสาเหตุมาจากการที่ประเทศไทยไม่มีข้อมูลถึงร้อยละ 27 ของตัวชี้วัดทั้งหมด และมีตัวชี้วัดที่มีข้อมูลแต่ไม่พร้อมใช้งาน กระจัดกระจายหรือไม่สมบูรณ์อยู่ร้อยละ 24 ของตัวชี้วัดทั้งหมดใน 12 เป้าหมายที่พิจารณา ซึ่งเมื่อพิจารณาในรายละเอียดของแต่ละเป้าหมาย มีข้อค้นพบต่อไปนี้

ประการแรก ตัวชี้วัดที่ไม่มีข้อมูลมักเป็นตัวชี้วัดที่จำเป็นต้องมีการจำแนก (disaggregate) ลึกลงไปถึงความแตกต่างระหว่างเพศสภาพหรือสถานะความเปราะบาง โดยเฉพาะที่กระจายอยู่ตามเป้าหมายต่าง ๆ ซึ่งสะท้อนว่ารัฐไทยให้ความสำคัญกับข้อมูลในภาพรวมมากกว่าการเจาะลึกลงไปดูข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มคนที่มักจะถูกทิ้งไว้ข้างหลัง เช่น สัดส่วนของประชากรภาคเกษตรทั้งหมดที่เป็นเจ้าของหรือมีสิทธิเหนือพื้นที่ทำกินทางการเกษตร จำแนกตามเพศ และส่วนแบ่งของผู้หญิงที่เป็นเจ้าของที่ดิน (5.a.1) เป็นต้น

ประการที่สอง ตัวชี้วัดที่ไม่มีข้อมูลมักเป็นประเด็นด้านสังคม เศรษฐกิจ และ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่ไม่อยู่ในความสนใจของประเทศไทยมาก่อน เช่น ตัวชี้วัดราคาอาหารที่ผิดปกติ (2.c.1) การให้การศึกษาเกี่ยวกับความเป็นพลเมืองโลกและการพัฒนาที่ยั่งยืน (4.7.1) สัดส่วนของครูที่ได้รับการฝึกอบรม (4.c.1) สัดส่วนของเด็กหญิงและผู้หญิงที่ได้รับการขลิบ/ตัดอวัยวะเพศ (5.3.2) สัดส่วนของส่วนแบ่งมูลค่าเพิ่มของอุตสาหกรรมขนาดเล็กในมูลค่าเพิ่มของอุตสาหกรรมทั้งหมด (9.3.1) ดัชนีการสูญเสียอาหาร (Food waste) ภาวะความเป็นกรด-ด่างในมหาสมุทร (14.3.1) ดัชนีของปรากฏการณ์ยูโทรฟิเคชั่น (Eutrophication) และความหนาแน่นของแพขยะพลาสติก (14.1.1) ระบบนิเวศภูเขา (15.4.1, 15.4.2) การใช้ประโยชน์จากความหลากหลายทางชีวภาพอย่างเป็นธรรม (15.6.1) สัดส่วนประชากรที่รู้สึกปลอดภัยเมื่อเดินบริเวณพื้นที่อาศัยเพียงลำพัง (16.1.4) เป็นต้น ซึ่งลักษณะเหล่านี้สะท้อนวิธีมองของรัฐว่า การพัฒนาจะต้องมุ่งให้คนส่วนใหญ่ได้ประโยชน์ การพัฒนาหรือประเด็นด้านสิ่งแวดล้อมที่ไม่ได้เกี่ยวกับความเป็นอยู่ของผู้คนโดยตรงจะยังไม่ได้รับความสนใจมากนัก จึงทำให้ข้อมูลเหล่านั้นขาดความสมบูรณ์

ประการที่สาม บางตัวชี้วัดต้องการต้องเป็นความร่วมมือระหว่างหลายหน่วยงานทำงานร่วมกัน และในบางกรณีข้อมูลสำหรับตัวชี้วัดนั้น ๆ อาจจะอยู่ตรงพื้นที่เกรงใจระหว่างหน่วยงาน จึงทำให้ไม่มีการเก็บข้อมูลอย่างเป็นระบบ เช่น ตัวชี้วัดเรื่อง ยอดรวมการไหลเวียนความช่วยเหลืออย่างเป็นทางการ (Official Development Assistance) บวกความช่วยเหลืออย่างเป็นทางการอื่น ๆ ที่ภาคเกษตรกรรมได้รับ (2.a.2)

ตัวชี้วัดนี้อยู่ภายใต้เป้าหมายที่ 2 ในหน่วยงานหลักคือ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ แต่ข้อมูลเกี่ยวกับ ODA อยู่ในการดูแลของกระทรวงการต่างประเทศ ตัวชี้วัดที่ว่าด้วย สัดส่วนโรงเรียนที่เข้าถึงสาธารณูปโภคและโครงสร้างพื้นฐาน (4.a.1) อยู่ภายใต้เป้าหมายที่ 4 หน่วยงานหลักคือกระทรวงศึกษาธิการแต่โครงสร้างพื้นฐานต่าง ๆ เช่น ไฟฟ้า อินเตอร์เน็ต คอมพิวเตอร์ น้ำดื่ม ฯลฯ อยู่ในการดูแลของหน่วยงานอื่น ตัวชี้วัดว่าด้วยการลงทุนในพลังงานที่มีประสิทธิภาพ คิดเป็นร้อยละของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (GDP) และจำนวนการลงทุนทางตรงจากต่างประเทศในโครงสร้างพื้นฐานและเทคโนโลยีเพื่อนำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน (7.b.1) อยู่ภายใต้เป้าหมายที่ 7 ซึ่งหน่วยงานหลักคือกระทรวงพลังงาน แต่ข้อมูลเรื่องจำนวนการลงทุนทางตรงจากต่างประเทศอาจอยู่ในความดูแลของหน่วยงานและกระทรวงสายเศรษฐกิจ เช่น สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน เป็นต้น สัดส่วนของพื้นที่ดินที่ถูกทำให้เสื่อมโทรมเทียบกับพื้นที่ดินทั้งหมด (15.3.1) อยู่ภายใต้เป้าหมายที่ 15 ซึ่งหน่วยงานหลักคือ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม แต่การพัฒนาคุณภาพดินอาจอยู่ภายใต้ขอบเขตงานของกรมพัฒนาที่ดิน เป็นต้น

นอกจากนี้ ในกรณีของเป้าหมายที่ 16 ซึ่งมีหลายหน่วยงานรับผิดชอบเกี่ยวข้องหลายหน่วยงานมาก ทำให้ข้อมูลมีความกระจัดกระจายและไม่สมบูรณ์ คือแต่ละองค์กรมีข้อมูลแค่เพียงบางส่วนเท่านั้น เช่น จำนวนเหยื่อของการฆาตกรรมต่อประชากร 100,000 คน (16.1.1) การเสียชีวิตที่เกี่ยวข้องกับความขัดแย้งต่อจำนวนประชากร 100,000 คน (16.1.2) จำนวนเหยื่อการค้ามนุษย์ต่อจำนวนประชากร 100,000 คน (16.2.2) สัดส่วนของวัยรุ่นหญิงและชายอายุ 18-29 ปีที่เคยถูกกระทำความรุนแรงทางเพศก่อนอายุ 18 ปี (16.2.3) เป็นต้น

ประการที่สี่ ตัวชี้วัดหลายตัวโดยเฉพาะที่อยู่ภายใต้เป้าหมายที่ 16 เป็นตัวชี้วัดที่ต้องอาศัยข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับประเด็นความมั่นคงหรือเกี่ยวพันกับผลประโยชน์ที่ผิดกฎหมาย หรือในบางกรณีข้อมูลเหล่านั้นอาจเกี่ยวข้องกับการกระทำผิดของภาครัฐเอง ทำให้ข้อมูลเหล่านี้วางแผนการเก็บได้ยาก เช่น มูลค่ารวมทั้งหมดของกระแสเข้าออกของเงินที่ผิดกฎหมาย (16.4.1) สัดส่วนของอาวุธขนาดเล็ก และอาวุธเบาที่ถูกยึดได้ซึ่งมีการบันทึกและติดตาม ตามที่ระบุไว้ในกฎหมายและมาตรฐานระหว่างประเทศ (16.4.2) สัดส่วนของบุคคลที่เคยติดต่อกับเจ้าหน้าที่ของรัฐอย่างน้อย 1 ครั้งเพื่อให้สินบนหรือถูกเรียกสินบน โดยเจ้าหน้าที่ของรัฐในช่วงระยะเวลา 12 เดือนที่ผ่านมา (16.5.1) สัดส่วนขององค์กรธุรกิจที่เคยติดต่อกับเจ้าหน้าที่ของรัฐอย่างน้อย 1 ครั้งเพื่อให้สินบนหรือถูกเรียกสินบน โดยเจ้าหน้าที่ของรัฐในช่วงระยะเวลา 12 เดือนที่ผ่านมา (16.5.2) สัดส่วนประชากรที่พึงพอใจกับการบริการสาธารณะครั้งล่าสุดที่ตนได้ใช้บริการ (16.6.2) และจำนวนคดีฆาตกรรม ลักพาตัว การถูกพราก การกักขังหน่วงเหนี่ยว การทรมานผู้สื่อข่าว บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับสื่อสหภาพทางการค้า และผู้ให้ความช่วยเหลือด้านสิทธิมนุษยชนในช่วง 12 เดือนที่ผ่านมา (16.10.1) เป็นต้น

ประการที่ห้า ตัวชี้วัดที่ไม่มีข้อมูลต้องการ ข้อมูลที่เกี่ยวกับสถานะของประเทศต่าง ๆ ว่ามีระบบหรือมีกฎหมายนั้น ๆ หรือไม่ หรือทำตามข้อตกลงระหว่างประเทศหรือไม่ ซึ่งมักอยู่นอกเหนือขอบเขตงานของหน่วยงานหลักที่ดูแลเป้าหมายนั้น เช่น สัดส่วนของประเทศที่กรอบกฎหมายรับประกันความเท่าเทียมของผู้หญิงในสิทธิการเป็นเจ้าของที่ดิน (5.a.2) ปริมาณการระดมเงินดอลลาร์ สรอ. ต่อปี เริ่มในปี 2020 ตามพันธะ

สัญญาเรื่องการระดมเงินให้ถึงแสนล้านดอลลาร์ สรอ. (7.a.1) จำนวนประเทศที่มีแผนปฏิบัติการด้านการผลิตและการบริโภคอย่างยั่งยืน (12.1.1) ความก้าวหน้าของประเทศต่าง ๆ ในระดับปฏิบัติในการใช้เครื่องมือ/กลไกระหว่างประเทศเพื่อต่อสู้กับการประมง IUU (14.6.1) สัดส่วนประเทศที่มีการนำกฎหมายที่เกี่ยวข้องของประเทศมาบังคับใช้และมีการจัดสรรทรัพยากรอย่างเพียงพอในการป้องกันหรือควบคุมชนิดพันธุ์ต่างถิ่นที่รุกราน (15.8.1) สัดส่วนของสมาชิกและสิทธิในการออกเสียงของประเทศกำลังพัฒนาในองค์กรระหว่างประเทศ (16.8.1) เป็นต้น

ประการสุดท้าย หลายตัวชี้วัดยังไม่มีการกำหนดค่าเป้าหมาย ค่าเป้าหมายคือค่าที่เป็นเกณฑ์ในการบอกว่าตัวชี้วัดนี้บรรลุตามเป้าประสงค์แล้วหรือยัง มีตัวชี้วัดเพียงบางตัวเท่านั้นที่มีค่าเป้าหมาย เช่น ตัวชี้วัด 1.1.1 สัดส่วนของประชากรที่อยู่ใต้เส้นความยากจนสากล ซึ่งค่าเป้าหมายคือร้อยละ 0 หรือตัวชี้วัด 7.1.1 สัดส่วนประชากรที่เข้าถึงพลังงานสมัยใหม่ ซึ่งค่าเป้าหมายคือร้อยละ 100 แต่ตัวชี้วัดอื่นยังไม่มีการตกลงค่าเป้าหมายที่ชัดเจน

2.3.5 ข้อเสนอแนะในการจัดการกับความท้าทายด้านตัวชี้วัด

จากความท้าทายทั้ง 5 ประการข้างต้น ผู้วิจัยสามารถเสนอข้อเสนอแนะเพื่อจัดการกับความท้าทายด้านตัวชี้วัดได้ดังนี้

สำหรับความท้าทายประการที่หนึ่ง (ข้อมูลทางสถิติมีอยู่แต่ไม่สามารถ disaggregate ได้) และสอง (หลายประเด็นยังไม่มีการเก็บข้อมูล) นั้น สิ่งที่ควรทำคือต้องไปปรับที่วิธีการเก็บข้อมูลของสำนักงานสถิติแห่งชาติและหน่วยงานที่รับผิดชอบการเก็บข้อมูลทางสถิติแต่ละตัว ที่จะต้องเก็บให้ครอบคลุมประเด็นที่ยังไม่เคยมีการเก็บมาก่อน และเก็บข้อมูลให้ละเอียดพอที่จะสามารถนำมาแยกให้เห็นถึงสภาวะของคนกลุ่มต่าง ๆ ซึ่งในการดำเนินการเหล่านี้ คณะอนุกรรมการพัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการพัฒนาที่ยั่งยืน (อนุกรรมการด้านข้อมูล) ภายใต้คณะกรรมการเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน (กพย.) ควรทำหน้าที่เป็นผู้ตัดสินใจอำนวยความสะดวกทั้งด้านงบประมาณและองค์ความรู้ในการพัฒนาเทคนิควิธีในการเก็บข้อมูลที่ยังขาดอยู่ รวมถึงพัฒนาให้เจ้าหน้าที่ทุกหน่วยงานมีศักยภาพที่เหมาะสมในการเก็บข้อมูล และมีกระบวนการติดตามที่มีประสิทธิภาพให้ทุกหน่วยงานเก็บข้อมูลอย่างมีประสิทธิภาพ

สำหรับความท้าทายประการที่สาม คือ มีหลายหน่วยงานเกี่ยวข้องในเป้าประสงค์และตัวชี้วัดหนึ่ง ๆ ทำให้เกิดพื้นที่เกรงใจ ไม่มีการเก็บข้อมูลและไม่แน่ใจว่าใครควรจะเก็บ หรือเก็บโดยหลายองค์กรแต่ไม่เคยมีการประสานข้อมูลกัน สิ่งที่นักวิจัยเสนอก็คือ แต่ละเป้าหมายควรมีหน่วยงานทางวิชาการทำหน้าที่เป็น หน่วยจัดการข้อมูลขั้นสุดท้าย (Data Clearing House) ทำหน้าที่พัฒนาแนวทางการเก็บข้อมูล รวบรวมและผสานข้อมูลที่ได้รับจากหน่วยงานต่าง ๆ ให้กลายเป็นตัวชี้วัดขั้นสุดท้ายที่ใช้ในการติดตามความก้าวหน้าของ SDGs ได้ ตัวอย่างที่มีการดำเนินการไปแล้ว เช่น ในเป้าหมายที่ 12 กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

สำหรับความท้าทายประการที่สี่ คือ ตัวชี้วัดที่ต้องอาศัยข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับประเด็นความมั่นคงหรือเกี่ยวพันกับผลประโยชน์ที่ผิดกฎหมาย หรือในบางกรณีข้อมูลเหล่านั้นอาจเกี่ยวข้องกับการกระทำผิดของ

ภาครัฐเอง ความท้าทายข้อนี้ชี้ให้เห็นว่าหากการเก็บข้อมูลทางสถิติต้องพึ่งพาภาครัฐเพียงอย่างเดียวนั้น อาจมีข้อจำกัดที่ทำให้ไม่สามารถได้ข้อมูลเหล่านั้นมาได้ หรือไม่ได้ข้อมูลที่เที่ยงตรง จุดนี้เองที่อนุกรรมการด้านข้อมูลและ กพย. จะต้องเปิดให้ภาคส่วนอื่น ๆ โดยเฉพาะภาคประชาสังคมและองค์กรระหว่างประเทศโดยเฉพาะด้านสิทธิมนุษยชน และองค์กรหรือสมาคมของภาคธุรกิจเข้ามามีส่วนร่วมในการเก็บข้อมูลเหล่านี้ โดยเฉพาะข้อมูลสำหรับตัวชี้วัดในเป้าหมายที่ 16 เพื่อให้ได้ข้อมูลที่เที่ยงตรงและทั่วถึง โดยอนุกรรมการด้านข้อมูลจะต้องเป็นเจ้าภาพในการจัดให้มีการพัฒนาวิธีการเก็บข้อมูล ฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ของภาคส่วนที่เกี่ยวข้องให้สามารถเก็บข้อมูลได้อย่างถูกต้องและมีประสิทธิภาพ รวมถึงมีระบบการส่งข้อมูลที่มีประสิทธิภาพและแม่นยำโดยอาศัยเทคโนโลยีสมัยใหม่

สำหรับความท้าทายประการที่ห้า กระทรวงการต่างประเทศอาจต้องเป็นศูนย์กลางในการรวบรวมและติดตามตัวชี้วัดที่เกี่ยวข้องประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการระหว่างประเทศ หรือสถานการณ์ในระดับโลก เช่น ประเด็นเกี่ยวกับความช่วยเหลืออย่างเป็นทางการ (ODA) ในด้านต่าง ๆ ทั้งที่ประเทศไทยเป็นผู้รับและผู้ให้ หรือความก้าวหน้าเกี่ยวกับปฏิบัติตามข้อตกลงระหว่างประเทศต่าง ๆ ของประเทศไทยและประเทศต่าง ๆ ทั่วโลก เป็นต้น

สำหรับความท้าทายประการสุดท้าย จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีกลไกหรือกติกาที่ใช้ในการตัดสินเรื่องค่าเป้าหมายของตัวชี้วัดแต่ละตัว ให้สอดคล้องกับ SDGs และเหมาะสมกับบริบทของประเทศไทย กลไกและกติกาดังกล่าวต้องมีลักษณะที่เปิดให้ภาคส่วนต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับตัวชี้วัดนั้นได้มีส่วนร่วมกับการกำหนดค่าเป้าหมาย (Multi-stakeholder platform) และมีกลไกในการตัดสินที่เมื่อตกลงใจแล้วจะกลายเป็นผลบังคับใช้ให้หน่วยงานของภาครัฐนำไปปฏิบัติต่อไปได้ ไม่ควรให้หน่วยงานภาครัฐเป็นผู้กำหนดแต่ฝ่ายเดียว

2.4 สถานะปัจจุบันของเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนในบริบทประเทศไทย

หนึ่งในวัตถุประสงค์หลักของการสนับสนุนงานวิจัยโครงการสำรวจสถานะเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนในบริบทประเทศไทย และทางเลือกมาตรการเศรษฐศาสตร์ สังคม และกฎหมาย ก็คือการตอบคำถามว่าปัจจุบันสถานะของเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) ของประเทศไทยปัจจุบันเป็นอย่างไร ซึ่งในปีแรกนี้ข้อมูลเกี่ยวกับสถานะปัจจุบันของ SDGs ในบริบทประเทศไทยจะครอบคลุม 12 เป้าหมาย ประกอบด้วยเป้าหมายที่ 1 2 4 5 7 8 9 12 13 14 15 และ 16 อย่างไรก็ดี ในรายงานนี้จะสามารถนำเสนอสถานะได้เฉพาะเป้าหมายที่พอมีข้อมูลตัวชี้วัดเท่านั้น ทำให้อาจมีบางเป้าหมายที่ในปัจจุบันเราเองก็ยังไม่ทราบสถานะที่ชัดเจน ซึ่งรายละเอียดจะกล่าวต่อไปในรายงาน

ในระดับโลก Sustainable Development Solution Network (SDSN) ได้มีการจัดทำ SDG Index (2017) ซึ่งเป็นรายงานสถานะของ SDGs แต่ละประเทศรวมทั้งประเทศไทย ในรายงานดังกล่าวจัดให้ประเทศไทยอยู่ในอันดับที่ 55 จาก 157 ประเทศที่มีข้อมูลที่เข้าถึงได้ พร้อมทั้งมีการประเมินรายเป้าหมายด้วย

อย่างไรก็ดี สิ่งที่ SDSN ใช้ในการประเมินแต่ละเป้าหมายนั้นเป็นเพียงบางตัวชี้วัดที่พอจะเป็นตัวแทนหรือนำเสนอสาระสำคัญของเป้าหมายนั้น ๆ ได้เท่านั้น หาได้ครอบคลุมทุกเป้าประสงค์ที่กำหนดไว้ใน SDGs ไม่ ยกตัวอย่างเช่น เป้าหมายที่ 1 ขจัดความยากจน มีตัวชี้วัด 3 ตัวคือ Poverty headcount ratio at $ 1.90/day (%), Projected Poverty headcount ratio at $190/day (%) in 2030 และ Poverty line 50% (%) ในขณะที่เป้าประสงค์ภายใต้เป้าหมายที่ 1 ครอบคลุมอีกหลายประเด็นเช่น ความครอบคลุมมาตรการคุ้มครองทางสังคม และความสามารถในการปรับตัวต่อภัยพิบัติของกลุ่มคนเปราะบาง เป็นต้น อีกตัวอย่างหนึ่งคือ เป้าหมายที่ 4 การศึกษาที่มีคุณภาพ SDG Index ใช้ตัวชี้วัด 5 ตัวในขณะที่ เป้าหมายที่ 4 มีตัวชี้วัดทั้งหมด 11 ตัว เป็นต้น การเลือกตัวชี้วัดเพียงบางตัวของ SDG Index นั้นมีเหตุผลที่ชัดเจนก็คือ ดัชนีต้องการเปรียบเทียบสถานะของ SDGs ของประเทศต่าง ๆ จึงต้องเลือกตัวชี้วัดบางตัวที่ประเทศส่วนใหญ่มีข้อมูลอยู่และในขณะเดียวกันก็เป็นตัวแทนของเป้าหมายนั้นได้ นอกจากนี้ข้อมูลต่าง ๆ ยังต้องสามารถแปลงเป็นเชิงปริมาณได้อีกด้วย จึงจะสามารถนำมาคำนวณเป็นดัชนีได้

ชุดโครงการทั้ง 12 โครงการและรายงานสังเคราะห์ฉบับนี้ต้องการจะทดลองประเมินสถานะของ SDGs ในวิธีที่ต่างออกไป ก็คือ เจาะเฉพาะในบริบทของประเทศไทยเท่านั้นแล้วพิจารณารายเป้าประสงค์ รายตัวชี้วัดของแต่ละเป้าหมายเลย ว่าปัจจุบันมีสถานะเป็นอย่างไร ซึ่งข้อมูลโดยละเอียดเกี่ยวกับสถานะรายเป้าหมายนั้นผู้อ่านสามารถอ่านได้จากรายงานฉบับเต็มของแต่ละเป้าหมาย สำหรับรายงานสังเคราะห์ฉบับนี้จะนำบูรณาการผลการศึกษาและนำเสนอสถานะของ SDGs ทั้ง 12 เป้าหมาย เพื่อให้เห็นสถานะของ SDGs ในภาพรวมของประเทศไทย

ในบทนี้จะนำเสนอหัวข้อต่อไปนี้ หัวข้อที่ 2.4.1 นำเสนอขอบเขตและวิธีการคิดคำนวณคะแนนของแต่ละเป้าหมายและเกณฑ์ในการจัดประเภทว่าเป้าประสงค์ใด เป้าหมายใด อยู่ในสถานะใด หัวข้อที่ 2.4.2 นำเสนอสถานะของประเทศไทย เพื่อให้เห็นว่าในปัจจุบันสถานะของเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนทั้ง 12 เป้าหมายในบริบทประเทศไทยเป็นอย่างไร หัวข้อที่ 2.4.3 การจัดประเภทเป้าประสงค์ SDGs เชิงยุทธศาสตร์ หัวข้อที่ 2.4.4 นำเสนอข้อสังเกตบางประการจากสถานะของเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน

2.4.1 ขอบเขตและวิธีการคิดคำนวณคะแนนของแต่ละเป้าประสงค์และเป้าหมาย

ขอบเขตของเป้าหมายที่เราพิจารณาในรายงานสังเคราะห์ฉบับนี้ในเบื้องต้นคือ 12 เป้าหมาย ประกอบด้วย

- เป้าหมายที่ 1 ขจัดความยากจน
- เป้าหมายที่ 2 ยุติความหิวโหย บรรลุความมั่นคงทางอาหารและยกระดับโภชนาการสำหรับทุกคนในทุกวัย
- เป้าหมายที่ 4 สร้างหลักประกันว่าทุกคนมีการศึกษาที่มีคุณภาพอย่างครอบคลุมและเท่าเทียม และสนับสนุนโอกาสในการเรียนรู้ตลอดชีวิต
- เป้าหมายที่ 5 บรรลุความเท่าเทียมระหว่างเพศ และเสริมความเข้มแข็งให้แก่สตรีและเด็กหญิง
- เป้าหมายที่ 7 สร้างหลักประกันให้ทุกคนสามารถเข้าถึงพลังงานสมัยใหม่ที่ยั่งยืนในราคาที่ย่อมเยา

- เป้าหมายที่ 8 ส่งเสริมการเติบโตทางเศรษฐกิจที่ต่อเนื่อง ครอบคลุม และยั่งยืน การจ้างงานเต็มที่ มีผลิตภาภพ และการมีงานที่เหมาะสมสำหรับทุกคน
- เป้าหมายที่ 9 สร้างโครงสร้างพื้นฐานที่มีความทนทาน ส่งเสริมการพัฒนาอุตสาหกรรมที่ครอบคลุมและยั่งยืน และส่งเสริมนวัตกรรม
- เป้าหมายที่ 12 สร้างหลักประกันให้มีรูปแบบการผลิตและการบริโภคที่ยั่งยืน
- เป้าหมายที่ 13 เร่งต่อสู้กับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และผลกระทบที่เกิดขึ้น
- เป้าหมายที่ 14 อนุรักษ์และใช้ประโยชน์จากมหาสมุทร ทะเล และทรัพยากรทางทะเลอย่างยั่งยืนเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน
- เป้าหมายที่ 15 ปกป้อง ฟื้นฟู และสนับสนุนการใช้ระบบนิเวศบนบกอย่างยั่งยืน จัดการป่าไม้อย่างยั่งยืน ต่อสู้การกลายสภาพเป็นทะเลทราย หยุดการเสื่อมโทรมของที่ดินและฟื้นสภาพกลับมาใหม่ และหยุดการสูญเสียความหลากหลายทางชีวภาพ
- เป้าหมายที่ 16 ส่งเสริมสังคมที่สงบสุขและครอบคลุมเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน ให้ทุกคนเข้าถึงความยุติธรรมและสร้างสถาบันที่มีประสิทธิผล รับผิดชอบและครอบคลุมในทุกระดับ

โดยอีก 5 เป้าหมายคือ เป้าหมายที่ 3 6 10 11 และ 17 จะประกาศโจทย์และจัดสรรทุนในปีที่ 2 ของโครงการ

เนื่องจากเงื่อนไขของนักวิจัย 12 ทีมมีความแตกต่างกัน และสถานะของข้อมูลตัวชี้วัดของแต่ละเป้าหมายมีความแตกต่างกัน จึงอาจทำให้ไม่สามรถตอบโจทย์เรื่องสถานะได้ทุกเป้าประสงค์ และบางเป้าหมายโดยเฉพาะเป้าหมายที่ 16 เป็นเป้าหมายที่ข้อมูลน้อยเกินกว่าจะนำมาประเมินสถานะได้ ฉะนั้นในรายงานสังเคราะห์นี้จะสามารถสรุปสถานะของ SDGs ได้เพียง 11 เป้าหมาย ส่วนเป้าหมายที่ 16 จะอยู่ในสถานะที่ไม่มีข้อมูลเพียงพอ

รายงานวิจัยของแต่ละโครงการจะมีบทที่กล่าวถึงสถานะของเป้าหมายนั้น ๆ ในบริบทประเทศไทย ในบทนั้นนักวิจัยจะรายงานสถานะของเป้าหมายในรายละเอียด โดยนำเสนอข้อมูลทางสถิติตามตัวชี้วัด ในบางกรณีที่ตัวชี้วัดไม่สมบูรณ์ หรือตัวชี้วัดเป็นในเชิงคุณภาพที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินนโยบายหรือดำเนินการตามข้อตกลงระหว่างประเทศ นักวิจัยจะมีคำอธิบายเพิ่มเติมให้ทราบถึงการดำเนินงานหรือท่าทีของไทยในการดำเนินการตามข้อตกลงระหว่างประเทศนั้น หรือหากไม่มีข้อมูลจริง ๆ นักวิจัยก็จะรายงานว่าไม่มีข้อมูล

ในการแปลงรายละเอียดทางสถิติที่นักวิจัยรายงานมาเป็นคะแนนเพื่อนำมาประเมินสถานการณ์ของ SDGs นั้น มีกระบวนการดังนี้

1.1 คะแนนสถานะของตัวชี้วัดที่จะนำมาแปลงเป็นสถานะของเป้าประสงค์นั้น เป็นคะแนนที่มี 5 ระดับ ระดับต่ำสุดคือ 2 คะแนน ถัดมาคือ 4 6 8 และ 10 คะแนนตามลำดับ โดย 10 คือระดับคะแนนสูงสุด ระดับคะแนนต่ำสุด 2 คะแนน หมายความว่า ตัวชี้วัดนั้นสื่อให้เห็นถึงสถานะที่ห่างไกลจากการบรรลุเป้าหมายที่สุด ระดับคะแนนสูงสุด 10 คะแนนหมายความ ตัวชี้วัดนั้นสื่อให้เห็นถึงสถานะที่บรรลุเป้าหมายสูงสุดแล้ว นอกจากนี้ คะแนนแต่ละลำดับจะมีสีกำกับ โดย ที่ 2 คะแนนจะถูกกำกับด้วยสีแดง 4 คะแนนจะถูกกำกับด้วย

สีส้ม 6 คะแนนจะถูกกำกับด้วยสีเหลือง 8 คะแนนถูกกำกับด้วยสีเขียวอ่อน และ 10 คะแนนถูกกำกับด้วยสีเขียวเข้ม

1.2 หากตัวชี้วัดใช้ข้อมูลทางสถิติและข้อมูลทางสถิติเหล่านั้นเป็นด้านบวก หากข้อมูลทางสถิติที่เป็นสัดส่วนต่ำกว่าร้อยละ 50 ถือว่าได้ 2 คะแนน คือห่างไกลจากการบรรลุตัวชี้วัดนั้นที่สุด หากอยู่ในช่วงระหว่างร้อยละ 50 ถึง 70 ถือว่าได้ 4 คะแนน อยู่ระหว่างร้อยละ 70-90 ถือว่าได้คะแนน 6 คะแนน ถ้าข้อมูลมีสัดส่วนเท่ากับร้อยละ 90-99 ให้ถือว่าได้คะแนน 8 คะแนน ส่วนหากได้ตัวชี้วัดตั้งแต่ร้อยละ 99 ขึ้นไปถึง 100 ให้ถือว่าได้คะแนน 100 คะแนน อนึ่ง เกณฑ์เหล่านี้กำหนดขึ้นมาเพราะตัวชี้วัดส่วนใหญ่ยังขาดการกำหนดค่าเป้าหมาย อย่างไรก็ดีหากตัวชี้วัดนั้นมีการกำหนดค่าเป้าหมายไว้แล้ว จะใช้ค่าเป้าหมายนั้นเป็นเป้าที่หากบรรลุถึงจะได้ 10 คะแนน แล้วนำค่าปัจจุบันมาคำนวณเป็นสัดส่วนกับค่าเป้าหมายเพื่อใช้ในการคำนวณคะแนนอีกทีแล้วใช้เกณฑ์คะแนนที่กล่าวข้างต้น

1.3 หากตัวชี้วัดใช้ข้อมูลทางสถิติและข้อมูลทางสถิติเหล่านั้นเป็นด้านลบ หากข้อมูลทางสถิติในทางลบมีสัดส่วนเกินร้อยละ 30 ถือว่าได้ 2 คะแนน หากมีสัดส่วนระหว่างร้อยละ 10-30 ถือว่าได้ 4 คะแนน หากมีสัดส่วนน้อยกว่าร้อยละ 10 แต่มากกว่าร้อยละ 5 ถือว่าได้ 6 คะแนน หากมีสัดส่วนน้อยกว่าร้อยละ 5 แต่ไม่ถึง 0 ถือว่าได้ 8 คะแนน ถ้ามีสัดส่วนเท่ากับร้อยละ 0 ถือว่าได้ 10 คะแนน การกำหนดเกณฑ์เช่นนี้มีเหตุผลเดียวกับที่อธิบายไว้ข้างต้น กล่าวคือ ตัวชี้วัดหลายตัวยังไม่ได้มีการกำหนดค่าเป้าหมายที่ชัดเจนทำให้ประเมินได้ลำบาก

อย่างไรก็ดีหากตัวชี้วัดนั้นมีการกำหนดค่าเป้าหมายไว้แล้ว จะใช้ค่าเป้าหมายนั้นเป็นเป้าที่หากบรรลุถึงจะได้ 10 คะแนน แล้วนำค่าปัจจุบันมาคำนวณเป็นสัดส่วนกับค่าเป้าหมายเพื่อใช้ในการคำนวณคะแนนอีกทีแล้วใช้เกณฑ์คะแนนที่กล่าวข้างต้น

1.4 หากตัวชี้วัดนั้นมีลักษณะเป็นเชิงคุณภาพหรือเกี่ยวกับความก้าวหน้าในการดำเนินนโยบายหรือปฏิบัติตามข้อตกลงระหว่างประเทศ จะถือว่าหากไม่มีการดำเนินการใด ๆ จะให้ 2 คะแนน (สีแดง) หากมีการออกกฎหมาย มีหน่วยงานที่รับผิดชอบ และ/หรือมีแผนระยะสั้น กลาง ยาวแล้ว จะให้ 4 คะแนน (สีส้ม) หากมีการดำเนินการอื่น ๆ ตามมาจะพิจารณาให้คะแนนไปตามส่วน เป็นกรณีไป

1.5 หากข้อมูลอยู่ในรูปของหน่วยอื่น จะอาศัยข้อมูลอื่นประกอบ เช่น การเปรียบเทียบระหว่างค่าของตัวชี้วัดของไทยกับค่าเฉลี่ยของภูมิภาค หรือของโลก แนวโน้มการเปลี่ยนแปลง วิธีการจัดการและประเมินข้อมูลตัวชี้วัดจากแหล่งอื่น เช่น SDG Index เป็นต้น

1.6 สำหรับตัวชี้วัดที่ไม่มีข้อมูลจะไม่นำมาคำนวณ

ตารางที่ 2-4 การคำนวณคะแนนเพื่อหาสถานะในระดับตัวชี้วัดของ SDGs

ค่าคะแนน	ข้อมูลสถิติเชิงบวกแบบสัดส่วนร้อยละของค่าเป้าหมาย	ข้อมูลสถิติเชิงลบแบบสัดส่วนร้อยละของค่าเป้าหมาย	ข้อมูลสถิติในรูปแบบอื่น / หน่วยอื่น	ข้อมูลเชิงคุณภาพ (ความก้าวหน้าในการดำเนินนโยบาย/ข้อตกลงระหว่างประเทศ)
10	99% ≤ x < 100%	1% - 0%	พิจารณาเป็นกรณีโดยเปรียบเทียบกับค่าเฉลี่ยของภูมิภาค/โลก แนวโน้มการเปลี่ยนแปลง และการตีความของดัชนีอื่น ๆ	มีการดำเนินงานอย่างต่อเนื่องและเกิดผลเป็นที่ประจักษ์
8	90% ≤ x < 99%	5% ≥ x > 1%		มีการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง
6	70% ≤ x < 90%	10% ≥ x > 5%		มีการดำเนินงานเบื้องต้น
4	50% ≤ x < 70%	30% ≥ x > 10%		มีการออกกฎหมายตั้งหน่วยงานรับผิดชอบและวางนโยบายระยะสั้น/กลาง/ยาว
2	X < 50%	X > 30%		ยังไม่มีการดำเนินการ

1.7 หลังจากได้ระดับคะแนนของแต่ละตัวชี้วัดที่พอมีข้อมูลแล้ว เราจะนำตัวชี้วัดมาประมวลเพื่อให้ได้ระดับคะแนนของเป้าหมายนั้น โดยจะนำคะแนนของแต่ละตัวชี้วัดในเป้าหมายนั้นมาบวกรวมกันแล้วหารด้วยจำนวนตัวชี้วัดของเป้าหมายนั้นที่นำมาคำนวณ เพื่อให้ได้คะแนนของเป้าหมาย

คะแนนที่ได้จะนำมีสีกำกับ โดยกำหนดให้ช่วงคะแนนหนึ่ง ๆ มีสีประกอบ โดยหากคะแนนของเป้าหมายตกลงในช่วงใด จะถูกแทนด้วยสีที่กำกับช่วงนั้นและมีความหมายตามสีดังนี้

ตารางที่ 2-5 การคำนวณคะแนนเพื่อหาสถานะในระดับเป้าหมายของ SDGs

ช่วงคะแนน	สี	ความหมาย
9 ≥ x ≥ 10	เขียว	เป้าหมายนั้นมีความยั่งยืนแล้ว
8 ≥ x > 9	เขียวอ่อน	เป้าหมายนั้นมีสถานะความยั่งยืนอยู่ในเกณฑ์ดี ใกล้บรรลุเป้าหมาย SDGs
6 ≥ x > 8	เหลือง	เป้าหมายนั้นมีสถานะความยั่งยืนอยู่ในระดับปานกลาง
4 ≥ x > 6	ส้ม	เป้าหมายนั้นมีสถานะความยั่งยืนอยู่ในระดับต่ำ
0 ≥ x > 4	แดง	เป้าหมายนั้นมีสถานะความยั่งยืนอยู่ในขั้นวิกฤติ
N/A	เทา	ข้อมูลไม่เพียงพอ
N/A	ขาว	ยังไม่มีการทำวิจัยสำรวจสถานะของเป้าหมายนี้ จะดำเนินการในปีที่ 2 ของโครงการ

2.4.2 สถานะของเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนในบริบทประเทศไทย

จากการประมวลผลโครงการวิจัยสำรวจสถานะเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนในบริบทประเทศไทยและทางเลือกมาตรการทางเศรษฐศาสตร์ สังคมและกฎหมาย 12 โครงการด้วยข้อมูลเกี่ยวกับตัวชี้วัดที่มีข้อมูล เราได้ผลดังที่แสดงในภาพที่ 2-10 จากภาพดังกล่าวเราจะเห็นว่า มี 12 เป้าหมายที่ทำการศึกษา และมี 5 เป้าหมายที่ยังไม่ได้ทำการสำรวจสถานะในโครงการปีที่ 1 คือเป้าหมายที่ 3 6 10 11 และ 17 ในบรรดา 12 เป้าหมายที่งานวิจัยในปีที่ 1 ครอบคลุม มี 2 เป้าหมายที่มีข้อมูลไม่เพียงพอคือเป้าหมายที่ 14 และ 16 ที่แสดงด้วยสีเทาตามภาพ ส่วนเป้าหมายที่มีข้อมูลและมีการประเมินสถานะนั้นมีรายละเอียดโดยสังเขป ดังนี้

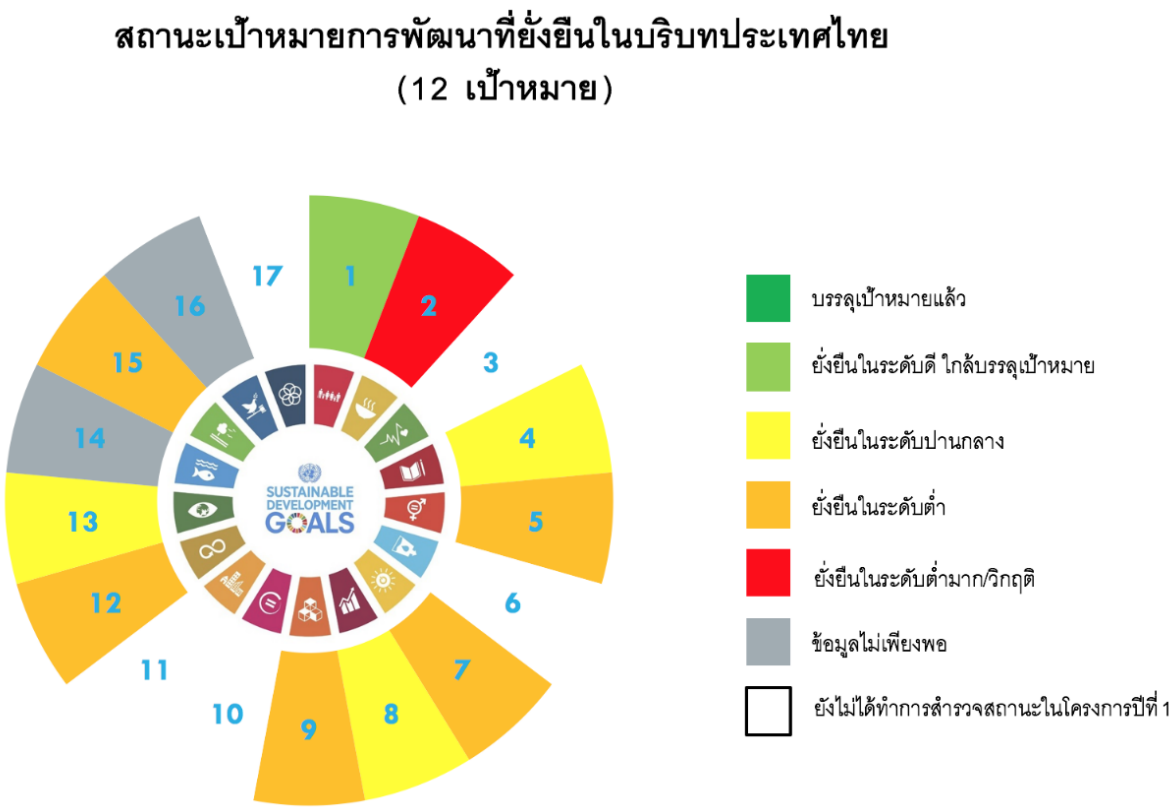

รูปที่ 2-10 : สถานะของเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนในบริบทประเทศไทย (12 เป้าหมาย)

เป้าหมายที่ 1 ขจัดความยากจน เป็นเป้าหมายที่อยู่ในสถานะความยั่งยืนในระดับดี และถือว่าใกล้บรรลุเป้าหมาย มีตัวชี้วัดที่อยู่ในระดับที่อยู่ในเกณฑ์ที่จัดได้ว่าบรรลุเป้าหมายแล้ว 2 ตัวชี้วัด คือ (1) สัดส่วนประชากรที่อยู่ต่ำกว่าเส้นความยากจนสากลฯ ซึ่งในปี 2558 มีจำนวนประชากรอยู่ต่ำกว่าเส้นความยากจนร้อยละ 0.6 ของประชากรทั้งหมด และ (2) ยุทธศาสตร์การลดความเสี่ยงภัยพิบัติระดับประเทศและระดับท้องถิ่น ซึ่งนักวิจัยรายงานว่า ประเทศไทยมียุทธศาสตร์ดังกล่าวที่ชัดเจนทั้งในระดับชาติและระดับท้องถิ่น สำหรับตัวชี้วัดที่อยู่ระดับดี คือ (1) สัดส่วนของประชากรที่ได้รับความคุ้มครองทางสังคมขั้นพื้นฐาน ประชากรไทยแทบทั้งหมดมีสิทธิในประกันสังคม ระบบประกันสุขภาพถ้วนหน้า กองทุนทดแทน สวัสดิการข้าราชการและระบบการประกันภัยอื่น ๆ ซึ่งในปี พ.ศ. 2558 ประชากรราวร้อยละ 98.5 เข้าถึงระบบประกันสุขภาพแบบใดแบบหนึ่ง และ (2) สัดส่วนของประชากรอาศัยในครัวเรือนที่เข้าถึงบริการขั้นพื้นฐาน ซึ่งนักวิจัยรายงานว่านอกเหนือจากการเข้าถึงระบบสุขภาพแล้ว ประชากรร้อยละ 87.2 ของประชากรทั้งหมด เข้าถึงการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้รับเบี้ยยังชีพ 7.7 ล้านคน มีไฟฟ้าใช้ร้อยละ 99.9 ของประชากรทั้งหมด เข้าถึงบริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ ร้อยละ 95.9 อย่างไรก็ดี มีตัวชี้วัดที่มีสถานะความยั่งยืนระดับปานกลางก็คือ ตัวชี้วัดที่เกี่ยวกับสัดส่วนประชากรที่อยู่ต่ำกว่าเส้นความยากจนของประเทศ ซึ่งในปี พ.ศ.2558 มีคนจนอยู่ร้อยละ 7.21 ที่เส้นความยากจน 2,644 บาทต่อเดือน

อย่างไรก็ดี แม้ว่าในภาพรวมประเทศไทยจะทำได้ดีในเป้าหมายเรื่องความยากจน แต่เมื่อพิจารณาในรายละเอียดของกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่เปราะบางแล้ว พบว่ายังมีความท้าทายที่ต้องดำเนินการแก้ไขอยู่

เช่น ในปี พ.ศ. 2558 คนพิการเพียงร้อยละ 2 ได้รับการประกันตนคนพิการ และในปีเดียวกัน จากเด็กทั้งหมด 5.4 ล้านคน มีเด็ก 4.1 ล้านคน (ร้อยละ 76) ที่เป็นลูกแรงงานนอกระบบและยังไม่ได้รับการคุ้มครอง

เป้าหมายที่ 2 ยุติความหิวโหย บรรลุความมั่นคงทางอาหารและยกระดับโภชนาการสำหรับทุกคนในทุกวัย เป็นเป้าหมายที่สถานะความยั่งยืนอยู่ในขั้นวิกฤติ เป้าหมายนี้มีเป้าประสงค์และตัวชี้วัด 2 ด้าน คือ ด้านโภชนาการและด้านเกษตรกรรม ตัวชี้วัดของเป้าหมายนี้ไม่มีตัวชี้วัดใดอยู่ในสถานะความยั่งยืนเกินไปกว่าระดับปานกลาง ตัวชี้วัดที่อยู่ในระดับนี้ประกอบด้วยตัวชี้วัด 2.1.1 ความชุกของการขาดสารอาหารหรือภาวะทุโภชนาการ ซึ่งนักวิจัยรายงานว่าในปี พ.ศ. 2558 มีประชากรไทยที่อยู่ในภาวะทุโภชนาการราวราวร้อยละ 7.4 ของประชากรทั้งหมด ตัวชี้วัดที่ 2.2.1 องค์ประกอบย่อยที่ 2 ภาวะผอมของเด็กต่ำกว่า 5 ปี ก็มีสถานะความยั่งยืนอยู่ในระดับกลาง ในปี พ.ศ. 2554 มีเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปีที่มีภาวะผอมร้อยละ 16.4 ของประชากรเด็กในช่วงอายุนั้น ส่วนภาวะแคระแกร็นของเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี นั้นถูกจัดให้อยู่ในสถานะที่มีความยั่งยืนต่ำ เนื่องจากมีประชากรเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี ร้อยละ 16.4 ที่มีภาวะแคระแกร็น และมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น ซึ่งสถานะความยั่งยืนต่ำนี้สอดคล้องกับตัวชี้วัดของ SDG Index อีกด้วย นอกจากนี้ตัวชี้วัดต่อไปนี้ก็อยู่ในสถานะความยั่งยืนต่ำ ได้แก่ ภาวะอ้วนของเด็กต่ำกว่า 5 ปี ในปี พ.ศ. 2555 อยู่ที่ร้อยละ 10.9 ของเด็กในช่วงอายุเดียวกันทั้งหมด และ ภาวะโลหิตจางในหญิงมีครรภ์ คิดเป็นร้อยละ 19.66 ของหญิงมีครรภ์ ในปี พ.ศ. 2554 เมื่อพิจารณาตัวชี้วัดในฝั่งของตัวชี้วัดด้านเกษตรกรรม สถานะของตัวชี้วัดเหล่านี้ที่พอมีข้อมูลนั้น ไม่สู้ดีนัก โดยตัวชี้วัดทั้ง 2 ตัวที่มีข้อมูลนั้นอยู่สถานะความยั่งยืนในระดับวิกฤติ ตัวชี้วัดดังกล่าวได้แก่ (1) มูลค่าการผลิตต่อหน่วยแรงงาน จำแนกตามรายสาขาในภาคเกษตรกรรมนั้น (2.3.1) พบว่า มูลค่าการผลิตต่อหน่วยแรงงานภาคเกษตรในปี พ.ศ. 2558 มีค่าเท่ากับ 100,860 บาทต่อคนต่อปี ในขณะที่ค่าเป้าหมายเท่ากับ 280,000 บาทต่อคนต่อปีภายในปี พ.ศ. 2564 ซึ่ง มูลค่าในปี พ.ศ. 2558 นั้นคิดเป็นร้อยละ 36 ของค่าเป้าหมาย และ (2) สัดส่วนหรือร้อยละของพื้นที่เกษตรที่มีการทำเกษตรแบบยั่งยืน ซึ่งในปี พ.ศ. 2558 นั้นพื้นที่เกษตรยั่งยืนคิดเป็นร้อยละ 1.13 ของพื้นที่เกษตรทั้งหมดเท่านั้น

เป้าหมายที่ 4 สร้างหลักประกันว่าทุกคนมีการศึกษาที่มีคุณภาพอย่างครอบคลุมและเท่าเทียมและสนับสนุนโอกาสในการเรียนรู้ตลอดชีวิต เป้าหมายนี้มีสถานะความยั่งยืนอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งแม้ว่าระดับเป้าหมายจะอยู่ในระดับปานกลาง แต่ในระดับตัวชี้วัดนั้นมีทั้งตัวชี้วัดที่อยู่สถานะที่ยั่งยืนแล้วก็มีและอยู่ในสถานะวิกฤติก็มี ตัวชี้วัดของประเทศไทยที่มีสถานะความยั่งยืนอยู่ในเกณฑ์บรรลุเป้าหมายแล้วมีอยู่ 2 ตัวชี้วัด คือ (1) ตัวชี้วัดที่ว่าด้วยการเข้าถึงการศึกษาในระดับประถมศึกษา (4.1.1a) โดยข้อมูลจากรายงาน Thailand Multiple Indicator Cluster Survey 2015-2016 โดย UNICEF (2016)ในปี พ.ศ.2557 รายงานว่ามีเด็กที่สำเร็จการศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ร้อยละ 99.9 ของเด็กในช่วงอายุเดียวกัน และ (2) ตัวชี้วัดว่าด้วย ความเท่าเทียมกันระหว่างเพศในทุกระดับการศึกษา (4.5.1) ซึ่งตามดัชนี Gender Parity Index นั้นประเทศไทยได้ 1 ในระดับประถมศึกษา หมายความว่า ทั้งเด็กหญิงและเด็กชายมีโอกาสเข้าถึงการศึกษาระดับประถมศึกษาอย่างเท่าเทียมกัน ในขณะที่ในระดับมัธยมศึกษานั้นเด็กผู้หญิงมีโอกาสมากกว่าเด็กผู้ชายเสียด้วยซ้ำ (ค่าดัชนีเท่ากับ 1.11) สำหรับตัวชี้วัดของประเทศไทยที่มีสถานะความยั่งยืนอยู่ในเกณฑ์ดี ใกล้บรรลุ

เป้าหมายก็คือ (1) ร้อยละของเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปีที่มีพัฒนาการตามวัยฯ ในปี พ.ศ. 2558 คิดเป็นร้อยละ 91.1 ของเด็กในช่วงอายุเดียวกัน (2) อัตราการเข้าเรียนปฐมวัย ซึ่งในปีเดียวกันคิดเป็นร้อยละ 98.7 ของเด็กในช่วงอายุเดียวกัน (3) ร้อยละของนักเรียนที่สำเร็จการศึกษาชั้น ป. 6 (4.1.1b) ซึ่งในปี พ.ศ. 2557 คิดเป็นร้อยละ 97.9 ของเด็กในช่วงอายุเดียวกัน (4) ร้อยละของนักเรียนที่สำเร็จการศึกษาชั้น ม. 3 (4.1.1c) ซึ่งในปีเดียวกันคิดเป็นร้อยละ 92.9 ของเด็กในช่วงอายุเดียวกัน (5) อันตราการอ่านออกเขียนได้และมีทักษะการคำนวณของคนอายุ 15 ปี และ อายุ 15-24 ปีนั้น แม้ไม่จำแนกตามเพศแต่ก็มีสัดส่วนที่ค่อนข้างสูงคือ ร้อยละ 90 ขึ้นไป สำหรับตัวชี้วัดที่สถานะความยั่งยืนอยู่ระดับปานกลางมีตัวชี้วัดเดียวคือ อัตราการเข้าเรียนในระดับอุดมศึกษา ซึ่งในปี พ.ศ. 2558 นั้นมีประชากรร้อยละ 48.86 ของประชากรในกลุ่มอายุที่สอดคล้องกับช่วงอายุนี้ และมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นและสูงกว่าค่าเฉลี่ยของภูมิภาค

อย่างไรก็ดี ประเด็นด้านการศึกษาที่ยังเป็นปัญหาขั้นวิกฤติสำหรับประเทศไทย คือ ปัญหาด้านคุณภาพการศึกษาในทุกระดับ ตัวชี้วัดว่าด้วยร้อยละของนักเรียนระดับ ป. 3 ที่มีค่าคะแนนเฉลี่ยผลการทดสอบความสามารถพื้นฐานของผู้เรียนระดับชาติ ป. 3 ที่ผ่านเกณฑ์ (ร้อยละ 50 ของคะแนนทั้งหมด) (4.1.1d) มีเพียง 41.84 ของนักเรียนชั้น ป. 3 ทั้งหมด ร้อยละของนักเรียนระดับ ป. 6 cละ ม. 3 ที่มีคะแนนเฉลี่ยผลการสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-Net) แต่ละวิชาผ่านเกณฑ์ที่กำหนด (ร้อยละ 50 ของคะแนนทั้งหมด) (4.1.1e)) อยู่ในระดับที่ต่ำมาก โดยระดับ ป. 6 นั้น ในปี พ.ศ. 2559 ระดับคะแนนเฉลี่ยทั้ง 3 วิชานั้นไม่ผ่านเกณฑ์ (คณิตศาสตร์ 40.47 คะแนน ภาษาอังกฤษ 34.59 คะแนน และ วิทยาศาสตร์ 41.22 คะแนน) เช่นเดียวกับระดับ ม. 3 (คณิตศาสตร์ 29.31 คะแนน ภาษาอังกฤษ 31.9 คะแนน และวิทยาศาสตร์ 34.99 คะแนน) และระดับม. 6 (คณิตศาสตร์ 24.88 คะแนน ภาษาอังกฤษ 27.76 คะแนน และวิทยาศาสตร์ 31.62 คะแนน) เช่นเดียวกับคะแนนการทดสอบโครงการประเมินผลนักเรียนร่วมกับนานาชาติ (Programme for International Student Assessment หรือ PISA) (4.1.1f) ที่ประเทศไทยนั้น ได้คะแนนต่ำกว่าค่าเฉลี่ยมาตรฐานของประเทศ OECD ในทุกสาขา มีค่าเฉลี่ยคะแนนในทุกสาขาวิชาลดลง และมีนักเรียนที่ผลคะแนนอยู่ในระดับที่ 1 คือต่ำที่สุด สูงถึงร้อยละ 35.8 ของนักเรียนที่เข้าสอบ และผลคะแนนอยู่ในระดับที่ 4 คือสูงสุดเพียงร้อยละ 1.7 ของนักเรียนที่เข้าสอบ ซึ่งค่าเฉลี่ยของประเทศ OECD อยู่ที่ร้อยละ 13 และ 15.3 ตามลำดับ

เป้าหมายที่ 5 บรรลุความเท่าเทียมระหว่างเพศ และเสริมความเข้มแข็งให้แก่สตรีและเด็กหญิง ในเป้าหมายนี้นักวิจัยได้ใช้ผลการประเมินและจัดอันดับของหน่วยงานและองค์กรระหว่างประเทศต่าง ๆ ในการโดยเฉพาะการประเมินจาก World Economic Forum (WEF) และ UN Women ประกอบการรายงานสถานะของเป้าประสงค์และตัวชี้วัดต่าง ๆ ที่ยังไม่มีตัวชี้วัดที่ชัดเจนในส่วนของประเทศไทย เป้าหมายนี้อยู่ในสถานะความยั่งยืนที่ต่ำ แต่เช่นเดียวกันกับเป้าหมายที่ 4 แม้ว่าภาพรวมของเป้าหมายจะอยู่ในระดับต่ำ แต่ก็มีหลายตัวชี้วัดที่ประเทศไทยทำได้ดี เป้าประสงค์ที่ 5.1 ยุติการเลือกปฏิบัติทุกรูปแบบที่มีต่อผู้หญิงและเด็กหญิงในทุกที่ เป็นเป้าหมายที่มีสถานะค่อนข้างดี แม้ว่าตัวชี้วัดที่ 5.1.1 คือ การมีกรอบกฎหมายจะต้องใช้เพื่อสนับสนุน บังคับ ติดตาม ตรวจสอบความเท่าเทียม และการไม่แบ่งแยกในหลักพื้นฐานทางด้านเพศ ซึ่งประเทศไทยนี้มีกรอบกฎหมายเหล่านี้ แต่นักวิจัยเลือกใช้การประเมินของ World Economic Forum ด้วย

และพบว่า การเลือกปฏิบัติของผู้หญิงและเด็กหญิงในประเทศไทยในมิติต่าง ๆ นั้นอยู่ในสถานะค่อนข้างดี โดยความแตกต่างระหว่างเพศสภาพในด้านการเข้าถึงบริการด้านสาธารณสุขนั้นประเทศไทยถูกจัดเป็นอันดับ 1 ในการจัดอันดับของ WEF หมายถึงไม่มีความแตกต่างในความสามารถของการเข้าถึงบริการด้านสาธารณะสุข เช่นเดียวกับการเข้าถึงการศึกษาที่ได้ค่าคะแนนถึง 0.99 แม้ว่าประเทศไทยจะอยู่ในอันดับที่ 74 ก็ตาม สำหรับเป้าประสงค์ที่ 5.3 ขจัดแนวปฏิบัติที่เป็นภัยทุกรูปแบบ อาทิ การแต่งงานในเด็กก่อนวัยอันควรโดยการบังคับและการทำลายอวัยวะเพศหญิง ก็เช่นกัน ตัวชี้วัดของเป้าประสงค์นี้คือ สตรีอายุระหว่าง 20-24 ปี ที่แต่งงานหรืออยู่ด้วยกันก่อนอายุ 15 ปีและก่อนอายุ 18 ปี อยู่ในเกณฑ์ที่ดี ใกล้สถานะยั่งยืนแล้ว เพราะมีจำนวนน้อยแต่ปัจจุบันก็มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น

อย่างไรก็ดีเป้าประสงค์และตัวชี้วัดที่อยู่ในสถานะวิกฤติในเป้าหมายนี้คือ เป้าประสงค์ที่ 5.5 ที่ว่าการสร้างหลักประกันว่าผู้หญิงจะมีส่วนร่วมอย่างเต็มที่และมีประสิทธิผลและมีโอกาสที่เท่าเทียมในการเป็นผู้นำในทุกระดับของการตัดสินใจในทางการเมือง เศรษฐกิจ และภาคสาธารณะ โดยมีตัวชี้วัดสองตัวคือ ตัวชี้วัด 5.5.1 สัดส่วนของผู้หญิงดำรงตำแหน่งในรัฐสภา และการปกครองท้องถิ่น และตัวชี้วัด 5.5.2 สัดส่วนของผู้หญิงในตำแหน่งบริหาร ซึ่งในส่วนนี้ตัวชี้วัดที่มีข้อมูลคือ 5.5.1 และพบว่า ในปี พ.ศ. 2557 ประเทศไทยมีผู้หญิงมีตำแหน่งในรัฐสภาเพียง 12 ที่นั่งจากที่นั่งทั้งหมด 250 ที่นั่ง คิดเป็นร้อยละ 4.8 ของที่นั่งทั้งหมด ซึ่งถือว่าต่ำมาก ถูกจัดอยู่ในอันดับที่ 182 จาก 193 ประเทศ หากเทียบกับประเทศในเอเชียนั้นทำได้ดีกว่าศรีลังกาเพียงประเทศเดียว อีกเป้าประสงค์หนึ่งที่อยู่สถานะวิกฤติคือ เป้าประสงค์ที่ 5.2 ขจัดความรุนแรงทุกรูปแบบที่มีต่อผู้หญิงและเด็กหญิงในที่สาธารณะและที่รโหฐาน รวมถึงการค้ามนุษย์ การกระทำทางเพศ และการแสวงหาประโยชน์ในรูปแบบอื่น จากการจัดอันดับของ UN-Women ประเทศไทยมีการกระทำรุนแรงทางเพศต่อผู้หญิงเป็นอันดับที่ 7 จากทั้งหมด 71 ประเทศที่ถูกจัดอันดับ (สอดคล้องกับตัวชี้วัดที่ 5.2.2) ซึ่งถือว่าอยู่ในสถานะวิกฤติ อีกตัวชี้วัดในเป้าประสงค์เดียวกันที่อยู่สถานะยั่งยืนระดับต่ำคือตัวชี้วัดที่ 5.2.1 สัดส่วนของผู้หญิงและเด็กอายุ 15 ปีขึ้นไปที่เคยอยู่ร่วมกับคู่ของตนได้รับความรุนแรงทางร่างกาย ทางเพศหรือทางจิตใจโดยคู่ของตนในปัจจุบัน หรือคู่ของตนก่อนหน้าในช่วงเวลาอย่างน้อย 12 เดือนที่ผ่านมา จำแนกตามรูปแบบความรุนแรงและอายุ อย่างไรก็ดีตัวชี้วัดนี้มีข้อมูลไม่สมบูรณ์ นักวิจัยจึงใช้การจัดอันดับของ UN-Women เช่นกัน และในกรณีนี้ประเทศไทยถูกจัดอยู่ในอันดับที่ 36 จาก 75 ประเทศที่ถูกจัดอันดับในการจัดอันดับประเทศที่มีเด็กและสตรีถูกระทำรุนแรง อีกประเด็นที่อยู่ในสถานะที่ยั่งยืนในระดับต่ำและเป็นประเด็นที่สังคมไทยให้ความสำคัญก็คือเรื่องแม่วัยใส ซึ่งเกี่ยวข้องโดยตรงกับ เป้าประสงค์ที่ 5.6 สร้างหลักประกันว่าจะมีการเข้าถึงสุขภาพทางเพศและอนามัยเจริญพันธุ์และสิทธิการเจริญพันธุ์โดยถ้วนหน้า ฯ ตัวชี้วัดที่ 5.6.1 คือ สัดส่วนของผู้หญิงอายุ 15.49 ปี ที่ทำการตัดสินใจทางด้านความสัมพันธ์ทางเพศ การใช้การคุมกำเนิด และการดูแลสุขภาพการเจริญพันธุ์ด้วยตนเอง ซึ่งตัวชี้วัดที่ใช้จริงคือ อัตราส่วนวัยรุ่นหญิงที่ตั้งครรภ์อายุระหว่าง 15-19 ปี ซึ่งข้อมูลทางสถิติชี้ว่า ในปี พ.ศ. 2555 มีแม่วัยใส 58.3 คนต่อประชากรหญิงวัยรุ่น 1,000 คน และในปี พ.ศ. 2557 มี 57.9 คนต่อประชากรหญิงวัยรุ่น 1,000 คน ซึ่งว่ามีสถานะความยั่งยืนอยู่ในระดับต่ำแต่มีสัดส่วนน้อยลง

เป้าหมายที่ 7 สร้างหลักประกันให้ทุกคนสามารถเข้าถึงพลังงานสมัยใหม่ที่ยั่งยืนในราคาที่ย่อมเยา เป็นเป้าหมายด้านเศรษฐกิจเป้าหมายหนึ่งที่อยู่สถานะความยั่งยืนระดับต่ำ เป้าหมายนี้มีเป้าประสงค์ที่เป็นเป้าประสงค์ด้านผลลัพธ์ 3 ข้อประกอบด้วยเป้าประสงค์ 7.1 การสร้างหลักประกันว่ามีการเข้าถึงบริการพลังงานสมัยใหม่ในราคาที่สามารถหาซื้อได้ และเชื่อถือได้ภายในปี 2573 เป้าประสงค์ 7.2 เพิ่มสัดส่วนของพลังงานทดแทนในการผสมผสานการใช้พลังงานของโลก ภายในปี 2573 และเป้าประสงค์ 7.3 เพิ่มอัตราการปรับปรุงประสิทธิภาพการใช้พลังงานของโลกให้เพิ่มขึ้น 2 เท่าภายในปี 2573 ใน 3 เป้าประสงค์นี้มีตัวชี้วัดทั้งหมด 4 ตัวชี้วัด ตัวชี้วัดที่อยู่สถานะยั่งยืนและถือได้ว่าบรรลุเป้าหมายแล้วคือ ตัวชี้วัดที่ 7.1.1 ร้อยละของประชากรที่เข้าถึงไฟฟ้า ในปี พ.ศ. 2557 ประชากรร้อยละ 100 เข้าถึงพลังงานไฟฟ้า อย่างไรก็ดีนี่เป็นตัวชี้วัดเดียวที่อยู่ในระดับยั่งยืนของเป้าหมายนี้

อีก 3 ตัวชี้วัดมีระดับความยั่งยืนลดหลั่นกันลงไปดังนี้ ตัวชี้วัด 7.1.2 ร้อยละของประชากรที่พึ่งพาพลังงานสะอาดและเทคโนโลยีเป็นหลัก อยู่ที่ร้อยละ 76 ของประชากรทั้งหมดในปี พ.ศ. 2557 อยู่ระดับความยั่งยืนระดับปานกลางลำดับต่อมาตัวชี้วัดที่ 7.3.1 ความเข้มของการใช้พลังงานที่สัมพันธ์กับพลังงานขั้นต้นและผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ (GDP) มีค่าความเข้มพลังงาน (ktoe/1000 ล้านบาท) อยู่ที่ 8.15 ktoe/1000 ล้านบาท และเมื่อแยกเป็นรายภาคเศรษฐกิจ พบว่าความเข้มของการใช้พลังงานมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นในภาคอุตสาหกรรม ภาคเกษตรกรรม และภาคครัวเรือน ในขณะที่เพิ่งบริการค่อนข้างคงที่ ซึ่งความเข้มของพลังงานนี้ ยิ่งมากแปลว่าประสิทธิภาพการใช้พลังงานยิ่งต่ำ ลำดับสุดท้าย ตัวชี้วัดที่ 7.2.1 สัดส่วนการใช้พลังงานทดแทนต่อการใช้พลังงานขั้นสุดท้าย ซึ่งในประเทศไทยนั้นมีสัดส่วนลดลงจากร้อยละ 31.8 ในปี พ.ศ. 2533 เป็นร้อยละ 15.8 ในปี พ.ศ. 2545 และมีสัดส่วนค่อนข้างคงที่ตลอดช่วงปี พ.ศ. 2545-2557 เนื่องจากแนวโน้มค่อนข้างที่คงที่ในระดับต่ำ จึงจัดให้ตัวชี้วัดนี้อยู่ในสถานะวิกฤติ

เป้าหมายที่ 8 ส่งเสริมการเติบโตทางเศรษฐกิจที่ต่อเนื่อง ครอบคลุม และยั่งยืน การจ้างงานเต็มที่มีผลิตภาพ และการมีงานที่เหมาะสมสำหรับทุกคน เป้าหมายนี้มีเป้าประสงค์ด้านผลลัพธ์ถึง 10 เป้าประสงค์และมีตัวชี้วัดที่เกี่ยวข้องทั้งหมด 15 ตัวชี้วัด ในภาพรวมเป้าหมายนี้มีสถานะความยั่งยืนอยู่ในระดับปานกลาง สถานะความยั่งยืนของตัวชี้วัดส่วนใหญ่อยู่ในเกณฑ์ดีและปานกลาง จะมีตัวชี้วัดเพียงบางตัวเท่านั้นที่สถานะความยั่งยืนอยู่ในระดับต่ำแต่ไม่ถึงขั้นวิกฤติ ตัวชี้วัดที่ประเทศไทยทำได้ดีคือตัวชี้วัดภายใต้เป้าประสงค์ที่ 8.5 บรรลุการจ้างงานเต็มที่และมีผลิตภาพ และการมีงานที่สมควรสำหรับหญิงและชายทุกคน รวมถึงเยาวชนและผู้มีภาวะทุพพลภาพ และให้มีการจ่ายที่เท่าเทียมสำหรับงานที่มีคุณค่าเท่าเทียมกัน ตัวชี้วัดที่อยู่ในสถานะที่จัดว่าบรรลุเป้าหมายแล้ว คือตัวชี้วัด 8.5.2 อัตราการว่างงานจำแนกตามเพศ กลุ่มอายุ และความพิการ เป้าหมายที่บรรลุนี้คือเป้าหมายด้านความเท่าเทียมกันระหว่างเพศ ที่ความแตกต่างเรื่องกการว่างงานของเพศชายและเพศหญิงน้อยมาก ถือว่ามีความใกล้เคียงกันมาก ตัวชี้วัด 8.5.1 รายได้เฉลี่ยรายชั่วโมงของผู้มีงานทำชายและหญิง ฯ ก็อยู่ในสถานะความยั่งยืนที่ดี มีความแตกต่างระหว่างรายได้ระหว่างเพศในปี พ.ศ. 2559 อยู่ที่ 201 บาทต่อเดือนและมีแนวโน้มลดลงเรื่อย ๆ อย่างไรก็ดี อัตราการว่างงานของคนพิการค่อนข้างน่าเป็นห่วง หากพิจารณาตามเกณฑ์ที่รายงานนี้ตั้งขึ้นก็คืออยู่ในภาวะวิกฤติ เหตุผลคือ ข้อมูลสถานการณ์ด้านคนพิการใน

ประเทศไทยประจำเดือนธันวาคม 2559 ของกรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการพบว่า มีคนพิการที่สามารถประกอบอาชีพได้ ที่ยังคงไม่ได้ประกอบอาชีพถึงร้อยละ 61.60 (492,427 คน) ของแรงงานที่อยู่ในวัยทำงาน (799,342 คน) ซึ่งเพิ่มขึ้นจากสถิติปี พ.ศ. 2558 ที่มีจำนวนคนพิการที่ประกอบอาชีพได้แต่ไม่ได้ประกอบอาชีพ 130,212 คน อีก 2 เป้าประสงค์ที่ทำได้ดีคือเป้าประสงค์ 8.7 ดำเนินมาตรการโดยทันทีและมีประสิทธิภาพเพื่อขจัดแรงงานบังคับ ยุติความเป็นทาสสมัยใหม่และการค้ามนุษย์ และยับยั้งและกำจัดการใช้แรงงานเด็กในรูปแบบที่เลวร้ายที่สุดซึ่งรวมถึงการเกณฑ์และการใช้ทหารเด็ก และยุติการใช้แรงงานเด็กในทุกรูปแบบในปี 2568 ซึ่งสถิติบ่งชี้ว่า ปัจจุบันมีเด็กที่ทำงานแล้วเข้าข่ายแรงงานเด็กประมาณร้อยละ 2.9 ของเด็กทั้งหมด ถือว่าอยู่ในสถานะความยั่งยืนระดับดี ใกล้บรรลุเป้าหมาย และเป้าประสงค์ 8.10 เสริมความแข็งแกร่งของสถาบันทางการเงินภายในประเทศเพื่อส่งเสริมและขยายการเข้าถึงการธนาคาร การประกันภัย และบริการทางการเงินแก่ทุกคน ซึ่งจากสถิติบ่งชี้ว่าตัวชี้วัดทั้ง 2 ตัว คือ 8.10.1 จำนวนของสาขาธนาคารพาณิชย์และตู้เอทีเอ็ม มีสถานะความยั่งยืนอยู่ในระดับดี ดูได้จากจำนวนสาขาและตู้ที่มีจำนวนมากและยังมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น และ 8.10.2 ร้อยละของผู้ใหญ่ที่มีบัญชีกับธนาคารหรือสถาบันการเงินผ่านโทรศัพท์เคลื่อนที่ ซึ่งสะท้อนถึงการเข้าถึงบริการทางการเงิน มีสถานะความยั่งยืนอยู่ในเกณฑ์ดี โดยมีครัวเรือนเพียงร้อยละ 4.23 ที่ต้องการแต่ไม่สามารถใช้บริการทางการเงินได้

เป้าประสงค์ที่มีสถานะความยั่งยืนอยู่ในระดับน้อยมีอยู่ 3 เป้าประสงค์ คือ เป้าประสงค์ที่ 8.2 บรรลุการมีผลิตภาพทางเศรษฐกิจในระดับที่สูงขึ้นผ่านการทำให้หลากหลาย การยกระดับเทคโนโลยีและนวัตกรรม รวมถึงการมุ่งเน้นในภาคส่วนที่มีมูลค่าเพิ่มสูงและใช้แรงงานเข้มข้น มีตัวชี้วัดคือ ตัวชี้วัด 8.2.1 อัตราการเติบโตเฉลี่ยต่อปีของรายได้ที่แท้จริงต่อประชากรผู้มีงานทำ ตัวชี้วัดนี้มีสถานะความยั่งยืนในระดับน้อย แม้ว่าจะเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องอยู่ที่ร้อยละ 4.4 ต่อปี แต่ผลิตภาพของแรงงานไทยนั้นอยู่ในระดับต่ำ สถาบันการจัดการนานาชาติ (International Institute for Management Development: IMD) จัดให้ไทยอยู่ที่ลำดับที่ 57 จากทั้งหมด 63 ประเทศในด้านผลิตภาพการผลิต อีกเป้าประสงค์หนึ่งที่อยู่ในสถานการณ์น่าเป็นห่วงคือ เป้าประสงค์ 8.6 ลดสัดส่วนของเยาวชนที่ไม่มีงานทำ ที่ไม่มีการศึกษาและที่ไม่ได้รับการฝึกอบรมภายในปี 2563 ซึ่งตัวชี้วัดของเป้าประสงค์นี้คือ ตัวชี้วัด 8.6.1 สัดส่วนของเยาวชน (15-24 ปี) ที่ไม่ได้อยู่ในภาคการศึกษาและการจ้างงานหรือฝึกอบรม ตัวชี้วัดดังกล่าวอยู่ในสถานะความยั่งยืนในระดับน้อย เนื่องจากสัดส่วนของเยาวชนในกลุ่มนี้เพิ่มขึ้นเรื่อย จากร้อยละ 12.7 ในปี พ.ศ. 2557 เป็นร้อยละ 13.7 ในปี พ.ศ. 2559 เป้าประสงค์สุดที่ที่มีตัวชี้วัดอยู่ในสถานะความยั่งยืนระดับต่ำคือเป้าประสงค์ที่ 8.8 ปกป้องสิทธิแรงงานและส่งเสริมสภาพแวดล้อมในการทำงานที่ปลอดภัยและมั่นคงสำหรับผู้ทำงานทุกคน รวมถึงผู้ทำงานต่างด้าว โดยเฉพาะหญิงต่างด้าวและผู้ที่ทำงานเสี่ยงอันตราย โดยตัวชี้วัดที่อยู่ในสถานะความยั่งยืนระดับต่ำคือ ตัวชี้วัด 8.8.2 การเพิ่มขึ้นของการปฏิบัติตามสิทธิแรงงานในประเทศ (เสรีภาพในการชุมนุมและการเจรจาต่อรองร่วม) โดยยึดหลักธรรมนูญขององค์กรแรงงานระหว่างประเทศ (International Labour Organization: ILO) และกฎหมายภายในประเทศจำแนกตามเพศ และสถานะแรงงานต่างด้าว เหตุที่สถานะความยั่งยืนอยู่ในระดับต่ำ

เนื่องจากประเทศไทยยังไม่ได้ให้สัตยาบันกับ ILO ในเรื่องเสรีภาพการสมาคมและสิทธิการต่อรองร่วม ซึ่ง ILO ให้ความสำคัญมาก ส่วนเป้าประสงค์และตัวชี้วัดอื่น ๆ มีสถานะความยั่งยืนอยู่ในระดับปานกลาง

เป้าหมายที่ 9 สร้างโครงสร้างพื้นฐานที่มีความทนทาน ส่งเสริมการพัฒนาอุตสาหกรรมที่ครอบคลุมและยั่งยืน และส่งเสริมนวัตกรรม เป้าหมายนี้มีสถานะความยั่งยืนอยู่ในระดับต่ำ สถานะของตัวชี้วัดในเป้าหมายนี้จะแตกต่างจากเป้าหมายอื่น เพราะเป้าหมายอื่นจะมีการผสมกันระหว่างเป้าประสงค์ที่ทำได้ดีแล้วกับเป้าประสงค์ที่ยังมีสถานะความยั่งยืนในระดับต่ำ แต่เป้าหมายนี้เป็นการผสมกันระหว่างตัวชี้วัดที่มีสถานะความยั่งยืนในระดับต่ำหรือวิกฤติ กับตัวชี้วัดที่ไม่มีข้อมูล มีตัวชี้วัดที่ทำได้ดีเพียงตัวชี้วัดเดียว และเป็นตัวชี้วัดที่จริง ๆ จัดอยู่ในเป้าประสงค์ประเภท Means of Implementation แต่เนื่องด้วยโดยเนื้อหามีลักษณะใกล้เคียงกับเป้าประสงค์ประเภทผลลัพธ์ จึงขอรวมไว้ในรายงานนี้เพื่อให้เห็นภาพด้วย เป้าประสงค์ที่มีข้อมูลและอยู่ในเกณฑ์ดีของเป้าหมายที่ 9 นั้นคือ เป้าประสงค์ที่ 9.c การเพิ่มการเข้าถึงเทคโนโลยีด้านข้อมูลและการสื่อสาร และพยายามจะจัดให้มีการเข้าถึงอินเตอร์เน็ตโดยถ้วนหน้าและในราคาที่สามารถจ่ายได้สำหรับประเทศพัฒนาน้อยที่สุด ภายในปี 2563 ตัวชี้วัดของเป้าประสงค์นี้ (9.c.1) คือ ร้อยละของประชากรที่อยู่ในพื้นที่ที่มีสัญญาณโทรศัพท์เคลื่อนที่ จำแนกตามเทคโนโลยี จากข้อมูลในปี พ.ศ. 2558 นั้น ร้อยละ 97 ของประชากรอยู่ในพื้นที่ที่มีสัญญาณโทรศัพท์เคลื่อนที่และอินเตอร์เน็ต

เป้าประสงค์ที่มีความยั่งยืนอยู่ในระดับต่ำคือเป้าประสงค์ที่ 9.2 ส่งเสริมการพัฒนาอุตสาหกรรมที่ครอบคลุมและยั่งยืน และภายในปี 2573 ให้เพิ่มส่วนแบ่งของอุตสาหกรรมในการจ้างงานและผลิตภัณฑ์มวลรวมของประเทศโดยให้เป็นไปตามสภาวะแวดล้อมของประเทศ และให้เพิ่มส่วนแบ่งขึ้นเป็น 2 เท่าในประเทศพัฒนาน้อยที่สุด และเป้าประสงค์ที่ 9.3 เพิ่มการเข้าถึงบริการทางการเงินโดยรวมถึงเครดิตในราคาที่สามารถจ่ายได้ให้แก่อุตสาหกรรมและวิสาหกิจขนาดเล็กโดยเฉพาะในประเทศกำลังพัฒนา และให้เพิ่มการผนวกกลุ่มเหล่านี้เข้าสู่ห่วงโซ่มูลค่าและตลาด โดยสำหรับเป้าประสงค์ที่ 9.2 นั้นตัวชี้วัดที่ 9.2.1 มูลค่าเพิ่มภาคอุตสาหกรรมการผลิต คิดเป็นสัดส่วนของผลผลิตมวลรวมภายในประเทศนั้นอยู่ที่ร้อยละ 27-28 ของผลผลิตมวลรวมภายในประเทศและมีแนวโน้มลดลงเรื่อย ๆ จัดว่ามีสถานะความยั่งยืนอยู่ในระดับต่ำ ตัวชี้วัดที่ 9.2.2 การจ้างงานในอุตสาหกรรมคิดเป็นร้อยละของการจ้างงานรวมทั้งหมด อยู่ที่ร้อยละ 13-17 ของการจ้างงานทั้งหมด ยังไม่ถึง 1 ใน 5 ของกำลังแรงงานทั้งหมด จัดว่ามีสถานะความยั่งยืนอยู่ในระดับต่ำ สำหรับเป้าประสงค์ที่ 9.3 นั้น ตัวชี้วัดที่ 9.3.1 สัดส่วนมูลค่าเพิ่มของอุตสาหกรรมขนาดเล็กและขนาดกลางคิดเป็นร้อยละต่อมูลค่าเพิ่มของอุตสาหกรรมทั้งหมด มีแนวโน้มลดลงจากร้อยละ 26.4 ในปี พ.ศ. 2553 เป็นร้อยละ 23.5 ในปี พ.ศ. 2557 จัดว่ามีสถานะความยั่งยืนอยู่ในระดับต่ำ และตัวชี้วัดที่ 9.3.2 ร้อยละของอุตสาหกรรมขนาดเล็กที่มีการกู้ยืมหรือมีวงเงินที่ธนาคารให้กู้ยืมได้สูงสุด พบว่ามีวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดเล็กเพียงร้อยละ 16.5 ของกจำนวนวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดเล็กในประเทศที่เข้าถึงการอนุมัติสินเชื่อจากธนาคารพาณิชย์ อย่างไรก็ดีวิสาหกิจเหล่านี้ยังเข้าถึงบริการทางการเงินด้านสินเชื่อฐานรากได้ มีมูลค่า 1.3 ล้านล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 24.7 ของสินเชื่อทั้งระบบ เป้าประสงค์ที่อยู่ในสถานะความยั่งยืนระดับวิกฤติ คือเป้าประสงค์ 9.5 เพิ่มพูนการวิจัยทางวิทยาศาสตร์ ยกระดับขีดความสามารถทางเทคโนโลยีของภาคอุตสาหกรรมในทุก

ประเทศ โดยเฉพาะในประเทศกำลังพัฒนา และให้ภายในปี 2573 มีการส่งเสริมนวัตกรรมและให้เพิ่มจำนวนผู้ทำงานวิจัยและพัฒนา ต่อประชากร 1 ล้านคน และการใช้จ่ายในภาคสาธารณะและเอกชนในการวิจัยและพัฒนาให้เพิ่มมากขึ้น ตัวชี้วัดทั้ง 2 ตัวภายใต้เป้าประสงค์นี้อยู่ในระดับวิกฤติ ตัวชี้วัดที่ 9.5.1 สัดสวนของค่าใช้จ่ายการวิจัยและพัฒนาต่อ GDP ของไทยอยู่ที่ร้อยละ 0.62 ของ GDP ในปี พ.ศ. 2558 ซึ่งถือว่าอยู่ในระดับต่ำมาก มีสถานะความยั่งยืนอยู่ในระดับวิกฤติ อีกตัวชี้วัดหนึ่งคือ ตัวชี้วัดที่ 9.5.2 สัดส่วนนักวิจัย (เทียบเป็นการทำงานเต็มเวลา) ต่อประชากร 1,000,000 คน ในปี พ.ศ. 2558 ประเทศไทยมีสัดส่วนนักวิจัยเท่ากับ 974 คนต่อประชากร 1 ล้านคน ต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของประเทศเอเชียแปซิฟิกที่อยู่ที่ 1,650 คนต่อประชากร ต่อประชากร 1 ล้านคน

เป้าหมายที่ 12 สร้างหลักประกันให้มีแบบแผนการผลิตและการบริโภคที่ยั่งยืน เป้าหมายนี้มีสถานะความยั่งยืนอยู่ในระดับต่ำ ในภาพรวมนั้นเป้าประสงค์ต่าง ๆ ภายใต้เป้าหมายนี้อยู่ในสถานะความยั่งยืนที่หลากหลาย เป้าประสงค์ที่มีตัวชี้วัดอยู่ในเกณฑ์ดีคือ เป้าประสงค์ที่ 12.1 ดำเนินการให้เป็นผลตามกรอบการดำเนินงานระยะ 10 ปีว่าด้วยการผลิตและการบริโภคที่ยั่งยืน ทุกประเทศนำไปปฏิบัติโดยประเทศที่พัฒนาแล้วเป็นผู้นำ โดยคำนึงถึงการพัฒนาและขีดความสามารถของประเทศกำลังพัฒนา ตัวชี้วัด 12.1.1 คือ จำนวนประเทศที่มีแผนปฏิบัติการระดับชาติด้านการผลิตและบริโภคที่ยั่งยืน หรือมีหลักการด้าน SCP เป็นลำดับความสำคัญหลักหรือเป้าหมายของนโยบายระดับชาติ ซึ่ง ในบริบทประเทศไทยนั้นปัจจุบันกรอบการดำเนินการระยะ 10 ปี ดังกล่าวมีแผนการขับเคลื่อนในระดับชาติแล้ว จึงจัดอยู่ในเกณฑ์ที่มีความยั่งยืนในระดับดี ใกล้บรรลุเป้าหมาย เป้าประสงค์ที่มีตัวชี้วัดจัดอยู่ในสถานะความยั่งยืนระดับปานกลาง มี 2 เป้าประสงค์ คือ เป้าประสงค์ที่ 12.2 และ 12.7 เป้าประสงค์ที่ 12.2 บรรลุการจัดการที่ยั่งยืนและการใช้ทรัพยากรทางธรรมชาติอย่างมีประสิทธิภาพภายในปี 2573 ตัวชี้วัดทั้ง 2 ตัวภายใต้เป้าประสงค์นี้ คือ 12.2.1 ตัวชี้วัดการบริโภคพื้นฐานต่อการใช้ทรัพยากร (Material Footprint: MF) และตัวชี้วัดการบริโภคพื้นฐานต่อตัว (MF per capita) และต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ (MF per GDP) แม้จะข้อมูลจะอยู่ระหว่างการคำนวณโดยหน่วยงานในประเทศไทย แต่โครงการสิ่งแวดล้อมแห่งสหประชาชาติ (UNEP) ได้คำนวณไว้และพบว่า MF และ MF per capita เพิ่มขึ้น แต่ MF per GDP อยู่ในระดับเท่าเดิม และต่ำกว่าประเทศกำลังพัฒนาในกลุ่ม Asia Pacific เช่นเดียวกับตัวชี้วัดที่ 12.2.2 การบริโภควัตถุดิบในประเทศ (Domestic Material Consumption: DMC) และการบริโภควัตถุดิบในประเทศต่อหัว (DMC per capita) และต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (GDP) (DMC per GDP) เป้าประสงค์ที่ 12.7 ส่งเสริมแนวปฏิบัติด้านการจัดซื้อจัดจ้างของภาครัฐที่ยั่งยืน ตามนโยบายและการให้ลำดับความสำคัญของประเทศ สำหรับเป้าประสงค์นี้ตัวชี้วัดคือ 12.7.1 จำนวนประเทศที่มีการดำเนินการตามนโยบายและแผนปฏิบัติการด้านการจัดซื้อจัดจ้างของภาครัฐอย่างยั่งยืน ในประเทศไทยการจัดซื้อจัดจ้าง อย่างยั่งยืนนั้นมีแผนและได้ดำเนินการไปแล้ว 2 ระยะ ปัจจุบันกำลังอยู่ในช่วงการเริ่มดำเนินการระยะที่ 3

เป้าประสงค์ที่มีตัวชี้วัดอยู่ในสถานะความยั่งยืนระดับวิกฤติ คือ เป้าประสงค์ที่ 12.4 12.5 และ 12.6 เป้าประสงค์ที่ 12.4 มีรายละเอียดคือ บรรลุเรื่องการจัดการสารเคมีและของเสียทุกชนิดตลอดวงจรชีวิตของสิ่ง

เหล่านั้นด้วยวิธีที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ตามกรอบความร่วมมือระหว่างประเทศที่ตกลงกันแล้ว และลดการปลดปล่อยสิ่งเหล่านั้นออกสู่อากาศ น้ำ และดิน อย่างมีนัยสำคัญ เพื่อจะลดผลกระทบทางลบต่อสุขภาพของมนุษย์และสิ่งแวดล้อมให้มากที่สุด ตัวชี้วัดที่พอมีข้อมูลคือ ตัวชี้วัด 12.4.2 ของเสียอันตรายต่อหัว (สัดส่วนของเสียที่ได้รับการบำบัดของเสีย จำแนกตามประเภทการบำบัด) ตัวชี้วัดนี้ยังไม่ได้มีการคำนวณตามตัวชี้วัดของ SDGs แต่นักวิจัยได้หาข้อมูลประกอบด้านต่าง ๆ มารายงานและพบว่าหลายประเด็นอยู่ในภาวะวิกฤติ เช่น (1) ความเสี่ยงที่จะมีสารเคมีทางการเกษตรตกค้างในเกษตรกรและผู้บริโภคอยู่ที่ร้อยละ 30 ของจำนวนประชากร (2) สัดส่วนของขยะอันตรายจากชุมชนที่จัดการได้ต่อขยะอันตรายทั้งหมดคิดเป็นเพียงร้อยละ 0.042 ในปี พ.ศ. 2558 อย่างไรก็ดี การกำจัดกากอุตสาหกรรมและการกำจัดขยะมูลฝอยติดเชื้ออย่างถูกต้องอาจจัดอยู่ในสถานะความยั่งยืนระดับปานกลาง เพราะสำหรับการกำจัดกากอุตสาหกรรมนั้น ตามรายงานของภาครัฐระบุว่ากำจัดได้ทั้งหมด แต่รายงานอาจต่ำกว่าที่เป็นจริงเพราะยังคงมีข่าวโรงงานอุตสาหกรรมลักลอบทิ้งขยะอุตสาหกรรมแบบผิดกฎหมายอยู่ ส่วนขยะมูลฝอยติดเชื้อนั้นมีการกำจัดอย่างถูกต้องร้อยละ 75 ของขยะติดเชื้อทั้งหมด สำหรับ เป้าประสงค์ 12.5 ซึ่งเป็นเรื่องการลดการเกิดของเสียโดยให้มีการป้องกัน การลดปริมาณการใช้ซ้ำ และการนำกลับมาใช้ใหม่ภายในปี 2573 นั้น จากสถิติในปี พ.ศ.2558 มีขยะเพียง 8.35 ตันที่ถูกนำกลับมาใช้ใหม่ (Recycle) คิดเป็นร้อยละ 31 ของขยะทั้งหมด จัดอยู่ในสถานะความยั่งยืนระดับวิกฤติ สำหรับเป้าประสงค์ที่ 12.6 สนับสนุนให้บริษัทโดยเฉพาะบริษัทข้ามชาติและบริษัทขนาดใหญ่ รับแนวปฏิบัติที่ยั่งยืนไปใช้ และผนวกข้อมูลด้านความยั่งยืนลงในวงจรการรายงานของบริษัทเหล่านั้น ตัวชี้วัด 12.6.1 คือ จำนวนบริษัทที่ตีพิมพ์รายงานความยั่งยืน ในบริบทประเทศไทย มีบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ทั้งหมด 732 บริษัท ปัจจุบันมี 124 บริษัทที่ทำรายงานความยั่งยืน คิดเป็นร้อยละ 16.9 ของบริษัทจดทะเบียน จัดอยู่ในสถานะความยั่งยืนระดับวิกฤติ/ต่ำมาก และท้ายที่สุดเป้าประสงค์ที่อยู่ในสถานะความยั่งยืนระดับต่ำ คือ เป้าประสงค์ที่ 12.8 สร้างหลักประกันว่าประชาชนในทุกแห่งมีข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับความตระหนักถึงการพัฒนาที่ยั่งยืนและวิถีชีวิตที่สอดคล้องกับธรรมชาติภายในปี 2573 ซึ่งในสถานะของประเทศไทยนั้น ได้มีการเริ่มไปบ้างในด้านสิ่งแวดล้อม เทคโนโลยีด้านสิ่งแวดล้อมเพื่อความยั่งยืน และปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง แต่ยังขาดมิติเรื่องของความเป็นพลเมืองโลกและการพัฒนาที่ยั่งยืน

เป้าหมายที่ 13 ปฏิบัติการอย่างเร่งด่วนเพื่อต่อสู้กับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและผลกระทบที่เกิดขึ้น เป้าหมายนี้มีสถานะความยั่งยืนอยู่ในระดับปานกลาง เป้าหมายนี้มีทั้งหมด 3 เป้าประสงค์ ตัวชี้วัดภายใต้เป้าประสงค์เชิงผลลัพธ์ 6 ตัวชี้วัด อยู่ในสถานะความยั่งยืนระดับต่ำเพียง 1 ตัวชี้วัดเท่านั้น อีก 2 ตัวชี้วัดอยู่ในระดับปานกลาง อีก 2 ตัวชี้วัดอยู่ในระดับดี และ 1 ตัวชี้วัดไม่มีข้อมูล ตัวชี้วัดที่มีสถานะความยั่งยืนในระดับดี 2 ตัวชี้วัดได้แก่ ตัวชี้วัดที่ 13.1.2 และ 13.2.1 สำหรับตัวชี้วัด 13.1.2 นั้นคือ จำนวนประเทศที่มีและดำเนินการตามยุทธศาสตร์การลดความเสี่ยงจากภัยพิบัติในระดับชาติที่สอดคล้องกับกรอบการดำเนินงานเซนไดฯ ซึ่งประเทศไทยนั้นเข้าร่วมและรับรองกรอบการดำเนินงานเซนได และมีการวางแผนการดำเนินการภายในประเทศเรียบร้อยแล้ว อย่างไรก็ดียังคงต้องมีการบูรณาการระบบข้อมูลสาธารณภัยมากกว่านี้ และอาศัยองค์ความรู้จากการวิจัยและพัฒนาในการวางแผนและกำหนดนโยบาย สำหรับตัวชี้วัด 13.2.1 คือ

การบูรณาการมาตรการด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศในนโยบาย ยุทธศาสตร์ และการวางแผนระดับชาติ ซึ่งในขณะนี้มีแผนมาตรการด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศแล้ว โดยกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเป็นเจ้าภาพ อย่างไรก็ดี การบูรณาการเรื่องการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศเข้าไปในยุทธศาสตร์ด้านอื่น ๆ หรือกระทรวงอื่น ๆ ยังไม่ชัดเจนนัก

สำหรับตัวชี้วัดที่มีสถานะความยั่งยืนในระดับปานกลาง 2 ตัวชี้วัดนั้นได้แก่ ตัวชี้วัด 13.1.3 และ 13.3.2 สำหรับตัวชี้วัด 13.1.3 นั้น คือ สัดส่วนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีและดำเนินการตามยุทธศาสตร์การลดความเสี่ยงจากภัยพิบัติในระดับท้องถิ่นที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์การลดความเสี่ยงจากภัยพิบัติในระดับชาติ ซึ่งในปัจจุบันนั้นมีแผนยุทธศาสตร์และการดำเนินการในระดับจังหวัดทุกจังหวัดแล้ว ส่วนในระดับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นยังไม่ครอบคลุมทั้งหมด จัดว่าอยู่ในระดับปานกลาง สำหรับตัวชี้วัดที่ 13.3.2 การสื่อสารการเสริมสร้างความเข้มแข็งในการสร้างขีดความสามารถระดับสถาบัน ระบบและบุคคล ในการปรับตัว การบรรเทา การถ่ายทอดเทคโนโลยี และการพัฒนาการปฏิบัติ ประเทศไทยมีหน่วยงานที่รับผิดชอบเรื่องนี้คือ สำนักพัฒนาศักยภาพและเผยแพร่องค์ความรู้ องค์การบริหารจัดการก๊าซเรือนกระจก (องค์การมหาชน) ทำหน้าที่ในการเผยแพร่ความรู้ด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศให้กับหน่วยงานภาครัฐต่าง ๆ และประชาชนทั่วไป อย่างไรก็ดียังไม่สามารถประเมินผลกระทบอันเกิดจากหน่วยงานดังกล่าวได้จึงขอจัดให้ตัวชี้วัดนี้มีสถานะความยั่งยืนอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนตัวชี้วัดสุดท้ายที่มีสถานะความยั่งยืนในระดับต่ำคือตัวชี้วัด 13.3.1 การบูรณาการการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก การปรับตัว การลดผลกระทบ และการเตือนภัยล่วงหน้าในหลักสูตรระดับประถม มัธยม และอุดมศึกษา ทั้งนี้เนื่องจากในประเทศไทยเพิ่งเริ่มมีการนำเรื่องการเตือนภัยล่วงหน้าและการเผชิญสถานการณ์ภัยพิบัติเข้าไปในโรงเรียนนำร่องบางแห่งที่ต้องเผชิญสถานการณ์ภัยพิบัติบ่อยครั้งเท่านั้น แต่ยังไม่ได้เป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตรอย่างเป็นทางการ

เป้าหมายที่ 15 ปกป้อง ฟื้นฟู และสนับสนุนการใช้ระบบนิเวศบนบกอย่างยั่งยืน จัดการป่าไม้อย่างยั่งยืน ต่อสู้การกลายสภาพเป็นทะเลทราย หยุดการเสื่อมโทรมของที่ดินและฟื้นสภาพกลับมาใหม่ และหยุดการสูญเสียความหลากหลายทางชีวภาพ เป้าหมายนี้มีสถานะความยั่งยืนอยู่ในระดับต่ำ เป้าประสงค์ส่วนใหญ่มีสถานะความยั่งยืนอยู่ในระดับต่ำและมีที่อยู่ในระดับปานกลางอยู่บ้าง เป้าประสงค์ที่ตัวชี้วัดมีสถานะความยั่งยืนอยู่ในระดับปานกลางคือเป้าประสงค์ที่ 15.1 สร้างหลักประกันว่าจะมีการอนุรักษ์ การฟื้นฟู และการใช้ระบบนิเวศบนบกและในน้ำจืดในแผ่นดินรวมทั้งบริการทางระบบนิเวศอย่างยั่งยืน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ป่าไม้ พื้นที่ชุ่มน้ำ ภูเขา และเขตแห้งแล้ง โดยเป็นไปตามข้อบังคับภายใต้ความตกลงระหว่างประเทศภายในปี 2563 เป้าประสงค์นี้มีตัวชี้วัด 2 ตัวคือ 15.1.1 สัดส่วนพื้นที่ป่าไม้ต่อพื้นที่ทั้งหมด ปัจจุบันประเทศไทยมีพื้นที่ป่าคิดเป็นร้อยละ 31.6 ของพื้นที่ทั้งหมดของประเทศ โดยเป้าหมายของภาครัฐคือการมีพื้นที่ป่าร้อยละ 40 ของพื้นที่ทั้งหมด ฉะนั้นพื้นที่ป่าในปัจจุบันจึงคิดเป็นร้อยละ 79 ของพื้นที่เป้าหมาย จึงถูกจัดว่ามีสถานะความยั่งยืนอยู่ในระดับปานกลาง อย่างไรก็ดี ปัญหาที่รัฐบาลไทยต้องพิจารณาให้ดีคือการเพิ่มพื้นที่ป่าร้อยละ 40 จะส่งผลกระทบต่อผู้คนกลุ่มที่จนที่สุดที่อาจมีที่ดินทางการเกษตรอยู่ติดพื้นที่ป่า หรือพึ่งพาอาศัยผลผลิตจากป่าเพื่อการดำรงชีพหรือไม่ เพราะถ้าหากส่งผลกระทบ ก็จะกลายเป็นว่าการบรรลุ

เป้าประสงค์นี้กลับส่งผลกระทบต่อเป้าหมายอื่นของ SDGs ด้วย อีกตัวชี้วัดหนึ่งคือ 15.1.2 สัดส่วนของพื้นที่สำคัญสำหรับความหลากหลายทางชีวภาพ ทั้งทางบกและในน้ำจืด ซึ่งถูกปกคลุมไปด้วยพื้นที่คุ้มครอง จำแนกตามประเภทระบบนิเวศ ปัจจุบันในประเทศไทยพื้นที่สำคัญเหล่านี้คิดเป็นร้อยละ 20.26 ของพื้นที่ประเทศ ขาดอีกประมาณร้อยละ 5 ตามเป้าหมายของประเทศ คิดเป็นพื้นที่ประมาณ 16 ล้านไร่ ซึ่งจัดอยู่ในสถานะความยั่งยืนระดับปานกลาง

ตัวชี้วัดอื่น ๆ ของเป้าประสงค์อื่น ๆ อยู่ในสถานะความยั่งยืนระดับต่ำ ทั้งตัวชี้วัด 15.2.1 ความคืบหน้าในการจัดการป่าไม้อย่างยั่งยืน ซึ่งอยู่ในระดับต่ำเพราะว่ายังมีตัวชี้วัดย่อยของ IUCN ที่ยังขาดอยู่และกรมป่าไม้และกรมอุทยานฯ ยังคงใช้กฎหมายเป็นหลักในการจัดการป่า ทำให้มีโอกาสเกิดการขัดแย้งสูง ตัวชี้วัด 15.3.1 สัดส่วนพื้นที่เสื่อมโทรมต่อพื้นที่ทั้งหมด โดยในปี พ.ศ. 2544 มีสัดส่วนที่ดินศักยภาพต่ำถึงร้อยละ 60.09 ของพื้นที่ทั้งหมดของประเทศ ตัวชี้วัดที่ 15.5.1 ใช้ Red list index of Species Survival ซึ่งจากข้อมูลจากรายงาน SDG Index พบว่าได้ค่าดัชนีเท่ากับ 0.8 (ดัชนีมีค่าอยู่ในช่วง 0-1) ซึ่งรายงานดังกล่าวจัดให้อยู่ในสถานะวิกฤติ ตัวชี้วัดที่ 15.6.1 จำนวนประเทศที่มีการยอมรับกรอบกฎหมายกรอบการบริหารจัดการและกรอบนโยบายเพื่อสร้างความมั่นใจในความเป็นธรรม และความเท่าเทียมในการแบ่งปันผลประโยชน์ ซึ่งในข้อนี้ประเทศไทยได้ลงนามในพิธีสารนาโงย่าแล้ว แต่ข้อมูลยังไม่ชัดเจนเรื่องการนำไปปฏิบัติต่อ ตัวชี้วัดที่ 15.8.1 สัดส่วนประเทศที่ได้ใช้กฎหมายระดับชาติที่เกี่ยวข้องและปกป้องทรัพยากรอย่างเพียงพอหรือควบคุมชนิดพันธุ์ต่างถิ่นที่ถูกรุกราน ซึ่งในประเทศไทยมีกฎหมายมาเป็นเวลานานแล้ว แต่อาจยังมีปัญหาเรื่องการบังคับใช้ เนื่องจากปัญหาพืชสัตว์ต่างถิ่นรุกรานยังมีปรากฏอยู่ให้เห็นทั่วไป และตัวชี้วัดที่ 15.9.1 ความก้าวหน้าของการสร้างเป้าประสงค์ระดับชาติตามที่ระบุไว้ในแผนยุทธศาสตร์ความหลากหลายทางชีวภาพ ค.ศ. 2011-2020 (Strategic Plan for Biodiversity 2011-2020) เป้าประสงค์ที่ 2 ของ Aichi Biodiversity ซึ่งในปัจจุบัน ซึ่งในประเทศไทยมีการจัดทำแผนปฏิบัติการจัดการความหลากหลายทางชีวภาพ พ.ศ. 2560-2564 แล้ว แต่ยังไม่ปรากฏการณ์บังคับใช้ที่ชัดเจน

2.4.3 การจัดประเภทเป้าประสงค์ SDGs เชิงยุทธศาสตร์

หลังจากที่เราพอทราบสถานะของเป้าหมาย SDGs ทั้ง 12 สถานะที่ผ่านการทำวิจัยมาแล้วในปีที่ผ่านมา ขั้นตอนต่อไปคือการระบุให้เห็นในเชิงยุทธศาสตร์ว่าเป้าประสงค์ใดควรขับเคลื่อนต่อไปอย่างไร สาเหตุที่การจัดประเภทและร่างข้อเสนอเชิงยุทธศาสตร์จะต้องลงมาระบุที่ระดับเป้าประสงค์เป็นเพราะเป้าประสงค์ของ SDGs คือรายละเอียดของเป้าหมายนั้น ๆ คือภาพฝันที่ผ่านการเจรจาต่อรองผ่านเวทีต่าง ๆ ตั้งแต่ Rio+12 ในปี พ.ศ. 2555 จนถึงปี 2558และเป็นที่ยอมรับร่วมกันแล้ว ฉะนั้นการดำเนินการใด ๆ ก็ตามต้องพิจารณาที่รายละเอียดของเป้าประสงค์เป็นหลัก

จากข้อมูลที่ได้จากรายงาน 12 ฉบับ รายงานสังเคราะห์ฉบับนี้จัดประเภทเป้าประสงค์ของทั้ง 12 เป้าหมายออกเป็น 3 ประเภท ประเภทที่ 1 คือ **เป้าประสงค์ที่ใกล้บรรลุเป้าหมาย (Quick-Win targets)** ซึ่งเป้าประสงค์นี้หากให้ความสำคัญและจัดสรรทรัพยากรให้แล้วมีโอกาสบรรลุสูงมากในระยะสั้น เป้าประสงค์

เหล่านี้คือเป้าประสงค์ที่อยู่ในสถานะความยั่งยืนระดับดีหรือดีมาก(บรรลุเป้าหมายแล้ว) ดังที่แสดงเอาไว้ในตารางที่ 2-6 ประเภทที่ 2 คือ**เป้าประสงค์เร่งด่วน (Urgent targets)** ซึ่งเป้าประสงค์เหล่านี้อยู่ในสถานะความยั่งยืนระดับต่ำหรือกระทั่งวิกฤติ จำเป็นต้องได้รับการให้ความสำคัญในการหาสาเหตุและแก้ปัญหาอย่างเร่งด่วน ดังที่แสดงเอาไว้ในตารางที่ 2-7 ประเภทที่ 3 คือ **เป้าประสงค์ที่เป็นจุดบอด (Blind-spot targets)** ซึ่งก็คือเป้าประสงค์หรือบางแง่มุมของเป้าประสงค์นั้นที่ยังไม่มีข้อมูล ทำให้เราไม่ทราบเสียด้วยซ้ำว่าปัจจุบันสถานะของประเด็นเหล่านั้นเป็นอย่างไร ไม่มีข้อมูลในระดับที่นักวิจัยของโครงการทั้ง 12 โครงการไม่สามารถหาข้อมูลจากแหล่งอื่นมาทดแทนได้ด้วย เป้าประสงค์เหล่านี้แสดงเอาไว้ในตารางที่ 2-8

ตารางที่ 2-6 เป้าประสงค์ที่ใกล้บรรลุเป้าหมาย (Quick-Win targets)

เป้าประสงค์	ประเด็น Quick-win ของเป้าประสงค์นั้น	สถานะ
1.1	การขจัดความยากจนขั้นรุนแรง (1.1.1)	ดีมาก
1.3	ความครอบคลุมของประชากรที่ได้รับความคุ้มครองทางสังคมขั้นพื้นฐาน (1.3.1)	ดี
1.4	ความครอบคลุมของประชากรที่เข้าถึงบริการขั้นพื้นฐาน (1.4.1)	ดี
1.5	การมียุทธศาสตร์การลดความเสี่ยงจากภัยพิบัติ ระดับประเทศและระดับท้องถิ่น (1.5.3)	ดีมาก
4.1	การเข้าถึงและร้อยละของนักเรียนที่สำเร็จการศึกษาชั้น ป.3 ป. 6 และ ม.3 (เฉพาะด้านปริมาณเท่านั้น) (4.1.1a, 4.1.1b, 4.1.1c)	ดี
4.2	การเข้าถึงการพัฒนา การดูแล และการจัดการศึกษาก่อนประถมศึกษา (ปฐมวัย) ของเด็กชายและเด็กหญิง (4.2.1, 4.2.2)	ดี
4.5	ความเท่าเทียมกันระหว่างเพศในการเข้าถึงการศึกษา (4.5.1)	ดีมาก
5.1	ความเท่าเทียมกันในการเข้าถึงการศึกษาและบริการด้านสุขภาพระหว่างเพศสภาพ	ดี
7.1	การเข้าถึงพลังงานไฟฟ้า (7.1.1)	ดีมาก
8.5	ความเท่าเทียมกันด้านรายได้เฉลี่ยรายชั่วโมงของผู้มีงานทำจำแนกตามเพศ (8.5.1) และอัตราการว่างงานจำแนกตามเพศ (8.5.2)	ดี
8.7	ร้อยละและจำนวนของเด็กอายุ 5-17 ปีที่เป็นแรงงานเด็ก จำแนกตามเพศและกลุ่มอายุ (8.7.1)	ดี
8.10	การเข้าถึงบริการทางการเงิน ทั้งผ่านทางสาขาธนาคารพาณิชย์และตู้เอทีเอ็ม (8.10.1) และบัญชีธนาคารผ่านระบบโทรศัพท์เคลื่อนที่ (8.10.2)	ดี

ตารางที่ 2-7 เป้าประสงค์เร่งด่วน (Urgent targets)

เป้าประสงค์	ประเด็นเร่งด่วนของเป้าประสงค์นั้น	สถานะ
2.2	สภาวะทุพโภชนาการของเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี โดยเฉพาะภาวะแคระแกร็น อ้วน และภาวะโลหิตจางในหญิงมีครรภ์	ต่ำ
2.3	มูลค่าการผลิตต่อหน่วยแรงงาน (2.3.1) *ข้อมูลยังไม่ได้จำเพาะเจาะจงกับภาคเกษตร	วิกฤติ
2.4	สัดส่วนหรือร้อยละของพื้นที่เกษตรมีการทำเกษตรกรรมแบบยั่งยืน (2.4.1)	วิกฤติ
4.1	คุณภาพการศึกษาในทุกระดับ (4.1.1d, 4.1.1e, 4.1.1f,)	วิกฤติ
4.4	ร้อยละของผู้มีงานทำที่ใช้คอมพิวเตอร์และอินเตอร์เน็ต (4.4.1b และ 4.4.1c)	ต่ำ
5.2	การกระทำรุนแรง และการกระทำรุนแรงทางเพศต่อเด็กและสตรี	ต่ำ
5.4	การให้คุณค่าต่อการทำงานบ้านแบบไม่ได้รับค่าจ้างและการรับผิดชอบร่วมกันภายในครัวเรือน	ต่ำ
5.5	ความเท่าเทียมในด้านโอกาสการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจทางการเมืองของผู้หญิง (5.5.1)	วิกฤติ
5.6	ปัญหาแม่วัยใส (อัตราส่วนวัยรุ่นหญิงที่ตั้งครรภ์อายุระหว่าง 15-19 ปี	ต่ำ
7.2	สัดส่วนของการใช้พลังงานทดแทนต่อการใช้พลังงานขั้นสุดท้าย (7.2.1)	วิกฤติ
7.3	ประสิทธิภาพการใช้พลังงาน (ค่าความเข้มของการใช้พลังงาน)	ต่ำ
8.2	อัตราการเติบโตเฉลี่ยต่อปีของผลิตภาพแรงงาน (GDP/ประชากรผู้มีงานทำ) (8.2.1)	ต่ำ
8.5	อัตราการว่างงานของคนพิการ	วิกฤติ
8.8	อัตราการเกิดอุบัติเหตุจำแนกตามเพศโดยเพศชายมีอัตราความถี่การเกิดอุบัติเหตุสูงกว่า (8.8.1) และ การที่ไทยยังไม่ได้ให้สัตยาบันกับองค์กรแรงงานระหว่างประเทศเรื่องเสรีภาพการสมาคม และสิทธิการต่อรองร่วม	ต่ำ
9.2	มูลค่าเพิ่มของภาคอุตสาหกรรมการผลิต และสัดส่วนของการจ้างงานในอุตสาหกรรมการผลิตคิดเป็นสัดส่วนของการจ้างงานทั้งหมด	ต่ำ
9.3	สัดส่วนมูลค่าเพิ่มของอุตสาหกรรมขนาดเล็กต่อมูลค่าเพิ่มของอุตสาหกรรมทั้งหมด (9.3.1) และการเข้าถึงทรัพยากรทางการเงินของอุตสาหกรรมขนาดเล็ก (9.3.2)	ต่ำ
9.5	จำนวนผู้ทำงานวิจัยและพัฒนาต่อประชากร 1 ล้านคน (9.5.2) และการใช้จ่ายในภาคสาธารณะและเอกชนในการวิจัยพัฒนา (9.5.1)	วิกฤติ

12.4	ความเสี่ยงที่จะมีสารเคมีตกค้างในเกษตรกรและผู้บริโภค และ สัดส่วนขยะอันตรายจากชุมชนที่จัดการได้ต่อขยะอันตรายทั้งหมด	วิกฤติ
12.5	อัตราการนำขยะกลับมาใช้ใหม่ (Recycle Rate) ของประเทศ (12.5.1)	วิกฤติ
12.6	จำนวนบริษัทที่เผยแพร่รายงานความยั่งยืน (12.6.1)	วิกฤติ
12.8	การดำเนินงานเพื่อให้มีการศึกษาเรื่องความเป็นพลเมืองโลก การพัฒนาที่ยั่งยืน และการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศในระบบการศึกษา (12.8.1)	ต่ำ
13.3	การบูรณาการการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก การปรับตัว การลดผลกระทบ และการเตือนภัยล่วงหน้าในหลักสูตรระดับประถม มัธยม และอุดมศึกษา (13.3.1)	ต่ำ
15.2	ความคืบหน้าในการจัดการป่าไม้อย่างยั่งยืน ที่ปัจจุบันการดำเนินการของรัฐโดยใช้กฎหมายเป็นหลักมีโอกาสทำให้เกิดความขัดแย้งสูงและอาจส่งผลต่อชุมชนใกล้เคียงป่า (15.2.1)	ต่ำ
15.3	สัดส่วนของพื้นที่เสื่อมโทรมต่อพื้นที่ทั้งหมด (15.3.1)	ต่ำ
15.6	การบังคับใช้กฎหมาย การบริหาร และกรอบนโยบายเพื่อให้เกิดประโยชน์ร่วมกันอย่างยุติธรรมและเท่าเทียม (15.6.1)	ต่ำ
15.8	การมีกฎหมายและทรัพยากรเพื่อการป้องกันหรือควบคุมชนิดพันธุ์ต่างถิ่นที่รุกราน และการบังคับใช้กฎหมายและดำเนินการในประเด็นดังกล่าว (15.8.1)	ต่ำ
15.9	ความก้าวหน้าในการกำหนดเป้าประสงค์ของประเทศให้สอดคล้องกับเป้าประสงค์ที่ 2 ของ Aichic Biodiversity และการนำแผนปฏิบัติการที่เกี่ยวข้องไปปฏิบัติ	ต่ำ

ตารางที่ 2-8 เป้าประสงค์ที่เป็นจุดบอด (Blind-spot targets)

เป้าประสงค์	ประเด็น/ตัวชี้วัดที่ขาดข้อมูลของเป้าประสงค์นั้น	สถานะ
1.2	สัดส่วนประชากรผู้ชายและผู้หญิง และเด็ก ที่อาศัยอยู่ภายใต้เส้นความยากจนในทุกมิติตามนิยามแต่ละประเทศ	n/a
1.4	สัดส่วนของประชากรผู้ใหญ่ที่มีเอกสารสิทธิถูกต้องตามกฎหมายรับรองการถือครองที่ดิน และประชากรเหล่านี้ทราบถึงสิทธิของตนเหนือที่ดินที่ตนถือครอง จำแนกตามเพศ และประเภทการถือครอง	n/a
1.5	ผลกระทบจากภัยพิบัติในรูปของจำนวนประชากรที่ เสียชีวิต สูญหายและได้รับผลกระทบ (1.5.1) และการสูญเสียทางเศรษฐกิจจากภัยพิบัติ (1.5.2)	n/a

2.3	รายได้เฉลี่ยของผู้ผลิตอาหารขนาดเล็ก จำแนกตามเพศ และสถานะพื้นเมือง (2.3.2)	n/a
2.5	ความหลากหลายและความสมบูรณ์ของพันธุกรรมพืชและสัตว์สำหรับความมั่นคงทางอาหารและการเกษตร (2.5.1) และสัดส่วนของพันธุพืชพันธุ์สัตว์ท้องถิ่นที่แบ่งตามหมวดหมู่ด้านความเสี่ยง (2.5.2)	n/a
4.3	อัตราการเข้าเรียนของเยาวชนและผู้ใหญ่ ทั้งในระบบ นอกระบบการศึกษา รวมถึงการอบรมในช่วง 12 เดือนที่ผ่านมา	n/a
4.4	สัดส่วนของเยาวชนและผู้ใหญ่ที่มีทักษะทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร จำแนกตามประเภททักษะ	n/a
4.7	ข้อมูลที่ทำให้ทราบถึงภาพรวมการดำเนินการด้านการจัดการศึกษาเพื่อความเป็นพลเมืองโลก และการพัฒนาที่ยั่งยืน ทั้งในมิติของนโยบายการศึกษา หลักสูตร ระดับการศึกษาของครู และการประเมินผลนักเรียน (4.7.1)	n/a
8.4 และ 12.2	สถานะเกี่ยวกับ Material Footprint (MF), MF per capita, and per GDP, (8.4.1) และ Domestic Material Consumption (DMC), DMC per capita และ DMC per GDP (หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกำลังจัดทำข้อมูล)	n/a
8.9	ข้อมูลทางเศรษฐกิจด้านการท่องเที่ยว โดยเฉพาะจำนวนงานในอุตสาหกรรมท่องเที่ยว และอัตราการเติบโตของงานที่ จำแนกตามเพศ	n/a
9.1	ข้อมูลการเข้าถึงโครงสร้างพื้นฐานด้านการขนส่งของประชากรในรูปของสัดส่วนของประชากรชนบทที่อาศัยอยู่ภายในระยะ 2 กิโลเมตรจากถนนที่ใช้งานได้ทุกฤดู (9.1.1)	n/a
9.4	ข้อมูลเกี่ยวกับปริมาณการปล่อยก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ต่อหน่วยมูลค่าเพิ่มของการผลิตในภาคอุตสาหกรรม (9.4.1) (หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกำลังจัดทำข้อมูล)	n/a
12.3	สถานะของการสูญเสียอาหาร ทั้งด้าน food lose และ food waste ในประเทศไทย (หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกำลังจัดทำข้อมูล)	n/a
12.4	สถานะของการจัดการสารเคมีและของเสียทุกชนิดด้วยวิธีที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม และสถิติของเสียอันตรายต่อหัว ที่ได้รับการบำบัด จำแนกตามประเภทการบำบัด (12.4.2)	n/a
13.1	สถานะของขีดความสามารถในการปรับตัวต่ออันตรายและภัยพิบัติทางธรรมชาติในรูปแบบของ สถิติเกี่ยวกับ จำนวนผู้เสียชีวิต สูญหาย และผู้ได้รับผลกระทบจากภัยพิบัติต่อประชากร 100,000 คน	n/a
15.4	สถานะของระบบนิเวศภูเขาและความหลากหลายทางชีวภาพของระบบเหล่านี้ในรูปแบบของ ขอบเขตของพื้นที่คุ้มครองที่มีความสำคัญต่อความหลากหลายทางชีวภาพบนภูเขา (15.4.1) และดัชนีพื้นที่ภูเขาสีเขียว (Mountain Green Cover Index) (15.4.2)	n/a

15.7	สถานะที่ของการล่าและขนย้ายพันธุ์พืชและสัตว์คุ้มครอง ในรูปของสัดส่วนการค้าสัตว์ป่าโดยการถูกลับลอบนำเข้าหรือถูกค้าอย่างผิดกฎหมาย (15.7.1)	n/a
SDG 14	เป้าประสงค์ส่วนใหญ่ของ SDG14 ยังไม่มีความพร้อมด้านข้อมูลในการประเมินสถานะ (ยกเว้นเป้าประสงค์ 14.2.1 และ เป้าประสงค์ 14.4.1 ที่มีข้อมูล)	n/a
SDG 16	เป้าประสงค์ส่วนใหญ่ของ SDG16 ยังไม่มีความพร้อมด้านข้อมูลในการประเมินสถานะ (ยกเว้นตัวชี้วัดของเป้าประสงค์ที่ 16.3 (16.3.2), 16.9 (16.9.1) และ 16.10 (16.10.2)	n/a

จากตารางข้างต้น ผู้วิจัยมีข้อเสนอในการดำเนินการต่อเป้าประสงค์แต่ละประเภทดังนี้

1) เป้าประสงค์ที่ใกล้บรรลุเป้าหมาย (Quick-Win Targets) – เป้าประสงค์กลุ่มนี้เป็นเป้าประสงค์ที่สถิติในภาพรวมชี้ให้เห็นว่าเป้าประสงค์นั้นแทบจะบรรลุทั้งหมดแล้ว สิ่งที่ควรจะดำเนินการต่อเป้าประสงค์ประเภทนี้มี 3 ส่วน

ส่วนที่ 1: จัดสรรทรัพยากรที่จำเป็นในการทำให้เป้าประสงค์เหล่านี้ที่อยู่ในสถานะ “ดี” คือ ใกล้จะบรรลุเป้าหมาย สามารถบรรลุเป้าหมายได้โดยเร็ว

ส่วนที่ 2: สำหรับเป้าประสงค์ที่อยู่สถานะ “ดีมาก” นั้น ภาครัฐควรทำให้มั่นใจว่า กลุ่มคนที่ยากจนที่สุดและชายขอบที่สุดเป็นกลุ่มที่ได้รับประโยชน์จากเป้าประสงค์เหล่านี้ด้วย ในประเทศรายได้ปานกลางขั้นสูงอย่างประเทศไทยนั้น กลุ่มคนทียากจนที่สุดและชายขอบนั้นมีปริมาณไม่มาก ฉะนั้นเมื่อพิจารณาในระดับทั้งประเทศ อาจจะมีสัดส่วนไม่ถึงร้อยละ 1 เสียด้วยซ้ำ อย่างไรก็ดี เนื่องจากคนกลุ่มนี้นี่เองที่เป็นกลุ่มเป้าหมายสำคัญของ SDGs ฉะนั้นเมื่อประเทศไทยตอบโจทย์เป้าหมายคนกลุ่มใหญ่ได้แล้ว รัฐบาลและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่เกี่ยวข้องควรจะหันมาให้ความสนใจกับคนกลุ่มที่มักถูกทิ้งไว้ข้างหลัง เช่น กลุ่มคนพิการ คนไร้บ้าน คนไร้รัฐ เป็นต้น โดยอาศัยรัฐต้องสร้างความร่วมมือกับองค์กรภาคประชาสังคม (CSOs) ที่ทำงานกับคนกลุ่มเหล่านี้เพื่อที่บริการของรัฐที่จำเป็น จะได้เข้าถึงคนเหล่านี้ได้มากขึ้น

ส่วนที่ 3: มอบหมายหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ติดตามสถานการณ์ของเป้าประสงค์เหล่านี้ ให้ยังคงอยู่ในสถานะที่ยั่งยืนต่อไป ในการติดตามสถานการณ์เหล่านี้ควรอาศัยความร่วมมือกับภาคส่วนอื่น ๆ โดยเฉพาะภาคประชาสังคม (CSOs) และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่เกี่ยวข้องโดยตรง ผ่านพื้นที่การมีส่วนร่วมที่หลากหลาย เพื่อให้ปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นสะท้อนมาสู่ภาครัฐได้โดยเร็ว นำไปสู่การแก้ไขปัญหาที่ทันท่วงทีต่อไป

2) เป้าประสงค์ที่เร่งด่วน (Urgent Targets) – เป้าประสงค์กลุ่มนี้เป็นเป้าประสงค์ที่สถิติภาพรวมชี้ว่าอยู่ในสภาวะวิกฤติหรือมีระดับความยั่งยืนต่ำ เป้าประสงค์เหล่านี้ควรเป็นเป้าประสงค์ที่ภาครัฐให้ความสำคัญอย่างยิ่ง และดึงภาคส่วนต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องโดยเฉพาะภาควิชาการและภาคประชาสังคมเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนทุกระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1– รัฐอาจจัดสรรทรัพยากรไปเพื่อการศึกษาวิจัยเพื่อให้เข้าใจสภาพปัญหาและสาเหตุให้ชัดเจนมากขึ้น พร้อมทั้งลงทุนในปัจจัยที่สำคัญต่อการบรรลุเป้าประสงค์เหล่านี้ รวมถึงอาจทำการ

พิจารณาและแก้ไขกฎหมายหรือปรับโครงสร้างองค์กรที่เกี่ยวข้องเพื่อให้การบรรลุเป้าประสงค์เหล่านี้มีประสิทธิภาพมากขึ้น บางเป้าประสงค์ที่ต้องการการวิจัยพัฒนาเชิงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรม ก็ควรจะต้องเริ่มดำเนินการตั้งแต่ช่วงระยะแรก

ระยะที่ 2– ภาครัฐเริ่มดำเนินการในระดับมหภาคก่อน กล่าวคือ มุ่งดำเนินการเพื่อให้สถานะในภาพรวมของเป้าประสงค์นั้น ๆ พัฒนาไปในระดับที่ดีขึ้น ยั่งยืนขึ้น หากพูดถึงกลุ่มเป้าหมายหรือพื้นที่เป้าหมายก็คือ มุ่งที่กลุ่มเป้าหมาย/ประชากรส่วนใหญ่ของประเทศหรือพื้นที่เป้าหมายที่มีผลกระทบสูง ก่อน

ระยะที่ 3 – ภาครัฐมุ่งเน้นกลุ่มเป้าหมายที่เป็นกลุ่มที่ยากจนที่สุด ชายขอบที่สุด หรือพื้นที่ที่ห่างไกลที่สุด เพื่อให้แน่ใจว่าไม่มีใครถูกทิ้งไว้ข้างหลัง ในระยะนี้ การทำงานอย่างเข้มข้นกับองค์กรภาคประชาสังคมเพื่อให้เข้าถึงกลุ่มคนที่รัฐมักเข้าไม่ถึงจะมีความสำคัญอย่างยิ่งยวด

แน่นอนว่าเป้าประสงค์แต่ละข้อนั้นมีลักษณะจำเพาะเจาะจง ทั้งในแง่กลุ่มเป้าหมาย พื้นที่ หรือกระทั่งวิธีการในการบรรลุเป้าประสงค์ เทคโนโลยี นวัตกรรม กฎหมาย และตัวละครที่เกี่ยวข้อง และแต่ละระยะนั้นอาจจะแตกต่างกันไปในแต่ละเป้าประสงค์ เช่น บางเป้าประสงค์ที่อยู่ในสถานะวิกฤติอาจยังขาดการศึกษาที่เป็นระบบ เช่น ประเด็นผลิตภาพของแรงงานรายสาขาอุตสาหกรรม เป้าประสงค์ลักษณะนี้ก็อาจจะต้องเริ่มตั้งแต่ระยะที่ 1 เพื่อทำความเข้าใจสถานะของปัญหาและสาเหตุ เป็นต้น ระยะของการศึกษานี้อาจจะสั้นหรือยาวก็ได้ แต่ไม่ควรศึกษานานจนเกินไป บางเป้าประสงค์ที่อยู่ภาวะวิกฤติอาจจะมีพื้นฐานการศึกษาและความเข้าใจปัญหาอยู่แล้ว แต่ยังขาดการจัดการแก้ปัญหาอย่างจริงจังและขาดทรัพยากร ก็อาจจะขยับเข้าระยะที่ 2 แล้วดำเนินการได้เลย เป็นต้น หรือบางเป้าประสงค์มีความจำเพาะเจาะจงกับกลุ่มคนชายขอบ/เปราะบาง ก็ดำเนินการระยะที่ 3 เลยก็ได้เช่นกัน

3) เป้าประสงค์ที่เป็นจุดบอด (Blind-spot Targets) – เป้าประสงค์เหล่านี้ส่วนใหญ่เป็นเป้าประสงค์หรือเป้าหมายที่ไม่เคยได้รับความสนใจอย่างจริงจังมาก่อน (เช่นเป้าหมายที่ 14 ว่าด้วยเรื่องระบบนิเวศในทะเล มหาสมุทรและชายฝั่ง) หรือมีลักษณะที่เปราะบางต่อความขัดแย้งสูง หรือภาครัฐเป็นผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในเป้าหมายนั้น (เช่น เป้าหมายที่ 16 ด้านสันติภาพ สถาบันที่เข้มแข็งและความยุติธรรม) บางเป้าประสงค์จำเป็นต้องอาศัยข้อมูลจากหลายแหล่ง จากหลายหน่วยงานทั้งระดับกรมและกระทรวง ทำให้ไม่อาจทราบข้อมูลในภาพรวมได้

เป้าประสงค์ประเภทนี้จำเป็นต้องอาศัยการดำเนินการที่ค่อนข้างพิเศษกว่าการดำเนินงานปกติที่ทำโดยหน่วยงานที่รับผิดชอบ สำหรับเป้าประสงค์ที่มีหน่วยงานรับผิดชอบอยู่แล้วเพียงแต่ประเด็นเหล่านี้อาจไม่ได้อยู่ในความสนใจของภาครัฐ การดำเนินการก็ควรจะเป็นในแนวของการจัดสรรทรัพยากรที่มีอยู่มาให้กับหน่วยงานที่รับผิดชอบมากขึ้นเพื่อดำเนินการศึกษาสถานะและดำเนินการเพื่อบรรลุเป้าประสงค์นั้น ๆ สำหรับเป้าประสงค์ที่เปราะบางต่อความขัดแย้งสูง ๆ หรือภาครัฐเป็นผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในเป้าหมายนั้นด้วย ภาครัฐควรต้องเปิดใจกว้างและดึงเอาภาควิชาการและภาคประชาสังคมเข้ามามีบทบาทสำคัญ ตั้งเป็นคณะทำงานในการทำข้อมูลเกี่ยวกับสถานการณ์ของเป้าประสงค์นั้น ๆ และภาครัฐเป็นผู้อำนวยความสะดวกด้านข้อมูลแทน ซึ่งในการที่จะให้ภาครัฐที่เกี่ยวข้องให้ข้อมูลนั้น จำเป็นต้องมีคำสั่งการมาจากคณะกรรมการเพื่อการพัฒนาที่

ยั่งยืน (กพย.) หรืออย่างน้อยที่สุดคือ จากอนุกรรมการขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (อนุกรรมการชุดที่ 1) เพื่อบังคับให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้ความร่วมมือและให้ข้อมูลกับคณะทำงานที่ตั้งขึ้น ส่วนเป้าประสงค์ที่ต้องอาศัยข้อมูลจากหลายแหล่งเพราะต้องบูรณาการข้อมูลจากหลายฝ่ายเข้าด้วยกัน อนุกรรมการขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (อนุกรรมการชุดที่ 1) ควรทำหน้าที่เป็นเจ้าภาพดึงทุกฝ่ายมาปรึกษาหารือและมอบหมายให้มีการดำเนินการเชื่อมประสานด้านข้อมูลต่อไป

2.4.4 เปรียบเทียบกับผลการจัดลำดับความสำคัญ 30 เป้าประสงค์

โครงการประสานงานการวิจัยเพื่อสนับสนุนการพัฒนาทียั่งยืน (SDG Move) มีส่วนร่วมกับกระบวนการจัดลำดับความสำคัญเป้าประสงค์ 30 เป้าประสงค์ ที่สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติเป็นเจ้าภาพ เมื่อช่วงปลายปี พ.ศ. 2559 การจัดลำดับครั้งนั้น อาศัยกระบวนการการมีส่วนร่วมจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง นักวิชาการ ภาคประชาสังคม ที่ทำงานในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับเป้าหมายและเป้าประสงค์ต่าง ๆ โดยขอให้หน่วยงานส่งผู้ที่มีความเชี่ยวชาญในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับเป้าหมายนั้น ๆ มาให้ความเห็นว่าในเป้าหมายนั้น เป้าประสงค์ใดบ้างที่มีความพร้อมและมีความสำคัญ ซึ่งในมิติความสำคัญนั้นมีการแบ่งมิติย่อยออกเป็นมิติความเร่งด่วนและมิติผลกระทบด้วย ส่วนด้านความพร้อมก็จะจำแนกออกเป็น 4 มิติ ประกอบด้วย ความพร้อมด้านความรู้ ข้อมูล กฎหมาย ทรัพยากร และด้านการรับรู้ของสังคม ในกระบวนการดังกล่าว ผู้ที่เข้าร่วมจะต้องช่วยกันให้คะแนนแต่ละเป้าประสงค์ 1 ถึง 5 ในมิติต่าง ๆ ข้างต้น แต่เนื่องจากในการให้คะแนนแต่ละเป้าหมาย ทำโดยคนคนละกลุ่มกัน จึงไม่สามารถเปรียบเทียบคะแนนกันโดยตรงได้ ผู้จัดจึงมิได้ใช้คะแนนดิบที่ได้แต่อาศัยกระบวนการทางสถิติ (Z-score) เพื่อให้การจัดลำดับความสำคัญของเป้าประสงค์ในแต่ละเป้าหมายสามารถนำมาเปรียบเทียบกันได้ หลังจากจัดลำดับใหม่ด้วยคะแนน Z-score แล้ว จึงเลือกเป้าประสงค์ที่มีความสำคัญและมีความพร้อมออกมาได้ 30 เป้าประสงค์ คิดเป็นประมาณร้อยละ 24 ของเป้าประสงค์เชิงผลลัพธ์ทั้งหมด

อย่างไรก็ดี เมื่อนำเป้าประสงค์ 30 เป้าประสงค์ที่สำคัญมาเปรียบเทียบกับคะแนนสถานะความยั่งยืนของเป้าประสงค์นั้น ๆ ที่ได้จากการทำวิจัยสถานะเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน ฯ ทั้ง 12 โครงการแล้ว ตามที่แสดงไว้ในตาราง 4-6 (ด้านล่าง) พบว่า ทั้ง 30 เป้าประสงค์ที่จัดลำดับมาได้นั้น ไม่มีความสอดคล้องกับสถานะความยั่งยืนแต่อย่างใด หมายถึงใน 30 เป้าประสงค์นี้มีสถานะความยั่งยืนตั้งแต่ระดับดีมากไปจนถึงระดับวิกฤติและไม่มีข้อมูล

ถึงกระนั้นก็ตาม ความไม่สอดคล้องกันนี้ยังไม่สามารถสรุปได้ว่า เป้าประสงค์ทั้ง 30 เป้าประสงค์มีปัญหา แต่ในเบื้องต้น ความไม่สอดคล้องที่เกิดขึ้นอาจอธิบายได้ว่า เป้าประสงค์ทั้ง 30 เป้าประสงค์ที่ผ่านการจัดลำดับความสำคัญมาแล้วนั้นถูกจัดบนพื้นฐานของหลายเกณฑ์ประกอบกันทั้งความสำคัญและความพร้อม มิใช่เฉพาะสถานะความยั่งยืนของเป้าหมายนั้น หากว่ากันตามจริงแล้ว สถานะความยั่งยืนของเป้าประสงค์นั้นมิได้ถูกนำมาพิจารณาโดยตรงในกระบวนการจัดลำดับความสำคัญเสียด้วยซ้ำ แต่แฝงอยู่ในมิติความ

“เร่งด่วน” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของมิติความสำคัญ ฉะนั้นความไม่สอดคล้องที่เกิดขึ้นอาจเป็นสิ่งที่คาดหวังได้ว่าจะเกิดขึ้น

อย่างไรก็ดี ผู้วิจัยคิดว่า การจัดประเภทของเป้าประสงค์จากรายงานสังเคราะห์ฉบับนี้อาจมีความเหมาะสมกับการดำเนินการเพื่อบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนมากกว่าเป้าประสงค์ 30 เป้าประสงค์ เพราะข้อมูลที่นำมาใช้ในการจัดประเภทของเป้าประสงค์นั้นเป็นการจัดประเภทที่มีข้อมูลรองรับและมีความชัดเจนในแง่ของมิติที่ใช้ในการจัดประเภท คือ สถานะความยั่งยืนของเป้าประสงค์นั้น เท่านั้น ซึ่งอาจถือได้ว่าเป็น baseline สำหรับการขับเคลื่อน SDGs ต่อไปได้

ตารางที่ 2-7: สถานะของ 30 เป้าประสงค์ที่สำคัญจำแนกตามกลุ่มเป้าหมาย (5Ps)

เป้าประสงค์	สถานะ	เป้าประสงค์	สถานะ
เป้าประสงค์ในเป้าหมายกลุ่ม PEOPLE (1, 2, 3, 4 และ 5)			
1.3 ดำเนินการให้เป็นผลตามระบบและมาตรการคุ้มครองทางสังคมที่เหมาะสมของแต่ละประเทศ และให้ครอบคลุมถึงกลุ่มที่ยากจนและเปราะบางภายในปี 2573	ดี	3.4 ลดการตายก่อนวัยอันควรจากโรคไม่ติดต่อให้ลดลงหนึ่งในสาม ผ่านการป้องกันและการรักษาโรค และสนับสนุนสุขภาพจิตและความเป็นอยู่ที่ดี ภายในปี 2075	
2.1 ยุติความหิวโหยและสร้างหลักประกันให้ทุกคนโดยเฉพาะคนที่ยากจนและอยู่ในภาวะเปราะบางอันรวมถึงทารกได้เข้าถึงอาหารที่ปลอดภัย มีโภชนาการ และเพียงพอตลอดทั้งปี ภายในปี 2573	ปานกลาง	3.5 เสริมสร้างการป้องกันและการรักษาการใช้สารในทางที่ผิด ซึ่งรวมถึงการใช้ยาเสพติดในทางที่ผิดและการใช้แอลกอฮอล์ในทางอันตราย	
2.4 สร้างหลักประกันว่าจะมีระบบการผลิตอาหารที่ยั่งยืนและดำเนินการตามแนวปฏิบัติทางการเกษตรที่มีภูมิคุ้มกันที่จะเพิ่มผลิตภาพและการผลิต ซึ่งจะช่วยรักษาระบบนิเวศ เสริมขีดความสามารถในการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ภาวะอากาศรุนแรง ภัยแล้ง อุทกภัย และภัยพิบัติอื่น ๆ และจะช่วยพัฒนาที่ดินและคุณภาพดินอย่างต่อเนื่องภายในปี 2573	วิกฤติ	3.6 ลดจำนวนการตายและบาดเจ็บจากอุบัติเหตุทางถนนทั่วโลกลงครึ่งหนึ่ง ภายในปี 2563	
2.5 คงความหลากหลายทางพันธุกรรมของเมล็ดพันธุ์พืชที่ใช้เพาะปลูก สัตว์ในไร่นาและที่เลี้ยงตามบ้านเรือนและชนิดพันธุ์ตามธรรมชาติที่เกี่ยวข้องกับพืชและสัตว์เหล่านั้น รวมถึงให้มีธนาคารเมล็ดพันธุ์และพืชที่มีการจัดการที่ดีและมีความหลากหลาย ทั้งในระดับประเทศ ระดับภูมิภาค และระดับนานาชาติ และสร้างหลักประกันว่าจะมีการเข้าถึงและแบ่งปันผลประโยชน์เกิดจากการใช้ทรัพยากรทางพันธุกรรมและองค์ความรู้ท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องอย่างเป็นธรรมและเท่าเทียมตามที่ตกลงกันระหว่างประเทศภายในปี 2573	ไม่มีข้อมูล	4.1 สร้างหลักประกันว่าเด็กชายและเด็กหญิงทุกคนสำเร็จการศึกษาระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาที่มีคุณภาพ เท่าเทียม และไม่มีค่าใช้จ่าย นำไปสู่ผลลัพธ์ทางการเรียนที่มีประสิทธิผล ภายในปี 2573	ต่ำ

เป้าประสงค์	สถานะ	เป้าประสงค์	สถานะ
3.3 ยุติการแพร่กระจายของเอดส์ วัณโรค มาลาเรีย และโรคเขตร้อนที่ถูกละเลย และต่อสู้กับโรคตับอักเสบ โรคติดต่อทางน้ำ และโรคติดต่ออื่น ๆ ภายในปี 2573		4.2 สร้างหลักประกันว่าเด็กชายและเด็กหญิงทุกคนเข้าถึงการพัฒนา การดูแล และการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา สำหรับเด็กปฐมวัยที่มีคุณภาพ ภายใน 2573 เพื่อให้เด็กเหล่านั้นมีความพร้อมสำหรับการศึกษาระดับประถมศึกษา	ดี
		5.2 ขจัดความรุนแรงทุกรูปแบบที่มีต่อผู้หญิงและเด็กหญิงทั้งในที่สาธารณะและที่รโหฐาน รวมถึงการค้ามนุษย์ การกระทำทางเพศ และการแสวงหาประโยชน์ในรูปแบบอื่น	วิกฤติ
เป้าประสงค์ในเป้าหมายกลุ่ม PROSPERITY (7, 8, 9, 10 และ 11)			
7.3 เพิ่มอัตราการปรับปรุงประสิทธิภาพการใช้พลังงานของโลกให้เพิ่มขึ้น 2 เท่า ภายใน 2573	ต่ำ	9.4 ยกระดับโครงสร้างพื้นฐานและปรับปรุงอุตสาหกรรมเพื่อให้เกิดความยั่งยืน โดยเพิ่มประสิทธิภาพการใช้ทรัพยากรและการใช้เทคโนโลยีและกระบวนการทางอุตสาหกรรมที่สะอาดและเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมมากขึ้น โดยทุกประเทศดำเนินการตามขีดความสามารถของแต่ละประเทศ ภายในปี 2573	ไม่มีข้อมูล
8.1 ทำให้การเติบโตทางเศรษฐกิจต่อหัวประชากรมีความยั่งยืนตามบริบทของประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งให้มีผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศของประเทศพัฒนาน้อยที่สุด มีการขยายตัวอย่างน้อยร้อยละ 7 ต่อปี	ปานกลาง	10.1 ให้บรรลุอย่างต่อเนื่องและคงการเติบโตของรายได้ในกลุ่มประชากรร้อยละ 40 ที่ยากจนที่สุด ในอัตราที่สูงกว่าค่าเฉลี่ยของประเทศภายในปี 2573	
8.4 ปรับปรุงประสิทธิภาพการใช้ทรัพยากรของโลกในการบริโภคและการผลิตอย่างต่อเนื่อง และพยายามที่จะไม่เชื่อมโยงระหว่างการเติบโตทางเศรษฐกิจและความเสื่อมโทรมของสิ่งแวดล้อม ซึ่งเป็นไปตามกรอบการดำเนินงาน 10 ปี ว่าด้วยการผลิตและการบริโภคที่ยั่งยืนโดยมีประเทศที่พัฒนาแล้วเป็นผู้นำในการดำเนินการไปจนถึงปี 2573	ปานกลาง	11.5 ลดจำนวนการตายและจำนวนคนที่ได้รับผลกระทบและลดการสูญเสียโดยตรงทางเศรษฐกิจที่เกี่ยวกับผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศของโลกที่เกิดจากภัยพิบัติ ซึ่งรวมถึงภัยพิบัติที่เกี่ยวกับน้ำ โดยมุ่งเป้าปกป้องคนจนและคนที่อยู่ในสถานการณ์ที่เปราะบาง ภายในปี 2573	

เป้าประสงค์	สถานะ	เป้าประสงค์	สถานะ
เป้าประสงค์ในเป้าหมายกลุ่ม Planet (6, 12, 13, 14, และ 15)			
6.1 บรรลุเป้าหมายการให้ทุกคนเข้าถึงน้ำดื่มที่ปลอดภัยและมีราคาที่สามารถซื้อหาได้ ภายในปี 2573		14.4 ภายในปี 2563 ให้กำกับอย่างมีประสิทธิผลในเรื่องการเก็บเกี่ยวและยุติการประมงเกินขีดจำกัด การประมงที่ผิดกฎหมาย ที่ไม่มีการรายงาน และไม่มีการควบคุม และแนวปฏิบัติด้านการประมงที่เป็นไปในทางทำลาย และดำเนินการให้เป็นผลตามแผนการบริหารจัดการที่อยู่บนฐานวิทยาศาสตร์ เพื่อจะฟื้นฟูมวลปลา (fish stock) ในเวลาที่สั้นที่สุดที่จะเป็นไปได้ อย่างน้อยที่สุดในระดับที่สามารถไปถึงจุดสูงสุดที่ให้ผลตอบแทนแบบยั่งยืน (maximum sustainable yield) ตามคุณลักษณะทางชีววิทยาของสัตว์น้ำเหล่านั้น	วิกฤติ
12.4 บรรลุเรื่องการจัดการสารเคมีและของเสียทุกชนิดตลอดวงจรชีวิตของสิ่งเหล่านั้นด้วยวิธีที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ตามกรอบความร่วมมือระหว่างประเทศที่ตกลงกันแล้ว และลดการปลดปล่อยสิ่งเหล่านั้นออกสู่อากาศ น้ำ และดินอย่างมีนัยสำคัญ เพื่อจะลดผลกระทบทางลบต่อสุขภาพของมนุษย์และสิ่งแวดล้อมให้มากที่สุดภายใน 2563	วิกฤติ	14.6 ภายในปี 2563 ยับยั้งรูปแบบการอุดหนุนการประมงบางอย่างที่มีส่วนทำให้เกิดการประมงเกินขีดจำกัด ขจัดการอุดหนุนที่มีส่วนทำให้เกิดการประมงที่ผิดกฎหมาย ที่ไม่มีรายงาน และที่ไม่มีการควบคุม และระงับการริเริ่มการอุดหนุนในลักษณะดังกล่าว ตระหนักว่าการปฏิบัติที่เป็นพิเศษและแตกต่างที่เหมาะสมและมีประสิทธิผลสำหรับประเทศกำลังพัฒนาและประเทศพัฒนาน้อยที่สุดควรเป็นส่วนควบในการเจรจาการอุดหนุนการประมงขององค์การการค้าโลก	ต่ำ
13.1 เสริมภูมิต้านทานและขีดความสามารถในการปรับตัวต่ออันตรายและภัยพิบัติทางธรรมชาติที่เกี่ยวข้องกับภูมิอากาศในทุกประเทศ	ปานกลาง	15.1 สร้างหลักประกันว่าจะมีการอนุรักษ์ การฟื้นฟูและการใช้ระบบนิเวศบนบกและในน้ำจืดในแผ่นดินรวมทั้งบริการทางระบบนิเวศอย่างยั่งยืน เฉพาะอย่างยิ่ง ป่าไม้ พื้นที่ชุ่มน้ำ ภูเขาและเขตแห้งแล้ง โดยเป็นไปตามข้อบังคับภายใต้ความตกลงระหว่างประเทศภายในปี 2563	ปานกลาง
13.2 บูรณาการมาตรการด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศในนโยบาย ยุทธศาสตร์ และการวางแผนระดับชาติ	ดี	15.2 ส่งเสริมการดำเนินการด้านการบริหารจัดการป่าไม้ทุกประเภทอย่างยั่งยืน หยุดยั้งการตัดไม้ทำลายป่า ฟื้นฟูป่าที่เสื่อมโทรม และเพิ่มการปลูกป่าและฟื้นฟูป่า	ต่ำ

เป้าประสงค์	สถานะ	เป้าประสงค์	สถานะ
		ทั่วโลก ภายในปี 2563	
เป้าประสงค์ในเป้าหมายกลุ่ม Peace (16) และ Partnership (17)			
16.2 ยุติการข่มเหง การใช้หาประโยชน์อย่างไม่ถูกต้อง การค้ามนุษย์ และความรุนแรงและการทรมานทุกรูปแบบที่มีต่อเด็ก	ไม่มีข้อมูล	17.11 เพิ่มส่วนแบ่งการส่งออกของประเทศกำลังพัฒนาในการส่งออกทั่วโลกให้สูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ โดยเพิ่มส่วนแบ่งของประเทศพัฒนาน้อยที่สุดให้สูงขึ้น 2 เท่า ในปี 2563	
16.5 ลดการทุจริตในตำแหน่งหน้าที่และการรับสินบนทุกรูปแบบ	ไม่มีข้อมูล	17.14 ยกระดับความสอดคล้องเชิงนโยบายเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน	
17.1 เสริมความแข็งแกร่งของการระดมทรัพยากรภายในประเทศ โดยรวมถึงผ่านทางการสนับสนุนระหว่างประเทศไปยังประเทศกำลังพัฒนา เพื่อพัฒนาขีดความสามารถภายในประเทศในการเก็บภาษีและรายได้อื่น ๆ ของรัฐ			

2.5 สถานการณ์ดำเนินงานในปัจจุบันของภาคส่วนต่าง ๆ ในประเทศไทย

การบรรลุเป้าหมายนั้นในงานวิจัยนี้จะทำการศึกษาความพร้อม 5 ด้านที่หนุนเสริมการขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน โดยความพร้อม 5 ด้านนั้น ได้แก่ ด้านกฎหมาย ด้านข้อมูล ด้านองค์ความรู้ (งานวิจัยที่มารองรับ) ด้านเครื่องมือและแนวทางการดำเนินงานต่าง ๆ และด้านอื่น ๆ โดยจากการศึกษาพบว่าความพร้อมที่มากที่สุด จะเป็นความพร้อมด้านข้อมูล ด้วยระดับภาพรวมนั้นมีหน่วยงานรับผิดชอบ ทั้งในระดับกระทรวง และหน่วยงานสนับสนุน

ความพร้อมที่รองลงมาจะเป็นด้านความรู้ แนวทางการดำเนินงาน นโยบาย เนื่องจากหลายประเด็นเป็นประเด็นการดำเนินงานพัฒนาภายในประเทศที่ทำอยู่แล้ว ทำให้มีประสบการณ์ ความรู้ในการดำเนินงานและมีต้นแบบในพื้นที่ในการขับเคลื่อน แต่ในส่วนความพร้อมที่น้อยที่สุดจะเป็น ด้านกฎหมายที่จะมาบังคับใช้ให้เอื้อในการดำเนินงาน หรือสนับสนุนการขับเคลื่อน สาเหตุที่ยังไม่พร้อมเนื่องจากกฎหมายมีความสลับซับซ้อน มีผลกระทบเชื่อมโยง มีลักษณะที่เฉพาะทาง ซึ่งส่งผลต่อเวลาในการศึกษาผลกระทบ และต้องใช้เวลาในการศึกษา ค่อนข้างมากพอสมควร โดยจากที่กล่าวมานั้นสามารถสรุปสังเคราะห์ให้เห็นสถานะความพร้อมในแต่ละด้าน

2.5.1. ความพร้อม และความไม่พร้อมด้านกฎหมาย

ความพร้อมด้านกฎหมาย

สำหรับความพร้อมด้านกฎหมาย ส่วนมากเป็นความพร้อมกฎหมาย ทีเกิดจากการเป็นประเด็นข้อบังคับร่วมกันในระดับโลก หรือระหว่างประเทศ ที่มีการกำหนดไว้อยู่แล้ว ซึ่งเป็นผลทำให้ประเทศสมาชิกอย่างประเทศไทยเองได้ประโยชน์ด้วย สามารถนำมาใช้ในการกำหนดนโยบาย แนวทาง มาตรการ ที่สามารถนำมาพัฒนาเป็นกฎหมายของประเทศได้ อย่างเช่น สนธิสัญญาระหว่างประเทศ กรอบข้อตกลงทางกฎหมาย เป็นต้น โดยกรณีตัวอย่างความพร้อมด้านกฎหมาย สามารถแสดงให้เห็นระบุในแต่ละเป้าหมาย ดังต่อไปนี้

กรณีเริ่มแรกเป้าหมายที่ 14 จะมีประเด็นความพร้อมในด้านกฎหมายประกอบด้วย 2 ส่วน โดยส่วนแรกการประกาศเขตเศรษฐกิจจำเพาะ ตามหลักการของอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเล (UNCLOS) เพื่อการอนุรักษ์และใช้ประโยชนพื้นที่และทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งอย่างยั่งยืน ตามเป้าประสงค์ที่ 14.c ที่ทำให้การดำเนินนโยบาย มาตรการของประเทศไทยเองมีความชัดเจนมากขึ้นภายใต้อนุสัญญานี้

ส่วนที่สอง การที่ประเทศไทยกำหนดคำนิยามของพื้นที่คุ้มครองทางทะเลขึ้นนั้น ตามตัวชี้วัดที่ 14.5.1 ประเทศไทยเองสามารถยึดคำนิยามของ IUCN และ CBD เกิดเป็นพระราชบัญญัติส่งเสริมการบริหารจัดการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง พ.ศ. 2558 (มาตรา 20) ผลลัพธ์ทำให้การกำหนดนิยามของพื้นที่คุ้มครองทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งเอง มีความชัดเจนมากขึ้น

ความไม่พร้อมด้านกฎหมาย

ความไม่พร้อมด้านกฎหมาย สามารถสรุปให้เห็นประเด็นปัญหาร่วมกันในแต่ละเป้าหมายของ SDGs โดยประเด็นความไม่พร้อมร่วมกันด้านกฎหมาย มีทั้งสิ้น 4 กลุ่ม ได้แก่

1) กลุ่มความไม่พร้อมในการบังคับใช้กฎหมาย ซึ่งเกิดจากขาดทรัพยากรบุคลากร ความรู้ วิธีการในการใช้กฎหมาย การตีความจากกฎหมาย โดยความไม่พร้อมด้านกฎหมายของเป้าหมายที่มีความไม่พร้อมนี้ สามารถทำให้เห็นกรณีตัวอย่างได้หลายกรณี ดังนี้

เริ่มจากเป้าหมายที่ 1 ที่เน้นเรื่องการกำจัดความยากจน ด้วยภาครัฐของประเทศไทยมีกฎหมายที่คุ้มครองทางสังคมหลายส่วน ที่มีการกำหนดให้ผลลัพธ์เข้าถึงกลุ่มคนเปราะบางต่าง ๆ แต่การบังคับใช้กฎหมายเกี่ยวกับเป้าประสงค์และตัวชี้วัดนี้ที่ตรงกับเป้าหมายที่ 1 นั้น จากการศึกษาของนักวิจัยพบว่าในส่วนของงบประมาณที่สนับสนุนการแก้ปัญหาความยากจนของประเทศตามนโยบาย มาตรการต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นยังพบว่ามีความพร้อมในระดับน้อย ด้วยรัฐมีการกำหนดนโยบาย มาตรการต่าง ๆ ที่สวนทางกับงบประมาณที่มี ในระดับมาก เมื่อกำหนดแนวทางโครงการ หรือกำหนดแผนงานใด ๆ ต้องใช้งบประมาณซึ่งเป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อน แต่ความพร้อมในเรื่องงบประมาณกลับมีในระดับน้อย ไม่เพียงพอครอบคลุมระดับปัญหาในระดับประเทศได้

ในส่วนของเป้าหมายที่ 2 ที่ยังมีปัญหาในการบังคับใช้ กับความเหมาะสมกับสถานการณ์ของปัญหาที่เปลี่ยนแปลงไป อาทิ กฎหมายที่ดิน กฎหมายป่าไม้ กฎหมายประมง เป็นต้น ที่จะสนับสนุนให้เกิดผลลัพธ์ตามเป้าประสงค์ที่ 2.3 ด้วยการเพิ่มผลผลิตทางการเกษตรและรายได้ของผู้ผลิตอาหารรายเล็ก โดยเฉพาะผู้หญิง คนพื้นเมือง เกษตรกรแบบครอบครัว คนเลี้ยงปศุสัตว์ ชาวประมงให้เพิ่มขึ้นเป็นสองเท่า โดยรวมถึงการเข้าถึงที่ดินและทรัพยากรและปัจจัยนำเข้าในการผลิต ความรู้ บริการทางการเงิน ตลาด และโอกาสสำหรับการเพิ่มมูลค่าและการจ้างงานนอกฟาร์มอย่างปลอดภัยและเท่าเทียม ซึ่งทางกฎหมายในปัจจุบันมีแนวทาง แต่ขาดแนวทางที่เหมาะสมในการบังคับใช้กฎหมาย

สำหรับเป้าหมายที่ 5 แม้ว่าประเทศไทยจะยืนยันว่ามีผลบังคับใช้ทั่วราชอาณาจักร แต่ก็ยังปรากฏว่าผู้หญิงมุสลิมในจังหวัดชายแดนภาคใต้ยังได้รับความรุนแรงในรูปแบบต่างๆ ทั้งความรุนแรงในครอบครัวและชุมชน แต่ไม่ปรากฏรายงานอย่างเป็นทางการ เนื่องจากยังคงพึ่งพากลไกความยุติธรรมทางศาสนา ซึ่งคณะกรรมการส่วนใหญ่เป็นผู้ชาย ทำให้ผู้หญิงไม่กล้าเล่าปัญหาที่ตนเผชิญ (คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ, 2559) ซึ่งปัญหาหลักคือการเข้าถึงความยุติธรรมตามพระราชบัญญัติ ไม่เพียงแต่ผู้หญิงมุสลิมเท่านั้น แต่ยังหมายความรวมถึงผู้หญิงอีกจำนวนมากที่ยังไม่สามารถเข้าถึงความยุติธรรมได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งความรุนแรงในครอบครัวและการกระทำผิดทางเพศ ซึ่งจากปัญหาที่เกิดขึ้นส่งผลให้การบังคับใช้กฎหมายในส่วนนี้ยังมีปัญหาอยู่มาก

สุดท้ายเป้าหมายที่ 15 ในภาพรวมกฎหมายมีความครอบคลุมพอสมควร ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของการใช้มาตรการทางการอนุรักษ์ การควบคุม การป้องกัน และการส่งเสริมสนับสนุน แต่สิ่งที่เป็นข้อสังเกตสำหรับด้านกฎหมายคือ การมีกฎหมายหลายฉบับ จากหลายหน่วยงานที่มีวัตถุประสงค์เฉพาะที่แตกต่างกันออกไป

ทำให้เกิดการทับซ้อนของสิทธิ์ (เช่น พื้นที่ป่าไม้กับแหล่งท่องเที่ยว หรือพื้นที่อนุรักษ์กับพื้นที่ทำกิน/อยู่อาศัยของประชาชนที่อยู่มานาน) ทำให้ประเด็น การขาดกำลังเจ้าหน้าที่ที่จะไปบังคับใช้กฎหมาย ต้องมีความเชี่ยวชาญ ส่งผลทำให้การดำเนินการทางด้านนี้ยังไม่ประสบผลเท่าที่ควร

2) กลุ่มความไม่พร้อม จากความไม่ชัดเจนของการระบุข้อบังคับ หรือระเบียบต่าง ๆ ในกฎหมาย ซึ่งมีส่วนที่เกิดจากการระบุข้อกฎหมายที่ไม่ชัดเจน ทำให้ตีความได้ไม่ชัดเจน โดยสามารถยกตัวอย่างความไม่ชัดเจน ผ่านเป้าหมาย SDGs แต่ละเป้าหมาย ได้ดังนี้

ในส่วนเป้าหมายที่ 2 ด้านกฎหมายยังไม่มีความชัดเจน และไม่มีกฎเกณฑ์ ระเบียบ ข้อบังคับที่เกี่ยวข้องให้ภาคส่วนหรือองค์กรที่เกี่ยวข้องต้องปฏิบัติตาม เช่น การขาดสารอาหาร การจัดการความหลากหลายทางชีวภาพ การเข้าถึงและการแบ่งปันผลประโยชน์ในหน่วยงาน เป็นต้น

นอกจากนั้นเป้าหมายที่ 5 ก็ควรจะมีการปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการกระทำรุนแรงต่อสตรีและเด็กหญิง เช่น ปรับปรุงแก้ไขกฎหมายที่เกี่ยวข้องเพื่อกำหนดนิยาม รูปแบบและบทลงโทษของการคุกคามทางเพศ ให้ชัดเจนทั้งในประมวลกฎหมายอาญาและพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงานพ.ศ. 2541 เพื่อให้เกิดความชัดเจนมากขึ้น

3) กลุ่มความไม่พร้อมจากความไม่ครอบคลุมประเด็นที่เกี่ยวข้อง เช่น สิทธิต่าง ๆ อาจเกิดจากการที่ไม่มีนิยามที่ครอบคลุม หรือขาดความเชี่ยวชาญ ประสบการณ์ อาจไม่มีการสร้างการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย หรือส่วนที่เกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมกำหนด ทำให้มีส่วนที่จะทำให้หลายกลุ่มคนอาจยังถูกทิ้งไว้เบื้องหลังอยู่บ้าง โดยตัวอย่างกรณีในแต่ละเป้าหมายนั้น แสดงให้เห็นได้ดังนี้

เริ่มที่เป้าหมายที่ 2 จำเป็นต้องมีกลไกเพื่ออุดหนุนการส่งออกสินค้าเกษตร ที่ยังไม่มีมารองรับในส่วนนี้ นอกจากนั้นที่มีกลไกอยู่แล้วต้องทบทวนกลไกเพื่อสนับสนุนระบบการค้าพหุภาคีที่ยังไม่ได้ครอบคลุมประเทศคู่ค้า และมีการทบทวนแนวทาง/แก้ไขมาตรการการกีดกันทางการค้าที่เหมาะสม

มาสู่เป้าหมายที่ 5 มีส่วนของความไม่ครอบคลุมในการคุ้มครองแรงงานผู้หญิงที่ทำงานอยู่ที่บ้าน รายได้ สวัสดิการต่าง ๆ ผู้หญิงกลุ่มชาติพันธุ์ที่ “ยังคงประสบปัญหาในการเข้าถึงกระบวนการพัฒนาสถานะบุคคลตามกฎหมายมากกว่าผู้ชาย ทำให้มีปัญหาในการเข้าถึงสิทธิในการดำรงชีวิตและการรับบริการจากรัฐ เช่น การอยู่อาศัย การเดินทาง การศึกษา บริการสาธารณสุข และมักตกเป็นเหยื่อของนักค้ามนุษย์ได้โดยง่าย

ในเป้าหมายที่ 5 เองนั้น การปรับปรุงคำนิยามของพระราชบัญญัติความรุนแรงในครอบครัวให้ครอบคลุมบุคคลในครอบครัวทั้งหมด เช่น คนทำงานบ้าน แม้ว่าจะไม่มีนิติสัมพันธ์ก็ตาม และดำเนินการคุ้มครองผู้เสียหายโดยพลัน แม้ว่าจะไม่มีการแจ้งความร้องทุกข์

นอกจากนั้นเป้าหมายที่ 7 เป็นส่วนเนื้อหากฎหมายที่ยังไม่มี และยังไม่ครอบคลุม ได้แก่ กรอบกฎหมายเฉพาะสำหรับการพัฒนาพลังงานหมุนเวียน และมาตรการราคาคาร์บอน

ถัดมาในเป้าหมายที่ 8 ปัจจุบันยังไม่มีกฎหมายรับรองสิทธิให้กับแรงงานนอกระบบ ประกอบกับแรงงานนอกระบบส่วนใหญ่มีสภาพการจ้างงานที่ไม่แน่นอนสภาพแวดล้อมการทำงานไม่เอื้ออำนวยต่อการ

ติดต่อกับหน่วยราชการหรือ นายจ้าง และไม่มีการรวมกลุ่มกันอย่างชัดเจน ทำให้ขาดอำนาจต่อรองในการเรียกร้องสิทธิต่าง ๆ ตามกฎหมายแรงงาน

สุดท้ายตัวอย่างในเป้าหมายที่ 12 มีการออกพระราชบัญญัติควบคุม ห้ามใช้สารเคมีสำเร็จ 4 ชนิด ผ่านกลไกของกระทรวงสาธารณสุข แต่ก็ยังมีสารเคมีอีกหลายชนิดที่อยู่ในกระบวนการสั่งห้าม แต่ก็ยังไม่เป็นผลที่ยังครอบคลุมสารอันตรายได้ครบถ้วนพอ

4) กลุ่มความไม่พร้อมจากแนวทางที่ล้าสมัย ไม่เชิงรุก ไม่ได้สนับสนุน หรือเอื้อประโยชน์ในการขับเคลื่อน SDGs เป็นส่วนที่อาจเกิดจากการไม่เท่าทันสังคมที่เปลี่ยนแปลง และขึ้นกับแนวทางปฏิบัติเดิม ๆ ที่ไม่สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลง ซึ่งแต่ละเป้าหมาย มีกรณีที่น่าสนใจ ได้แก่

เริ่มจากเป้าหมายที่ 5 สาระสำคัญของกฎหมายคุ้มครองเด็ก ส่วนใหญ่เน้นไปที่การทำงานในเชิงตั้งรับ โดยมุ่งแก้ไขปัญหาที่เกิดกับกลุ่มเด็กที่พึงได้รับการสงเคราะห์และกลุ่มเด็กที่พึงได้รับการคุ้มครองสวัสดิภาพ โดยยังไม่สะท้อนการทำงานป้องกันเชิงรุกได้เท่าที่ควร

ถัดมาที่เป้าหมายที่ 9 ควรให้รัฐบาลออกกฎหมายต้องถ่ายทอดความรู้และเทคโนโลยีให้คนไทย หลังจากบริษัทต่างชาติเข้ามาตั้งโรงงานในเมืองไทยและได้รับสิทธิประโยชน์เป็นระยะเวลาหนึ่งแล้ว เช่น 10 ปี ในปัจจุบันเราต้องซื้อเทคโนโลยีใหม่ตลอดเวลา ไม่ค่อยได้รับประโยชน์ด้านความรู้และการพัฒนาเทคโนโลยีจากการลงทุนจากต่างประเทศเท่าที่ควร

มาถึงเป้าหมายที่ 12 กำลังพยายามอย่างเร่งด่วนในการผ่านร่างกฎหมายจัดการซากผลิตภัณฑ์อิเล็กทรอนิกส์ระบบโครงสร้างปัจจุบันยังไม่เอื้อให้เกิดระบบเศรษฐกิจแบบหมุนเวียน เช่น ระเบียบรีไซเคิลขัดกับระเบียบคุณภาพและความปลอดภัย

สุดท้ายเป้าหมายที่ 13 กำลังปรับปรุงกฎหมาย เพื่อส่งเสริมการปรับตัว ต่อการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศ เพื่อเปิดช่องทางในการใช้เงินของกองทุนเพื่อสนับสนุนงานด้านการปรับตัว

2.5.2 ความพร้อม และความไม่พร้อมด้านข้อมูล

ความพร้อมด้านข้อมูล

สำหรับความพร้อมในด้านข้อมูลนั้น แม้ว่าในบทที่ 3 จะได้ชี้ให้เห็นลักษณะทั่วไปของข้อมูลทางสถิติที่เกี่ยวข้องกับตัวชี้วัดของ SDGs ไปโดยละเอียดแล้ว ในแง่ของการจัดการหรือการดำเนินงานนั้น ด้านข้อมูลจัดเป็นด้านที่มีความพร้อมพอสมควร เนื่องจากมีการมอบหมายหน่วยงานรับผิดชอบหลัก หน่วยงานรองทำหน้าที่เก็บข้อมูลเกือบจะครบถ้วน ทุกเป้าประสงค์ แต่ในด้านคุณภาพของข้อมูลนั้นยังคงมีปัญหาอยู่ตามที่ได้นำเสนอไปแล้วในบทที่ 3 นอกจากนี้ข้อมูลที่จัดเก็บทางนักวิจัยของโครงการฯ ยังไม่พบเป็นหลักฐานที่ชัดเจนว่าได้นำมาใช้เป็นแนวทางการในการพัฒนาเป็นข้อเสนอนโยบายที่ตอบสนองต่อเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน ซึ่งจำเป็นต้องติดตาม และผลักดันให้เกิดการบันทึกที่เป็นแหล่งที่ชัดเจน และผลักดันให้เกิดการนำไปใช้ผลักนโยบายให้ชัดเจนมากขึ้น

โดยประเด็นความพร้อมร่วมกันด้านข้อมูล มีเพียงประเด็นเดียว คือ ความพร้อมด้านการมีหน่วยงานรับผิดชอบ ที่มีหน่วยงานที่เป็นเจ้าภาพรับผิดชอบจัดเก็บ หรืออาจร่วมกันจัดเก็บในหลายหน่วยงาน ตัวอย่างในเป้าหมายที่ 2 แม้เป็นเรื่องเกษตร หากมีส่วนที่เกี่ยวข้องกับภาคอุตสาหกรรม เช่น ประเด็นการค้า แรงงาน ตลาด ฯ จะมีข้อมูลที่น่าสนใจ เป็นประโยชน์พอสมควร โดยมีสำนักงานสถิติแห่งชาติ และสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และกระทรวงต่างๆ ที่มีส่วนรับผิดชอบร่วมเก็บข้อมูล เช่น กระทรวงเกษตร กระทรวงอุตสาหกรรม กระทรวงพาณิชย์ กระทรวงแรงงาน เป็นต้น

ความไม่พร้อมด้านข้อมูล

สำหรับความไม่พร้อมด้านข้อมูลนั้น คณะทำงานโครงการฯ พบว่าความไม่พร้อมด้านข้อมูลสามารถสรุปให้เห็นประเด็นปัญหาร่วมกันในแต่ละเป้าหมายของ SDGs โดยประเด็นความไม่พร้อมร่วมกันด้านข้อมูล มีทั้งสิ้น 4 กลุ่มหลัก ๆ คือ

1) กลุ่มความไม่พร้อมจากการขาดข้อมูลที่น่าเชื่อถือ คุณภาพของข้อมูล เป็นความไม่พร้อมที่เกิดจากแหล่งข้อมูล วิธีการเก็บข้อมูล เครื่องมือในการจัดเก็บ ไม่มีความน่าเชื่อถือมากพอ ทีส่งผลให้เกิดความไม่น่าเชื่อถือเกิดขึ้น โดยสามารถจำแนกให้เห็นลักษณะแต่ละเป้าหมาย ดังนี้

เริ่มที่เป้าหมายที่ 1 ในส่วนการจัดเก็บข้อมูลคนจนที่มีอยู่ตลอดทั้งจากภาครัฐ หน่วยงานองค์กรระหว่างประเทศ อย่างเช่น กระทรวงมหาดไทย สำนักงานสถิติ UNICEF เป็นต้น แต่ในส่วนของการทำงานของภาครัฐเอง นักวิจัยของเป้าหมายนี้พบว่า ความน่าเชื่อถือของข้อมูลยังต้องพิสูจน์ เนื่องจากข้อมูลเองยังไม่สามารถนำไปใช้ข้ามกันระหว่างหน่วยงาน และนอกจากนั้นยังไม่พบว่ารัฐสามารถใช้ข้อมูลที่มี ในการนำไปกำหนดนโยบายให้ไปถึงเป้าหมายได้

ในเป้าหมายที่ 4 พบว่าข้อมูลสถิติ มีการเก็บโดยหน่วยงานรัฐ และหน่วยงานองค์กร UNICEF อย่างต่อเนื่อง โดยตัวชี้วัดหลัก ๆ ที่สำคัญส่วนใหญ่ สามารถหาข้อมูลทางสถิติมาตอบได้แล้ว โดยเฉพาะเป้าประสงค์ที่มีมาก่อนตั้งแต่แผนเป้าหมายเพื่อการพัฒนาแห่งสหัสวรรษแล้ว(MDGs) แต่ในการนำข้อมูลไปใช้ยังต้องมีการทบทวน ซึ่งสะท้อนให้เห็นผลจากคุณภาพการศึกษาที่ผ่านมาว่าไม่ประสบความสำเร็จตามมาตรฐานนั้น รัฐเองจำเป็นต้องใช้ข้อมูลในการพัฒนานโยบายที่สำคัญที่สามารถสะท้อนผลในเชิงบวกเพิ่มมากขึ้น

ในเป้าหมายที่ 7 พบว่ายังต้องมีการทบทวนการเก็บข้อมูล ควรมีการเก็บกลุ่มที่หลากหลาย มีความละเอียดมากขึ้น เพื่อให้ข้อมูลสามารถไปใช้ได้ครอบคลุมตามตัวชี้วัดที่กำหนดในเป้าประสงค์

สุดท้ายในเป้าหมายที่ 16 พบว่ามี 2 กรณีย่อยในความไม่พร้อม คือ กรณีย่อยแรกเรื่องความเที่ยงตรงและความทันสมัยของข้อมูลที่มีอยู่ กรณีย่อยที่สอง พบว่าประเด็นหนึ่งที่สามารถสะท้อนถึงความไม่พร้อม ที่มาจากความพร้อมและตัวชี้วัดร่วมของหน่วยงานรับผิดชอบหลักและหน่วยงานรับผิดชอบรองในแต่ละเป้าประสงค์ ทั้งนี้ เนื่องจากการไม่บูรณาการการทำงานกันอย่างแท้จริง จึงทำให้ไม่มีข้อมูลที่เป็นเอกภาพในประเด็นหรือข้อมูลเดี่ยวกัน ซึ่งส่งผลต่อไปยังเรื่องความน่าเชื่อถือของข้อมูลและหลักเกณฑ์ที่กำหนดขึ้น

2) กลุ่มความไม่พร้อม ที่เกิดจากความไม่ครอบคลุม และขาดข้อมูลในบางส่วน ที่อาจเกิดจากบทบาทหน้าที่ของหน่วยงานที่รับผิดชอบ มีบทบาทเพียงบางส่วนในการทำงาน ส่งผลให้ข้อมูลไม่ได้ถูกดำเนินการเก็บ หรือการทำงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งหมด ขาดการบูรณาการการทำงานร่วมกัน โดยสามารถจำแนกให้เห็นลักษณะแต่ละเป้าหมาย ดังนี้

- ในเป้าหมายที่ 1 มีข้อมูลการเข้าถึงบริการขั้นพื้นฐานของประชาชน ด้านเศรษฐกิจ การศึกษา สวัสดิการสังคม การเข้าถึงไฟฟ้า ประปา โทรศัพท์ แต่ยังขาดข้อมูลเกี่ยวกับการถือครองที่ดินประเภทต่าง ๆ ของประชาชน ยังไม่ครอบคลุมเรื่องที่สำคัญที่มากพอ
- ในเป้าหมายที่ 2 ยังขาดการเก็บรวบรวมข้อมูลที่ละเอียดมากขึ้น และเข้าถึงผู้มีส่วนได้เสีย ในบางประเด็น/บางกลุ่มอายุ/บางกลุ่มเสี่ยง หรือกลุ่มภาวะเปราะบาง
- สำหรับเป้าหมายที่ 4 ข้อมูลสถิติบางส่วน ยังเก็บได้ไม่ละเอียด ครอบคลุม กลุ่มเป้าหมายในระดับต่าง ๆ เช่น การศึกษาของชนพื้นเมือง การศึกษาของกลุ่มเด็กเล็ก เป็นต้น
- ส่วนเป้าหมายที่ 5 ข้อมูลที่เกี่ยวกับสตรีในแต่ละด้าน มีการจัดเก็บอยู่หลายหน่วยงาน ไม่มีการประสานงานเพื่อรับผิดชอบรวบรวมข้อมูล และข้อมูลสถิติต่าง ๆ ยังไม่มีความต่อเนื่อง แต่จากการที่นักวิจัยของโครงการ ฯ เข้าร่วมสังเกตการณ์ประชุมกับกรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว กระทรวงพัฒนาสังคมและ ความมั่นคงของมนุษย์ ได้รับทราบว่าในอนาคตจะมีการมอบหมายให้มีหน่วยงานกลางเป็นผู้รวบรวมข้อมูลเพื่อจัดทำตัวชี้วัดให้เป็นระบบมากขึ้น ซึ่งเป็นผลดีที่นักวิจัยจะได้นำข้อมูลมาวิเคราะห์ได้หลายหลายมิติยิ่งขึ้น
- ในเป้าหมายที่ 7 แม้มีการเก็บข้อมูลสถิติในตัวชี้วัดโดยองค์การอนามัยโลก แต่ยังขาดข้อมูลในส่วนของพลังงาน เทคโนโลยี และเครื่องมือภายในครัวเรือนอื่น ๆ ประกอบเพิ่มเติม นอกจากนั้นข้อมูลทางสถิติที่เกี่ยวข้องกับเงินวิจัยทางด้านพลังงานมีอยู่ แต่ยังขาดระบบการจัดเก็บข้อมูลที่เป็นมาตรฐาน ส่วนที่ยังขาดข้อมูล ได้แก่ ผู้ใช้พลังงานได้รับข้อมูลการใช้ไฟฟ้าแบบ real time ผู้ใช้พลังงานสามารถควบคุมการใช้ไฟฟ้าระยะไกล (Remote control) และข้อมูลเชิงเปรียบเทียบการใช้ไฟฟ้าของผู้ใช้เองกับผู้ใช้พลังงานคนอื่น
- ในเป้าหมายที่ 12 ยังไม่มีระบบเก็บข้อมูลขยะเศษอาหาร และการสูญเสียอาหารตลอดวงจรการผลิตและการบริโภคการเก็บข้อมูลตลอดวงจรการผลิต มีความท้าทายเนื่องจากต้องร่วมมือกับทุกภาคส่วน (รัฐฯ-ผู้ผลิต-ผู้บริโภค)
- ในเป้าหมายที่ 13 การจัดเก็บข้อมูลฐานในปัจจุบันยังไม่ครบถ้วน โดยทางกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย (ปภ.) ภายใต้กระทรวงมหาดไทย มีการดำเนินการจัดเก็บฐานข้อมูลสำหรับภัย 4 ประเภท เท่านั้นประกอบด้วย อุทกภัย ภัยแลง วาตภัย และอัคคีภัย หน่วยงานที่ดูแลข้อมูลเกี่ยวกับภัยจากดินโคลนถล่มแผ่นดินไหว และสึนามิ และไฟป่าและหมอกควัน จำเป็นต้องดำเนินการเก็บข้อมูลฐาน ทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะต้องทำการกำหนดเป้าหมายสำหรับตัวชี้วัดนี้ร่วมกัน

สุดท้ายในภาพรวมการเก็บข้อมูลที่อาจจะไม่สะท้อนความเป็นจริงของประเทศ ด้วยการดำเนินการเก็บข้อมูลเพื่อวัดผลองค์กร ไม่ได้เป็นไปเพื่อวัดผลได้อย่างแท้จริง อย่างเช่นเป้าหมายที่ 16 ที่จากการศึกษาพบว่าภาพรวมของข้อมูลมีการเก็บข้อมูลที่ไม่ต่อเนื่อง การไม่จำแนกข้อมูลตามเพศ อายุ หรือจำแนกกลุ่มต่าง ๆ ก็เป็นประเด็นที่พบว่าทำให้ไม่ครอบคลุมเช่นเดียวกัน

3) กลุ่มความไม่พร้อมจาก แนวทางการเก็บข้อมูล ที่ไม่สม่ำเสมอ ไม่สามารถนำมาเปรียบเทียบได้ เป็นกลุ่มที่ไม่พร้อมที่มีสาเหตุมาจาก การที่ภาครัฐเอง ไม่สามารถเข้าไปเก็บได้ ด้วยบทบาทหน้าที่ และความยากในการจัดเก็บ หรือไม่ได้เข้าไปมีส่วนร่วมสนับสนุน ในการลงมือจัดเก็บข้อมูลเอง แต่ใช้ข้อมูลของหน่วยงานภายนอก ที่มีการจัดเก็บอยู่ ซึ่งทำให้วัตถุประสงค์ และแนวทางการเก็บข้อมูลในเรื่องระยะเวลาไม่ตรงกับความต้องการ โดยสามารถจำแนกให้เห็นลักษณะตามเป้าหมาย ดังนี้

ในเป้าหมายที่ 9 การจัดทำและรายงานข้อมูล การเก็บรวบรวมและคำนวณข้อมูลของตัวชี้วัด 9.4 หน่วยงานที่รับผิดชอบจะไม่มีข้อมูลครบทุกปี แต่มีข้อมูลเป็นราย 2 ปี เนื่องจากกระบวนการเก็บรวบรวมข้อมูล ระบบการคำนวณนำเข้าคณะกรรมการพิจารณา 5 สาขากิจกรรมหลัก ที่ต้องมีคณะกรรมการทำงานคณะอนุกรรมการ 5 ชุด และและคณะกรรมการชุดใหญ่ จึงจะได้ผลสรุปรายงานตัวเลขเป็นทางการ มีขั้นตอนหลายขั้นตอน และแต่ละขั้นตอนใช้เวลามาก

4) กลุ่มความไม่พร้อม จากการขาดการกำหนดแนวทาง ความรู้ และวิธีการที่ชัดเจน เป็นความไม่พร้อมที่อาจเกิดจากการกำหนดขอบเขต นิยาม หรือการมีความรู้ไม่เพียงพอ ทำให้ไม่สามารถจัดเก็บได้ โดยสามารถจำแนกให้เห็นลักษณะแต่ละเป้าหมาย ดังนี้

ในเป้าหมายที่ 9 ข้อมูลตัวชี้วัด สัดส่วนของประชากรชนบทที่อาศัยอยู่ภายในระยะ 2 กิโลเมตรของถนนที่สามารถใช้งานได้ทุกฤดู เนื่องจากยังไม่ได้ข้อสรุปคำนิยาม “ถนนที่ใช้งานได้ทุกฤดูกาล” ที่มีหลายหน่วยงานเกี่ยวข้อง

นอกจากนั้น ในเป้าหมายที่ 9 ประเด็นด้านความพร้อมของข้อมูลอาจไม่ใช่ประเด็นสำคัญตัวชี้วัดของเป้าหมายที่ 9 ส่วนประเด็นที่ควรให้ความสำคัญในอนาคตคือ การกำหนดเป้าหมายของตัวชี้วัด ซึ่งในเป้าหมายที่ 9 มีตัวชี้วัดหลายตัวที่ประเทศไทยยังไม่มีการกำหนดค่าเป้าหมาย

ในเป้าหมายที่ 12 ที่มีความพยายามอย่างแข็งขันในการให้ความรู้เรื่องสิ่งแวดล้อมกับประชาชนทั่วไป แต่มีข้อจำกัดเรื่องกำลังทรัพยากรบุคคล(กรมส่งเสริมฯ)

นอกจากนั้น ไม่มีหลักสูตรการผลิตและการบริโภคที่ยั่งยืน และ ประชากรโลก บรรจุในการศึกษาภาคบังคับ ถึงแม้จะมีการระบุในแผนเรื่องสิ่งแวดล้อมศึกษาและความยั่งยืน

สุดท้ายเป้าหมายที่ 16 ปัญหาและขาดความพร้อมอยู่หลายประการ ไม่ว่าจะเป็นการไม่มีนิยาม หรือมีนิยามไม่ครอบคลุม หรือมีนิยามที่ไม่ตรงกับบริบทสากล

2.5.3 ความพร้อม และความไม่พร้อมด้านองค์ความรู้ (งานวิจัยที่มารองรับ)

ความพร้อมด้านองค์ความรู้

การขับเคลื่อนที่นำไปสู่ความยั่งยืนนั้น ภายใต้ความโกลาหลของปัญหาที่ซ้อนทับกันหลายมิติ และมีสาเหตุที่หลากหลายมากนั้น ทำให้แนวทางการขับเคลื่อนจำเป็นต้องใช้องค์ความรู้จากงานวิจัยเป็นส่วนช่วยให้การขับเคลื่อนมีการใช้ความรู้ในการกำหนดนโยบาย หรือมาตรการที่สอดคล้องกับปัญหาที่ต้องการแก้ไข โดยปัจจุบันพบว่ามหาวิทยาลัยในประเทศไทยที่เน้นผลิตงานวิจัยที่ไม่ยุ่งยากซับซ้อน โดยพล.อ.ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรีและหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) ให้ความเห็นเมื่อวันที่ 5 สิงหาคม 2560 ที่ผ่านมาว่า มหาวิทยาลัยวิจัยของไทยควรสร้างงานวิจัยที่ตอบโจทย์นโยบายของประเทศเพิ่มมากขึ้น ต้องลงทุนวิจัยและพัฒนามากขึ้น และใช้ประโยชน์จากนักวิจัยในมหาวิทยาลัย

จากการศึกษาสถานะของนักวิจัยทั้ง 12 เป้าหมาย ทำให้พบว่าประเทศไทย มีความพร้อมในส่วนขององค์ความรู้ในการขับเคลื่อน ที่เป็นภูมิปัญญามาพอสมควร เป็นการเน้นองค์ความรู้ในภาคเกษตร สิ่งแวดล้อม ป่าไม้อยู่พอสมควร โดยสามารถสรุปให้เห็นกรณีตัวอย่างในแต่ละเป้าหมายของการพัฒนาที่ยั่งยืน ดังต่อไปนี้

ในเป้าหมายที่ 2 การพัฒนาเกษตรกรรมยั่งยืน ประเทศไทยมีการพัฒนาเรื่องเกษตรกรรมมาอย่างต่อเนื่อง และมีการเผยแพร่องค์ความรู้ ที่เกี่ยวกับเกษตรกรรมยั่งยืน พบว่ามีความรู้เกษตรกรรมยั่งยืน ในระดับปัจเจกบุคคลมากพอสมควรที่สามารถนำไปใช้ในการขับเคลื่อนได้

สุดท้ายตัวอย่างในเป้าหมายที่ 15 ที่มีองค์ความรู้เกี่ยวกับพื้นที่สีเขียว เช่น พื้นที่ป่าไม้ พื้นที่การใช้ประโยชน์ที่ดิน พื้นที่แหล่งน้ำ เป็นองค์ความรู้ค่อนข้างจะสมบูรณ์เนื่องจากพัฒนาการ ของงานวิจัยและการใช้เทคโนโลยีมีมาต่อเนื่องพอสมควร

ความไม่พร้อมด้านองค์ความรู้

จากการสำรวจสถานะด้านองค์ความรู้ จากงานวิจัยในประเทศไทย พบว่าประเทศไทยยังอยู่ในช่วงเริ่มต้นถึงกลาง ในการพัฒนาวิจัย เมื่อเทียบกับประเทศที่พัฒนาเรื่องความยั่งยืนในระดับแนวหน้า โดยคณะทำงานโครงการ ฯ พบว่าความไม่พร้อมด้านองค์ความรู้ สามารถสรุปให้เห็นลักษณะผ่านกรณีตัวอย่างได้ดังนี้

เริ่มจากเป้าหมายที่ 2 ที่เกี่ยวข้องกับประเด็นเกษตรกรรมยั่งยืนนั้น จำเป็นต้องมีส่วนที่ต้องพัฒนาองค์ความรู้ 4 เรื่อง ได้แก่ 1) องค์ความรู้เกี่ยวกับการจัดการเกษตรกรรมยั่งยืนยังมีข้อจำกัดเฉพาะกลุ่ม 2) ภาครัฐไม่มุ่งเน้นส่งเสริมสนับสนุนแนวคิดเกษตรกรรมยั่งยืนอย่างเต็มที่โดยจะเห็นได้จากนโยบายการอนุญาตการนำเข้าปุ๋ยและสารเคมีทางการเกษตรปีหลายหมื่นล้านบาท 3)ประชาชนและภาคส่วนการผลิตยังขาดองค์ความรู้ และความตระหนักในระบบการผลิตเกษตรกรรมยั่งยืน 4)ภาคเกษตรยังขาดการวางแผนที่ดีเกี่ยวกับการรับมือภัยพิบัติ รวมทั้งภาคชุมชนเองยังขาดข้อมูลและองค์ความรู้ในการรับมือสถานการณ์ต่าง ๆ

นอกจากนั้นในเป้าหมายที่ 2 ยังขาดองค์ความรู้ อีก 5 เรื่องที่สำคัญ เรื่องที่หนึ่ง เกี่ยวกับเลือกใช้มาตรการที่สร้างหลักประกันได้ว่าตลาดค้าอาหารและตลาดสัญญาซื้อขายล่วงหน้าหรือตลาดอนุพันธ์สามารถ

ทำงานได้อย่างเหมาะสม และอำนวยความสะดวกในการเข้าถึงข้อมูลของตลาดและข้อมูลสำรองอาหารได้อย่างทันการณ์

เรื่องที่สองเป็นเรื่องการขาดองค์ความรู้ที่จำแนกในแต่ละรายการของขนาดกิจการ และขาดการกระจายองค์ความรู้แก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง อย่างเช่น การอุดหนุนการส่งออกทางการเกษตร ยังขาดองค์ความรู้ระดับการอุดหนุนการส่งออกยังอยู่ในแวดวงจำกัดเฉพาะกลุ่มหน่วยงานที่รับผิดชอบ

เรื่องที่สาม ที่ยังขาดองค์ความรู้เกี่ยวกับพันธุ์พืชพันธุ์สัตว์ท้องถิ่นที่แบ่งหมวดหมู่ออกเป็นอยู่ในความเสี่ยง ไม่อยู่ในความเสี่ยง หรือไม่รู้ระดับความเสี่ยงต่อการจะสูญพันธุ์

เรื่องที่สี่ ยังขาดองค์ความรู้เกี่ยวกับมาตรการการลงทุนตลอดจนการยกระดับความร่วมมือระหว่างประเทศในเรื่องโครงสร้างพื้นฐานในชนบท การวิจัยเกษตรและขยายบริการ การพัฒนาเทคโนโลยี และการทำธนาคารยีนของพืช และสัตว์

เรื่องสุดท้าย ยังขาดการสร้างองค์ความรู้เกี่ยวกับการนิยามตัวชี้วัดและการขยายผลให้กับองค์กรหน่วยและภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง และการสร้างความเข้าใจกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องรวมถึงประชาชนยังเป็นปัญหาโดยเฉพาะนิยาม กระบวนการดำเนินงาน องค์ความรู้ต่อสาธารณะ และการติดตามประเมินผล

ในส่วนเป้าหมายที่ 4 มีส่วนที่ขาดองค์ความรู้ที่สนับสนุนแนวทาง นโยบายการพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ชัดเจน โดยที่ผ่านมายังไม่สามารถแก้ไขปัญหาได้ถูกจุด จากผลคุณภาพการศึกษาไทยที่ได้ผลต่ำลง

ในเป้าหมายที่ 12 องค์ความรู้ในการใช้เครื่องมือ แนวทางการวัดผลอยู่ในระหว่างตรวจสอบความแม่นยำของข้อมูล เพื่อให้มีความคลาดเคลื่อนน้อยมาก ได้แก่ (1) การบรรลุการจัดการจัดการที่ยั่งยืน และการใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างมีประสิทธิภาพ ภายในปี พ.ศ. 2573 (2) การคำนวณการอุดหนุนราคาเชื้อเพลิงฟอสซิลอย่างถูกต้องที่ทำได้ยาก

ถัดมาในเป้าหมายที่ 14 ปัจจุบันประเทศไทยยังไม่มีองค์ความรู้ในการกำหนดวิธีและมาตรฐานของแหล่งน้ำชายฝั่ง ในการตรวจสอบระดับความรุนแรงและความถี่ของปรากฏการณ์ยูโทรฟิเคชั่น ยกเว้นการทดสอบเชิงพื้นที่โดยใช้การวิเคราะห์ปริมาณแพลงก์ตอนพืช (คลอโรฟิลด์ เอ) และปริมาณฟอสฟอรัสทั้งหมด รวมถึงยังไม่มีมาตรการที่ชัดเจนและเป็นมาตรฐานเดียวกันในการตรวจสอบความหนาแน่นของขยะพลาสติกในน้ำทะเล (Floating plastic debris density)

นอกจากนั้นในเป้าหมายที่ 14 ประเทศไทยยังไม่มีการกำหนดระดับของการผลิตสาขาประมงที่ยั่งยืนเพื่อการคำนวณผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ (GDP) ในด้านผลผลิต (Production Approach) ด้วยการขาดองค์ความรู้ที่ยืนยันถึงความจำเป็นในการนำไปกำหนดใน GDP

ตัวอย่างสุดท้ายในเป้าหมายที่ 15 แม้องค์ความรู้เกี่ยวกับพื้นที่สีเขียว เช่น พื้นที่ป่าไม้ พื้นที่การใช้ประโยชน์ที่ดิน พื้นที่แหล่งน้ำ องค์ความรู้ค่อนข้างจะสมบูรณ์เนื่องจากพัฒนาการของงานวิจัยและการใช้เทคโนโลยีมีมาต่อเนื่องพอสมควร แต่ในส่วนของการจัดการเกี่ยวกับความหลากหลายของสิ่งมีชีวิต จะยังคงกระจัดกระจาย ไม่สมบูรณ์ และยากแก่การเข้าถึง

2.5.4 ความพร้อมและความไม่พร้อมในด้านเครื่องมือและแนวทางการดำเนินงานต่าง ๆ

ความพร้อมด้านเครื่องมือ และแนวทางการดำเนินงานต่าง ๆ

ความพร้อมในเรื่องเครื่องมือ มาตรการ แนวทางในการขับเคลื่อนนั้นจะกำหนดผ่านแผนยุทธศาสตร์ นโยบายต่าง ๆ ที่มีการกำหนดออกมาทั้งจากระดับรัฐบาล ระหว่างประเทศ ตลอดที่ผ่านมา โดยในส่วนที่พร้อมนั้นจะมาจากกลไกคณะทำงานระดับประเทศ ความพร้อมของกระทรวง จากโครงสร้างการทำงานที่แตกต่างกันไป 9k,กรอบมาตรฐาน หรือกรอบยุทธศาสตร์ของประเทศที่เป็นแนวทางทำให้ได้บทเรียนจากการดำเนินงานที่ผ่านมา โดยประเด็นความพร้อมในภาพรวมของทุกเป้าหมายทั้ง 12 ข้อที่ได้ทำการสำรวจสถานะนั้น พบว่าด้านเครื่องมือ และแนวทางการดำเนินงานนั้น สามารถจำแนกรูปแบบความพร้อมได้ 3 กลุ่มหลัก ๆ ได้แก่

1. ความพร้อมในการมีผู้รับผิดชอบ ในส่วนนี้ทุกเป้าหมายจะมีกระทรวงที่เป็นหน่วยงานหลัก และหน่วยงานสนับสนุน รับผิดชอบร่วมกัน
2. ความพร้อมในการมีแผนการดำเนินงาน ยุทธศาสตร์ของกระทรวงที่รับผิดชอบ ให้เกิดบรรลุเป้าหมาย ในทุกกระทรวงก็จะมีแผน และยุทธศาสตร์ในการบรรลุเป้าหมาย
3. ความพร้อมจากการพัฒนาแผน หรือแนวทางที่มีมาตรฐาน ที่ได้รับการยอมรับในระดับสากล

โดยสามารถจัดรูปแบบความพร้อมของการมีกลุ่ม ได้ดังนี้

เริ่มจากเป้าหมายที่ 7 ด้วยกระทรวงพลังงานเป็นหน่วยงานรับผิดชอบหลักของเป้าหมายที่ 7 นี้ โดยทางกระทรวง ฯ ได้นำมาตรฐานต่าง ๆ เข้ามาพิจารณา ซึ่งถือได้ว่าเป็นเครื่องมือสำคัญสำหรับประเทศไทยในการเพิ่มประสิทธิภาพการใช้พลังงาน เช่น กรอบภายใต้ IES Scenario นั้นมีการนำแผนอนุรักษ์พลังงาน ค.ศ. 2015–2036 (EEP 2015) โดยแผนอนุรักษ์พลังงานมีเป้าหมายลดความเข้มข้นการใช้พลังงานในรูปแบบต่าง ๆ ได้แก่ ไฟฟ้า ความร้อน และน้ำมัน ลงร้อยละ 30 ในปีพ.ศ. 2579 เมื่อเทียบกับปี พ.ศ. 2553 หรือแผนพัฒนาพลังงานทดแทนและทางเลือก (AEDP 2015) ที่จะเป็นเครื่องมือสำคัญในการเพิ่มสัดส่วนการใช้พลังงานหมุนเวียน

ถัดมาในเป้าหมายที่ 12 ในการดำเนินการให้เป็นผลตามกรอบการดำเนินงานระยะ 10 ปี ว่าด้วยการผลิตและการบริโภคที่ยั่งยืนนั้น อยู่ในระหว่างการจัดทำแผนขับเคลื่อนการ ผลิตและการบริโภคที่ยั่งยืน ปี พ.ศ. 2560-2579 โดยได้รับความร่วมมือจาก สหภาพยุโรป (EU) มีการศึกษาเพื่อทำโครงการนำร่องอย่างชัดเจน

ในเป้าหมายที่ 5 SDG Roadmap ของกระทรวงพัฒนาสังคมสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ได้วางแผนการดำเนินงานระยะสั้น ระยะกลาง และระยะยาว โดยมีแนวทางกำกับ ให้มีระบบและกลไกติดตามประเมินผลเพื่อรายงานความก้าวหน้าแก่สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติทุก 6 เดือน

สำหรับเป้าหมายที่ 9 มีแผนยุทธศาสตร์กระทรวงอุตสาหกรรมพ.ศ. 2559-2564 เป็นมาตรการเสริมสร้างความรู้ ความข้าใจเรื่องความสำคัญของมาตรฐานและความเชื่อมั่นของเครื่องหมายมาตรฐาน ให้กับ

ผู้ประกอบการ และผู้บริโภค เพื่อให้ประชาชน/ผู้บริโภคสามารถเข้าถึงและได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับมาตรฐานต่าง ๆ อย่างถูกต้องและครบถ้วน

นอกจากนั้นในเป้าหมายที่ 9 หน่วยงานที่รับผิดชอบหลัก กระทรวงอุตสาหกรรม มีมาตรการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของภาคประชาชน โดยชุมชนที่อาศัยอยู่บริเวณท้องถิ่นใกล้เคียงพื้นที่ประกอบการ ให้มีส่วนร่วมในการเฝ้าระวัง กำกับดูแลการประกอบกิจการโรงงานต่างๆ ให้มีความปลอดภัยไม่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อม ซึ่งเป็นการพัฒนาเครือข่ายเฝ้าระวังและจัดการผลกระทบสิ่งแวดล้อม จากการมีส่วนร่วมของท้องถิ่นและชุมชน

ในกรณีเป้าหมายที่ 12 มีแผนยุทธศาสตร์ในการดำเนินการให้บรรลุเป้าหมายที่ชัดเจน เช่น แผนยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวโดยชุมชนของกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาซึ่งจัดทำบทฐานแนวคิดความยั่งยืน มีแผนส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อมดำเนินการสร้างความตระหนักแก่ประชาชนทั่วไป แผนการจัดซื้อจัดจ้างสีเขียว ปัจจุบัน ระยะที่ 3 ระหว่างปี พ.ศ. 2560-2564 จัดทำโดยกรมควบคุมมลพิษ และกรมบัญชีกลางมีการกำหนดเป้าหมาย และมีคู่มือแนวทางที่ชัดเจน และแผนการศึกษาล้อกับยุทศาสตร์ชาติ 20 ปีที่ให้ความสำคัญกับสิ่งแวดล้อมและความยั่งยืน

กรณีสุดท้ายเป้าหมายที่ 13 มีการดำเนินการโดยกระทรวงทรัพยากรฯ ที่เป็นเจ้าภาพหลัก ตามนโยบายยุทธศาสตร์ และการวางแผนระดับชาติด้านการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศ ซึ่งเป็นการดำเนินการโดยหลายหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น การผนวกรวมกับยุทธศาสตร์ที่ 5 ของร่างกรอบยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ 20 ปี ทำให้เป็นการดำเนินการแบบองค์รวม

ความไม่พร้อมด้านเครื่องมือ และแนวทางการดำเนินงานต่าง ๆ

ความไม่พร้อมด้านเครื่องมือ และแนวทางนั้น สามารถสรุปให้เห็นประเด็นปัญหาร่วมกันในแต่ละเป้าหมายของ SDGs โดยประเด็นความไม่พร้อมร่วมกันด้านเครื่องมือ แนวทางการดำเนินงานต่าง ๆ มีทั้งสิ้น 4 กลุ่ม คือ

(1) กลุ่มความไม่พร้อมของแผนการดำเนินงาน แนวทาง บทบาท ที่ไม่ครอบคลุม และชัดเจน โดยกลุ่มนี้เป็นความพร้อมที่เกิดจากความไม่ครอบคุลมในการกำหนดแผน บทบาทที่รับผิดชอบเข้าไปในเนื้อหาหรือ โดยกรณีตัวอย่างแสดงในแต่ละเป้าหมาย SDG ได้ดังนี้

เริ่มที่เป้าหมายที่ 1 รัฐบาลมีแผนพัฒนาการเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ จำนวน 12 ฉบับแล้ว แต่พบว่ายังมีคนที่ได้รับประโยชน์จากส่วนนี้ โดยเฉพาะคนจน ยังมีกลุ่มคนที่เข้าไม่ถึงทรัพยากรของรัฐจากแผนที่เกิดขึ้นนี้ จากจำนวนคนจนที่ยังมีอยู่ สะท้อนให้เห็นว่าจำเป็นต้องมีกลไก กระบวนการที่มีประสิทธิภาพในทุกระดับมากขึ้น

กรณีถัดมาเป้าหมายที่ 5 ด้วยนโยบายที่ไม่ครอบคลุม เป็นส่วนนโยบายที่รัฐกำหนดขึ้น โดยบางครั้งไม่ได้เลือกปฏิบัติหรือกีดกัน แต่ผลที่เกิดขึ้นอาจจะเป็นการเลือกปฏิบัติต่อผู้หญิงทางอ้อม เช่น การช่วยเหลือประชาชนรายได้ในภาวะเศรษฐกิจตกต่ำ และมีมาตรการออกเช็ค 2,000 บาทให้กับผู้มีรายได้ไม่เกิน 10,000

บาทต่อเดือน ทั้งหญิงชาย ที่เป็นแรงงานในระบบสามารถเข้าถึงความช่วยเหลือนี้ได้อย่างเสมอภาคกัน แต่ปรากฏว่า แรงงานนอกระบบ ซึ่งมีผู้หญิงถึงร้อยละ 60-70 ต้องตกหล่นไปจากมาตรการดังกล่าว เพราะไม่เข้าข่ายในเงื่อนไขที่สามารถตรวจสอบได้

ต่อมาเป้าหมายที่ 8 แม้จะมีแบบแผนแนวทางการขับเคลื่อนเศรษฐกิจเพื่อให้มีการเติบโตอย่างยั่งยืนนั้น ประเทศไทยมีทั้งแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี แต่จำเป็นต้องมีการทบทวน ความชัดเจน และความคลอบคลุมกลุ่มคนต่าง ๆ ในสังคมที่จะได้รับประโยชน์

ในส่วนเป้าหมายที่ 13 มีการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติด้านการลดความเสี่ยงจากภัยพิบัติ โดยในระดับชาติมีแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ พ.ศ.2558 ปัจจุบันอยู่ระหว่างการหารือร่วมกับภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง แต่หน่วยงานที่ต้องรับผิดชอบให้บรรลุเป้าหมาย ยังไม่ได้ดำเนินการที่ชัดเจน อย่างกระทรวงศึกษาธิการยังไม่ไดบรรจุเนื้อหาเกี่ยวกับการลดปัญหาการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ การปรับตัว การลดผลกระทบ การเตือนภัยล่วงหน้าไว้ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานที่ชัดเจน

สุดท้ายในเป้าหมายที่ 15 มีการกระจายความรับผิดชอบไปตามหน่วยงานต่างๆ ทั้งในกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยบางบทบาทอาจจะมีสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเป็นเจ้าภาพ แต่ก็ยังคงต่างดำเนินงานภายใต้ อำนาจหน้าที่ที่กระจายออกไปเช่นเดิม

2) กลุ่มความไม่พร้อมของนโยบาย ที่ไม่สามารถแก้ปัญหาได้ตรงจุด หรือแก้ได้เพียงบางส่วน โดยเป็นผลจากการกำหนดแนวทางที่ไม่ได้ใช้องค์ความรู้ในการกำหนด และอาจไม่ได้สร้างการมีส่วนร่วมของเจ้าของปัญหา ให้เข้ามามีส่วนร่วมมากพอ โดยสามารถยกกรณีตามตัวอย่างแต่ละเป้าหมาย ได้ดังนี้

เริ่มที่เป้าหมายที่ 1 ลักษณะของนโยบายและโครงการต่างๆที่รัฐดำเนินการเพื่อแก้ไขปัญหาความยากจน ส่วนใหญ่ยังอยู่ในรูปของเงินสงเคราะห์ และเงินอุดหนุน การจัดสรรงบประมาณของรัฐ เพื่อลดสัดส่วนความยากจนจากปี 2557-2560 นั้นอยู่ในสัดส่วนที่สูงเป็นลำดับต้นของงบประมาณรายจ่ายประจำปีของแต่ละปี แต่อย่างไรก็ตามการใช้งบประมาณของแต่ละหน่วยงานมีความซ้ำซ้อนกันในบางประเด็น

ในกรณีของเป้าหมายที่ 2 กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข ที่มีบทบาทในการดำเนินการสร้างองค์ความรู้การขจัดภาวะทุพโภชนาการให้กับประชาชน แต่ในการสร้างความเข้าใจกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ รวมถึงประชาชนยังเป็นปัญหา ในการสื่อสารให้เกิดการรับรู้

สุดท้ายในเป้าหมายที่ 5 การลงทุนทางด้านโครงสร้างสาธารณูปโภคพื้นฐานยังคงไม่เพียงพอ ยังขาดอุปกรณ์และผลิตภัณฑ์ที่ช่วยลดเวลาและแรงงาน ยังขาดศูนย์การดูแลเด็กและผู้สูงอายุที่สามารถเข้าถึงได้ และขาดนโยบายที่สนับสนุนความเป็นครอบครัว หรือการทำงานในบ้าน ที่ประเทศอื่น ๆ เริ่มมีการพัฒนาให้เกิดความยั่งยืนในส่วนนี้แล้ว

3) กลุ่มความไม่พร้อมในการดำเนินงาน ที่ขาดความต่อเนื่อง หรือการปรับเปลี่ยนแนวทางอยู่เสมอ สามารถยกกรณีศึกษาในแต่ละเป้าหมาย ได้ดังนี้

เริ่มที่เป้าหมายที่ 1 แม้จะเป็นเป้าหมายที่ภาพรวมบรรลุเกณฑ์ของตัวชี้วัดแล้วในเรื่องรายได้ แต่สัดส่วนคนจนที่วัดโดยเส้นความยากจนของประเทศลดลงตามลำดับ แต่หากพิจารณาจากเส้นความยากจนของประเทศปี 2558 ซึ่งเท่ากับ 2,644 บาท/เดือน/คนแล้ว ณ จำนวนเงินดังกล่าวเมื่อเทียบกับค่าครองชีพในปัจจุบันจะเห็นว่าจำนวนดังกล่าวเป็นจำนวนเงินที่ต่ำกว่าที่บุคคลจะสามารถดำรงชีพอยู่ได้ในสภาวะค่าครองชีพปัจจุบัน

สุดท้ายเป้าหมายที่ 5 จากนโยบายที่ไม่ต่อเนื่อง ขาดเสถียรภาพในการดำเนินการ อย่างเรื่องความเท่าเทียมทางเพศที่ยากในการให้ความสนใจ หรือการมีชั่วครั้งชั่วคราวเกิดขึ้นในรัฐสภา ในขณะที่มีความพยายามที่จะทำให้รัฐสภาทันสมัย แต่ประเด็นความอ่อนไหวทางเพศในรัฐสภาก็ยังต้องปรับปรุงมาก โดยให้มีการเปลี่ยนขนบธรรมเนียมทางวัฒนธรรมและทำให้การดำเนินงานต่าง ๆ ทันสมัยขึ้น เกิดความเท่าเทียมให้ครอบคลุมมากขึ้น

4) กลุ่มความไม่พร้อมของการจัดสรรทรัพยากร ด้วยเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน เป็นเรื่องใหม่ และในเนื้อหา บทบาทที่ต้องขับเคลื่อนนั้น หน่วยงานยังไม่สามารถประเมินทุน หรือทรัพยากรได้สอดคล้องกับแผนหรือเป้าหมายที่เกิดขึ้น ทำให้ยังคงเป็นปัญหาในส่วนนี้ ซึ่งสามารถยกกรณีศึกษาตามเป้าหมายได้คือ

ในเป้าหมายที่ 15 การจัดสรรทรัพยากรของหน่วยงานที่รับผิดชอบหลัก พบว่ายังมีความไม่เพียงพอต่อการดำเนินงานตามแผนที่ใช้ขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนของหน่วยงานที่รับผิดชอบนี้เอง ด้วยเนื้อหาที่หลากหลาย มีบทบาทภารกิจที่ต้องพัฒนาขึ้นใหม่ และมีความละเอียดอ่อนในประเด็นที่ต้องทำการศึกษา ทำให้เป็นการดำเนินงานไปพร้อมการพัฒนาประเด็นในการดำเนินงานใหม่ไปพร้อมกัน โดยอาจจะยกเว้นสำหรับทางหน่วยงานที่ภารกิจหลัก อาจจะตอบสนอง ครอบคลุม หรือมีความเชื่อมโยงต่อเป้าหมายโดยตรงก็ทำให้สามารถใช้งบประมาณร่วมกันได้

2.5.5 ความพร้อม และความไม่พร้อมด้านอื่น ๆ

ความพร้อมด้านอื่น ๆ สามารถสรุปให้เห็นประเด็นปัญหาร่วมกันในแต่ละเป้าหมายของ SDGs โดยประเด็นความพร้อมร่วมกันด้านอื่น ๆ เป็นความพร้อมในการขับเคลื่อนร่วมกับภาคส่วนอื่น ๆ นั้นจะเป็นความพร้อมจากมุมมองจากภาคประชาสังคม หรือภาคประชาชนในรูปแบบหนึ่งที่อาจยังไม่สมบูรณ์แบบในการแก้ปัญหา และมีพลังในการขับเคลื่อนมากนัก ยังขาดการสนับสนุนอยู่มาก และความไม่พร้อมในการขับเคลื่อนร่วมกับภาคส่วนอื่น ๆ จะเป็นการขับเคลื่อนของภาคส่วนอื่น ๆ ในระดับสากลที่มีผลต่อประเทศไทย แต่รัฐไทยไม่ได้เข้าไปร่วมขับเคลื่อนแต่แรก เมื่อเกิดกรณีข้อพิพาท หรือเกิดผลลัพธ์ที่ส่งผลในทางลบ จึงทำให้เกิดกระตุ้นการทำงานลงมือแก้ปัญหาจึงกลายเป็นการทำงานเชิงรับมากกว่า ยากต่อการพัฒนาให้เท่าเทียมกับประเทศพัฒนาแล้ว

ในส่วนของความพร้อม ยกตัวอย่างผ่านเป้าหมายที่ 13 ด้วยภาคประชาสังคม และประชาชน รวมกันเป็นองค์กรชุมชน ได้มีบทบาทในการจัดการภัยพิบัติต่าง ๆ ในระดับชุมชนกันเองมากขึ้น โดยเน้นใช้ทุนภายในชุมชน เช่น กองทุนสวัสดิการชุมชนกลุ่มออมทรัพย์ เป็นตน และรัฐเองยังไม่สามารถเข้าถึงกลุ่มคน และไม่

สามารถลงมือทำงานในเชิงประเด็นเหล่านี้เองได้ นอกจากนั้นยังไม่มีแนวทางสนับสนุนทำงานร่วมกัน ให้เกิดเป็นองค์ความรู้ขยายผลต่อไป

นอกจากนั้นในเป้าหมายที่ 13 มีการเชื่อมโยงเครือขายที่ทำให้ชุมชนสามารถจัดการปัญหาภัยพิบัติในพื้นที่ได้ เช่น เครือข่ายองค์กรชุมชนในการจัดการปัญหาอุทกภัย เป็นตน

ในส่วนของความไม่พร้อมนั้น ผ่านกรณีของเป้าหมายที่ 14 โดยประเทศไทยในฐานะสมาชิกของ FAO แต่เพิ่งเริ่มต้นในการปฏิบัติตามขอบัญญัติภายใต้จรรยาบรรณในเรื่องการทำประมงอย่างรับผิดชอบขององค์การอาหารและเกษตรแหงสหประชาชาติ พ.ศ. 2538 (CCRF) ซึ่งกำหนดหลักการและมาตรฐานที่เกี่ยวกับการอนุรักษ์การจัดการ และการพัฒนาการประมงที่ครอบคลุมถึงประเด็นดานการจ้างงาน รายได้ และความมั่นคงดานอาหารของการประมงพื้นบาน หลังจากโดนใบเหลือง โดย EU จากกรณีที่ประเทศไทยยังไม่มีมาตรการเพียงพอในการต่อต้านการทำประมงที่ผิดกฎหมาย ขาดการรายงาน และไร้การควบคุม (IUU Fishing) ส่งผลให้ประเทศไม่สามารถจับสัตว์น้ำได้ และการประมงของประเทศไทยได้รับผลกระทบ ไปจนในระดับประเทศถึงระดับครัวเรือน จากความไม่ยั่งยืนที่เกิดขึ้นด้วย

2.5.6 ข้อเสนอแนะในการพัฒนาความพร้อมในการบรรลุ SDGs

นอกจากส่วนเนื้อหาการสังเคราะห์ให้เห็นถึงระดับความพร้อม และความไม่พร้อมในด้านต่าง ๆ แล้ว ทางคณะทำงานได้สรุปข้อเสนอแนะประกอบ เพื่อใช้ในการพัฒนาให้เกิดความพร้อมในภาพรวมของการขับเคลื่อนในระดับประเทศที่จะทำให้บรรลุตามเป้าหมายของ SDGs นั้น แบ่งตามประเด็นออกเป็น 3 ด้าน คือ ด้านกฎหมาย ด้านข้อมูล และด้านองค์ความรู้ โดยจะเป็นการสรุปข้อเสนอแนะที่ค้นพบจากการทบทวน และจากการได้ทำการศึกษาที่ผ่านมา สามารถสรุปตามประเด็นทั้ง 3 ด้าน ดังต่อไปนี้

(1) ด้านกฎหมาย มีข้อเสนอแนะแนวทางในการพัฒนา แบ่งออกเป็น 4 เรื่อง ดังนี้

1.1) สำหรับจุดแข็งของประเทศไทย คือ มีความพร้อมทางด้านตัวบทกฎหมาย ทั้งพระราชบัญญัติและแนวนโยบายปฏิบัติที่ครอบคลุมเกือบทุกประเด็น แต่จุดอ่อนที่สำคัญ คือ การขาดกลไก การบังคับใช้ การติดตามที่มีประสิทธิภาพ ในบางประเด็นขาดการประสานงานระหว่างหน่วยงานที่ต้องทำงานร่วมกัน หรือเป็นการทำงานที่เกิดความซ้ำซ้อน

1.2) ตัวชี้วัดหลายตัวที่ประเทศไทยยังไม่มีการกำหนดค่าเป้าหมาย ดังนั้นวาระในการวิจัยในอนาคตของไทยเอง ควรทำให้เกิดการกำหนดตัวชี้วัดที่ท้าทายและเหมาะสมกับบริบทของประเทศไทย โดยสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย ควรเน้นการจัดสรรทุนแก่นักวิชาการให้เกิดการทำงานร่วมกับหน่วยงานที่ทำงานวิจัยในระดับต่าง ๆ เพื่อทำให้การกำหนดค่าเป้าหมายสามารถทำให้พร้อมในการเป็นเป้าหมายเพื่อพัฒนาแผนการดำเนินงานของประเทศให้เท่าทันต่อการพัฒนาให้เกิดความยั่งยืน

1.3) การปรับปรุงกฎหมาย ระเบียบที่ล้าสมัย ที่ไม่สอดคล้อง ที่ขัดแย้งกัน หรือไม่ครอบคลุม ตามข้อสรุปจากการทบทวนในรายงานสังเคราะห์เล่มนี้ จะเป็นประโยชน์ที่ทำให้เกิดการศึกษาถึง

ผลกระทบให้ชัดเจนมากขึ้น หน่วยงานสนับสนุนต่าง ๆ ควรให้และนำไปสู่การผลักดันเป็นการพัฒนาข้อกฎหมายของประเทศไทยได้ต่อ

1.4) ในส่วนมาตรการทางกฎหมายควรจะคำนึงถึงการแก้ไขปัญหา ที่จะส่งผลก่อให้เกิดผลประโยชน์โดยรวม ที่จะช่วยส่งเสริมหรือสนับสนุน ไม่ใช่เพียงการปราบปรามป้องกัน เช่น การจัดการป่าชุมชน การจัดการโฉนดชุมชน การส่งเสริมการเพาะพันธุ์พืช-สัตว์เพื่อการค้า เป็นต้น

(2) ด้านข้อมูล จากการทบทวน มีข้อเสนอแนะ ในระดับภาพรวมของประเทศไทย ที่ควรจะต้องพัฒนาให้เกิดขึ้น แบ่งออกเป็น 5 เรื่อง ดังนี้

2.1) สำหรับการที่จะได้มา หรือเข้าถึงซึ่งข้อมูลของหน่วยงานในประเทศไทยนั้น มีความยากลำบาก เนื่องจากข้อมูลโครงการเหล่านี้กระจัดกระจายอยู่ในหลายหน่วยงานของภาครัฐ บางโครงการ ไม่ได้ประกาศอย่างเป็นสาธารณะบนเว็บไซต์ ทำให้การนำข้อมูลไปใช้เป็นเรื่องยาก นอกจากนั้นในส่วนของบทบาทหน้าที่ของแต่ละหน่วยงานที่จะรายงานโครงการที่มีความเกี่ยวข้องเข้ามาให้กับ ฝ่ายเลขาฯ ของคณะกรรมการเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน (กพย.) ได้ทราบนั้น ก็เป็นส่วนที่ยังเป็นข้อจำกัด ข้อเสนอแนะควรจะต้องมีการรณรงค์ให้แต่ละหน่วยงานเข้าใจ ตื่นตัว หรือปรับเปลี่ยนแนวทางการดำเนินงานของภาครัฐให้พร้อมต่อการขับเคลื่อนงานที่มีความซับซ้อนมากขึ้น เพื่อสนับสนุนให้เกิดการบรรลุตามแผนของเป้าหมายเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนได้ง่ายขึ้น

2.2) ข้อมูลสวนใหญ่เป็นข้อมูลที่เก็บโดยหน่วยงานภาครัฐ สำหรับผลการดำเนินการต่าง ๆ และในส่วนของภาคเอกชน ภาคประชาสังคม และภาควิชาการนั้น ข้อมูลยังค่อนข้างกระจัดกระจายยังไม่ได้มีการเก็บรวบรวมอย่างเป็นระบบ จึงจำเป็นที่จะต้องมีหน่วยงานกลางของแต่ละภาคส่วนที่จะรวมแหล่งข้อมูลเพื่อทำให้เกิดการเชื่อโยงข้อมูลในการดำเนินงานขับเคลื่อนไปทั้งองคาพยพ

2.3) ข้อมูลสวนใหญ่เป็นขอมูลซึ่งสะท้อนภาพรวมระดับประเทศ แต่ทว่ายังขาดข้อมูลในระดับจังหวัดและระดับท้องถิ่นมาประกอบการวิเคราะห์ เพื่อให้ได้ภาพที่ชัดเจน และสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

2.4) จากการสำรวจเบื้องต้น พบว่า ข้อมูลสถิติ หลายส่วนยังไม่ถูกต้องตามวิธีการทางสถิติและควรเน้นให้ทันสมัยมากขึ้น นอกจากนั้นเว็บไซต์ของแต่ละหน่วยงานก็ให้ความสำคัญกับข้อมูลสถิติไม่เหมือนกันทำให้รูปแบบของการจัดเก็บไม่อยู่ในสภาพที่นำมาใช้วิเคราะห์ได้ ควรจะมีการกำหนดโครงสร้างของข้อมูลสถิติที่ใช้ใน SDGs ทั้งหมดแบบบูรณาการร่วมกัน และควรมีการพัฒนา metadata ของประเทศไทยเอง เพื่อให้สมบูรณ์แบบ มีหน่วยงานที่รับผิดชอบ ให้สามารถเชื่อมโยงข้อมูลผ่านเครือข่ายกลางนี้ได้ และจำเป็นต้องมีฝ่ายตรวจสอบข้อมูล ที่ทำการเก็บให้ข้อมูลมีความเที่ยงตรงแม่นยำมากขึ้น

2.5) การทำงานที่ขาดการบูรณาการระหว่างหน่วยงานและการประสานข้อมูลที่หลากหลายให้เป็นชุดข้อมูลเดียวกัน การเก็บข้อมูลที่ซ้ำซ้อน และข้อมูลที่ควรมีความแตกต่างกันในการจำแนกข้อมูลเพื่อการวิเคราะห์ผลลัพธ์ที่แตกต่าง ชั้นความลับและความมั่นคงของข้อมูล เป็นต้น ทั้งนี้ปัญหา

ดังกล่าวมีผลต่อความพร้อมในการดำเนินการของแนวทางที่เหลืออย่างมีนัยยะสำคัญ เพราะหากปัญหาไม่ได้ดำเนินการให้คลี่คลายแล้วก็จะมีผลต่อความเข้าใจในการจัดเก็บข้อมูลของหน่วยงานที่รับผิดชอบ ส่งผลให้คุณภาพของข้อมูลไม่เป็นไปตามบริบทสากล

3) ด้านแนวทางการขับเคลื่อน องค์ความรู้ พบว่าในการทบทวนมีข้อเสนอแนะที่การดำเนินงานควรพัฒนาเพื่อให้บรรลุเป้าหมายในระดับประเทศมากขึ้น แบ่งเป็น 4 เรื่อง ดังนี้

3.1) ควรพัฒนาให้เกิดกลไกในการการติดตาม และประเมินผลการดำเนินงานในระดับต่าง ๆ ทุกภาคส่วน ทั้งในภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม และภาควิชาการ โดยจำเป็นต้องศึกษาถึงแนวทางหรือกลไกในระดับโลก เพื่อนำมาพัฒนาแนวทางกลไกของประเทศไทยเพิ่มเติม

3.2) นิยามต่าง ๆ การกำหนดคำจำกัดความ ความหมาย ของศัพท์ทางเทคนิค ควรให้สอดคล้องกันในระหว่างประเด็นทางกฎหมาย และผลกระทบจากขอบเขตอำนาจหน้าที่ของแต่ละหน่วยงาน ทั้งนี้เพื่อให้องค์ความรู้ที่ใช้ในการกำหนดขอบเขตการดำเนินงานเป็นไปในทิศทางเดียวกัน (เช่น พื้นที่สีเขียว กับ พื้นที่ป่า และคนเปราะบาง เป็นต้น) ควรจะมีความหมายเดียวกันทุกหน่วยงาน

3.3) ควรจัดทำโครงสร้างของการดำเนินงาน อำนาจหน้าที่ และตัวชี้วัดของแผนระดับต่าง ๆ ที่ตอบสนองต่อ Sustainable Development Goals โดยตรง ให้สอดคล้องกับ metadata ตามแต่ละหน่วยงานที่รับผิดชอบของแต่ละเป้าหมาย เพื่อให้เห็นภาพรวม และสร้างผลกระทบในภาพรวมของ SDGs ในระดับประเทศ

3.4) ทุกหน่วยงานที่รับผิดชอบที่มีปัญหาคล้ายคลึงกัน เช่น เรื่องทรัพยากรที่ไม่เพียงพอ ควรที่จะมีการศึกษาเชิงลึกของภาระงาน กรอบอัตรากำลัง กรอบงบประมาณของหน่วยงานที่รับผิดชอบภาระงานภายใต้กรอบ SDGs ทั้งหมด จะทำให้การวางแผนงานเป็นไปได้ตามความเป็นจริงอย่างชัดเจนมากขึ้น

เอกสารอ้างอิง

Gupta, J., & Vegelin, C. (2016). Sustainable development goals and inclusive development. *International Environmental Agreements: Politics, Law and Economics*, *16*(3), 433–448. http://doi.org/10.1007/s10784-016-9323-z

Rockstrom, J., Steffen, W., Noone, K., society, Å. P. E. A., 2009. (n.d.). Planetary boundaries: exploring the safe operating space for humanity. *Jstor*

. http://doi.org/10.2307/26268316

Sustainable Development Solution Network. (2015, December). Getting Started with the Sustainable Development Goals.

บทที่ 3
งานเชื่อมโยงเครือข่าย งานติดตาม และงานสนับสนุนงานสัมมนาที่เกี่ยวข้อง

คณะทำงานดำเนินการประสานงานเชื่อมโยงเครือข่ายนักวิชาการ ภาครัฐ ภาคประชาสังคม ภาคเอกชน และองค์กรระหว่างประเทศที่ทำงานในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน เพื่อจัดการองค์ความรู้ สังเคราะห์ และถอดบทเรียนภาคปฏิบัติที่เกี่ยวข้องกับเป้าหมายด้านต่าง ๆ ดังนี้

1. การจัดประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อจัดลำดับเป้าประสงค์ภายใต้เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน

ตารางที่ 3-1 แสดงลำดับการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อจัดลำดับเป้าประสงค์ ภายใต้เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน

วันที่	สถานที่จัดงาน	เป้าหมายที่ครอบคลุม
26 ส.ค. 59	โรงแรมโนโวเทล สยาม	**เป้าหมายด้านสิ่งแวดล้อม (กลุ่ม Planet)** - เป้าหมายที่ 6 สร้างหลักประกันว่าจะมีการจัดให้มีน้ำและสุขอนามัยสำหรับทุกคนและมีการบริหารจัดการที่ยั่งยืน - เป้าหมายที่ 12 สร้างหลักประกันให้มีรูปแบบการผลิตและการบริโภคที่ยั่งยืน - เป้าหมายที่ 13 เร่งต่อสู้กับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและผลกระทบที่เกิดขึ้น - เป้าหมายที่ 14 อนุรักษ์และใช้ประโยชน์จากมหาสมุทร ทะเล และทรัพยากรทางทะเลอย่างยั่งยืนเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน - เป้าหมายที่ 15 ปกป้อง ฟื้นฟู และสนับสนุนการใช้ระบบนิเวศบนบกอย่างยั่งยืน จัดการป่าไม้อย่างยั่งยืนต่อสู้การกลายสภาพเป็นทะเลทราย หยุดการเสื่อมโทรมของที่ดินและฟื้นสภาพกลับมาใหม่ และหยุดการสูญเสียความหลากหลายทางชีวภาพ
5 ก.ย. 59	โรงแรมรอยัลปริ๊นเซส หลานหลวง	**เป้าหมายด้านเศรษฐกิจ (กลุ่ม Prosperity)** - เป้าหมายที่ 7 สร้างหลักประกันให้ทุกคนสามารถเข้าถึงพลังงานสมัยใหม่ที่ยั่งยืนในราคาที่ย่อมเยา - เป้าหมายที่ 8 ส่งเสริมการเติบโตทางเศรษฐกิจที่ต่อเนื่อง ครอบคลุม และยั่งยืนการจ้างงานเต็มที่ มีผลิตภาพ และการมีงานที่เหมาะสมสำหรับทุกคน - เป้าหมายที่ 9 สร้างโครงสร้างพื้นฐานที่มีความทนทาน ส่งเสริมการพัฒนาอุตสาหกรรมที่ครอบคลุมและยั่งยืน และส่งเสริมนวัตกรรม - เป้าหมายที่ 10 ลดความไม่เสมอภาคภายในประเทศและระหว่างประเทศ - เป้าหมายที่ 11 ทำให้เมืองและการตั้งถิ่นฐานของมนุษย์มีความ

		ครอบคลุมปลอดภัยมีภูมิต้านทานและยั่งยืน
12 ก.ย. 59	โรงแรมโนโวเทล สยาม	**เป้าหมายด้านสังคม (กลุ่ม People) และด้านสันติภาพ (กลุ่ม Peace)** - เป้าหมายที่ 1 ขจัดความยากจนทุกรูปแบบในทุกพื้นที่ - เป้าหมายที่ 2 ยุติความหิวโหย บรรลุความมั่นคงทางอาหารและยกระดับโภชนาการ และส่งเสริมเกษตรกรรมที่ยั่งยืน - เป้าหมายที่ 3 สร้างหลักประกันว่าคนมีชีวิตที่มีสุขภาพดีและส่งเสริมสวัสดิภาพสาหรับทุกคนในทุกวัย - เป้าหมายที่ 4 สร้างหลักประกันว่าทุกคนมีการศึกษาที่มีคุณภาพอย่างครอบคลุมและเท่าเทียม และสนับสนุนโอกาสในการเรียนรู้ตลอดชีวิต - เป้าหมายที่ 5 บรรลุความเท่าเทียมระหว่างเพศ และเสริมสร้างความเข้มแข็งให้แก่สตรีและเด็กหญิง - เป้าหมายที่ 16 ส่งเสริมสังคมที่สงบสุขและครอบคลุมเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนให้ทุกคนเข้าถึงความยุติธรรมและสร้างสถาบันที่มีประสิทธิผลรับผิดชอบและครอบคลุมในทุกระดับ
25 พ.ย. 59	กระทรวงการต่างประเทศ	- เป้าหมายที่ 17 เสริมความเข้มแข็งให้แก่กลไกการดำเนินงานและฟื้นฟูสภาพหุ้นส่วนความร่วมมือระดับโลกสำหรับการพัฒนาที่ยั่งยืน
28 พ.ย. 59	โรงแรมโนโวเทล สยาม	- หน่วยงานภาครัฐ เอกชน และประชาสังคมร่วมพิจารณาผลการจัดลำดับความสำคัญ

2. งานติดตาม และงานสนับสนุนงานสัมมนาที่เกี่ยวข้อง

2.1 การจัดประชุมเพื่อขับเคลื่อนการพัฒนาที่ยั่งยืนโดยหน่วยงานภาครัฐ

การจัดประชุมเพื่อขับเคลื่อนการพัฒนาที่ยั่งยืนโดยหน่วยงานภาครัฐ พบว่า มีความคืบหน้าในการดำเนินงานด้านการสร้างความชัดเจนในการจัดสรร และกำหนดความรับผิดชอบตามเป้าหมาย และเป้าประสงค์การพัฒนาที่ยั่งยืน โดยเป็นการทำความเข้าใจ ยอมรับตามบทบาทหน้าที่ และอำนาจของกระทรวงหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนความพยายามร่วมมือในการพัฒนาระบบฐานข้อมูลสำคัญของประเทศเพื่อตอบรับดัชนีชี้วัดเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน ด้วยเหตุนี้จึงพบผลการดำเนินงานอย่างเป็นรูปธรรมอย่างเป็นลำดับ นับแต่วันที่นายกรัฐมนตรี ได้ทำการอนุมัติให้เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนเข้ามาผนวกกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 รวมทั้งการปรับความสอดคล้องและความสัมพันธ์กับแผนชาติ 20 ปี อีกทั้งการบูรณาการให้เข้ากับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ทั้งนี้ ในวันที่ 10 – 19 กรกฎาคม 2560 หน่วยงานภาครัฐ นำโดยกระทรวงการต่างประเทศ ได้ตัดสินใจเข้าร่วมการนำเสนอผลการดำเนินงานในระดับสากล จึงส่งผลให้กระทรวงต่างๆ มีการทำงานร่วมกันที่มากขึ้น รวมถึงความร่วมมือในการระดมความคิดเห็นระหว่างหน่วยงานเพื่อจัดทำ Roadmap ทั้งระยะสั้น ระยะกลาง และระยะยาว ก็เป็นอีกหนึ่งการขับเคลื่อนที่สำคัญที่หน่วยงานภาครัฐได้มีการดำเนินการตลอด

ระยะเวลาช่วง 1 ปีที่ผ่านมาด้วย ซึ่งสามารถลำดับการจัดประชุมเพื่อขับเคลื่อนการพัฒนาที่ยั่งยืนโดยหน่วยงานภาครัฐโดยสังเขปได้ ดังนี้

ตารางที่ 3-2 แสดงลำดับเหตุการณ์การจัดประชุมเพื่อขับเคลื่อนการพัฒนาที่ยั่งยืนโดยหน่วยงานภาครัฐ

วันที่จัดงาน	รายละเอียดงานประชุม
1-2 ธันวาคม 2559	งานประชุมสัมมนาเรื่อง “สร้างสุขที่ปลายทาง” จัดโดยสำนักงานคณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ (สช.) ณ ศูนย์การประชุมแห่งชาติสิริกิติ์
22 ธันวาคม 2559	งานประชุมสัมมนาเรื่อง “สรุปผลการประชุมรัฐภาคีอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ สมัยที่ 22 (COP 22) และร่างแผนแผนปฏิบัติการเตรียมความพร้อมของประเทศไทยในการดำเนินความร่วมมือภายใต้กรอบความตกลงปารีส” จัดโดยสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ร่วมกับองค์การบริหารการจัดการก๊าซเรือนกระจก (องค์กรมหาชน) และ องค์กรความร่วมมือระหว่างประเทศของเยอรมัน (GIZ) ณ โรงแรมสวิสโซเทล ปาร์คนายเลิศ กรุงเทพฯ
4 มกราคม 2560	งานประชุมสัมมนาเรื่อง SDGs Roadmap จัดโดย สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ณ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
11 มกราคม 2560	งานประชุมเวทีสาธารณะว่าด้วยหลักนิติธรรมและการพัฒนาที่ยั่งยืน เรื่อง “แนวทางเชิงบูรณาการสู่หลักนิติธรรมเพื่อนำวาระการพัฒนาที่ยั่งยืน ปี ค.ศ. 2030 ไปสู่การปฏิบัติ” ณ โรงแรมดุสิตธานี กรุงเทพฯ จัดโดย สถาบันเพื่อการยุติธรรมแห่งประเทศไทย (สธท.)
15 มกราคม 2560	งานประชุมสัมมนาเรื่อง “60 Years Thai-German Partnership for Sustainable Development” จัดโดย กรมความร่วมมือระหว่างประเทศ กระทรวงการต่างประเทศ
16 มกราคม 2560	งานประชุมสัมมนา Orientation SDGs Research จัดโดย SDG Move ณ ห้องประชุม 1 ชั้น 15 สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.)
17 มกราคม 2560	งานสัมมนาเชิงปฏิบัติการ เรื่อง “แนวทางการขับเคลื่อนเกษตรกรรมยั่งยืน” ณ มหาวิทยาลัย เกษตรศาสตร์ จตุจักร กรุงเทพฯ จัดโดย อนุกรรมการขับเคลื่อนเกษตรกรยั่งยืนตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และสำนักยุทธศาสตร์การเกษตร วิจัย ประเมินผล และส่งเสริมกิจการพิเศษ สำนักงานสภาเกษตรกรแห่งชาติ
18 มกราคม 2560	งานประชุมคณะทำงานขับเคลื่อน เรื่อง “การดำเนินงานเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนที่ 12 สร้างหลักประกันให้มีรูปแบบการบริโภคและผลิตที่ยั่งยืน ครั้งที่ 1/2560” จัดโดยสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ณ สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
19 มกราคม 2560	งานประชุมเสวนา เรื่อง “นโยบายน้ำไทย: ฐานความรู้เพื่ออนาคต” ณ โรงแรมรามาการ์เด้นส์ กรุงเทพฯ จัดโดยสถาบันคลังสมองชาติ ร่วมกับสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.)

24 มกราคม 2560	งานประชุมคณะทำงานขับเคลื่อน เรื่อง “การดำเนินงานเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนที่ 14 อนุรักษ์และใช้ประโยชน์มหาสมุทร ทะเลและทรัพยากรทางทะเลอย่างยั่งยืนเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน ครั้งที่ 1/2560” จัดโดย กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง ณ กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง
26 มกราคม 2560	การประชุมระดมความคิดเห็น เรื่อง “บทบาทภาคประชาสังคมในการขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน” ณ โรงแรม เดอะ เบอร์เคลีย์ โฮเต็ล ประตูน้ำ จัดโดยคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
27 มกราคม 2560	การประชุมชี้แจงแนวทางการจัดทำ Roadmap เรื่อง “การขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน สำหรับเป้าประสงค์ 30 ลำดับแรก” จัดโดย สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ณ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
2 กุมภาพันธ์ 2560	งานประชุมคณะทำงานเรื่อง “การจัดทำรายงานผลการดำเนินงานตามเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนครั้งที่ 1/2560” จัดโดย กระทรวงการต่างประเทศ ณ กระทรวงการต่างประเทศ
4 กุมภาพันธ์ 2560	การประชุมคณะทำงานการขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนลำดับที่ 8 และ 10 และการจัดทำ Roadmap จัดโดย สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ณ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
16 กุมภาพันธ์ 2560	การประชุมคณะทำงาน เรื่อง “เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนและตัวชี้วัด” จัดโดย กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ร่วมกับสำนักงานสถิติแห่งชาติ ณ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์
17 กุมภาพันธ์ 2560	การประชุม “คณะทำงานขับเคลื่อนการดำเนินงานเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนที่ 6 สร้างหลักประกันว่า จะมีการจัดให้มีน้ำและสุขอนามัยสำหรับทุกคน และมีการบริหาจัดการที่ยั่งยืน ครั้งที่ 1/2560” ณ ห้องประชุมสายชล ชั้น 9 อาคารกรมทรัพยากรน้ำ จัดโดยกรมทรัพยากรน้ำ
28 กุมภาพันธ์ 2560	การประชุมเวทีสาธารณะ ITD Public Forum: Sustainable Education for Inclusive Society ณ ห้องเซซาน-เลอนัว ชั้น 4 โรงแรมโนโวเทล สยามสแคว์ กรุงเทพฯ จัดโดยสถาบันระหว่างประเทศเพื่อการค้าและการพัฒนา (องค์การมหาชน) ร่วมกับสำนักความสัมพันธ์ต่างประเทศ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ
1-3 มีนาคม 2560	เวทีสานพลังชุมชนท้องถิ่นเข้มแข็งสู่เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน ครั้งที่ 1 ประจำปี 2560 ตามรอยพ่อสานต่อปฏิบัติการชุมชนท้องถิ่นน่าอยู่ ณ EH 106 ศูนย์นิทรรศการและการประชุมไบเทค บางนา กทม. จัดโดยสำนักสนับสนุนสุขภาวะชุมชน สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) ร่วมกับกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น (สถ.) กรมการพัฒนาชุมชน (พช.) สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน) (พอช.) ศูนย์คุณธรรม (องค์การมหาชน)
4-5 มีนาคม 2560	เวทีสนทนากลุ่มและประกอบสร้างยุทธศาสตร์การส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพสภาเด็กและเยาวชน พ.ศ. 2560-2567 ณ ห้องนนทรี 3 ชั้น 4 โรงแรม เค.ยู. โฮม มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ บางเขน จัดโดย กรมกิจการเด็กและเยาวชน กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์และคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

10 มีนาคม 2560	ประชุมคณะทำงานจัดทำรายงานผลการดำเนินงานตามเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน ครั้งที่ 2/2560 ณ ห้องประชุม 3 กระทรวงการต่างประเทศ จัดโดยกระทรวงการต่างประเทศ
20 มีนาคม 2560	ประชุมคณะทำงานจัดทำรายงานผลการดำเนินงานตามเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน ครั้งที่ 3/2560 ณ ห้องประชุม 3 กระทรวงการต่างประเทศ จัดโดยกระทรวงการต่างประเทศ
21 มีนาคม 2560	การประชุมเปิดตัวโครงการ Towards SDG 12: SCP Patterns though the implementation of 10YFP in Thailand ณ ห้องจามจุรี บอลรูม เอ (Jamjuree Ballroom A) ชั้นเอ็ม (M) โรงแรมปทุมวันปริ๊นเซส กรุงเทพฯ จัดโดยสำนักงานปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ร่วมกับสหภาพยุโรป
23 มีนาคม 2560	การขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) กับการถักทอภาคีเพื่ออนาคต ณ ห้องประชุม 701 อาคารเฉลิมราชกุมารี 60 พรรษา (ชั้น 7) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จัดโดยกระทรวงการต่างประเทศ และจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (ศูนย์ศึกษาสันติภาพและความขัดแย้ง สถาบันวิจัยสังคม และเครือข่ายสถาบันวิจัย)
30 มีนาคม 2560	เสวนา "ป่าในเมือง กับความยั่งยืน สู่ไทยแลนด์ 4.0" ณ หอจดหมายเหตุท่านพุทธทาสอินทปัญโญ กรุงเทพฯ จัดโดย โครงการจัดการข้อมูลข่าวสารเชิงประเด็นสู่สาธารณะ ในโครงการความเต็มใจจ่ายเพื่อพื้นที่ป่าในเมือง ภายใต้ สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.)
11 เมษายน 2560	การประชุมเชิงปฏิบัติการจัดทำ Roadmap การขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนด้านการศึกษา
19 เมษายน 2560	ประชุมคณะอนุกรรมการพัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการพัฒนาที่ยั่งยืน จัดโดย สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
24 เมษายน 2560	ประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อจัดทำแนวทางการดำเนินงาน (Roadmap) ของเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน เป้าหมายที่ 5 จัดโดย กองส่งเสริมความเสมอภาคระหว่างเพศ กรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว
27 เมษายน 2560	ประชุมคณะทำงานขับเคลื่อนการดำเนินงานเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน ที่ 14
3 พฤษภาคม 2560	การประชุมคณะทำงานขับเคลื่อนการดำเนินงานเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน ที่ 13 ปฏิบัติการอย่างเร่งด่วนเพื่อต่อสู้กับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และผลกระทบที่เกิดขึ้น จัดโดยสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
5 พฤษภาคม 2560	ประชุมคณะกรรมการขับเคลื่อนการดำเนินงานตามเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน เป้าหมายที่ 1 จัดโดย กระทรวงมหาดไทย
11 พฤษภาคม 2560	ประชุมคณะกรรมการขับเคลื่อนการดำเนินงานตามเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน เป้าหมายที่ 11 จัดโดยกระทรวงมหาดไทย
18 พฤษภาคม 2560	การประชุมหารือ การพิจารณาเกี่ยวกับคำนิยามที่สำคัญในเป้าหมาย SDGs ครั้งที่ 11 ณ ห้องประชุม 401 สำนักงานสถิติแห่งชาติ
24 พฤษภาคม 2560	ประชุมคณะทำงานจัดทำรายงานผลการดำเนินงานตามเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน ครั้งที่ 4/2560 จัดโดย กระทรวงการต่างประเทศ กรมองค์การระหว่างประเทศ
6 มิถุนายน 2560	ประชุมปฏิบัติการจัดทาข้อมูลตัวชี้วัดและเป้าหมายตามเป้าประสงค์ภายใต้เป้าหมายการ

	พัฒนาที่ยั่งยืนเป้าหมายที่ 4 เวลา 09.00-16.30 น. ณ ห้องประชุม สพฐ. 1 อาคาร สพฐ. 4 ชั้น 2 กระทรวงศึกษาธิการ จัดโดย สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ
7 มิถุนายน 2560	การประชุมหารือเชิงสร้างสรรค์ (Constructive Dialogue) เกี่ยวกับการรายงานความก้าวหน้าในการดำเนินงานเพื่อบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนของไทย เวลา 14.00-16.00 น. ณ ห้องวิเทศสโมสร กระทรวงการต่างประเทศ
12 มิถุนายน 2560	กำหนดการประชุมเชิงปฏิบัติการระดับชาติ ภายใต้โครงการ “การเสริมสร้างศักยภาพของประเทศไทย เพื่อการบรรลุเป้าหมายวาระการพัฒนาอย่างยั่งยืนของสหประชาชาติ ปี พ.ศ 2573” เวลา 08.30-16.30 น. ณ ห้องราชา 2 (ชั้น 11 อาคาร 2) โรงแรมปริ๊นซ์ พาเลซ มหานาค จัดโดยสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ร่วมกับสถาบันระหว่างประเทศเพื่อการค้าและ การพัฒนา
14 มิถุนายน 2560	การพิจารณา Roadmap ขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals-SDGs): เป้าหมายที่ 9 - เป้าประสงค์ 9.4 ยกระดับโครงสร้างพื้นฐานและปรับปรุงอุตสาหกรรม เพื่อให้เกิดความยั่งยืน โดยเพิ่มประสิทธิภาพการใช้ทรัพยากรและการใช้เทคโนโลยีและกระบวนการทางอุตสาหกรรมที่สะอาดและเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมมากขึ้น เวลา 10.00-12.00 น. ณ ห้องประชุม 4 กระทรวงคมนาคม จัดโดยสำนักงานปลัดฯ และ สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ กระทรวงคมนาคม
23 มิถุนายน 2560	ระเบียบวาระการประชุมคณะทำงานขับเคลื่อนการดำเนินงานตามเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน เป้าหมายที่ 1 และเป้าหมายที่ 11 ณ ห้องประชุม 3 ศาลาว่าการกระทรวงมหาดไทย จัดโดยกระทรวงมหาดไทย
26 มิถุนายน 2560	ประชุมสรุปผลการดำเนินโครงการ Towards SDG 12: SCP Pattern through the implementation of 10YFP in Thailand เวลา ณ โรงแรมเซ็นจูรี่ พาร์ค กรุงเทพฯ จัดโดยกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
28 มิถุนายน 2560	การประชุมเชิงสร้างสรรค์ (Constructive Dialogue) ระหว่าง เจ้าหน้าที่ระดับนโยบายของหน่วยงานภาครัฐกับเครือข่ายผู้หญิงภาคประชาสังคมการขับเคลื่อนและติดตามการดำเนินงานของรัฐตามเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) ณ โรงแรมรอยัลเบญจา สุขุมวิท 5 กรุงเทพมหานคร โดยกรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กับมูลนิธิผู้หญิงและเครือข่ายผู้หญิงเพื่อความก้าวหน้าและสันติภาพ
3 กรกฎาคม 2560	การประชุมประจำปี 2560 ของสศช. เรื่องขับเคลื่อนแผนฯ 12 สู่อนาคตประเทศไทย เวลา 8.00-13.30 น. ณ ห้อง แกรนด์ ไดมอนด์ บอลรูม ศูนย์แสดงสินค้าและการประชุมอิมแพ็ค เมืองทองธานี จังหวัดนนทบุรี จัดโดยสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.)
17 กรกฎาคม 2560	เวทีสาธารณะว่าด้วยหลักนิติธรรมและการพัมนาที่ยั่งยืน หลักนิติธรรมกับการพัฒนาโดยศึกษาแนวพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่เก้า เวลา 8.30- 17.15 น. ณ ห้องณภาลัยบอลรูม โรมแรมดุสิตธานี กรุงเทพมหานคร โดยสถาบันเพื่อการยุติธรรมแห่งประเทศไทย
18 กรกฎาคม 2560	การประชุมวิพากษ์ ยุทธศาสตร์การวิจัยรายประเด็นการขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสู่

	ชุมชน เวลา 9.00-17.00 น. ณ ห้องแคทลียา 2 ชั้น 1 โรงแรมรามาการ์เด้นส์ กรุงเทพฯ โดยสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ

2.2 การจัดประชุมเพื่อขับเคลื่อนการพัฒนาที่ยั่งยืนโดยหน่วยงานภาคประชาสังคม

การจัดประชุมเพื่อขับเคลื่อนการพัฒนาที่ยั่งยืนโดยหน่วยงานภาคประชาสังคม พบว่า ภาคประชาสังคมเปรียบเป็นกำลังสำคัญในการปฏิบัติการเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนในระดับพื้นที่ พร้อมกับสะท้อนภาพความร่วมมือของเครือข่ายที่เข้มแข็งในประเด็นด้านต่างๆ ทั้งภายในและระหว่างประเทศ จึงพบความคืบหน้าในการดำเนินการด้านความพยายามในการสร้างความสอดคล้องในการทำงานเดิมกับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนในระดับสากล และความพยายามผลักดันให้เกิดผลการปฏิบัติงานที่สามารถเติมเต็มการนำเสนอรายงานการดำเนินงานเชิงวิชาการของประเทศไทย ภายใต้ชื่อ “Shadow Report” นอกจากนี้ยังพบว่า ภาคประชาสังคมมีความกระตือรือร้นมากขึ้นในการยกระดับการทำงานร่วมกับภาควิชาการ เพื่อการทำงานที่เป็นประโยชน์แก่สังคมจากฐานงานวิจัยให้มากยิ่งขึ้น ซึ่งสามารถลำดับการจัดประชุมเพื่อขับเคลื่อนการพัฒนาที่ยั่งยืนโดยหน่วยงานภาคประชาสังคมโดยสังเขป ดังนี้

ตารางที่ 3-3 แสดงลำดับเหตุการณ์การจัดประชุมเพื่อขับเคลื่อนการพัฒนาที่ยั่งยืนโดยหน่วยงานภาคประชาสังคม

วันที่จัดงาน	รายละเอียดงานประชุม
26 พฤศจิกายน 2559	งานประชุมสัมมนาเรื่อง “ทะเลไทยใบเหลือง EU-TIER กับการค้ามนุษย์” จัดโดย TCIJ หอศิลปวัฒนธรรมแห่งกรุงเทพมหานคร (BACC) และ Friedrich Ebert Stiftung ณ หอศิลปวัฒนธรรมแห่งกรุงเทพมหานคร
11 ธันวาคม 2559	งานเสวนาประชาชนเรื่อง “ก้าวไปข้างหน้าอย่างยั่งยืนโดยประชาชนและเพื่อประชาชน” จัดโดย คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ณ คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
24 ธันวาคม 2559	กิจกรรมและงานเสวนาเรื่อง “Poverty, inc. : The poor stay poor while the rich get hipper” จัดโดย Documentary club ร่วมมือกับ AirPay wallet และ หอศิลปวัฒนธรรมแห่งกรุงเทพมหานคร ณ หอศิลปวัฒนธรรมแห่งกรุงเทพมหานคร
17 มกราคม 2560	งานเปิดตัวหนังสือ “A Call to Action Thailand and the Sustainable Development Goals” จัดโดย มูลนิธิมั่นพัฒนา ณ โรงแรมสยามเคมพินสกี้ กรุงเทพฯ
26 มกราคม 2560	การประชุมระดมความคิดเห็น เรื่อง “บทบาทภาคประชาสังคมในการขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน” จัดโดยคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ณ โรงแรมเดอะ เบอร์เคลีย์ โฮเต็ล ประตูน้ำ
2 กุมภาพันธ์ 2560	การเสวนา เรื่อง ความเหลื่อมล้ำ “เท่าไหร่ (ถึง) เท่ากัน?” จัดโดย มูลนิธิ Oxfam ณ สยามสมาคม กรุงเทพฯ
3 กุมภาพันธ์ 2560	การประชุมเสวนา เรื่อง “การเสวนารวมพลังภาคประชาสังคมเพื่อเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน ครั้งที่ 1” จัดโดย สถาบันวิจัยประชากร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ณ อาคารวิศิษฐ์ ประจวบเหมาะ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

6-7 กุมภาพันธ์ 2560	งานประชุมสมัชชาสามัญในหัวข้อ “ขับเคลื่อนประเทศไทยสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน” จัดโดย สมัชชาองค์กรเอกชนด้านการคุ้มครองสิ่งแวดล้อมและอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ ณ โรงแรมเอเชีย แอร์พอร์ต อ.ลำลูกกา จ.ปทุมธานี
27 กุมภาพันธ์ 2560	สหภาพยุโรป และเครือข่ายภาคประชาสังคมร่วมขับเคลื่อน “ยุทธศาสตร์สังคมไทยสู่เป็นหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน” ณ โรงแรมคอนราด ถนนวิทยุ เขตปทุมวัน กรุงเทพมหานคร จัดโดยสหภาพยุโรป (EU), สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน และคณะกรรมการประสานงานองค์กรพัฒนาเอกชน (กป.อพช.)
2 มีนาคม 2560	ยกเครื่องระบบ EHIA - เดินหน้า SEA : เริ่มต้นจากโรงไฟฟ้ากระบี่ ณ ห้อง 701 อาคารเฉลิมราชกุมารี 60 พรรษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จัดโดยสถาบันวิจัยสังคม จุฬาฯ ศูนย์สันติภาพและความขัดแย้ง สถาบันธรรมรัฐเพื่อการพัฒนาสังคมและสิ่งแวดล้อม สมัชชาองค์กรเอกชนด้านการคุ้มครองสิ่งแวดล้อมและอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ กลุ่มคณาจารย์เพื่อสังคมและสิ่งแวดล้อม มหาวิทยาลัยมหาสารคาม และชมรมนักข่าวสิ่งแวดล้อม
14 มีนาคม 2560	การประชุมเสวนา “เสวนารวมพลังภาคประชาสังคมเพื่อเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนครั้งที่ (Sustainable Development Goal) ครั้งที่ 2” (เฉพาะกลุ่ม) ณ ห้อง 419 ชั้น 5 สถาบันวิจัยสังคม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดย สถาบันสิ่งแวดล้อมไทย และสถาบันวิจัยสังคม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
2 พฤษภาคม 2560	การสัมมนาเครือข่ายผู้หญิงภาคประชาสังคมกับการขับเคลื่อนและติดตามการ ดำเนินการของรัฐตามเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) จัดโดยด้วยมูลนิธิผู้หญิง (FFW) ร่วมกับเครือข่ายผู้หญิงเพื่อความก้าวหน้าและสันติภาพ (WNPP) มูลนิธิสถาบันสิ่งแวดล้อมไทย คณะกรรมการประสานงานองค์กรพัฒนาเอกชน (กป.อพช)
23 พฤษภาคม 2560	ทิศทาง SDGs (ภาคประชาสังคม) จัดโดย สถาบันวิจัยสังคม
5 มิถุนายน 2560	ภาพรวมปัญหามลพิษอุตสาหกรรม 2558-2559 และผลการศึกษาโลหะหนักในตะกอนดิน 8 จังหวัด เวลา 08.30-13.00 น. ณ ห้องประชุมคริสตัล 2-4 ณ โรงแรมเซนจูรี่ พาร์ค จัดโดย มูลนิธิบูรณะนิเวศ
6 มิถุนายน 2560	งานประชุมในเวที Thailand SDGs Forum 2017#1 : Business in action”เวลา 08.30–13.30 น. ณ ห้อง Beverly Hill & New York โรงแรม คอนราด ถ.วิทยุ กรุงเทพฯ
23 มิถุนายน 2560	การปรึกษาหารือเพื่อเสริมสร้างความร่วมมือภาคประชาสังคมในการดำเนินการและติดตามเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนที่ 16 (SDG 16) ณ ห้องประชุม 701 อาคารเฉลิมราชกุมารี 60 พรรษา ชั้น 7 จุฬาลงกรณมหาวิทยาลัย จัดโดยHLPF ALLIANCE
28 มิถุนายน 2560	การประชุมเชิงสร้างสรรค์ (Constructive Dialogue) ระหว่าง เจ้าหน้าที่ระดับนโยบายของหน่วยงานภาครัฐกับเครือข่ายผู้หญิงภาคประชาสังคมการขับเคลื่อนและติดตามการดำเนินงานของรัฐตามเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) เวลา ณ โรงแรมรอยัลเบญจาสุขุมวิท 5 กรุงเทพมหานคร โดยกรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กับมูลนิธิผู้หญิงและเครือข่ายผู้หญิงเพื่อความก้าวหน้าและสันติภาพ

2.3 การจัดประชุมเพื่อขับเคลื่อนการพัฒนาที่ยั่งยืนโดยหน่วยงานภาควิชาการ

การจัดประชุมเพื่อขับเคลื่อนการพัฒนาที่ยั่งยืนโดยหน่วยงานภาควิชาการ พบว่า นอกจากการสร้างชุมชนนักวิจัยด้านการพัฒนาที่ยั่งยืนด้วยการสนับสนุนและทุนการวิจัยอันเป็นวัตถุประสงค์ของโครงการ ทางคณะทำงานได้ดำเนินการประสานเครือข่ายในภาควิชาการส่วนอื่นๆ เพื่อพัฒนาความร่วมมือและเพิ่มเสริมศักยภาพการทำงานเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น อีกทั้งยังมีการจัดเวทีสาธารณะเพื่อระดมความคิดเห็นในเชิงรายประเด็นต่างๆ เพื่อตอบสนองต่อการพัฒนาที่ยั่งยืนในหลากหลายเป้าหมาย ซึ่งสามารถลำดับการจัดประชุมเพื่อขับเคลื่อนการพัฒนาที่ยั่งยืนโดยหน่วยงานภาควิชาการโดยสังเขป ดังนี้

ตารางที่ 3-4 แสดงลำดับเหตุการณ์การจัดประชุมเพื่อขับเคลื่อนการพัฒนาที่ยั่งยืนโดยหน่วยงานภาควิชาการ

วันที่จัดงาน	รายละเอียดงานประชุม
9 ธันวาคม 2559	งานประชุมสัมมนาร่วมระหว่างธนาคารโลก และทีดีอาร์ไอ เรื่อง “แนวโน้มเศรษฐกิจของเอเชียตะวันออกและประเทศไทยใน 2560” จัดโดย สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (TDRI) ณ สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย
11 ธันวาคม 2559	งานเสวนาประชาชนเรื่อง “ก้าวไปข้างหน้าอย่างยั่งยืนโดยประชาชนและเพื่อประชาชน” จัดโดย คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ณ คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
11 มกราคม 2560	งานประชุมเวทีสาธารณะว่าด้วยหลักนิติธรรมและการพัฒนาที่ยั่งยืน เรื่อง “แนวทางเชิงบูรณาการสู่หลักนิติธรรมเพื่อนำวาระการพัฒนาที่ยั่งยืน ปี ค.ศ. 2030 ไปสู่การปฏิบัติ” จัดโดย สถาบันเพื่อการยุติธรรมแห่งประเทศไทย (สธท.) ณ โรงแรมดุสิตธานี กรุงเทพฯ
16 มกราคม 2560	งานประชุมสัมมนา Orientation SDGs Research จัดโดย SDG Move ณ ห้องประชุม 1 ชั้น 15 สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.)
17 มกราคม 2560	งานสัมมนาเชิงปฏิบัติการ เรื่อง “แนวทางการขับเคลื่อนเกษตรกรรมยั่งยืน” จัดโดย อนุกรรมการขับเคลื่อนเกษตรกรยั่งยืนตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และสำนักยุทธศาสตร์การเกษตร วิจัย ประเมินผล และส่งเสริมกิจการพิเศษ สำนักงานสภาเกษตรกรแห่งชาติ ณ มหาวิทยาลัย เกษตรศาสตร์ จตุจักร กรุงเทพฯ
19 มกราคม 2560	งานประชุมเสวนา เรื่อง “นโยบายน้ำไทย: ฐานความรู้เพื่ออนาคต” จัดโดยสถาบันคลังสมองชาติ ร่วมกับสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) ณ โรงแรมรามาการ์เด้นส์ กรงเทพฯ
3 กุมภาพันธ์ 2560	งานประชุมสัมมนาเรื่อง “งานเสวนาจับกระแสเศรษฐกิจสีเขียว เรื่อง “มุ่งสู่เศรษฐกิจสีเขียวด้านการบริโภคที่ยั่งยืน” จัดโดย ศูนย์วิจัยนโยบายด้านเศรษฐกิจสีเขียว (PRO-Green) คณะเศรษฐศาสตร์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ สนับสนุนโดย สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) ณ โรงแรม เดอะ สุโกศล กรุงเทพฯ
3 กุมภาพันธ์ 2560	การประชุมเสวนา เรื่อง “การเสวนารวมพลังภาคประชาสังคมเพื่อเป้าหมายการพัฒนาที่

	ยั่งยืน ครั้งที่ 1” จัดโดย สถาบันวิจัยประชากร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ณ อาคารวิศิษฐ์ ประจวบเหมาะ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
9 กุมภาพันธ์ 2560	งานประชุมสัมมนาเรื่อง "Research for Sustainable Life" จัดโดย สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ (วช.) องค์การส่งเสริมวิชาการแห่งประเทศญี่ปุ่น (JSPS) และสมาคมศิษย์เก่าเจเอสพีเอส แห่งประเทศไทย (JAAT) ณ โรงแรมอโนมา กรุงเทพฯ
23 กุมภาพันธ์ 2560	ประชุมหารือ SDGs ประเด็นสิ่งแวดล้อม (ไม่เป็นทางการ) ณ ห้องประชุม 1 ชั้น 14 สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.)
24 กุมภาพันธ์ 2560	เสวนาวิชาการ “เวทีนโยบายสาธารณะเพื่อฝ่าข้ามภาวะเหลื่อมล้ำ” Coping with Inequalities: ‘Knowledge - Policy Interface Agenda’ ณ ห้องประชุม ชั้น 7 อาคารเฉลิมราชกุมารี 60 พรรษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จัดโดย สถาบันวิจัยสังคม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย, เครือข่ายจุฬาฯ นานาชาติ, คณะกรรมการบริหารจัดการเปลี่ยนแปลงสังคม (UNESCO – MOST แห่งประเทศไทย) และมูลนิธิศาสตราจารย์เกษมอุทยานิน
10 มีนาคม 2560	การประชุมนานาชาติ "The 4th Conference of International Consortium for Social Well-being Studies" ภายใต้หัวข้อเรื่อง "Social Well-being and Sustainable Development Goals in Asia จัดโดยสถาบันวิจัยสังคม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ร่วมกับ Center for Social Well-being Studies at Senshu University และเครือข่ายจุฬาฯ นานาชาติ (Chula Global Network)
30 มีนาคม 2560	เสวนา "ป่าในเมือง กับความยั่งยืน สู่ไทยแลนด์ 4.0" ณ หอจดหมายเหตุท่านพุทธทาสอินทปัญโญ กรุงเทพฯ จัดโดย โครงการจัดการข้อมูลข่าวสารเชิงประเด็นสู่สาธารณะ ในโครงการความเต็มใจจ่ายเพื่อพื้นที่ป่าในเมือง ภายใต้ สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.)
30 มีนาคม 2560	ประชุมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์การรวมพลังภาคประชาสังคมเพื่อ SDG จากมาเลเซีย ณ ห้องประชุม ศูนย์ศึกษาสันติภาพและความขัดแย้ง อาคารจามจุรี 10 ชั้น 16 จุฬาฯ โดยสถาบันวิจัยสังคม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
22 พฤษภาคม 2560	สัมมนามุมมองเพื่อความยั่งยืนของสังคมไทย จัดโดย ศูนย์บริการแก่ชุมชน และคณะสังคมศาสตร์ มศว.
29 พฤษภาคม 2560	ประชุมเชิงปฏิบัติการและรับฟังความเห็น “โครงการสำรวจสถานะของเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนในบริบทประเทศไทย และทางเลือกมาตรการทางเศรษฐศาสตร์ สังคม และกฎหมาย” เป้าหมายที่ 8 เวลา 08:30 – 13:00 น. ณ ห้องประชุม Victory 1 โรงแรมวิกทรี (Vic3) กรุงเทพฯ
30 พฤษภาคม 2560	ประชุมเชิงปฏิบัติการและรับฟังความเห็น “โครงการสำรวจสถานะของเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนในบริบทประเทศไทย และทางเลือกมาตรการทางเศรษฐศาสตร์ สังคม และกฎหมาย” เป้าหมายที่ 14 เวลา 09.00-13.00 น. ณ ห้องประชุมชั้น 2 สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย
30 พฤษภาคม 2560	ประชุมระดมความคิดเห็นผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย โครงการ EU PDSF เรื่อง "Towards SDG

	12-SCP Patterns through the implementation of 10YFP in Thailand" ในวันที่ 30 พ.ค. 60 เวลา 09.00 - 12.00 น. ณ โรงแรมเซนจูรี่ พาร์ค
31 พฤษภาคม 2560	ประชุมเชิงปฏิบัติการและรับฟังความเห็น “โครงการสำรวจสถานะของเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนในบริบทประเทศไทย และทางเลือกมาตรการทางเศรษฐศาสตร์ สังคม และกฎหมาย” เป้าหมายที่ 15 เวลา 9.00 -12.30 น ณ โรงแรมรามาการ์เด้น
2 มิถุนายน 2560	ประชุมเชิงปฏิบัติการและรับฟังความเห็น “โครงการสำรวจสถานะของเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนในบริบทประเทศไทย และทางเลือกมาตรการทางเศรษฐศาสตร์ สังคม และกฎหมาย” เป้าหมายที่ 12 เวลา 09:00-12:00 ณ คณะรัฐศาสตร์ จุฬาฯ
2 มิถุนายน 2560	การประชุมวิชาการระดับชาติ ของนักเศรษฐศาสตร์ ครั้งที่ 11 ณ ห้องประชุม จิระ บุญมาก อาคารสยามบรมราชกุมารี สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์
2 มิถุนายน 2560	การประชุมกลุ่มย่อยเพื่อรับฟังความคิดเห็นต่อสถานะความพร้อม และมาตรการในการบรรลุเป้าหมายที่ 13 ปฏิบัติการอย่างเร่งด่วนเพื่อต่อสู้กับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและผลกระทบที่เกิดขึ้น (Climate Action) เวลา 09.00-13.00 น. ณ ห้องประชุมชั้น 2 สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย
5 มิถุนายน 2560	“เวทีสัมมนาผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเรื่องการขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน” วันจันทร์ที่ ๕ มิถุนายน 2560 ระหว่างเวลา 08.30–16.30 น. ณ โรงแรมที อาร์ ร็อคฮิลล์ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา จัดโดย
7 มิถุนายน 2560	ประชุมเชิงปฏิบัติการและรับฟังความเห็น “โครงการสำรวจสถานะของเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนในบริบทประเทศไทย และทางเลือกมาตรการทางเศรษฐศาสตร์ สังคม และกฎหมาย” เป้าหมายที่ 16 เวลา 8.30 -12.00 น. ณ ห้องประชุมใหญ่ เอบีชั้น 2 สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย
7 มิถุนายน 2560	การประชุมกลุ่มย่อยเพื่อระดมความคิดเห็น เรื่อง “การสำรวจสถานะของเป้าหมายของการพัฒนาที่ยั่งยืนในบริบทประเทศไทย และทางเลือกมาตรการทางเศรษฐกิจ สังคมและกฎหมาย : เป้าหมายที่ 1 เวลา 8.30 -12.00 น. ณ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์
13 มิถุนายน 2560	เสวนาเรื่อง “Achieving the SDGs: The Role of Small Businesses” เวลา 9.00 น. – 12.00 น. ณ ห้องเจริญวิศวกรรม ชั้น 2 อาคาร 4 คณะวิศวกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จัดโดยสหภาพยุโรปประจำประเทศไทย ร่วมกับคณะวิศวกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
23 มิถุนายน 2560	Global Capitalism and the Well-being of SDGs: New Science - Policy Interface Agenda 9.00-12.30 น. ณ Room 701 Chaloem Rajakumari 60 Building, Chulalongkorn University จัดโดย Chulalongkron University
29 มิถุนายน 2560	กำหนดการประชุม SRI SRI Meeting ครั้งที่ 4/2560 (นอกสถานที่)ประจำปี 2560 เวลา ณ โรงแรมดาษดา เดอะ ฟลาวเวอร์ เอสเซ็นส์เสส รีสอร์ท เขาใหญ่ ปราจีนบุรี จัดโดย สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย

30 มิถุนายน 2560	Thailand's Public Policy Conflict on Energy Security: Case of Krabi Coal-fired Power Plant/ นโยบายการพัฒนาและความขัดแย้งเรื่องความมั่นทางพลังงาน กรณีโรงไฟฟ้าถ่านหินกระบี่ ณ ศูนย์โรตารีเพื่อสันติภาพ จุฬาฯ โดยRotary Peace Center at Chulalongkorn Univerity
13 กรกฎาคม 2560	การสร้างการรับรู้ในสังคมไทย เวลา 12.30-16.00 น. ณ ห้องประชุมคึกฤทธิ์ ปราโมช สถาบันไทยคดีศึกษา ตึกอเนกประสงค์ 1 ชั้น 9 มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ (ท่าพระจันทร์) โดยสกว.และมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
21 กรกฎาคม 2560	"การค้าระหว่างประเทศเพื่อขับเคลื่อนประเทศกำลังพัฒนาสู่ เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals: SDGs): กรณีศึกษากลุ่มประเทศอนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขง เวลา 9.30-12.30 น. ณ ณ อาคารนวมินทราธิราชชั้น 14 ห้องประชุม 1 สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ ถ.เสรีไทย กรุงเทพฯ โดยสถาบันระหว่างประเทศเพื่อการค้าและการพัฒนา (องค์การมหาชน)

2.4 การจัดประชุมเพื่อขับเคลื่อนการพัฒนาที่ยั่งยืนโดยหน่วยงานภาคเอกชน

เมื่อวันที่ 9 ธันวาคม 2559 คณะทำงานโครงการประสานงานการวิจัยเพื่อสนับสนุนการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) ได้รับเกียรติให้เข้าร่วมงานสัมมนาเชิงปฏิบัติการ "ก้าวสู่โกลบอลคอมแพ็กประเทศไทยเพื่อเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน" ในฐานะผู้ดำเนินกิจกรรมส่วนงานเสวนาการระดมสมองเกี่ยวกับบทบาทสมาชิก UN Global Compact และเครือข่ายโกลบอลคอมแพ็กประเทศไทยเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน ซึ่งผลที่ได้รับออกมาเป็นที่น่าพึงพอใจสำหรับการแสดงบทบาทการมีส่วนร่วมของบริษัทต่างๆ ซึ่งนับเป็นก้าวแรกที่สำคัญ อย่างไรก็ตามทางคณะทำงานฯ และเครือข่ายต่างๆ ยังคงมีความตั้งใจที่จะร่วมมือกันสร้างเวทีเสวนาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันเพื่อการทำงานที่มีประสิทธิผลชัดเจนมากยิ่งขึ้น พร้อมกับแสดงความเป็นกลางด้วยการสื่อสารผ่านภาควิชาการ กอปรกับคำนึงถึงการสื่อสารจากหน่วยงานภาคเอกชนทุกขนาด เพื่อแสดงความจริงจังต่อการพัฒนาเพื่อความยั่งยืนอย่างมีส่วนร่วมมากขึ้นจากเดิม รวมถึงการดำเนินการของภาคธุรกิจโดยมาก จะเป็นไปในลักษณะองค์กรผู้ร่วมจัดหรือเป็นในลักษณะผู้ร่วมให้ความคิดเห็นในแนวทางการขับเคลื่อนของภาคธุรกิจ ซึ่งจะปรากฏในเวทีต่างๆ เช่น งานประชุม "Thailand SDGs Forum 2017#1 : Business in action" ซึ่งจัดขึ้นในวันที่ 6 มิถุนายน 2560 โดยองค์กรภาคประชาสังคม เป็นต้น

2.5 การจัดประชุมเพื่อขับเคลื่อนการพัฒนาที่ยั่งยืนโดยองค์กรระหว่างประเทศ

การจัดประชุมเพื่อขับเคลื่อนการพัฒนาที่ยั่งยืนโดยองค์กรระหว่างประเทศ พบว่า มีการประสานความร่วมมือจากหลากหลายภาคส่วนในการดำเนินงาน โดยมากจะเป็นการระดมความคิดเห็นและจัดทำแผนยุทธศาสตร์เพื่อนำไปสู่การผลักดันให้เป็นนโยบายสาธารณะและนโยบายระดับชาติ โดยครอบคลุมทุกมิติ ตั้งแต่ระบบสุขภาพ สวัสดิการสังคม เกษตรกรรม ทรัพยากร ดิน น้ำ ป่า ไม้ ทะเล การพัฒนาเมือง เศรษฐกิจ และอุตสาหกรรมอย่างยั่งยืน โดยจะเห็นได้จากการเป็นหน่วยงานในการร่วมจัด

เวทีต่างๆ เช่น การเปิดตัวโครงการ Toward SDG 12: SCP Patterns though the implementation of 10YFP in Thailand โดยสำนักงานปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ร่วมกับสหภาพยุโรป ซึ่งจัดขึ้นในวันที่ 21 มีนาคม 2560 หรือการขับเคลื่อนในประเด็นยุทธศาสตร์สังคมไทยสู่เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน ซึ่งจัดขึ้นโดยสหภาพยุโรป (EU) สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน และคณะกรรมการประสานงานองค์กรพัฒนาเอกชน (กป.อพช.) ในวันที่ 27 กุมภาพันธ์ 2560 เป็นต้น

สรุปภาพรวมการดำเนินงานด้านการเชื่อมโยงเครือข่ายการดำเนินงานด้านการพัฒนาที่ยั่งยืนด้วยการติดตาม และการสนับสนุนงานสัมมนาที่เกี่ยวข้อง พบความคืบหน้าในการขับเคลื่อนเป็นรูปธรรมอย่างเป็นลำดับและต่อเนื่อง ด้วยการผลักดันจากทั้ง 5 ภาคส่วน ด้วยเครือข่ายที่มีศักยภาพแตกต่างกันแต่สามารถเติมเต็มซึ่งกันและกัน โดยการจัดสรรความรับผิดชอบในการสร้างฐานข้อมูลสำคัญของประเทศจากภาครัฐ การสร้างความสอดคล้องในการทำงานและความร่วมมือกับภาควิชาการ ในภาคประชาสังคม ภาคเอกชน และองค์กรระหว่างประเทศ ที่ร่วมมือกับภาคประชาชนเพื่อยกระดับการทำงานเพื่อสังคมให้เกิดความยั่งยืนมากยิ่งขึ้น

ตลอดช่วงระยะเวลา 1 ปีที่ผ่านมา จากข้อมูลการจัดประชุมเพื่อขับเคลื่อนการพัฒนาที่ยั่งยืนของภาครัฐ ภาคประชาสังคม ภาควิชาการ ภาคเอกชน และองค์กรระหว่างประเทศ สามารถสรุปผลในเชิงสถิติได้ใน 2 ช่วง ดังนี้

ช่วงที่ 1: ระยะ 10 เดือนแรก

(เดือนสิงหาคม 2559 ถึง เดือนพฤษภาคม 2560)

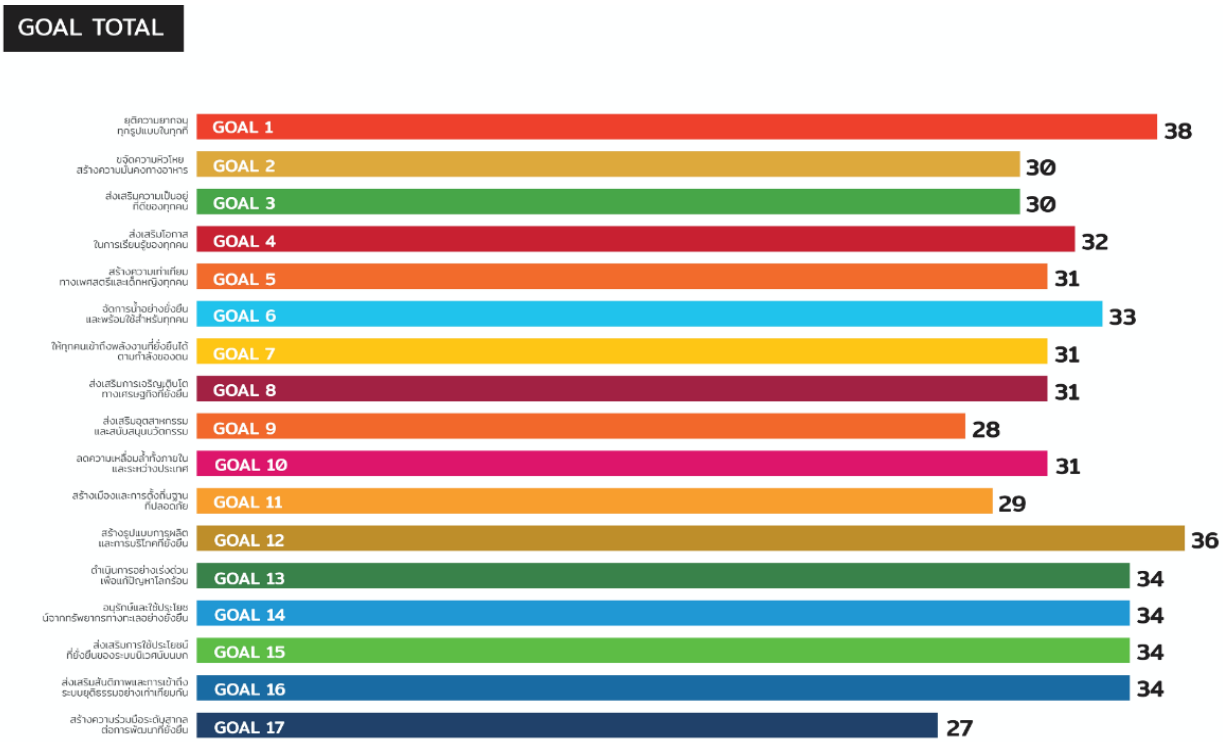

รูปที่ 3-1 จำนวนรวมของการจัดประชุมเพื่อขับเคลื่อนการพัฒนาที่ยั่งยืนโดยหน่วยงานภาครัฐ ภาคประชาสังคม ภาควิชาการ ภาคเอกชน และองค์กรระหว่างประเทศ จัดจำแนกราย 17 เป้าหมาย

1.1 จำนวนรวมของการจัดประชุมเพื่อขับเคลื่อนการพัฒนาที่ยั่งยืนโดยหน่วยงานภาครัฐ ภาคประชาสังคม ภาควิชาการ ภาคเอกชน และองค์กรระหว่างประเทศ จัดจำแนกราย 17 เป้าหมาย

จะเห็นได้ว่า การจัดเวทีของทุกภาคส่วนรวมกันในช่วงเดือนสิงหาคม 2559 ถึงเดือนพฤษภาคม 2560 นั้น เป้าหมายที่มีการจัดเวทีมากที่สุดคือ เป้าหมายที่ 1 การยุติความยากจนในทุกรูปแบบ โดยมีการจัดเวทีจำนวนมากถึง 38 ครั้ง รองลงมาคือ เป้าหมายที่ 12 การสร้างรูปแบบการผลิตและการบริโภคที่ยั่งยืน มีการจัดเวทีจำนวน 36 ครั้ง ในขณะที่อันดับสามคือ เป้าหมายที่ 13 ดำเนินการอย่างเร่งด่วนเพื่อแก้ปัญหาโลกร้อน, เป้าหมายที่ 14 การอนุรักษ์และใช้ประโยชน์จากทรัพยากรทางทะเลอย่างยั่งยืน, เป้าหมายที่ 15 การส่งเสริมการใช้ประโยชน์ที่ยั่งยืนของระบบนิเวศบนบก และเป้าหมายที่ 16 ส่งเสริมสันติภาพและการเข้าถึงระบบยุติธรรมอย่างเท่าเทียมกัน ซึ่งมีการจัดเวทีพูดคุยกัน 34 ครั้ง ในขณะที่เป้าหมายที่มีการจัดเวทีน้อยที่สุดในช่วงเดือนสิงหาคม 2559 ถึงเดือนพฤษภาคม 2560 คือเป้าหมายที่ 17 การสร้างความร่วมมือระดับสากลต่อการพัฒนาที่ยั่งยืน ซึ่งมีการจัดเวทีเพียง 27 ครั้ง

1.2 จำนวนรวมของการจัดประชุมเพื่อขับเคลื่อนการพัฒนาที่ยั่งยืนโดยหน่วยงานภาครัฐ ภาคประชาสังคม ภาควิชาการ ภาคเอกชน และองค์กรระหว่างประเทศ จัดจำแนกตาม 3 วัตถุประสงค์หลัก

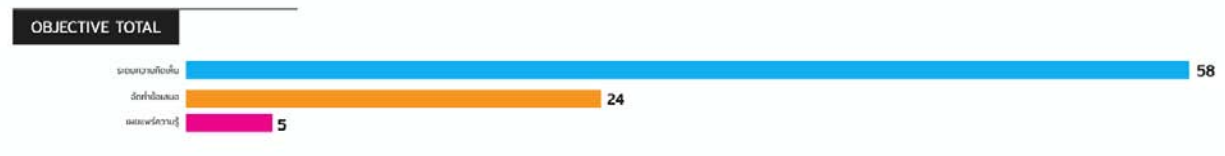

รูปที่ 3-2 **จำนวนรวมของการจัดประชุมเพื่อขับเคลื่อนการพัฒนาที่ยั่งยืนโดยหน่วยงานภาครัฐ ภาคประชาสังคม ภาควิชาการ ภาคเอกชน และองค์กรระหว่างประเทศ จัดจำแนกตาม 3 วัตถุประสงค์หลัก**

จะเห็นได้ว่าการจัดประชุมเพื่อขับเคลื่อนการพัฒนาที่ยั่งยืนทั้ง 17 เป้าหมายที่จัดโดย 5 ภาคส่วน สามารถจำแนกรูปแบบหรือวัตถุประสงค์ในการจัดได้ใน 3 ลักษณะ ได้แก่

1) การจัดประชุมเพื่อระดมความคิดเห็น ซึ่งมีการจัดเวทีมากที่สุดเป็นอันดับ 1 คือ จำนวน 58 ครั้ง

2) การจัดทำข้อเสนอ หรือแผนงาน มีการจัดเวทีรองลงมา คือ จำนวน 24 ครั้ง

3) การจัดงานเผยแพร่ความรู้ มีการจัดเวทีน้อยที่สุด คือ จำนวน 5 ครั้ง

1.3 สัดส่วนการจัดประชุมเพื่อขับเคลื่อนการพัฒนาที่ยั่งยืนโดยหน่วยงานภาครัฐ ภาคประชาสังคม ภาควิชาการ ภาคเอกชน และองค์กรระหว่างประเทศ ที่ได้ดำเนินการจัด จำแนกตาม 17

เป้าหมาย

รูปที่ 3-3 สัดส่วนการจัดประชุมเพื่อขับเคลื่อนการพัฒนาที่ยั่งยืนโดยหน่วยงานภาครัฐ ภาคประชาสังคม ภาควิชาการ ภาคเอกชน และองค์กรระหว่างประเทศ ที่ได้ดำเนินการจัด จำแนกตาม 17 เป้าหมาย

จะเห็นได้ว่า ตลอดเดือนสิงหาคม 2559 ถึงเดือนพฤษภาคม 2560 มีการจัดประชุมเกี่ยวกับการพัฒนาที่ยั่งยืนโดยองค์กรหรือหน่วยงานจากแต่ละภาคส่วนที่แตกต่างกัน หากดูจากสัดส่วน จะพบว่า

ภาครัฐมีการจัดเวทีในแต่ละเป้าหมายโดยเฉลี่ย 14 ครั้ง ภาคประชาสังคม 9 ครั้ง ภาควิชาการ 10 ครั้ง ภาคเอกชน 1 ครั้ง และองค์กรระหว่างประเทศ น้อยกว่า 1 ครั้ง

1.4 จำนวนรวมของการจัดประชุมเพื่อขับเคลื่อนการพัฒนาที่ยั่งยืนโดยหน่วยงานภาครัฐ ภาคประชาสังคม ภาควิชาการ ภาคเอกชน และองค์กรระหว่างประเทศ ที่ได้ดำเนินการจัดทั้งหมด 17 เป้าหมาย

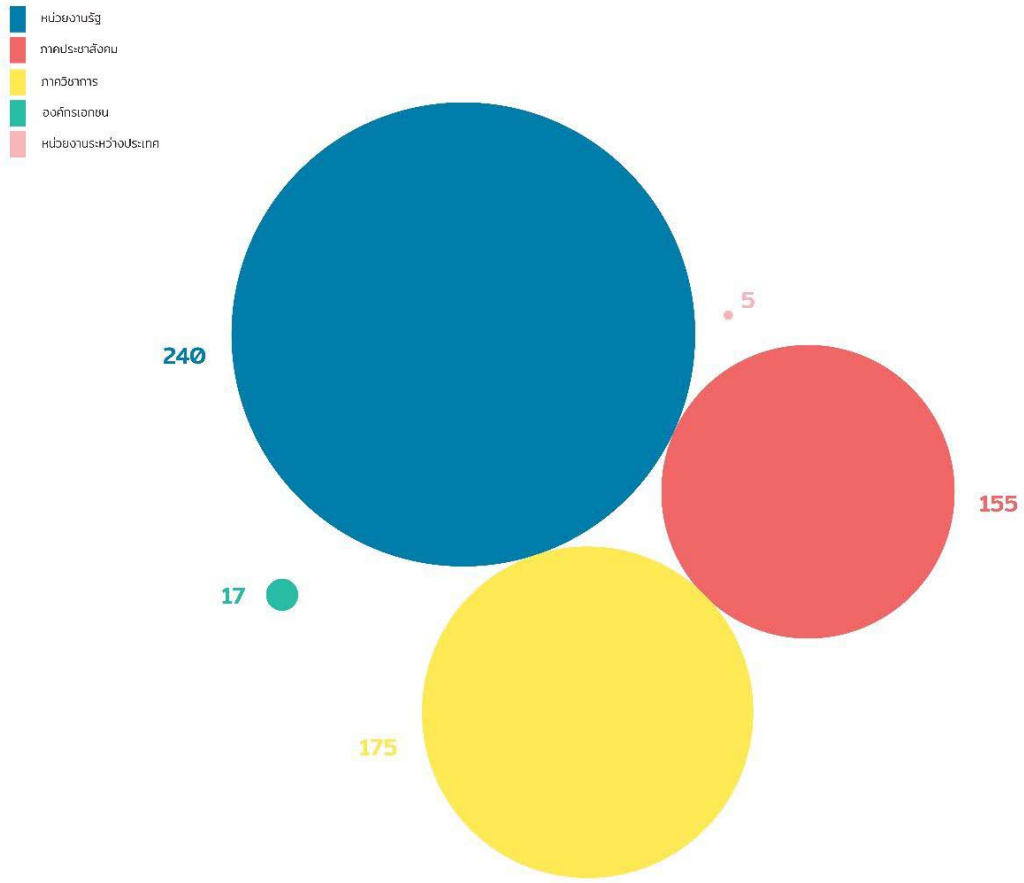

รูปที่ 3-4 จำนวนรวมของการจัดประชุมเพื่อขับเคลื่อนการพัฒนาที่ยั่งยืนโดยหน่วยงานภาครัฐ ภาคประชาสังคม ภาควิชาการ ภาคเอกชน และองค์กรระหว่างประเทศ ที่ได้ดำเนินการจัดทั้งหมด 17 เป้าหมาย

จะเห็นได้ว่า ตลอดช่วงเดือนสิงหาคม 2559 ถึงเดือนพฤษภาคม 2560 แต่ละภาคส่วนได้เป็นเจ้าภาพจัดการประชุมเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนรวม 17 เป้าหมาย โดยมีหน่วยงานภาครัฐเป็นเจ้าภาพจัดมาก

ที่สุด จำนวน 240 ครั้ง รองลงมาคือภาควิชาการ จำนวน 175 ครั้ง ภาคประชาสังคม จำนวน 155 ครั้ง ภาคเอกชน จำนวน 17 ครั้ง และองค์กรระหว่างประเทศ จำนวน 5 ครั้ง

ช่วงที่ 2: เดือนมิถุนายน 2560

2.1 จำนวนรวมของการจัดประชุมเพื่อขับเคลื่อนการพัฒนาที่ยั่งยืนโดยหน่วยงานภาครัฐ ภาคประชาสังคม ภาควิชาการ ภาคเอกชน และองค์กรระหว่างประเทศ จัดจำแนกราย 17 เป้าหมาย

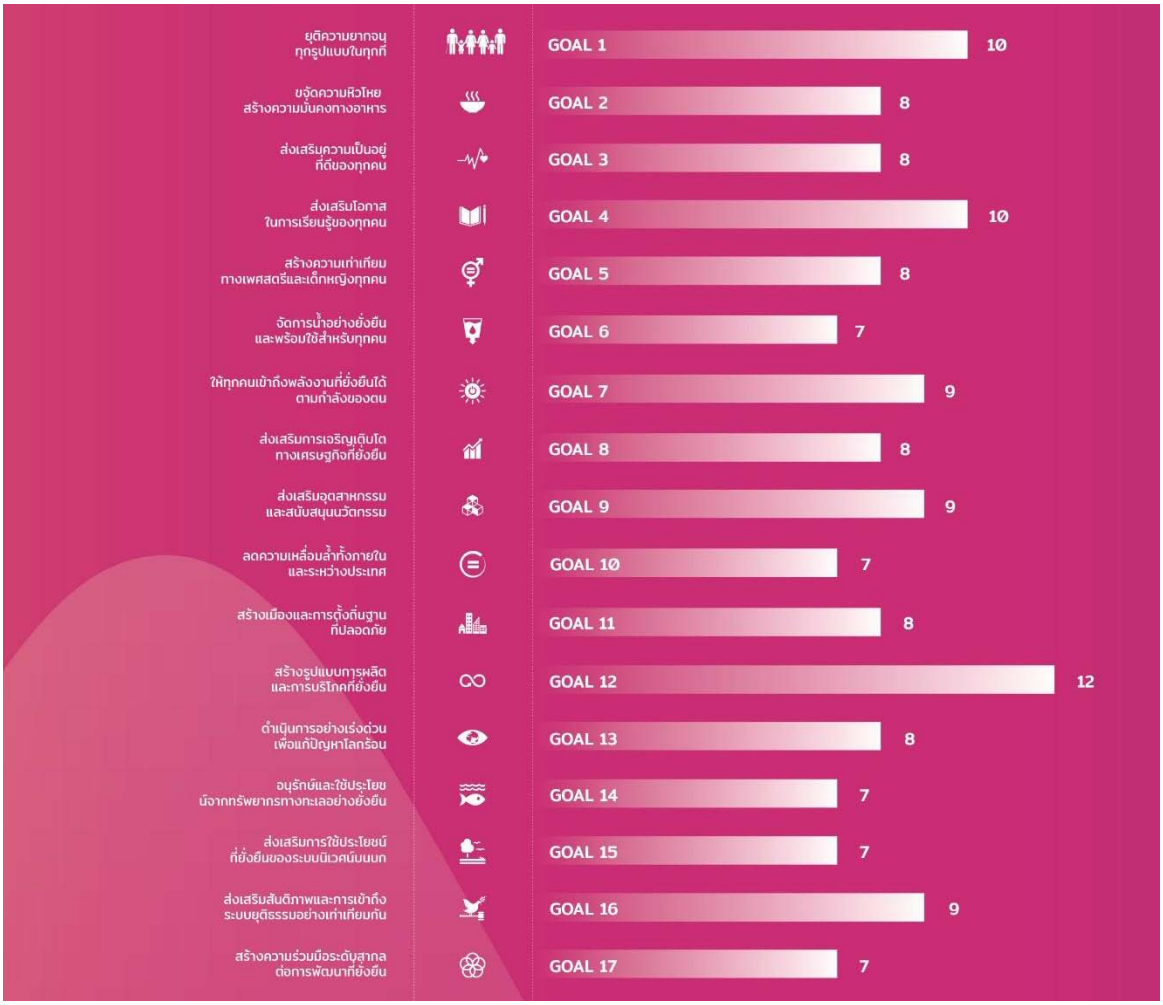

รูปที่ 3-5 จำนวนรวมของการจัดประชุมเพื่อขับเคลื่อนการพัฒนาที่ยั่งยืนโดยหน่วยงานภาครัฐ ภาคประชาสังคม ภาควิชาการ ภาคเอกชน และองค์กรระหว่างประเทศ จัดจำแนกราย 17 เป้าหมาย

จะเห็นได้ว่า การจัดเวทีของทุกภาคส่วนรวมกันในช่วงเดือนมิถุนายนที่ผ่านมานั้น เป้าหมายที่มีการจัดเวทีมากที่สุดคือ เป้าหมายที่ 12 การสร้างรูปแบบการผลิตและการบริโภคที่ยั่งยืน โดยมีการจัดเวทีจำนวนมากถึง 12 ครั้ง รองลงมาคือ เป้าหมายที่ 1 การยุติความยากจนในทุกรูปแบบ และเป้าหมายที่ 4

การส่งเสริมโอกาสในการเรียนรู้ของทุกคน มีการจัดเวทีจำนวน 10 ครั้ง ในขณะที่เป้าหมายที่มีการจัดเวทีน้อยที่สุด คือ เป้าหมายที่ 6 การจัดการน้ำอย่างยั่งยืนและพร้อมใช้สำหรับทุกคน, เป้าหมายที่ 10 การลดความเหลื่อมล้ำทั้งภายในและระหว่างประเทศ, เป้าหมายที่ 14 การอนุรักษ์และใช้ประโยชน์จากทรัพยากรทางทะเลอย่างยั่งยืน, เป้าหมายที่ 15 การส่งเสริมการใช้ประโยชน์ที่ยั่งยืนของระบบนิเวศบนบก และเป้าหมายที่ 17 การสร้างความร่วมมือระดับสากลต่อการพัฒนาที่ยั่งยืน ซึ่งมีการจัดเวทีเป้าหมายละ 7 ครั้ง

2.2 จำนวนรวมของการจัดประชุมเพื่อขับเคลื่อนการพัฒนาที่ยั่งยืนโดย หน่วยงานภาครัฐ ภาคประชาสังคม ภาควิชาการ ภาคเอกชน และองค์กรระหว่างประเทศ จัดจำแนกตาม 3 วัตถุประสงค์หลัก

รูปที่ 3-6 จำนวนรวมของการจัดประชุมเพื่อขับเคลื่อนการพัฒนาที่ยั่งยืนโดย หน่วยงานภาครัฐ ภาคประชาสังคม ภาควิชาการ ภาคเอกชน และองค์กรระหว่างประเทศ จัดจำแนกตาม 3 วัตถุประสงค์หลัก

จะเห็นได้ว่าการจัดประชุมเพื่อขับเคลื่อนการพัฒนาที่ยั่งยืนทั้ง 17 เป้าหมายที่จัดโดย 5 ภาคส่วน สามารถจำแนกรูปแบบหรือวัตถุประสงค์ในการจัดได้ใน 3 ลักษณะ ได้แก่

1. การจัดประชุมเพื่อระดมความคิดเห็น ซึ่งมีการจัดเวทีมากที่สุดเป็นอันดับ 1 คือ จำนวน 12 ครั้ง

2. การจัดงานเผยแพร่ความรู้ มีการจัดเวทีรองลงมา คือ จำนวน 7 ครั้ง

3. การจัดทำข้อเสนอ หรือแผนงาน มีการจัดเวทีน้อยที่สุด คือ จำนวน 4 ครั้ง

2.3 สัดส่วนการจัดประชุมเพื่อขับเคลื่อนการพัฒนาที่ยั่งยืนโดยหน่วยงานภาครัฐ ภาคประชาสังคม ภาควิชาการ ภาคเอกชน และองค์กรระหว่างประเทศ ที่ได้ดำเนินการจัด จำแนกตาม 17 เป้าหมาย

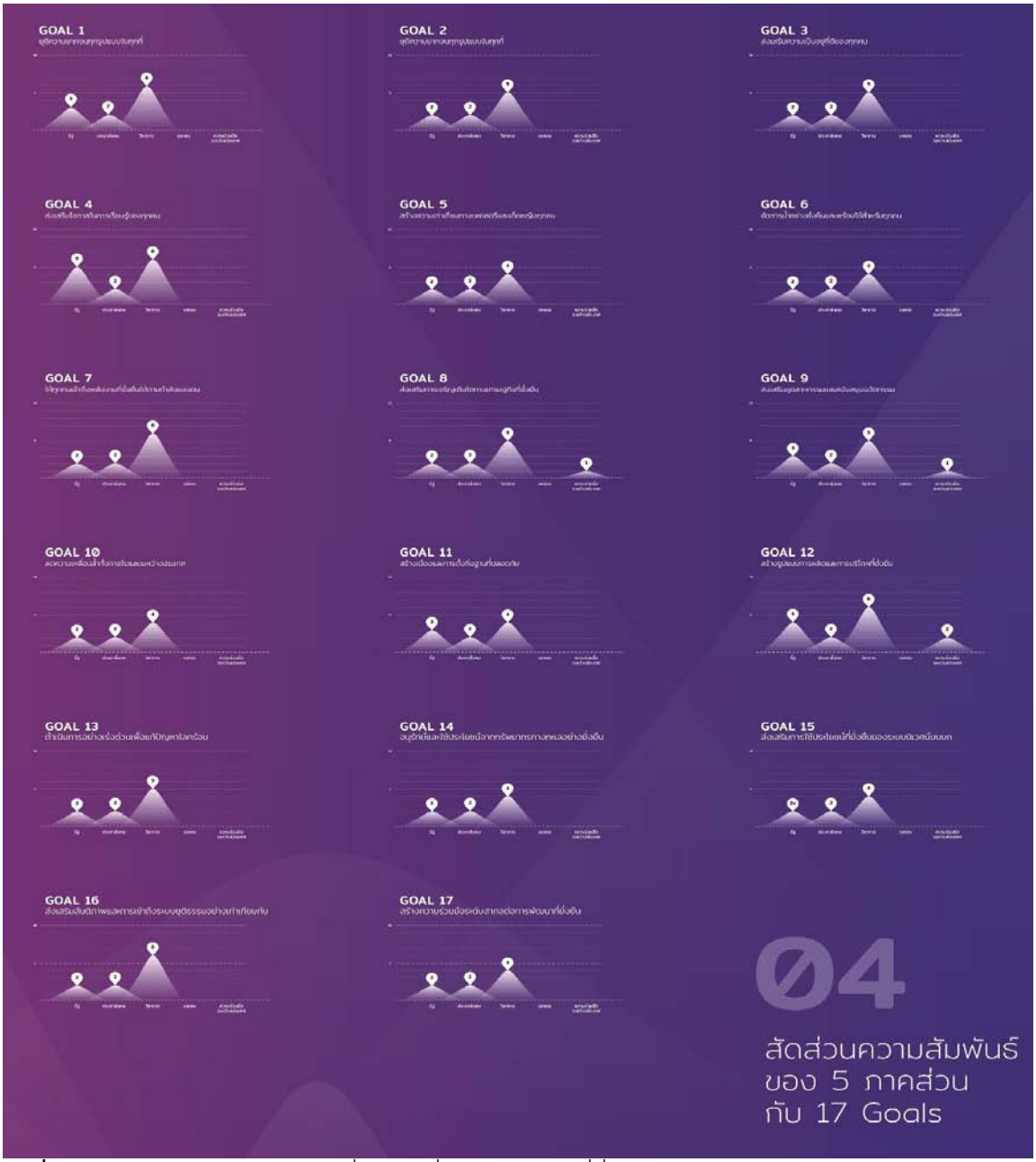

รูปที่ 3-7 สัดส่วนการจัดประชุมเพื่อขับเคลื่อนการพัฒนาที่ยั่งยืนโดยหน่วยงานภาครัฐ ภาคประชาสังคม ภาควิชาการ ภาคเอกชน และองค์กรระหว่างประเทศ ที่ได้ดำเนินการจัด จำแนกตาม 17 เป้าหมาย

จะเห็นได้ว่า ตลอดช่วงเดือนมิถุนายนที่ผ่านมา มีการจัดประชุมเกี่ยวกับการพัฒนาที่ยั่งยืนโดยองค์กรหรือหน่วยงานจากแต่ละภาคส่วนที่แตกต่างกัน หากดูจากสัดส่วน จะพบว่า ภาครัฐมีการจัดเวที

ในแต่ละเป้าหมายโดยเฉลี่ย 3 ครั้ง ภาคประชาสังคม 2 ครั้ง ภาควิชาการ 5 ครั้ง ภาคเอกชนไม่มีการจัดเวที และองค์กรระหว่างประเทศเป็นลักษณะการจัดเวทีร่วม

บทที่ 4

ติดตามความก้าวหน้าทางวิชาการของ SDGs ในระดับสากล

หนึ่งในภารกิจที่สำคัญของโครงการประสานงานการวิจัยเพื่อสนับสนุนการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDG Move) ก็คือการติดตามความก้าวหน้าทางวิชาการของ SDGs ในระดับสากล ซึ่งก็คือการติดตามบทความใหม่ ๆ ที่ตีพิมพ์ลงในวารสารนานาชาติ รวมถึงรายงานต่าง ๆ ขององค์กรระหว่างประเทศที่จัดทำขึ้น จากการสำรวจเบื้องต้นในฐานข้อมูลบทความทางวิชาการอย่าง Google Scholar พบว่าบทความทางวิชาการหลายชิ้นเขียนและตีพิมพ์ก่อนที่ SDGs จะยอมรับอย่างเป็นทางการเสียอีก ตั้งแต่ปี ค.ศ. 2012 เช่น งานของ Jeffrey D Sachs (2012) งานของ Biermann และคณะ (2014) และ Joyeeta Gupta และคณะ (2014) ใน POST2015/UNU-IAS Policy Brief อันเป็นความร่วมมือระหว่าง United Nations University และ Project on Sustainability Transformation Beyond 2015 (POST2015) และ Earth System Governance Project เป็นต้น น่าจะเป็นเพราะบทสนทนาเกี่ยวกับ SDGs น่าจะเริ่มมาตั้งแต่ช่วงหลังการประชุมสหประชาชาติว่าด้วยสิ่งแวดล้อมและการพัฒนา ณ กรุง ริโอ เดอ จาเนโร ในปี ค.ศ. 2012 ฉะนั้นนักวิชาการด้านสิ่งแวดล้อมชั้นนำจึงเริ่มบทสนทนาเพื่อพยายามปรับรูปแบบและเนื้อหาของ SDGs ก่อนที่จะประกาศใช้ในปี ค.ส. 2015

บทสนทนาของ SDGs ในระดับสากลมีประเด็นค่อนข้างกว้างขวางและหลากหลายมาก อย่างไรก็ดีบทความเหล่านี้อาจแบ่งออกได้เป็น 4 กลุ่มหลักก็คือ **กลุ่มที่ 1** เป็นกลุ่มที่พิจารณา SDGs ในภาพรวมในด้านต่าง ๆ ซึ่งครอบคลุม ประเด็นตั้งแต่เรื่องความเชื่อมโยงระหว่างเป้าหมายการพัฒนาแห่งสหัสวรรษ (Millennium Development Goals (MDGs)) กับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) รายงานขององค์กรต่าง ๆ ขององค์การสหประชาชาติ ความสอดคล้องของ SDGs กับแนวคิดการพัฒนาและสำนักคิดต่าง ๆ กระบวนการการประเมินและการพัฒนาตัวชี้วัด การเสนอแนวทางการบรรลุ SDGs ข้อควรระวังความท้าทาย รูปแบบของระบบการบริหารจัดการ (Governance) และสถาบัน (Institution) เช่น งานของ Costanza และ Fioramonti (2016) ที่เสนอแนวทางการบรรลุ SDGs ผ่านมุมมองของ Ecological Economics หรือ งานของ Gupta และ Vegelin (2016) ที่เชื่อมโยงใช้แนวคิด Inclusive Development ในการประเมิน Sustainable Development Goals เป็นต้น **กลุ่มที่ 2** เป็นกลุ่มที่พิจารณาประเด็น SDGs ในภาพรวมแต่ย่อขนาดลงมาในระดับภูมิภาคหรืออนุภูมิภาค เช่น งานของ Kumar และคณะ (2016) ที่ศึกษาเรื่อง SDGs และเสนอยุทธศาสตร์ในการบรรลุ SDGs ในภูมิภาคเอเชียใต้ เป็นต้น **กลุ่มที่ 3** เป็นกลุ่มที่ศึกษาประเด็นเป็นรายเป้าหมาย (Goal) ซึ่งบทความวิชาการในกลุ่มนี้เน้นศึกษาเฉพาะในเป้าหมายนั้น ๆ ซึ่งเป้าหมายที่น่าจะมีการศึกษามากที่สุดคือเป้าหมายที่ 3 ว่าด้วยเรื่องสุขภาพที่ดี ที่มีองค์กรระหว่างประเทศที่สำคัญคือ องค์การอนามัยโลก (World Health Organization: WHO) เป็นองค์กรกลางที่เหนี่ยวนำให้เกิดการศึกษาวิจัยในด้านนี้ (เช่น งานของ WHO, 2015, Murray,

2015) และ **กลุ่มที่ 4** คือกลุ่มที่ใช้ประเด็นด้านสังคม เศรษฐกิจ หรือสิ่งแวดล้อมเป็นตัวตั้งแล้วเชื่อมโยงกับ SDGs เช่น งานของ Müller และคณะ (2015) ว่าด้วยเรื่องบทบาทของชีวมวลในเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน หรืองานของ Obersteiner และคณะ (2016) ว่าด้วยเรื่องของการประเมินความสัมพันธ์ระหว่างทรัพยากรที่ดินกับราคาอาหารภายใต้เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน เป็นต้น

เนื่องจากขอบเขตของประเด็นในงานวิชาการระดับโลกมีค่อนข้างกว้างขวาง ในช่วงปีแรกจึงขอจำกัดขอบเขตของการติดตามอยู่ที่ประเด็นในกลุ่มที่ 1 ก่อน ซึ่งเป็นภาพรวมที่เกี่ยวข้องกับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน ประกอบด้วยต่าง ๆ หัวข้อต่อไปนี้คือ (1) จากเป้าหมายการพัฒนาแห่งสหัสวรรษ (Millennium Development Goals: MDGs) มาสู่เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals: SDGs) (2) เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน: แนวโน้มปัจจุบันในระดับโลก (3) อุปสรรคและปัญหาในการรับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (4) การขับเคลื่อนไปข้างหน้าในเวทีระดับโลก

1 จาก MDGs สู่ SDGs เป้าหมายการพัฒนาที่เปลี่ยนไปเพื่อความยั่งยืน

1.1 ความเป็นมา

MDGs (Millennium Development Goals) หรือเป้าหมายการพัฒนาแห่งสหัสวรรษ เกิดจากการรวมตัวกันในการประชุมสุดยอดแห่งสหัสวรรษขององค์การสหประชาชาติที่มหานครนิวยอร์ก ประเทศสหรัฐอเมริกา ปี พ.ศ. 2543 โดยผู้นำประเทศได้มีการตกลงร่วมกันถึงเป้าหมายในการพัฒนาร่วมกันทั้งสิ้น 8 เป้าหมาย โดยกำหนดกรอบเวลาในการบรรลุไว้ 15 ปี คือ ระหว่างปี พ.ศ. 2543-2558 (ค.ศ.2000-2015) MDGs จึงเปรียบเสมือนเป็นประวัติศาสตร์และการขับเคลื่อนของโลกในการจัดการกับปัญหาสำคัญที่เกิดขึ้น MDGs ได้สื่อสารทำให้สังคมโลกได้เกิดความตื่นตัวต่อการแก้ไขปัญหาความยากจน โรคติดต่อ การไม่ได้รับการศึกษาของเด็กทั่วโลก ความไม่เท่าเทียมกันทางเพศ และการทำลายทรัพยากรธรรมชาติ นอกจากนี้การที่ MDGs วางเป้าหมายที่ชัดและมีเวลากำกับ ทำให้การสื่อสารเกิดประสิทธิภาพมากกว่าการทำแผนในยุค 90’s

ด้วย MDGs ได้สิ้นสุดระยะของเป้าหมายตามที่กำหนดในปี พ.ศ. 2558 ทาง UN ได้มีการเตรียมการ และจัดประชุมล่วงหน้าในหลากหลายระดับ รวมไปถึงการรวบรวมความคิดเห็นของประชาคมโลกผ่าน internet เป็นระยะเวลาไม่น้อยกว่า 3 ปี ก่อน พ.ศ. 2558 เพื่อร่วมกำหนดกรอบในการเสริมสร้างมาตรฐานชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนทั่วโลกในระยะต่อไปได้มีการกำหนดกรอบเป้าหมายใหม่ที่เรียกว่า เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน หรือ SDGs (Sustainable Development Goals) ออกมาเมื่อเดือนกันยายน พ.ศ. 2558 โดยจะใช้เป้าหมายนี้เป็นกรอบในการขับเคลื่อนโลกไปจนถึงเดือนสิงหาคม พ.ศ. 2573 (15 ปี) ซึ่ง SDGs ได้ถูกพัฒนาบนพื้นฐานการมองความเชื่อมโยงระหว่างเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม โดยมีเป้าหมายเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน ซึ่งถือเป็นการเปลี่ยนแปลงฐานคิด

เป้าหมายของ MDGs ที่กำหนดเป้าหมายเพื่อเสริมสร้างมาตรฐานชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชน[1] โดย SDGs ได้มีการกำหนดเป้าหมายแบ่งออกเป็น 17 เป้าหมาย (สามารถดูรายละเอียดเป้าหมายต่างๆได้ที่ https://sdgmove.com) นอกจาก 17 เป้าหมายดังกล่าวที่มีการพัฒนาใน 3 มิติ คือ เศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมตามแนวทางของ SDGs แล้วสำหรับประเทศไทยเองนั้น ยังให้ความสำคัญกับมิติทางด้านวัฒนธรรมอีกด้วย

1.2 ความสำเร็จในการพัฒนาจากการขับเคลื่อน MDGs

MDGs (Millennium Development Goals) หรือเป้าหมายการพัฒนาแห่งสหัสวรรษ ได้กำหนดเป้าหมายและตัวชี้วัดในการพัฒนาที่ทุกประเทศต้องบรรลุให้ได้ภายในปี พ.ศ. 2558 ทั้งหมด 8 เป้าหมาย โดยข้อมูลจากงานวิจัยของ JICA (2013) เรื่อง Achieving the Millennium Development Goals: Lessons for Post-2015 New Development Strategies ได้ระบุถึงรายงานความสำเร็จจากการขับเคลื่อน MDGs ปี 2012 ของธนาคารโลก (World Bank, 2012) ตามเป้าหมายทั้ง 8 เป้าหมายไว้ดังนี้

เป้าหมาย	ตัวชี้วัด	ความสำเร็จที่เกิดขึ้น
MDG 1: ขจัดความยากจนและความหิวโหย	1A - การลดสัดส่วนประชากรที่มีรายได้ต่ำกว่า 1.25 เหรียญสหรัฐ ต่อวันลงครึ่งหนึ่งในปี 2533-2558	1A - ลดสัดส่วนลงจาก 46.7% ในปี 1990 เป็น 24% ในปี 2008 ซึ่งถือว่าบรรลุเป้าหมาย หากแต่ยังมีบางประเทศแถบแอฟริกาที่ยังไม่สามารถบรรลุเป้าหมายนี้ได้
	1B - ลดสัดส่วนของผู้ว่างงานวัยเยาวชน (15+) ต่อผู้ว่างงานทั้งหมด	1B - ลดสัดส่วนจาก 62.2% ในปี 1991 ลงเหลือ 60.3% ในปี 2010
	1C - ลดสัดส่วนประชากรที่หิวโหยลงครึ่งหนึ่งในช่วงปี 2533-2558	1C – ลดสัดส่วนลงจาก 16.4% ในปี 1992 เป็น 12.9% ในปี 2010
MDG 2: ให้เด็กทุกคนได้รับการศึกษาระดับประถมศึกษา	2A - ให้เด็กทุกคนทั้งชายและหญิงได้รับการศึกษาระดับประถมศึกษาในปี 2558	2A - เพิ่มสัดส่วนจาก 80% ในปี 1991 ไปเกือบ 89% ในปี 2010 ยังถือว่าไม่บรรลุเป้าหมาย 100% ที่ตั้งไว้ มีเพียงบางประเทศแถบ Latin America และแถบ Caribbean ที่บรรลุข้อนี้

[1] www.un.or.th/globalgoals/th/the-goals/

MDG 3: ส่งเสริมบทบาทสตรีและความเท่าเทียมทางเพศ	3A - ขจัดความไม่เท่าเทียมทางเพศในการศึกษาระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาภายในปี 2548 และในทุกระดับการศึกษาภายในปี 2558	N/A
MDG 4: ลดอัตราการตายของเด็ก	4A - ลดอัตราการตายของเด็กต่ำกว่าห้าปี ลงสองในสามในช่วงปี 2533-2558	4A – ลดอัตราลงจาก 90 เป็น 58 คน ต่อประชากร 1,000 คน
MDG 5: พัฒนาสุขภาพสตรีมีครรภ์	5A - ลดอัตรามารดาตายลงสามในสี่ในช่วงปี 2533-2558	5A - ลดอัตรามารดาตายลงจาก 850 เป็น 500 คน ต่อประชากร 100,000 คน ยังไม่บรรลุเป้าหมายนี้
	5B – ทำให้ทุกคนสามารถเข้าถึงบริการด้านอนามัยการเจริญพันธุ์	
MDG 6: ต่อสู้โรคเอดส์ มาลาเรีย และโรคสำคัญอื่นๆ	6A - ชะลอและลดการแพร่ระบาดของโรคเอดส์ภายในปี 2558	6A - ชะลอจาก 0.33% ในปี 1990 เป็น 0.8% ในปี 2010 แต่ไม่สามารถบรรลุได้ว่าบรรลุเป้าได้เนื่องจากเป้าหมายไม่ได้ระบุตัวชี้วัดความสำเร็จ
	6B – ทำให้ผู้ป่วย HIV/AIDS ทุกคนสามารถเข้าถึงการรักษาภายในปี 2553	N/A
	6C - ป้องกันและลดการเกิดโรคมาลาเรียและโรคสำคัญอื่นๆ ภายในปี 2558	N/A
MDG 7: รักษาและจัดการสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน	7A - กำหนดนโยบายและแผนพัฒนาประเทศให้สอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาที่ยั่งยืนและลดการสูญเสียทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	7A - ตัวชี้วัดนี้ใช้ดัชนีของจำนวนพื้นที่ที่ปกคลุมด้วยป่าไม้เป็นเกณฑ์ ซึ่งพบว่าจำนวนได้ลดลงเล็กน้อยจาก 32% ในปี 1990 เป็น 31% ในปี 2010 แต่เมื่อพิจารณาเป็นภูมิภาคอย่างตะวันออกกกลาง อเมริกาเหนือ เอเชียตะวันออกและแถบมหาสมุทรแปซิฟิค ยุโรป และเอเชียกลาง พบว่ามีการเพิ่มขึ้นของพื้นที่ฯ
	7B – ลดอัตราความสูญเสียของความหลากหลายทางชีวภาพ	N/A
	7C - ลดสัดส่วนประชากรที่ไม่สามารถ	7C - ลดสัดส่วนลงจาก 24% ในปี

	เข้าถึงแหล่งน้ำดื่มสะอาด และห้องสุขาที่ถูกสุขลักษณะลงครึ่งหนึ่งในปี 2558	1990 เป็น 11.6% ในปี 2010
MDG 8: ส่งเสริมการเป็นหุ้นส่วนเพื่อการพัฒนาในประชาคมโลก	8A - พัฒนาระบบการค้าและการเงินแบบเปิด ที่ทุกฝ่ายเคารพกฎและกติกาข้อตกลง มีความแน่นอน และไม่เลือกปฏิบัติให้ความสำคัญกับประเทศพัฒนาล้าหลัง	8A – มีการเพิ่มขึ้นของอัตราการปลอดภาษีสินค้านำเข้าของประเทศที่กำลังพัฒนา จาก 54% ในปี 1996 เป็น 79% ในปี 2010
	8B - ให้ความสำคัญกับความต้องการของประเทศที่ด้อยพัฒนาในเรื่องของภาษี และการเข้าถึงสินค้าจากประเทศที่พัฒนาแล้ว รวมไปถึงการสนับสนุนระบบการจัดการหนี้สินประเทศที่ยากจน HIPC[2]	8B – สัดส่วนของ ODA[3] ของ Gross National Income (GNI) ลดลงจาก 0.27 ในปี 1990 เป็น 0.21 ในปี 2010
	8C - ให้ความสำคัญกับประเทศที่ไม่มีพรหมแดนติดทะเลและประเทศหมู่เกาะขนาดเล็ก	N/A
	8D - จัดการปัญหาหนี้ของประเทศกำลังพัฒนาด้วยมาตรการภายใน และระหว่างประเทศเพื่อบรรเทาและแก้ไขปัญหาในระยะยาว	N/A
	8E - ร่วมมือกับบริษัทยา ดำเนินการให้ประเทศกำลังพัฒนาสามารถเข้าถึงยาที่จำเป็นต่อการดำรงชีพในราคาถูก	N/A
	8F - ร่วมมือกับภาคเอกชนเพื่อส่งเสริมการใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีใหม่ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเทคโนโลยีสื่อสารและสารสนเทศ	8F – อัตราคนเข้าถึงโทรศัพท์มือถือเพิ่มขึ้นจาก 0.3 เป็น 78 คนต่อประชากร 100 คน

[2] heavily indebted poor countries (HIPC)

[3] ODA หมายถึงความช่วยเหลือที่มีให้แก่ประเทศต่างๆที่ปรากฏในรายชื่อประเทศกำลังพัฒนาผู้รับความช่วยเหลือของ DAC (www.oecd.org/dac/stats/daclist)

นอกจากนี้ข้อมูลจากงานวิจัยเรื่อง The Millennium Development Goals: experiences, achievements and what's next (2013) ได้ให้ความเห็นเกี่ยวกับผลการดำเนินงานของ MDGs ไว้อย่างน่าสนใจว่า กิจกรรมที่แต่ละประเทศทั่วโลกทำเพื่อที่จะบรรลุเป้าหมายตาม MDGs เป็นส่วนใหญ่นั้นมุ่งเน้นเรื่องของสุขภาพ โดยเฉพาะสุขภาพของแม่และเด็ก (maternal and child health, MCH) ซึ่งถูกระบุใน MDGs 4, 5 และ 6 บางรายงานระบุว่าประเทศแทบแอฟริกามีความตื่นตัวในการทำงานเพื่อแก้ปัญหาตามเป้าหมาย MDGs 4 และ 5 ส่วนในประเทศแทบ Western Pacific มีความตื่นตัวในการแก้ปัญหาตามเป้าหมาย MDGs 7 และ 8

1.3 จุดแข็ง จุดอ่อน และความแตกต่างระหว่าง MDGs และ SDGs จุดกำเนิด เป้าหมาย และมุมมองที่แตกต่าง

อาจกล่าวได้ว่า การเกิดขึ้นของ MDGs สะท้อนมุมมองการแก้ไขปัญหาของโลกแบบเส้นตรง ภายใต้กระบวนการแบบบนลงล่าง (top down process) อย่างชัดเจน เหตุเพราะกระบวนการได้มาซึ่ง MDGs นั้นมาจากการร่างของคณะผู้เชี่ยวชาญ (technocrats) ขาดการมีส่วนร่วมระหว่างประเทศสมาชิกในการถกเถียง หรือหารือกันเพื่อจัดลำดับประเด็นปัญหาสำคัญของโลก แต่ MDGs มีจุดแข็งอยู่ที่การนำเสนอที่กระชับ เข้าใจง่าย และมีการกำหนดกรอบประเด็นที่ชัดเจน หากแต่ SDGs นั้นได้มีการสร้างการมีส่วนร่วมทั้งทางตรงและทางอ้อมระหว่างประชาคมโลกในทุกระดับ ตั้งแต่ระดับปัจเจกผ่านช่องทางอินเตอร์เน็ต ระดับองค์กรภาคประชาสังคม (Civil Society Organizations: CSOs)ผ่านการจัดประชุมระดมความคิดในรายประเด็นและระดับพื้นที่ จนไปถึงระดับภาครัฐและผู้นำประเทศผ่านการประชุมระดับผู้เชี่ยวชาญและการประชุมสุดยอดผู้นำโลก เพื่อให้ได้มาซึ่งกรอบประเด็นที่ครอบคลุมประเด็นปัญหาสำคัญทั้งประเทศที่รายได้สูงและรายได้น้อย ทันสมัย และตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกในอีก 15 ปีข้างหน้า

จากการที่ MDGs เกิดจากคณะผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งส่วนใหญ่จะอยู่ในกลุ่มประเทศที่มีรายได้สูง (high income countries) จึงทำให้มุมมองในการกำหนดเป้าหมายพุ่งเป้าไปในเรื่องของการแก้ไขปัญหาของประเทศที่ยังมีรายได้น้อย (low income countries) อาทิ เรื่องการแก้ไขปัญหาความยากจนโดยพิจารณาในเรื่องของผลผลิตมวลรวมประชาชาติ (GDP) โรคติดต่ออย่างมาลาเรีย การแก้เรื่องของสุขภาพมารดาที่ตั้งครรภ์ เป็นต้น ซึ่งกลุ่มปัญหาเหล่านี้มีอัตราการเกิดไม่มากในประเทศที่มีรายได้สูงหรือในกลุ่มประเทศที่รายได้ปานกลางหลายประเทศ จึงทำให้กลุ่มประเทศเหล่านี้อยู่ในบทบาท "ผู้ให้ความช่วยเหลือ" มากกว่าการเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของการเดินไปสู่การบรรลุเป้าหมายของโลกในการพัฒนา จน MDGs เคยถูกแปลงความหมายจากนักคิดบางคนจากเป้าหมายการพัฒนาแห่งสหัสวรรษ (Millennium Development Goals) กลายเป็น เป้าหมายการพัฒนาขั้นต่ำ (Minimum Development Goals) (Harcourt, 2005)

จากรายงานการวิคราะห์ผลการดำเนินงานของ MDGs ของ Marta Lomazzi et al (2013) ได้ระบุถึงเหตุปัจจัยและสภาพแวดล้อมที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพและผลลัพธ์ของ MDGs ไว้อย่างน่าสนใจดังนี้ คือ ประเด็นแรก MDGs ยังขาดการจัดลำดับความสำคัญของเป้าหมาย และตัวชี้วัดหลายข้อยังขาดกระบวนการในการเก็บข้อมูลเพื่อประมวลความก้าวหน้าที่ชัดเจน ประการที่สอง คือ โครงสร้างของ MDGs ยังไม่สามารถส่งผลกระทบต่อการเปลี่ยนแปลงด้านสิ่งแวดล้อม สังคม และมิติทางด้านเศรษฐกิจของโลกได้ครอบคลุมเพียงพอ ประการที่สาม คือ ประเด็นเรื่องของสิทธิและความเท่าเทียมยังคงเป็นความท้าทายสำคัญที่โลกยังต้องเผชิญต่อไป แม้ว่าจะมีการระบุเป้าหมายที่ชัดเจนใน MDGs 3 และ 5 ในการแก้ไขปัญหาเรื่องนี้ ประการที่สี่ คือ การขาดความรู้สึกเป็นเจ้าของร่วมในการขับเคลื่อน MDGs ทั้งในระดับโลก และในแต่ละประเทศ ประการที่ห้า ที่ผ่านมาการที่จะขับเคลื่อน MDGs ให้สำเร็จได้นั้นต้องอาศัยความร่วมมือของหลายภาคส่วน MDG 8 จึงถือเป็นกลไกสำคัญที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานของ MDGs อีกทั้งข้อมูลจากรายงานยังระบุถึงอุปสรรคสำคัญที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการขับเคลื่อนสู่เป้าหมายของ MDGs คือ ภาระรับผิดชอบ (accountability) ซึ่งในบางรายงานได้มีการระบุถึงปัญหาการคอรัปชั่นในบางประเทศที่ส่งผลต่อการขับเคลื่อน MDGs ให้เกิดความล่าช้า รวมไปถึงการที่ MDGs หลายข้อยังขาดการชี้วัดเป้าหมายความสำเร็จที่ชัดเจน จึงทำให้ในหลายข้อยังไม่สามารถระบุถึงความสำเร็จในการดำเนินงานได้อย่างชัดเจนเพียงพอ

อีกทั้งข้อมูลจากรายงานของ Dr. Loewe ใน THE POST-2015 AGENDA, From Millennium Development Goals to Sustainable Development Goals (2014) ได้ระบุถึงบทเรียนสำคัญของ MDGs ที่ควรนำมาประกอบในการวางเป้าหมายของ SDGs อาทิ การวางเป้าหมายในการดำเนินงาน กับวัตถุประสงค์ในการดำเนินงาน ควรต้องสอดคล้องกัน, การวางเป้าหมายต้องเป็นเป้าหมายที่เข้าใจง่าย มีจำนวนไม่มากเช่นเดียวกับ MDGs ที่สามารถสื่อสารให้คนทั่วโลกจดจำได้ง่าย, การกำหนดเป้าหมายให้ต้องเป็นเป้าหมายเพื่อมนุษยชาติ เช่นเดียวกับ MDGs ไม่ควรทำเป้าหมายให้กลายเป็นเพียงกลไกหรือเครื่องมือในการดำเนินงาน, ต้องเป็นเป้าหมายที่มีความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติ (SMART Goals), ต้องมีความหลากหลายและครอบคลุมประเด็นมากกว่า MDGs เช่นในเรื่องของ ด้านการพัฒนาด้านคุณภาพชีวิต ด้านการเมือง ด้านสังคม-วัฒนธรรม เป็นต้น, ต้องหลีกเลี่ยงการกำหนดเป้าหมายที่ไม่สอดคล้องหรือขัดกันเอง และควรวางเป้าหมายในลักษณะของผลลัพธ์ (outcomes) ไม่ใช่เป้าหมายที่เป็นผลผลิต (outputs) หรือสิ่งที่ต้องทำ (inputs), เป้าหมายควรเป็นเป้าหมายของคนทั้งโลกอย่างแท้จริง ทุกประเทศสามารถนำไปปฏิบัติได้จริง, ต้องทำให้มั่นใจได้ว่าเป็นเป้าหมายเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนอย่างแท้จริง

SDGs ได้นำเอาบทเรียนของ MDGs ในเรื่องนี้มาปรับปรุงรูปแบบการวางเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน จากเดิมที่มุ่งเน้นการไปสู่การบรรลุเป้าหมายขั้นต่ำของการพัฒนา มาเป็นการมองประเด็นต่างๆของโลกแบบเชื่อมโยงกันทั้งมิติสังคม (Social Dimension) มิติเศรษฐกิจ (Economic Dimension) และมิติสิ่งแวดล้อม (Environmental Dimension) โดยมีมิติการบริหารจัดการ (Management Dimension) เป็นกลไกในการเชื่อมโยงเพื่อนำไปสู่การบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน ที่ครอบคลุม

บริบทที่แตกต่างกันระหว่างประเทศที่มีรายได้สูง และประเทศที่รายได้น้อย ให้มีบทบาทและส่วนร่วมต่อการเดินไปสู่เป้าหมาย อาทิ ในประเด็นมิติสิ่งแวดล้อม อันเกิดมาจากสภาพการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศที่มาจากการกระทำของมนุษย์ โดยเฉพาะกลุ่มประเทศเศรษฐกิจที่เกิดใหม่อย่าง จีน อินเดีย บราซิล เป็นต้น และปัญหาการปล่อยแก๊ซเรือนกระจก คาร์บอนไดออกไซด์ โจทย์สำคัญของ SDGs คือการดึงให้กลุ่มประเทศที่เป็นต้นตอของปัญหาซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นประเทศที่มีรายได้สูงเข้ามามีส่วนร่วมในการลดการเกิดปัญหา ไปจนถึงการช่วยเหลือ สนับสนุนการแก้ปัญหาที่ยั่งยืน ทั้งการสร้างพลังสะอาด (Clean Energy) การสนับสนุนการบริโภคและการผลิตอย่างมีความรับผิดชอบ (Responsible Consumption and Production) เป็นต้น

จากข้อมูลข้างต้นจะเห็นได้ว่าการดำเนินการของ MDGs ในระยะที่ผ่านมาส่งผลต่อการลดลงของปัญหาของโลกได้มากก็จริงแต่ก็ยังไม่สามารถบรรลุตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ได้ การที่ SDGs ได้มีการตั้งเป้าหมายที่สูงกว่าเป้าหมายเดิมเป็นเท่าตัว ซึ่งเป็นเรื่องที่ดีต่อการชี้เป้าและสร้างความร่วมระหว่างประชาคมโลกในการแก้ปัญหา แต่การจะบรรลุเป้าหมายได้จริงนั้นจำเป็นต้องอาศัยเงินทุน และความร่วมมืออย่างมากจากทุกประเทศ ดังนั้นกระบวนการในการเคลื่อน SDGs จึงถือเป็นความท้าทายครั้งสำคัญ อีกทั้งการเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศของโลกอย่างรวดเร็ว ส่งผลกระทบต่อมนุษย์ในหลากหลายมิติทั้งการเกิดขึ้นของภัยพิบัติที่รุนแรงและถี่ขึ้น การเพาะปลูกและเลี้ยงสัตว์ที่ทำได้ยากขึ้น ประกอบการเพิ่มขึ้นของประชากรอย่างรวดเร็ว โดยมีรายงานจาก UN Population Division ว่าประชากรของโลกมีการเพิ่มขึ้นเฉลี่ยปีละประมาณ 75-80 ล้านคน และคาดว่าจำนวนประชากรของโลกจะแตะ 9 พันล้านคนในช่วงกลางศตวรรษที่ 21 อีกทั้งการเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วของรายได้ประชากรในประเทศที่ประชากรมากอย่าง จีน และอินเดีย จะส่งผลให้ความต้องการอาหารของโลกเพิ่มขึ้น ในขณะที่พื้นที่ในการเพาะปลูก และการเกษตร ของโลกมีจำนวนลดลง มีโอกาสส่งผลให้โลกเผชิญกับวิกฤตของการขาดแคลนอาหารได้

จากการประชุม 2016 Global Forum on Development โดยภายในงานมีผู้เชี่ยวชาญอย่าง Mario Pezzini ผู้อำนวยการ Organization for Economic Cooperation and Development (OECD) ได้พูดถึงความท้าทายใหญ่ๆที่อาจส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน[4] ไว้ดังต่อไปนี้

1. จำนวนประชากรในทวีปแอฟริกา: จากการประเมินพบว่า แนวโน้มประชากรในทวีปแอฟริกามีโอกาสเพิ่มขึ้นกว่าสองเท่าในปี 2050 ซึ่งมากกว่าประวัติศาสตร์การเพิ่มขึ้นของประชากรทั้งในจีนและอีนเดีย

2. การอพยพ: ถ้าเรายังไม่สามารถควบคุมประชากรที่เพิ่มสูงขึ้นในทวีปแอฟริกาได้ โลกก็จะเผชิญกับปัญหาผู้อพยพจำนวนมหาศาล

[4] https://www.devex.com/news/4-biggest-challenges-to-achieving-the-sdgs-87979

3. ความช้า และความไม่เท่าเทียมในการพัฒนาทางเศรษฐกิจ: จากประสบการณ์ในหลายประเทศพบว่าทศวรรษที่ผ่านๆมานั้น มีบางประเทศได้ประสบกับการพัฒนาที่ล่าช้าและไม่ต่อเนื่อง ทำให้ไม่สามารถแก้ไขปัญหา หรือหยิบยื่นโอกาสทางเศรษฐกิจให้กับกลุ่มเป้าหมาย

4. อาสาสมัครชนชั้นกลาง: การที่โอกาสทางเศรษฐกิจมีข้อจำกัดอาจส่งผลต่อชนชั้นกลางที่เป็นอาสาสมัครคนสำคัญต่อการขับเคลื่อนป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนในส่วนของภาคประชาชน การที่สภาวะทางเศรษฐกิจบีบขั้นอาจทำให้การตัดสินใจเข้ามามีส่วนร่วม ร่วมทำงานอาสาสมัครของกลุ่มนี้ถูกจำกัดลง

เสาหลักสำคัญในการเคลื่อน SDGs

การเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศของโลกอย่างรวดเร็ว ส่งผลกระทบต่อมนุษย์ในหลากหลายมิติทั้งการเกิดขึ้นของภัยพิบัติที่รุนแรงและถี่ขึ้น การเพาะปลูกและเลี้ยงสัตว์ที่ทำได้ยากขึ้น ประกอบการเพิ่มขึ้นของประชากรอย่างรวดเร็ว โดยมีรายงานจาก UN Population Division ว่าประชากรของโลกมีการเพิ่มขึ้นเฉลี่ยปีละประมาณ 75-80 ล้านคน และคาดว่าจำนวนประชากรของโลกจะแตะ 9 พันล้านคนในช่วงกลางศตวรรษที่ 21 อีกทั้งการเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วของรายได้ประชากรในประเทศที่ประชากรมากอย่าง จีน และอินเดีย จะส่งผลให้ความต้องการอาหารของโลกเพิ่มขึ้น ในขณะที่พื้นที่ในการเพาะปลูกและการเกษตร ของโลกมีจำนวนลดลง มีโอกาสส่งผลให้โลกเผชิญกับวิกฤตของการขาดแคลนอาหารได้

จากรายงานของ the High-level Panel on Global Sustainability ในบทความเรื่อง From Millennium Development Goals to Sustainable Development Goals (Jeffrey D Sachs, 2012) Sachs ได้เสนอให้เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนแบ่งเป็น 3 หมวด บนพื้นฐานของแนวคิดที่เรียกว่า “Triple Bottom Line” ซึ่งประกอบด้วย การพัฒนาทางเศรษฐกิจ (Economic development) การจัดการสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน (Environmental sustainability) และการมีสังคมที่ครอบคลุม (Inclusive society) โดยมีการบริหารจัดการที่โปร่งใส มีประสิทธิภาพ (Good Governance) ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

SDG 1: การพัฒนาทางเศรษฐกิจ – การทำให้ประชากรของโลกได้มีปัจจัยพื้นฐานในการดำรงชีวิต เข้าถึงแหล่งน้ำ และระบบสุขาภิบาลที่สะอาด เพียงพอ ยั่งยืน สามารถเข้าถึงบริการสุขภาพขั้นพื้นฐาน มีโครงสร้างพื้นฐานที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิต อาทิ ไฟฟ้า ถนน และการเชื่อมต่อข้อมูลกับประชาคมโลก

SDG 2: การจัดการสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน - การทำให้โลกเคลื่อนไปสู่การลดการปล่อยแก๊สคาร์บอนไดออกไซด์ และแก๊สเรือนกระจกพร้อมกัน การพัฒนานวัตกรรมพลังงานที่สะอาด เข้าถึงได้ การจัดการการเพิ่มขึ้นของประชากรให้สามารถมั่นใจได้ว่าประชากรจะมีความพร้อมในการมีครอบครัว เด็กจะได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพ การจัดการนวัตกรรมทางการเกษตรที่ยั่งยืน

SDG 3: การสร้างการมีส่วนร่วมของสังคม – การส่งเสริมให้พลเมืองมีการเป็นที่ดี (wellbeing) สามารถเข้าถึงโอกาสในการที่จะบรรลุศักยภาพสูงสุดของแต่ละบุคคล ไม่มีการแบ่งแยกชนชั้น เพศ ศาสนา ภาษา เชื้อชาติ ตลอดจนสีผิว ทุกประเทศจะต้องมีการติดตามและวัดระดับความพึงพอใจในชีวิตของพลเมืองอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะกลุ่มที่ต้องการการดูแลเป็นพิเศษ ทั้งเด็กเล็ก เยาวชน และผู้สูงอายุ

SDG 4: การบริหารจัดการที่โปร่งใส มีประสิทธิภาพ - ภาครัฐ และผู้บริหารในทุกระดับจะต้องมีส่วนร่วมต่อการเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน ภายใต้การมีพันธะสัญญาต่อระบอบกฎหมาย สิทธิมนุษยชน ความโปร่งใส การมีส่วนร่วม ความร่วมมือระหว่างภาคส่วน ตั้งแต่ภาคธุรกิจ ภาคประชาสังคม และประชาชน เพื่อให้เกิดการจัดการที่มีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับความต้องการ โปร่งใส และได้รับความเชื่อมั่นจากประชาชนไม่ใช่เป็นเพียงการขับเคลื่อนจากภาครัฐเพียงอย่างเดียว

แนวคิดของ Sachs (2012) น่าจะมีอิทธิพลต่อการออกแบบ 17 เป้าหมายของ SDGs ไม่น้อย ทั้งนี้เพราะ Sachs เองก็เป็นที่ปรึกษาขององค์การสหประชาชาติในเรื่อง MDGs อยู่ก่อนแล้ว เหตุผลที่คิดว่าอิทธิพลความคิดเรื่อง Triple Bottom Line + Governance มีผลต่อการออกแบบก็เพราะ 17 เป้าหมายนั้นสามารถแบ่งออกได้เป็น 5 กลุ่ม (หรือ 5 Ps) โดย มีกลุ่ม People Prosperity Planet Peace และ Partnership โดยหลักการของ 4 กลุ่มแรกมีความใกล้เคียงกับแนวคิดของ Sachs มาก ในขณะที่ Partnership ถือเป็นภาคบังคับของการตั้งเป้าหมายการพัฒนามาตั้งแต่ MDGs จนปัจจุบันพัฒนาเป็น SDGs

2. เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน: แนวโน้มปัจจุบันในระดับโลก

เหตุการณ์ที่น่าเป็นห่วงหลายเหตุการณ์ของโลกในปี 2016 เป็นตัวอย่างที่ทำให้เห็นว่า เหตุการณ์ที่คาดไม่ถึงเกิดขึ้นได้เมื่อปัญหาสังคมไม่ได้ถูกดูแลแก้ไขอย่างเหมาะสม ในสภาวะที่โลกมีความก้าวหน้าด้านการพัฒนาในระยะยาวแบบครอบคลุมและมีเสถียรภาพให้เห็นไม่มากนัก ผู้คนในหลายประเทศจึงแสดงการปฏิเสธบรรทัดฐานทางสังคมที่เป็นรากฐานของการพัฒนาสังคมเศรษฐกิจการเมืองที่อยู่บนฐานของประชาธิปไตย เศรษฐกิจแบบเสรีนิยม และโลกาภิวัตน์ คลื่นสึนามิทางการเมืองในประเทศต่าง ๆ ทำให้ผู้คนในภาคส่วนต่าง ๆ ของสังคมเริ่มมีความสับสนว่าควรจะยึดการตัดสินใจอยู่บนหลักการอ้างอิงใดดี สอดคล้องกับคำกล่าวของ Bjørn K Haugland (2017) Chief Sustainability Officer (CSO) ของ DNV GL Group ที่ว่า “ไม่มีใครโทษคุณหรอกหากคุณจะคิดว่าโลกในปัจจุบันค่อนข้างมีความเสี่ยงมากทีเดียว”

ในระหว่างที่บรรยากาศการเมืองโลกมีความไม่แน่นอนอยู่นั้น สังคมโลกได้มีหลักการอ้างอิงที่จะเป็นหมุดหมายของการพัฒนาอยู่แล้ว ในเดือนกันยายน ปี ค.ศ. 2015 ณ สำนักงานใหญ่องค์การสหประชาชาติ ผู้นำจากประเทศต่าง ๆ ได้ให้คำมั่นทางการเมืองและตอบรับ “เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน” (Sustainable Development Goals: SDGs) ทั้ง 17 ข้อ ที่จะช่วยในการจัดการกับปัญหาด้านสังคม เศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม ของประเทศและของโลกและอาจจะช่วยแก้ปัญหาทางการเมืองในบาง

ประเทได้บ้าง เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) หรืออีกชื่อหนึ่งที่เป็นทางการก็คือ “ร่วมกันเปลี่ยนแปลงโลกของเรา: วาระการพัฒนาที่ยั่งยืน ปี 2030” เป็นชุดของเป้าหมายระดับโลก (Global Goals) 17 เป้าหมาย (Goal) ซึ่งภายใต้เป้าหมายเหล่านี้มีเป้าประสงค์ทั้งหมด 169 เป้าประสงค์ (Targets) ด้วยความที่แต่ละเป้าหมายมีความยืดหยุ่นพอสมควร แต่ละประเทศสามารถปรับเป้าหมายและเป้าประสงค์เหล่านี้ให้เหมาะกับสถานการณ์ของประเทศได้เพื่อให้บรรลุเจตนารมย์ของ SDGs ก็คือการลดความยากจน สร้างความมั่งคั่งให้กับทุกคน และปกปักรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้กับคนในอนาคต ภายในปี ค.ศ. 2030

ขณะนี้หลายประเทศดำเนินการผนวกเอา SDGs เข้าไปอยู่ในนโยบายและแนวปฏิบัติของภาคส่วนต่าง ๆ แล้ว เพื่อให้การติดตามความก้าวหน้าในการบรรลุ SDGs เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ เอกสารวาระการพัฒนาที่ยั่งยืนปี 2030 ได้ส่งเสริมให้รัฐสมาชิก “ทำการทบทวนความก้าวหน้าอย่างสม่ำเสมอและครอบคลุม (inclusive) ทั้งในระดับชาติและในระดับที่ย่อยลงไปในแต่ละประเทศ ซึ่งการทบทวนนี้ประเทศนั้นควรเป็นผู้นำและขับเคลื่อนกระบวนการ” (ย่อหน้า 79- แปลโดยผู้เขียน) การทบทวนที่สำคัญอย่างหนึ่งคือการจัดทำ Voluntary National Reviews (VNRs) ซึ่งมุ่งที่จะอำนวยให้เกิดการแบ่งปันประสบการณ์ ทั้งความสำเร็จ อุปสรรค และบทเรียน ของประเทศต่าง ๆ เพื่อให้เกิดการเร่งรัดการบรรลุวาระการพัฒนาปี ค.ศ. 2030 นอกจากนี้ VNR ยังมุ่งที่จะสร้างความแข็งแกร่งให้กับนโยบายและสถาบันต่าง ๆ ของรัฐ และช่วยให้เกิดการสนับสนุนจากผู้มีส่วนได้ส่วนและหุ้นส่วนการพัฒนาเพื่อช่วยกันดำเนินการบรรลุ SDGs อีกด้วย VNR นี้แต่ละประเทศจะจัดทำขึ้นและนำเสนอในการประชุมระดับโลกที่เรียกว่า High-Level Political Forum (HLPF) จัดโดย Division for Sustainable Development Department of Economic and Social Affairs ซึ่งในปี 2016 นั้นมีประเทศ 22 ประเทศเข้าร่วมการประชุมนี้ (Division for Sustainable Development Department of Economic and Social Affairs, 2016) ซึ่งสามารถสรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

- **จีน** ตั้งแผน 5 ปีเพื่อลดความยากจน เพิ่มค่าจ้างขั้นต่ำ ลดการว่างงาน สร้างที่อยู่อาศัยให้มากขึ้น และลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก นอกจากนี้ จีนยังให้คำมั่นว่าจะทำงานร่วมกับประเทศกำลังพัฒนาอื่น ๆ เช่นประเทศในทวีปแอฟริกา เป็นต้น
- **โคลอมเบีย** ริเริ่ม SDGs ตั้งแต่ก่อนการรับรองอย่างเป็นทางการในเดือนกันยายนปี 2015 เสียอีก รัฐบาลโคลอมเบียมองว่า SDGs เป็นกระบวนการของกฎกติกาในระยะยาวและส่งเสริมให้ภาคเอกชนร่วมลงทุนในบริการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับ SDGs นอกจากนี้ SDGs ยังถูกควบรวมไปในแผนพัฒนาประเทศที่มีแนวทางและกลไกทางการเงินที่ชัดเจนที่จะใช้ในการดึงความร่วมมือจากภาคส่วนต่าง ๆ ในบางพื้นที่รัฐบาลท้องถิ่นได้ใช้ SDGs เป็นเป้าหมายการพัฒนาของท้องถิ่นแล้ว นอกจากนี้ยังมีการศึกษาดำเนินการศึกษาวิจัยจำนวนมากในการหาความเชื่อมโยงระหว่างเป้าหมายต่าง ๆ อีกด้วย

- **อียิปต์** ได้ร่างความท้าทายต่าง ๆ ที่จำเป็นในการบรรลุ SDGs ความท้าทายเหล่านี้รวมถึงอัตราการเกิดที่สูง ความขาดแคลนน้ำ การบรรเทาและปรับตัวกับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ความต้องการพลังงาน กำแพงทางสังคมและกฎหมายที่เหนี่ยวรั้งผู้หญิงและเด็กหญิงจากการบรรลุศักยภาพของพวกเธอในด้านความก้าวหน้าทางเศรษฐกิจ และความไม่มีเสถียรภาพของประเทศเพื่อนบ้าน
- **เอสโตเนีย** ให้ความสำคัญกับเทคโนโลยี ICT ในการบรรลุ SDGs โดยจะให้ความสำคัญกับการสร้าง Big Data และการใช้ Social Media ในการสร้างการรับรู้ของสาธารณชน
- **ฟินแลนด์** เริ่มใช้ตัวชี้วัด 39 ตัวที่มีอยู่แล้วในการติดตามความก้าวหน้าของ SDGs และตระหนักว่า ความช่วยเหลืออย่างเป็นทางการด้านการพัฒนา (Official Development Assistance: ODA) ของประเทศนั้นมีขนาดเล็กเกินไปและจำเป็นต้องทำงานร่วมกับภาคประชาสังคมในการเพิ่ม ODA นอกจากนี้หน่วยงานต่าง ๆ ของรัฐบาลยังได้วางแผนการดำเนินการต่าง ๆ เกี่ยวกับ SDGs และทำการวิเคราะห์ช่องว่าง (Gap Analysis) และพบว่าในการบรรลุ SDGs นั้นฟินแลนด์ควรจะให้ความสำคัญกับการศึกษา สันติภาพ และความยุติธรรม
- **ฝรั่งเศส** ให้ความสำคัญกับการเชื่อมโยง SDGs กับข้อตกลงปารีส (Paris Agreement)
- **จอร์เจีย** ตั้งคณะทำงานด้านเทคนิคซึ่งประกอบด้วยผู้เชี่ยวชาญจากกระทรวงต่าง ๆ และสำนักงานสถิติแห่งชาติ เพื่อหากระบวนการในการปรับ SDGs ให้เหมาะกับบริบทของประเทศ (the process of nationalisation of the SDGs)
- **เยอรมนี** เน้นย้ำถึงความจำเป็นในการติดตามและทบทวน และการเพิ่มศักยภาพในการหารายรับของรัฐ ประเทศได้เพิ่มศักยภาพในการจัดการภาษีของประเทศและแนะนำว่าสถาบันการเงินระหว่างประเทศสามารถมีบทบาทมากกว่านี้ได้ในการช่วยให้ประเทศที่เป็นหุ้นส่วนสามารถควบคุมปัจจัยที่จำเป็นในการนำวาระการพัฒนา 2030 ไปใช้จริง
- **มาดากัสการ์** ทำการประเมินว่า SDGs นั้นสะท้อนอยู่ในแผนพัฒนาประเทศมากน้อยเพียงใด และพิจารณาตัวชี้วัดของ SDGs พร้อมทั้งติดตามและประเมินสถานการณ์ SDGs ของประเทศและนำเสนอแผนที่เดินทางในการนำ SDGs ไปดำเนินการ
- **เม็กซิโก** พัฒนาซอฟท์แวร์เพื่อติดตามความก้าวหน้าของ SDGs และด้วยความที่จุดมุ่งหมายของการพัฒนาซอฟท์แวร์คือการสร้างความร่วมมือจากภาคส่วนต่าง ๆ รัฐจึงเปิดให้ภาคส่วนต่าง ๆ ร่วมลงทุนในซอฟท์แวร์นั้นร่วมกันกับรัฐด้วย

- **มอนเตเนโกร** จัดการประชุมระดับชาติเพื่อหาความจำเป็นของภาคส่วนต่าง ๆ ในประเทศในการบรรลุ SDGs
- **โมร็อคโค** ทั้งรัฐบาลและภาคส่วนต่าง ๆ ร่วมกับ UNDP และ UNDESA ในการระดมสมองเกี่ยวกับโครงการที่เกี่ยวข้องกับ SDGs นอกจากนี้ยังมีการทำตัวชี้วัดให้ง่ายเพื่อช่วยให้สื่อและประชาชนเข้าใจ SDGs ได้ง่ายขึ้นอีกด้วย
- **นอร์เวย์** เพิ่มความช่วยเหลืออย่างเป็นทางการด้านการพัฒนา (ODA) ด้านการศึกษา โดยเฉพาะการศึกษาของเด็กหญิง และสนับสนุนการเงินด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศให้กับประเทศเปราะบาง นอกจากนี้ยังกำหนดให้ SDGs เป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตรในโรงเรียนด้วย
- ใน **ฟิลิปปินส์** ภาคประชาสังคมมีความกระตือรือร้นสูงมาก หลายองค์กรได้ใช้ SDGs เป็นหลักในการดำเนินการและประสานงานกับรัฐบาล ประเทศมีแผนด้านการเงินสำหรับ SDGs ที่ชัดเจนและประสานงานกับ UN อย่างสม่ำเสมอในด้านการช่วยเหลือทางการเงินและทางวิชาการ
- **เกาหลีใต้** ริเริ่มโครงการ “the Science, Technology, and Innovation for Better Life Initiative” เพื่อพัฒนาสถานะของเป้าหมายที่ 1, 2, 3, 4, 5, 8, 16 และ 17 ในขณะเดียวกันก็กระตุ้นให้สถาบันการศึกษารวม SDGs เข้าไปในแบบเรียนของโรงเรียนชั้นประถมศึกษาและมัธยมศึกษาด้วย และจัดให้มีการรณรงค์ในระดับชาติเรื่อง SDGs อีกด้วย
- **ซามัว** จัดให้มีการประเมินเบื้องต้นแบบบูรณาการของยุทธศาสตร์การพัฒนาของซามัว (SDS 2012-2016) ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการทบทวนขั้นกลาง เพื่อชี้ให้เห็นภาพรวมว่าแผนดังกล่าวสอดคล้องกับเป้าประสงค์ SDGs เพียงใด
- **เซียร่าลีโอน** ทำ SDGs ให้ง่ายเพื่อให้ประชาชนเข้าใจ SDGs ได้ง่ายขึ้น
- **สวิตเซอร์แลนด์** ให้คำมั่นกับการพัฒนาที่ยั่งยืนผ่านนโยบายต่างประเทศ ซึ่งรวมถึงนโยบายเศรษฐกิจต่างประเทศ ความร่วมมือระหว่างประเทศ และนโยบายต่างประเทศรายสาขา (Sectoral Foreign Policies) นอกจากนี้สวิตเซอร์แลนด์ยังส่งเสริมความก้าวหน้าของการพัฒนาที่ยั่งยืนผ่านการเข้าร่วมกระบวนการและขับเคลื่อนการประชุมพหุภาคีต่าง ๆ ความตกลงวิภาคี และโครงการพัฒนาระดับภูมิภาคและระดับโลกอีกด้วย
- **โตโก** ได้เริ่มกระบวนการพัฒนาแผนพัฒนาประเทศ (2018-2022) ซึ่งจะมาแทนแผนยุทธศาสตร์ชาติเพื่อเร่งรัดการเจริญเติบโตและส่งเสริมการจ้างงาน (2013-2017) และจะบูรณาการ SDGs เข้าไปในแผนดังกล่าวด้วย

- ในปี 2015 **ตุรกี** ได้ให้ความช่วยเหลืออย่างเป็นทางการด้านการพัฒนา (ODA) เป็นมูลค่า 3.9 พันล้านดอลลาร์สหรัฐคิดเป็นร้อยละ 0.54 ของ GNI ของประเทศ ในอีก 5 ปี ตุรีให้คำมั่นว่าจะให้ความช่วยเหลือประเทศพัฒนาน้อยที่สุด (Least Developed Countries: LDCs) เป็นเงิน 1.5 พันงานดอลลาร์สหรัฐ
- **อูกันดา** มุ่งหมายจะเพิ่มสัดส่วนของผู้หญิงในภาครัฐอย่างน้อย 30%
- เวเนซูเอล่า ทำการแยกข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มคนที่เปราะบางที่สุดออกมา ภายใต้หลักการ “ไม่ทิ้งใครไว้เบื้องหลัง” พร้อมทั้งจัดทำข้อมูลเป็น infographic และสนับสนุนการมีส่วนร่วมจากภาคประชาสังคม ภาคเอกชน และภาควิชาการเพื่อให้มั่นใจว่าวิธีการทั้ง “bottom-up” และ “top-down” ถูกนำไปปฏิบัติอย่างเหมาะสมในการบรรลุวาระการพัฒนาที่ยั่งยืนปี 2030

ในปี 2017 หัวข้อหลักของการประชุม HLPF คือเรื่อง “การกำจัดความยากจนและส่งเสริมความมั่งคั่งในโลกที่กำลังเปลี่ยนแปลง” (Eradicating poverty and promoting prosperity in a changing world) โดยการประชุมจะจัดขึ้นในวันที่ 10 ถึง 19 กรกฎาคม ค.ศ. 2017 เป้าหมายที่จะมีการทบทวนแบบลงลึกคือเป้าหมายที่ 1, 2, 3, 5, 9, 14 และ 17

3. อุปสรรคและปัญหาในการรับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน

ในขณะที่ผู้นำประเทศต่าง ๆ ในโลกยอมรับ SDGs แล้ว ตัว SDGs เองนำเสนอแผนการที่ห้าวหาญและทะเยอะทะยานอย่างยิ่ง ดูได้จากเป้าประสงค์ที่มีมากถึง 169 เป้าประสงค์ ในทางกลับกัน การบรรลุแผนการนี้ไม่ใช่เรื่องง่ายเลย กระบวนการในการบรรลุ SDGs เป็นกระบวนการที่ซับซ้อนอย่างยิ่ง ต้องอาศัยงานวิจัยคุณภาพสูง ความร่วมมือที่ตื่นตัวระหว่างผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกลุ่มต่าง ๆ และนำนโยบายไปใช้อย่างมีประสิทธิภาพโดยรัฐบาลของประเทศต่าง ๆ ด้วยปัญหาภายในของแต่ละประเทศ ประเทศต่าง ๆ เช่น บราซิล ไทย เซอร์เบีย ที่ไม่ใช่ทั้งประเทศพัฒนาแล้วและก็ไม่ได้อยู่ในสภาวะเปราะบางมากพอที่จะขอความช่วยเหลือจากองค์กรระหว่างประเทศอาจประสบความยากลำบากยิ่งขึ้นไปอีกในการบรรลุ SDGs ความเชื่อมโยงและเกี่ยวเนื่องกันของเป้าหมายทั้ง 17 เป้าและเป้าประสงค์ทั้ง 169 เป้าประสงค์ยังหมายถึงว่าประเด็นที่แตกต่างกันมีความเชื่อมโยงกันอีกด้วย ยกตัวอย่างเช่น การสร้างให้เกิดเมืองที่ทนทานและตั้งรับปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศได้ กับ การส่งเสริมให้เกิดความเป็นเมืองอย่างยั่งยืนนั้นจำเป็นต้องพิจารณาอีกหลายประเด็นที่เกี่ยวข้อง เช่น ความยากจนในเขตเมือง ความเปราะบางต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ การเข้าถึงน้ำดื่มที่สะอาด และการบริโภคที่ยั่งยืนเป็นต้น

ท่ามกลางอุปสรรคและความท้าทายข้างต้น ในเดือนกรกฎาคม พ.ศ. 2559 (ค.ศ. 2016) องค์การสหประชาชาติได้ตีพิมพ์รายงานเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนฉบับแรกออกมา โดยให้รายละเอียดเกี่ยวกับ

ความก้าวหน้าของ SDGs ในช่วง 6 เดือนแรกหลังจากได้รับการยอมรับจากนานาประเทศในปี พ.ศ. 2558 (ค.ศ. 2015) โชคไม่ดีนักที่ผลการศึกษาของรายงานบ่งชี้ว่า ร้อยละ 18 ของประชากรโลกยังคงยากจน ประชากรกว่า 800 ล้านคนยังคงหิวโหย และกว่า 2400 ล้านคนยังดำรงชีวิตโดยปราศจากระบบสุขาภิบาลที่เหมาะสม (United Nations, 2016) นอกจากนี้ รายงานการศึกษาฉบับหนึ่งที่ตีพิมพ์ในเดือนธันวาคม พ.ศ. 2558 (ค.ศ. 2016) โดย Brookings Institute พบว่า ประมาณร้อยละ 80 ของประเทศในโลก รวมถึงประเทศพัฒนาแล้วเช่น แคนาดา ไอร์แลนด์ สหรัฐอาหรับเอมิเรตส์ ก็ยังไม่บรรลุเป้าประสงค์พื้นฐานที่สำคัญบางประการ โดยเฉพาะใน 4 ประเด็นต่อไปนี้ คือ การลดอัตราการตายของเด็กแรกเกิด อัตราการตายของมารดาระหว่างการคลอด การเข้าถึงน้ำสะอาด และการเข้าถึงระบบสุขาภิบาลที่ถูกหลักสุขอนามัย (McArthur & Rasmussen 2016) ประเทศ 37 ประเทศ เช่น อัฟกานิสถาน เมียนมาร์ และโซมาเลีย ยังคงห่างไกลในการบรรลุเป้าประประสงค์พื้นฐานดังกล่าว

ในขณะเดียวกัน แทบทุกประเทศในโลกยังคงต้องเผชิญกับความท้าทายในการจัดการปัญหาอย่างเช่น ปัญหาการว่างงาน การศึกษาของเด็กหญิง สุขภาพจิต และการจัดการเมืองอย่างยั่งยืน แนวโน้มในประเด็นด้านสังคมเศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อมหลายประเด็นก็ไม่ได้มุ่งไปในทิศทางที่ดูก้าวหน้าเท่าใดนัก ยกตัวอย่างเช่น ความไม่เท่าเทียมกันด้านรายได้ในระดับโลกนั้นพุ่งสูงขึ้นเป็นประวัติการณ์ (The Institute for Policy Studies, n.d.) การสะสมของคาร์บอนไดออกไซด์ในชั้นบรรยากาศโลกก็เพิ่มสูงขึ้นเรื่อย ๆ (Statista, 2016) อัตราการสูญเสียป่ายังคงเพิ่มขึ้น (Tropical Forest Alliance 2020, 2017) และมากกว่าครึ่งหนึ่งของทรัพยากรทางทะเลในระดับโลกถูกผลักไปเกินขีดจำกัดในการฟื้นฟูแล้ว (World Wildlife Fund, 2017) ในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ หลายประเทศมีการความก้าวหน้าในทางการพัฒนาเศรษฐกิจที่เข้มแข็ง อย่างไรก็ดี ภูมิภาคนี้เองก็ยังติดขัดกับการเปลี่ยนแปลงการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจให้กลายเป็นตำแหน่งงานที่ดีสำหรับคนยากจน ในด้านของความสามารถในการตั้งรับปรับตัวกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและภัยพิบัตินั้น ทรัพยากรส่วนใหญ่ถูกลงทุนในการเสริมสร้างศักยภาพของมิติทางกายภาพในการจัดการภัยพิบัติ แต่มิติที่เกี่ยวข้องกับนโยบาย บรรทัดฐานและกฎกติกาในการจัดการ ลดความเสี่ยงและความเปราะบางยังมีจำกัดมาก จริงอยู่ที่โลกของเรามีความก้าวหน้าไปในทางที่ดีขึ้นตั้งแต่การเริ่มเป้าหมายการพัฒนาแห่งสหัสวรรษ (Millennium Development Goals: MDGs) ที่มาก่อน SDGs ประชากรกว่าพันล้านคนสามารถหลุดออกจากความยากจนได้ จำนวนทารกแรกเกิดที่เสียชีวิตก็ลดจำนวนลงกว่า 4 ล้านคนต่อปี การรักษาโรค HIV Aids ก็ทำได้ดีขึ้น (United Nations 2014) ถึงกระนั้นสถานการณ์ของโลกก็ยังไม่น่าพอใจนัก

แต่ละประเทศต้องทำการวัดตัวชี้วัดกว่า 241 ตัวซึ่งมีความท้าทายอย่างยิ่ง โดยเฉพาะเมื่อประเทศต่าง ๆ ยังไม่สามารถเก็บข้อมูลพื้นฐานจำนวนมากได้ ประสบการณ์ของประเทศต่าง ๆ จาก MDGs ยิ่งเน้นให้เห็นความสำคัญว่าแต่ละประเทศของการทำความเข้าใจตัวชี้วัดให้เร็วที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ การเก็บข้อมูลที่เป็นประโยชน์และแปลงให้เป็นตัวชี้วัดนั้นสำคัญกับการติดตามความก้าวหน้าของการบรรลุ SDGs

อย่างไรก็ดีสถาบันวิจัยและ Think Tank หลายแห่งมีความกังวลในข้อเท็จจริงที่ว่าข้อมูลที่มีความแม่นยำนั้นอาจยังไม่มีการเก็บอย่างเป็นระบบ (McArthur & Rasmussen, 2016)

ยกตัวอย่างเช่น การเก็บข้อมูลที่มีความอ่อนไหว เช่นข้อมูลด้านศาสนา ชาติพันธุ์ ความพิการ ระดับการศึกษา และเพศสภาวะ เป็นตัวชี้วัดของ SDGs นั้นมีความท้าทายอย่างยิ่ง (Bradford Smith & Haslam, 2017) ในปัจจุบันหลายประเทศ รวมถึงประเทศไทยและซูดานกำลังต่อสู้กับปัญหานี้ สาเหตุสำคัญก็คือบรรทัดฐานของสังคมและวัฒนธรรมที่มีอยู่ นอกจากนี้ปัญหาความน่าเชื่อถือของข้อมูลทางสถิติยิ่งทวีความน่ากังวลมากขึ้นเมื่อข้อมูลเก็บจากกลุ่มตัวอย่างที่จำนวนไม่มากพอ การเปรียบเทียบข้อมูลระหว่างประเทศ หรือกระทั่งในภูมิภาคต่าง ๆ ภายในประเทศที่มีสถานะการพัฒนาที่แตกต่างกันนั้นยิ่งทำให้สถานการณ์ซับซ้อนยิ่งขึ้นไปอีกอย่างไม่ต้องสงสัย ซึ่งทำให้ศักยภาพในการเก็บข้อมูลคุณภาพดีมีความจำเป็นยิ่งขึ้น วิธีวิจัย เช่นกระบวนการเก็บข้อมูลและหลักเกณฑ์ต่าง ๆ ที่ใช้ในการเก็บข้อมูลจะต้องถูกออกแบบมาอย่างดีเพื่อลดความผิดพลาดและอคติในการเก็บข้อมูลให้ได้มากที่สุด นอกเหนือจากปัญหาข้างต้น องค์กรต่าง ๆ อาจเก็บข้อมูลประเภทเดียวกันหรือเกี่ยวข้องกันระหว่างเป้าหมายและเป้าประสงค์ ซึ่งอาจมองได้ว่าเป็นกระบวนการที่เปลืองทรัพยากรทางการเงิน และอาจนำมาซึ่งข้อมูลสำหรับแต่ละเป้าหมายหรือเป้าประสงค์ที่ขัดแย้งกันก็ได้

ประเด็นความเสี่ยงของการเก็บข้อมูลน้อยเกินไป ความผิดพลาดหรืออคติของข้อมูล นำพาเราไปอีกประเด็นหนึ่งเกี่ยวกับ SDGs ด้วย ซึ่งก็คือความจริงที่ว่านักวิจัยและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่เกี่ยวข้องไม่ได้แสดงความเชื่อมั่นต่อการร่วมมือกันเพื่อบรรลุอุดมการณ์นี้ร่วมกันมากนัก สืบเนื่องจากงานศึกษาของ Obino (2016) ความร่วมมือด้านการวิจัยสามารถผลักดันการนำไปปฏิบัติใช้ของ SDGs ได้ แต่ความร่วมมือระหว่างนักวิจัยยังไม่เกิดขึ้นมากนัก ยิ่งปัจจุบันตลาดแรงงานด้านวิชาการในระดับโลกมีการแข่งขันเพิ่มสูงขึ้น นักวิจัยมักจะมุ่งทำแต่งานวิจัยที่จะทำให้อาชีพทางวิชาการของตนเองก้าวหน้า ต้องมีการสร้างแรงจูงใจที่จะทำให้นักวิจัยทำงานร่วมกันเพื่อพิจารณาปัญหาเร่งด่วนของสังคม ด้วยความสำคัญและระยะเวลาของ SDGs การสร้างพื้นที่และรูปแบบของความร่วมมือด้านงานวิจัยนับจากนี้ไป 15 ปีจะมีความสำคัญมาก (Obino, 2016)

4.การขับเคลื่อน SDGs ไปข้างหน้าในเวทีระดับโลก

แม้ว่าความเป็นจริงจะดูสิ้นหวัง แต่ก็ยังพอจะมีแสงสว่างอยู่ข้างหน้า เราเชื่อว่าการลงแรงของผู้เล่น และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียจากทุกภาคส่วนมีความสำคัญอย่างยิ่งพอ ๆ กันและพวกเราจะต้องร่วมมือกันเพื่อบรรลุ SDGs ผู้กำหนดนโยบายและควบคุมนโยบายจะยังคงเป็นผู้เล่นที่มีบทบาทสำคัญ (Biermann et al. 2014) พวกเขาต้องทำหน้าที่กรุยทางให้กับสังคมด้วยการออกแบบนโยบายที่เหมาะสมและวาระเชิงสถาบันที่ทำให้ภาคส่วนอื่น ๆ ทำงานร่วมกันได้ พวกเขาต้องสร้างระบบแรงจูงใจที่เป็นหลักประกันว่าความก้าวหน้าทางเศรษฐกิจจะต้องผูกโยงกับการขับเคลื่อนการแก้ปัญหาด้านเศรษฐกิจสังคมและ

สิ่งแวดล้อม นอกจากนี้พวกเขาต้องสร้างหลักประกันว่าประโยชน์ที่เกิดขึ้นจะถูกกระจายอย่างเท่าเทียมกัน ในขณะเดียวกันก็ไม่ลดแรงจูงใจและความกระตือรือร้นในการสร้างนวัตกรรม (Biermann et al. 2014) พรรคการเมืองเองก็ต้องช่วยกันทำให้การพัฒนาที่ยั่งยืนเป็นส่วนหนึ่งของการสนทนาทางการเมืองระดับชาติด้วย

บริษัทเอกชนต่าง ๆ ต้องผลิตสินค้าและบริการเพื่อ SDGs และในขณะเดียวกันก็ต้องพัฒนาตนเองและแบ่งปันข้อมูลให้กับสาธารณชนด้วย ยกตัวอย่างเช่น รายงานของ PricewaterhouseCoopers (PwC) ประมาณการว่าร้อยละ 80 ของประชากรในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้มีแนวโน้มที่จะซื้อสินค้าบริการจากบริษัทที่ให้คำมั่นว่าจะบรรลุ SDGs (PwC, 2015) และ การสำรวจบริษัทต่าง ๆ พบว่ากว่าร้อยละ 97 ของบริษัทเหล่านั้นมีแผนที่จะให้ความสำคัญกับ SDGs ในอีก 5 ปีข้างหน้าอีกด้วย (PwC, 2015) ผลการศึกษานี้ทำให้เห็นว่า แม้ว่า SDGs จะมีความซับซ้อน แต่ก็ปฏิเสธไม่ได้ว่า SDGs ได้สร้างโอกาสให้กับบริษัทต่าง ๆ เช่นกัน ไม่ว่าเล็กหรือใหญ่ การรับ SDGs จะช่วยให้เจ้าของธุรกิจ ผู้จัดการ CEO และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย สามารถสร้างวิสัยทัศน์ระยะยาวสำหรับองค์กรของพวกเขาได้ รวมถึงพัฒนาความสามารถในการตั้งรับปรับตัวของแผนธุรกิจและขยายโอกาสของตนเองจากการช่วยสนับสนุนเป้าหายในระดับชาติ ภูมิภาคและนานาชาติ ในรายงานฉบับเดียวกัน PwC ได้นำเสนอกิจกรรม 3 กิจกรรมที่เกี่ยวกับ SDGs ที่บริษัทตั้งใจจะดำเนินการ คือ 1) ระบุเป้าหมาย SDGs ที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจของตน 2) ตั้งเป้าหมายให้สอดคล้องกับ SDGs และ 3) สร้างทีม Corporate Social Responsibility (CSR) หรือทีมที่เกี่ยวข้องกับ SDGs (PwC, 2015)

นักวิจัย นักวิทยาศาสตร์ และวิศวกร จะมีบทบาทที่สำคัญในการสร้างความรู้และความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีที่สนับสนุน SDGs เพื่อให้เกิดผลกระทบต่อการบรรลุ SDGs นักวิจัยจะต้องก้าวออกจากรั้วสถาบันของตนและให้ความสำคัญกับประเด็นทางวิชาการที่มีความสำคัญต่อ SDGs ความร่วมมือของนักวิจัยและนักวิชาการจะช่วยให้ความคิดเห็นของนักวิจัยมีความเข้มแข็งมากและมีน้ำหนักมากยิ่งขึ้น ตัวอย่างของความร่วมมือของนักวิชาการในเอเชียคือ Federation of Asia Scientific Academies and Societies และ Association of Academies of Sciences (Maslog 2017) อย่างไรก็ดี นักวิชาการไม่ควรรอจนกว่ารัฐบาลจะต้องการคำแนะนำ พวกเขาจะต้องทำวิจัยล่วงหน้าไปก่อนและแสดงความคิดเห็นอย่างตรงไปตรงมาต่อสาธารณะเกี่ยวกับปัญหาต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับความยั่งยืน เช่น ปัญหามลพิษ ปัญหาการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และเป็นปัญหาการแพร่ระบาดของโรค เป็นต้น (Maslog 2017) หากมองในแง่ดี การบรรลุ SDGs ถือเป็นโอกาสที่หาไม่ได้สำหรับวงการวิชาการในการผลักดันนโยบายและโอกาสในการสร้างเวทีสำหรับนักวิชาการและนักวิจัยในการร่วมมือกันเพื่อการพัฒนาของโลก

ยิ่งไปกว่านั้น ธนาคารและตลาดทุนต่าง ๆ จะมีบทบาทสำคัญในการเป็นผู้สนับสนุนการลงทุนที่ช่วยส่งเสริม SDGs ภาคประชาสังคม (Civil Society Organizations: CSO), องค์กรพัฒนาเอกชน (Non-Governmental Organizations: NGOs) และสื่อจะต้องช่วยกันสร้างนวัตกรรมทางสังคมที่จะทำให้

สาธารณชนรับรู้ รับทราบและเกี่ยวข้องกับกระบวนการขับเคลื่อน SDGs ในลักษณะที่จะช่วยกดดันให้ผู้มีอำนาจในสังคมมีความรับผิดชอบต่อนโยบายของตนด้วย

ผู้เล่นที่จะมีความสำคัญมากขึ้นเรื่อย ๆ แต่ไม่ได้ถูกกล่าวถึงมากนักคือบทบาทของเยาวชน คนหนุ่มสาว เป็นที่แน่นอนว่าคนหนุ่มสาวเป็นกลไกขับเคลื่อนการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญในชุมชนต่าง ๆ ผ่านการทำงานกับผู้คนในระดับรากหญ้าและสื่อสารเรื่อง SDGs ให้สาธารณชนได้รับทราบผ่านสื่อสังคมออนไลน์ (Bojanić, 2016) เยาวชนจำนวนมากในปัจจุบันใช้สื่อสังคมออนไลน์เป็นประจำสม่ำเสมอ พวกเขาสามารถใช้ประโยชน์จากเครื่องมือนี้ในการกระจายข่าวสารเกี่ยวกับ SDGs นอกจากนี้การที่ผู้คนสามารถเรียนรู้เรื่อง SDGs ผ่านสื่อสังคมออนไลน์จะทำให้พวกเขาเรียนรู้มากขึ้นเกี่ยวกับสิทธิของพวกเขาที่เกี่ยวข้องกับ SDGs ผู้คนจะไม่สามารถต่อสู้เพื่อสิทธิของเขาและเพื่อโลกที่มีการพัฒนายอย่างยั่งยืนหากเขาไม่ทราบอะไรเลยเกี่ยวกับมัน

ด้วยการให้คำมั่นทางการเมืองที่ถูกต้อง การจัดสรรงบประมาณที่เพียงพอ ความร่วมมือที่มีความหมาย และความคิดสร้างสรรค์ ผู้คนจากหลากหลายภาคส่วนจะสามารถร่วมกันทำบทบาทของตนในการเปลี่ยนแปลงโลกของเราให้ดีขึ้น

5. เอกสารอ้างอิง

Bojanić, D. (2016, February 15). The Role of Youth in the Implementation of the SDGs. Retrieved February 12, 2017, from http://www.huffingtonpost.com/the-youth-assembly-at-the-united-nations/the-role-of-youth-in-the_b_9237714.html.

Biermann, F., Stevens, C., Bernstein, S., Gupta, A., Kabiri, N., Kanie, N., Levy, M., Nilsson, M., Pintér, L., Scobie, M., &Young, O. R. (2014). *Integrating Governance into the Sustainable Development Goals: POST2015/UNU-IAS Policy Brief #3* (Policy Brief). Tokyo, Japan: United Nations University Institute for the Advanced Study of Sustainability.

Bradford Smith, K., & Haslam, D. (2017, January 26). Want accurate data on people with disabilities? Ask them. *The Guardian*. Retrieved February 12, 2017, from https://www.theguardian.com/global-development-professionals-network/2017/jan/26/want-accurate-data-on-people-with-disabilities-ask-them.

Costanza, R., & Fioramonti, L. (2016). The UN Sustainable Development Goals and the dynamics of well-being. *Frontiers in Ecology and the Environment* http://doi.org/10.2307/42818169?ref=search-gateway:b3a9e4cd5ac1a69918fa74c3a007ce46

Division for Sustainable Development Department of Economic and Social Affairs. (2016). *Synthesis of Voluntary National Reviews 2016* (Rep.). New York City, NY: United Nations.

Fukuda-Parr, Sakiko. 2016. From the Millennium Development Goals to the Sustainable Development Goals: Shifts in Purpose, Concept, and Politics of Global Goal Setting for Development. *Gender and Development*. 24:1, 43-52.

Gupta, J., & Vegelin, C. (2016). Sustainable development goals and inclusive development. *International Environmental Agreements: Politics, Law and Economics*, *16*(3), 433–448. http://doi.org/10.1007/s10784-016-9323-z

Gupta, J., & Isa Baud, Ralien Bekkers, Steven Bernstein, Ingrid Boas, Vincent Cornelissen, Masahiko Iguchi, Norichika Kanie, Rakhyun E. Kim, Mairon Bastos Lima, Pedi Obani, Petra Schoof, Casey Stevens, and Dylan van Zoomeren. 2014. Sustainable Development Goals and Inclusive Development. POST2015/UNU-IAS Policy Brief

#5. Tokyo: United Nations University Institute for the Advanced Study of Sustainability

Kumar, N., Hammill, M., Raihan, S., & Panda, S. (2016). Strategies for Achieving the Sustainable Development Goals (SDGs) in South Asia: Lessons from Policy Simulations.

Loewe, Markus. 2014. The Post-2015 Agenda, From Millennium Development Goals to Sustainable Development Goals, MDGs and SDGs: Are the Concepts Compatible? *Global Compact International Yearbook*.

Lomazzi, Marta, Bettina Borisch, Ulrich Laaser. 2013. The Millennium Development Goals: Experiences, Achievements, and What's Next. *Global Health Action*. 7:10. February 13.

Maslog, C. (2017, January 25). Asia's top scientists need to be vocal on crucial issues. *SciDev.Net*. Retrieved February 12, 2017, from http://www.scidev.net/asia-pacific/cooperation/analysis-blog/asia-top-scientists-vocal-crucial-issues.html.

McArthur, J., & Rasmussen, K. (2016, December 2). How close is the world to ending extreme poverty? *Brookings Institution*. Retrieved February 12, 2017, from https://www.brookings.edu/blog/future-development/2016/12/02/how-close-is-the-world-to-ending-extreme-poverty/.

Müller, Alexander, Jes Weigelt, Ariane Götz, Oscar Schmidt, Ivonne Lobos Alva, Ira Matuschke, Ulrike Ehling, and Tim Beringer. 2015. The Role of Biomass in the Sustainable Development Goals: A Reality Check and Governance Implications. *IASS Working Paper*. Institute for Advanced Sustainability Studies (IASS) Potsdam.

Murray, Christopher J.L.. 2015. Shifting to Sustianable Development Goals–Implications for Global Health. *The New England Journal of Medicine*. Volume 373 pp.1390-1393. DOI: 10.1056/NEJMp1510082

Haugland, B. K. (2017, January 1). Open innovation converts risks to opportunity. Retrieved February 12, 2017, from http://www.huffingtonpost.com/bjarn-kjarand-haugland/open-innovation-converts_b_14491448.html?utm_hp_ref=sustainable-development-goals.

Obino, F. (2016, October 21). Researchers need to collaborate more. *SciDev.Net*. Retrieved February 12, 2017, from http://www.scidev.net/asia-pacific/cooperation/opinion/researchers-collaborate-development%20-sdgs.html.

Obersteiner, Michael, Brain Walsh, Stefan Frank, Petr Havlik, Matthew Cantele, Junguo Liu, Amanda Palazzo, Mario Herrero, Yonglong Lu, Aline Mosnier, Hugo Valin, Keywan Riahi, Florian Kraxner, Steffen Fritz, and Detlef van Vuuren. 2016. Assessing the land resource–food price nexus of the Sustainable Development Goals. *Science Advances*. Vol. 2, no.9. 16 September.

PwC. (2015). *SDGs Paving the Way Towards Market Leadership* (Newsletter). Bangkok: PwC.

Sachs, Jeffrey D. 2012. From Millennium Development Goals to Sustainable Development Goals. *Lancet*. Vol.379, pp. 2206-11.

Statista. (2016). The largest producers of CO2 emissions worldwide in 2016, based on their share of global CO2 emissions [Chart]. In *Statista*. Retrieved February 12, 2017, from https://www.statista.com/statistics/271748/the-largest-emitters-of-co2-in-the-world/.

The Institute for Policy Studies. (n.d.). Global Inequality. Retrieved February 12, 2017, from http://inequality.org/global-inequality/.

Tropical Forest Alliance 2020. (2017). *The Role of the Financial Sector in Deforestation-free Supply Chains* (Rep.). Cologny, Switzerland: World Economic Forum.

United Nations. (2014). United Nations Millennium Development Goals. Retrieved February 12, 2017, from http://www.un.org/millenniumgoals/mdgmomentum.shtml

United Nations. (2016). *The Sustainable Development Goals Report 2016* (Rep.). New York City, NY: United Nations.

World Health Organization. 2015. *Health in 2015: from MDGs to SDGs.* Geneva: WHO Press.

World Wildlife Fund. (2017). Overfishing. Retrieved February 12, 2017, from http://www.worldwildlife.org/threats/overfishing

บทที่ 5
การเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร และสร้างความเข้าใจ เกี่ยวกับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน

เนื่องจากเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals: SDGs) เป็นเป้าหมายการพัฒนา ที่นานาประเทศรวมทั้งประเทศไทยได้ลงนามและมีคำมั่นร่วมกันในการประชุมสมัชชาใหญ่แห่งสหประชาชาติ เมื่อเดือนกันยายน พ.ศ. 2558 เป้าหมายดังกล่าวเป็นการสานต่อเป้าหมายการพัฒนาแห่งสหัสวรรษ (Millennium Development Goals: MDGs) ที่หมดอายุลงในปี ค.ศ. 2015 (พ.ศ. 2557) ในขณะเดียวกันก็เป็นการรับวาระด้านการพัฒนาที่ยั่งยืนมาจากการประชุม Earth Summit ที่กรุง ริโอ เดอ จาเนโร ประเทศบราซิล ในปี ค.ศ. 2012 (พ.ศ. 2555) เข้ามาประกอบด้วย นอกจากสหประชาชาติยังจัดให้มีการรับความ คิดเห็นจากผู้คนกลุ่มต่าง ๆ จากทั่วโลกผ่านช่องทางออนไลน์ เพื่อมาเป็นข้อมูลในการร่างเป้าหมายการพัฒนา ที่ยั่งยืนอีกด้วย เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) จึงถือได้ว่าเป็นวาระการพัฒนาในระดับโลกที่สำคัญที่สุดของโลก วาระหนึ่ง และจะเริ่มดำเนินการตั้งแต่ปี ค.ศ. 2016 (พ.ศ. 2558) ไปจนถึงปี ค.ศ. 2030 (พ.ศ. 2573)

ด้วยระยะเวลาที่ผ่านมาเพียงไม่นาน เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน หรือ SDG Goals จึงยังคงเป็นเรื่องใหม่ที่ยังไม่เป็นที่รู้จักกันมากนักในสังคมไทย ประกอบกับในแต่ละหน่วยงาน ไม่ว่าจะเป็นหน่วยงานเอกชน หน่วยงานภาครัฐ องค์กรนอกภาครัฐ (NGOs) หรือ หน่วยงานประชาสังคม (CSOs) ยังอยู่ระยะเริ่มต้นของการสนับสนุนการพัฒนาที่ยั่งยืน และการนำ SDG Goals มาปรับใช้กับหน่วยงานของตน เหตุผลเหล่านี้ส่งผลให้ประเทศไทยขาดการจัดระบบฐานข้อมูลทั้งทางคุณภาพและทางสถิติที่สอดคล้องอย่างชัดเจนในการตอบโจทย์เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน ด้วยเหตุนี้เองคณะทำงานจึงดำเนินการรวบรวมข่าวที่เกี่ยวข้องในแต่ละช่วงเวลา เพื่อเก็บเป็นข้อมูลในเบื้องต้น สำหรับประมวลผลสถานการณ์การขับเคลื่อนรูปแบบการพัฒนาที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาที่ยั่งยืนในปัจจุบัน ที่หมายรวมถึงรูปแบบการดำเนินงานที่มีเป้าประสงค์ในการพัฒนาเพื่อความยั่งยืนอยู่ก่อนแล้วประเภทต่าง ๆ โดยเฉพาะเรื่องการเชื่อมโยงเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนกับการบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่มีการประยุกต์ใช้อย่างแพร่หลายมานับแต่ปี พ.ศ. 2540 จนกลายมาเป็นอีกหนึ่งกระบวนทัศน์สำคัญของวิถีแห่งการพัฒนาที่ยั่งยืนของประเทศไทยในการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารและสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนนี้ คณะทำงานได้ทำการรวบรวมข่าวสาร และประมวลข้อมูลในเบื้องต้น ตลอดจนผลิตบทความเพื่อเผยแพร่ต่อสื่อสาธารณะในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาที่ยั่งยืน โดยมีจุดประสงค์ที่สำคัญ 3 ประการ คือ

1) เป็นการทบทวนสถานการณ์และจุดยืนของประเทศในการบรรลุเป้าหมายแห่งการพัฒนาของประเทศไทยให้ครอบคลุมทั้ง 17 เป้าหมาย

2) เพิ่มช่องทางการสื่อสารความเคลื่อนไหวในการพัฒนาที่ยั่งยืนต่อสาธารณะเพื่อการตระหนักรู้และร่วมเป็นส่วนหนึ่งในการพัฒนาที่ยั่งยืน และ
3) เพิ่มโอกาสในการประสานงานและสร้างเครือข่ายอันดีระหว่างภาคส่วนทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม และโดยเฉพาะภาควิชาการ ในส่วนของการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร และสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนนี้

1. รูปแบบการนำเสนอสาธารณะ

ทางคณะทำงานได้ประกาศความคืบหน้าในการดำเนินการของโครงการวิจัยฯ และนำเสนอทางการศึกษา/วิชาการ อันได้แก่ บทความที่เกี่ยวข้องกับ SDGs บทสัมภาษณ์วิถีการพัฒนาที่ยั่งยืนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาที่ยั่งยืน รวมทั้งงานประชุมและงานสัมมนาที่เกี่ยวข้อง ในรูปแบบ บทความ Fact Sheets และ Infographic อย่างเป็นทางการผ่าน

1) เว็บไซด์หลัก (www.sdgmove.com) เป็นภาษาไทย
2) เว็บไซด์รอง (https://sdgmoveinenglish.wordpress.com) เป็นภาษาอังกฤษ
3) Facebook ของโครงการ (SDGMoveTH)

และอย่างไม่เป็นทางการ[1]ผ่าน:

4) Twitter ของโครงการ (SDGMoveTH)

นอกจากสื่อออนไลน์ คณะทำงานยังมีส่วนร่วมในการนำความรู้เกี่ยวกับ SDGs เข้าไปในหลักสูตรวิชาสามัญของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ อีกทั้งยังเข้าไปเผยแพร่ข้อมูล SDGs ให้กับนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา เช่น มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ และมหาวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์ และการฝึกอบรมของหน่วยงานต่าง ๆ เช่น สภาเด็กและเยาวชน และ โครงการอบรมครูจังหวัดอุดรธานี ร่วมกับคณะทำงานจากศูนย์วิจัยเศรษฐกิจสีเขียว (PRO-Green[2])

ทางคณะทำงานยังเล็งเห็นถึงความสำคัญของการทำให้ SDGs เป็นสิ่งที่เข้าใจง่ายและเข้ากับบริบทของผู้คนทั่วไปที่ไม่ได้เกี่ยวข้องกับการดำเนินงาน SDGs ในระดับประเทศโดยตรง คณะทำงานจึงได้มีการพัฒนาเกมไพ่ (Card Game) และ Infographic เพื่อใช้ในที่ประชุมและการอบรม

[1] เนื่องจากไม่ได้เก็บสถิติ

[2] www.progreencenter.org

2. ผลผลิตและข้อมูลทางสถิติที่นำเสนอในสื่อสาธารณะออนไลน์

สำหรับข้อมูลที่ทำการผลิตและได้นำเสนอผ่านทางเว็ปไซต์และ Facebook ประกอบด้วย

1) บทสรุปประเด็นข่าวและการประชุมสัมมนาที่เกี่ยวข้องกับ SDGs

2) เพิ่มความรู้เกี่ยวกับ SDGs ให้แก่คนทั่วไป

3) ประเด็นข่าวความเคลื่อนไหวที่น่าสนใจที่สุดของภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม

4) ข่าวกิจกรรม การสัมมนา การประชุมหรือประเด็นน่าสนใจที่กำลังจะเกิดขึ้น

5) บันทึกข้อความสำคัญจากการสัมภาษณ์ หรือข้อความจากหัวหน้าโครงการฯ หรือผู้ดำเนินงานที่เกี่ยวข้อง

6) ประกาศภารกิจในลำดับต่อไปของโครงการวิจัยฯ

7) Infographic เกี่ยวกับ SDGs

โดยมีผลข้อมูลทางสถิติดังต่อไปนี้:

2.1 การนำเสนอข่าวสาร บทความและข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาที่ยั่งยืนบนเว็บไซต์ www.sdgmove.com

เว็บไซต์ sdgmove.com ได้ถูกสร้างขึ้นเมื่อเดือนตุลาคม ปี พ.ศ. 2559 และมีการโพสต์ข้อมูล ข่าวสาร สถิติและบทความแต่ละเดือน ดังแสดงในตารางที่ 5-1 โดยในแต่ละเดือนมีจำนวนผู้เข้าชม ดังแสดงในตารางที่ 5-2 และแบ่งจำนวนการเข้าชมรายประเทศได้ตาม รูปที่ 5-1

จะเห็นได้ว่าทางเว็บไซต์มีจำนวนการเข้าชมเป็นที่น่าพอใจ ถึงแม้ว่าทางคณะทำงานยังไม่ได้ทำงานโปรโมทเว็บไซต์แบบเสียเงินแต่อย่างใด

ตารางที่ 5-1 การโพสต์ข้อมูล ข่าวสาร สถิติและบทความ บนเว็บไซต์ www.sdgmove.com แต่ละเดือน

ปี พ.ศ.	เดือน	จำนวนโพสต์
2559	ตุลาคม	25
2559	พฤศจิกายน	17
2559	ธันวาคม	18
2560	มกราคม	10
2560	กุมภาพันธ์	5
2560	มีนาคม	11
2560	เมษายน	5
2560	พฤษภาคม	8
2560	มิถุนายน	5
2560	กรกฎาคม	3
2560	สิงหาคม*	2

ตารางที่ 5-2 จำนวนการเข้าชมข้อมูล ข่าวสาร สถิติและบทความบนเว็ปไซต์ www.sdgmove.com ในแต่ละเดือน

ปี พ.ศ.	เดือน	จำนวนการเข้าชม (ครั้ง)
2559	ตุลาคม	299
2559	พฤศจิกายน	5,165
2559	ธันวาคม	1,832
2560	มกราคม	1,744
2560	กุมภาพันธ์	3,222
2560	มีนาคม	4,798
2560	เมษายน	4,337
2560	พฤษภาคม	5,764
2560	มิถุนายน	5,062
2560	กรกฎาคม	5,079
2560	สิงหาคม*	2,400

*สถิติถึงวันที่ 12 สิงหาคม 2560

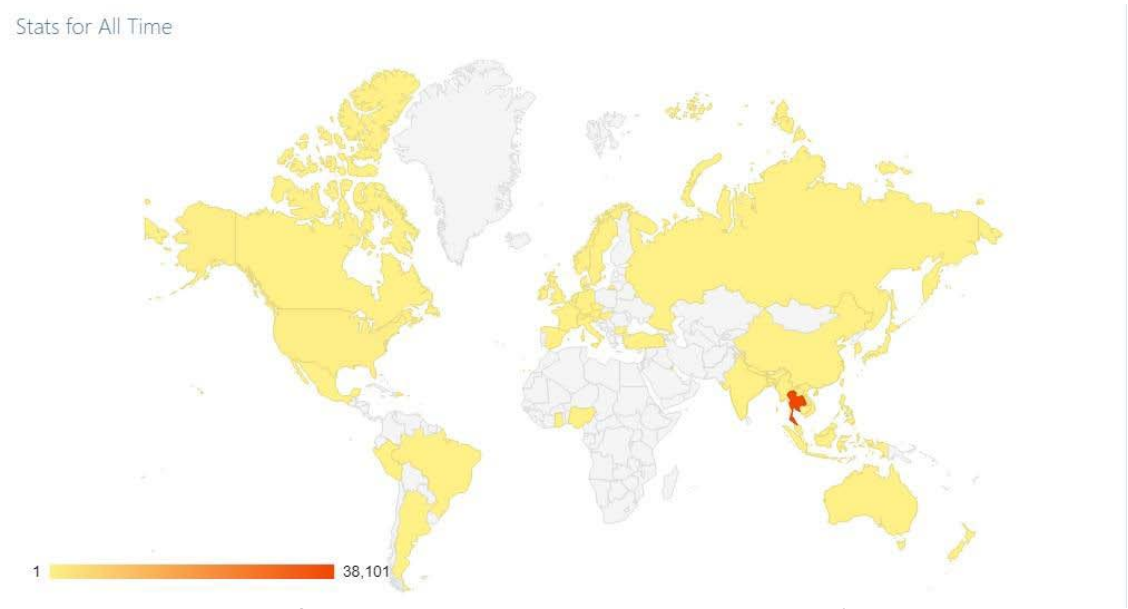

รูปที่ 5-1 สัดส่วนการเข้าถึงเว็บไซต์ในแต่ละภูมิภาค ทั่วโลก

ที่มา:ภาพแผนที่ทางสถิติการเยี่ยมชมเว็บไซต์ sdgmove.com จำแนกตามประเทศทั่วโลก เมื่อวันที่ 12 สิงหาคม 2560 เวลา 9:00 น. จากข้อมูลพบว่า ผู้เข้าชมเว็บไซต์จำนวนมากที่สุดคือคนไทย นอกจากนั้นยังมีผู้เข้าชมจากทุกทวีปทั่วโลก โดยเฉพาะจากประเทศลาว สหรัฐอเมริกา สหราชอาณาจักร เยอรมัน และญี่ปุ่น

2.2 การนำเสนอข่าวสาร บทความและข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาที่ยั่งยืนบนเว็บไซต์ https://sdgmoveinenglish.wordpress.com

ในช่วงแรก คณะทำงานได้เผยแพร่ข้อมูลผ่านทางเว็บไซต์ และ Facebook เป็นภาษาไทย เพื่อเผยแพร่ต่อสื่อสาธารณะในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาที่ยั่งยืนในประเทศไทยให้กับชาวไทยที่สนใจ แต่ทว่าเว็ปไซต์ และ Facebook ก็ได้รับความสนใจจากชาวต่างชาติ โดยเฉพาะอย่างยิ่งจากประเทศลาว ประเทศสหรัฐอเมริกา ประเทศสหราชอาณาจักร ประเทศเยอรมัน และประเทศญี่ปุ่น ทางคณะทำงานจึงตัดสินใจสร้างเว็ปไซต์รอง https://sdgmoveinenglish.wordpress.com เพื่อเผยแพร่ข้อมูลการพัฒนายั่งยืนที่เกี่ยวข้องกับประเทศไทยให้แก่ชาวต่างชาติที่สนใจตั้งแต่เดือนมีนาคม 2560 โดยมีการโพสต์ข้อมูล ข่าวสาร สถิติและบทความแต่ละเดือน ดังแสดงในตารางที่ 5.2-3 ถึงแม้ว่าการโพสต์ของเว็ปไซต์รองจะยังมีไม่มากและไม่มีการโปรโมทเว็ปไซต์เฉกเช่นเดียวกับเว็ปไซต์หลัก แต่ก็เว็ปไซต์ภาษาอังกฤษนี้ก็ได้รับเสียงตอบรับที่ค่อนข้างดี โดยในแต่ละเดือนมีจำนวนผู้เข้าชม ดังแสดงในตารางที่ 5-3 และแบ่งจำนวนการเข้าชมรายประเทศได้ตาม รูปที่ 5-2

ตารางที่ 5-3 การโพสต์ข้อมูล ข่าวสาร สถิติและบทความบนเว็บไซต์ https://sdgmoveinenglish.wordpress.com ในแต่ละเดือน

ปี พ.ศ.	เดือน	จำนวนโพสต์
2560	มีนาคม	6
2560	เมษายน	4
2560	พฤษภาคม	0
2560	มิถุนายน	0
2560	กรกฎาคม	4
2560	สิงหาคม*	0

*สถิติถึงวันที่ 11 สิงหาคม 2560

ตารางที่ 5-4 จำนวนการเข้าชมข้อมูล ข่าวสาร สถิติและบทความบนเว็บไซต์ https://sdgmoveinenglish.wordpress.com ในแต่ละเดือน

ปี พ.ศ.	เดือน	จำนวนการเข้าชม (ครั้ง)
2560	มีนาคม	46
2560	เมษายน	583
2560	พฤษภาคม	2258
2560	มิถุนายน	153
2560	กรกฎาคม	392
2560	สิงหาคม*	104

*สถิติถึงวันที่ 12 สิงหาคม 2560

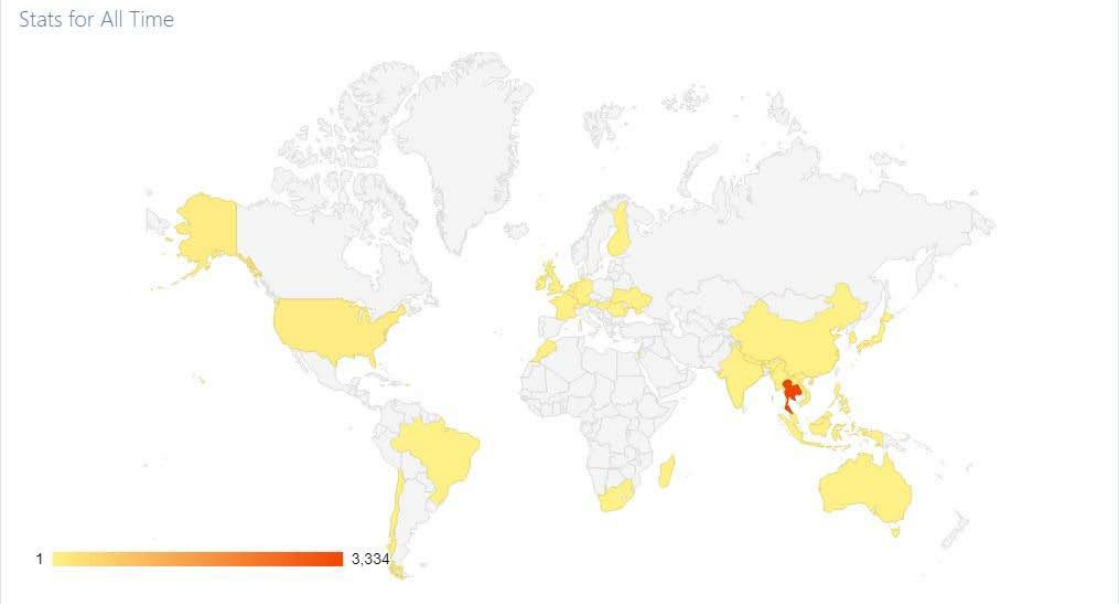

รูปที่ 5-2 สัดส่วนการเข้าถึงเว็บไซต์รองในแต่ละภูมิภาค ทั่วโลก

ที่มา: ภาพแผนที่ทางสถิติการเยี่ยมชมเว็บไซต์ https://sdgmoveinenglish.wordpress.com จำแนกตามประเทศทั่วโลก เมื่อวันที่ 12 สิงหาคม 2560 เวลา 9:15 น. จากข้อมูลพบว่า ผู้เข้าชมเว็บไซต์จำนวนมากที่สุดคือคนไทย นอกจากนั้นยังมีผู้เข้าชมจากทุกทวีปทั่วโลก โดยเฉพาะจากประเทศ สหรัฐอเมริกา ออสเตรีย และสหราชอาณาจักร

2.3 การนำเสนอข่าวสาร บทความและข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาที่ยั่งยืนบน Facebook

คณะทำงานได้สร้างบัญชี Facebook ขึ้นตั้งแต่วันที่ 15 ตุลาคม พ.ศ. 2559 เพื่อใช้ในการเผยแพร่ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับ SDGs ถึงแม้ว่าทางคณะทำงานยังไม่ได้ทำการโปรโมต Facebook มากนัก ผลตอบรับวัดจากจำนวนคนที่เข้ามาชอบ Page และ จำนวนคนที่เข้ามาใน Page เป็นไปอย่างน่าพอใจ โดยจนถึงวันที่ 9 สิงหาคม พ.ศ. 2560 มีคนเข้ามาชอบ (Like) Page SDGMoveTh 766 คน และมีคนติดตาม (Follow) 787 คน ทั้งนี้ Page SDGMoveTh มีสถิติ[3]การเข้าชม ดังแสดงในตารางที่ 5-5

[3] ตามกลไกการนับของ Facebook

ตารางที่ **5-5** จำนวนคนที่กดเข้ามาดู Page หรือว่า Post ของคณะทำงานรายเดือน

ปี	เดือน	วันที่เก็บสถิติ	จำนวนผู้เข้าชม Page**[4]	จำนวนผู้ที่มีการทำกิจกรรมกับ Page**[5]
2559	ตุลาคม	30/10/2559	3,309	324
2559	พฤศจิกายน	16/11/2559	10,747	1,041
2559	ธันวาคม	31/12/2559	1,333	147
2560	มกราคม	30/01/2560	5,629	750
2560	กุมภาพันธ์	23/02/2560	32,789	1,127
2560	มีนาคม	13/03/2560	69,543	1,184
2560	เมษายน	23/04/2560	5,151	500
2560	พฤษภาคม	30/05/2560	6,655	628
2560	มิถุนายน	16/06/2560	1,946	209
2560	กรกฎาคม	30/07/2560	16,822	1,424
2560	สิงหาคม*	09/08/2560	19,664	2,234

*สถิติถึงวันที่ 9 สิงหาคม 2560

**ในเวลา 28 วัน นับจากวันที่เก็บสถิติ

3. การพัฒนาเกมไพ่ และ Infographic เพื่อใช้ในที่ประชุมและการอบรม

เพื่อสนองต่อนโยบาย ไม่ทิ้งใครไว้ข้างหลัง (Leave No One Behind) ของสหประชาชาติ คณะทำงานเล็งเห็นถึงความสำคัญในการถ่ายทอดความรู้ที่เกี่ยวกับ SDGs และการพัฒนาที่ยั่งยืนให้กับประชาชนทั่วไปที่ไม่ได้ทำงานเกี่ยวกับ SDGs ระดับประเทศโดยตรง คณะทำงานจึงได้มีการพัฒนาการ์ดเกม และ Infographic เพื่อใช้ในที่ประชุมและการอบรม

คณะทำงานได้ศึกษาการใช้เกมส์ผ่านทางเว็ปไซด์ World's Largest Lesson (http://worldslargestlesson.globalgoals.org/) ของสหประชาชาติ และทีมวิจัยอื่น ๆ โดยเฉพาะทีม Urban Future[6] ของคณะสถาปัตยกรรม มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ซึ่งมีการพัฒนาและใช้เกมกระดานที่มีลักษณะคล้ายกับเกมเศรษฐีในการเก็บข้อมูลวิจัยและให้ความรู้ผู้เล่นเกี่ยวกับเมืองเสี่ยงภัยพิบัติ (น้ำท่วม (รูปที่ 5-3)

[4] The number of people who have seen any content associated with SDG Move Page for the past 28 days

[5] The number of people who engaged with SDG Move Page for the past 28 days

[6] http://www.urbanfuturestu.com/

รูปที่ 5-3 การใช้เกมกระดานในการให้ความรู้เกี่ยวกับภัยพิบัติ (น้ำท่วม) ในเมืองเสี่ยงภัย

คณะทำงานได้ทดลองใช้เกมในการเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับ SDGs ครั้ง โดยมีกลุ่มเป้าหมายคือเด็กชั้นมัธยมศึกษา วัยรุ่นในสภาเยาวชน (รูป 5.2-4) และผู้นำชุมชนต่าง ๆ (รูป 5.2-5)

รูปที่ 5-4 การใช้เกมเพื่อให้ความรู้เกี่ยวกับ SDGs ให้กับตัวแทนเยาวชน ที่โรงแรมเดอะ คาวาลิ คาซ่า รีสอร์ท จังหวัดอยุธยา

รูปที่ 5-5 การใช้เกมเพื่อให้ความรู้เกี่ยวกับ SDGs ให้กับตัวแทนผู้นำชุมชน ที่มหาวิทยาลัยบ้านนอก จังหวัดระยอง

หลังจากการประมวลผลของการใช้เกมเป็นสื่อการเผยแพร่ข้อมูล SDGs คณะทำงานได้ทำการผลิตเกมไพ่ขึ้นมา (รูปที่ 5.2-6) และได้ทดลองใช้กับตัวแทนครูจังหวัดอุดรธานี โครงการอบรมครูจังหวัดอุดรธานี โดยที่เกมไพ่ ได้รับการตอบรับที่ดี และคณะทำงานจะนำคำติชมต่าง ๆ มาใช้พัฒนาเกมให้ดีขึ้น

รูปที่ 5-6 ทดลองการใช้เกมไพ่กับตัวแทนครูจังหวัดอุดรธานี

4 สรุปผลการดำเนินงาน

นอกจากการประสานงานและการเชื่อมต่อเครือข่าย SDGs ในประเทศไทยแล้ว คณะทำงาน SDG Move ยังมีบทบาทในการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร และสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนให้กับหน่วยงานต่าง ๆ และบุคคลทั่วไป หลังจากระยะเวลาเกือบครึ่งปีในการศึกษาข้อมูลในความหมาย คำนิยาม การจัดลำดับความสำคัญของเป้าประสงค์ และการติดตามสื่อของหน่วยงานและเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนการเตรียมความพร้อมเพื่อการสร้างสื่อที่มีประสิทธิภาพ คณะทำงานได้นำเสนอ บทความที่เกี่ยวข้องกับ SDGs บทสัมภาษณ์วิถีการพัฒนาที่ยั่งยืนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาที่ยั่งยืน รวมทั้งงานประชุมและงานสัมมนาที่เกี่ยวข้อง ในรูปแบบบทความ Fact Sheets และ Infographic อย่างเป็นทางการผ่านสื่อออนไลน์ ทางการศึกษาในห้องเรียนของนักศึกษาในระดับอุดมศึกษา ในที่ประชุม และเวทีการอบรมต่าง ๆ

นอกจากนี้ คณะทำงานก็ได้พยายามหาหนทางใหม่ ๆ ที่สร้างสรรค์เพื่อใช้ในการเผยแพร่ข้อมูลที่เกี่ยวกับ SDGs ให้กับผู้คนทั่วไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ ยกตัวอย่างเช่น การพัฒนาเกมไพ่ และได้ทดลองใช้ในการเผยแพร่ความรู้ให้กับบุคคลทั่วไป ซึ่งก็ได้รับผลตอบรับที่ดี และการจัดชุมกิจกรรมเชิงความรู้ SDGs ในงาน 25 ปี สกว. ในวันที่ 25 ถึง 26 สิงหาคม 2560

ในด้านการติดตามข่าวที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาที่ยั่งยืน ในประเทศไทยพบข่าวที่เกี่ยวข้องกับ Planet โดยเป็นการนำเสนอข่าวที่สื่อแสดงถึงปัญหาทางสิ่งแวดล้อมและสังคมอันเป็นผลลัพธ์ที่ไม่ประสบความสำเร็จในการพัฒนาที่ยั่งยืน ทั้งนี้อาจเนื่องจากหลายหน่วยงานในประเทศยังขาดการบริหารจัดการด้านสื่อที่มีประสิทธิภาพ เป็นเหตุให้ข่าวที่แสดงผลลัพธ์เชิงบวกไม่ถูกเผยแพร่มากนัก และทำให้ข่าวสารส่วนใหญ่ถูกนำเสนอต่อสังคมในทิศทางเดียวกัน อย่างไรก็ตาม ยังคงพบข่าวสารที่แสดงผลเชิงบวกอยู่บ้าง อาทิ ข่าวเกี่ยวกับการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของในหลวงรัชการที่ 9 มาเชื่อกับการพัฒนาที่ยั่งยืน ข่าวที่เกี่ยวข้องกับการเชื่อมโยง SDGs เพื่อการพัฒนาและสนับสนุนเทคโนโลยีสร้างสรรค์เพื่อนตอบรับนโยบาย ประเทศไทย 4.0 ข่าวความร่วมมือของ UN Global Compact Thailand ข่าวการร่วมมือของสมัชชาสุขภาพ และการรวมกลุ่มของภาคีสมาคมบริบาลผู้ป่วยระยะท้าย เป็นต้น

สำหรับการติดตามข่าวที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาที่ยั่งยืนในต่างประเทศ พบข่าวที่เกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อม โดยเฉพาะ การบริโภคและการผลิตที่ยั่งยืน (Goal 12) และ การเปลี่ยนแปลงสภาวะภูมิอากาศ (Goal 13) และปัญหาความร่วมมือระหว่างประเทศและองค์กร (Goal 16) โดยเป็นข่าวที่เป็นผลความสำเร็จหรือความก้าวหน้าในการพัฒนาที่ยั่งยืนเป็นหลัก ทั้งนี้เนื่องจากหน่วยงานการเผยแพร่สื่อสาธารณะในต่างประเทศที่พัฒนาแล้วมักมีการแบ่งส่วนการทำงานที่ชัดเจน มีหน่วยงานโดยตรงที่รับผิดชอบในการสื่อสารผลการดำเนินงานที่เป็นการพัฒนาเพื่อความยั่งยืน อีกทั้งยังมีการเผยแพร่ผลการดำเนินงานที่โปร่งใส ต่อเนื่อง และมีความรวดเร็วในการแสดงผลเพื่อสื่อสารความสำเร็จของตนเอง ดังนั้นข่าวส่วนใหญ่ที่พบจึงค่อนข้างมีความสอดคล้องกับ SDGs Goals

บทที่ 7
สรุป: อุปสรรคและข้อจำกัด บทเรียนและแนวทางในอนาคต

ในช่วงเวลา 1 ปี ที่ผ่านมา โครงการประสานงานการวิจัยเพื่อสนับสนุนการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDG Move) ได้ยึดเอาวัตถุประสงค์และเป้าหมายของโครงการเป็นสำคัญในการดำเนินงานเป็นสำคัญ ซึ่งเป้าหมายในเบื้องต้น คือการค้นคว้า วิเคราะห์ สังเคราะห์ และทำข้อเสนอเกี่ยวกับ

1) การจัดลำดับความสำคัญ

2) วิธีการบรรลุเป้าหมายและเป้าประสงค์ SDGs

3) จัดทำตัวชี้วัด

4) ทำแผนการบรรลุเป้าหมาย (Roadmap) และจัดทำแนวทางการประเมินผลและวัดผล

และมีวัตถุประสงค์ในการทำงานคือ

1) การส่งเสริมสนับสนุนงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2) ประสานงานเครือข่ายนักวิจัย นักวิชาการ และเชื่อมโยงเครือข่ายดังกล่าวกับภาคส่วนอื่น ๆ เพื่อขับเคลื่อน SDGs

3) ติดตามความก้าวหน้าทางวิชาการที่เกี่ยวข้องกับ SDGs ในระดับสากล

4) จัดทำสื่อสาธารณะเพื่อเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับ SDGs

ในการตอบสนองต่อภารกิจและวัตถุประสงค์ข้างต้น โครงการประสานงานได้ริเริ่มโครงการและร่วมมือกับภาคีที่เกี่ยวข้องทั้งในภาควิชาการ ภาครัฐ และภาคประชาสังคม การทำภารกิจและเป้าหมายข้างต้นให้บรรลุ ซึ่งแม้ในรายละเอียดจะได้กล่าวไปในบทก่อนหน้านี้ แต่ก็ขอสรุปให้เห็นเป็นภาพรวมอีกครั้ง กิจกรรมที่สำคัญในรอบปีที่ผ่านมาคือ

1) ความร่วมมือกับสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) ในการจัดลำดับความสำคัญเป้าประสงค์ของ SDGs นำมาซึ่งผลลัพธ์คือเป้าประสงค์ที่มีความสำคัญสูงสุดที่ตัวแทนจากหน่วยงานภาครัฐและภาคส่วนอื่น ๆ เห็นชอบจำนวน 30 เป้าประสงค์ที่มีความสำคัญสูงสุด เพื่อดำเนินการในระยะสั้น

2) การสนับสนุนโครงการวิจัยสำรวจสถานะเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนในบริบทประเทศไทย และทางเลือกมาตรการทางเศรษฐศาสตร์ สังคม และกฎหมาย จำนวน 12 โครงการ ครอบคลุมเป้าหมายที่ 1 2 4 5 7 8 9 12 13 14 15 และ 16 ซึ่งคณะวิจัยที่ดำเนินการวิจัยนั้นมาจากหลายมหาวิทยาลัยและสถาบันวิจัยทั่วประเทศ อาทิ สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย

มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เป็นต้น รวมถึงได้มีการจัดทำรายงานการสังเคราะห์ผลการศึกษาของทั้ง 12 โครงการดังกล่าว แยกเป็นรายงานอีกฉบับหนึ่งอีกด้วย

3) การจัดเวทีสาธารณะเพื่อนำเสนอผลการสังเคราะห์โครงการวิจัยทั้ง 12 โครงการและทิศทางของงานวิจัยในอนาคต

4) การจัดทำสื่อสาธารณะในรูปแบบของเว็บไซต์ www.sdgmove.com และ Facebook Page ชื่อ SDG Move TH เพื่อเผยแพร่ข้อมูลและข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนอย่างต่อเนื่อง ซึ่งมีผู้เข้าชมโดยเฉลี่ย มากกว่า 2000 คนต่อเดือนและเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง

5) การเข้าร่วมประชุมกับหน่วยงานภาครัฐ ในกระบวนการระดมความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดทำ Roadmap ของหน่วยงานหลักและหน่วยงานรองที่เกี่ยวข้องกับเป้าหมายและเป้าประสงค์นั้น ๆ

6) การเข้าร่วมประชุมกับภาคเอกชน ประชาสังคม เยาวชน และองค์กรระหว่างประเทศเพื่อให้ความเห็นเกี่ยวกับการขับเคลื่อนและการให้ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับ SDGs

7) การพัฒนาเนื้อหา กิจกรรม และเครื่องมือการอบรมเพื่อใช้ในการอบรมให้กับภาคส่วนต่าง ๆ ที่เชิญนักวิจัยในโครงการไปเป็นวิทยากร โดยมีทั้งในรูปแบบของเกมกระดาน (Board game) และเกมการ์ด และใช้ในการเรียนการสอนวิชา TU103 ชีวิตและความยั่งยืน ซึ่งเป็นวิชาพื้นฐานของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

8) ริเริ่มการทำฐานข้อมูลหน่วยงานที่มีภารกิจหรือดำเนินกิจกรรมที่สอดคล้องกับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน

ฉะนั้นอาจกล่าวได้ว่า การดำเนินงานในปีที่ 1 ที่ผ่านมาได้ตอบโจทย์วัตถุประสงค์ของโครงการได้ค่อนข้างครอบคลุมทุกข้อ

1.ปัญหา อุปสรรค และข้อจำกัด

อย่างไรก็ดี ในแง่ของเป้าหมายที่โครงการประสานงานได้กล่าวถึงในบทที่ 1 นั้น อาจจะยังทำได้ไม่ครบสมบูรณ์มากนัก สิ่งที่โครงการได้ดำเนินการและสอดคล้องกับเป้าหมายที่ระบุไว้ข้างต้นมีเพียงประการเดียวคือการดำเนินการจัดลำดับความสำคัญเป้าประสงค์ของ SDGs แต่ส่วนอื่น ๆ อาทิ วิธีการบรรลุเป้าประสงค์ การจัดทำแผนการบรรลุเป้าหมาย (Roadmap) การจัดทำตัวชี้วัด และการจัดทำแนวทางการประเมินผลและวัดผลการพัฒนานั้น ยังมิได้ดำเนินการในปีที่ 1 ด้วยเหตุผลสำคัญหลายประการ

ประการที่หนึ่ง การจัดทำแผนการบรรลุเป้าหมาย (Roadmap) การจัดทำตัวชี้วัดและการจัดทำแนวทางการประเมินผลและวัดผลการพัฒนาในระดับชาตินั้น เป็นสิ่งที่มีหน่วยงานภาครัฐรับผิดชอบอยู่อย่างชัดเจนแล้ว ก็คือ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) และ

สำนักงานสถิติแห่งชาติ (สสช.) ตามลำดับ ซึ่งทางโครงการประสานงานฯ ได้มีส่วนร่วมในการระดมและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและความรู้อย่างต่อเนื่อง ในการดำเนินงานของหน่วยงานเหล่านั้น

ประการที่สอง ในส่วนของวิธีการบรรลุเป้าประสงค์นั้น เป็นเรื่องที่ทำได้ไม่ง่ายเลย เพราะว่าเป้าประสงค์แต่ละเป้ามีความเชื่อมโยงกัน ไม่สามารถแยกกันได้ขาด จึงต้องมีการทำความเข้าใจความเชื่อมโยงระหว่างเป้าประสงค์ทั้งหมดเสียก่อน นอกจากนี้ในแต่ละประเด็นที่เกี่ยวข้องกับเป้าประสงค์ทั้งหลายของ SDGs นั้นต่างมีนักวิชาการผู้เชี่ยวชาญในประเด็นนั้น ๆ อยู่แล้ว ด้วยเหตุผลดังกล่าว ในปีแรกเราจึงยังไม่ได้มีข้อเสนอในเรื่องของวิธีการบรรลุเป้าประสงค์ แต่เริ่มทำความเข้าใจความเชื่อมโยงของเป้าประสงค์ก่อนในปีที่ 1 และพยายามจะเชื่อมโยงเครือข่ายนักวิชาการที่เชี่ยวชาญเข้ามาทำร่วมกันมากขึ้นในปีต่อไปมากกว่า

ประการที่สาม นอกเหนือจากเหตุผลที่ว่าประเด็นเรื่องตัวชี้วัดและการประเมินผลและผลลัพธ์จากการพัฒนา มีหน่วยงานอื่น เช่นสำนักงานสถิติแห่งชาติ และคณะอนุกรรมการพัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการพัฒนาที่ยั่งยืน ภายใต้คณะกรรมการเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน (กพย.) ดูแลอยู่แล้ว เหตุผลอีก 3 ประการที่สำคัญก็คือ (1) วิธีการเก็บและวัดตัวชี้วัด (Metadata) ของ SDGs นั้นมีจำนวนถึงประมาณ 1 ใน 3 ที่องค์การสหประชาชาติยังไม่ได้กำหนดมา ทำให้การดำเนินการเพื่อเก็บข้อมูลและประเมินผลนั้นยังดำเนินการไม่ได้ (2) ระบบฐานข้อมูลทางสถิติในประเทศไทย มีความสมบูรณ์แค่ในบางประเด็นของ SDGs (3) ตัวชี้วัดสำหรับแต่ละเป้าประสงค์นั้น ในหลายกรณีก็ไม่ได้ชี้วัดทุกแง่มุมของเป้าประสงค์นั้น ๆ เหตุผลข้างต้นจึงเป็นข้อจำกัดในการดำเนินการด้านตัวชี้วัดและการประเมินผลที่ยังคงเป็นปัญหามิใช่แต่เฉพาะโครงการประสานงานฯ แต่เป็นปัญหาของสำนักงานสถิติแห่งชาติ และคณะอนุกรรมการพัฒนาระบบข้อมูลฯ ด้วย

ประการที่สี่ ความต้องการจากภาคส่วนต่าง ๆ ที่ต้องการจะมีส่วนร่วมในการขับเคลื่อน SDGs รวมถึงภาครัฐด้วยนั้น มีความต้องการที่แตกต่างออกไปในช่วงปีที่ 1 ความต้องการหลักที่ภาคส่วนต่าง ๆ ต้องการจากโครงการประสานงานฯ คือความเข้าใจเบื้องต้นเกี่ยวกับ SDGs และความรู้ในการที่จะนำ SDGs ไปใช้ต่อในบริบทขององค์กรหรือชุมชนของตน ฉะนั้นงานในปีที่ 1 จึงมีงานประชุมและการอบรมสัมมนาที่นักวิจัยของโครงการถูกเชิญไปเป็นจำนวนมาก

2. บทเรียนและแนวทางในอนาคต

จากการดำเนินโครงการมาเป็นเวลา 1 ปี เราเรียนรู้ว่า SDGs นั้นเป็นเรื่องที่ใหญ่มาก มีความกว้างขวางทั้งในแง่ของประเด็นที่เกี่ยวข้อง กล่าวคือ ประเด็นที่เกี่ยวข้องกับ SDGs อาจแบ่งได้เป็นทั้งประเด็นที่เกี่ยวโยงกับเป้าหมายและเป้าประสงค์ และประเด็นที่เกี่ยวโยงกับกระบวนการขับเคลื่อนและนำ SDGs ไปปฏิบัติจริง นอกจากนี้ SDGs ยังกว้างขวางในมิติของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่เกี่ยวข้องอีกด้วย ทั้งในแง่ของภาคส่วนของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และระดับที่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียนั้น ๆ อาศัยหรือทำงานอยู่ตั้งแต่ระดับนานาชาติไปจนถึงระดับท้องถิ่น ซึ่งในความกว้างขวางของ SDGs ที่กล่าวข้างต้นนั้น เราพอจะระบุ

ตำแหน่งแห่งที่ของตัวละครต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องได้บ้างว่าง ใครกำลังทำงานในประเด็นใด และหรือกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในภาคส่วนใด และเรื่องใดที่ยังต้องการคนเข้าไปดำเนินการหรือหนุนเสริมให้เกิดขึ้น

การที่โครงการประสานงานได้ปฏิสัมพันธ์กับหลายภาคส่วนอย่างต่อเนื่อง ทำให้ได้รับความคิดเห็นจากภาคส่วนต่าง ๆ เป็นจำนวนมาก และเมื่อประกอบกับองค์ความรู้ที่ได้จากการติดตามความก้าวหน้าทางวิชาการในระดับโลก เราได้เรียนรู้ว่า สิ่งสำคัญของการขับเคลื่อน SDGs ในประเทศไทยคือ ทำอย่างไรจึงจะสามารถทำให้ SDGs ซึ่งเป็นเป้าหมายระดับโลกนั้นกลายเป็นเป้าหมายของประเทศและของท้องถิ่นให้ได้ และมีการดำเนินการอย่างเป็นรูปธรรม ซึ่งสอดคล้องกับแนวโน้มทางวิชาการในระดับโลกที่ให้ความสำคัญกับการ Localizing SDGs นอกจากนั้นแล้ว อีกโจทย์ที่สำคัญในการขับเคลื่อน SDGs ในไทยก็คือ ทำอย่างไรจึงจะทำให้ตัวละครจากแต่ละภาคส่วนสามารถนำ SDGs ไปใช้ในงานของตนได้ (Operationalization of SDGs) ซึ่งโจทย์นี้ในภาคเอกชนได้มีการพัฒนาเครื่องมือแล้ว โดย UN Global Compact ร่วมกับ WBCSD พัฒนา SDG Compass ขึ้นเพื่อเป็นแนวทางในการประยุกต์ใช้ SDGs ในการทำงานภาคธุรกิจ แต่ในส่วนของภาครัฐหรือภาคประชาสังคม ยังไม่มีเครื่องมือลักษณะนี้ที่จะทำให้สามารถนำ SDGs ไปใช้เป็นรูปธรรมได้

นอกจากนี้เรายังพบว่า เรายังขาดโครงสร้างพื้นฐานด้านความรู้เกี่ยวกับ SDGs ในประเทศไทยอย่างมาก ในช่วงปีที่ผ่านมา SDG Move น่าจะเป็นหน่วยงานเดียวที่พยายามจัดทำข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับ SDGs และการติดตามความเคลื่อนไหวด้านการพัฒนาที่ยั่งยืน ซึ่งพบว่าเป็นที่ต้องการพอสมควรจากปริมาณการเข้าชมเว็บไซต์ของโครงการในปีที่ผ่านมา นอกจากนี้ ความเข้าใจเกี่ยวกับ SDGs ของหน่วยงานที่ต้องนำ SDGs ไปดำเนินการยังอยู่วงแคบ มีเพียงเจ้าหน้าที่รัฐหรือเจ้าหน้าที่ด้านความยั่งยืนในบริษัทเพียงไม่กี่คนเท่านั้นที่เข้าใจ SDGs ลึกไปกว่าว่าเป็นเป้าหมายการพัฒนาของ UN ที่มี 17 เป้าหมาย ซึ่งทำให้แม้กระทั่งการเชื่อมโยงงานของตนให้เข้ากับ SDGs ก็ยังขาดความถูกต้อง และยากที่จะนำไปสู่การประยุกต์ใช้ SDGs ในการทำงานได้

ประการสุดท้าย เราพบว่ากระบวนการและวิธีการทำงานของภาครัฐที่เคยเป็นมานั้น ยังไม่เหมาะกับการนำ SDGs ไปปฏิบัติจริง เนื่องจากการนำ SDGs ไปปฏิบัติจริงต้องอาศัยการสนธิกำลังและบูรณาการแผนงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง แต่วัฒนธรรมองค์กรและวัฒนธรรมการทำงานของหน่วยงานของรัฐไทย ประกอบกับโครงสร้างแรงจูงใจและกฎระเบียบต่าง ๆ ทำให้การทำงานลักษณะดังกล่าวเป็นไปได้ยาก

ดังนั้นในการดำเนินงานยุทธศาสตร์ในอีก 3 ปีข้างหน้า (ปีที่ 2 ถึงปีที่ 5) นั้น โครงการประสานงานการวิจัยเพื่อสนับสนุนการพัฒนาที่ยั่งยืน จึงเล็งเห็นว่า ในการขับเคลื่อน SDGs ด้วยความรู้และงานวิจัยนั้น มียุทธศาสตร์ 4 ประการที่สำคัญ คือ

1) การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านความรู้และข้อมูลเกี่ยวกับ SDGs ที่เข้าถึงได้โดยคนทุกกลุ่ม

2) การสร้างเครือข่ายนักวิชาการที่จะเข้ามาช่วยกันหาทางออกให้กับปัญหาความยั่งยืนในประเทศไทย ในรูปแบบของ Sustainable Development Solution Network (SDSN) เพื่อให้มีนักวิชาการจาก

สาขาต่าง ๆ เข้ามาทำงานร่วมกันมากยิ่งขึ้น และเป็นจุดเชื่อมต่อเครือข่ายวิชาการในต่างประเทศกับนักวิชาการไทย

3) การสร้างองค์ความรู้และพัฒนาแนวทางในการนำ SDGs ไปปฏิบัติจริงในพื้นที่ (Localizing SDGs)

4) การทำงานกับภาครัฐเพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงวิธีการทำงาน โดยเฉพาะกับหน่วยงานของรัฐในส่วนกลางซึ่งเป็นส่วนที่ทำหน้าที่กำหนดนโยบาย

ภาคผนวก ก-1

- ประกาศโจทย์วิจัย

- ประกาศผลการพิจารณาคัดเลือกข้อเสนอโครงการผล

- ประกาศโจทย์วิจัย

สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.)
ประกาศรับข้อเสนอโครงการวิจัย

การสำรวจสถานะของเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนในบริบทประเทศไทย
และทางเลือกมาตรการทางเศรษฐศาสตร์ สังคม และกฎหมาย

1.ที่มาและความสำคัญ

1.1 หลักการและเหตุผล

เนื่องด้วยในการประชุมสมัชชาใหญ่แห่งสหประชาชาติ ในเดือนกันยายน พ.ศ. 2558 ประเทศไทยได้ลงนามและมีคำมั่นร่วมกับนานาประเทศ ในการร่วมกันบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals: SDGs) และรัฐบาลไทยมีความตั้งใจที่จะบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน โดยอาศัยกระบวนการการมีส่วนร่วมกับภาคส่วนอื่น ๆ ทั้งภาคเอกชน ภาควิชาการ และภาคประชาสังคม ภายในปี ค.ศ. 2030 (พ.ศ. 2573) ในการขับเคลื่อนการพัฒนาที่ยั่งยืน คณะทำงานปรับปรุงกลไกมาตรการด้านเศรษฐศาสตร์ สังคม และกฎหมาย เพื่อส่งเสริมการพัฒนาที่ยั่งยืนภายใต้อนุกรรมการกำหนดเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน ได้กำหนดกรอบการทำงานให้มีการจัดลำดับความสำคัญ (priority) การพัฒนาตัวชี้วัด (indicators) ที่เหมาะสมกับบริบทประเทศไทย การกำหนดแนวทาง (means) มาตรการทางเศรษฐศาสตร์ สังคม และกฎหมาย การกำหนดแผนที่เดินทาง (roadmap) และการกำหนดกลไกการติดตามประเมินผล (monitoring and evaluation) เพื่อบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน 17 เป้าหมาย

สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) ในฐานะหน่วยงานที่มีบทบาทหน้าที่สนับสนุนการวิจัย ตระหนักถึงความรับผิดชอบของภาควิชาการ ในการสนับสนุนการขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนด้วยข้อมูลและความรู้ โดยความรู้นั้นอาจต้องสร้างขึ้นจากชุดข้อมูล หรือมีปรากฏอยู่ชัดแจ้งในเอกสาร หรือฝังตัวอยู่ในประสบการณ์และนวัตกรรมที่ลงมือปฏิบัติของภาครัฐ ภาคประชาชน และภาคเอกชน รวมถึงประสบการณ์จากต่างประเทศ การวิเคราะห์สังเคราะห์ข้อมูลจากเอกสารผลงานวิจัยที่ผ่านมา การสร้างพื้นที่สนทนาแลกเปลี่ยนข้อมูล และถอดบทเรียนประสบการณ์ของภาคส่วนต่าง ๆ ในสังคม แล้ววิเคราะห์ข้อมูลด้วยกระบวนการวิจัย จะช่วยให้ประเทศไทยสามารถกำหนดทิศทาง นิยาม เป้าหมาย ตัวชี้วัด มาตรการทางเศรษฐศาสตร์ สังคม และกฎหมาย บนหลักการและข้อเท็จจริงที่รอบด้าน มุ่งเป้าหมายร่วมและประโยชน์ร่วมของทุกภาคส่วนในสังคม เพื่อให้การพัฒนาที่ยั่งยืนมีความสอดคล้อง และเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาสังคมไทยในระยะยาว

1.2 สภาพปัญหา

ในปัจจุบัน ข้อมูลและความรู้ที่เรามียังกระจัดกระจาย ไม่ถูกประมวลและวิเคราะห์สังเคราะห์

เนื่องจากการทำงานหลายหน่วยงานที่แยกส่วน แยกจัดเก็บข้อมูล และขาดเป้าหมายร่วมเชิงผลลัพธ์ที่สามารถชี้วัดความสำเร็จได้ เราจึงมิอาจทราบถึงสถานะปัจจุบันของประเทศไทยได้อย่างเพียงพอ เพื่อการวางแผนปฏิบัติการภายใต้บริบทของเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) ในฐานะฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน (กพย.) และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้จัดการประชุมร่วมกันในเบื้องต้นหลายครั้ง เพื่อรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับสถานะปัจจุบันและทบทวนตัวชี้วัด พบว่า ยังไม่สมบูรณ์ (ตารางที่ 1) และยังมิได้มีการวิเคราะห์สังเคราะห์และรวบรวมข้อมูลจากภาคส่วนอื่นๆ ของสังคม อันจะเป็นพื้นฐานเพื่อการวางแผนยุทธศาสตร์และขับเคลื่อนงานอย่างมีส่วนร่วมตามกรอบการทำงานที่วางไว้ นอกจากนี้ ในการกำหนดแผนที่เดินทางเพื่อให้บรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน พบว่า ยังมีปัญหาช่องว่างระหว่างเป้าหมายเชิงกิจกรรมของหน่วยงาน (เช่น จำนวนผู้เข้าร่วมโครงการอบรมจากหน่วยงาน) กับเป้าหมายเชิงผลลัพธ์ที่ต้องการของการพัฒนาที่ยั่งยืน (เช่น จำนวนผู้เข้าถึงบริการที่ดี ซึ่งเป็นการพัฒนาคุณภาพชีวิต) และยังมีข้อจำกัดในข้อมูลเกี่ยวกับประสิทธิภาพประสิทธิผลของมาตรการ/โครงการต่างๆ จำนวนมาก ที่หน่วยงานดำเนินการอยู่ในปัจจุบัน ทำให้มิอาจระบุได้ว่า ควรปรับเปลี่ยนมาตรการหรือดำเนินโครงการอย่างต่อเนื่องหรือไม่อย่างไร

ตารางที่ 1 จำนวนเป้าประสงค์(Targets) ภายใต้เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน จำแนกตามสถานะของข้อมูลในประเทศไทย

เป้าหมาย	UN กำหนด	มีอยู่แล้ว	ต้องปรับปรุง	ต้องตรวจสอบ	ไม่เกี่ยวข้อง
1. No Poverty	12	8	1	3	0
2. Zero Hunger	14	11	1	2	0
3. Health and Well-being	26	17	0	9	0
4. Quality Education	11	5	0	6	0
5. Gender Equality	14	8	1	5	0
6. Clean Water and Sanitation	11	7	2	2	0
7. Affordable and Clean energy	6	4	1	1	0
8. Decent Jobs and Economic Growth	17	8	1	8	0
9. Industry Innovation and Infrastructure	12	10	1	1	0
10. Reduced Inequalities	11	6	0	5	0
11. Sustainable Cities and Communities	15	6	2	6	1
12. Responsible Consumption and Production	13	3	0	10	0
13. Climate Action	7	4	0	1	2
14. Life under Water	10	3	3	3	1
15. Life on Land	14	3	0	11	0
16. Peace and Justice, Strong Institution	23	10	0	13	0
17. Partnership for the Goals	25	6	1	17	1
Total	241	119	14	103	5

ที่มา: สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ 20 ตุลาคม 2559

นอกจากนี้ จากการที่สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) ร่วมกับสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.)

สถาบันธรรมรัฐเพื่อการพัฒนาสังคมและสิ่งแวดล้อม จัดสัมมนาเพื่อจัดลำดับความสำคัญของเป้าประสงค์ของเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน ในวันที่ 26 สิงหาคม, วันที่ 5 และวันที่ 12 กันยายน 2559 พบว่า มีสภาพปัญหาสำคัญที่พบกับจากการจัดสัมมนา ดังนี้

1) ปัญหาด้านการกำหนดนิยาม ความหมาย คำจำกัดความ ของเป้าประสงค์ ตัวชี้วัด ความสำเร็จ และค่าเป้าหมายบางประการที่ยังไม่สอดคล้องกับบริบทประเทศไทย
2) ปัญหาการขาดการบูรณาการองค์ความรู้ และบูรณาการข้อมูล ระหว่างหน่วยงานเพื่อให้เห็นสถานะของการพัฒนาที่ยั่งยืนในประเทศไทย ทั้งสถานะความรุนแรงและผลกระทบของปัญหา ความพร้อมด้านต่างๆ ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและความตระหนักรู้ของสังคม
3) ปัญหาการขาดข้อมูลทางสถิติในบางเรื่องที่เกี่ยวข้องกับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน
4) มีความจำเป็นที่ต้องเปิดพื้นที่การมีส่วนร่วม และรับข้อมูลจากภาคเอกชนและภาคประชาชนในพื้นที่ต่างๆ เพื่อกำหนดเป้าประสงค์ และตัวชี้วัดที่เหมาะสมกับบริบทประเทศไทย

ในเบื้องต้น สกว. จึงเห็นสมควรที่จะสนับสนุนให้มีการศึกษาสถานะของเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนในบริบทประเทศไทยอย่างเป็นระบบ และสำรวจทางเลือกของมาตรการเศรษฐศาสตร์ สังคม และกฎหมาย ที่เป็นไปได้ เพื่อให้ได้ข้อมูลความรู้สนับสนุนการขับเคลื่อนการพัฒนาที่ยั่งยืนของประเทศไทย ให้บรรลุผลได้ตามเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพในระยะต่อไป โดยได้กำหนดกรอบหัวข้อการวิจัยเรื่อง **“การสำรวจสถานะของเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนในบริบทประเทศไทย และทางเลือกมาตรการทางเศรษฐกิจ สังคม และกฎหมาย”**

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

2.1. เพื่อศึกษาสถานะปัจจุบันของประเทศไทยที่เกี่ยวข้องกับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Goal) รวมถึงการวิเคราะห์ความสอดคล้องของเป้าประสงค์ (Targets) ที่กำหนดให้ และการปรับและกำหนดเป้าประสงค์ใหม่ที่สอดคล้องกับบริบทประเทศไทย

2.2. เพื่อจัดลำดับความสำคัญของเป้าประสงค์ (Targets) ภายใต้เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Goal) โดยพิจารณาความสำคัญและความพร้อมของประเทศไทยในการบรรลุเป้าหมายนั้นๆ

2.3. เพื่อประเมินสถานะด้านมาตรการที่ภาครัฐและหน่วยงานในภาคส่วนอื่นๆ ดำเนินการอยู่ สำรวจข้อเสนอแนะจากการศึกษาวิจัยของไทยเกี่ยวกับมาตรการด้านเศรษฐศาสตร์ สังคม และกฎหมาย และประสบการณ์จากต่างประเทศที่สามารถใช้เป็นทางเลือกของมาตรการในการบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนในประเทศไทยได้

3. กรอบการวิจัย

3.1 ให้เลือกที่จะทำการศึกษาเพียง 1 เป้าหมายใน 17 เป้าหมาย ดังนี้

เป้าหมายที่ 1: ขจัดความยากจน

เป้าหมายที่ 2: ยุติความหิวโหย บรรลุความมั่นคงทางอาหารและยกระดับโภชนาการสำหรับทุกคนในทุกวัย

เป้าหมายที่ 3: สร้างหลักประกันว่าคนมีชีวิตที่มีสุขภาพดีและส่งเสริมสวัสดิภาพสำหรับทุกคนใน

ทุกวัย

เป้าหมายที่ 4: สร้างหลักประกันว่าทุกคนมีการศึกษาที่มีคุณภาพอย่างครอบคลุมและเท่าเทียม และสนับสนุนโอกาสในการเรียนรู้ตลอดชีวิต

เป้าหมายที่ 5: บรรลุความเท่าเทียมระหว่างเพศ และเสริมสร้างความเข้มแข็งให้แก่สตรีและเด็กหญิง

เป้าหมายที่ 6: สร้างหลักประกันว่าจะมีการจัดให้มีน้ำและสุขอนามัยสำหรับทุกคน และมีการบริหารจัดการที่ยั่งยืน

เป้าหมายที่ 7: สร้างหลักประกันให้ทุกคนสามารถเข้าถึงพลังงานสมัยใหม่ที่ยั่งยืนในราคาที่ย่อมเยา

เป้าหมายที่ 8: ส่งเสริมการเติบโตทางเศรษฐกิจที่ต่อเนื่อง ครอบคลุม และยั่งยืน การจ้างงานเต็มที่มีผลิตภาพ และการมีงานที่เหมาะสมสำหรับทุกคน

เป้าหมายที่ 9: สร้างโครงสร้างพื้นฐานที่มีความทนทาน ส่งเสริมการพัฒนาอุตสาหกรรมที่ครอบคลุมและยั่งยืน และส่งเสริมนวัตกรรม

เป้าหมายที่ 10: ลดความไม่เสมอภาคภายในประเทศและระหว่างประเทศ

เป้าหมายที่ 11: ทำให้เมืองและการตั้งถิ่นฐานของมนุษย์มีความครอบคลุม ปลอดภัย มีภูมิต้านทานและยั่งยืน

เป้าหมายที่ 12: สร้างหลักประกันให้มีรูปแบบการผลิตและการบริโภคที่ยั่งยืน

เป้าหมายที่ 13: เร่งต่อสู้กับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและผลกระทบที่เกิดขึ้น

เป้าหมายที่ 14: อนุรักษ์และใช้ประโยชน์จากมหาสมุทร ทะเล และทรัพยากรทางทะเลอย่างยั่งยืนเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

เป้าหมายที่ 15: ปกป้อง ฟื้นฟู และสนับสนุนการใช้ระบบนิเวศบนบกอย่างยั่งยืน จัดการป่าไม้อย่างยั่งยืน ต่อสู้การกลายสภาพเป็นทะเลทราย หยุดการเสื่อมโทรมของที่ดินและฟื้นสภาพกลับมาใหม่ และหยุดการสูญเสียความหลากหลายทางชีวภาพ

เป้าหมายที่ 16: ส่งเสริมสังคมที่สงบสุขและครอบคลุมเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน ให้ทุกคนเข้าถึงความยุติธรรมและสร้างสถาบันที่มีประสิทธิผล รับผิดชอบ และครอบคลุมในทุกระดับ

เป้าหมายที่ 17: เสริมความเข้มแข็งให้แก่กลไกการดำเนินงานและฟื้นฟูสภาพหุ้นส่วนความร่วมมือระดับโลกสำหรับการพัฒนาที่ยั่งยืน

3.2 ขอบเขตการศึกษา แต่ละเป้าหมาย (goal) มีขอบเขตการศึกษา ดังนี้

3.2.1. การกำหนดนิยาม ความหมาย คำจำกัดความของเป้าประสงค์และตัวชี้วัดความสำเร็จ

3.2.2. ความสอดคล้องระหว่างเป้าประสงค์และตัวชี้วัดดังกล่าวกับบริบทของประเทศไทย และเสนอเป้าประสงค์ ตัวชี้วัดที่เหมาะสมกับบริบทของประเทศไทยโดยสังเขป (เนื่องจากจะมีการพัฒนาตัวชี้วัดที่เหมาะสมกับบริบทประเทศไทยต่อไปในอนาคต)

3.2.3. สำรวจสถานะปัจจุบันของเป้าประสงค์ ตัวชี้วัด รวมถึงช่องว่างระหว่างสถานะปัจจุบันกับเป้าประสงค์ ตัวชี้วัด สัดส่วนผู้คน/พื้นที่ที่ได้รับผลกระทบ ระดับความรุนแรงของปัญหาที่เกี่ยวข้องกับเป้าประสงค์ และตัวชี้วัด

3.2.4. สำรวจสถานะปัจจุบันของเป้าประสงค์ในด้านการดำเนินงานในปัจจุบัน หมายรวมถึงกิจกรรม โครงการ แผนงาน นโยบาย กฎหมาย ฯลฯ ที่ภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม ชุมชน และองค์กรระหว่างประเทศ ได้ดำเนินการอยู่ในประเทศไทย

3.2.5. ประเมินความพร้อมในการบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน โดยความพร้อม หมายรวมถึงความพร้อมด้านองค์ความรู้ ด้านข้อมูลทางสถิติ ด้านกฎหมายและการบังคับใช้ด้านประสิทธิภาพบริหารจัดการของภาคส่วนต่างๆ ด้านทรัพยากร งบประมาณ กำลังคนและศักยภาพบุคลากร ทั้งในภาครัฐและนอกภาครัฐ ด้านการมีส่วนร่วมและบูรณาการระหว่างภาคส่วนต่าง ๆ (ภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม ภาควิชาการ) ในการบรรลุเป้าหมาย

3.2.6. การจัดลำดับความสำคัญของเป้าประสงค์ต่างๆ ในเป้าหมายนั้น โดยอาศัยผลการศึกษาข้างต้น

3.2.7. สำรวจมาตรการทางเลือกด้านเศรษฐกิจ สังคม และกฎหมาย (หรือเชิงสถาบัน) ทั้งจากในประเทศและต่างประเทศ โดยมุ่งเน้นมาตรการที่น่าจะเป็นจุดคานงัด (Tipping Point) หรือ วิธีการที่ดี (best practices) ที่จะทำให้สามารถบรรลุเป้าประสงค์นั้น ๆ ได้

4.แนวทางการวิจัย

เป็นการศึกษาวิจัยเบื้องต้น ระยะสั้น 5 เดือน เพื่อสร้างพื้นที่ (platform) สำหรับการทำงานเชิงลึกต่อไป ทั้งนี้มุ่งหวังให้เป็นโครงการวิจัยเชิงนโยบาย ที่มุ่งเน้นการสำรวจองค์ความรู้ที่มีอยู่แล้วในวงวิชาการ รวมถึงประสบการณ์ทำงานที่มีอยู่ในภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เป็นกระบวนการวิจัยเชิงเอกสาร มีการสัมภาษณ์หรือประชุมกลุ่มร่วมกันระหว่างนักวิชาการ ตัวแทนหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้อง องค์กรประชาสังคม ภาคธุรกิจ ฯลฯ เพื่อค้นหาสถานะปัจจุบันของแต่ละเป้าหมาย การประเมินความพร้อม และมาตรการต่างๆ ในการบรรลุเป้าหมาย

ทั้งนี้ ข้อมูลพื้นฐานบางส่วนของแต่ละเป้าหมาย สามารถเข้าถึงได้จาก website สำนักงานคณะกรรมการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (http://www.nesdb.go.th/) หรือ website โครงการประสานงานการวิจัยเพื่อสนับสนุนการพัฒนาที่ยั่งยืน (https://sdgmove.com/)

5. กลุ่มเป้าหมายของการวิจัย

กลุ่มเป้าหมายของงานวิจัย ได้แก่กลุ่มต่าง ๆ ที่ดำเนิน อาทิเช่น

(1) หน่วยงานภาครัฐ

(2) หน่วยงานภาคธุรกิจ สภาอุตสาหกรรม สภาหอการค้า องค์กรวิชาชีพ เป็นต้น

(3) หน่วยงานภาคประชาสังคม ชุมชน มูลนิธิ สมาคม และองค์กรพัฒนาเอกชนต่าง ๆ

(4) หน่วยงานองค์กรระหว่างประเทศ

(5) กลุ่มเป้าหมาย หรือกลุ่มผู้ประสบปัญหา ในบริบทเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนที่ถูกเลือก ฯลฯ

6. ประโยชน์ที่จะได้รับจากงานวิจัย

6.1. ได้ข้อเสนอเรื่องเป้าประสงค์และตัวชี้วัดพอสังเขปที่สอดคล้องกับบริบทสังคมไทย

6.2. องค์ความรู้ที่ได้เกี่ยวกับสถานะปัจจุบันและทางเลือกมาตรการในการบรรลุของเป้าหมายการ

พัฒนาที่ยั่งยืนของประเทศไทย จะถูกนำไปใช้ต่อในกระบวนการบูรณาการเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนทั้ง 17 ข้อ เพื่อให้เห็นภาพรวมของสถานการณ์การพัฒนาที่ยั่งยืนในประเทศไทย

6.3. ทำให้ทราบทางเลือกมาตรการหรือแนวทางในการบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน ซึ่งจะถูกนำไปใช้ต่อในกระบวนการวางแผนเชิงยุทธศาสตร์และพัฒนาตัวชี้วัดความสำเร็จโดยละเอียดต่อไป

7. ระยะเวลาการศึกษาวิจัย 5 เดือน (ตั้งแต่มกราคม 2560 - พฤษภาคม 2560)

8. งบประมาณ ประมาณ 300,000 บาท/โครงการ

9. การเสนอโครงการ

ผู้สนใจเสนอโครงการสามารถเลือก กรอบการวิจัย ตามข้อ 3. โดยเลือกศึกษา 1 เป้าหมายเท่านั้น โปรดส่งเป็นเอกสาร ข้อเสนอโครงการ (proposal) โดยมีรายละเอียดต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

9.1. ชื่อโครงการ/หัวข้อ
9.2. ชื่อหัวหน้าโครงการและทีมวิจัย
9.3. สถานที่ติดต่อทางจดหมาย (โทรศัพท์ โทรสาร และ E-Mail/ถ้ามี)
9.4. ความสำคัญของปัญหาการวิจัย (ความสำคัญของ SDG เป้าหมายที่เลือก)
9.5. วัตถุประสงค์ของการวิจัย
9.6. ทบทวนวรรณกรรม (ประกอบด้วยแนวคิด/ทฤษฎี งานวิจัย เอกสารและข้อมูลเชิงประจักษ์ที่เกี่ยวข้อง)
9.7. กรอบในการวิเคราะห์ (แนวทางในการกำหนดนิยาม การวิเคราะห์ความสอดคล้องกับบริบทไทย การวิเคราะห์ช่องว่าง การวิเคราะห์ความพร้อม เป็นต้น)
9.8. ระเบียบวิธีวิจัยและแหล่งข้อมูล
9.9. ผลที่คาดว่าจะได้รับ
9.10. ประวัติคณะผู้วิจัย: การศึกษา การทำงาน ประสบการณ์ในการวิจัย ผลงานทางวิชาการ

Download แบบฟอร์มได้ที่ http://www.trf.or.th/ (รับสมัครทุนวิจัย) และ website โครงการประสานงานการวิจัยเพื่อสนับสนุนการพัฒนาที่ยั่งยืน https://sdgmove.com/

10. กำหนดการ

10.1 การส่งข้อเสนอโครงการ

ผู้สนใจสามารถส่ง เอกสารข้อเสนอโครงการ (proposal) ตามกรอบโจทย์วิจัยข้างต้น ได้ตั้งแต่บัดนี้ถึง 30 พฤศจิกายน 2559 โดยส่งมายัง

ศูนย์บริการวิชาการเศรษฐศาสตร์ (ERTC)
คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
เลขที่ 2 ถนนพระจันทร์ แขวงพระบรมมหาราชวัง เขตพระนคร กทม. 10200
และ
อีเมล์: sdgmove.th@gmail.com

10.2 การประกาศผล ประมาณ 25 ธันวาคม 2559

บถามรายละเอียดเพิ่มเติมได้ที่

โครงการประสานงานการวิจัยเพื่อสนับสนุนการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs)
อีเมล์: sdgmove.th@gmail.com
Website: https://sdgmove.com

ประกาศ ณ วันที่ 31 ตุลาคม 2559

(ศ.นพ.สุทธิพันธ์ จิตพิมลมาศ)
ผู้อำนวยการสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย

- ประกาศผลการพิจารณาคัดเลือกข้อเสนอโครงการผล

ประกาศรายชื่อโครงการวิจัยที่ผ่านการพิจารณาคัดเลือก

โครงการสำรวจสถานะของเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนในบริบทประเทศไทย

และทางเลือกมาตรการทางเศรษฐศาสตร์ สังคม และกฎหมาย

เป้าหมาย (Goal)	ข้อเสนอโครงการฯ	ผู้เสนอโครงการ	สังกัด
1.ขจัดความยากจน	การสำรวจสถานะของเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนในบริบทประเทศไทย และทางเลือกมาตรการทางเศรษฐกิจ สังคม และกฎหมาย :เป้าหมายที่ 1 ขจัดความยากจน	นางสมพร โกมารทัต	มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์
2.ยุติความหิวโหย บรรลุความมั่นคงทางอาหารและยกระดับโภชนาการสำหรับทุกคนในทุกวัย	การสำรวจสถานการณ์การพัฒนาที่ยั่งยืนด้านความมั่นคงทางอาหาร และยุติความหิวโหยในประเทศไทย	นายเสถียร ฉันทะ	มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย
4.สร้างหลักประกันว่าทุกคนมีการศึกษาที่มีคุณภาพอย่างครอบคลุมและเท่าเทียม และสนับสนุนโอกาสในการเรียนรู้ตลอดชีวิต	การวิเคราะห์สถานะของเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนด้านการศึกษาในบริบทประเทศไทยตามยุทธศาสตร์ประเทศไทย 4.0	นายชาญศักดิ์ ศรีสวัสดิ์สกุล	มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี
5.บรรลุความเท่าเทียมระหว่างเพศและเสริมสร้างความเข้มแข็งให้แก่สตรีและเด็กหญิง	การสำรวจสถานะของเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนในบริบทประเทศไทย และทางเลือกมาตรการทางเศรษฐกิจ สังคมและกฎหมาย: เป้าหมายที่ 5 บรรลุความเท่าเทียมระหว่างเพศ และเสริมสร้างความเข้มแข็งให้แก่สตรีและเด็กหญิง (Gender Equality)	นายกรกิต ชุ่มกรานต์	มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์
7.สร้างหลักประกันให้ทุกคนสามารถเข้าถึงพลังงานสมัยใหม่ที่ยั่งยืนในราคาที่ย่อมเยา	การสำรวจสถานะของเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนในบริบทประเทศไทย และทางเลือกมาตรการทางเศรษฐกิจ สังคม และกฎหมาย เป้าหมายที่ 7	ผศ.ดร.อำนาจ ผดุงศิลป์	มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์
8.ส่งเสริมการเติบโตทางเศรษฐกิจที่ต่อเนื่อง ครอบคลุม และยั่งยืน การจ้างงานเต็มที่ มีผลิตภาพ และการมีงานที่เหมาะสมสำหรับทุกคน	การศึกษาสถานะของเป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืนที่ 8:ส่งเสริมการเติบโตทางเศรษฐกิจที่ต่อเนื่อง ครอบคลุม และยั่งยืน การจ้างงานเต็มที่มีผลิตภาพ และการมีงานที่เหมาะสมสำหรับทุกคน ในบริบทประเทศไทย	ดร.ไพรัช พิบูลย์รุ่งโรจน์	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

เป้าหมาย (Goal)	ข้อเสนอโครงการฯ	ผู้เสนอโครงการ	สังกัด
9.สร้างโครงสร้างพื้นฐานที่มีความทนทาน ส่งเสริมการพัฒนาอุตสาหกรรมที่ครอบคลุมและยั่งยืน และส่งเสริมนวัตกรรม	การวิเคราะห์องค์ความรู้เพื่อเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs): เป้าหมายที่ 9 สร้างโครงสร้างพื้นฐานที่มีความทนทาน ส่งเสริมการพัฒนาอุตสาหกรรมที่ครอบคลุมและยั่งยืน และส่งเสริมนวัตกรรม	นางดวงจันทร์ วรคามิน	มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์
12.สร้างหลักประกันให้มีรูปแบบการผลิตและบริโภคที่ยั่งยืน	การสำรวจสถานะของเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน เป้าหมายที่ 12 “สร้างหลักประกันให้มีรูปแบบการผลิตและบริโภคที่ยั่งยืน”ในบริบทประเทศไทยและทางเลือกมาตรการทางเศรษฐศาสตร์ สังคม และกฎหมาย	นายสุพจน์ ชุณหโชติอนันต์	มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
13.เร่งต่อสู้กับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและผลกระทบที่เกิดขึ้น	การสำรวจสถานะของเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนในบริบทประเทศไทย และทางเลือกมาตรการทางเศรษฐศาสตร์ สังคม และกฎหมาย-เป้าหมายที่สิบสาม การดำเนินการอย่างเร่งด่วนเพื่อแก้ปัญหาโลกร้อน	นางกรรณิการ์ ธรรมพานิชวงศ์	สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย
14.อนุรักษ์และใช้ประโยชน์จากมหาสมุทร ทะเล และทรัพยากรทางทะเลอย่างยั่งยืน เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน	การสำรวจสถานะของเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนในบริบทประเทศไทย และทางเลือกมาตรการทางเศรษฐศาสตร์ สังคม และกฎหมาย เป้าหมายที่ 14 ชีวิตใต้น้ำ (Life Below Water)	นางสาวอำไพ หรคุณารักษ์	สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย
15.ปกป้อง ฟื้นฟู และสนับสนุนการใช้ระบบนิเวศบนบกอย่างยั่งยืน จัดการป่าไม้อย่างยั่งยืน ต่อสู้การกลายสภาพเป็นทะเลทราย หยุดการเสื่อมโทรมของที่ดินและฟื้นสภาพกลับมาใหม่ และหยุดการสูญเสียความหลากหลายทางชีวภาพ	การสำรวจสถานะของเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนในบริบทประเทศไทยและทางเลือกมาตรการทางเศรษฐศาสตร์ สังคม และกฎหมาย: เป้าหมายที่ 15 : ชีวิตบนแผ่นดิน (Life on Land)	รศ.ดร.นาฏสุดา ภูมิจำนงค์	มหาวิทยาลัยมหิดล
16.ส่งเสริมสังคมที่สงบสุขและครอบคลุมเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน ให้ทุกคนเข้าถึงความยุติธรรมและสร้างสถาบันที่มีประสิทธิผล รับผิดชอบ และครอบคลุมในทุกระดับ	การสำรวจสถานะของเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนในบริบทประเทศไทยและ ทางเลือกมาตรการทางเศรษฐศาสตร์ สังคม และกฎหมาย สาหรับเป้าหมายที่ 16 : การส่งเสริมสังคม ที่สงบสุขและครอบคลุมเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนให้ทุกคนเข้าถึงความยุติธรรมและสร้าง สถาบันที่มีประสิทธิผล รับผิดชอบและครอบคลุมในทุกระดับ	นายจิรวัฒน์ สุริยะโชติชยางกูล	สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย

หมายเหตุ :

1. โครงการที่ได้รับการสนับสนุนทุน ทางโครงการ (SDGs) จะประสานงานกับหัวหน้าโครงการเพื่อการปรับปรุงข้อเสนอ งบประมาณ และเชิญเข้าร่วมประชุมเพื่อทำความเข้าใจกระบวนการทำงานร่วมกันอีกครั้งในวันที่ 16 มกราคม 2560 ซึ่งสถานที่จะแจ้งให้ทราบในภายหลัง

2. โครงการที่ไม่ตรงกรอบหรือไม่ครอบคลุมขอบเขตตามวัตถุประสงค์ แต่มีศักยภาพในการพัฒนาโครงการเชิงประเด็นหรือเชิงพื้นที่ จะได้รับการติดต่ออีกครั้งภายในเดือนมกราคม 2560

ประกาศ ณ วันที่ 25 ธันวาคม 2559

ภาคผนวก ก-2

การประชุมนำเสนอร่างรายงานฉบับสมบูรณ์ “โครงการสำรวจสถานะของเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนในบริบทประเทศไทย และทางเลือกมาตรการทางเศรษฐศาสตร์ สังคม และกฎหมาย”
12 เป้าหมาย

- หลักการและเหตุผล กำหนดการ
- ข้อเสนอแนะ

การประชุมเสนอรายงานขั้นกลาง
“โครงการสำรวจสถานะของเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนในบริบทประเทศไทย และทางเลือกมาตรการทางเศรษฐศาสตร์ สังคม และกฎหมาย” 12 เป้าหมาย
วันจันทร์ที่ 1 พฤษภาคม 2560 เวลา 08.30 น. – 16.30 น.
ณ ห้องแมนดาริน ซี โรงแรมแมนดาริน กรุงเทพฯ

---

1. หลักการและเหตุผล

ด้วย สกว. ได้รับแต่งตั้งให้เป็นคณะอนุกรรมการขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) ภายใต้คณะกรรมการเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน (กพย.) ซึ่งมีนายกรัฐมนตรี เป็นประธาน เพื่อขับเคลื่อนงานตามเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนของสหประชาชาติให้เป็นรูปธรรม สกว. ได้สนับสนุนให้มีโครงการประสานงานการวิจัยเพื่อสนับสนุนการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGmove) จัดลำดับความสำคัญของการพัฒนาที่ยั่งยืน 30 เป้าประสงค์ (Targets) และสนับสนุนทุนวิจัยให้มีการศึกษาสถานะของเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนในบริบทประเทศไทยอย่างเป็นระบบภายใต้ “โครงการสำรวจสถานะของเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนในบริบทประเทศไทย และทางเลือกมาตรการทางเศรษฐศาสตร์ สังคม และกฎหมาย” โดยมีการประกาศโจทย์ในช่วงเดือนพฤศจิกายน และดำเนินการคัดเลือกในเดือนธันวาคม พ.ศ. 2559 จากการคัดเลือกทางโครงการ SDG Move ได้คณะนักวิจัยมาทั้งหมด 12 คณะ ทำการศึกษาสถานะของเป้าหมายที่ 1 2 4 5 7 8 9 12 13 14 15 และ 16 ซึ่งเริ่มดำเนินการวิจัยตั้งแต่เดือนมกราคม พ.ศ. 2560 เป็นต้นมา และมีกำหนดส่งร่างรายงานขั้นสุดท้ายในเดือนมิถุนายน พ.ศ. 2560 รวมระยะเวลาในการดำเนินการศึกษาวิจัย 5 เดือน

บัดนี้ โครงการสำรวจสถานะของเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนฯ ทั้ง 12 เป้าหมาย ได้ดำเนินการมาแล้วกว่า 3 เดือน และเพื่อให้การศึกษาสถานะของเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนทั้ง 12 โครงการมีความครอบคลุมสมบูรณ์ และถูกต้อง ทางโครงการจึงจัดให้มีเวทีการนำเสนอรายงานขั้นกลางขึ้น เพื่อให้เป็นเวทีที่คณะนักวิจัยได้นำเสนอผลการวิจัยขั้นกลางแก่ผู้ทรงคุณวุฒิจากภาคส่วนต่าง ๆ พร้อมทั้งรับฟังข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะ และข้อมูลอันเป็นประโยชน์ต่อการศึกษา เพื่อนำไปปรับใช้ในการพัฒนารายงานขั้นสุดท้ายให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

2. วัตถุประสงค์

2.1 เพื่อให้โครงการวิจัยทั้ง 12 เป้าหมาย ที่ได้รับทุน นำเสนอรายงานขั้นกลาง

2.2 เพื่อเป็นเวทีให้ผู้ทรงคุณวุฒิจากภาคส่วนต่าง ๆ ให้ข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะ และข้อมูลอันเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาโครงการวิจัยทั้ง 12 เป้าหมาย

3. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

3.1 นักวิจัย“โครงการสำรวจสถานะของเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนในบริบทประเทศไทย และทางเลือกมาตรการทางเศรษฐศาสตร์ สังคม และกฎหมาย” ทั้ง 12 เป้าหมาย ได้เผยแพร่ข้อมูลความก้าวหน้าผลงานวิจัย

3.2 นักวิจัย 12 คณะ ได้ข้อคิดเห็น และข้อมูลจากผู้ทรงคุณวุฒิจากภาคส่วนต่าง ๆ อันเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาโครงการวิจัยทั้ง 12 เป้าหมาย ให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

4. วิธีการประชุม

4.1 การเสนอผลงาน

4.2 ประชุมกลุ่มย่อย 3 กลุ่ม แบ่งเป็น

กลุ่มที่ 1) People ประกอบด้วยเป้าหมายที่ 1 2 4 และ 5

กลุ่มที่ 2) Planet ประกอบด้วยเป้าหมายที่ 12 13 14 และ 15

กลุ่มที่ 3) Prosperity+ Peace ประกอบด้วยเป้าหมายที่ 7 8 9 และ 16

5. สถานที่จัดประชุม

ณ ห้องแมนดาริน ซี โรงแรมแมนดาริน กรุงเทพฯ

ห้องแบ่งกลุ่ม 3 ห้อง ประกอบด้วย 1) ห้องประชุมแมนดาริน ซี 2) ห้องประชุมการะเกด และ 3) ห้องประชุมบุษบา

6. ระยะเวลาของการประชุม

วันจันทร์ที่ 1 พฤษภาคม 2560 เวลา 08.30 น.- 16.30 น. ณ โรงแรมแมนดาริน กรุงเทพฯ

7. ผู้เข้าร่วมประชุม

นักวิจัย ผู้แทนหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม และนักวิชาการที่เกี่ยวข้อง ประมาณ 150 คน

8. จัดโดย

สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.)

โครงการประสานงานการวิจัยเพื่อสนับสนุนการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs)

“โครงการสำรวจสถานะของเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนในบริบทประเทศไทย และทางเลือกมาตรการทางเศรษฐศาสตร์ สังคม และกฎหมาย”

เป้าหมาย (Goal)	ข้อเสนอโครงการฯ	สังกัด	ผู้เสนอโครงการ
1.ขจัดความยากจน	การสำรวจสถานะของเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนในบริบทประเทศไทย และทางเลือกมาตรการทางเศรษฐกิจ สังคม และกฎหมาย :เป้าหมายที่ 1 ขจัดความยากจน	มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์	**ผศ.ดร.สมพร โกมารทัต** นางสาวศิริพร สัจจานันท์ นายเสน่ห์ เดชะวงศ์
2.ยุติความหิวโหย บรรลุความมั่นคงทางอาหาร และยกระดับโภชนาการสำหรับทุกคนในทุกวัย	การสำรวจสถานการณ์การพัฒนาที่ยั่งยืนด้านความมั่นคงทางอาหาร และยุติความหิวโหยในประเทศไทย	มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย	**นายเสถียร ฉันทะ**
4.สร้างหลักประกันว่าทุกคนมีการศึกษาที่มีคุณภาพอย่างครอบคลุมและเท่าเทียม และสนับสนุนโอกาสในการเรียนรู้ตลอดชีวิต	การวิเคราะห์สถานะของเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนด้านการศึกษาในบริบทประเทศไทย ตามยุทธศาสตร์ประเทศไทย 4.0	มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี	**นายชาญศักดิ์ ศรีสวัสดิ์สกุล** นางสาววรัณศณางค์ บุณฑริก
5.บรรลุความเท่าเทียมระหว่างเพศ และเสริมสร้างความเข้มแข็งให้แก่สตรีและเด็กหญิง	การสำรวจสถานะของเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนในบริบทประเทศไทย และทางเลือกมาตรการทางเศรษฐกิจ สังคมและกฎหมาย: เป้าหมายที่ 5 บรรลุความเท่าเทียมระหว่างเพศ และเสริมสร้างความเข้มแข็งให้แก่สตรีและเด็กหญิง (Gender Equality)	มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์	**นายกรกิต ชุ่มกรานต์** นางสาวยุวรี โชคสวนทรัพย์ นางปรัทยุมน เลปนานนท์
7.สร้างหลักประกันให้ทุกคนสามารถเข้าถึงพลังงานสมัยใหม่ที่ยั่งยืนในราคาที่ย่อมเยา	การสำรวจสถานะของเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนในบริบทประเทศไทย และทางเลือกมาตรการทางเศรษฐกิจ สังคม และกฎหมาย เป้าหมายที่ 7	มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์	**ผศ.ดร.อำนาจ ผดุงศิลป์** รศ.ดร.เรณู สุขารมย์ นายณัฐพัชร์ อารีรัชกุลกานต์

เป้าหมาย (Goal)	ข้อเสนอโครงการฯ	สังกัด	ผู้เสนอโครงการ
8.ส่งเสริมการเติบโตทางเศรษฐกิจที่ต่อเนื่อง ครอบคลุม และยั่งยืน การจ้างงานเต็มที่ มีผลิตภาพ และการมีงานที่เหมาะสมสำหรับทุกคน	การศึกษาสถานะของเป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืนที่ 8:ส่งเสริมการเติบโตทางเศรษฐกิจที่ต่อเนื่อง ครอบคลุม และยั่งยืน การจ้างงานเต็มที่มีผลิตภาพ และการมีงานที่เหมาะสมสำหรับทุกคน ในบริบทประเทศไทย	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	**ดร.ไพรัช พิบูลย์รุ่งโรจน์** ดร.วรัทยา ชินกรรม
9.สร้างโครงสร้างพื้นฐานที่มีความทนทาน ส่งเสริมการพัฒนาอุตสาหกรรมที่ครอบคลุมและยั่งยืน และส่งเสริมนวัตกรรม	การวิเคราะห์องค์ความรู้เพื่อเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs): เป้าหมายที่ 9 สร้างโครงสร้างพื้นฐานที่มีความทนทาน ส่งเสริมการพัฒนาอุตสาหกรรมที่ครอบคลุมและยั่งยืน และส่งเสริมนวัตกรรม	มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์	**นางดวงจันทร์ วรคามิน** นางไพรินทร์ ชลไพศาล นายอนุวัฒน์ ชลไพศาล
12.สร้างหลักประกันให้มีรูปแบบการผลิตและบริโภคที่ยั่งยืน	การสำรวจสถานะของเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน เป้าหมายที่ 12 “สร้างหลักประกันให้มีรูปแบบการผลิตและบริโภคที่ยั่งยืน”ในบริบทประเทศไทยและทางเลือกมาตรการทางเศรษฐศาสตร์ สังคม และกฎหมาย	มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร	**นายสุพจน์ ชุณหโชติอนันต์** นาย นพนันท์ วรรณเทพสกุล นางสาวธิตา อ่อนอินทร
13.เร่งต่อสู้กับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและผลกระทบที่เกิดขึ้น	การสำรวจสถานะของเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนในบริบทประเทศไทย และทางเลือกมาตรการทางเศรษฐศาสตร์ สังคม และกฎหมาย-เป้าหมายที่สิบสาม การดำเนินการอย่างเร่งด่วนเพื่อแก้ปัญหาโลกร้อน	สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย	**ดร.กรรณิการ์ ธรรมพานิชวงศ์** นางสาวปริญญารัตน์ เลี้ยงเจริญ
14.อนุรักษ์และใช้ประโยชน์จากมหาสมุทร ทะเล และทรัพยากรทางทะเลอย่างยั่งยืน เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน	การสำรวจสถานะของเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนในบริบทประเทศไทย และทางเลือกมาตรการทางเศรษฐศาสตร์ สังคม และกฎหมาย เป้าหมายที่ 14 ชีวิตใต้น้ำ (Life Below Water)	สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย	**ดร.อำไพ หรคุณารักษ์** นางสาวกาญจนา ย่าเสน

เป้าหมาย (Goal)	ข้อเสนอโครงการฯ	สังกัด	ผู้เสนอโครงการ
15.ปกป้อง ฟื้นฟู และสนับสนุนการใช้ระบบนิเวศบนบกอย่างยั่งยืน จัดการป่าไม้อย่างยั่งยืน ต่อสู้การกลายสภาพเป็นทะเลทราย หยุดการเสื่อมโทรมของที่ดินและฟื้นสภาพกลับมาใหม่ และหยุดการสูญเสียความหลากหลายทางชีวภาพ	การสำรวจสถานะของเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนในบริบทประเทศไทยและทางเลือกมาตรการทางเศรษฐศาสตร์ สังคม และกฎหมาย: เป้าหมายที่ 15 : ชีวิตบนแผ่นดิน (Life on Land)	มหาวิทยาลัยมหิดล	**รศ.ดร.นาฏสุดา ภูมิจำนงค์** ดร.อุทัย เจริญวงศ์
16.ส่งเสริมสังคมที่สงบสุขและครอบคลุมเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน ให้ทุกคนเข้าถึงความยุติธรรมและสร้างสถาบันที่มีประสิทธิผล รับผิดชอบ และครอบคลุมในทุกระดับ	การสำรวจสถานะของเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนในบริบทประเทศไทยและ ทางเลือกมาตรการทางเศรษฐศาสตร์ สังคม และ กฎหมาย สาหรับเป้าหมายที่ 16 : การส่งเสริมสังคม ที่สงบสุขและครอบคลุมเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนให้ทุกคนเข้าถึงความยุติธรรมและสร้าง สถาบันที่มีประสิทธิผล รับผิดชอบและครอบคลุมในทุกระดับ	สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย	**นายจิรวัฒน์ สุริยะโชติชยางกูล** ดร.นณริฏ พิศลยบุตร

(ร่าง) กำหนดการ

การประชุมเสนอรายงานขั้นกลาง

“โครงการสำรวจสถานะของเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนในบริบทประเทศไทย และทางเลือกมาตรการทางเศรษฐศาสตร์ สังคม และกฎหมาย” 12 เป้าหมาย

วันจันทร์ที่ 1 พฤษภาคม 2560

ณ ห้องประชุมแมนดาริน ซี โรงแรมแมนดาริน กรุงเทพฯ

เวลา 08.30 น. – 16.30 น.

08.30 – 09.00 น.	ลงทะเบียน
09.00 – 09.30 น.	กล่าวต้อนรับ แนะนำความเป็นมาของโครงการและกิจกรรม โดย รศ.ดร.ปัทมาวดี โพชนุกูล รองผู้อำนวยการสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย ด้านการวิจัยเชิงยุทธศาสตร์
09.31 – 10.00 น.	ภาพรวมการดำเนินงานโครงการประสานงานการวิจัยเพื่อสนับสนุนการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) โดย อ.ชล บุนนาค หัวหน้าโครงการประสานงานการวิจัยเพื่อสนับสนุนการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs)
10.01 – 10.20 น.	อาหารว่างและเครื่องดื่ม
10.20 – 12.00 น.	แบ่งกลุ่มย่อยสัมมนางานวิจัยตามสาขา 3 กลุ่ม ช่วงที่ 1 (เช้า) (People, Planet, Prosperity+ Peace)
12.01 – 13.00 น.	รับประทานอาหารกลางวัน
13.01 – 14.30 น.	แบ่งกลุ่มย่อยสัมมนางานวิจัยตามสาขา 3 กลุ่ม ช่วงที่ 2 (บ่าย) (People, Planet, Prosperity+ Peace)
14.31 – 14.45 น.	อาหารว่างและเครื่องดื่ม
16.30 น.	ปิดการประชุม

<u>หมายเหตุ:</u> กำหนดการอาจมีการปรับเปลี่ยนตามความเหมาะสม

แผนที่สถานที่จัดงานประชุม

โรงแรม แมนดาริน

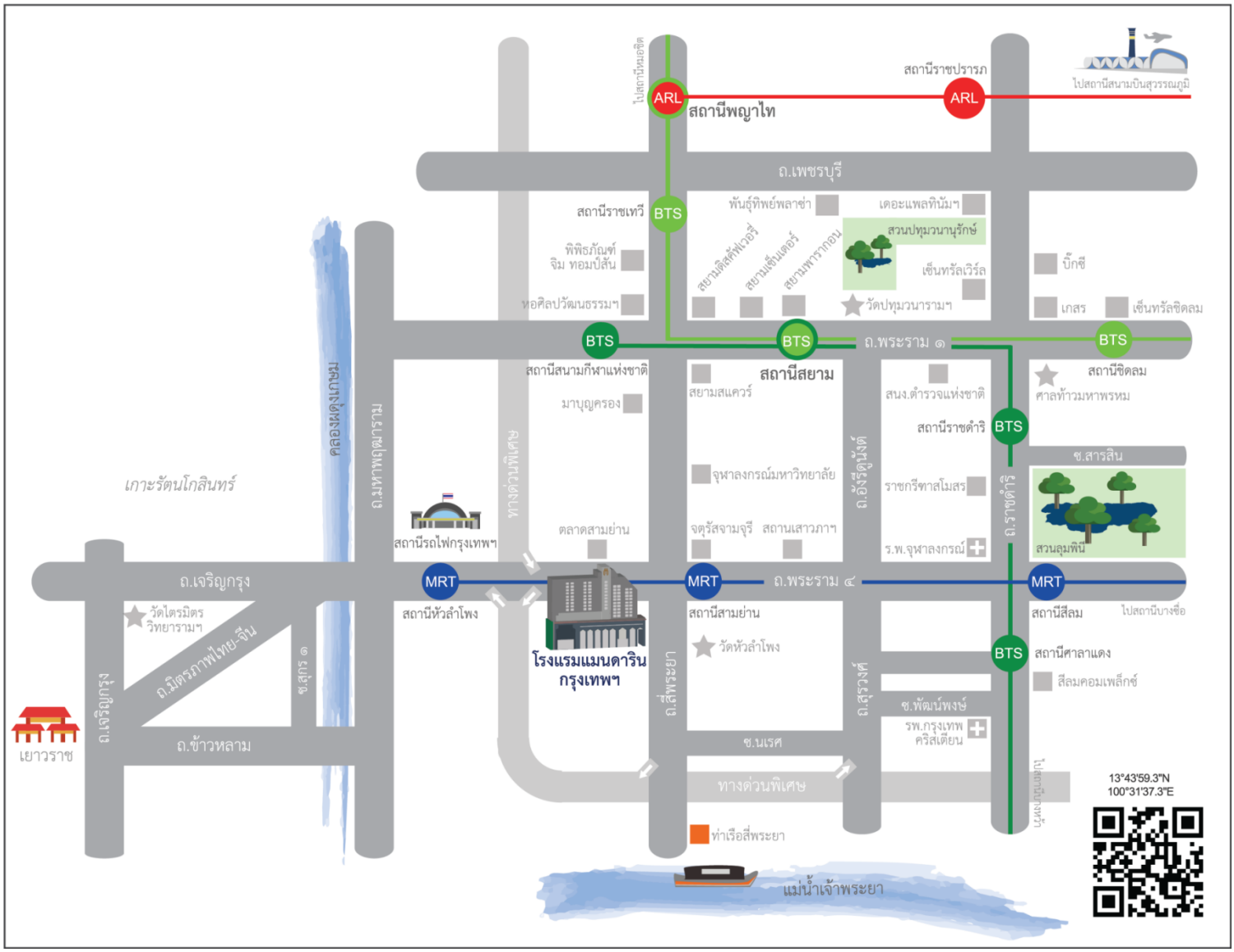

การประชุมเสนอรายงานขั้นกลาง “โครงการสำรวจสถานะของเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนในบริบทประเทศไทย และทางเลือกมาตรการทางเศรษฐศาสตร์ สังคม และกฎหมาย” 12 เป้าหมาย

วันจันทร์ที่ 1 พฤษภาคม 2560

ณ ห้องประชุมแมนดาริน ซี โรงแรมแมนดาริน กรุงเทพฯ

ลำดับการนำเสนอ “โครงการสำรวจสถานะของเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนในบริบทประเทศไทย และทางเลือกมาตรการทางเศรษฐศาสตร์ สังคม และกฎหมาย” 12 เป้าหมาย

วันจันทร์ที่ 1 พฤษภาคม 2560 เวลา 08.30 – 16.30 น. ณ ห้องประชุมแมนดาริน โรงแรมแมนดาริน กรุงเทพฯ

เวลา	ห้องแมนดาริน บี กลุ่ม People เป้าหมายที่ 1 2 4 และ 5	ห้องแมนดาริน ซี กลุ่ม Planet เป้าหมายที่ 12 13 14 และ 15	ห้องบุษบา กลุ่ม Prosperity+Peace เป้าหมายที่ 16 7 8 และ 9
10.20 - 12.00 น.	**เป้าหมายที่ 1** ขจัดความยากจน โดย ผศ.ดร.สมพร โกมารทัต รศ.ศิริพร สัจจานันท์ ดร.เสน่ห์ เดชะวงศ์	**เป้าหมายที่ 12** สร้างหลักประกันให้มีรูปแบบการผลิตและบริโภคที่ยั่งยืน โดย นายสุพจน์ ชุณหโชติอนันต์ ผศ.นพนันท์ วรรณเทพสกุล นางสาวธิตา อ่อนอินทร์	**เป้าหมายที่ 16** ส่งเสริมสังคมที่สงบสุขและครอบคลุมเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน ให้ทุกคนเข้าถึงความยุติธรรมและสร้างสถาบันที่มีประสิทธิผล รับผิดชอบ และครอบคลุมในทุกระดับ โดย นายจิรวัฒน์ สุริยะโชติชยางกูล
13.01 – 14.00 น.	**เป้าหมายที่ 2** ยุติความหิวโหย บรรลุความมั่นคงทางอาหารและยกระดับโภชนาการสำหรับทุกคนในทุกวัย โดย ดร.เสถียร ฉันทะ นางสาวอรุณี อินเทพ	**เป้าหมายที่ 13** เร่งต่อสู้กับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและผลกระทบที่เกิดขึ้น โดย ดร.กรรณิการ์ ธรรมพานิชวงศ์ นางสาวปริญญารัตน์ เลี้ยงเจริญ	**เป้าหมายที่ 7** สร้างหลักประกันให้ทุกคนสามารถเข้าถึงพลังงานสมัยใหม่ที่ยั่งยืนในราคาที่ย่อมเยา โดย ผศ.ดร.อำนาจ ผดุงศิลป์ รศ.ดร.เรณู สุขารมย์ ดร.ณัฐพัชร์ อารีรัชกุลกานต์
14.01 – 15.00 น.	**เป้าหมายที่ 4** สร้างหลักประกันว่าทุกคนมีการศึกษาที่มีคุณภาพอย่างครอบคลุมและเท่าเทียม และสนับสนุนโอกาสในการเรียนรู้ตลอดชีวิต โดย ดร.ชาญศักดิ์ ศรีสวัสดิ์สกุล ดร.วรัณศณางค์ บุณฑริก	**เป้าหมายที่ 14** อนุรักษ์และใช้ประโยชน์จากมหาสมุทร ทะเล และทรัพยากรทางทะเลอย่างยั่งยืน เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน โดย ดร.อำไพ หรคุณารักษ์ นางสาวกาญจนา ย่าเสน	**เป้าหมายที่ 8** ส่งเสริมการเติบโตทางเศรษฐกิจที่ต่อเนื่องครอบคลุม และยั่งยืน การจ้างงานเต็มที่ มีผลิตภาพ และการมีงานที่เหมาะสมสำหรับทุกคน โดย ดร.ไพรัช พิบูลย์รุ่งโรจน์ ดร.วรัทยา ชินกรรม
15.01 – 16.00 น.	**เป้าหมายที่ 5** บรรลุความเท่าเทียมระหว่างเพศ และเสริมสร้างความเข้มแข็งให้แก่สตรีและเด็กหญิง โดย ดร.กรกิต ชุ่มกรานต์ นางสาวยุวรี โชคสวนทรัพย์ นางปรัทยุมน เลปนานนท์	**เป้าหมายที่ 15** ปกป้อง ฟื้นฟู และสนับสนุนการใช้ระบบนิเวศบนบกอย่างยั่งยืน จัดการป่าไม้อย่างยั่งยืน ต่อสู้การกลายสภาพเป็นทะเลทราย หยุดการเสื่อมโทรมของที่ดินและฟื้นสภาพกลับมาใหม่ และหยุดการสูญเสียความหลากหลายทางชีวภาพ โดย รศ.ดร.นาฏสุดา ภูมิจำนง ดร.อุทัย เจริญวงศ์	**เป้าหมายที่ 9** สร้างโครงสร้างพื้นฐานที่มีความทนทาน ส่งเสริมการพัฒนาอุตสาหกรรมที่ครอบคลุมและยั่งยืน และส่งเสริมนวัตกรรม โดย นางดวงจันทร์ วรคามิน ผศ.ไพรินทร์ ชลไพศาล ผศ.ดร.อนุวัฒน์ ชลไพศาล

ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่อ
โครงการสำรวจสถานะของเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนในบริบทประเทศไทย
และทางเลือกมาตรการทางเศรษฐศาสตร์ สังคมและกฎหมาย - เป้าหมายที่ 1

โดย ผศ.ดร.สมพร โกมารทัต รศ.ศิริพร สัจจานันท์ และ ดร.เสน่ห์ เดชะวงศ์

ข้อเสนอแนะ/คำถาม

1. ขอบเขตของการวิจัยมีการศึกษาเป้าประสงค์และตัวชี้วัดในระดับสากลอยู่ เราควรพิจารณาถึงขอบข่ายหรือนิยามของตัวชี้วัดแต่ละตัวแล้วควรคำนึงถึงบริบทของประเทศด้วยเพื่อที่จะได้กำหนดว่าตัวชี้วัดของไทยควรอยู่ในระดับไหน พยายามปรับตัวชี้วัดให้เข้ากับประเทศไทยเอง รวมถึงดูbackground ของตัวชี้วัดแต่ละตัวว่ามันสะท้อนอะไรได้บ้าง
2. ตัวชี้วัดที่เป็นเส้นความยากจนสากลตอนนี้สหประชาชาติได้ปรับแล้วเป็น1.9ดอลลาร์สหรัฐต่อวัน
3. ตัวชี้วัดบางเป้าประสงค์มีหลายตัว สุดท้ายเวลาที่เราจะวิเคราะห์เราควรจะทำเป็นcomposite indexด้วย
4. ข้อเสนอแนะจากการศึกษาต้องเขียนประเด็นที่มีความฉีกกรอบเนื่องจากปัจจุบันนี้ยุทธศาสตร์ นโยบาย โครงการต่างๆที่รัฐทำมีอยู่แล้วแต่มันกลวงไม่มีคุณภาพ ดังนั้นอาจจะต้องเขียนข้อเสนอแนะใหม่ๆที่สามารถทำได้จริง
5. การวิเคราะห์ที่จำแนกเพศอาจต้องเชื่อมโยงนโยบายต่างๆที่ขจัดความยากจนได้ด้วย หรือมีชุดข้อมูลบางข้อมูลที่อาจพัฒนาควบคู่กันไปได้ ดังนั้นควรทำให้เกิดการบูรณการต่างๆกับเป้าประสงค์หรือเป้าหมายอื่นๆเพื่อให้เห็นภาพรวมมากขึ้น
6. ควรร่วมมือกับหน่วยงานราชการ เนื่องจากข้อมูลบางข้อมูลมีหน่วยงานรัฐที่เก็บไว้อยู่แล้วสามารถไปสอบถามได้ อีกทั้งควรเก็บข้อมูลของภาคประชาสังคมและภาคเอกชนเพิ่มเติมมากขึ้น เนื่องจากภาครัฐยังไม่ค่อยมีข้อมูลเท่าไหร่
7. อาจทำผังตัวชี้วัดระดับต่างๆ ตั้งแต่สาเหตุไปยังผลกระทบ ไม่ใช่ศึกษาแค่ตัวชี้วัดระดับผลกระทบเฉยๆ อาจต้องวิเคราะห์ประเมินสถานการณ์ วิเคราะห์ช่องว่างของข้อมูล วางแผนเพื่อให้เกิดการกระทำจริง
8. ควรมองให้รอบด้าน ไม่ควรใช้ข้อมูลสถิติเพียงอย่างเดียว อาจต้องศึกษาถึงงานวิจัยที่เป็นกรณีศึกษาของภาคประชาสังคมด้วย

ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่อ
โครงการสำรวจสถานะของเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนในบริบทประเทศไทย
และทางเลือกมาตรการทางเศรษฐศาสตร์ สังคมและกฎหมาย - เป้าหมายที่ 2

คำถามและข้อเสนอแนะ

ผู้แทนจากสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ได้นำเสนอข้อแลกเปลี่ยนและข้อคิดเห็น ในเรื่องของการวิจัยในเป้าหมายที่ 2 เสมือนเป็น step แรกที่มีการเก็บข้อมูลไว้ตั้งแต่ปีที่แล้วเลยว่ามีตัวชี้วัดอย่างไร ทว่าสิ่งที่ราชการได้ทำนั้นได้มีการรวมเอาคณะอนุกรรมการที่เกี่ยวข้อง 3 คณะไว้ด้วยกันที่จะตอบโจทย์ในตัวชี้วัดแต่ละตัว ซึ่งในฐานะที่กระทรวงเกษตรฯนั้นเป็นหน่วยที่รับผิดชอบหลักในเป้าหมายนี้ ซึ่งได้มาลองพิจารณาดูแล้วว่ามีตัวชี้วัดอะไรบ้างที่จะตอบสนองต่อเป้าประสงค์และเป้าหมายนี้ได้ และได้มีการทำงานวิชาการที่จัดเก็บล่วงไปจนถึงแผนงานโครงการในแต่ละเป้าหมายและเป้าประสงค์นี้ว่าจะมีอะไรบ้าง หากแต่ข้อมูลยังไม่เสร็จสมบูรณ์ 100% แต่ได้ทำการศึกษามากกว่าตัวเป้าประสงค์ที่ศึกษาแน่นอน และทางสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรนั้นอยากจะให้ทางนักวิจัยลองกลับไปศึกษาดูว่า ณ ตอนนี้สถานะของประเทศไทยมีข้อมูลอะไรแล้วบ้างในแต่ละตัวชี้วัด และตอนนี้ทางนักวิจัยต้องการข้อมูลอะไรหรือทางเรายังไม่มีข้อมูลอะไรบ้างที่จะสามารถนำกลับมาทบทวนในสิ่งที่ทางสำนักงานมีอยู่แล้ว ซึ่งตอนนี้ทางนักวิจัยยังไม่มีให้เห็นเป็นรูปธรรมเลย ทั้งนี้เพื่อจะได้เกิดการปรับความเข้าใจกันระหว่างข้อมูลที่มีอยู่ทางราชการผนวกกันกับข้อมูลที่ทางนักวิชาการจะนำมาสนับสนุน ส่วนตอนนี้นั้นเหมือนกับว่ามาทวนถึงสิ่งที่ทำกันไปหมดแล้วเสียมากกว่า เลยอยากจะเห็นในส่วนที่ทางภาควิชาการและภาคเอกชนอยากให้เพิ่มเติมนั้นคืออะไรเพื่อจะจับมือกันให้ไปถึงเป้าหมายที่แน่นอน

ผู้แทนจากมูลนิธิผู้หญิง

จะขอชื่นชมและแสดงความคิดเห็นว่าในส่วนของตัวเป้าประสงค์ (Targets) คือมีการเขียนบรรยายอย่างละเอียดได้ดี คือการกล่าวถึง “คนพื้นเมือง” ซึ่งหากลองกลับไปอ่านตัวรับรองของ SDG เองนั้นจะมีกล่าวไว้ด้วยเหมือนกันในย่อหน้าที่ 79 ซึ่งสำหรับผู้วิจัย ถ้ามีการศึกษาครอบคลุมทุกกลุ่มเป้าหมายในการวิจัยแล้วนั้นจะช่วยให้การเก็บข้อมูลตั้งแต่ต้นในงานวิจัยนั้นเป็นไปอย่างครอบคลุมและตอนโจทย์ในเป้าหมายหลักของ SDG ที่กล่าวไว้ว่า “จะไม่ทิ้งใครไว้เบื้องหลัง” ด้วย รวมไปถึงในตัวเป้าประสงค์ที่ 4 ก็มีความน่าสนใจ เพราะว่าทางมูลนิธิผู้หญิงเอง แล้วก็เครือข่ายผู้หญิงนั้นก็ให้ความสำคัญอยู่ เลยคิดว่าอาจจะมีการแลกเปลี่ยนกันต่อไปในโอกาสหน้าด้วย

ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่อ
โครงการสำรวจสถานะของเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนในบริบทประเทศไทย
และทางเลือกมาตรการทางเศรษฐศาสตร์ สังคมและกฎหมาย - เป้าหมายที่ 4

โดย ดร.ชาญศักดิ์ ศรีสวัสดิ์สกุล, ดร.วรัณศณางค์ บุณฑริก และรศ.ดร.บวร ปภัสราทร

ข้อเสนอแนะ/คำถาม

1. เราควรผลักดันพัฒนาคุณภาพศูนย์เด็กเล็กซึ่งอยู่ภายใต้กระทรวงมหาดไทย เนื่องจากเด็กเล็กเป็นการกำลังสำคัญของชาติและเป็นการพัฒนาที่ยั่งยืนอย่างแท้จริง
2. ตัวชี้วัดแต่ละตัวควรคำนึงถึงบริบทของประเทศไทยเองด้วย ถ้าใช้เกณฑ์ตามหลักสากลอาจค่อนข้างน่าเป็นห่วง หรืออาจมีตัวชี้วัดเพิ่มเติมสำหรับประเทศไทยเอง รวมถึงไม่ควรจะดูแค่ผลผลิตเท่านั้น แต่ควรดูข้อมูลเชิงคุณภาพด้วย อาจต้องแตกประเด็นค้นหาข้อมูลต่อยอดไปอีกว่าอะไรคือสาเหตุ อะไรคือปัญหาแล้วจะนำไปสู่การแก้ปัญหาอย่างไร
3. ตัวชี้วัดสากลจะวัดแค่เด็กที่อยู่ในระบบการศึกษาและละเลยเด็กที่เรียนนอกระบบการศึกษา เช่น เด็กที่เรียนอินเตอร์ เรียนออนไลน์ หรือhome school ซึ่งในส่วนนี้อาจต้องพิจารณาเข้าไปด้วย
4. นิยามของเป้าประสงค์และตัวชี้วัดแต่ละตัวควรมีขอบเขตที่ชัดเจน
5. ตัวชี้วัดของเป้าประสงค์แรก อาจสามารถดูผลการสอบNTเป็นตัวชี้วัดได้
6. ตัวชี้วัดตัวไหนที่ไม่มีอาจใช้เป็นตัวชี้วัดแทนได้โดยปรับให้เหมาะสมกับประเทศไทย

ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่อ
โครงการสำรวจสถานะของเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนในบริบทประเทศไทย
และทางเลือกมาตรการทางเศรษฐศาสตร์ สังคมและกฎหมาย - เป้าหมายที่ 5

คำถามและข้อเสนอแนะ

1. **จากกรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว (สค.)** มีประเด็นที่ชื่นชมคณะนักวิจัยอยู่ 1 ประเด็นคือเรื่องของการตระหนักถึงประเด็นสำคัญด้านความไม่เท่าเทียมของกลุ่มความหลากหลายทางเพศ หรือกลุ่ม LGBT (ซึ่งเป็นประเด็นถกเถียงกันอย่างมากในวงการของสหประชาชาติ (UN)) และถือเป็นกลุ่มเป้าหมายหนึ่งที่รัฐบาลต้องเร่งดำเนินการ อีกทั้งยังเป็นกลุ่มที่มีความสอดคล้องกันกับหลักการเรื่อง “การไม่ทิ้งใครไว้เบื้องหลัง” ของ SDG อีกด้วย ซึ่งในส่วนของกรณีนี้ ประเทศไทยเองก็ได้มีการส่งเสริมให้มีการร่าง พ.ร.บ. ความเท่าเทียมทางเพศขึ้น

และแม้ว่าทางคณะวิจัยจะมีการดูงานหรือการถอดบทเรียนที่เกี่ยวข้องกับด้านประเด็นต่างๆ ในเรื่องของความเสมอภาค ความรุนแรงระหว่างประเทศตามตัวชี้วัดของต่างประเทศอย่างหลากหลาย แต่ทว่ายังไม่มีความสอดคล้องและความเชื่อมโยงที่จะนำเอาข้อมูลการดำเนินงานที่ได้จากการถอดบทเรียนทั้งจากเพื่อนบ้านหรือระดับสากลมาประยุกต์ใช้ในบริบทของประเทศไทย หรือสามารถมีส่วนช่วยในการตั้งคำถามใหม่ๆ การหาวิธีการดำเนินงานหรือหาแนวทางการแก้ไขปัญหาที่เหมาะสมอย่างไรบ้าง ยกตัวอย่างจากเรื่องการขลิบอวัยวะเพศที่ยังไม่มีการจัดเก็บข้อมูลในประเทศไทย เป็นต้น โดยการใช้หลักการในการเปรียบเทียบ (Comparative Approach) มาเป็นเครื่องมือในการนำเสนอนโยบายต่างๆ มากกว่าการใช้หลักการแบบ Historical Approach (ที่อาจไม่ตอบโจทย์ต่อการวิจัยของ สกว. เท่าไหร่นัก)

หากกล่าวถึงกระบวนการทำงานของ สค. นั้นจะค่อนข้างเน้นในเรื่องของสถานการณ์และตัวชี้วัดเป็นสำคัญ แต่หากยังขาดการทำวิจัยหรือการสืบค้นข้อมูลเชิงนโยบายก่อนการนำเสนอประเด็นหลักว่าควรจะกำหนดให้มีแนวนโยบายอย่างเป็นรูปธรรมอย่างไรบ้างในเรื่องความเสมอภาคระหว่างเพศ จึงอยากให้ทางทีมวิจัยเข้ามาร่วมประสานงานกัน เพราะฉะนั้นข้อเสนอแนะ คือ เนื่องจากประเด็นที่หลากหลายมาก เราอาจจะทำการหา Priority ของเป้า 5 ทั้งหมด จากการรีวิวสถานการณ์ข้อมูล สถานการณ์ความเป็นไป สถานการณ์ปัญหาอะไรคือตอบโจทย์ประเด็นประเทศไทยที่จะสามารถผลักดันได้อย่างรวดเร็วที่สุดโดยอาจจะแบ่งการดำเนินงานเป็นระยะๆ ทั้งนี้ เพื่อการให้ได้มาซึ่งแนวนโยบายที่เห็นได้ชัดเจนเป็นรูปธรรมและการนำไปสู่การแก้ไขเรื่องช่องว่างที่มีอยู่ในเรื่องของความไม่เสมอภาคระหว่างเพศในบริบทที่เหมาะสมของประเทศไทย

2. **จากข้อมูลภาคประชาสังคม** สำหรับพื้นที่ที่อยู่ในชุมชน น่าสนใจที่ สค. บอกว่าเราควรก้าวข้ามเรื่องของความเสมอภาคไปได้แล้ว แต่ประเด็นคือ เราเองก็ยังคงพบว่าผู้หญิงที่ถูกกระทำความรุนแรง

อยู่และแทบไม่มีอัตราการลดลงไปจากสถิติเดิม โดยเฉพาะอย่างยิ่งในประเทศไทย โดยจากเป้าประสงค์ที่ 5.2 ที่ว่าด้วยการขจัดความรุนแรงทุกรูปแบบให้หมดสิ้นไป ซึ่งเป็นสิ่งที่เราสามารถเก็บข้อมูลได้ด้วยเหมือนกัน โดยประเด็นเรื่องความรุนแรงต่อผู้หญิง หรือแม้กระทั่งที่ทางคณะวิจัยได้กล่าวถึงเรื่องความก้าวหน้าในการจัดทำ พ.ร.บ. ความเท่าเทียมระหว่างเพศ ซึ่งถ้าหากลองดูอย่างละเอียดจะพบว่ามาตราที่ 17 วรรค 2 หรือแม้กระทั่งรัฐธรรมนูญของเราเอง ในมาตราที่ 27 วรรค 3 ยังคงมีการเลือกปฏิบัติอยู่ ซึ่งสามารถสะท้อนให้เห็นว่าเราอาจจะยังไปไม่ถึงปี 2030 อย่างแน่นอน อีกอย่างที่อยากให้ศึกษาเพิ่มเติม คือ เรื่องของการเปรียบเทียบงบประมาณในด้านการจัดสรรงบประมาณของประเทศ ซึ่งจะพบว่ามีผลต่อปัจจัยด้านการบรรลุความไม่เสมอภาคทางเพศ ซึ่งในด้านงบประมาณนี้ยังค่อนข้างเป็นอุปสรรคอยู่ อีกทั้งการวิเคราะห์ในเรื่องของอุปสรรคเชิงโครงสร้าง ซึ่งได้แก่ เรื่องเสรีนิยมใหม่ ลัทธิชายเป็นใหญ่ หรืออำนาจนิยม เป็นต้น ซึ่งเป็นประเด็นที่ต้องนำมาวิพากษ์กันมากขึ้น ว่าเป็นส่วนหนึ่งในด้านอุปสรรคต่อการบรรลุเป้าหมายหรือไม่ นอกจากนี้ในด้านของกลุ่มประเทศทางเอเชียที่มีโควตาในการจำกัดการเข้าประเทศของจำนวนผู้หญิง ซึ่งถือเป็นประเด็นที่สำคัญประเด็นหนึ่งที่ทำให้งานวิจัยมีนัยสำคัญที่นำไปสู่การบรรลุเป้าหมายดังกล่าวได้อย่างแท้จริง โดยทั้งนี้อาจจะต้องตระหนักถึงพันธะสัญญาที่ร่วมลงนามไว้ในแต่ละประเทศด้วย ได้แก่ พันธะสัญญาซีดอร์ เป็นต้น

3. **สืบเนื่องมาจากพันธะซีดอร์**ที่ทางภาคประชาสังคมได้กล่าวไว้ ว่าควรศึกษาข้อมูลเรื่องการประเมินซีดอร์และเรื่องของการประเมินแผนปฏิบัติการต่างๆ ซึ่งทางคณะวิจัยได้ข้อมูลในภาพรวมเรื่องการพัฒนาผู้หญิงในสังคมไทยโดยประมาณในช่วง 15-20 ปีที่ผ่านมา อีกทั้งในส่วนของ**กระทรวงสาธารณสุข (IHVP)** ได้มีการจัดทำงานวิจัยเรื่อมิติหญิงชายออกมาเมื่อประมาณ 2-3 ปีที่แล้ว ซึ่งงานชิ้นนี้ได้มีส่วนเกี่ยวข้องในเรื่องของงานนโยบายหลายประการ ประกอบกับการมีประเมินการดำเนินงานในเรื่องของเด็กในประเด็นต่างๆ อันเนื่องมาจากการไม่แสดงบทบาทของผู้ที่เป็นมารดา นอกจากนี้ใน**ประเด็นของ Thailand 4.0** ในเรื่องของการใช้แรงงานอย่างเข้มข้นในช่วง 20 ปีที่ผ่านมา ก็เป็นอีกบทบาทหนึ่งที่กระทบเช่นเดียวกัน รวมไปถึงงานวิจัยของ**สมาคมเพศวิถี** นำทีมโดยอาจารย์จากมหาวิทยาลัยมหิดล ที่มีการนำเสนอประเด็นภาพรวมด้านความเท่าเทียมทางเพศที่ครอบคลุม ส่วนงานวิจัยของต่างประเทศมีการเสนอให้ลองศึกษาดู**จาก Spotlight report on SDG** ซึ่งเป็นงานด้านภาคประชาสังคมสากล ซึ่งมีประเด็นที่กล่าวถึงการประเมินด้านความเท่าทียมทางเพศของแต่ละประเทศอยู่ด้วย

4. มีอีกสองประเด็นเพิ่มเติมที่ต้องการให้ทีมวิจัยศึกษาดู นั่นคือ ประเด็น**ทางด้าน Aging Society** หรือสังคมผู้สูงอายุรวมไปถึงด้านบทบาทครอบครัว ซึ่งจะมองในประเด็นที่เป็นของการเป็นผู้นำของเพศหญิง รวมไปถึงด้านบทบาทครอบครัวของผู้หญิงที่อาจเป็นปัญหาในอนาคตอันเกิดจากสาเหตุที่

ผู้หญิงเริ่มไม่อยากแต่งงาน เพราะต้องการมีบทบาทด้านงานข้างนอกมากกว่า ซึ่งปัจจัยต่างๆที่เพิ่มเติมขึ้นมานี้ล้วนแล้วแต่ส่งผลกระทบต่องานวิจัยด้วยกันทั้งสิ้น

5. ขอเพิ่มเติมในเรื่องของ Scope ของงานวิจัยว่ามีความครอบคลุมกว้างไปถึงระดับไหน ในแง่ของการเก็บข้อมูลที่เกี่ยวข้องและสอดคล้องกันกับเรื่องของความเสมอภาคทางเพศ โดยในส่วนของข้อมูลทางตัวเลขที่ทางคณะวิจัยได้นำเสนอในงานวิจัย ซึ่งเกี่ยวข้องกับจำนวนผู้หญิงที่อยู่ในเรือนจำ ซึ่งเป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่สะท้อนให้เห็นถึงความไม่เท่าเทียมกัน อีกทั้งไม่เพียงแค่สอดคล้องเฉพาะในเป้าหมายที่ 5 แต่ยังเชื่อมโยงไปถึงเป้าหมายทางด้านการศึกษา Climate Change การจ้างงาน หรือแม้กระทั่งด้านความยากจน โจทย์คือทางทีมวิจัยจะทำอย่างไรที่จะเชื่อมโยงและเกิดการบูรณาการและนำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืนในแต่ละเป้าหมายว่ามีการเชื่อมโยงและสอดคล้องกันอย่างไร รวมไปถึงการเจาะจงในประเด็นปัญหาของเด็กผู้หญิง ที่อาจเชื่อมโยงไปถึงประเด็นทางด้านข้อระเบียบและกฎหมายต่างๆที่เสมือนมีการรองรับให้มีการข่มขืนเด็ก เช่น ในกรณีของ มาตรา 277 ที่ว่าด้วยเรื่องให้โอกาสในการออกไปแต่งงานแก่ผู้ที่ทำการข่มขืนเด็ก เป็นต้น

6. ประเด็นข้อเสนอแนะด้านข้อมูลเพิ่มเติมในเรื่องของการสำรวจเจตคติของประชาชน ที่อาจมีการอ้างอิงมาจาก สพ. ซึ่งถ้าเป็นข้อมูลของทาง พม. นั้นได้มีการเก็บข้อมูลล่าสุดอยู่ที่ปี 2558 แล้ว ซึ่งทางทีมวิจัยสามารถนำมาใช้ในการอ้างอิงได้ รวมไปถึงข้อมูลที่ผิดพลาดเล็กน้อยคือประเด็นด้านความรับผิดชอบของ พม.ในเรื่องของพ.ร.บ.คู่ชีวิต ซึ่งจริงๆแล้วอยู่ในความรับผิดชอบของกระทรวงยุติธรรม ส่วนตอนนี้ทาง พม.ได้มีศึกษาเรื่องการร่างกฎหมายการรับรองเพศ และประเด็นเพิ่มเติมในเรื่องมาตรา 47 ซึ่งได้รับหน้าที่ในการนำเสนอข้อมูลด้านสิทธิและมนุษยชนจาก UN ซึ่งอาจกล่าวได้ว่าข้อมูลที่มีอยู่นั้นมีความขัดแย้งต่อซีดอร์ และเป็นประเด็นที่ควรค่าแก่การบันทึกลงไปในรายงาน เนื่องจากเป็นข้อเสนอแนะที่เป็นประเด็นสำคัญในการเสนอเรื่องแก้ไข พ.ร.บ. รวมทั้งมีส่วนช่วยในการผลักดันในระดับนโยบายและเป็นประโยชน์ต่อประเทศได้ในอนาคต

7. เนื่องจากในประเด็นของเป้าหมายนี้มีขอบเขตการวิจัยที่ค่อนข้างใหญ่ซึ่งไม่สอดคล้องกับระยะเวลาในการดำเนินการวิจัย จึงเสนอให้ทางทีมวิจัยให้มีการบันทึกเกี่ยวกับข้อเสนอแนะเพิ่มเติมในส่วนของประเด็นที่สำคัญใดๆที่อาจไม่ครอบคลุมทั้งในประเด็นเรื่องของผู้หญิง เด็กและครอบครัวอันเกี่ยวกับเป้าหมายถึงที่สะท้อนถึงความไม่เสมอภาคทางเพศรวมทั้งกำหนดแนวทางการนำเสนอนโยบายการดำเนินการที่ครอบคลุมเป้าประสงค์และเหมาะสมต่อบริบทของประเทศไทย

ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่อ
โครงการสำรวจสถานะของเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนในบริบทประเทศไทย และทางเลือกมาตรการทางเศรษฐศาสตร์ สังคมและกฎหมาย - เป้าหมายที่ 7

คำถามและข้อเสนอแนะ

ผู้แทนจากกระทรวงพลังงาน

ได้ทำการอภิปรายและให้ข้อเสนอแนะเป็นหน่วยงานแรก โดยได้กล่าวไว้ว่า “แม้ว่าประชาชนส่วนใหญ่จะสามารถเข้าถึงพลังงานไฟฟ้าได้ แต่ก็ยังมีคนบางกลุ่มที่ยังไม่สามารถเข้าถึงพลังงานไฟฟ้าได้เช่นเดียวกัน โดยคนกลุ่มนี้มักมีแหล่งที่อยู่อาศัยที่ไม่แน่นอน สถานการณ์ดังกล่าวแสดงถึง energy poverty ของประเทศ แม้ว่าคนในกลุ่มดังกล่าวจะมีจำนวนอยู่ไม่มากก็ตาม สำหรับการแก้ไขปัญหาดังกล่าว ทางกระทรวงพลังงานได้มีข้อเสนอแนะไว้ว่า “ควรมีการส่งเสริมการใช้พลังงานแบบประยุกต์ตามความเหมาะสมกับคนกลุ่มนี้ เช่น การใช้พลังงานในการขับเคลื่อนเกวียนแทนการขี่ควายขี่ช้าง เป็นต้น” นอกจากนี้ทางกระทรวงพลังงานได้วิจารณ์ว่า “แผน oil supply ของประเทศไทยยังมีความไม่ชัดเจนอยู่บ้าง อยากให้ผู้ทำการวิจัยจัดทำแผน oil supply ให้มีความละเอียดมากขึ้น” อีกทั้งยังตั้งข้อสังเกตว่า ประสิทธิภาพการใช้พลังงานในประเทศไทยนั้น มีปัญหาในภาคขนส่งค่อนข้างมาก แต่อย่างไรก็ตามการพัฒนาระบบรางอาจช่วยส่งเสริมประสิทธิภาพการใช้พลังงานของประเทศได้ในอนาคต โดยเฉพาะการใช้พลังงานจากแผงเซลล์แสงอาทิตย์และพลังงานลมในการขับเคลื่อนรถไฟความเร็วสูง ซึ่งต้องใช้ระยะเวลาในการพัฒนาไปต่อไปอีก 5- 10 ปี”

ผู้แทนจากสำนักงานเศรษฐกิจการคลัง

ได้ให้ข้อเสนอในการจัดทำโครงการศึกษาต่อไปว่า “การจัดทำโครงการในระยะต่อไปควรเน้นไปที่การจัดลำดับความสำคัญของเป้าประสงค์ต่างๆในโครงการ เพื่อความชัดเจนในการจัดทำข้อเสนอการกำหนดมาตรการภาครัฐในการพัฒนาสังคมอย่างยั่งยืนตามเป้าหมายที่ 7 ในอนาคต” นอกจากนี้ทางผู้แทนจากสำนักงานเศรษฐกิจการคลังยังมีข้อสงสัยว่า “ทำไมสัดส่วนของพลังงานทดแทนในปีค.ศ.1990 จึงสูงกว่าปีอื่นๆ” ซึ่งทางผู้ทำการวิจัยก็ได้ให้คำตอบไว้ว่า “เป็นเพราะในช่วงปีค.ศ. 1990 ประเทศไทยใช้พลังงานจากน้ำและเชื้อเพลิงแกลกไม้ในปีค.ศ. 1990 สูงกว่าปีอื่นๆ”

รศ. ดร. ปัทมาวดี โพชนุกูล

ได้อภิปรายถึงสถานการณ์พลังงานของประเทศไทยในปัจจุบันไว้ว่า “ต้นทุนการผลิตพลังงานไฟฟ้าของประเทศไทยยังมีราคาที่ค่อนข้างแพงอยู่เมื่อเทียบกับต่างประเทศ และความต้องการใช้พลังงานของแต่ละภาคส่วนมีความแตกต่างกันอยู่มากพอสมควร” ดังนั้นรศ. ดร. ปัทมาวดี โพชนุกูล จึงได้ฝากคำถามให้ผู้วิจัยคิด

ต่อไป โดยกล่าวไว้ว่า “โจทย์ใหญ่ในตอนนี้สำหรับประเทศไทยก็คือ จะทำอย่างไรเพื่อให้ผู้บริโภคในแต่ละภาคส่วนสามารถเข้าถึงพลังงานในชนิดที่เหมาะสมแก่การใช้งานของภาคส่วนนั้นๆ เพื่อลดการสูญเสียพลังงานอย่างไม่เกิดประโยชน์ และเพื่อลดต้นทุนในการผลิตพลังงาน” ในส่วนของสถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (TDRI) ก็มีความเห็นว่า “หากผู้วิจัยสามารถทำการวิเคราะห์โจทย์ดังกล่าวได้อย่างละเอียดก็จะสามารถเพิ่มประสิทธิภาพการใช้พลังงานของประเทศไทยได้อย่างแน่นอนในอนาคต” นอกจากนี้รศ. ดร. ปัทมาวดี โพชนุกูล ยังได้กล่าวเพิ่มเติมอีกว่า “การกระจายโครงสร้างพลังงานโดยให้ภาคเอกชนมีส่วนร่วม น่าจะช่วยลดปัญหาการสูญเสียพลังงานได้ อย่างไรก็ตามการกระจายโครงสร้างพลังงานก็มีต้นทุนอีกมากมาย ที่ต้องนำมาพิจารณาถึงผลได้ผลเสียที่จะเกิดขึ้นในอนาคตเช่นกัน”

ผู้แทนจากกระทรวงพลังงาน

ได้แสดงความคิดเห็นไว้ว่า “การส่งเสริมการเข้าถึงพลังงานของประชาชนในประเทศไทยเป็นเรื่องที่หมดความท้าทายไปแล้ว เพราะประชาชนส่วนใหญ่เข้าถึงพลังงานไฟฟ้ากันหมดแล้ว ในส่วนของการช่วยเหลือกลุ่มคนบางกลุ่มให้เข้าถึงการใช้พลังงานไฟฟ้าได้นั้น เป็นเรื่องที่ยากและมีต้นทุนที่สูงมาก แต่จะเพิ่มระดับการเข้าถึงพลังงานของประชาชนในประเทศได้เพียงน้อยนิดเท่านั้น การกระทำดังกล่าวจึงไม่ค่อยมีความคุ้มค่าในปัจจุบัน นอกจากสามารถลดต้นทุนของการส่งเสริมการเข้าถึงพลังงานได้มากจริงๆ และข้อมูล energy intensity ของประเทศไทยนั้นมิได้ถูกเก็บสถิติตามวิธีการทางสากล เหมือนกับต่างประเทศ โดยประเทศไทยจะมีข้อมูล energy intensity ที่ถูกเก็บจากปลายทางซึ่งส่วนใหญ่เป็นข้อมูลการบริโภคพลังงาน แต่ไม่มีการเก็บข้อมูลที่ต้นทางหรือข้อมูลด้านอุปทาน นอกจากนี้ข้อมูลด้านพลังงานทดแทนของประเทศไทยยังไม่มีข้อมูลในระดับ Metadata” ทางกระทรวงพลังงานจึงขอเตือนให้ “ผู้ทำวิจัยมีความระมัดระวังในการนำข้อมูลมาวิเคราะห์และเปรียบเทียบกับข้อมูลของประเทศอื่นๆด้วย”

ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่อ

โครงการสำรวจสถานะของเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนในบริบทประเทศไทย

และทางเลือกมาตรการทางเศรษฐศาสตร์ สังคมและกฎหมาย - เป้าหมายที่ 8

คำถามและข้อเสนอแนะ

คุณอุทัย ตัวแทนจากกระทรวงพลังงาน

เสนอเรื่องข้อกังขาเกี่ยวกับตัวเลขการว่างงานที่อยู่ในอัตราที่ต่ำ กับการว่างงานในความเป็นจริง เสนอให้พิจารณาในตัวนิยามของการว่างงานเป็นหลัก ว่าเกณฑ์การว่างงานกำหนดไว้ว่าอย่างไร และในตัวแปร GDP ไทยน่าจะมีส่วนของ Dark GDP อยู่ในระดับหนึ่ง เช่น ภาคการค้ามนุษย์ ยาเสพติด ที่ไม่ได้นำมานับรวมในGDP

อ.ชล บุนนาค

ให้คำแนะนำว่าในเป้าประสงค์ 8.4 ใช้ตัวชี้วัดเดียวกับเป้าหมายที่ 12 ควรมีการประสานงานกันเพื่อขอคำแนะนำด้านข้อมูล

คุณฐิตา จากเป้าหมายที่12

ซึ่งมีหนึ่งในเป้าประสงค์ที่คล้ายกับเป้าประสงค์ 8.4 สอบถามเรื่องคำถามเรื่องข้อมูลที่นำมาจาก UNEP ที่เก็บข้อมูลตั้งแต่ปี 1970-2015 ว่ากระบวนการในการได้มาซึ่งข้อมูลมีการเป็นไปอย่างไร นอกจากนั้น ในเป้าประสงค์ 8.9 ก็คล้ายกับเป้าประสงค์12.a ในเป้าหมาย12 เช่นกัน ในประเด็นเรื่องการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน มีคำถามถึงความเห็น ว่าหากตัวชี้วัดไม่สามารถวัดความยั่งยืนได้ จะมีวิธีใดในการวัด จะใช้วิธีการเดียวกับที่ environmental accountingใช้หรือไม่ (นำความเสื่อมของทรัพยากรเข้าไปคิดคำนวณด้วย)

เพิ่มเติมจากคุณฐิตา ว่าในเป้าประสงค์ 8.10 เรื่องการเข้าถึงบริการทางการเงิน ที่วัดจากจำนวนสาขาธนาคารพาณิชย์และจำนวนตู้ ATM สามารถครอบคลุมประเด็นการเข้าถึงบริการทางการเงินได้จริงหรือไม่? และขอคำแนะนำด้านการจัดลำดับเป้าประสงค์

ผู้แทนจากสภาพัฒน์

เสนอว่าในคำนวณตัวเลข GDP ต้องมีกระบวนการตั้งแต่การเก็บรวบรวมข้อมูลจากภาคส่วนที่เกี่ยวข้องอย่างเป็นระบบ มีการตรวจสอบความถูกต้อง เพื่อนำมาคำนวณ ซึ่งการคำนวณจำเป็นต้องเป็นไปตามมาตรฐานสากล มีการตรวจสอบจาก UN IMF เมื่อครั้งในช่วงที่เกิดวิกฤตเศรษฐกิจ ไทยเคยถูกเรียกตรวจสอบกระบวนการจัดทำ

ข้อมูลตัวเลข GDP ซึ่งไทยก็สามารถผ่านมาตรฐานมาได้ ดังนั้นผู้ที่ต้องใช้ข้อมูล GDP จึงควรยอมรับและเชื่อมั่นในตัวเลขทางเศรษฐกิจที่คำนวณออกมด้วยกระบวนการมาตรฐานและมีความเป็นสากล ทั้งนี้ตัวเลข GDP มีทั้งที่เป็นข้อมูลตัวเลขในอดีตที่ผ่านมาแล้ว และที่เป็นการพยากรณ์ตัวเลข GDP ในอนาคต ผ่านมุมมองของนักวิเคราะห์ ซึ่งมีโอกาสคลาดเคลื่อนจากตัวเลขที่จะเกิดขึ้นจริงได้ ส่วนในประเด็นเรื่อง Shadow Economy ในไทยที่ไม่ได้ถูกคำนวณเข้าไปใน GDP น่าจะมีสัดส่วนที่ใหญ่พอสมควร ซึ่งในทุกๆประเทศต้องมีประเด็นเรื่องนี้เกิดขึ้นเหมือนกัน ทั้งนั้น อย่างไรข้อมูล GDP ที่ประกาศออกมาในแต่ละครั้งก็ต้องสอดคล้องไปกับตัวเลขเศรษฐกิจอื่นๆในทิศทางตามความสัมพันธ์อยู่แล้ว

มีข้อเสนอให้นำข้อมูลที่ค่อนข้างค้นคว้ามาได้มากพอสมควรมาร้อยเรียงกันเพื่อประเมินสถานการณ์และทิศทางที่เป็นอยู่ ว่าสภาพเป็นไปในทางที่แย่ลง ดีขึ้น หรือไม่ได้มีทิศทางชัดเจน เพื่อให้ง่ายต่อการหาคำตอบว่าควรจะทำอย่างไรต่อไป มีช่องห่าง(gap)จากเป้าหมายอยู่แค่ไหน โดยเฉพาะในตัวชี้วัดบางตัวที่มี Benchmark ก็จะง่ายยิ่งขึ้นต่อการมองเห็นช่องห่างในการบรรลุเป้าหมาย ทั้งนี้ข้อมูลที่รวบรวมมีการเรียงร้อยอย่างเป็นระบบดี สามารถนำมาทำกราฟแสดงทิศทางได้

คุณสุวิทย์ จากสำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย

ให้ข้อมูลเพิ่มเติมว่าธุรกิจการเงินนั้นมีภาพที่ใหญ่กว่าแค่ธนาคารพาณิชย์ มีภาคประกันภัย บริษัทหลักทรัพย์ ฯลฯ เข้ามาเกี่ยวข้องด้วย สอดคล้องกับที่ในปัจจุบันคนไทยมีทางเลือกการออมเงินมากกว่าการฝากธนาคารเพียงอย่างเดียว จึงควรพิจารณาข้อมูลตัวเลขการเข้าถึงบริการทางการเงินที่นอกเหนือจากธนาคารพาณิชย์เพิ่มเติมด้วย สัดส่วนเบี้ยประกันภัยต่อGDP ในปี2550 อยู่ที่ 3.23% และ 5.42% ในปี2559 ถือว่าเป็นตัวเลขที่ค่อนข้างเติบโต สะท้อนว่าคนไทยทำประกันภัยกันมากขึ้น ในอนาคตการเข้าถึงบริการทางการเงินอาจมีรูปแบบเปลี่ยนไปจากในปัจจุบัน จากบทบาทของเทคโนโลยีและFinTechที่แพร่หลายมากขึ้น โครงสร้างพื้นฐานการใช้อินเทอร์เน็ตกระจายเข้าสู่พื้นที่ระดับตำบลแล้ว จึงเป็นประเด็นสำคัญที่ควรเพิ่มมาเพื่อนำไปใช้ประโยชน์ในอนาคตได้ต่อ

ITB เคยแบ่งการเข้าถึงบริการทางการเงินไว้เป็น 3 ด้าน สามารถไปค้นหาข้อมูลเพิ่มเติมเป็นแนวทางได้และข้อเสนอให้ทำ Literature Review ในส่วนการวัด Inclusive Growth เพราะอาจจะเป็นประโยชน์ในการนำไปต่อยอดหลายๆตัวชี้วัดที่ต้องการวัดความยั่งยืนได้อย่างเป็นรูปธรรม

ประเด็นเรื่องประสิทธิภาพการใช้ทรัพยากรในเป้าประสงค์ที่8.4 ให้ใช้ข้อมูล Input-Output Table ที่น่าจะสามารถนำไปปรับใช้ได้

แชร์ประสบการแนวคิดการสร้างระบบการเงินภายในองค์กรผ่าน Applications ที่พัฒนาโดย start up เพื่อการกู้เงินภายในองค์กร ให้เป็นทางเลือกในการปล่อยกู้ทางตรงของพนักงานระดับบนของบริษัทให้กับพนักงานระดับล่าง โดย Application ดังกล่าวจะทำหน้าที่พิจารณาคุณสมบัติของผู้กู้ให้ โดยมีบริษัทประกันที่เชื่อมั่นในระบบการพิจารณาการกู้เข้ามามีบทบาทในการค้ำประกัน ทำให้ผู้กู้ได้รับเงินกู้ดอกเบี้ยต่ำและผู้ให้กู้ได้ดอกเบี้ยที่

ดีกว่าการนำไปฝากธนาคาร ต้นทุนการทำธุรกรรมถือว่าต่ำกว่าโดยเปรียบเทียบกับการทำธุรกรรมทางเลือกอื่นๆ ช่วยลดปัญหาการกู้นอกระบบ โดยที่ตัวองค์กรไม่ได้สูญผลเสียประโยชน์เพราะมีบริษัทประกันมาค้ำประกัน ช่วยสร้างภาพลักษณ์ที่ดีให้กับองค์กรได้ แต่ต้องดำเนินการภายใต้ระบบที่มีความปลอดภัย

Response

1. เกิดประเด็นคำถามว่า start up เป็นการจ้างนอกนอกระบบใช่หรือไม่(ไม่มีหลักประกัน) ซึ่งในตัวชี้วัดยังไม่น่าจะมีการรวมกลุ่ม Start up นี้เข้าไป
2. ต้องกลับไปพิจารณาซ้ำในส่วนเป้าประสงค์ที่8.4 UNEP มีกระบวนการวัดข้อมูลอย่างไร
3. ในเป้าประสงค์ 8.10ได้ครอบคลุมเรื่องการประกันภัย การเข้าถึงทางโทรศัพท์ด้วย แต่ข้อมูลไม่ได้มีการอัพเดท, แม้ในเป้าประสงค์มีคีย์เวิร์ดเรื่องประกันภัย แต่ในตัวชี้วัดไม่ได้มีคีย์เวิร์ดเรื่องประกันภัย อาจต้องติดประเด็นไว้เป็นข้อเสนอแนะ
4. จะมีการเพิ่มประเด็นเรื่อง mobile banking และ Internet Banking
5. เป้าประสงค์ 8.9 จะกลับไปดูนิยามของความยั่งยืน

ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่อ

โครงการสำรวจสถานะของเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนในบริบทประเทศไทย

และทางเลือกมาตรการทางเศรษฐศาสตร์ สังคมและกฎหมาย - เป้าหมายที่ 9

คำถามและข้อเสนอแนะ

1. ข้อคิดเห็นเรื่องเกี่ยวกับการขาดแคลนบุคลากรด้าน Digital Marketing ไม่ค่อยมีการเปิดคลาสสอนมากนักในไทยทั้งคลาสทั่วไปและในมหาวิทยาลัยชั้นนำ ส่วนหนึ่งมาจากเนื้อหามีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา แต่ก็มีความสำคัญต่อการพัฒนาสู่สังคมดิจิทัล
2. ผู้แทนจากสภาพัฒน์ พูดถึงข้อมูลการปล่อยก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์จากตัวชี้วัด 9.4.1 มีลักษณะข้อมูลจัดอยู่ในกลุ่ม Tierl ซึ่งหมายถึงว่ามี metadata ชัดเจนแล้ว ถ้าไปหาข้อมูลเพิ่มเติมน่าจะค้นหาพบได้จาก สผ. , อปก. ซึ่งถึงแม้จะนำข้อมูลจากธนาคารโลกมาใช้ ข้อมูลที่ธนาคารโลกใช้ก็ต้องนำมาจากข้อมูลของไทยอยู่แล้ว โดยปัจจุบันมีการจัดเก็บข้อมูลการปล่อยก๊าซเรือนกระจกแยกตามภาคส่วน เช่น ภาคพลังงาน ภาคของเสีย ภาคเกษตร ฯลฯ สามารถนำข้อมูลเหล่านั้นมาจัดกลุ่มใหม่ให้เป็นข้อมูลของภาคอุตสาหกรรมได้ หรือส่งข้อเสนอแนะไปทางหน่วยงานผู้จัดเก็บข้อมูลให้มีการปรับให้มีความสอดคล้องกับการจัดเก็บของ UNมากขึ้น
3. ข้อเสนอแนะของผู้แทนจากกรุงเทพมหานครฯ เสนอให้ในตัวชี้วัด9.3.1 ผลักดันประเด็นที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์การจัดตั้งศูนย์ออกแบบผลิตภัณฑ์เพื่อเพิ่มมูลค่าเพิ่มสินค้า ว่าควรมีแนวทางการแก้ปัญหาที่ปัจจุบันนักท่องเที่ยวที่มาเที่ยวในไทยแต่ไม่ซื้อสินค้าของไทยมากนัก น่าจะมีการพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้ตรงกับความต้องการของนักท่องเที่ยวมากขึ้น จะได้เป็นการสร้างโอกาสส่งเสริมสินค้าไทยและดึงดูดเงินตราจากต่างประเทศ
4. ในประเด็นตัวชี้วัด 9.3.2 เรื่องร้อยละของ SMEs การกู้ และวงเงินที่ธนาคารปล่อยกู้สูงสุดเสนอว่า ณ ปัจจุบันรัฐมีนโยบายเกี่ยวกับ SMEs ที่ไม่ใช่แค่เรื่องการให้สินเชื่อเพียงอย่างเดียว แต่ให้ในเรื่องการค้ำประกันที่ SMEs มักขาดด้วย รัฐได้ดำเนินการผ่าน SMI (บสย.) สามารถติดต่อขอข้อมูลมาเพิ่มเติมในรายละเอียดได้ ยังเกิดคำถามถึงการให้ SMEs สามารถกู้ยืมได้สูงสุด ว่าหมายความถึงอะไร (ตัวชี้วัดของ UN)
5. ทั้งนี้นโยบายของรัฐบางครั้งก็มีความขัดแย้งกับเอง เช่น ถึงแม้ว่ารัฐจะสนับสนุนเงินกู้ให้กับ SMEs แต่เมื่อรัฐต้องการเงินกู้ในการทำโครงการใหญ่ๆ กลับไปกู้จากธนาคารพาณิชย์แทนการออกพันธบัตร ทำให้ธนาคารพาณิชย์หันมาปล่อยกู้ให้กับรัฐและบริษัทมหาชนเป็นหลักเพราะลดโอกาสการเกิดหนี้เสีย หลักการนี้จึงเป็นการปิดกั้นช่องทางการเข้าถึงเงินกู้ของ SMEs
6. ความเห็นใน เป้าประสงค์ 9.4 ถึงประเด็นที่ธุรกิจต้องไม่เพียงมองเรื่องกำไรสูงสุดตามหลักเศรษฐศาสตร์ แต่ต้องคำนึงถึงสิ่งแวดล้อม (enviroment) สังคม (social) และเศรษฐกิจ (economy) รวมถึงธรรมาภิ

บาล (good governance) อุตสาหกรรมที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม จึงเพียง Internalize externalities ที่เกิดขึ้น ท้ายที่สุดต้นทุนที่เสียไปจะย้อมกลับมาเป็นประโยชน์ให้กับหน่วยงานไม่ทางใดก็ทางหนึ่ง

7. จากความผิดพลาดจากการแปลความหมายเป้าหมาย 9.1.1 มีความเป็นไปได้ว่าจะเกิดการแปลในจุดอื่นๆ ผิดอีก บางครั้งการใช้ทับศัพท์ภาอังกฤษอาจจะง่ายกว่าในการลดการผิดพลาดและบางครั้งถึงแม้แปลมาแล้ว อาจไม่ทำให้เกิดความเข้าใจที่เพิ่มขึ้น
8. ในบางตัวชี้วัดที่นำข้อมูลมาจากต่างประเทศ จำเป็นต้องให้ความสำคัญกับคำจำกัดความและขอบเขตของข้อมูลด้วย เช่น ถ้าพิจารณาอุตสาหกรรมไฮเทค ก็ควรพิจารณาว่าอุตสาหกรรมไฮเทคนั้นครอบคลุมอุตสาหกรรมประเภทใดบ้าง เพื่อให้มีความเป็นมาตรฐาน
9. ตัวชี้วัดส่วนมากจะมีการหารด้วยจำนวนประชากร เกิดคำถามมาจากหลายฝ่ายถึงที่มาของจำนวนประชากร และไม่ทราบว่านักวิจัยแต่ละชุดนำตัวเลขจำนวนประชากรมาจากทะเบียนชุดใด

Response

- ในการแปลเป้าประสงค์และตัวชี้วัด ได้มีการขอความช่วยเหลือจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในประเด็นเป้าประสงค์นั้นๆช่วยตรวจสอบความถูกต้องแล้ว แต่กลับไม่ได้รับการตอบรับเป็นอย่างดีเท่าที่ควร ด้วยตัวชี้วัดที่มีจำนวนมาก จึงเกิดความผิดพลาดขึ้น แต่ก็ต้องการจะแปลตัวชี้วัดออกมาเป็นภาษาไทย เพื่อให้ทุกคนสะดวกในการนำไปใช้ได้ทั่วประเทศ

ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่อ
โครงการสำรวจสถานะของเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนในบริบทประเทศไทย
และทางเลือกมาตรการทางเศรษฐศาสตร์ สังคมและกฎหมาย - เป้าหมายที่ 12

ข้อเสนอแนะ

ผู้แทนจากสถาบันวิจัยสังคมจุฬา (Social Watch Thailand)

1. เสนอให้ทบทวนบทความใน Economist ที่เคยมีการสัมมนาเรื่อง Blue Economy เกิดขึ้นที่ประเทศอินโดนีเซีย จะได้ข้อมูลก็เป็นภาพใหญ่ที่เกี่ยวกับอุตสาหกรรมธุรกิจการประมง
2. การลดปริมาณขยะเศษอาหาร คิดว่ามีตัวอย่างที่น่าสนใจที่อาจจะขอข้อมูลได้และตอนนี้ก็ยังทำงานอยู่ คือ มูลนิธิเพื่อการพัฒนาแรงงานและอาชีพ (โฮมเนท หรือ Homenet Thailand) โดยติดต่อผ่านคุณพูนทรัพย์ สวนเมือง ในมูลนิธิจะมีงานที่ชาวบ้านจัดกลุ่มทำงาน เก็บผักที่ไม่ได้มาตรฐานสำหรับการขายมาทำอาหารให้ชุมชน เป็นแนวคิดริเริ่มกำจัดขยะเศษอาหาร
3. การจัดการขยะ ทางมูลนิธิโฮมเนททำงานกับเครือข่ายแรงงานนอกระบบ เช่น คนเก็บขยะ ชาวบ้าน พบปัญหาคือ เด็กที่ไปเล่นกองขยะแล้วติดเชื้อโรค อาจเข้าไปขอข้อมูลเพิ่มเติมได้เพราะว่าเป็นผู้เก็บขยะจริง (ภาคประชาสังคม)

คุณฉัตรชัย (สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม)

1. กรมควบคุมมลพิษเป็นผู้เก็บรวบรวมข้อมูลของ ข้อ12.7 สนับสนุนให้เกิดการจัดซื้อจัดจ้างที่ยั่งยืนฯ ซึ่งเป็นข้อมูลที่มีความสำคัญมาก ปัจจุบันมีแผนนโยบายการจัดซื้อจัดจ้างสินค้าสีเขียว เป็นฉบับที่ 3 (2560-2564) ผ่านคณะรัฐมนตรีเรียบร้อยแล้ว อยู่ระหว่างการประกาศใช้
2. พรบ.ฉบับนี้ มีแผนให้หน่วยงานต่างๆ มีการจัดซื้อจัดจ้างสินค้าสีเขียวอยู่ จะเป็นประโยชน์ต่อการศึกษาความก้าวหน้าในงานวิจัยนี้

คุณณัฏฐ์เอก สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.)

1. อยากให้รายงานความก้าวหน้านี้สามารถเป็น reference ได้ ผู้วิจัยรีวิวเฉพาะคำนิยาม อยากให้ผู้วิจัยนำคำนิยามนั้นเป็นตัวตั้งแล้ว mapping กับการดำเนินการ SCP ในประเทศปัจจุบันนี้ด้วย อยากให้มีระบุในเอกสารว่าเรื่องนี้ไปปรากฏอยู่ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจสังคมแห่งชาติตั้งแต่ฉบับที่เท่าไร ลงมาถึงยุทธศาสตร์ชาติ หรือแผนของกระทรวงต่างๆ ด้วยหรือไม่ ซึ่งปัจจุบันกระจายไปหลายกระทรวงมาก
2. แผนตัวหลักของเป้าหมายนี้อาจจะอยู่ที่ทางกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยจะเป็นแผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม ภายใต้แผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมนั้นก็จะพูดถึงส่วนของการผลิต บริโภค

และสนับสนุน SCP ด้วย ซึ่งในรายสาขาแบ่งย่อยเป็นรายกระทรวงลงไป มีเนื้อหาถึงเรื่องการสร้างความตระหนักด้วย จึงอยากให้รีวิวให้ครบถ้วน เพื่อให้เอกสารนี้เป็น reference ที่ทุกหน่วยงานสามารถหยิบมาใช้ได้จริง

3. ปัจจุบันนี้เป็นยุค digital transformation ให้คำนึงถึงยุคดิจิทัล 4.0 สามารถช่วยแนวคิดการพัฒนาและอนุรักษ์และพร้อมๆ กัน โดยการใช้เทคโนโลยีได้อย่างไรบ้าง
4. การจัดลำดับความสำคัญจนเหลือ 30 เป้าประสงค์สำคัญ รัฐบาลอยากเห็น 30 เป้าประสงค์ที่หยิบยกขึ้นมานี้ ดำเนินการในปีแรกด้วยซ้ำ แล้วใช้ 30 เป้าประสงค์นี้เป็นตัวตั้ง เมื่อดูใน 30 ข้อที่ได้คัดเลือกมานั้น จะพบว่าเหลือเพียงข้อ 12.4 การจัดการสารเคมีและของเสียเป็นพิษ ที่มีอยู่
5. เป้าหมายไหนที่ตอบโจทย์การพัฒนาภายในประเทศ ควรจำดับความสำคัญมาก่อน โดยใช้เป้าหมายตั้ง เพื่อหาช่องว่างและมาตรการในการดำเนินการตามเป้าประสงค์นั้นให้เป็นจริงในรายงานส่วนต่อไป

คุณภาคภูมิ มูลนิธิอันดามัน

1. เมื่อมีการทำให้การประมงมีการรายงาน ขึ้นทะเบียนถูกกฎหมาย มีการควบคุม แต่เมื่อทำแล้วการประมงไทยยังไม่รู้ว่าไปถึงจุดที่ยั่งยืนหรือไม่ ผลิตภัณฑ์สัตว์น้ำที่จับในไทยเพื่อการผลิตอาหารสัตว์เป็นหลัก ซึ่งเป็นความยั่งยืนหรือไม่ เครื่องมือที่ใช้ในการประมงเป็นเครื่องมือที่กวาดจับลูกสัตว์น้ำ เช่น เรือปั่นไฟ อวนลาก เป็นเครื่องมือที่ยังไม่ยั่งยืน ดูเผินๆ แม้จะผ่าน IUU แต่ควรลงรายละเอียดว่าอาจมีความไม่ยั่งยืนอยู่จริง
2. มาตรฐานการจับสัตว์น้ำที่มาจากการประมงที่ดีและการอนุรักษ์ทะเล สามารถใช้เป็นตัวเปรียบเทียบได้
3. การใช้ประโยชน์ทะเลควรคำนึงถึงสัตว์อนุรักษ์ที่อยู่ร่วมกัน เช่น พะยูน ยังคงไม่ได้รับการพูดถึงมากนัก
4. การท่องเที่ยว ทุกแหล่งท่องเที่ยวที่นิยมกลายเป็นแหล่งกองขยะ ไม่มีมาตรการในการดูแลเป็นพิเศษสำหรับการจัดการขยะบนเกาะ ถึงแม้จะเป็นพื้นที่ท่องเที่ยวที่สำคัญและมีความเปราะบางทางนิเวศ

คุณนารีรัตน์ (สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม)

1. ทางสผ. ได้รับมอบหมายให้รับผิดชอบเป้าฯ 12 มีการตั้งคณะกรรมการดำเนินงานขับเคลื่อนเป้าหมาย 12 ประกอบด้วยตัวแทนจากหน่วยงานต่างๆ ซึ่งสิ่งที่คณะทำงานดำเนินการคือ 1) แผนการดำเนินงานเพื่อให้บรรลุเป้าประสงค์ และ 2) แนวทางในการจัดเก็บตัวชี้วัด สองอย่างนี้เป็นส่วนที่ค่อนข้างจะสำคัญเพราะว่าเป้าประสงค์ที่เป็น target มักจะพูดกว้างๆ แต่บางครั้งในการวิเคราะห์ของ UN ต้องวิเคราะห์ตามตัวชี้วัด เพราะฉะนั้นควรจะแยกทั้งสองประเด็นว่าการดำเนินการเป็นอย่างไร ตัวชี้วัดเป็นอย่างไร
2. การจัดเก็บตัวชี้วัด ได้ศูนย์เทคโนโลยีโลหะและวัสดุแห่งชาติ ช่วยอัพเดตวิธีการในการเก็บข้อมูล ซึ่ง UN จะมีการอัพเดตวิธีการให้ทุกประเทศสามารถทำได้อยู่เรื่อยๆ
3. สผ. มีการยกร่าง SCP roadmap แล้ว แต่ยังไม่ผ่านคณะกรรมการพัฒนาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนที่นายกฯ เป็นประธาน ใน roadmap นั้นมีข้อเสนอที่สามารถเติมเต็มในส่วนที่ผู้วิจัยกำลังศึกษาอยู่ได้

คุณวนัน Climate Watch Thailand

1. ตั้งข้อสังเกตเรื่อง fossil fuel ข้อ 12c ในเป้าประสงค์ถูกพูดถึงแค่หนึ่งครั้ง จริงแล้วถ้าดูในภาพใหญ่ในเรื่อง SCP เชื้อเพลิงฟอสซิลค่อนข้างเป็นเชื้อเพลิงที่มีอันตรายมาก โดยเฉพาะในเรื่องของโลกร้อนและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ถ้าเป็นไปได้ อาจจะต้องพิจารณาเพิ่มเติมถึงเรื่อง investment ที่เกิดขึ้นกับ fossil fuel เพราะในเรื่อง SDG ที่พูดถึงเรื่อง investment เองไม่ได้กล่าวถึงเรื่อง fossil fuel เฉพาะทั้ง SDG ทั้ง 17 ข้อ มีพูดถึง fossil fuel แค่เฉพาะใน 12c เท่านั้นเอง อาจเป็นไปได้ที่จะขยายการพิจารณาเพิ่มเติมนอกจาก subsidy ที่มีต่อ fossil fuel ควรไปถึง investment ที่เกิดขึ้น fossil fuel เพื่อให้ได้ข้อมูล reference ว่าในเฉพาะประเทศไทยมีการลงทุนกับเชื้อเพลิงฟอสซิลเป็นเท่าไร ซึ่งไม่ได้แปลว่าเฉพาะลงทุนภายในประเทศอย่างเดียว เช่น บริษัทไทยบางบริษัทไปลงทุนในต่างชาติ แล้วก็ส่งออกเชื้อเพลิงฟอสซิลนั้นเข้ามาในประเทศไทย ซึ่งอาจจะต้องดูระดับ fossil fuel ที่เกิดขึ้นนั้นด้วย อาจจะเป็นตัว reference ในอนาคตได้ เพื่อให้สามารถเห็นสัดส่วนของการลงทุนต่อเชื้อเพลิงฟอสซิลกับ public spending เป็นเท่าไร

ผู้แทนจากสำนักงานสถิติแห่งชาติ

1. อยากให้ทางผู้วิจัยดูสถานะของเป้าหมายนั้นเลยไปถึงเนื้อข้อมูลด้วย นอกจากดูว่าสถานะมันมีหรือไม่มี ลงไปถึงตัวเลขว่าที่ปรากฏว่ามีนั้น ในแต่ละหน่วยมันมีจริงหรือไม่ ถูกต้องแม่นยำจริงหรือไม่ มีหลักการและคำนิยามตรงกัน หรือคำนิยามที่เราจะมาปรับใช้กับประเทศเราตรงกับนโยบายหรือไม่ ในทำนองนี้

คุณนรา จันทร์โสม ศูนย์ศึกษาปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

1. เป็นเป้าหมายที่ประเทศไทยทำได้ไม่ค่อยดีนัก ในแง่ของ SDG Performance Index
2. ถ้าดูตัวชี้วัดที่ใช้วัดเพื่อบรรลุเป้าประสงค์ จะมีตัวชี้วัดอยู่สองแบบ คือ 1) ตัวที่เป็นเชิงปริมาณ 2) ตัวที่เป็นเชิงคุณภาพ ในส่วนของตัวชี้วัดเชิงปริมาณ เป้าเราบางตัวมีอยู่แล้ว บางตัวสามารถนำมาใช้ได้ แต่ว่าจะมีประเด็นเรื่องข้อมูลที่มีอยู่ในแต่ละหน่วยงานมีการจัดเก็บจากหลายหน่วยงาน ทำให้มีความหลากหลายในการใช้งาน และมีความเป็น technical สูง ต้องมีการศึกษาว่าสมควรใช้ข้อมูลลักษณะแบบไหนต่อไป
3. ทางศูนย์ฯ เพิ่งมีการนำเสนอผลงานและคิดว่าสิ่งที่เป็นปัญหาค่อนข้างมากคือ ตัวชี้วัดที่เป็นเชิงคุณภาพ เพราะว่าในเป้าประสงค์ค่อนข้างถามถึงมาตรการและนโยบายที่รัฐบาลจะใช้เพื่อขับเคลื่อนในมิตินั้น ซึ่งตรงนี้มีประเด็นคือ เราแบ่งการทำงานออกเป็นหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม เราแบ่งผู้ที่เกี่ยวข้องกับ SDGs หลายชั้นหลายซ้อน
4. ขอเสนอว่า ถ้าเป็นไปได้ต้องลองไปดูแต่ละกลุ่มที่เกี่ยวข้องว่าเขาทำอะไรกันอยู่ แล้วชี้ให้เห็นเป็นรายstakeholder ที่เกี่ยวข้อง เช่น ภาคเอกชน สำหรับเป้าหมายนี้ (12) ภาคเอกชนมีความสำคัญมากในภาคการผลิต แล้วภาคเอกชนเองจะส่งข้อความไปถึง consumption ในขณะที่ภาครัฐจะขับเคลื่อนในเรื่องสิ่งแวดล้อมในเชิงการจัดการขยะ ถ้าเป็นเรื่องของกระบวนการผลิตหนีไม่พ้นที่จะต้องเกี่ยวข้องที่ภาคเอกชน
5. ตัวชี้วัดที่เรามีนั้น สามารถตอบได้จริงหรือไม่ ถ้าเราจะให้เห็นประโยชน์ระดับราย stakeholder เราอยากเห็นอะไรจากเขาและเขาได้ทำอะไรไปแล้วบ้าง ถ้าศึกษาตรงส่วนนี้จะทำให้เราสามารถเขียนได้เลยว่า ใน

อนาคต คนกลุ่มนี้เขาควรจะต้องทำอะไรบ้าง ลองกลับไปดูหนังสือ A Call for Action ในเป้าหมายนี้เรียกร้องว่าเราต้องทำอะไรบ้างเพื่อบรรลุเป้าหมาย

คุณณัฏฐ์เอก สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.)

1. จะเห็นว่าเป้าประสงค์ส่วนใหญ่ จะเขียนกว้างๆ เกือบทุกเป้า พอลงถึงตัวชี้วัดบางตัวก็จะเขียนแคบมาก จนอาจยากที่สามารถบรรลุได้จริง
2. สิ่งที่ผู้วิจัยเก็บข้อมูลมาแล้วตอบโจทย์การพัฒนาภายในประเทศเราหรือไม่ เช่นตัว 12.4 นั้น ซึ่งเป็น priority ถ้าอ่านตามการบรรลุตามกรอบความร่วมมือระหว่างประเทศ ต้องบอกว่าแค่นั้นสำหรับประเทศไทยคงไม่พอ
3. ในแนวทางปฏิบัติจริงเรื่องสารเคมีเป็นเรื่องการจัดการในชีวิตประจำวัน เช่น เรื่องสารเคมีในผักผลไม้ จากข่าวจะเห็นว่ามีการ ban สารเคมีหลายตัวที่ใช้สำหรับผลักและผลไม้ ซึ่งเป็นการจัดการที่ปลายเหตุที่กระทรวงสาธารณสุข ปัญหานี้เกิดขึ้นจากกระบวนการทั้งหมดของการทำงาน ซึ่งเราไม่สามารถที่จะเข้าไปปัดกวาดได้ เพราะฉะนั้นเรายอมจะเจอผลลัพธ์ตอนปลายทาง
4. การทำงานเรื่องนี้เป็นการทำงานบูรณาการแบบข้ามสาขา ไม่สามารถที่จะชี้ได้โดยกระบวนการใดกระบวนการหนึ่ง หรือว่าหน่วยงานเดียวเท่านั้น
5. ขยายความเข้าใจเรื่อง เป้าที่เขียน a b c ในความหมายของ UN คือเป้าหมายที่เขาตั้งใจให้เป็น MOI (Means of Implementation) ไม่ได้เป็นความจำเป็นที่จะต้องเป็นงานวิจัยหรือวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีที่เกิดขึ้นภายในประเทศเท่านั้น ส่วนนี้เป็นความร่วมมือข้ามประเทศที่เราอาจต้องขอให้ประเทศอื่นเข้ามาช่วยเราก็ในบางประเด็นก็ได้เช่นกัน

ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่อ
โครงการสำรวจสถานะของเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนในบริบทประเทศไทย
และทางเลือกมาตรการทางเศรษฐศาสตร์ สังคมและกฎหมาย - เป้าหมายที่ 13

ข้อเสนอแนะจาก

ผู้แทนจากกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

1. ให้ข้อมูลเพิ่มว่า ปัจจุบัน ปภ. กำลังพยายามจะบูรณาการเรื่องข้อมูลระหว่างส่วนที่ทาง SDGs ทำ และ Sendai Framework ที่ปภ. ทำอยู่ รวมไปถึงข้อมูลด้านการปรับตัว ซึ่งมีการทำแบบฟอร์มเพื่อเป็นการประเมินความพร้อมด้านข้อมูล หลายส่วนต้องเก็บจากหน่วยงานอื่น เช่น ความเสียหายที่เกิดขึ้นจากภัยพิบัติ เสนอให้ผู้วิจัยพูดคุยกับทาง ปภ. ก็อาจจะได้ข้อมูลเพิ่มเติมขึ้น
2. นอกจากนั้นยังมีหน่วยงาน เช่น Asian Disaster Preparedness Center (ADPC) ซึ่งเป็นหน่วยงานระหว่างประเทศ มีข้อมูลอยู่ค่อนข้างมาก โดยเฉพาะในเรื่องของ case studies ที่ชุมชนเตรียมรับมือกับภัยพิบัติธรรมชาติ

คุณราณี คณะทำงานวาระทางสังคม

1. เมื่อสิบปีที่ผ่านมา มีหนังสือเรื่องเผชิญภัยคุกคามโลก ในศตวรรษที่ 21 พิมพ์โดย สนพ.คบไฟ พุดถึงภัยคุกคามต่างๆ ปรากฏว่าภัยของเรื่องการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศถูกจัดเป็นภัยคุกคามระดับที่หนึ่งมากว่าเรื่องภัยก่อการร้าย เพราะคนที่ได้รับผลกระทบมีจำนวนมากและเป็นวงกว้าง
2. เมื่อพูดถึง “การปรับตัว” ให้ความรู้สึกค่อนข้างบางเบา อาจจะคิดว่าภาษาอาจจะต้องเปลี่ยนใหม่เป็น “การรับมือ” หรือว่า “การเผชิญภัยคุกคาม” เพราะผลกระทบหนักมากแต่ทำไมภาษาถึงเบาเหลือเกิน
3. เมื่อกระทบถึงคนส่วนใหญ่ เรื่องนี้จำเป็นต้องมีการมีส่วนร่วมของคนจำนวนมากเข้ามาเพราะเรื่องนี้สำคัญ เริ่มจากการถกเถียงกันในเรื่องของการลดการปล่อยคาร์บอน เป็นเรื่องของความสัมพันธ์ระหว่างธุรกิจเอกชนที่ผลิตคาร์บอนมาก เช่น อุตสาหกรรมพลังงาน โรงงานไฟฟ้าถ่านหิน ซึ่งสร้างมลภาวะและสร้างภาวะโลกร้อนเพิ่มขึ้น กลับไม่ได้มีข้อมูลหรือตัวเลขที่มากพอที่จะหยุดปัญหานี้ได้ เพราะฉะนั้นอาจจะต้องสนใจให้มากขึ้นในเรื่องของความสัมพันธ์ระหว่างธุรกิจเอกชน ชีวิตความเป็นอยู่ของคน และรัฐเอง จะจัดลำดับความสำคัญส่วนนี้อย่างไรเพื่อให้เกิดความเป็นธรรมและยั่งยืนขึ้นมา
4. เสนอให้ไปคุยข้อมูลกับกลุ่มโลกเย็นที่เป็นธรรม เพื่อข้อมูลด้านภาคประชาสังคม

คุณวนัน Climate Watch Thailand

1. การปรับตัวและการรับมือกับภัยพิบัติเป็นเรื่องสำคัญ แต่ไม่ได้แปลว่าเราไม่ควรจะไม่สนใจเรื่องการลดการปล่อยคาร์บอน คิดว่าการที่ SDG ทั้ง 17 goals มันตั้งเป้าเป็นแบบแท่ง เราเลยสงสัยว่าเรื่องการพัฒนาที่สะอาดหรืออุตสาหกรรมที่สะอาดน่าจะไปอยู่ในกล่องอื่น แต่เมื่อดูแล้วทั้ง 17 goal มีการพูดถึงเรื่อง fossil fuel แค่ครั้งเดียวใน Goal 12

2. ทำอย่างไรเป้าหมาย รวมถึงตัวชี้วัด และเป้าประสงค์ มันจะสะท้อนสิ่งที่เกิดขึ้นจริงในประเทศไทย ตัวอย่างเช่น ประเทศไทยส่งเรื่อง Nationally Appropriate Mitigation Actions (NAMA) และ Intended Nationally Determined Contributions (INDC) ปรากฏว่ามีการดำเนินการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก แต่ภาพของ SDG ทั้งหมดที่เกิดมา มันจะไม่มีการรายงานหรือสะท้อนเลยว่าโรงไฟฟ้าถ่านหินของประเทศไทยกำลังเกิดขึ้นอยู่ตรงไหนในประเทศ ซึ่งเป็นคนละภาพกับการใช้โรงไฟฟ้าถ่านหินที่ก่อให้เกิดผลกระทบมากซึ่งขัดกับการพัฒนาที่ยั่งยืน ในขณะที่ภาพของ INDC และ NAMA ที่เป็นเรื่องการลดการปล่อยคาร์บอน ให้ภาพซึ่งเป็นเชิงบวกต่อว่าไทยมีการลดการปล่อยก๊าซคาร์บอนในบัญชีโลก สองภาพนี้จึงจะสะท้อนออกมาในบริบทของประเทศไทย แล้วก็ยังสะท้อนถึงความเป็นจริงที่เกิดขึ้น เพื่อเป็นข้อมูลอ้างอิงในอนาคตได้ด้วยว่า เมื่อเราพูดถึงโรงไฟฟ้าถ่านหินจำนวนเท่านี้โรง แต่อีกในหนึ่งหรือสองปีข้างหน้าเราอาจจะมีตัวชี้วัดอื่น เช่น โรงไฟฟ้าถ่านหินลดลง แต่อย่างไรก็ดีควรจะสะท้อนความเป็นจริงที่เกิดขึ้นในประเทศ มันควรจะต้องมีการแตะต้องเรื่องโครงการที่นำไปสู่การลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกและกระบวนการที่นำไปสู่การปล่อยที่สูงขึ้น
3. ในงานวิจัยมีการดูถึงร่างยุทธศาสตร์ใหญ่ และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 และควรจะให้ความสำคัญกับแผนระดับกระทรวงหรือแผนระดับภาคส่วนด้วย เช่น แผนพลังงาน หรือแผน TGP ที่จะบอกว่ามีโรงไฟฟ้าทั้งหมดที่จะเกิดขึ้นเท่าไร และจะนำไปสู่การลดการปล่อยคาร์บอนที่เพิ่มสูงขึ้นเท่าไร อีกแผนหนึ่งคือ พิธีสารมอนทรีออล ซึ่งน่าจะเป็น ฝ่ายโอโซนของกรมโรงงานอุตสาหกรรม
4. เทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องกับการจัดการการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ จะมีเทคโนโลยีอะไรบ้างที่ไทยได้ศึกษา Technology needs assessment ให้รายละเอียดเพิ่มเติมได้ น่าจะนำมาผนวกไว้ด้วย
5. หน่วยงานที่ไม่ควรละเลยในเรื่องของการคาดการณ์เรื่องผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศของทั้งภูมิภาครวมทั้งประเทศไทยด้วยคือ Coordinated Regional Climate Descaling Experiment (CORDEX) ซึ่งเป็นหน่วยงานวิจัยทางวิทยาศาสตร์ น่าจะมีส่วนสำคัญในการพูดคุยกับนักวิจัยที่เกี่ยวข้องกับ CORDEX ซึ่งไทยมีอยู่สองท่านคือ ผศ.ดร.จิรสรณ์ สันติสิริสมบูรณ์ ม.รามคำแหง และ อ.ปัทมา จากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในหน่วยงานจะศึกษาว่าผลกระทบที่เกิดจากโลกร้อนในระดับภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้มีลักษณะไหนบ้างในอนาคต

(ไม่ทราบชื่อ)

1. ถ้าเราพูดถึงตัว fossil fuel จะมีเป้าประสงค์ที่เกี่ยวข้องคือ เป้าประสงค์ที่ 7 มีการพูดถึงตัวชี้วัด เช่น renewable energy share ซึ่งเป็นตัวชี้วัดอ้อมๆ ว่าถ้ามี renewable energy share มากขึ้น fossil fuel ก็จะลดลงไปเอง
2. เป้าที่จะมีการพูดถึง Green Industry จะอยู่เป้าที่ 9 ในเป้านี้จะมีตัวชี้วัดหนึ่งที่เป็นการปล่อยก๊าซเรือนกระจกต่อหน่วยการผลิตภาคอุตสาหกรรม ถ้าตัวชี้วัดนี้มีค่าสูงขึ้น ตัวชี้วัดนี้อาจจะสะท้อนให้เห็นอะไรหรือเปล่า

คุณณัฏฐ์เอก สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.)

1. ภายใต้ ข้อ 13.1 ผู้วิจัยอาจจะต้องเพิ่มในเรื่องการจัดการความเสี่ยงว่าในช่วงที่ผ่านมาภายใต้แผนปภ. เองนั้นประเทศไทยมีแผนกาจัดการความเสี่ยงจากภัยพิบัติ ก่อนและหลังอย่างไรบ้าง มีแผนอะไรบ้าง
2. ถ้าสามารถ review แนวปฏิบัติ (practice) ที่ประสบความสำเร็จในต่างประเทศที่สามารถเทียบเคียงกับการทำงานในประเทศไทยได้ ก็น่าจะมีประโยชน์
3. Mitigation จะอยู่ในฝั่งของผู้ผลิตเยอะ ในขณะที่ Adaptation อยู่ในภาคประชาชนเป็นส่วนใหญ่

ผู้แทนจากสถาบันสิ่งแวดล้อมไทย

1. ให้ข้อมูลเพิ่มเติมว่าสถาบันมีโครงการ Asian Cities Climate Change Resilience Network (ACCCRN) มา 8 ปีแล้ว ซึ่งมีข้อมูลย้อนหลังที่เป็นประโยชน์
2. ข้อมูลที่ผู้วิจัยนำเสนอมีความครบถ้วนมากจากระดับโลกลงมาถึงระดับชาติ แต่มองว่างานของ Climate Change มีขอบเขตที่มากกว่าภายในประเทศแล้วควรเพิ่มเติมระดับภูมิภาคด้วย

ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่อ

โครงการสำรวจสถานะของเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนในบริบทประเทศไทย

และทางเลือกมาตรการทางเศรษฐศาสตร์ สังคมและกฎหมาย - เป้าหมายที่ 14

ข้อเสนอแนะ

- ประธานกลุ่มโรงแรมชายฝั่งเสนอแนะให้รวมอุตสาหกรรมท่องเที่ยวเป็นแหล่งที่ใช้ทรัพยากรทางทะเลและทำลายทรัพยากรทางทะเลอย่างมาก เนื่องจากอุตสาหกรรมท่องเที่ยวทางทะเลและชายฝั่งมีผลกระทบต่อทรัพยากรทางทะเลอย่างมาก สามารถทำลายทรัพยากรทางทะเลได้ถาวรและรุนแรงกว่าการทำประมงโดยการจับปลา เช่น การปล่อยสารเคมีลงสู่ทะเลซึ่งเป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำให้เกิดปรากฏการณ์ปะการังฟอกขาว อีกทั้งชาวต่างชาติส่วนใหญ่นิยมท่องเที่ยวทางทะเลไทยและธุรกิจท่องเที่ยวเป็นหนึ่งในธุรกิจที่มีความสำคัญต่อเศรษฐกิจไทย จึงควรมีการบริหารจัดการอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวที่ดียิ่งขึ้น

ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่อ
โครงการสำรวจสถานะของเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนในบริบทประเทศไทย
และทางเลือกมาตรการทางเศรษฐศาสตร์ สังคมและกฎหมาย - เป้าหมายที่ 15

ข้อเสนอแนะ

1. แนะนำแนวทางการทำงานเพื่อความง่ายในการทำงานทีมวิจัยควรศึกษาและทบทวนวิธีการเก็บข้อมูลอย่างเร่งด่วน เนื่องจากเป้าหมายที่ 15 มีความใกล้เคียงกับเป้าหมายที่ 14 โดยศึกษาความเชื่อมโยงระหว่างฐานข้อมูลภายในประเทศและฐานข้อมูลของ UN
2. ทีมวิจัยควรศึกษาสถานะของข้อมูลปัจจุบันที่มีอยู่และลักษณะการเก็บข้อมูลของประเทศไทย เนื่องจากฐานการเก็บข้อมูลที่แตกต่างกันของแต่ละหน่วยงานและข้อมูลไม่มีความทันสมัย จึงจำเป็นของประชุมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอย่างเร่งด่วน อย่างไรก็ตาม การเก็บข้อมูลในการศึกษาเพื่อที่จะบรรลุเป้าหมายที่ 15 จำเป็นต้องรวบรวมข้อมูลจากหลายหน่วยงาน เช่น กรมอุทยาน กรมป่าไม้ กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง(ทช.) สำนักงานวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม(สผ.) ทีมวิจัยจึงประสบปัญหาความจำเพาะในการเก็บข้อมูลของแต่ละหน่วยงาน
3. สำรวจข้อมูล Meta data ของ UN เพิ่มจากข้อมูลที่ทีมวิจัยมีอยู่แล้วในปัจจุบัน ในส่วนของนิยามของคำจัดความต่าง ๆ เพื่อเป็นแนวทางในการเก็บข้อมูล ศึกษา การวิเคราะห์และคาดการณ์ทิศทางข้อมูลเพื่อให้ข้อมูลมีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น ซึ่งควรจะเป็นแนวทางที่ทั้งหน่วยงานของประเทศไทยและ UN สามารถยอมรับร่วมกันได้ จึงจำเป็นต้องต้องวิเคราะห์ทั้งสองภาคส่วนประกอบกัน เพื่อความชัดเจนของข้อมูล และทำให้ผลงานวิจัยสามารถเป็นข้อมูลที่จะช่วยหน่วยงานประเทศไทยในการศึกษาเพื่อบรรลุเป้าหมาย SDG ในอนาคต
4. ประเด็นความทับซ้อนของข้อมูลในส่วนของข้อมูลอุทยานแห่งชาติ(ป่าบก)ที่อาจคลอบคลุมข้อมูลของพื้นที่ทางชายฝั่งทะเล
5. กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งมีข้อมูลที่ทันสมัย เช่น ข้อมูลสิ่งมีชีวิตที่อยู่ในภาวะอันตราย ข้อมูลพะยูน ซึ่งข้อมูลค่อนข้างทันสมัยล่าสุดถึงปี 2558 แต่อาจจะต้องศึกษาขอบเขตของโครงการเพิ่มเติม
6. ปัญหาพื้นที่ป่าและการอนุรักษ์จากความพยายามขยายพื้นที่ป่าอนุรักษ์ ทำให้เกิดปัญหาความขัดแย้งเรื่องการเวนคืนพื้นที่ป่าจากพื้นที่ที่เป็นที่อยู่อาศัยของประชาชน เนื่องจากพื้นที่ที่เป็นที่อยู่อาศัยของชาวบ้านทับซ้อนกับพื้นที่ป่า ทำให้ชาวบ้านไม่มีที่อยู่อาศัย อีกทั้ง พรบ.ป่าชุมชนที่ยังคงไม่ได้รับการอนุมัติ

คำถาม

1. ปัญหาข้อมูลของคำนิยามคำว่า “พื้นที่ป่า” มีความขัดแย้งกันระหว่างกรมป่าไม้และนักวิชาการป่าไม้ เช่น การนับรวมสวนป่า ป่ายูคาลิปตัส เป็นพื้นที่ป่า เป็นต้น

   ตอบ การประกาศว่าประเทศไทยมีเนื้อที่พื้นที่ป่าล่าสุดคิดเป็นร้อยละ 31.6 นั้น การนิยามพื้นที่ป่ากรมป่าไม้ไม่ได้นับรวมสวนป่า นั่นคือ ไม่มีการนับรวมสวนยางพารา ยูคาลิปตัส ปาล์มน้ำมัน หรือไม้ที่ทำการปลูกเพื่อประโยชน์อื่นๆ โดยที่ไม่ศึกษาเรื่องประโยชน์ของเนื้อไม้

2. พื้นที่ป่าเศรษฐกิจ 15% หน่วยงานใดเป็นผู้รับผิดชอบ ใช่องค์การป่าไม้หรือไม่

   ตอบ หน่วยงานที่ทำหน้าที่ดูแลและรับผิดชอบพื้นที่ป่าเศรษฐกิจทั้งหมด คือ กรมป่าไม้ และพื้นที่ป่าเศรษฐกิจไม่ได้เป็นความรับผิดชอบหลักขององค์การป่าไม้ แต่เนื่องจากองค์การป่าไม้มีพื้นที่ป่าอยู่ในพื้นที่ป่าเศรษฐกิจ ดังนั้น หากเอกชนประสงค์จะปลูกป่าในพื้นที่ป่าเศรษฐกิจ เอกชนก็สามารถเข้ามาเป็นเจ้าของป่าในพื้นที่ป่าเศรษฐกิจได้เช่นกัน และในส่วนของพื้นที่ ส.ป.ก.บางส่วนที่ไม่ควรใช้ประโยชน์ในรูปแบบอื่นๆ อาจทำเป็นสวนป่าเศรษฐกิจได้ กรมอุทยานแห่งชาติดูแลและรับผิดชอบในส่วนของพื้นที่ป่าอนุรักษ์ฯ ส่วนกรมป่าไม้จะดูแลและรับผิดชอบพื้นที่ป่าสงวนทั้งหมด อย่างไรก็ตามพื้นที่ป่าสงวนทั้งหมดมีแนวโน้มว่าจะโดนบุรุกและอาจจะกลายเป็นพื้นที่ ส.ป.ก. และอาจจะกลายเป็นพื้นที่ใช้ประโยชน์อื่นๆ ดังนั้น จึงเป็นเรื่องของหน่วยงานสองหน่วยงาน คือ กรมป่าไม้และองค์การป่าไม้ ที่ใช้กฎหมายเดียวกันในการดูแลรับผิดชอบพื้นที่ที่แตกต่างกัน

ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่อ
โครงการสำรวจสถานะของเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนในบริบทประเทศไทย
และทางเลือกมาตรการทางเศรษฐศาสตร์ สังคมและกฎหมาย - เป้าหมายที่ 16

คำถามและข้อเสนอแนะ

ผู้แทนจากองค์กร United Nations Global Compact

ได้เสนอข้อคิดเห็นไว้ว่า “การพัฒนาอย่างยั่งยืนนั้น จะต้องได้รับความร่วมมือจากประชาชน โดยภาครัฐควรมีบทบาทหน้าที่ในการให้ความรู้ด้านต่างๆแก่ประชาชน และให้ประชาชนเป็นผู้พัฒนาสังคมด้วยตนเองสู่สังคมที่สงบสุข ปราศจากความเหลื่อมล้ำ ความยากจนและความรุนแรง” โดยท่านผู้แทนจากองค์กร United Nations Global Compact มีความเชื่อว่า “หากประชาชนเป็นผู้พัฒนา และเรียนรู้ด้วยตนเองแล้วจะทำให้การพัฒนาประเทศสู่ความสงบสุขมีความยั่งยืนอย่างมากในอนาคต” ในส่วนของข้อมูลท่านผู้แทนได้กล่าวว่า “ในช่วงเร็วๆนี้จะมีการจัดการประชุม ASEAN +3 ในประเทศไทย หากผู้วิจัยมีความประสงค์ต้องการข้อมูลสำหรับการวิเคราะห์ตัวชี้วัดที่ 16.5 และ 16.8 ก็อยากจะเรียนเชิญเข้าร่วมงานประชุมดังกล่าวด้วย” สำหรับความเห็นในการจัดทำส่วนต่อไปของโครงการศึกษาวิจัยนั้น ท่านผู้แทนได้เสนอว่า “ควรตรวจสอบตัวชี้วัดจากต่างประเทศที่นำมาเป็นตัวอย่างว่า มีความสอดคล้องกับบริบทประเทศไทยมากน้อยเพียงใด และควรวิเคราะห์ให้ชัดเจนว่า สิ่งใดเป็นสิ่งที่สำคัญที่สุดสำหรับประเทศไทยในการพัฒนาตามเป้าหมายที่ 16 เพื่อความชัดเจนในการกำหนดทิศทางการพัฒนาที่เหมาะสมและชัดเจนในอนาคต”

ผู้แทนจากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ได้ให้ความเห็นว่า “การกำหนดตัวชี้วัดในโครงการศึกษาวิจัยนั้น มิได้กล่าวถึงปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมสักเท่าใดนัก หากประชากรมีความขัดแย้งกันจากการแก่งแย่งทรัพยากร ก็อาจทำให้สังคมเกิดความไม่สงบสุขได้” และความสงบสุขในงานวิจัยนี้ควรมีการจำกัดขอบเขตด้วยว่า “ความสงบสุขดังกล่าว หมายถึงความสงบสุขของประชาชนในประเทศไทยเท่านั้น หรือเป็นความสงบสุขที่รวมถึงความสงบสุขของประชาชนในประเทศเพื่อนบ้านด้วย” จากประเด็นดังกล่าวผู้วิจัยจึงมีความเห็นว่า “แม้ว่าข้อมูลความขัดแย้งจากการแก่งแย่งทรัพยากรจะเป็นข้อมูลที่สามารถจัดเก็บได้ยาก แต่ทางผู้วิจัยจะพยายามพัฒนาตัวชี้วัดดังกล่าว โดยจะจัดเป็น

ตัวชี้วัดหนุนเสริมในงานวิจัยนี้ เพื่อให้การวิเคราะห์เป้าประสงค์ในเป้าหมายการพัฒนาที่ 16 มีความครอบคลุมมากขึ้น”

ผู้แทนจากภาคเอกชน

ได้อภิปราย เกี่ยวกับหลักนิติธรรมในการจัดเก็บข้อมูลไว้ว่า “การเก็บข้อมูลทางระบบอินเตอร์เน็ตเพื่อใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลนั้น อาจมีความไม่เหมาะสม และคลาดเคลื่อนจากความเป็นจริง เนื่องจากคนจนในสังคมนั้นมีโอกาสในการเข้าถึงระบบอินเตอร์เน็ตน้อยกว่าชนชั้นกลาง และชนชั้นสูง” นอกจากนี้ผู้แทนท่านที่ห้ายังได้อภิปรายเพิ่มเติมว่า “ความขัดแย้งในสังคม อาจมีความขัดแย้งระหว่างสิทธิของประชาชนในแต่ละกลุ่มได้ เช่น เอกชนต้องการสร้างโรงงานเพื่อพัฒนาพื้นที่ โดยอ้างสิทธิในการพัฒนา แต่ประชาชนไม่ต้องการโรงงานในพื้นที่ เนื่องจากโรงงานสร้างมลพิษ จึงออกมาประท้วง โดยอ้างถึงสิทธิมนุษยชนของตนเอง ความขัดแย้งด้านสิทธิแบบนี้มีแนวทางในการแก้ไขอย่างไร และสิทธิดังกล่าวสามารถดำเนินไปในทิศทางเดียวกันโดยไม่มีความขัดแย้งได้หรือไม่” สำหรับคำถามข้างต้นนี้ทางผู้วิจัยได้ให้คำตอบไว้ว่า “ความขัดแย้งดังกล่าวสามารถเกิดขึ้นได้ในสังคม และแนวทางแก้ไขที่ดีที่สุด คือการตกลงกันระหว่างประชาชน และหน่วยงานเอกชน” จากคำตอบดังกล่าว ภาคเอกชนต่างมีความเห็นพ้องกับผู้วิจัยว่า “วิธีดังกล่าวเป็นทางออกที่ดีที่สุดสำหรับการพัฒนาสังคมให้มีความสงบสุขอย่างยั่งยืน”

ผู้แทนจากกระทรวงพลังงาน

ได้ให้ความเห็นเพิ่มเติมที่สืบเนื่องจากประเด็นของผู้แทนจากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยว่า “นอกจากความขัดแย้งด้านทรัพยากรระหว่างประเทศแล้ว ยังมีความขัดแย้งด้านมลพิษข้ามพรมแดนอีกด้วย เช่น ปัญหา pollution haven ที่ประเทศพัฒนาแล้วมักนำมลพิษจากประเทศตนไปทิ้งในประเทศที่ด้อยพัฒนาและกำลังพัฒนา” นอกจากนี้ตัวแทนจากกระทรวงพลังงานได้ให้ความเห็นว่า “การเก็บข้อมูลบางส่วนในการสร้างตัวชี้วัดอาจมีปัญหาที่ข้อมูลไม่สามารถสะท้อนความเป็นจริงได้ เนื่องจากการเก็บข้อมูลในพื้นที่ชนบทมักจะเก็บจากการสัมภาษณ์ผู้ว่าราชการจังหวัด, นายอำเภอ ,หรือผู้ใหญ่บ้าน ซึ่งความเห็นของกลุ่มคนเหล่านี้อาจไม่สามารถสะท้อนความต้องการของคนยากจนในพื้นที่ชนบทที่แท้จริงได้” ส่วนผู้วิจัยนั้นได้ให้คำตอบไปว่า “จะลองใช้ข้อมูล inclusive data ในการวิจัยแทน”

ผู้แทนจากกลุ่มนักวิเคราะห์นโยบายและแผนปฏิบัติการ กทม.

ได้เสนอความเห็นว่า “ควรเพิ่มตัวชี้วัดด้านความต่างของวัฒนธรรมในการวิจัยโครงการนี้ด้วย เนื่องวัฒนธรรมที่แตกต่างกันก่อให้เกิดความคิดที่ต่างกัน และนำไปสู่ความขัดแย้งของประชาชนได้ เช่น การไม่ยอมรับการปฏิบัติทางศาสนพิธีของศาสนาอื่นๆ นอกจากศาสนาที่ตนเองนับถือ เป็นต้น การไม่ยอมรับใน

วัฒนธรรมอื่นๆ นำไปสู่ความไม่เข้าใจซึ่งกันและกันของคนในสังคม และก่อให้เกิดความขัดแย้ง และอาจจบลงที่ความรุนแรงได้”

ผู้แทนจากกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ได้ให้ข้อสังเกตของความขัดแย้งข้ามชาติในด้านทรัพยากรธรรมชาติไว้ว่า “ความขัดแย้งด้านทรัพยากรที่เกิดขึ้นนั้น มักเกิดจากความร่วมมือกันของผู้มีอำนาจทางการเมืองกับบริษัทจากต่างประเทศในการทำลายทรัพยากรในประเทศ จากการใช้ประโยชน์เกินควรโดยไม่คำนึงถึงผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม เช่น การทำการเกษตรของผู้ประกอบการจีนในจังหวัดจันทบุรี, จังหวัดตราด, จังหวัดชุมพร โดยไม่คำนึงถึงผลกระทบด้านลบต่อสิ่งแวดล้อม ซึ่งผู้ประกอบการเหล่านี้มีนักการเมืองท้องถิ่นหนุนหลังอยู่ด้วย เนื่องจากนักการเมืองท้องถิ่นเหล่านี้ได้รับผลประโยชน์จากผู้ประกอบการจีน เป็นต้น และแม้ว่าข้าราชการจะรู้ว่ามีสถานการณ์ทุจริตคอร์รัปชั่นของนักการเมืองท้องถิ่นกลุ่มดังกล่าว ก็ไม่สามารถจัดการอะไรได้ เนื่องจากโครงสร้างทางกฎหมายและระบบสังคมราชการ มิได้มีมาตรการที่เอื้อต่อการแก้ไขปัญหาดังกล่าว” จากปัญหาดังกล่าวนี้ผู้วิจัยได้ให้คำตอบไว้ว่า “ผู้วิจัยได้คำนึงถึงปัญหานี้อยู่พอสมควรเหมือนกัน การจัดทำโครงการวิจัยนี้ก็ได้ใช้ข้อมูลดัชนีความเป็นธรรมในสังคมในการวิเคราะห์ด้วย ซึ่งเป็นตัวชี้วัดปัญหาได้ในระดับหนึ่ง” นอกจากนี้ทางกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมยังได้ตั้งคำถามเพิ่มเติมว่า “โครงการวิจัยดังกล่าวเป็นโครงการวิจัยที่มีเป้าประสงค์อยู่หลายเป้าประสงค์ ทางผู้วิจัยสามารถสรุปได้หรือไม่ว่า เป้าประสงค์ใดเป็นเป้าประสงค์ที่ควรดำเนินการก่อนในการสร้างสังคมสงบสุข และมีการจัดลำดับความสำคัญของเป้าประสงค์แต่ละเป้าประสงค์ไว้อย่างไรบ้าง” ซึ่งคำถามดังกล่าวมีลักษณะที่ใกล้เคียงกับคำอภิปรายและข้อเสนอแนะจากสภาพัฒน์ที่กล่าวไว้ว่า “งานวิจัยดังกล่าวมีหลายเป้าประสงค์ ซึ่งอาจทำให้ผลลัพธ์ของงานวิจัยดังกล่าวเกิดปัญหาการวิจัยข้ามเป้าหมายได้ ดังนั้นผู้ทำการวิจัยควรมีการทำแผนการวิจัยในแต่ละเป้าประสงค์ให้เป็นระบบมากขึ้น (mapping)” โดยหากผู้วิจัยทำแผนการวิจัยได้ละเอียดทางสภาพัฒน์เชื่อว่า “จะสามารถลดความยุ่งยากซับซ้อนของงานวิจัยได้มาก และช่วยเติมเต็มช่องว่างของตัวชี้วัดที่พัฒนาโดยสำนักงานโครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติได้อีกด้วย” นอกจากนี้ผู้ร่วมประชุมมีความเห็นตรงกันว่า “ในส่วนข้อมูลของตัวชี้วัดที่ไม่มี Metadata ผู้วิจัยควรเขียนข้อเสนอแนะเพิ่มเติม เพื่อเป็นข้อปรับปรุงในการทำโครงการวิจัยในครั้งถัดไป”

ภาคผนวก ก-3

การประชุมนำเสนอร่างรายงานฉบับสมบูรณ์ “โครงการสำรวจสถานะของเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนในบริบทประเทศไทย และทางเลือกมาตรการทางเศรษฐศาสตร์ สังคม และกฎหมาย”
12 เป้าหมาย

- หลักการและเหตุผล กำหนดการ
- ข้อเสนอแนะ

การประชุมนำเสนอร่างรายงานฉบับสมบูรณ์
“โครงการสำรวจสถานะของเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนในบริบทประเทศไทย และทางเลือกมาตรการทางเศรษฐศาสตร์ สังคม และกฎหมาย” 12 เป้าหมาย
วันศุกร์ที่ 7 กรกฎาคม 2560 เวลา 08.30 – 16.30 น.
ณ ห้องประชุม 1 ชั้น 14 และห้องประชุม 1 ชั้น 15 สกว.
อาคาร เอส เอ็ม ทาวเวอร์ ถนนพหลโยธิน แขวงสามเสนใน เขตพญาไท กทม. (BTS สนามเป้า)

---

1. หลักการและเหตุผล

ด้วย สกว. ได้รับแต่งตั้งให้เป็นคณะอนุกรรมการขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) ภายใต้คณะกรรมการเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน (กพย.) ซึ่งมีนายกรัฐมนตรี เป็นประธาน เพื่อขับเคลื่อนงานตามเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนของสหประชาชาติให้เป็นรูปธรรม สกว. ได้สนับสนุนให้มีโครงการประสานงานการวิจัยเพื่อสนับสนุนการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDG move) จัดลำดับความสำคัญของการพัฒนาที่ยั่งยืน 30 เป้าประสงค์ (Targets) และสนับสนุนทุนวิจัยให้มีการศึกษาสถานะของเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนในบริบทประเทศไทยอย่างเป็นระบบภายใต้ “โครงการสำรวจสถานะของเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนในบริบทประเทศไทย และทางเลือกมาตรการทางเศรษฐศาสตร์ สังคม และกฎหมาย” โดยมีการประกาศโจทย์ในช่วงเดือนพฤศจิกายน และดำเนินการคัดเลือกในเดือนธันวาคม พ.ศ. 2559 จากการคัดเลือกทางโครงการ SDG Move ได้คณะนักวิจัยมาทั้งหมด 12 คณะ ทำการศึกษาสถานะของเป้าหมายที่ 1 2 4 5 7 8 9 12 13 14 15 และ 16 ซึ่งเริ่มดำเนินการวิจัยตั้งแต่เดือนมกราคม พ.ศ. 2560 เป็นต้นมา และมีกำหนดส่งร่างรายงานขั้นสุดท้ายในเดือนมิถุนายน พ.ศ. 2560 รวมระยะเวลาในการดำเนินการศึกษาวิจัย 5 เดือน

บัดนี้ โครงการสำรวจสถานะของเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนฯ ทั้ง 12 เป้าหมาย ได้ดำเนินการ ครบตามระยะเวลาที่กำหนด และได้จัดทำร่างรายงานฉบับสมบูรณ์เรียบร้อยแล้ว และเพื่อให้การศึกษาสถานะของเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนทั้ง 12 โครงการมีความครอบคลุม สมบูรณ์ และถูกต้อง ทางโครงการจึงจะจัดให้มีการประชุมนำเสนอ (ร่าง) รายงานฉบับสมบูรณ์ขึ้น เพื่อให้เป็นเวทีที่คณะนักวิจัยได้นำเสนอผลการวิจัยแก่ผู้ทรงคุณวุฒิจากภาคส่วนต่างๆ พร้อมทั้งรับฟังข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะ และข้อมูลอันเป็นประโยชน์ต่อการศึกษา เพื่อนำไปปรับปรุงรายงานฉบับสมบูรณ์ ให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้นต่อไป

2. วัตถุประสงค์

2.1 เพื่อให้โครงการวิจัยทั้ง 12 เป้าหมาย ที่ได้รับทุน นำเสนอ (ร่าง)รายงานฉบับสมบูรณ์
2.2 เพื่อให้ผู้ทรงคุณวุฒิ ให้ข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะ และข้อมูล อันเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนารายงานฉบับสมบูรณ์ของโครงการวิจัย ทั้ง 12 เป้าหมาย

3. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

3.1 นักวิจัย“โครงการสำรวจสถานะของเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนในบริบทประเทศไทย และทางเลือกมาตรการทางเศรษฐศาสตร์ สังคม และกฎหมาย” ทั้ง 12 เป้าหมาย ได้นำเสนอผลงานวิจัย
3.2 นักวิจัย 12 คณะ ได้ข้อคิดเห็น และข้อมูลจากผู้ทรงคุณวุฒิ อันเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนารายงานฉบับสมบูรณ์ของโครงการวิจัย ทั้ง 12 เป้าหมาย ให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

4. วิธีการประชุม

4.1 การเสนอผลงาน

4.2 จัดรูปแบบการประชุม แบ่งเป็น 2 ห้อง ดังนี้

1) ห้องประชุม 1 ชั้น 14 สกว.

ช่วงเช้า ประกอบด้วย เป้าหมายที่ 4, 2 และ 1

ช่วงบ่าย ประกอบด้วย เป้าหมายที่ 12, 13 และ 14

2) ห้องประชุม 1 ชั้น 15 สกว.

ช่วงเช้า ประกอบด้วย เป้าหมายที่ 5, 15 และ 16

ช่วงบ่าย ประกอบด้วย เป้าหมายที่ 7, 8 และ 9

<u>หมายเหตุ</u>: แต่ละเป้าหมายจะมีระยะเวลาในการ นำเสนอประมาณ 15-20 นาที และรับฟังข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะประมาณ 40-45 นาที รวมระยะเวลาที่ใช้ในแต่ละเป้าหมาย ประมาณ 60 นาที

5. สถานที่จัดประชุม

ณ ห้องประชุม 1 ชั้น 14 และห้องประชุม 1 ชั้น 15 สกว.

อาคาร เอส เอ็ม ทาวเวอร์ ถนนพหลโยธิน แขวงสามเสนใน เขตพญาไท กทม.

6. ระยะเวลาของการประชุม

วันศุกร์ที่ 7 กรกฎาคม 2560 เวลา 08.30 – 16.30 น. ณ อาคาร เอส เอ็ม ทาวเวอร์ (สกว.)

7. ผู้เข้าร่วมประชุม

นักวิจัย ผู้ทรงคุณวุฒิ และนักวิชาการที่เกี่ยวข้อง ประมาณ 80 คน

8. จัดโดย

- สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.)
- โครงการประสานงานการวิจัยเพื่อสนับสนุนการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDG move)
  E-mail: sdgmove.th@gmail.com คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ เลขที่ 2 ถนนพระจันทร์ เขตพระนคร กทม.10200
- ประสานงาน: ธรรมพร สุขมี (08-1094-3009) /ปาริชาติ เรืองเดช (09-7103-9102, 08-0788-1891)

(ร่าง) กำหนดการประชุมนำเสนอร่างรายงานฉบับสมบูรณ์

“โครงการสำรวจสถานะของเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนในบริบทประเทศไทย และทางเลือกมาตรการทางเศรษฐศาสตร์ สังคม และกฎหมาย” 12 เป้าหมาย

วันศุกร์ที่ 7 กรกฎาคม 2560 เวลา 08.30 – 16.30 น. ณ ห้องประชุม 1 ชั้น 14 และห้องประชุม 1 ชั้น 15 สกว.

อาคาร เอส เอ็ม ทาวเวอร์ ถนนพหลโยธิน แขวงสามเสนใน เขตพญาไท กทม. (BTS สนามเป้า)

เวลา (น.)	ห้องประชุม 1 ชั้น 14	ห้องประชุม ชั้น 15
08.30-09.00	ลงทะเบียน	ลงทะเบียน
09.00-10.00	**เป้าหมายที่ 4** สร้างหลักประกันว่าทุกคนมีการศึกษาที่มีคุณภาพอย่างครอบคลุมและเท่าเทียม และสนับสนุนโอกาสในการเรียนรู้ตลอดชีวิต **โดย** ดร.ชาญศักดิ์ ศรีสวัสดิ์สกุล ดร.วรัณศณางค์ บุณฑริก	**เป้าหมายที่ 5** บรรลุความเท่าเทียมระหว่างเพศ และเสริมสร้างความเข้มแข็งให้แก่สตรีและเด็กหญิง **โดย** ดร.กรกิต ชุ่มกรานต์ นางสาวยุวรี โชคสวนทรัพย์ นางปรัทยุมน เลปนานนท์
10.00-11.00	**เป้าหมายที่ 2** ยุติความหิวโหย บรรลุความมั่นคงทางอาหารและยกระดับโภชนาการสำหรับทุกคนในทุกวัย **โดย** ดร.เสถียร ฉันทะ นางสาวอรุณี อินเทพ	**เป้าหมายที่ 15** ปกป้อง ฟื้นฟู และสนับสนุนการใช้ระบบนิเวศบนบกอย่างยั่งยืน จัดการป่าไม้อย่างยั่งยืน ต่อสู้การกลายสภาพเป็นทะเลทราย หยุดการเสื่อมโทรมของที่ดินและฟื้นสภาพกลับมาใหม่ และหยุดการสูญเสียความหลากหลายทางชีวภาพ **โดย** รศ.ดร.นาฏสุดา ภูมิจำนง ดร.อุทัย เจริญวงศ์
11.00-12.00	**เป้าหมายที่ 1** ขจัดความยากจน **โดย** ผศ.ดร.สมพร โกมารทัต รศ.ศิริพร สัจจานันท์ ดร.เสน่ห์ เดชะวงศ์	**เป้าหมายที่ 16** ส่งเสริมสังคมที่สงบสุขและครอบคลุมเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน ให้ทุกคนเข้าถึงความยุติธรรมและสร้างสถาบันที่มีประสิทธิผล รับผิดชอบ และครอบคลุมในทุกระดับ **โดย** นายจิรวัฒน์ สุริยะโชติชยางกูล
12.00-13.00	รับประทานอาหารกลางกลางวัน	รับประทานอาหารกลางกลางวัน

* อาหารว่าง และเครื่องดื่มบริการในห้องประชุม

เวลา (น.)	ห้องประชุม 1 ชั้น 14	ห้องประชุม ชั้น 15
13.00.13.30	ลงทะเบียน	ลงทะเบียน
13.30-14. 30	**เป้าหมายที่ 12** สร้างหลักประกันให้มีรูปแบบการผลิตและบริโภคที่ยั่งยืน **โดย** นายสุพจน์ ชุณหโชติอนันต์ นางสาวธิตา อ่อนอินทร์	**เป้าหมายที่ 7** สร้างหลักประกันให้ทุกคนสามารถเข้าถึงพลังงานสมัยใหม่ที่ยั่งยืนในราคาที่ย่อมเยา **โดย** ผศ.ดร.อำนาจ ผดุงศิลป์ รศ.ดร.เรณู สุขารมย์ ดร.ณัฐพัชร์ อารีรัชกุลกานต์
14.30-15.30	**เป้าหมายที่ 13** เร่งต่อสู้กับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและผลกระทบที่เกิดขึ้น **โดย** ดร.กรรณิการ์ ธรรมพานิชวงศ์ นางสาวปริญญารัตน์ เลี้ยงเจริญ	**เป้าหมายที่ 8** ส่งเสริมการเติบโตทางเศรษฐกิจที่ต่อเนื่อง ครอบคลุม และยั่งยืน การจ้างงานเต็มที่ มีผลิตภาพ และการมีงานที่เหมาะสมสำหรับทุกคน **โดย** ดร.ไพรัช พิบูลย์รุ่งโรจน์ ดร.วรัทยา ชินกรรม
15.30-16.30	**เป้าหมายที่ 14** อนุรักษ์และใช้ประโยชน์จากมหาสมุทร ทะเล และทรัพยากรทางทะเลอย่างยั่งยืน เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน **โดย** ดร.อำไพ หรคุณารักษ์ นางสาวกาญจนา ย่าเสน	**เป้าหมายที่ 9** สร้างโครงสร้างพื้นฐานที่มีความทนทาน ส่งเสริมการพัฒนาอุตสาหกรรมที่ครอบคลุมและยั่งยืน และส่งเสริมนวัตกรรม โดย นางดวงจันทร์ วรคามิน ผศ.ไพรินทร์ ชลไพศาล ผศ.ดร.อนุวัฒน์ ชลไพศาล

* อาหารว่าง และเครื่องดื่มบริการในห้องประชุม

หมายเหตุ: กำหนดการอาจมีการเปลี่ยนแปลงตามความเหมาะสม

ข้อเสนอแนะต่อรางรายงานวิจัยฉบับสมบูรณ

ของโครงการ “เป้าหมายที่ 1 ยุติความยากจน”

บทที่ 1: บทนำ

- บทคัดย่อภาษาอังกฤษควรปรับปรุงคุณภาพทางภาษา
- ควรอธิบายว่ากลุ่มคนที่เข้าการประชุมระดมความเห็นประกอบด้วยใครบ้าง และวิเคราะห์กลุ่มคนเข้าร่วม เช่น จากภาครัฐ ภาคเอกชน หรือสัดส่วนของกลุ่มคน เป็นต้น
- ขั้นต้นของการเขียน ทำให้เห็นที่มาได้ดีว่ามาเริ่มต้นมาจากใครอย่างไร เห็นแนวทางการดำเนินการแก้ไขปัญหาของภาครัฐบางส่วน แต่ทว่ายังไม่เห็นโครงสร้างปัญหาของประเทศไทยในระดับต่างๆ เช่น การแบ่งกลุ่มความยากจนในเมือง/นอกเมือง ชนบท หรือระดับชนชั้น เป็นต้น ที่ทำให้พอเข้าใจได้ถึงปัญหาความยากจนในประเทศไทยโดยรวม ที่จะนำไปสู่การยึดโยงกับแนวทางการแก้ปัญหา อย่าง SDGs และยังไม่เห็นการขับเคลื่อนการแก้ปัญหาเรื่องความยากจนในภาคส่วนอื่นๆ นำมาประกอบกันในเล่ม
- แหล่งข้อมูล จำเป็นต้องหาข้อมูลนอกภาครัฐนำมาประกอบ เพื่อให้เห็นข้อมูลที่ทำให้เห็นข้อเท็จจริงจากภาคส่วนอื่นๆ ได้แก่ งานวิจัยจากภาควิชาการ โครงการต่างๆขององค์กรพัฒนาต่างๆ เป็นต้น นอกจากนั้น ควรเสริมการอ้างอิงงานวิจัยจากต่างประเทศไทยที่จะเป็นข้อมูลเสริม ในการอ้างถึงแนวทางการพัฒนา หรือข้อเท็จจริงอื่นๆ เพิ่มเติม
- ควรอ่านหนังสือของ John Weiss ที่ศึกษาเรื่องความยากจน

บทที่ 2: นิยามและความหมายของเปาประสงค (Target) และตัวชี้วัด (Indicator) ภายใตเปาหมายที่..... และความสอดคลองกับบริบทประเทศไทยเนื้อหา

- การทบทวนนิยามในเป้าหมายที่ 1 ในส่วนของนิยามหลักๆ มีการทบทวนที่มากพอสมควร เห็นภาพชัดเจน เข้าใจได้ แต่ขาดนิยามเสริม ที่ทาง Metadata กำหนด เช่น เรื่องความเท่าเทียมทางเพศ ที่มีความเชื่อมโยงกับเรื่องความยากจน นิยามของเด็กที่ต้องกำหนด อาจศึกษาจาก UNICEF เรื่องกลุ่มเปราะบาง (Vulnerable) เรื่อง Economic Resource หมายรวมถึงเรื่องไหนบ้าง และ Rights Land เป็นต้น ควรทำการศึกษาและกำหนดให้ชัดเจนตาม Metadata เพิ่มขึ้น
- ในส่วนท้ายของบทที่ 1 ควรสรุปให้เป็นข้อเสนอนิยามที่ได้สรุปทั้งหมด และข้อเสนอที่มีผลต่อการทำให้ชัดเจนเพิ่มมากขึ้น ที่ประเทศไทยต้องทำการกำหนดในส่วนนี้ และตัวชี้วัดที่ไทยเองมี ที่ดีกว่า หรือเป็นตัวชี้วัดที่สามารถนำไปใช้เป็นตัวชี้วัดเสริม(Proxy Indicator) หากใน Metadata ยังไม่ได้ดำหนดหรือกำหนดไม่ชัดเจน
- ในบางช่วงที่มีการแปะลิงค์ ข้อมูลที่ได้จากออนไลน์ เสนอให้ผู้วิจัยใส่การอ้างอิงเป็นแบบเชิงอรรถที่ระบุที่มา และวันที่ทำการสืบค้นตามการอ้างอิงมาตรฐาน

- ขอให้ทางผู้วิจัย ช่วยสรุปในส่วนท้าย เป็นใจความหลักของแต่ละเป้าประสงค์ ของเป้าหมายที่ 1 ให้กระชับ(ภายในหนึ่งประโยคสั้น หรือหนึ่งบรรทัด) ให้สามารถนำไปสื่อสาร หรือเผยแพร่ให้คนทั่วไปเข้าใจได้ง่าย
- ควรขยายนิยามไปถึงงานวิชาการที่ศึกษาเรื่องความยากจนอื่นๆ โดยเฉพาะงานวิชาการด้านความยากจนที่นำเสนอความยากจนแบบหลากมิติ หรืองานวิชาการแนว Capability Approach และ Human Development
- การประยุกต์นิยามที่มาจากงานวิชาการที่เสนอความหมายของความยากจนเชิงสัมพัทธ์หรือความยากจนแบบหลากมิตินำจะเหมาะสมมากกว่ากับกรณีประเทศไทยที่ความยากจนแบบสุดขีดไม่ได้มีมากแล้ว
- เนื้อหาของบทนี้ควรอ่านทวน เพราะยังมีสะกดผิดและเลขหัวข้อย่อยผิด
- อยากให้ตรวจสอบเรื่อง definition เส้นความยากจน/ social protection มีเรื่องของภาคประชาชนด้วยที่ต้องศึกษา ข้อมูลจากภาคประชาชนถ้าดูแลกันเอง error จะน้อยสุด เอาทุกอย่างไปฝากภาครัฐไม่ได้ error จะสูง เพราะยังไม่เข้าใจประชาชนชน จริงๆ
- ข้อมูลที่นำมายังไม่ได้ดูศึกษาเรื่องมาตรการภาษีหรือการ subsidy อื่นๆเลย
- ประเทศไทย definition ของความยากจนจะไปเน้นเรื่องเศรษฐกิจ ฐานคิดที่ตามมาอาจไม่ได้ตามที่รัฐกำหนดไว้แต่เป็นฐานคิดของคนที่ทำงานกับชาวบ้านจริงๆ อาจทำให้ไม่ได้ข้อสรุปหรือข้อคิดเห็นที่เป็น value added
- หลักที่ใช้สำหรับความยากจนไม่ค่อยคงที่ อยากให้ไปจัดกลุ่มดีๆและวิเคราะห์ให้ลึกจริงๆ อยากให้ไปดูนิยามและความหมายดีๆ มันคนละอย่างกัน และ ความหมายสำคัญกว่านิยาม
- การนิยามควรกำหนดที่ครอบคลุมกลุ่มคน และแยกกลุ่มคนให้ชัดเจน ทุกส่วนของสังคม ชาติพันธุ์

บทที่ 3: สถานะปจจุบันของเปาหมายที่... ในบริบทประเทศไทยเนื้อหา

- ทางผู้วิจัยควรเสนอ ในส่วนค่าเป้าหมายและข้อมูลตัวเลขอื่นๆ จากการทบทวน เพื่อนำไปใช้เป็นข้อมูลที่จะทำให้สามารถวางแผนการพัฒนาข้อมูลและกำหนดค่าเป้าหมายได้ในอนาคต
- เพื่อให้อ่านผลวิจัยได้ง่ายขึ้น คณะวิจัยควรพิจารณานำเสนอข้อมูลในรูปแบบแผนภูมิหรือกราฟ ตัวเลขบางตัวเช่นการใช้จ่ายตามนโยบายควรปรับให้เป็นสัดส่วนของงบประมาณทั้งหมด หรือสัดส่วนต่อหัวประชากร เพื่อให้เข้าใจขนาดตัวเลขมากขึ้น
- ในการวิเคราะห์ช่องว่าง ในกรณีที่ไม่ได้มีตัวเลขเป้าหมายที่ตัวชี้วัดกำหนดให้ คณะวิจัยอาจยกตัวอย่าง เป้าหมายที่เป็นได้ เช่น เป้าหมายในกรณีต่างๆขึ้นมาเปรียบเทียบแทน
- poverty targeting อาจจะมี error อยู่
- ข้อมูลขาดจริงหรือแค่ขาดการวิเคราะห์
- อยากเห็นตัวชี้วัดในฐานะเครื่องมือการแก้ปัญหา มันตอบโจทย์มั้ย ตัวชีวัดที่เหมาะสมคืออะไร

บทที่ 4: การดำเนินงานของภาคสวนตาง ๆ ในปจจุบันเกี่ยวกับเปาหมายที่ ... ในบริบทประเทศไทย

- ผู้วิจัยควรนำข้อมูลส่วนอื่นๆ ที่อ้างอิงเสริม หรือโต้แย้งกับข้อมูลที่ภาครัฐได้ทำการรายงานผล เพื่อให้เห็นข้อเท็จจริงที่กว้างมากขึ้น
- ดังที่กล่าวข้างต้น ควรมีข้อมูลเสริม งานวิจัยที่ได้ทำการสำรวจเกี่ยวกับความยากจน ที่ทำให้เห็นมิติอื่นๆที่ประกอบกับเรื่องความยากจน เช่น สิทธิ สวัสดิการ และคุณภาพชีวิตที่แท้จริง เป็นต้น ที่นอกเหนือจากเรื่องรายได้ หรือข้อมูลจากภาครัฐ
- ข้อมูลจากภาคประชาสังคม ภาควิชาการ หรือภาคองค์กรพัฒนาเอกชน มูลนิธิ ในประเทศไทยค่อนข้างเยอะ ควรเพิ่มเติมในส่วนนี้ ที่ทำให้เห็นมิติความยากจน ที่หลากหลายกลุ่ม ที่เขาได้ทำการเก็บข้อมูลครับ
- ในส่วนท้ายเป้าประสงค์แต่ละข้อ จำเป็นที่ทางนักวิจัย จะต้องเขียนสรุปข้อมูลถึงบทวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้ทำการทบทวน ให้เห็นระดับคุณภาพของข้อมูลที่ได้มาในแต่ละภาคส่วน
- ควรมีข้อมูลในการประกอบการพิจารณามากกว่าแค่แผนต่างๆ หรือยุทธศาสตร์ต่างๆ เพราะสิ่งที่ถูกเขียนเอาไว้ ก็อาจจะไม่ได้สะท้อนสิ่งทีได้ทำไปจริงๆได้
- เช่นเดียวกับส่วนที่แล้ว คณะวิจัยควรพิจารณาใช้แผนภูมิ กราฟ หรือเครื่องมืออื่นๆในการนำเสนอข้อมูล
- ยังขาดในเรื่องการทบทวนวรรณกรรมว่าด้วยผลสำเร็จของนโยบายเหล่านั้น ว่ามีส่วนในการลดความยากจนได้มากน้อยเพียงใด นอกจานี้ในส่วนของภาคเอกชนและองค์กรระหว่างประเทศนั้นเนื้อหายังค่อนข้างน้อย

บทที่ 5: ความพรอมของประเทศไทยในการบรรลุเปาหมายที่ 1

- ผู้วิจัยควรสรุปการวิเคราะห์จากข้อมูลที่ได้มาของตน ที่ทำให้เห็นความสามารถในการบรรลุเป้าหมาย หรือค่าเป้าหมายที่กำหนดไว้ ว่าจะทำได้หรือไม่ โดยแนวทางอาจคล้ายๆวิเคราะห์ SWOT เพื่อให้เห็นจุดแข็ง จุดอ่อน ในภาครัฐ และโอกาส อุปสรรค์ที่มี เช่น ความรู้ที่ยังไม่พอในการบรรลุ รัฐยังไม่เข้าใจหรือมีโครงการที่เข้าถึงความยากจนในมิติอื่นๆ(ซึ่งก็จำเป็นต้องมีการอ้างอิงข้อมูลด้วย) เป็นต้น
- ข้อมูลตัวเลขที่เยอะมากๆติดๆกัน ควรสรุปเป็นตารางหรือ กราฟ ให้เห็นความแตกต่าง แยกแยะข้อมูลได้ง่ายขึ้น
- อยากให้คณะวิจัยอธิบายให้ชัดเจนและมีข้อมูลในลักษณะ objective ในการพิจารณาถึงความพร้อมของภาครัฐมากกว่านี้ เท่าที่ได้เขียนอธิบายมาไม่เพียงพอจะชักชวนให้มั่นใจตามได้ตามความเห็นของคณะวิจัย

- เมื่อนำเสนอถึงงบประมาณหลายปีติดต่อกัน ควรพิจารณาใช้กราฟแทนเพื่อให้เห็นแนวโน้ม และเช่นเดียวกันกับส่วนก่อนหน้าที่คณะวิจัยควรพิจารณาใช้ตัวเลขที่คำนวนเพิ่มเติมให้เห็นการวิเคราะห์ดีขึ้น

- ผู้วิจัยใช้วิธีตรวจสอบว่าภาครัฐมีนโยบาย พรบ. หรือแผนงานในการบรรลุเป้าประสงค์แต่ละตัวหรือไม่ และถ้ามีก็มีแนวโน้มที่จะสรุปว่าภาครัฐมีความพร้อมในการบรรลุเป้าประสงค์ต่าง ๆ ในเป้าหมายที่ 1 ซึ่งน่าจะเป็นการด่วนสรุป เพราะการตระหนักรู้ถึงปัญหามิได้เป็นสิ่งรับประกันได้ว่ามีความพร้อมในการบรรลุเป้าหมาย ตัวอย่างเช่นรัฐมีนโยบายกระจายที่ดิน แต่ในความเป็นจริงที่ดินส่วนใหญ่ยังคงกระจุกตัวอยู่ในมือคนจำนวนน้อยมาก หรือการมีแผนป้องกันสาธารณภัยก็มิได้หมายความว่าไทยจะมีความพร้อมอย่างแท้จริงดังตัวอย่างเหตุการณ์น้ำท่วมใหญ่ปี 2554

- ผู้วิจัยควรทำการทบทวนวรรณกรรมที่กล่าวถึงผลสำเร็จของนโยบายต่าง ๆ ที่มีความใกล้เคียงกันในอดีตว่ามีผลสำเร็จมากน้อยเพียงใด แล้วท าการอนุมานถึงความน่าจะเป็นของผลสำเร็จของนโยบายปัจจุบันจากนั้นจึงจะกลั่นกรองเป็นข้อเสนอแนะเชิงนโยบายต่อไป

บทที่ 6: การจัดลำดับความสำคัญ

- ในส่วนของการจัดลำดับ โดยใช้ข้อมูลการจัดลำดับของภาครัฐ จำเป็นต้องทำความเข้าใจ การใช้เหตุผล(Rational) ในการจัดลำดับความสำคัญของภาครัฐ ว่าใช้เหตุผลตรงกับที่ทางผู้วิจัยใช้ในการสรุปหรือไม่ หากไม่ทราบข้อมูลที่รัฐนำมาใช้เป็นเหตุผลตัดสินใจ ทางผู้วิจัยที่ได้ทำการสรุปในความเห็นของตนแล้ว ควรเพิ่มเติมข้อมูลที่เป็น Objective เพิ่มมากขึ้น

- การพิจารณาสาเหตุของความเร่งด่วนหรือเหตุของผลกระทบจะสามารถวิเคราะห์เพิ่มเติมได้ และคณะวิจัยอาจอ้างอิงงานศึกษาทางวิชาการมาประกอบการพิจารณาได

- เมื่อแสดงข้อมูลจากการสำรวจความเห็น คณะวิจัยควรชี้แจงลักษณะของกลุ่มที่ได้รับการสำรวจด้วย

- ผู้วิจัยจัดลำดับความสำคัญของเป้าประสงค์โดยยึดตามผลการประชุมวันที่ 12 กันยายน 2559 ณ โรงแรมโนโวเทลสยาม กรุงเทพฯ ว่าเป้าประสงค์ 1.3 มีความสำคัญอันดับแรก และแม้ผู้วิจัยจะให้เหตุผล 3 ประการว่าทำไมถึงเห็นด้วย (หน้า 6-3) แต่ก็ไม่ชัดเจนว่าได้ใช้หลักการ urgency กับ impact อย่างไร ความไม่ชัดเจนนี้รวมไปถึงผลจากแบบสอบถามผู้เข้าร่วมประชุมที่ผู้วิจัยจัดขึ้นเมื่อนที่ 7 กรกฎาคม 2560 ด้วย

บทที่ 7: การสำรวจเบื้องตนเกี่ยวกับมาตรการทางเลือกดานเศรษฐกิจ สังคมและกฎหมาย เพื่อบรรลุเปาหมายที่ 1

- มีการรวบรวมมาตรการในอดีตที่ทำไปแล้ว รวมทั้งรวบรวมแนวนโยบายในอนาคตจากรัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2560 และแผนพัฒนาฯฉบับที่ 12 ไว้ค่อนข้างดี อีกทั้งเสนอแนวทางที่ใช้ในต่างประเทศไว้จำนวนหนึ่ง มีประโยชน์ต่อการศึกษาต่ออย่างยิ่ง
- มาตรการของรัฐ ที่นำมาใช้ จำเป็นต้องศึกษาถึงผลที่เกิดขึ้นในเชิงลบด้วย เพื่อประกอบในการพิจารณา ที่จะทำให้เห็นข้อจำกัดของมาตรการที่ใช้ โดยโครงการของรัฐที่ทำแล้วกับประเมินแล้วจะต่างกัน โดยให้หาข้อมูลเพิ่มเติมอาจมาจากหน่วยงานรัฐส่วนอื่นๆ เช่นกรมบัญชีกลาง สำนักงบประมาณ กพร.(ไม่แน่ใจ) หรือภาคส่วนอื่นๆ
- นอกจากนั้นควรสำรวจโครงสร้างการทำงานของภาครัฐเสริม เพื่อให้เห็นแนวทางการทำงาน ว่าช่วยเสริม หรือขัดในการทำงานให้บรรลุผลของเป้าหมาย
- การวิเคราะห์จากการมีอยู่ของกฎหมายเช่น มาตราในรัฐธรรมนูญ หรือ พรบ. อาจไม่เพียงพอ
- ในการนำเสนอมาตรการทางเลือก ควรมีฐานการพิจารณาเรื่องระบบสวัสดิการก่อนจะนำเสนอไปถึงประเทศต่างๆเป็นกรณีตัวอย่าง เช่น ระบบสวัสดิการของไทยเป็นอย่างไร มีทางเลือกจะเป็นไปในทางใด
- ผู้วิจัยไม่ได้นำเสนอว่าเหตุใดจึงพิจารณาญี่ปุ่น เกาหลี และสิงคโปร์ มาเป็นตัวอย่าง และเมื่อนำเสนอแล้วก็ไม่ได้ให้การวิเคราะห์ใดๆว่าทางเลือกของไทยควรพิจารณาไปทางใดจากตัวอย่างเหล่านี้
- ยังแตะเรื่องโครงสร้างน้อยมาก เช่น กฎหมาย นโยบาย รีวิวเพิ่มเติมได้จะเป็นประโยชน์มากกว่านี้
- แนวโน้มเรื่องภัยพิบัติมีมากึ้น ทำให้ส่งผลต่อกลุ่มเปราะบาง โดยเฉพาะกลุ่มเกษตรกร แต่สามารถใช้เครื่องมือทางเศรษฐศาสตร์มาเยียวยาได้ อาจนำเข้าไปเป็นประเด็นของตัวชี้วัดได้
- มาตราการที่อ้างว่าช่วยคนจนมันเป็นเอื้อผลทางอ้อมแก่คนรวยมากกว่า ต้องศึกษาเพิ่มว่าคนจนจนอย่างไร จนเพราะเหตุใด ต้องหาทาง identify คนจนได้จริงๆ เป็นประโยชน์มากถ้ากลับไปดูbackground อาจได้ข้อสังเกตุอื่นๆมากขึ้น
- มาตรการที่เสนอ หรือที่รัฐเคยทำผ่านมาเป็นไปในทางตั้งรับ หรือเชิง Passive แต่ควรเสนอมาตรการที่เน้นเชิงรุก (Preventive or Proactive) เพิ่มด้วย
- ควรศึกษาความไม่เป็นธรรมในเชิงระบบ ในการกระจายรายได้เพิ่มมากขึ้น
- Social Protection ดี แต่ไม่ได้ทำให้คนพ้นความยากจนก็เป็นได้ อาจต้องศึกษาและวิเคราะห์ถึงเรื่องนี้

บทที่ 8: สรุป

- ข้อสรุปบางส่วนยังไม่รอบด้าน และเป็น Subjective ของผู้วิจัยเอง เช่น มุมมองที่ว่า รัฐ เข้าใจหรือมองเห็นปัญหาความยากจนได้ชัดเจนมากกว่า อาจจะไม่จริง อยากให้ทำการสรุปที่ครอบคลุม ความเห็นจากหลายภาคส่วน มีการใช้ข้อมูลที่น่าเชื่อถือ อ้างอิงได้ มีประสิทธิภาพมากกว่านี้ ที่จะใช้ในการวิเคราะห์
- ข้อเสนอแนะส่วนใหญ่ยังเป็นข้อเสนอหลายข้อที่ให้ความเห็นแบบกว้างๆ ยังไม่ได้ผ่านการวิเคราะห์ปัญหาในเชิงลึก ไม่ได้ชี้ให้เห็นถึงข้อจำกัดหรืออุปสรรคสำคัญๆอย่างเฉพาะเจาะจงว่าควรถูกปรับเปลี่ยน อยากเสนอแนะให้ผู้วิจัยใช้เวลาสังเคราะห์ข้อเสนอในเชิงลึกมากกว่านี้
- ทำการสรุปเนื้อหาในบทที่ 1-7 ไว้ค่อนข้างดี ข้อค้นพบ 9 ข้อที่แสดงไว้มีประโยชน์ต่อผู้บริหารประเทศ ส่วนข้อเสนอแนะและข้อเสนอแนะเชิงนโยบายแม้จะมีหลายข้อเสนอแนะที่ดี แต่ไม่ชัดเจนว่ามีความสัมพันธ์กับเนื้อหาในบทที่ 1-7 อย่างไร ทำให้ขาดหลักฐานเชิงประจักษ์รองรับ นอกจากนั้นแล้วการที่ผู้วิจัยจัดทำข้อเสนอแนะเชิงนโยบายถึง 13 ข้อ แสดงว่าผู้วิจัยมองเห็นว่าการดำเนินนโยบายที่ผ่านมาของภาครัฐยังมีปัญหาและข้อบกพร่องที่ควรแก้ไข แต่ในบทก่อนหน้าผู้วิจัยมักสรุปว่าภาครัฐมีนโยบายที่ดีและครบถ้วนอยู่แล้ว ทำให้เกิดการขัดกันในที่สรุปมา
- ข้อสรุปในงานวิจัยมันขัดแย้งกันนิดหน่อย อาจต้องทำให้ข้อคิดเห็นไปทางเดียวกัน
- ยังไม่เห็นว่ามีข้อเสนอที่ชัดเจนมากพอ

ข้อเสนอแนะต่อร่างรายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์

ของโครงการ “เป้าหมายที่ 2 ยุติความหิวโหย”

บทที่ 1: บทนำ

- ขั้นต้นของการเขียน ทำให้เห็นที่มาได้ดี ว่ามาเริ่มต้นมาจากใครอย่างไร เห็นความสำคัญของการศึกษา ที่มาที่ไป เข้าใจคำนิยามที่ทำให้พร้อมจะอ่านบทต่อไปได้เข้าใจง่ายมากขึ้น และเขียนโครงสร้างการทำดำเนินการศึกษา เครื่องมือที่ทำการศึกษาได้พอเข้าใจพอสังเขป
- การทำ Focus Group กับภาคส่วนต่างๆ จะได้ข้อมูลอื่นๆนอกภาครัฐเพิ่มเติม

บทที่ 2: นิยามและความหมายของเป้าประสงค์ (Target) และตัวชี้วัด (Indicator) ภายใต้เป้าหมายที่..... และความสอดคล้องกับบริบทประเทศไทยเนื้อหา

- การทบทวนนิยามในเป้าหมายที่ 2 ในส่วนของนิยามหลักๆ มีการทบทวนที่มากพอสมควร เห็นภาพชัดเจน เข้าใจได้ เห็นความเชื่อมโยงกับเป้าหมายที่เป็นเหตุเป็นผลกันอย่างเป้าหมายที่ 1
- ขาดนิยามเสริม ที่ทาง Metadata กำหนด เช่น เรื่องกลุ่มคนในสภาวะเปราะบาง(แบบของไทยที่ควรจะเป็น) ที่จะทำให้เห็นขอบเขต ที่ต้องเสนอให้กำหนดลงไป
- ขอให้ทางผู้วิจัย ช่วยสรุปในส่วนท้าย เป็นใจความหลักของแต่ละเป้าประสงค์ ของเป้าหมายที่ 2 ให้กระชับ(ภายในหนึ่งประโยคสั้น หรือหนึ่งบรรทัด) ให้สามารถนำไปสื่อสาร หรือเผยแพร่ให้คนทั่วไปเข้าใจได้ง่าย
- ตัวชี้วัดที่ 2.3.2 รายได้เฉลี่ยของผลิตอาหารรายเล็ก ขอให้ทบทวนเป้าประสงค์/ตัวชี้วัดที่ 2.3 ใหม่ เนื่องจากคำแปลของ 2.3 คือ เพิ่มผลิตภาพทางการเกษตรและรายได้ของผู้ผลิตรายเล็ก (2.3.1 ปริมาณการผลิตต่อหน่วยแรงงาน 2.3.2 รายได้เฉลี่ยของผู้ผลิตรายเล็ก)
- การทบทวนคำนิยามจากที่ต่างๆนี้ เป็นประโยชน์อย่างมาก
- หน้า 58 แนวคิดเกษตรยั่งยืนที่แบ่งออกเป็น 5 ประเภท สภาพัฒน์ฯ ให้คำจำกัดความของเกษตรกรรมยั่งยืนไว้ แม้ว่าจะอ้างอิงจาก สศก. แต่เพื่อให้เกิดความถูกต้องเหมาะสม ควรใช้คำนิยามของสภาพัฒน์ฯมากกว่า เพราะเป็นไปตามกลไกคณะกรรมการ ที่มีนายกเป็นประธาน และสภาพัฒน์เป็นฝ่ายเลขานุการ
- เป้าประสงค์ข้อ 2.C ประเทศไทยมีกลไก TFEX ขอให้ ปรับปรุงข้อมูลให้ทันสมัยเพิ่มเติม
- การแปลความหมายของศัพท์ภาษาอังกฤษต้องทำให้ถูกต้องขึ้น ไม่งั้นความหมายอาจจะผิดเพี้ยนไปได้ เช่นคำว่า ethic เรื่องชนพื้นเมือง ถ้าประยุคใช้ในเมืองไทยหมายถึงอะไร ดัชนีเตรียมความพร้อมทางการเกษตร มันวัดยังไง และความไม่ปกติของราคาอาหารใช้อะไรเป็นตัวชี้วัด
- ทบทวนนิยามเรื่อง Reliability

บทที่ 3: สถานะปัจจุบันของเป้าหมายที่... ในบริบทประเทศไทยเนื้อหา

- ผู้วิจัยเสนอขอบเขตข้อมูลอื่นๆเสริม ในการกำหนดของตัวชี้วัดที่ UN กำหนดมา ทำให้เห็นภาพอื่นๆที่กว้างขึ้น

บทที่ 4: การดำเนินงานของภาคส่วนต่าง ๆ ในปัจจุบันเกี่ยวกับเป้าหมายที่ ... ในบริบทประเทศไทย

- ผู้วิจัยควรนำข้อมูลส่วนอื่นๆ ที่อ้างอิงเสริม หรือโต้แย้งกับข้อมูลที่ภาครัฐได้ทำการรายงานผล เพื่อให้เห็นข้อเท็จจริงที่กว้างมากขึ้น
- ข้อมูลจากภาคประชาสังคม ภาควิชาการ หรือภาคองค์กรพัฒนาเอกชน มูลนิธิ ในประเทศไทยค่อนข้างเยอะ ควรเพิ่มเติมในส่วนนี้ ที่ทำให้เห็นมิติความยากจน ที่หลากหลายกลุ่ม ที่เขาได้ทำการเก็บข้อมูลครับ
- ในส่วนท้ายเป้าประสงค์แต่ละข้อ จำเป็นที่ทางนักวิจัย จะต้องเขียนสรุปข้อมูลถึงบทวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้ทำการทบทวน ให้เห็นระดับคุณภาพของข้อมูลที่ได้มาในแต่ละภาคส่วน
- เรื่องสถานการณ์ นักวิจัยทำอะไรกับตรงนี้ เช่น ในแง่ของการหยิบสถานการณ์มาพูด การวิเคราะห์สถานการณ์ของรัฐ พอหรือไม่พออย่างไร นักวิจัยช่วยอะไรตรงนี้ได้บ้าง อยากให้ทำเรื่องพวกนี้ให้ชัด สิ่งที่เราวิเคราะห์สถานการณ์มันพอหรือไม่พอ
- เรื่องปฏิวัติเขียว อาจจะต้องลงไปดูรายละเอียดเกษตรกรรายย่อย เป็นเรื่องที่สำคัญ กลไกการกระจาย การเข้าถึงต่างๆ ความขัดแย้งทางทรัพยากรณ์ ฯลฯ ตัวชี้วัดอาจให้ต้องสอดคล้องกับบริบทสังคมไทยมากขึ้น
- ในแต่ละเป้าประสงค์ อยากให้เพิ่มเติม สิ่งที่แต่ละหน่วยงานดำเนินการมีเป้าหมายอย่างไร เช่น เป้าประสงค์ที่ 2.4 หน่วยงานใดทำอะไร มีเป้าหมายอย่างไร หรือกำหนดผลลัพธ์ไว้อย่างไร (สศช.กำหนดเป้าหมายพื้นที่เกษตรกรรมยั่งยืน 5 ล้านไร่ ในปี 2564) และขอให้ดูแผนบูรณาการพัฒนาศักยภาพการผลิต ซึ่งกำหนดเป้าหมายหน่วยงานไว้
- ในเป้าประสงค์ที่ 2.4 เน้นการทำเกษตรกรรมยั่งยืน เกษตรอินทรีย์สามารถตอบเป้าประสงค์นี้ได้ตามที่ผู้ศึกษาได้ให้นิยามไว้

บทที่ 5: ความพร้อมของประเทศไทยในการบรรลุเป้าหมายที่ 1

- ผู้วิจัยควรสรุปการวิเคราะห์จากข้อมูลที่ได้มาของตน ที่ทำให้เห็นความสามารถในการบรรลุเป้าหมาย หรือค่าเป้าหมายที่กำหนดไว้ ว่าจะทำได้หรือไม่ โดยแนวทางอาจคล้ายๆวิเคราะห์ SWOT เพื่อให้เห็นจุดแข็ง จุดอ่อน ในภาครัฐ และโอกาส อุปสรรค์ที่มี เช่น ความรู้ที่ยังไม่พอในการบรรลุ รัฐยังไม่เข้าใจหรือมีโครงการที่เข้าถึงความมั่นคงทางอาหาร โดยเฉพาะเรื่องการจัดการที่ดินในมิติอื่นๆ(ซึ่งก็จำเป็นต้องมีการอ้างอิงข้อมูลด้วย) เป็นต้น

- ข้อมูลความพร้อม และความเร่งด่วนอาจจะมาจากภาคส่วนอื่นๆที่ทำเรื่องความมั่นคงทางอาหาร จะทำให้ประเมินการบรรลุได้เพิ่มมากขึ้น
- ทบทวนประเด็นเกษตรรายย่อยของประเทศไทย สถานการณ์ของกลุ่มคนต่างๆ

บทที่ 6: การจัดลำดับความสำคัญ

- ในส่วนของการจัดลำดับ ทางผู้วิจัยควรทำการสรุปในความเห็นของตน โดยมีการอธิบายเหตุผล (Rational)ในการตัดสินใจ เงื่อนไขต่างๆประกอบกัน เพื่อให้ทราบถึงที่มาที่ไปของลำดับที่ได้
- ยังไม่เห็นข้อสรุปการจัดทำ Priority ของเป้าปรสงค์ หากเป็นไปตามหน้าสุดท้ายของบท ควรสรุปด้วยว่า ผู้ศึกษาให้ความสำคัญหรือจัดลำดับความสำคัญตามที่ UN กำหนดเพราะอะไร ซึ่งข้อเท็จจริงเป็นการให้ความสำคัญไล่เรียงตั้งแต่แรก หรือถ้าหากให้ความสำคัญหมด เพราะแต่ละเป้าประสงค์สามารถสนับสนุนเป้าหมายที่ 2 ได้นั้น รบกวนเพิ่มเติมเป็นข้อสรุปของผู้ศึกษาเพิ่มเติม

บทที่ 7: การสำรวจเบื้องต้นเกี่ยวกับมาตรการทางเลือกด้านเศรษฐกิจ สังคมและกฎหมาย เพื่อบรรลุเป้าหมายที่ 1

- นอกจากนั้นควรสำรวจโครงสร้างการทำงานของภาครัฐเสริม เพื่อให้เห็นแนวทางการทำงาน ว่าช่วยเสริม หรือขัดในการทำงานให้บรรลุผลของเป้าหมาย
- แต่ละเป้าประสงมีตัวชี้วัดที่ชัดเจนมาก เราอาจต้องไปหาว่าผลของการทำงานของภาครัฐมีประสิทธิภาพมากแค่ไหน
- ข้อมูลที่เราใช้จากภาครัฐนั้นน่าเชื่อถือจริงหรือไม่ น่าจะตั้งข้อสังเกตุของคำนิยามและความน่าเชื่อถือ
- การมีกฎหมายอาจจะไม่พอ แต่ต้องเข้าไปศึกษาว่าเนื้อหาอะไรที่สอดคล้องต่อความยั่งยืนหรือไม่
- อยากให้ทบทวนเรื่องพรบ.ภาษีที่ดิน

บทที่ 8: สรุป

- หากปรับตามข้อเสนอในหัวข้อที่ 4 ข้อสุดท้ายเชื่อว่าเนื้อหาในบทสรุปจะมีการเปลี่ยนแปลงให้สอดคล้องกัน เช่น เป้าประสงค์ที่ 2.4 หน้า 198
- ขอให้ดูความถูกต้องของตัวอักษร เพราะบางย่อหน้าเป็นเป้าประสงค์ แต่เขียนผิดสลับกับเป้าหมาย
- บทสรุปยังไม่ค่อยชัดเจน
- มุมมองสถานการณ์ความจริงจากภาคส่วนต่างๆ นักวิจัยควรให้ภาพมุมมองที่แตกต่างกัน ที่จะนำไปสู่ข้อเสนอบางอย่างทางงานวิชาการ

ข้อเสนอแนะต่อรางรายงานวิจัยฉบับสมบูรณ

ของโครงการ “เป้าหมายที่ 4 การศึกษาที่มีคุณภาพ”

บทที่ 1: บทนำ

- ขาดการทบทวนข้อมูลอื่นนอกภาครัฐ ควรมีการทบทวนในภาคส่วนอื่นๆ ที่ทำให้เห็นภาพรวมของการศึกษาของไทย ต่อการขับเคลื่อนให้เกิดความยั่งยืน
- ควรมีการทบทวนงานของผู้เชี่ยวชาญเรื่องการศึกษาเพิ่มเติม และแนวทางการจัดการศึกษาของต่างประเทศ

บทที่ 2: นิยามและความหมายของเปาประสงค (Target) และตัวชี้วัด (Indicator) ภายใตเปาหมายที่..... และความสอดคลองกับบริบทประเทศไทยเนื้อหา

- การศึกษาที่ครอบคลุมและเท่าเทียม มี 2 ประเด็นคือ เท่าเทียมต่อการเข้าถึง และ เท่าเทียมต่อการจบการศึกษานั่นหมายความว่า เดี๋ยวนี้มันลดคุณภาพการศึกษาลงเรื่อยๆเพื่อให้คนเรียนจบมากขึ้น แทนที่จะรักษาคุณภาพไว้
- สภาพแวดล้อมรอบตัวเด็กน่าจะเป็นสิ่งที่โรงเรียนเองใส่ใจ/เก็บข้อมูลเอง ให้กระทรวงตามดูแลอาจจะยาก อย่างเรื่องคุรภาพน้ำดื่ม
- การเก็บข้อมูลนั้นควรทำไปเพื่อการพัฒนา ไม่ใช่เก็บไปเพื่อทำรายงาน
- ผู้อำนวยการโรงเรียนต้องมีข้อมูลเรื่องความพร้อมของโรงเรียนแล้วพิจารณาว่าโรงเรียนนั้นๆขาดอะไรต้องการอะไร
- การวัดผลเรื่องจำนวนโรงเรียน อาจไม่สะท้อนคุณภาพการศึกษา และคุณภาพชีวิตที่ดีที่จะเกิดขึ้น
- ตัวชี้วัดเสริมควรให้เหตุผล และข้อมูลตัวชี้วัดทั้งหมดทำสรุปให้เห็นว่ามีคุณภาพ ส่งผลถึงเป้าหมายที่เป็นผลลัพธ์ได้มากน้อยเพียงใด

บทที่ 3: สถานะปจจุบันของเปาหมายที่ 4 ในบริบทประเทศไทย

- ส่วนท้ายควรสรุปให้เห็นถึงคุณภาพของข้อมูล(ของไทย) ตัวชี้วัด ว่าควรเพิ่มเติม ปรับเปลี่ยนหรือไม่ เมื่อเทียบกับเป้าหมายที่ได้กำหนดใน SDGs
- การบอกคุณภาพการเรียน อย่าง O-NET เหมาะสมกับบริบทของไทยหรือไม่
- กระทรวงศึกษาฯมีระบบ MSIS ที่ยังมีข้อผิดพลาด
- ขาดข้อมูลภาคเอกชน และอาชีวศึกษา ที่ทำให้เห็นภาพรวม
- หากไม่มีข้อมูล ทางผู้วิจัยควรเสนอให้เห็นทางเลือก ที่สามารถนำไปใช้ตัดสินใจได้ในอนาคต

บทที่ 4: การดำเนินงานของภาคสวนตาง ๆ ในปจจุบันเกี่ยวกับเปาหมายที่ 4 ในบริบทประเทศไทย

- การศึกษาตอบสนองต่อการพัฒนาผู้เรียนจริงรึเปล่า
- ควรศึกษาตามแผนยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ว่าส่งเสริมหรือขัดกับ SDGs
- ขาดข้อมูลการดำเนินงานนอกภาครัฐ

บทที่ 5: ความพรอมของประเทศไทยในการบรรลุเปาหมายที่ 4

- การได้มาซึ่งข้อมูลส่งผลต่อความน่าเชื่อถือของข้อมูล
- ควรศึกษาการพัฒนาการศึกษาทางเลือกเพิ่มเติม ภาคเอกชน ภาคประชาชน

บทที่ 6: การจัดลำดับความสำคัญ

- ควรระบุถึงแนวทาง เครื่องมือ วิธิการในการจัดลำดับความสำคัญ ของผู้วิจัย และอภิปรายสรุปออกมาว่าสะท้อนเรื่องอะไรบ้าง
- สิ่งที่ค้นพบจากการจัดลำดับความสำคัญ คืออะไรบ้าง และอภิปรายถึงผลลัพธ์ที่เกิดขึ้น

บทที่ 7: การสำรวจเบื้องตนเกี่ยวกับมาตรการทางเลือกดานเศรษฐกิจ สังคมและกฎหมาย เพื่อบรรลุเปาหมายที่ 4

- เวลาเสนอมาตราการอยากให้มองภาพที่มีบริบทหน่อย อยากให้นักวิจัยลงลึกข้อมูล
- นักวิจัยเองอาจไม่ต้องฟันธงเรื่องมาตรการเอง แค่รีวิวว่าตอนนี้รัฐบาลทำไรอยู่ เข้าเป้า sdg มั้ย เท่านี้ก็ได้
- ระบบที่เอาไปรองรับการวัดคุณภาพ น่าจะมี platform ใหม่ๆ
- การศึกษามันตอบสนองต่อผู้เรียนมากไปแทนที่จะตอบสนองตลาด = targeting error จุดเหมาะสมคือจุดที่ความเสียหายของประเทศชาติ(ส่วนรวม)ต่ำสุด
- ขาดมาตรการที่กระทบกับโครงสร้างการดำเนินงานของภาคส่วนต่างๆ โดยเฉพาะภาครัฐ ที่จำเป็นต้องปรับเปลี่ยนครับ ควรศึกษาและให้ข้อเสนอแนะส่วนนี้เพิ่มเติม

บทที่ 8: สรุป

- บทบาทของนักวิจัยใช้หลักวิชาการจับประเด็นต่างๆ เสนอให้เห็นข้อเท็จจริง และทางเลือก
- ให้สรุปให้เห็น GAP และทิศทางของ GAP หรือแนวทางที่ควรจะพัฒนาต่อ
- ในข้อเสนอ ควรมีหลักฐานข้อมูลอ้างอิง เพื่อโน้มน้าวให้เห็นภาพ รวมทั้งมีผลลัพธ์ที่น่าสนใจควรยกขึ้นมาทำให้เห็นภาพมากขึ้น

ข้อเสนอแนะต่อรางรายงานวิจัยฉบับสมบูรณ

ของโครงการ “เป้าหมายที่ 5 ความเสมอภาคและความเท่าเทียมทางเพศ”

บทที่ 1: บทนำ

- ประเด็นสำคัญ คือแนวคิดเรื่องเพศในสังคมไทย ความเท่าเทียมในสังคมไทยและในบริบทระดับโลก ยังขาดข้อมูลและคำอธิบายที่น่าเชื่อถือ และชัดเจนเท่าที่ควร เช่น แนวคิดเรื่องเพศในสังคมไทย ควรต้องแสดงให้เห็นที่มาที่ไป ที่ชัดเจนว่าแนวคิดดังกล่าวได้รับอิทธิพลมาจากไหน ที่ทำให้เกิดความไม่เท่าเทียมกันอย่างไร ในขณะที่สังคมไทยความเท่าเทียมมุ่งเน้นอธิบาย พรบ.ความเท่าเทียมมากเกินไป ควรทำให้เห็นภาพรวม และทบทวนกฎหมายอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องเช่น รัฐธรรมนูญ กฎหมายแรงงาน ส่วนในบริบทขาดการพิจารณาตัวอย่าง ข้อมูลจากภูมิภาคที่มีความเท่าเทียมอยู่เพื่อความหลากหลาย
- ควรแบ่งหัวข้อที่ 3 ให้ชัดเจนเพื่อให้เห็นความต่อเนื่อง
- ควรตรวจสอบคำผิดค่อนข้างเยอะ

บทที่ 2: นิยามและความหมายของเปาประสงค (Target) และตัวชี้วัด (Indicator) ภายใตเปาหมายที่..... และความสอดคลองกับบริบทประเทศไทยเนื้อหา

- อยากขอเสนอเพิ่มเติมความสอดคล้องของเป้าประสงค์ที่ 5.5 ที่สอดคล้องกับ G.16 ใน รัฐธรรมนูญไทย ม.128 จะต้องมีสัดส่วนตัวแทน/ผู้แทนฯ ร่วมเป็นกรรมาธิการวิสามัญไม่น้อยกว่า 1 ใน 3
- การสร้างความเข้าใจใหม่เกี่ยวกับระบบสองเพศ ควรจะกล่าวว่าสร้างความเข้าใจใหม่เกี่ยวกับเรื่องทางเพศ หรือการสร้างความเท่าเทียมทางเพศ
- ข้อมูลที่ใช้ในการทำงานทั้งหมดมาจากแหล่งไหน? ขณะนี้กำลังจัดทำข้อมูลให้เป็นระบบอยู่เพื่อช่วยสำนักงานสถิติแห่งชาติอยู่
- การลำดับความคิดในตัวชี้วัดที่ 5.2.1
- การอภิปรายเพิ่มเติมในตัวชี้วัดเชิงปริมาณในหลายๆตัวชี้วัด
- ตัวชี้วัดที่ 5.3.1 คำอธิบายขาดความสอดคล้องกับตัวชี้วัด
- ระวังเรื่องข้อมูล หรือค่าที่ผิด

บทที่ 3: สถานะปจจุบันของเปาหมายที่... ในบริบทประเทศไทยเนื้อหา

- หน้า 124-125 กระทั่งประเทศที่พัฒนาแล้วผู้หญิงยังถูกเลือกปฏิบัติ หมายความว่าอย่างไร?
- ควรปรับการเขียนให้ลื่นไหลมากกว่านี้ กล่าวคือตาราง/สรุป ที่นำมาใช้มีการเกริ่นนำ และอภิปรายถึงความเชื่อมโยงว่า ตาราง/สรุป นำมาใช้แสดงผลอย่างไร มีความสำคัญที่จะมา

สนับสนุนให้ประเด็นใด เพื่อให้เกิดความสอดคล้อง หรือใช้ตาราง/ภาพในการอธิบาย เพื่อให้เห็นว่าใช้ข้อมูลส่วนใด

- ตาราง/ภาพ ควรระบุที่มาให้ชัดเจน
- การอภิปรายในกรณีที่พยายามให้เห็นจำนวนร้อยละ ควรระบุหน่วย จะได้เห็นภาพรวมทั้งหมด
- ไม่ต้องขีดเส้น/หรือเน้นคำในเนื้อหา

บทที่ 4: การดำเนินงานของภาคสวนตาง ๆ ในปจจุบันเกี่ยวกับเปาหมายที่ ... ในบริบทประเทศไทย

- เป้าประสงค์ที่ 5.A มิได้มีการจัดเก็บข้อมูลผู้ครอบครองที่ดินแยกเพศ น่าจะเป็นข้อเสนอแนะ และควรรายงานตามความเป็นจริง พร้อมแสดงให้เห็นข้อจำกัด

บทที่ 5: ความพรอมของประเทศไทยในการบรรลุเปาหมายที่ 5

- มิติผู้หญิงกับแรงงานนอกระบบ : ในส่วนของข้อจำกัด ยังต้องเติมอีกเยอะ โอกาสในการเข้าไปมีส่วนร่วมในการจ้างงาน และรายได้/คุณค่าจากการทำงานบ้าน และกลุ่มที่ต้องทำงานบ้านแล้วรับงานมาทำที่บ้าน แต่ไม่ได้รับการคุ้มครองที่เป็นธรรมทั้งด้านค่างจ้าง สวัสดิการและความเป็นธรรม โดยสรุปยังพูดไม่ครบเกี่ยวกับบทบาทของแรงงานผู้หญิงในทางเศรษฐกิจ
- ในมิติของ SDG สนใจเรื่องคุณภาพของข้อมูล ตั้งแต่เรื่องการจัดเก็บ การรวบรวม เช่น คดีความ ฯลฯ คือไม่ใช่แค่นำข้อมูลมาใส่ตาราง ให้เป็น Structure แบบ Analytic ไม่ใช่แบบ Big data แล้ว เช่น ข้อมูลที่ถูกปกปิด เราจะทำอย่างไรให้เป็นข้อมูลที่โผล่พ้นน้ำแล้วเราจะ Monitor อย่างไร
- ควรอภิปรายเพิ่มเติมในทุกเป้าหมายว่าประเทศไทยมีความพร้อมมาก/น้อยเพียงใด หากพร้อมมาก ควรมีหลักฐานในการสนับสนุนความเห็น หากพร้อมน้อย มีปัยหาใด ข้อจำกัดต่างๆ จะทำให้เห็นภาพชัดเจน และสอดคล้องกับบทที่ 5 ในการจัดลำดับความสำคัญในการแก้ปัญหา อาจทำสรุปในตารางที่แสดงถึงความพร้อมโดยใช้ตัวชี้วัด/เกณฑ์ ที่ผู้วิจัยกำหนดในการประเมินความพร้อม เพื่อผลที่เป็นรูปธรรม

บทที่ 6: การจัดลำดับความสำคัญ

- มิติของผู้หญิงที่เกี่ยวข้องกับการยุติธรรมบ้างหรือไม่ (อ.ศิริพงษ์ ปาละกะวงษ์ ณ อยุธยา คณะรัฐศาสตร์ จุฬาฯ ได้ศึกษาไว้ มีข้อมูลที่น่าตกใจ อาทิ ผู้หญิงที่เกี่ยวข้องกับคดียาเสพติดมักจะต้องคดีซ้ำ เพราะไม่มีทางเลือกและไม่มีโอกาสได้เปลี่ยนอาชีพ ต้องกลับไปอยู่ในชุมชน หรือหลายครั้งต้องรับผิดแทน ดังนั้นเมื่อมีประเด็นเช่นนี้ ในการดำเนินการของ SDG ทำอย่างไรได้บ้างให้เห็นความสำคัญและเป็นเรื่องเร่งด่วน)

- เสนอให้อธิบายเกณฑ์ให้ชัดว่ากระบวนการจัดลำดับความสำคัญคืออะไร
- การจัดลำดับความสำคัญตามความเร่งด่วน และผลกระทบควรทำให้เห็นว่าปัยหา /ผลกระทบที่จำเป็นต้องได้รับการแก้ไข มาเป็นประเด็นที่เกี่ยวข้องกับร่างกายผู้หญิงเป็นประเด็นสำคัญ การทำร้ายร่างกาย(ความรุนแรง) อนามัยเจริญพันธุ์ การเลือกปฏิบัติ ฯลฯ แต่ให้ความสำคัญมากกว่าการทำงานบ้านหรือการส่งเสริมให้ผู้หญิงเป็นผู้นำ
- อะไรเป็นเกณฑ์/ตัวชี้วัด ผลกระทบที่ทำให้ผู้วิจัยจัดลำดับความสำคัญของผลกระทบตามรายงานในงานวิจัย ควรระบุและอธิบาย

บทที่ 7: การสำรวจเบื้องต้นเกี่ยวกับมาตรการทางเลือกด้านเศรษฐกิจ สังคมและกฎหมาย เพื่อบรรลุเปาหมายที่ 5

- หลักปฏิบัติในไทย เป็นเรื่องกฎหมายไม่ใช่เรื่องการสร้างความเข้าใจ ควรแตะเครื่องมือและการคุ้มครองฯ คือการแตะโครงสร้างและกลไก
- ความพยายามในการที่จะลงไปแก้ไข มีแค่ไหน เช่น เมื่อมีการกล่าวถึงเรื่องการใช้งบประมาณหรือกำลังคน มีการใช้/ลงไปแค่ไหน? จึงอยากให้เรามีข้อเสนอแนะในฐานะผู้วิจัย ว่าภาครัฐได้มีการดำเนินการไปแค่ไหน
- เป้าประสงค์ที่ 5.6 5.B 5.C ขาดการสำรวจข้อมูลและหลักฐานในระดับนานาชาติ

บทที่ 8: สรุป

- ควรขยายคำจำกัดความให้ครอบคลุใความหลากหลายทางเพศที่ยังไม่เพียงพอ ควรมีกระบวนการที่แสดงให้เห็นถึงแนวทางที่จะทำให้คำจำกัดความมีประสิทธิผลที่ดีด้วย นอกจากนี้ในผลงานมักกล่าวถึงกระบวนการขัดเกลาทางสังคมที่ควรเริ่มจากครอบครัว ประเด็นนี้จะเป็นข้อเสนอแนะที่สอดคล้องกับงานวิจัยอีกด้วย
- ควรเพิ่มข้อเสนอให้ชัดเจนมากขึ้น และเป็นไปในทิศทางเดียวกับข้อมูลที่ได้ทำการทบทวน

ข้อเสนอแนะโครงร่างรายงานฉบับสมบูรณ์
เป้าหมายที่ 7 รับรองการมีพลังงานที่ทุกคนเข้าถึงได้ เชื่อถือได้ ยั่งยืน และทันสมัย

บทที่ 1: บทนำ

(ไม่มีข้อคิดเห็น)

บทที่ 2: นิยามและความหมายของเป้าประสงค์ (Targets) และตัวชี้วัด (Indicator) ภายใต้เป้าหมายที่ 7 และความสอดคล้องกับบริบทประเทศไทย

- หน้า 2-1: ปัจจุบันสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สภาพัฒน์ฯ) มีคำแปลที่เป็นทางการออกมาแล้ว น่าจะใช้คำแปลนั้น หากคิดว่าควรจะมีการเปลี่ยนแปลงควรมีคำอธิบายและให้เหตุผลว่าเหตุใดคำแปลของเราจึงเหมาะสมกว่า

- ภายใต้เป้าประสงค์ข้อ 7.1 ควรมีการอภิปรายด้วยว่าภายใต้เป้าประสงค์นี้มีความเหมาะสมกับประเทศไทยอย่างไร มิใช่แต่เฉพาะเรื่องการเข้าถึงเท่านั้นซึ่งอาจจะไม่เป็นประเด็นมากนักในไทย แต่ประเด็นเรื่องความเชื่อถือได้ ซึ่งโยงกับความมั่นคงทางพลังงาน กำลังเป็นประเด็นสำคัญในสังคมไทย นำไปสู่ประเด็นเรื่องการสร้างโรงไฟฟ้าถ่านหิน ฯลฯ ควรมีการอภิปรายและกล่าวถึงประเด็นเหล่านี้

- หน้า 2-3: การอ้างอิงเว็บไซต์ https://www.esmap.org/node/55526 ลักษณะนี้ควรทำให้เหมาะสมตามแนวการอ้างอิง หรือใส่เป็น footnote ไว้

- หน้า 2-4: ควรมีการอธิบายโดยสังเขปสักนิดเกี่ยวเกี่ยวกับคำนิยามหรือขอบเขตของคำศัพท์ที่เกี่ยวข้อง ไม่เฉพาะแค่หัวข้อนี้เท่านั้น แต่หัวข้ออื่นและคำศัพท์ทางเทคนิคอื่นในรายงานควรมีคำแปล คำอธิบายพอสังเขปไว้ด้วย อาจใส่ไว้ใน footnote

- หน้า 2-4: ควรมีการกล่าวถึงคำแปลจากภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทยด้วยว่าคำแปลเหมาะสมหรือไม่ โดยเฉพาะคำว่าพลังงานหมุนเวียนและพลังงานทดแทนเป็นคำเดียวกันหรือไม่ หรือหากอนุโลมใช้แทนกันได้เป็นเพราะเหตุใด หากไม่ได้ทำไมจึงใช้คำว่าพลังงานทดแทนแทนพลังงานหมุนเวียน

- หน้า 2-5: *“ระดับความเข้มข้นของพลังงานต้นกำเนิด ไม่ใช่ตัววัดที่สมบูรณ์แบบสาหรับการแสดงถึงการมีประสิทธิภาพทางพลังงานเนื่องมาจากเหตุผลฯค่าของความเข้มข้นนี้อาจเกิดการเปลี่ยนแปลงตามปัจจัยหลาย*

อย่าง เช่น สภาพภูมิอากาศ โครงสร้างทาง เศรษฐศาสตร์ ซึ่งไม่ได้เกี่ยวข้องกันโดยตรง” น่าจะเพิ่มด้วยว่า “ทำให้ความเข้มข้นของพลังงานไม่ได้เป็นผลจากการมีประสิทธิภาพทางพลังงานเท่านั้น”

- หน้า 2-6: ข้อเสนอแนะจำผู้แทนกระทรวง ฯ ในประเด็นต่าง ๆ มิใช่เพียงประเด็นนี้เท่านั้น ควรสอดแทรกเข้าไปในเนื้อหาหรือการอภิปราย หากจะแยกออกมาเป็นการเฉพาะควรรวมไว้เป็น appendix มากกว่า

บทที่ 3 สถานะปัจจุบันของเป้าหมายที่ 3 ในบริบทประเทศไทย

- ตัวชี้วัดร้อยละของประชากรที่มีไฟฟ้าใช้อาจนำข้อมูลจากการสำรวจภาวะทางเศรษฐกิจและสังคม มาคำนวณเปรียบเทียบกับของ world bank

- สัดส่วนการเข้าถึงเชื้อเพลิงและเทคโนโลยีสะอาดสามารถคำนวณได้จากตารางดุลยภาพพลังงานของประเทศไทย ที่จัดทำทุกปีและ update ทุกเดือนโดย กรมพัฒนาพลังงานทดแทนและอนุรักษ์พลังงาน (ค้นหาได้ในเวปไซต์) ซึ่งควรนำมาเปรียบเทียบกับ Global Tracking Framework

- จากแนวโน้มตัวชี้วัดบางตัว (เช่น สัดส่วนการใช้พลังงานหมุนเวียน และ ความเข้มข้นของการใช้พลังงาน) จะเห็นได้ชัดว่ายังไม่ค่อยมีการปรับปรุงมากเท่าใดนัก ฐ่งตรงนี้ถือเป็นช่องว่างระหว่างสถานะปัจจุบันกับเป้าประสงค์และระดับความรุนแรงของช่องว่างนี้มีมากน้อยเพียงใด คณะผู้วิจัยควรอภิปรายในประเด็นนี้ด้วย

- หน้า 3-1 ควรอธิบายเพิ่มเติม (ใน footnote ก็ได้) เกี่ยวกับคำเต็มของ ktoe ว่าย่อมาจากอะไร

- หน้า 3-1 ควรอธิบายเพิ่มเติม (ใน footnote ก็ได้) ว่า พลังงานหมุนเวียนดั่งเดิมคืออะไร ครอบคลุมอะไรบ้าง

- หน้า 3-2 ในตารางที่ 3.1 3.2 และตารางอื่น ๆ หลังจากนี้ ควรมีตัวเลขร้อยละประกอบด้วย

- หน้า 3-5 หัวข้อ 3.2 สถานะของเป้าประสงค์และตัวชี้วัดภายใต้เป้าหมายที่ 7 ควรกล่าวถึงประเด็นเรื่องความเชื่อถือได้ของพลังงาน ซึ่งโยงกับความมั่นคงทางพลังงานประกอบด้วย เพราะเป็นประเด็นปัญหาสำคัญของประเทศไทย

- หน้า 3-5 หัวข้อ 3.2.1 การกล่าวถึงสัดส่วนการมีไฟฟ้าใช้นั้น ตลอดงานนี้มีการพูดถึงสลับกันไปมาระหว่าง 100% กับ 99.6% หรือในบางช่วงมีการกล่าวด้วยความมั่นใจว่าการเข้าถึงไฟฟ้าสมบูรณ์แล้วในขณะที่ความเห็นของผู้ทรงกลับมองว่าเรายังมีช่องว่างเล็ก ๆ ที่ทำให้สมบูรณ์ได้ยาก ผู้วิจัยควรอภิปรายประเด็นนี้ให้

ชัดเจนเพื่อให้ผู้อ่านไม่สับสน อาจจะไม่ต้องหาข้อสรุปก็ได้ แต่ควรกล่าวให้เห็นชัดว่ามีความขัดกันของข้อมูลส่วนนี้ ความขัดกันนี้มีความสำคัญหรือไม่อย่างไร และในงานนี้เราจะพิจารณาบนฐานใดกันแน่

- หน้า 3-7 คำอธิบายในหัวข้อ 3.2.3 ควรอธิบายกราฟ เช่น รูป 3.3 เพราะเหตุใดสัดส่วนการใช้พลังงานหมุนเวียนในการใช้พลังงานขั้นสุดท้ายของประเทศไทยจึงลดลงจากกว่าร้อยละ 30 ลงมาที่ประมาณร้อยละ 15-20 หรือ รูป 3.4 ควรมีคำอธิบายเช่นกัน ว่าพลังงานแต่ละประเภทคืออะไร เช่น modern renewables คืออะไร อาจมีตัวอย่างประกอบเล็กน้อยเพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจตรงกัน และอธิบายเพิ่มเติมเรื่องการเพิ่มขึ้นหรือลดลงของการใช้ modern renewables, non-renewables ฯลฯ

- หน้า 3-8 รูปที่ 3.5 ควรปรับ scale ของกราฟให้สอดคล้องกับข้อมูล หากข้อมูลค่อนข้างน้อย สเกลน่าจะเล็กกว่านี้เพื่อให้เห็นความเปลี่ยนแปลงของข้อมูลได้ชัดขึ้น

- หน้า 3-9 ข้อเสนอแนะควรจัดให้อยู่ในภาคผนวกมากกว่า หากจะนำมาประกอบในรายงานอยู่ในการอภิปรายในประเด็นที่เกี่ยวข้อง

บทที่ 4: การดำเนินงานของภาคส่วนต่าง ๆ ในปัจจุบันที่เกี่ยวกับเป้าหมายที่ 7 ในบริบทประเทศไทย

หัวข้อ 4.1

- นอกจากแผนบูรณาการพลังงานแห่งชาติแล้ว ภาครัฐยังมีมาตรการอุดหนุนภาระค่าไฟฟ้าให้แก่ครัวเรือนที่ยากจน ผ่านทางมาตรการไฟฟ้าฟรี 50 หน่วย ซึ่งถูกผนวกเข้าไปในโครงสร้างค่าไฟฟ้าในปัจจุบันด้วย

- หน้า 4-1 และ 4-2 นักวิจัยควรให้ความเห็นกับประเด็นเหล่านี้ เช่น เพื่อให้เกิดความมั่นคงทางพลังงานต้องมีการใช้เชื้อเพลิงที่หลากหลาย เพิ่มการนำเข้าถ่านหิน (หน้า 4-1) หรือ ประเด็นเรื่องเป้าหมายของสัดส่วนพลังงานประเภทต่าง ๆ (หน้า 4-2) เป็นต้น รวมถึงให้รายละเอียดโดยสังเขปเกี่ยวกับ 10 มาตรการของกลยุทธ์ภาคบังคับ ภาคความร่วมมือ และกลยุทธ์สนับสนุน

หัวข้อ 4.2

- สมาชิกของ UN Global Compact มีมากกว่า 15 บริษัท (น่าจะประมาณ 36 บริษัท) แต่ Global Compact Network Thailand ปัจจุบันมี 15 บริษัท เช็คความถูกต้องตรงจุดนี้อีกครั้ง ดูที่ลิงค์นี้

- น่าจะกล่าวถึงตลาดพลังงานของภาคเอกชนด้วย ทิศทางเกี่ยวกับพลังงานทดแทนของภารเอกชน/ประชาสังคม ฯลฯ

หัวข้อ 4.3
- เนื้อหาวกไปวนมา ไม่ต่อเนื่อง จับประเด็นไม่ได้การเขียนไม่เป็นมืออาชีพ คณะผู้วิจัยควรกลับไปทบทวนเนื้อหาในส่วนนี้

- ควรเขียนในเชิงของภาพรวมของการดำเนินการของภาคประชาสังคมมากกว่า หากผู้วิจัยต้องการชี้ให้เห็นประเด็นผลกระทบของต่อชุมชนและพื้นที่บางพื้นที่ควรเขียนในเชิงฉายภาพรวมให้เห็นมากกว่า แล้วจึงยกกรณีศึกษามาประกอบ

- กรณีศึกษา 1 และ 2 ในหน้า 4-7 ถึง 4-12 เป็นการนำบล็อกโพสต์และเนื้อหาข่าวออนไลน์มาใส่อ่านแล้วไม่เข้าใจว่ามีความเกี่ยวข้องกับหัวข้อของบทที่ 4 อย่างไร คณะผู้วิจัยควรไปทบทวนเนื้อหาส่วนนี้

- ผู้วิจัยควรเขียนกรณีศึกษาในเชิงของการสรุปกรณีศึกษาอย่างเป็นระบบมากกว่าการยกบล็อกโพสต์มาทั้งหมดแบบนี้ และในการเขียนสรุปกรณีศึกษาควรเขียนให้เห็นความเชื่อมโยงกับเนื้อหาในหัวข้อ 4.3 ด้วย

4.4 นอกจาก International Energy Cooperation Center แล้ว ยังมีกลุ่มความร่วมมือในภูมิภาคอาเซียนอีกหลายกลุ่ม อาทิเช่น

- Mekhong Institute (http://www.mekonginstitute.org/) สนับสนุนความร่วมมือระหว่างประเทศในกลุ่ม Greater Mekhong Subregion (GMS) ในการพัฒนาองค์ความรู้เกี่ยวกับพลังงานทดแทนผ่านทางการอบรมและสัมมนา

- GIZ Renewable Energy Project Development Programme (PDP) in South-East Asia (http://www.thai-german-cooperation.info/project/content/16)

- คณะผู้วิจัยควรสำรวจหน่วยงานความร่วมมือระหว่างประเทศอื่น ๆ เพิ่มเติม

กรณีศึกษา 1 และ 2 ในหน้า 4-7 ถึง 4-12 เป็นการนำบล็อกโพสต์และเนื้อหาข่าวออนไลน์มาใส่อ่านแล้วไม่เข้าใจว่ามีความเกี่ยวข้องกับหัวข้อของบทที่ 4 อย่างไร คณะผู้วิจัยควรไปทบทวนเนื้อหาส่วนนี้

บทที่ 5: ความพร้อมของประเทศไทยในการบรรลุเป้าหมายที่ 7

- เนื้อหาในบทนี้เป็นการเปรียบเทียบตัวชี้วัดของไทยกับต่างประเทศเป็นหลัก แต่ไม่ได้ให้รายละเอียดเกี่ยวกับความพร้อมของประเทศไทยในการบรรลุเป้าหมาที่ 7 ซึ่งเนื้อหาส่วนนี้ควรไปอยู่ในบทที่ 3 มากกว่าหรือไม่

- หากอ้างอิงขอบเขตของการศึกษา บทนี้ควรมีเนื้อหาเกี่ยวกับ “ความพร้อมด้านองค์ความรู้ด้านข้อมูลทางสถิติด้านกฎหมายและการบังคับใช้ด้านประสิทธิภาพบริหารจัดการของภาคส่วนต่าง ๆ ด้านทรัพยากร งบประมาณ กำลังคนและศักยภาพบุคลากร...”

- ผลการคาดการณ์ตัวชี้วัด ในตารางที่ 5.1 เหตุใดตัวชี้วัด 7.2.1 Renewable energy share จึงแย่ลงเรื่อย ๆ

- หน้า 5-2 ที่ระบุถึงรูป 2.9 – 2.12 นั้นถูกต้องหรือไม่? ควรเขียนในลักษณะที่ทำให้ผู้อ่านไม่ต้องเปิดย้อนกลับไปต่างบทไกลไปนัก

- กรณีศึกษา 1 ในหน้า 5-9 ดูไม่มีความเกี่ยวข้องกับหัวข้อของบทที่ 5 คณะผู้วิจัยควรไปทบทวนเนื้อหาส่วนนี้

- หน้า 5-6 *“แผนทั้งสองเป็นเครื่องมือสำคัญในการบรรลุเป้าหมายที่ 7 สาหรับ IES Scenarioแสดงให้เห็นถึงศักยภาพการลดการใช้พลังงานขั้นต้นเป็นอย่างมากจากมาตรการต่าง ๆ ที่ระบุในแผน EEP 2015...”* ส่วนนี้จริง ๆ น่าจะเป็นส่วนที่สำคัญที่ชี้ประเด็นให้เห็นว่ามาตรการเหล่านี้จะมีผลต่อการบรรลุ SDGs ควรไฮไลท์ให้เป็นหนึ่งใน argument หลักของบท

- หน้า 5-7 ทำสัดส่วนการเข้าถึงการใช้ไฟฟ้าให้ชัดเจนและสอดคล้องกัน และสอดคล้องกับบทก่อนหน้านี้

- หน้า 5-9 กรณีศึกษาไม่ควรแยกขาดจากเนื้อหาแบบนี้ และไม่ควรจะเป็นการ copy แปะ กรณีศึกษาควรอยู่ในระหว่างเนื้อหา มีคำอธิบายให้ชัดว่ามีความเกี่ยวข้องอย่างไร

บทที่ 6: การจัดลำดับความสำคัญ

หัวข้อ 6.1
- การกล่าวถึงวุฒิการศึกษาของผู้เชี่ยวชาญควรเขียนให้เป็นทางการกว่านี้ เช่น วุฒิการศึกษาระดับปริญญาเอกแทนที่จะเป็นวุฒิ Ph D (หน้า 6-1) เช่นเดียวกับกลุ่มผู้ใช้พลังงานในหน้า 6-2

หัวข้อ 6.2

- การประเมินความพร้อม โดยใช้ความเห็นจากผู้เชี่ยวชาญ ควรเป็นเนื้อหาที่อยู่ในบทที่ 5 อย่างไรก็ตามก็ยังควรต้องมีเนื้อหาเกี่ยวกับ “ความพร้อมด้านองค์ความรู้ด้านข้อมูลทางสถิติ ด้านกฎหมายและการบังคับใช้ด้านประสิทธิภาพบริหารจัดการของภาคส่วนต่าง ๆ ด้านทรัพยากร งบประมาณ กำลังคนและศักยภาพบุคลากร...” ตามที่ได้ระบุไว้ในขอบเขตงานด้วย

หัวข้อ 6.3
- การจัดลำดับความสำคัญของตัวชี้วัด ด้วยการสำรวจความเห็นของผู้เชี่ยวชาญ ควรใช้ประกอบกับการทบทวนวรรณกรรมและข้อมูลที่เกี่ยวข้องโดยคณะผู้วิจัยด้วย

บทที่ 7: การสำรวจเบื้องต้นเกี่ยวกับมาตรการทางเลือกด้านเศรษฐกิจ สังคมและกฎหมาย เพื่อบรรลุเป้าหมายที่ 7

- หัวข้อ 7.1 นอกจากการทบทวนวรรณกรรม ว่าประเทศไทยและประเทศอื่น ๆ มีมาตรการทางเลือกใดบ้างแล้ว คณะผู้วิจัยควรอภิปรายสั้น ๆ ว่ามาตรการแต่ละอย่างคืออะไร และจะช่วยให้บรรลุเป้าหมายที่ 7 ได้อย่างไร

-หัวข้อ 7.2 มุมมองจากผู้เชี่ยวชาญเนื้อหาไม่ค่อยต่อเนื่อง จับประเด็นไม่ได้คณะผู้วิจัยควรทบทวนและสรุปผลการสัมภาษณ์ให้ชัดเจนกว่าน

- จากการอ่านเหมือนว่าผู้วิจัยมองว่าหากประเทศไทยใช้มาตรการที่มีอยู่ทั้งหมดนี้แล้ว เราจะบรรลุเป้าหมายที่ 7 อยากให้ผู้วิจัยพิจารณามิติอื่น ๆ ประกอบด้วย เช่น มาตรการทางเทคโนโลยีและโครงสร้างพื้นฐาน อย่างระบบ smart grid หรือ storage และอภิปรายสักนิดว่าหากนำมิติทางเทคโนโลยีและโครงสร้างพื้นฐานมาประกอบด้วย มาตรการที่มีอยู่เพียงพอหรือไม่อย่างไร

บทที่ 8: สรุป

- 8.2 โจทย์วิจัยในอนาคต ควรสรุปและจัดกลุ่มให้สอดคล้องกับลำดับความสำคัญที่ได้จัดไว้ในบทที่ 6 เพื่อให้เห็นภาพว่าภาครัฐควรจัดลำดับความสำคัญในการส่งเสริมงานวิจัยในด้านใดก่อน

ความเห็นอื่น ๆ จากการนำเสนอร่างรายงาน

อ.สันติ

- ในด้านพลังงานมีแผนฯ ดี แต่มีความกังวลด้านประสิทธิภาพ
    - ฝั่ง Supply
    - ประสิทธิภาพการใช้ คือทำอย่างไรเราถึงจะได้ Benefit จาก Goal นั้น
    - Energy Trading
- ใน sector ที่เป็นพลังงานมีเรื่องการแข่งขันหรือการอุดหนุนของภาครัฐที่มีบทบาทในแง่ที่จะ Archive หรือไม่ Archive หรือไม่ เช่น ถ้าเราอยากได้พลังงานทดแทน รัฐจะผลักดัน หรือสนับสนุนมากแค่ไหน ซึ่งมันจะมีผลต่อการตัดสินใจเลือก เช่น เราอยากได้ Clean Energy เราก็ต้องไปสนับสนุนด้านนี้ และ Cost จะไปด้วยกันหรือไม่

คุณสุนทรี

- พลังงานสมัยใหม่ในที่นี้หมายถึง Clean ใช่หรือไม่ ไม่กระทบสิ่งแวดล้อมหรือวิถีของชุมชนใช่หรือไม่ และจะจัดการอย่างไรกับความเห็นที่ต่าง เพื่อที่จะต้องก้าวไปข้างหน้า และเสนอให้มีการนำเสนอต่อการจัดการความเห็นที่ต่าง โดยใช้อำนาจรัฐหรือกลไกรัฐแต่เพียงเท่านั้น หรือจะต้องมีกลไกการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนเข้ามาหรือเปล่า
- SDG แต่ละ Goal มีความขัดกันเองอยู่ในตัวหรือเปล่า

อ.ชล

- มิติความมั่นคงทางพลังงานแฝงอยู่ตรงไหน เช่น กระบี่โมเดล
- การชี้ให้เห็นความเชื่อมโยงของ Goal 7 กับ Goal อื่นๆ
- มิติอื่นที่เกี่ยวข้องกับการบรรลุ Goal 7 ที่นอกเหนือการนำเสนอในแง่ของนโยบาย เช่น มิติด้านเทคโนโลยี เป็นต้น

ดร.วัชระ

- ตัวชี้วัดของการใช้พลังงานน่าจะดูจาก Nature ของประเทศนั้นๆ ด้วย มากกว่าการดูตัวเลขว่ามากแล้วหมายถึงว่าดี
- ควรมีมิติในการกระจายพลังงานมากกว่าการรวมศูนย์ คือ ข้อมูลที่นำเสนอมิติในด้านของ Demand-Supply น่าจะทำให้มองไม่เห็นมิติในด้านนี้เลย ซึ่งจะส่งผลให้เห็นลักษณะของความยั่งยืน

คุณกนกพร

- การดำเนินงานของรัฐควรจะเป็น Hybrid Operation ที่หมายรวมถึงภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม อันเป็นผลมาจากการจัดการทรัพยากรภาครัฐที่เข้าไม่ถึง เช่น การศึกษาภาคสังคม รัฐจะเข้าไม่ถึงเลย ซึ่งด้านพลังงานก็เช่นกัน

ข้อเสนอแนะโครงร่างรายงานฉบับสมบูรณ์
เป้าหมายที่ 8 ส่งเสริมการเติบโตทางเศรษฐกิจที่ต่อเนื่อง ครอบคลุม และยั่งยืน การจ้างงานเต็มที่ มีผลิตภาพ และการมีงานที่เหมาะสมสำหรับทุกคน

บทที่ 1: บทนำ

เห็นภาพที่มาที่ไปเชื่อมโยง SDGs ทั้งเป้าประสงค์และตัวชี้วัดเข้าสู่ยุทธศาสตร์การพัฒนาของไทยในแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12 เพื่อให้เห็นสถานะความสอดคล้อง การประเมินความพร้อมและเสนอแนะ แต่มีข้อสงสัย/ความไม่ชัดเจน เช่น ตัวชี้วัดในตาราง 1.1 ใครเป็นผู้คิดและยังสามารถเปลี่ยนแปลงได้หรือไม่ ได้รับฉันทามติจากใคร ใครเป็นผู้จัด Tier ประเภทใน column สุดท้ายหมายถึง tier ใช่หรือไม่; สีมองไม่เห็นเนื่องจากเป็นเอกสารขาวดำ และตาราง 1.2 ป้าหมายที่เป็นภาษาอังกฤษนั้นควรเขียนอ้างอิงไปยังตารางที่ 1 ว่าเป้า 8.1 ก็คือ GDP Per Capita 8.2 คือ Productivity ฯลฯ

- บทนำชัดเจน มีการเชื่อมโยงเป้าหมายที่ 8 กับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 ทำให้เห็นความสำคัญของงานที่เชื่อมโยงกับยุทธศาสตร์ของประเทศ

บทที่ 2: นิยามและความหมายของเป้าประสงค์ (Targets) และตัวชี้วัด (Indicator) ภายใต้เป้าหมายที่ 7 และความสอดคล้องกับบริบทประเทศไทย

- นักวิจัยให้คำนิยามและความหมายชัดเจน รวมถึงครอบคลุมในทุกเป้าประสงค์ได้ดี อย่างก็ดี ไม่ได้วิเคราะห์ถึงความสอดคล้องกับบริบทไทยอย่างชัดเจนนัก (**ในระดับเป้าประสงค์และตัวชี้วัด**) โดยเฉพาะในส่วนการเปรียบเทียบ/ทบทวน Metadata dไม่ปรากฏ เสนอแนะว่านักวิจัยควรเพิ่มการวิเคราะห์ความสอดคล้องและเสนอแนะตัวชี้วัดที่สอดคล้องเพิ่มเติม
- ตัวชี้วัด 8.2.1 แม้ผลิตภาพแรงงานต่อคนจะคำนวณได้ง่ายกว่า แต่มีข้อดี-ข้อเสียเมื่อเปรียบเทียบกับผลิตภาพแรงงานต่อชม.ทำงาน ควรจะอภิปราย
- ตัวชี้วัด 8.3.1 ควรบอกความแตกต่าง ของนิยาม “แรงงานนอกระบบ” ของแต่ละองค์กร พร้อมทั้งอธิบายว่ามีข้อจำกัดอะไรบ้าง และอธิบายว่าการจ้างงานนอกระบบ นอกภาคเกษตร ชี้วัดเป้าประสงค์ 8.3 ได้อย่างไร โดยเฉพาะการสร้างงานที่เหมาะสม มีผลิตภาพ สร้างสรรค์ นวัตกรรม
- ตัวชี้วัด 8.5.2 นิยามผู้ว่างงาน หากมีงานทำเพียง 1 ชั่วโมง ก็ถือว่าไม่ว่างงาน ซึ่งอาจไม่สะท้อนการจ้างงานเต็มที่ น่าจะดูคำว่า Underemployment ด้วยหรือไม่
- เป้าประสงค์ 8.5 จะวัดเชิงคุณภาพอย่างไร ทั้งในเรื่องความเป็นธรรมและความเหมาะสม
- เป้าประสงค์ 8.8 แรงงานมักมีปัญหาถูกบังคับให้ทำ OT และการจ่ายค่าจ้างไม่ตรงเวลา ตัวชี้วัดเรื่องปกป้องสิทธิจึงควรจะเป็นตัวอื่นด้วย เช่น สัดส่วนการเป็นสมาชิกสหภาพแรงงานของแรงงาน?

- ตัวชี้วัด 8.8.2 ขอรายละเอียดด้วย
- เป้าประสงค์ 8.9 ตัวชี้วัดไม่สามารถประเมินคุณภาพ เช่น ยั่งยืน เสริมสร้างวัฒนธรรม และผลิตภัณฑ์ท้องถิ่น
- เป้าประสงค์ 8.10 “Fintech” จะไม่ต้องผ่านธนาคาร ตัวชี้วัด 8.10.1 และ 8.10.2 จะไม่สามารถนำมาใช้ได้ในยุค 4.0
- ตัวชี้วัด 8.b.1 ใช้ค่าใช้จ่ายเป็นตัวชี้วัดอาจ**มิ**ได้สะท้อน**การดำเนินงาน**ที่เกี่ยวกับการจ้างงานเยาวชน
- ข้อจำกัดของการแปลความหมายเป็นภาษาไทย และ การทำความเข้าใจ : decent work, inclusive
- ส่วนที่เป้าหมาย SDG อาจจะยังไม่เพียงพอ ไม่สอดคล้องกับความเป็นจริงในสังคมไทย
    - เป้าหมาย 8.1 รักษาการเติบโตทางเศรษฐกิจต่อหัว ที่ สอดคล้องกับสภาวการณ์ของแต่ละประเทศ และโดยเฉพาะการเติบโตของ GDP อย่างน้อย 7% ต่อปี ในประเทศ ที่พัฒนาน้อยที่สุด ค่าเฉลี่ยต่อหัวไม่เพียงพอที่จะชี้วัด เพราะไม่ได้แสดงมิติของการกระจายความมั่งคั่ง รายได้ การถือครองทรัพยากร โดยเฉพาะกรณีประเทศไทยที่มีความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจ ช่องว่าระหว่างคนรวย คนจนสูงมาก
    - ไม่ให้ความสำคัญกับการมีงานทำของผู้สูงอายุ แต่ไทยกำลังก้าวสู่การเป็นสังคมผู้สุงอายุ เป้าหมาย 8.5 : ในปี 2030 บรรลุการจ้างทั้งหมดและมีประสิทธิภาพ และงานที่เหมาะสม สำหรับทั้งผู้หญิงและผู้ชาย รวมถึง วัยรุ่นและคนพิการ ค่าจ้างที่เป็นธรรม สำหรับงานที่มีค่าเท่าเทียมกัน เป้าหมาย 8.6 : ในปี 2020 ลดสัดส่วนของเยาวชนที่ ไม่ได้อยู่ในการจ้างงาน การศึกษา หรือ การฝึกอบรม และ เป้าหมาย 8b : ในปี 2020 การพัฒนาและการดำเนิน กลยุทธ์ทั่วโลกสำหรับการจ้างงานเยาวชนและการดำเนินงานข้อตกลง เรื่องงานของโลก (Global Jobs Pact) ขององค์การแรงงานระหว่างประเทศ
    - ไม่ให้ความสำคัญที่เพียงพอกับผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ซึ่งเป็นทิศทางปัจจุบัน เป็นฐานการผลิตของไทยที่มีคนอยู่ในภาคการผลิตนี้จำนวนมาก กล่าวถึงเฉพาะในเป้าหมาย 8.9 “ในปี 2030 วางแผนและดำเนิน นโยบายเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว อย่างยั่งยืนที่สร้างสรรค์และส่งเสริม วัฒนธรรมท้องถิ่นและผลิตภัณฑ์” เพียงเป็นส่วนหนึ่งของการส่งเสริมการท่องเที่ยว แต่เน้นเทคโนโลยี นวัตกรรม : 8.2 บรรลุการมีผลิตภาพทางเศรษฐกิจในระดับที่สูงขึ้นผ่านความหลากหลาย การยกระดับเทคโนโลยีและนวัตกรรม รวมถึงการมุ่งเน้นในภาคส่วนที่มีมูลค่าเพิ่มที่สูงและภาคส่วนที่ใช้แรงงานที่เข้มข้น
    - หากเรื่องเหล่านี้อยู่ในเป้าหมายอื่น ๆ ก็สะท้อนว่า SDG แยกเป็นส่วน ๆ ไม่เห็นความเกี่ยวเนื่องสัมพันธ์กัน เป็นหน้าที่ของสังคมไทยหรือไม่ที่จะทำให้เกิดความเชื่อมโย
    - แนวโน้มของการที่ตัวชี้วัดจะขัดกันเองในบริบทสังคมไทย : 8.2.การยกระดับเทคโนโลยีและนวัตกรรม กับ ตัวชี้วัด 8.5.2 อัตราการว่างงาน จำแนกตามเพศ กลุ่มอายุ และความพิการ
- เกณฑ์ในการสำรวจผู้มีงานทำสำนักงานสถิติแห่งชาติ (2559) ไม่เหมาะสม ไม่สะท้อนความเป็นจริง โดยเฉพาะในกรณีของแรงงานนอกระบบ และ ภาคเกษตร :

- ให้คำจำกัดความของคำว่า “ผู้มีงานทำ” กับ “ผู้ว่างงาน” คือ บุคคลที่มีอายุ พิจารณาในระหว่าง 7 วันก่อนสัมภาษณ์
- ความเป็นในระบบ / นอกระบบ ซึ่งสัมพันธ์อย่างขัดเจนกับการนิยาม : เมื่อแรงงานนอกระบบเข้าสู่การประกันตนมาตรา 40 ซึ่งปัจจุบันมีประมาณเกือบ 2 ล้านคน เปลี่ยนสถานะเป็นแรงงานในระบบ
- อื่น ๆ : ระบบ random คำถามและความเข้าใจของผู้ตอบ

บทที่ 3 สถานะปัจจุบันของเป้าหมายที่ 8 ในบริบทประเทศไทย

- นักวิจัยนำเสนอสถานะปัจจุบันได้ครอบคลุมดี โดยเฉพาะข้อมูลสถิติตัวเลขที่ดี
- ตัวชี้วัด 8.8.2 เพิ่มอนุสัญญา ฉบับที่ 111
- ตัวชี้วัดนี้น่าจะเปรียบเทียบกับประเทศอื่น ๆ ดู จะเห็นว่า มีความหลากหลายมาก และอาจไม่สะท้อนอะไรเลย หากกฎหมายแรงงานภายในประเทศมีการคุ้มครองแรงงาน และมีการบังคับใช้กฎหมายอย่างแท้จริง ก็น่าจะเป็นตัวชี้วัดได้เช่นกัน โดยไม่ต้องให้สัตยาบันกับ ILO
- ความพยายามที่จะแบ่งแรงงานนอกระบบออกเป็น 3 กลุ่ม คือ ภาคเกษตรกรรม การค้าและบริการ และการผลิต ไม่สามารถแบ่งแยกกันได้อย่างเด็ดขาด ตายตัว เพราะแรงงานนอกระบบจะทำงานหลายอย่างในเวลาเดียวกัน ข้อสรุปที่ว่าแรงงานนอกระบบส่วนใหญ่อยู่ในภาคเกษตรกรรมอาจจะไม่ใช่
การสรุปที่ว่า ตัวชี้วัด 8.3.1 สัดส่วนของการจ้างงานนอกระบบในการจ้างงานนอกภาคการเกษตร แยกตามเพศ จึงไม่สอดคล้องกับบริบทของสังคมไทยอาจจะไม่ใช่
- ตัวชี้วัด 8.8.2 จำนวนข้อตกลงที่มีการยอมรับอย่างเป็นทางการขององค์กรแรงงานระหว่างประเทศ แยกตามประเภทข้อตกลง นั้น สำรวจแต่เฉพาะอนุสัญญาที่รัฐบาลไทยให้สัตยาบันเท่านั้นไม่เพียงพอ ต้อง list อนุสัญญาฉบับหลักที่รัฐบาลไทยยังไม่ยอมให้สัตยาบันด้วย :

ILC 87 ว่าด้วยการรวมตัว จัดตั้งองค์กร และมีตัวแทน
ILC 98 ว่าด้วยการต่อรองร่วม
ILC 177 และ R184 ว่าด้วยการคุ้มครองการรับงานไปทำที่บ้าน
ILO 189 ว่าด้วยงานที่มีคุณค่าสำหรับลูกจ้างทำงานบ้าน
R 204 ว่าด้วยการปรับเปลี่ยนจากเศรษฐกิจนอกระบบ

- ตารางที่ 3.19 แสดงโครงการคุ้มครองทางสังคมและแรงงานของพนักงานและลูกจ้างภาคเอกชน หน้า 84 แรงงานในภาค เศรษฐกิจ นอกระบบ (มาตรา 40 แห่งพระราชบัญญัติประกันสังคม) คอลัมน์ที่ 2 สิทธิประโยชน์ชุดที่ 1 และ 2 - กรณีเจ็บป่วย ควรระบุว่า การชดเชยการขาดรายได้อันเนื่องมาจากการเจ็บป่วย กล่าวคือ การรักษาพยาบาลผู้ประกันตนจะใช้สิทธิประโยชน์จากระบบหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ ซึ่งต่างจากผู้ประกันตนตามมาตรา 33 และ 39 แห่งพระราชบัญญัติประกัน สังคม

บทที่ 4: การดำเนินงานของภาคส่วนต่าง ๆ ในปัจจุบันที่เกี่ยวกับเป้าหมายที่ 8 ในบริบทประเทศไทย

- ส่วนใหญ่จะพูดถึงแผนงานที่เกี่ยวข้องของหน่วยงานต่าง ๆ มิได้พูดถึงการดำเนินงานและผลการดำเนินงานเท่าที่ควร ทำให้ไม่ทราบสถานะที่แท้จริง โดยเฉพาะในเชิงคุณภาพ
- นักวิจัย Review แผนงาน/แผนยุทธศาสตร์ของหน่วยงานภาครัฐได้ครอบคลุมดี แต่ยังขาดตัวชี้วัดปัจจุบันและข้อมูลเชิงคุณภาพในแต่ละด้าน หากเพิ่มจะทำให้เข้าใจภาพปัญหาที่เกิดขึ้นได้ชัดเจนขึ้น
สำรวจแต่เฉพาะยุทธศาสตร์ แผนงาน แผนพัฒนาของหน่วยงานรัฐที่เยวข้องไม่พอ ควรตามไปดูรายงานการปฏิบัติงาน และการประเมินผลการดำเนินงานด้วย

บทที่ 5: ความพร้อมของประเทศไทยในการบรรลุเป้าหมายที่ 8

- ควรเพิ่มคำกัดความของ scope ของการประเมินด้านทรัพยากรให้รวมถึงงบประมาณ/ทรัพยากรด้านการเงินด้วย เนื่องจากการมีแผนระยะยาวอาจไม่ได้บอกว่าภาครัฐที่รับผิดชอบมีความพร้อมหรือไม่ อาจอ้างอิงเอางบประมาณประกอบ
- แผนฯ ฉบับที่ 12 ขยายตัวไม่ต่ำกว่า 5% 9 ปี เป็นประเทศรายได้สูงในปี 2569 มีความเป็นไปได้จริงหรือประเทศไทยมีความพร้อมจริงหรือ?
- ข้อมูลที่ให้ไม่เพียงพอที่จะบอกถึงความพร้อม โดยเฉพาะความพร้อมด้านทรัพยากร และบางทีอาจกล่าวถึง **ความไม่พร้อม**ด้วย จะเห็นภาพชัดเจนขึ้น
- การวิเคราะห์ความพร้อมของประเทศจาก 3 ปัจจัย คือ ด้านข้อมูลสถิติ ด้านกฎหมาย ด้านทรัพยากร น่าจะยังไม่เพียงพอ อาจจะต้องเพิ่มการวิเคราะห์ปัจจัยอื่น ๆ เช่น ทัศนคติ ความรู้ ความเข้าใจของประชาชน บทบาทขององค์กรอื่น ๆ นอกภาครัฐ เช่น ภาคประชาสังคม ภาคธุรกิจ
- ควรได้วิเคราะห์ปัญหา อุปสรรค ข้อจำกัดที่ผ่านมาในอดีตด้วย

บทที่ 6: การจัดลำดับความสำคัญ

- อธิบายว่า ทำไมตัวชี้วัด 8.4.2 การบริโภควัตถุดิบในประเทศและการบริโภควัตถุดิบในประเทศต่อหัวประชากร จึงถูกจัดอันดับว่าเร่งด่วนที่สุด รองลงมาคือ การจ้างงานในภาคท่องเที่ยว เป็นเพราะอะไร
- อธิบายโดยให้เหตุผล/ข้อมูล ประกอบว่าเหตุใดเป้า 8.1 และ 8.4 ต้องดำเนินการก่อน
- ควรมีการอธิบายจำนวนกลุ่มตัวอย่างพร้อมทั้งคุณลักษณะของกลุ่มตัวอย่างประกอบด้วย ควรจะอธิบายเกณฑ์การให้คะแนนให้ชัดเจนขึ้น โดยเฉพาะในมิติด้านน้ำหนักระหว่าง 2 แกนชี้วัด

- น่าสนใจที่ใช้ข้อมูลความเห็นจากกลุ่มตัวอย่าง แต่ไม่เห็นจำนวนของกลุ่มตัวอย่าง และกลุ่มคนที่เลือกมาเป็นกลุ่มตัวอย่าง

บทที่ 7: การสำรวจเบื้องต้นเกี่ยวกับมาตรการทางเลือกด้านเศรษฐกิจ สังคมและกฎหมาย เพื่อบรรลุเป้าหมายที่ 8

- ข้อเสนอแนะเบื้องต้นด้านมาตรการทางเลือกยังขาดความชัดเจน แต่อยู่ในรูปการทบทวนวรรณกรรมเป็นส่วนใหญ่ (ซึ่งเป็นตามที่โครงการต้องการ) หากใช้การวิเคราะห์แนวทางของต่างประเทศเป็นมาตรการกว้าง ๆ ของภาครัฐ พร้อมหน่วยงานรับผิดชอบ จะเป็นประโยชน์ต่อการทำงาน/แนวทางที่ดีในการทำวิจัยต่อไป
- เนื้อหาในรายงาน ไม่ตอบโจทย์ หัวข้อของบทนี้โดยตรง

บทที่ 8: สรุป

- ในบทสรุปควรระวังการสรุปด้านความพร้อมของเป้าประสงค์ต่าง ๆ เช่นเป้าประสงค์ 8.1 8.2 พร้อม 2 มิติ ขณะที่เป้าอื่นมีความพร้อม 3 มิติ เนื่องจากเป้า 8.1 8.2 มีความพร้อมด้านกฎหมายแบบไม่ binding ควรเขียนให้ชัดเจนครับ

ความเห็นอื่น ๆ ในภาพรวม

- เป้าหมายที่ 8 นี้มีความสำคัญมากเพราะเป็นการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ ที่สามารถจะไปเชื่อมโยงกับความสำเร็จของเป้าหมายอื่นเช่น เป้าหมายที่ 1 การขจัดความยากจน เป้าหมายที่ 10 การลดความเหลื่อมล้ำ เป้าหมาย ที่ 12 การสร้างรูปแบบการผลิต และการบริโภคที่ยั่งยืน

- สาระสำคัญของเป้าหมายนี้พุ่งเป้าไปที่เรื่องการจ้างงาน และการพัฒนางานที่มีคุณค่า (Decent work) ซึ่งเป็นเป้าหมายที่สำคัญขององค์การแรงงานระหว่างประเทศ และจะส่งผลกระทบกับแรงงานโดยเฉพาะแรงงานนอกระบบที่เป็นแรงงานที่มีมากถึง 2 ใน 3 ของผู้มีงานทำในปัจจุบัน แต่ผู้วิจัยยังไม่สามารถสื่อสารความสำคัญนี้ให้โดดเด่นขึ้นมาได้ การอธิบายถึงกรอบคิดของ Decent work หายไป ทำให้เวลาไปสำรวจสถานะในปัจจุบันของเป้าหมายนี้ ขาดความรอบด้าน อาทิเช่นหน่วยงานที่ควรจะเข้ามาเกี่ยวข้องกับเป้าหมายนี้ใน เป้าประสงค์ 8.5 กระทรวงแรงงานควรเป็นเจ้าภาพ เพราะมีหน่วยงานเช่นกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานและ สำนักงานประกันสังคมดำเนินงานอยู่มี พรบ.คุ้มครองผู้รับงานไปทำที่บ้าน กฎกระทรวงคุ้มครองลูกจ้างทำงานบ้าน และกำลังจะออกกฎหมายคุ้มครองแรงงานนอกระบบในภาพรวมด้วย รวมทั้งมีการพัฒนาสิทธิประโยชน์ของการประกันสังคมมาตรา 40 โดย สำนักงานประกันสังคม

เป้าประสงค์ 8.6 ควรมีกระทรวงแรงงานด้วยไหม
เป้าประสงค์ 8.8 ควรมีการทรวง พม ด้วยไหม
เป้าประสงค์ 8.9 ควรมีนโยบายจากสำนักงานพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมด้วยไหม

- การวิเคราะห์เชื่อมโยง การเติบโตของ GDP ที่กระจุกไม่กระจาย หายไป การชี้วัดที GDP อย่างเดียวจึง อาจจะเป็นภาพลวงตาได้ นักวิจัยพูดแต่หลักการที่ขาดมิติของสถานการณ์ที่เป็นจริง และการปฏิบัติ

- ในบทที่สี่ที่พูดถึงการดำเนินงานตามเป้าประสงค์ที่ 8.3, 8.5 และ 8.6 น่าจะพิจารณาอีกครั้งในแง่ นโยบาย และแผนงานที่สอดคล้องกับเป้าประสงค์นี้ เพราะยังคิดว่าน่าจะมีงานของกรมสวัสดิ์ กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน และกรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย หรือ ธนาคารSME และกระทรวงอุตสาหกรรมเข้ามาด้วยไหม ในบทที่ 5 หน้า 5-3 ที่พูดถึงความพร้อม ของประเทศไทยด้านทรัพยากรต่อ เป้า 8.3 และคำอธิบายภายใต้ กระทรวง พม. น่าจะเป็นคำอธิบายภายใต้กระทรวงแรงงานมากกว่า

- มีความคิดแตกต่างมากเรื่อการให้ความสำคัญของเป้าประสงค์ เพราะคิดว่าถ้าทำ 8.3 8.5 8.7 ได้จะช่วยให้ เป้าประหมายนี้เกิดได้จริงมากขึ้น

ความเห็นจากการประชุมเพื่อนำเสนอร่างรายงานฉบับสมบูรณ์

จาก Solidarity Center

- ส่วนที่เกี่ยวข้องกับ GDP และรายได้ รวมไปถึงแรงงานข้ามชาติที่อยู่ในประเทศไทยด้วยหรือไม่ เนื่องจากแม้มีการขึ้นทะเบียนแรงงานข้ามชาติ แต่ในเรื่องกระบวนการคุ้มครองก็ไม่ต่างอะไรจากแรงงานนอกระบบ ไม่ว่าจะประกันสังคม หรือเงินทดแทนจากอุบัติเหตุจากการทำงาน มีข้อสังเกตว่าที่มันลดลง เนื่องจาก 99% ของแรงงานข้ามชาติที่พบเจอ เป็นลักษณะของการออกคำสั่งให้นายจ้างจ่าย เพราะฉะนั้นเงินจากกองทุนก็จะไม่ออก แม้ว่าแรงงานจะอยู่ในเงื่อนไขการทำงานที่กฎหมายกำหนดให้นายจ้างต้องจ่ายเงินเข้าสู่กองทุนแต่ว่าโดยสถานะของแรงงานและการขึ้นทะเบียนประกันสังคมใช้เงื่อนไขตรงนี้ในการตัดไม่ให้เข้าสู่ระบบ ซึ่งอันนี้ก็จะเป็นข้อท้าทายและไม่ได้อยู่ในสถิติส่วนนี้

อ.ธำรงรัตน์

- อยากให้ดูตัวที่สอดคล้องว่ามีข้อมูลหรือไม่ และข้อมูลที่มีนั้นมีคุณภาพหรือเปล่า รวมถึงบางตัวของเราที่ไม่มีค่าเป้าหมาย และหน่วยงานใดทำแผนงานอะไรบ้าง อยากเสนอให้มีการ Grouping อย่างน้อยระยะสั้น 3-5 ปี และระยะยาวก็คือปลายปี 2030 และดูที่คุณภาพของข้อมูลเป็นสำคัญ ยกตัวอย่าง 8.a ควรปรับให้มีความเหมาะสมกับบริบทไทย หรือความสอดคล้องหรือไม่สอดคล้องอย่างเช่น 8.9 ที่มีการพูดถึง Tourism ที่มีความชัดเจนว่าไม่ตอบแน่ ๆ เลย ดังนั้น จะต้องระบุให้แน่ชัดว่าเสนออะไรที่คิดว่าน่าจะตอบ
- Resource Sufficiency ของไทยควรมีเรื่องของอาเซียนด้วย และดูว่าประเทศไทยควรอยู่ตรงไหน
- ชีวมวล โลหะ อโลหะ ฟอสซิล ถ้าใช้ชีวมวลเยอะ ๆ material footprint เยอะ ๆ เหมือนอินเดียเป็นเรื่องดี เหมือน renewable มันไม่ได้บ่งชี้ว่ามันมากดีหรือน้อยดี แน่นอนว่าภาพรวมควรจะน้อย ๆ แต่ว่าถ้าน้อยในเชิงของอินเดียนี้ดี เพราะเค้าใช้ชีวมวลเยอะ ๆ ซึ่งอยากเสนอให้ลงไปลึก ๆ ตรงนี้อีกนิดหน่อย เพราะเวลาเราทำ data จะได้เห็นหมด
- เป้าหมายสั้น กลาง ยาว ควรมีการกำหนดเพื่อให้บรรลุเป้าหมายในท้ายที่สุด
- อยากฝากเรื่อง IO ของประเทศ ที่ทุก ๆ 5 ปีเราทำอยู่ แต่จะทำอย่างไรให้มันมีคุณภาพและเอามาใช้ประโยชน์เยอะ ๆ ได้ นักวิจัยเป้าหมายนี้ใช้คำว่าร่องรอยวัสดุ เป้า 12 ใช้คำว่ารอยเท้าวัสดุ ซึ่งไม่ทราบว่าอันไหนจะเหมาะ คือถ้ายังไม่แน่ใจจึงอยากเสนอให้ใช้ footprint วัสดุก่อนก็ได้

อ.สมประวิน

- อยากเสนอประเด็นการเพิ่ม Potential Growth ของประเทศในระยะยาว โดยสงสัยในข้อมูลที่นักวิจัยบอกว่าเฉลี่ย 10 ปีที่ผ่านมาตัวเลขเราโตแค่ 2.6 ซึ่งแม้ตัวเลขจะเป็นของจริง แต่มันไม่ได้บอกศักยภาพเรา ที่มันต่ำเพราะบังเอิญช่วง 10 ปีที่ผ่านมามันมีวิกฤตเศรษฐกิจ ถามว่าประเทศไทยเก่งมั้ยอาจจะเก่งก็ได้แต่มันถูกกระทบด้วยวิกฤตเศรษฐกิจ จึงไม่แน่ใจว่าเกณฑ์ที่ใช้ในงานนี้ควรจะประเมินที่ Potential Growth หรือ Realize Growth จริง ๆ ซึ่งถ้าประเมินด้วย Potential Growth มันก็ยาก

หน่อย มีวิธีทางเศรษฐมิติทำได้อยู่ มีหลาย Approach หรือจะคำนวณจาก Production Function หรืออะไรก็แล้วแต่ ซึ่งถ้าเราแก้โจทย์ยาวจริง ๆ อยากเสนอให้ไปแก้ที่ Potential Growth เช่น วันนี้เราบอกว่าเศรษฐกิจไทยโตได้ 3.5 อาจดูเหมือนไม่ดี จึงต้องไปแก้ที่ Potential Growth ว่า Growth อย่างไร?

- อยากให้ใช้ทฤษฎี Growth โดยมองบริบทที่กว้างขึ้น คือเราจะสร้างเงื่อนไขอย่างไรให้ innovation competitiveness และการแข่งขันอย่างเป็นธรรมให้เกิดขึ้นได้ ซึ่งตัวแปรที่ยกมาของ SDG อาจยังไม่ได้ครอบคลุมเท่าไหร่ จึงอยากให้ดูของ WEF ประกอบ
- ประเทศไทยเรามีปัญหามากในเรื่อง Institutional Economic Institution หมายถึงว่าเราเติบโตมาเรื่อย ๆ แต่สถาบันทางเศรษฐกิจไม่ได้ถูกยกระดับให้สูงขึ้นด้วย ดังนั้นการวัดตรงนี้จึงยังไม่ได้วัดเรื่อง Institution เท่าไหร่ซึ่ง Institution มันช่วย Govern ให้เกิด innovation มันช่วย Govern ให้เกิดการแข่งขันที่เป็นธรรม ซึ่งยังไม่ค่อยมีเท่าไหร่ในการวัดเหล่านี้ เพราะถ้าเราไปวัดที่ตัวปลายอย่างเดียวเราก็ไม่สามารถเห็นต้นทางของสาเหตุได้ ดังนั้นการวัดในเรื่อง institutional setup เสนอว่าอาจจะลองไปดูของ WEF ก็ได้ ยกตัวอย่าง เราอยากวัด Efficiency ของระบบเศรษฐกิจ Efficiency อาจจะเกิดขึ้นในตลาดแรงงานอาจจะเป็นไปได้ว่า Efficiency คือคนที่ทำงานได้เต็มศักยภาพตามความสามารถของเขาและการเคลื่อนย้ายสามารถทำได้ ซึ่งเราก็ทราบว่าในทางเศรษฐศาสตร์ เวลา Efficiency เกิดขึ้นคือ ในระบบตลาด ราคามันเป็นตัวเคลียร์ คนเก่งรู้ว่ามันมีที่ไปแล้วมันไปได้ แสดงว่าตลาดสามารถทำงานได้ Resource Allocation คือมันไปได้ จึงอยากเสนอให้ไปลองไปแตะดู
- ข้อสงสัยอีกประการคือ ทำไมถึงเป็นเฉพาะ Tourism เพราะจริง ๆ บ้านเรามีทั้งเกษตร บริการ ทั้ง Healthcare, Logistic ฯลฯ
- การใช้ตู้ ATM เพื่อต้องการจะวัด Financial Access ซึ่ง Bank เองทุกวันนี้ก็ไม่รู้ว่าจะทำอย่างไรกับโลกใหม่ เช่น การมาของ prompt pay ทำให้ไม่รู้ว่าตู้ ATM วันหนึ่งจะหายไปหรือเปล่า เช่น ประเทศจีน ทุกวันนี้คนส่วนใหญ่ใช้จ่ายเงินทาง we chat หมด ไม่ว่าจะไปตลาดหรือไปไหนก็ตาม แต่อย่าลืมว่าการวัด Financial Access จริง ๆ มี 2 มิติ คือ 1) Transaction คือ คุณมีเงินไปจับจ่ายใช้สอยหรือไม่ ซึ่งอันนั้นวัดผ่านตู้ ATM หรือการใช้บริการใน e-payment 2) การเข้าถึงแหล่งเงินทุน อยากกู้ได้กู้ อยากออกได้ออม ซึ่งอันนี้ยังไม่ได้มีการวัดในนี้ ซึ่งคิดว่าสำคัญกว่าในการพัฒนาระยะยาว เช่น Financial Market ให้ Return เพียงพอกับชีวิตหลังเกษียณมั้ย หรือหากผู้ประกอบการรายหนึ่งมีไอเดียบรรเจิด สามารถกู้เงินได้มั้ย

คุณสุนทรี

- Goal นี้นำ Concept ใหม่ ๆ มาสู่ความคิดเรื่องเศรษฐกิจและการจ้างงานในสังคมไทย อย่างคำว่า Decent Work ที่หมายถึงการงานที่มีคุณค่า ซึ่งไม่ได้หมายถึงว่ามีงานทำแล้วเราจะพอใจ แต่งานนั้นต้องมีคุณค่าด้วย มีความมั่นคง มีค่าจ้างเป็นธรรม ไม่ถูกเลือกปฏิบัติ สามารถที่จะต่อรองกับผู้จ้าง สามารถต่อรองกับรัฐ รวมทั้งงานที่ปลอดภัยด้วย เราเรียกงานที่มีคุณค่า ซึ่งมันขัดกับความคิดของสังคมไทย เพราะความคิดสังคมเราคือมีงานทำก็ดีแล้ว ดีกว่าอยู่เปล่า ๆ แรงงานนอกระบบจะถูกกด

หัวด้วยชุดคิดชุดนี้ จึงทำให้มักถูกทำให้ได้ค่าจ้างไม่ถึงค่าจ้างแรงงานขั้นต่ำ ซึ่งชุดคิดเดิมหรือทัศนะในการจ้างงานของบ้านเรากับ Concept ใหม่ที่ Goal นี้นำเข้ามานั้น ชวนให้คิดว่าเราจะพลิกมันอย่างไร รวมถึงเรื่อง Inclusive ด้วย มันต้องขนาดไหนเราถึงจะเรียกว่า Inclusive คำมันยิ่งใหญ่มาก ประเด็นที่หนึ่งนี้จึงสนใจว่า เมื่อ Concept ใหม่ ๆ นี้มันมาปะทะกับต้นทุนเดิมของสังคมเรา มันจะไปกันอย่างไร สังคมจะรับได้มั้ย ที่จะรับ Concept ใหม่ ๆ แบบนี้

- เป้าประสงค์ของ SDG ในเป้าหมายนี้ ยังไม่สอดคล้องกับความจำเป็นของสังคมไทย ยกตัวอย่าง เรื่อง GDP เราตอนนี้โต 2 กว่า ๆ เราอยากให้ถึง 5 แต่อีกมิติหนึ่งคือมันโตแล้วยังไง หากมันไม่กระจายอย่างยุติธรรมแล้วจะมีประโยชน์อย่างไร เช่น โตมากแต่ก็ไปกระจุกอยู่ที่คนรวยหรือคนกระจุกเดียว คือมิติเรื่องการกระจายความมั่งคั่ง กระจายรายได้ กระจายทรัพยากร น่าจะเป็นปัญหาใหญ่ของเรามากกว่าว่า จะโตได้เท่าไร แต่โตมาแล้วจะแบ่งปันกันยังไงให้มันเป็นความกินดีอยู่ดีของทุกคนที่มีส่วนร่วมกันสร้างมันขึ้นมา
- เป้าประสงค์ที่ 8.5 ดีใจว่าความแตกต่างของอัตราค่าจ้างระหว่างหญิงชายไม่ค่อยมีแล้ว คือมีกฎหมายหลายตัวมาคุม แต่คิดว่าหากจะดูเรื่องความเป็นธรรมในการจ้างงาน หรือว่าการเข้าสู่การเป็นแรงงานของหญิงและชายมันต้องดูย้อนไปก่อนนั้นอีก ดูว่าผู้หญิงมีโอกาสในการเข้าสู่การจ้างงานมากน้อยแค่ไหน เช่น ผู้หญิงตั้งท้องมีลูกอ่อน ก็ไม่ได้ไปโรงงาน เข้าสู่การจ้างงานไม่ได้แล้ว คือถ้าคุณหลุดเข้าไปถึงโรงงานก็จะได้ค่าจ้างเท่ากัน แต่ว่าคุณไม่ได้ไปเพราะว่าคุณต้องเลี้ยงลูก คุณต้องดูแลพ่อแม่ตัวเอง พ่อแม่สามีที่อายุเยอะแล้วและอยู่บ้าน คือในตัวเลขของรายงานไม่เห็นมีการหยิบตัวเลขเหล่านี้มาดู ซึ่งนี่เหตุให้ผู้หญิงต้องเอางานมาทำที่บ้าน เอาน้ำพริก เอาปลาร้าบองไปขาย เพราะว่ามันทำที่บ้านได้ และค่าตอบแทนก็ไม่ได้เท่ากับค่าจ้างขั้นต่ำ ซึ่งสิ่งที่เสนอนี้ ด้วยเห็นว่า SDG ที่เอานั้น ยังต้องปรับให้เข้ากันได้กับบ้านเราอีกเยอะ
- ไม่เห็นมีการพูดถึงการมีงานทำของผู้สูงอายุ ในขณะที่เราบอกว่าสังคมไทยของเรากำลังเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ คือในงานเห็นมีแต่ไปเน้นเยาวชนต้องมีงานทำ แล้วผู้สูงอายุจะเลี้ยงชีวิตอย่างไร ซึ่งก็หมายถึงยังต้องทำงาน ซึ่งกลุ่มแรงงานนอกระบบก็เป็นผู้หญิงสูงอายุเยอะ
- เรื่องการท่องเที่ยว ไม่แน่ใจว่ามาอยู่ตรงนี้ได้อย่างไร อย่างเรื่องวัฒนธรรมท้องถิ่นและผลิตภัณฑ์ ที่พูดถึงว่าเศรษฐกิจครึ่งหนึ่งของเรามันคือ SME ซึ่งบ้านเราก็คือเอาภูมิปัญญา ทรัพยากรท้องถิ่นมาผลิตสินค้า ซึ่งในนี้มองว่าเป็นแค่เครื่องมือสำหรับส่งเสริมการท่องเที่ยว แต่คิดว่าอันนี้น่าจะเป็นตัวขับเคลื่อนเศรษฐกิจที่สำคัญหากเราให้การสนับสนุน และมีคนจำนวนมากที่เลี้ยงตัวเองและครอบครัวได้จาก sector นี้
- การสำรวจของสำนักงานสถิติแห่งชาติหลายเรื่องไม่สะท้อน โดยเฉพาะเรื่องแรงงาน เช่น ข้อมูลคนที่มีงานทำหรือข้อมูลคนว่างงาน ซึ่งเอาข้อมูล 7 วันก่อนที่คุณจะไปสัมภาษณ์ เป็นตัวตัดสินว่ามีงานทำหรือไม่มีงานทำ ซึ่งคนที่ทำงานเป็นแรงงานนอกระบบเขาไม่ได้มีงานทำทุกวัน บางทีสัปดาห์นั้นเขาอาจจะไม่ได้ทำงาน แต่สัปดาห์ก่อนหน้านั้นเขาเย็บเสื้อโหลอยู่ สัปดาห์นี้พอดีนายจ้างไม่ส่งมา แล้วคุณ

ไปถามสัปดาห์ที่เขาไม่มี แล้วคุณไปบอกว่าคุณนับแค่ 7 วันว่าเป็นคนว่างงานหรือเป็นคนมีงานทำ ข้อมูลมันก็จะมีโอกาสคลาดเคลื่อนมาก

- จากการได้พูดคุยกับสำนักงานสถิติในประเด็นปัญหาเรื่องนิยามของ ILO ที่ดูว่าเขาอยู่ในภาคของแรงงานนอกระบบ ซึ่งในงานวิจัยนี้กล่าวว่าคือแรงงานที่ทำงานอยู่ในภาคเศรษฐกิจที่ไม่เป็นทางการ เศรษฐกิจขนาดเล็ก หรือเลี้ยงดูตัวเอง แต่เมื่อพอดูนิยามของสำนักงานสถิติกลับพบว่า แรงงานที่ไม่ได้รับการปกป้องคุ้มครองทางสังคม ทีนี้สิ่งที่เกิดขึ้นคือตั้งแต่มีมาตรา 40 คือเปิดให้แรงงานนอกระบบเข้าไปเป็นผู้ประกันตนได้โดยสมัครใจ ซึ่งตอนนี้มีคนเข้าไปอยู่ในโปรแกรมนี้ 2 ล้านคน แต่ปรากฏว่าสำนักงานสถิติบอกว่า 2 ล้านคนนี้ถูกนับเป็นในระบบแล้ว พอเขาเข้าสู่การได้รับการคุ้มครองทางสังคมแล้วมันก็หลุดออกจากนิยามแรงงานนอกระบบของสำนักงานสถิติที่บอกว่าคือคนที่ไม่ได้รับการปกป้องคุ้มครองทางสังคมหรือไม่ได้รับสวัสดิการใด ๆ จากภาครัฐ ซึ่งมันไม่น่าจะใช่ เพราะหากคุณกลับไปดูที่ต้นทาง ที่ ILO นิยามแรงงานนอกระบบว่าอย่างไร ต่อให้คุณเข้ามาตรา 40 ถ้าคุณยังอยู่ในภาคเศรษฐกิจที่ไม่เป็นทางการ ทำมาหาเลี้ยงชีพ ทำ OTOP เย็บเสื้อโหล คุณก็ยังเป็นนอกระบบอยู่
- ข้อมูลอีกอันหนึ่งที่คิดว่ามันไม่ใช่ คือข้อมูลที่ว่า แรงงานนอกระบบนี้อยู่ในภาคเกษตรกรรม แล้วเราก็ไม่อาจแยกหรือแจกแจงอะไรได้ เราจึงจะวัดและชี้แจงแต่แรงงานนอกระบบที่อยู่นอกภาคเกษตรกรรม แต่บ้านเราจริง ๆ ที่เขานับรวมกันเพราะมันแยกไม่ได้ คือ หน้านาก็ไปทำนา พอเสร็จจากนาก็ไปทำปลาร้าบอง ก็คือคนๆ เดียวกันมันเป็นทั้งในภาคเกษตรและนอกภาคเกษตร มันซ้อนกันอยู่เยอะมาก เช่น ลองไปเดินดูในหมู่บ้านชนบทสมัยนี้ แทบจะไม่มีใครที่ทำเกษตรอย่างเดียว ถ้าไม่เย็บเสื้อโหล ก็ทำปลาร้าบอง ทำขนมนางเล็ด ทำกล้วยตาก หรือไม่ก็ทอผ้า คือมันไม่มีภาคเกษตรเพียว ๆ ซึ่งไม่ทราบว่าเวลาที่สถิตินับนั้น ไปนับได้อย่างไรว่านี่คือภาคเกษตรเท่านี้ มีภาคบริการเท่านี้ ซึ่งคิดว่าของบ้านเรามันรวมกันอยู่นะ ของประเทศอื่นไม่ทราบ
- ข้อสรุป คือ หนึ่ง เป้าประสงค์ของ Goal นี้ต้องเอามาปรับ สอง ตัวชี้วัดต่าง ๆ ให้มันเป็นไทย สาม ต้องมาทบทวนข้อมูลในเรื่องของการเก็บสถิติหรือข้อมูลต่าง ๆ ที่ใช้กันอยู่ในบ้านเรา ซึ่งมันยังไม่สะท้อนความเป็นจริง และมันทำให้คนบางคนหลุดออกจาบางสิ่งที่เขาควรจะได้รับสิทธิ ซึ่งทำให้เขากลับถูกมองไม่เห็นซ้ำไปอีก

คุณปีย์

- อยากให้มีการเช็คคำแปล เช่นคำว่า Decent Work ในขบวนการขับเคลื่อนของไทยใช้คำว่างานที่มีคุณค่า หรือคำว่า Precarious Work แปลว่างานที่ไม่มั่นคง ในขบวนการของไทยส่วนใหญ่ก็จะเป็นการต่อสู้กับงานที่จ้างเหมาค่าแรง ซึ่งในที่นี้เราพูดกันเรื่องในระบบกับนอกระบบ แต่นัยยะคือ เหมาค่าแรงคืออยู่ในระบบแต่ไม่มั่นคง เช่น ทำงานมานาน 10 ปีแต่ไม่ได้ขึ้นค่าแรง เป็นสัญญาระยะสั้น ซึ่งในทั่วโลกก็มีการทำงาน Campaign ต่อต้านกันอยู่ ซึ่งในไทยก็มีองค์กรที่ทำงานด้านแรงงานได้ศึกษาวิจัยไว้ ซึ่งได้ส่ง Link ให้ไปแล้ว
- คำว่า Decent Work จาก ILO หรือจากมหาวิทยาลัยหลายที่ เช่น มหาวิทยาลัย Cornell มันมีหลายมิติมากกว่านั้น เช่น การไม่ใช้แรงงานเด็ก การไม่เลือกปฏิบัติ มันจะไม่สามารถแยกจากกันได้

ซึ่งในรายงานจะเห็นว่ามิติของเสรีภาพการรวมตัว การรวมตัวจัดตั้งสหภาพแรงงานและเจรจาต่อรองนั้นหลุดหายไปเลย ซึ่งประเด็นนี้เป็นประเด็นที่เป็นปัญหาอยู่ในประเทศไทย คือ ไทยถูกร้องเรียนไปโดยองค์กรแรงงานสากล ซึ่งรัฐบาลไทยก็ได้รับคำแนะนำจาก ILO แล้วว่า รัฐบาลจะต้องแก้ไขกฎหมายแรงงานให้สอดคล้องกับเสรีภาพการรวมตัวและสิทธิการเจรจาต่อรอง และสอง แก้ไขปัญหาการทำลายล้างเลิกจ้างแกนนำสหภาพแรงงานโดยด่วน ซึ่งอันนี้อาจจะไปเพิ่มในมิติความเร่งด่วนได้ เพราะมันเป็นประเด็นที่ถ้ามันไม่เกิดก็น่าจะทำให้ประเด็น Decent Work นั้นเกิดขึ้นได้ยาก

- การแปลใน 8.8.2 ความหมายคือให้เราแก้ไขกฎหมายแรงงานให้สอดคล้องกับมาตรฐาน ILO ซึ่งการแปลในช่วงท้ายเรื่องสิทธิฯ ดังที่กล่าวไปแล้วนั้นหายไป
- 8.a สัดส่วน มาตรการคุ้มครองทางสังคม Collective Bargaining หายไป มันจึงหลุดมิติการเจรจาต่อรองหายไป ซึ่งมันไม่ใช่แค่รัฐบาลคุ้มครองเพียงอย่างเดียว เพราะถ้าประเทศคุณมีองค์กรแรงงานที่เข้มแข็ง มีสิทธิในการรวมตัว มีสหภาพแรงงานที่เข้มแข็ง ก็จะทำให้สหภาพแรงงานสามารถต่อรองกับนายจ้างให้นายจ้างสามารถเข้ามามีส่วนในการคุ้มครอง ซึ่งคือไม่ใช่แค่ประกันสังคมที่คุ้มครองจากทางรัฐแต่เพียงอย่างเดียว ยกตัวอย่าง ประเทศสวีเดน ที่มีสหภาพแรงงานที่เข้มแข็งที่สามารถเจรจาต่อรอง และมีการเซทเป็นมาตรฐานขั้นต่ำ ซึ่งในตัวนี้ภาษาอังกฤษมี แต่ภาษาไทยหลุดไป ซึ่งก็น่าจะทำให้มิติการคุ้มครองทางสังคมหรือมิติการปกป้องทางสังคมมันกลายเป็นรัฐบาลรับผิดชอบอย่างเดียว ซึ่งความจริงนายจ้างควรจะรับผิดชอบด้วย ซึ่งโดยสิทธิที่นายจ้างให้ก็มักจะดีกว่ารัฐบาล
- ไม่แนะนำให้ดูตัวอย่างประเทศเกาหลีใต้กับมาเลเซีย เพราะหัวข้อนี้คือ Decent Work ซึ่งเรื่องการค้ามนุษย์มาเลเซีย Tier แย่กว่าเราอีก เกาหลีใต้ก็เช่นกันในเรื่องการบังคับผู้หญิงทำงานก็หนักกว่าเรามาก จากตัวอย่างของซัมซุงหรือฮุนได

แบบบันทึกข้อเสนอแนะต่อร่างรายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์

ของโครงการ “สำรวจสถานะของเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนในบริบทประเทศไทย และทางเลือกมาตรการทางเศรษฐศาสตร์ สังคม และกฎหมาย” 12 เป้าหมาย

ขอบเขตการศึกษาแต่ละเป้าหมาย (Goal) มีขอบเขตการศึกษาดังนี้

1. การกำหนดนิยาม ความหมาย คำจำกัดความของเป้าประสงค์และตัวชี้วัดความสำเร็จ
2. ความสอดคล้องระหว่างเป้าประสงค์และตัวชี้วัดดังกล่าวกับบริบทของประเทศไทย และเสนอเป้าประสงค์ตัวชี้วัดที่เหมาะสมกับบริบทของประเทศไทยโดยสังเขป (เนื่องจากจะมีการพัฒนาตัวชี้วัดที่เหมาะสมกับบริบทประเทศไทยต่อไปในอนาคต)
3. สำรวจสถานะปัจจุบันของเป้าประสงค์ ตัวชี้วัด รวมถึงช่องว่างระหว่างสถานะปัจจุบันกับเป้าประสงค์ตัวชี้วัด สัดส่วนผู้คน/พื้นที่ที่ได้รับผลกระทบ ระดับความรุนแรงของปัญหาที่เกี่ยวข้องกับเป้าประสงค์ และตัวชี้วัด
4. สำรวจสถานะปัจจุบันของเป้าประสงค์ด้านการดำเนินงานในปัจจุบัน หมายรวมถึงกิจกรรม โครงการ แผนงาน นโยบาย กฎหมาย ฯลฯ ที่ภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม ชุมชน และองค์กรระหว่างประเทศได้ดำเนินการอยู่ในประเทศไทย
5. ประเมินความพร้อมในการบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน โดยความพร้อม หมายรวมถึงความพร้อมด้านองค์ความรู้ ด้านข้อมูลสถิติ ด้านกฎหมายและการบังคับใช้ด้านประสิทธิภาพการบริหารจัดการของภาคส่วนต่าง ๆ ด้านทรัพยากร งบประมาณ กำลังคนและศักยภาพบุคลากร ทั้งในภาครัฐและนอกภาครัฐ ด้านการมีส่วนร่วมและบูรณาการระหว่างภาคส่วนต่าง ๆ (ภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม ภาควิชาการ) ในการบรรลุเป้าหมาย
6. การจัดลำดับความสำคัญของเป้าประสงค์ต่าง ๆ ในเป้าหมายนั้น โดยอาศัยผลการศึกษาข้างต้น
7. สำรวจมาตรการทางเลือกด้านเศรษฐกิจ สังคมและกฎหมาย (หรือเชิงสถาบัน) ทั้งจากในประเทศและต่างประเทศ โดยมุ่งเน้นมาตรการที่น่าจะเป็นคานงัด (Tipping Point) หรือวิธีการที่ดี (Best practices) ที่จะทำให้สามารถบรรลุเป้าประสงค์นั้น ๆ ได้

การให้ข้อเสนอแนะโครงร่างรายงานฉบับสมบูรณ์

ข้อมูลผู้ทรงคุณวุฒิที่ทำการให้ข้อเสนอแนะ (ข้อมูลลับ ไม่เปิดเผยต่อสาธารณะ)

ชื่อ..... นามสกุล.....

ประเมินเป้าหมายที่.....

บทที่ 1: บทนำ

(ทำให้เห็นภาพที่มาที่ไป และความสำคัญของการทำวิจัยในครั้งนี้)

1. คำว่า Decent Work ในงาน วิจัย นี้ ขาดการเชื่อมต่อ กับ “Decent Work “ ที่มีการขับเคลื่อนทั้งในระดับสากล และ ในระดับประเทศ ไม่ว่าจะเป็น

- วาระ และ การทำแคมเปญ เรื่อง Decent Work ของ ILO[1] ซึ่งมีการระบุว่า Decent Work จำเป็นต้องมี

“productive and delivers a fair income, security in the workplace and social protection for families, better prospects for personal development and social integration, freedom for people to express their concerns, organize and participate in the decisions that affect their lives and equality of opportunity and treatment for all women and men.”

ซึ่งใน เป้าหมาย และ ตัวชี้วัด นี้ ขาดการพูดถึงมิติในด้านที่ เกี่ยวกับ เสรีภาพการรวมตัวจัดตั้งสหภาพแรงงาน (FOA) และ สิทธิการ เจรจาต่อรองร่วม(CB) โดยสิ้นเชิง ทั้ง ๆ ที FOA กับ CB จัดอยู่ในมาตรฐานแรงงานหลักของ ILO[2] โดยเฉพาะ FOA (อนุสัญญา ILO ข้อ 87) เป็นประเด็นที่ ILO ให้ความสำคัญมาก โดยมีคณะกรรมการว่าด้วยเสรีภาพการสมาคม (CFA) ซึ่ง รัฐบาลของประเทศสมาชิก ILO ที่มีการละเมิดสิทธิ์ตามอนุสัญญา 87 สามารถถูกร้องเรียนได้แม้ว่าจะไม่ได้รับร้องอนุสัญญาข้อ 87

-รัฐบาลถูก องค์กรแรงงานสากลที่ชื่อ IndustriALL Global Union ร้องเรียนในประเด็นการละเมิดเสรีภาพการสมาคมในปี 2015[3] และ คณะกรรมการว่าด้วยเสรีภาพการสมาคมของ ILO (CFA) ได้มี recommendation ในปี 2016 เรียกร้องให้รัฐบาลไทยแก้ไขปัญหาการละเมิดเสรีภาพการสมาคมและสิทธิแรงงานในประเทศไทยโดยด่วนด้วยการ 1. แก้ไขกฎหมายแรงงานให้สอดคล้อง กับ เสรีภาพการรวมตัวจัดตั้งสหภาพแรงงาน (FOA) และ สิทธิการ เจรจาต่อรองร่วม(CB) 2. แก้ไขปัญหาการทำลายและล้มล้างสหภาพแรงงานอย่างเร่งด่วน[4]

---

1 http://www.ilo.org/global/topics/decent-work/lang--en/index.htm

2 https://cleanclothes.org/issues/faq/ilo

3 http://www.reuters.com/article/us-thailand-labour-idUSKCN0S02XX20151006

4 http://www.ilo.org/dyn/normlex/en/f?p=1000:50002:0::NO:50002:P50002_COMPLAINT_TEXT_ID:3302068

-กล่าวคือ คำว่า แม้ Goal 8 จะเป็นประเด็นที่เกี่ยวกับภาคแรงงาน และ สหภาพแรงงาน (คำว่า Decent Work ใช้ครั้งแรกโดย ILO ในปี 1999) แต่ “Decent Work” ในเป้าหมายและรายงานนี้ ละเลยมิติของ เสรีภาพการสมาคมและสิทธิการเจรจาต่อรองร่วม ซึ่งไม่ใช่ “Decent Work” ที่ ILO และ ขบวนการแรงงานสากล ขับเคลื่อนมาเกือบ สอง ทศวรรษ และไม่ใช่ Decent Work ที่ เชื่อมโยงกับมาตรฐานแรงงานหลักของ ILO (

หมายเหตุ : พบภายหลังว่า คำแปล ภาษาไทย ตัดคำว่า freedom of association (FOA) และ collective bargaining (CB) ในข้อ 8.8.2 ออกไป ทัง ๆ ที่ FOA และ CB เป็นหัวใจหลักของการทำให้เกิด Decent Work

-การแปลคำศัพท์เฉพาะบางคำ ในรายงานชิ้นนี้ ยังกำกวมและคลาดเคลื่อน เช่นคำว่า มีการแปลว่าทั้ง 1. งานที่เหมาะสม 2. งานที่มีคุณค่า ในขณะที่ การขับเคลื่อนประเด็น Decent Work ในประเทศไทย ใช้คำว่า “งานที่มีคุณค่า”

คำว่า precarious employment ในเป้าประสงค์ 8.8 แปลเป็นไทยว่า “งานอันตราย” ซึ่งความหมายคลาดเคลื่อนไปจากความเป็นจริง โดยในไทยใช้คำว่างานไม่มั่นคง ซึ่ง precarious work คำจำกัดความที่ถูกต้องคือ “non-standard employment that is poorly paid, insecure, unprotected, and cannot support a household”[5] ซึ่งแคมเปญการต่อต้าน precarious employment ทั่วโลก มุ่งเน้นไปที่การจ้างงานเหมาค่าแรง ที่ ปราศจากการให้สวัสดิการและความมั่นคงกับลูกจ้าง ไม่ใช่ “ความปลอดภัย” (occupational health and safety)

-การทำแคมเปญ stop precarious work ของ IndustriALL Global Union [6]

- งานศึกษา เรื่อง การจ้างงานไม่มั่นคง ของ คณะกรรมการสมาฯฉันท์แรงงานไทย[7]

2. การใช้ GDP เป็นตัวชี้วัด ความสำเร็จ (โดยปราศจากตัวชี้วัดที่จะบ่งชี้ถึงการกระจายรายได้) ทำให้น่าเป็นห่วงว่า จะบรรลุเป้าหมายด้าน Decent Work ได้จริงหรือไม่ เพราะที่ผ่านมา เศรษฐกิจในประเทศไทยใช้ GDP เป็นเป้าการพัฒนาหลัก แต่ไม่ทำให้เกิด Decent Work (หรือ การเคารพยอมรับปฏิบัติตาม มาตรฐาน

---

5 Fudge, Judy; Owens, Rosemary (2006). "Precarious work, women and the new economy: the challenge to legal norms". In Fudge, Judy; Owens, Rosemary. Precarious work, women and the new economy: the challenge to legal norms. Onati International Series in Law and Society. Oxford: Hart Publishing. pp. 3–28. ISBN 9781841136165.

6 http://www.industriall-union.org/issues/social-justice-and-globalization/stop-precarious-work

7 http://voicelabour.org/%E0%B8%84%E0%B8%AA%E0%B8%A3%E0%B8%97-%E0%B8%8A%E0%B8%A7%E0%B8%99%E0%B8%9F%E0%B8%B1%E0%B8%87%E0%B8%A3%E0%B8%B2%E0%B8%A2%E0%B8%87%E0%B8%B2%E0%B8%99%E0%B8%A7%E0%B8%B4%E0%B8%88%E0%B8%B1%E0%B8%A2%E0%B8%81/

แรงงานหลัก) และทำให้เกิดความเหลื่อมล้ำสูง (จากรายงาน ของ Credit Suisse ความเหลื่อมล้ำ [ช่องว่างความมั่งคั่งของ คนที่มี สินทรัพย์ มากที่สุด ร้อยละ 1 ของประเทศ กับคนที่เหลือ] พุ่งขึ้นสูงเป็นอันดับที่ 3 ของโลก) ความเหลื่อมล้ำที่สูงขึ้นเรื่อย ๆ ไม่น่าจะทำให้เกิด Decent Work หรืองานที่มีคุณค่า ไม่ว่าจะภายใต้คำจำกัดความใด ๆ

-เป็นที่น่าสังเกตว่า Goal 10 ที่พูดถึงการลดความเหลื่อมล้ำ ไม่อยู่ใน วาระที่จะมีการรับฟังความเห็นในครั้งนี้

-OXFAM ได้มีการรวบรวมสถิติถึงความเหลื่อมล้ำในไทยไว้ตามนี้ เป็นที่น่าสนใจว่า การใช้ GDP(โดยปราศจากตัวชี้วัดที่จะบ่งชี้ถึงการกระจายรายได้หรือ ลดความเหลื่อมล่ำ)เป็นตัวชี้วัด ไม่น่าจะทำให้ความเหลื่อมเหล่านี้ลดลง และ ไม่น่าจะทำให้เกิด Decent Work

-ในปี 2559 ความเหลื่อมล้ำของประเทศไทยอยู่ที่อันดับ 3 ของโลก รองจากรัสเซีย และอินเดีย ขยับขึ้นจากอันดับที่ 11 ของโลกในปี 2558

-ใน 5 ปีที่ผ่านมา คน 1% เป็นเจ้าของความมั่งคั่งมากกว่าคนไทยทั้งประเทศรวมกัน

-มหาเศรษฐีระดับพันล้านในประเทศไทยเพิ่มขึ้นจาก 5 คนในปี 2551 เป็น 28 คนในปี 2558

-แต่คนไทย 10% หรือประมาณ 7 ล้านคนยังมีชีวิตอยู่ใต้เส้นความยากจน

-คนไทยมากกว่า 3 ใน 4 ไม่ได้เป็นเจ้าของที่ดินใดๆ เลย

-โฉนดที่ดิน 61% ของประเทศไทยอยู่ในมือประชากร 10%

3. เป้าหมายและตัวชี้วัดในข้อ 8.10 น่าจะไปทบทวนข้อเสนอที่ผ่านมาของขบวนการแรงงาน ในเรื่องธนาคารแรงงาน เพราะน่าจะเป็นการช่วยให้ ผู้มีรายได้น้อยได้เข้าถึงแหล่งเงินทุนได้ครอบคลุมกว่า [8]

4. การใช้ Global Job Pact มาเป็นตัวชี้วัดในข้อ 8.b แต่รายงานทั้งฉบับขาดมิติ ของ Respecting Labor Standards (ตัด Freedom of Association และ Collective Bargaining) และ Promoting social dialogue ซึ่งเป็น 2 ใน 5 components ของ Global Job Pact

5. “สิทธิแรงงาน” ทีระบุตามเป้าประสงค์ 8.8 ไม่น่าจะบรรลุได้ เพราะ ขาดมิติ (lost in translation?) ของเสรีภาพการสมาคมและรวมตัว และ สิทธิการต่อรองร่วม (ซึ่งระบุว่าใน indicator ในภาษาอังกฤษ และ เป็นหนึ่งในมาตรฐานแรงงานหลักของ ILO)

8

http://voicelabour.org/%E0%B8%AA%E0%B8%A1%E0%B8%B2%E0%B8%99%E0%B8%89%E0%B8%B1%E0%B8%99%E0%B8%97%E0%B9%8C%E0%B9%81%E0%B8%A3%E0%B8%87%E0%B8%87%E0%B8%B2%E0%B8%99%E0%B8%AB%E0%B8%99%E0%B8%B8%E0%B8%99-%E0%B8%95%E0%B8%B1%E0%B9%89/

6. indicator 8.8.2 Increase in national compliance of labour rights (freedom of association and collective bargaining) based on International Labour Organization (ILO) textual sources and national legislation, by sex and migrant status แปลเป็นไทยว่า "8.8.2 จำนวนข้อตกลงที่มีการยอมรับอย่างเป็นทางการของ
องค์กรแรงงานระหว่างประเทศ
แยกตามประเภทข้อตกลง"

-ทำไม Freedom of Association กับ Collective Bargaining ถึงไม่มีในคำแปลภาษาไทย

-ความหมายที่แปลไม่น่าจะถูกต้อง น่าจะหมายถึง "ทำให้กฎหมายในประเทศ เพิ่มความสอดคล้องกับมาตรฐานแรงงาน ILO (เสรีภาพการสมาคม และ สิทธิการต่อรองร่วม)"

-indicator 8.8.2 (ภาษาอังกฤษ) สอดคล้องกับ ข้อเสนอแนะ จาก CFA/ILO ที่เรียกร้องให้ไทยแก้ไขกฎหมายแรงงานให้สอดคล้องกับ เสรีภาพการสมาคม และ สิทธิการต่อรองร่วม (อนุสัญญา 87 และ 98)[9]

บทที่ 2: นิยามและความหมายของเป้าประสงค์ (Target) และตัวชี้วัด (Indicator) ภายใต้เป้าหมายที่..... และความสอดคล้องกับบริบทประเทศไทยเนื้อหา (ตามขอบเขตการศึกษาข้อ 1 และ 2 อนึ่งนักวิจัยจำเป็นต้องเสนอว่าจะเลือกใช้นิยามของประเทศไทยเอง หรือของนิยามสากล โดยให้เหตุผลว่านิยามใด เหมาะสมกว่าในการนำมาใช้ในประเทศ ซึ่งข้อมูลและเหตุผลสนับสนุนในส่วนนี้ควรมาจากการทบทวน Metadata ของ UN การทบทวนวรรณกรรม ประกอบกับความคิดเห็นจากภาคส่วนต่าง ๆ ประกอบกัน นอกจากนั้นให้สรุปคำจำกัดความ ของแต่ละเป้าประสงค์ และตัวชี้วัดด้วย

1." เป้าประสงค์ 8.5 ต้องบรรลุการจ้างงานเต็มที่และมีผลิตภาพ และมีงานทำที่
เหมาะสมสำหรับทั้งผู้หญิงและผู้ชาย รวมถึงเยาวชนและผู้มีภาวะทุพพลภาพ
และให้มีการจ่ายค่าจ้างที่เป็นธรรมสำหรับงานที่มีคุณค่าเท่าเทียมกัน"

-การจ่ายค่าจ้างที่เป็นธรรมจะเอาอะไรเป็นตัวชี้วัด ? เพราะตัวชี้วัด ที่กำหนด โดย UN คือ 1. ค่าจ้างเฉลี่ย 2. อัตราการว่างงาน ไม่น่าจะบ่งชี้ถึงปัญหาในปัจจุบัน ที่ไทยยังขาดโครงสร้างค่าจ้าง ทำให้ คนงานในหลายโรงงานแม้จะทำงานมาเกิน 30 ปี ก็ยังได้รับค่าจ้างในอัตราขั้นต่ำ (โรงงานจะขึ้นค่าจ้างให้ก็ต่อเมื่อ รัฐบาลประกาศขึ้นค่าจ้างขั้นต่ำ เท่านั้น)

9 http://www.ilo.org/dyn/normlex/en/f?p=1000:50002:0::NO:50002:P50002_COMPLAINT_TEXT_ID:3302068

2.เป้าประสงค์ 8.8 แปลคำว่า precarious employment ว่างานอันตราย (จริง ๆ สากลใช้คำว่า hazardous work) ทำให้ตัวชี้วัด หรือ การศึกษาอื่น ๆ น่าจะหลุดไปจาก คำว่า precarious employment ใน บริบทสากล “non-standard employment that is poorly paid, insecure, unprotected, and cannot support a household”[10]

4. “8.b ในปี 2020 การพัฒนาและการดำเนินกลยุทธ์ทั่วโลกสำหรับการจ้างงานเยาวชนและการดำเนินงานข้อตกลงเรื่องงานของโลก (Global Jobs Pact)ค่าใช้จ่ายทั้งหมดของรัฐบาลในโครงการคุ้มครองทางสังคมและการจ้าง8.b.1งาน คิดเป็นร้อยละของงบประมาณประเทศ”

-การตั้งเป้าโดยคิดจากรายจ่ายของรัฐบาลเพียงอย่างเดียว เป็นการขาดการมองมิติที่นายจ้างรวมจ่าย ผ่านทาง collective bargaining agreement (CBA) ซึ่ง ในประเทศที่มี เสรีภาพการสมาคม และสิทธิการต่อรองร่วม มีการรวมตัวจัดตั้งสหภาพแรงงานที่เข้มแข็ง สามารถเจรจาต่อรองกับนายจ้าง จะทำให้ได้รับการคุ้มครองทางสังคม ที่ดีกว่า กฎหมายกำหนด

บทที่ 3: สถานะปัจจุบันของเป้าหมายที่... ในบริบทประเทศไทยเนื้อหา (ตามขอบเขตการศึกษาข้อ 3)

บทที่ 4: การดำเนินงานของภาคส่วนต่าง ๆ ในปัจจุบันเกี่ยวกับเป้าหมายที่ ... ในบริบทประเทศไทย (เนื้อหา ตามขอบเขตการศึกษาข้อ 4 อนึ่งการสำรวจสถานะ ควรมีมากกว่าแค่การรายงานตัวชี้วัด ควรมีข้อมูลอื่น ๆ ประกอบจากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องด้วย เพื่อให้เข้าใจสภาพปัญหาในเชิงคุณภาพได้มากยิ่งขึ้น นอกจากนี้ยังควรทบทวนการดำเนินงานของภาคส่วนต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับแต่ละเป้าประสงค์เอาไว้ด้วย)

---

10 Fudge, Judy; Owens, Rosemary (2006). "Precarious work, women and the new economy: the challenge to legal norms". In Fudge, Judy; Owens, Rosemary. Precarious work, women and the new economy: the challenge to legal norms. Onati International Series in Law and Society. Oxford: Hart Publishing. pp. 3–28. ISBN 9781841136165.

บทที่ 5: ความพร้อมของประเทศไทยในการบรรลุเป้าหมายที่..... เนื้อหา (ตามขอบเขตการศึกษาข้อ 5 โดยอาจเน้นไปที่ความพร้อมของภาครัฐเป็นหลัก หากมีข้อมูลของภาคส่วนอื่น ๆ ด้วยก็จะเป็นประโยชน์มาก นักวิจัยควรประสานงานขอข้อมูลจากหน่วยงานหลักและหน่วยงานรองที่เกี่ยวข้องกับเป้าประสงค์และตัวชี้วัดนั้น ๆ ประกอบกับการทบทวนเอกสาร/วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง)

บทที่ 6: การจัดลำดับความสำคัญ (เนื้อหา ตามขอบเขตการศึกษาข้อ 6 และขอให้จัดลำดับความสำคัญใน 2 ลักษณะคือ 1) จัดลำดับตามความ “เรื่องด่วน” (Urgency) ของเป้าประสงค์ – หมายถึง เป้าประสงค์ใดที่จำเป็นต้องดำเนินการเพื่อแก้ปัญหาก่อนเพื่อป้องกันมิให้มีผลเสียเกิดขึ้นมาก หากปล่อยไว้เนิ่นช้าจะก่อนให้เกิดความเสียหายต่อเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อมมาก 2) จัดลำดับตาม “ผลกระทบ” (Impact) ของเป้าประสงค์– หมายถึง เป้าประสงค์ใดที่หากบรรลุแล้วจะเป็นพื้นฐานให้การบรรลุเป้าประสงค์อื่น ๆ ภายในเป้าหมายที่พิจารณาหรือเป้าหมายอื่น ๆ เป็นไปได้ง่ายขึ้น มีประสิทธิภาพมากขึ้น หรือมีผลก่อให้เกิดปฏิกิริยาลูกโซ่ไปยังเป้าประสงค์/เป้าหมายอื่น ๆ)

1.”ตารางที่ 6.1 ลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง
ลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง ร้อยละ
องค์กร
1. ภาครัฐ 33.33
2. ภาคเอกชน 33.33
3. ภาคการศึกษา 33.33”
-กลุ่มตัวอย่างที่เก็บไมมีภาคประชาสังคม โดยเฉพาะ จากสหภาพแรงงาน ทั้ง ๆ ที่ในประเทศ ไทย สหภาพแรงงาน (เช่นคณะกรรมการสมานฉันท์แรงงานไทย)เป็นองค์กรที่มีการขับเคลื่อน เรื่อง Decent Work และ Precarious Employment อย่างต่อเนื่อง ไม่ว่าจะเป็นการจัดกิจกรรม International Decent Work Day (7 ตุลาคม) ทุกปี[11] และ การทำรายงานศึกษา สภาวะ การจ้างงานไม่มั่นคง (Precarious Employment) ใน

11

http://voicelabour.org/%E0%B8%A7%E0%B8%B1%E0%B8%99%E0%B8%87%E0%B8%B2%E0%B8%99%E0%B8%97%E0%B8%B5%E0%B9%88%E0%B8%A1%E0%B8%B5%E0%B8%84%E0%B8%B8%E0%B8%93%E0%B8%84%E0%B9%88%E0%B8%B2%E0%B8%82%E0%B8%9A%E0%B8%A7%E0%B8%99%E0%B9%81/

ประเทศไทย[12] และ เป็นองค์กรที่เรียกร้องให้รัฐบาลรับรองอนุสัญญา ILO 87 และ 98 (Freedom of Association and Right to Collective Bargaining) ในวัน May Day ทุกปี[13]

2. “มิติความเร่งด่วน” ขอเสนอให้เพิ่ม ข้อเสนอแนะ จาก CFA/ILO ไปในเรื่องที่ ต้องแก้ไขโดยเร่งด่วน เพราะถ้าไม่สามารถแก้ไขได้ Decent Work ในประเทศก็ไม่น่าจะเกิดขึ้นได้[14]

“The Committee’s recommendations

1064. In light of its foregoing conclusions, the Committee invites the Governing Body to approve the following recommendations:

(a) The Committee urges the Government to take concrete measures to speed up the revision process of the LRA and the SELRA in order to align the applicable legislation with the principles of freedom of association and collective bargaining and to ensure that all issues raised by the Committee in this case as well as in Case No. 1581 are properly addressed. The Committee reminds the Government that it can avail itself of ILO technical assistance in this regard and requests the Government to keep it informed of any developments in this respect and to provide it with the text of the amendments to the LRA and the SELRA.

(b) With regard to the allegations of insufficient protection against anti-union discrimination and anti-union practices in various enterprises, as well as the Government’s failure to protect the workers, the Committee requests the Government to take the necessary measures to ensure that workers are effectively protected against acts of anti-union discrimination at all times, both in law and in practice, and that this protection covers all legitimate trade union activities, including those relative to the establishment of workers’ organizations.”

.

บทที่ 7: การสำรวจเบื้องต้นเกี่ยวกับมาตรการทางเลือกด้านเศรษฐกิจ สังคมและกฎหมาย เพื่อบรรลุเป้าหมายที่..... (เนื้อหา ตามขอบเขตการศึกษาข้อ 7 นักวิจัยอาจอาศัยข้อมูลเกี่ยวกับมาตรการต่าง ๆ จากการทบทวนวรรณกรรมตามขอบเขตการศึกษาข้อ 1-5 มาประมวลเป็นเนื้อหาบทที่ 7 ก็ได้ หรือหากนักวิจัยสามารถดำเนินการสำรวจประสบการณ์ทั้งไทยและต่างประเทศได้ตามขอบเขตก็จะเป็นประโยชน์มาก)

---

12 http://voicelabour.org/%E0%B8%84%E0%B8%AA%E0%B8%A3%E0%B8%97-%E0%B8%8A%E0%B8%A7%E0%B8%99%E0%B8%9F%E0%B8%B1%E0%B8%87%E0%B8%A3%E0%B8%B2%E0%B8%A2%E0%B8%87%E0%B8%B2%E0%B8%99%E0%B8%A7%E0%B8%B4%E0%B8%88%E0%B8%B1%E0%B8%A2%E0%B8%81/

13 http://voicelabour.org/%E0%B9%81%E0%B8%A3%E0%B8%87%E0%B8%87%E0%B8%B2%E0%B8%99%E0%B8%AB%E0%B8%A7%E0%B8%B1%E0%B8%87%E0%B8%9B%E0%B8%8F%E0%B8%B4%E0%B8%A3%E0%B8%B9%E0%B8%9B%E0%B8%A2%E0%B8%B7%E0%B9%88%E0%B8%99-6-%E0%B8%82/

14 http://www.ilo.org/dyn/normlex/en/f?p=1000:50002:0::NO:50002:P50002_COMPLAINT_TEXT_ID:3302068

1. การยกตัวอย่างประเทศ เกาหลีใต้และมาเลเซีย เข้าใจว่า อยากจะชี้ให้เห็นถึงประเทศ ที่หลุดจาก middle income trap แต่ในขณะเดียวกัน การมุ่งเดินตาม 2 ประเทศนี้ อาจจะทำให้ Decent Work ไม่เกิดขึ้น เพราะทั้งสองประเทศ เป็นประเทศที่มีรายงานการละเมิดสิทธิ์แรงงานสูง

-เกาหลีใต้และมาเลเซียถูกจัดอยู่ในระดับ 5 ซึ่งเป็นระดับของประเทศที่มีการละเมิดสิทธิแรงงานสูงเกือบที่สุด (ระดับสูงสุดคือ ระดับ 5+) โดยทั้งสองประเทศถูกจัดให้แย่กว่าไทย ซึ่ง ได้คะแนน 4 ในรายงานของสมาพันธ์แรงงานสากลหรือ International Trade Union Confederation ซึ่งมีสมาชิก 176 ล้านคน จาก 162 ประเทศ[15]

2. ประเทศเกาหลีใต้ ยังได้มีความพยายาม ที่จะ ทำลายขบวนการแรงงาน ด้วยการออกกฎหมายสนับสนุน precarious employment จนเป็นสาเหตุให้เกิดการนัดหยุดงานทั่วประเทศ และมีการจับกุมกักขังผู้นำแรงงาน

3.การยกตัวอย่าง แชโบล ไม่น่าจะใช้ path ที่ควรเดินตาม เพราะ แชโบล ในเกาหลีใต้มีการคอรัปชั่นสูง (ความใกล้ชิดของ ประธานดี ปาร์ค กึน เฮ กับแชโบล เป็นหนึ่งในประเด็นที่ทำให้เธอถูกต่อต้านและถูกถอดถอนในที่สุด) นอกจากนี้ยังมีรายงานการละเมิดสิทธิ์แรงงานที่รุนแรง ใน แชโบล ของเกาหลี อย่างต่อเนื่อง ไม่ว่าจะเป็น ซัมซุง [16] ที่มีสภาพการทำงาน แบบ “medieval” หรือ อู่ทำลายเรือของฮุนได ที่มีอัตราการตายสูง

4. การจะเป็น Decent Work น่าจะเกิดขึ้นได้ยาก ถ้าไม่มีการพูดถึงการแก้ไขกฎหมายที่เกี่ยวข้อง กับ เสรีภาพการรวมตัวสมาคม และ ต่อรองร่วม (พรบ แรงงานสัมพันธ์ และ แรงงานรัฐวิสาหกิจสัมพันธ์) ให้สอดคล้องกับมาตรฐานแรงงานหลักของ ILO โดยเฉพาะ อนุสัญญา 87 และ 98 (Freedom of Association and Collective Bargaining) ซึ่งเป็น ซึ่งเป็นมาตรฐานแรงงานหลักที่รัฐบาลไทยยังไม่รับรอง

และน่าจะเกิดขึ้นได้ยาก ถ้าไม่มีการพูดถึง ข้อร้องเรียน และ ข้อเสนอแนะ จาก Committee of Freedom of Association /ILO ที่เสนอให้รัฐบาลไทยแก้ปัญหาการละเมิดสิทธิ์แรงงานโดยด่วน [17]

---

15 https://www.ituc-csi.org/IMG/pdf/survey_ra_2014_eng_v2.pdf

16 https://www.google.co.th/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=1&cad=rja&uact=8&ved=0ahUKEwi23KfU1PTUAhVHso8KHa2tAvgQFggnMAA&url=https%3A%2F%2Fwww.ituc-csi.org%2Fglobal-reach-of-samsung-s-medieval&usg=AFQjCNFyW7v2Wjw0ZlkLF7b-rnvYg-_lDg

17 http://www.ilo.org/dyn/normlex/en/f?p=1000:50002:0::NO:50002:P50002_COMPLAINT_TEXT_ID:3302068

บทที่ 8: สรุป (เนื้อหา บทอภิปราย สรุปข้อมูลการดำเนินงาน ให้เห็นบทเรียน ข้อจำกัด ข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาต่อยอดงานวิจัย หากมีการดำเนินงานต่อไป)

ลายเซ็นต์ผู้ให้ข้อเสนอแนะ

_____

( )

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ข้อเสนอแนะโครงร่างรายงานฉบับสมบูรณ์

เป้าหมายที่ 9 สร้างโครงสร้างพื้นฐานที่มีความทนทาน ส่งเสริมการพัฒนาอุตสาหกรรมที่ครอบคลุมและยั่งยืน และส่งเสริมนวัตกรรม

บทที่ 1: บทนำ

- ชัดเจน อธิบายบริบทแวดล้อมของการพัฒนาอุตสาหกรรมและเหตุผลความจำเป็นในการศึกษาได้ชัดเจนโดยเฉพาะโจทย์วิจัย
- ควรอ้างอิงหรือทำ literature review คู่มือในหัวเรื่องที่เกี่ยวข้องกับประเด็นนี้
- ควรพูดถึงกรอบแนวคิดในการวิจัย (research framework) ที่ใช้ในการศึกษา/ที่เกี่ยวกับประเด็น SDG
- ควรเขียนอธิบายขั้นตอนการศึกษา วิธีการศึกษา รายละเอียดของกลุ่มตัวอย่าง ผู้เชี่ยวชาญ ทั้งการให้น้ำหนักความสำคัญและการสัมภาษณ์ เพราะมีผลอย่างมากต่อผลการศึกษา ช่วงเวลาการศึกษา จำนวนตัวอย่าง ฯลฯ
- ควรบอกข้อจำกัดของวิธีการศึกษา การอธิบายนำผลไปใช้ก็ยังไม่ชัดเจนว่าจะผลักดันอย่างไร
- ควรเขียนหลักการของการเลือกตัวชี้วัด หลักการกำหนดค่าเป้าหมาย แนวคิดการติดตาม=> ประเมินผล=> วิเคราะห์=>และการนำไปสู่แผนปฏิบัติการ

บทที่ 2: นิยามและความหมายของเปาประสงค (Target) และตัวชี้วัด (Indicator) ภายใตเปาหมายที่ 9 และความสอดคลองกับบริบทประเทศไทย

- คำแปลของเป้าหมายที่ 9เป็นคำแปลของทาง สภาพัฒน์ หรือไม่? หากใช่ควรกล่าวอ้าวอิงสักนิด หากผู้วิจัยแปลเองควรวงเล็บไว้ด้วยครับ หรือถ้ากล่าวนิดหน่อยว่าทำไมถึงแปลแตกต่างจากของสภาพัฒน์ได้ด้วยจะยิ่งดี
- การ discuss คำอธิบายของเป้าประสงค์ อย่าง 9.1 นั้นดีมาก ควรทำในทุก ๆ เป้าประสงค์ ให้ consistent กัน และในเชิงเนื้อหาจะเป็นประโยชน์ต่อการพิจารณาความสอดคล้องของเป้าประสงค์ต่อบริบทไทยและความสอดคล้องของตัวชี้วัดต่อเป้าประสงค์และต่อบริบทไทยด้วย
- ควรเพิ่มเติมว่า “ตัวชี้วัด” ที่นำเสนอมา จะมีข้อจำกัดของการนำไปใช้อย่างไร รวมทั้ง อาจจะนำเสนอว่า มี “ตัวชี้วัด” ทางเลือกอื่น ๆ อย่างไร ในต่างประเทศใช้นิยาม/ตัวแปรอะไร “ค่าเป้าหมาย” ในต่างประเทศ (เช่น ของประเทศกลุ่ม OECD) เป็นอย่างไร? ตั้งอย่างไร? บทนี้ต้องระวังการอ้างอิง
- ตัวชี้วัดที่ 9.1.2 มีการกล่าวถึงแผนยุทธศาสตร์ บางกระทรวงคมนาคม ควรใส่ชื่อให้ชัดเจน

- ตัวชี้วัดที่ 9.4.1 ควรตรวจสอบความถูกต้องอีกครั้ง เพราะการปล่อย CO2 และมูลค่าเพิ่ม ควรอยู่ในบริบทของภาคอุตสาหกรรม
- นักวิจัยมีการเพิ่มเติมคำนิยามให้ถูกต้อง และสอดคล้องกับ UN ทำได้ดี
- การอธิบายสถาบันการเงิน 3 ระดับโดยเฉพาะกลุ่มกึ่งในระบบ จริง ๆ แล้วเป็นกลุ่มที่มี พรบ. รองรับเช่นกัน เช่น พรบ. กองทุนหมู่บ้าน ... ขณะที่รูปแบบ self-help group ในกลุ่มสุดท้ายเป็นกลุ่มที่ไม่มีกฎหมายรับรองที่ชัดเจน
- อาจต้องเพิ่มข้อเท็จจริงของ Paris Agreement เพิ่มเติมในหน้า 21
- ตัวชี้วัดที่ 9.a.1 ควรมีการกล่าวถึงแหล่งข้อมูล ODA ของ TIGA ด้วย เพราะเป็นหน่วยงานรวบรวม
- ตัวชี้วัด 9.c.1 มีการ discuss ที่น่าสนใจ น่าอภิปรายอีกนิดว่า ความแตกต่างของตัวชี้วัดที่เก็บในไทยกับที่ระบุไว้ของ UN ตัวใดจะตอบโจทย์การประเมินเป้าประสงค์มากกว่ากัน

บทที่ 3: สถานะปจจุบันของเปาหมายที่ 9 ในบริบทประเทศไทย

- นักวิจัยทำส่วนนี้ได้ดีมาก ข้อมูล update และครอบคลุม

- ขอให้ตรวจสอบข้อมูลในตาราง 3.2 เนื่องจากการขนส่งทางน้ำในปี 59 = 0 อาจมีการผิดพลาดของข้อมูล

- ตาราง 3.11 อาจผิดพลาดในเรื่องสัดส่วนของกลุ่ม Self-Help Group เนื่องจากมีสัดส่วน 100% มิใช่ 0.2%

- ควรระบุหน่วยงานที่ควรเป็นผู้รับผิดชอบจัดเก็บ ติดตาม ประเมินผล “ตัวชี้วัด” และ ควรบอกว่า ตัวชี้วัด ที่ถูกใช้เป็นตัวประมาณการ (proxy) มีอยู่ในปัจจุบันมีข้อจำกัดอย่างไร

บทที่ 4: การดำเนินงานของภาคสวนตาง ๆ ในปจจุบันเกี่ยวกับเปาหมายที่ 9 ในบริบทประเทศไทย

- นักวิจัยค้นคว้าข้อมูลได้ดีและครอบคลุม อาจขอให้เพิ่มเติมข้อมูลบางประเภท เนื่องจากมาตรการด้านสินเชื่อ SME มีหลายหน่วยงานดำเนินการ
- เป้า 9.3.2 ด้านมาตรการ SME นั้นมีมาตรการด้านการค้ำประกันสินเชื่อของ บสย. ด้วย ซึ่งอาจนับได้ว่าจากมาตรการดังกล่าวมีสินเชื่อเพิ่มเท่าไร
- การวิเคราะห์การดำเนินงานอาจจะเริ่มวิเคราะห์ “คำสำคัญ” จากระดับ รัฐธรรมนูญฯ (2560) คำแถลงการณ์นโยบายของรัฐบาล (พล.อ.ประยุทธ์) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 แผนแม่บทฯ (ที่มีผู้รับผิดชอบมากกว่าหนึ่งกระทรวง เช่น แผนแม่บทโลจิสติกส์ แผนแม่บทพัฒนาอุตสาหกรรม ฯลฯ) แผนปฏิบัติการของกระทรวง คิดว่าทุกตัวชี้วัดตอนนี้น่าจะมีผู้รับผิดชอบหลัก (ผู้สนับสนุน) ถ้ายังไม่มีก็

ควรแนะนำว่าหน่วยงานใดควรจะดูแล รวมทั้ง อาจจะดูว่า มีประเด็นเหล่านี้ มีอยู่ใน ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี หรือไม่

- ตรวจสอบความถูกต้องของชื่อภาษาไทยของ TBCSD (ดู http://www.tei.or.th/tbcsd/)
- ตาราง 4.5 ในหน้า 75 เหมือนจะสะท้อนให้เห็นว่าลำดับของประเทศไทยในการแข่งขันด้านโครงสร้างพื้นฐานทางวิทยาศาสตร์จะให้น้ำหนักกับจำนวนสิทธิบัตรค่อนข้างมาก อาจใช้ประเด็นนี้ในการอภิปรายตัวชี้วัดของ UN ได้

บทที่ 5: ความพร้อมของประเทศไทยในการบรรลุเป้าหมายที่ 9

- นักวิจัยอธิบายกระบวนการ/เครื่องมือ AHP ที่ชัดเจนดีมาก หากแต่ขาดการอธิบายกลุ่มตัวอย่างผู้เชี่ยวชาญทั้ง 8 คน ซึ่งจะช่วยให้การวิเคราะห์มีความชัดเจนน่าเชื่อถือขึ้นไปอีก
- อาจเปรียบเทียบค่าสถานะปัจจุบันของเป้าหมาย baseline ปัจจุบันของ “ตัวชี้วัด” กับค่าเป้าหมายที่นักวิจัยคิดว่า ควรจะเป็น (หรือ ค่าเป้าหมายของต่างประเทศที่มีระดับการพัฒนาเท่ากัน) ดูกับ ความชัดเจนของการดำเนินงานของผู้รับผิดชอบ + ผลจากการสัมภาษณ์หรือการระดมความคิดเห็น มาช่วยยืนยันระดับความพร้อม

บทที่ 6: การจัดลำดับความสำคัญ

- ใช้เครื่องมือเพื่อจัดลำดับความสำคัญได้ชัดเจนดีมาก
- ควรเขียนอธิบายว่า เหตุใด ผลการให้คะแนนจากผู้เชี่ยวชาญ 8 คน เป็นการจัดลำดับความสำคัญที่น่าเชื่อถือ มีความแตกต่างระหว่างกลุ่มผู้เชี่ยวชาญหรือไม่ (เช่น ข้าราชการ vs. นักวิชาการ) การจัดลำดับความสำคัญของไทยแตกต่างจากการจัดลำดับในต่างประเทศ (โดยเฉพาะประเทศที่มีระดับการพัฒนาใกล้เคียงกัน) หรือไม่? การจัดลำดับความสำคัญนี้สอดคล้องกับความพร้อม (บทที่ 5) หรือไม่? ควรมีบทวิเคราะห์มากขึ้น

บทที่ 7: การสำรวจเบื้องตนเกี่ยวกับมาตรการทางเลือกดานเศรษฐกิจ สังคมและกฎหมาย เพื่อบรรลุเป้าหมายที่ 9

- มีข้อเสนอแนะเบื้องต้นจำนวนมากที่น่าสนใจ เช่น การศึกษา crowdfunding รวมทั้งมาตรการด้านภาษีและรายจ่ายภาครัฐ โดยอาศัย Best Practice ของต่างประเทศ
- ถ้าบทที่ 4 ได้กล่าวถึง การดำเนินงานของภาคสวนตางๆ ในปจจุบันเกี่ยวกับเปาหมาย ครบถ้วนแล้ว เราน่าจะนำเสนอประสบการณ์ในต่างประเทศ/มาตรการ เช่น จากกลุ่ม OECD ; EU-commission ; Malaysia ฯลฯ โดยควรทำมาตรการที่เกี่ยวข้องในแต่ละดัชนี ถ้าเป็นไปได้

- ตรวจสอบคำแปลภาษาไทยของ Social Enterprise – วิสาหกิจเพื่อสังคม ?
- หัวข้อของกรณีศึกษาประเทศต่าง ๆ น่าจะ consistent กว่านี้ เช่น หน้า 112 มาตรการด้านการถ่ายทอดเทคโนโลยี น่าจะเป็นหัวข้อกรณีประเทศเกาหลีใต้ มากกว่า ส่วนข้อเสนอแนะจากหน่วยงานรัฐอาจจะโยกย้ายไปไว้ในส่วนอื่น

บทที่ 8: สรุป

- งานเขียนมีข้อเสนอแนะที่น่าสนใจ มีเครื่องมือที่ชัดเจน ทำให้สามารถตอบโจทย์วิจัยที่วางไว้ได้ครบถ้วน

- เขียนเพิ่มเติม สรุปขอมูลการดำเนินงาน ใหเห็นบทเรียน ขอจำกัด ขอเสนอแนะแนวทางการพัฒนาตอยอดงานวิจัย เพิ่มเติมบทอภิปราย เช่น ข้อควรระวังในการเก็บข้อมูลตัวชี้วัด (เมื่อคนเก็บไม่ใช่สำนักงานสถิติแห่งชาติ กลุ่มตัวอย่าง) อะไรคือ Key Successful Factors ควรเขียนบทคัดย่อ บทสรุปผู้บริหารใหม่ ควรตรวจคำผิด การอ้างอิงทำให้ถูกต้องตามหลักวิชาเช่น บอกเลขหน้าจากเอกสาร หรือ website ที่มาของข้อมูล

- อยากให้คนอ่านข้อสรุปแล้วได้ข้อสรุปในตัวเองเลย ไม่ต้องเปิดไปดูในบทที่ 2 ถึง 4 หรือ บทที่ 5 ถึง 6 อยากให้อธิบายโดยสังเขปให้จบในตัวเองไปเลยว่า ความสอดคล้องของตัวชี้วัดเป็นอย่างไร พอสังเขป การจัดลำดับความพร้อมและความสำคัญได้ผลที่สำคัญอย่างไร พอสังเขป

ความคิดเห็นจากการนำเสนอร่างรายงานฉบับสมบูรณ์ (7 กรกฎาคม)

เป้าหมายที่ 9 สร้างโครงสร้างพื้นฐานที่มีความทนทาน ส่งเสริมการพัฒนาอุตสาหกรรมที่ครอบคลุมและยั่งยืน และส่งเสริมนวัตกรรม

อ.ธำรงรัตน์

- 9.4 เรื่องการคำนวณก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ต่อหน่วยมูลค่าเพิ่ม นิยามมันน่าจะเป็นก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ที่เกิดจากอุตสาหกรรมหรือเปล่า และหน่วยมูลค่าเพิ่มก็คือมูลค่าเพิ่มของอุตสาหกรรมมั้ย เพราะมันมีหลายประเด็นทั้งเกษตร และบริการ ดังนั้นนิยามนี้จึงอยากขอให้ผู้วิจัยต้องชัด ข้อมูลจาก สผ. ไม่ได้มีการแยก การวัดตรงนี้จึงอาจจะไม่ตรง มันมีการวัดก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ต่อหน่วยมูลค่าเพิ่มที่ทาง UN Stats แต่ประเทศไทยไม่แน่ใจว่าเรามีมั้ย เหมือนกรณี 8.4 ที่พูดกันเมื่อซักครู่นี้ คือต่างประเทศมีตัวเลขเราหมด แต่เราไม่มีตัวเลขของเราเอง และเราก็ไม่รู้ว่าใครเก็บ ดังนั้นการระบุว่ามีการจัดเก็บข้อมูลแล้วนั้นอาจจะไม่ถูกต้องนัก ยกเว้นต้องขอรายงานมาดูเลย เช่น สผ. จัดเก็บข้อมูลนี้มั้ย CO2 ต่อหน่วยมูลค่าเพิ่ม และตรงกับนิยามความยั่งยืนนี้หรือไม่ เพราะพอไปดูรายงานข้างในมันอาจไปตรงกับของ World Bank หรือของ UN ซึ่งไม่สอดคล้องกัน
- ข้อสงสัยในการจัดลำดับความสำคัญ เช่น 9.4.1 เราบอกเราไม่พร้อม แต่ สผ. เก็บข้อมูลและ Commit ไปแล้ว

- การจัดกลุ่มน่าจะเป็นลักษณะคล้าย Tier 1,2,3 หรือทำเป็นลำดับต้น กลาง น่าจะดีกว่า

อ.สมประวิณ

- การวัด Output/Outcome เพื่อเป็นตัววัดสิ่งที่ก่อให้เกิดนวัตกรรม สุดท้ายแล้วเอาไปทำอะไรได้ นอกจากการวัดในเชิงปริมาณแล้ว มีการวัดในเชิงคุณภาพด้วยหรือไม่ เช่น ความยากง่ายในการจดทะเบียน
- ประเด็นการแข่งขันที่เป็นธรรมที่ส่งเสริมให้คน innovate เป็นประเด็นที่สำคัญมาก จึงอยากให้เน้นเรื่องโครงสร้างตลาดแข่งขันที่เป็นธรรม

อ.วัชระ

- เสนอ Indicator แบบรับจ้างการผลิต นวัตกรรม เช่น ตำแหน่งงานในการว่าจ้างงานในอุตสาหกรรม
- วงการนวัตกรรมในไทย มีทะเบียนเป็นตัวชี้วัดที่สำคัญอีกทีได้ด้วย

อ.สุริชัย

- โจทย์บูรณาการกับนโยบายใหญ่ เช่น โครงสร้างพื้นฐาน Governance โครงสร้างพื้นฐานกับความยั่งยืน หรือสิ่งที่คนมองไม่ออกว่ามันเชื่อมโยงกันอย่างไร ซึ่งการมองตัวชี้วัดแบบนี้จะช่วยให้เราเห็นเครื่องมือหลายเครื่องมือที่มัน integrate ได้
- คำถามประเภทผู้เชี่ยวชาญคือใคร ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียคือใคร และเกี่ยวข้องอย่างไรกับตัวชี้วัดในแต่ละตัว ซึ่ง Stakeholder มันเรียกร้องความเข้าใจร่วมกัน และมันเกี่ยวข้องในกระบวนการที่จะการันตีว่าเราได้มีความครบถ้วนพอสมควร และเราจะต้องจัดระบบอันนี้

อ.วิศาล

- โครงสร้างพื้นฐานที่เรากำลังพูดถึงกัน คือโครงสร้างพื้นฐานที่มีความทนทาน และส่งเสริมเรื่องการพัฒนาอุตสาหกรรม และเป็นอุตสาหกรรมที่ครอบคลุม นี่คือครอบคลุมอะไร และอุตสาหกรรมที่ยั่งยืนนี่คืออะไร อยู่ไปเรื่อยๆ หรือสร้างการเติบโตของเศรษฐกิจที่ไปเรื่อยๆ หรืออุตสาหกรรมที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม หรืออะไร
- เรามีโครงสร้างพื้นฐานที่ส่งเสริมนวัตกรรมหรือเปล่า หากเป็นเช่นนี้ตัวชี้วัดก็ต้องเป็นตัวชี้วัดที่ตอบประเด็นพวกนี้ ไม่ใช่ตัวชี้วัดที่เป็นตัวของมันเอง สุดท้ายมัน Link กับโครงสร้างพื้นฐานที่ตอบโจทย์ตัวมันเองหรือเปล่า หลายตัวเกี่ยวข้อง แต่หลายตัวไม่ตอบโจทย์ จึงอยากให้ดูให้ดี

การให้ข้อเสนอแนะโครงร่างรายงานฉบับสมบูรณ์ Goal 12
ผู้ทรงคุณวุฒิ 1

บทสรุปผู้บริหาร

1. ควรเพิ่มเติม Executive Summary ที่เป็นภาษาอังกฤษให้ครบถ้วน
2. หน้าที่ 9 การประชุมสหประชาชาติในเรื่องการพัฒนาที่ยั่งยืน ควรมีวงเล็บ (United Nations Conference on Sustainable Development)

บทที่ 1: บทนำ (ทำให้เห็นภาพที่มาที่ไป และความสำคัญของการทำวิจัยในครั้งนี้)

1. บทนำมีความสมบูรณ์ ทำให้เห็นภาพที่มาที่ไป และความสำคัญของการทำวิจัยในครั้งนี้ แต่ก็มีส่วนเล็กน้อยที่อยากให้แก้ไข เช่น

- การจัดวรรคใหม่
- หน้า 13 (SDGs) ไม่ใช่ (SDG)
- หน้า 13 ใน 6 ด้าน 1)... 2)... 3)... 4)...
- หน้า 17 นิยามศัพท์ปฏิบัติการ ควรเติมตัวเต็มภาษาอังกฤษด้วย (Sustainable Development) หรือ Sustainable Consumption and Production (SCP)
- หน้า 18 แผนภูมิที่ 1 ควรปรับภาพให้มีความชัดเจน
- หน้า 19 อุปสรรคในการดำเนินการวิจัย ควรอยู่บทสุดท้าย

บทที่ 2: นิยามและความหมายของเป้าประสงค์ (Target) และตัวชี้วัด (Indicator) ภายใต้เป้าหมายที่ 12 และความสอดคล้องกับบริบทประเทศไทยเนื้อหา (ตามขอบเขตการศึกษาข้อ 1 และ 2 อนึ่งนักวิจัยจำเป็นต้องเสนอว่าจะเลือกใช้นิยามของประเทศไทยเอง หรือของนิยามสากล โดยให้เหตุผลว่านิยามใดเหมาะสมกว่าในการนำมาใช้ในประเทศ ซึ่งข้อมูลและเหตุผลสนับสนุนในส่วนนี้ควรมาจากการทบทวน Metadata ของ UN การทบทวนวรรณกรรม ประกอบกับความคิดเห็นจากภาคส่วนต่าง ๆ ประกอบกัน นอกจากนั้นให้สรุปคำ จำกัดความ ของแต่ละเป้าประสงค์ และตัวชี้วัดด้วย)

1. คณะผู้เขียนไม่ได้เขียนเกี่ยวกับการทบทวนข้อมูลอภิพันธุ์[1] (Metadata) ตามเป้าประสงค์และตัวชี้วัด หากไม่มีข้อมูล ทางคณะผู้เขียนควรเขียนกำกับว่า “ไม่มีข้อมูลรายละเอียดที่อธิบายถึงความเป็นมาของข้อมูล (Metadata) รวมถึงรายละเอียดเกี่ยวกับการกำหนดตัวชี้วัดสากล”

[1] https://unstats.un.org/sdgs/metadata/

2. ควรอธิบายว่า Tier 1 Tier 2 Tier 3 หมายถึงอะไรและหน่วยงานไหนเป็นผู้กำหนดว่าเหมาะสมหรือไม่เหมาะสมอย่างไรต่อประเทศไทย

3. หน้า 22 ไม่มี Tier หมายความว่าอย่างไร ยังไม่มีข้อมูลหรือยังไม่ได้กำหนด

4. เนื้อหาบางส่วนอาจจะปรับเป็นการอธิบายด้วยบทความแทนตาราง ซึ่งน่าจะมีประโยชน์มากกว่าและเปิดโอกาสให้ทางผู้เขียนสามารถอ้างอิงที่มาของข้อมูลได้มากขึ้นอีกด้วย

5. ควรเขียนสะท้อนประเด็นที่เกี่ยวกับ Cross-Cutting หากเป้าประสงค์หรือตัวชี้วัดในเป้าหมายที่ 12 ที่อาจมีความเกี่ยวข้องกับเป้าหมายอื่นๆ เช่น Goal 11 Goal 13 และ Goal 15 เป็นต้น (เป้าประสงค์และตัวชี้วัดในเป้าหมายอื่นๆ ที่มีความคล้ายคลึงและใกล้เคียงกัน) เพื่อแสดงให้เห็นว่าการขับเคลื่อน SDGs ในประเทศควรขับเคลื่อนไปทุกประเด็นพร้อมๆ กัน

6. ควรเขียนภาษาอังกฤษกำกับแต่ละเป้าประสงค์

7. ทางคณะผู้เขียน ยังขาดเนื้อหาการระบุนิยามศัพท์และเป้าประสงค์ที่ยังขาดความชัดเจน ยกตัวอย่างเช่น Food Loss และ Food Waste

บทที่ 3: สถานะปัจจุบันของเป้าหมายที่ 12 ในบริบทประเทศไทย (เนื้อหาตามขอบเขตการศึกษาข้อ 3)
บทที่ 4: การดำเนินงานของภาคส่วนต่าง ๆ ในปัจจุบันเกี่ยวกับเป้าหมายที่ 12 ในบริบทประเทศไทย
(เนื้อหา ตามขอบเขตการศึกษาข้อ 4 อนึ่งการสำรวจสถานะ ควรมีมากกว่าแค่การรายงานตัวชี้วัด ควรมีข้อมูลอื่น ๆ ประกอบจากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องด้วย เพื่อให้เข้าใจสภาพปัญหาในเชิงคุณภาพได้มากยิ่งขึ้น นอกจากนี้ยังควรทบทวนการดำเนินงานของภาคส่วนต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับแต่ละเป้าประสงค์เอาไว้ด้วย)

1. คณะผู้เขียน เขียนสองบทนี้รวมกันไว้ในรายงานบทที่ 3 ซึ่งทำให้บทที่สามของรายงานมีความยาวกว่าบทอื่นๆ เป็นอย่างมาก ทั้งนี้คณะผู้เขียนอาจจะเลือกที่จะแยกบทๆ นี้ออกเป็นสองบทก่อนส่งรายงานฉบับจริง โดยรวมถือว่าบทนี้มีข้อมูลที่ดี แต่ก็ต้องมีการเรียบเรียงการเขียนใหม่

2. ควรทำตารางรวมและเขียนกำกับไว้เลยว่าแต่ละเป้าประสงค์มีหน่วยงานไหนเป็นผู้ดูแล เพื่อผู้ที่อ่านรายงานฉบับนี้จะได้ติดต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อขอข้อมูลเพิ่มเติมได้ง่ายยิ่งขึ้น

3. หน้า 26 ย่อหน้าที่ 2 พ.ศ อะไร

4. ตารางที่ 2 ไม่ได้มาตรฐาน เพราะไม่ได้เขียนชื่อ axis x (เป้าประสงค์) ช่วยเพิ่มตรงนี้ด้วย

5. เป้าประสงค์ที่ 12.1 มีการดำเนินการไปถึงไหนแล้ว มีข้อมูลหรือไม่ ระบุให้ชัดเจน

6. 3.1.2. ... ภายใต้เป้าประสงค์ที่ 12.1 ?

7. ควรปรับชื่อตารางให้สอดคล้องกับเนื้อหาในตาราง

8. พ.ศ. หากไม่ทราบก็ไม่ควรเขียนเพราะ ... ดูไม่เป็นทางการ (หน้า 40)

บทที่ 5: ความพร้อมของประเทศไทยในการบรรลุเป้าหมายที่ 12 เนื้อหา (ตามขอบเขตการศึกษาข้อ 5 โดยอาจเน้นไปที่ความพร้อมของภาครัฐเป็นหลัก หากมีข้อมูลของภาคส่วนอื่น ๆ ด้วยก็จะเป็นประโยชน์มาก นักวิจัยควรประสานงานขอข้อมูลจากหน่วยงานหลักและหน่วยงานรองที่เกี่ยวข้องกับเป้าประสงค์และตัวชี้วัดนั้น ๆ ประกอบกับการทบทวนเอกสาร/วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง)

1. อาจจะมีการอ้างอิงถึงข้อมูลความพร้อมของประเทศอื่นๆ เพื่อนำมาเปรียบเทียบกับประเทศไทย เพราะหากไม่รู้ว่าในระดับสากลไปถึงไหนแล้ว เราจะรู้ได้อย่างไรว่าประเทศไทยมีความพร้อมมากน้อยเพียงไหน

2. หน้า 72 วรรณกรรม มีอะไรบ้าง กรุณาอ้างอิงวรรณกรรมที่สำคัญๆ ไว้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านการศึกษา

3. ต้องเน้นย้ำว่า ทุกเป้าประสงค์มีความสำคัญและมีความจำเป็นที่จะต้องทำให้สำเร็จ

4. “สหประชาชาติ” ไม่ใช่ “สหาประชาชาติ”

บทที่ 6: การจัดลำดับความสำคัญ (เนื้อหา ตามขอบเขตการศึกษาข้อ 6 และขอให้จัดลำดับความสำคัญใน 2 ลักษณะคือ 1) จัดลำดับตามความ “เรื่องด่วน” (Urgency) ของเป้าประสงค์ – หมายถึง เป้าประสงค์ใดที่จำเป็นต้องดำเนินการเพื่อแก้ปัญหาก่อนเพื่อป้องกันมิให้มีผลเสียเกิดขึ้นมาก หากปล่อยไว้เนิ่นช้าจะก่อนให้เกิดความเสียหายต่อเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อมมาก 2) จัดลำดับตาม “ผลกระทบ” (Impact) ของเป้าประสงค์– หมายถึง เป้าประสงค์ใดที่หากบรรลุแล้วจะเป็นพื้นฐานให้การบรรลุเป้าประสงค์อื่น ๆ ภายในเป้าหมายที่พิจารณาหรือเป้าหมายอื่น ๆ เป็นไปได้ง่ายขึ้น มีประสิทธิภาพมากขึ้น หรือมีผลก่อให้เกิดปฏิกิริยาลูกโซ่ไปยังเป้าประสงค์/เป้าหมายอื่น ๆ)

1. มีข้อมูลอื่นเกี่ยวกับการจัดอันดับความสำคัญไหม เช่นมีหน่วยงานรัฐมีการจัดอันดับกันเองหรือไม่

2. การจัดลำดับ 30 เป้าประสงค์ที่มีความสำคัญสูงสุด ทางผู้เขียนควรเขียนกำกับไว้เลยว่า เป้าที่ 12 มีเป้าประสงค์ที่ 12.4 รวมอยู่ นอกจากนี้ทางผู้เขียนต้องเน้นย้ำผู้อ่านถึงนัยยะความเร่งด่วนและความพร้อมของเป้าประสงค์ อีกทั้งยังต้องเน้นย้ำด้วยว่าทุกเป้าประสงค์ (ที่เกี่ยวข้องกับบริบทของประเทศไทย) ในทุกเป้าหมายมีความสำคัญและมีความจำเป็นที่จะต้องทำให้สำเร็จ

3. ในที่ประชุมมีการพูดอะไรเพิ่มเติมเกี่ยวกับการจัดอันดับรึเปล่า มีการพูดถึงการไม่ร่วมมือกันของ CSO และภาครัฐหรือเปล่า เพราะนี่คือปัญหาสำคัญที่จะทำให้ประเทศไทยไม่สามารถบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนได้

4. นักวิจัยควรใส่มุมมองนักวิชาการเกี่ยวกับเป้าประสงค์ สำหรับเป้าประสงค์ที่มีตัวชี้วัดไม่ชัดเจน และในบริบทของประเทศไทยควรมีตัวชี้วัดอะไรใหม่หรือไม่

บทที่ 7: การสำรวจเบื้องต้นเกี่ยวกับมาตรการทางเลือกด้านเศรษฐกิจ สังคมและกฎหมาย เพื่อบรรลุเป้าหมายที่ 12 (เนื้อหา ตามขอบเขตการศึกษาข้อ 7 นักวิจัยอาจอาศัยข้อมูลเกี่ยวกับมาตรการต่าง ๆ จากการทบทวนวรรณกรรมตามขอบเขตการศึกษาข้อ 1-5 มาประมวลเป็นเนื้อหาบทที่ 7 ก็ได้ หรือหากนักวิจัยสามารถดำเนินการสำรวจประสบการณ์ทั้งไทยและต่างประเทศได้ตามขอบเขตก็จะเป็นประโยชน์มาก)

1. ควรปรับเนื้อหาภายใต้บทนี้ใหม่ทั้งหมด (ให้มีการแก้ไขเพิ่มข้อมูลอย่าง**<u>เร่งด่วน</u>**ก่อนส่งเล่มจริง) โดย

- เพิ่มเติมข้อมูลมาตรการทางเลือกด้านเศรษฐกิจ สังคม และกฎหมาย ให้เป็นข้อมูลสำคัญสำหรับการทำวิจัยเกี่ยวกับเป้าหมายที่ 12 ในอนาคต
- ทบทวนวรรณกรรมเพิ่มเติมและยกตัวอย่างการดำเนินการที่เกี่ยวข้องเพื่อบรรลุเป้าหมายที่ 12 เช่น เกาะหมากเป็น Eco-tourism destination (best practice)
- ควรมีการแสดงเนื้อหาที่ให้เห็นภาพการทำงานของประเทศไทย (ปัญหา) ในลักษณะการทำงานแบบ top-down ส่งผลให้ทำให้ไม่สามารถรู้ปัญหาของพื้นที่ได้อย่างแน่นอน และควรระบุแนวทางแก้ไขปัญหาด้วย
- ควรเพิ่มเติมตัวชี้วัด ที่มีความเหมาะสมกับบริบทของประเทศไทย (เพิ่มเติมจากที่ UN กำหนด)

บทที่ 8: สรุป (เนื้อหา บทอภิปราย สรุปข้อมูลการดำเนินงาน ให้เห็นบทเรียน ข้อจำกัด ข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาต่อยอดงานวิจัย หากมีการดำเนินงานต่อไป)

1. เพิ่มเติมประเด็นเนื้อหาความคืบหน้าการขับเคลื่อนงานของภาครัฐ และควรเพิ่มเติมบทบาทของภาคเอกชนและประชาสังคมที่เกี่ยวข้องด้วย

2. อยากให้ผู้เขียนคำนึงถึงความสำคัญของภาคเอกชน และประชาสังคมต่อ SDGs อีกทั้งยังอยากให้เน้นย้ำอีกด้วยว่าเป้าหมายทุกเป้าของ SDGs มีความเกี่ยวโยงกันและมีความสำคัญทั้งหมด

3. เพิ่มเติมการเขียนข้อจำกัดในการเขียนงานวิจัยในครั้งนี้ เช่น ข้อมูลส่วนใหญ่เป็นระดับประเทศ ไม่มีเวลาพอที่จะเก็บข้อมูลระดับจังหวัด หรือพื้นที่

4. หน้า 80 เวลากล่าวถึงสถานะปัจจุบัน ควร วงเล็บ เดือนและปีของวันที่ระบุข้อมูลชุดนั้น

5. อยากให้ทางผู้เขียน เขียนแนะนำว่าหากมีผู้สนใจต่อยอดงานวิจัยเป้าหมายที่ 3 ทางผู้เขียนมีข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไปอย่างไรบ้าง

ข้อเสนอแนะอื่นๆ

1. โดยภาพรวมของเล่มรายงานจัดอยู่ในระดับที่ต่ำกว่ามาตรฐาน เนื่องจากเป้าหมายที่ 12 มีความตื่นตัวทั้งในภาครัฐและภาคประชาสังคม ประกอบกับ สผ. ได้ให้ความร่วมมืออย่างดีในการทำวิจัยครั้งนี้ ดังนั้นข้อมูลที่จัดรวบรวมที่ประกอบเล่มรายงานควรจะมีความครบถ้วนสมบูรณ์มากกว่านี้ จึงคาดหวังให้คณะผู้เขียนให้เวลากับการเขียนรายงานฉบับนี้มากขึ้น เพื่อให้รายงานมีคุณภาพมากยิ่งขึ้น

2. ตรวจสอบการสะกดคำของทุกบท

3. เพิ่มเติมการแปลงข้อมูลให้อยู่ในรูปแบบของสถิติ โดยนำเสนอในรูปแบบของกราฟ/ชาร์ต เพื่อให้ผู้อ่านได้เข้าใจเนื้อหาได้ง่ายขึ้น

4. “SDGs” ควรเขียนตัวย่อแบบนี้ ยกเว้นแต่จะกล่าวถึง SDG # โดยเฉพาะเจาะจง

5. รายงานไม่มีบทสรุปสำหรับผู้บริหาร ภาษาอังกฤษ กรุณาเติมก่อนส่งฉบับจริง

6. ผู้เขียนควรคำนึงถึงนัยยะทางวิชาการของรายงานให้มากกว่านี้ เนื่องด้วยโครงการการวิจัยนี้เป็นโครงการที่เน้นถึงภาควิชาการและ SDGs ในประเทศไทย ไม่ใช่แค่กล่าวถึงความคืบหน้าเพียงอย่างเดียว ทางโครงการต้องการที่จะเห็นถึงความคิดเห็นของการเดินหน้า SDGs ในประเทศไทยโดยเฉพาะจากด้านวิชาการเพื่อส่งเสริม (อีกทั้งยังเป็นคานงัด) ให้ภาครัฐมีการเอาองค์ความรู้ไปใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

7. ไม่สามารถให้ข้อแนะนำได้มากกว่านี้เพราะว่ารายงานเหมือนจะยังไม่เสร็จสมบูรณ์ดีและมีข้อมูลหลายอย่างที่ขาดหาย อยากให้ทางผู้เขียนรีบดำเนินการอย่างเร่งด่วนเพื่อทำให้รายงานนี้มีข้อมูลที่จะเป็นประโยชน์ต่อนักวิจัย และคณะทำงานภาครัฐในอนาคตต่อไป อีกทั้งการผลิตรายงานที่ดียังจะช่วยส่งเสริมชื่อเสียงทางด้านวิชาการของผู้เขียนเองด้วย

8. การอ้างอิงในบรรณานุกรมนั้นผิด

9. ควรปรับ Font ให้เป็นมาตรฐาน (Fontราชการ) /การจัด Format ควรได้มาตรฐานงานวิจัยด้านวิชาการ / ระยะห่างบรรทัดควรเท่ากันทั้งเล่ม

10. เพิ่มเติมองค์ประกอบของรายงานให้ครบถ้วน

พิมพ์เมื่อวันที่ 3 กรกฎาคม 2560

สรุปความเห็นต่อการสำรวจสถายนะของเป้าหมายการพัฒนที่ยั่งยืนในบริบทประเทศไทยและทางเลือกมาตรการทางเศรษฐศาสตร์ สังคมและกฎหมาย: เป้าหมายที่ 12 (SDG 12)

โดย รองศาสตราจารย์ นิรมล สุธรรมกิจ
คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
ณ วันที่ 7 กรกฎาคม 2560

ความเห็นและข้อเสนอแนะต่อรายงาน SDG 12 มี 11 ประการ ดังนี้

12.1 ความเชื่อมโยงกับการบรรลุเป้าหมาย 12.1 กับ เป้าหมายอื่นๆ และระยะเวลาที่คาดว่าจะบรรลุเป้าหมาย

12.2 ในการขับเคลื่อนระบบเศรษฐกิจ Circular Economy ยังมีประเด็นเรื่อง Remanufacturing และ เรื่อง 3R

12.3 มี 2 ประการ ได้แก่ (ก) หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเศษอาหาร (food waste) ควรเพิ่มเติมกระทรวง-ศึกษาธิการ (กรณีของโรงอาหารในโรงเรียน) และ ห้างสรรพสินค้า ที่มีร้านอาหารภายในและ (ข) การบรรลุเป้าหมาย มี 2 ระดับ คือ การลดปริมาณขยะเศษอาหาร และ การจัดการขยะเศษอาหาร

12.4 มี 2 ประการ ได้แก่ (ก) ปัญหาของการจัดการของเสีย ที่อ้างว่าเกี่ยวกัข้องกับผู้รับเหมาเอกชน นั้น มีนัยยะ 3 ประเด็น คือ หน่วยงานรัฐมีขีดความสามารถจำกัด (ทั้งบุคคลากร งบประมาณ เทคโนโลยี) ผู้รับเหมาเอกชนดำเนินการไม่เหมาะสม และ หน่วยงานภาครัฐไม่มีประสิทธิภาพในการควบคุมผู้รับเหมาเอกชน และ (ข) การขึ้นทะเบียนซาเล้งนั้น ควรจะศึกษากฎหมายท้องถิ่นและวิถีการทำงานของกลุ่มซาเล้ง และถ้าหากกลุ่มผู้เก็บของเก่า/ขยะขาย (โดยไม่มียานพาหนะ) จะจัดเป็นกลุ่มซาเล้งหรือไม่ อย่างไร

12.5 การเสนอกฎหมายแยกขยะนั้น มีขอบเขตแค่ใด เช่น ระดับครัวเรือน ระดับท้องถิ่น หรือระดับประเทศ

12.6 มี 2 ประการ ได้แก่ (ก) ในการปฏิบัติที่ยั่งยืนของภาคเอกชน ควรจะชัดชวนให้ภาคเอกชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินการด้านนี้เอง มิใช่เพียงแต่เป็นหน้าที่ของหน่วยงานรัฐเท่านั้น เช่น การนำประเด็นเรื่อง SCP ให้อยู่ในกรอบการดำเนินงานของคณะกรรมการร่วม 3 สถาบันเอกชน (กกร.) เพื่อเป็นหน่วยงานขับเคลื่อนทางภาคเอกชนเป็นหลัก (ดำเนินการเองโดยสมัครใจ) และ (ข) มาตรการทางเลือกในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์กับบริษัทขนาดเล็ก มีประเด็นความเชื่อมโยงกันอย่างไร เช่น ความเชื่อมโยงในมิติ supply chain หรือ การเป็นธุรกิจที่ไม่เกี่ยวข้องกัน (ผ่านมาตรการ CSR)

12.7 มาตรการทางเลือกในการสร้างระบบประเมินผลกระทบจากการจัดซื้อจัดจ้างสีเขียว โดยการจัดลำดับขั้นสำหรับสินค้าที่ให้ผลกระทบมากและน้อยลดหลั่นกันไปนั้น อาจจะประสบปัญหาทางปฏิบัติได้ เนื่องจากผลิตภัณฑ์หนึ่งๆ อาจจะมีประเด็นด้านสิ่งแวดล้อมมากกว่าหนึ่งกรณี เช่น ลดก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ ลดการใช้น้ำ ลดการหีบห่อ เป็นต้น

12.8 มี 3 ประเด็น ได้แก่ (ก) ประเด็นด้านการศึกษาควรจะเป็นอันดับเป็นอันดับต้นๆ ของการดำเนินงาน (ข) ประเด็นที่ต้องพิจารณาในการจัดทำหลักสูตรมี 3 กรณี คือ เนื้อหา (content) ลำดับเนื้อหา (sequences) ในบทเรียนหรือหลักสูตร รวมทั้งการบูรณาการ (integration) และ (ค) การสร้างความตระหนักและการได้รับข้อมูลการศึกษาผ่านกลไก “ตลาดนัด” หรือ “จุดจำหน่าย” ที่ถึงผู้บริโภคอย่างกว้างขวาง

12.a มีประเด็นที่ต้องพิจารณาให้ชัดเจนมากขึ้น 2 ประการ ได้แก่ (ก) Definition ของการใช้วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีในการขับเคลื่อนรูปแบบการผลิตและบริโภคที่ยั่งยืน และ (ข) Category of Technology ที่เชื่อมโยงกับเป้าหมายทั้ง 8 ตัวที่กล่าวถึงข้างต้น คืออะไรบ้าง เช่น การแยกขยะ หีบห่อ และอาคารสีเขียว เป็นต้น

12.b มี 2 ประการ ได้แก่ (ก) เห็นควรเน้นเรื่อง Carrying Capacity ของพื้นที่แหล่งท่องเที่ยว และ (ข) เห็นควรให้นำเสนอเรื่อง “วิถีชีวิตท้องถิ่น” ที่เชื่อมโยงกับ การส่งเสริมกิจกรรมประเภท Home-stay และ Green Hotel ว่าภาคธุรกิจและภาครัฐจะส่งเสริมสนับสนุนกิจการเหล่านี้อย่างไร

12.c มี 3 ประการ ได้แก่ (ก) ความกังวลเรื่องผู้มีรายได้น้อยหากมีการยกเลิกการอุดหนุนเชื้อเพลิงฟอสซิลนั้น ดูจะขัดแย้งกับเนื้อหารายงานที่กล่าวว่า สัดส่วนของการอุดหนุนต่อราคาเชื้อเพลิงฟอสซิล มีน้อย ดังนั้น การยกเลิกการอุดหนุนเชื้อเพลิงฟอสซิล จึงไม่ควรจะมีผลกระทบต่อผู้มีรายได้น้อย อย่างที่เป็นกังวล (ข) มาตรการเก็บภาษีตามปริมาณองค์ประกอบคาร์บอนกับเชื้อเพลิงที่ปล่อยก๊าซเรือนกระจก (carbon tax) ควรจะเป็นมาตรการที่เหมาะสม และนำรายรับจากภาษีดังกล่าวมาช่วยเหลือผู้มีรายได้น้อยในรูปแบบต่างๆ ที่เหมาะสม และ (ค) หากมีมาตรการเก็บภาษีคาร์บอนดังกล่าวแล้ว เป็นที่คาดว่าพลังงานฟอสซิลจะมีราคาแพงขึ้น และอาจจะแพงกว่าราคาไฟฟ้าจากพลังงานหมุนเวียน ดังนั้น มาตรการอุดหนุนพลังงานหมุนเวียนก็จะไม่มีความจำเป็นอีกต่อไป แต่อาจจะออกมาตรการสนับสนุนการผลิตไฟฟ้าพลังงานหมุนเวียนในระดับครัวเรือนหรือโรงงาน เพื่อการใช้ภายในครัวเรือนหรือโรงงาน (ส่วนการขายไฟฟ้าพลังงานหมุนเวียนให้แก่รัฐ ผ่าน กฟผ. กฟน. หรือ กฟภ อาจจะไม่จำเป็นต้องมีก็ได้) โดยครัวเรือนหรือโรงงานอาจรวมกลุ่มลงทุนในการผลิตไฟฟ้าพลังงานหมุนเวียนให้เพียงพอกับความต้องการใช้ไฟฟ้าภายในกลุ่ม และหากการผลิตไม่เพียงพอก็สามารถซื้อไฟฟ้าจาก กฟน. และ กฟภ. ได้ เป็นต้น

ข้อเสนอแนะโครงร่างรายงานฉบับสมบูรณ์

เป้าหมายที่ 13 การรับมือการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

ดำเนินการอย่างเร่งด่วนเพื่อต่อสู้กับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและผลกระทบที่เกิดขึ้น

บทที่ 1: บทนำ

- หน้า 1 14 คลัสเตอร์ ควรมีการเขียน footnote เพื่อให้ข้อมูลเพิ่มเติมแก่ผู้อ่านมากยิ่งขึ้น
- การอ้างอิง (reference) ภาษาไทย และภาษาอังกฤษไม่เหมือนกัน ?
- หน้า 2 “การลดก๊าซเรือนกระจก” ไม่ควรใช้คำว่า mitigation เฉยๆ

บทที่ 2: นิยามและความหมายของเป้าประสงค์ (Target) และตัวชี้วัด (Indicator) ภายใต้เป้าหมายที่ 13 และความสอดคล้องกับบริบทประเทศไทยเนื้อหา

- ตัวชี้วัดทั้งหมดที่วิเคราะห์เป็นตัวชี้วัดที่กำหนดจากภาพในระดับนานาชาติ ไม่ใช่ตัวชี้วัดที่เหมาะสมกับการนำมาใช้ตรง ๆ ในการพิจารณาการดำเนินภายในของประเทศ ควรมีการเพิ่มข้อเสนอแนะในตัวรายงานว่า “จะเป็นประโยชน์มากกว่า หากเราจะพัฒนา/ กำหนดตัวชี้วัดในแต่ละเป้าประสงค์ขึ้นเองด้วยเพื่อให้เหมาะแก่การใช้เป็นเครื่องมือในการประเมินการดำเนินงานของประเทศไทย
- หน้า 8 “การลดก๊าซเรือนกระจก” ควรใช้คำว่า “Greenhouse Gases Mitigation” และควรมีการอธิบายถึงก๊าซเรือนกระจก (Greenhouse Gases) ว่าคืออะไร และมีอะไรบ้าง
- หน้า 9 ควรมีการอธิบายถึงความแตกต่างระหว่าง Coping (short-term) และ Adaptation (long-term)
- ควรมีการเขียนอธิบายถึงความแตกต่างระหว่าง risk และ vulnerability เพราะเจ้าหน้าที่ และ ประชาชนทั่วไปหลาย ๆ คน ยังไม่เข้าใจถึงความแตกต่าง
- หน้า 9 ครวยกตัวอย่าง Vulnerable group
- อาจจะตั้ง Hazard (สถานการณ์อันตราย) เป็นหัวข้อใหม่ไปเลย
- ขาด Exposure, Global Warming และ Resilience ในบริบทของ Climate Change
- หน้า 11 ตัวชี้วัดที่ 13.1.1. ควรวงเล็กภาษาอังกฤษในทุกคำนิยาม
- ตัวชี้วัดที่ไม่มี metadata ควรเขียนเพิ่มว่า “ไม่มีข้อมูลรายละเอียดที่อธิบายถึงความเป็นมาของข้อมูล (metadata) รวมถึงในรายละเอียดเกี่ยวกับการกำหนดตัวชี้วัดในระดับสากล (ขณะที่ทำรายงานฉบับนี้)”
- ที่ไม่มีข้อมูล metadata อาจจะเขียนเพิ่มเติมหากประเทศไทยมีการเก็บข้อมูลที่เกี่ยวข้อง
- ในแง่ของการกำหนดเป้าประสงค์ เป้าประสงค์ทั้ง 3 ข้อ ไม่มีข้อใดที่เป็นเป้าประสงค์ที่เน้นประเด็นการลดก๊าซเรือนกระจก อย่างชัดเจนเลย ทั้งที่การดำเนินงาน Mitigation เป็นสิ่งที่น่าจะสำคัญมากที่สุดในการดำเนินงานด้าน

Climate Change - จากรายงานจะเห็นว่าเป้าประสงค์หลักที่ถูกตีความให้รองรับในส่วนการดำเนินกิจกรรม Mitigation ก็คือเป้าประสงค์ที่ 13.2 - แต่ก็ไม่ใช่การตีความที่รองรับมิติด้าน Mitigation ได้ทั้งหมดอยู่ดี - เพราะจุดหลักของเป้าประสงค์13.2 จะอยู่ที่ "การบูรณาการนโยบาย" ไม่ใช่ "การดำเนินงาน" ในแง่นี้จึงทำให้ตัวชี้วัดอันเดียวภายใต้เป้าประสงค์นี้เป็นตัวชี้วัดที่ต้องเน้นไปที่การบูรณาการแผน และ ก็เป็นการบูรณาการทั้งในส่วน Adaptation + Mitigation จึงทำให้เราขาดตัวชี้วัดที่จะรองรับประเด็น Mitigation ที่ชัดเจน/เหมาะสม

บทที่ 3: สถานะปัจจุบันของเป้าหมายที่ 13 ในบริบทประเทศไทย

- พาร์ท Gap analysis เรื่องการเตือนภัย อยากให้ทำเป็นข้อเสนอเชิงรุก รอกระทรวงศึกษาอาจไม่ทันการ อาจต้องมีการบูรณาการ
- ตัวชี้วัดหลายตัวเป็น (หรือถูกตีความว่าเป็น) ตัวชี้วัดที่ประเมินในมิติว่า "มีการจัดท าแผนหรือไม่" แต่ไม่ได้ประเมินว่า "มีการดำเนินกิจกรรมหรือไม่" หรือ "ผลการดำเนินกิจกรรมเป็นอย่างไร"
- หน้า 20 จะดีมากหากมีข้อมูลสถิติจากหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับอีกสามภัยพิบัติ
- หน้า 22 อาจจะมีการเขียนใหม่เป็น “3 กลยุทธ์ คือ 1)... 2)... 3)... เพื่อให้ง่ายต่อการอ่าน
- หน้า 23 อาจจะใส่รูปให้เต็มหน้าเพื่อให้ง่ายต่อการอ่าน
- หน้า 29 ตัวชี้วัด 13.3.1. หากมีก็ควรใส่ตัวอย่าง หรือ ที่ ๆ สามารถเข้าไปดูตัวอย่าง การศึกษาระดับพื้นฐาน และอุดมศึกษา
- ตัวชี้วัด 13.3.2. มีตัวอย่างการเผยแพร่ไหม หากมีก็ควรใส่ตัวอย่าง
- คณะผู้เขียน มีเขียนไว้ในบทที่ 6 ว่า เป้าประสงค์ 13.A และ เป้าประสงค์ 13.B ไม่เกี่ยวข้องกับประเทศไทย ข้อมูลเหล่านี้ควรมีการเขียนไว้ในบทที่ 3 นี้ด้วย ทั้งนี้ในฐานะนักวิชาการ ผู้เขียนมีความเห็นอย่างไรเกี่ยวกับเป้าประสงค์ ที่ 13.A และ 13.B หากไม่เห็นด้วยที่ เป้าประสงค์ 13.A และ 13.B ไม่เกี่ยวข้องกับประเทศไทยก็ควรเขียนอธิบายเหตุผล และอ้างอิงตามสมควร

บทที่ 4: การดำเนินงานของภาคส่วนต่าง ๆ ในปัจจุบันเกี่ยวกับเป้าหมายที่ 13 ในบริบทประเทศไทย

- อาจต้องมีการเสนอมาตรการพิเศษมากำหนดในพื้นที่เสี่ยง/ จะเสนอมาตรการอย่างไรในการลดความเสี่ยงการจัดการน้ำ
- การวิเคราะห์การดำเนินงานตามตัวชี้วัด 13.2.1 (ในบทที่ 4, p.37-51) ควรมีการเพิ่มการสรุป/วิเคราะห์ รายงาน NC, รายงาน BUR และ ข้อเสนอ NDC เข้าไปด้วย (ในรายงานมีการกล่าวถึงบ้าง ใน p.51 แต่ไม่เพียงพอ) เนื่องจากทั้ง 3 ส่วนนี้เป็นสิ่งที่มีความสำคัญและมีการระบุในตัวชี้วัดไว้อย่างชัดเจน
- เป้าประสงค์ที่ 13.1. หากเป็นไปได้ควรใส่การทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัวต่ออันตรายและภัยพิบัติทางธรรมชาติจากภาคประชาสังคมและวิชาการด้วย

บทที่ 5: ความพร้อมของประเทศไทยในการบรรลุเป้าหมายที่ 13

- ในประเทศไทย มีข้อมูลจากหน่วยงานการศึกษาทั้งในระหว่างประเทศและในประเทศ หน่วยงานเอกชน หรือภาคประชาสังคม หรือไม่ หากมีคนเขียนเพิ่มเติม เพราะสถานะความพร้อมของประเทศไทยส่วนใหญ่เป็นข้อมูลที่เก็บโดยภาครัฐ

บทที่ 6: การจัดลำดับความสำคัญ

- การจัดลำดับ 30 เป้าประสงค์เร่งด่วน (พร้อมทั้งเขียนกำกับไว้เลยว่าเป้าที่ 13 มีเป้าประสงค์ใดติด 30 เป้าประสงค์เร่งด่วน) และผู้เขียนควรเน้นย้ำผู้อ่านถึงนัยยะความเร่งด่วนและความพร้อมของเป้าประสงค์ อีกทั้งยังต้องเน้นย้ำด้วยว่าทุกเป้าประสงค์ (ที่เกี่ยวข้องกับบริบทของประเทศไทย) ในทุกเป้าหมายมีความสำคัญและมีความจำเป็นที่จะต้องทำให้สำเร็จ
- บทนี้อาจจะเป็นที่ ๆ ดีที่ทางผู้เขียนจะเขียนถึงความเชื่อมโยงของเป้าหมายที่ 13 และเป้าหมายอื่น ๆ หากเป็นไปได้อยากจะให้เขียนถึงผลก่อให้เกิดปฏิกิริยาลูกโซ่ไปยังเป้าประสงค์/เป้าหมายอื่น ๆ เช่นหากมีการบรรลุเป้าประสงค์ในเป้าหมายที่ 13 แล้ว ก็จะช่วยให้เป้าประสงค์ในเป้าหมายอื่น ๆ ประสบผลสำเร็จได้ง่าย และ/หรือ เร็วขึ้นอีกด้วย

บทที่ 7: การสำรวจเบื้องต้นเกี่ยวกับมาตรการทางเลือกด้านเศรษฐกิจ สังคมและกฎหมาย เพื่อบรรลุเป้าหมายที่ 13

- สนับสนุนการแบ่งมาตรการออกเป็น Structural กับ Non-structural Measures เนื่องจากเห็นว่าการดำเนินการในส่วนของ Non-structural measures เป็นสิ่งสำคัญ
- ข้อเสนอมาตรการทางเลือกในบทที่ 7 ที่มีเพียงมาตรการในส่วนของ Disaster Management กับ Adaptation นั้นยังไม่ครอบคลุมของการกำหนดเป้าประสงค์และตัวชี้วัดภายใต้ SDG#13 (Note: มีการพูดเรื่องการลดก๊าซ แต่เป็นการพูดในมิติ finance กับ technology mechanism เท่านั้น)
- เสนอตัวชี้วัด Mitigation เพิ่มเติมซึ่งอาจจะนำไปบรรจุไว้ในรายงาน
    - Rate of improvement of "energy intensity" or "emission intensity" or "energy per capita" or
    - "emission per capita"
    - Level of achievement of GHG mitigation targets (as specified in NDC) – ซึ่งสำหรับกรณีประเทศไทย ก็อาจใช้เป็น % reduction from BAU หรือ (% reduction from BAU)/(% reduction target in NDC); % reduction (or increase) of total emissions from 2005 level (2005 คือปีฐานที่เราใช้ แต่ก็อาจใช้ปีฐานอื่น เช่น 2010 ซึ่งอาจดีกว่าในกรณีเทียบระหว่างประเทศ)
    - Net GHG emissions from Agri/Forest/Land Use sector
    - % Reduction of important F-gases usage

บทที่ 8: บทสรุป

- รายงานวิจัยนี้อยู่ในเกณฑ์ที่ค่อนข้างสมบูรณ์ ทั้งนี้ผู้เขียนควรคำนึงถึงความสำคัญของภาคเอกชน และประชาสังคมต่อ SDGs อีกทั้งยังอยากให้เน้นย้ำอีกด้วยว่าเป้าหมายทุกเป้าของ SDGs มีความเกี่ยวโยงกันและมีความสำคัญทั้งหมด
- ในฐานะนักวิจัย อยากให้นักวิจัยได้เขียนถึงข้อจำกัด ปัญหา และอุปสรรคในการทำวิจัยครั้งนี้ เช่น ข้อมูลส่วนใหญ่เป็นระดับประเทศ ไม่มีเวลาพอที่จะเก็บข้อมูลระดับจังหวัด หรือพื้นที่
- ผู้เขียน ควรเขียนเสนอแนะแนวทางการทำวิจัย กรณีมีผู้สนใจต่อยอดงานวิจัยเป้าหมายที่ 13 ในอนาคต

ข้อเสนอแนะโครงร่างรายงานฉบับสมบูรณ์

เป้าหมายที่ 14 การใช้ประโยชน์จากมหาสมุทรและทรัพยากรทางทะเล

อนุรักษ์และใช้ประโยชน์จากมหาสมุทร ทะเล และทรัพยากรทางทะเลสำหรับการพัฒนาที่ยั่งยืน ให้เป็นไปอย่างยั่งยืน

บทที่ 1: บทนำ

- บทนำมีข้อมูลสำคัญหลักๆ พอสมควร แต่ผู้เขียนควรเพิ่มการ “ทบทวนเอกสารเชิงสังเคราะห์” โดยเฉพาะประวัติของการพัฒนาที่ยั่งยืนและ SDGs (อธิบายพอสังเขป) รวมถึงสถานะภาพของประเทศไทย เพื่อให้ผู้อ่านเห็นถึงความสำคัญและความเร่งด่วนของการขับเคลื่อน SDGs
- ทางผู้เขียนได้กล่าวถึงปัญหาทางด้านข้อมูลและด้านนโยบายที่เกี่ยวกับทะเลและชายฝั่ง แต่มิได้กล่าวถึงปัญหาหลักๆ ทางทะเลและชายฝั่งของประเทศไทยโดยตรง เช่น การที่ประเทศไทยได้รับ ใบเหลือง IUU จาก สหภาพยุโรป และปัญหาการประมงที่ไม่ได้มาตรฐาน จึงเห็นว่าผู้เขียนควรเขียนเน้นให้เห็นถึงปัญหาเหล่านี้ (ประมาณ 1-2 บรรทัด) เพื่อให้ผู้อ่านทั่วไปมีความเข้าใจถึงความสำคัญของเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน เป้าหมายที่ 14
- ควรมีการอ้างอิงถึงการศึกษาของภาควิชาการ หรือยกตัวอย่างปัญหาหรือการพัฒนาที่เกี่ยวข้องกับทะเลหรือชายฝั่งในประเทศไทย เพื่อให้ผู้อ่านได้เข้าใจถึงความจำเป็นของการพัฒนายั่งยืนของทะเลและชายฝั่ง

บทที่ 2: นิยามและความหมายของเป้าประสงค์ (Target) และตัวชี้วัด (Indicator) ภายใต้เป้าหมายที่ 14 และความสอดคล้องกับบริบทประเทศไทยเนื้อหา

- มีการศึกษาคำนิยามและความจำกัดที่ดีมาก แต่ทว่า
    1. หน้า 9 “นิยาม และคำจำกัดความตัวชี้วัดสำคัญ” ควรเปลี่ยนเป็น “นิยาม และคำจำกัดความเป้าประสงค์และตัวชี้วัดสำคัญ”
    2. การอ้างอิง (In-text Citation) ไม่ถูกหลัก ควรปรับให้ถูกต้องตามระบบการอ้างอิง
    3. ตรวจสอบการเขียนตัวย่อต่าง ๆ ที่ใช้ภายในเล่ม ไม่ว่าจะเป็นหน่วยวัด องค์กร ฯลฯ ให้แน่ใจว่าถูกต้อง ยกตัวอย่างเช่น km^2 ไม่ใช่ Km2 (หน้า 9)
    4. หน่วยวัดที่กล่าวไปแล้วควรมีการกำกับภาษาไทยด้วย เช่น ตารางกิโลเมตร (km^2) จากนั้นจึงใช้ตัวต่อในส่วนถัดไปได้
    5. ควรเปลี่ยนจาก ค.ศ. เป็น พ.ศ. ทั้งหมด (ยกเว้นการอ้างอิงถึง UN หรือ เอกสารอื่นๆเป็นภาษาอังกฤษ)
- นิยามเป็นนิยามจากองค์กรสากลทั้งหมด ผู้วิจัยมิได้นำเสนอนิยามของประเทศไทยเอง และมิได้สรุปหรือนำเสนอเหตุผลว่า ในแต่ละนิยาม ใช้นิยามของใคร และนิยามของใครเหมาะสมกว่ากัน

- หน้า 7 เป้าประสงค์ที่ 14.7 แน่นอนว่าการจัดการประมง การเพาะเลี้ยง และการท่องเที่ยวที่ยั่งยืนเป็นสิ่งสำคัญต่อประเทศไทย แต่ทว่าประเทศไทยไม่ใช่ทั้งประเทศหมู่เกาะขนาดเล็ก หรือประเทศด้อยพัฒนา ดังนั้นเพื่อให้เข้ากับบริบทของประเทศไทย เป้าประสงค์นี้ควรมีการเปลี่ยนแปลง
- มีการนำเสนอทบทวนความหมายของนิยามลำดับตามแบบสากล แต่ยังคาดการสรุปคำจำกัดความของแต่ละเป้าประสงค์และตัวชี้วัด
- คณะผู้เขียนมิได้เขียนเกี่ยวกับการทบทวนข้อมูลอภิพันธุ์ (Metadata) ตามเป้าประสงค์และตัวชี้วัดเลย ทั้งนี้ทาง UN ได้ให้ข้อมูลสำหรับข้อมูล อภิพันธุ์ของตัวชี้วัดที่ 14.4.1. และ 14.5.1. สำหรับข้อมูลอภิพันธุ์อื่นๆที่ไม่มีข้อมูล ทางคณะผู้เขียนควรเขียนกำกับไปเลยว่า “ไม่มีข้อมูลรายละเอียดที่อธิบายถึงความเป็นมาของข้อมูล (Metadata) รวมถึงรายละเอียดเกี่ยวกับการกำหนดตัวชี้วัดสากล”
- ผู้เขียน ควรเขียนประเด็นเกี่ยวกับ Cross-Cutting หากเป้าประสงค์หรือตัวชี้วัดในเป้าหมายที่ 14 มีความเกี่ยวข้อง (เช่น Goal 15 ป่าไม้ และ Goal 12 การบริโภคอย่างยั่งยืน เป็นต้น) มีความคล้ายคลึงและซ้ำกับเป้าประสงค์และตัวชี้วัดในเป้าหมายอื่นๆ เพื่อแสดงให้เห็นว่าการที่ประเทศไทยจะขับเคลื่อน SDGs พวกเราก็ควรที่จะขับเคลื่อนทุกๆเป้าหมายไปพร้อมๆกัน
- นิยามของเป้าหมายและเป้าประสงค์มีความชัดเจน อย่างไรก็ตามตัวชี้วัดบางส่วนอาจยังไม่เหมาะสม เช่น
    1. ตัวชี้วัดที่ 14.1.1 การป้องกันและลดมลพิษทางทะเล โดยเฉพาะมลพิษจากชายฝั่ง หากต้องการวัดโดยใช้ตัวชี้วัดจากปรากฏการณ์ Eutrophication อาจทำได้โดยยากเนื่องจากต้องวัดปริมาณคลอโรฟิลด์เอ ซึ่งต้องใช้วิธีการและอุปกรณ์ที่ยุ่งยาก และมีค่าใช้จ่ายสูง หากเปลี่ยนรูปแบบของตัวชี้วัดเป็นการวัดปริมาณธาตุอาหารในน้ำที่เป็นต้นกำเนิดของ nutrient pollution โดยตรงเช่น ไนโตรเจน หรือ ฟอสฟอรัส โดยตรงอาจจะทำให้เห็นภาพที่ชัดเจนได้มากกว่า นอกจากนี้กรมควบคุมมลพิษมีการก าหนดค่ามาตรฐานคุณภาพของน้ำาทะเลโดยการวัดไนโตรเจน และฟอสฟอรัสเป็นหนึ่งในดัชนีชี้วัดอยู่ก่อนแล้ว
    2. ตัวชี้วัดที่ 14.4.1 ระดับที่มีความยั่งยืนทางชีวภาพของการท าการประมง หากต้องการวัดโดยใช้ MSY (Maximum Sustainable Yield) ในประเทศไทย อาจจะวัดได้โดยยากเนื่องจาก MSY มีหลักคิดจากการทำประมงในเขตหนาวและเขตอบอุ่นที่ลักษณะของประชากรประมงเป็นแบบกลุ่มเดียว (Single species) ในขณะที่ความหลากหลายของทรัพยากรในประเทศไทยที่อยู่ในเขตร้อนเป็นลักษณะหลายกลุ่มประชากร (Multi species)ทำให้การประเมิน MSY ท าได้โดยยาก นอกจากนี้ลักษณะของเครื่องมือประมง และวิธีการการทำประมงที่แตกต่างกันยังส่งผลให้ศักย์การผลิตสัตว์น้ำในแต่ละพื้นที่มีความแตกต่างกัน การเลือกใช้ MSY ที่เป็นตัวแทนเดียวของประเทศอาจจะไม่เหมาะสม อย่างไรก็ตาม กรมประมงใช้หลักเกณฑ์การประเมินการลงแรงประมงด้วยเกณฑ์ CPUE (Catch per Unit Effort) หรือ “ปริมาณการจับต่อหน่วยการลงแรงประมง” เป็นค่าบ่งชี้ “ความชุกชุมของสัตว์น้ำ” เพื่อมุ่งประเด็นไปที่ศักย์การผลิตของสัตว์น้ำแทนการพิจารณาจากเครื่องมือ จึงมีการใช้ค่าปริมาณที่พบต่อหน่วยการลงแรงประมง (CPUE) แทน

ขณะที่ “การลงแรงประมง” หมายถึง การที่ใช้เครื่องมือออกไปท าการประมง ส่งผลให้สัตว์น้ำถูกจับขึ้นมาในแต่ละครั้ง ตามวิธีการท าประมงของเครื่องมือประมงแต่ละชนิด เช่นเครื่องมือประเภทอวนลากในการลากอวนแต่ละครั้งสัตว์น้ำถูกจับไปได้มากน้อยยังขึ้นอยู่กับชั่วโมงในการลากอวน ค่า CPUE จึงกำหนดหน่วยการลงแรงประมงให้เป็นจำนวนชั่วโมง หากเป็นประเภทอวนล้อม จะพิจารณาเป็นต่อจำนวนครั้งที่ล้อมอวนจับสัตว์น้ำและหากเป็นประเภทอวนลอย จะพิจารณาเป็นความยาวของอวน เป็นต้น ดังนั้นการพิจารณาเลือกตัวชี้วัดในเป้าประสงค์นี้อาจจะต้องมีการพิจารณาการเลือกใช้ MSY หรือ CPUE ที่เหมาะสม หรืออาจใช้ควบคู่กันไป

3. ตัวชี้วัดที่ 14.b.1 ควรแยกและให้คำจำกัดความที่ชัดเจนของ ประมงพื้นบ้าน (Artisanal fisheries) และประมงขนาดเล็ก (Small-scale fisheries) ให้แตกต่างกัน

- เรื่องเป้าประสงค์ และ ตัวชี้วัดเป้าประสงค์ ควรเขียนเพิ่มเติมว่า ตัวแทนท้องถิ่นเกี่ยวกับด้านทะเลและชายฝั่ง รู้สึกอึดอัด อยากให้รัฐบาลกำหนดให้ชัดเจนเลยว่า เป้าตรงไหนที่ต้องดูแล
- ควรเสนอ ให้เพิ่มเรื่องกฎหมายของนักท่องเที่ยวหรือธุรกิจทัวร์ที่ไม่ยั่งยืน / EEC ไว้สำหรับเป้าประสงค์ของไทย

บทที่ 3: สถานะปัจจุบันของเป้าหมายที่ 14 ในบริบทประเทศไทย

- มีการอธิบายสถานะของการจัดทำ หรือวิธีการกำหนดตัวชี้วัดเท่านั้น มิได้กล่าวถึงสถานะของเป้าประสงค์ใดๆ
- ควรกล่าวถึงสถานะความรุนแรงของปัญหาหรือช่องว่างระหว่างสภาพปัจจุบันกับเป้าประสงค์และตัวชี้วัดให้ครบถ้วน
- มีการอธิบายความหมายของตัวชี้วัดบางตัว โดยนำเสนอความหมายตามบริบทของกฎหมายไทยไว้ ซึ่งในส่วนนี้ควรจะไปนำเสนอในบทที่ 2 (หน้า 11) มากกว่า
- เนื้อหารวบรวมเกี่ยวกับสถานะปัจจุบันของตัวชี้วัดแล้ว แต่ยังไม่มีผลในส่วนของสถานะปัจจุบันของเป้าประสงค์ ซึ่งอาจต้องรายงานในลักษณะของค่าทางตัวเลข ที่แสดงให้เห็นถึงความแตกต่างระหว่างค่าเป้าหมาย และค่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบันของประเทศไทย เช่น ในปัจจุบันประเทศไทยมีพื้นที่คุ้มครองโดยรวมคิดเป็นร้อยละ เท่าใดของพื้นที่ทะเลทั้งหมด
- ควรเขียนเป้าประสงค์ ก่อนที่จะเริ่มบรรยายถึงสถานะของตัวชี้วัด เช่น:

  เป้าประสงค์ 14.1 ป้องกันและลดมลพิษทางทะเล...

  ตัวชี้วัดที่ 14.1.X

  ตัวชี้วัดที่ 14.1.XX

- หน้า 15 ควรมีการเขียนบทนำ เป็นการอธิบายว่าทำไมการศึกษาเกี่ยวกับสถานะของเป้าประสงค์และตัวชี้วัด นอกจากนี้ก็ควรการเกริ่นอย่างคร่าวๆ ถึงพื้นที่ทางทะเลและชายฝั่งของประเทศไทย (ข้อมูลเหล่านี้ ทางทีมผู้วิจัยได้ทำการเขียนแล้วในบทอื่น ๆ) และ ตารางที แสดงถึงหน่วยงานหลัก และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับเป้าประสงค์แต่ละเป้าให้ชัดเจน

- หน้า 16 บรรทัดที่ 1 หากข้อมูลยังไม่ชัดเจนไม่ควรใส่นำมาใส่ในรายงาน (เพื่อป้องกันผลกระทบที่จะเกิดขึ้นภายหลัง)
- หน้า 16 ตัวชี้วัดที่ 14.3.1. หากทางผู้เขียนสามารถทำตาราง pH ของบางจุดตรวจวัด จะทำให้รายงานมีความสมบูรณ์มากขึ้น ทั้งนี้ก็เป็นการแสดงให้เห็นว่าประเทศไทยนั้นมีข้อมูลถึงแม้ว่าอาจจะไม่ใช่ Average Marine Acidity
- ควรเขียนเพิ่มเติมว่า ทาง UN ไม่ได้กำหนดตัวชี้วัดสำหรับการท่องเที่ยวทางทะเล ซึ่งมีความจำเป็นสำหรับประเทศไทย และอาจจะมีการแสดงสถิติจำนวนนักท่องเที่ยวในพื้นที่จังหวัดที่ติดต่อกับทะเล (หากมี) หรือสถิติอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

บทที่ 4: การดำเนินงานของภาคส่วนต่าง ๆ ในปัจจุบันเกี่ยวกับเป้าหมายที่ 14 ในบริบทประเทศไทย

- การรายงานสถานะของเป้าประสงค์และตัวชี้วัดเป็นนำเสนอภาพรวม ทำให้ไม่สามารถบอกได้อย่างชัดเจนว่าการดำเนินการหรือสถานะของเป้าประสงค์และตัวชี้วัดแต่ละตัวเป็นอย่างไร
- หน้า 23 การจัดลำดับ 30 เป้าประสงค์ที่มีความสำคัญสูงสุด ผู้เขียนควรเขียนกำกับไว้เลยว่า เป้าที่ 14 มีเป้าประสงค์ที่ 14.4 และ 14.6 รวมอยู่ นอกจากนี้ทางผู้เขียนต้องเน้นย้ำผู้อ่านถึงนัยยะความเร่งด่วนและความพร้อมของเป้าประสงค์ อีกทั้งยังต้องเน้นย้ำด้วยว่าทุกเป้าประสงค์ (ที่เกี่ยวข้องกับบริบทของประเทศไทย) ในทุกเป้าหมายมีความสำคัญและมีความจำเป็นที่จะต้องทำให้สำเร็จ
- การทบทวนการดำเนินงานของภาคส่วนต่าง ๆ ของแต่ละเป้าประสงค์ไม่มีความชัดเจน เนื่องจากไม่ได้กล่าวถึงภาคส่วนโดยเฉพาะหน่วยงานภาครัฐ ซึ่งมีการดำเนินการตามแต่ละเป้าประสงค์ไปแล้วหลายประการ เช่น กรมประมง กรมเจ้าท่า กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง เป็นต้น ที่นำเสนอเป็นเพียงสาระหรือประเด็นที่มีการดำเนินการเพียงบางประเด็น เช่น การออกกฎหมายและการกำหนดหลักเกณฑ์ เป็นต้น
- ผู้วิจัยควรประเมินแยกตามเป้าประสงค์และแสดงข้อคิดเห็นแยกตาม เป้าประสงค์เพื่อให้สามารถมองเห็นภาพรวมของการด าเนินการในปัจจุบันได้อย่างชัดเจน
- ไม่มีการเขียนข้อมูลหรือการดำเนินการที่เกี่ยวข้องเป้าประสงค์ที่ 14.7 ทางคณะผู้เขียนควรให้เหตุผลด้วยว่าทำไมอาจจะเป็นเพราะประเทศไทยยังไม่พร้อมหรือยังไม่มีหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง คณะผู้เขียนอาจจะได้เขียนไว้ในบทอื่นแล้ว แต่ก็ควรเน้นย้ำอีกครั้งในบทนี้

บทที่ 5: ความพร้อมของประเทศไทยในการบรรลุเป้าหมายที่ 14

- คณะผู้เขียนมีการเขียนถึงการเชื่อมโยงระหว่างเป้าหมายที่ 14 และเป้าหมายหลักของประเทศ และมีการอ้างอิงถึงหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ซึ่งถือว่าดีมาก แต่ทว่าการศึกษาเพียงแค่ความเชื่อมโยงไม่ได้หมายถึงความพร้อมของประเทศไทย

- ผู้วิจัยไม่ได้กล่าวถึงความพร้อมของหน่วยงาน เช่นว่าหน่วยงานภาครัฐมีความพร้อมในการดำเนินการให้บรรลุเป้าหมาย เป้าประสงค์ และตัวชี้วัดได้อย่างไร อีกทั้งยังไม่ได้กล่าวถึงข้อมูลสำคัญๆไม่ว่าจะเป็นด้านนโยบาย บุคลากร งบประมาณ ปละกลไกการขับเคลื่อนเลย มีแต่การกล่าวถึงนโยบายและแผนที่หน่วยงานต่าง ๆ จัดทำขึ้นและสอดคล้องกับเป้าประสงค์และตัวชี้วัดเท่านั้น
- อย่างไรก็ตาม รายงานยังไม่ค่อยมีการทบทวนเอกสารและวรรณกรรม จากภาคส่วนอื่น ๆ ที่ไม่ใช่ภาครัฐ ที่จะช่วยสื่อให้เห็นความพร้อมของประเทศไทย คณะผู้เขียนอาจจะเขียนถึงความกระตือรือร้นของคณะทำงานภาครัฐ ภาคเอกชน และ ประชาสังคม ที่แสดงถึงความพร้อม
- ผู้วิจัยแสดงความเชื่อมโยงในส่วนของนโยบายหลักของประเทศต่อเป้าประสงค์โดยจำแนกตามประเภทของนโยบาย อย่างไรก็ตามนโยบายบางข้อยังมีลักษณะของเนื้อความที่ไม่ชัดเจนในหลักปฏิบัติ และไม่สอดคล้องกับเป้าประสงค์โดยตรง เช่น
    1. วาระการปฏิรูปประเทศ ที่ 25/2558 เรื่องการก าหนดพื้นที่คุ้มครองทางทะเล และการแบ่งเขตการใช้ประโยชน์ทางทะเล มีความเชื่อโยงกับเป้าประสงค์ที่ 14.5 แต่ยังไม่มีลักษณะที่ชัดเจนที่เชื่อมโยงกับเป้าประสงค์ที่ 14.2 (EEZ)
    2. ยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ 20 ปี ในส่วนของยุทธศาสตร์ที่ 1 ด้านความมั่นคง มีความเชื่อมโยงกับเป้าประสงค์ 14.2 แต่ไม่มีความเชื่อมโยงที่ชัดเจนกับเป้าประสงค์ที่ 14.4 และ 14.6 ที่เน้นเรื่องการประมง เป็นต้น

  ลักษณะข้างต้นเป็นเพียงบางส่วนของนโยบายที่ผู้วิจัยนำเสนอ โดยยังมีลักษณะของเนื้อหาหลายประเด็นที่ยังไม่ชัดเจนในด้านความเชื่อมโยง ทั้งนี้ ผู้วิจัยควรพิจารณาประเด็นยุทธศาสตร์ และนโยบายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องโดยมุ่งเน้นที่ตัวกลยุทธ์ โครงการ และกิจกรรมที่มีการระบุถึงเป้าหมายอย่างชัดเจนเพื่อเทียบเคียงกับเป้าประสงค์ต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสม ทั้งนี้อาจะท าเป็นลักษณะของตารางเทียบเคียงเพื่อให้เห็นบริบทความเชื่อมโยงของนโยบายและเป้าประสงค์ที่ชัดเจนมากขึ้น
- อยากให้เพิ่มข้อความสั้น ๆ เพื่อให้เกิดความ concern เรื่องประมงพื้นบ้าน เพราะว่ากฎหมายใหม่ที่ออกมา ขัดกับวิถีชีวิตประชาชนในพื้นที่

บทที่ 6: การจัดลำดับความสำคัญ

- การจัดลำดับความสำคัญไม่ได้เป็นไปตามแนวคิด 2 ลักษณะที่กำหนดไว้ในขอบเขตลักษณะข้อ 6 หากแต่ใช้ผลที่คณะกรรมการ กพย ซึ่งจัดลำดับความสำคัญเอาไว้แล้ว
- ผู้วิจัยได้นำเสนอรายงานในส่วนของการประชุมคณะกรรมการเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน อย่างไรก็ตามการประชุมดังกล่าวยังไม่มีความชัดเจนว่า คณะกรรมการ กพย ได้ยึดเกณฑ์การจัดลำดับความสำคัญทั้ง 4 ข้อที่ผู้วิจัยระบุไว้หรือไม่ (ความสำคัญ ความชัดเจน ความเป็นไปได้ และความเชื่อมโยง) ขอให้ผู้วิจัยเพิ่มเติมรายละเอียดวิธีการให้สมบูรณ์ เพื่อความเข้าใจของผู้อ่าน ทั้งนี้ เนื่องจากงานวิจัยเป็นลักษณะของการศึกษาทางวิชาการ กรณีที่ผู้วิจัยเห็น

ด้วยกับ แนวคิดของ กพย ควรเสนอเหตุผลการสนับสนุน และหากไม่เห็นด้วยผู้วิจัยอาจแสดงความเห็นที่แตกต่างจากหลักคิดของคณะกรรมการ กพย เพื่อแสดงให้เห็นถึงความสมบูรณ์ของการวิจัยเพื่อสร้างองค์ความรู้ใหม่

- ตารางที่ 1 ในส่วนของเชิงอรรถที่ 14 (มาตรการ/กลไกการทำงาน) ไม่มีการระบุรายละเอียดที่มา

บทที่ 7: การสำรวจเบื้องต้นเกี่ยวกับมาตรการทางเลือกด้านเศรษฐกิจ สังคมและกฎหมาย เพื่อบรรลุเป้าหมายที่ 14

- การนำเสนอเป็นเพียงแค่การนำเสนอประเด็นภาพโดยรวม จึงควรปรับปรุงการนำเสนอใหม่โดยแยกหัวข้อไว้ให้ชัดเจนในแต่ละด้าน คือ เศรษฐกิจ สังคม และกฎหมาย
- ผู้วิจัยควรแสดงให้เห็นถึงจุดอ่อนหรือข้อจ ากัดของมาตรการต่าง ๆ ที่มีอยู่ในปัจจุบันเพื่อแสดงให้เห็นถึงมาตรการที่จะเป็นจุดเปลี่ยนในการเพิ่มประสิทธิภาพเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ (Gap analysis) เพื่อให้เนื้อหามีความสมบูรณ์และมีหลักยืนในการถกเถียงทางวิชาการ หากไม่มีการน าเสนอในส่วนนี้อาจจะมีข้อสงสัยจากผู้อ่านในเรื่องความเหมาะสมและถูกต้องของวิธีการที่น าเสนอ

บทที่ 8: บทสรุป

- การนำเสนอประเด็นที่เป็นข้อจำกัดการดำเนินงานตามเป้าประสงค์ ยังสรุปไม่ชัดเจน ควรปรับให้เห็นภาพชัดเจนและควรนำเสนอแนวทางแก้ไขด้วย ไม่เฉพาะการพัฒนาต่อยอดงานวิจัยเท่านั้น
- ในบทสรุปนั้น ทางผู้เขียนไม่ได้กล่าวถึงความคืบหน้าของการทำงานต่าง ๆ ของภาครัฐ อีกทั้งยังไม่ค่อยเขียนถึงบทบาทของภาคเอกชนและประชาสังคม (ควรเพิ่มเติม)
- รายงานวิจัยนี้อยู่ในเกณฑ์ที่ค่อนข้างสมบูรณ์ ทั้งนี้ก็อยากให้ผู้เขียนคำนึงถึงความสำคัญของภาคเอกชน และประชาสังคมต่อ SDGs อีกทั้งยังอยากให้เน้นย้ำอีกด้วยว่าเป้าหมายทุกเป้าของ SDGs มีความเกี่ยวโยงกันและมีความสำคัญทั้งหมด
- รายงานมีการอ้างอิงที่ผิดรูปแบบไม่ได้มาตรฐาน อยากให้แก้ไขให้ถูกต้องตามระบบการอ้างอิง
- รายงานไม่มีบทสรุปสำหรับผู้บริหาร ที่เป็นภาษาไทย (ควรเพิ่มเติม)
- ผู้เขียนควรคำนึงถึงนัยยะทางวิชาการของรายงานให้มากกว่านี้ เนื่องด้วยโครงการการวิจัยนี้เป็นโครงการที่เน้นถึงภาควิชาการ และ SDGs ในประเทศไทย

ข้อเสนอแนะโครงร่างรายงานฉบับสมบูรณ์

เป้าหมายที่ 15 การใช้ประโยชน์จากระบบนิเวศทางบก

ปกป้อง ฟื้นฟู และสนับสนุนการใช้ระบบนิเวศบนบกอย่างยั่งยืน จัดการป่าไม้อย่างยั่งยืน ต่อสู้การกลายสภาพเป็นทะเลทราย หยุดการเสื่อมโทรมของที่ดินและฟื้นสภาพกลับมาใหม่ และหยุดการสูญเสียความหลากหลายทางชีวภาพ

บทที่ 1: บทนำ

- การอ้างอิงเว็ปไซด์ ควรปรับแก้ให้ถูกหลักตามระบบการอ้างอิง (ตรวจสอบทั้งเล่ม)
- ตรวจสอบการสะกดคำบางตัว เช่น แอฟริกา ไม่ใช่ อาฟริกา (ตรวจสอบทั้งเล่ม)
- คำว่า “เป้าหมาย (Goal)” ควรใช้ G เป็นตัวพิมพ์ใหญ่ ทั้งหมด

บทที่ 2: นิยามและความหมายของเป้าประสงค์ (Target) และตัวชี้วัด (Indicator) ภายใต้เป้าหมายที่ 15 และความสอดคล้องกับบริบทประเทศไทยเนื้อหา

- ควรมีการจัดเรียงบรรทัด และวรรค ให้อ่านง่ายยิ่งขึ้น
- การใช้ ตัวอักษรผสมตัวเลขในการแบ่งประเภท (หน้า 14) ทำให้ผู้อ่านสับสนได้
- ควรเพิ่มเติมประเด็นเกี่ยวกับ Cross-Cutting หากเป้าประสงค์หรือตัวชี้วัดในเป้าหมายที่ 15 มีความเกี่ยวข้อง หรือมีความคล้ายคลึงและซ้ำกับเป้าประสงค์และตัวชี้วัดในเป้าหมายอื่น ๆ เพื่อแสดงให้เห็นว่าการที่ประเทศไทยจะขับเคลื่อน SDGs พวกเราก็ควรที่จะขับเคลื่อนทุก ๆ เป้าหมายไปพร้อม ๆ กัน

บทที่ 3: สถานะปัจจุบันของเป้าหมายที่ 15 ในบริบทประเทศไทย

- ตารางในลักษณะที่เป็นคุณสมบัติ หรือตัวเปรียบเทียบ ควรเน้นว่าเป็นสิ่งที่สำคัญที่สามารถนำมาใช้งานร่วมกัน ดังนั้นเสนอให้คณะวิจัยเพิ่มรายชื่อ “ผู้ให้ข้อมูล” ในลักษณะที่เป็นข้อมูลพื้นฐาน รวมถึงระบุสถานะของแต่ละเป้าประสงค์หรือตัวชี้วัดของประเทศไทยว่าแต่ละตัวอยู่สถานะไหน ถึงจุดไหนแล้ว
- ให้ทางนักวิจัยระบุว่า ข้อมูลใดมี หรือข้อมูลใดไม่มี เพื่อสามารถนำไปแก้ไขปัญหาได้

บทที่ 4: การดำเนินงานของภาคส่วนต่าง ๆ ในปัจจุบันเกี่ยวกับเป้าหมายที่ 15 ในบริบทประเทศไทย

- หน้า 75 หน่วยงานสนับสนุน ควรเขียนชื่อหน่วยงานเต็ม แล้วจึงวงเล็บตัวย่อ (เฉพาะที่เจอครั้งแรกในบทนั้นๆ) จากนั้นจึงใช้ตัวย่อ แทนชื่อเต็มได้

- เป้าประสงค์ที่ไม่มีข้อมูลเกี่ยวกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง หรือกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ควรเขียนกำกับว่า “ไม่มีข้อมูลหรือไม่พบหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง”
- มีการทบทวนวรรณกรรมของภาคการศึกษา ประชาสังคม หรือเอกชนเกี่ยวกับการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับเป้าหมายที่ 15 หรือไม่ เช่นการเก็บข้อมูลแยกจากภาครัฐ หรือ การวิจารณ์การดำเนินการของภาครัฐ หากมีก็ควรเพิ่มเติมข้อมูลในส่วนนี้

บทที่ 5: ความพร้อมของประเทศไทยในการบรรลุเป้าหมายที่ 15

- ถ้าเป็นไปได้ ควรอ้างอิงถึงข้อมูลความพร้อมของประเทศอื่น ๆ ซักเล็กน้อย เพื่อนำมาเปรียบเทียบกับประเทศไทย (คล้ายๆกับบทที่ 7 หน้า 98) เพราะกรณีที่ไม่รู้ว่าในระดับสากลไปถึงไหนแล้ว จะรู้ได้อย่างไรว่าประเทศไทยมีความพร้อมมากน้อยเพียงใด
- ควรเพิ่มเติมบทความที่เอ่ยถึงความจริงที่ว่า “ที่ผ่านมาในส่วนของเครื่องมือทางกฎหมาย และเครื่องมือทางเศรษฐศาสตร์ ไม่ได้ทำให้เกิดแรงจูงใจในทางปฏิบัติ” เช่น จากการสั่งห้าม ทำให้ไม้ในป่าราคาสูงขึ้น เพราะเครื่องมือไม่ตรงกับ Human Behaviour

บทที่ 6: การจัดลำดับความสำคัญ

- ควรเพิ่มการจัดลำดับ 30 เป้าประสงค์เร่งด่วน (พร้อมทั้งเขียนกำกับไว้เลยว่าเป้าที่ 15 มีเป้าประสงค์ใดติด 30 เป้าประสงค์เร่งด่วน) และทางผู้เขียนต้องเน้นย้ำผู้อ่านถึงนัยยะความเร่งด่วนและความพร้อมของเป้าประสงค์ อีกทั้งยังต้องเน้นย้ำด้วยว่าทุกเป้าประสงค์ (ที่เกี่ยวข้องกับบริบทของประเทศไทย) ในทุกเป้าหมายมีความสำคัญและมีความจำเป็นที่จะต้องทำให้สำเร็จ
- การจัดลำดับความสำคัญของประเทศไทย ประเภท Quick win อยากเสนอโมเดลจังหวัดน่านที่มีข้อมูลมากมายที่น่าจะนำมานำเสนอการจัดการพื้นที่ป่าอย่างยั่งยืนได้ เนื่องจากมีหลายภาคส่วนเข้าร่วมดำเนินการร่วมกัน รวมถึงเพื่อให้เห็นกรอบในการดำเนินการและแผนงานในระยะ 15 ปีได้อย่างชัดเจนได้

บทที่ 7: การสำรวจเบื้องต้นเกี่ยวกับมาตรการทางเลือกด้านเศรษฐกิจ สังคมและกฎหมาย เพื่อบรรลุเป้าหมายที่ 15

- ควรมีการทบทวนวรรณกรรมจากภาคประชาสังคมและการศึกษา เพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจว่าภาคการศึกษามีการดำเนินการไปถึงไหนแล้วเกี่ยวกับการเชื่อมโยงระหว่างเป้าหมายที่ 15 และ มาตรการด้านเศรษฐกิจ สังคม และกฎหมาย
- หน้า 100 มาตรการด้านเศรษฐกิจ สังคม และกฎหมาย หากมีข้อมูลก็ควรจะเพิ่มเติมว่ามีการเคลื่อนไหวไปถึงไหนแล้ว เช่นการส่งเสริมในการปรับตัวด้วยความรู้ท้องถิ่นช่วยอะไรกับเป้า 15 แล้วคืบหน้าไปถึงไหนแล้ว

- ควรเสนอเพิ่มเติมในแง่ของการใช้ประโยชน์ โดยเฉพาะเรื่องการเพิ่มพื้นที่สีเขียวและการเพิ่มความหลากหลายของทรัพยากรธรรมชาติ อยากเสนอบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
- เสนอแนะแนวทางในการสร้างทางเลือก เช่น ป่าพาณิชย์ร่วมกับป่าชุมชน ที่ชาวบ้านได้ประโยชน์ด้วย

บทที่ 8: บทสรุป

- ค่อนข้างสั้น ควรมีการทบทวน และเพิ่มข้อมูลสำคัญของรายงานในบทนี้มากขึ้น
- เสนอให้ใช้โอกาสในการใช้ข้อมูลงานวิจัย เพื่อนำเสนอในประเด็นการจัดระเบียบการใช้ทรัพยากรโดยการเจรจาในเวทีต่าง ๆ เช่น เวทีอนุสัญญาฯ ทุกอนุสัญญา ที่สามารถใช้ได้ ในเรื่องของป่า ได้แก่ 3 อนุสัญญาที่ไม่ได้มีการ sync กัน จึงอยากเสนอในประเด็นที่ยับยั้งไม่ให้อุณหภูมิเกิน 2 องศา ซึ่งได้มีการเสนอด้านพลังงานและเทคโนโลยีไปมากแล้ว แต่ล่าสุดได้มีการเสนอว่า ป่าน่าจะมีพลังในการดูดซับฯ ได้มาก โดยปฏิญญานครนิวยอร์กว่าด้วยป่าไม้ที่ได้เข้ามาในไทยนั้นน่าจะช่วยให้ป่าเข้าไปเป็นกลไกฯ ในการแก้ปัญหานี้ ซึ่งกรมป่าไม้เป็นเจ้าภาพ โดยในปี 2020 ลดการตัดไม้ทำลายป่าได้ 50% และปี 2030 จะต้องไม่มีการตัดไม้ทำลายป่าอีกเลย อย่างที่ได้เห็นจากข้อมูลว่า ในปัจจุบันเราได้แค่ 32% ป่าอนุรักษ์ โดยกรมอุทยานฯ ทำได้ 26% และป่าเศรษฐกิจโดยกรมป่าไม้ 6% ดังนั้นเราต้องเพิ่มอีก 9% ซึ่งเป็นหน้าที่ของกรมป่าไม้ ซึ่งต้องร่วมมือกันหลายภาคส่วน จึงอยากเสนอว่าให้ได้มีการเสนอว่าจะทำอย่างไรให้สามารถบรรลุได้ในปี 2030 รวมถึงเสนอให้มีการเสนอเรื่องการจัดสรรองค์กรอย่างเป็นระบบ
- ตัวย่อ SDGs ควรเติม s เพราะ SDGs มี 17 Goals นอกจากจะกว่าถึง SDG เพียง Goal ใด Goal เดียว
- ควรเขียนปัญหา อุปสรรค ที่พบจากการทำวิจัยครั้งนี้ พร้อมเสนอแนะแนวทางในการดำเนินงานวิจัยในลำดับต่อไป สำหรับผู้ที่สนใจทำงานวิจัยเพื่อส่งเสริมเป้าหมายที่ 15 ในอนาตค
- โดยรวมรายงานมีข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อผู้อ่านได้เป็นอย่างมาก แต่การเรียบเรียง และลำดับหัวข้อยังไม่สอดคล้องกัน ทำให้เข้าใจยาก ดังนั้นคณะวิจัย/ผู้เขียน ควรจัดเรียงรูปแบบรายงานใหม่ให้อ่าน และเข้าใจง่ายยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะโครงการร่างรายงานฉบับสมบูรณ์

เป้าหมายที่ 16 ส่งเสริมสังคมที่สงบสุขและครอบคลุมเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน ให้ทุกคนเข้าถึงความยุติธรรมและสร้างสถาบันที่มีประสิทธิผล รับผิดชอบ และครอบคลุมในทุกระดับ

บทที่ 1 บทนำ

- จากร่างรายงานฯ ทำให้สามารถเห็นภาพรวมของที่มาที่ไป โดยเฉพาะอย่างยิ่งที่มาที่ไปจากมิติการดำเนินการขององค์กรระหว่างประเทศ (และควรที่จะไปให้ถึงความคิดที่ว่า ถ้าประเทศไทยไม่ดำเนินการจะเกิดผลอะไรขึ้นบ้าง โดยเฉพาะที่จะกระทบต่อประชาชนทั้งทางตรงและทางอ้อมอย่างไร ใครจะได้รับผลกระทบก่อนและใครหลัง) อย่างไรก็ดี แม้จะเข้าใจเกณฑ์การวัดจากองค์กรระหว่างประเทศ แต่เนื่องจากเกณฑ์การวัดต่างๆ เหล่านั้นถูกพัฒนาขึ้นมาจากบริบททางสังคม เศรษฐกิจ การเมือง วัฒนธรรมที่มีความพร้อมในระดับที่แตกต่างกัน และเป้าประสงค์ของการวัดในแต่ละเกณฑ์ก็แตกต่างกัน เช่น โครงสร้างในทางกฎหมายของประเทศมาจะระบบกฎหมายที่แตกต่างกัน เช่น การมีระบบกฎหมายพื้นฐานที่เป็นแบบ common law ก็มีความแตกต่างจากประเทศที่มีพื้นฐานของระบบกฎหมายเป็นแบบ code law หรือ โครงสร้างของหลักกฎหมายที่กำหนดอำนาจ-หน้าที่ , สิทธิ-เสรีภาพ ของรัฐและประชาชนที่แตกต่างกัน ดังนั้น การจะเข้าใจหลักเกณฑ์ดังกล่าว จะต้องเข้าใจเชื่องโยงกับระบบกฎหมายและพัฒนาการของรัฐนั้นๆ ประกอบด้วย
- จากร่างฯ รายงาน สามารถทำให้เห็นความสำคัญของการทำวิจัยครั้งนี้ ได้ดีในระดับที่เป็นเงื่อนไขภาคบังคับ แต่ยังอยู่ในระดับวงแคบๆ จำกัดแต่หน่วยงานของรัฐ ความเข้าใจดังกล่าวยังไม่กลายเป็นประเด็นสาธารณะที่จะช่วยขับเคลื่อนเพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในด้านต่างๆ ได้มากเท่าที่ควร ทั้งนี้เนื่องจากตัวชี้วัดเกี่ยวกับความยุติธรรมมักจะเกี่ยวข้องกับหน่วยงานของรัฐ ในขณะที่ในประเทศที่ประสบความสำเร็จในส่วนที่เกี่ยวกับตัวชี้วัดที่ 16 ในหลายๆ ตัวชี้วัด เกิดจากภาคประชาสังคม อาทิ เช่น ด้านการคุ้มครอง ผู้บริโภค ด้านบริการพื้นฐานทางกฎหมายและกระบวนการยุติธรรม เป็นต้น
- คำแปลเป้าหมายที่ 16 ขอเสนอให้ตรวจสอบว่าคำแปลที่มีความเป็นทางการ หรือ ที่รัฐบาลใช้ ล่าสุดนั้นเป็นคำแปลของหน่วยงานใด ซึ่งการตรวจสอบอาจเป็นประโยชน์ในแง่ของการนำไปสู่การกำหนดคำแปลที่เป็นทางการของเป้าหมายที่ทุกหน่วยงานใช้เป็นมาตรฐาน เนื่องจากทางกระทรวงการต่างประเทศได้จัดทำเอกสาร1 ที่แปลเป้าหมายที่ 16 ดังนี้ “การสนับสนุน สังคมที่สงบสุขและครอบคลุมที่เอื้อต่อการพัฒนาที่ยั่งยืน ให้ทุกคนเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม และ สร้างสถาบันที่มีประสิทธิภาพ มีความรับผิดชอบ และทุกคนสามารถเข้าถึงในทุกระดับ” ใน ขณะเดียวกันก็มีเอกสารของสำนักงานสถิติแห่งชาติที่แปล เป้าที่ 16 เหมือนกับที่ใช้ในงานวิจัย ดังนี้ “ส่งเสริมสังคมที่สงบสุข

และครอบคลุม เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน ให้ทุกคนเข้าถึงความยุติธรรม และ สร้างสถาบันที่มีประสิทธิผล รับผิดชอบและครอบคลุมในทุกระดับ”

- ในเรื่องการเลือกใช้คำ “ความปกติสุข” ที่ปรากฏร่วมกับคำว่า “ความยุติธรรม และสถาบันที่เข้มแข็ง” ซึ่งนักวิจัยระบุว่าเป็นสิ่งที่เป้าหมายที่ 16 เน้นให้เกิดขึ้น หรือ เป็นหัวใจสำคัญนั้น (ตั้งแต่หน้า 1-3 และจุดอื่นๆ) มีคำถามว่าทำไมจึงใช้คำว่า “ความปกติสุข” ในขณะที่องค์ประกอบที่เป็นประเด็นชี้วัดในเป้าที่ 16 คือ คำ ว่า “สงบสุข” ที่มีความหมายใกล้เคียงกับคำว่า Peace มากกว่าคำว่า “ความปกติสุข”
- ในขอบเขตการศึกษาและแนวทางการดำเนินการศึกษา ข้อ 1.3.5 “ประเมินความพร้อมในการบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน…” มีคำถามว่าจะมีการศึกษา หรือ สำรวจเรื่องของกระบวนการในการเข้าร่วมเจรจากำหนด หรือ ปรับปรุงตัวชี้วัด การจัดทำรายงานและการนำเสนอต่อสหประชาชาติ โดย ภาครัฐ เอกชนและประชาสังคมด้วยหรือไม่
- ในส่วนของกรอบแนวคิดที่นำมาศึกษา ในข้อ ข) กรอบแนวคิดว่าด้วยสิทธิมนุษยชน ที่ระบุว่าจะศึกษา จากเอกสารรัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2550 เข้าใจว่าต้องมีการปรับแก้ให้เป็นปัจจุบัน โดยศึกษาจากเอกสาร รัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2560 รวมทั้ง พรป. คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติที่จะมีการประกาศใช้อีกไม่นาน
- สำหรับกรอบนโยบายระดับชาติ อาจพิจารณาศึกษาเพิ่มเติมในมิติด้านความมั่นคง ในนโยบายความมั่นคงแห่งชาติ (พ.ศ. 2558 – พ.ศ. 2564) ซึ่งจัดทำโดยสำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ มีการจัดกลุ่มนโยบายที่เกี่ยวข้องกับเป้าหมายที่ 16 ดังนี้
    - นโยบายที่ 1 : เสริมสร้างความมั่นคงของสถาบันหลักของชาติ และการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข
    - นโยบายที่ 2 : สร้างความเป็นธรรม ความปรองดองและสมานฉันท์ในชาติ
    - นโยบายที่ 3 : ป้องกันและแก้ไขการก่อความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้
    - นโยบายที่ 9 : เสริมสร้างความมั่นคงของชาติจากภัยการทุจริตคอร์รัปชัน

บทที่ 2 นิยามและความหมายของเป้าประสงค์และตัวชี้วัด

- จากร่างรายงานสามารถที่จะเห็นแนวทางในการสร้างขอบเขตของคำนิยามในมิติขององค์กรระหว่างประเทศ ซึ่งจะมุ่งเน้นกระบวนการยุติธรรมทางอาญา แต่กระบวนการยุติธรรม และการสร้างสังคมที่สงบสุขมิได้มีเฉพาะมิติในทางด้านอาญาเท่านั้นที่มีผลต่อการสร้างสังคมที่สงบสุข และหากต้องพัฒนาพัฒนาคำนิยามที่จะสามารถนำมาใช้สำหรับประเทศไทย มิติที่อาจจะต้องพัฒนาขึ้นมาด้วยและมีนัยสำคัญพอ ๆกับมิติทางกระบวนการยุติธรรมทางอาญาด้วย คือ นิยามและความหมายเป้าประสงค์และตัวชี้วัด ที่ครอบคลุมในด้านกระบวนการยุติธรรมทางแพ่ง ซึ่งจะไปเกี่ยวข้องกับ

ความยุติธรรมทางด้านเศรษฐกิจ และกระบวนการยุติธรรมทางปกครอง ซึ่งจะไปเกี่ยวข้องกับการใช้อำนาจของรัฐในทางด้านการให้บริการสาธารณะอื่นๆ และเป็นสาเหตุของความเหลื่อมล้ำที่สำคัญ (และอาจจะเป็นจุดเริ่มต้นของปัญหาต้นทางของตัวชี้วัดอื่นๆ ในกระบวนการยุติธรรมทางอาญา)

- ดังนั้น เพื่อขยายขอบเขตของคำนิยาม ความหมาย เป้าประสงค์ และตัวชี้วัด ที่สามารถสะท้อนและปรับใช้กับสถานการณ์กับประเทศไทยได้ จึงควรที่จะเพิ่มเติมแนวคิดในการ review เพิ่มเติมจากแนวคิด 9 แนวคิด เช่น แนวคิดรัฐธรรมนูญนิยม, แนวคิดว่าด้วยหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี, แนวคิดว่าด้วยการต่อต้านความรุนแรง, แนวคิดว่าด้วยความยุติธรรมทางสิ่งแวดล้อม เป็นต้น เพื่อขยายนิยามและความหมายที่จะนำไปสู่การทำให้การประเมินตามเป้าประสงค์และตัวชี้วัดในฐานะของเครื่องมือในการปรับปรุงองค์กรและระบบการบริหารจัดการสามารถที่บรรลุผลได้ตามความต้องการมากขึ้น และสามารถที่จะเชื่อมโยงเทียบเคียงกับหลักเกณฑ์ในระดับสากลบ้างตัวชี้วัดได้ เช่น ตัวชี้วัดที่เป็นการสะท้อนถึงการมีหลักกฎหมายเพื่อคุ้มครองประชาชนจากการกระทำความผิดต่อชีวิต ดังเช่นความผิดเกี่ยวกับ “การบังคับสูญหาย” ซึ่งไม่มีปรากฏในกฎหมายอาญาของไทยแต่มีการบังคับสูญหายทั้งที่เกิดจากการกระทำของรัฐและทั้งจากเอกชน หรือในกรณีการผลักภาระหรือการสร้างความไม่เป็นธรรมในรูปแบบต่างๆ ทั้งต่อสภาพแวดล้อมและต่อผู้ใช้แรงงานของภาคธุรกิจภายใต้กระบวนการยุติธรรมทางแพ่ง เป็นต้น
- การทบทวนวรรณกรรมในระดับสากลและสำรวจข้อมูลในประเทศไทย เพื่อเสนอว่าจะเลือกใช้ นิยามของประเทศไทยเอง หรือของนิยามสากลนั้นทำได้ดี
- การใช้คำว่า “นิติรัฐ” และ “นิติธรรม” ในฐานะความหมายของ Rule of Law ในงานวิจัยมีการ ใช้ทั้งแบบที่เขียนคู่กัน หรือ บางครั้งเขียนคำใดคำหนึ่ง จึงขอเสนอว่าหากจะใช้คำใดคำหนึ่งแทน ให้มีการเขียนกำกับว่าใช้คำใดในบริบทที่ต่างกันอย่างไร
- สำหรับเป้าประสงค์ที่ 16.7 ตัวชี้วัดที่ 16.7.1 สัดส่วนตำแหน่งในสถาบันของรัฐ และ 16.7.2 สัดส่วนของประชากรที่มีการตัดสินใจโดยคำนึงถึงเพศ อายุ ความบกพร่องและกลุ่มประชากร อาจสามารถวัดได้จากข้อมูลที่มีอยู่บ้างในแง่กลไกที่มีอยู่ในสถาบันทางการเมือง หรือ ควรเสนอให้มีการจัดเก็บข้อมูลที่เป็นระบบ เพื่อมาพิจารณาว่าควรใช้เป็นตัวชี้หวัดหลัก และตัวชี้วัดเสริมตาม ความเหมาะสมต่อไป ข้อมูลที่น่าจะเป็นประโยชน์ มีดังนี้
    - (1) สัดส่วนของตัวแทนของกลุ่มประชากรในสถาบันทางการเมืองและในกระบวนการนิติบัญญัติ จากแหล่งข้อมูลภายในประเทศ เช่น สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง (กกต.) และสำนักงาน เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ซึ่งเป็นแหล่งข้อมูลของรายงานเชิงสถิติขององค์กรระหว่างประเทศ เช่น ข้อมูล Women in National Parliaments ของสหภาพรัฐสภา Inter-Parliamentary Union (IPU) http://www.ipu.org/wmn-e/classif.htm ที่ทางสหประชาชาตินำไปใช้เป็น ข้อมูลอ้างอิงในการวัดจำนวนร้อยละของสมาชิกรัฐสภาที่เป็น

ผู้หญิง (Share of seats in parliament - % held by women) ใน UN Human Development Index

- (2) กรรมาธิการวิสามัญเพื่อพิจารณาร่างพระราชบัญญัติที่ประธานสภาผู้แทนราษฎรวินิจฉัยว่ามี สาระสำคัญเกี่ยวกับเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ หรือคนพิการ หรือทุพพลภาพ ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา 128 ที่ระบุว่าการตั้งกรรมาธิการวิสามัญเพื่อพิจารณาร่างพระราชบัญญัติที่ประธานสภา ผู้แทนราษฎรวินิจฉัยว่ามีสาระสำคัญเกี่ยวกับเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ หรือคนพิการ หรือ ทุพพลภาพ ต้องกำหนดให้บุคคลประเภทดังกล่าวหรือผู้แทนองค์กรเอกชนที่ทำงานเกี่ยวกับ บุคคลประเภทนั้นโดยตรง ร่วมเป็นกรรมาธิการวิสามัญด้วยไม่น้อยกว่าหนึ่งในสามของจำนวน กรรมาธิการวิสามัญทั้งหมด
- (3) สัดส่วนของกลุ่มประชากรในกลไกที่มีอำนาจในการตัดสินใจเชิงนโยบาย เช่น ในคณะกรรมการระดับชาติต่างๆ ที่จัดตั้งขึ้นโดยพระราชบัญญัติ หรือ กฎหมายที่เกี่ยวข้อง

- สำหรับตัวชี้วัดที่ 16.10.1 อาจพิจารณาเพิ่มหน่วยงานสนับสนุนข้อมูลจากภาคประชาสังคม คือ แอมเนสตี้ Amnesty International ซึ่งมีการจัดทำข้อมูลและรายงานสถานการณ์สิทธิมนุษยชน ประจำปี https://www.amnesty.or.th/resources/annual-report/970
- เรื่องการแจ้งเกิดครอบคลุมลูกของแรงงานที่มาทำงานในประเทศไทยหรือชาวต่างด้าวหรือไม่
- หลักสิทธิมนุษยชน สอดคล้องกับ Paris Principle หรือไม่ และอยากเสนอให้ดูที่มาของกรรมการสิทธิฯ รวมถึง พรบ.ฯ ฉบับใหม่ ว่าส่งผลต่อความเป็นอิสระขององค์กรหรือไม่
- เรื่องการละเมิดทางเพศของเด็กและเยาวชนที่มีอายุต่ำกว่านั้น น่าจะได้มีการเสนอในรายงานได้
- สัดส่วนอาวุธปืน ที่กล่าวถึงสัดส่วนในการเฝ้าระวัง เทียบกับอะไร?
- อยากให้รวมข้อมูลเรื่องการบังคับใช้กฎหมายพิเศษด้วย
- 16.10.2 Keyword ข้อมูลสาธารณะ มักกล่าวถึง Open Goverment ซึ่งขึ้นอยู่กับ พรบ.ข้อมูลข่าวสาร และเกี่ยวข้องกับ Open Data
- 16.6.1 และ 16.1.2 ข้อมูลที่มีอยู่อาจไม่พอ เพราะการโกงกินอยู่ข้างใน
- เสนอให้แยกแยะการประเมินความพึงพอใจ ว่ามัน Base on อะไร
- การแจ้งเกิดเสนอ กลไกของหมอตำแย เช่น ข้อมูลการทำคลอดชาวกะเหรี่ยง ที่สามารถใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานได้
- เสนอเรื่องการจดทะเบียนของพ่อแม่ชาวต่างด้าว
- การแก้ปัญหาด้วยการไกล่เกลี่ย ทำให้ผู้หญิงไม่สามารถเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมได้
- เสนอให้ระบุกลไกเรื่องการเลือกปฏิบัติด้วย

บทที่ 3 สถานะปัจจุบันของเป้าหมายที่ 16 ในบริบทของประเทศไทย

สถานการณ์ปัจจุบันในที่นี้น่าจะมีสองมิติ คือ สถานการณ์ที่เกี่ยวกับระบบต่างๆ ของการประเมินและการวัด กับอีกประการหนึ่งที่สำคัญคือ สถานการณ์ของสภาพสังคม เศรษฐกิจ วัฒนธรรม สิ่งแวดล้อม ที่จะสะท้อนให้เห็นถึงระดับของความรุนแรง และผู้ที่ได้รับผลกระทบในพื้นที่ต่างๆ

และดังที่ชี้ให้เห็นมาแล้วในความเห็นต่อบทนำและบทที่ 2 ถึงข้อจำกัดของการดูระบบตัวชี้วัดที่มีอยู่เฉพาะในภาครัฐและตีกรอบแคบเฉพาะในกระบวนการยุติธรรมทางอาญา(ซึ่งก็เป็นการถูกต้อง) แต่ยังไม่เห็นสภาพรากฐานของปัญหาที่เป็นสถานการณ์จริง(มากกว่าตัวข้อมูลสถานการณ์ที่ได้จากระบบการจัดเก็บที่มีอยู่ในตัวเลขข้อมูลของภาครัฐ)

จากประสบการณ์ที่ทำงานอยู่ในภาครัฐทำให้เห็นถึงความไม่จริงของระบบฐานข้อมูล กล่าวคือ ข้อมูลเชิงสถิติ ตัวเลขผลการดำเนินการ ผลการดำเนินการต่างๆ รวมถึงจำนวนงบประมาณ เป้าประสงค์ และตัวชี้วัดต่างๆ เป็นข้อมูลเพื่อวัตถุประสงค์ในการของบประมาณ ซึ่งมักจะไม่สะท้อนถึงสถานการณ์จริง หรือไม่สามารถที่จะใช้เป็นตัวชี้วัดเพื่อสะท้อนช่องว่าง ความรุนแรง หรือ รากของปัญหา

นอกจากนั้นแล้ว จากรายงานในบทที่ 3 มีหน่วยงานและผู้แทนหน่วยงาน ซึ่งหากพิจารณาจากเอกสาร ข้อมูล ภายในระบบของหน่วยงาน (เช่น กรมคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของกระทรวงยุติธรรม) แล้ว จะเห็นข้อมูลที่ครบถ้วนตามหลักเกณฑ์มาตรฐานสากล มีแผนในระดับชาติ มีเป้าประสงค์ มีกิจกรรม มีตัวชี้วัดของหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง อาทิ แผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ซึ่งในปัจจุบันเป็นแผนฉบับที่ 3 ซึ่งเป็นการจัดทำตามมติคณะรัฐมนตรี ซึ่งสามารถที่จะใช้เป็นจุดอ้างอิง เทียบเคียงที่สำคัญได้ในระดับที่ดีพอสมควร แต่แผนฯดังกล่าวที่ไม่ประสบความสำเร็จตามแผน ทั้งๆ ที่ดำเนินการมาเป็นแผนที่ 3 แล้ว มีสาเหตุมาจากหลายๆ ปัจจัย ซึ่ง หากพิจารณาในเชิงของระบบการประเมินตามตัวชี้วัด อาจจะมีสาเหตุมาจาก 1. ความชัดเจนและความมุ่งมั่นของนโยบาย 2. ภารกิจของหน่วยงานที่อาจจะไม่ได้มีภารกิจโดยตรง แต่เป็นหน่วยงานที่จะต้องดำเนินการต่างๆ เพื่อส่งต่อผลผลิตให้หน่วยงานที่มีหน้าที่โดยตรง ซึ่งเมื่อไม่ได้ส่งต่อผลผลิตให้กับหน่วยงานที่มีหน้าที่โดยตรงแล้ว ก็จะทำให้ไม่เกิดผลตามตัวชี้วัด 3.ระบบวิธีการบริหารของหน่วยงานต่างๆ รวมถึงอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายที่กระจัดกระจาย ไม่เป็นไปในทิศทางเดียวกัน ไม่สอดคล้องต้องกัน รวมตลอดถึงการให้ความสำคัญของผู้บริหารในระดับหน่วยงาน

และในส่วนของข้อสรุปจากการสัมภาษณ์ น่าจะมีการนำเสนอข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ในรูปแบบ ของข้อสรุปในตอนท้ายให้เห็นสถานะของเป้าหมายให้ชัดเจน ซึ่งจะเชื่อมต่อกับบทที่ 4 ในเรื่อง ของการดำเนินการโดยภาคส่วนต่างๆ โดยแยกแยะตามประเด็นคำถามในการสัมภาษณ์ คือ ความเข้าใจในบริบทของเป้าหมายที่ 16 สภาพปัญหาในการจัดเก็บข้อมูล และข้อเสนอแนะแนว ทางแก้ไขปัญหาต่อไป

บทที่ 4 การดำเนินงานของภาคส่วนต่าง ๆ ในปัจจุบันที่เกี่ยวกับเป้าหมายที่ 16 ในบริบทประเทศไทย

การดำเนินการของภาคส่วนต่างๆ ส่วนใหญ่ที่มีการดำเนินการแล้วในขณะนี้คือหน่วยงานภาครัฐ ทั้งนี้เนื่องจากถูกกำหนดให้ต้องทำทั้งนี้เนื่องจากเป็นนโยบายของรัฐบาล แต่เป็นการดำเนินการที่จำยอม และเป็นการดำเนินการที่เน้นเชิงปริมาณ (ทั้งนี้เนื่องจากไปผูกโยงกับการได้รับการจัดสรรงบประมาณ) ซึ่งเป็นการถูกต้องเฉพาะบ้างกิจกรรมหรือบางเป้าหมาย แต่สำหรับในตัวชี้วัดที่ 16 การวัดการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม(แบบพื้นๆ) หมายถึงการเริ่มต้นที่มีความขัดแย้งหรือข้อพิพาทแล้วคู่กรณีสามารถที่จะเข้าถึงความยุติธรรมได้ในระดับใด มีระบบที่สามารถรองรับได้มากน้อยเพียงใด ซึ่งจะขัดแย้งกับเป้าหมายในตอนท้ายของเป้าหมายที่ 16 ด้วยที่ต้องการสร้างสังคมที่สงบ ซึ่งเป็นผลมาจากการลดหรือป้องกันความขัดแย้ง ซึ่งจะสามารถบรรลุเป้าหมายดังกล่าวได้จะต้องเปลี่ยนวิธีการวัด และที่สำคัญคือ การดำเนินการต่างๆเพื่อบรรลุเป้าหมายที่ 16 ไม่ได้อยู่ที่การดำเนินการของภาครัฐแต่เพียงฝ่ายเดียว ภาคประชาสังคมมีส่วนอย่างยิ่ง ดังจะเห็นได้จาก ประเด็นด้านการคอรัปชั่นที่มีภาคเอกชนเริ่มที่จะเข้ามีส่วนร่วมมากยิ่งขึ้น

ดังนั้น การเลือกตัววัด ดังที่ปรากฏในหน้า 4-13 ตัววัดที่ 16.3.1 ความรุนแรง 16.3.2 ผู้ต้องขัง ดัชนีการส่งเสริม นิติรัฐ ในหน้า 4-34 และดัชนีเสรีภาพในทางด้านเศรษฐกิจ 4-36 ตามตัวอย่างจากกรณีศึกษา หากจะนำมาปรับใช้ในสังคมไทยควรที่จะเลือกจากสถานการณ์ที่เกิดขึ้นจริงเป็นเส้น baseline ซึ่งจะสะท้อนให้เห็นปัญหาของระบบการวัดผลในเชิงคุณภาพว่าจะต้องปรับเปลี่ยนอย่างไร

กล่าวโดยสรุป สำหรับการดำเนินการของภาคส่วนต่างๆเกี่ยวกับเป้าหมายที่ 16 ในปัจจุบัน ในแง่ของการประเมินตัวชี้วัดจะพบว่า 1. ตัวชี้วัดต่างๆ ที่กระจายอยู่ในหน่วยงานต่างๆ อยู่ในลักษณะเบี้ยหัวแตก เน้นปริมาณ ดูตรงที่ได้ทำ ได้บันทึก มีหลักฐานหรือไม่ แต่กลับไม่ได้ดูที่ outcome , impact ที่เกิดขึ้นจากการดำเนินการว่าเป็นอย่างไร 2. เป้าประสงค์ ตัววัด ยังครอบคุลมไม่ถึงอีกหลายๆ มิติที่สำคัญต่อกระบวนการยุติธรรมและการสร้างสังคมที่สงบสุข 3. ไม่มีการบูรณาการอย่างแท้จริง แม้กระทั้งในระดับการวัด จุดที่วัดก็ยังวัดที่ปลายเหตุ วัดแต่ในเรื่องปลีย่อย กระพี้ ไม่ไปวัดที่การแก้ปัญหาตรงต้นตอสาเหตุรากฐาน ดังนั้น จึงทำให้การวัดจึงวัดแต่เรื่องเล็กๆที่จัดการได้และถือเป็นความสำเร็จ ซึ่งถูกต้องในระดับเริ่มต้น แต่เป็นปัญหาอย่างมากในระยะยาว

และตามขอบเขตการศึกษาข้อ 4 อนึ่งการสำรวจสถานะ ควรมีมากกว่าแค่การรายงานตัวชี้วัด ควรมีข้อมูลอื่น ๆ ประกอบจากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องด้วย เพื่อให้เข้าใจสภาพปัญหาในเชิง คุณภาพได้มากยิ่งขึ้น นอกจากนี้ยังควรทบทวนการดำเนินงานของภาคส่วนต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับแต่ละเป้าประสงค์เอาไว้ด้วย)

1) ในส่วนการสำรวจการดำเนินงานของภาคส่วนต่างๆ และกรอบนโยบายสาธารณะทำได้ละเอียดมี คุณภาพและครอบคลุมประเด็นที่เกี่ยวข้อง

2) สำหรับข้อ 4.3 การทำดัชนีในภาคส่วนอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับเป้าหมายที่ 16 ขอเสนอเพิ่มเติม ว่าน่าจะสำรวจสถานะของดัชนีเหล่านี้ด้วย

(1) ดัชนีสันติภาพโลก (Global Peace Index) และ ดัชนีสันติภาพเชิงบวก (Positive Peace Index) ของ Institute for Economics & Peace (IEP)

- ในแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12 ได้กำหนดตัวชี้วัดในยุทธศาสตร์ที่ 5 : การเสริมสร้าง ความมั่นคงแห่งชาติเพื่อการพัฒนาประเทศสู่ความมั่งคั่งและยั่งยืน ในเป้าหมายที่ 2.2 ว่าด้วยสังคมมีความสมานฉันท์ฯ เป็นค่าดัชนีความไม่มีเสถียรภาพทางการเมือง ของดัชนีสันติภาพโลก

- ดัชนีสันติภาพเชิงบวกได้รับการพัฒนามาจากแนวคิด “สันติภาพเชิงบวก” (Positive Peace) ซึ่งหมายถึงการสร้างสภาพแวดล้อมให้เกิดความเคารพและไว้เนื้อ เชื่อใจกันระหว่างภาคส่วนต่างๆ ในสังคม มีความสมดุลย์ในเชิงโครงสร้างอำนาจ และมาตรการลดเงื่อนไขที่เป็นสาเหตุให้เกิดความขัดแย้ง เพื่อป้องกันมิให้ความ ขัดแย้งถูกยกระดับไปสู่การใช้ความรุนแรง ที่มากกว่าสันติภาพเชิงลบ การลด หรือ ยุติความรุนแรง (Negative Peace) เฉพาะหน้าเพียงเท่านั้น ซึ่งจะเสริมสร้างให้เกิด ความยั่งยืนของการใช้สันติวิธี

- ในดัชนีสันติภาพเชิงบวกมีประเด็นชี้วัดที่ใช้ประเมินสภาวะทางสังคมที่เอื้อกับการมี สันติภาพที่ยั่งยืน ดังนี้

- รัฐบาลที่บริหารประเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพ (Well-functioning government)
- สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการพัฒนาเศรษฐกิจ (Sound business environment)
- มีการทุจริตคอรัปชั่นในระดับต่ำ (Low levels of corruption)
- มีทุนทางทรัพยากรมนุษย์สูง (High levels of human capital)
- มีการไหลเวียนของข้อมูลที่เสรี โปร่งใส (Free flow of information)
- ความสัมพันธ์ที่ดีกับเพื่อนบ้าน (Good relations with neighbours)
- การจัดสรรทรัพยากรที่เป็นธรรม (Equitable distribution of resources)
- การยอมรับในสิทธิของผู้อื่น (Acceptance of the rights of others)

(2) การสำรวจความคิดเห็นด้านสันติภาพในสังคมไทย เป็นโครงการที่ทางสถาบัน พระปกเกล้ากำลังพัฒนาและทดลองทำแบบสอบถามเพื่อนำไปใช้เป็นเครื่องมือในการ สำรวจความคิดเห็นของประชาชนในด้านสันติภาพในสังคมไทย

(3) ข้อเสนอการปฏิรูปประสิทธิภาพกระบวนการยุติธรรมทางอาญา โดยใช้การประเมินเป็น ตัวชี้วัด โดย คณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านกฎหมายและกระบวนการ ยุติธรรม สภาขับคลื่อนการปฏิรูปแห่งชาติ (http://www.parliament.go.th/ewtcommittee/ewt/drive_law/download/article/article_20160822111221.pdf)

(4) โครงการการปฏิรูปตัวชี้วัดประสิทธิภาพกระบวนการยุติธรรมทางอาญา ภายใต้การ ดำเนินงานของกระทรวงยุติธรรม (http://www.moj.go.th/view/9571)

บทที่ 5 ความพร้อมของประเทศไทยในการบรรลุเป้าหมายที่ 16

จากรายงาน ในหัวข้อที่ 62.17 มีข้อเสนอเพื่อประกอบการพิจารณาความไม่พร้อม ดังต่อไปนี้

1. ปัญหาความไม่พร้อมของระบบวัด (ทั้งนี้เนื่องจาก การออกแบบระบบวัดของหน่วยงานต่างๆ ของไทย มีวัตถุประสงค์ในการออกแบบไว้เพื่อการทำงานและการประเมินที่รักษาสถานภาพของคนทำงานและหน่วยงาน มากกว่าวัดเพื่อการปรับปรุงระบบการบริหารจัดการ)
2. นอกจากความไม่พร้อมในข้อ 1 แล้ว ยังมีปัญหาเรื่องความพร้อมและตัววัดร่วมของหน่วยงานหลักและหน่วยงานรอง ในแต่ละเรื่อง ทั้งนี้เนื่องจากการไม่บูรณาการการทำงานกันอย่างแท้จริง จึงทำให้ไม่มีตัวที่เป็นเอกภาพในประเด็นหรือเรื่องเดียวกัน ซึ่งส่งผลต่อไปยังเรื่องความน่าเชื่อถือของข้อมูลและหลักเกณฑ์ที่กำหนดขึ้น
3. นอกจากความพร้อมของข้อมูลแล้ว ยังมีปัญหาความเที่ยงและความทันสมัยของข้อมูลที่มีอยู่อีกประเด็นหนึ่งที่สามารถสะท้อนถึงความไม่พร้อมได้ด้วย
4. ตามขอบเขตการศึกษาข้อ 5 โดยซึ่งอาจเน้นไปที่ความพร้อมของภาครัฐเป็นหลัก หากมีข้อมูลของภาคส่วนอื่นๆ ด้วยก็จะเป็นประโยชน์มาก นักวิจัย ควรประสานงานขอข้อมูลจากหน่วยงานหลักและหน่วยงานรองที่เกี่ยวข้องกับเป้าประสงค์และตัวชี้วัดนั้นๆ ประกอบกับการทบทวนเอกสาร/วรรณกรรมที่เกี่ยวของ)
5. ขอเสนอให้มีการวิเคราะห์การดำเนินงานของกลไกในระดับนโยบาย ในเชิงของประสิทธิภาพของกลไก และกระบวนการทำงานในการประสานงานในระดับสากลและภายในประเทศ (http://www.nesdb.go.th/article_attach/article_file_20170331115900.pdf) คณะกรรมการเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน (กพย.) ในปัจจุบัน ประกอบด้วย (1) คณะอนุกรรมการ ขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (2) คณะอนุกรรมการส่งเสริมความเข้าใจและประเมินผลการพัฒนาที่ยั่งยืนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และ (3) คณะอนุกรรมการพัฒนาระบบข้อมูล สารสนเทศเพื่อสนับสนุนการพัฒนาที่ยั่งยืน

บทที่ 6 การจัดลำดับความสำคัญ

- สืบเนื่องจากการทำแผนของส่วนราชการ (แม้จะอ้างว่าเกิดจากกระบวนการที่มีส่วนร่วม)แต่ขาดการบูรณาการเชิงระบบ ดังนั้น จึงไม่มีการจัดลำดับความสำคัญว่าเป้าประสงค์ไหน สำคัญในระดับที่เป็น Urgency และไม่มีการเน้นเป้าประสงค์ที่ก่อให้เกิด Impact ผลที่เกิดขึ้นก็คือ การดำเนินการของทุกหน่วยสำคัญเท่ากันหมด จึงส่งผลให้มีตัววัดที่มีความสำคัญทุกตัว ดังนั้น การจัดลำดับความสำคัญตาม หน้า 6.2 ที่มองเฉพาะมิติทางอาญา ทำให้ไม่เห็นความสำคัญเร่งด่วนของมิติอื่นๆ หรือ ในหน้า 6-6 และ 6-7 เป้าประสงค์ไม่มีช่องที่สะท้อนให้เห็นถึงการแก้ไขแล้วส่งผลกระทบ (impact) เพื่อแก้ไขตรงจุดที่สามารถก่อให้เกิดปฏิกิริยาลูกโซ่ในการแก้ปัญหาอื่นๆ ซึ่งเป็นการวางจุดเน้นที่ผิดที่ผิดทางหรือไม่

- เห็นด้วยกับการจัดลำดับความสำคัญของเป้าประสงค์ในเป้าหมายที่ 16 เป็น 3 ลำดับ/มิติ (1) ด้านการให้ผลลัพธ์ที่รวดเร็ว สามารถดำเนินการได้ในทันที (2) ด้านความสำคัญและการเป็นพื้นฐานในการต่อยิดในการพัฒนา หรือ บรรลุเป้าประสงค์อื่นๆ (3) ด้านที่มีความพร้อมอยู่แล้ว

- ขอเสนอเพิ่มเติมจุดเน้นในลำดับ/มิติที่ 1) และ 2) ว่าควรมีการอธิบายถึงสภาพปัญหา บริบททั้งในประเทศและในระดับสากล ทำไมจึงมีความเร่งด่วนและหากไม่มีการดำเนินการ มีแนวโน้มว่าจะส่งผลกระทบอย่างไร

- ขอเสนอเพิ่มเติมว่าควรมีการระบุว่าตัวชี้วัดใด ซึ่งมีความสำคัญในลำดับต้นๆ ที่ยังไม่มีการเก็บข้อมูล อย่างเป็นระบบ และในกรณีที่มีข้อมูล แต่ไม่มีการกำหนดตัวชี้วัด ก็ควรมีการเร่งดำเนินการ

- น่าจะมีการกำหนดกรอบเวลาของการทำงานตามลำดับความสำคัญทั้ง 3 จากปัจจุบัน จนถึง พ.ศ. 2573

- การสำรวจความเห็นผ่านแบบสอบถาม ที่มีผู้ตอบ 18 ราย อาจยังไม่ครอบคลุมกลุ่มที่หลากหลายพอ ในการสะท้อนความเห็นในการจัดลำดับความสำคัญของเป้าประสงค์

บทที่ 7 การสำรวจเบื้องต้นเกี่ยวกับมาตรการทางเลือกด้านเศรษฐกิจ สังคม และกฎหมาย เพื่อบรรลุเป้าหมายที่ 16

จากร่างรายงาน ซึ่งมีปรากฏกรณีศึกษาทำให้เห็นว่า หากต้องการที่จะสร้างทางเลือกที่เหมาะสมกับกรณีประเทศไทยในเป้าหมายรวมและเป้าหมายเฉพาะเป้าหมายที่ 16 ควรที่จะต้องมีการ re-frame และ shift paradigm ดังต่อไปนี้

1. ควรเริ่มต้นจากกรณีศึกษาและหรือ พื้นที่ เพื่อให้สามารถวิเคราะห์ถึงสาเหตุได้

2. การออกแบบระบบวัดที่มาจากเฉพาะทางราชการไม่เพียงพออย่างยิ่ง ส่วนที่ขาดหายไปความที่จะเพิ่มเติมจากกระบวนการทางสังคมที่เป็น bottom up process
3. การจัดทำตัววัดให้เป็นภาษาที่สามารถสื่อสารของสังคมมากกว่าภาษาวิชาการ/ภาษาราชการ
4. สำหรับในกรณีการปรับใช้ให้สอดคล้องกับประเทศไทย โจทย์ควรจะเป็นว่า **" กระบวนการยุติธรรมเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน " ควรเป็นอย่างไร และที่สำคัญคือต้องมีแผน เป้าประสงค์ กิจกรรม ตัวชี้วัดที่นำไปสู่การทำให้ คนในกระบวนการยุติธรรมและสังคมไทยจะเปลี่ยนแปลง mind set เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนในทุก ๆ มิติได้อย่างไร**
5. ขอเสนอเพิ่มเติมมาตรการที่สามารถนำมาพิจารณาร่วมด้วยเพื่อวางกรอบการดำเนินงานเพื่อให้บรรลุ เป้าประสงค์ในด้านการลดความรุนแรง รวมทั้งการเสียชีวิตที่เกี่ยวข้องกับความขัดแย้งที่เกิดจาก เงื่อนไข หรือ เหตุจูงใจทางการเมือง คือ กลไกแก้ไขปัญหาความขัดแย้งทางการเมืองโดยสันติวิธี ที่มี การกำหนดไว้รัฐธรรมนูญ พ.ศ.2560 หมวด 16 การปฏิรูปประเทศ มาตรา 258 (5) ให้มี "กลไกแก้ไข ปัญหาความขัดแย้งทางการเมืองโดยสันติวิธีภายใต้การปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมี พระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข" ซึ่งควรมีการจัดทำรายละเอียดในทางปฏิบัติ ถอดบทเรียนจากการ ทำงานของกลไกที่เคยมีการจัดตั้งมาเพื่อคลี่คลายความขัดแย้งในอดีต เพื่อวางแนวทางในการจัดตั้ง กลไกใหม่นี้ให้ได้รับการยอมรับจากสาธารณะ กำหนดองค์ประกอบที่ครอบคลุมภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง วางกรอบการทำงานที่จะทำให้กลไกนี้สามารถเป็นเครื่องมือในการส่งเสริมให้เกิดค่านิยมของการใช้ สันติวิธีและแนวทางปฏิบัติในการป้องกันการใช้ความรุนแรงในการจัดการความขัดแย้งได้จริง
6. สำหรับเป้าประสงค์ที่ 6 อาจพิจารณามาตรการใหม่ๆ ที่สามารถเป็นจุดคานงัดที่จะทำให้บรรลุเป้าประสงค์นี้ได้ รวมทั้งกำหนดตัวชี้วัดสำหรับการประเมินประสิทธิภาพของมาตรการเหล่านี้ เช่น จำนวนโครงการก่อสร้างที่เข้าโครงการความโปร่งใสในการก่อสร้างภาครัฐ (COST) สัดส่วนต่อจำนวน โครงการที่ไม่ได้เข้าโครงการต่อปี ซึ่งสามารถรวบรวมข้อมูลได้จากกระทรวงการคลัง และจำนวนข้อตกลงคุณธรรม (Integrity Pact) ที่มีการลงนามร่วมกัน 3 ฝ่าย ระหว่างหน่วยงาน ภาครัฐเจ้าของโครงการจัดซื้อจัดจ้าง ผู้ประกอบการซึ่งเป็นผู้เข้าร่วมการเสนอราคา และผู้สังเกตการณ์ ซึ่งสามารถรวบรวมข้อมูลได้จากกรมบัญชีกลาง กระทรวงการคลัง

บทที่ 8 สรุป

ก่อนอื่นควรที่จะต้องสรุปเป้าหมายที่ 16 ให้ได้ก่อนว่า เป้าหมายที่ 16 ที่สอดคล้องกับบริบทไทยคืออะไร เพื่อสร้างกรอบคิดในการสร้างคำนิยามและให้ความหมาย ทั้งนี้เนื่องจากเมื่อเป้าหมายที่ 16 เกี่ยวข้อง

กับความยุติธรรมและการสร้างสังคมที่สงบสุข **แต่เนื่องจากระบบกระบวนการยุติธรรมมี mind set เพื่อแก้ไขความขัดแย้ง แต่ยังไม่มีกลไกเพื่อไปแก้ที่สาเหตุของปัญหาทั้งปวง และที่สำคัญคือ เมื่อแก้ไขความขัดแย้งแล้วก็ไม่มีกระบวนการในการฟื้นฟูบาดแผลความเสียหายที่เกิดจากความขัดแย้งและที่สำคัญคือระบบกระบวนการยุติธรรมยังขาดความคิดในภาระกิจเกี่ยวกับการจัดการความรู้ที่ดีพอในเชิงบทเรียนที่จะไม่ทำให้สังคมต้องเดินซ้ำรอยความขัดแย้งขึ้นซ้ำแล้วซ้ำอีก ซึ่งน่าจะเป็นแกนความคิดหลักของระบบการประเมินทั้งหลาย**

และในบทสรุปน่าจะมีการกล่าวถึงกลไกที่รับผิดชอบเรื่องการดำเนินงานตามเป้าประสงค์ในระดับของ การตัดสินใจในประเทศ เช่น คณะกรรมการเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน (กพย.) และกระบวนการที่ประเทศไทย จะต้องเข้าร่วมในระดับสากล เพื่อดำเนินการให้บรรลุเป้าหมายที่ 16 ด้วย

ภาคผนวก ก-4

เวทีสาธารณะ “เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนของประเทศไทย: สถานะและก้าวต่อไป”

- หลักการและเหตุผล กำหนดการ
- ข้อเสนอแนะ
- การเดินทางสู่ความยั่งยืน

เวทีสาธารณะ
“เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนของประเทศไทย: สถานะและก้าวต่อไป”
วันจันทร์ที่ 25 กันยายน 2560 เวลา 08.30 น. – 16.30 น.
ณ ห้อง เดอะแกลลอรี่ ชั้น 4 โรงแรมโนโวเทล กรุงเทพฯ สยามสแควร์

---

1. หลักการและเหตุผล

เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) เป็นเป้าหมายการพัฒนาของสหประชาชาติที่อยู่ภายใต้วาระการพัฒนาปี ค.ศ. 2030 มีประเทศสมาชิก 194 ประเทศร่วมลงนามเพื่อรับรองและให้คำมั่นว่าจะร่วมกันบรรลุ SDGs ภายในปี ค.ศ. 2030 ซึ่งประเทศไทยก็เป็นหนึ่งในประเทศสมาชิกที่ให้คำมั่นด้วย ในการนี้รัฐบาลไทยจึงดำเนินการผลักดัน SDGs ผ่านกลไก คณะกรรมการเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน (กพย.) ซึ่งมีนายกรัฐมนตรี เป็นประธาน ซึ่งภายใต้ กพย. มีอนุกรรมการย่อย 3 คณะที่ร่วมกันผลักดัน SDGs ประกอบด้วย 1) คณะอนุกรรมการขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน 2) คณะอนุกรรมการส่งเสริมความเข้าใจและประเมินผลการพัฒนาที่ยั่งยืนตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง และ 3) คณะอนุกรรมการพัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการพัฒนาที่ยั่งยืน

สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) ได้รับแต่งตั้งให้เป็นคณะอนุกรรมการทั้ง 3 คณะดังกล่าว โดยมีบทบาทในการสนับสนุนด้านวิชาการให้กับการขับเคลื่อน SDGs ในประเทศไทย ในการนี้ สกว. จึงได้สนับสนุนให้มีโครงการประสานงานการวิจัยเพื่อสนับสนุนการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) หรือ SDG Move ขึ้น ตั้งแต่เดือนสิงหาคม พ.ศ. 2559 เพื่อทำหน้าที่ประสานงานให้เกิดการวิจัยและติดตามกระบวนการเชิงนโยบายและการขับเคลื่อน SDGs ในภาคส่วนต่าง ๆ โดยในปีแรก (พ.ศ. 2559 – 2560) โครงการฯ ได้เข้าร่วมการจัดลำดับความสำคัญของการพัฒนาที่ยั่งยืน 30 เป้าประสงค์ (Targets) ของประเทศไทยร่วมกับสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) และดำเนินการสนับสนุนให้มีการศึกษาสถานะของเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนในบริบทประเทศไทยอย่างเป็นระบบภายใต้ “โครงการสำรวจสถานะของเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนในบริบทประเทศไทยและทางเลือกมาตรการทางเศรษฐศาสตร์ สังคม และกฎหมาย” โดยมีการประกาศโจทย์วิจัยในช่วงเดือนพฤศจิกายน พ.ศ. 2559 และดำเนินการคัดเลือกข้อเสนอโครงการวิจัยในเดือนธันวาคม พ.ศ. 2559 ซึ่งจากการคัดเลือกทางโครงการ SDG Move ได้คณะนักวิจัยมาทั้งหมด 12 คณะ จากมหาวิทยาลัยและสถาบันวิจัยต่าง ๆ ทั่วประเทศ ทำการศึกษาสถานะของเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนในประเทศไทย 12 เป้าหมาย ได้แก่ เป้าหมายที่ 1 (การลดความยากจน) เป้าหมายที่ 2 (การลดความหิวโหยและเกษตรกรรมยั่งยืน) เป้าหมายที่ 4 (การศึกษาที่มีคุณภาพ) เป้าหมายที่ 5 (ความเท่าเทียมกันทางเพศสภาพ) เป้าหมายที่ 7 (พลังงานสะอาดที่จ่ายได้) เป้าหมายที่ 8 (งานที่ดีและการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ) เป้าหมายที่ 9 (โครงสร้างพื้นฐาน อุตสาหกรรมและนวัตกรรม) เป้าหมายที่ 12 (การผลิตและบริโภคที่ยั่งยืน) เป้าหมายที่ 13 (การรับมือกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ) เป้าหมายที่ 14 (การอนุรักษ์ระบบนิเวศและทรัพยากรทางทะเล ชายฝั่ง และมหาสมุทร) เป้าหมายที่ 15 (การอนุรักษ์ระบบนิเวศบนบก) และเป้าหมายที่ 16 (สันติภาพ สถาบันที่เข้มแข็ง และการเข้าถึงความยุติธรรม)

บัดนี้ทั้ง 12 โครงการวิจัยได้ดำเนินการจนเสร็จสมบูรณ์ และโครงการประสานงานฯ ได้ทำการสังเคราะห์งานวิจัยทั้ง 12 งานเสร็จสิ้นแล้ว ในการนี้ สกว. และโครงการประสานงานการวิจัยเพื่อสนับสนุนการพัฒนาที่ยั่งยืน คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ จึงจะจัดงานเวทีสาธารณะ “เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนของประเทศไทย: สถานะและก้าวต่อไป” เพื่อบูรณาการงานวิจัย SDGs เผยแพร่ผลการสังเคราะห์งานวิจัยทั้ง 12 โครงการจากโครงการสำรวจสถานะของเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนในบริบทประเทศไทย และทางเลือกมาตรการทางเศรษฐศาสตร์ สังคม และกฎหมาย และเพื่อเป็นเวทีให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกกลุ่มที่เกี่ยวข้องมีโอกาสร่วมเสวนาและให้ความคิดเห็นต่อทิศทางของการทำงานวิจัยเพื่อสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนในประเทศไทยต่อไป

2. วัตถุประสงค์

2.1 เพื่อเผยแพร่ผลการสังเคราะห์งานวิจัยทั้ง 12 โครงการจากโครงการสำรวจสถานะของเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนในบริบทประเทศไทย และทางเลือกมาตรการทางเศรษฐศาสตร์ สังคมและกฎหมาย

2.2 เพื่อระดมความคิดเห็นจากภาคส่วนต่าง ๆ เพื่อกำหนดทิศทางงานวิจัยเพื่อสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนในประเทศไทย

3. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

3.1 นักวิจัย “โครงการสำรวจสถานะของเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนในบริบทประเทศไทย และทางเลือกมาตรการทางเศรษฐศาสตร์ สังคม และกฎหมาย” ทั้ง 12 เป้าหมาย ได้เผยแพร่ข้อมูลจากการสังเคราะห์ผลงานวิจัย

3.2 ได้ข้อเสนอแนะ และความคิดเห็นจากภาคส่วนต่าง ๆ เพื่อกำหนดทิศทางงานวิจัยเพื่อสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนในประเทศไทย

4. วิธีการประชุม

4.1 การนำเสนอผลสังเคราะห์ 12 เป้าหมาย และก้าวต่อไปของงานวิจัย

4.2 ประชุมกลุ่มย่อย 4 กลุ่ม แบ่งเป็น

กลุ่มที่ 1) People ประกอบด้วยเป้าหมายที่ 1, 2, 4 และ 5

กลุ่มที่ 2) Prosperity ประกอบด้วยเป้าหมายที่ 7, 8 และ 9

กลุ่มที่ 3) Planet ประกอบด้วยเป้าหมายที่ 12, 13, 14 และ 15

กลุ่มที่ 4) Peace ประกอบด้วยเป้าหมายที่ 16

5. สถานที่จัดประชุม

ณ ห้อง เดอะแกลลอรี่ ชั้น 4 โรงแรมโนโวเทล กรุงเทพ สยามสแควร์

ห้องแบ่งกลุ่ม 4 ห้อง ประกอบด้วย

1) กลุ่มที่ 1 People ห้อง โมเน่ต์ – พิซซาโร่ ชั้น 4

2) กลุ่มที่ 2 Prosperity ห้อง โมลิแบร์ – วอลแตร์, ชั้น B1

3) กลุ่มที่ 3 Planet ห้อง เซซาน – เรอนัวร์ ชั้น 4

4) กลุ่มที่ 4 Peace ห้อง โบเดอแลร์, ชั้น B1

6. วัน - เวลาของการประชุม

วันจันทร์ที่ 25 กันยายน 2560 เวลา 08.30 น.- 16.30 น. ณ ห้อง เดอะแกลลอรี่ ชั้น 4 โรงแรมโนโวเทล กรุงเทพ สยามสแควร์

7. ผู้เข้าร่วมประชุม

กลุ่มเป้าหมายหลัก: ตัวแทนจากหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน ภาควิชาการ ภาคประชาสังคมที่ทำงานในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับเป้าหมายทั้ง 12 เป้าหมาย ประมาณ 200 คน

8. จัดโดย

โครงการประสานงานการวิจัยเพื่อสนับสนุนการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGMoves) คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ภายใต้การสนับสนุนของ **สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.)**

กำหนดการเวทีสาธารณะ

“เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนของประเทศไทย: สถานะและก้าวต่อไป”

วันจันทร์ที่ 25 กันยายน 2560

ณ ห้อง เดอะแกลลอรี่ ชั้น 4 โรงแรมโนโวเทล กรุงเทพ สยามสแควร์

เวลา 08.30 น. – 16.30 น.

จัดโดย โครงการประสานงานการวิจัยเพื่อสนับสนุนการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDG Move)

สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.)

08.30 - 09.00 น. ลงทะเบียน

09.00 - 09.10 น. **กล่าวต้อนรับ** โดย ศ.นพ.สุทธิพันธ์ จิตพิมลมาศ
ผู้อำนวยการสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.)

09.10 - 09.40 น. นำเสนอ **“การสังเคราะห์งานวิจัยว่าด้วยสถานะของเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนในบริบทประเทศไทย 12 เป้าหมาย”**
โดย อ.ชล บุนนาค
คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
หัวหน้าโครงการ SDG Move สกว.

09.40 – 09.55 น. พักรับประทานอาหารว่าง

09.55 – 11.00 น. เสวนา **“ทิศทางงานวิจัยเพื่อ SDGs: มุมมองจากภาคส่วนต่างๆ”**

- แพทย์หญิง มานิตา พรรณวดี
  รองผู้อำนวยการกองยุทธศาสตร์และแผนงาน สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข
- ดร.ชณกช ชสิธภณญ์
  นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการพิเศษ
  สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
- คุณกิตติวุฒิ ภิญโญวิทย์
  นักการทูตชำนาญการ กรมองค์การระหว่างประเทศ
- คุณบุญแทน ตันสุเทพวีรวงศ์
  กรรมการมูลนิธิเพื่อสิทธิมนุษยชนและการพัฒนา
- ดร.พิพัฒน์ ยอดพฤติการณ์
  ผู้อำนวยการสถาบันไทยพัฒน์
- รศ.ดร.ประภาส ปิ่นตบแต่ง

ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยสังคม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ดำเนินรายการโดย

- อ.ชล บุนนาค มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

หัวหน้าโครงการ SDG Move สกว.

11.00 – 11.10 น. **กล่าวรายงาน** รศ.ดร.ปัทมาวดี โพชนุกูล

รองผู้อำนวยการสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.)

11.10 – 11.40 น. กล่าวเปิดงานและปาฐกถาพิเศษ

“การขับเคลื่อน SDGs ด้วยความรู้และกลไกประชารัฐ”

โดย ดร.สุวิทย์ เมษินทรีย์

รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี

11.40 – 12.10 น. ปาฐกถา **“การขับเคลื่อน SDGs ในมิติความมั่นคงทางอาหารและโภชนาการ”**

โดย ศ.นพ.ไกรสิทธิ์ ตันติศิรินทร์

ประธานคณะกรรมการนโยบายกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.)

12.10 – 13.30 น. พักรับประทานอาหารกลางวัน

13.30 – 16.00 น. การระดมสมอง **“ทิศทางการวิจัยในอนาคตและสร้างความร่วมมือระหว่างภาควิชาการกับภาคส่วนอื่นๆ เพื่อการขับเคลื่อน SDGs”**

แบ่งกลุ่มย่อย 4 กลุ่ม

- นำเสนอสถานะ SDGs เป้าหมายละ 12 นาที (slide 3 แผ่น)
- ระดมสมอง

กลุ่มที่ 1 : People (เป้าหมายที่ 1, 2, 4, และ 5)

กลุ่มที่ 2 : Prosperity (เป้าหมายที่ 7, 8, และ 9)

กลุ่มที่ 3 : Planet (เป้าหมายที่ 12, 13, 14, และ 15)

กลุ่มที่ 4 : Peace (เป้าหมายที่ 16)

**หมายเหตุ เวลา 15.00 – 15.15 น. พักรับประทานอาหารว่างและเครื่องดื่ม*

16.00 น. ปิดการประชุม

หมายเหตุ: กำหนดการอาจมีการเปลี่ยนแปลงตามความเหมาะสม

รายละเอียดประเด็นในกลุ่มย่อย การระดมสมอง “ทิศทางการวิจัยในอนาคตและการสร้างความร่วมมือระหว่างภาควิชาการกับภาคส่วนอื่นๆเพื่อการขับเคลื่อน SDGs” (ช่วงบ่าย)

ห้อง โมเน่ต์ – พิซซาโร่ ชั้น 4 **กลุ่มที่ 1 People เป้าหมายที่ 1 2 4 และ 5**	**ห้อง เซซาน – เรอนัวร์ ชั้น 4** **กลุ่มที่ 3 Planet เป้าหมายที่ 12, 13, 14, และ 15**
เป้าหมายที่ 1: ขจัดความยากจน - ปัญหาคนจนที่จนโอกาส - ความยากจนที่เกิดขึ้นเพราะขาดโอกาสในการเข้าถึงปัจจัยการผลิต อาทิ ที่ดิน ทุนหรือการประกอบอาชีพ และ ทุนทางสังคม - ความด้อยโอกาสทางสังคม และวัฒนธรรม เช่น มาจากชาติพันธุ์หรือภูมิหลังทางสังคมที่คนมองว่าเป็นพวกด้อย, ไม่ค่อยเป็นที่ยอมรับ หรือกลายเป็นคนยากจนขัดสนในสถานการณ์บางอย่าง เช่น พิการ เป็นหม้าย หรือ แก่ชราโดยไม่มีลูกหลานเลี้ยงดู - การเน้นการจัดสรรทรัพยากรธรรมชาติต่าง ๆ เพื่อขยายการเจริญเติบโตของเศรษฐกิจ โดยไม่ได้คำนึงถึงความยั่งยืนทางสังคม	**เป้าหมายที่ 12: การผลิตและบริโภคที่รับผิดชอบ** - การลดขยะเศษอาหาร และการสูญเสียอาการจากกระบวนการผลิตและห่วงโซ่อุปทาน รวมถึงการสูญเสียหลังการเก็บเกี่ยว - กำจัดการบิดเบือนทางการตลาดโดยให้สอดคล้องสภาวะแวดล้อมของประเทศ รวมถึงการปรับโครงสร้างภาษีและเลิกการอุดหนุนที่เป็นภัยเหล่านั้นในที่ที่ยังมีการใช้อยู่ เพื่อให้สะท้อนผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม - บรรลุการจัดการสารเคมี ขยะ และของเสียทุกชนิดในวิธีที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมตลอดทั้งวงจรชีวิตของสิ่งเหล่านั้น
เป้าหมายที่ 2: ขจัดความหิวโหย - ปัญหาโภชนาการเกิน น้ำหนักตัวเกินมาตรฐาน (โรคอ้วน) - การคงความหลายหลายทางพันธุกรรมของเมล็ดพันธุ์ - เพิ่มผลิตภาพทางการเกษตรและรายได้ของผู้ผลิตอาการรายเล็ก โดยเฉพาะผู้หญิง ชนกลุ่มน้อย เกษตรกรแบบครอบครัวที่รวมไปถึงการเพาะปลูก การแปรรูปผลิตภัณฑ์เกษตร การเลี้ยงปศุสัตว์ และการประมง	**เป้าหมายที่ 13: ดำเนินการอย่างเร่งด่วนเพื่อแก้ปัญหาโลกร้อน** - ทำให้แน่ใจว่าทุกหน่วยงานทำงานที่เกี่ยวทำงานร่วมกันเพื่อแก้ไข ป้องกัน และสนับสนุนการปรับตัวต่อปัญหาโลกร้อน และภัยพิบัติต่าง ๆ - การทำความเข้าใจถึงปัญหาสังคม และวิถีชีวิตของคนในแต่ละพื้นที่ อีกทั้งการรับฟังเสียงจากประชาชนในพื้นที่ เพื่อสนับสนุนการรับมือต่อปัญหาโลกร้อนและภัยพิบัติที่ยั่งยืน - ร่วมกับประเทศอื่น ๆ ในการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก
เป้าหมายที่ 4: การศึกษาที่มีคุณภาพ - การพัฒนาเยาวชนและคนรุ่นใหม่ที่มีทักษะที่เกี่ยวข้องรวมถึงทักษะด้านเทคนิคทางด้านเทคนิคและอาชีพสำหรับการจ้างงาน การมีงานที่มีคุณค่า และการเป็นผู้ประกอบการ - ส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพอาชีพครู และการสร้างแรงจูงใจให้ผู้มีความสามารถหลาย ๆ ด้านหันมาเป็นครู - ปัญหาการขาดวิจัย ขาดนวัตกรรม ขาดความสร้างสรรค์ ในระบบการศึกษาไทย	**เป้าหมายที่ 14: นิเวศทางทะเล และมหาสมุทร** - ยุติการประมงเกินขีดจำกัด การประมงที่ผิดกฎหมาย ที่ไม่มีการรายงาน และที่ไม่มีการควบคุม และแนวปฏิบัติด้านการประมงที่เป็นไปในทางทำลาย (ไม่ว่าจะเป็นการใช้วิธีประมงที่ผิดกฎหมาย หรือการใช้แรงงานทาส) และดำเนินการให้เป็นผลตามแผนการบริหารจัดการที่อยู่บนฐานวิทยาศาสตร์ เพื่อจะฟื้นฟูมวลปลา และความเป็นธรรม เพื่อจะได้ไม่ก่อให้เกิดปัญหาทางสังคม - ป้องกันและลดมลพิษทางทะเลทุกประเภท โดยเฉพาะจากกิจกรรมบนแผ่นดิน เช่น จากโรงงานอุตสาหกรรม พื้นที่เกษตร และ โรงงานไฟฟ้า - จัดให้มีการเข้าถึงทรัพยากรทางทะเลอย่างเหมาะสม และตลาดสำหรับชาวประมงพื้นบ้านรายเล็ก
เป้าหมายที่ 5: ความเท่าเทียมทางเพศ - พัฒนาผู้หญิงให้เทียบเท่ากับผู้ชาย ให้ทันต่อสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงในสังคม การให้สิทธิและโอกาสกับผู้หญิงเพิ่มมากขึ้น - การยอมรับตามสถานภาพทางเพศอย่างเป็นทางการหรือตามกฎหมาย และกฎหมายปกป้องกลุ่มคนที่มีความหลากหลายทางเพศ (LGBTQI) - การแก้ไขไปถึงโครงสร้างทางวัฒนธรรมกับความไม่เท่าเทียมในสังคมไทย อันเป็นสาเหตุให้ผู้หญิงจึงถูกตีกรอบให้อยู่ภายใต้ประเพณี จารีต ค่านิยม	**เป้าหมายที่ 15: นิเวศบนบก** - การบุกรุกป่าอย่างผิดกฎหมายเพื่อเข้าครอบครองที่ดิน - ปัญหาความเสื่อมโทรมของระบบนิเวศบนบกอันเกิดมาจากการปลูกพืชเชิงเดี่ยว - ป้องกันการบุกรุกและปัญหาการจัดการพื้นที่ชุ่มน้ำที่ไม่ถูกต้อง

ห้อง โมลิแบร์ – วอลแตร์, ชั้น B1 กลุ่มที่ 2 Prosperity เป้าหมายที่ 7, 8, และ 9	ห้อง โบเดอแลร์, ชั้น B1 กลุ่มที่ 4 Peace เป้าหมายที่ 16
เป้าหมายที่ 7: พลังงานสะอาดและจ่ายได้ - การสนับสนุนการใช้พลังงานทดแทน เช่นพลังงานจากแสงอาทิตย์ และพลังงานจากลม แทนพลังงานจากเชื้อเพลิงฟอสซิล - ส่งเสริมการใช้พลังงานอย่างประหยัด - ทำให้แน่ใจว่าการผลิตพลังงานจะไม่ส่งผลกระทบด้านลบต่อสิ่งแวดล้อม และสร้างความไม่เท่าเทียมในสังคม	**เป้าหมายที่ 16: ส่งเสริมสันติภาพและการเข้าถึงระบบยุติธรรมอย่างเท่าเทียมกัน** - ลดความรุนแรงในทุกรูปแบบ - ลดการคอรัปชั่น และเพิ่มความโปร่งใสของสถาบัน - ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของตัวแทนทุกระดับ และสนับสนุนโยบายจากล่างขึ้นบน (Bottom-Up)
เป้าหมายที่ 8: งานที่มีคุณภาพ เศรษฐกิจที่เติบโต - การยกระดับเทคโนโลยี และนวัตกรรม (Thailand 4.0) - การตัดความเชื่อมโยงระหว่างการเติบโตทางเศรษฐกิจและการทำให้สิ่งแวดล้อมเสื่อมโทรม ซึ่งรวมไปถึงการท่องเที่ยว - ยุติความเป็นทาสสมัยใหม่และการค้ามนุษย์ ทั้งแรงงานในประเทศ และแรงงานจากต่างประเทศ โดยเฉพาะประเทศเพื่อนบ้าน และยับยั้งและกำจัดการใช้แรงงานเด็ก	
เป้าหมายที่ 9: อุตสาหกรรม นวัตกรรมโครงสร้างพื้นฐาน - การส่งเสริมการยกระดับโครงสร้างพื้นฐานและปรับปรุงอุตสาหกรรมเพื่อให้เกิดความยั่งยืน โดยเพิ่มประสิทธิการการใช้ทรัพยากรและการใช้เทคโนโลยีและกระบวนการทางอุตสาหกรรมที่สะอาดและเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมมากขึ้น - การใช้นโยบายที่นำไปสู่ความหลากหลายของอุตสาหกรรมและการเพิ่มมูลค่าของสินค้าโภคภัณฑ์ - สนับสนุนและปกป้องอุตสาหกรรมและวิสาหกิจขนาดเล็กและขนาดกลาง (SMEs) ให้มีความมั่นคงและยั่งยืน	

แผนที่สถานที่จัดงานประชุม

โรงแรมโนโวเทล กรุงเทพ สยามสแควร์

เวทีสาธารณะ “เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนของประเทศไทย: สถานะและก้าวต่อไป”

วันจันทร์ที่ 25 กันยายน 2560 เวลา 08.30 น. – 16.30 น. ณ ห้อง เดอะแกลลอรี่ ชั้น 4

(เดินทางด้วย BTS ออกสถานีสยามสแควร์)

สรุปประชุมเวทีสาธารณะ “เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนของประเทศไทย: สถานะและก้าวต่อไป”
วันจันทร์ที่ 25 กันยายน 2560
ณ ห้อง เดอะเกลลอรี่ ชั้น 4 โรงแรมโนโวเทล กรุงเทพ สยามสแควร์

คำกล่าวต้อนรับ

เรียนวิทยากร ผู้ทรงคุณวุฒิ ท่านนักวิจัย ท่านตัวแทนหน่วยงาน และท่านผู้มีเกียรติ สื่อมวลชนทุกท่านครับ กระผมในนามสกว. ขอขอบคุณทุกท่าน ที่ได้สละเวลาอันมีค่า มาร่วมเวทีสาธารณะ เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนของประเทศไทยสถานะและก้าวต่อไปในวันนี้

สำหรับเวทีในวันนี้ สกว. ได้ร่วมงานกับหลายภาคส่วน โดยเฉพาะอย่างยิ่งสกว. ได้ร่วมงานเป็นคณะอนุกรรมการของคณะกรรมการเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน (กพย.) โดยสกว. ได้เข้าไปเป็นอนุกรรมการทั้ง 3 ชุด

เมื่อพูดถึงการวิจัยเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืนในประเด็นเหล่านี้ สกว. ได้สนับสนุนทุนวิจัยต่อเนื่องกันมา 10 กว่าปีแล้ว ตั้งการพัฒนาเรื่องเศรษฐกิจพอเพียง จนถึงเรื่องของ SDG

สกว. เชื่อว่าหากเราจะทำงาน SDG สิ่งที่ต้องการคือวิชาการและงานวิจัยเพื่อให้การตัดสินใจและการขับเคลื่อนนั้น มีแนวทางและทางเลือกที่ถูกต้องที่มาจากงานวิจัย การเข้าผลงานการวิจัยเข้าไปขับเคลื่อนงาน SDG น่าจะเป็นพลังสำคัญที่จะทำให้SDG บรรลุเป้าหมาย สำหรับงานวันนี้จะเป็นการทำงานร่วมกันกับทางคณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ โดยผมขอกล่าวขอบคุณอาจารย์ชล ที่ได้เข้ามาร่วมในการทำงาน SDG move ภายใต้การสนับสนุนของสกว. การที่เราได้สนับสนุนไปในวันนี้ในช่วงเวลาที่ผ่านมา จะเป็นงานที่มีลักษณะพิเศษ คือการศึกษาสถานภาพของ SDG ที่ประเทศไทยดำรงอยู่ ณ เวลานี้

เราประกาศโครงการไปเพื่อมีความต้องการที่จะศึกษาที่หมด 17 เป้าหมาย แต่เราได้ทีมงานมาทำหน้าที่ศึกษาทั้งหมด 12 เป้าหมาย ใน12 เป้าหมายนี้จะชี้ให้ท่านเห็นสถานภาพตามเป้าหมายและเป้าประสงค์ที่ประเทศไทยมีในปัจจุบัน จากข้อมูลที่ best available นั้นเป็นอย่างไร หากเป็นไปได้อาจจะเห็นช่องว่างระหว่างเป้าหมายและสถานภาพของประเทศไทย เมื่อเปรียบเทียบกับเป้าหมายของ SDG จะพอได้เห็นว่ามีส่วนใดที่เราพอจะดำเนินการได้บ้างอีกด้วย

สำหรับกลุ่มของ SDG เราแบ่งออกเป็นได้ 5 มิติด้วยกัน มิติเรื่องผู้คน หรือ People เรื่องของโลก Planet เรื่องความมั่งคั่ง หรือ Prosperity สันติภาพ หรือ Peace และ Partnerships เราเรื่องว่า 5P ซึ่งอาจจะทำให้มองเห็นภาพของ SDG ได้ชัดเจนขึ้น

สำหรับวันนี้นอกจากท่านจะได้เห็นได้รับฟังการสังเคราะห์ผลงานสถานภาพของ SDGของประเทศไทย เราก็คาดหวังว่าในส่วนของผลงานวิจัยที่นำเสนอในวันนี้จะเป็นประโยชน์ ซึ่งวันนี้เราเชิญทุกหน่วยงานที่รับผิดชอบใน SDG แต่ละเรื่องมาร่วมฟังด้วย เพื่อท่านจะได้นำเอาผลการวิจัยเหล่านี้เป็นตัวประกอบในการทำงานของท่าน และหวังว่าจากการที่เราทราบสถานภาพของเราเป็นอย่างไรจะทำให้เรารู้ว่าเราจะต้องทำอะไร

อีกบ้างเพื่อจะนำไปสู่เป้าหมายดังกล่าว หวังว่าจะเกิดผลกระทบที่เป็นประโยชน์ต่อเนื่องไปที่ กระทรวง ทบวง กรมที่รับผิดชอบงาน SDG ตามนโยบายของรัฐบาล

ในวันนี้เราะได้รับเกียรติจากวิทยากรหลายท่านด้วยกัน ผมขอเกริ่นถึงวิทยากรท่านที่สำคัญได้แก่ ท่าน ศาสตราจารย์ นายแพทย์ ไกรสิทธิ์ ตันติศิรินทร์ ซึ่งท่านเป็นคณะกรรมการนโยบายของสกว. เอง และก็เป็น กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิของ สนช. ท่านจะมาเล่าให้ฟังเรื่องของ การขับเคลื่อน SDG ในมิติของความมั่นคงทาง อาหารและโภชนาการ

นอกจากนี้เรายังได้รับเกียรติจาก ดร.สุวิทย์ เมษินทรีย์ ซึ่งท่านจะมาประมาณซัก 11 นาฬิกา จะมาพูด ถึงเรื่องของ การขับเคลื่อน SDG ด้วยความรู้และกลไกประชารัฐ ในลำดับต่อไปนะครับ

สำหรับตอนบ่ายขอเรียนเชิญทุกท่านเข้ามาร่วมในเวที เพื่อจะได้ช่วยกันเสนอทิศทางการวิจัยใน อนาคต และการสร้างความร่วมมือระหว่างวิชาการ และภาคส่วนต่างๆเพื่อขับเคลื่อน SDG ต่อไป

สำหรับเช้านี้ก็ต้องขอขอบคุณและขอต้อนรับทุกท่านเข้าสู่เวทีที่สำคัญ และช่วยกันขับเคลื่อน SDG แต่ การขับเคลื่อน SDG นั้น ขอเรียนว่าเรามีปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง หรือ SEP เป็นหลักในการที่จะนำประเทศ ไทยไปสู่ SDG ต่อไปในอนาคต ขอขอบคุณทุกท่านครับ สวัสดีครับ

การสังเคราะห์งานวิจัย ว่าด้วยสถานะของเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนในบริบทประเทศไทย 12 เป้าหมาย

โดย อาจารย์ ชล บุนนาค

สำหรับในช่วงของผมในวันนี้ จะเป็นช่วงของการนำเสนอการบูรณาการการวิจัย สถานะของ SDG ทั้ง 12 โครงการ ซึ่งในเว็บไซต์ของ SDG Move.com จะมีรายงานฉบับเต็มของแต่ละเล่ม ในแต่ละท่านเข้าไปดูได้ โดยเข้าไปที่หน้าเว็บและตามลิ้งค์ที่หน้าเว็บไป อีกส่วนคือ เราจะมีการทำเป็น คิวอาร์โค้ดให้แต่ละท่านได้ดาวน์โหลดเอกสารอีกที โดยจะให้พิธีกรรายงานว่าเราสามารถดาวน์โหลดเอกสารได้อีกครั้งอย่างไรได้บ้าง

อันนี้ขอแนะนำอีกครั้ง นี่เป็นเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน Sustainable Development Goals ของสหประชาชาติ ซึ่งมีกระบวนการเริ่มจัดทำมาตั้งแต่ปี 2012 และมีคนร่วมกระบวนการทั่วโลก กว่า 8.5 ล้านคน ในทุกระดับ ในระดับระหว่างประเทศ จนมาถึงระดับท้องถิ่นและคนเปราะบางหลาย กลุ่มก็ได้มีโอกาสเข้าร่วม 194 ประเทศ ก็ร่วมกันให้คำมั่นว่าจะบรรลุเป้าหมายนี้ ในปี 2030

ก็มี 17 เป้าหมาย ซึ่งทางทีมงานของเราได้เอาทั้ง 17 เป้าหมายใส่ไว้ในหน้าแฟ้มของแต่ละท่านแล้ว และก็ที่หน้า brochure ประชาสัมพันธ์โครงการ

แต่สิ่งที่เรามักไม่พูดถึงสำหรับ SDG อาจจะมี 2 ประเด็นหลักๆ ประเด็นแรกก็คือ ประเด็นที่เป็นเรื่องของ Spirit หรือหลักการพัฒนาที่อยู่เบื่องหลัง SDG ซึ่งขออนุญาตกล่าวโดยสรุป

อันที่หนึ่งที่เป็นลักษณะสำคัญของ SDG คือเป็น Inclusive Development คือเป็นการพัฒนาที่ไม่ทิ้งใครไว้ข้างหลัง คนทุกกลุ่มได้ประโยชน์จากการพัฒนา ลักษณะที่ สอง คือความเป็น Universal Development ซึ่งเป็นลักษณะต่างที่สำคัญจาก MDG MDG เป็นเป้าหมายสำหรับประเทศยากจน แต่ SDGs เป็นเป้าหมายสำหรับทุกประเทศ กระทั่งประเทศที่พัฒนาแล้ว ที่มีการพัฒนาระดับสูงอย่างสวีเดน หรือประเทศ Nordic Countries ก็ยังมีหลายประเด็นที่จะต้องทำเพื่อการพัฒนา SDG ต่อไป

ประเด็นที่ สาม ก็คือ SDG เป็น Integrated Development คือเป็นการพัฒนาที่ต้องบูรณาการแยกขาดออกจากกันไม่ได้ ซึ่งเราจะมองเห็น 17 เป้าหมาย แต่จะไม่แยกออกจากกัน เป้าหมายหรือเป้าประสงค์มีความเชื่อมโยงกัน จึงต้องทำอย่างบูรณาการเพื่อให้การพัฒนายั่งยืนได้

อันที่ สี่ Locally Focus Development การจะบรรลุ SDG ได้จะต้องทำในพื้นที่ ทั้งในเมืองและในชนบท

และอันสุดท้ายพัฒนามาจาก MDG Technology Development SDG จะเน้นการใช้เทคโนโลยีอย่างสำคัญ ICT และเทคโนโลยีด้านข้อมูลข่าวสาร

อีกส่วนหนึ่งที่มักจะหลงลืม ไม่พูดถึงกันก็คือ SDG มุ่งหมายให้ประโยชน์ต่างๆ ตกอยู่กับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ซึ่ง UN กำหนดออกมา 9 กลุ่ม ซึ่งกว้างขวางและครอบคลุมกว่าเวลาที่เรามองกันเองภายในประเทศไทยที่มักจะมองภาครัฐ เอกชน ประชาสังคม ภาควิชาการ แต่นี่มีการรวมเอาภาคเยาวชน เกษตรกร คนพื้นเมือง รัฐบาลท้องถิ่น รวมถึงผู้หญิง แรงงาน และสหภาพแรงงานเข้ามาด้วย อันนี้ก็เป็นอีกส่วนหนึ่งที่อยากจะแบ่งปันในช่วงต้นเป็นพื้นฐาน

ในส่วนของข้อมูลพื้นฐานอาจจะไม่พูดถึงมาก แต่ 17 เป้าหมายแบ่งออกเป็น 5 กลุ่ม ก็คือกลุ่มที่เรียกว่า people Prosperity Planet Peace และ Partnerships ภายใต้เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน จะมีเป้าประสงค์อยู่ทั้งหมด 169 เป้าประสงค์ ใน 169 เป้าประสงค์ จะแบ่งออกได้เป็น 2 ส่วน คือส่วนที่เรียกว่า Mechanism Target เป็น target ที่ขึ้นต้นด้วย Target X.A เช่น 1.A 1.B 1.C จะมีจำนวนค่อนข้างน้อยคือประมาณ 43 เป้าหมาย

จุดที่เราจะ focus กันในงานนี้ก็คือ ตัวที่เป็น outcome target 126 outcome targets ซึ่งเป็น target ที่พูดถึงคุณลักษณะชีวิตผู้คน ระบบเศรษฐกิจ ลักษณะทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม รวมถึง structural outcome ที่เป็นประเด็นเชิงสถาบันและกลไกที่จำเป็นเพื่อที่จะได้บรรลุ SDG

ในเรื่องของตัวชี้วัด โดยรวมแล้วมีทั้งหมด 232 ตัวชี้วัด มีการอับเดตในช่วง 2-3 เดือนที่ผ่านมา แบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม คือกลุ่มที่มี Methodology ที่ชัดเจนมีการเก็บข้อมูลอย่างครบถ้วนในทุกประเทศ กลุ่มที่ 2 คือกลุ่มที่มี Methodology แล้วแต่ยังไม่ได้มีการเก็บข้อมูลอย่างสม่ำเสมอ และกลุ่มที่สาม คือกลุ่มที่ยังไม่มีแม้กระทั้ง Metadata ก็คือยังไม่รู้ว่าเก็บข้อมูลอย่างไร

สำหรับงานสังเคราะห์ในรอบนี้ สิ่งที่เราจะดูจาก 12 โครงการ อันที่ 1 คือส่วนของตัวชี้วัด ว่าปัจจุบันตัวชี้วัดของประเทศไทย มีสถานะอย่างไรบ้าง

อันที่ 2 จะนำข้อมูลที่มีในประเทศไทย มาลองทำการจัดคะแนน เพื่อดูว่าเป้าประสงค์ใดมีความเร่งด่วน มีความสำคัญ หรือเป้าประสงค์ใดเราใกล้จะถึงเป้าหมายแล้ว

สำหรับ 12 โครงการที่เราทำงานศึกษาในปีนี้ ประกอบด้วยเป้าหมายที่ 1 การขจัดความยากจน เป้าหมายที่ 2 ขจัดความหิวโหย เป้าหมายที่ 4 เรื่องการศึกษา เป้าหมายที่ 5 เรื่องการบรรลุความเท่าเทียมกันทางเพศสภาพ เป้าหมายที่ 7 สร้างหลักประกันให้ทุกคนสามารถเข้าถึงพลังงานสมัยใหม่ที่ยั่งยืนในราคาที่ย่อมเยา เป้าหมายที่ 8 ส่งเสริมการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจที่ต่อเนื่อง ครอบคลุม และยั่งยืน การจ้างงานที่เต็มที่ มีผลิตภาพ และมีงานที่เหมาะสม เป้าหมายที่ 9 สร้างโครงสร้างพื้นฐานที่มีความทนทาน ส่งเสริมการพัฒนาอุตสาหกรรมที่ครอบคลุมและยั่งยืน เป้าหมายที่ 12 สร้างหลักประกันให้มีรูปแบบการผลิตและริโภคที่ยั่งยืน เป้าหมายที่ 13 การต่อสู้กับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและผลกระทบที่เกิดขึ้น เป้าหมายที่ 14 life under water การอนุรักษ์และใช้ประโยชน์จากทรัพยากรในมหาสมุทรและทะเลอย่างยั่งยืน เป้าหมายที่ 15 ปกป้อง ฟื้นฟู สนับสนุนระบบนิเวศบนบก และเป้าหมายที่ 16 คือเรื่องของ Peace คือส่งเสริมสังคมที่สงบสุขและครอบคลุมเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

เป้าหมายที่ไม่ได้ครอบคลุมในปีนี้ก็คือ เป้าหมายที่ 3 เรื่องสุขภาพ เป้าหมายที่ 6 เรื่องน้ำ เป้าหมายที่ 10 เรื่องความเหลื่อมล้ำ เป้าหมายที่ 11 เรื่องเมืองยั่งยืน และก็เป้าหมายที่ 17 เรื่อง Partnerships for Goals

จาก 12 โครงการที่เราได้ทำการศึกษามา ในด้านของตัวชี้วัดเราอาจจะแบ่งออกได้เป็นทั้งหมด 7 กลุ่ม ประกอบด้วย กลุ่มที่มีข้อมูลพร้อมใช้ กลุ่มที่มีข้อมูลแต่ไม่พร้อมใช้ ที่มีข้อมูลแต่กระจัดกระจาย ที่มีข้อมูลบางส่วน ยังไม่มีข้อมูลแต่มีแผนการจัดเก็บข้อมูล ยังไม่มีแผนการจัดเก็บข้อมูล และตัวชี้วัดที่ไม่เกี่ยวข้องกับประเทศไทย เราจะเห็นว่าในบรรดาตัวชี้วัดทั้งหมดจาก 12 โครงการ 12เป้าประสงค์ 16 เป้าหมายที่เรากำลัง

พิจารณา กลุ่มที่มีขนาดใหญ่ที่สุดคือกลุ่มที่มีข้อมูลพร้อมใช้แล้ว มีทั้งหมด 73 ตัวชี้วัด กลุ่มที่รองลงมา คือกลุ่มที่ยังไม่ได้มีแผนจะจัดเก็บข้อมูล ประมาณ 31 ตัวชี้วัด 17 ตัวชี้วัดมีข้อมูลอยู่บางส่วน 14 ตัวชี้วัดมีข้อมูลแต่ค่อนข้างกระจัดกระจาย

ทีนี้เมื่อเราลองเอาจำนวนของตัวชี้วัดแต่ละประเภท มา map ลงในเป้าหมายเราจะเห็นเป็นแผนภาพดังนี้ แต่ว่าในภาพรวมเราจะเห็นว่าเป้าหมายทางด้านเศรษฐกิจ โดยเฉพาะเป้าหมายที่ 7 8 และ 9 จะมีข้อมูลพร้อมใช้ค่อนข้างเยอะ โดยเปรียบเทียบกับเป้าหมายทางด้านสังคม และเป้าหมายทางด้านสิ่งแวดล้อมและด้านสันติภาพ

จะเห็นได้ว่าทางด้านสันติภาพหรือ peace จะมีข้อมูลที่ยังไม่มีแผนจัดเก็บข้อมูลจากที่เราไดสำรวจมาอาจจะมีบางหน่วยงานเริ่มดำเนินการไปแล้วก็ได้ ก็จะมีอยู่ก้อนที่ใหญ่พอสมควรที่เดียว มีข้อมูลบางส่วนก็ก้อนค่อนข้างใหญ่ และมีข้อมูลกระจัดกระจายก็มีข้อมูลก้อนที่ใหญ่เหมือนกัน มีข้อมูลพร้อมใช้เพียงแค่4 ตัวเท่านั้น

ด้านสิ่งแวดล้อม ก็จะมีปัญหาเช่นเดียวกัน จะเห็นได้ว่าความพร้อมด้านข้อมูลจะไปตกอยู่ทางฝั่งเศรษฐกิจ Goal 7,8,9 Goal ด้านความยากจน ด้านเกษตรก็มีข้อมูลพอสมควร แต่ Goal ด้านการศึกษาข้อมูลไม่ค่อยที่จะสมบูรณ์มากนัก รวมถึง Goal ด้าน Gender ด้วยที่ยังมีข้อมูลที่ไม่มีแผนในการเก็บค่อนข้างมาก

ลองจำแนกให้เห็นว่ามีเป้าประสงค์ใดบ้างที่มี indicator มีข้อมูลอยู่ในลักษณะใด โดยเราจะมีข้อมูลอัพโหลดในเว็บไซต์เพื่อจะได้เอาข้อมูลไปดูได้ชัดๆ กัน

ส่วนสำคัญของการรายงานครั้งนี้ก็คือการสำรวจสถานะของแต่ละโครงการมาพิจารณาร่วมกัน เพื่อให้เห็นเป็นภาพรวม สิ่งที่ผมทำต่อจากงานวิจัยของนักวิจัยทั้ง 12 โครงการ เราได้นำเอาข้อมูลทางสถิติของแต่ละตัวชี้วัด มาลองจัดเป็น 5 ระดับ แน่นอนว่าตัวชี้วัดหลายๆ ตัวที่ยังไม่มีค่าเป้าหมาย เพื่อให้เราสามารถพอที่จะเดินต่อไปได้ ว่าตัวชี้วัดไหนมีปัญหามากหรือน้อย เราเลยได้ลองจัดข้อมูลตัวชี้วัดแต่ละตัวลงไปใน 5 ระดับ (scale) โดยเบื้องต้นสามารถบรรลุได้ตามค่าเป้าหมายได้ 100% เต็มก็จะได้ สีเขียวเข้ม ถ้าเป็นด้านบวก อยู่ระหว่าง 90-100% ก็จะเป็นสีเขียวอ่อน หรือถ้าเป็นด้านลบ อยู่น้อยกว่า 5% ก็จะอยู่ในเกณฑ์เดียวกัน ส่วนสีเหลือง ด้านบวกอยู่ระหว่าง 70-90% ด้านลบระหว่าง 5-10% สีส้ม ด้านบวก 50-70% ตัวชี้วัดด้านลบจะเป็น 10-30% ส่วนที่มีปัญหาคือตัวชี้วัดด้านบวกต่ำกว่า 50% ถือว่าตก ตัวชี้วัดด้านลบมากกว่า 30% จัดไว้ในสีแดง เกณฑ์ที่เราลองจัดทำขึ้นมาเพื่อให้เห็นว่าอันไหนน่าจะเป็นปัญหา เป็นเกณฑ์ที่ค่อนข้างเข้มงวดกับฝั่งที่เป็นปัญหามาก ไม่ใช่แค่นี้เราจะพิจารณาข้อมูลที่นักวิจัยเขียนมาในรายงานด้วย และสถิติจากแหล่งอื่น เช่น SDG index, World bank หรือ SDG data ค่าเป้าหมายของนโยบายถ้ามี ตัวชี้วัดที่เป็นเทรนด์ ก็จะถูกเอามาคิดในตัว scale นี้ด้วย และบางทีหน่วยของตัวชี้วัดไม่ได้เป็น % แต่เป็นจำนวนตัวบุคคลต่อประชากร 1 ล้านคน เราก็จะมีการดูความเหมาะสม

พอเราได้ scale ตัวชี้วัดเราถึงจะเอามารวมกันก็คือ เพื่อให้ได้คะแนนของตัวชี้วัดนั้น เป้าประสงค์นั้นจนมาถึงได้คะแนนของเป้าหมายนั้น นำมาจัด ranking เช่นเดียวกัน โดยคะแนนเฉลี่ย 0-4 คือต่ำกว่า 4 ถือว่าตก 4-6, 6-8, 8-9, 9-10 เพื่อเป็นตุ๊กตาเพื่อให้เห็นว่าเป้าประสงค์ใดยังอยู่ห่างจากเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน โดยประเด็นนี้สามารถถกเถียงกันได้ ในภายหลัง

หลังจากที่เราได้ประมวลผลในทุกตัวชี้วัดเท่าที่มีข้อมูล และเป้าประสงค์เท่าที่มีข้อมูล ก็คือ ข้อมูลที่แสดงให้เห็นว่าไม่มีความยั่งยืน คือห่างไกลกับความยั่งยืนมาก คือเป้าหมายที่ 2 รวมถึงเรื่อง โภชนาการ ทุพโภชนาการ เกษตรกรรมที่ยั่งยืน เกษตรกรรมที่รักษาความหลากหลายทางชีวภาพ และเพิ่มรายได้ให้กับเกษตรกรรายเล็กเป็นกลุ่มที่มีปัญหาค่อนข้างมาก

กลุ่มที่ทำได้ค่อนข้างดีคือกลุ่ม No Poverty เป้าหมายที่ 1 เป็นสีเหลืองแต่ได้คะแนนสูงแสดงให้เห็นว่ามีช่องที่จะสามารถพัฒนาต่อไปได้ การศึกษาก็อยู่ในเกณฑ์ที่ใช่ได้ แต่ก็มีปัญหาหลายอย่าง ประเด็นเรื่อง Climate Action ซึ่งเน้นไปที่การปรับตัวต่อสภาพอากาศที่เปลี่ยนแปลงและการผนวกเรื่องการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศเข้าไปในนโยบายก็อยู่ในเกณฑ์ที่ค่อนข้างใช่ได้ ส่วนเรื่อง life on land ก็อยู่ในเกณฑ์ที่ใช่ได้

Goal 14, 16 ข้อมูลน้อยเกินกว่าที่จะนำมาประมวลผล

ส่วน Goal เรื่อง พลังงาน gander, economics growth อุตสาหกรรม และด้าน industry innovation and infrastructure เป็นเป้าหมายที่อยู่ในระดับกลางกับต้องปรับปรุง

ผมเอาตารางมาชี้ให้ดูแต่ขออนุญาตกล่าวถึงส่วนที่ทำได้ดีและ ส่วนที่ต้องปรับปรุง ส่วนที่ทำได้ดีแล้วคือส่วนของ target ที่ 1 ถ้าเราวัดด้วยเส้นความยากจน 1.9 US Dollar ต่อวัน เราจะมีประชากรไทยที่อยู่ใต้เส้นนี้ร้อยละ 0.6 จากข้อมูลของนักวิจัย

ประชากรไทยที่มีสิทธิประกันสังคมถ้วนหน้า ก็อยู่ในเกณฑ์ที่ดีมาก ในเรื่องของการมียุทธศาสตร์เพื่อปรับตัวกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และภัยพิบัติก็อยู่ในเกณฑ์ที่ดีมาก ในภาพรวมถ้าเราดู SDG index ด้วยเราจะเห็นว่า เป้าหมายที่ 1 เป็นสีเขียวถือว่าผ่านแล้ว แต่เมื่อเราดูในรายละเอียด เช่นในส่วนของคนพิการ ข้อมูลที่นักวิจัยได้ทำมาจะเห็นได้ว่า คนพิการร้อยละ 2 ที่ได้รับการประกันตนคนพิการ ในปี 2558 และมีเด็ก 1.4 ล้านคน ที่เป็นบุตรของแรงงานนอกระบบที่ไม่ได้รับการคุ้มครอง คิดเป็นร้อยละ 76 ของเด็กเป็นต้น อันนี้เป็น 2 ประเด็นที่ยังนับว่าค่อนข้างน่าเป็นห่วง

สำหรับประเด็นเรื่องเกษตร โดยรวมอยู่ในเกณฑ์กลางไปจนถึงไม่ดี ส่วนที่เป็นปัญหาสำคัญเลยคือมูลค่า เรียกว่า Productivity ของภาคเกษตร โดยเฉพาะเกษตรรายเล็ก มูลค่าผลิตอาหารต่อหน่วยแรงงานจำแนกตามกิจการ และสัดส่วนของพื้นที่เกษตรกรรมยั่งยืน ตอนนี้ก็ยังอยู่ในเกณฑ์ค่อนข้างต่ำ ถ้าเราดูเทียบกับ SDG index ที่ Sustainable development solution network ที่ SDSN ทำประเด็นก็ใกล้เคียงกัน ก็คือดัชนีที่พูดถึง ไนโตรเจน ซึ่งสะท้อนเรื่องการใช้ปุ๋ย สะท้อนเรื่องการใช้สารเคมีก็ยังเป็นปัญหาเช่นเดียวกัน

ประเด็นเรื่องการศึกษา เรื่องการเข้าเรียนเราเกือบเต็ม แต่ประเด็นเรื่องคุณภาพการศึกษาอยู่ในเกณฑ์ที่มีปัญหา เช่น คะแนน national test คะแนน O-Net ของระดับม.3 และม.6 มีเด็กผ่านเกณฑ์ 50% ไม่ถึงครึ่งของจำนวนเด็กนักเรียนทั้งหมด ประเด็นเรื่องคุณภาพการศึกษาก็ยังเป็นปัญหาที่ท้าทายสำหรับเรา

และประเด็นด้านผู้มีงานทำที่ใช้คอมพิวเตอร์และเป็นประเด็นเรื่องการใช้เทคโนโลยี และประเด็นเรื่องการมีงานทำในยุคอินเตอร์เน็ตอยู่ในเกณฑ์ที่ได้คะแนนค่อนข้างต่ำ

สิ่งที่ทำได้ดีคือเรื่องความเท่าเทียมกันทางเพศสภาพในการเข้าถึงการศึกษา ในระดับประถม ได้คะแนนเท่ากัน ในระดับมัธยมผู้หญิงเข้าทานมากกว่าผู้ชายด้วยซ้ำ

ในเรื่องของ gender มีหลายตัวชี้วัดที่อาจจะยังไม่มีข้อมูล นักวิจัยเราได้กรุณาหาข้อมูลเพิ่มเติมจากหลายแหล่งมาให้ เช่นการปฏิบัติอย่างเท่าเทียมกันระหว่างเพศสภาพนักวิจัยของเราได้นำข้อมูลมาจาก World Economic Forum ซึ่งมีการแบ่ง gender gap ออกเป็น 4 ประเภท จากภาพจะเห็นได้ว่า gender gap ด้านสุขภาพดีมาก อันเนื่องมาจาก 30 บาทรักษาทุกโรคและระบบประกันสังคม แต่ว่าgender ด้าน politic ต่ำมาก 131 ประเทศ จาก 170 กว่าประเทศอยู่ในระดับที่ต่ำมาก คือ UN Women จัดให้ประเทศไทย เป็นประเทศที่มีการกระทำความรุนแรงทางเพศมากที่สุดในอันดับ 7 จาก 71 ประเทศ และประเด็นเรื่องผู้หญิงในรัฐสภา เรามีผู้หญิงอยู่ในรัฐสภาในปี 2557 4.8% 12 ที่นั่งเท่านั้นเอง

ประเด็นรองลงมาที่คนอาจจะไม่ให้ความสำคัญมากนักคือเรื่องของการให้คุณค่าของงานที่ไม่มีค่าจ้าง คืองานบ้าน ตอนนี้อยู่ที่ 26.3% ของแรงงานเพศหญิงแต่ว่าเทรนด์ค่อนข้างดีเพราะว่าลดลงเรื่อยๆ ประเด็นที่ทุกคนเห็นตรงกันว่าเป็นปัญหาก็เรื่องประเด็นเรื่องของแม่วัยรุ่น ก็ยังเป็นปัญหาอยู่

ในเรื่องของพลังงานเราทำได้ค่อนข้างดีในส่วนของการเข้าถึง แต่ในการเข้าถึงพลังงานเชื้อเพลิงและเทคโนโลยีที่สะอาด คือแทนที่จะใช้ฟืน ใช้แกลบมาใช้เตาแก๊ส ยังอยู่ในเกณฑ์พอใช้ประมาณร้อยละ 76 ในปี 2557 และประสิทธิภาพในการใช้พลังงานก็อยู่ในเกณฑ์ที่ค่อนข้างดี มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับโลก และสูงกว่าประเทศที่พัฒนาแล้ว เป็นปัญหาคือสัดส่วนการใช้พลังงานหมุนเวียนยังอยู่ที่ประมาณ 22% และยังคงที่อยู่

เรื่องเศรษฐกิจ โดยรวมเราทำได้ค่อนข้างพอใช้ ตัวที่เป็นปัญหาจริงๆ คือเรื่องการว่างงานของคนพิการ คือ 61.6% ของคนพิการที่ทำงานได้ ไม่ได้ทำงานแต่สิ่งที่ทำได้ดีคือเรื่องโอกาสทางเศรษฐกิจระหว่างผู้ชายผู้หญิงอยู่ในเกณฑ์ที่ดีมาก และในเรื่องของแรงงานเด็ก สถิติเองบอกว่าอยู่ในเกณฑ์ที่ต่ำ แต่ว่าก็ยังมีปัญหาในด้านนี้อยู่ โดยรวมด้านเศรษฐกิจอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง ประเด็นเรื่องเยาวชนที่ไม่ได้เข้าเรียนและไม่ได้ทำงานก็เป็นประเด็นที่น่าเป็นห่วงเพราะเพิ่มจาก 12.7% เป็น 13.7% ในปี 2558

ประเด็นเรื่องอุบัติเหตุ แรงงาน เพศชายมีอุบัติเหตุสูงกว่าเพศหญิง170% ของเพศหญิง และแรงงานต่างชาติประสบอุบัติเหตุมากกว่าเพศชาย และประเด็นที่สำคัญอีกเรื่องก็คือว่า ในเรื่องของการปฏิบัติคือการ compile กับกฎบัตรของ IO ก็ยังเป็นปัญหา ที่ทางภาคประชาสังคมที่เข้ามาร่วมในวงตลอดได้ยกขึ้นมาเพราะว่าประเทศไทยไม่ได้ทำสัตยาบันกับ IO ในเรื่องของเสรีภาพในการสมาคมและการต่อรองร่วม และมีประเด็นร้องเรียนก่อนหน้านี้ด้วย ก็เลยเป็นประเด็นที่น่ากังวลในเรื่องของเศรษฐกิจ

ในเรื่องอุตสาหกรรม ประเด็นที่เป็นปัญหาสำคัญจากตัวชี้วัดแล้วคือเรื่องการวิจัย คือสัดส่วนค่าใช้จ่ายการวิจัยและการพัฒนาต่อ GDP ยังอยู่ในเกณฑ์ที่ค่อนข้างต่ำ ปี 2558 อยู่ที่ 0.62% ต่อ GDP ซึ่งอาจจะต่ำกว่าเป้าหมายที่ตั้งไว้ที่ 1%และนักวิจัยต่อประชากร 1 ล้านคนของเรา อยู่ที่ 974 คน ซึ่งต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของเอเชียแปซิฟิก อยู่ที่ 1,650 คนต่อประชากร 1 ล้านคน และสัดส่วนมูลค่าของเทคโนโลยีระดับสูงและระดับกลางอยู่ในระดับที่ต่ำ และยังลดลงด้วย ซึ่งสอดคล้องเรื่อง Productivity ในภาคอุตสาหกรรม มูลค่าเพิ่มในภาคอุตสาหกรรมยังอยู่ที่ประมาณ 27-28% ของ GDP เท่านั้น

ในส่วนของ เป้าหมายที่ 12 ส่วนที่มีปัญหามากที่สุด คือเรื่องการจัดการสารเคมี ตั้งแต่ความเสี่ยงที่สารเคมีจะตกค้างในเกษตรกร ผู้บริโภคมีความเสี่ยงประมาณ 30%

อัตราส่วนขยะอันตรายจากชุมชนที่จัดการต่อขยะอันตรายทั้งหมดมีอยู่เพียง 0.42% ในปี 2558 ดังนั้น 2 ประเด็นนี้เป็นประเด็นปัญหาที่สำคัญของเป้าหมายที่ 12 อัตราการรีไซเคิลอยู่ที่ 31% ของขยะทั้งหมด

อีกประเด็นซึ่งก็เข้าใจว่า กรต. ตลาดหลักทรัพย์ก็ยังพยายามอย่างยิ่ง แต่ทางสถิติยังต่ำอยู่ คือเรื่องของบริษัทจดทะเบียนที่เผยแพร่รายงานความยั่งยืน ในปี 2559 มี 124 บริษัทที่นำเสนอรายงานความยั่งยืน แต่คิดเป็นเพียง 16.9% ของบริษัททั้งหมด

ในเรื่องของ climate action อยู่ในสภาพค่อนข้างดี เรามีแผนยุทธศาสตร์ เราเข้าร่วมการวางแผนดำเนินการในการกำหนดยุทธศาสตร์เพื่อลดความเสี่ยงที่สอดคล้องกับ Sendai และมีการบูรณาการเรื่อง climate chance เข้าไปในนโยบาย แต่สิ่งที่ยังทำได้ไม่มีนัก คือเป็นความท้าทายการบูรณาการเรื่องนี่เข้าในการศึกษา การบูรณาการการลดก๊าซเรือนกระจก การปรับตัว การลดผลกระทบ และการเตือนล่วงหน้า เข้าสู่ในระดับ ประถมศึกษา มัธยมศึกษา และอุดมศึกษา ที่อยู่ในระดับที่ 4 ไม่ใช่ระดับที่ 2 เพราะปัจจุบันมีการริเริ่มโครงการนำร่องในบางพื้นที่แล้วแต่จะเป็นเรื่องภัยพิบัติเท่านั้น ยังไม่ได้ผนวกเรื่องการพัฒนาที่ยั่งยืนเรื่องก๊าซเรือนกระจก เรื่องclimate chance เข้าไปมากนัก การให้ความรู้เรื่อง climate chance ก็จะมี CITC ของ อบก. ที่ทำหน้าที่นี้อยู่

เป้าหมายที่ 14 และ 16 อันนี้อาจจะไม่มีข้อมูล

เป้าหมายที่ 15 อยู่ในเกณฑ์ที่ค่อนข้างดีเช่นกัน

อีกส่วนที่เราพยายามจะทำในการสังเคราะห์งานนี้ก็คือมาตรการของรัฐได้ทำอะไรไปแล้วบ้างในการขับเคลื่อน SDG แต่เนื่องจาก 12 เป้าหมายนั้นเยอะมาก และแต่ละหน่วยงานก็ทำอะไรไปหลายอย่างแล้ว เราจึงขอยกประเด็นที่เป็นข้อสังเกตที่คิดว่าสำคัญขึ้นมาแลกเปลี่ยน

ประเด็นที่ 1 ก็คือ ในขณะที่เรากำลังขับเคลื่อน SDG อยู่ ก็มีแผนต่างๆ แผน 20 ปี แผน 12 ในหลายๆ วงที่ผมได้มีโอกาสไปพูดคุย มีคนตั้งคำถามว่าจริงแล้วเป้าหลายที่เราจะมุ่งไปหน้าตาเป็นอย่างไรกันแน่ ตอนนี้เราอาจจะยังเห็นภาพไม่ชัดนัก

ประเด็นที่ 2 ในการขับเคลื่อน SDG เรายังติดในประเด็นของ UN ค่อนข้าง มาก แต่ว่าตัวชี้วัดของ UN หลายตัวไม่ได้สะท้อนเป้าหมายที่อยู่ใน target นั้น เช่นเป้าหมายที่พูดถึงการเข้าถึงพลังงานที่เชื่อถือได้ อันนี้ก็เป็นประเด็นที่สำคัญที่จะต้องเพิ่มเติมตัวชี้วัด ฉนั้นเราจะต้องทบทวนรายละเอียดและตัวชี้วัดที่สะท้อนรายละเอียดของ target เพิ่มเติมจาก UN

ประเด็นที่ 3 คือการเข้าถึงข้อมูลการได้ข้อมูลยังขาดเอกภาพหลายองค์กรเก็บข้อมูลตัวเดียวกัน แต่ไม่ได้มีการประสานงานกัน ความมีประสิทธิภาพในการเก็บข้อมูลยังไม่มีประสิทธิภาพ นักวิจัยหลายท่านอาจจะประสบปัญหานี้ด้วย การสร้างความเข้าใจในระดับหน่วยงานและสาธารณะ ความสอดคล้องเชิงนโยบายก็เป็นสิ่งสำคัญ การทำงานอย่างบูรณาการระหว่างภาครัฐกันเอง กับภาคส่วนอื่นเป็นสิ่งสำคัญ การทำงานของภาครัฐจากการวิจัยยังไปไม่ถึงผลลัพธ์และไม่ถึงผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกกลุ่ม โดยมากก็จะเห็นว่าหน่วยงานมีแผนอย่างไรบ้าง แต่ไม่เห็นว่าหน่วยงานมีแผนและไปสู่outcome อย่างไรบ้าง

ในภาพรวม เรามองว่า 1 ความรู้ความเข้าใจในเรื่อง SDG ยังมีไม่มาก ในส่วนนี้ยังคงจำเป็นอยู่ แม้ว่าเราจะเห็นทั้ง 17 เป้าหมาย แต่ไม่เข้าใจว่ามันหมายความว่าอย่างไร

2 กลไกการทำงานข้ามกระทรวงที่มีประสิทธิภาพเป็นสิ่งจำเป็นมาก เพราะว่า target ของ SDG มันเชื่อมร้อยรวมเป็นหนึ่งเดียว ในเมื่อหลายหน่วยงานทำงานกับหลาย targetที่เชื่อมโยงกัน ก็ต้องทำงานร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพได้

ประเด็นที่ 3 การมีส่วนร่วมที่มีความหมายของภาคส่วนต่างๆ และ stakeholder Platform เป็นสิ่งจำเป็นในการขับเคลื่อน SDG ตัวแทนภาคประชาสังคมของประเทศไทยได้นำเสนอประเด็นนี้ในเวียนนาด้วย

ประเด็นที่ 4 รัฐจะต้องเปลี่ยนบทบาทจากผู้นำมาเป็นผู้อำนวยความสะดวก และให้ภาคอื่นนำด้วย

ประเด็นสุดท้ายการนำ SDG ไปปฏิบัติควรผ่านกลไกที่หลากหลาย ควรมีกลไกอื่นนอกจากประชารัฐที่รัฐส่งเสริม มีกลไกอื่นอีกมากมายที่ ทำสำรวจในงานหรือระดับนโยบายโลก มีอยู่หลายเครื่องมือที่ทำให้ทุกระดับและทุกภาคส่วน มีส่วนร่วมกับการขับเคลื่อน SDG

ทิศทางงานวิจัยเพื่อ SDGs: มุมมองจากภาคส่วนต่างๆ

โดยดร.ชณกช ชสิธภนญ์

- ปีนี้เป็นปีที่ 3 ของ SDGs มีกลไลหลัก 3 ส่วน คือ คณะอนุกรรมการที่อยู่ภายใต้ กพย. คณะรวบรวมข้อมูลมีการขับเคลื่อนและปรับใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง แต่ละคณะได้ประชุมและทำภารกิจกันอย่างเข้มข้นในตลอดระยะเวลาที่ผ่านมา เหตุการณ์ที่สำคัญ เช่น มีการจัดลำดับเป้าประสงค์, Roadmap, รายงาน และเริ่มมีการนำ SDGs ไปเผยแพร่
- สำหรับคณะกรรมการที่ทำเรื่องข้อมูลมีการกลั่นกรองข้อมูล และปัจจุบันเริ่มมีการจัดเก็บข้อมูลด้านการเงินเพื่อการพัฒนา
- Gap ใน 2 มิติได้แก่ Gap ของ Target เป้าประสงค์ใน SDGsและ Target ใน Roadmap ทั้ง 17 เป้าหมาย และ Gap ของ Indicator
- Target ควรจะเป็น smart target คือทุกภาคส่วนเห็นพ้องต้องกันว่ามีความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติมีระยะเวลาที่ชัดเจนแน่นอน จากการวิเคราะห์ gap เหล่านั้นสภาพัฒฯ ได้มีการทำ template และ roadmap ได้มีการระบุเป็นลำดับขั้นจนเป็น target และ indicator และให้หน่วยงานที่มีความเกี่ยวข้องกับแต่ละเป้าประสงค์ระบุถึง national target ด้วย จาก national target จะต้องบรรลุภายในปี 2030 ถ่ายทอดลงมาเป็น ระยะสั้น ระยะกลาง และระยะยาว
- จากวันที่ 7 ก.ค. 2560 ที่ผ่านมา คณะกรรมการการวิจัยและพัฒนาเพื่อความยั่งยืนครั้งที่ 1 ได้รับ Roadmap ที่หน่วยงานต่างๆเสนอมา จาก Roadmap เหล่านั้น ในเบื้องต้นเราดูเฉพาะตัว national target จะสังเกตเห็นได้ว่าจากตัว UN target มีลักษณะที่หลากหลาย บาง target นั้น smart เช่น เป้าประสงค์ที่ 3 มีความชัดเจนในเรื่องปริมาณ แต่เมื่อพิจารณาเป้าประสงค์ที่ 5 แต่ละ target จะยังไม่ค่อย smart เพราะข้อมูลยังไม่ชัดเจน ตัวชี้วัดถึงแม้ว่าจะระบุชัดว่าอยู่ในกรอบกฎหมายแต่ตัวชี้วัด

เท่านี้สามารถสะท้อนถึงเรื่องการยุติการเลือกปฏิบัติได้หรือไม่ เป็นประเด็นที่หน่วยงานจัดทำ Roadmap มีการอภิปรายกันอย่างกว้างขวาง

- นอกจากนี้มี target ลักษณะนี้ที่ไม่ specific ประเทศเราก็จะคิดให้เฉพาะเจาะจงเพื่อที่จะระบุหน่วยงานได้ชัดเจนว่าควรจะไปบรรลุอะไร อย่างไร
- ตัวชี้วัดที่มีกรอบกฎหมายถ้าเรามองว่าเราบรรลุแล้ว แล้วที่เหลืออีก 12 ปีจะไม่ทำอะไรเลย เป็นประเด็นที่หน่วยงานได้คิดและอธิปรายกันว่าจะทำอย่างไร ในแชิงของงานที่ทำต่อไปก็ยังต้องใช้การศึกษา
- อีกประการหนึ่งที่พบคือ target ของ UN มักจะกำหนดไว้กว้างขวาง ในขณะที่ตัวชี้วัดค่อนข้างจะแคบ ถ้าหน่วยงานไปยึดตัวชี้วัดเป็นเกณฑ์ในการทำ Roadmap กำหนดแผนงานกิจกรรมโครงการจะได้กิจกรรมที่ตอบโจทย์บางส่วนของ target
- อีกประเด็นคือ target ที่เสนอกันมา ยังไม่ได้มีการกำหนดเป้าหมายในระดับที่ย่อยไปกว่าระดับชาติ นอกจากนี้ลักษณะที่พบทั่วไปก็คือหลายๆ target ยังไม่มีการอ้างอิงถึงแผนหรือนโยบาย มีความเป็นไปได้ว่ามีความท้าทายในทางปฏิบัติ และการที่ไม่มีการกำหนดเป้าหมายในระยะยาวก็คือปี2573 (2030) ใน Roadmap ยังไม่ชัดเจนว่าไม่มีจุดสิ้นสุดว่าจะบรรลุอะไร การที่จะทำอกมาเป็นงานโครงการในแต่ะช่วงเวลาก็จะไม่ชัดเจนตามไปด้วย
- มาตรการหรือโครงการในRoadmap เป็นที่เข้าใจได้ว่าเป็นโครงการที่ทำขึ้นมาอยู่แล้ว แต่ยังขาดโครงการที่ทำเพื่อการเติมเต็ม SDGs โดยเฉพาะ
- Gap ในเรื่อง Indicator สำนักงานสถิติแห่งชาติร่วมกับหน่วยงานต่างๆและสภาพัฒฯ ได้ทำการกลั่นกรองข้อมูล ประชุม พูดคุยกันเรื่อง meta data พบว่า gap บางส่วนใน indicator ยังไม่มีข้อมูลและตัวชี้วัด ซึ่งในส่วนตรงนี้เราต้องมีการดำเนินการต่อไป

อ.ชล บุนนาค

- โดยสรุป ดร.ชณกช ชสิธภนญ์ พูดถึงเรื่องจะทำอย่างไรเกี่ยวกับการดำเนินการ ทำอย่างไรให้ SDGs เป็นจริงได้ ทำอย่างไรให้ smart ทำอย่างไรจึงจะมีการตีความให้เห็นตัว context ที่เกี่ยวข้องกับแต่ละ target และทำอย่างไรจึงจะมีค่าเป้าหมายที่ท้าทายไปจนถึงปี 2030 ได้

ดร.พิพัฒน์ ยอดพฤติการณ์ (ตัวอย่างภาคเอกชน)

- ในส่วนของการกำหนด gap ที่ภาคเอกชนทำหลังจากทีการประกาศเรื่อง SDGs แล้ว ภาดเอกชนมองเรื่องนี้อย่างไรและมีอะไรบ้างที่หลายบริษัทต้องการ อาจจะเรียกว่าเป็นเครื่องมือหรือกลไกในการขับเคลื่อนก็ได้ ในช่วง2 ปีที่ผ่านมาก็เริ่มเป็นรูปธรรมขึ้นในเรื่องของการพยายามที่จะแก้ gap ตรงนั้น
- เราแบ่งเป็นสองส่วนคือ ภาคข้อมูลและภาคการดำเนินงาน คำถามของภาคเอกชนในการขับเคลื่อน SDGs ก็คือ เราต้องรู้สถานการณ์ในปัจจุบันว่าอุตสาหกรรมของตัวเองอยู่ไหน

- ภาคข้อมูล gap นั้นไม่ต่างจากที่ อ.ชล ได้กล่าวไปแล้วเบื้องต้น มีประเด็นอยู่ว่าเราจะรู้ได้อย่างไรว่าแต่ละองค์กรมรการขับเคลื่อนเรื่องนี้ไปถึงไหนแล้วบ้างจาก SDGs 17 เป้าหมาย 179 เป้าประสงค์ ในแต่ละ target เมื่อถูกทอนเป็น indicator หลายส่วนอาจจะไม่สามารถตอบสนองต่อ target ได้เต็มทุกหน่วย นี่ก็คือ gap ที่ผมมองว่าภาคเอกชนและภาครัฐมีสอดคล้องกัน
- อีกส่วนที่อยากจะเพิ่มเติมคือ เนื่องจากบริบทของ SDGs ที่ต่อเนื่องมาจาก MDG การวัดการหรือกำหนด indicator อาจจะมองในเชิงของสังคมโดยรวม ซึ่งไม่สอดคล้องกับภาคของเอกชน เพราะภารกิจหลักของภาคเอกชนคือการทำธุรกิจก็คือการแสวงหากำไร การที่จะไป contribute สู่ target หรือ indicator ที่ภาครัฐกำหนดนั้นไม่สามารถที่จะทำได้ จึงมีความพยายามในการปิด gap เหล่านี้ โดยที่ผ่านมาจะมีหน่วยงาน 2 หน่วยงาน คือ UN Global compact และ GRI ซึ่งเป็นองค์กรระหว่างประเทศที่ทำเรื่องของการดำเนินงานหน่วยงานสากลในภาคข้อมูล ล่าสุดจาก SDGs compass มีเอกสารออกมาตัวหนึ่ง เป็นเอกสารการวิเคราะห์เป้าหมายของ SDGs ทั้ง 17 ข้อ และ target เพื่อต้องการถอด indicator ที่เหมาะสมกับภาคธุรกิจขึ้นมาจาก 70 หน่วยงาน เอกสารตัวนี้เป็นตัวที่บอกว่า สิ่งที่เอกชน contribute สู่ SDGs จะสามารถใช้ indicator อะไรบ้างในการตอบโจทย์ target
- ในต้นปีหน้าจะมีเอกสารออกมาคือ Practical Guide to Defining Priorities and Reporting ซึ่งเอกสารเหล่านี้จะมาปิด gap จากตัววัดที่ไม่ practical และ ไม่ applicable ผมมองว่ามันมีความเป็นไปได้ที่จะใช้ solution ตรงนี้ในการขับเคลื่อน เพราะ indicator ของ UN อาจจะไม่เหมาะสมหน่วยงานของท่านก็อาจจะใช้เอกสารนี้มาช่วยทำให้เหมาะสมและรายงานตามตัวชี้วัดของ target หลักและ goal ที่เกี่ยวข้อง หลังจากนั้นอาจจะต้องมีคู่มือหรือ how to ว่าการที่จะเราต้องตอบตัวชี้วัดเหล่านี้จะต้องตอบอย่างไรบ้าง ซึ่งส่วนนี้เป็นส่วนที่ผมกำลังจะบอกว่าในส่วนของภาคเอกชนได้พยายามปิด gap ตรงนี้อยู่ซึ่งก็เป็นรูปธรรมพอสมควร

อ.ชล บุนนาค

- ภาคธุรกิจได้เห็นถึงความสามารถปรับใช้SDGsได้ เพราะ SDGs เป็นเป้าหมายระดับโลก ซึ่งระดับปฏิบัติการจริงๆจะปรับใช้อย่างไร หลายองค์กรก็ได้พยายามพัฒนาขึ้นมา

พญ.มานิตา พรรณวดี

- Gap ของการดำเนินงานด้าน SDGs ขอแบ่งเป็น 2 ส่วนใหญ่ คือ gapการดำเนินด้าน front office และ gap ด้านข้อมูลหรือ back office
- ด้าน front office ในตอนแรกที่รับ SDGs goal 3 มา เราได้มานั่งดูกันว่าการจะดำเนินงานได้อย่างไร โดยที่กองยุธศาสตร์และแผนงานอยู่ในสำนักปลัดซึ่งเป็นส่วนกลางแล้วเราแบ่งกลุ่มหน่วยงานต่างๆที่ดูแลแต่ละ target ไป ปัญหาเกิดก็คือ เราจะขับเคลื่อนอย่างไร ในแต่ละ target นั้นเป็น agenda base ของแต่ละกลุ่ม

- ปี 2558 ได้รับคำสั่งมาให้ทำแผนของกระทรวงสาธารณสุข 20 ปี ซึ่งให้ล้อตามยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ในแผน 20 ปีของกระทรวงสาธารณะสุขพยายามทำให้ครอบคลุมแผนของ SDGs แต่ไม่ได้ครอบคลุมทุกตัวชี้วัด คือรวมตัวงานเข้ามาก่อนเพราะบางตัวชี้วัดอย่างที่สภาพัฒน์บอกว่าอาจจะไม่ตรงกับบริบทของไทยหรือว่าไทยอาจจะมองอีกมุมหนึ่ง อย่างเช่น ตัวชี้วัด HIV ของ SDGs วัด prevalece ส่วนของกระทรวงสาธารณสุข วัด incident ในแต่ละปีเรามีอะไรบ้างที่จะต้องรายงานระดับ Global หรือ nationalซึ่งเราเป็นผู้ประสานงานกลางเราก็พยายามเก็บข้อมูลให้ครบอยู่ที่ว่ากรมเห็นว่าข้อมูลตรงไหนสำคัญเช่นกรมอยากได้ incident แต่เราก็จะเก็บ prevalence ให้ด้วย หรือหน่วยงานอาจจะทำด้าน HIV เหมือนกันแต่มุมมองต่างกันซึ่งตรงนี้ก็เป็น gap แรก ในการดำเนินงาน
- ทำอย่างไรให้บรรลุ ในส่วนของแผนการดำเนิน 20 ปีของกระทรวงสาธารณสุข เราได้แบ่งเป็น 4 phase phase ละ 5 ปี ส่วน SDGs roadmap เราแบ่งเป็น 3 phase ตามที่สภาพัฒฯได้ให้ format มา ใน 1 ปี 4 ปี และ 10 ปี ใน 1 ปีเราจะกำหนดagenda เลยว่า 13 target 26 ตัวชี้วัด เราต้องการให้ agenda หรือ ตัวชี้วัดไหนสำเร็จภายใน 1 ปี ต่อไป phase ที่ 2 เป็น well being ตัวชี้วัดหรือ target ไหนเราต้องการบรรลุ เราก็กำหนดลงไป ในส่วนphase ที่ 3 คือ 10 ปี ก็คือตัวชี้วัดที่เหลือในสอง phase แรกที่ไม่บรรลุเราก็จะมาทำให้บรรลุ
- gap อีกอย่างหนึ่งก็คือตัวที่บรรลุแล้วเราจะทำอย่างไรต่อ เราก็ทำต่อเช่น อัตราการตายของเด็กในครรภ์มารดาหรือเด็กแรกเกิดเราก็กำหนดให้ต่ำกว่า SDGs อยู่แล้ว ถึง SDGs จะไม่ได้กำหนด เพราะสิ่งเหล่านี้อยู่ในยุทธสาสตร์ 20 ปีอยู่แล้ว
- gap ด้านข้อมูล ด้านระบบสนับสนุน คือ การรายงานตัวชี้วัดบางตัวข้อมูลไม่ได้อยู่ในกระทรวงสาธารณะสุขอย่างเดียวเราต้องไปหยิบข้อมูลจากกระทรวงอื่นแล้วนำมาคำนวณออกมาเป็นผลให้ตัวชี้วัดของ goal 3 ได้ เราต้องการบูรณาการซึ่งเราก็ได้รับความร่วมมือที่ดี
- gap อีกอย่างคือ ผลการวิจัยของ goal อื่นไม่มี meta data และไม่มีเป้าหมายที่ชัดเจนจาก UN มีแต่สูตรให้เก็บ คำนวณอย่างไร เราจึงไม่รู้ว่าบรรลุเป้าหมายแล้วหรือยัง
- gap ด้าน resource ต่างๆ เวลาหน่วยงานเรียกประชุมด้าน SDGs ไม่ว่าจะคณะไหนทุกอย่างจะมาลงที่กองยุทธศาสตร์และแผนงานซึ่งเป็นคนกลางแต่ทีมทำงานมีเยอะ ซึ่งgapตรงนี้เราอาจจะต้องสร้างลูกน้องหรือเครือข่ายเพื่อมาช่วยงานตรงนี้
- กองยุธศาสตร์และแผนงานดูแลตัวชี้วัดระดับ national และ global ซึ่งไม่ได้ดูแลตัวชี้วัด SDGs อย่างเดียว มีตัวชี้วัดที่เราต้องรายงานสำนักงบประมาณขาวคาดแดง ตัวชี้วัดของกระทรวงสาธารณะสุข96 ตัวที่ต้องดูแล ตัวชี้วัด IMBWEF ที่สภาพัฒฯและสำนักงานสถิติแห่งชาติประสานมา นอกจากนี้ยังมีตัวชี้วัดของกรมในกระทรวงสาธารณะสุข gap คือกลไกการเก็บข้อมูลก่อนที่จะเข้ามาทำงานหน่วยงานนี้กลไกคนละกลไกกันแหล่งข้อมูลมาจากหลายแหล่ง ผู้รับผิดชอบเรื่องเดียวกันแต่หลายสำนักจะให้ใครเป็นผู้รับผิดชอบหลัก เราก็มาสร้างกลไกใหม่หมดเลย ทุกข้อมูลที่หน่วยงานดูแลจะมี

กลไกใหญ่เดียว อย่าง SDGsเราเรียกประชุมเลยว่า target ไหนตัวชี้วัดไหนกรมไหนเป็นผู้ดูแล global point คือใคร เราจะเอาข้อมูลจากแหล่งไหน ถ้าตกลงว่าจะเอา mix กรมก็ไม่มีสิทธิ์เก็บข้อมูลเอง

อ.ชล บุนนาค

- นี้เป็นประสบการณ์จากผู้ทำงานโดยตรง เป็นเรื่องการบูรณาการการเก็บข้อมูล ช่องว่างระหว่าง UN ที่มี meta data ทำอย่างไรที่จะบูรณาการให้สอดคล้องกับของที่มีอยู่แล้ว โดยรวมเป็นประเด็นเกี่ยวกับเรื่อง indicator ระบบข้อมูลข่าวสารการเก็บข้อมูลให้มีประสิทธิภาพมีทรัพยากรเพียงพอ

คุณกิตติวุฒิ ภิญโญวิทย์

- Piority target ในแต่ละเป้าประสงค์มีอะไรบาง แต่ละเป้าประสงค์มีความสัมพันธ์กันอย่างไร ถ้าเราสามารถทำวิจัยในเรื่องนี้ได้ก็จะเป็นข้อมูลเวลาเราเข้าไปทำงานในจุดไหนมีความสัมพันธ์เชื่อมโยงกันอย่างไรและจะเร่งให้เราบรรลุ SDGs ได้เร็วขึ้น ทรัพยากรที่ทุ่มเทลงไปใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น โดยเฉพาะถ้าเรามองว่าการ monitor SDGs เองว่าเราลงมือกันไปขนาดไหนในแต่ละเป้าประสงค์และเมื่อเอามาเทียบกับ roadmap จะเห็นว่าส่วนไหนที่เราทำมากไปหรือน้อยไป นี่คือสิ่งที่คิดว่ายังขาดอยู่
- ส่วนหนึ่งในมุมมองของกระทรวงการต่างประเทศเอง เราเป็นหน่วยงานในเป้าหมายที่ 17 คือ Global partnership เป็นเป้าหมายที่เกี่ยวข้องกับหลายเรื่องทั้งในด้านการเงิน การค้า เทคโนโลยี ความสามารถ การสร้างความร่วมมือระหว่างประเทศ ด้วยความที่มันหลากหลายมากจึงมีกระทรวงที่เกี่ยวข้องหลายกระทรวง ส่วนเรื่องที่เรารับผิดชอบโดยตรงจะเป็นเรื่องของความร่วมมือระหว่างประเทศ
- ประเด็นเรื่อง South-South cooperation หรือความร่วมมือระหว่างประเทศที่กระทรวงต่างประเทศให้ความสำคัญ พยายามผลักดันตั้งแต่เริ่มเข้าสู่ SDGs จะเห็นว่า SDGsให้ความสำคัญกับการพัฒนาที่มีคนเป็นศูนย์กลาง การพัฒนาที่สมดุลรอบด้าน รวมถึงความเข้าใจในเรื่องปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง สิ่งที่กระทรวงการต่างประเทศทำมาตลอดในหลายปีที่ผ่านมาคือส่งเสริม SEP for SDGs ปัจจุบันมีประเทศที่นำแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ 9 ประเทศ ทั้งที่ทำไปแล้วและกำลังดำเนินการ รงมถึงมีประเทศที่เราเสนอและเขาสนในด้วยตัวเองกำลังดำเนินการรวม 13 ประเทศ
- สิ่งที่เราคาดหวังอยากได้คือ ตัวอย่างความสำเร็จของการใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งเรามีตัวอย่างในปรเทศเยอะมาก แต่ถ้าเราไปพูดลอยๆในต่างประเทศเขาจะรู้สึกว่าเป็นเรื่องจริงหรือไม่ เรามีหลักฐานอะไร เรามีตัวอย่างงานวิจัยที่สำเร็จแต่อาจจะขาดในแง่มุมของการนำเสนอในบริบทของ SDGs การนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้แล้วมันสะท้อนในแง่มุมของสังคม เศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม ครอบคลุมอย่างไร ก่อน-หลัง เป็นอย่างไร ซึ่งถ้ามีในส่วนนี้กระทรวงการต่างประเทศจะทำงานง่ายขึ้นมากหรือคนที่สนใจจะนำไปใช้ได้ง่ายขึ้นถ้าเห็นตัวอย่างความสำเร็จที่จับต้องได้

- อีกส่วนหนึ่งเป็นเรื่องของการมี platfrom การดำเนินงานของ SDGs เป็นของทุกภาคส่วนไม่ใช่เพียงภาครัฐอย่างเดียว แต่ยังไม่มีการ combile ข้อมูล ดังนั้นเวลามีใครมาขอข้อมูลว่าภาคไหนทำเรื่องอะไรไปบ้างหรือใครอยากเข้ามามีส่วนร่วมอาจจะยังเห็นภาพไม่ครบถ้วน ถ้ามีการรวบรวมข้อมูลก็จะสามารถเกิด partnership ได้ ซึ่งจะทำให้การดำเนินงานของทั้งประเทศไปในทิศทางเดียวกัน

อ.ชล บุนนาค

- ประเด็นเรื่องความสัมพันธ์ที่หลากหลายก็เป็นที่พูดถึงกัน อีกประเด็นคือเรื่องตัวอย่างความสำเร็จที่อยู่บนหลักฐานทางวิทยาศาสตร์ที่ตรวจสอบและเห็นกันได้ชัด มีการเปลี่ยนแปลงอย่างไร และประเด็นสุดท้ายคือ platfrom ที่ทำให้ภาคต่างๆสามารถเข้าไปดูได้ว่าตอนนี้ใครทำอะไรอยู่บ้าง

คุณบุญแทน ตันสุเทพวีรวงศ์ (ภาคประชาสังคม)

- SDGs เป็นผลสืบเนื่องจาก MDG เมื่อปี 2543 เกิดจากการตกผลึกครั้งสำคัญจากประชาคมโลก เพราะฉะนั้นข้อความต่างๆถูกพัฒนามาอย่างต่อเนื่องในรอบทศวรรษ MDG ถูกออกแบบเพื่อใช้กับประเทศด้อยพัฒนาแบบสุดๆ ในขณะที่ 3 ปีต่อมาประเทศไทยแถลงว่าเราบรรลุแล้ว
- SDGs ถูกพัฒนามาจากกรอบคิดด้านสิ่งแวดล้อม คน สังคม ในเชิงบูรณาการทุกภาคส่วน ซึ่งสิ่งที่เราจะต้องพูดถึงอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้คือเรื่องของความเป็นธรรมพัฒนา ถ้าปราศจาคความเป็นธรรมแล้วความยั่งยืนจะไม่เกิด เรื่องของสิทธิมนุษยชน การมีส่วนร่วมและความยุติธรรม ภาคสังคมพร้อมที่จะทำให้ gap ตรงนี้เชื่อมต่อกันได้อย่างแนบสนิท
- สิ่งที่เราเห็นว่า Development justice มีความสำคัญ เราเล็งเห็นผล 5 เรื่องใหญ่ๆที่มีความครอบคลุมทุกภาคส่วน redistributive justice ความยุติธรรมที่แพร่กระจายทุกภาคส่วน เรื่องที่สองคือ ecomomic justice ความเป็นธรรมในเรื่องความยากจน ร่ำรวยที่มันถีบตัวกว้างขึ้นเกิดจากอะไร เราจะสร้างความเป็นธรรมในด้านเศรษฐกิจอย่างไรในเรื่องนี้ประเทศไทยยังไม่ค่อยมีคนพูดถึง ประเด็นที่สามเรื่องของ social and gender justice ความเป็นธรรมและเสมอภาคทางเพศในการมีส่วนร่วมตัดสินใจ การเข้าถึงทรัพยากรศาธารณะ และประเด็นที่สี่ environmental justice ความเป็นธรรมในเรื่องของสิ่งแวดล้อมและทรัพยากร การแย่งชิงทรัพยากธรรมชาติและก่อให้เกิดผลกระทบอย่างต่อเนื่อง ปัญหาที่เกิดขึ้นเรามีวิธีการแก้ปัญหาเหล่านี้อย่างไร เรื่องที่ห้าคือ accountability ภาครัฐและภาคส่วนต่างๆที่มีต่อประชาชน ผมมองว่าความเป็นธรรมในมิติต่างๆ ซึมอยู่ในเป้าหมายทั้ง 17
- คนทั่วไปยังมองว่าสิทธิมนุษยชนเป็นเรื่องของผู้ก่อการร้าย การช่วยเหลือโจร ซึ่งไม่ใช่ เรื่องสิทธิมนุษยชนคือเรื่องของสิทธิพื้นฐานความเป็นมนุษย์เพราะฉนั้นใน SDGs ทั้ง 17 เป้าหมายถูกพัฒนาภายใต้กรอบ haman right
- สิ่งที่องค์กรภาคประชาสังคมได้เสนอในที่ประชุม HLPF ที่ Newyork 5 เรื่อง ประเด็นที่หนึ่งคือ inclusiveness ความครอบคลุมกลุ่มเป้าหมายไม่เบียดบังคนให้ตกเวทีไปจากการมีส่วนร่วมการพูดถึงการพัฒนา ในเรื่องที่ 2 คือ participation การมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน ผมคิดว่าภาคประชาสังคม

ยังมีส่วนร่วมน้อยมากในการศึกษาวิจัยร่วมกับ สกว.และทีมงาน SDGs โจทย์ของการพัฒนาใดๆก็แล้วแต่ประเด็นพื้นฐานเริ่มที่วิสัยทัศน์ vision ต่อมาด้วย goal, strategy และ action plan เรามี vision ร่วมกันหรือยังในอีก 20 ปีข้างหน้าเราจะนำประเทศไปทางไหน ขณะที่เรากระโดดไปที่การจัดยุทธศาสตร์โดยใช้เป้าหมายว่าเราจะไปไหน จริงๆแล้วพรบ.การจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ กำหนดว่าภายใน 1 ปียุทธศาสตร์ชาติจะต้องออก ซึ่งเราก็ยังงงอยู่ว่าตอนนี้มีหรือยัง แต่ถ้ายึดตามธงที่มีอยู่ 6 ข้อ ผมคิดว่าเรากำลังสับสน และเราต้องสร้างความเข้าใจ สกว. มีบทบาทการสร้างความเข้าใจตรงนี้ เรายังขาด representation การมีส่วนร่วมในภาคต่างๆในการจัดทำ SDGs มีส่วนร่วมามากน้อยแค่ไหน

- การทำงานSDGs ของ สกว. ใน phase แรกเป็นเรื่องของการปักหมุดให้เห็นเป้าหมาย ตัวชี้วัดของ UN แต่ยังไม่ได้มีการประเมินว่าเราอยู่ตรงไหนของสหประชาชาติและเรากำลังจะไปจุดไหน
- phase ที่สองควรจะมุ่งเน้นเรื่องการติดตามตรวจสอบดูความคืบหน้า ปัญหาแลพอุปสรรค รวมถึงประเมินผลกระทบ CIA ซึ่งควรจะครอบคลุมทางด้านสังคม เศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม การเมือง มิติของความเป็นมนุษย์
- อีกประเด็นคือเรื่องของ resources ทรัพยากรในการดำการเรื่องนี้ งบประมาณในสังคมไทยไม่มีที่สิ้นสุดเพียงแต่จะนำมาใช้ประโยชน์อย่างไร SDGs ไม่ใช่เรื่องใหม่ มันสอดแทรกอยู่ในกระบวนการวิจัยอยู่แล้ว จะทำอย่างไรให้ชุมชนรู้สึกว่า SDGs มีความเกี่ยวข้องเชื่อมโยงกับเขาและสามารถนำไปประยุกต์ใช้กับการพัฒนาชุมชน ท้องถิ่น จังหวัด ซึ่งตรงนี้เป็นเรื่องของระบบคิด กระบวนทัศน์ ในการพัฒนา ว่าเรายืนยันจะใช้วิธีการ Top-down หรือ Bottom-Up ที่ชุมชนเป็นฐานร่วมกันพัฒนาในระดับชาติ
- ประเด็นสุดท้ายคือเรื่องการติดตามประเมินผล ต้องประเมินอย่างรัดกุม ความคืบหน้าของภาครัฐ ภาคสังคม ภาคธุรกิจ ได้ทำอะไรไปแล้วบ้างตามที่เราปักหมุด กับการประเมินในมิติที่สองคือการประเมินผลกระทบ CIA ความจริงเราอาจจะสำเร็จก่อน 20 ปีก็ได้ แต่ถ้าสำเร็จก่อนหน้านั้นไม่ใช่ไม่ทำอะไร แต่เราต้องพัฒนาต่อยอดต้องสร้างให้เกิดนวัตกรรมใหม่ให้ได้ ซึ่งเป็นประเด็นที่น่าจะท้าทายการพัฒนา SDGs ต่อไป

รศ.ดร.ประภาส ปิ่นตบแต่ง

- การขับเคลื่อนในเชิงกลไกถ้ามองแค่ตัวชี้วัดอาจยังมีการถกเถียงกกันอยู่ ตัวชี้วัดต่างๆนั้นพร้อมไหมอย่างเช่นในเรื่องความยากจน เราใช้เส้นความยากจนมาเป็นตัวชี้วัด คำถามคือมันพอไหมที่จะวัดความยากจน
- ประเด็นที่สองกลไกการขับเคลื่อนนวัตกรรมในเชิงนโยบาย ในการทำงานที่ผ่านมาได้มีการสำรวจนโยบายต่างๆเหล่านี้ มีนโยบายเกี่ยวกับสังคม เศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม ตรวจสอบได้อย่างไร ไปสู่เป้าหมายหรือไม่ ตัวอย่างเช่น กฎหมายด้านสิ่งแวดล้อม ป่าไม้ ที่ดิน เราไม่ใช่สักแต่ว่ามีกฎหมายแต่กลไกการขับเคลื่อนนวัตกรรม ที่มีถูกตรวจสอบหรือยัง ที่มาจากภาคส่วนต่างๆ

- ถัดมาคือเรื่องการขับเคลื่อนนั้นมาจากทุกภาคส่วนหรือยัง การขับเคลื่อน SDGs นั้นลงไปในระดับสังคม หรือชุมชน ตรงนี้น่าจะเป็นประเด็นที่ควรสร้างองค์ความรู้
- ในรายงานฉบับนี้บอกว่าสิ่งต่างๆเหล่านี้จะเกิดขึ้นได้ต้องอาศัยประเด็นทางด้านการเมือง ต้องเปิดโอกาสให้ประชาชนมามีส่วนร่วมด้วยและการเมืองต้องมีความเป็นประชาธิปไตย ประเด็นทั้งหมดนี้เราไม่สามารถดูได้จาก indicator เพียงอย่างเดียวต้องดูเรื่องของนวัตกรรมเชิงนโยบายที่มีอยู่ ตัวชี้วัดจะทำอย่างไรให้ SDGs ลงไปในสังคมต่างๆ ข้อเสนอในเรื่องการขับเคลื่อนและการสร้างองค์ความรู้ควรสร้างให้อยู่ในระดับท้องถิ่นด้วย

SEP for SDGs: หัวใจขับเคลื่อน Thailand 4.0

ดร.สุวิทย์ เมษินทรีย์

- 4 P ได้แก่ Philosophy เรื่องที่เราจะทำจะต้องมีปรัชญาที่ถูกต้อง ซึ่งเป็นโชคดีของพวกเราที่เศรษฐกิจพอเพียงเป็นปรัชญาที่เกิดจากการทดลองและประสบการณ์ของในหลวงรัชกาลที่ 9 ซึ่งSEP มาจาก ground to ส่วน SDGs มาจากgrand grand to ground แต่ว่า philosophy อย่างเดียวคงไม่พอ สิ่งที่สองคือ Paradigm กระบวนทัศน์ โลกของเราได้เปลี่ยนไปแล้วเป็นโลกของการมี global common ดั้งนั้นต้องเป็น global paradigm และต้องอยู่ใน global context เท่านั้นจึงจะตอบโจทย์ สิ่งที่สามคือ Principle เรามีหลักคิดอย่างไร มีหลักการอย่างไร สุดท้ายคือเรื่องของ Practices คือการปฏิบัติในวันนี้ที่มาก็ถือว่าเป็นการถักทอ 4 P เข้าด้วยกัน
- เรากำลังถักทอในสามระดับ ระดับหนึ่งก็คือ ในมิติด้านการเมือง เรื่อง SEP for SDGs เราต้องประกาศให้ชาวโลกรู้ เป็น national agenda ที่สำคัญที่สุดที่อยู่ใน national context ส่วน national agenda ที่สองคือ Thailand 4.0 พื้นฐานของเรื่องนี้มาจากปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งตอนเปิดตัวนั้นอยู่ในประชารัฐคนจึงคิดว่าเป็นเรื่องของ inovation แต่ความจริงแล้ว inovation เป็นเพียงแค่ 1ใน 3 ของ Thailand 4.0 นอกจากนี้ SEP for SDGs และ Thailand 4.0 เป็นเรื่องที่เชื่อมต่อกัน เรื่องที่สามคือกลไก หรือ practices คือทำอย่างไรให้ SEP for SDGs น่าเชื่อถือ ซึ่งกลไกที่สำคัญที่สุดคือประชารัฐ
- ที่ผ่านมากระบวนการพัฒนาเรานั้นผิดพลาดเพราะเราทำทุกอย่างเพื่อ economic wealth แต่เป็นต้นทุนของsocial well being, environmental well being จึงเกิดความไม่สมดุลระหว่างธรรมชาติกับมนุษย์ เกิดความเหลื่อมล้ำระหว่างมนุษย์กับมนุษย์ ดังนั้นการพัฒนาเราต้องยึดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เราต้องการสร้างความสมดุลใน 4 มิติ
- 4.0 นอกจาเรื่อง Innovation-Driven Economy ที่ตอบโจทย์ความมั่งคั่งแล้วยังมีอีกสองเรื่องคือเรื่องของ Circular Economy หรือ เรื่องเศรษฐกิจไหลเวียนระหว่างมนุษย์กับธรรมชาติ ซึ่งถ้าทำได้จะตอบโจทย์หนึ่งในวิสัยทัศน์ของ คสช. เรื่องที่สองคือเรื่องระบบเศรษฐกิจกระจายตัว หรือ

Distributive Economy เพื่อตอบโจทย์ความมั่นคง ซึ่งตรงนี้เปลี่ยนกระบวนทัศน์มาเป็นการกระจายความมั่งคั่งและโอกาส

- SDGs ต้องนำไปสู่การเป็น smart city, smart district และ smart vilage ให้ได้ เรายังตีความกันผิดว่าทุกอย่างต้องเป็นเรื่อง digital แต่ความจริงแล้ว digital เป็นเพียงหนึ่งใน infrastructure ที่จะเข้ามาสนับสนุน ในอนาคตเรายังต้องพัฒนาพลังทดแทน และเรื่องภัยพิบัติต่างๆเราจะสามารถอยู่กับสิ่งเหล่านี้ได้อย่างไร
- เมื่อก่อนเราจะพูดถึงผลกระทบของสิ่งที่ดี แต่วันนี้เราต้องมาคิดถึง positive side of the bad อย่างเช่นเรื่อง climate change เราก็มองว่าเราจะเปลี่ยนคนอย่างไรให้รับมือกับสิ่งเหล่านี้ได้ แม้กระทั่งเรื่องความยั่งยืนคนมองว่าเป็นเรื่องของสิ่งแวดล้อมอย่างเดียวแต่ความจริงแล้วเป็นเรื่องของการสร้างวัฒนธรรมใหม่
- จากที่ได้ให้โจทย์ ม.สุรนารี ว่าอีสานจะพลิกอีสานด้วยองค์ความรู้ได้อย่างไร เขาถอดรหัสออกเลยว่า circular economy ที่ต้องทำกับภาคอีสานคือเรื่องอะไรบ้าง เขาเอาเรื่องของอ้อยและมันสัปปะหลังให้กลายเป็น zero waste และสามารถผลิตพลังงานไฟฟ้าขนาดเล็กสำหรับหมู่บ้านและเป็นพลังงานที่ยั่งยืนและมีประสิทธิภาพ
- เกษตรกรในยุค 4.0 ต้องเป็นเกษตรกรที่ใช้เทคโนโลยี อยู่ได้อย่างมีศักดิ์ศรีเป็นผู้ประกอบการไม่ใช่แค่เพียงเกษตรกร
- เราจะสามารถถักทอ Thailand 4.0 ให้เข้ากับ SEP for SDGs ได้อย่างไร โดยมี action ผ่านประชารัฐ ในอนาคตผมไม่เชื่อในเรื่องCSR เพราะไม่ยั่งยืน ทำอย่างไรให้เกิด doing good, doing well ซึ่งตอนนี้มีแต่งานวิจัยแต่ยังไม่มีการปฏิบัติ เรื่องที่สำคัญที่สุดเราต้องมี next practices ต้องกล้าคิดกล้าทำโดย learning by doing เพื่อให้เกิด dynamic of change ซึ่งต้อง มีการลงมือปฏิบัติในพื้นที่จริง เพราะถ้าไม่ได้ลงพื้นที่จริงเราจะไม่สามารถลดความเหลื่อมล้ำได้ความยั่งยืนก็จะไม่เกิด

การขับเคลื่อน SDGs ในมิติความมิติความมั่นคงทางอาหารและโภชนาการ

โดย ศ.นพ.ไกรสิทธิ์ ตันติศิรินทร์

- เรื่องอาหารโภชนาการและสุขภาพ คนเข้าใจเรื่องนี้น้อยมากว่าเชื่อมโยงอย่างไรระหว่างอาหารและสุขภาพ การกินอาหารให้พอเพียงกับที่ร่างกายต้องเพื่อให้มีโภชนาการที่ดี
- ประเทศไทยขจัดความทุพโภชนาการได้ภายใต้แผนพัฒนาฯฉบับที่ 5 แต่ในตอนนี้เรามีปัญหาเรื่องภาวโภชนาการเกินและโรคอ้วนแสดงถึงการขาดความสมดุล
- ตัวอย่างความสำเร็จที่ไทยลดภาวะการขาดอาหารในเด็กจากเดิมห้าสิบกว่าเปอร์เซนต์เหลือเพียงห้าถึงหกเปอร์เซนต์ มีการตีพิมพ์ลงวารสารของ UN และเราสามารถทำได้ดีกว่ามาตรฐานระดับโลก คนที่

หิวโหยลดลงจาก 20 ล้านคนเหลือ 5 ล้านคน เราประสบความสำเร็จ MDGs ภายในเวลาไม่กี่ปี อย่างไรก็แล้วแต่เราจะต้องทำให้ดียิ่งขึ้นสืบไป

- นัยยะของความหมายของ Food and nutrition security ก็คือเกิดขึ้นในประชาชนทุกคนทุกเวลา สามารถเข้าถึงอาหารโดยการหาเอง, เพาะปลูก หรือพึ่งพาคนอื่น มีเงินซื้ออาหารที่ปลอดภัยมีคุณภาพ ได้สารอาหารพอเพียงที่ร่างกายต้องการ มีสิ่งแวดล้อมและน้ำที่สะอาด มีบริการด้านสาธารณสุขและทางด้านสังคมอย่างเหมาะสม
- ยุทธศาสตร์ประกอบไปด้วย ยุทธศาสตร์ทางด้านอาหาร (Food based approach) มีความมั่นคงทางด้านอาหาร มีการให้ข้อมูลผ่านฉลากเรื่องโภชนาการด้านอาหาร ต่อมาคือSupplementation เช่นกลุ่มเป้าหมายผู้ที่ตั้งครรภ์ก็มีการให้วิตามินหรือให้กินอาหารเพิ่มขึ้น เรื่องที่สามก็คือการให้ความรู้ด้านอาหาร โภชนาการและในการกำหนดอาหาร ด้านที่สี่คือ Public health measures มีบริการขั้นพื้นฐาน ด้านสุขอนามัย เรื่องการถ่ายพยาธิ ภูมิคุ้มกัน และน้ำสะอาด เรื่องที่ห้าคือการดำเนินงานในชุมชน (Community and setting based) ในการทำงานในพื้นที่ชุมชนมีการติดตาม ประเมิน วิจัย และพัฒนา ประเทศไทยเราประสบความสำเร็จเพราะเน้นเรื่อง Area bases มีการใช้แผนพัฒนาชุมชนที่ยากจนเน้นชุมชนที่หนาแน่น ให้มีบริการด้านพื้นฐานสามารถช่วยเหลือตัวเองได้และเน้นการมีส่วนร่วม ด้านการเกษตรก็เน้น Success Economy เน้นอาหารสำหรับแม่และลูกเช่น ข้าว ถั่ว งา และเน้นเรื่องการผลิตโคนมซึ่งในหลวงเป็นผู้ริเริ่ม และมีโครงการนมโรงเรียนตามมาในปี 1992 เด็กรุ่นหลังจึงสูงขึ้น 5-7 เซนติเมตร การดำเนินงานในชุมชนเน้นการบูรณาการทุกอย่างลงไปที่ชุมชนเพื่อขจัดความหิวโหยและอยากอาหาร และมีพันธะผูกพันระดับชาติ ซึ่งทั้งหมดนี้เป็น innovation ของไทย ในการดำเนินงาน ตามไดอะแกรม คือ 1.มีผู้นำชุมชนพื้นฐาน 2. ผู้นำชุมชนมีส่วนเกี่ยวข้อง ทั้งสองส่วนทำงานร่วมกัน มีอาสมัคร 1คนต่อ 10 หลังคาเรือน มีเครื่องชี้วัดคือ จปฐ.และเครื่องชี้วัดทางโภชนาการ และนำตัวชี้วัดมาประเมิน และแก้ปัญหาในทั้งภาพรวมและภาพย่อย เด็กที่คลอดมาแล้วขาดอาหารก็แก้ปัญหาที่แม่ ปัญหาแม่ให้นำนมต่ำเราแก้ด้วยการให้หยุดทำงานสามเดือนแต่ไม่เพียงพอจึงยังติดลิสต์อยู่ รวมถึงมีการแก้ปัญหาเรื่องห้องส้วมซึ่งเพิ่มขึ้นมาถึง 96 เปอร์เซนต์ในเวลาไม่กี่ปี เด็กเริ่มมีภูมิคุ้มกันและเจ็บป่วยน้อยลง มีการดูแลเรื่องพฤติกรรมการบริโภค ลดการบริโภคน้ำหวาน น้ำอัดลม ทั้งหมดเป็นแผนที่เราดำเนินงานมา จากการที่ขาดอาหารให้ดีขึ้นตามลำดับ จนประเทศไทยเป็นตัวอย่างให้ทั่วโลก
- National Food Committee ยุทธศาสตร์ด้านอาหารและโภชนาการ จริงอยู่ที่เป็นเรื่อง SDGs goal 2 ซึ่งเราทำมาก่อนหน้านี้ เราเชื่อมโยงเรื่อง Multi-stakeholder, Linking of Food และเรื่องอื่นๆ เข้าด้วยกัน กระทรวงเกษตรเน้นเรื่องการปรับระบบการเพาะปลูกและอาหาร รวมถึงเน้นเรื่องความปลอดภัยของอาหาร และในขณะเดียวกันก็เน้นเรื่องการท่องเที่ยวและดูแลสิ่งแวดล้อมเพื่อให้เกิดความยั่งยืน

- เรามีวิสัยทัศน์ว่า ประเทศไทยเราจะมีความมั่นคงด้านอาหารและโภชนาการอย่างยั่งยืน และเป็นแหล่งผลิตอาหารพรีเมียมมีความปลอดภัย มีคุณค่าทางสารอาหารและโภชนาการเพื่อชาวไทยและชาวโลก ซึ่งทุกอย่างสามารถวัดได้หมด โดยคุณค่าทางโภชนาการเปรียบเทียบจากคุณค่าทางอาหารต่อหน่วยเสิร์ฟ ความปลอดภัยวัดจากการปลอดภัยจากจุลินทรีย์และสารเคมีต่างๆ ซึ่งตอนนี้ที่เรามีปัญหามากคือสารเคมี
- วัตถุประสงค์คืออยากเห็นการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ เน้นเรื่ององค์ความรู้ มีกลไกที่จะมี Multi-stakeholder และในขณะเดียวกันก็เน้นความมั่นคงทางด้านอาหารในระดับชุมชน ระดับชาติ ซึ่ง sufficeincy economy ของในหลวงรัชกาลที่ 9 กับ Theory of land use เน้นเรื่อง Food security ของชุมชน ซึ่งเป็นไดอะแกรมที่ใช้ก่อนจะมี SDGs goal 2 และเน้น Food chain approaches เน้นเรื่องโภชนาการของพืชและสัตว์ รวมถึงการควบคุมและป้องกันโรค
- ยุทธศาสตร์ข้อที่ 1 คือ มี Food security เน้นเรื่องการจัดการแหล่งน้ำและที่ดิน การทำ Zoning และการเข้าถึง เรื่องที่ 2 คือ Food quanlity and safety คุณภาพและความปลอดภัย เน้นมาตรฐานเป็นหลัก มีระบบ quanlity assurance มีการนำมาใช้ในระดับชุม รวมถึงการแปรรูปเช่น O-TOP
- ผมเชื่อว่าไดอะแกรมนี้สามารถปรับใช้กับทุกอย่างได้ Safe and nutrious food ไปสู่ supply > service > consumption และมีเป้าหมายคือ good nutrition and well-being ซึ่งนำไปสู่ consumer health and well-being, environment sustainability และ economic and prosperity
- หวังว่าประเทศไทยจะมี Argiculture Food system ซึ่งจะมีผลต่อ Food and Nutrition Security, เศรษฐกิจ, สังคม และสิ่งแวดล้อม เมื่อมียุทธศาสตร์และนโยบายแบบนี้ SDGs จะวัดอย่างไร ต้องให้พวกเราช่วย ผมลองวิเคราะห์ดูแล้วว่า ถ้าเราทำดีๆจะมีผลกระทบ Livelyhood คือ ลดความยากจน ความหิวโหย sustainable argiculture system, health and well-being, เรื่องการศึกษา, economic oppertunity, food lost and waste, sustainable conduction and consumtion และเป้าหมายที่ 17 เป้าหมายตามยุทธศาตร์ บอกว่าจะต้องมี SDGs goal2 และเรื่องต่างๆ ยกเว้นเรื่องเศรษฐกิจ เรื่องอาหารที่ดีและปลอดภัยยังต้องการการศึกษาอยู่ ทุกอย่างจะมี SDGs
- ประเด็นเรื่อง Food insecurity experiencing scale เราต้องท้าทายนานาชาติ เราน่าจะต้องมีเครื่องชี้วัดของเรา ประเด็นต่อมาคือ Zero hunger มีการมอบหมายให้กระทรวงเกษตร, กระทรงสาธารณะสุข และกระทรวงทรัพยากรมนุษย์ ต้องทำงานร่วมกัน ในขณะเดียวกันเป้าหมาย Food lost Food waste x นั้นไม่มีข้อมูลซึ่งเป็นจุดอ่อน แต่เรามีข้อมูลว่าผลผลิตทางการเกษตรมีการสูญเสียอาจจะ 9 เปอร์เซนต์ 20 เปอร์เซนต์ รวมแล้วประมาณสามสิบกว่าเปอร์เซนต์ จึงอยากให้มีการศึกษาเรื่องนี้ให้มาก อีกเป้าหมายคือ ความเชื่อมั่นของผู้บริโภคต่อคุณภาพและความปลอดภัยของอาหารไทย เป็นเครื่องชี้วัดในการค้าขายซึ่งอาจจะต้องให้นักเศรษฐศาสตร์ช่วยทำ อีกเรื่องคือมูลค่า

การค้าอาหารดีขึ้น จากที่มองเพียงแต่การค้าเพื่อการส่งออก ตรงจุดนี้อยากให้มองละเอียดลงไปถึงระดับครัวเรือน ชุมชน จนถึงระดับประเทศ และมีเป้าหมายอยากให้ภาวะโภชนาการเกินลดลง

- โดยสรุปในมิติอาหารและโภชนาการมีความซับซ้อนในตัวของมันเองและจะไม่ตอบสนองต่อ SDGs 1 จริงอยู่ที่อาจจะตอบสนองต่อ SDGs 2 และ 3 และในขณะเดียวกันอาจจะมีการตอบสนองต่อ SDGs อื่นๆอีก ตรงนี้เราจะทำอย่างไรให้มันเฉียบคมยิ่งขึ้น เราจึงมีอะไรที่จะต้องทำอีกเยอะเพื่อให้เกิดความมั่นคงด้านอาหารและโภชนาการในคนไทย ให้ประเทศไทยเป็นแหล่งอาหารพรีเมียมเพื่อชาวไทยและชาวโลกอย่างยั่งยืน

สรุปการระดมสมอง “ทิศทางการวิจัยในอนาคตและการสร้างความร่วมมือระหว่างภาควิชาการกับภาคส่วนอื่นๆเพื่อการขับเคลื่อน SDGs” สำหรับกลุ่ม PEOPLE

วัตถุประสงค์ในการมาพูดคุย ในหัวข้อ SDGs Move Thailand ด้าน People คือ

- สิ่งที่ท้าทายในงานวิจัยและ gap ระหว่างการทำงานวิจัย เพื่อพัฒนาทำให้ gap เล็กลงมากที่สุด
- แลกเปลี่ยนเรียนรู้และมองไปในอนาคตเพื่อหา action plan เพื่อ address ปัญหา ต่อยอดและพัฒนางานวิจัยในปีต่อ ๆ ไป

Goal 1 กำจัดความยากจน: โดย สมพร โกมาลทัศ หัวหน้าโครงการวิจัยเป้าหมายที่ 1

แนวโน้มประเทศไทยดีขึ้นเรื่อยๆ หลังแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 5 ความยากจนลดต่ำลง แต่ตัวเลขการขึ้นทะเบียนคนจนกับสำนักงานเศรษฐกิจแห่งชาติไม่ตรงกัน และยังมีพวกการศึกษาที่สูงไปลงทะเบียนคนจน

ช่องว่างหรือ gap ที่พบในการศึกษาครั้งต่อไปทางด้านการวิจัย

- คนจนมีน้อย ไม่ตอบโจทย์สภาพปัจจุบัน
- ศึกษาด้านเศรษฐกิจ ใช้จ่ายเงินมากขึ้น อาจจะต้องศึกษาในประเทศที่มีการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจมากขึ้น
- ควรศึกษาปัจจัยต่างในบริบทต่างๆในเชิงลึก
- ปัจจัยที่ส่งผลต่อความยากจนในเมืองและชนบท
- ช่องทางเพิ่มรายได้และประกอบอาชีพให้แก่คนจน
- ส่วนมากรัฐช่วยเหลือคนจนในรูปเงินสงเคราะห์ และเงินเหล่านั้นมาจากภาษีและอาจจะต้องกู้ยืมจากต่างประเทศ ดังนั้นจึงต้องหาสิ่งที่ทำให้รายได้เพิ่มขึ้นแทน

Goal 2 Zero hunger: เสถียร ฉันทะ หัวหน้าโครงการวิจัยเป้าหมายที่ 2

ช่องว่างหรือ gap ที่พบในการศึกษาครั้งต่อไปทางด้านการวิจัย

- พื้นที่ระดับล่างของหน่วยงาน เช่น อำเภอ ตำบล เก็บข้อมูลได้ค่อนข้างดี พบว่ามีปัญหาด้านโภชนาการ คือ over-weight
- ความมั่นคงทางอาหารในประเทศไทยยังไม่มีการเก็บข้อมูลอย่างเป็นเชิงระบบ เช่น ข้อมูลเชิง individual family และ food safety ก็เป็นเรื่องที่มีปัญหา เช่น แผงลอย
- Food Insecurity Excellent Skill ประเทศไทยจะทำอย่างไร ศึกษาอย่างไรได้บ้าง
- พืชพันธุ์ มีเรื่อง seed bank แต่ก็ยังมีชนิดพืชไม่ค่อยครอบคลุม และยังเป็นเรื่องที่ไม่ค่อยมีคนพูดถึง

- Agricultural System เป็นประเด็นหลัก พวกฐานข้อมูลพวกนี้ยังเป็นประเด็นที่มีช่องว่างอีกเยอะ

- ความร่วมมือของ steak-holder คือต่างคนต่างทำ ยังไม่ได้สร้างความร่วมมือกันในเรื่องของประเด็นต่างๆ รวมถึง Goals ด้วย เพื่อให้ร่วมมือกันเพื่อให้สำเร็จเป้าหมาย

- ยังไม่มีการเก็บรวบรวมข้อมูลของสตรีตั้งครรภ์ ที่ส่งผลต่อโภชนาการเด็ก

Goal 4 การศึกษา: ดร.ชาญศักดิ์ ศรีสวัสดิ์สกุล และดร.วรัณศณางค์ บุทริทร์ นักวิจัยโครงการวิจัยเป้าหมายที่ 4

ช่องว่างหรือ gap ที่คิดว่ามีความสำคัญในการศึกษาครั้งต่อไปทางด้านการวิจัย

- การศึกษาระดับประถมศึกษาถึงมัธยมศึกษา เด็กๆมีความทั่วถึงเยอะมาก เกือบ 100% แต่วัดคุณภาพโดยอิงจากการสอบ PISA ที่มี 6 ระดับ ไม่ผ่านเกณฑ์ 35.8%
แต่ประเทศอื่นค่าเฉลี่ยที่ไม่ผ่านแค่ 13%

- ถ้าไม่ใช้ PISA ก็ลองใช้ NT หรือ ONET แต่เกณฑ์ของเราไม่มีขั้นต่ำที่เด็กควรจะสอบผ่าน บางตัวชี้วัดไม่มีข้อมูลที่ชัดเจนในการนำมาประเมิน SDGs และข้อมูลที่ได้มาส่วนใหญ่
เป็นของหน่วยงานการศึกษาของรัฐ

- ปัญหาเหล่านี้กำลังถูกแก้ไขเพราะมีคณะอนุกรรมการเพื่อทำการพัฒนาเรื่องตัวชี้วัดที่ 4 มีกระทรวงศึกษาธิการเป็นหน่วยงานหลักในการเก็บรวบรวมข้อมูลที่มีที่มาจากหลายหน่วยงาน

Goal 5 Gender equality: ดร.กรกิจ ชุ่มการ นักวิจัยโครงการวิจัยเป้าหมายที่ 5

ช่องว่างหรือ gap ที่คิดว่ามีความสำคัญในการศึกษาครั้งต่อไปทางด้านการวิจัย knowledge gap

- โครงสร้างทางสังคมและวัฒนธรรมไทย ยังมีอคติต่อความแตกต่างทางเพศ ผ่านทางแบบเรียนหรือตัวอย่างในครอบครัว ว่าผู้หญิงยังเป็นเพศที่อ่อนแอต้องการการปกป้อง
บางทีผู้หญิงก็กลายเป็นเหยื่อ จนนำไปสู่การเลือกปฏิบัติ

- โอกาสในการสร้างความเข้มแข็งในการบังคับใช้กฎหมาย เช่น เรื่องความรุนแรงในครอบครัวไม่เข้าสู่กระบวนการยุติธรรมเพราะยังมีการประนีประนอมจนทำให้
เหตุการณ์แบบนี้เกิดขึ้นซ้ำๆ

- รัฐธรรมนูญ ฉบับใหม่ที่เขียนว่า “ไม่มีการแบ่งแยกเพศ” แต่ตอนนี้ยังมีการแบ่งแยกแบบ glass sealing และไม่ได้เขียนถึงเพศอื่นๆที่นอกเหนือจากผู้หญิงและเด็ก เช่น LGBT

- ความรุนแรงที่เกิดขึ้นเยอะมาก และเกือบทั้งหมดเกิดขึ้นจากคนในครอบครัวหรือบุคคลใกล้ชิด

ช่วงการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ในประเด็นแต่ละ Goal

อาจารย์หัทยา วงษ์แสงไพบูรณ์ ผู้จัดการประจำประเทศไทย VSO เอเชีย แปซิฟิก: บางส่วนของช่องว่าง

หรือ gap จะมีเหมือนกันเพราะ ในประเทศเราเป็น higher- middle income country ดูเหมือนจะอยู่สูงแต่จริงๆ แล้วไม่ได้เหมือนกับที่เรียก บางครั้งโจทย์ที่ตั้งไว้ก็ต้องเปลี่ยนแปลงไป ส่วน data collection ในบางส่วนยังมีการเก็บข้อมูลดีไม่พอ เรื่องของการประสานงานกันของแต่ละองค์กรยังประสานงานกันได้ไม่ดีพอ ถ้าหากมีการพัฒนาเรื่องการประสานงานกันน่าจะทำให้การทำงานเป็นไปได้ดีขึ้น

ดร. กรกิจ ชุ่มการ : เห็นด้วยว่าหลักสูตรบางอย่างควรต้องทำงานร่วมกันกับ goal 4 เพราะเนื้อหาที่มีการแบ่งแยกเพศ

พัชริน ดำรงกิจกุล ตำแหน่งที่ปรึกษาความร่วมมือดานการวิจัยระหว่างสกว.และกลุ่มมหาวิทยาลัยราชภัฏ : เคยทำงานเรื่อง gender เมื่อ 30 ปีที่แล้ว Gender equality เป็นแนวคิดตะวันตก ส่วนตัวคิดว่าน่าจะเป็นเรื่อง Gender relation แบบไม่ต้องตาม UN ควรจะเป็นความสัมพันธ์ระหว่างเพศ เสนอให้เป็นมิติแบบตะวันออก ส่วนในเรื่องของความยากจนที่พูดถึงว่าคนไทยจนน้อยลง ควรจะไปค้นหาปัจจัยและกระบวนการว่าแต่ละยุคสมัยมีการใช้วิธีไหน ควรนำมาเรียนรู้ว่าวิธีไหนที่ทำให้คนจนน้อยลง

อาจารย์หัทยา วงษ์แสงไพบูรณ์ ผู้จัดการประจำประเทศไทย VSO เอเชีย แปซิฟิก : จริงๆเราเอาบริบทไทยตั้งต้น แล้วถึงจะ move เพราะต้องมีการวิจัยมาเทียบว่าสิ่งใดที่เหมาะกับประเทศไทยมากกว่าในแต่ละ Goal

สมพร โกมาลทัศ หัวหน้าโครงการวิจัย Goal 1 : เห็นด้วยกับอ.พัชริน เพราะไทยทำได้ดีกว่า UN กำหนด แต่ UN กำหนดในส่วนที่เป็นพื้นฐาน แต่บางส่วนในไทยยังไม่มีการประมวลเพื่อนำออกมานำเสนอ จึงประมวลข้อมูลให้ออกมาในทิศทางของ UN เช่นบางตัวชี้วัดของ UN บางเป้าประสงค์ในตัวชี้วัดยังไม่มีค่าเป้าหมายของความสำเร็จขอตัวชี้วัดคือต้อง tune ให้ตรงกับ UN จากงานวิจัยชิ้นนี้
เราควรจะกำหนดเป้าหมายในการพัฒนาประเทศให้ชัดเจนในทุกๆด้าน มีความเห็นว่าอยากให้หยุดระบบการให้เงินคนจน

ดร.ชาญศักดิ์ ศรีสวัสดิ์สกุล ทีมวิจัย Goal 4 การศึกษา : ก่อนที่ UN จะทำเรื่องนี้ออกมา UN ก็ต้องกลั่นกรองตัวชี้วัดที่แต่ละประเทศมีคล้ายๆกัน แต่มีหลายระดับ และให้เลือกว่าประเทศตัวเอง
เหมาะกับตัวชี้วัดแบบไหน

การนำเสนอข้อค้นพบหรือแผนงานที่จะทำให้บรรลุเป้าหมายของหัวหน้างานวิจัย

สมพร โกมาลทัศ หัวหน้าโครงการวิจัย Goal 1 กำจัดความยากจน :

- รัฐควรประสานงานกับ UN เพื่อขอความชัดเจนในตัวชี้วัดในเรื่องค่าเป้าหมาย เพราะบางตัวชี้วัดไม่มีค่าเป้าหมาย รวมทั้งให้ความยืดหยุ่นในการพิจารณาฐานข้อมูของแต่ละประเทศให้สอดคล้องกับบริบทของประเทศนั้นเช่น เป้าหมายที่ 1 ใช้เส้นความยากจนของนานาชาติ มีค่าเป้าหมายชัดเจน แต่เป้าที่ 1.3 เรื่องความคุ้มครองของสังคมและ 1.4 ก็ไม่มีค่าเป้าหมายชัดเจน เขียนเป็น wording
มาให้ตีความเอาเอง

- รัฐควรมี metadata ตามที่ UN กำหนด

- ควรมีการศึกษาการประเมินผลการดำเนินงานของภาครัฐให้สอดคล้องกับความเป็นจริงเกี่ยวกับความยากจนของประเทศไทย ถ้าลงทุนแล้วคุ้มก็ควรทำต่อ แต่ถ้าภาคประชารัฐ ทำอาจจะได้ข้อมูลที่อวยกัน ควรทำข้อมูลจากประชาสังคม

-ควรมีการศึกษาตัวชี้วัดและค่าเป้าหมายความสำเร็จในฐานะเป็นเครื่องมือในการแก้ไขปัญหาความยากจนในประเทศ

ดร.ชาญศักดิ์ ศรีสวัสดิ์สกุล ทีมวิจัย Goal 4 การศึกษา:

ให้ความสำคัญกับความร่วมมือในการขับเคลื่อนแต่ละอย่างให้บรรลุตัวชี้วัด เห็นด้วยที่ว่าไม่ต้องทำตาม UN ทุกอย่าง

- zero hunger 7% ยังถือว่าหิวโหยอยู่ ควรเอามาคิดว่าจะทำยังไงให้ลดลง เป็นโจทย์ในการวิจัยและองค์กรที่เกี่ยวข้องในต่อๆไป

- เรื่องโรคอ้วนและปัญหาภาวะโภชนาการบางกลุ่ม เป็นสิ่งที่น่าใส่ใจเพราะประเทศไทยกำลังจะเข้า Aging Society มี NCD พวก coffee shop เยอะ ซึ่งจะเป็นปัญหาของกระทรวงสาธารณะสุขต่อไป
เกิดภาระค่าใช้จ่ายการรักษาพยาบาลในอนาคต

- Food Security ยังไม่ได้มองไปถึง individual family community เพราะถ้าหาข้อมูลได้จะตอบโจทย์เรื่องข้อมูล

- การเกษตรแบบยั่งยืน ประเทศไทยกำลังวางเรื่องเกษตอินทรีย์ แต่พวกกลุ่มเกษตรไม่ได้ลงเองแต่เหมือนไปหาข้อมูลเฉยๆว่ามีใครทำกี่ไร่บ้างและแปะป้าย (ผักชีโรยหน้า)

- ความหลากหลายทางชีวภาพ คือ การอนุรักษ์ภายในและภายนอกที่อยู่อาศัย มันเชื่อมโยงเป็น eco-system

- ความร่วมมือของหน่วยงานต่างๆในการผลักดันในแต่ละ goal

ทีมวิจัยของ ดร.ชาญศักดิ์ ศรีสวัสดิ์สกุล ทีมวิจัย Goal 4 การศึกษา:

พูดต่อในประเด็นเรื่อง PISA ในอนาคตควรแก้ปัญหาเรื่องนี้ก่อน ซึ่งตรงกับแผนพัฒนาของชาติ 20 ปี PISA สอบทุก3 ปี ตามสถิติ อีสานตอนล่างได้คะแนนต่ำสุด ควรศึกษาปัญหาด้านประถมศึกษาและมัธยมศึกษามากที่สุด เพราะจากการวิจัยในต่างประเทศ การศึกษาขั้นพื้นฐานมีผลต่อชีวิตและสังคม ถ้าประเทศนั้นๆมีอัตราการศึกษาขั้นพื้นฐานสูงจะทำให้ อัตราความยากจนน้อยกว่า โรคระบาดที่เกิดขึ้นก็จะควบคุมอัตราการกระจายตัวของโรคได้ดีกว่า ยิ่งกว่านั้น ถ้าเกิดภัยธรรมชาติรุนแรงก็จะปรับตัวได้เร็วกว่า อาจเกิดความไม่เท่าเทียมทางการศึกษาและอาจจะรวมไปถึงปัญหาเรื่องรายได้ หลายประเทศเรียนฟรีแต่ไม่มีคุณภาพและอาจจะเพราะบางทีมี additional fee (failed) เสนอว่าต่อไปถ้าจะทำวิจัยเกี่ยวกับการศึกษาควรดูเป็นเป้าประสงค์หนึ่งๆไปเลย เพราะในเป้าหมายที่ 4 ไม่ได้มีแค่การศึกษา แต่ยังมีพวกสภาพแวดล้อมทางด้านการศึกษา และยังมีทักษะที่จำเป็นสำหรับการทำงาน เป็นต้น ซึ่งสิ่งเหล่านี้อาจจะเกินไปจากเรื่องเรียน สรุป ควรแก้ปัญหาตั้งแต่ระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา

ทีมวิจัย กรกิจ ชุ่มการ goal 5 gender equality:

- โครงสร้างทางสังคมและวัฒนธรรมเปลี่ยนได้ยาก เพราะรากฝังลึกมานาน มีบางกลุ่มเสนอว่าควรเริ่มจากครอบครัวก่อน เช่น ผู้ชายทำงานช่วยผู้หญิงได้ ผู้หญิงทำงานแบบผู้ชายได้
- หลักสูตรเวลาเรียน ไม่ควรตอกย้ำเรื่องอคติทางเพศ และบุคลากรที่อยู่ในระบบการศึกษาควรมีการอบรมเพื่อลดอคติในเรื่องเพศ เพราะกลุ่มคนเหล่านี้มีบทบาทต่อเยาวชนที่เป็นอนาคตของชาติ
- การบังคับใช้กฎหมายควรเป็นเรื่องจริงจัง ไม่ควรประนีประนอมเพราะเป็นเรื่องของครอบครัว
- สตรีที่ทำงานในองค์กรขนาดใหญ่รวมถึงการเมือง มีน้อย ควรมีการเพิ่มอัตราส่วนผู้หญิงมากขึ้น และควรลดมายาคติที่ผู้ชายควรเป็นผู้นำ
- สตรีนอกระบบ ชนเผ่าพื้นเมือง ยังมีการคุ้มครองสิทธิที่น้อย
- การทำงานร่วมกันและมีการตรวจสอบจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเข้าไปตรวจสอบได้ว่ามีการลดอคติทางเพศจริง และมีหน่วยงานที่ได้เดินงานเรื่องนี้ไปแล้ว แต่การทำงานควรมีการติดตามและตรวจสอบ

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยเป้าหมายที่ 5:

- ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับวิธีการลดความรุนแรงและเทคนิคการป้องกันตัว
- แนวทางที่เหมาะสมหรือบรรทัดฐานทางสังคมในการยอมรับในความสามารถ
- ความเชื่อทางศาสนา เช่น การขลิบอวัยวะเพศหญิง เป็นสิ่งที่หาข้อมูลจากตัวเลขไม่ได้
- สตรีนอกระบบ เช่น พวกชนเผ่าพื้นเมือง ยังไม่มีนโยบายป้องกันคุ้มครองสิทธิ
- ความร่วมมือทุกภาคส่วน ควรร่วมมือในทุกๆหน่วยงาน

อาจารย์หัทยา วงษ์แสงไพบูรณ์ ผู้จัดการประจำประเทศไทย VSO เอเชีย แปซิฟิก: สรุปว่าการลงลึกในแต่ละ goal มันมีจุดเชื่อมของแต่ละ goal เช่น การสำรวจว่าอะไรคือผลที่รัฐทำ ภาครัฐต้องร่วมมือกัน เพื่อความก้าวหน้าและผลที่วัดได้ และ ต้องไม่ leave no one behind ใช้ประโยชน์จากเครื่องมือการวิจัยในการช่วยคนทุกกลุ่มให้ได้รับประโยชน์ร่วมกัน

กมลทิพย์ แจ่มกระจ่าง มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์: อยากให้เสริมให้ชัดเจนเรื่องยุทธศาสตร์ หลักใจความคือ social intuition เช่นเป้าใหญ่ๆในเรื่องขจัดความยากจน อาจจะต้องมองให้ลึกลงไป เช่น ลักษณะของความยากจน นิยามของความยากจน เพราะยังไม่มีความชัดเจน กลุ่มต่างๆในบริบทของสังคมที่มีกลุ่มเพิ่มเติมขึ้นมา เช่น ผู้พิการ ผู้พ้นโทษเป็นคนที่เผชิญกับความยากจนเช่นเดียวกัน บางคนเข้าสถานพินิจตั้งแต่เด็กจนถึงวัยผู้ใหญ่จนต้องเข้าเรือนจำ บางทีเสียดายภาษีที่ต้องเป็นเงินอุดหนุนให้คนจน อีกประเด็นที่น่าสนใจคือเรื่องของการศึกษา ถ้ามองว่าการศึกษาเป็นเฉพาะการศึกษาภายในระบบ แต่มองว่าการศึกษาคือทุกช่วงวัย เพราะทุกช่วงวัยสามารถพัฒนาตนเองได้ even ผู้สูงอายุ ทำอย่างไรให้เกิดการเรียนรู้ตลอดชีวิต และอย่างเช่น เด็กที่มีปัญหาจากการตั้งครรภ์จะทำอย่างไรให้เด็กเหล่านี้กลับเข้าเรียนต่อจนจบ และเรื่องการศึกษาควรเกี่ยวข้องหลายๆแผนด้วย

จากกระทรวงมหาดไทย: มีหน้าที่ เรื่องเป้าหมายข้อ 1 และ 11 มีหน้าที่ทำโร้ดแมพและหาหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมาสนับสนุน จากสิ่งที่อ.ศิริพรได้พูดถึงว่าไม่ควรให้เงินอุดหนุนชาวบ้าน แย้งว่านอกจากนั้นยังมีหลายโครงการที่เกี่ยวข้องที่ภาครัฐกำลังทำอยู่ และสิ่งที่ควรประสานกับ UN และมี metadata ที่ครอบคลุม จริงๆแล้วหน้าที่นี้เป็นของสภาพัฒฯ อย่างของมหาดไทยดูแลแค่ 2 เป้าหมาย บางเรื่องก็ตีความจากเป้าหมายของ UN เป็นเดือน แล้วตอนนี้มหาดไทยเกี่ยวข้องทั้งหมด 15 เป้าหมาย เพราะว่าหน่วยงานหลักคือ สภาพัฒฯ ยังมีความไม่ชัดเจนจึงต้องรอ

คุณแทมมี่ WWF Thailand: พูดในมุมมองของ GEN Y อยากนำเสนอโปรเจคชื่อว่าSCP lab เกี่ยวกับการศึกษาถึงความยั่งยืนของ food chain โดยมีการลงพื้นที่ที่ อำเภอแม่แจ่ม จังหวัดเชียงใหม่ ได้สัมภาษณ์แล้วแบบมีปัญหาเยอะมาก เราจำเป็นที่จะต้องกลับไปดูรากเหง้าของปัญหาว่าเกิดจากอะไรแล้วจึงค่อยหาวิธีแก้ไขปัญหานั้น

ทศศิริ มูลนิธินวัตกรรมเพื่อความสุข: เสนอเรื่องการศึกษา จากที่กล่าวไว้ว่าสืบเนื่องจากการไม่สมดุลในการพัฒนาประเทศ เมื่อพูดถึงเรื่องการศึกษาจึงเกี่ยวข้องกับเรื่องค่านิยมด้วย ที่มีปัญหา เพราะที่ผ่านมาเอาเศรษฐกิจเป็นตัวตั้งไม่ได้เอามนุษย์เป็นตัวตั้ง ปัจจุบันคนที่มีเงินก็จะมีโอกาสทางการศึกษามากกว่า อยากเสนอให้เพิ่มเรื่องการวิจัยค่านิยมที่ต้องเปลี่ยน เพราะบางทีค่านิยมที่มียังฝังรากลึกอยู่ เช่น การศึกษาต้องอยู่ในโรงเรียนยอดนิยมในประเทศ บางครั้งมีผู้ปกครองจำนวนมากที่เริ่มไปใช้การศึกษาทางเลือก อยากเสนอเรื่องประถมวัยคือการศึกษาตั้งแต่เกิดจนถึงก่อนเข้าระบบโรงเรียน เพราะการวิจัยสมัยใหม่เกี่ยวกับเรื่องสมอง เช่นบางเรื่องต้องเริ่มตั้งแต่ 6 หรือ 3 ขวบแรก

ตัวแทนจากกรมกิจการสตรีและครอบครัว: ประเด็นข้อ 6 ที่อ.บอกว่าการพัฒนาหลักสูตรที่เหมาะสมเกี่ยวกับความเท่าเทียมทางเพศ คณะกรรมการนโยบายและยุทธศาสตร์การพัฒนาสถานภาพสตรีแห่งชาติประกอบด้วยผู้แทน

จากกระทรวงต่างๆ มีบทบาทที่มอบให้พัฒนาหลักสูตรให้กระทรวงศึกษาธิการให้เอาเรื่อง gender เข้าไปใส่ บอกเล่าว่าตอนนี้ได้มีการพยายามนำเรื่องเหล่านี้ให้เข้าหลักสูตร ตอนนี้มี พรบ.ความเท่าเทียมระหว่างเพศที่เริ่มใช้ได้ 2 ปี ในอดีตทำเรื่องเกี่ยวกับผู้หญิง แต่ตอนนี้ได้ทำเรื่องความหลากหลายทางเพศแล้ว

ตัวแทนจาก TDRI สถาบันวิจัยเพื่อพัฒนาประเทศไทย: 3 ประเด็นหลัก เรื่องของตัวชี้วัดที่ 1 คิดว่าน่าจะมีตัวชี้วัดเพิ่มเติมใน

เรื่องมิติของความยากจน จะเห็นได้ว่ามีความเหลื่อมล้ำอยู่ เรื่องต่อมา local context เพราะสังคมไทยมีลักษณะเฉพาะอาจจะมีการวัดเรื่องที่เป็นของตัวเงิน เพราะบางบ้านในชนบทมีกินอยู่กินแบบไม่มีเงิน ถ้าจะชี้วัดแบบนี้จะวัดอย่างไร ควรให้ความสำคัญในเรื่องนี้มากขึ้น เรื่องสุดท้าย การศึกษา เรื่องขององค์ความรู้ท้องถิ่น เช่น ในแต่ละหมู่บ้านที่มีความรู้ความสามารถเฉพาะทาง จะมีวิธีประเมินอย่างไร ประเด็นสุดท้าย ประเด็นที่ 3 ถ้าจะนำSDG goal มาปรับใช้กับไทย ควรมี intermediate goal มี goal ทีเราต้องทำก่อนจะถึงปลายทาง SDG ตรงนี้จะเป็นเป้าหมายสำคัญที่เราสามารถใช้เป็นโร้ดแมพในการทำงานได้

ตัวแทนจากมหาวิทยาลัยมหิดล; หลักสูตรศาสนากับการพัฒนา: มีองค์กรศาสนาเพื่อพัฒนาการพัมนาสังคมอยู่ สามารถใช้องค์กรศาสนามาช่วยดำเนินกลไกในหลายๆเป้าหมาย มีคำถามว่าเมื่อไหร่ศาสนาจะมีแนวความคิดที่เป็นบวกต่อเพศมากขึ้น เพราะในบางศาสนาเริ่มมีการเปลี่ยนแปลงบ้างแล้วโดยได้มีการปรับเปลี่ยนวิธีการตีความทางสาสนาอยู่บ้างแล้วแต่ประเทศไทยยังไม่ได้นำมาเรียบเรียงหรือเผยแพร่

ตัวแทนจากมหาวิทยาลัยราชภัฏ อุบลฯ: สพฐ เผยเทคนิคว่ามีเทคนิคที่ถ้าทำต่อเนื่องก็จะทำให้คะแนน PISA เพิ่มขึ้นได้ แต่เนื่องจากภาวะทางการเมือง ในอีสานเด็กไม่ค่อยได้อยู่จากพ่อแม่ เช่น อยู่กับ ตายาย แต่องค์ความรู้ของคนพวกนี้เก่าเกินไปแล้ว ไม่สามารถสนองความต้องการของพวกเขาได้ เพราะเป็นยุค IT แล้ว จะติดเพื่อนเสียส่วนใหญ่ ควรใช้เทคโนโลยีให้เป็นประโยชน์ เช่น Gamer หารายได้จากเกมได้ ตอนนี้ถ้าเริ่มการศึกษาต้องต่อเนื่องตั้งแต่แรกเกิด ในตอนนี้ถ้าเริ่มตอนประถมศึกษาก็ค่อนข้างสายเกินไป รวมถึงความหิวโหยเป็นปัจจัยที่กระทบต่อการศึกษาและอื่นๆ ด้วยโดยแม่ตอนตั้งครรภ์ต้องรับสารอาหารให้ครบถ้วนและควรได้รับการดูแลเด็กที่เกิดมาจึงจะมีความสมบูรณ์ความพร้อมที่จะพัฒนาทางสังคมจิตใจ ในการทำงานของภาคประชาสังคมตัวชี้วัดดูเหมือนเหมือนว่าจะกระจายกันอยู่ แต่เป้าความสำเร็จจะปรากฏขึ้นมาได้อย่าแจ่มชัดก็ต่อเมื่อเราทำหน้าที่ของแต่ละเป้าให้สำเร็จสมบูรณ์ ในการจะทำอะไรก็ตามควรมีเป้าหมายชัดเจน เราจำเป็นต้องทำงานร่วมกันจะทำให้ความสำเร็จเกิดขึ้นได้ง่าย มีตัวอย่างการร่วมมือกัน คือสมัชชาคุณธรรม ถ้ามีตัวชี้วัดที่ชัดเจนจะสามารถทำให้สำเร็จได้ง่าย สำหรับในด้านการศึกษาที่ในการจะรวมกลุ่มกันให้สำเร็จ เรามีทรัพยากรทางบุคคลอยู่มากมายอย่างเช่นสถาบันคลังสมองของไทย ที่สำคัญคือต้องสมัชชาโดยสมัชชาจะต้องไม่ต้องไม่ล้มลุกคลุกคลานตามการเมือง กลไกคลับเคลื่อนที่สำคัญคือการสน้าง roll model ขอให้มีความสำเร็จเกิดขึ้นมาและจะมีการต่อยอดกันขึ้นมาเอง

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์: ความยากจนไม่ได้มองจากภาพรวมของจังหวัด ถึงแม้ GDP จังหวัดจะสูง มีการหาข้อมูลเชิงลึก เป้าหมายเรื่องความหิวโหย ถ้าหากแต่ละพื้นที่มีต้นทุนทรัพยากรก็ควรส่งเสริมให้ตระหนักถึงสิ่งต่างๆที่

แต่ละชุมชนมี เพราะเป็นความมั่นคงทางอาหารของแต่ละพื้นที่ เช่น ป่าท้องถิ่น เป็นต้น เป้าหมายนี้ควรเริ่มตั้งแต่ต้นทาง ส่วนเป้าหมายที่ 4 มองในองค์ประกอบที่ทำให้การศึกษามีคุณภาพ นอกจากมองเด็กแล้วยังควรมองครูอาจารย์ สื่อ หรือปัจจัยแวดล้อมต่างๆ

ตัวแทนจากมูลนิธิมั่นพัฒนา: แลกเปลี่ยนข้อมูล มีความคิดเห็นว่า หากเราไม่ได้มอง SDG ว่าเป็นเป้าหมาย แต่เป็นเครื่องมือที่นำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืนได้ จะได้ลดปัญหาความคิดถึงว่าเราตาม UN มีตัวอย่างที่ทำกันอยู่ เช่น เอาปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปจับกับ SDG อีกประเด็นคือเรื่องการร่วมมือกับภาคเอกชน เพราะยังเห็นภาคเอกชนไม่มากนักแต่ภาคเอกชนเขาเริ่มเอา SDG เข้าไปผนวกกับบริบทของบริษัทอยู่แล้ว เช่น มีตัว TRI ที่เอาไปใช้ในบริษัท เพราะเชื่อมโยงไปถึง DJSI ได้ อ้างอิงถึงการที่รัฐมนตรีพูดตอนเช้าเรื่องกองทุนหมู่บ้าน ถ้าเกิดนักวิจัยหาข้อมูลมาสนับสนุนได้จะช่วยแก้ปัญหา SDG ได้หลายด้าน อีกอย่างมีตัวอย่างโรงเรียนประชารัฐ
เป็นโรงเรียนตัวอย่างที่มีการบริหารโรงเรียนที่สามารถนำมาใช้วิจัยต่อหรือนำมาปฏิบัติตามได้

อ.ที่เคยทำงานด้าน gender: อยากฝากหนังสือเรื่อง “ปรัชญาการศึกษาไทย” ของ พระพรหม คุณากร เราถูกปลูกฝังวิธีคิดแบบตะวันตกแบบแยกส่วน เสนอวิธีวิเคราะห์เชิงระบบนิเวศน์ แนะนำว่าควรอ่านหนังสือข้างต้นประกอบเรื่องสภาพแวดล้อมที่เอื้อให้มนุษย์เกิดการเรียนรู้ อยากให้มองภาพแบบองค์รวม

สรุปการระดมสมอง “ทิศทางการวิจัยในอนาคตและการสร้างความร่วมมือระหว่างภาควิชาการกับภาคส่วนอื่นๆเพื่อการขับเคลื่อน SDGs” สาหรับกลุ่ม Posperity

อ.ชล : ช่วงบ่ายวันนี้ อยากให้เป็นวงเสวนาให้มีความจำเพาะเจาะจงทางด้านเป้าหมายทางด้านเศรษฐกิจ ใช้ความรู้ความสามารถ เข้าร่วมเสนอความคิดเห็น เพื่อให้บรรลุเป้าหมาย SDGs ทั้ง 7 8 และ 9 ครับ

<u>ช่วงนำเสนอผลงาน เป้าหมายที่ 7 : ผศ.ดร.อำนาจ ผดุงศิลป์</u>

เป้าหมายที่ 7 เป็นเรื่องของพลังงาน มีความพยายามเพื่อให้เข้าถึง Modern energy services เช่น ไฟฟ้า LPG Indicator ที่ใช้ใน Target ที่ 7.1.1 คือ สัดส่วนของประชากรที่เข้าถึงไฟฟ้า 7.1.2 เชื้อเพลิงและของพลังงาน โดย Indicator ที่ใช้ คือสัดส่วนของพลังงานหมุนเวียน Target 7.3 ปรับปรุงประสิทธิภาพการใช้พลังงาน Indicator ใช้ energy intensity

จากข้อมูลในอดีต จึงใช้ข้อมูลของประเทศไทยเปรียบเทียบสถานะกับ region ต่างๆโลก โดยใช้ Indicator แตกต่างกันออกไปในแต่ละหัวข้อ โดยใช้ฐานข้อมูลของ World Bank ในหัวข้อ 7.1.1 ในหัวข้อ 7.1.2 พบว่าประเทศไทยในปี 2014 มีอยู่ 70กว่า% ประเด็นจะโฟกัสอยู่ที่เชื้อเพลิงสะอาด สำหรับการทำอาหาร ซึ่งไม่ก่อให้เกิดปัญหามากนัก สำหรับ Indicator 7.2.1 สัดส่วนของการใช้พลังงานหมุนเวียนต่อการใช้พลังงานขั้นสุดท้ายทั้งหมด มีสัดส่วนอยู่ที่ 20 กว่า % ต่อด้วย 7.3.1 ควรปรับปรุงประสิทธิภาพในการใช้พลังงาน โดยกระทรวงพลังงานควรเร่งมาตรการ Energy Efficiency Plan , Alternative Energy Development Plan ให้รวดเร็วขึ้น

เราใช้ Energy System Modeling ในแผน SDGs บรรลุภายในปี 2030 โดยเราแบ่งเป็น 3 Scenario พบว่านโยบายปัจจุบันของกระทรวงพลังงาน จะบรรลุ SDGs เป้าหมาย 7 ภายในปี 2030 มีโอกาสสูงที่จะบรรลุเป้าหมายพอสมควรเลยทีเดียว

ทิศทางของการวิจัยในอนาคต เราได้แบ่งประเด็นออกเป็น 5 ประเด็นที่สำคัญ ประเด็นที่1 ในเรื่องความมั่นคงด้านพลังงาน ประเด็นที่2 เรื่องของการเพิ่มประสิทธิภาพของพลังงาน สัดส่วนของการใช้พลังงาน 35 % หมดไปกับภาคอุตสาหกรรม 30 % ในภาคขนส่ง ประเด็นที่ 3 พลังงานที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ประเด็นที่ 4 การพัฒนาข้อมูลพลังงานในประเทศร่วมกับต่างประเทศ และประเด็นที่5 การวิจัยนโยบายพลังงาน พบว่าในปี 2015 มีเหตุการณ์เกิดขึ้นด้านพลังงานและสิ่งแวดล้อม Paris agreement, SDGs sustainable development ซึ่ง Outcome ของ Paris Agreement แต่ละประเทศควรลดการปล่อยก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์

สุดท้ายขอขอบคุณ สกว. และ SDG Move ที่ทำให้เราได้มาร่วมกันทำงานในวันนี้ครับ

<u>ช่วงนำเสนอผลงานเป้าหมายที่ 8 : คุณพิมพิกา ชวลิต</u>

เรื่องของส่งเสริมการเติบโตทางเศรษฐกิจที่ต่อเนื่อง ครอบคลุม และยั่งยืน การจ้างงานเต็มที่และมีผลิตภาพ และการมีงานที่สมควรสำหรับทุกคน โดยแบ่งออกเป็น 3 ประเด็นคือ **1.การเติบโตทางเศรษฐกิจ** เป็นเรื่องของ GDP ต่อหัว 8.2 GDP ต่อจำนวนแรงงาน **2.การเติบโตครอบคลุม** คือ เรื่องของแรงงาน สินเชื่อที่ครอบคลุม แรงงานในระบบ/นอกระบบ ค่าจ้างที่เป็นธรรม **3.การเติบโตที่ยั่งยืน** ประกอบด้วยการใช้ทรัพยากรที่มีประสิทธิภาพ การท่องเที่ยว นอกจากนี้ยังมีเรื่องของ ความร่วมมือระหว่างประเทศด้านแรงงาน และการค้า โดยมี 12 เป้าประสงค์

8.1 GDP ต่อหัว : มีความพร้อมทางด้านข้อมูล มีแผนงานรองรับอย่างชัดเจน มีความสอดคล้องกับประเทศไทย เป้าหมายต้องการ การเจริญเติบโต 5% ซึ่งที่ผ่านมาอยู่ที่ 2-3 % ซึ่งยังไม่มีแผนที่ชัดเจนในการบรรลุเป้าหมาย

8.2 GDP ของผู้มีงานทำ : มีแผนงานรองรับของกระทรวงแรงงาน จากข้อมูลพบว่า Labour Productivity ของไทยอยู่ในระดับที่ต่ำเมื่อเทียบกับต่างประเทศ ซึ่งอยู่ในลำดับที่ 57 จาก 63 ประเทศ ซึ่งก็ยังไม่มีแผนที่ชัดเจนในการไปถึงเป้าหมาย

8.3 แรงงานในระบบ และนอกระบบ : ซึ่งพูดถึงแรงงานนอกระบบนอกภาคการเกษตร ทางคณะวิจัยเห็นว่าเป้าประสงค์ไม่เหมาะกับประเทศไทย เพราะแรงงานนอกระบบอยู่ภาคการเกษตรซะส่วนใหญ่ และไม่มีตัวชี้วัดที่พูดถึง SME เลย

8.4 การใช้ทรัพยากรต่อหัว : มีแผนงานหลายตัว ซึ่งไม่แน่ใจว่าเหมาะสมกับบริบทของประเทศไทยหรือไม่

8.5 ค่าจ้างแรงงานที่เป็นธรรม : มีแผนงานรองรับ ซึ่งเห็นว่าช่องว่างรายได้ระหว่างหญิง/ชายมีแนวโน้มลดลงเรื่อยๆ

8.6 เป็นเรื่องของแรงงานเด็กที่ไม่ก่อให้เกิดกิจกรรมทางเศรษฐกิจ เช่นไม่เรียนหนังสือ ไม่ทำงาน : จากข้อมูลทางสถิติปี 58 จะเห็นว่าเด็กที่ไม่ทำงานหรือเรียนหนังสือมีจำนวนเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ ซึ่งไม่แน่ใจว่าจะทำให้มีผลต่อประสิทธิภาพในการผลิตของประเทศไทยลดลงหรือไม่

8.7 การพัฒนาแรงงานข้ามชาติ : พบว่ามีการใช้แรงงานเด็ก เพิ่มมากขึ้นเรื่อยๆ

8.8 อันตรายจากการทำงานต่างๆ : มีการวัดความถี่จากการทำงานต่างๆ ประเด็นคือ แรงงานส่วนใหญ่ของประเทศจะอยู่นอกระบบ และจะไม่ได้รับความคุ้มครอง ซึ่งหมายความว่าเป้าประสงค์วัดไม่ครอบคลุมแรงงานของไทย

8.9 การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน : วัดจาก GDP ของการท่องเที่ยว และ จำนวนจ้างงานในภาคการท่องเที่ยว ซึ่งมีการเติบโตขึ้น แต่ไม่ได้แสดงถึงความยั่งยืน

8.10 การเข้าถึงการบริการทางการเงิน : เช่น ธนาคาร ประกันภัย ตัวชี้วัดมีแค่ จำนวนสาขา หรือ ATM และไม่ได้มีการพูดถึง Internet Banking เลย

8.A การร่วมมือทางการค้า : มีการให้เงินสนับสนุนภาคการค้าของแต่ละประเทศ แต่ไม่มีแผนงานรองรับที่จะบรรลุเป้าหมายในอนาคต

8.B ข้อตกลงแรงงานระหว่างประเทศ : ยังมีหลายประเด็นที่เราไม่ได้เข้าร่วมกับต่างประเทศ ทำให้สหภาพแรงงานของไทยไม่เข้มแข็งพอ

ข้อเสนอแนะจากคณะวิจัย

การสร้างการเติบโตทางเศรษฐกิจ

การที่จะบรรลุ 5% GDP Growth เราต้องสนับสนุนด้านการศึกษา เทคโนโลยี และนวัตกรรม โดยต้องการความร่วมมือจากภาคเอกชนโดยเฉพาะเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย

การเติบโตที่ครอบคลุม

การร่วมมือระหว่างรัฐ และเอกชน ซึ่งประเด็นสำคัญคือ การให้คนจนเข้าถึงสินเชื่อมากขึ้น การนำแรงงานจากในระบบเข้ามาอยู่ในระบบ การทำให้เมือง และชนบทเท่าเทียมกันมากขึ้น

การเติบโตที่ยั่งยืน

เน้นทางด้านสิ่งแวดล้อม ควรมีหน่วยงานทั้งรัฐ และเอกชนมาดูแลในกรรมสิทธิ์ในการใช้วัตถุดิบทั้งในเรื่องของการผลิต และการบริโภค

งานที่มีคุณค่า

การทำความร่วมมือกับแรงงานระหว่างประเทศ เป็นการให้สัตยาบันในอนุสัญญาหลักขององค์กรแรงงาน ซึ่งจะเป็นการสร้างความเข้มแข็งให้กับสหภาพแรงงาน และมีอำนาจต่อรองมากขึ้น

ซึ่งทั้งหมดนี้เป็นเรื่องของ Goal ที่ 8 ค่ะ

<u>ช่วงนำเสนอเป้าหมายที่ 9 : ผศ.ดร.อนุวัฒน์ ชลไพศาล</u>

ในเป้าหมายที่ 9 ประกอบด้วย Industry , Innovation and Infrastructure พูดถึงอุตสาหกรรมที่ยั่งยืน และเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม นวัตกรรมสอดคล้องกับนโยบาย Thailand 4.0 โครงสร้างพื้นฐานที่มีประสิทธิภาพ และมีการเข้าถึงอย่างครอบคลุม

มีตัวชี้วัด 12 ตัวและดูว่ามีการกำหนดค่าเป้าหมายแล้วหรือยัง ความพร้อม เขียวพร้อมมาก เหลือง พร้อมปานกลาง แดง ยังไม่มีความพร้อม ความสำคัญพิจารณาจากค่าเป้าหมาย และความพร้อม 50% มีค่าเป้าหมายแล้ว ซึ่งความพร้อมประเมินจาก 5 เกณฑ์ คือ 1.การรับรู้ของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง 2.การประกาศของสังคม 3.ความรู้ของผู้ประเมิน 4.กฎหมาย 5.ทรัพยากร หลังจากเอาค่าเป้าหมาย และความพร้อมมาพิจารณาร่วมกันแล้ว จะเห็นว่า ตัวชี้วัดที่ควรให้ความสำคัญ 4 อันดับแรก คือ

9.1.1 สัดส่วนของประชากรชนบทที่อาศัยอยู่ภายในระยะ 2 กม. จากถนนที่ใช้งานได้ทุกฤดู

9.3.2 สัดส่วนของอุตสาหกรรมขนาดเล็กที่มีการกู้ยืม หรือมีวงเงินที่ธนาคารให้กู้ยืม

9.a.1 การสนับสนุนระหว่างประเทศที่เป็นทางการทั้งหมด ในด้านโครงสร้างพื้นฐาน

9.b.1 สัดส่วนมูลค่าเพิ่มของอุตสาหกรรมเทคโนโลยีระดับสูง และระดับกลางคิดเป็นสัดส่วนของมูลค่าเพิ่มรวมทั้งหมด

ช่องว่างงานวิจัย

1.การศึกษาข้อมูลพื้นฐานเพื่อออกแบบนโยบายการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกอย่างมีประสิทธิภาพ เช่น Marginal Abatement Cost คือ ต้นทุนการลดการปล่อยก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ส่วนเพิ่ม คือต้องให้หน่วยผลิตที่มีประสิทธิภาพในการลดเป็นผู้ลด และให้หน่วยผลิตที่ไม่มีประสิทธิภาพเป็นผู้ซื้อคาร์บอนเครดิต ให้รัฐบาลเอาเงินมาชดเชยหน่วยเศรษฐกิจที่มีผู้ลดไปแล้ว พบว่าในประเทศไทย หน่วยผลิตที่มีประสิทธิภาพสูง คือการใช้การหมุนเวียนของขยะ หน่วยผลิตที่มีประสิทธิภาพต่ำคือใช้พลังงานเข้มข้น

2.การปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวข้อง เช่น พ.ร.บ.ส่งเสริม และรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ.2535 หลักคือ การเปลี่ยนบทบาทของรัฐจากผู้ควบคุมกำหนดนโยบาย มาเป็นผู้อำนวยความสะดวกทางด้านสิ่งแวดล้อม และสร้างแรงจูงใจอย่างถูกต้องให้กับภาคเอกชน

แนวทางการสนับสนุนให้เกิดการขับเคลื่อนในอนาคต

1. การกำหนดค่าเป้าหมายในแต่ละตัวชี้วัด ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญมากๆ

2. ส่งเสริมการรับรู้ของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ปัจจุบันการรับรู้ของผู้มาส่วนเกี่ยวข้อง มีน้อยมาก เช่น ภาคประชาสังคมมีส่วนร่วมน้อยมาก

3. ให้หน่วยงานที่รับผิดชอบตัวชี้วัดมีส่วนร่วมในการออกแบบงานวิจัยในประเด็นที่เป็นปัญหา เพื่อที่จะได้ประเด็นปัญหาที่แท้จริง

4. บูรณาการเพื่อให้เกิดความร่วมมือระหว่างหน่วยงาน หรือองค์กรที่สามารถแลกเปลี่ยนข้อมูลซึ่งกันและกัน เพราะข้อมูลหลายที่ไม่สอดคล้องกัน

ขอบคุณ สกว. ที่ให้ทุนในครั้งนี้ครับ

อ.ชล : แต่ละเป้าหมาย มีความแตกต่างกันออกไป ซึ่งมีจุดคล้าย จุดต่างกันหลายอย่าง โดยในด้านพลังงาน เสนอประเด็นเกี่ยวกับความมั่นคงทางพลังงาน และเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้อง ประสิทธิภาพพลัง การใช้พลังงานที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม การพัฒนาฐานข้อมูล ทางฝั่งเป้าหมายที่ 8 เน้นด้านการตั้งคำถามเชิง Practical ว่าควรทำยังไงต่อไป เช่น การเพิ่ม GDP , พัฒนา Productivity , บริบทที่เหมาะสมของประเทศไทย มาจนถึงเป้าหมายที่ 9 จะเน้นในเรื่องของ ค่าเป้าหมาย การบูรณาการข้อมูล การส่งเสริมการรับรู้ ให้หน่วยงานสนับสนุน ซึ่งท่านใดมีความเห็นในเรื่องของเป้าหมายทั้ง 3 จะแสดงความคิดเห็นอะไร ด้านไหนไหมครับ

คุณปรีดา : ขออนุญาติแสดงความเห็นในเรื่องของเป้าหมายในข้อที่ 8 เป็นหลัก เพราะว่าทำงานเกี่ยวกับในเรื่องของแรงงาน คิดว่าจากตัวชี้วัดว่า บางข้อก็สอดคล้องกับประเทศไทย บางข้อก็ไม่สอดคล้อง คิดว่าต้องมีการพูดคุย และประเมินผลตัวชี้วัดพวกนี้ ข้อเสนอแนะที่เกี่ยวกับงานวิจัยเป็นประโยชน์มาก ซึ่งครอบคลุมการทำงานในหลายๆด้าน แต่คิดว่าเรื่องที่มีประเด็นขัดแย้งกันสูง คือเรื่องของค่าจ้าง ซึ่งกระทรวงแรงงานมีงานวิจัยบางส่วนที่เกี่ยวกับเรื่องนี้อยู่ แต่ไม่ได้รับการยอมรับ ซึ่ง SDG Move ควรทำงานวิจัยเรื่องนี้ ซึ่งอาจจะได้รับการยอมรับมากกว่า เพราะมาจากทางด้านวิชาการ นอกจากนี้คิดว่ามีงานวิจัยอื่นๆอีกมากซึ่งคิดว่าน่าจะเป็นประโยชน์ ถ้าทาง สกว. ทำ เช่น เรื่องของสุขภาพและความปลอดภัยของแรงงานในระบบ และนอกระบบ ซึ่งปัจจุบันมีตัวเลขทางสถิติมาจากแรงงานในระบบ คิดว่าปัญหาเรื่องนี้เป็นเรื่องสำคัญ เพราะปัญหาของคนงานก่อสร้างประสบอุบัติเหตุจากการทำงาน ซึ่งส่วนใหญ่ไม่อยู่ในระบบประกันสังคม เช่นเดียวกับแรงงานภาคเกษตร โดยมีช่องว่างในเรื่องของการบังคับใช้กฎหมาย และแรงงานขั้นต่ำ ซึ่งงานวิจัยพวกนี้ ถ้า สกว. สามารถทำข้อมูลให้เกิดขึ้น เพื่อช่วยหาหนทางขับเคลื่อน และพัฒนา SDGs ต่อไป

คุณศิริลักษณ์ สำนักปลัดกระทรวงแรงงาน

เสนอความคิดเห็นและแลกเปลี่ยนข้อมูลในเรื่องดังต่อไปนี้

- กระทรวงแรงงานให้ความสำคัญในเรื่องการเพิ่มผลิตภาพแรงงาน ตั้งแต่ปี 2555 เนื่องจากถูก กพร. กำหนดเป็นตัวชี้วัดให้ทางกระทรวงแรงงานต้องรับผิดชอบ และปีที่แล้วเป็นตัวชี้วัด ม.44 โดยเอามาตรฐาน IMD เป็นตัวจับว่าประเทศไทยควรจะต้องยกระดับ ทางกระทรวงแรงงานก็ทำแผนพัฒนาผลิตภาพแรงงานซึ่งได้ทำเสร็จเรียบร้อยแล้ว รอการลงเว็บไซต์อย่างเป็นทางการ แต่ส่วนที่ทางกระทรวงแรงงานอยากได้ คือความร่วมมือจากทุกกระทรวง ทุกหน่วยของเอกชน เนื่องจากเรื่องผลิตภาพเป็นเรื่องของแต่ละบุคคล ให้แต่ละบุคคลมีจิตสำนึกที่อยากจะเพิ่มผลิตภาพ ร่วมมือกันแบบเพิ่มผลิตภาพ แผนเพิ่มผลิตภาพที่กระทรวงแรงงานทำยังเป็นแค่แผนภายใน แต่แผนแม่บท จะมีเรื่องการเพิ่มผลิตภาพเป็นกรอบข้างบน และวางเป้าตามแผนฉบับ12 ซึ่งก็จะมีหน่วยงานต่างๆมาร่วมใส่แผนกิจกรรมต่างๆด้วย ส่วนเรื่องแผนเพิ่มผลิตภาพแรงงานโดยตรงที่กระทรวงแรงงานอยากให้นักวิจัยช่วย คือเรื่องการเพิ่มผลิตภาพเชิงลึกในแต่ละสาขาอุตสาหกรรม ครอบคลุมทั้งกระบวนการผลิต การคิดต้นทุน การลดการสูญเสีย ซึ่งสิ่งเหล่านี้ต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกภาคส่วน โดยเฉพาะภาคเอกชน
- เรื่อง ค่าจ้างแรงงานขั้นต่ำ มีการคิดโมเดลทางเศรษฐมิติที่คิดคำนวณค่าจ้าง และในปีที่ก็มีสูตรคำนวณค่าจ้างแต่ละจังหวัด และมีอนุค่าจ้างคอยพิจารณาดูแลอยู่ด้วย
- อนุสัญญา ฉบับที่ 98 การรวมตัว-สิทธิในการรวมตัว จะอยู่ในแผนยุทธศาสตร์การแก้ปัญหาแรงงาน ซึ่งเป็นหนึ่งประเด็นยุทธศาสตร์ที่กำหนดไว้ ว่าต้องทำให้รับอนุสัญญานี้
- กระทรวงแรงงานให้สิทธิกับแรงงานต่างด้าวเทียบเท่ากับแรงงานไทย พยายามแก้ปัญหาแรงงานต่างด้าวตั้งแต่ต้นทาง โดยจะนำเข้าให้ถูกต้องตามกฎหมาย และมีทิศทางจะขยายออฟฟิศไปที่พม่า ส่วนเรื่องแรงงานนอกระบบ กระทรวงแรงงานวางแผนจะจัดทำพรบ.คุ้มครองแรงงานนอกระบบ ปัจจุบันกระทรวงแรงงานเน้นการทำงานแบบไตรภาคี ให้ได้ภาพเชิงวิชาการและภาพจริง
- มีความประสงค์ให้นักวิชาการเข้าไปดูแผนงานวิจัยที่กระทรวงแรงงานได้ทำไว้
- มีความจำเป็นต้องพัฒนาองค์ความรู้ให้แก่ฝ่ายลูกจ้าง เพราะลูกจ้างมีข้อจำกัดด้านเวลา แต่อยากให้ลูกจ้างได้รู้ถึงสิทธิที่ตนจะได้รับการคุ้มครอง

คุณชัยวัฒน์ (เกษียณ เคยมีประสบการณ์การทำธุรกิจอุตสาหกรรมหนักกับต่างประเทศ เช่น ญี่ปุ่น กว่า 30 ปี)

เสนอความคิดเห็นและแลกเปลี่ยนข้อมูลในเรื่องดังต่อไปนี้

- สิ่งที่ควรให้ความสำคัญต่อไปใน คือ การพัฒนาขีดความสามารถและองค์ความรู้ของ SME ,การเปลี่ยนผ่านของ SME, การเตรียมแรงงานให้พร้อมเข้าสู่ระบบเศรษฐกิจ Creative Economy ,องค์ความรู้สำหรับบัณฑิตสมัยใหม่,การสร้างจิตวิญญาณของคนรุ่นใหม่ในการทำ SME
- ในยุคนี้คนยังขาดองค์ความรู้ด้านบัญชี และ Software ก็ไม่เพียงพอ
- คนสูงวัย เป็นแหล่งทรัพยากรทางมนุษย์ที่สำคัญทางหนึ่ง สามารถสร้างประโยชน์ในการเสริมสร้าง SME ได้ หากรู้จักเลือกใช้
- รายย่อยจะสามารถใช้ Platform Thailand 4.0 ได้อย่างไร ?
- ปัญหาการเข้ามาของ Innovation เช่น การขโมยทรัพย์สินทางปัญญา เป็นต้น
- ยกตัวอย่าง การสูญเสียอาหารพื้นบ้าน 1 ชนิด เท่ากับการสูญเสียผักพื้นบ้าน 10 ชนิด
- สงครามในปัจจุบัน คือ สงครามทางวัฒนธรรม

คุณปรินัน มานะสว่าง (สวทน.)

เสนอความคิดเห็นและแลกเปลี่ยนข้อมูลในเรื่องดังต่อไปนี้

- เห็นด้วยว่าการพัฒนาของ SME เป็นสิ่งที่นักวิจัยไม่ควรละเลย
- เสนอวิธีพัฒนา Entrepreneur ในเชิงนโยบาย ตัวอย่างเช่น Entrepreneur Spirit ,Entrepreneur Society เป็นต้น
- เสนอให้นักวิจัยพิจารณาการเปลี่ยนผ่านของ SME
- ด้วยลักษณะตามธรรมชาติของ Startup ที่ยากที่จะสามารถเติบโต รอดอยู่ได้ นั่นจึงเป็นสิ่งสำคัญที่นักวิจัยหรือหลายภาคส่วนควรมาช่วยกันหาทางออก เพิ่มทางรอดให้แก่ Startup ให้ได้มากที่สุด
- เรื่อง Social Enterprise ต้องหาทางส่งเสริมให้เกิดขึ้น เนื่องจากจะเป็น Vehicle ให้เกิดสิ่งอื่นๆในสังคมตามมาได้
- อุปสรรคด้านกฎหมายและกฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง ในเรื่องการระดมทุน จัดหาเงินทุนด้วยวิธีใหม่ๆ เป็นสิ่งที่ทางราชการควรยอมตัดข้อจำกัดบางประการออกไปบ้าง เพื่อความสะดวก
- ผลกระทบจากการปรับเปลี่ยนเทคโนโลยีไปสู่ Industry 4.0 ซึ่งทางเราอาจจะได้ยินมามากว่าIndustry 4.0 มีอะไรที่เราควรเข้าไปทำ เทคโนโลยีอะไรที่น่าสนใจ แต่อีกแง่มุมหนึ่ง คือเรื่องแรงงานที่อาจได้รับผลกระทบ ทางเราจะสามารถรีเทรนหรือทำอะไรให้เกิดผลกระทบได้น้อยที่สุดบ้าง เพราะบางคนอาจจะต้องถึงกับปรับเปลี่ยน Skill ไปเลย เราควรทำอย่างไรให้เขาสามารถปรับเปลี่ยนสกิลได้แม้อายุมากแล้ว

คุณศุภวัจน์ สุขปรเมตร (ศูนย์วิจัยนโยบายด้านเศรษฐกิจสีเขียว จากคณะเศรษฐศาสตร์ มธ.)

เสนอความคิดเห็นและแลกเปลี่ยนข้อมูลในเรื่องดังต่อไปนี้

- ตั้งคำถามเกี่ยวกับ Goal ที่ 7 เกี่ยวกับพลังงาน ว่ามีประเทศไหนที่สามารถบรรลุ Goal 7 นี้ได้บ้างหรือไม่ และเมื่อบรรลุแล้ว ไทยเราจะสามารถนำแนวทางเหล่านั้นมาใช้ได้บ้างหรือไม่ โดยเฉพาะในด้าน renewable energy ratio ที่เราอาจจะยังไปไม่ถึงตรงนั้น
- จากที่กระทรวงพลังงานมีเป้าหมายว่า อยากให้มีรถยนต์ไฟฟ้าใช้ในอีก 20 ปีข้างหน้า จำนวน 1.2 ล้านคัน เมื่อหารแบบง่ายๆแล้วจะได้จำนวน 60,000 คันต่อปี คุณศุภวัจน์ได้ทำวิจัยเกี่ยวกับเรื่องนี้ จึงมีโอกาสสอบถามภาคเอกชน ทางภาคเอกชนก็ตกใจว่าจะไปหาจากที่ไหนได้จำนวนเยอะขนาดนั้น และถ้าเป็นจริงๆ ยังไม่มีการเตรียม Infrastructure รองรับที่เพียงพอ จึงเป็นประเด็นที่ทางเอกชนและภาคประกอบการตกใจเมื่อเห็นนโยบายนี้
- ความสำคัญของไบโอฟิวส์ลดน้อยลง แล้วคนที่เคยปลูกเอธานอลจะทำอย่างไร Food Securityจะเป็นอย่างไร มีความจำเป็นที่เราต้องคำนึงถึงส่วนนี้ด้วย หากต้องการการพัฒนาแบบ Inclusive Growth
- ในส่วนถัดไปคือ Goal 9 มีประเด็นเรื่องกระบวนการลดก๊าซเรือนกระจก เป็นข้อสังเกตว่าไทยไม่ได้มีพันธะกรณีหรือผูกผันในระดับประเทศ หากทำไม่ได้ก็เพียงแค่อับอายว่าทำไม่ได้เท่านั้น จึงกลายเป็นปัญหาว่า กระบวนการลดก๊าซเรือนกระจกในประเทศไทยถึงยังไปไม่ถึงไหนสักที แม้องค์การบริหารจัดการก๊าซเรือนกระจกพยายามจัดตั้งตลาดคาร์บอน ให้คนมาซื้อคาร์บอนเครดิตกัน แต่ปัญหาสำคัญของประเทศไทยคือการไม่มีพันธะกรณีในระดับต่างประเทศ เราจึงยังเป็นระดับ Voluntary อยู่ ทำให้เป็นปัญหาว่าเราไม่มีเพดาน เมื่อไม่มีเพดานจึงไม่มี Allowance จึงไม่มีใครทำ ทั้งหมดจึงกลายเป็นปัญหาว่าทำไมเราถึงยังไม่สามารถบรรลุ Goal 9 ได้
- ปัญหาที่หน่วยงานที่จัดเก็บภาษีไม่ยอมลดภาษีให้ จึงเป็นปัญหาบางประการที่ทำให้เรายังไม่ไปถึง Goal นั้น

คุณดำรง (หนึ่งในนักวิจัย ผู้รับผิดชอบ Goal 9)

เสนอความคิดเห็นและแลกเปลี่ยนข้อมูลในเรื่องดังต่อไปนี้

- สวีเดนคือ อันดับ 1 ในทุก Goal ของ SDG แต่หากพิจารณาเฉพาะ Goal ที่ 7 อันดับ 1 คือประเทศสวีเดน แต่ผู้แทนของทั้งสวีเดนและเดนมาร์ก ได้บอกกับทั้งประชาคมว่า ในประเด็นพลังงานนั้น ไม่มีประเทศใดใน

โลกที่เป็นประเทศพัฒนาแล้ว และต้องยอมรับว่าทั้งสองประเทศข้างต้นได้เริ่มต้นพัฒนาด้านพลังงานมานานกว่าเรามาก อาจจะ 20 ปี หรือตัวอย่างจากประเทศนอร์เวย์ที่มีนโยบายเป็น Fossil-Fuel Free ภายในปีประมาณ 2050

- ในฐานะนักวิศวกร คุณดำรงได้ให้ความเห็นเรื่อง Electric Vehicle ว่าผู้ที่ตั้งเป้าหมายนโยบายอาจจะหมายถึง EV ที่เป็น Hydrogen หรือ Hybrid vehicle ก่อน ไม่ได้ Transform 100% อีกทั้ง EV นั้นใช้ไฟฟ้ากระแสตรง ไม่ใช่กระแสไฟฟ้ากระแสสลับ แต่สายไฟเป็นไฟฟ้ากระแสสลับ และเรายังไม่เทคโนโลยีบางอย่างที่ช่วยแปลงรูปพลังงานบางอย่างให้เราสามารถใช้กับยานพาหนะได้
- เรื่อง Bio-Fuel คุณดำรงมองว่า ชีวมวลเหล่านี้เป็น Domestic resource ไม่ต้องนำเข้ามา ในอนาคตพลังงานเหล่านี้ก็ยังอนาคตอยู่ค่อนข้างมาก (มีการวิจัยและข้อมูลเชิงอุตสาหกรรมเป็นหลักฐาน) จึงสมควรที่สนับสนุนต่อไป
- เรื่อง GSC ของ Goal 9 ในประเด็นที่ว่า ภายใต้ INDC ถ้าประเทศไทยไม่บรรลุแล้วผลเสียอย่างมากจะแค่อับอาย คุณดำรงมองอีกมุมหนึ่งว่า เรา submit 22-25% แต่ใน 25% นั้นจะมีเงื่อนไขอยู่ เงื่อนไขที่ว่าคือถ้ามีเทคโนโลยีหรือเงินทุน transfer มาสู่ประเทศไทยแล้วจะทำให้ ไม่ว่าอุตสาหกรรมหรือInfrastructure มีการพัฒนาปรับปรุงขึ้น การที่เราพยายามลดการปลดปล่อยคาร์บอนไดออกไซด์หรือก๊าซเรือนกระจกก็จะทำให้เราได้ผลประโยชน์ ผลพลอยได้ต่างๆ เช่น clean air เป็นต้น

อ.ชล บุนนาค

เสริมในเรื่องดังต่อไปนี้

- มีหลายประเทศที่ตามindexนั้น สามารถบรรลุ Goal ที่ 7 ได้ เช่น แคนาดา ฟินแลนด์ ไอซ์แลนด์ นอร์เวย์ นิวซีแลนด์ โปรตุเกส สวีเดน สวิตเซอร์แลนด์ บัลแกเรีย สิงคโปร์ บราซิล คอสตาริก้า เป็นต้น อาจมีบางอันที่มีไม่มีบางตัวชี้วัด เช่น สัดส่วนของ Renewable energy เป็นต้น

สรุปการระดมสมอง “ทิศทางการวิจัยในอนาคตและการสร้างความร่วมมือระหว่างภาควิชาการกับภาคส่วนอื่นๆเพื่อการขับเคลื่อน SDGs” สำหรับกลุ่ม PLANET

เป้าหมายที่ 12 คุณสุพจน์ SGDs

ในส่วนนี้จะกล่าวถึง Gap หรือ ช่องว่างที่พบ

- งบประมาณ
- การเข้าถึงข้อมูลของประชาชน
- การผลิตและการบริโภคอย่างยั่งยืน
- การประเมินผลกระทบการจัดซื้อจัดจ้างสีเขียว
- การพัฒนาหลักสูตร
- การส่งเสริมการลงทุน
- สนับสนุนการบริโภคและการบริการ

เป้าหมายที่ 13 คุณปริญญารัตน์ ลิ้มเจริญ (TDRI) สืบเนื่องจากที่ ดร.กรรณิการ์ ได้ทำวิจัยไว้

ประเด็นการเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศส่งผลต่อการอพยพย้ายถิ่น จากงานวิจัยได้ค้นพบข้อมูลด้านการจัดการภัยพิบัติ ที่ยังไม่มีการเก็บรวบรวมข้อมูลคนอพยพ และการเกิดภัยพิบัติได้อย่างครบถ้วน

ในเป้าที่ 13 นี้ คณะผู้ทำงานที่เกี่ยวข้อจึงมีความพยายามที่จะให้ความหมาย (define) ถึงภัยพิบัติทั้ง 7 ประเภท เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกัน และใช้ฐานข้อมูลระดับท้องถิ่นในการช่วยจัดการภัยพิบัติ

จึงอาจกล่าวได้ว่า เป้าที่ 12 และ 13 จำเป็นต้องให้เกิดการบูรณาการแผน โดยความแตกต่างของแต่ละพื้นที่ย่อมส่งผลต่อการบูรณาการแผนด้วย ภาคประชาสังคมเองก็มีส่วนปรับปรุงแผนรับมือกับภัยพิบัติด้วย

ในส่วนต่อมาได้กล่าวถึงการเก็บภาษีเกี่ยวกับสิ่งแวะล้อม การสื่อสารและการเผยแพร่ ที่ได้มีการจัดทำมาอย่างต่อเนื่องแล้ว

เป้าหมายที่ 14 ผู้แทนจาก TDRI กล่าวถึงการจัดการทรัพยากรทางทะเล

เนื่องจากเป้าหมายที่ 14 นี้ก็ยังคงเกี่ยวข้องกับวิทยาศาสตร์ ซึ่งจากที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้นว่า ในเป้าที่ 13 ว่าเกิดปัญหาในการนิยามความหมาย โดยในเป้าที่ 14 นี้ก็ประสบปัญหาเช่นเดียวกัน นอกจากการนิยามแล้วยังมีปัญหาด้านทรัพยากรประมงและความหลากหลายทางชีวภาพ อาทิ

- การจัดเก็บรายได้จากการท่องเที่ยว
- การดำรงอยู่ของชุมชนชายฝั่ง และวิถีชีวิตชาวประมงท้องถิ่น

- ผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจของพื้นที่ชายฝั่ง

เป้าหมายที่ 14 มีช่องว่างในการตีความ ซึ่งประกอบด้วย 10 เป้าประสงค์ มี 3 เป้าประสงค์ที่เป็น Outcome และ อีก 7 เป้าประสงค์ที่เป็นเชิงปฏิบัติ

ประเด็นต่อมากล่าวถึงการที่จะเลือกมาตรการ เพื่อให้เกิดการปฏิบัติตามนโยบาย โดยทางเลือกจะแบ่งออกเป็นสองทางเลือกคือ 1) การสร้างแรงจูงใจ และ 2) การใช้การควบคุม

นอกจากนี้ปัญหาทางทรัพยากรทางทะเลที่พบคือ ปัญหาสารเคมีและพลาสติกในทะเล

พื้นที่ทางทะเลมีความหลากหลายของพื้นที่ เช่น การแบ่งส่วนควบคุมของแต่ละหน่วยงาน อาทิ กรมเจ้าทาง กองทัพเรือ กรมอุทยานแห่งชาติฯ โดยเป้าหมายของการพัฒนาจะต้องให้เกิดความสมดุลของการพัฒนา

Acidification หรือการปรับค่าความเป็นกรดในทะเล ก็เป็นอีกประเด็นที่เป้าที่ 14 ให้ความสนใจดูแล

ส่วนสุดท้ายจะเป็นส่วนของการดำเนินการ ข้อตกลงทางทะเลและพื้นที่ชายฝั่งทะเล โดยมุ่งเน้นให้เกิดการเชื่อมโยงกันของเป้าหมาย และการสร้างความเข้าใจที่ตรงกัน ซึ่งถือว่าเป็นส่วนสำคัญของเป้าหมาย

เป้าหมายที่ 15 Life on Land

การจัดการป่าไม้อย่างยั่งยืน ในส่วนของระบบนิเวศบกและ ระบบนิเวศน้ำจืด

มีช่องว่างในการทำงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง อาทิ กรมอุทยานแห่งชาติฯ กรมป่าไม้ กรมการเกษตร (ดูแลฟื้นฟูพื้นที่ทางการเกษตรให้เกิดประสิทธิภาพและผลิตที่สูงขึ้น) และช่องว่างในการนิยาม โดยนิยามและเป้าหมายที่ UN ได้กำหนดมาไม่สอดคล้องกับบริบทของประเทศไทยที่ดำเนินการอยู่ นอกจากนี้ยังมีปัญหาในเชิงปริมาณที่ตามมาด้วย เช่น การนับหน่วย (Unit) ปัญหาการกำหนดพื้นที่ซ้ำซ้อน (พื้นที่ภูเขา vs พื้นที่สีเขียว) ปัญหาการเข้าถึงข้อมูลได้ยาก ข้อมูลที่ไม่มีความเป็นเอกภาพ

ด้านเศรษฐกิจ กล่าวคือประเทศไทยได้ประกาศปิดป่าสัมปทานมาเป็นระยะเวลายาวนาน ทำให้พื้นที่เศรษฐกิจปัจจุบันไม่ได้เพิ่มขึ้น

สิ่งที่ยังเป็นคำถามคือ มีความชัดเจนมากแค่ไหน ในการจัดการเป้าหมายด้านทรัพยากร โลกและสิ่งแวดล้อม ไม่ให้ไปกระทบกับเป้าหมายที่ 1 หรือ 2 ที่มุ่งเน้นด้านความยากจน จนถึงการศึกษาประเด็นความยุติธรรมที่เท่าเทียม

จากการศึกษาของเป้าหมายที่ 15 พบว่าแผนมีความชัดเจน แต่ยังขาดการบูรณาการ เช่น การล้อตามแผนย่อยๆ หรือแผนยุทธศาสตร์ชาติ

ช่วงของการเชิญตัวแต่แต่ละภาคส่วนขึ้นบนเวที : พิธีกร (อาจารย์เค)

พิธีกรกล่าวสรุป จากที่นำเสนอข้างต้น สรุปประเด็นที่สำคัญ คือ

1. ปัญหาการให้คำนิยาม (Definition) เป็นปัญหาที่ใหญ่มาก
2. ยังไม่มีการบูรณาการแผน
3. ยังไม่มีความเชื่อมโยงกันในแต่ละเป้าหมาย (Goals)

ตัวแทนจาสภาอุตสาหกรรม

การสรุป Common Gap การนิยามปลีกย่อย การให้ข้อมูล (Data) พบว่า ด้าน Climate Change มีความน่าสนใจ แต่ยังพบว่ามีเรื่องของปัจจัยที่ทำให้มีความต่างกันของแต่ละเป่าหมาย จึงส่งผลต่อการกำหนด Road Map และแผนต่างๆ

ในส่วนของเป้าที่ 12 กล่าวถึง สินค้าสีเขียว ในส่วนของภาครัฐที่ยังไม่มีการประเมินผลกระทบ จึงเกิดคำถามว่า มีการ link ข้อมูลและตัวชี้วัดกันหรือไม่

ด้านสภาอุตสาหกรรมเองได้ให้ข้อมลเพิ่มเติมว่า ในส่วนของภาคอุตสาหกรรม สภาอุตสาหกรรมมีการส่งเสริมการทำ Eco Product มีการทำงานในหลายมิติ และผลิตผลิตเองก็จำเป็นต้องมีตลาดรองรับ จึงมีการให้คำปรึกษาด้านการจัดหาตลาดด้วย

ตัวแทนจากTDRI

ด้านตัวแทนจาก TDRI มองว่า การจัดการเรื่องภัยพิบัติ ควรมองในเรื่องของธุรกิจ (Business) เข้ามาเกี่ยวข้องด้วย

ด้านทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งยังมีการลักลอบจับปลาเกินขนาดอยู่ ซึ่งผิดต่อ IUU ในข้อของ Over Fishing ทำให้มีการขอทำการประมงยากขึ้น ภายหลังจากที่ได้รับใบเหลืองจาก EU จากภาพรวมในส่วนนี้จึงเกิดประเด็นคำถามขึ้นว่า การให้คะแนนจริงๆแล้วควรเป็นเช่นไร ในเมื่อการให้คะแนนของ SDGs ถูกกำหนดภายใต้หรอบของ UN แต่บริบทของ EU ก็มีหลายปัจจัยและหลายมิติที่ EU กำหนดและไม่ได้เป็นไปในทิศทางเดียวกับ UN

ในประเทศไทยจึงเกิดความพยายามที่จะควบคุมการทำการประมงภายใต้ พ.ร.ก การประมงด้วย

คุณสุพจน์

ให้เครดิตข้อมูลจาก สำนักงานนโยบายและแผนธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (สผ.) มีการทำ Road Map ด้านการบริโภคอย่างยั่งยืน ในประเด็น

- ห่วงโซ่การผลิตและการบริโภคอาหารค่อนข้างทับซ้อน
- การจัดการอาหารเหลือทิ้ง

- การ Formalization ให้เป็นระบบ
- การรายงานความยั่งยืนของบริษัทขนาดใหญ่และบริษัทในตลาดหลักทรัพย์
- ผลกระทบจากการจัดซื้อจัดจ้างสีเขียว
- องค์ความรู้และแนวทางบูรณาการ SGDs
- การจัดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนโดยใช้ SDGs เป็นฐาน
- การกำหนดนโยบายการใช้ทรัพยากรผ่าน Domestic Products
- การใช้ค่า MR และ DMC
- PRTR (การบังคับใช้กฎหมาย)
- การรายงานผลกระทบการบริโภคสีเขียว

ตัวแทนจากเป้าหมายที่ 13

กล่าวถึงแนวทางการพัฒนาเพื่อนำไปสู่การบรรลุเป้าหมาย

กำหนดมาตรฐานการรับมือภัยพิบัติ โดยแบ่งออกเป็นสองระบบคือ ใช้โครงสร้าง และไม่ใช้โครงสร้าง และจัดทำข้อมูลประเมินความเสียหายจากภัยพิบัติ โดยอาศัยผู้เชี่ยวชาญด้านภัยพิบัติ และการประเมินความเสี่ยง การปรับปรุงระเบียบข้อบังคับ การเตรียมพื้นที่ปลอดภัยสำหรับการอพยพ

ตัวแทนจากเป้าหมายที่ 14

กล่าวถึงประเด็นการวางแผนเชิงพื้นที่โดยมองสถานะทางเศรษฐกิจของพื้นที่ เพื่อทำ Special Planning มองความเชื่อมโยงเพื่อให้เกิดการประหยัดจากพื้นที่และประสิทธิภาพมากขึ้น

ตัวแทนจากเป้าหมายที่ 15

- IUCN
- การนิยามคำว่า “ป่าไม้” และตามที่ FAO ใช้
- การตั้ง Mind Set ของทุกๆ ภาคส่วน เพื่อให้บรรลุเป้าหมายได้ ต้องประกอบด้วย การเปลี่ยนแนวคิด การใช้ข้อมูลร่วมกัน ข้อมูลต้องทันสมัยเข้าถึงได้ ใช้กฎหมายและกลไกด้านเศรษฐศาสตร์เข้ามาขับเคลื่อน โดยความเสมอภาคและเท่าเทียม
- ข้อเสนอในการขับเคลื่อน คือ จำเป็นต้องมีเจ้าภาพกลางที่จะขับเคลื่อน SGDs อย่างชัดเจน (บูรณาการเชิงแผนการทำงาน กิจกรรม และเชิงพื้นที่ รวมถึงขับเคลื่อนกฎหมายและความรับผิดชอบที่แตกต่างกัน)

ดร.เค : ช่วงนี้จะเป็นช่วงที่พูดคุยกันถึงว่า เราจะสามารถขับเคลื่อน SDGs ในส่วนของเป้าที่เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมซึ่งก็คือ 12, 13, 14 และ 15 แต่เข้าใจว่าจะเป็นแบบสั้นๆ เพราะเป้าประสงค์จะเกี่ยวข้องกันอย่างเช่น บางเป้าหมายอย่าง 6 และ 11 ที่มีความเกี่ยวข้องสูง เดี๋ยวผมจะขอเริ่มเปิด อย่างที่เกริ่นกันไป เมื่อ 10 นาทีสุดท้ายของช่วงที่ผ่านมาว่าเราจะขับเคลื่อนประเทศไทยอย่างไรให้มีความยั่งยืนโดยเฉพาะด้านที่เกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อม อาจารย์ทั้งสี่ท่านก็ได้มาอธิบายให้ฟังแล้วว่าแต่ละเป้าหมายมันมีปัญหามีช่องว่างอะไรบ้าง และเราจะสามารถขับเคลื่อนได้อย่างไร ซึ่งก็จะเห็นได้ว่าหลายอย่างยังมีปัญหาอยู่ แต่ว่า SDGs ก็เป็นความร่วมมือ 15 ปี หมายถึงว่าเราก็ยังทำอะไรกับมันได้อีก ก็ยังคงเชื่อว่าสุดท้ายแล้วประเทศเราจะมีความยั่งยืนในด้านสิ่งแวดล้อม ซึ่งจะเป็นสิ่งที่ต่อยอดไปสู่ด้านอื่นๆด้วย

เมื่อสักครู่มีพี่ตำรวจที่มาร่วมกับเราในวันนี้มาแชร์กับผมว่าเนี่ย พอดีท่านเป็นตำรวจน้ำ ทุกวันนี้เวลาที่มีใครให้ท่านไปเก็บข้อมูลเกี่ยวกับ SDGs ท่านก็ไป ท่านมีความรู้สึกว่าเวลาที่เขาพูดทั้งๆที่ปัญหาหนึ่งมันค่อนข้างเชื่อมโยงกับหลายๆเป้า แต่ทำไมหลายๆเวทีหลายๆที่ เวลาคุยกัน ถึงได้พูดกันอยู่เพียงด้านเดียว เช่น เป้าที่เกี่ยวกับความยากจนก็จะพูดแต่เกี่ยวกับความยากจน หรือว่าอย่างเช่นท่านเป็นตำรวจน้ำ ก็จะพูดกันถึงแต่เรื่องที่เกี่ยวข้องกับทะเล ไม่ได้พูดเรื่อง ความมั่นคงทางอาหารหรืออาชญากรรม และเขาพูดไปถึงอย่างเมื่อสักครู่มีอาจารย์ท่านพูดเกี่ยวกับการที่เราไม่ได้มีการค้าขายอย่างผิดกฎหมายหรือว่าลอบขาย แต่ว่าเราเหมือนกับว่าเป็นทางผ่าน ก็เป็นปัญหา แต่ว่าไม่ได้รับการพูดถึง และเวลามีใครมาถามก็มักจะถูกโยนขึ้นไปว่า ไม่มีการเก็บข้อมูล ให้ไปถามคนที่เกี่ยวข้อง พอไปถามจริงๆ เขาก็มีความรู้สึกว่ามันไม่เคลียร์ ไม่ใช่หน้าที่ของฉันๆไม่ได้เกี่ยวข้อง เขาก็เลยมองว่า มันเป็นปัญหาไหม แล้วในประเทศเราหรือในโลกเนี่ยจะมีการแก้ไขได้หรือไม่อย่างไร ก็เลยอยากทราบถึงความคิดของทุกคนในเวทีนี้ครับว่าคิดเห็นอย่างไรกันบ้าง

ตัวแทนจากกรมป่าไม้ : อยากจะขออัพเดทข้อมูลที่กรมป่าไม้กำลังดำเนินการนะคะ กรมป่าไม้เราได้รับมอบหมายให้เป็นหน่วยประสานงานกลาง ปฏิญญานครนิวยอร์ค ว่าด้วยป่าไม้ ซึ่ง เกิดขึ้นในการประชุม Climate Summit ปี 2014 ซึ่งตอนนี้ก็อยากจะขออภิปรายความเชื่อมโยง ที่เมื่อสักครู่นี้ ดร. ไพรวัลย์ ก็ได้ที่พยายามจะเชื่อมโยงไว้ ซึ่งเป็นเวทีการประชุมของ UN ที่ นิวยอร์ค ทีนี้เราจะขอเชื่อมโยงมาที่ ปี 2015 ในเดือนกันยายน เกิด SDGs พอปลายปีเกิด Paris agreement ซึ่งในเวที Climate Summit มีการพูดถึงว่า เราจะทำอย่างไรที่จะเพิ่มพื้นที่ป่าของโลกให้มาเป็นซิงค์ capacity รองรับ ซึ่งในตอนนั้น Paris Agreement มันยังไม่เกิด มันกำลังมีแนวคิดเรื่อง New agreement ซึ่งก็เลยมีการเสนอว่าการเพิ่มพื้นที่ป่าจะเป็นวิธีการที่จะช่วยลดโลกร้อน ปลายปี 2015 เกิด Paris และ พาร์ติเคิล 5 ซึ่งรองรับบทบาทของป่าโดยเฉพาะที่จะมาช่วยลดโลกร้อนแบบ 2+3 พอเรื่องนี้มาถึงไทย ท่านปลัดกระทรวงต่างประเทศก็ส่งเรื่องมาที่กรมทรัพย์ จึงมอบหมายให้กรมป่าไม้เป็นตัวประสานงานการขับเคลื่อนตรงนี้ ภายใต้ New York Declaration on forest นี้ได้กำหนด Milestoneของการ Achieve พื้นที่ป่ามาสอง targets ก็คือปี 2020 และปี 2030 ซึ่งก็ตรงกับ SDGs 13 และ 15 โดยเฉพาะ 15 เนี่ยค่อนข้างชัดว่าเราจะ

เพิ่มพื้นที่ป่าให้เป็นการจัดการป่าอย่างยั่งยืน ซึ่งเชื่อมโยงกับเรื่องของความหลากหลายทางชีวภาพ เรื่องของการป้องกันไม่ใช้ประเทศไทยกลายเป็นพื้นที่ทะเลทราย ซึ่งตรงกับที่ อ. นาถสุดาได้อธิบายไว้แล้วนั้น พอกรมป่าไม้ได้รับ manage ตรงนี้ เราก็กำลังทำยุทธศาสตร์ ปฏิญญานครนิวยอร์ค ว่าด้วยป่าไม้ เพื่อรองรับ SDGs 2030 เลย อยากจะเรียนถามว่า เมื่อกรมป่าไม้ขับเคลื่อน ปฏิญญานครนิวยอร์ค 2030 เราจะสามารถเอาตัวนี้เป็นเป้าประสงค์ที่ 13 15 ซึ่งก็ตรงกับดังที่ผู้แทนสภาพัฒน์ได้อธิบายไว้เมื่อเช้า เรื่องการดำเนินการ Smart SDGs โดยเฉพาะซึ่งเรากำลังดำเนินการ เลยอยากจะอัพเดทข้อมูลให้ทราบ

ดร.เค : ขอบคุณมากครับ เป็นตัวอย่างที่ดีมากที่มีการคอนเนคระหว่างเป้าหมายสองเป้าหมายเชื่อว่ามันจะมีการคอนเนคไปถึงเป้าหมายอื่นๆด้วย เพราว่าอย่างที่อ.ได้เกริ่น อย่างป่าไม้มันนำไปถึงเรื่องอื่นอย่างเช่นเรื่องความหิวโหยไปจนถึงเรื่องความยากจน ต่างๆนาๆ มีท่านอื่นไหมครับ?

สภาอุตสาหกรรม: อยากจะขอแชร์ว่าแต่อย่างที่เราได้คุยกันนี้ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องยุทธศาสตร์ สิ่งที่ควรจะชัดเจนคือเรื่องการชี้เป้าอย่างเช่นว่าตรงไหนที่เราจะมีศักยภาพการเพิ่มพื้นที่ได้ เพราะว่าอย่างที่เราเห็นกันอยู่อย่างเช่น ที่ คสช ขับเคลื่อนโครงการทวงคืนผืนป่า มันมีทั้งสิ่งที่สะท้อนกลับมาต่างๆ อย่างเช่น คนจนก็โดนไล่ออกจากพื้นที่ หรือแม้กระทั่งอาจต้องออกจากพื้นที่ก่อนแล้วค่อยมาใช้อำนาจศาลในการตัดสิน ซึ่งเราจะเห็นตลอดเวลาสายป่านเขาสั้นมาก ดังนั้นในส่วนที่จะต้องมีการคิดการดำเนินการร่วมกันก็จะต้องทำให้รอบครอบนิดนึง มันเป็นสิ่งที่ดีที่เราจะมีทรัพยากรธรรมชาติอย่างพื้นที่ป่าไม้ ซึ่งเราก็เห็นว่ามันให้ประโยชน์ทั้งทางตรงทางอ้อม เยอะแยะ แต่สิ่งที่เราจะต้องตระหนักอยู่ตลอดเวลาก็คือว่า พื้นที่ตรงไหนที่มันมีศักยภาพค่อนข้างที่จะชัดเจนหรือว่ามันสามารถที่จะอยู่ด้วยกันได้ ระหว่างการที่เราจะเพิ่มพื้นที่ป่าไม้ กับอาจให้ชาวบ้านแชร์พื้นที่ป่าเพื่อที่จะให้เขาได้เป็น ขอให้ชาวบ้านดูแลพื้นที่ป่าหรือว่าเราอาจมีกระบวนการอย่างอื่นเพื่อที่จะทำให้เขาเพื่อให้เขาสามารถเป็นส่วนหนึ่งของยุทธศาสตร์ในเรื่องของกลไก เราอยากจะให้ตัวทรัพยากรธรรมชาติเรามันมีเพิ่มมากขึ้น แล้วเรายังต้องมองทั้งตัวยุทธศาสตร์ที่จะไปชี้เป้าให้มันถูกต้องว่าพื้นที่ตรงไหนที่มันมีศักยภาพที่จะทำได้ แล้วก็กลไกอะไรที่เราจะทำได้บ้างแล้วเราจะมีการมอนิเตอร์ริ่งพื้นที่ที่เราจะเพิ่มขึ้นได้อย่างไร อย่างส่วนที่เราได้คุยกันนอกรอบอย่างตรงที่เราจะไปคิดเรื่องคาร์บอนเครดิต ว่าเราจะทำเรื่องของ CEM ในส่วนที่ NGO อาจจะรับผิดชอบอยู่ด้วย ก็อาจจะเป็นอีกมุมหนึ่งที่ทำให้ พื้นที่ป่าที่จะเพิ่มขึ้นมันจะสามารถทำให้ win win ได้ด้วยกันทั้งสองฝ่าย

สภาอุตสาหกรรม : อยากจะต่อเนื่องเรื่องของป่าไม้นิดนึง อยากจะขอประทานโทษอาจารย์ ที่ว่ารอบก่อนหน้านี้พูดถึง พื้นที่สีเขียว ซึ่งจริงๆแล้วโดย definition ที่แท้จริงอาจจะไม่สามารถเบสฟาร์นะคะ ก็ที่อาจารย์อธิบายก็อธิบายก็เข้าใจแล้ว และก็อยากจะเรียนให้ทราบว่าสิ่งที่พยายามอธิบายตอนแรก ก็คือหมายถึงเรื่องป่านี้น่ะค่ะ ว่ากรมป่าไม้เนี่ยได้มา approach เอกชนให้ปลูกต้นไม้ยืนต้นในพื้นที่ของตนเอง ถึงจะเข้าข่ายว่าไปตอบโจทย์ความต้องการของประเทศที่ยังขาดอยู่ ละก็อยากเพิ่มเติมนิดนึงว่า Activity ของบ้านเราในตอนนี้นะคะ มันเกิดขึ้นอยู่เรื่อยๆอย่างเอกชน ก็มีการนำผู้เชี่ยวชาญจาก สวทช. ซึ่งเป็นเครือข่ายกับทางนักวิชาการ ท้องถิ่น เช่น จังหวัดน่าน ก็มีกลุ่มนักวิชาการที่สังกัดวิทยาลัยชุมชนน่าน เขาก็คิดโครงการที่ชื่อเรียกสวมหมวกให้ภูเขา สวม

หมวกใส่รองเท้าให้ภูเขา ดูเรื่องการเปลี่ยนพฤติกรรมคนปลูกอย่างเช่น ข้าวโพดที่ถูกมองว่าทำให้ภูเขามีปัญหา ก็เปลี่ยนให้มาปลูกเป็นพืชเศรษฐกิจ ในลักษณะของป่าด้านบนภูเขาและมีส่วนที่ปลูกพืชเศรษฐกิจ เพื่อใช้ดำรงชีพในส่วนล่างได้ ตรงนี้ก็มีนักวิชาการเข้าไปให้คำแนะนำเกษตรกร และสิ่งที่เอกชนเข้าไปร่วมก็คือว่า การเข้าไปสนับสนุนงบประมาณ โดยที่เกษตรกรจะช่วยลดปัญหาที่ภาครัฐฯกำลังกลุ้มใจอยู่ ซึ่งก็คือว่าจะ moveคนเขาไปทำอะไร เขาก็จะอยู่ตรงนั้นรายได้เข้าจะอยู่ที่เงินที่เราบริจาคลงไป หน่วยดูแลต้นไม้ ที่ปลูกใหม่ให้มันยังคงอยู่ โดยมีรายละเอียดว่าอัตราพื้นที่เท่าไหร่จะได้เงินเท่าไหร่ อันนี้ก็คิดว่าน่าจะเป็นข้อมูลให้ทาง SDGs move นะคะว่ากิจกรรมมันอาจจะเกิดขึ้นอยู่ตลอดเวลา แต่เวลาที่เราทำในระบบการประเมิน ว่ามันสำเร็จตรงกับเป้าของประเทศมันอาจไม่ทันกัน ไม่ match ช่วงเวลากัน ก็เลยอยากจะให้เป็นโจทย์ว่าจะทำอย่างดี ยกตัวอย่างอย่างเรื่องที่น่านมันก็ไม่ได้เป็น official data ที่ตั้งอยู่ในระบบ data ของหน่วยราชการที่อยู่ในเรื่องการดูแลป่าไม้ โดยตรงแต่ถ้ากิจกรรมมันเกิดขึ้นแล้วอย่างนี้ค่ะ

ดร.เค : ปีแรกของทาง SDG move ก็เป็นยังค่อนข้างระดับประเทศ ปีที่สองก็จะเริ่มลงไปพื้นที่ Local Area ที่ทางเราแพลนจะไปลงก็คือ ด่านซ้าย และก็มีที่ร่วมกับ WWF ที่แม่เจ่ม คล้ายๆ กับที่พูดคือเป็นการเปลี่ยนจากการปลูกข้าวโพด มาปลูกผลไม้

ผู้ประสานงานโครงการ SCP (Sustainable consumption and Production) ของ WWF : เราทำโครงการที่คล้ายกับ จ. น่าน แต่นอกจากส่งเสริมการหยุดการปลูก ข้าวโพด สนับสนุน พืชที่มีคุณค่าทางเศรษฐกิจ เราก็ยังเล่นเรื่อง supply chain ด้วย ของสินค้าการเกษตร เพระถ้าไปสนับสนุนแล้วไม่รู้เขาจะไปขายที่ไหน ไม่มีคนช่วยวางแผนกลยุทธ์ ไม่มีคนให้ความรู้ว่า ปลูกอย่างไร ปลูกเมื่อไหร่ หรือให้ความรู้เรื่องเกษตรอินทรีย์ สุดท้ายเขาก็จะไม่ทำอยู่ดี แต่ถ้าเราวิเคราะห์ข้อมูลแล้วเราช่วยเค้า เดี๋ยวช่วงนี้ปลูกแบบนี้นะ บอกว่าเราจะรับซื้อคุณในเวลานี้ ในราคาเท่านี้ มันจะเป็นการสร้างแรงจูงใจให้เขาไม่ต้องไปบุกรุกป่า จริงๆ ชาวบ้าน ไม่ได้อยากบุกรุกป่า แต่ว่ารายได้ต่อการปลูกข้าวโพดเขาปีหนึ่งมันน้อยมาก จนทำให้เขาต้องขยายการบุกรุกป่าไปเรื่อยๆ เราเลยผลักดันให้เขาเปลี่ยนมาปลูกพืชที่มีมูลค่ามากกว่า แล้วเราจะหาตลาดให้ นอกจากเราจะเข้าไปสนับสนุนตรงนี้แล้วเรายังต้องทำเรื่อง Business Model และก็ Marketing ด้วย ซึ่ง อย่างเราก็ไปผูกกับเรื่อง Local Food เป็นการส่งเสริมให้อย่างให้ผู้บริโภครู้ว่าผักที่เขากินเป็นผักที่มาจากการส่งเสริมการปลูกแทนการปลูกข้าวโพด

นักวิจัยเป้าหมายที่ 12 : สืบเนื่องจากที่ สภาพัฒน์ ได้ให้ข้อมูลเพิ่มเติมว่ามีกิจกรรมอีกหลายๆ อย่าง มันเป็นข้อมูลที่ดี หลายๆอย่าง จริงๆก็ทราบอยู่พอสมควร แต่อย่างที่เรียนให้ทราบว่าตอนนี้เราจะดูภาพรวมระดับประเทศมากกว่า แต่ก็ถือว่าเป็น input ข้อมูลทางธุรกิจที่ดี ซึ่งก็ถือว่าหลายๆด้านก็นำเอาเรื่องการผลิตการบริโภคที่ยั่งยืนไปปรับใช้ได้อย่างดีพอสมควร แต่ผมยังไม่แน่ใจว่าจะต้องนำข้อมูลมารวบรวมกับภาครัฐอย่างไร อย่างบางส่วนของภาคธุรกิจเองก็ยังมีความน่าสงสัย ไม่แน่ใจ อย่างเรื่องโครงการข้าวโพด ผมก็ไม่แน่ใจที่บริษัทอะไรที่สนับสนุนบ้าง? CP ? ได้มีส่วนเกี่ยวข้อง แล้วผมก็ยังไม่แน่ใจด้วย ไม่ทราบในข้อมูลด้วยว่า มันอาจเป็นของ

CSR ซึ่งก็เป็นโครงการให้เปล่า ก็ไม่รู้ว่ามันจะยาวนานขนาดไหน และในอีกขาหนึ่งของ CP เองก็ยังส่งเสริมการปลูกข้าวโพดในที่อื่นๆ หรือไม่ ไม่แน่ใจเช่นกัน เห็นว่าน่าจะมีความยั่งยืนมากกว่า ส่วนตัวเคยมีส่วนได้ก่อตั้งกิจการคล้ายๆอย่างนี้ ขออนุญาตฝากร้าน ฝาก The basket ส่งเสริมเกษตรกร ช่วยเปลี่ยนจาก เกษตรกรที่ต้องการเปลี่ยนจากเกษตรเคมีเป็นเกษตรอินทรีย์ หาตลาดในกรุงเทพและก็จัดส่งจากเกษตรชุมชน เกษตรกรส่วนใหญ่จากจังหวัดเพรชบุรีมาที่กรุงเทพฯ และก็เรื่อง Green โวแคลแมน ถ้าตาม research อยู่ใกล้ๆกรมมลพิษที่เป็นเจ้าภาพเรื่องการจัดซื้อจัดจ้างที่ยั่งยืน ไม่แน่ใจว่าแผนฉบับที่ 3 เป็นอย่างไรบ้างแล้ว เหมือนจะออกมานานแล้ว แต่เหมือนยังติดอะไรบางอย่างอยู่ และอยากทราบเรื่องที่ได้เสนอ เรื่องที่ได้ให้ข้อเสนอไป เรื่องเลข เพราะจะวัดที่ตัวผลกระทบ ลงไปลึกแค่ไหน และก็เรื่องเลเวลด้วย มันจะมีการรวมเลเวลไหม ไม่แน่ใจ เพราะตอนนี้เลเวลเยอะมาก หลายหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนก็ออกเกี่ยวกับเรื่องพรีเวทีฟ เดลซ์ ต่างๆ ไม่แน่ใจว่าเป็นอย่างไร จะมี researchช่วยไหมครับ

สผ. (สำนักงานนโยบายและแผน ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม) : ในภาพรวมของเป้า 12 เนี่ยค่ะ จะเห็นว่าพูดแทบทุกเรื่อง ถ้าสมมติว่าเราดำเนินการในส่วนของเป้า 12 ได้มันก็จะสะท้อนการดำเนินงานในเป้าหมายอื่นๆ หรือแม้แต่ถ้าการดำเนินการดำเนินงานในเป้าหมายอื่นๆ ดี เป้า 12 มันก็จะดีไปด้วย ก็ชัดเจนอยู่แล้วว่าเราต้องช่วยกัน ในส่วนของเป้า 12 ความก้าวหน้าในการดำเนินงานในส่วนของข้อมูลต่างๆ ปีที่แล้วเราค่อนข้างซีเรียส แต่ปีนี้เรามีความร่วมมือที่ดีกับเอ็มเทคเขาคอยมาติดตามตัว indicator ทั้งหลาย เพราะสำหรับเป้าหมายที่ 12 ตัว indicator ที่มีMethodology ที่มีความชัดเจนเนี่ยก็จะมีแค่ตัวที่ 1 และ 2 ทั้งหมดอีก 11 ตัวเนี่ย ยังไม่มีที่ชัดเจน เพราะฉะนั้นเวลาที่เรารายงานเราจะรายงานในสิ่งที่มี เข้าใจว่าในทีมผู้เชี่ยวชาญที่ดู Methodology ของ UN เอง คงเป็นกังวลว่าจะเก็บข้อมูลรายประเทศอย่างไรให้ Global อีกอย่างที่จะให้ความสำคัญคือ หลายครั้งที่ท่านนายกพูดว่าไม่เอาสิ่งที่เป็น ทฤษฎีแล้ว ขอปฏิบัติเลย เอามาให้เห็นเลย ว่าปฏิบัติที่ไหนอย่างไร อย่างเรามองภาครัฐเนี่ยคือเรามองเป็น Top Down สิ่งที่ขาดไปคือ Bottom up อะไรที่เกิดขึ้นในพื้นที่ อะไรที่เรา Count เป็นการตอบโจทย์เป้าประสงค์ใน SDGs ภาครัฐเองเราอาจไม่มีแรงลงไปถึงในพื้นที่ที่จะเก็บรวบรวมตัวอย่างป่า เลยอยากฝากไว้ตรงนี้นิดนึงว่า ในพื้นที่ว่าทำอะไร มันมีตัวชี้วัดอะไรที่ สะท้อนขึ้นมาให้เป็นระดับภาคของประเทศ ระดับภูมิภาคของประเทศ แล้วจึงสะท้อนออกมาในระดับประเทศ ซึ่งหมายความว่าเรื่องนี้เป็นสิ่งที่คัญมาก คือเรามี best practice เยอะ เพียงแต่ เหมือนเมื่อเช้าที่คุณสุวิทย์พูด คือเราตอบไม่ได้ว่ามันจริงหรือไม่ แต่ละพื้นที่มีเป็นของตัวเอง แต่พอเราไปใช้กับพื้นที่อื่นๆแล้ว ก็อาจไม่เหมือนกันก็ได้ อีกอย่างหนึ่งที่สำคัญคือการที่เราปรับใช้อะไรบางอย่าง มันก็สะท้อนไปในเรื่องของกฎหมาย อย่างโปรเจคของ WWF เนี่ยซึ่งวันนั้นเราคุยกัน อย่างในพื้นที่นี้มันมีผลกระทบอยู่แล้ว เราจะให้เขาถอยออกมาหรือให้เขาอยู่ อย่าเรื่องที่ดินนี่เรายังจะมอบให้เขาประกอบอาชีพ หรือเราจะขับร่น หลายๆเรื่องมันเป็น sensitive issue ที่มันต้องคำนึงในแง่กฎหมายด้วยและเรื่องมนุษยชนด้วย ส่วนในเรื่องของแผนการจัดซื้อจัดจ้างฉบับที่ 3 ค่ะ ก็คือล่าสุด ครั้งที่แล้วเราพึ่งผ่าน

คณะกรรมการพัฒนาแห่งชาติ เท่าที่ทราบรายละเอียดมาคือ จะมี 11 สินค้าและบริการที่จะมีการบังคับสำหรับภาครัฐก่อน ขั้นต่อไปคือการเข้า ครม ก็ต้องรอดูต่อไป คือถ้ามองในระยะยาวคือ เราจะจัดซื้อจัดจ้างที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

ตัวแทนจากสภาอุตสาหกรรม : ขออนุญาตตอบอาจารย์นิดนึงค่ะ ในเรื่องเป้า 12 เนี่ย ในเรื่องน่านเนี่ย ให้สบายใจว่า โครงการที่น่านไม่ใช่ CSR แบบที่ไปปลูกป่าแล้วแล้วจบ ตรงนี้เราจะมี เป็น package ให้เลยว่า ในพื้นที่กี่ไร่ คือจะมี rate ว่า พื้นที่ 1 แต่ละไร่จะมีค่าดูแลแต่ละปีเท่าไหร่ ส่วนเราก็จะเลือกที่จะบริจาคเท่าไหร่ก็ได้ และก็จะมีการไปรวบรวมเพื่อให้ไป match กับพื้นที่ของๆเกษตรกรที่รออยู่ แต่อย่างถ้าไปอย่างองค์กรใหญ่ๆ อย่างที่ดิฉันประสานงานให้ ก็จะพบว่าจะมีการบริจาคให้เป็นปีละหลักล้านบาท ก็จะ cover พื้นที่ได้หลายไร่หน่อย และก็กินระยะเวลา 5 ปี ก็จะมีการวางแผนแต่ละปี ทำอะไรอย่างไร เรื่องที่เราช่วยอีกคือเราช่วยเขาหาตลาด ยกตัวอย่างที่น่านตอนนี้ปลูกกาแฟได้ดีขึ้นมาก เราก็น่าจะไป Approach เลยกับทางคนที่ใช้กาแฟเยอะและก็ให้คนพวกนั้นเนี่ยมีการ reference ได้ว่าผลิตภัณฑ์นี้มันดียังไง มาจากพื้นที่ๆมีเจตนารมณ์ที่ดียังไง อยากฝาก อ. ด้วยว่าอย่างร้าน basket ของ อ. ก็อาจลองคุยกับทาง ผอ ที่น่านดูนะคะ เพราะเขามีพืชผลหลายประเภทนะคะ ก็อาจเป็นช่องทางนึงที่จะช่วยพวกเขา

นักวิจัยเป้าหมายที่ 13: ประเด็นในส่วนวิจัยของ Goals 13 เนี่ย คือจากที่ศึกษาดูเรื่องของช่องว่างนะคะ จากที่เรานำเสนอไป ก็ยังมองว่าจริงๆเพื่อให้เกิดการขับเคลื่อนเป้าที่ 13 อย่างยั่งยืนเนี่ย เราควรจะมีการจัดทำตัว Base line ปีที่เราจะมีการอ้างอิง เพื่อสำหรับการทำ research เพื่อที่จะสามารถอ้างอิงเรื่องการดำเนินตามเป้า อีกเรื่องหนึ่งคือเรื่องการประเมินความความสูญเสียและความเสียหายทางเศรษฐศาสตร์ คือจากรายงานที่มีอยู่ก็เรื่องจำนวนผู้เสียชีวิต จำนวนผู้บาดเจ็บ และก็เป็นประเมินมูลค่าความเสียหายที่ไม่ได้เป็นมูลค่าความเสียหายทั้งหมด ซึ่งเราอาจต้องมีการศึกษาจำนวนตรงนี้เพิ่มเติม และก็เรื่องการวางกลไกติดตามผลประเมินงานการดำเนินการของภาคส่วนต่างๆ เรามีแผนการดำเนินงานต่างๆมากมาย แต่เราควรจะต้องมีการพัฒนารูปแบบการติดตามงานที่มันชัดเจนด้วย

ดร.เค : เรารับรู้อยู่เสมอว่าภาครัฐทำไร เอกชนทำไร และก็ในภาคประชาสังคมก็มีหลายๆท่านที่มาร่วมกันในวันนี้ด้วย ภาควิชาการนะครับจะเห็นได้ว่า แค่ในห้องนี้นะครับก็จะเห็นได้ว่ามีอาจารย์หลายๆท่านที่มาร่วมกัน คือก็มีการพยายามเอา SDGs เข้าไปส่งเสริม แล้วอย่าง ธรรมศาสตร์ ก็จะบังคับให้เด็กปีหนึ่งทุกคนเนี่ย เรียนเกี่ยวกับ Sustainability ซึ่งจะมี SDGs ด้วยนะครับ ละก็ล่าสุดผมก็ได้สอนที่มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ละก็มี มศว. ซึ่งในตรงนี้ก้อยากเล่าให้ฟังว่าพอเด็กไปสอบแข่งขันโอลิมปิกภูมิศาสตร์ หนึ่งในคำถาม ถามว่า SDGs คืออะไร มีคำถาม 1 ข้อที่เกี่ยวกับ SDGs เลยนะครับ ละก็สุดท้ายคือมหิดล ก็คิดว่าคงมีอยู่แล้วใช่ไหมครับ SDGs จริงๆ ก็คือเรื่องที่อยู่ในชีวิตประจำวันอยู่แล้ว ก็คือพยายามส่งเสริมให้หลายๆมหาวิทยาลัย ที่เป็นพันธมิตรกับเราเนี่ย พอดีเคยจัดกิจกรรมเด็กๆเขามาเล่นเขาก็บอกว่าเคยเห็นป้ายอยู่แต่ไม่รู้ว่ามันคืออะไร ก็ไปถ่ายรูปเล่นกันอยู่ แต่ก็ไม่รู้ว่ามัน

คืออะไร อยากให้แบบเด็กรู้ ต่อไปนี้ถามว่า SDGs คืออะไรก็อยากให้เด็กตอบได้ อยากให้นำไปใช้ด้วย เราก็จะมีการจัดกิจกรรม อย่างผมก็คือการให้เด็กออกไปหาคนตามถนน แล้วบอกว่า คนๆนี้ ไม่ว่าจะเป็นป้าคนขายขนมหรือแม้กระทั่งหมอรักษาผิวหนัง ว่าพวกเขาเหล่านี้สนับสนุน SDGs อยู่อย่างไร ละก็อย่างทางจุฬาฯก็มีสถาบันวิจัยสังคมจุฬาฯ เราก็ช่วยกันอยู่ไม่ใช่แค่ภาครัฐ

IRPC : อยากเรียนถาม เมื่อสักครู่ที่อาจารย์หลายท่านได้พูดถึงว่าแต่ละเป้าหมาย หรือตัวชี้วัดเนี่ยมันมากเชื่อมโยงซึ่งกันและกันระหว่าง 17 ไม่แน่ใจว่า ว่ามันสามารถเข้าใจได้อย่างชัดเจนไหมคะ ว่าอย่างแต่ละ Goals indicator ของตัวนี้ไปปรากฏอยู่บน indicator ของตัวนี้ มีเจ้าภาพที่ชัดเจนหรือไม่ในการที่จะไปบูรณาการในตัวที่มันเชื่อมโยงหรือซ้ำซ้อนกันออกมาให้ชัดเจน อันนี้ไม่แน่ใจอยากเรียนถามอาจารย์ตรงนี้ อย่างที่สอง ในภาคเอกชนก็จากบริษัท IRPC จำกัดมหาชน เราก็มองว่า เราก็ตื่นตัวกันในภาคเอกชนว่าเราจะช่วยเหลือเป้าหมายเหล่านี้ได้อย่างไร แต่ว่าเรายังมองไม่ออกว่ามันไปถึงตรงไหนแล้ว ทั้งนี้ในหลายๆบริษัทก็ตื่นตัวพยายามเก็บข้อมูลและเริ่มประกาศตัวว่าเราจะ contribute ให้ Goal ไหนบ้าง เพียงแต่ว่าในภาคเอกชนเรามองว่าปัญหาในเรื่อง Data เนี่ยเป็นปัญหาด้วยกันทั้งหมดทุกหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชน ข้อมูลต่างๆที่องค์กรใหญ่ๆส่งเข้าไปในภาครัฐทั้งที่คอมไพล์ หรือว่า ภาคบังคับและสมัครใจเนี่ย ไม่แน่ใจว่า ภาครัฐได้มีการนำไปประมวลเป็นภาพๆหนึ่ง ส่วนหนึ่งหรือเปล่า ก่อนจะเก็บข้อมูลในภาคสังคมเพิ่มเติม เพราะว่ามองว่าภาคอุตสาหกรรมทำไปเยอะแล้วข้อมูลตรงนั้นก็น่าจะได้นำไปใช้ส่วนหนึ่ง อันนี้ไม่แน่ใจ อยากฝากไว้ว่า data ส่วนหนึ่งอุตสาหกรรมเนี่ยเขาก็ได้มีการส่งเข้าไป เพียงแต่ว่าตอนนี้เราก็กำลังรออยู่ว่า sector แต่ละ sector เนี่ยเราต้องรับเป้าเท่าไหร่ อาจมีการแบ่งเค้กแล้วนะคะ แต่ว่าแบ่งหนักแบ่งเบาเนี่ย คนทำงานอาจยังไม่ทราบเป้าตรงนั้นนะคะ เลยมองว่าจริงๆ ภาคเอกชนเขาก็ตื่นตัวที่จะช่วยตรงนี้อยู่ค่ะ

ดร.เค : เอกชนผมทราบเพราะว่าเคยคุยกับ บ. ใหญ่ๆ ว่าเขามีการผลักดันแผนงานให้สนับสนุน SDGs แต่บริษัทเอกชนมันจะมีความยากตรงเราไม่อาจเข้าถึงข้อมูลได้ครบทุกอย่าง ก็คือตอนนี้ก็พยายามร่วมกันเก็บอยู่แต่ก็คือยังไม่มีเป็น Base line เราเองกะว่าเดี๋ยวปีสองเราจะเริ่มเก็บภาคเอกชน และเน้นไปที่ SMEs ซึ่งเอาจริงๆ แล้ว SMEs ไทยก็ยังไม่ค่อยมี แต่เราก็ยังอยากจะทำที่แบบว่าที่มีแล้วเขาทำกันอย่างไรบ้าง เขาสามารถเยแพร่ความรู้ตรงเนี้ยไปบริษัทอื่นๆได้อย่างไรอันนี้เป็นโจทย์นะครับ ซึ่ง SDG Move และก็หลายๆที่อย่าง สกว เนี่ย มีความหวังอย่างยิ่งว่า จะสามารถทำได้เพราะมันจะดีต่อประเทศ ส่วนในด้านตัวชี้วัด ประชุมล่าสุดเหลือ 231 หรือ 232 เนี่ยเมื่อตอนเดือนมีนาคมปีนี้ ซึ่งถ้าเราดูจริงๆแล้วจาก 240 หรือ 231 232 เนี่ย มันก็จะมีที่ซ้ำกันอยู่ ที้นี้ตรงที่ซ้ำกันเป๊ะๆเลยก็คือเหมือนกับว่า indicator ของ Goals นี้ก็อาจเอาไปใส่ใน Goals นี้ได้ด้วย แต่ตอนที่เขา implement ออกมา เขาก็บอกว่า แต่ละประเทศ free to choose คือเหมือนกับว่ามันแล้วแต่เราว่าเราจะใช้ indicator ไหน ที่เราจัดการประชุมงานวิจัยรอบนี้น่ะครับร่วมกับอาจารย์ทั้ง 4 ท่านเนี่ยเพื่อดูว่ามันเหมาะสมกับบริบทประเทศไทยไหม เช่นมันอาจมีบางอย่างที่ไม่ค่อยเหมาะสมกับประเทศไทย หรืออาจเหมาะสมถ้ามีการ

ปรับปรุงเช่น แทนที่มันอาจเป็นสำหรับพื้นที่หมู่เกาะเราก็อาจใช้กับพื้นที่ที่เป็นหมู่เกาะของประเทศเรา อาจใช้เป็น indicator ตัวนั้นไป ส่วนหน่วยงานเข้าใจว่าหน่วยงานหลักจะมีประจำ Goals ซึ่งคาดว่าตัว indicator น่าจะช่วยเหลือกันอยู่ระหว่างหลายๆกระทรวงหลายๆหน่วยงาน เพราะเท่าที่ทราบคือข้อมูลมีแต่เราไม่รู้ว่าใครเก็บ หรือเก็บซ้ำ ไม่เหมือนกัน Medthod ต่างกัน มันก็เลยทำให้ได้ผลลัพธ์ที่ต่างกัน อย่าง ปภ. นิยามเกี่ยวกับภัยพิบัติ เก็บไม่รวมจลาจลนะ คือคนที่เสียชีวิตจากเหตุจราจลไม่นับ แต่บางที่อาจจะรวมเรื่อง conflict เข้าไปด้วย มันก็เลยอาจมีปัญหาตรงด้าน indicator มีท่านใดจะเสริมอะไรหรือเปล่าครับผม

ตัวแทนจากมศว : สิ่งที่ SDGs move จะช่วยได้มากคือการเป็นคลังข้อมูลในการเชื่อมโยงแต่ละ indicator เพราะจริงๆแล้วเนี่ย SDG Move รู้อยู่แล้วว่าในแต่ละเป้าประสงค์เนี่ยใครบ้างที่เป็นหลักและใครบ้างที่เก็บข้อมูล แบบไหนบ้าง จากการที่ไปวิจารณ์หรือลงพื้นที่หลายรอบเนี่ย คือถ้ามันถูกนำมาเผยแพร่ได้ บางทีในแต่ละภาคส่วนเนี่ยมันจะมีการอิงข้อมูล การเชื่อมข้อมูลกัน ระหว่างเป้าประสงค์ที่มีความคล้ายคลึงกันได้นะครับ อันนี้ประการที่หนึ่งนะครับว่า SDG Move เนี่ยจะช่วยได้มาก ทำให้คนที่ทำเรื่องเป้านี้แต่ไม่รู้เป้าอื่นสามารถไปหาแหล่งข้อมูลได้ว่า ถ้าจะไปเกี่ยวข้องกับคนอื่นเนี่ยจะไปหาจากไหน อีกประการหนึ่งก็เห็นด้วยกับที่ท่าน อ. ได้แนะนำบนเวที อยากจะดูเรื่องของ ดัชนีการเปลี่ยนแปลงว่าเราจะใช้ Base line ปีไหนในการวัด เพื่อที่จะดูว่าปีไหนเปลี่ยนแปลงมาเปลี่ยนแปลงน้อย อย่างเช่นเราจะดูเรื่องการเปลี่ยนแปลงขนาดของป่าไม้ เราก็จะได้รู้ว่ามันเปลี่ยนแปลงมากน้อยแค่ไหน เปลี่ยนไปในระดับวิกฤติ หรือว่ายึดค่าดัชนีการเปลี่ยนแปลงที่ตัวเลขขนาดไหนที่จะทำให้เรารู้ว่ามันมีอัตราการเปลี่ยนแปลงมากหรือน้อย มันจะยั่งยืนไม่ยั่งยืน อย่างผมคิดว่าแต่ละหน่วยงานที่เขาเป็นเจ้าภาพคงมีวิธีการในการศึกษา แต่ว่าเราอาจยังไม่สามารถที่จะลงข้อพิสูจน์ได้ว่ามันเป็นแบบไหน เราก็ต้องยอมรับว่าในหลายๆหน่วยงาน ราชการของเราจริงๆ บางที่ก็จะมองไปในเชิงปริมาณและก็เชิงคุณภาพ แต่ว่าเรายังไม่มีแหล่งที่จะสามารถเจาะเข้าไปถึงข้อมูลเหล่านั้นได้ เพราะฉะนั้นเนี่ยถ้าเรามีฐานข้อมูลกลางที่อย่างน้อยก็แนะนำได้ว่า แต่ละเป้าประสงค์เนี่ยใครเป็นเจ้าภาพ ก็จะทำให้หนึ่งในนั้นคือนักวิชาการก็ทำงานได้ง่ายขึ้นว่าเราจะสามารถ Approach ไปทางไหน สองก็คือหน่วยงานอื่นที่สนใจในเป้าประสงค์ที่ต่างกันหรือข้ามตัวเป้าหมายกันเนี่ยก็สามารถที่จะหาข้อมูลได้ง่ายขึ้น

ตัวแทนจากกรมป่าไม้ : สืบเนื่องจากประเด็นที่ ดร. ไพวัลย์ ได้ชี้แจงนะคะว่า เป้าที่ 14 มันจะต้องเชื่อมโยงกับข้อมูลอื่นๆ เยอะมากเนี่ย ทั้งนี้ในส่วนของกรมป่าไม้เนี่ย อย่างที่เมื่อสักครู่ได้ชี้แจงไปแล้วว่า กรมป่าไม้กำลังทำยุทธศาสตร์ปฏิญญานิวยอร์ค ก็กำลังดูเรื่องของพื้นที่ป่าปี 2030 ทั้งนี้คณะกรรมการในปฏิญญานิวยอร์คเรามีกรรมการระดับชาติ ซึ่งมีท่านปลัดเป็นประธานนะคะ และองค์ประกอบเนี่ยก็จะมีเหล่า Stakeholders เลยที่มีความเกี่ยวข้องกับป่าโดยเฉพาะอย่าง กรมทรัพยากรทะเลและชายฝั่ง ซึ่งเขาดูแลเรื่องป่าโกงกาง ซึ่งป่าโกงกางเนี่ยมันจะเป็นตัวลิงก์ระหว่างแผ่นดินกับน้ำ เป็นตัวเชื่อมระหว่างความหลากหลายทางชีวภาพใต้น้ำกับบนดินค่ะ ซึ่งคิดว่าถ้าได้นำมาแชร์กับกรรมการชุดนี้น่าจะได้ผลที่เป็นประจักษ์มากขึ้น อีกอย่างนึงคือเรื่องของป่าโกงกาง ใน

ตอนเจรจา เขาก็ให้ความสำคัญเนื่องจากมันมีศักยภาพ มีการดูดซับคาร์บอนได้เยอะมาก ซึ่งมันจะเป็นตัวช่วยลิงค์ไปถึง SDGs 13 ด้วย ค่ะ

ตัวแทนจากสผ. : ในส่วนของผมก็จะดูเป้าที่ 13 อย่างเป้านี้ก็จะเห็นได้ชัดว่ามันจะเชื่อมโยงหลายๆ หน่วยงาน สผ. เป็นหน่วยงานหลัก แต่ว่าอย่างเรื่องภัยพิบัติอะไรต่างๆจะเป็นทาง ปภ. ที่เป็นคนรับดูเรื่องการสร้างความตระหนักรู้หรือสร้างวางหลักสูตรกับกระทรวงศึกษาธิการซึ่งจะเห็นได้ชัดว่าเราจะมีการเชื่อมโยงข้อมูลต่างๆ นอกจากนี้ยังมีตัวชี้วัดที่ซ้ำกันด้วย และอย่างเรื่อง Climate Change ตัว SDGs เนี่ยก็จะเป็นตัวที่ต้องรายงาย แต่ว่าเราก็จะมีตัวที่ต้องรายงานหลักๆ เลยก็คือในส่วนของ UNSCC นะครับ อย่างในเป้าหมายที่ 13 เนี่ยจะไม่มี ไม่เน้นเรื่องผลในตอนจบแต่ว่าเรื่องตัวเลขต่างๆ เราจะไปดำเนินงานตามที่เป้าหมายที่ประเทศเรากำหนดตามที่ UNSCC สร้าง ฉะนั้นในการรายงานผลเนี่ยตัวเลขอาจมั่วได้ ในส่วนการรายงานเราจะรายงานตามแผนที่วางไว้ว่าความก้าวหน้าของเราเป็นอย่างไรครับ

การระดมสมอง “ทิศทางการวิจัยในอนาคตและการสร้างความร่วมมือระหว่างภาควิชาการกับภาคส่วนอื่นๆเพื่อการขับเคลื่อน SDGs” เป้าหมายที่ 16: การส่งเสริมสังคมที่สงบสุขและครอบคลุมเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนให้ทุกคนเข้าถึงความยุติธรรมและสร้างสถาบันที่มีประสิทธิผลรับผิดชอบและครอบคลุมในทุกระดับ

ผู้วิจัย:นายจิรวัฒน์ สุริยะโชติชยางกูล และคณะ

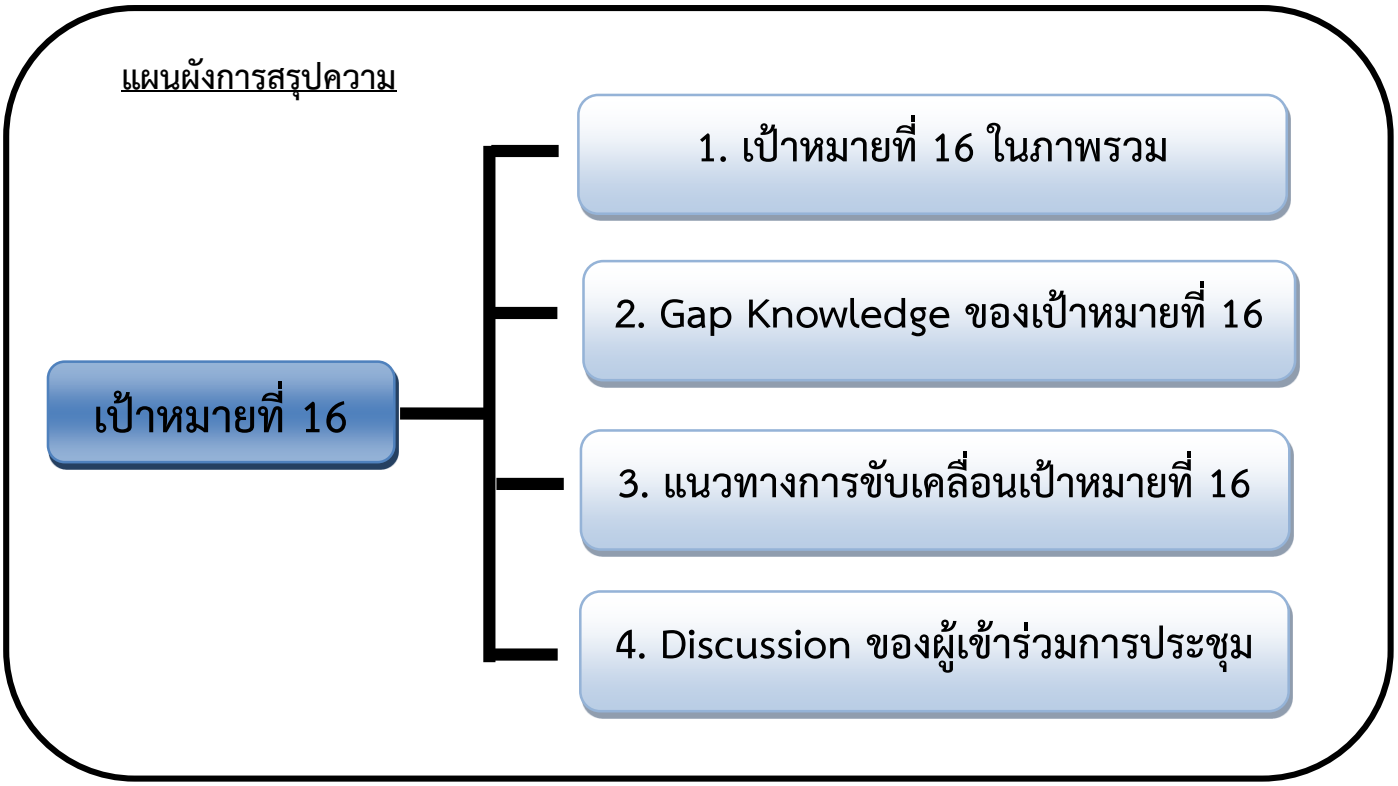

1. เป้าหมายที่ 16 ในภาพรวม

1.1 สถานภาพของข้อมูล: มี *10 เป้าประสงค์, 2 เป้าดำเนินการ, 23 ตัวชี้วัด*และเพื่อให้ง่ายขึ้น เราสามารถแบ่งออกได้เป็น 3 เสาหลัก โดยเสาหลักที่ 1 คือ สังคมที่สงบสุข เสาหลักที่ 2 คือ การเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม และเสาหลักที่ 3 คือ การสร้างสถาบันที่มีประสิทธิภาพ และรับผิดชอบ โดยสาเหตุที่แบ่งเป็น 3 เสาหลักนั้น เพื่อจะทำให้ผู้กำหนดนโยบายในอนาคตที่จะต้องจัดทำแผน หรือกิจการที่เกี่ยวข้องกับเป้าหมายที่ 16 นี้สามารถจะดำเนินการได้ง่ายขึ้น

โดยเสาแรก (สังคมที่สงบสุข) จะมีทั้งหมด 4 เป้าประสงค์ แบ่งได้เป็น เป้าประสงค์ที่ 1 ที่เกี่ยวข้องกับการลดความรุนแรง / เป้าประสงค์ที่ 2 เกี่ยวข้องกับการยุติการข่มเหง การหาประโยชน์ไม่ถูกต้อง และการค้ามนุษย์ / เป้าประสงค์ที่ 4 เกี่ยวข้องกับ ลดการลักลอบการเคลื่อนย้ายอาวุธ และทรัพย์สินที่ผิดกฎหมาย / เป้าประสงค์ที่ 5 เกี่ยวข้องกับการลดการทุจริต

โดยเสาที่สอง (การเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม) จะมีทั้งหมด 5 เป้าประสงค์ แบ่งได้เป็น เป้าประสงค์ที่ 3 เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมหลัก นิติรัฐ นิติธรรม / เป้าประสงค์ที่ 7 การที่ให้ประชาชนมีกระบวนการ มีส่วนร่วม มีความรับผิดชอบ และมีการสร้างตัวแทนที่ดีเพื่อประกอบการตัดสินใจในทุกระดับ / เป้าประสงค์ที่ 9 การจัดทำเอกลักษณ์ทางการเกิด / เป้าประสงค์ที่ 10 การให้ประชาชนมีสิทธิในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารมากขึ้น / เป้าประสงค์ที่ B การเลือกปฏิบัติ รวมทั้งการถูกล่วงละเมิดในช่วง 12 เดือนที่ผ่านมา

โดยเสาที่สาม (การสร้างสถาบันที่มีประสิทธิภาพ) จะมีทั้งหมด 3 เป้าประสงค์แบ่งได้เป็น เป้าประสงค์ที่ 6 เกี่ยวกับการพัฒนาสถาบันที่มีประสิทธิผล และมีความรับผิดชอบ / เป้าประสงค์ที่ 8 การขยายและเสริมความแข็งแกร่งของการมีส่วนร่วมของประเทศกำลังพัฒนาในสถาบันโลกาภิบาล / เป้าประสงค์ที่ A จำนวนองค์กรสิทธิมนุษยชนที่มีอิสระและสอดคล้องกับหลักการปารีส

ทั้งหมด 10 เป้าประสงค์ 2 เป้าดำเนินการนั้น มีทั้งหมด 23 ตัวชี้วัด จากการสำรวจเบื้องต้น โดยสำนักงานกิจการยุติธรรมและสำนักงานสถิติแห่งชาติ และหลายๆหน่วยงานที่มีอำนาจรับผิดชอบหรือมีข้อมูลอยู่แล้วนั้น อ้างว่ามีข้อมูลอยู่แล้ว 10 ตัวชี้วัด ในขณะที่อีก 13 ตัวชี้วัดที่เหลือนั้นกำลังรอการตรวจสอบอยู่

1.2 หน่วยงานหลักที่รับผิดชอบ: คือ กระทรวงยุติธรรม กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ และกระทรวงมหาดไทย ส่วนหน่วยงานรองจะเป็นกระทรวงการต่างประเทศ กระทรวงแรงงาน สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน สำนักคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ สำนักงานอัยการสูงสุด สำนักงานศาลยุติธรรม สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย และสำนักงานสถิติแห่งชาติ ซึ่งมีข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับเป้าหมายที่ 16 และสามารถเสริมหนุนร่วมกับหน่วยงานหลักได้เป็นอย่างดี

1.3 การจัดลำดับความสำคัญ: ในงานวิจัยมีการจัดอันดับความสำคัญ เพื่อเป็นแนวทางให้หน่วยงานภาครัฐต่างๆประเมินว่าควรจะดำเนินการอย่างไรในช่วงต้น และเป้าหมายอะไรที่ประเทศไทยควรจะเริ่มดำเนินการก่อน ซึ่งแบ่งเป็น 3 ลำดับ

ลำดับที่ 1 เน้นใน 2 ประเด็นเป็นหลัก *ประเด็นแรกคือ QUICK WIN* สามารถทำได้เลย ทำได้ง่าย และเห็นผลได้อย่างรวดเร็ว และ*ประเด็นที่สองคือ เรื่องที่ใช้เวลานานกว่าจะเห็นผล (Long term)* จึงเป็นเหตุที่ต้องรีบทำตั้งแต่แรกเริ่มนั่นเอง

ลำดับที่ 2 เป็น Long term impact เช่นกัน แต่สำคัญน้อยกว่าในกลุ่มลำดับที่ 1

ลำดับที่ 3 นั้นถือว่าสำคัญน้อยที่สุด เป็นข้อมูลที่ประเทศไทยมีอยู่แล้ว ไม่จำเป็นจะต้องใช้ทรัพยากรเพิ่มเติมมาก และมีการเก็บข้อมูลประจำจากหน่วยงานอยู่แล้ว

อย่างไรก็ตาม เป็นที่น่าเสียดายที่ว่าระยะเวลาในการทำโครงการวิจัยนี้ มีเพียง 5 เดือนเท่านั้น เพราะฉะนั้นการทำวิจัยครั้งนี้จึงไม่ได้เป็นการกำหนดว่าในแต่ละเป้าประสงค์นี้ ใน Phrase ที่ 1 2 หรือ 3 จะมีกิจกรรมอะไรในแต่ละ Phrase บ้าง มีแต่**เพียงกำหนดว่า เป้าประสงค์อะไรบ้างที่เป็น Priority**

2. Gap Knowledge ของเป้าหมายที่ 16

แบ่งออกเป็น 4 ประเด็นหลักคือ ความไม่พร้อมของข้อมูล ความไม่ครอบคลุมกับบริบทไทย การไม่บูรณาการความร่วมมือ และประชาชนยังขาดความเข้าใจ อธิบายได้ดังนี้

2.1 ความไม่พร้อมของข้อมูล: จากการที่มีการทำ Focus group และ ประชุมวิชาการสาธารณะครั้งที่ 1 จาก สกว.นั้นพบว่า หลายๆหน่วยงาน มองว่าเป้าหมายที่ 16 นั้นข้อมูลยังมีความเหลื่อมและไม่ชัดเจนของมันอยู่หลายๆหน่วยงานจะจัดทำข้อมูลของตนเอง และบางครั้งพบว่ามีข้อมูลซ้ำ จึงเกิดคำถามตามมาที่ว่า***เราควรจะใช้ข้อมูลของใคร ข้อมูลของใครที่มีความน่าเชื่อถือ ความแม่นยำมากที่สุด*** เช่น ถ้าพูดถึงข้อมูลของการเกิด ซึ่งแน่นอนว่ากรมการปกครองจะเป็นผู้ที่จัดเก็บข้อมูลการเกิด แต่ในขณะเดียวกัน UNICEF ซึ่งเป็นองค์กรระหว่างประเทศก็ได้มีการจัดเก็บข้อมูลนี้เช่นเดียวกัน แต่พอมาเทียบกันพบว่าข้อมูลจากทั้ง 2 แหล่งนั้นไม่ตรงกัน เกิดคำถามว่า ใครเป็นผู้ที่เก็บข้อมูลได้สมบูรณ์แบบมากกว่ากัน ซึ่งยังคงเป็นเรื่องที่ถกเถียงกันอยู่ ซึ่งอาจเกิดจากระเบียบวิธีการจัดเก็บที่แตกต่างกัน คือ กรมการปกครองให้สิทธิ์การเกิดโดยการจดทะเบียน คือใครที่แจ้งเกิด ผู้นั้นก็จะได้รับสูติบัตรไป คำถามคือว่า แล้วคนที่เกิดในพื้นที่ห่างไกลเกินกว่าจะเข้าถึงหน่วยงานภาครัฐได้ ถ้าหากว่าเขาไม่ได้แจ้งการเกิด แสดงว่ากรมการปกครองก็จะไม่ได้นับคนในส่วนนี้ ถึงแม่ว่าคนจะเกิดแล้วก็ตาม ดังนั้นจึงยังคงมีคนบางกลุ่มที่ตกหล่นในการสำรวจดังกล่าว ***อย่างไรก็ตามการที่หลายๆหน่วยงานจัดทำข้อมูลที่มีความซ้ำซ้อนกันนั้นเราสามารถนำข้อมูลเหล่านั้นมา Cross Check ได้ เพื่อที่ทำให้ข้อมูลเหล่านั้นมีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น*** นอกจากนี้ยังมีปัญหาที่ว่า**ข้อมูลที่มีอยู่ไม่เหมาะสมในการวัดผลในระดับสากล** ถ้าพิจารณาทั้ง 23 ตัวชี้วัด จะพบว่าส่วนใหญ่จะมีการระบุว่า ข้อมูลควรจะมีการจำแนก เช่น ถ้าเราพูดถึงเรื่องเกี่ยวกับความรุนแรงในครอบครัว ควรจะต้องจำแนกว่าใครบ้างที่เป็นเหยื่อของความรุนแรงในครอบครัว เป็นผู้หญิง อายุเท่าไรบ้าง เป็นเด็กในช่วยวัยใดบ้าง ความสัมพันธ์ระหว่างเหยื่อกับผู้ทำความรุนแรงเป็นรูปแบบไหน เช่น สามีภรรยา หรือคนละแวกบ้าน เป็นต้น ซึ่งในไทยยังไม่ได้มีการกำหนดเอาไว้ดังนั้นการวัดผลในไทยที่มีการจัดเก็บอยู่แล้วบ้างนั้น อาจไม่สอดคล้องกับในระดับสากล

2.2 ความไม่ครอบคลุมกับบริบทไทย: ถ้าหากเราพิจารณาในตัวชี้วัดบางตัว นิยามที่ให้เอาไว้ มักไม่ค่อยสอดคล้องกับบริบทของไทย ยกตัวอย่างเช่น

นิยามความรุนแรง:ถ้าดูจากตัวชี้วัด ความรุนแรงที่กำหนดไว้ จะเป็นความรุนแรงที่เกิดจากการทำร้ายร่างกาย หรือการต่อสู้ในสงครามภายในประเทศ แต่***ในประเทศไทย ความรุนแรงมีความหมายที่เหนือสิ่งเหล่านี้ไปมาก*** เช่น พูดถึงความรุนแรงจากการแย่งชิงฐานทรัพยากร ความรุนแรง

จากการใช้วาจาประทุษร้ายของสื่อ เป็นต้น ถึงแม้ว่าข้อมูลความรุนแรงเหล่านี้มีการจัดเก็บอยู่บ้าง แต่ก็ ***ไม่ได้ถูกนำไปใช้ในบริบทของสากล เพราะสากลไม่ได้ระบุว่ากำลังวัดความรุนแรงของสิ่งเหล่านี้*** เพราะฉะนั้นจะเกิดคำถามที่ตามมาว่า ถ้าอย่างนั้น ความรุนแรงที่สากลต้องการจะให้วัด ถึงแม้ว่ายังมีความรุนแรงอื่นๆที่เกิดขึ้นในสังคมไทย แล้ว***จะสามารถสะท้อนถึงความรุนแรงที่เกิดขึ้นในไทยได้แม่นยำจริงหรือ***ซึ่งเป็นสิ่งที่น่ากังวลซึ่งแท้จริงแล้วเราสามารถนำข้อมูลที่เรามีนอกเหนือจากบริบทสากลนั้นมาขยายผลเพื่อให้เป็น SDG Plus ในอนาคตได้ด้วยเช่นกัน

นิยามนิติรัฐ: ซึ่งให้นิยามตัวชี้วัดที่ค่อนข้างประหลาด คือ ดูแค่ว่า จำนวนผู้ต้องขังที่ศาลตัดสินไปแล้ว คำถามคือว่า ***ความเป็นนิติรัฐ ไม่ได้ดูแค่เพียงจำนวนผู้ต้องขังว่ามีมากน้อยขนาดไหน*** หรือแม้แต่ออกมาจากคุกแล้วทำตัวอย่างไร แต่ความเป็นนิติรัฐนั้นแท้จริงแล้วสามารถสะท้อนได้จากหลายองค์ประกอบมาก ไม่ว่าจะเป็นการที่มีรัฐบาลที่เปิดกว้างหรือไม่ การมีจำกัดอำนาจของรัฐหรือไม่ การปลอดคอร์รัปชั่น การเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม การรับรองสิทธิขั้นพื้นฐาน แต่***ตัวชี้วัดของสากลไปไม่ถึงในจุดนั้น***

2.3 การไม่บูรณาการความร่วมมือ: มีหลายหน่วยงานที่เข้ามาเกี่ยวข้องในเป้าหมายที่ 16 และหลายๆหน่วยงานบางครั้งก็มีการจัดเก็บข้อมูลอยู่ แต่ข้อมูลเมื่อนำไปตรวจสอบแล้วพบว่า ***ส่วนมากเป็นการทำงานที่ไม่ได้ Serve ตามเป้าหมายที่ 16 โดยตรง แต่เป็นการ Serve ตาม KPI ของหน่วยงานนั้นๆ***และเมื่อหลายๆหน่วยงานต่างเกี่ยวข้องในการเก็บข้อมูล ยกตัวอย่างเช่น ปปช. รับผิดชอบในเรื่องการทุจริตคอร์รัปชั่น ปปท.เองก็เช่นกัน แต่เป็นสำหรับระดับข้าราชการชั้นผู้น้อย ซึ่ง 2 หน่วยงานนี้การเก็บข้อมูลอาจมีการซ้ำซ้อนกันอยู่บ้าง หรือเรื่องของการค้ามนุษย์ ซึ่ง สตช. ก็มีการเก็บข้อมูลอยู่แล้ว พม.ก็มีเช่นกัน ซึ่ง***ข้อมูลของ 2 หน่วยงานก็อาจมีความคาดเคลื่อนและไม่ตรงกันอยู่บ้าง เพราะหน่วยในการจัดเก็บไม่เหมือนกัน*** คำถามคือ เมื่อเรารู้ว่าข้อมูลซ้ำซ้อนกันในแต่ละหน่วยงานแล้ว ***ได้มีการพูดคุยกันหรือหารือกันในการที่จะบูรณาการในการจัดเก็บข้อมูลร่วมกันหรือไม่*** ซึ่งในปัจจุบันนี้ถือว่าเป็นช่องว่างอยู่ที่ไม่ได้รับการตอบรับมากนักจากหน่วยงานภาครัฐที่รับผิดชอบนอกจากนี้ในหลายๆหน่วยงานยังพบว่า ***ถึงแม้ว่ามีการจัดเก็บข้อมูล แต่เป็นการจัดเก็บข้อมูลที่ไม่ต่อเนื่อง*** เช่น ปีนี้เก็บ แต่ปีที่ผ่านมาไม่ได้เก็บในขณะที่ 3 ปีที่แล้วอาจเก็บ ***เนื่องจากขาดงบประมาณ*** คำถามคือ การเก็บข้อมูลที่ไม่ต่อเนื่องเช่นนี้ ***สามารถสะท้อนถึงความเป็นจริงได้หรือไม่*** ซึ่งวิธีการแก้ไขอาจเป็นการดำเนินการที่ต้องมีการจัดเก็บข้อมูลอย่างเป็นรูปธรรมและเป็นกิจวัตรประจำปี และหาหน่วยงานที่มีความเชี่ยวชาญในการจัดเก็บข้อมูล เช่น สภาพัฒน์ฯ หรือสำนักงานสถิติแห่งชาติมาเป็นพันธมิตรนั่นเอง

2.4 ประชาชนขาดความเข้าใจ: รวมไปถึงความเข้าใจที่แตกต่างกันไปในแต่ละบุคคล แสดงถึงมาตรฐานของความเข้าใจที่มีความเหลื่อมล้ำกัน เนื่องจากส่วนมากแล้ว ***การทำ SDG นั่นยังผูกขาดกับหน่วยงานภาครัฐเป็นส่วนใหญ่*** ถึงแม้ว่าภาคส่วนอื่นๆอยากเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำเช่นเดียวกัน แต่ก็ยังมีไม่มากนัก จึงเป็นผลทำให้มีความเข้าใจที่แตกต่างกัน

มีกลุ่มบริษัทเอกชนขนาดใหญ่ ที่ให้ความสำคัญในเรื่องของการประกอบธุรกิจโดยทั้งคำนึงถึงสิทธิมนุษยชน และเรื่องของ SDG ควบคู่กันไป ถึงแม้ว่าที่ผ่านมาการทำงานยังค่อยเป็นค่อยไป แต่ก็สะท้อนว่าภาคเอกชนเริ่มที่จะเห็นความสำคัญระหว่างการประกอบธุรกิจกับการดำเนินการเพื่อนำไปสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน ซึ่งก็ย้อนสู่ผลดีกับการประกอบธุรกิจและสำหรับ Stakeholder ในระยะยาวด้วยนั่นเองในขณะที่ภาคประชาชนเอง ก็มี NGO บางกลุ่มที่เคลื่อนไหว และรณรงค์ในการให้ความรู้กับชุมชนในเรื่องเกี่ยวกับการพัฒนาอย่างยั่งยืนที่เพิ่มมากขึ้น

3. **แนวทางการขับเคลื่อนเป้าหมายที่ 16**

แบ่งเป็น 4 เรื่องหลักๆ ที่ประเทศไทยควรให้ความสำคัญ ได้แก่ ส่งเสริมนิติรัฐ ส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน สร้างการมีส่วนร่วมของตัวแทนทุกระดับและมีอำนาจตัดสินใจ และธรรมาภิบาลความยุติธรรมและโปร่งใส

3.1 ส่งเสริมนิติรัฐ: นิติรัฐมีความสำคัญ เนื่องจากภาครัฐมีภารกิจหลักที่จะต้องคุ้มครองประโยชน์สาธารณะและดำเนินการการเพื่อที่จะให้สาธารณะสามารถอยู่ได้อย่างร่มเย็นในสังคม ดังนั้นภาครัฐจำเป็นที่จะต้องมีอำนาจในการดำเนินการ ในขณะเดียวกัน ก็จะต้องมีเครื่องมืออะไรบางอย่างเพื่อที่จะคอยถ่วงดุลอำนาจของภาครัฐ เพื่อไม่ให้ใช้อำนาจหน้าที่เกินกว่าที่ควรจะเป็นมิฉะนั้นจะส่งผลกระทบต่อกลุ่มคนบางกลุ่มในสังคมโดย**การที่จะส่งเสริมหลักนิติรัฐที่ดี จำเป็นที่ภาครัฐจะต้องเปิดพื้นที่ให้กับภาคส่วนอื่นๆเข้ามามีส่วนร่วมในการตรวจสอบ และถ่วงดุล การทำงานของตัวรัฐเอง** และพยายามที่จะต้องล้มเลิกระบอบอุปถัมภ์ให้ได้ รวมไปถึง การบังคับใช้กฎหมาย และระเบียบข้อบังคับอย่างจริงจัง หลายๆครั้งพบว่า ประเทศไทยเอง มีกฎหมายหลายหมื่นฉบับ ซึ่งมีจำนวนที่มากเกินไป ทั้งๆที่มีเพียงไม่กี่ฉบับเท่านั้นที่บังคับใช้จริงในทุกวันนี้ ซึ่งสะท้อนว่าการบังคับใช้กฎหมายนั้นยังมีช่องโหว่และข้อจำกัดอยู่

ถ้ามองเพียงแค่บริบทของประเทศ แน่นอนว่าการส่งเสริมนิติรัฐนั้น จะทำให้ประชาชนรู้สึกอุ่นใจขึ้น ที่ภาครัฐทำงานตามภารกิจของตนเอง ในขณะเดียวกันก็ไม่ได้เข้าไปล่วงละเมิดสิทธิของเอกชนและปัจเจกบุคคลมากเกินไป **แต่ถ้ามองในบริบทของสากลพบว่า การที่เป็นรัฐแบบนิติรัฐนั้น นำไปสู่ประโยชน์หลากหลายด้าน** เช่น การเป็นต้นแบบที่ดีของประเทศอื่นๆที่กำลังพัฒนาให้มีความเป็นนิติรัฐมากขึ้น การที่จะไม่ถูกแทรกแซงจากประเทศมหาอำนาจที่มักจะเข้ามาหาประโยชน์ในประเทศไทยเองโดยอ้างว่าเพราะประเทศมีความอ่อนแอในเรื่องของนิติรัฐจึงเป็นเหตุอันชอบธรรมที่จะเข้ามาจัดการ หรือในประเด็นที่ว่าเนื่องจากประเทศไทยเป็นประเทศกำลังพัฒนา ดังนั้นการที่เราให้การส่งเสริมด้านนิติรัฐจะนำไปสู่การช่วยเหลือทางการเงิน (Financial aids) บางประการของกองทุนระหว่างประเทศ และจากประเทศมหาอำนาจ เพื่อที่จะส่งเสริมและสนับสนุนให้ปกครองประเทศโดยยึดกฎหมายเป็นตัวตั้ง

3.2 ส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน: ปัจจุบันได้มีรัฐธรรมนูญ ฉบับ พ.ศ. 2560 บังคับใช้เรียบร้อยแล้ว และได้มีการรับรองสิทธิขั้นพื้นฐานบางประการ อย่างไรก็ตาม**เรื่องสิทธิมนุษยชนแม้ว่าเป็น**

เรื่องใกล้ตัว แต่บางคนยังไม่ได้ให้ความสำคัญมากเท่าที่ควร ยกตัวอย่างเช่น สามีภรรยาตบตีและทำร้ายร่างกายกัน คำถามคือ การทำร้ายร่างกายภรรยาของตนเอง หรือการข่มขืนภรรยาของตนเองนั้น เป็นเรื่องที่สมควร หรือสามารถทำได้หรือไม่ และถ้าหากภรรยาไปแจ้งความร้องทุกข์ สามารถกระทำได้หรือไม่ ในทางปฏิบัติ ซึ่งก็มักจะพบว่าเจ้าหน้าที่ตำรวจไม่รับแจ้งความในสถานการณ์ดังกล่าว เพราะมองว่าเป็นเรื่องของสามีภรรยา ซึ่ง**เรื่องเกี่ยวกับเพศ ความรุนแรง ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ยังคงเป็นเรื่องที่เข้าใจและจับต้องได้ยากในการที่จะแสดงให้สังคมทั่วไปเข้าใจและตระหนัก**

ในด้านของการดำเนินการพันธกรณีระหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิมนุษยชนนั้นพบว่า**ประเทศไทยมีการเข้าร่วมเป็นสมาชิกในอนุสัญญาระหว่างประเทศหลายฉบับว่าด้วยเรื่องของสิทธิมนุษยชน** เช่น สิทธิพลเมือง สิทธิทางการเมือง สิทธิทางเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม สิทธิเด็ก สิทธิสตรี เป็นต้น อย่างไรก็ตามก็**ยังคงมีอีกหลายเรื่องที่ประเทศไทยมิได้มีการดำเนินการอย่างชัดเจน หรือเป็นรูปธรรมมากเท่าที่ควร** โดยจากการที่ประเทศไทยได้เข้าไปทบทวนรายงานสถานการณ์สิทธิมนุษยชน ซึ่งนับเป็นครั้งที่ 2 แล้ว ซึ่งถูกจับจ้องและถูกตั้งคำถามจากประเทศสมาชิกอื่นๆ ในเรื่องของท่าทีของประเทศไทยเองต่อสิทธิมนุษยชนต่างๆตามพันธกรณีระหว่างประเทศนั้นๆ ซึ่งจากการเข้าไปทบทวนครั้งล่าสุดนั้น นับเป็นเรื่องน่ายินดี เนื่องจาก นายกฯให้คำมั่นว่าภาคธุรกิจจะต้องประกอบธุรกิจโดยคำนึงถึงสิทธิมนุษยชนมากขึ้น ซึ่งทำให้ภาคเอกชนที่ผ่านมานั้นมีการรวมกลุ่มกัน และดำเนินการประกอบธุรกิจโดยคำนึงถึงสิทธิมนุษยชน และพิจารณาถึงผลกระทบภายนอกทางสิ่งแวดล้อมต่อชุมชนเพิ่มมากขึ้น และจากการที่สหรัฐอเมริกาเองได้มีการออกรายงานที่เกี่ยวกับการค้ามนุษย์ ซึ่งพบว่าก่อนหน้านี้ไทยได้ถูกจัดอันดับให้ไปอยู่ใน Tier 3 ซึ่งเกิดจากมีการค้ามนุษย์ในอุตสาหกรรมประมง และการค้าประเวณีและการใช้แรงงานเด็ก ซึ่ง**ทำให้ประเทศไทยถูกกดดัน เพราะส่งผลต่อการค้าและเศรษฐกิจในทางมหภาค** เช่น ตลาด EU ไม่นำเข้าสินค้าจากอุตสาหกรรมประมงที่มาจากประเทศไทย**เพราะถูกมองว่ามีการค้ามนุษย์เกิดขึ้น ซึ่งส่งผลกระทบต่อการนำเข้าและส่งออกของไทย และมากระทบต่อเศรษฐกิจในภาพรวมในท้ายที่สุด** จึงเป็นแรงกระตุ้นให้ประเทศไทยถีบตัวเองจาก Tier 3 ขึ้นมาเป็น Tier 2 Watch list นั่นเอง

โดยจำเป็นอย่างยิ่งที่**จะต้องมีกลไกคุ้มครองสิทธิมนุษยชนที่มีประสิทธิภาพ** ซึ่งหมายถึงทั้งกลไกที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ **กลไกที่เป็นทางการ** หมายถึง กระบวนการของศาล สถาบันของศาล ตำรวจ เป็นต้น ซึ่งเป็นกลไกที่จะคุ้มครองสิทธิ์ของประชาชนอย่างเต็มที่ และ**กลไกที่ไม่เป็นทางการ** จะเป็น Quasi-judicial mechanism เช่น กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ซึ่งมีอำนาจหน้าที่ในการตรวจสอบกับเรื่องร้องเรียน และมีการนำเรื่องร้องเรียนเหล่านี้มาสร้างความเข้าใจกับผู้ที่เกี่ยวข้องกับการละเมิดสิทธิ และแสวงหาแนวทางการเยียวยา ซึ่งพบว่า กรรมการสิทธิเองในอนาคตจะต้องทำงานหนักขึ้น เพราะสถานะของตนเองถูกลดลำดับชั้นลงมา ซึ่งจำเป็นต้องดำเนินการเพื่อที่จะประกันตนเองให้อิสระอย่างแท้จริง และให้มีศักยภาพที่มากขึ้น ในเรื่องของ งบประมาณ บุคลากร ภารกิจต่างๆ เป็นต้น เพื่อทำให้ประชาชนมั่นใจ

3.3 สร้างการมีส่วนร่วมของตัวแทนทุกระดับ และมีอำนาจตัดสินใจ: โดยทั่วไปพบว่าภาคส่วนต่างๆอยากเข้ามามีส่วนร่วมในการตรวจสอบ ว่าภาครัฐกำลังทำอะไรอยู่ แต่**บทบาทการเข้าถึงข้อมูลของแต่ละคนนั้นมีจำกัด** ถ้าหากว่าเรามีข้อมูลอยู่แล้วก็สามารถเข้าไปตรวจสอบได้ ในขณะที่ถ้าหากไม่มีข้อมูลตั้งแต่แรก เราก็ไม่สามารถตรวจสอบอะไรได้เลย ถึงแม้ว่าเรามี พรบ.ข้อมูลข่าวสารอยู่แล้ว แต่การบังคับใช้กับพรบ.ตัวนี้มีมากน้อยแค่ไหน โดยปกติการเข้าถึงข้อมูลจะมี 2 รูปแบบคือ Negative list และ Positive list โดย **Negative list** หมายถึง ข้อมูลทั้งหมดที่รัฐครอบครองอยู่นั้นเข้าถึงไม่ได้ ถ้าหากอยากเข้าถึงข้อมูลดังกล่าวต้องทำเรื่องขออนุญาติ และ **Positive list** หมายถึงมีการจัดลำดับ List ไว้ว่า ข้อมูลเหล่านี้ถ้าอยากจะเข้าถึงต้องทำเรื่องขอ ในขณะที่ข้อมูลอื่นๆถ้าไม่ได้จัดลำดับไว้ก็สามารถเข้าถึงได้เลย โดย**สำหรับประเทศไทยนั้นยังคงเป็น Negative list ซึ่งถือเป็นข้อจำกัดต่อการเข้ามามีส่วนร่วมของภาคประชาชน**

ต้องมีการสร้างสันติภาพตามแนวทางสันติวิธี เนื่องจาก**การดำเนินการภาครัฐในหลายๆครั้งโดยทั่วไปแล้วมีการสร้างความขัดแย้ง หรือมีการทำให้กลุ่มบางกลุ่มเสียประโยชน์เพื่อให้เกิดประโยชน์กับกลุ่มคนส่วนมาก** คำถามคือ เราจะมีแนวทางอย่างไรที่ให้ทุกคนให้ความสำคัญกับเรื่องที่เป็นประเด็นนั้นอยู่ และแสวงหาจุดร่วม รวมทั้งป้องกันความขัดแย้งที่อาจเกิดขึ้นได้ ตัวอย่างที่เห็นได้ชัดคือ การแย่งชิงทรัพยากรระหว่างภาคธุรกิจกับชุมชนที่อาศัยอยู่โดยรอบ ซึ่งเป็นปัญหาที่ท้าทายว่าจะทำอย่างไรที่ทั้งทำให้ชุมชนสามารถอาศัยได้อย่างปกติสุข ในขณะที่ภาคเอกชนก็สามารถทำธุรกิจได้โดยที่ไม่สร้างความขัดแย้งหรือผลกระทบภายนอกทางลบกับชุมชน ซึ่งจะต้องมีแนวทางที่จัดการกับความขัดแย้งเหล่านี้

นอกจากนี้จำเป็นที่**จะต้องมีการสร้างกลไกให้ประชาชนมีการติดตามความคืบหน้า**โดยทั่วไปพบว่า ประชาชนอยากที่จะคุ้มครองประโยชน์สาธารณะอย่างยิ่ง อยากจะเป็นหูเป็นตาให้กับตำรวจ แต่ปัญหาคือ เมื่อแจ้งเรื่องเหล่านี้ไปแล้ว กลับไม่ได้รับการตอบสนองและไม่รู้ว่าเรื่องเมื่อแจ้งไปแล้วอยู่ในขั้นตอนการดำเนินการไหน ใครเป็นคนรับผิดชอบ หรือสามารถคลี่คลายได้หรือไม่ ซึ่งสิ่งเหล่านี้ไม่ได้มีหน่วยงานที่จะคอยแจ้งให้กับประชาชนทราบ ถึงแม้ว่าบางครั้งมีการแจ้งแต่ก็เป็นการแจ้งที่ล่าช้าเกินไป ซึ่งก่อให้เกิดความรู้สึก “เฉื่อย” ที่จะเข้ามามีส่วนร่วม ติดตามความคืบหน้า หรือเป็นหูเป็นตาให้กับภาครัฐ ซึ่ง**การมีส่วนร่วมของประชาชนนั้นสำคัญมาก เพราะรัฐไม่สามารถติดตามปัญหาที่เกิดขึ้นในสังคมได้ด้วยเพียงตนเองเพียงอย่างเดียว**

3.4 การมีธรรมาภิบาล ยุติธรรม และโปร่งใส: ซึ่งจะเน้นไปที่หน่วยงานภาครัฐเป็นพิเศษ เป็นการสร้าง ความรับผิดชอบ ความตรวจสอบได้ ความโปร่งใส และให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมได้มากขึ้น และ**ต้องมีการอาศัยหลักความคุ้มค่า** ยกตัวอย่างเช่น จะสร้างสนามบินตรงจุดๆนี้ คุ้มค่าหรือไม่ ผลกระทบด้านเสียงต่อชาวบ้านมีมากน้อยแค่ไหน หรือถ้าจะสร้างโรงบำบัดน้ำเสียตรงจุดนี้ จะกระทบใครบ้าง มากน้อยขนาดไหน **มีการจัดทำ RIA คือ การประเมินผลกระทบของกฎหมาย** ซึ่งถือเป็นเรื่องใหม่ โดยก่อนที่จะตรากฎหมายใหม่ๆขึ้นมา ได้มีการประเมินหรือไม่ว่า คุ้มค่าที่จะตรากฎหมายนั้นจริงหรือไม่ ใครบ้างที่จะเป็นผู้ได้รับผลกระทบจากการตรากฎหมายนั้นๆ ยกตัวอย่างเช่น เรื่องของ Whistleblower

ถ้ามีการตรากฎหมายในด้านนี้ แน่นอนว่าผู้ที่ได้รับประโยชน์คือคนที่เข้ามาเป็น Whistleblower คุ้มครองประโยชน์แก่สาธารณะ ซึ่งต้องมีการคุ้มครองบุคคลเหล่านั้นด้วย เพื่อทำให้เขามีความปลอดภัยจากการถูกโต้ตอบหรือกลั่นแกล้งจากบุคคลที่เสียประโยชน์ ซึ่งก็จะมีเรื่องของงบประมาณเข้ามาเกี่ยวข้อง รัฐสามารถจัดสรรงบประมาณเพียงพอได้หรือไม่ ซึ่งก็ต้องประเมินว่าสรุปแล้วคุ้มหรือไม่คุ้ม ในขณะเดียวกันกฎหมายนั้นควรมี Sunset clause หรือ ควรมีอายุจำกัดหรือไม่ในการบังคับใช้กฎหมายนั้นๆ เพราะเราไม่สามารถรู้อนาคตได้ เช่น เราไม่รู้ว่าอีก 5 ปีต่อจากนี้ กฎหมายนี้ยังจำเป็นอยู่หรือไม่กับสภาพบริบทสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป และอย่างที่ทราบกันแล้วว่าประเทศไทยมีกฎหมายหลายฉบับมาก คำถามคือว่า เมื่อไม่ได้ใช้แล้ว จะเป็นการดีหรือไม่ ถ้าหากเราเอามาปัดฝุ่นและประเมินว่า กฎหมายเหล่านั้นเราควรโละทิ้งหรือไม่ เพราะไม่สามารถตอบโจทย์ในปัจจุบันได้อีกต่อไปแล้ว เพื่อไม่ให้เกิดความสับสนและความเหลื่อมล้ำในการบังคับใช้กฎหมาย

4. ช่วง Discussion ของผู้เข้าร่วมการประชุม

คุณชัยยุทธ สุวรรณเสนีย์ ***ตัวแทนจาก ปปช. ภาคประชาชนด้านสวัสดิการชุมชน:***

จากตัวอย่างตามที่นักวิจัยได้พูด เรื่องของ พรบ.ข้อมูลข่าวสาร การที่ขอข้อมูลค่อนข้างจะยาก ถ้าหากไม่ได้ทำเรื่องเข้าไป แทบจะหมดสิทธิ์ในการได้รับข้อมูล ถึงแม้ว่าตัวเองจะเป็นตัวแทนภาคประชาชนจาก ปปช. แต่เมื่อลงพื้นที่และสอบถามถึงข้อมูลข่าวสารด้านงบประมาณเพื่อที่จะตรวจสอบการทุจริต ปรากฏว่า**ไม่สามารถเข้าถึงข้อมูลได้และยังถูกย้อนถามว่า “คุณเป็นใคร”** จนต้องนำพนักงานของ ปปช. เข้าไปเพื่อแสดงตัว ถึงจะได้รับข้อมูลข่าวสารด้านงบประมาณ จึงอยากให้ตัวผู้นักวิจัยเองมีการประชาสัมพันธ์หรือโฆษณาถึงสิทธิของภาคประชาชนที่สามารถตรวจสอบโครงการ หรือหน่วยงานภาครัฐได้ โดยเฉพาะในเรื่องของงบประมาณ

คุณบุญแทน ตันสุเทพวีรวงศ์ ตัวแทนจากมูลนิธิเพื่อสิทธิมนุษยชนและการพัฒนา:

นิติรัฐ ซึ่งมาจาก Rule of law สามารถแปลได้หลายแบบ เช่น นิติธรรม หลักการแห่งกฎหมาย หรือ กฎหมายของผู้ปกครอบประเทศก็ได้ ซึ่งมีความหมายได้ในหลายมิติ และ**จำเป็นต้องดูด้วยว่ากฎหมายนั้นเป็นกฎหมายที่ชอบธรรม และเที่ยงธรรมพอหรือไม่ ที่จะทำให้สังคมสามารถอยู่ได้อย่างปกติสุข** ซึ่งจุดนี้จำเป็นต้องมีกระบวนการทบทวน ซึ่งก่อนหน้านี้มีคณะกรรมการตรวจสอบกฎหมายที่ถูกยุบไปแล้วจาก ม.44 เมื่อปลายปีที่ผ่านมา ซึ่งเป็นองค์กรที่ศึกษาวิจัยว่ากระบวนการทบทวนหรือแก้ไขกฎหมายควรจะเป็นอย่างไร และหลังจากรัฐบาลมีการตั้ง ปยป. มาทำหน้าที่แทน ก็ยังเป็นข้อสังเกตว่าแท้จริงแล้ว สามารถตอบโจทย์ในเรื่องสังคมที่มีระบบ นิติรัฐ นิติธรรม ได้มากน้อยขนาดไหน ซึ่งตนเองคิดว่าการทบทวนตรงนี้ไม่ใช่เพียงหน้าที่ของนักกฎหมายเท่านั้นแต่เป็นหน้าที่ของประชาชนทุกคน หน้าที่ของภาคส่วนต่างๆ นักวิชาการ สื่อสารมวลชน หรือองคาพยพต่างๆที่เกี่ยวข้อง ซึ่งเชื่อมโยงกันทั้งหมด ซึ่ง**ปัญหาของนิติรัฐที่มีการพูดกันตลอดเวลาว่า คนที่ติดคุกทั้งหมดนั้น มีคนจนอยู่ถึง 80% ซึ่งเป็นบท**

สะท้อนที่ว่า คนจนหรือเปล่าที่ไม่สามารถเข้าถึงความยุติธรรมได้เท่าที่ควรจะเป็น เพราะทั้งไม่รู้กฎหมายและไม่มีเงินพอที่จะไปจ้างนักกฎหมาย ถึงแม้ว่ารัฐธรรมนูญจะกำหนดว่าให้มีทนายความอาสามาช่วยว่าความให้ก็ตาม แต่ก็ยังไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร ดังนั้นจึงเป็นข้อจำกัดที่ทำให้คนที่ไม่รู้กฎหมายและไม่สามารถเข้าถึงความรู้ทางกฎหมายนั้น ไม่ได้รับความยุติธรรมมากเท่าที่ควรจะเป็น ซึ่งก็เป็นโจทย์สำคัญของเป้าหมายที่ 16

จากการที่ตนได้ทำงานร่วมกับคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติในช่วงหลายปีที่ผ่าน**มายืนยันว่าข้อมูลมากมาย ที่นักวิจัยสามารถเข้าถึงข้อมูลเหล่านั้นได้ เพียงแต่ว่ายังไม่ได้มีการนำข้อมูลสำคัญเหล่านั้นมาวิเคราะห์ สังเคราะห์อย่างเป็นระบบ** แม้กระทั่งกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติก็ยังไม่ได้ทำตรงนี้ให้เป็นเรื่องเป็นราว หรือเป็นการที่นำเสนอจัดทำตัวชี้วัดต่างๆให้ภาครัฐ แต่ก็ยังถูกละเลยและไม่นำไปปฏิบัติ

นอกจากนี้ สังคมยังไม่เข้าใจเรื่องศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ ซึ่งจากการที่เข้าไปช่วยกระทรวงยุติธรรมและกระทรวงศึกษาธิการจัดทำคู่มือครู เพราะพยายามผลักดันให้เรื่องของสิทธิมนุษยชนเข้าไปอยู่ในโรงเรียน ปัญหาคือไปติดที่ระดับบนของกระทรวงที่ไม่สามารถดำเนินการต่อได้ ทั้งๆที่กระทรวงศึกษาธิการผลักดันให้มีการสอนสิทธิมนุษยชนในโรงเรียน แต่ปัญหาที่เกิดขึ้นคือ ตลอด 8 ปีที่ผ่านมา คือ **ครูไม่รู้ว่าจะเอาเรื่องสิทธิมนุษยชนอะไรไปสอน เพราะครูเองก็ละเมิดสิทธิมนุษยชนเช่นกัน** เนื่องจากในด้านหนึ่งของสิทธิมนุษยชนคือ ความสัมพันธ์เชิงอำนาจระหว่างคนที่มีและคนที่ไม่มี คนที่เหนือกว่าและคนที่ด้อยกว่า คนรวยกับคนจน ซึ่งสิ่งเหล่านี้ไม่ใช่เรื่องง่าย ไม่ใช่เพียงแค่ระบบโรงเรียน เพราะ**ข้าราชการเองก็ยังไม่เข้าใจเรื่องสิทธิมนุษยชน มองว่าเป็นเรื่องของชาติตะวันตก เรื่องของความฟุ่มเฟือย** ทั้งที่จริงแล้ว เป็นเรื่องของความสัมพันธ์ของการอยู่ร่วมกัน เป็นการเอาใจเขามาใส่ใจเรา ซึ่งเป็นหัวใจสำคัญ แต่สังคมยังละเลย นอกจากนี้**หน่วยงานภาครัฐ ยังคงรู้สึกว่า ข้าราชการยังเหนือกว่าประชาชน** จึงเป็นสาเหตุที่เมื่อไปขอข้อมูลกับทางราชการ ก็จะถูกมองว่า “คุณเป็นใคร” ดังตัวอย่างที่คุณชัยยุทธ ได้กล่าวไว้ ซึ่ง**ทัศนคติต่อประชาชน ณ จุดนี้ ยังไม่ได้มีการปรับ ซึ่งเป็นกระบวนการที่จะต้องถูกแก้ไข และยังโยงไปถึงเรื่องธรรมาภิบาลอีกด้วย**

คุณจินตนา ศิลป์วุฒิ *ตัวแทนจากสำนักงานสถิติแห่งชาติ*:

อธิบายในกรณีของการให้บริการข้อมูล ถ้าหากว่าสนใจที่จะใช้บริการข้อมูลของสำนักงานสถิติ ก็มีช่องทางการให้บริการข้อมูลที่หลากหลาย อย่างไรก็ตามอาจมีข้อจำกัดในเรื่องของ ***พรบ.สถิติ ที่ไม่สามารถเปิดเผยข้อมูลเป็นรายบุคคลได้*** ซึ่งถ้าหากเปิดเผย ประชาชนที่ให้ข้อมูลอาจฟ้องร้องสำนักงานสถิติ ดังนั้นข้อมูลที่นำเสนอจึงเป็นข้อมูลภาพรวม ระดับ ประเทศ ภาค หรือจังหวัด

ส่วนในเรื่องของเป้าหมาย 16 หลังจากได้มีการกลั่นกรองตัวชี้วัดต่างๆแล้ว ได้รวบรวมทั้งหมดได้ 7 เป้าหมายที่จะนำขึ้นเว็บไซต์ ได้แก่ 16.2.1 16.2.2 16.2.3 16.3.2 16.6.2 16.9.1 และ 16.A.1 แต่จะมี

เพิ่มเติมภายใต้ตัวชี้วัดที่ 16.2.1 ที่แบ่งกลุ่มอายุให้ถี่ถ้วนมากขึ้นในประเด็นของ ร้อยละของเด็กที่ถูกกระทำทางด้านร่างกายและจิตใจ ซึ่งในขณะนี้กำลังอยู่ในขั้นตอนตรวจสอบ รอที่จะประกาศต่อสาธารณชน

คุณจุฑาทิพย์ มณีพงศ์ *ตัวแทนจากมูลนิธิสถาบันสิ่งแวดล้อมไทย*:

พูดถึงประสบการณ์ในเรื่องของการจัดทำด้านธรรมาภิบาลและการเปิดเผยข้อมูล เรื่องแรก คือ เรื่องของ***ข้อมูลภาคประชาสังคมที่ได้รับ มักจะไม่ใช่ข้อมูลที่เป็นในระดับชุมชน หรือเป็นข้อมูลที่สามารถนำมาใช้ในเรื่องของการชี้ว่ามีผลกระทบต่อชุมชน หรือสังคมอย่างไร*** แต่มักจะเป็นข้อมูลที่มีลักษณะเป็นภาค Macro ซึ่ง ถ้าจะดำเนินการให้ภาคประชาสังคมมีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจได้ คือ เราต้องมี Based line data ซึ่งจะต้องเก็บเป็น Time series มิฉะนั้นเราจะไม่สามารถพิสูจน์ได้ว่าประชาชนได้รับมลพิษ จากโรงงานอุตสาหกรรม หรือจากกิจการที่เปิดรอบๆชุมชนจริงหรือไม่ ซึ่งที่ผ่านมามีปัญหาตรงที่ อปท. หรือหน่วยงานในระดับจังหวัดหรืออำเภอ ไม่มีห้อง Lab ไม่มีเครื่องมือที่จะพิสูจน์ได้ว่า มลพิษเกิดจากที่ไหน และชุมชนได้รับผลกระทบจริงหรือไม่ ซึ่ง***การที่จะทำให้ผ่านปัญหาตรงนี้ไปได้น่าจะเกิดจากความร่วมมือของสถาบันการศึกษาในท้องถิ่นที่จะเข้ามาเก็บข้อมูล ร่วมทำกับภาคประชาสังคม ชุมชน และอปท.*** ซึ่งการทำเช่นนี้จึงจะถือเป็น Dataที่เกิดจากการบูรณาการ และสอดคล้องกับความต้องการของผู้ใช้ ในขณะเดียวกันก็สามารถอ้างอิงได้ เพราะว่าใช้สถาบันการศึกษา

เรื่องถัดมาคือ เรื่องการการเปิดเผยข้อมูล ซึ่งถือเป็นสิ่งที่ดีอยู่แล้ว ในแง่ขอการตอบสนองต่อการร้องขอข้อมูล แต่ยังไม่มีการติดตาม และโดยภาพรวมแล้วถ้าพูดถึง***เรื่องของ KPI ในหน่วยงานต่างๆ เรื่องของสิทธิมนุษยชน เรายังไม่มี ซึ่งทำให้เราไม่มีแรงจูงใจที่จะปรับทัศนคติ หรือวิธีปฏิบัติ*** ถึงแม้ว่าบางหน่วยงานจะมีความพยายามที่จะผลักดัน แต่หน่วยระดับกระทรวงยังไม่ได้ให้ความสำคัญเพราะมิได้เป็น KPI ของหน่วยงาน***ซึ่งเราอาจจำเป็นที่จะต้องสร้าง KPI ขึ้นมา ว่านอกจากงานที่สำเร็จแล้ว จะต้องมีการตอบสนองต่อความต้องการของภาคประชาสังคม หรือของชุมชน ซึ่งทำให้หน่วยปฏิบัติเหล่านี้มีการเปลี่ยนแปลงทัศนคติ***

เรื่องถัดมาคือ ***เรื่องของ RIA ซึ่งเป็นสิ่งที่ดี อย่างไรก็ตามยังไม่มั่นใจว่าได้ทำการ Scope หรือยังว่า การทำ RIA ไม่ใช่แค่เรื่องของกฎหมายหลัก*** เพราะยังมีเรื่องอื่นที่เกิดปัญหาด้วย เช่น IUU Fishing ซึ่งไม่ได้เป็นเรื่องของกฎหมายหลัก แต่เป็นเรื่องของกฎกระทรวง ซึ่งออกมาอย่างรวดเร็ว และไม่ได้มีการสอบทานว่าใครได้รับผลกระทบบ้าง ซึ่งชาวประมง SME ได้รับผลกระทบเสียหายเป็นอย่างมาก ซึ่งตรงนี้จะไม่ได้อยู่ใน RIA เลย ถ้าหากเราไม่ได้กำหนดอย่างชัดเจนว่า นอกจากกฎหมายหลักแล้วจะต้องพิจารณากฎกระทรวงด้วย

คุณธีระวุฒิ กิ่งวรรณ ตัวแทนจากสำนักงานตำรวจแห่งชาติ:

อยากสอบถามว่า นิยามของเป้าหมายที่ 16 ชัดเจนหรือยัง และบริบทของประเทศไทยจะคือตัวไหน ยังไม่มีใครที่สามารถชี้ชัดได้ เช่น บริบทของในเมืองและกลุ่มนอกเมือง ต้องการอะไร ต้องการความ

เข้าถึงหรือความสะดวก ไปถึงศาลแล้วพบใครได้ และสามารถชี้แจงได้ว่า ต้องทำอะไรบ้าง ประกันตัวต้องใช้สินทรัพย์อะไรบ้าง ต้องหาจากใคร ต้องใช้เงินหรือไม่ สิทธิพื้นฐานของเขาคือตรงไหน ***ซึ่งเขาต้องรู้ตั้งแต่ก่อนไปศาลแล้ว ไม่ใช่มีเรื่องเกิดขึ้นแล้วถึงพึ่งรู้ ดังนั้นกระทรวงศึกษาต้องเข้ามาร่วมผลักดันตรงนี้รวมทั้งสื่อด้วยที่ยังมิได้มีการชี้นำสิ่งที่เกิดประโยชน์***

นอกจากนี้ เรื่องกระบวนการยุติธรรมได้แปรเปลี่ยนไปแล้ว ซึ่งไม่ใช่เรื่องของแค่การขึ้นศาล ซึ่งแท้จริงแล้วคนติดคุกในทุกวันนี้มี แสนกว่าคน ซึ่งรับแทบจะเต็มที่แล้ว โดยกระบวนการเราไม่สามารถขับเคลื่อนได้เลยว่า มีงบประมาณเท่าไร ต้องสร้างคุกอีกเท่าไร แต่***แทนที่จะสร้างคุก และนำมาเป็นค่าอาหารวันละ 3 มื้อนั้น ทำไมไม่นำมาสร้างคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น ทำให้เขาได้เรียนรู้ มีการศึกษา มีโอกาส หรือ เมื่อเขาทำผิดแล้ว ก็นำเงินตรงจุดนี้ไปสร้างแหล่งทุนให้เขา ให้มีโอกาสได้ทำงาน ไม่ใช่มาทำผิดซ้ำอีก*** จึงรบกวนผู้วิจัยให้แบ่งนิยามให้ชัดเจน และระบุว่าใครควรทำอะไรตรงไหนบ้างทั้ง ต้นน้ำ กลางน้ำ และปลายน้ำ

และยังสงสัยในเรื่องการการแบ่งการขับเคลื่อนเป้าหมายที่ 16 อย่างไร ว่าจะทำพร้อมๆกันทุกตัวชี้วัด หรือทำบางตัวชี้วัดให้สำเร็จก่อน ภายในระยะเวลาอันจำกัด (ภายในปี 2030)

นอกจากนี้เรื่องของชาวประมงนั้น ไม่ได้มีเพียงชาวประมงไทยเท่านั้น แต่ยังมีชาวประมงประเทศอื่นๆเข้ามาแอบแฝงขโมยทรัพยากรของไทยด้วย ซึ่งสิ่งที่จะแก้ไขได้คือ กระบวนการของภาคประชาสังคม

คุณสุรางรัตน์ จำเนียรพล *ตัวแทนจากสถาบันวิจัยสังคม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย*:

จากการที่ช่วยสภาพัฒน์ทำดัชนีชี้วัดความอยู่เย็นเป็นสุขของสังคม ซึ่งในจำนวนนี้มีองค์ประกอบหนึ่งที่ว่าด้วยเรื่องนิติรัฐและธรรมาภิบาล และเรื่องความเหลื่อมล้ำและไม่เป็นธรรมทางสังคม ที่มีความใกล้เคียงกัน จากการที่ผู้วิจัยได้นำเสนอนั้น เห็นด้วยอย่างมาก คือแบ่งเป็น

<u>ส่วนที่ 1 ด้าน Content</u> เป็นเรื่องของความไม่เพียงพอของนิยาม เพราะ***เวลาพูดถึงเรื่องนิติรัฐนั้น ความรุนแรงเป็นเรื่องที่สำคัญ*** ซึ่งไม่ใช่เพียงแค่ความรุนแรงทางกายภาพ และไม่ใช่เพียงความรุนแรงในครอบครัว (Domestic violence) แต่***ยังมีความรุนแรงอีกมาก*** ซึ่งต้องครอบคลุมถึงความรุนแรงเชิงโครงสร้าง และความรุนแรงเชิงวัฒนธรรม ซึ่งจะเข้ามามีส่วนทวีความรุนแรงกายภาพ

<u>ส่วนที่ 2 ในเชิงของตัวเลขหรือฐานข้อมูล</u> ซึ่งโดยส่วนตัวพบกับปัญหาเรื่องความไม่พร้อมของฐานข้อมูลในระหว่างทำดัชนีความอยู่เย็นเป็นสุขด้านสังคม สิ่งที่เจอคือมี***ฐานข้อมูลมากกว่า 7 แห่ง ตัวเลขไม่ตรงกันเลย ซึ่งไม่รู้ว่าตัวเลขไหนคือตัวเลขที่ถูกต้องที่สุด*** ไม่รู้ว่าหน่วยงานไหนที่มีอำนาจที่แท้จริงในการเก็บข้อมูลเหล่านี้ ซึ่งไม่แน่ใจว่า เรื่องเกี่ยวกับข้อมูลที่ซ้ำซ้อนและไม่ตรงกันนี้มีการหารือร่วมกันหรือยัง ซึ่งคิดว่าเป็นประเด็นที่สำคัญมากและไม่ใช่เพียงแค่กับเป้าหมายที่ 16 เท่านั้น ยังรวมไปถึงเป้าหมายอื่นๆด้วย และนอกจากนี้ยังพบว่า เวลาเราพูดถึงเรื่องความรุนแรง ตัวเลขที่มีการรายงาน ซึ่งเรา

จะรู้ก็ต่อเมื่อเวลามีคนเข้าไปรายงาน แต่ประเด็นคือยังมีความรุนแรงอีกมากที่ไม่ได้เข้าไปรายงาน ซึ่งเป็นสิ่งที่เราไม่รู้ คำถามคือ ***เราจะประมาณตัวเลขที่ไม่ได้อยู่ในฐานข้อมูลเหล่านั้นอย่างไร***

คุณพลกฤษ ลิ่มสกุลไพศาล *ตัวแทนจากกระทรวงยุติธรรม*:

โดยหน่วยงานเป็นหน่วยงานหลักที่รับผิดชอบในการขับเคลื่อนเป้าหมายที่ 16 ซึ่ง***ปัญหาที่เกิดขึ้นเรื่องหนึ่งคือ การบันทึกการเกิด*** โดยกรมการปกครองบันทึกข้อมูลจากการเกิดที่เกิดขึ้นจริง หมายถึง ถ้าพบว่ามีการเกิด ก็จะมีการบันทึกและออกสูติบัตรให้ ดังนั้นจะไม่มีส่วนที่พลาดไป แต่ในขณะที่ UNICEF ซึ่งไม่มั่นใจว่าดึงข้อมูลไปจากใคร ซึ่งคาดว่าดึงมาจากหลายๆที่

ในส่วนของเรื่องเหยื่อ การจำแนกสาเหตุการตาย ตำรวจไม่มี แต่ไปปรากฏอยู่ที่สาธารณสุข แต่เรื่องการจำแนกเพศ ตำรวจมี คือ เกิดคำถามว่าหน่วยงานไหนจะเป็นคนรวบรวม ข้อมูลที่กระจัดกระจายเหล่านี้

เรื่องสัดส่วนของเหยื่อที่ได้รับความรุนแรงต่อประชากร 1 แสนคน ซึ่ง ***เหยื่อก็ได้ข้อมูลมาจากหลายที่*** เช่น พม. สธ. หรือตำรวจ **และประชากร 1 แสนคนนั้นมาจากไหน** คือจาก สำนักงานสถิติแห่งชาติ หรือ การ Projection ของสภาพัฒน์ หรือจากทะเบียนราษฎร์ ซึ่งเหล่านี้เป็นความยากลำบากในการวิเคราะห์ข้อมูล ซึ่งโดยปกติเป็นการยากอยู่แล้วที่หน่วยงานรัฐหน่วยงานใดหน่วยงานหนึ่งจะเป็นคนรับมาว่าจะเป็นคนรวบรวมให้ ซึ่งถ้ามีหน่วยงานกลางที่เข้ามาชี้เป้าเลย ก็จะเป็นการดี

และจากการนำเสนอ(ตอนเช้า) ว่าข้อมูลของเป้าหมาย 16 มีน้อย เข้าใจว่าเป็นข้อมูลตามตัวชี้วัดที่ใช้ในการเผยแพร่ ซึ่ง***ตัวชี้วัดที่ 16 จริงๆแล้วมีความไม่สอดคล้องกับบริบทไทยอยู่มาก*** เช่น *16.4.1 มูลค่าของกระแสไหลเข้าออกของเงินผิดกฎหมาย ซึ่ง ปปง. ไม่ได้รับผิดชอบตรงนี้ เพราะไทยไม่สามารถระบุได้ว่าอะไรคือเงินผิดกฎหมาย ในด้านของ ธปท. ซึ่งไม่สามารถหาได้เช่นเดียวกัน ถ้าเงินเข้ามาและมีการรองรับว่าจะนำเงินไปทำธุรกรรมต่างๆก็ถือว่าไม่ใช่เงินผิดกฎหมาย*

และในส่วนของกระทรวงยุติธรรมเอง ปัจจุบันได้***มีการดำเนินการพัฒนา ระบบทนายอาสา*** เนื่องจากทุกวันนี้ถึงแม้ว่าจะมีทนายอาสา แต่ยังคงมีคุณภาพที่ต่ำอยู่

คุณชลวิทย์ เชื้อหอม*ตัวแทนจากกรุงเทพมหานคร*:

เรื่องข้อมูลแต่ละหน่วยงานไม่ตรงกัน ส่วนตัวมองว่า เป็นประโยชน์ที่ทางวิชาการจะสามารถสอบทานกันได้ ถ้าหากว่าเป็นข้อมูลเดียวกันทั้งประเทศจะเป็นอันตรายกว่า เพราะไม่รู้ว่าถูกต้องจริงหรือไม่

เรื่องของข้อมูลที่ไม่สอดคล้องกับตัวชี้วัด และนิยามที่ไม่สอดคล้องกับบริบทของสังคมไทย แล้วคำถามคือ เราจะทำอย่างไรกับตัวชี้วัดต่อไป เพราะ***การเก็บข้อมูลของหน่วยงานภาครัฐนั้นมีการเก็บมา***

ก่อนที่ตัวชี้วัดเหล่านี้จะตั้งขึ้น และความจริงแล้วการนำข้อมูลที่มีมาจำแนกตามตัวชี้วัดนั้นแท้จริงแล้วจำแนกได้ แต่ต้องใช้เวลาค่อนข้างมาก

รวมทั้ง ***การปฏิเสธการให้ข้อมูลกับบุคคลที่ขอข้อมูลมา*** นอกจากเรื่องทัศคติที่มองว่าข้าราชการเหนือกว่าประชาชนแล้ว ยังมีเรื่องของ ปัญหาจากข้อมูลของหน่วยงาน รวมถึงไม่มีข้อมูลนั้น หรือไม่รู้ว่าข้อมูลนั้นอยู่ที่ไหน เพราะบางครั้งข้อมูลอาจอยู่ที่คนๆนั้น ซึ่งถ้าคนนั้นไม่มาก็ไม่สามารถหาข้อมูลได้ แสดงถึงการจัดเก็บข้อมูลที่ไม่เป็นระบบ จึงทำการปฏิเสธไว้ก่อน

คุณบุญแทน ตันสุเทพวีรวงศ์ ***ตัวแทนจากมูลนิธิเพื่อสิทธิมนุษยชนและการพัฒนา:***

เห็นด้วยว่า ข้อมูลที่แตกต่างเป็นสิ่งที่ดี แหล่งข้อมูลหลายแหล่งย่อมดีกว่าแหล่งเดียว จริงๆการเข้าถึงแหล่งข้อมูล ควรเริ่มจากการพิจารณาถึง Multi stakeholders ก่อน เพราะเชื่อว่าแหล่งข้อมูลต่างๆที่เราคาดหวังจากหน่วยงานภาครัฐ ซึ่งส่วนมากมักเป็น Secondary หรือ Tertiary Data ซึ่งถูกกลั่นกรองและแปรสภาพมาแล้ว อาจดีหรือไม่ดีก็ไม่รู้ ***แต่ถ้าจะรับข้อมูลตรง(Primary Data)เราควรจะเปิดกว้างรับข้อมูลจากภาคส่วนต่างๆ ถ้าจำแนก Stakeholder เราอาจแบ่งได้เป็น 3 กลุ่ม*** คือ

<u>กลุ่ม1:</u> กลุ่ม Policy เป็นทั้ง **Policy maker**ผู้ที่มีอำนาจในการตัดสินใจระดับบนสุด กับ **Policy implementator** ส่วนใหญ่จะเป็นหน่วยงานภาครัฐที่มีส่วนเกี่ยวข้อง

<u>กลุ่ม2:</u> กลุ่มผู้ได้รับประโยชน์จากโครงการต่างๆ รวมทั้งกลุ่มผู้ได้รับผลกระทบ และไม่ได้รับการเยียวยา ซึ่งเป็นกลุ่มที่ใหญ่ และเรียกได้ว่าเป็นกลุ่มชายขอบพอสมควร ซึ่งน่าจะหาช่องทางในการรับ Feedback ให้มากกว่าที่เป็นอยู่

<u>กลุ่ม3:</u> Bystander คือ นั่งเฉยๆคอยสังเกตุการณ์ อาจรวมถึง นักวิชากร สื่อมวลชล NGO ซึ่งกลุ่มนี้ข้อมูลจะแม่นยำหรือไม่ ต้องดูว่ากลุ่มนี้สัมผัสกับความเป็นจริงมากแค่ไหน

ถ้าสามารถดึงข้อมูลจาก 3 กลุ่มหลักต่างๆเหล่านี้ เชื่อว่า การจัดทำเป้าหมายต่างๆ พอเอาข้อมูลมาสังเคราะห์แล้ว จะค่อนข้างได้ข้อมูลที่สมบูรณ์แบบ และไม่จำเป็นที่จะหวังแค่ข้อมูลจาก Secondary หรือ Tertiary Dataเท่านั้น

คุณน้ำทิพย์ อรรถบวรไพศาล ***นักศึกษาปริญญาเอก(Zhejiang University)*****:**

ชื่นชมหลักการที่ว่า ควรมีการเพิ่มโทษเจ้าหน้าที่ของรัฐที่ปกปิดข้อมูลให้มีความรุนแรงมากกว่าเจ้าหน้าที่รัฐที่มีการเปิดเผยข้อมูล ซึ่งเป็นสิ่งที่น่าสนใจ และควรที่จะทำให้เกิดขึ้นจริง อย่างไรก็ตามสิ่งที่น่าสนใจมากกว่านั้น และ***คำถามว่าจะเกิดขึ้นจริงได้อย่างไร คือ การปรับโครงสร้างให้สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ (สขร.) เป็นหน่วยงานอิสระที่มีอำนาจชี้ขาดว่าข้อมูลใด***

เปิดเผยได้หรือไม่ได้ โดยไม่ขึ้นตรงกับสำนักนายกฯ อันนี้มองว่าเป็นเป้าหมายที่ยิ่งใหญ่ และเป็นอุดมคติมากๆ โดยอยากถามว่ามีแผนปฏิบัติการที่จะทำให้เกิดขึ้นจริงหรือไม่

อีกกรณีหนึ่งคือ ***เป้าหมายที่ว่าจะให้มีเอกลักษณ์ทางกฎหมายอย่างทั่วถึง*** เช่น ในกรณีพื้นที่ห่างไกล รพ.มีข้อจำกัดในการเก็บข้อมูล จะลบข้อมูลทิ้งทุกๆ 20 ปี ในหลายๆกรณี เช่น ชาวไทยใหญ่ หรือกะเหรี่ยง ไม่สามารถไปย้อนหาใบแจ้งเกิดได้อีก ซึ่งเราจะจัดการอย่างไร

******คุณจิรวัฒน์ สุริยะโชติชยางกูล*ผู้วิจัย ตอบข้อสงสัย******

- อยากจะเน้นย้ำเรื่องของประเด็นเรื่องการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร แน่นอนว่า***ภาครัฐมีทัศนคติในแง่ลบที่ว่า ใครก็ตามที่จะมาขอข้อมูลคือ จะเข้ามาตรวจสอบ หรือทำอะไรบางอย่างที่จะทำให้รู้สึกไม่สบายใจ*** การที่จะทำให้ตัวเองออกจากจุดนี้ จะต้องเปลี่ยนทัศนคติของตนเอง ซึ่งหมายความว่ารัฐต้อง “แก้ผ้า” ตัวเอง คำถามคือ ไม่มีใครอยาก แก้ผ้า แล้วให้สาธารณะเข้ามาดู ซึ่งจะไปสอดคล้องกับตามที่คุณน้ำทิพย์ ได้ถามว่าจะทำอย่างไรที่ไม่ให้ สขร. ขึ้นกับสำนักนายก ซึ่งเป็นเรื่องที่ยาก เพราะมีทัศนคติของหน่วยงานที่ยังคงเป็นข้อจำกัดอยู่

อย่างไรก็ตาม ***ไม่ได้มี Model ของต่างประเทศที่เห็นได้ชัดว่า สขร. จะต้องเป็นอิสระ***และ Model ที่ทาง สขร. เองอาจจะต้องพิจารณาคือ เช่น Model จากผู้ตรวจการแผ่นดิน ซึ่งเป็นอิสระ และ ***สขร.ควรไปเรียนรู้ Model ว่าสิ่งใดน่าจะนำเอามาใช้ประโยชน์ได้ และสามารถที่จะ Challenge กับทางภาครัฐหรือสำนักนายกดูว่า ทำอย่างไรตัวเองจึงมีอิสระ ไม่ถูกควบคุม***

นอกจากนี้ ส่วนของศาล ซึ่งเป็นสถาบันความยุติธรรม และเป็นที่พึ่งสุดท้ายเวลาที่ประชาชนต้องการความยุติธรรม ***การที่จะขอคัดคำพิพากษา ยังต้องไปศาลและต้องเสียเงิน คำถามคือ ทำไมต้องเสียเงิน โดยความจริงแล้ว ข้อมูลเหล่านี้ควรที่จะเข้าถึงได้ง่าย แต่กลับกลายเป็นว่าประชาชนต้องมีต้นทุนเพื่อเข้าถึง*** ทำให้ประชาชนก็ไม่อยากที่จะเข้าถึงข้อมูลเหล่านี้ ดังนั้นทัศคติของหน่วยงานภาครัฐจึงสำคัญที่สุด

- ความเป็นนิติรัฐนั้น มีหลายมิติจริงๆ ซึ่งในตัวรายงานได้ยกความหมายมาจากหลายสถาบัน ในหลายประเทศ ซึ่งพยายาม List มามองว่า เหมือนหรือแตกต่างอย่างไร โดยสำหรับของไทย แน่นอนว่ามีความต่าง ***เพราะนอกจากเราเอากฎหมายเป็นตัวตั้งในการวัดนิติรัฐแล้ว เรายังนำศีลธรรมเข้ามากำกับด้วย***

- ความเป็น connectivity ของแต่ละเป้าหมาย คือ ***เราไม่ควรมองแค่เป้าหมายที่ 16 เพียงเป้าหมายเดียว หลายๆเป้ามีความสอดคล้องเชื่อมโยงกันอยู่***

- ถ้าเรามองอย่างบูรณาการ จะมองได้ว่า จากหลักๆที่เราขาดคือเครื่องมือ ดังนั้น นักวิชาการควรเข้ามาดูว่า ขาดอะไร และนักวิชาการจะเสริมส่วนที่ขาดได้อย่างไร หรือ ถ้ามีอยู่แล้วแต่ซ้ำซ้อนและไม่

ชัดเจน จะ Cross check อย่างไร ***ข้อมูลจะชัดเจนเกิดขึ้นต่อเมื่อทุกคนมีข้อมูลที่เหมือนกัน และทุกๆคนที่เป็น stakeholder นั้นมานั่งอยู่ด้วยกัน มาถกกัน มาหาว่า ใครควรจะเป็นคนหลักที่จัดเก็บข้อมูลนี้ ในขณะที่ stakeholder อื่นๆ ก็เข้ามาสนับสนุนด้วย คือ ทุกคนควรจะเข้ามารับรู้ร่วมกัน*** นอกจากนี้ การต่างคนต่างทำสิ่งที่เป็นต้นทุนคือ เวลาที่เสียไปค่อนข้างมาก กว่าการที่ทุกคนร่วมมือกัน นอกจากนี้***สิ่งที่นักวิชาการสามารถได้คือ การสร้างความร่วมมือเป็นเครือข่าย*** ที่ไม่จำกัดแค่เพียงนักวิชาการเท่านั้น ควรจะให้มีภาคส่วนอื่นๆที่เข้ามาเกี่ยวข้อง ภาคชุมชน เอกชน รัฐ หรือกลุ่มชายขอบ ก็ควรมีตัวแทน***เพราะภาพที่เรามองในทุกวันนี้ อาจยังไม่รอบด้านมากพอ จำเป็นที่จะต้องอาศัยข้อมูล ความร่วมมือ มุมมองจากกลุ่มอื่นๆในสังคม***

- จากการที่ภาครัฐมีทรัพยากรจำกัด จะให้ทำทุกเรื่องเป็นไปไม่ได้จึงทำให้การเข้าถึงความยุติธรรมอย่างแท้จริงนั้นใช้ระยะเวลานานมาก นอกจากนี้ยังเกิด***คำถามว่าความยุติธรรมวัดยังไง***เพราะเวลาสู้กันในศาล คนชนะก็บอกว่านั่นคือ ความยุติธรรม ส่วนคนแพ้ ก็บอกว่า ไม่ยุติธรรม ดังนั้น***นิยามของยุติธรรมนั้น ค่อนข้างอัตวิสัย*** ดังนั้นยุติธรรมทางเลือก เป็นกรณีที่คู่กรณีเลือกใช้ และมองว่าเป็นความยุติธรรมที่สุด ซึ่งมองว่าเป็นสิ่งที่น่าเอามาใช้ หรือ***แม้กระทั่งการที่ทรัพยากรไม่พอนั้น ก็ควรที่จะมีการนำภาคส่วนอื่นๆเข้ามาเกี่ยวข้อง*** เช่น คุกมี capacity รองรับที่ แสน***คน ในต่างประเทศจะมีกลไกหนึ่งที่ให้ภาคเอกชนและภาคประชาชนเข้ามาเกี่ยวข้องในเรื่องของการจัดการนักโทษล้นคุก*** คือ *เกิดการเรี่ยไรระดมทุน เรียกว่า social impact bond แล้วนำเงินก้อนนั้นมาจัดสรรงบประมาณให้เอกชนเข้ามาจัดสรรดูแลเรื่องนักโทษ และไม่ให้นักโทษกลับเข้ามาในคุกได้อีก และผลลัพธ์คือ ลดจำนวนนักโทษที่จะกลับเข้ามาคุกอีกได้ค่อนข้างน่าชื่นชม ซึ่งเมื่อประชาชนเห็นผลลัพธ์เหล่านี้ ทำให้ประชาชนร่วมลงทุนมากขึ้น (ซึ่งก็ได้ผลตอบแทนในรูปของดอกเบี้ย) ซึ่งเกิดจากประชาชนที่ต้องการจะแก้ไขปัญหาสังคม* ** **การแก้ปัญหาไม่ใช่จำกัดแค่เพียงว่าการระดมทุน หรือการบริจาคเท่านั้น ยังสามารถอยู่ในรูปของการลงทุนได้อีกด้วย****

- เอกลักษณ์การเกิดที่คุณน้ำทิพย์ถาม เรื่องที่มีการลบข้อมูล โดยส่วนตัวคิดว่า การจัดเก็บข้อมูลเป็นเรื่องที่ หน่วยงานรับผิดชอบควรจัดเก็บอยู่แล้ว แต่จะมีบางกลุ่มที่หลุดจากการเก็บข้อมูลไป วิธีที่ดั้งเดิมที่สุด คือ การที่จะได้สัญชาติ หรือการเกิดในประเทศ ส่วนมากแล้วจะใช้ผู้ใหญ่บ้านเป็นคนประกัน กรณีที่ไม่มีเอกสาร จึงต้องใช้พยานบุคคล แต่ก็คงไม่เพียงพอ เพราะอายุขัยของแต่ละคนก็ไม่เท่ากัน ถ้าหากผู้ใหญ่บ้านอยู่ทันตอนเด็กเกิด แต่พอจะไปแจ้งรับรองการเกิดผู้ใหญ่บ้านกลับเสียชีวิตแล้วดังนั้น เอกสารทะเบียนจึงเป็นสิ่งที่สำคัญที่สุด ***เข้าใจว่ารพ.ที่อยู่ตามชายแดนจะมีวิธีปฏิบัติในเรื่องของการรับรองการเกิดรูปแบบหนึ่ง จะมีเอกสารการรับรองการเกิดระดับหนึ่งว่าเด็กเกิดที่ รพ.นี้ และเอกสารนี้สามารถนำไปใช้กับนายทะเบียน เพื่อขึ้นเป็นสูติบัตรได้***

SDG Move

โครงการประสานงานการวิจัยเพื่อสนับสนุนการวิจัยที่ยั่งยืน(SDGs)

Research Coordination for SDGs

การเดินทางสู่ความยั่งยืน

ECON

สกว TRF

การเดินทางสู่ความยั่งยืน

Journey to Sustainable Development

โครงการประสานงานการวิจัยเพื่อสนับสนุนการวิจัยที่ยั่งยืน (SDGs)

SDG Move

กันยายน พ.ศ. 2560

คำนำ

โดยทั่วไปแล้ว ภาพของการดำเนินงานตามเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนนั้น เป็นสิ่งที่ต้องทำให้เกิดการขับเคลื่อนที่ปรากฏอยู่ในแผนการดำเนินงานแทบทุกกระทรวง ทุกกรมกอง ที่ต้องเข้ามารับผิดชอบขับเคลื่อนให้เกิดการบรรลุเป้าหมายในปี 2030 แต่ที่ผ่านมามักอยู่ในการทำงานระดับชาติเท่านั้น ยังไม่สามารถทำให้ทุกภาคส่วนระดับอื่น ๆ ตั้งแต่ระดับองค์กร ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน ไปจนถึงระดับปัจเจกบุคคล เข้าใจอย่างชัดเจนมากพอ ด้วยเนื้อหา แนวทางมีความสลับซับซ้อน เต็มไปด้วยความเป็นวิชาการที่หลากหลายประเด็นแง่มุม ทำให้เกิดความเข้าไม่ถึง และทำให้เกิดความเข้าใจได้ยาก ที่ยังเป็นปัญหาให้กับคนที่เข้ามาศึกษาอยู่บ้าง

แม้ว่าจะเริ่มมีการรับรู้ว่าบ้านเมืองเราเริ่มดำเนินการขับเคลื่อน ตามเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนแล้วตั้งแต่ปี พ.ศ. 2558 แต่ในปัจจุบันความเข้าใจก็ยังอยู่กับภาควิชาการ และกับการดำเนินงานของภาครัฐ ขณะที่ภาคประชาชน ภาคประชาสังคม และภาคเอกชนยังไม่มีส่วนร่วมมากนัก ทำให้การแก้ไขปัญหาที่ส่งผลต่อความยั่งยืน ยังอยู่ในภาพลอย ๆ และไม่สามารถเข้าถึงในระดับปัจเจกได้ และยังมีคนที่ถูกทิ้งไว้ด้านหลังอีกมาก โดยในการเพิ่มบทบาทการมีส่วนร่วมของภาคประชาชน และประชาสังคมในการติดตาม และภาคส่วนอื่นๆ เหล่านี้เองที่สำคัญไม่แพ้กัน ที่จะทำให้เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนนี้บรรลุได้อีกช่องทางหนึ่ง โดยจำเป็นต้องติดอาวุธความรู้ ให้สามารถติดตามสอดส่องพฤติการณ์ที่ไม่สอดคล้องกับการพัฒนาที่ยั่งยืนได้อย่างทั่วถึง อย่างไรก็ดีด้วยความยากในเนื้อหา และความเป็นวิชาการของรายละเอียดแต่ละเป้าหมายนั้น อาจเป็นเรื่องยากพอสมควรที่จะสามารถทำความเข้าใจและรับรู้ได้ทั้งหมด จึงจำเป็นต้องมีการสรุปแนวทาง จำแนก วิเคราะห์ และยกตัวอย่างให้เห็น เพื่อให้เกิดการรับรู้และเข้าใจร่วมกันมากขึ้น ผ่านหนังสือ ‘การเดินทางสู่ความยั่งยืน’ ที่ท่านถือเล่มนี้ เป็นอีกหนึ่งความพยายามที่จะทำให้เห็นและเข้าใจถึงเรื่อง ‘เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน’ หรือ SDGs (Sustainable Development Goals) ซึ่งจัดทำโดยทีม SDG MOVE ที่เกิดจากการดำเนินงาน โครงการประสานงานการวิจัยเพื่อสนับสนุนการพัฒนาที่ยั่งยืน ตลอดระยะเวลาหนึ่งปีที่ผ่านมา สำหรับโครงการศึกษานี้ได้รับการสนับสนุนจากสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) เป็นหลัก

ทีม SDG MOVE ได้จัดทำหนังสือเล่มเล็กฉบับนี้ โดยเกิดจากการทำการรวบรวมบทความ ตัวอย่างแนวทางการขับเคลื่อน ข้อมูลประกอบต่างๆ จำนวน 12 บทความที่เคยเผยแพร่ไปบ้างในเว็บไซต์ (www.sdgmove.com) เพื่อขยายภาพให้เห็นถึงรูปแบบ คำอธิบาย แนวทางและวิธีการที่จะสามารถนำไปปรับใช้ได้ จากในเนื้อหาของหนังสือทั้งหมดเป็นไปเพื่อสร้างความรู้ที่มากพอ ที่น่าจะเป็นประโยชน์ไม่มากก็น้อย แก่ภาคส่วนต่าง ๆ ที่สนใจเริ่มต้นศึกษาการพัฒนาที่ยั่งยืนตั้งแต่วันนี้ เพื่อจะมีผลในการสร้างบรรทัดฐานความรู้เรื่องการพัฒนาที่ยั่งยืนนี้ ให้กับประเทศไทยต่อไป

ความเป็นมาของเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน และ โครงการประสานงานการวิจัยเพื่อสนับสนุนการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDG Move)

เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals: SDGs) เป็นเป้าหมายการพัฒนา ที่นานาประเทศรวมทั้งประเทศไทยได้ลงนามและมีคำมั่นร่วมกันในการประชุมสมัชชาใหญ่แห่งสหประชาชาติ เมื่อเดือนกันยายน พ.ศ. 2558 เป้าหมายดังกล่าวเป็นการสานต่อเป้าหมายการพัฒนาแห่งสหวรรษ (Millennium Development Goals: MDGs) ที่หมดอายุลงในปี ค.ศ. 2015 (พ.ศ. 2557) ในขณะเดียวกันก็ เป็นการรับวาระด้านการพัฒนาที่ยั่งยืนมาจากการประชุม Earth Summit ที่กรุง ริโอ เดอ จาเนโร ประเทศ บราซิล ในปี ค.ศ. 2012 (พ.ศ. 2555) เข้ามาประกอบด้วย นอกจากสหประชาชาติยังจัดให้มีการรับความ คิดเห็นจากผู้คนกลุ่มต่าง ๆ จากทั่วโลกผ่านช่องทางออนไลน์ เพื่อมาเป็นข้อมูลในการร่างเป้าหมายการพัฒนา ที่ยั่งยืนอีกด้วย เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) จึงถือได้ว่าเป็นวาระการพัฒนาในระดับโลกที่สำคัญที่สุด วาระหนึ่ง และจะเริ่มดำเนินการตั้งแต่ปี ค.ศ. 2016 (พ.ศ. 2558) ไปจนถึงปี ค.ศ. 2030 (พ.ศ. 2573)

ในส่วนของประเทศไทยนั้น รัฐบาลได้ตั้งคณะกรรมการเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน (กพย.) มีนายกรัฐมนตรี เป็นประธาน เป็นคณะกรรมการหลักในการขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน มี คณะอนุกรรมการอยู่ภายใต้ กพย. 3 คณะ ประกอบด้วย 1) อนุกรรมการขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาที่ ยั่งยืน 2) อนุกรรมการส่งเสริมความเข้าใจและประเมินผลการพัฒนาที่ยั่งยืนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจ พอเพียง และ 3) อนุกรรมการพัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการพัฒนาที่ยั่งยืน ภายใต้ คณะอนุกรรมการขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนมีคณะทำงานย่อยอีก 3 คณะทำงาน คือ คณะทำงานที่ 1 รับผิดชอบการบูรณาการการดำเนินงานและจัดลำดับความสำคัญในการขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาที่ ยั่งยืน คณะทำงานที่ 2 รับผิดชอบการจัดทำรายงานผลการดำเนินงานตามเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน และคณะทำงานที่ 3 ปรับปรุงกลไกมาตรการด้านเศรษฐศาสตร์ สังคมและกฎหมาย เพื่อส่งเสริมการพัฒนาที่ยั่งยืน

ในการทำบรรลุภารกิจของคณะอนุกรรมการขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนนั้น มีความจำเป็น อย่างยิ่งที่จะต้องมีหน่วยงานหนึ่งทำหน้าที่ในการประสานงานนักวิชาการที่ทำงานเกี่ยวข้องกับเป้าหมายต่าง ๆ หน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคเอกชนไม่แสวงหากำไร ให้ทำงานร่วมกันเพื่อบูรณาการการดำเนินงาน การขับเคลื่อนเป้าหมายต่าง ๆ เสนอแนะข้อปรับปรุงกลไกมาตรการด้านเศรษฐศาสตร์ สังคม และกฎหมาย และติดตามผลการดำเนินงานตามเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน หน่วยงานที่เกี่ยวข้องภายใต้ คณะอนุกรรมการ ขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน จึงเห็นว่าควรตั้ง “โครงการประสานงานการวิจัยเพื่อสนับสนุนการพัฒนาที่ยั่งยืน” (SDG Move) ขึ้น โดยในปีที่ 1 นั้น เป้าหมายของศูนย์ประสานงาน SDG

Move คือการ ดำเนินการประสานงาน สนับสนุนนักวิจัย และจัดการประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อค้นคว้า วิเคราะห์ สังเคราะห์ และจัดทำข้อเสนอเกี่ยวกับประเด็นต่อไปนี้

1) การจัดลำดับความสำคัญ (Ranking) ของเป้าประสงค์ (Target) ของแต่ละ เป้าหมาย (Goal) และระหว่างเป้าหมายด้วยกันเอง

2) วิธีการ (Means) หรือจุดคานงัด (Tipping point) ในการบรรลุเป้าประสงค์และเป้าหมายการ พัฒนาที่ยั่งยืนแต่ละข้อ

3) การจัดทำตัวชี้วัด (Indicator) ในการประเมินการดำเนินงานเพื่อบรรลุเป้าประสงค์และเป้าหมาย การพัฒนาที่ยั่งยืน โดย ปรับปรุงหรือเพิ่มเติมตัวชี้วัด

4) การจัดทำแผนการบรรลุเป้าหมาย (Roadmap) ของแต่ละเป้าหมาย และบูรณาการแผนดังกล่าว

5) การจัดทำแนวทางในการประเมินและวัดผล (Measurement and Evaluation) การดำเนินการ เพื่อบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน

6) ประกาศโจทย์วิจัย “การสำรวจสถานะเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนในบริบทประเทศไทย และทางเลือกมาตรการทางเศรษฐศาสตร์ สังคม และกฎหมาย” เพื่อรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับสถานะเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนในบริบทประเทศไทย

นอกจากนี้ยังมีหน้าที่เชื่อมโยงเครือข่ายนักวิชาการ ภาครัฐและภาคประชาชนผ่านการจัดเวที/เข้าร่วม เวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เวทีนโยบายและเวทีสาธารณะที่เกี่ยวข้องกับ SDGs ติดตามความก้าวหน้าทางวิชาการของ SDGs ในระดับสากล และทำการสื่อสารสาธารณะเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ SDGs อีกด้วย

ทางทีมงาน SDG Move หวังเป็นอย่างยิ่งว่าหนังสือเล่มนี้จะสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับการพัฒนาที่ยั่งยืน และเป็นประโยชน์ต่อท่านผู้อ่านทุกท่าน หากท่านผู้อ่านมีข้อสงสัยหรือต้องการข้อมูลเพิ่มเติมเกี่ยวกับ SDGs ท่านสามารถติดต่อทีมงานได้ ผ่านทางอีเมล์ sdgmove.th@gmail.com หรือผ่านทาง Facebook @sdgmoveth

ทีม SDG Move

ชล บุนนาค

อรรถเศรษฐ์ จริยธรรมานุกูล

ดร.. ณัฐวิคม พันธุวงศ์ภักดี

ณัชฎา คงศรี

ธรรมพร สุขมี

ปาริชาติ เรืองเดช

นิภัทรา นาคสิงห์

สารบัญ

หน้า

บทที่ 1: สวัสดี SDGs – ข้อมูลพื้นฐาน 7

บทที่ 2: จาก MDGs สู่ SDGs เป้าหมายการพัฒนาที่เปลี่ยนไปเพื่อความยั่งยืน 12

บทที่ 3: Sustainable Development Goals (SDGs): The Current World Trend 19

บทที่ 4: การประชุม High-Level Political Forum คืออะไร 33

บทที่ 5: บทเรียนที่สำคัญจากการประชุม High-Level Political Forum ต่อประเทศไทย 36

บทที่ 6: 5 มิถุนายน วันสิ่งแวดล้อมโลก 44

บทที่ 7: กูรีตีบา (Curitiba): เมืองนวัตกรรม ไม่จำเป็นต้องใช้งบประมาณสูง 46

บทที่ 8: Design Default Deliberation: กรณีศึกษานโยบายสาธารณะของประเทศสิงคโปร์ 51

บทที่ 9: SDGs กับมุมมองการพัฒนาที่ยั่งยืนของคณะครูจังหวัดอุดรธานี (และสกลนคร) 53

บทที่ 10: Climate Change Does Not Cause Disaster, It's More Complicated Than That 57

บทที่ 11: แลกเปลี่ยนเรียนรู้กับ CSOs จากมาเลเซีย 60

บทที่ 1: สวัสดี SDGs – ข้อมูลพื้นฐาน

โดย: ชล บุนนาค

เนื่องด้วย โครงการประสานงานการวิจัยเพื่อสนับสนุนการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDG Move) ซึ่งเป็นโครงการภายใต้สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) ได้รับการติดต่อจากองค์กรพัฒนาเอกชน ภาคเอกชน และกลุ่มเยาวชนให้ไปช่วยปูพื้นฐานความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาที่ยั่งยืน ก่อนไปบรรยาย ทางทีมฯ จึงได้จัดเตรียมเนื้อหาและอยากแบ่งปันไว้ ณ ที่นี้ เผื่อว่าจะเป็นประโยชน์ต่อทุกท่าน ทั้งนี้ จึงขอเริ่มด้วยการพูดถึงข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับ SDGs ก่อนแล้วกันครับ

SDGs ย่อมาจาก Sustainable Development Goals หรือ เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน บางทีคนอาจใช้คำอื่นในการเรียก SDGs เช่น the Agenda 2030 (วาระการพัฒนา 2030) หรือ Post-2015 Agenda (วาระการพัฒนาหลังปี 2015) ซึ่งก็หมายความถึง SDGs เช่นกัน

SDGs เริ่มมีการกระบวนการในการร่างเป็นข้อเสนอตั้งแต่ช่วงหลังการประชุมสหประชาชาติว่าด้วยการพัฒนาที่ยั่งยืน (the United Nations Conference on Sustainable Development) หรือการประชุม Rio+ 20 ในปี 2012 ที่บราซิล ผ่านกระบวนการสร้างการมีส่วนร่วมในทุกระดับ ตั้งแต่ผู้นำและตัวแทนของรัฐต่าง ๆ ไปจนถึงการระดมความเห็นและเสียงจากคนยากจนและกลุ่มที่เปราะบางที่สุดกลุ่มต่าง ๆ ในโลกผ่านกลไกขององค์กรพัฒนาเอกชนและองค์กรภาควิชาการต่าง ๆ[1]

SDGs กลายเป็นพันธกิจร่วมของประเทศ 193 ประเทศสมาชิกสหประชาชาติที่ร่วมลงนามในการประชุมสมัชชาใหญ่แห่งสหประชาชาติในวันที่ 25 กันยาน พ.ศ. 2558[2] ประเด็นเรื่องเป้าหมาย (Goals) และเป้าประสงค์ (Targets) ขอกล่าวในตอนต่อไปเพราะรายละเอียดค่อนข้างเยอะมาก โดยระยะเวลาของ SDGs นั้นเริ่มต้นในปี 2015 (พ.ศ. 2558) ถึงปี 2030 (พ.ศ. 2573) เป็นเวลากว่า 15 ปี ถ้าผู้อ่านเรียนมหาวิทยาลัยปีแรก SDGs ก็จะอยู่กับทุกคนไปจนกระทั่งทุกคนทำงานไปได้ระยะหนึ่ง บางคนอาจจะแต่งงานและมีลูกแล้วก็ได้

SDGs ไม่ได้เป็นเพียงเรื่องของรัฐบาลเท่านั้น ภาคส่วนอื่น ๆ เช่น ภาคเอกชน (ทั้งบริษัทขนาดเล็ก ขนาดใหญ่ บริษัทที่ปรึกษา ฯลฯ) ภาควิชาการ โรงเรียนและสถานศึกษา ภาคประชาสังคมและองค์กรพัฒนาเอกชน

[1] https://sustainabledevelopment.un.org/post2015/transformingourworld
[2] http://www.undp.org/content/undp/en/home/presscenter/pressreleases/2015/09/24/undp-welcomes-adoption-of-sustainable-development-goals-by-world-leaders.html

วิสาหกิจเพื่อสังคม เริ่มมีความตื่นตัวมากขึ้นเรื่อย ๆ เริ่มมีการพัฒนาเครื่องมือให้แต่ละภาคส่วนนำ SDGs ไปใช้มากขึ้นเรื่อย ๆ ซึ่งจะกล่าวในตอนต่อ ๆ ไป ทางทีม SDG Move เองก็กำลังพัฒนาเครื่องมือในการทำความเข้าใจ SDGs ซึ่งก็จะกล่าวในตอนต่อ ๆ ไปเช่นกัน

SDGs ไม่ใช่การบ้านที่แต่ละประเทศต้องทำส่ง UN แต่เป็นเป้าหมายร่วมที่แต่ละประเทศและภาคส่วนต่าง ๆ ควรจะต้องผนวกเข้าไปอยู่ในแผนการทำงานของตนเพื่อร่วมกันบรรลุเป้าหมายเหล่านี้ ฉะนั้นเราไม่ควรคำนึงเฉพาะเรื่องของการทำตัวชี้วัด (indicator – จะกล่าวในตอนต่อ ๆ ไป) ให้บรรลุเท่านั้น แต่ควรจะใช้ SDGs เป็นโอกาสในการพูดคุยกันในสังคมถึง อนาคตที่เราต้องการ (the Future We Want) และหาทางในการบรรลุเป้าหมายเหล่านั้นร่วมกันมากกว่า แล้วค่อยใช้ตัวชี้วัดเป็นตัววัดว่าเราไปกันถึงไหนแล้ว[3]

SDGs เป็น “ภาษา” และ “เครื่องมือ” ที่ใช้ร่วมกันในทุกระดับตั้งแต่ระดับโลกไปจนถึงระดับชุมชนหรือปัจเจกชน เพื่อสื่อสารด้านการพัฒนา ทั้งการสื่อสารความต้องการ การสร้างความร่วมมือ หรือการคอยสะกิดเตือนกันให้อยู่ในเส้นทางการพัฒนาที่ยั่งยืน แต่ละภาคส่วนอาจจะใช้ SDGs เป็นเครื่องมือในการพัฒนาสังคม เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อมในบริบทของตนให้ไปสู่ความยั่งยืนได้ โดยอาจใช้ SDGs เป็นเครื่องมือในลักษณะดังต่อไปนี้

- ใช้เป็นเครื่องมือในการตรวจสอบการทำงานในปัจจุบันขององค์กรว่ากระบวนการทำงานและผลผลิต/ผลลัพธ์ขององค์กเราส่งเสริม หรือขัดขวาง SDGs อยู่
- ใช้เป็นเครื่องมือในการสอบทานว่า มีประเด็นการพัฒนาอะไรอีกบ้างที่เราทำไปแล้ว มีประเด็นอะไรอีกบ้างที่เรายังไม่ได้ทำแต่จริง ๆ แล้วมีศักยภาพจะทำได้
- ใช้เป็นเครื่องมือในการสะกิดเตือนภาคส่วนอื่น ๆ (โดยเฉพาะรัฐและภาคเอกชน) เมื่อพวกเขากำลังทำกิจกรรมทางเศรษฐกิจหรือดำเนินนโยบายที่ไม่สอดคล้องหรือไม่มุ่งสู่เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน
- ใช้เป็นเครื่องมือในการปกป้องการถูกละเมิดสิทธิด้านต่าง ๆ โดยรัฐ โดยอาจอ้างถึง SDGs ที่รัฐบาลได้ให้คำมั่นไว้กับเวทีโลก
- ใช้เป็นเครื่องมือในการหาหุ้นส่วนในการขับเคลื่อนการพัฒนา ทั้งจากองค์กรภายในภาคส่วนเดียวกัน และข้ามภาคส่วน

ทั้งนี้ ภาษาที่ใช้ในการอธิบายของ UN และภาครัฐจะเป็นภาษาที่ค่อนข้างยาวและเป็นทางการ ในหนังสือเล่มนี้เราจะคุยกันด้วยคำพูดที่มีความไม่เป็นทางการมากนักและพยายามดึงคีย์เวิร์ดที่สำคัญออกมาพูดกันให้เห็นภาพกันให้ชัดเจน

[3] Costanza, R., & Fioramonti, L. (2016). The UN Sustainable Development Goals and the dynamics of well-being. Frontiers in Ecology and the Environment. http://doi.org/10.2307/42818169?ref=search-gateway:b3a9e4cd5ac1a69918fa74c3a007ce46

ก่อนที่เราจะเข้าเรื่อง 17 เป้าหมายนั้น เราต้องเข้าใจก่อนว่า เป้าหมาย 17 เป้าหมายนั้น จริง ๆ เป็นเพียงวิธีการที่ UN พยายามจะสื่อสารประเด็นการพัฒนาที่ยั่งยืนที่หลากหลายและซับซ้อนให้คนทั่วไปเข้าใจง่ายเท่านั้น ในความเป็นจริง SDGs นั้นเป็นเป้าหมายการพัฒนาที่อยู่บนฐานของแนวคิดดังนี้:

- Inclusive Development คือ การพัฒนาที่ไม่ทิ้งใครไว้เบื้องหลัง การพัฒนาที่คนยากจน คนเปราะบาง คนชายขอบจะต้องมีส่วนร่วมและได้รับประโยชน์จากการพัฒนา
- Universal Development คือ มิใช่การพัฒนามุ่งเน้นที่ประเทศยากจนเท่านั้น แต่ทุกประเทศเองก็อยู่ภายใต้เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนและต้องร่วมกันบรรลุเป้าหมายนี้เพื่อสร้างโลกที่ยั่งยืนให้กับคนรุ่นหลัง
- Integrated Development คือ การพัฒนาที่บูรณาการ หมายถึงว่า การบรรลุเป้าหมาย SDGs จะทำเพียง 1 เป้าหมายหรือ 1 เป้าประสงค์โดด ๆ ไม่ได้ เป้าหมาย SDGs มีความเชื่อมโยงกันอย่างแนบแน่นในระดับเป้าประสงค์ (Targets) การบรรลุ SDGs จะต้องดำเนินไปพร้อม ๆ กันอย่างเป็นระบบ
- Locally-focused Development คือ การพัฒนาที่จะต้องเริ่มจากระดับท้องถิ่น หรือ bottom-up ด้วยเหตุผลที่ว่า บริบทของท้องถิ่น ทั้งชนบทและในเมืองนั้น เป็นบริบทที่ใกล้กับตัวผู้คนที่สุด และองค์กรที่บริหารจัดการเมืองหรือท้องถิ่นในชนบทเป็นผู้มีบทบาทสำคัญที่สุดในการดำเนินการที่จะเป็นประโยชน์ต่อผู้คนในพื้นที่ การบรรลุ SDGs จึงต้องถูกนำไปพิจารณาในระดับท้องถิ่นให้ได้และดำเนินการในระดับท้องถิ่นให้ได้
- Technology-driven Development คือ การพัฒนาที่ต้องอาศัยเทคโนโลยีในการบรรลุ ทั้งเทคโนโลยีด้านการสื่อสาร (ICT) และเทคโนโลยีจากการปฏิวัติด้านข้อมูล (Data Revolution) เพื่อทำให้ผลของการพัฒนาถูกเผยแพร่และถูกติดตามได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ที่อธิบายมาทั้งหมดนั้นโดยสรุปคือ โปรดอย่ามองว่า 17 เป้าหมายนี้เป็น 17 แท่งที่ทำงานแยกส่วนกันนั่นเอง

เป้าหมาย 17 ข้อนี้สามารถแบ่งกลุ่มออกได้เป็น 5 กลุ่ม แบ่งตามองค์การสหประชาชาติ

- กลุ่ม People หรือกลุ่มด้านสังคม/ความเป็นอยู่ของผู้คน: ประกอบด้วยเป้าหมาย (1) การลดความยากจน (2) การขจัดความหิวโหย (3) สุขภาพและความเป็นอยู่ที่ดี (4) การศึกษาที่มีคุณภาพ และ (5) ความเท่าเทียมกันทางเพศ

- กลุ่ม Prosperity หรือกลุ่มด้านเศรษฐกิจและความมั่งคั่ง: ประกอบด้วยเป้าหมาย (7) พลังงานที่สะอาดและจ่ายซื้อได้ (8) งานที่มีคุณค่าและการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ (9) อุตสาหกรรม นวัตกรรมและโครงสร้างพื้นฐาน (10) ลดความเหลื่อมล้ำ และ (11) เมืองและชุมชนยั่งยืน

- กลุ่ม Planet หรือกลุ่มด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม: ประกอบด้วย เป้าหมาย (6) น้ำและสุขาภิบาล (12) การผลิตและบริโภคที่รับผิดชอบและยั่งยืน (13) การรับมือกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (14) ระบบนิเวศทางทะเลและมหาสมุทร และ (15) ระบบนิเวศบนบก

- กลุ่ม Peace หรือกลุ่มด้านสันติภาพ: ประกอบด้วยเป้าหมาย (16) สันติภาพและสถาบันที่เข้มแข็ง

- กลุ่ม Partnership หรือกลุ่มหุ้นส่วนเพื่อการพัฒนา: ประกอบด้วยเป้าหมาย (17) หุ้นส่วนเพื่อการพัฒนา

ซึ่งกลุ่ม People Prosperity และ Planet ก็สอดคล้องกับองค์ประกอบหลักของการพัฒนาที่ยั่งยืนคือ มิติด้านสังคม เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อม (Social, Economic, and Environment) ในการทำกิจกรรมด้านการพัฒนาด้านใดก็ตาม จะต้องคำนึงถึงทั้ง 3 ด้านนี้พร้อม ๆ กัน เช่น หากมุ่งพัฒนาด้านเศรษฐกิจก็ต้องพิจารณาผลกระทบด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมด้วย หากจะมีนโยบายด้านสิ่งแวดล้อมก็ต้องพิจารณาผลกระทบด้านเศรษฐกิจและสังคมด้วยเป็นต้น

ส่วน Peace และ Partnership นั้นอาจเรียกได้ว่าเป็นประเด็น Cross-cutting ที่จะช่วยสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายของ 3 องค์ประกอบข้างต้น หมายความว่า มีความเกี่ยวข้องกับทุกเป้าหมาย ยกตัวอย่างเช่น การมีสันติภาพในสังคมย่อมเป็นพื้นฐานสำคัญในการดำเนินการด้านอื่น ๆ และการมีชีวิตที่ดี การมีรัฐที่มีประสิทธิผลและรับผิดชอบ และไม่คอรัปชั่น ย่อมส่งผลอย่างสำคัญในการบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนทุกเป้าหมาย การมีหุ้นส่วนการพัฒนาและความช่วยเหลือจากประเทศพัฒนาแล้วก็จะช่วยให้ประเทศกำลังพัฒนาสามารถ ความสัมพันธ์ของเป้าหมายทั้ง 17 ข้อสามารถถูกนำเสนอด้วยภาพข้างต้น

อย่างไรก็ดี 17 เป้าหมายเป็นแค่การแบ่งตามประเด็นการพัฒนากว้าง ๆ เท่านั้น มิได้มีการลงรายละเอียดหรือมีขอบเขตหรือระบุประเด็นการพัฒนาที่ชัดเจนแต่อย่างใด ยกตัวอย่างเช่น เวลาเราพูดถึง เป้าหมายที่ 3 เรื่องการมีสุขภาพและความเป็นอยู่ที่ดีนั้นครอบคลุมประเด็นอะไรบ้างเราก็ไม่รู้ หรือ เป้าหมายที่ 11 เมืองและชุมชนที่ยั่งยืน หมายถึงอะไร หมายถึงชุมชนเข้มแข็งแบบบริบทประเทศไทยหรือไม่ เป็นต้น

บทที่ 2: จาก MDGs สู่ SDGs เป้าหมายการพัฒนาที่เปลี่ยนไปเพื่อความยั่งยืน

โดย: ณัชฎา คงศรี

ความเป็นมา

MDGs (Millennium Development Goals) หรือเป้าหมายการพัฒนาแห่งสหัสวรรษ เกิดจากการรวมตัวกันในการประชุมสุดยอดแห่งสหัสวรรษขององค์การสหประชาชาติที่มหานครนิวยอร์ก ประเทศสหรัฐอเมริกา ปี พ.ศ. 2543 โดยผู้นำประเทศได้มีการตกลงร่วมกันถึงเป้าหมายในการพัฒนาร่วมกันทั้งสิ้น 8 เป้าหมาย โดยกำหนดกรอบเวลาในการบรรลุไว้ 15 ปี คือ ระหว่างปี พ.ศ. 2543-2558 (ค.ศ.2000-2015) MDGs จึงเปรียบเสมือนเป็นประวัติศาสตร์และการขับเคลื่อนของโลกในการจัดการกับปัญหาสำคัญที่เกิดขึ้น MDGs ได้สื่อสารทำให้สังคมโลกได้เกิดความตื่นตัวต่อการแก้ไขปัญาความยากจน โรคติดต่อ การไม่ได้รับการศึกษาของเด็กทั่วโลก ความไม่เท่าเทียมกันทางเพศ และการทำลายทรัพยากรธรรมชาติ นอกจากนี้การที่ MDGs วางเป้าหมายที่ชัดและมีเวลากำกับ ทำให้การสื่อสารเกิดประสิทธิภาพมากกว่าการทำแผนในยุค 1990s

ด้วย MDGs ได้สิ้นสุดระยะของเป้าหมายตามที่กำหนดในปี พ.ศ. 2558 ทาง UN ได้มีการเตรียมการ และจัดประชุมล่วงหน้าในหลากหลายระดับ รวมไปถึงการรวบรวมความคิดเห็นของประชาคมโลกผ่าน internet เป็นระยะเวลาไม่น้อยกว่า 3 ปี ก่อน พ.ศ. 2558 เพื่อร่วมกำหนดกรอบในการเสริมสร้างมาตรฐานชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนทั่วโลกในระยะต่อไปได้มีการกำหนดกรอบเป้าหมายใหม่ที่เรียกว่า เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน หรือ SDGs (Sustainable Development Goals) ออกมาเมื่อเดือนกันยายน พ.ศ. 2558 โดยจะใช้เป้าหมายนี้เป็นกรอบในการขับเคลื่อนโลกไปจนถึง เดือนสิงหาคม พ.ศ. 2573 (15 ปี) ซึ่ง SDGs ได้ถูกพัฒนาบนพื้นฐานการมองความเชื่อมโยงระหว่างเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม โดยแบ่งเป้าหมายออกเป็น 17 เป้าหมาย (สามารถดูรายละเอียดเป้าหมายต่าง ๆ ได้ที่ https://sdgmove.com) นอกจาก 17 เป้าหมายดังกล่าวที่มีการพัฒนาใน 3 มิติ คือ เศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมตามแนวทางของ SDGs แล้วสำหรับประเทศไทยเองนั้น ยังให้ความสำคัญกับมิติทางด้านวัฒนธรรมอีกด้วย

จุดแข็ง จุดอ่อน และความแตกต่างระหว่าง MDGs และ SDGs

จุดกำเนิด เป้าหมาย และมุมมองที่แตกต่าง

อาจกล่าวได้ว่า การเกิดขึ้นของ MDGs สะท้อนมุมมองการแก้ไขปัญหาของโลกแบบเส้นตรง ภายใต้กระบวนการแบบบนลงล่าง (top down process) อย่างชัดเจน เหตุเพราะกระบวนการได้มาซึ่ง MDGs นั้นมาจากการร่างของคณะผู้เชี่ยวชาญ (technocrats) ขาดการมีส่วนร่วมระหว่างประเทศสมาชิกในการถกเถียงหรือหารือกันเพื่อจัดลำดับประเด็นปัญหาสำคัญของโลก แต่ MDGs มีจุดแข็งอยู่ที่การนำเสนอที่กระชับเข้าใจง่าย และมีการกำหนดกรอบประเด็นที่ชัดเจน หากแต่ SDGs นั้นได้มีการสร้างการมีส่วนร่วมทั้งทางตรงและทางอ้อมระหว่างประชาคมโลกในทุกระดับ ตั้งแต่ระดับปัจเจกผ่านช่องทางอินเตอร์เน็ต ระดับองค์กรภาคประชาสังคม (Civil Society Organizations: CSOs)ผ่านการจัดประชุมระดมความคิดในรายประเด็นและระดับพื้นที่ จนไปถึงระดับภาครัฐและผู้นำประเทศผ่านการประชุมระดับผู้เชี่ยวชาญและการประชุมสุดยอดผู้นำโลก เพื่อให้ได้มาซึ่งกรอบประเด็นที่ครอบคลุมประเด็นปัญหาสำคัญทั้งประเทศที่รายได้สูงและรายได้น้อย ทันสมัย และตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกในอีก 15 ปีข้างหน้า

จากการที่ MDGs เกิดจากคณะผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งส่วนใหญ่จะอยู่ในกลุ่มประเทศที่มีรายได้สูง (high income countries) จึงทำให้มุมมองในการกำหนดเป้าหมายพุ่งเป้าไปในเรื่องของการแก้ไขปัญหาของประเทศที่ยังมี

รายได้น้อย (low income countries) อาทิ เรื่องการแก้ไขปัญหาความยากจนโดยพิจารณาในเรื่องของผลผลิตมวลรวมประชาชาติ (GDP) โรคติดต่ออย่างมาลาเรีย การแก้เรื่องของสุขภาพมารดาที่ตั้งครรภ์ เป็นต้น ซึ่งกลุ่มปัญหาเหล่านี้มีอัตราการเกิดไม่มากในประเทศที่มีรายได้สูง หรือในกลุ่มประเทศที่รายได้ปานกลางหลายประเทศ จึงทำให้กลุ่มประเทศเหล่านี้อยู่ในบทบาท “ผู้ให้ความช่วยเหลือ” มากกว่าการเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของการเดินไปสู่การบรรลุเป้าหมายของโลกในการพัฒนา จน MDGs เคยถูกแปลงความหมายจากนักคิดบางคนจากเป้าหมายการพัฒนาแห่งสหัสวรรษ (Millennium Development Goals) กลายเป็น เป้าหมายการพัฒนาขั้นต่ำ (Minimum Development Goals) (Harcourt, 2005)

SDGs ได้นำเอาบทเรียนของ MDGs ในเรื่องนี้มาปรับปรุงรูปแบบการวางเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน จากเดิมที่มุ่งเน้นการไปสู่การบรรลุเป้าหมายขั้นต่ำของการพัฒนา มาเป็นการมองประเด็นต่าง ๆ ของโลกแบบเชื่อมโยงกันทั้งมิติสังคม (Social Dimension) มิติเศรษฐกิจ (Economic Dimension) และมิติสิ่งแวดล้อม (Environmental Dimension) โดยมีมิติการบริหารจัดการ (Management Dimension) เป็นกลไกในการเชื่อมโยงเพื่อนำไปสู่การบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน ที่ครอบคลุมบริบทที่แตกต่างกันระหว่างประเทศที่มีรายได้สูง และประเทศที่รายได้น้อย ให้มีบทบาทและส่วนร่วมต่อการเดินไปสู่เป้าหมาย อาทิ ในประเด็นมิติสิ่งแวดล้อม อันเกิดมาจากสภาพการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศที่มาจากการกระทำของมนุษย์ โดยเฉพาะกลุ่มประเทศเศรษฐกิจที่เกิดใหม่อย่าง จีน อินเดีย บราซิล เป็นต้น และปัญหาการปล่อยแก๊ซเรือนกระจกคาร์บอนไดออกไซด์ โจทย์สำคัญของ SDGs คือการดึงให้กลุ่มประเทศที่เป็นต้นตอของปัญหาซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นประเทศที่มีรายได้สูงเข้ามามีส่วนร่วมในการลดการเกิดปัญหา ไปจนถึงการช่วยเหลือ สนับสนุนการแก้ปัญหาที่ยั่งยืน ทั้งการสร้างพลังสะอาด (Clean Energy) การสนับสนุนการบริโภคและการผลิตอย่างมีความรับผิดชอบ (Responsible Consumption and Production) เป็นต้น

เปรียบเทียบระหว่างเป้าหมายและผลลัพธ์ที่สำคัญของ MDGs กับ SDGs

MDGs	ผลลัพธ์	SDGs
1. การแก้ไขปัญหาความยากจน โดยตั้งเป้าหมายว่าจะลดจำนวนคนจนให้ได้ร้อยละ 50	จากการดำเนินงานพบว่ายังไม่สามารถบรรลุเป้าหมายได้เพียงประมาณร้อยละ 36	1. ขจัดความยากจน ความหิวโหย ให้หมดไปจากโลกนี้
2. ทำให้เด็กทุกคนในโลก มีการศึกษาอย่างน้อยขั้นประถม	จากการดำเนินงาน พบว่า เด็กในประเทศที่ยากจนที่สุด ได้รับการศึกษาขั้นประถมเพิ่มขึ้น เป็นร้อยละ 74 แต่ก็ยังไม่บรรลุเป้า	2. เด็กทุกคนบนโลกจะต้องมีการศึกษาอย่างน้อยชั้นมัธยมศึกษา
3. ลดจำนวนคนติดโรคเอดส์ ให้ได้ครึ่งหนึ่ง	จากการดำเนินงาน พบว่าผู้ป่วยโรคเอดส์ มีจำนวนลดลงประมาณร้อยละ 40 แต่ก็ยังไม่บรรลุเป้า	3. หยุดยั้งการแพร่ระบาดของโลกร้าย อาทิ โรคเอดส์ วัณโรค มาเลเรีย

อ้างอิงข้อมูลจาก - รศ.ดร.ประภัสร์ เทพชาตรี ผู้อำนวยการศูนย์อาเซียนศึกษา คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ จากเว็บ http://www.drprapat.com/sustainable-development-goals-sdgs/

จากข้อมูลข้างต้นจะเห็นได้ว่าการดำเนินการของ MDGs ในระยะที่ผ่านมาส่งผลต่อการลดลงของปัญหาของโลกได้มากก็จริงแต่ก็ยังไม่สามารถบรรลุตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ได้ การที่ SDGs ได้มีการตั้งเป้าหมายที่สูงกว่าเป้าหมายเดิมเป็นเท่าตัว ซึ่งเป็นเรื่องที่ดีต่อการชี้เป้าและสร้างความร่วมระหว่างประชาคมโลกในการแก้ปัญหา แต่การจะบรรลุเป้าหมายได้จริงนั้นจำเป็นต้องอาศัยเงินทุน และความร่วมมืออย่างมากจากทุกประเทศ ดังนั้นกระบวนการในการเคลื่อน SDGs จึงถือเป็นความท้าทายครั้งสำคัญ อีกทั้งการเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศของโลกอย่างรวดเร็ว ส่งผลกระทบต่อมนุษย์ในหลากหลายมิติทั้งการเกิดขึ้นของภัยพิบัติที่รุนแรงและถี่ขึ้น การเพาะปลูกและเลี้ยงสัตว์ที่ทำได้ยากขึ้น ประกอบการเพิ่มขึ้นของประชากรอย่างรวดเร็ว โดยมีรายงานจาก UN Population Division ว่าประชากรของโลกมีการเพิ่มขึ้นเฉลี่ยปีละประมาณ 75-80 ล้านคน และคาดว่าจำนวนประชากรของโลกจะแตะ 9 พันล้านคนในช่วงกลางศตวรรษที่ 21 อีกทั้งการเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วของรายได้ประชากรในประเทศที่ประชากรมากอย่าง จีน และอินเดีย จะส่งผลให้ความต้องการอาหารของโลกเพิ่มขึ้น ในขณะที่พื้นที่ในการเพาะปลูก และการเกษตร ของโลกมีจำนวนลดลงมีโอกาสส่งผลให้โลกเผชิญกับวิกฤตของการขาดแคลนอาหารได้

จากการประชุม 2016 Global Forum on Development โดยภายในงานมีผู้เชี่ยวชาญอย่าง Mario Pezzini ผู้อำนวยการ Organization for Economic Cooperation and Development (OECD) ได้พูดถึงความท้าทายใหญ่ๆที่อาจส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน[4] ไว้ดังต่อไปนี้:

1. จำนวนประชากรในทวีปแอฟริกา: จากการประเมินพบว่า แนวโน้มประชากรในทวีปแแอฟริกา มีโอกาสเพิ่มขึ้นกว่าสองเท่าในปี 2050 ซึ่งมากกว่าประวัติศาสตร์การเพิ่มขึ้นของประชากรทั้งในจีนและอินเดีย

2. การอพยพ: ถ้าเรายังไม่สามารถควบคุมประชากรที่เพิ่มสูงขึ้นในทวีปแอฟริกาได้ โลกก็จะเผชิญกับปัญหาผู้อพยพจำนวนมหาศาล

3. ความช้า และความไม่เท่าเทียมในการพัฒนาทางเศรษฐกิจ: จากประสบการณ์ในหลายประเทศพบว่าทศวรรษที่ผ่านๆมานั้น มีบางประเทศได้ประสบกับการพัฒนาที่ล่าช้า และไม่ต่อเนื่อง ทำให้ไม่สามารถแก้ไขปัญหา หรือหยิบยื่นโอกาสทางเศรษฐกิจให้กับกลุ่มเป้าหมาย

4. อาสาสมัครชนชั้นกลาง: การที่โอกาสทางเศรษฐกิจมีข้อจำกัดอาจส่งผลต่อชนชั้นกลางที่เป็นอาสาสมัครคนสำคัญต่อการขับเคลื่อนป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนในส่วนของภาคประชาชน การที่สภาวะทางเศรษฐกิจบีบขั้นอาจทำให้การตัดสินใจเข้ามามีส่วนร่วม ร่วมทำงานอาสาสมัครของกลุ่มนี้ถูกจำกัดลง

เสาหลักสำคัญในการเคลื่อน SDGs

การเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศของโลกอย่างรวดเร็ว ส่งผลกระทบต่อมนุษย์ในหลากหลายมิติทั้งการเกิดขึ้นของภัยพิบัติที่รุนแรงและถี่ขึ้น การเพาะปลูกและเลี้ยงสัตว์ที่ทำได้ยากขึ้น ประกอบการเพิ่มขึ้นของประชากรอย่างรวดเร็ว โดยมีรายงานจาก UN Population Division ว่าประชากรของโลกมีการเพิ่มขึ้นเฉลี่ยปีละประมาณ 75-80 ล้านคน และคาดว่าจำนวนประชากรของโลกจะแตะ 9 พันล้านคนในช่วงกลางศตวรรษที่ 21 อีกทั้งการเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วของรายได้ประชากรในประเทศที่ประชากรมากอย่าง จีน และอินเดีย จะส่งผลให้ความต้องการอาหารของโลกเพิ่มขึ้น ในขณะที่พื้นที่ในการเพาะปลูก และการเกษตร ของโลกมีจำนวนลดลง มีโอกาสส่งผลให้โลกเผชิญกับวิกฤตของการขาดแคลนอาหารได้

[4] https://www.devex.com/news/4-biggest-challenges-to-achieving-the-sdgs-87979

จากความท้าทายดังกล่าว จึงเป็นที่มาที่ทำให้ SDGs ได้กำหนดหมวดหมู่การดำเนินการออกเป็น 3 หมวด คือ การพัฒนาทางเศรษฐกิจ การจัดการสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน และการสร้างการมีส่วนร่วมของสังคม โดยมีการบริหารจัดการที่โปร่งใส มีประสิทธิภาพ เป็นกลไกในการเชื่อมโยง ซึ่งสามารถแบ่งรายละเอียดดั้งนี้

1: การพัฒนาทางเศรษฐกิจ – การทำให้ประชากรของโลกได้มีปัจจัยพื้นฐานในการดำรงชีวิต เข้าถึงแหล่งน้ำและระบบสุขาภิบาลที่สะอาด เพียงพอ ยั่งยืน สามารถเข้าถึงบริการสุขภาพขั้นพื้นฐาน มีโครงสร้างพื้นฐานที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิต อาทิ ไฟฟ้า ถนน และการเชื่อมต่อข้อมูลกับประชาคมโลก

2: การจัดการสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน - การทำให้โลกเคลื่อนไปสู่การลดการปล่อยแก๊สคาร์บอนไดออกไซด์และแก๊สเรือนกระจกพร้อมกัน การพัฒนานวัตกรรมพลังงานที่สะอาด เข้าถึงได้ การจัดการการเพิ่มขึ้นของประชากรให้สามารถมั่นใจได้ว่าประชากรจะมีความพร้อมในการมีครอบครัว เด็กจะได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพ การจัดการนวัตกรรมทางการเกษตรที่ยั่งยืน

3: การสร้างการมีส่วนร่วมของสังคม – การส่งเสริมให้พลเมืองมีการเป็นที่ดี (wellbeing) สามารถเข้าถึงโอกาสในการที่จะบรรลุศักยภาพสูงสุดของแต่ละบุคคล ไม่มีการแบ่งแยกชนชั้น เพศ ศาสนา ภาษา เชื้อชาติ ตลอดจนสีผิว ทุกประเทศจะต้องมีการติดตามและวัดระดับความพึงพอใจในชีวิตของพลเมืองอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะกลุ่มที่ต้องการการดูแลเป็นพิเศษ ทั้งเด็กเล็ก เยาวชน และผู้สูงอายุ

4: การบริหารจัดการที่โปร่งใส มีประสิทธิภาพ - ภาครัฐ และผู้บริหารในทุกระดับจะต้องมีส่วนร่วมต่อการเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน ภายใต้การมีพันธะสัญญาต่อระบอบกฎหมาย สิทธิมนุษยชน ความโปร่งใส การมีส่วนร่วม ความร่วมมือระหว่างภาคส่วน ตั้งแต่ภาคธุรกิจ ภาคประชาสังคม และประชาชน เพื่อให้เกิดการจัดการที่มีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับความต้องการ โปร่งใส และได้รับความเชื่อมั่นจากประชาชนไม่ใช่เป็นเพียงการขับเคลื่อนจากภาครัฐเพียงอย่างเดียว

จากข้อมูลข้างต้นจะเห็นได้ว่า การที่เราจะสามารถเคลื่อนไปสู่เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนได้นั้นจำเป็นต้องอาศัยการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนอย่างแท้จริง สำหรับเพจ SDG Move TH ก็ขอเป็นส่วนหนึ่งในการเคลื่อนครั้งนี้ด้วย แล้วมาเคลื่อนการพัฒนาที่ยั่งยืนไปพร้อมกันนะคะ

อ้างอิง

Sakiko Fukuda-Parr. From the Millennium Development Goals to the Sustainable Development Goals: shifts in purpose, concept, and politics of global goal setting for development. Gender & Development, 2016, VOL. 24, NO. 1, 43–52. 18 Feb 2016.

Jeffrey D Sachs. From Millennium Development Goals to Sustainable Development Goals. Lancet 2012; 379: 2206–11.

รศ.ดร.ประภัสร์ เทพชาตรี. Sustainable Development Goals (SDGs). ค้นข้อมูลจากเว็บ http://www.drprapat.com/sustainable-development-goals-sdgs/ เมื่อวันที่ 8 กุมภาพันธ์ 2560.

บทที่ 3: Sustainable Development Goals (SDGs): The Current World Trend

By: Dr. Nuttavikhom Phanthuwongpakdee | โดย: ดร. ณัฐวิคม พันธุวงศ์ภักดี

A series of unfortunate global events of 2016 exemplify how unpredicted shocks can transpire when societal challenges are left unattended. In the absence of steady, inclusive and long-term development progress, societies can renounce foundational norms. Certainly, following waves of political tsunamis, people from different segments of the society are struggling to attain logical references to guide essential decision-making. Agreeing with Bjørn K Haugland, the Chief Sustainability Officer CSO of DNV GL Group, "No-one would blame you for feeling that the world is pretty risky right now" (Haugland, 2017).

Amid the uncertain global political climate that we are experiencing, the world already has the reference point. On September 2015, at the United Nations (UN) headquarter, world leaders agreed on a set of 17 Sustainable Development Goals (SDGs) that would support them in tackling mutual social, economic, environmental, and, to a small extent, political challenges. The Sustainable Development Goals (SDGs), officially known as Transforming Our World: the 2030 Agenda for Sustainable Development is a set of 17 Global Goals with the total of 169 targets between them. Given the flexibility of each goal, each country can customise these goals and many targets in a manner that best suited its own situation to meet the ultimate aim of SDGs, to end extreme poverty, build prosperity for everyone and safeguard our environmental resources for the future, by 2030.

Many countries have been integrating SDGs into their policies and practices. To monitor progress, the 2030 Agenda for Sustainable Development encourages member states to "conduct regular and inclusive reviews of progress at the national and sub-national levels, which are country-led and country-driven" (paragraph 79). One of important review is the voluntary national reviews (VNRs), which aim to facilitate the sharing of experiences, including successes, obstacles and lessons learned, with a view to accelerating the implementation of the 2030 Agenda. The VNRs also seek to strengthen policies and

institutions of governments and to mobilise multi-stakeholder support and partnerships for the implementation of the SDGs. Twenty-two countries participated in the first round of VNRs, held during the 2016 meeting of High-Level Political Forum (HLPF) (Division for Sustainable Development Department of Economic and Social Affairs, 2016). Highlights from each participated country are as followed:

China: Sets 5-year plan to reduce poverty, increase minimum wages, decrease unemployment, create more housing, and moderate greenhouse gases. Furthermore, China is committed to working with other developing countries, especially those in Africa.

Colombia: The country initiates SDGs even before it commenced in September 2015. It sees SDGs as long-term regulatory process and allows the private sectors to invest in various SDGs-related services. SDGs are included in the national development plan, with clear financial outlines and mechanisms to engage with different actors. Some local governments have already employed SDGs in their development goals. The country also has done a substantial amount of studies to connect different goals.

Egypt: Outlines a series of challenges that need to be addressed to achieve the SDGs. These include high birth rate, water scarcity, mitigation and adaptation to climate change, energy needs, barriers impeding women and girls from realising their potential for social and economic progress, and instability in neighbouring states.

Estonia: Emphasises on technology and ICT to achieve SDGs. This is done through the creation of Big Data and the use of social media to create public awareness.

Finland: Utilises 39 existing indicators to monitor the progress of SDGs. Together with CSO, it realises that the country's official development assistance (ODA) is too small and the country to work harder on this issue. Furthermore, every government department creates work plans with SDGs and conducted Gap Analysis and found that to achieve SDGs, Finland should concentrate more on education, peace and justice.

France: Concentrates on linking SDGs to Paris Agreement

Georgia: Established a technical working group including experts from different ministries and from the National Statistics Office (NSO) to discuss the process of "nationalisation" of the SDGs.

Germany: Stresses the need for monitoring and review, and for strengthening capacities on revenues. The country has increased the capacity of the tax administration in the country, and suggested that international financial institutions could play a bigger role in enabling partner countries to control what is needed to implement the 2030 Agenda.

Madagascar: Assess how the SDGs are reflected in the country's national development plan, discuss SDG indicators and monitoring and evaluation, and present a roadmap for SDG implementation.

México: Develops a software to track the progress of SDGs. With the aim of enabling collaboration between, and contribution from, various sectors, the software is open to the public and allow the private sector to invest.

Montenegro: Hold a national meeting to discuss the needs of different sectors within the country in achieving to SDGs.

Morocco: UN organisations, namely UNDP and UNDESA, collaborates with various Moroccan stakeholders to brainstorms various SDGs projects. Also, ensuring that SDGs indicators are presented in a simplified manner to facilitate their understanding by citizens and the media.

Norway: Increases official development assistance for education, with a particular focus on girls' education, supports climate financing for vulnerable nations, and including the SDGs as part of school curriculum.

The Philippines: The CSO sector is very active. Many of them already used SDGs to guide their works and collaboration with the government. The country has a clear financial plan for SDGs and regularly coordinate with the UN for financial and academic assistances.

South Korea: Initiates the Science, Technology and Innovation for Better Life Initiative to help developing states on Goals 1, 2, 3, 4, 5, 8, 19 and 17. At the same time, encourages education institutions to include the SDGs in textbooks for primary and secondary school students, and carries out nationwide campaigns on implementing the SDGs.

Samoa: Conducted a preliminary integrated assessment of the Strategy for the Development of Samoa (SDS 2012-2016), as part of its Mid-Term Review, to provides an indicative overview of the level of alignment between it and the SDG targets.

Sierra Leone: Creates simplified SDGs to educate the public about SDGs

Switzerland: Commits to sustainable development through its foreign policy, including its foreign economic policy, international cooperation, and sectoral foreign policies. With its engagement in international processes geared towards multilateral conventions, bilateral agreements, as well as regional and global programmes, Switzerland contributes to the advancement of sustainable development in its foreign policy.

Togo: Launches a process to develop its national development plan (2018-2022), which will replace the national strategy for accelerated growth and the promotion of employment (2013-2017), and will integrate the SDGs.

Turkey: In 2015, Turkey provided official development assistance (ODA) of 3.9 thousand million US dollars or 0.54% of its GNI. In the next 5 years, Turkey is committed to providing 1.5 thousand million US dollars to least developed countries (LDCs).

Uganda: Increased women in the government sector to at least 30%

Venezuela: Disaggregates relevant data and visualise information about the most vulnerable under the principle "leave no one behind," and support for the participation of civil society, the private sector, and academia to ensure both a "bottom-up" and "top-down" approach to the implementation of the 2030 Agenda.

In 2017, the theme of the HLPF will be "Eradicating poverty and promoting prosperity in a changing world", and the event will be held on 10th to 19th July 2017. The set of goals to be reviewed in depth will be Goals 1, 2, 3, 5, 9, 14, and 17.

How is Thailand doing?

In 2017, the Sustainable Development Solution Network (SDSN) and the Bertelsmann Stiftung published the 2017 edition of the SDG Index and Dashboards Reports[5]. The SDG Index and Dashboards Reports provide a report card for a country's performance on the SDGs in year 2016. They are based on the most-comprehensive set of country-level data assembled to date for the SDGs.

Thailand's performance on SDGs in the year 2016 is as follows:

[5] The SDG Index and SDG Dashboard are not official SDG monitoring tools and they are subject to many important limitations and caveats. More information on SDG Index and Dashboard can be found at www.sdgindex.org.

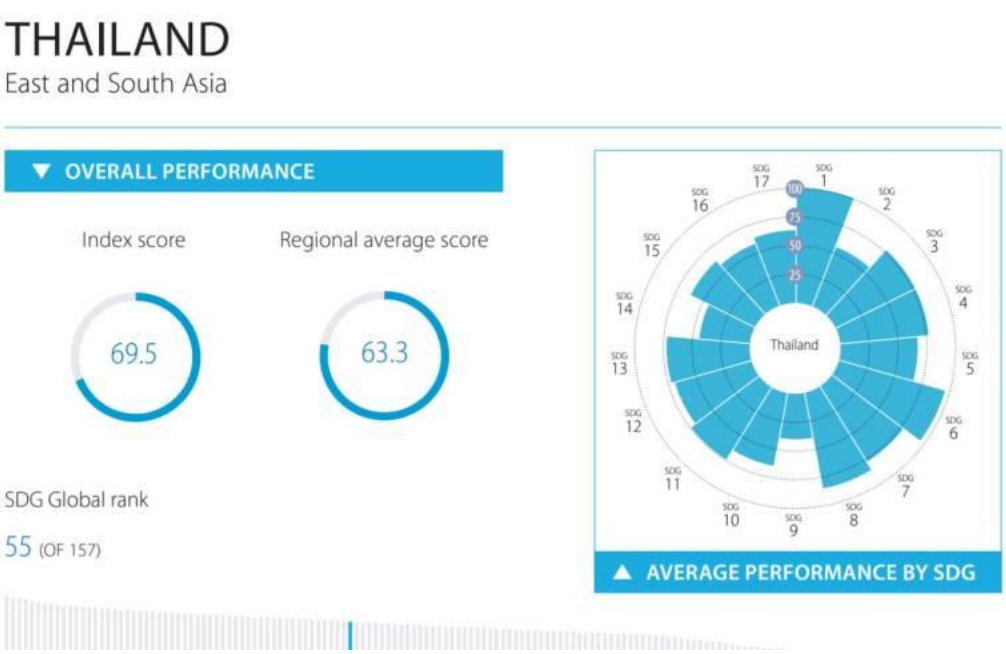

The SDG Index score signifies a country's position between the worst (0) and best (100) outcomes. Thailand scores 69.5 out of 100, in terms of performance on SDG, which is higher than the regional average score. Globally, the country ranks 55th out of 157 countries that have available SDGs data. Additionally, from the figure on the right, the country has put in significant efforts towards achieving Goal 1 and Goal 6. For other Goals, relevant agencies and the general public shall have to work harder in order for the country to achieve sustainable development.

The SDG Dashboard includes four colour codes (green, yellow, orange, and red), which represent the stage of the "success" of each Goal. "Green" means that all the indicators of that particular Goal have been met, "yellow" means that the goals of that particular Goal is almost successful, "orange" means that the goals of that particular Goal need more efforts, and "red"

means that the goals urgently need major efforts. Indeed, Thailand only achieved one Goal (Goal 1) and six Goals that required major efforts in order to make the country achieve merely SDGs.

More in-depth performance (at the indicator level) from each Goal in the "red" category is as follows:

Prevalence of undernourishment (% population)	7.4	●
Prevalence of stunting (low height-for-age) in children under 5 years of age (%)	16.3	●
Prevalence of wasting in children under 5 years of age (%)	6.7	●
Prevalence of obesity, BMI ≥ 30 (% adult population)	8.5	●
Cereal yield (t/ha)	3.1	●
Sustainable Nitrogen Management Index	0.9	●

Maternal mortality rate (per 100,000 live births)	20	●
Neonatal mortality rate (per 1,000 live births)	6.7	●
Mortality rate, under-5 (per 1,000 live births)	12.3	●
Incidence of tuberculosis (per 100,000 people)	172	●
HIV prevalence (per 1,000)	0.3	●
Age-standardised death rate due to cardiovascular disease, cancer, diabetes, and chronic respiratory disease in populations age 30–70 years, per 100,000 population	16.2	●
Age-standardised death rate attributable to household air pollution and ambient air pollution, per 100,000 population	6.5	●
Traffic deaths rate (per 100,000 people)	36.2	●
Healthy Life Expectancy at birth (years)	66.8	●
Adolescent fertility rate (births per 1,000 women ages 15-19)	44.6	●
Proportion of births attended by skilled health personnel	99.6	●
Percentage of surviving infants who received 2 WHO-recommended vaccines (%)	99	●
Universal Health Coverage Tracer Index (0-100)	68.2	●
Subjective Wellbeing (average ladder score, 0-10)	6.1	●

Proportion of the population using the internet (%)	39.3	●
Mobile broadband subscriptions (per 100 inhabitants)	75.3	●
Quality of overall infrastructure (1= extremely underdeveloped; 7= extensive and efficient by international standards)	4	●
Logistics performance index: Quality of trade and transport-related infrastructure (1=low to 5=high)	3.2	●
QS University Ranking, Average score of top 3 universities (0-100)	38.2	●
Number of scientific and technical journal articles (per capita)	0.1	●
Research and development expenditure (% GDP)	0.5	●

Energy-related CO_2 emissions per capita (tCO_2/capita)	4.5	●
Imported CO_2 emissions, technology-adjusted (tCO_2/capita)	-0.5	●
Climate Change Vulnerability Index	0.2	●

Mean area that is protected in terrestrial sites important to biodiversity (%)	71.7	●
Mean area that is protected in freshwater sites important to biodiversity (%)	43.6	●
Red List Index of species survival (0-1)	0.8	●
Annual change in forest area (%)	6.4	●
Imported biodiversity impacts (species lost per million people)	0.1	●

Homicides (per 100,000 people)	3.9	●
Prison population (per 100,000 people)	398	●
Proportion of the population who feel safe walking alone at night in the city or area where they live (%)	68	●
Government Efficiency (1-7)	3.5	●
Property Rights (1-7)	3.8	●
Proportion of children under 5 years of age whose births have been registered with a civil authority, by age (%)	99.4	●
Corruption Perception Index (0-100)	35	●
Slavery score (0-100)	50	●
Transfers of major conventional weapons (exports) (constant 1990 US$ million per 100,000 people)	0	●

The obstacles and dilemmas in adopting SDGs

While SDGs were agreed by world leaders, the Goals represent a bold and ambitious global plan, with as many as 169 targets. Achieving this plan is not an easy matter. On the contrary, it is a highly complicated process, requiring a lot of high-quality research, active collaboration between various stakeholders and efficient policy implementations by the government of each country. With their internal development dilemmas, many countries, such as Brazil, Thailand and Serbia, that are neither of highly-developed nor in a vulnerable position to receive assistance can find it extra-difficult to achieve SDGs. The interdependent nature of the 17 Goals and 169 targets also mean that different issues can tie together. For example, to build climate-resilient cities and to promote sustainable urbanisation ones also need to look at issues like urban poverty, climate vulnerability, clean potable water and sustainable consumption.

Regardless, in July 2016, the UN published its first Sustainable Development Goals report, detailing the progress of SDGs six months after it had commenced. Unfortunately, the findings indicate that 18% of the world population still lives in poverty, 800 million people are suffering from hunger, and 2.4 billion people live without improved sanitation (United

Nations, 2016). Additionally, a recent study published in December 2016 by the Brookings Institute found that up to 80% of the world's countries, including highly-developed countries like Canada, Ireland and the United Arab Emirates, are off track on at least one among four targets for child mortality, maternal mortality, access to water and access to sanitation (McArthur & Rasmussen, 2016). Thirty-seven countries, such as Afghanistan, Myanmar, and Somalia, are astray from all four (McArthur & Rasmussen, 2016).

Simultaneously, nearly all countries continue to be burdened with challenges while tackling problems like unemployment, education among girls, mental health, and sustainable cities. Trends in many socio-economic and environmental issues are not heading in the progressive direction. For instance, in the global scale inequality of incomes has spiked to record high (The Institute for Policy Studies, *n.d.*), atmospheric concentrations of carbon dioxide continued to be high (Statista, 2016), rate of deforestation continues to increase (Tropical Forest Alliance 2020, 2017), and more than half of the global fisheries have been pushed beyond their limits (World Wildlife Fund, 2017). Within the Southeast Asia region, many countries have seen strong economic progressions; however, the region is struggling to transform this growth into decent job opportunities for the poor. In term of resilient to climate change and disaster adaptation, most resources continue to be invested in strengthening capacities for the physical aspects of disaster management. There has been limited success in applying policies, norms and regulations to manage and reduce risk and vulnerability. It is true that the world has progressed for the better since the start of the Millennium Development Goals (MGDs), SDGs predecessor, as roughly a billion of people escaped poverty cycle, almost 4 million fewer children die annually and better treatment for HIV and AIDS (United Nations, 2014). The present global situation is still unsatisfactory.

SDGs require countries to measure over 230 formidable indicators, a considerable challenge given that many countries are yet to collect several simple data. The world experience from the MDGs underscores the importance of thinking through the indicators as soon as possible. Collecting useful data and using them as indicators are vital for the monitoring of the

progress towards achieving SDGs. However, there are concerns by many research institutes and think tanks is the fact that accurate data is missing (McArthur & Rasmussen, 2016).

For instance, collecting potentially-sensitive data, such as those on religion, ethnicity, disability, levels of education, and sexual orientation, as indicators for SDGs is challenging (Bradford Smith & Haslam, 2017). Currently, many countries, including Thailand and Sudan, are grappling with this problem. This difficulty has much to do with existing social and cultural norms. Additionally, problems regarding the reliability of statistics can arise when a significant sample size is not collected. The comparison of data between/among countries, or even different regions within a country experiencing dissimilar development stages, is undoubtedly complicated, requiring the necessary capacity to gather good-quality data. Methodology, such as collection procedure and criteria, which is used while gathering data, must be well-thought-out to minimise potential errors and biases. Over and above the risk that collected data can become too reductive, different organisations can produce repetitive data for overlapping or interrelated SDGs goals and/or targets, a process which is a wasteful use of financial resources, or worse, the obtained data for different goals and/or targets can even be contradictory.

Discussing the risk of reductive, error and biased data also take us to another SDGs issue; the fact that many researchers and related stakeholders do not display the conviction of collaboration for a higher purpose. According to Obino (2016), collaborative research could force SDGs implementation, but there is a lack of cooperation among researchers. As the international academic market is getting more competitive, many researchers are concentrating on the works that will advance their academic careers (Obino, 2016). Incentives must be created to encourage researchers to work together to address questions of urgent societal impact. Given the significance of the SDGs, supporting new formats for collaborative research in the next 15 years will be substantial (Obino, 2016).

Driving SDGs forward on the Global Stage

Against the grim reality, there is a silver lining. We believe contributions from different actors and stakeholders from different sectors are equally crucial and they must act hand in hand to achieve SDGs. Policy-makers and policy-regulators continue to be important actors (Biermann, 2014). Certainly, they must blaze a trail by crafting the sound policy and institutional agenda in which others can act. They must guarantee incentives whereby economic progress is tied to driving solutions to socio-economic and environmental complications. In unison, they must ensure that benefits are distributed in an unbiased manner, without hindering the enthusiasms for innovation (Biermann, 2014). Political parties must work to mainstream sustainable development within national discourse.

Private firms and companies will need to provide core products and services for the SDGs while constantly upgrading themselves for the better and share certain information with the public. For instance, PricewaterhouseCoopers (PwC) estimated in its report that up to 80% of Southeast Asians, in the study, are more likely to purchase products and services from companies that are committed to achieving SDGs (PwC, 2015). Up to 97% of businesses surveyed plan to address SDGs within the next five years (PwC, 2015). Undeniably, the SDGs come with complexities but also substantial advantages for businesses, big or small. Adopting the SDGs will support numerous business owners, managers, CEOs and other relevant stakeholders in formulating long-term visions for their organisations, advancing the resilience of their business models and expanding opportunities to support national, regional, and international objectives. In the same report, PwC also listed the top three activities, regarding SDGs, are companies are likely to take. They are 1) identify and recognise the Goals that are most relevant to the business, 2) set goals aligned with the related SDGs, and 3) create a Corporate Social Responsibility (CSR) or SDGs-related team(s) (PwC, 2015).

Researchers, scientists and engineers will hold the important role of generating crucial knowledge and technological advances to support SDGs. To make an impact on achieving SDGs, researchers must venture out of their institutions and take stands on scientific matters.

If one voice is not enough researchers can make a good use of existing academic federations and societies, in all levels, to gain more strength. In Asia, the examples of such organisations are Federation of Asian Scientific Academies and Societies, and the Association of Academies of Sciences (Maslog, 2017). However, researchers should not wait for governments to seek their insight and advice. They must be hands-on and speak out more persuasively on various concerns such as environmental pollution, climate change and threat of epidemic diseases (Maslog, 2017). Positively, achieving SDGs should be viewed as a unique opportunity for science to influence policy and a platform for scientists and researchers to collaborate for the betterment of the world.

Furthermore, banks and capital markets will have a significant responsibility in sponsoring investments that contribute to the SDGs. While civil society organisations (CSOs), Non-governmental organisations (NGOs) and media will need to keep innovating to ensure that the public is involved, updated and informed in a way that holds powerful interests liable.

Another important emerging actor that is not mentioned very often is young people. Unquestionably, young people are active drivers of change in many local communities, especially through engaging people at the grassroots level and communicating the goals with a wider audience through tools like social media (Bojanić, 2016). As a large quantity of young people today uses social media on a regular basis, they can utilise this powerful instrument to spread the words regarding SDGs. Through social media, most people in the world will have the chance to learn more about their rights under SDGs. Indubitably, people cannot fight for their rights and for a more sustainable development world, if they do not know about them.

With right political commitment, adequate fund allocation, meaningful collaboration, and creative mind, people from different stakeholders can fulfil their roles; and that way make the most efficient transformation of the world into a better place for all.

Reference

Bojanić, D. (2016, February 15). The Role of Youth in the Implementation of the SDGs. Retrieved February 12, 2017, from http://www.huffingtonpost.com/the-youth-assembly-at-the-united-nations/the-role-of-youth-in-the_b_9237714.html.

Biermann, F., Stevens, C., Bernstein, S., Gupta, A., Kabiri, N., Kanie, N., Levy, M., Nilsson, M., Pintér, L., Scobie, M., &Young, O. R. (2014). Integrating Governance into the Sustainable Development Goals: POST2015/UNU-IAS Policy Brief #3 (Policy Brief). Tokyo, Japan: United Nations University Institute for the Advanced Study of Sustainability.

Bradford Smith, K., & Haslam, D. (2017, January 26). Want accurate data on people with disabilities? Ask them. The Guardian. Retrieved February 12, 2017, from https://www.theguardian.com/global-development-professionals-network/2017/jan/26/want-accurate-data-on-people-with-disabilities-ask-them.

Division for Sustainable Development Department of Economic and Social Affairs. (2016). Synthesis of Voluntary National Reviews 2016 (Rep.). New York City, NY: United Nations.

Maslog, C. (2017, January 25). Asia's top scientists need to be vocal on crucial issues. SciDev.Net. Retrieved February 12, 2017, from http://www.scidev.net/asia-pacific/cooperation/analysis-blog/asia-top-scientists-vocal-crucial-issues.html.

McArthur, J., & Rasmussen, K. (2016, December 2). How close is the world to ending extreme poverty? Brookings Institution. Retrieved February 12, 2017, from https://www.brookings.edu/blog/future-development/2016/12/02/how-close-is-the-world-to-ending-extreme-poverty/.

Haugland, B. K. (2017, January 1). Open innovation converts risks to opportunity. Retrieved February 12, 2017, from http://www.huffingtonpost.com/bjarn-kjarand-haugland/open-innovation-converts_b_14491448.html?utm_hp_ref=sustainable-development-goals.

Obino, F. (2016, October 21). Researchers need to collaborate more. SciDev.Net. Retrieved February 12, 2017, from http://www.scidev.net/asia-pacific/cooperation/opinion/researchers-collaborate-development%20-sdgs.html.

PwC. (2015). SDGs Paving the Way Towards Market Leadership (Newsletter). Bangkok: PwC.

Statista. (2016). The largest producers of CO2 emissions worldwide in 2016, based on their share of global CO2 emissions [Chart]. In Statista. Retrieved February 12, 2017, from https://www.statista.com/statistics/271748/the-largest-emitters-of-co2-in-the-world/.

The Institute for Policy Studies. (n.d.). Global Inequality. Retrieved February 12, 2017, from http://inequality.org/global-inequality/.

Tropical Forest Alliance 2020. (2017). The Role of the Financial Sector in Deforestation-free Supply Chains (Rep.). Cologny, Switzerland: World Economic Forum.

United Nations. (2014). United Nations Millennium Development Goals. Retrieved February 12, 2017, from http://www.un.org/millenniumgoals/mdgmomentum.shtml

United Nations. (2016). The Sustainable Development Goals Report 2016 (Rep.). New York City, NY: United Nations.

World Wildlife Fund. (2017). Overfishing. Retrieved February 12, 2017, from http://www.worldwildlife.org/threats/overfishing.

บทที่ 4: การประชุม High-Level Political Forum คืออะไร

โดย: ชล บุนนาค

การประชุม High-Level Political Forum on Sustainable Development (HLPF) คือ การประชุมเวทีหารือระดับสูงทางการเมืองว่าด้วยการพัฒนาที่ยั่งยืน HLPF เป็นหนึ่งในกลไกหลาย ๆ กลไกที่ระบุไว้ในวาระการพัฒนาที่ยั่งยืน 2030 ที่ทำหน้าที่ในการติดตามและประเมินความคืบหน้าของการดำเนินการเพื่อบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนของประเทศ โดยมุ่งให้ประเทศสมาชิกขององค์การสหประชาชาติและองค์กรเฉพาะทางอื่น ๆ เข้าร่วมอย่างเต็มที่และมีประสิทธิผล นอกจากนี้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกลุ่มต่าง ๆ ของ UN ก็จะได้มีส่วนร่วมอย่างจริงจังในกระบวนการนี้อีกด้วย การประชุมที่จัดขึ้นนี้ มีคณะมนตรีเศรษฐกิจและสังคมแห่งสหประชาชาติ (Economic and Social Council หรือ ECOSOC) เป็นเจ้าภาพ

HLPF เปิดให้ประเทศต่าง ๆ สมัครเข้ารายงานความคืบหน้าของการบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนได้โดยสมัครใจ ด้วยการส่งรายงาน “การติดตามและทบทวนผลการปฏิบัติตามวาระการพัฒนาที่ยั่งยืน ในระดับชาติโดยสมัครใจ” (Voluntary National Review: VNR) และเปิดให้คณะผู้แทนของแต่ละประเทศเข้าร่วมนำเสนอในงานอีกด้วย ซึ่งในกระบวนการนำเสนอจะมีการเปิดให้ถามคำถามและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ของประเทศต่าง ๆ ด้วย

การประชุม HLPF จัดต่อเนื่องมาตั้งแต่ปี 2013 เป็นต้นมา ในแต่ละปีจะมี ธีม ที่แตกต่างกัน ดังนี้:

2013 – Building the future we want: from Rio+20 to the post-2015 development agenda (สร้างอนาคตที่เราต้องการ: จากริโอพลัส 20 ถึงวาระการพัฒนาหลังปี 2015)

2014 – Achieving the MDGs and charting the way for an ambitious post-2015 development agenda, including the SDGs [การบรรลุเป้าหมายการพัฒนาแห่งสหัสวรรษและวางแผนที่เดินทางสำหรับเป้าหมายการพัฒนาหลังปี 2015 ที่ทะเยอทะยาน รวมถึงเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs)]

2015 – Strengthening integration, implementation and review – the HLPF after 2015 (สร้างความเข้มแข็งสำหรับการบูรณาการ การนำไปปฏิบัติและการสอบทาน – HLPF หลังปี 2015)

2016 – Ensuring that no one is left behind (สร้างหลักประกันว่าจะไม่มีใครถูกทิ้งไว้เบื้องหลัง)

สำหรับปี 2017 HLPF จัดขึ้นระหว่างวันจันทร์ที่ 10 กรกฎาคมถึงวันพุธที่ 19 กรกฎาคม โดยมีธีมหลักคือ "Eradicating poverty and promoting prosperity in a changing world" (การกำจัดความยากจนและส่งเสริมความมั่งคั่งในโลกที่กำลังเปลี่ยนแปลง) ซึ่งกำหนดการอาจแบ่งออกได้เป็น 2 ช่วง คือ (1) วันที่ 10-14 กรกฎาคมจะเป็นช่วงเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับธีมและการติดตามความก้าวหน้าของเป้าหมายที่พิจารณาในปีนี้ และ (2) วันที่ 17-19 กรกฎาคม เป็นช่วงที่ผู้แทนประเทศต่าง ๆ เดินทางมานำเสนอรายงาน VNR แต่ละวันจะมี side events ที่จัดตามห้องประชุมต่าง ๆ ด้วย

การประชุมครั้งนี้ถือเป็นการประชุมครั้งแรกที่เริ่มมีการสอบทานความคืบหน้าของการพัฒนาเป็นรายเป้าหมาย และประเทศไทยเป็นหนึ่งใน 44 ประเทศที่เข้าร่วมนำเสนอการรายงาน VNR ด้วย

เป้าประสงค์ที่ได้รับการพิจารณาเป็นการเฉพาะในปีนี้ประกอบด้วย:

เป้าหมายที่ 1 – ยุติความยากจนในทุกรูปแบบและทุกที่ (End poverty in all its forms everywhere)

เป้าหมายที่ 2 – ยุติความหิวโหย บรรลุความมั่นคงทางอาหารและพัฒนาโภชนาการและส่งเสริมเกษตรกรรมยั่งยืน (End hunger, achieve food security and improved nutrition and promote sustainable agriculture)

เป้าหมายที่ 3 – สร้างหลักประกันการมีชีวิตที่มีสุขภาพดีและส่งเสริมความเป็นอยู่ที่ดีให้กับคนทุกคนในทุกช่วงวัย (Ensure healthy lives and promote well-being for all at all ages)

เป้าหมายที่ 5 – บรรลุความเท่าเทียมกันทางเพศสภาพและเสริมพลังให้ผู้หญิงและเด็กหญิงทุกคน (Achieve gender equality and empower all women and girls)

เป้าหมายที่ 9 – สร้างโครงสร้างพื้นฐานที่ทนทานต่อการเปลี่ยนแปลง ส่งเสริมการทำให้เป็นอุตสาหกรรมที่ครอบคลุมและยั่งยืน และส่งเสริมนวัตกรรม (Build resilient infrastructure, promote inclusive and sustainable industrialization and foster innovation)

เป้าหมายที่ 14 – อนุรักษ์และใช้ประโยชน์จากมหาสมุทร ทะเล และทรัพยากรทางน้ำอย่างยั่งยืนเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน (Conserve and sustainably use the oceans, seas and marine resources for sustainable development)

บทที่ 5: บทเรียนที่สำคัญจากการประชุม High-Level Political Forum ต่อประเทศไทย

โดย: ชล บุนนาค

บทนำ

เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals: SDGs) เป็นเป้าหมายการพัฒนาที่จัดทำขึ้นโดยองค์การสหประชาชาติ (United Nations) ผ่านกระบวนการการมีส่วนร่วมในทุกระดับตั้งแต่ระดับรัฐไปจนถึงกลุ่มคนเปราะบางในประเทศต่าง ๆ โดยมีผู้มีส่วนร่วมกับกระบวนการที่นำมาซึ่ง SDGs ในช่วงระหว่างปี ค.ศ. 2012 ถึง 2015 กว่า 8.5 ล้านคนทั่วโลก[6] ประเทศสมาชิก 193 ประเทศร่วมกันให้การรับรองวาระการพัฒนาปี ค.ศ. 2030 (Agenda 2030) และจะร่วมกันบรรลุเป้าหมาย (Goals) ทั้ง 17 ข้อ และเป้าประสงค์ (Targets) 169 เป้าประสงค์ ให้ได้ภายในปี ค.ศ. 2030

ในกระบวนการบรรลุเป้าหมายนั้น จำเป็นที่จะต้องมีการติดตามความก้าวหน้าของการดำเนินการ ในการนี้องค์กรสหประชาชาติได้จัดให้มีการประชุมทางการเมืองระดับสูงว่าด้วยการพัฒนาที่ยั่งยืน (High-Level Political Forum on Sustainable Development) ขึ้นเป็นเวทีในการติดตามความก้าวหน้าการบรรลุ SDGs ในระดับโลกและระดับประเทศ โดยเปิดโอกาสให้ประเทศต่าง ๆ สามารถแจ้งความจำนงที่นำเสนอรายงานความก้าวหน้าโดยสมัครใจ (Voluntary National Review: VNR) ได้ ซึ่งปีที่ผ่านมา (ค.ศ. 2017) ประเทศไทยได้เข้าร่วมการนำเสนอ VNR ในเวที HLPF ระหว่างวันที่ 10-20 กรกฎาคมที่ผ่านมาด้วย ผู้สนใจสามารถชมเทปบันทึกการถ่ายทอดการประชุมจากห้องประชุมหลักได้ที่ http://webtv.un.org และติดตามรายละเอียดต่าง ๆ ข้อสรุปจากการประชุม และรายงาน VNR ของประเทศต่าง ๆ รวมถึงประเทศไทย ได้ที่ https://sustainabledevelopment.un.org

สำหรับบทความนี้จะขอนำเสนอบทเรียนบางประการที่ผู้เขียนซึ่งมีโอกาสได้เข้าร่วมการประชุม HLPF ตั้งแต่วันแรกจนวันสุดท้าย ได้เรียนรู้และเห็นว่ามีความสำคัญต่อการขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนในประเทศไทยเท่านั้น โดยจะโยงเอาประสบการณ์จากการขับเคลื่อนในประเทศไทยและองค์ความรู้อื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องเข้ามาประกอบด้วยเพื่อให้เกิดความชัดเจนและเป็นเรื่องเดียวกันมากยิ่งขึ้น บทเรียนนั้นมีทั้งหมด 6 ประการหลัก ๆ ดังต่อไปนี้

[6] http://www.ph.undp.org/content/philippines/en/home/presscenter/speeches/2015/10/23/the-formulation-process-of-the-sustainable-development-goals-and-un-support.html

SDGs ต้องดูที่เป้าประสงค์ Targets

ประเด็นแรก ระดับของการพิจารณา SDGs เพื่อนำไปปฏิบัตินั้นจะต้องพิจารณาในระดับเป้าประสงค์ (Targets) Mr. Charles Arden-Clarke, Head of 10YFP Secretariat, Economy Division, UN Environment ได้กล่าวเอาไว้ในการประชุมหัวข้อ Leveraging Interlinkages for effective implementation of SDGs ในวันศุกร์ที่ 14 กรกฎาคม 2017 ว่า SDGs นั้นเป็นเรื่องในระดับเป้าประสงค์ (Targets) เพราะนั่นคือจุดที่บอกรายละเอียดทั้งหมด SDGs กระบวนการเจรจาที่ผ่านมาเป็นไปเพื่อให้ได้รายละเอียดในเป้าประสงค์ที่ทุกประเทศยอมรับได้ ถือได้ว่าเป็นสัญญาประชาคม (Social Contract)

เป้าประสงค์ของ SDGs มีทั้งหมด 169 เป้าประสงค์ แบ่งออกได้เป็น 2 กลุ่มหลัก กลุ่มที่ 1 คือกลุ่มที่เป็นเป้าประสงค์ที่เป็นผลลัพธ์ที่คาดหวัง (Outcome targets) ของ SDGs ซึ่งครอบคลุมทั้งลักษณะของสังคม เศรษฐกิจ การเมือง สุขภาวะ และโครงสร้างทางสังคม ที่ควรเกิดขึ้นเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน เป้าประสงค์เหล่านี้คือเป้าประสงค์ที่มีเลขเป้าหมาย จุด แล้วตามด้วยตัวเลข เช่น เป้าประสงค์ที่ 6.1, 8.9, 15.2 เป็นต้น กลุ่มที่ 2 คือกลุ่มที่เป็นเป้าประสงค์ในเชิงวิธีการในการบรรลุเป้าหมายผ่านนโยบายภายในประเทศหรือความร่วมมือระหว่างประเทศรูปแบบต่าง ๆ (Mechanism targets) เป้าประสงค์เหล่านี้คือเป้าประสงค์ที่มีเลขเป้าหมาย จุด แล้วตามด้วยตัวอักษรภาษาอังกฤษ เช่น เป้าประสงค์ที่ 6.a เป็นต้น นอกจากนี้เป้าประสงค์แต่ละข้ออาจมีความชัดเจนในรายละเอียดไม่เท่ากัน บางเป้าประสงค์มีความชัดเจนมาก เช่น *"เป้าประสงค์ข้อ 1.1 ภายในปี 2573 ขจัดความยากจนขั้นรุนแรงทั้งหมด ซึ่งในปัจจุบันวัดจากคนที่มีค่าใช้จ่ายดำรงชีพรายวันต่ำกว่า 1.25 ดอลลาร์ สรอ. ต่อวัน"* ในขณะที่บางเป้าประสงค์ควบรวมเอาหลายประเด็นไว้ด้วยกันในที่เดียว ซึ่งต้องอาศัยการตีความเป็นส่วน ๆ เพื่อให้เข้าใจรายละเอียดของเป้าประสงค์ เช่น *"เป้าประสงค์ข้อ 9.1 พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานที่มีคุณภาพ เชื่อถือได้ ยั่งยืน และมีความทนทาน ซึ่งรวมถึงโครงสร้างพื้นฐานของภูมิภาคและที่ข้ามเขตแดน เพื่อสนับสนุนการพัฒนาทางเศรษฐกิจและความเป็นอยู่ที่ดีของมนุษย์ โดยมุ่งเป้าที่การเข้าถึงได้ในราคาที่สามารถจ่ายได้และเท่าเทียมสำหรับทุกคน"* เป็นต้น ฉะนั้นหากเราต้องการจะประเมินให้ชัดเจนยิ่งขึ้น แต่ละประเทศจะต้องพิจารณารายละเอียดของเป้าประสงค์และออกแบบวิธีการบรรลุเป้าหมายและกำหนดตัวชี้วัดที่เพิ่มเติมจากของ UN จึงจะสามารถบรรลุเป้าประสงค์ของ SDGs ได้ตามเจตนารมณ์ที่ระบุไว้

ประการที่สอง คือ เป้าหมายและเป้าประสงค์ของ SDGs ไม่สามารถพิจารณาแยกส่วนกันได้ คำว่า Indivisibility ซึ่งแปลว่า ไม่สามารถแบ่งแยกจากกันได้ เป็นคำสำคัญที่ถูกเน้นย้ำบ่อยมากในการประชุม HLPF และด้วยความที่แยกจากกันไม่ได้นี้เอง ทำให้ประเด็นเรื่องของความเชื่อมโยงกันระหว่างเป้าประสงค์ (Interlinkages) ถูกให้ความสำคัญอย่างยิ่งในการประชุมนี้ ทั้งในกำหนดการที่เป็นทางการของการประชุม และในกิจกรรมคู่ขนาน (Side Event) ยิ่งไปกว่านั้น ในปีนี้ทางสภาวิทยาศาสตร์ระหว่างประเทศ

(International Council for Science: ICSU) เปิดตัวหนังสือ **A Guide to SDG Interactions: From Science to Implementation** ซึ่งเป็นคู่มือที่แนะนำกรอบแนวคิดในการประเมินการปฏิสัมพันธ์ระหว่าง เป้าหมายและเป้าประสงค์ของ SDGs อีกด้วย[7] ความเข้าใจความเชื่อมโยงกันระหว่าง SDGs มีความสำคัญอย่างยิ่ง เนื่องจากจะช่วยชี้ให้เห็นว่า เป้าประสงค์ใดมีความเกี่ยวโยงในเชิงเสริมแรงกัน (Synergy) หรือขัดแย้งกัน (Trade-offs) อาจทำให้เห็นว่าเป้าประสงค์ใดควรเป็นเป้าประสงค์ที่ควรจัดสรรทรัพยากรไปให้เพราะจะส่งผลกระทบทางบวกหรือส่งเสริมเป้าประสงค์อื่น ๆ และความสัมพันธ์ระหว่างเป้าประสงค์ใดควรระมัดระวังเพื่อลดความขัดกัน

ในที่ประชุม HLPF มีการเสนอหลายเป้าหมายและเป้าประสงค์เป็นประเด็นแกนกลางที่เชื่อมโยงเป้าหมายและเป้าประสงค์อื่น ๆ ไว้ด้วยกัน ตามแต่ session ที่มีการกล่าวถึงเป้าหมายนั้น ๆ บ้างก็เสนอว่าเป้าหมายที่ 1 เรื่องความยากจน จะเป็นประเด็นแกนกลางที่เชื่อมโยงกับทุกประเด็นได้ทั้งสิ้น เพราะความยากจน (Poverty) นั้นมีหลายมิติ (Multi-dimensional Concept) มิใช่เรื่องทางเศรษฐกิจเท่านั้น แต่รวมไปถึงเรื่องสุขภาพ การศึกษา และความเท่าเทียมกันทางเพศ และต้องอาศัยการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจที่ต่อเนื่อง ยั่งยืนและครอบคลุม ฐานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และธรรมภิบาลและสันติภาพในการแก้ไขปัญหา บ้างก็เสนอว่ามิติเชิงเพศสภาพ (Gender) ที่เป็นประเด็นหลักของเป้าหมายที่ 5 ควรเป็นประเด็นแกนกลางเพราะเรื่องความเท่าเทียมกันระหว่างเพศเป็นประเด็นที่ต้องได้รับการให้ความสำคัญในทุกเป้าหมายของ SDGs บ้างก็ว่าเป้าหมายที่ 7 พลังงาน ควรเป็นประเด็นแกนกลาง เพราะว่าประเด็นเรื่องพลังงานนั้นพันผูกกับเรื่องการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ทรัพยากรน้ำ และการใช้ที่ดิน ซึ่งไปสัมพันธ์กับประเด็น SDGs อื่น ๆ อีกทีหนึ่ง บ้างก็เสนอว่า เป้าหมายที่ 16 โดยเฉพาะการมีกติกาหรือกฎหมายที่โปร่งใส บังคับใช้เสมอหน้ากัน และเป็นเงื่อนไขที่ทำให้ผู้คนเข้าถึงบริการทางสังคมและโอกาสทางเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่เท่าเทียมกัน จึงถือเป็นประเด็นที่เชื่อมโยงกับทุกเป้าประสงค์และเป้าหมาย ไม่ว่าจะใช้ประเด็นไหนเป็นประเด็นแกนกลางเราต้องตระหนักว่า SDGs มันเชื่อมโยงกัน ขึ้นอยู่กับว่าเรากำลังพิจารณาเป้าหมายหรือเป้าประสงค์ใด

กลไกในการขับเคลื่อน SDGs: กลไกการขับเคลื่อนแบบข้ามกระทรวงที่มีประสิทธิภาพ และการมีส่วนร่วมที่มีความหมายจากภาคส่วนต่าง ๆ

ประการที่สาม เมื่อเป้าประสงค์เชื่อมโยงกัน การขับเคลื่อน SDGs จำเป็นต้องมีกลไกการขับเคลื่อนแบบข้ามกระทรวง (Inter-ministerial Mechanism) ด้วยเพื่อรองรับธรรมชาติของความเชื่อมโยงกันของเป้าประสงค์และเป้าหมายต่าง ๆ กลไกนี้ถูกกล่าวถึงมากในการประชุมตามกำหนดการหลักของ HLPF และมีการ

[7] สามารถเข้าถึงรายงานฉบับเต็มได้ที่ https://www.icsu.org/publications/a-guide-to-sdg-interactions-from-science-to-implementation

กล่าวถึงในรายงาน VNR หลายประเทศ สำหรับประเทศไทยนั้น โดยหลักการเรามีคณะกรรมการเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน หรือ กพย. (National Committee for Sustainable Development) ซึ่งทำหน้าที่เป็นกลไกการขับเคลื่อนแบบข้ามกระทรวงในประเทศไทย แต่หากพิจารณากันตามจริงในทางปฏิบัติแล้ว การขับเคลื่อนของ กพย. ยังไม่อาจทำให้เกิดการทำงานร่วมกันแบบข้ามหน่วยงานของภาครัฐได้อย่างมีประสิทธิภาพมากนักด้วยข้อจำกัดหลายด้าน ทั้งโครงสร้างการทำงานของภาครัฐและสายงานบังคับบัญชา โครงสร้างแรงจูงใจของข้าราชการ โครงสร้างและกระบวนการด้านงบประมาณ และวิธีการกำหนดตัวชี้วัดขององค์กรที่ยังมักจะเป็นแบบผลผลิต (Output) ในรูปของจำนวนผู้เข้าร่วม จำนวนโครงการที่จัดขึ้น มากกว่าจะเป็นผลลัพธ์ (Outcome) ว่าโครงการที่จัดขึ้นส่งผลสร้างประโยชน์หรือลดปัญหาจริงหรือไม่ สิ่งเหล่านี้จะเกิดขึ้นได้ง่ายขึ้นกว่านี้หากสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (กพร.) และสำนักงบประมาณ มีส่วนร่วมกับการขับเคลื่อน SDGs อย่างเต็มตัวและมีการปรับระบบการทำงานและระบบงบประมาณของข้าราชการไทย นอกจากนี้อนุกรรมการย่อยของ กพย. โดยเฉพาะอนุกรรมการขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน อาจต้องมีบทบาทมากกว่านี้ในการทำหน้าที่เป็นกลไกการขับเคลื่อนแบบข้ามกระทรวง

ประการที่สี่ การส่วนร่วมจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกลุ่มต่าง ๆ อย่างมีความหมาย (meaningful participation) เป็นสิ่งที่ผู้แทนภาคประชาสังคมไทยเรียกร้องจากรัฐบาลไทยในเวที HLPF และเป็นสิ่งที่เวที HLPF แสดงเป็นตัวอย่างที่ค่อนข้างชัดเจน ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียตามการกำหนดของ UN นั้นมิได้มีเพียงแค่ 4-5 กลุ่มแบบในประเทศไทย (รัฐ เอกชน ประชาสังคม ชุมชน วิชาการ เป็นต้น) แต่ครอบคลุมถึง 9 กลุ่มหลัก (เรียกว่า Major Groups)[8] ประกอบด้วย ภาคธุรกิจเอกชน เด็กและเยาวชน เกษตรกร คนพื้นเมือง รัฐบาลท้องถิ่น องค์กรพัฒนาเอกชน (NGOs) ชุมชนนักวิชาการ กลุ่มผู้หญิง และแรงงานและสหภาพแรงงาน ในการประชุม HLPF ทุกช่วงการประชุมที่เป็นทางการ มีพื้นที่เปิดให้ตัวแทนจากกลุ่มต่าง ๆ เหล่านี้ทั่วโลกได้นำเสนอความคิดเห็นอย่างกว้างขวาง ถึงกระนั้นก็ยังมีตัวแทนจากกลุ่มผู้พิการและผู้สูงอายุที่เขามาบ่นในเวทีเป็นระยะว่า SDGs อาจจะไม่ให้ความสำคัญกับพวกเขามากเท่าที่ควร ซึ่งหากเราพิจารณาการทำงานของรัฐบาลไทย กลไก กพย. เรียกได้ว่า ขาดตัวแทนจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกลุ่มต่าง ๆ ข้างต้นไปแทบทั้งหมด มีเพียงภาคเอกชนซึ่งประกอบด้วย สภาอุตสาหกรรรมฯ สภาหอการค้าไทย และภาควิชาการ ประกอบด้วย สถาบันวิจัยจุฬาภรณ์ สถาบันสิ่งแวดล้อมไทย สถาบันธรรมรัฐฯ สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย เท่านั้น นอกจากนี้ในการประชุม กพย. จริง ๆ แล้วไม่ได้มีกระบวนการมีส่วนร่วมใด ๆ นอกจากฟังท่านนายกรัฐมนตรีและรองนายกฯ บางท่านพูดเท่านั้น ไม่มีช่วงเวลาเปิดให้ผู้ใดเสนอความคิดเห็น ในการประชุมอย่างเป็นทางการที่จัดขึ้นโดยหน่วยงานต่าง ๆ เองก็ขาดกระบวนการที่เหมาะสมที่จะให้ภาคส่วนต่าง ๆ มีส่วนร่วมกับกระบวนการขับเคลื่อน SDGs อย่างมีความหมายตั้งแต่เริ่มต้น มิใช่เพียงแค่มาฟังและให้ความเห็นชอบกับแผนการต่าง ๆ ของรัฐบาล

[8] https://sustainabledevelopment.un.org/aboutmajorgroups.html

รัฐบาลต้องจัดให้มีกลไก ที่เรียกว่า Multi-stakeholder platform (เวทีผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่หลากหลาย) กลไกนี้ถูกนำเสนอในหลายโอกาสในเวที HLPF ทั้งในประเด็นการมีส่วนร่วมของภาคส่วนต่าง ๆ กับการขับเคลื่อน SDGs และประเด็นเรื่องของการกำหนดทิศทางการวิจัยเพื่อสนับสนุน SDGs และยังถือว่าเป็นกลไกที่ยังขาดในประเทศไทย ยิ่งหากจัดขึ้นโดยคณะอนุกรรมการฯ ขับเคลื่อน เปิดให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกลุ่มต่าง ๆ ได้เข้ามาแสดงความคิดเห็นอย่างจริงจัง ที่สำคัญไปกว่านั้นการจัดเวทีลักษณะนี้ควรจะต้องมีการเตรียมกระบวนการที่เหมาะสม กระตุ้นให้ผู้เข้าร่วมศึกษาและเตรียมข้อมูลมาล่วงหน้า และทำให้ชัดว่าบทบาทของแต่ละส่วนจะเป็นอย่างไรนอกจากการนั่งฟังแล้ว ผลลัพธ์ที่คาดหวังคืออะไร มีการเตรียมกระบวนการสำหรับดำเนินกระบวนการในกลุ่มย่อยอย่างมืออาชีพ หากทำได้เช่นนี้จะยิ่งทำให้ความคิดเห็นของคนกลุ่มต่าง ๆ เข้าถึงผู้กำหนดนโยบายได้โดยตรงและทั่วถึงมากขึ้นโดยไม่ต้องผ่านกลไกหลายขั้นตอนมากเกินไป

รัฐบาลในฐานะผู้นำและผู้อำนวยความสะดวกในการขับเคลื่อนและกลไกทางเลือกในการขับเคลื่อน

ประการที่ห้า บทเรียนจากประเทศต่าง ๆ สะท้อนว่ารัฐบาลกลางมิได้มีบทบาทนำในการขับเคลื่อน SDGs อย่างเดียว แต่เปิดโอกาสให้ภาคส่วนต่าง ๆ เป็นผู้นำในการขับเคลื่อนบางประเด็นหรือบางพื้นที่โดยภาครัฐเป็นผู้อำนวยความสะดวกและจัดสรรทรัพยากรให้ กลไกประชารัฐอาจเป็นกลไกหนึ่งในการขับเคลื่อน SDGs ในประเทศไทย ซึ่งจริงอยู่ว่าเป็นกลไกที่ให้เอกชนเป็นผู้นำแล้วทำงานร่วมกันกับชุมชนและ NGOs ในพื้นที่ แต่ประเทศไทยไม่ควรมีเพียงกลไกเดียวในการขับเคลื่อน SDGs การขับเคลื่อน SDGs ต้องมีความหลากหลายและยืดหยุ่น เข้าถึงคนได้หลายกลุ่ม การจะเป็นเช่นนั้นได้แปลว่าเราต้องการคนจากทุกกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและทุก ๆ พื้นที่มาร่วมกันเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง (change agent) ในพื้นที่ ผ่านช่องทางที่หลากหลายและรูปแบบที่หลากหลาย

กลไกนอกเหนือจากกลไกแบบประชารัฐมีหลายตัวอย่าง ในระดับโลก มีโครงการ UNLEASH[9] ที่เป็นความริเริ่มแบบไม่แสวงหากำไรโดยความร่วมมือขององค์กรหลายภาคส่วนจากหลายประเทศ เพื่อเป็น Global Innovation Lab ที่รับสมัครผู้คนที่มีความสามารถมากมายมาเพื่อร่วมกันหาทางแก้ไขปัญหาใหม่ ๆ (Disruptive Solutions) เพื่อบรรลุ SDGs โดยเฉพาะ มุ่งเน้นที่คนรุ่นใหม่ และสร้างความเป็นหุ้นส่วนระหว่างเจ้าของไอเดียนั้นกับผู้คน บริษัท NGOs รัฐบาล นักลงทุน มูลนิธิ ฯลฯ ที่อยู่ตรงพรมแดนความรู้ของนวัตกรรมและการพัฒนาในด้านนั้น ๆ นอกจากนี้โครงการจะคัดเลือกโครงการที่ดีที่สุดในด้านต่าง ๆ ให้เป็นจริง ผ่านการสนับสนุนด้านทั้งด้านความรู้ และการสนับสนุนทางการเงินให้ไอเดียเหล่านั้นเป็นจริงขึ้นมาได้ ซึ่งอาจจะเป็นทั้งที่ทำกำไรหรือไม่ทำกำไรก็ได้

[9]https://unleash.org

ในทางการวิจัย **โครงการ Horizon 2020**[10] ของสหภาพยุโรปเป็นตัวอย่างที่ดี โครงการนี้เป็นโครงการวิจัยและนวัตกรรมที่ใหญ่ที่สุดของสหภาพยุโรป มีทุนกว่า 80 ล้านยูโร ให้ทุนเป็นระยะเวลา 7 ปี จากปี ค.ศ. 2014 ไปจนถึงปี ค.ศ. 2020 ให้ทุนวิจัยด้าน ทั้งด้าน Excellent Science, Industrial Leadership, Societal Challenges, Spreading Excellence and Widening Participation, Science with and for Society, Cross-cutting Activities (focus areas) , Fast Track to Innovation Pilot, European Institute of Innovation and Technology (EIT), Euratom, และ Smart Cyber-Physical Systems โดยประเด็นของ SDGs แฝงอยู่ในหลายส่วน โดยเฉพาะด้าน Societal Challenges ซึ่งหากประเทศไทยมีการให้ทุนวิจัยเป็นโครงการระยะยาวลักษณะนี้น่าจะช่วยกระตุ้นให้เกิดการสร้างนัวตกรรมและหาวิธีการในการแก้ปัญหาด้านความยั่งยืนได้มาก

สำหรับ**การนำ SDGs ไปปฏิบัติในระดับท้องถิ่น (Localizing SDGs)** ตัวอย่างจากเมือง Utrecht (อูเทรฆต์) ประเทศเนเธอร์แลนด์ถือเป็นตัวอย่างที่ได้รับการยอมรับมิใช่เฉพาะในเนเธอร์แลนด์เท่านั้น แต่ในระดับโลก ด้วย เทศบาลเมือง Utrecht มีทั้งโครงการที่สนับสนุนให้ผู้คนริเริ่มโครงการที่ตอบโจทย์ SDGs และโครงการที่ทางเทศบาลริเริ่มเอง ยกตัวอย่างเช่น โครงการ Utrecht4GlobalGoals เป็นโครงการที่ให้รางวัลแก่โครงการต่าง ๆ ที่สร้างแรงบันดาลใจและช่วยในการบรรลุ SDGs หนึ่งในตัวอย่างที่ถูกยกใน VNR ของเนเธอร์แลนด์[11] ก็คือ เจ้าของร้านอาหารออร์แกนิค ชื่อ Gijs Werschkull เปิดร้านอาหารใหม่ชื่อ Syr ที่จ้างงานผู้อพยพชาวซีเรีย และเสิร์ฟอาหารซีเรียนที่มีการประยุกต์ผสมผสานกับวิถีของยุโรป ภายใต้แนวคิด “Eating connects people and fosters solidarity” เป็นต้น โครงการนี้ยังเปิดโอกาสให้คนในเมืองเสนอโครงการที่ส่งเสริมการบรรลุ SDGs เพื่อขอการสนับสนุนจากเทศบาลแบบออนไลน์ได้อีกด้วย นอกจากนี้ Utrecht ยังเป็นต้นแบบของเทศบาลที่ยั่งยืน ทำผลงานด้านความยั่งยืนในระดับชาติได้ดีมากและมีระบบการจัดซื้อจัดจ้างที่ยั่งยืน นอกจากนี้ยังมีโครงการ HeelUtrechtU เป็น digital platform ที่ให้คนในเมือง Utrecht สามารถแบ่งปันเรื่องราวต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับ SDGs และเสนอชื่อโครงการต่าง ๆ เกี่ยวกับ SDGs และรู้จักโครงการเหล่านี้มากขึ้นได้ด้วย ในระดับชาติ เนเธอร์แลนด์มีโครงการ Municipalities4GlobalGoals ที่ส่งเสริมองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในประเทศให้ยั่งยืนอีกด้วย

ประเทศไทยต้องเรียนรู้จากโลกให้มากกว่านี้

ประการสุดท้าย ประเทศไทยต้องเรียนรู้จากโลกให้มากกว่านี้ จากกิจกรรมคู่ขนาน (Side Events) ที่ HLPF 2017 ทำให้ทราบว่า ในโลกนี้มีเครื่องมือต่าง ๆ สำหรับผลักดัน SDGs มากมายที่ประเทศไทยสามารถนำไป

[10] https://ec.europa.eu/programmes/horizon2020/en/what-horizon-2020)

[11] https://sustainabledevelopment.un.org/index.php?page=view&type=30022&nr=332&menu=3170

ปรับประยุกต์ได้ ในด้านการศึกษาและให้ความรู้กับเยาวชนเรื่อง SDGs โครงการ World's Largest Lesson[12] สนับสนุนโดย Unicef และ UNESCO นำเสนอสื่อการเรียนการสอน บทเรียนและหลักสูตรต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการให้ความรู้เรื่อง SDGs กับเยาวชนผ่านกิจกรรมที่หลากหลาย ซึ่งเยาวชนที่ผ่านการเรียนการสอนตามแนวทางของ World's Largest Lesson ได้มาแลกเปลี่ยนความคิดในกิจกรรมคู่ขนานของ Unicef ด้วย นอกจากนี้ สภาเยาวชนแห่งชาติของประเทศไอร์แลนด์ยังมีการรวบรวมเครื่องมือกิจกรรมสำหรับเยาวชนเอาไว้เป็นคู่มือชื่อ Sustainable Development and Youth: Resource Pack[13] เอาไว้ให้ไปปรับใช้ในกิจกรรมต่าง ๆ ได้อีกด้วย

ภาคธุรกิจเองก็มีเครื่องมืออยู่ไม่น้อยทีเดียว UN Global Compact (UNGC) และ World Business Council for Sustainable Development (WBCSD) ซึ่งในประเทศไทยบริษัทที่เป็นสมาชิกด้วย ร่วมกับ Global Reporting Initiative (GRI) ในการพัฒนาเครื่องมือ (Toolbox) และเวทีในการปฏิบัติ (Action Platform) โดยในด้านเวทีในการปฏิบัติ (UN Global Compact Action Platforms) เป็นเวทีที่ UNGC จะเป็นเจ้าภาพในการเชิญภาคส่วนต่าง ๆ มาร่วมกันแก้ปัญหาสังคมซับซ้อน พร้อมทั้งหานวัตกรรมและโอกาส รอบ ๆ ประเด็น SDGs ด้วย ปีที่ผ่านมาได้มีหลายประเด็นสำหรับ Action Platform ที่เริ่มขึ้นไปแล้ว เช่น The Blueprint for SDG Leadership, Reporting on the SDGs, Financial innovation for SDGs เป็นต้น ในด้านเครื่องมือก็เช่น (1) SDG Compass เป็นเครื่องมือที่จะช่วยให้การปฏิบัติการของบริษัทนั้นมีความสอดคล้องกับ SDGs มากขึ้นพร้อมทั้งมีเครื่องมือช่วยวัดความก้าวหน้าของบริษัทที่เกี่ยวข้องกับ SDGs ด้วย (2) SDG Industry Matrix เป็นเครื่องมือที่ช่วยในการระบุความเสี่ยง และโอกาส ที่เกี่ยวข้องกับ SDGs ในแต่ละภาคเศรษฐกิจ พัฒนาโดย KPMG (3) WEPs Gender Gap Analysis Tool เป็นเครื่องมือเพื่อใช้ในการประเมินความก้าวหน้าเรื่องความเท่าเทียมกันระหว่างเพศสภาพภายในบริษัท และบริษัทสามารถทำอะไรได้บ้างเพื่อสนับสนุนเรื่องนี้ ผู้สนใจสามารถค้นคว้าเพิ่มเติมได้ที่ห้องสมุดออนไลน์ของ UNGC[14]

สำหรับภาครัฐเอง ก็สามารถเรียนรู้ได้มากมายจากประเทศต่าง ๆ ในโลกที่เข้ามาร่วมแลกเปลี่ยนประสบการณ์ผ่านกลไก HLPF และรายงาน VNR ซึ่งในปีที่ผ่านมามีถึง 43 ประเทศส่งรายงาน VNR เข้ามา นอกจากนี้ยังมี Sustainable Development Solution Network (SDSN)[15] ที่เป็นเครือข่ายนักวิชาการทั่วโลกที่ทำวิจัยหาทางออกเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนที่ทำหน้าที่ในการสนับสนุนด้านองค์ความรู้ในการดำเนินนโยบายให้แก่ประเทศต่าง ๆ และองค์การสหประชาชาติอีกด้วย ในด้านข้อมูลทางสถิติที่บ่งบอกสถานะด้านความยั่งยืนของประเทศต่าง ๆ ก็สามารถติดตามได้จาก sdgindex.org และเว็บไซต์ของ World Bank[16] เพิ่มเติมจาก

[12] ดู http://worldslargestlesson.globalgoals.org/
[13] http://www.youth.ie/sites/youth.ie/files/SDGs_Youth_Resource%20_Pack.pdf
[14] https://www.unglobalcompact.org/library
[15] http://unsdsn.org
[16] http://datatopics.worldbank.org/sdgs/

ระบบข้อมูลสถิติที่มีในประเทศได้ ฉะนั้นอาจกล่าวได้ว่าการขับเคลื่อน SDGs ในระดับประเทศนั้นมีองค์ความรู้และประสบการณ์จากประเทศต่าง ๆ สนับสนุนอยู่ค่อนข้างมากทีเดียว การเรียนรู้จากโลก หากมาผสานกับองค์ความรู้และประสบการณ์แบบไทย โดยเฉพาะปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง จะยิ่งทำให้การบรรลุ SDGs ของไทยเป็นไปได้โดยสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

สรุป

บทเรียนที่ผู้เขียนได้จากการเข้าร่วม HLPF 2017 อาจสรุปได้อีกครั้งดังนี้คือ (1) การพิจารณา SDGs ต้องพิจารณาที่ระดับเป้าประสงค์ เพราะรายละเอียดของ SDGs อยู่ตรงนั้น (2) เป้าประสงค์ทั้ง 169 เป้าประสงค์ และ 17 เป้าหมาย เป็นสิ่งที่แบ่งแยกไม่ได้ และมีความเชื่อมโยงกันอย่างแนบแน่น การเข้าใจความเชื่อมโยงมีความสำคัญต่อการกำหนดยุทธศาสตร์การขับเคลื่อน (3) เมื่อเป้าประสงค์เชื่อมโยงกันแบบนั้นเราจึงต้องการกลไกการทำงานแบบข้ามกระทรวงที่ทำงานได้จริงและมีประสิทธิภาพ (4) และกลไกการมีส่วนร่วมที่มีความหมายจากภาคส่วนต่าง ๆ นอกจากนี้ (5) ประเทศไทยยังควรให้ความสำคัญกับกลไกในการขับเคลื่อน SDGs มากกว่าการขับเคลื่อนแบบรวมศูนย์และความร่วมมือกับภาคเอกชนแบบประชารัฐให้มากกว่านี้ โดยเปิดพื้นที่ให้ภาคส่วนอื่นเล่นบทบาทนำและภาครัฐเป็นผู้อำนวยความสะดวกบ้าง ซึ่งกลไกและเครื่องมือในการขับเคลื่อนนั้นมีองค์ความรู้และประสบการณ์ของประเทศต่าง ๆ อยู่แล้ว (6) ประเทศไทยจึงควรเรียนรู้จากโลกให้มากขึ้น เพื่อจะได้ผสานองค์ความรู้จากโลกให้เข้ากับองค์ความรู้และประสบการณ์ในประเทศไทย

บทที่ 6: 5 มิถุนายน วันสิ่งแวดล้อมโลก

โดย: ดร. ณัฐวิคม พันธุวงศ์ภักดี

เมื่อพูดถึงการพัฒนาที่ยั่งยืน หรือ Sustainable Development หลาย ๆ ท่านก็มักจะนึกถึงการรักษาธรรมชาติเป็นอย่างแรก มนุษย์มีความสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมอย่างแนบแน่นในอดีต และปัญหาเรื่องความสมดุลของธรรมชาติตามระบบนิเวศยังไม่เกิดขึ้นมากนัก ทั้งนี้เนื่องจากผู้คนในยุคต้น ๆ มีชีวิตอยู่ใต้อิทธิพลของธรรมชาติ ความเปลี่ยนแปลงทางด้านธรรมชาติและสภาวะแวดล้อมเป็นไปอย่างค่อยเป็นค่อยไป จึงอยู่ในวิสัยที่ธรรมชาติสามารถปรับดุลของตัวเองได้ แต่ทว่ากาลเวลาผ่านมา โดยเฉพาะอย่างยิ่งในศตวรรษที่ผ่านมานั้น ปรากฏว่าได้เกิดมีปัญหารุนแรงด้านสิ่งแวดล้อมขึ้น เช่น ปัญหามลพิษเกี่ยวกับน้ำ ปัญหาการสูญพันธ์ของพืชและสัตว์หลายชนิด ปัญหาทรัพยากรธรรมชาติที่เสื่อมสลายและหมดสิ้นไปอย่างรวดเร็ว ปัญหาแหล่งเสื่อมโทรมและปัญหาจากของเหลือทิ้งอันได้แก่ ขยะมูลฝอย และ ขยะเศษอาหาร

ประเทศไทยเองก็ประสบกับปัญหาสภาพของความเสื่อมโทรมของสิ่งแวดล้อม ที่นับวันจะยิ่งแย่ลงอย่างเห็นได้ชัด ทั้งนี้เพราะการเร่งรัดพัฒนาเศรษฐกิจเพื่อให้ฐานะของประเทศก้าวรุดไปข้างหน้า การพัฒนาโดยอาศัยทรัพยากรธรรมชาติเป็นพื้นฐาน โดยคำนึงถึงประโยชน์ที่จะได้รับด้านเดียวนั้นได้ทำให้สภาพแวดล้อมของชาติตกอยู่ในสภาพเสื่อมโทรม

เพื่อให้เกิดความร่วมมือและรู้ทันเหตุการณ์ องค์การสหประชาชาติ ได้ทำการจัดการประชุมที่เรียกว่า การประชุมสหประชาชาติเรื่องสิ่งแวดล้อม (UN Conference on the Human Environment) เมื่อวันที่ 5 มิถุนายน พ.ศ. 2515 ณ กรุงสตอกโฮม ประเทศสวีเดน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อร่วมพิจารณาหามาตรการในการแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อม ต่าง ๆ ที่แต่ละประเทศสมาชิก (รวมถึงประเทศไทย) กำลังประสบอยู่อย่างเร่งด่วน

หลังจากการประชุม องค์การสหประชาชาติก็ได้ประกาศให้วันที่ 5 มิถุนายนของทุกปี เป็นวันสิ่งแวดล้อมโลก (World Environment Day) เพื่อให้ผู้คนทั่วโลกตระหนักว่าพวกเราทุกคนควรจะทำอะไรสักอย่างเพื่อสภาพแวดล้อมของเราที่ย่ำแย่ลงทุกวัน สังเกตได้จากปรากฏการณ์ต่าง ๆ ทั้งหิมะขั้วโลกเหนือละลาย น้ำท่วม อากาศร้อนขึ้น ซึ่งผลเหล่านี้ล้วนมาจากการที่มนุษย์เป็นคนทำลายธรรมชาติ ทำลายสิ่งแวดล้อมดี ๆ นั่นเอง ทำให้หน่วยงานของโลกจัดตั้งวันสิ่งแวดล้อมโลกขึ้น

สำหรับในประเทศไทย มีการตรากฎหมายเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมขึ้นในปี 2518 เป็นฉบับแรก เรียกว่า พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม พุทธศักราช 2518 ต่อมาได้มีการแก้ไขเพิ่มเติม พระราชบัญญัติฯ ฉบับที่ 2 ปี พ.ศ. 2521 และแก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 3 พ.ศ. 2522 ต่อมารัฐบาลไทยก็ได้มีร่าง พระราชบัญญัติฯ ขึ้นใหม่โดยให้มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 4 มิถุนายน 2535 เรียกว่า “พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ กรมควบคุมมลพิษ และกรมพัฒนาคุณภาพสิ่งแวดล้อม”

พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พุทธศักราช 2535 เป็นพระราชบัญญัติที่มุ่งกระจายอำนาจของการวางแผนและปฏิบัติการการสิ่งแวด ล้อมลงสู่ท้องถิ่นและให้ความสำคัญในเรื่องของเรื่องของการติดตาม ตรวจสอบ ซึ่งถือว่าเป็นหัวใจสำคัญของการควบคุมมลพิษ ดังนั้น การแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อม จึงถือเป็นหน้าที่ของทุก ๆ คน ที่จะต้องร่วมมือกันเพื่อป้องกันปัญหาที่จะเกิดขึ้นในอนาคต

บทที่ 7: กูรีตีบา (Curitiba): เมืองนวัตกรรม ไม่จำเป็นต้องใช้งบประมาณสูง

โดย: ดร. ณัฐวิคม พันธุวงศ์ภักดี

เมื่อนึกถึงเมืองในประเทศบราซิล หลายๆคนก็คงจะนึกถึงแต่ เซาเปาลู (São Paulo) เมืองศูนย์กลางทางด้านเศรษฐกิจของประเทศ หรือ ริโอ เดอ จาเนโร (Rio de Janeiro) เมืองท่องท่องเที่ยงที่แสงจะโด่งดัง หรือบางคนอาจจะยังนึกถึง บราซิเลีย (Brasília) เมืองหลวงของประเทศ มีเพียงไม่กี่คนเท่านั้นที่จะนึกถึงเมือง กูริติบา (Curitiba ออกเสียงตามภาษาโปรตุเกสแบบบราซิลว่า กู-ฮิ-ชี-บา) เมืองหลวงของรัฐปาราน่า (Paraná) ซึ่งเป็นหนึ่งในรัฐทางตอนใต้ของประเทศ แม้ว่าเมือง กูริติบา จะไม่ใช่เมืองที่ใหญ่ที่สุด หรือเมืองที่น่าเที่ยวที่สุดของประเทศบราซิล แต่ทว่าเมืองๆนี้กลับมีความน่าสนใจเป็นอย่างมาก เพราะเป็นเมืองที่ได้พิสูจน์แล้วว่าบางครั้งนวัตกรรมและความคิดสร้างสรรค์ก็เกิดขึ้นในสภาพแวดล้อมที่บีบคั้น และไม่จำเป็นต้องอาศัยเทคโนโลยีที่ล้ำสมัยที่สุดหรือมีราคาแพงที่สุด

ในอดีตเป็นกูริติบาเป็นเพียงแต่เมืองเกษตรที่ไม่มีใครสนใจ จนถึงช่วงที่คลื่นผู้อพยพเข้ามาอาศัยตั้งแต่ศตวรรษที่ 1830 เป็นต้นมา ชาวเยอรมัน โปแลนด์ อิตาลี และยูเครน ที่ค่อยๆ ทยอยเข้ามาหาโอกาสในชีวิตใหม่ ก็ได้ลงหลักปักฐานพร้อมกับการนำเอาวัฒนธรรม วิถีชีวิต รวมถึงการสร้างงานในลักษณะอุตสาหกรรมแบบท้องถิ่นติดตัวมาด้วย ทำให้เศรษฐกิจจากผู้มาใหม่ได้ก่อร่างสร้างให้เมืองแห่งนี้ค่อยๆ เติบโตขึ้น และเหมือนกับเมืองที่กำลังขยายทั่วโลก ตั้งแต่ศตวรรษที่ 1940 เป็นต้นมา กูรีตีบาต้องรับมือกับประชากรใหม่ซึ่งส่วนใหญ่เป็นเกษตรกรที่เข้ามาหาโอกาสในเมืองที่ดูท่าว่าจะมีอนาคตที่สดใสรออยู่ รอบ

เมืองกูรีตีบาจึงกลายเป็นที่ตั้งของชุมชนแออัดของผู้คนที่เข้ามาหาโอกาส พร้อม ๆ กับความท้าทายใหม่จากปัญหาการจราจรที่เริ่มคับคั่งขึ้นเรื่อย ๆ คล้ายกับอีกหลาย ๆ เมืองในบราซิล

เพื่อแก้ปัญหาต่าง ๆ ในเมือง นักวางแผนเมืองหลายๆคนในประเทศบราซิลต่างต้องการที่จะพัฒนา กูริตีบา ตามแบบเมืองหลวง บราซิเลีย เมืองที่ถูกสร้างจากพื้นที่ว่างเปล่าภายในสี่ปีแต่เนื่องด้วยปัญหาภายในประเทศในช่วงปี 1960s เช่นการก่อรัฐประหารเมื่อปี 1964 การพัฒนาเมืองกูรีตีบากลับไม่คืบหน้า จนกระทั่ง ไจเม เลร์เนอร์ (Jaime Lerner) ได้รับตำแหน่งเป็นนายกเทศมนตรีของเมือง เลร์เนอร์ ปฏิเสธการพัฒนาเมืองตามบราซิเลีย เพราะเขาเห็นว่าเมืองกูรีตีบาจะสูญเสียทั้งประวัติศาสตร์และความเป็นเอกลักษณ์

Jaime Lerner (photo from TED)

ก่อนที่เลร์เนอร์จะก้าวขึ้นมาดำรงตำแหน่งเป็นนายกเทศมนตรี เขาเคยเป็นสถาปนิกและนักวางผังเมืองที่ *Instituto de Pesquisa Planejamento Urbano de Curitiba* (IPPUC หรือ Institute for Research and Urban Planning of Curitiba) ซึ่งภายหลังจากที่เขาขึ้นมาเป็นผู้นำของเมืองกูรีตีบา เลร์เนอร์และทีมงานเดิมที่ IPPUC ได้ร่วมกันวางแผนพัฒนาเมืองโดยมีวิสัยทัศน์การพัฒนาที่ต่างไปจากตัวอย่างเมืองใหญ่อื่น ๆ ในประเทศแถบอเมริกาใต้ เขาและทีมงานจึงมีกรอบในการสร้างสรรค์และพัฒนาเมืองแห่งนี้โดยมีความตั้งใจที่จะทำให้กูรีตีบากลายเป็นเมืองที่ทุกคนสามารถอาศัย ใช้ชีวิต ทำงาน และพักผ่อนได้ในพื้นที่เดียวกัน

สิ่งแรกที่เลร์เนอร์แก้ไขคือการจัดระเบียบการใช้ชีวิตของผู้คนในเมืองในเรื่องของการใช้ถนน จากการสังเกตเห็นว่า ผู้คนชอบจอดรถไว้ข้างทางเพื่อแวะซื้อของจนทำให้การจราจรติดขัดวุ่นวาย แต่พอถึงช่วงเวลาที่ร้านค้าปิด ย่านนั้น ๆ ก็กลับกลายเป็นเหมือนเมืองร้าง ปัญหาจึงไม่ใช่ว่าคนขาดระเบียบ แต่เป็นพื้นที่ที่ต้องเอื้อให้เห็นว่า คนในเมืองสำคัญกว่ารถยนต์ เขาและทีมงานจึงวางแผนที่จะลองเปลี่ยนย่านช้อปปิ้งกลางเมืองของถนนบางสายให้กลายเป็นโซนถนนคนเดิน ซึ่งเมื่อแผนการนี้ออกไปถึงหูชาวเมือง ก็เกิดการต่อต้านจนกระทั่งชาวเมืองบางคนก็เตรียมยื่นข้อเรียกร้องตามกฎหมายเพื่อคัดค้านแผนการนี้ เลร์เนอร์จึงตัดสินใจลงมือทำตามแผนให้เกิดขึ้นเร็วที่สุด และมีระยะเวลาทดลอง 30 วัน แผนนี้กลับประสบความสำเร็จและได้รับผลตอบรับที่ดี แลร์เนอร์จึงได้ขยายโครงการต้นแบบนี้เพื่อใช้กับถนนสายอื่นในเมืองด้วยเช่นกัน ทำให้ในปัจจุบัน ย่านช้อปปิ้งใจกลางเมืองกูรีตีบาจึงมีลักษณะเป็นเครือข่ายเดินถึงกันได้ ซึ่งไม่เอื้อต่อการนำรถยนต์ส่วนบุคคลเข้าไป แต่จะมีเพียงรถประจำทาง จักรยานและการเดินเท่านั้นที่เหมาะแก่การเข้ามาสู่ใจกลางเมือง

ในขณะที่หลายเมืองทั่วโลกแก้ปัญหาเรื่องการจราจรติดขัดบนท้องถนนด้วยการลงทุนสร้างรถไฟฟ้าใต้ดิน ในปี 1974 เลร์เนอร์และทีมงานเลือกที่จะพัฒนาและปรับปรุงโครงสร้างรถประจำทางทั้งหมดของเมืองใหม่ให้มีระบบและเครือข่ายเดียวกัน ต่อมาในช่วงปี 1980 เลร์เนอร์ยังออกแบบสถานีรอรถประจำทางใหม่ให้มีลักษณะเป็นท่อขนาดใหญ่ (Tube) ไว้ให้ผู้โดยสารพัก บังแดด และไว้จ่ายค่าโดยสารก่อนขึ้นรถ และเมื่อรถประจำทางมาถึงก็จะจอดที่หน้าประตูสถานีซึ่งมีระดับความสูงเดียวกันกับตัวรถประจำทาง ผู้โดยสารจึงไม่

ต้องแย่งกันขึ้นบันไดรถซึ่งการออกแบบสถานีรอรถประจำทางในลักษณะนี้ยังรองรับการให้บริการสำหรับผู้ที่ใช้เก้าอี้รถเข็นอีกด้วย

ต่อมาเลร์เนอร์และทีมงานได้ริเริ่มโครงการที่มุ่งเน้นการสร้างความยั่งยืนภายในเมืองโครงการใหญ่ๆคือ:

- The Green Exchange โดยมีวัตถุประสงค์ที่มุ่งพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้คนควบคู่ไปกับการพัฒนาสิ่งแวดล้อมภาย โดยโครงการนี้จัดขึ้นเพื่อกระตุ้นให้ชาวเมืองคัดแยกขยะเพื่อนำมารีไซเคิล ซึ่งเริ่มแรกได้มีการปลูกฝังเด็ก ๆ รวมทั้งการให้รางวัลชาวเมืองที่ทำการคัดแยกขยะและนำขยะมาแลกเปลี่ยนเป็นตั๋วขึ้นรถประจำทางฟรีและอาหารฟรี รวมทั้งยังกระตุ้นให้เด็ก ๆ ในโรงเรียนนำขยะที่รีไซเคิลได้มาแลกเป็นอุปกรณ์การเรียน ขนม และบัตรผ่านเข้าชมโชว์ต่าง ๆ ที่จัดขึ้นในเมืองอีกด้วย โดยผลสำเร็จของโครงการ The Green Exchange นี้ทำให้กูรีตีบากลายเป็นเมืองที่มีการรีไซเคิลสูงและหนึ่งในผลงานที่สร้างสรรค์มาจากขยะในเมืองก็คือ Wire Opera House โอเปร่าเฮาส์กลางสวนในเมืองกูรีตีบาที่เป็นหนึ่งในสถานที่ท่องเที่ยวของนักเดินทางเช่นกัน

- Solution of the Parks คือนโยบายคืนความยั่งยืนให้เมืองของเลร์เนอร์ กูรีตีบาก็กลายเป็นเมืองที่มีพื้นที่สีเขียวมากกว่า 50 ตารางเมตรสำหรับประชากร 1 คน โดยพื้นที่สีเขียวที่เกิดขึ้นใหม่เหล่านี้เกิดจากการฟื้นฟูพื้นที่ทิ้งร้าง พื้นที่ทิ้งขยะและเหมืองหินเก่าให้กลายเป็นสวนสาธารณะสำหรับประชาชน โดยที่ชาวเมืองได้อาสาช่วยกันปลูกต้นไม้ในสวนใกล้บ้านเป็นจำนวนรวมแล้วกว่า 1.5 ล้านต้น ปัจจุบันเมืองแห่งนี้จึงมีจำนวนสวนย่อมกว่า 1,000 แห่งและสวนใหญ่กว่า 5 แห่ง โดยสวนในเมืองเหล่านี้เองนอกจากจะเป็นแหล่งพักผ่อนหย่อนใจสำหรับชาวเมืองและเป็นศูนย์เรียนรู้กลางแจ้งสำหรับเด็กและผู้ใหญ่แล้วบ่อน้ำในสวนแต่ละแห่งยังมีหน้าที่ช่วยระบายน้ำหากเกิดปัญหาน้ำท่วมในเมืองได้อีกด้วย

- Industrial Ecology คือ หลักในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างอุตสาหกรรมภายในเมืองกุรีตีบากับชาวเมืองและสิ่งแวดล้อมให้เกิดขึ้นอย่างเกื้อกูลและเป็นมิตร โดยการส่งเสริมให้อุตสาหกรรมต่าง ๆ ร่วมมือกันทั้งในแง่การแลกเปลี่ยนวัตถุดิบซึ่งกันและกัน อย่างเช่น วัตถุดิบที่จัดว่าเป็นของที่ไม่ใช้ต่อแล้วของโรงงานหนึ่งสามารถนำมาแลกเปลี่ยนให้กับอีกโรงงานหนึ่งที่สามารถนำวัตถุดิบนั้นมาใช้ต่อได้ เป็นต้น รวมถึงการมีมาตรการให้ทุกโรงงานอุตสาหกรรมมีระบบการกำจัดของเสียภายในโรงงานก่อนปล่อยออกสู่สาธารณะ รวมทั้งการยกเว้นภาษีสำหรับพื้นที่เอกชนที่สร้างพื้นที่สีเขียวให้ชุมชน

ในการทำงานของเลร์เนอร์และทีมงาน เริ่มจากการมีทัศนคติว่า ทุกอย่างสามารถทำได้ และที่น่าสนใจอย่างยิ่ง สิ่งที่เป็นแบบฉบับความสำเร็จของกูรีตีบาคือ เมืองนี้ไม่ได้พึ่งพิงเงินก้อนใหญ่ แต่อยู่บนฐานของการมีส่วนร่วมของสาธารณชน ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และความกล้าเผชิญความเสี่ยง การแก้ปัญหาของเมือง

ไม่ได้เกิดจากผู้เชี่ยวชาญเท่านั้น แต่เกิดจากการนำกลุ่มคนที่มีทักษะที่หลากหลายและประชาชนเข้าร่วมประชุมเพื่อแก้ปัญหาร่วมกัน

อ้างอิง

ฉัตรนุชัย สมบัติศรี. (2014, September 14). Curitiba: เมืองที่พัฒนาอย่างยั่งยืน. Retrieved September 15, 2017, from http://www.oknation.nationtv.tv/blog/smartgrowth/2014/09/14/entry-1.

วรรณเพ็ญ บุญเพ็ญ. (2013, March 1). Curitiba, Brazil: The Most Innovative City on a Low Budget. Retrieved September 15, 2017, from http://www.tcdc.or.th/articles/design-creativity/27132/#Curitiba-Brazil-The-Most-Innovative-City-on-a-Low-Budget.

Adler, D. (2016, May 6). Story of cities #37: how radical ideas turned Curitiba into Brazil's 'green capital'. Retrieved September 15, 2017, from https://www.theguardian.com/cities/2016/may/06/story-of-cities-37-mayor-jaime-lerner-curitiba-brazil-green-capital-global-icon.

บทที่ 8: Design Default Deliberation: กรณีศึกษานโยบายสาธารณะของประเทศสิงคโปร์

โดย: อรรถเศรษฐ์ จริยธรรมานุกูล

เมื่อวันที่ 24 กุมภาพันธ์ที่ผ่านมา ตัวแทนจากทีม SDG Move ได้เข้าร่วมสัมมนางานนวัตกรรมด้านวิชาการและนโยบายเพื่อฝ่าข้ามความเหลื่อมล้ำ โดยในเวทีสัมมนามีนักวิชาการที่มานำเสนอเรื่องน่าสนใจมากมาย หนึ่งในนั้นก็คือ ผศ.ดร.อรอร ภู่เจริญ

ดร.อรอร นำเสนอกรณีศึกษาเครื่องมือ นโยบายสาธารณะของทางประเทศสิงคโปร์ ผ่านหลักคิดแนวทางเรื่อง 3D คือ Design Default Deliberation ที่จะมาแทน 3P เดิม คือ Process Planning Participation โดยเฉพาะเรื่อง Planning ที่ภาครัฐมักจะใช้เวลาร้อยละ 90 ในการพัฒนาแผนที่สุดท้ายแล้วประชาชนไม่ได้รับผลมากนัก และเกิดผลกระทบทางลบตามมา

หลัก Design จะเน้นเรื่องการออกแบบการแทรกแซงนโยบาย (Policy Intervention) จะต้องคิดเรื่องสุ่มตัวอย่าง (Random) ที่เป็นความผันผวน การเปลี่ยนแปลง อย่างกรณีเรื่องสมาร์ทซิตี้ (Smart City) จะต้องมาจากการ Design Thinking ที่จะต้องเน้นที่ผู้บริโภคใครบ้าง ที่จะได้รับผลประโยชน์ มีความต้องการอะไร ที่ผ่านมาเป็นการออกแบบตามๆกัน เหมือนกันหมด แบบไม่เข้าใจที่มาที่ไป และไม่ได้คำนึงถึงผลกระทบมากนัก (เป็นจุดขาว จุดดำ แบบนักวิชาการศึกษาพูดกัน) โดยแนวคิดนี้ ต้องนำเรื่องพลวัตร ที่จะมีเรื่องการเปลี่ยนแปลง และการกำหนดกรอบเวลาว่าเมื่อไหร่จะหมดเวลา เลิกใช้การออกแบบที่กำหนดไว้ด้วย

กรณีศึกษาที่ประเทศสิงคโปร์ ทำอย่างไรให้คนเป็นเจ้าของกับพื้นที่สีเขียวเอง ไม่ได้ทำแค่วัดผลอย่างเดียว ต้องมี Expertise ที่มาร่วมออกแบบ และลองทำ Prototype เช่น เด็กก็ต้องมาลองใช้ ออกแบบตามความจำเป็นต่าง ๆ พวกห้องน้ำ ที่พัก ความปลอดภัย ให้โรงเรียนเข้ามามีส่วนร่วม และสะท้อนผลเพื่อการปรับปรุงจากทุกภาคส่วน แล้วก็นำไปออกแบบเพิ่มเติม ปรับปรุงต่อไปเพื่อตอบโจทย์ความต้องการที่ครอบคลุม

เรื่อง Park Connector ในการเชื่อมเส้นทางจักรยาน ก็มีการให้อาสาสมัครช่วยกันขี่จักรยานพับได้ขี่ไปทั่ว ที่สามรรถให้ข้อมูลกับภาครัฐได้ว่า ควรปรับปรุงอะไรตรงส่วนไหน หรือแก้ปัญหาเรื่องอะไร โดยมีการสะท้อนถึงการยกจักรยานข้ามถนน พื้นที่ตรงไหนสะดวก ตรงไหนไฟไม่สว่าง ทำให้เป็นเรื่องที่ทุกคนต้องการ และมีส่วนร่วมในการพัฒนาได้ และทุกคนได้เข้าถึงสวัสดิการ

หลัก Default คือ อย่างปกติในมือถือที่จะมีการตั้งค่าพื้นฐาน ที่ผู้ผลิตมีการคิดวิจัยมาแล้วจากพฤติกรรมผู้บริโภค และผู้บริโภคสามารถกำหนดได้ว่าต้องการปรับแต่งอะไรเพิ่มเติมตามความต้องการตนเองได้ แต่เมื่อReset เครื่องก็จะกลับมาเป็นค่า Default ของเครื่องตามปกติ โดยแนวคิดนี้ ทำให้รัฐเช่นกัน จำเป็นต้องกำหนดให้ประชาชนมีมาตรฐาน แนวทางปฏิบัติอะไรบางอย่าง ให้เป็น Default เช่นกัน ตัวอย่างเรื่องกองทุน CPF (Central Provident Fund) ภายใต้การดูแลของกระทรวงกำลังคน ประเทศสิงคโปร์ ที่จะบังคับอัตโนมัติให้รายได้ประชาชนเข้าสู่เรื่องการออมโดยอัตโนมัติ เพื่อพัฒนาเรื่องประกันสุขภาพ โดยที่สามารถไปซื้อประกันเพิ่มเติมได้ ซึ่งเป็นระบบ Default รูปแบบหนึ่ง นอกจากนั้นในเรื่องการให้อวัยวะ จะถือว่าเป็นการบริจาคอัตโนมัติเลยเช่นกัน แต่ใครที่ไม่อยากบริจาคสามารถ off-out จากระบบนี้ได้ ว่าไม่อยากบริจาค แต่คนก็จะไม่ค่อยอยากให้ตนเองเป็นคนไม่มีศีลธรรม ซึ่ง Default หรือเรื่องแนวทางปฏิบัติที่สร้างค่านิยมเช่นนี้จำเป็นมากที่จะเข้าไปกำหนดให้เกิดแนวทางที่เป็นประโยชน์กับคนในประเทศ

หลักสุดท้าย เรื่อง Deliberation ต้องมีกระบวนการสร้างการมีส่วนร่วมที่มากกว่าการทำ Participation อย่างกลุ่ม Black Box ของประเทศสิงคโปร์ ที่จะช่วยรัฐบาลทำงานวิจัย เช่น การสร้างสนามเด็กเล่นให้เด็กพิการ โดยปกติหากจัดประชุมให้อนุมัติเรื่องการสร้างสนามเด็กเล่นให้คนพิการโดยการยกมือโหวต ว่าใครส่งเสริมให้ทำสนามเด็กเล่น อาจไม่มีคนยกมือ แต่หากกระบวนการ Deliberative Process จะเริ่มที่มีการศึกษาก่อนร่วมกันกับคนที่เกี่ยวข้องทั้งหมด เก็บข้อมูลนำมาออกแบบ และสุดท้ายถึงจะเป็นโพลให้โหวตในตอนท้ายว่าจะให้สร้างหรือไม่ให้สร้างสนามเด็กเล่นคนพิการ

บทที่ 9: SDGs กับมุมมองการพัฒนาที่ยั่งยืนของคณะครูจังหวัดอุดรธานี (และสกลนคร)

โดย: ดร. ณัฐวิคม พันธุวงศ์ภักดี และ นิภัทรา นาคสิงห์

เมื่อวันที่ 1 สิงหาคม 2560 ตัวแทนทีม SDG Move ประกอบด้วย อาจารย์ชล บุนนาค, อาจารย์อรรถเศรษฐ์ จริยธรรมานุกูล, ดร.ณัฐวิคม พันธุวงศ์ภักดี และ นางสาวนิภัทรา นาคสิงห์ ร่วมกับตัวแทนนักวิจัย ศูนย์วิจัยนโยบายด้านเศรษฐกิจสีเขียว (PRO-GREEN) ได้เดินทางไปยังอำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี เพื่อให้ความรู้เกี่ยวกับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals) ผ่านการอบรมให้ความรู้เรื่อง SDGs ในภาคเช้าและทำกิจกรรมเล่มเกมส์ SDGs ในช่วงบ่าย โดยผู้เข้าอบรมทั้งหมดเป็นตัวแทนคณะครูผู้สอนวิชาในหมวดสังคมศาสตร์จากหลากหลายโรงเรียนในจังหวัดอุดรธานี และจังหวัดสกลนคร

ครูทุกท่านกล่าวเป็นเสียงเดียวกันว่ารู้จัก “การพัฒนาที่ยั่งยืน” แต่ไม่เคยได้ยินคำว่า “เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน” หรือ Sustainable Development Goals (SDGs) อย่างไรก็ตาม ต่างก็ให้ความสนใจกับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน อีกทั้งยังมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมและการอภิปรายตลอดทั้งงาน ภายในที่ประชุม ทีม SDG Move ได้ทดลองใช้เกมส์ที่พัฒนาขึ้นมาเพื่อสร้างเสริมการเรียนรู้เกี่ยวกับ SDGs ซึ่งการใช้เกมส์ในการอบรมครูครั้งนี้ได้ผลลัพธ์ที่ดีเกินคาด การมีส่วนร่วมของครูทุกท่านทำให้ทีมวิจัย SDG Move ได้ข้อมูลที่น่าสนใจมากมายเกี่ยวกับการศึกษาและการพัฒนาจังหวัดอุดรธานีในยุคปัจจุบัน โดยเมื่อพูดคุยถึงการพัฒนาที่ยั่งยืนในจังหวัดอุดรธานีโดยใช้เป้าหมายและเป้าประสงค์ของ SDGs ครูหลายท่านกล่าวว่าจังหวัดอุดรธานีเป็นจังหวัดใหญ่ที่มีการพัฒนาสูงเมื่อเทียบกับจังหวัดอื่น ๆ ในภาคอีสาน โดยในจังหวัดมีความมั่นคงทาง

อาหารและโภชนาการที่ดีมาก (เป้าหมายที่ 1) (แม้อาจจะทำให้เกิดปัญหาสุขภาพซึ่งก็คือโรคอ้วน) มีระบบน้ำที่ดี (เป้าหมาย 6) มีโรงพยาบาลซึ่งมีทีมแพทย์และพยาบาลที่ชำนาญการคอยช่วยเหลือประชาชนจากในจังหวัดและจากจังหวัดข้างเคียง(เป้าหมายที่ 2) มีถนนเส้นหลักที่มีการพัฒนาอย่างมีประสิทธิภาพซึ่งช่วยในการเดินทางและขนส่งสินค้าไปยังส่วนอื่น ๆ ของประเทศไทยและไปยังประเทศเพื่อนบ้าน (ประเทศลาว) ได้อย่างสะดวก (เป้าหมายที่ 8, 9, 11 และ 17) มีการสนับสนุนการผลิตของผลิตภัณฑ์ท้องถิ่น (เป้าหมายที่ 8) ทั้งจากภาคเกษตร ภาคอุตสาหกรรมขนาดเล็กและขนาดกลาง รวมถึงการพัฒนาสถานที่ต่าง ๆ ให้เป็นแหล่งท่องเที่ยว นำมาซึ่งโอกาสในการประกอบอาชีพของประชาชนในท้องถิ่น

อย่างไรก็ตาม จังหวัดอุดรธานีก็ยังมีปัญหามากมาย โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ปัญหาทางด้านการบุกรุกป่า การทิ้งของเสียลงแหล่งน้ำ (เป้าหมายที่ 15) ปัญหาการกำจัดขยะจากประชากรที่เพิ่มขึ้น (เป้าหมายที่ 12) ระบบขนส่งมวลชนที่ค่อนข้างล้าหลัง (เป้าหมายที่ 9 และ 11) ทำให้ประชาชนส่วนใหญ่เลือกที่จะใช้รถยนต์ หรือรถจักรยานยนต์ส่วนตัว (เป้าหมายที่ 13) ซึ่งก็ก่อให้เกิดมลพิษทางอากาศ ส่วนด้านพลังงานทดแทน (เป้าหมายที่ 7) ครูส่วนใหญ่ลงความเห็นว่ายังมีไม่มากพอเท่าที่ควร รวมถึงปัญหาความไม่โปร่งใสของระบบราชการและนักการเมืองท้องถิ่นหรือปัญหาการคอรัปชั่น ปัญหาความไม่เท่าเทียมของสังคม (เป้าหมายที่ 16) การสร้างสิ่งก่อสร้าง เช่น อาคาร โรงเก็บของ หรือถนนบางเส้นที่ไม่ได้มาตรฐาน หรือแม้กระทั่งปัญหาความไม่ลงรอยของผู้มีอำนาจซึ่งนำมาซึ่งการฆาตกรรม ครูผู้เข้าร่วมอบรมกล่าวว่า หากสามารถแก้ไขปัญหาเหล่านี้ได้ จังหวัดก็จะสามารถพัฒนาได้อย่างยั่งยืนมากขึ้น

อีกประเด็นที่ถูกหยิบยกออกมาบ่อยครั้งก็คือประเด็นด้านสิ่งแวดล้อม ครูต่างเห็นตรงกันว่าเมื่อเด็กนักเรียนในจังหวัดมีการศึกษาที่ดี เด็ก ๆ จะเริ่มเห็นความสำคัญของสิ่งแวดล้อมต่อสังคม ไม่ว่าจะเป็นการรักษาป่าไม้ แม่น้ำลำธาร และทะเล (ถึงแม้ว่าภาคอีสานจะไม่มีพื้นที่ติดทะเล) หรือผลกระทบทางลบของการเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อม (Climate Change) และการปรับตัวต่อภัยพิบัติ ครูหลายท่านกล่าวว่า ได้นำองค์ความรู้เกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อมและสภาวะโลกร้อนเข้ามาอยู่ในการเรียนการสอนแล้ว บางโรงเรียนมีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่มีความหลากหลาย มีความน่าสนใจ และเกิดผลประโยชน์สูงสุดกับโรงเรียนในท้องถิ่นนั้น ๆ เช่น การใช้เวลานอกห้องเรียนเพื่อให้นักเรียนเรียนรู้ธรรมชาติในโรงเรียนและชุมชน การมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างเด็กกับธรรมชาติสิ่งแวดล้อม เป็นสิ่งที่มีประโยชน์ต่อพัฒนาการของเด็กในทุก ๆ ด้าน ทั้งในระยะสั้นและระยะยาว

คุณครูยังกล่าวในที่อบรมอีกด้วยว่า คนส่วนใหญ่มักจะนึกถึงการสร้างสิ่งก่อสร้างใหญ่โตจากภาครัฐเพื่อนำมาช่วยในการปรับตัว แต่ทว่าการปรับตัวต่อภัยพิบัติจะต้องเริ่มที่ตัวของประชาชนเองด้วย เช่น การเตรียมความพร้อมไม่ว่าจะเป็นอาหาร น้ำสะอาด ยารักษาโรค การเตรียมแผนพื้นฟูสภาพหลังภัยพิบัติได้ผ่านพ้นไปแล้ว หรือแม้กระทั่งทักษะในการว่ายน้ำ ซึ่งตรงนี้ ทีม SDG Move เห็นด้วยกับความสำคัญในการสอนทักษะง่าย ๆ เช่น การว่ายน้ำ ซึ่งอาจจะช่วยในการเอาตัวรอดเมื่อมีภัยพิบัติ ในอดีตเด็กเล่นน้ำตามลำคลอง เรียนรู้ที่จะว่ายน้ำเพื่อการเอาตัวรอด ว่ายน้ำเป็นโดยที่ไม่ต้องเสียสตางค์ไปเรียนที่โรงเรียนสอนว่ายน้ำ แต่เมื่อแหล่ง

น้ำธรรมชาติสกปรก เด็กหลายคนจึงว่ายน้ำไม่เป็น เด็กจำนวนไม่น้อยอาศัยอยู่ใกล้ภูเขา ใกล้ป่า แต่กลับไม่รู้ว่าพืชชนิดไหนกินได้ สัตว์ชนิดไหนสามารถนำมาปรุงอาหารได้ ชนิดไหนห้ามเข้าใกล้เพราะอาจมีพิษ ในปัจจุบันหลายคนกลัวป่า กลัวต้นไม้ หลายคนเดินได้เพียงไม่กี่เมตรก็บ่นว่าเหนื่อยมากจนไม่สามารถเดินต่อไปได้

การอบรมครูในครั้งนี้ ทำให้ทางทีม SDG Move ตระหนักว่าปัญหาต่าง ๆ คนส่วนใหญ่มักจะรู้กันอยู่แล้ว แต่ทว่าน้อยคนนักที่จะนึกถึงการนำปัญหาและโอกาสมาเชื่อมกันเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนในทุกด้าน SDGs จึงเป็นเครื่องมือที่มีประโยชน์ที่จะช่วยให้ทุกคนมองเห็นถึงการพัฒนาที่ยั่งยืนในทุก ๆ ด้าน ท้ายที่สุดนี้ ทางทีม SDG Move เล็งเห็นว่า ความรู้ของครูทุกท่านเป็นตัวอย่างที่ชี้ให้เห็นว่าคนในพื้นที่ ต่างก็รู้ถึงสถานการณ์ที่เกิดขึ้นในพื้นที่ของตัวเอง ดังนั้นการพัฒนาที่ยั่งยืน ผู้วางนโยบายจะต้องเปิดโอกาสให้คนในพื้นที่มีส่วนร่วมในการออกความคิดเห็นอย่างแท้จริง

บทที่ 10: Climate Change Does Not Cause Disaster, It's More Complicated Than That

By: Dr. Nuttavikhom Phanthuwongpakdee | โดย ดร. ณัฐวิคม พันธุวงศ์ภักดี

One of the stiffest challenges of our time is that of convincing the masses of people that it is a fact that humankind is the leading causes of climate change. However, one of the equally-pressing challenges is that of promoting the public recognition that climate change is not the reason for all of the damage from environmental disasters. For years, the majority of the people have all too often been too quick to point the accusing finger at climate change during these latest years, for the damage and the destruction caused by calamities. There is no exception for the many events in 2017; several hurricanes hitting the southern region of the United States and the Caribbean, Typhoon Hato that hit Hong Kong, Macau and parts of China, as well as the mega-earthquake off the Pacific coast of Mexico. Climate change may have worsened certain environmental disasters, especially the climate-related ones, like hurricane, typhoon, flooding and drought. However, it is vital to realise that climate change does not cause disasters to transpire as it is not a causal agent. "Climate change" is barely a descriptive term that describes the fact that climate is changing.

If you are one of those that have been talking about climate change being the sole/root cause of all of the damage and the destruction unleashed during and after every disaster, then, indeed, sad to say, you are guilty of missing out on issues being far more direct and immediate. Suffering harm from environmental disasters is equally as much about the way we live and not just the strength or the frequency of the storms that come. Look at the history of Hurricane Katrina (Mulcahy, 2006) or the 2011 Thailand Mega-Flood (Phanthuwongpakdee, 2016) whereby the poor suffered far more because of where they lived and the types of dwellings that they lived. We make social and economic choices about where to build in the face of risk.

Let's compare the exposure to disaster between Texas and Florida. It is an extra-important point to note that the State of Texas is far-less exposed than that of Florida, in terms of natural terrain. However, Texas, historically, has been suffering far more damage from disasters like flooding than Florida does, despite Florida having far more "flood hazard" areas and hurricane exposure. What, all along, has been the reason for the difference? Texas, as a state, has far-inferior governance about zoning to control development in high-risk areas. Whereas, Florida's laws are stricter about building in high-risk areas. Hence, Florida's, which has larger hazard areas and triple the population density (with similar per capita incomes), suffer fewer losses due to this kind of regulation. Texas, which has less of environmental-hazard exposure, still falls prey to the suffering of more loss, solely due to the poorer regulation of building and land-zoning.

To further illustrate my argument, another comparison can be drawn between the State of Florida and the northern coast of Australia. Both places face a similar risk of hurricanes in any given year (Mustafa, 2009). Still, the potential devastation experienced in Florida is greater since the density of development along the coast is much higher in Florida than in northern Australia. In this manner, the coastal areas of Florida are more exposed to disaster than the northern coast of Australia.

In both comparisons, an entire series of interacting players bringing about differing vulnerability; for instance, property developers that just want to sell, residents who want long-term homes, business owners and, indeed, politicians that do not care about the externalities of coastal and riverine developments. My point is that we should take our concerns out of the higher and 'more abstract', or even divinity levels, and discuss more the nature and the underlying causes of our local vulnerabilities. Discussions like this on a more local level are far more efficient to help communities deal with climate change adaptation, and they address the local economics and politics that may be pushing us towards greater vulnerability, regardless of the disasters' strength or frequency.

บทที่ 11: แลกเปลี่ยนเรียนรู้กับ CSOs จากมาเลเซีย

โดย: ชล บุนนาค

เมื่อวันพฤหัสบดีที่ 30 มีนาคม พ.ศ. 2560 สถาบันสิ่งแวดล้อมไทยร่วมกับสถาบันวิจัยสังคมและศูนย์ศึกษาสันติภาพและความขัดแย้ง จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้เชิญตัวแทนองค์กรพัฒนาเอกชน (Non-governmental organizations: NGOs) จากประเทศมาเลเซีย Dr. Denison Jayaysooria ผู้เป็นประธานร่วมในเครือข่าย CSO-SDG Alliance และสมาชิกของ the Malaysian SDG Steering Committee ซึ่งในครั้งนี้ Dr. Denison ได้แลกเปลี่ยนเกี่ยวกับเรื่องการทำงานขับเคลื่อน SDGs ของประเทศมาเลเซีย และบทบาทของ CSOs ในกระบวนการดังกล่าว บทเรียนของมาเลเซียน่าจะเป็นประโยชน์กับการขับเคลื่อน SDGs ในประเทศไทย

Dr. Denison Jayaysooria เป็นนักสังคมวิทยาที่ทำวิจัยเรื่องความขัดแย้งระหว่างเชื้อชาติเชื่อมโยงกับสิทธิและโอกาสด้านเศรษฐกิจและสังคมในประเทศมาเลเซียมาอย่างยาวนาน และมีส่วนร่วมกับการดำเนินการเป้าหมายระดับโลกมาตั้งแต่เป้าหมายการพัฒนาแห่งสหัสวรรษ (Millennium Development Goals: MDGs)

มาจนถึงเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals: SDGs) ในบทบาทของนักวิชาการ ด้วยเหตุผลที่เขามองว่า SDGs จะเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการรวมเอาประเด็นของชนกลุ่มน้อยและปัญหาเรื่องชาติพันธุ์เข้ามาอยู่ในวาระการพัฒนาของประเทศมาเลเซีย

ประเทศมาเลเซียมีแผนพัฒนาเศรษฐกิจสังคมแห่งชาติคล้ายประเทศไทย เรียกว่า Malaysia Plan (MP) ปัจจุบันเป็นแผนที่ 11 (11MP) แผนดังกล่าวมีแนวคิดหลักคือ “Anchoring Growth on People” หรือ “ให้ผู้คนเป็นพื้นฐานหรือเป็นเป้าหมายของการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ” ซึ่งมีรายละเอียดคือ ประชาชนเป็นพื้นฐานที่สำคัญของประเทศ การเตรียมผู้คนสำหรับอนาคต และให้ทุกคนได้ประโยชน์จากการเติบโตทางเศรษฐกิจและการพัฒนา ซึ่งน่าจะสอดคล้องกับแนวคิดหลักของ SDGs คือ “Leaving no one behind” การพัฒนาที่ไม่ทิ้งใครไว้เบื้องหลัง ในรายละเอียดของทั้ง 11MP และ SDGs ก็มีโครงสร้างที่ใกล้เคียงกัน 11MP มีรายละเอียดของยุทธศาสตร์ที่ตั้งอยู่บนฐานของ New Economic Model ที่จะต้องเป็นการเจริญเติบโตที่ครอบคลุม (Inclusivity) ยั่งยืน (Sustainability) และนำไปสู่การเพิ่มของรายได้ (High Income) ซึ่งใกล้เคียงกับมิติทางสังคม (People) สิ่งแวดล้อม (Planet) และเศรษฐกิจ (Prosperity) ของ SDGs

Governance Structure of Malaysia SDGs

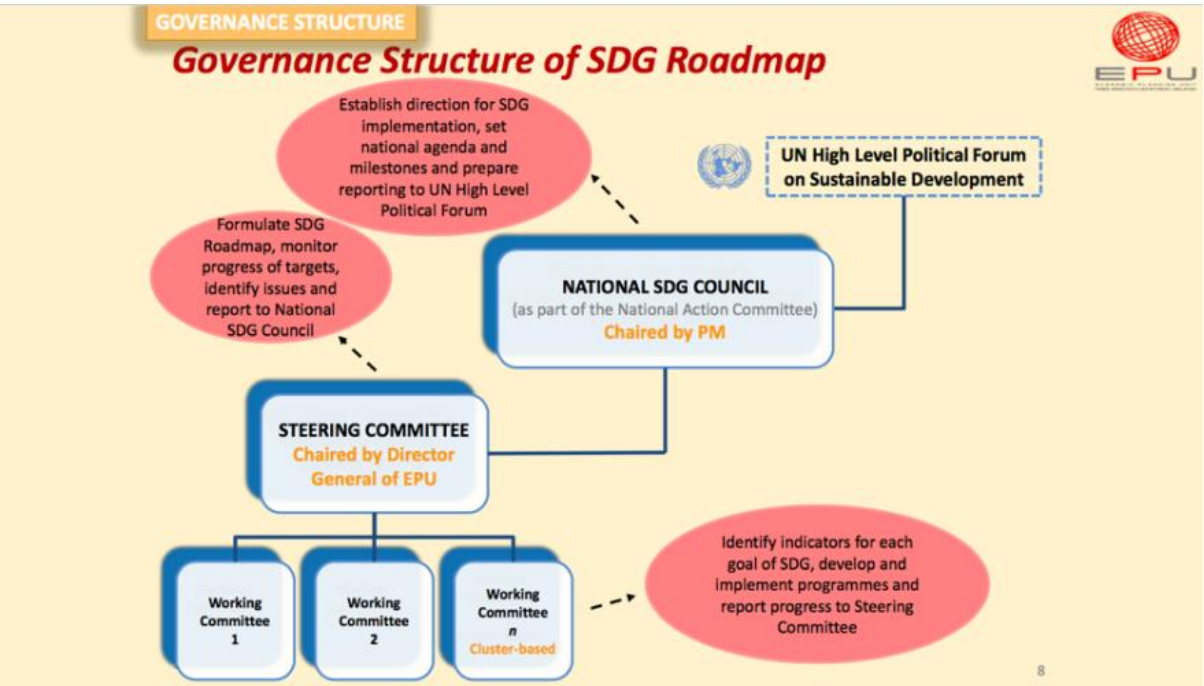

โครงสร้างการทำงานในการขับเคลื่อน SDGs ของประเทศมาเลเซียประกอบด้วย National SDGs Council (เป็นส่วนหนึ่งของ the National Action Committee) มีนายกรัฐมนตรีเป็นประธาน มีบทบาทในการกำหนด

ทิศทางของการดำเนินนโยบายเกี่ยวกับ SDGs กำหนดวาระแห่งชาติและหลักชัยสำหรับการดำเนินงาน และการเตรียมรายงานสำหรับ UN High Level Political Forum (HLPF)

ภายใต้ National SDGs Council จะมีคณะกรรมการขับเคลื่อน (Steering Committee) ที่มีผู้อำนวยการของ Economic Policy Unit (EPU) เป็นประธาน ซึ่งภายใต้คณะกรรมการขับเคลื่อนจะมีคณะทำงาน 5 คณะ แยกตามกลุ่มของเป้าหมาย ดังนี้

- คณะทำงานด้าน Inclusivity – ครอบคลุมเป้าหมายที่ 1 ลดความยากจน เป้าหมายที่ 2 ยุติความหิวโหย เป้าหมายที่ 5 ความเท่าเทียมกันทางเพศสภาพ และเป้าหมายที่ 10 การลดความเหลื่อมล้ำ

- คณะทำงานด้าน Well-being – ครอบคลุมเป้าหมายที่ 3 ด้านสุขภาพและความเป็นอยู่ที่ดี และเป้าหมายที่ 16 ด้านสันติภาพ ความยุติธรรมและสถาบันที่เข้มแข็ง

- คณะทำงานด้าน Human Capital – ครอบคลุมเป้าหมายที่ 4 การศึกษาที่มีคุณภาพ

- คณะทำงานด้าน Environment & Natural Resources – ครอบคลุมเป้าหมายที่ 6 น้ำสะอาดและสุขาภิบาล เป้าหมายที่ 7 พลังงานที่สะอาดและจ่ายได้ เป้าหมายที่ 12 การบริโภคและผลิตที่รับผิดชอบ เป้าหมายที่ 13 การรับมือกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ เป้าหมายที่ 14 การใช้ประโยชน์จากทรัพยากรทางทะเลและมหาสมุทร เป้าหมายที่ 5 การใช้ประโยชน์จากทรัพยากรบนบกและน้ำจืด

- คณะทำงานด้าน Economic Growth – ครอบคลุมเป้าหมายที่ 8 งานที่ดีและการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ เป้าหมายที่ 9 อุตสาหกรรม นวัตกรรมและโครงสร้างพื้นฐาน เป้าหมายที่ 11 เมืองและชุมชนที่ยั่งยืน เป้าหมายที่ 17 หุ้นส่วนเพื่อเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน

ภายใต้แต่ละคณะจะมีกลุ่มทำงานย่อย (working group) จำเพาะเจาะจงสำหรับแต่ละเป้าหมาย มีตัวแทนจากภาครัฐ เอกชน ภาควิชาการ และภาคประชาสังคม เข้าร่วม แม้ภาครัฐมีแนวโน้มจะเชิญเฉพาะภาคประชาสังคมที่ไม่ขัดแย้งกับรัฐมากนัก แต่ในภายหลังก็เริ่มเปิดกว้างมากขึ้น มีการเชิญกลุ่มองค์กรพิทักษ์สิทธิชนกลุ่มน้อยต่าง ๆ เข้ามาร่วมมากขึ้น

ภาคประชาสังคมในมาเลเซียที่ขับเคลื่อนหลัก ๆ คือเครือข่ายของ CSO-SDGs Alliance เครือข่ายนี้มีการรวมตัวกันตั้งแต่ก่อนที่ SDGs จะผ่านการให้คำมั่นจากผู้นำประเทศต่าง ๆ เสียอีก พร้อมทั้งมีการทำข้อมูลด้าน SDGs จากภาคประชาสังคมก่อนที่ภาครัฐจะเริ่มตื่นตัว ฉะนั้น ภาครัฐจึงค่อนข้างให้ความสำคัญกับเครือข่ายนี้พอสมควร นอกจากนี้เครือข่ายดังกล่าว ยังพยายามสร้าง platform เพื่อให้ CSOs ทุกองค์กรทั่วมาเลเซียได้เข้ามาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ให้ความคิดเห็น รวมถึงเป็นช่องทางให้องค์กรเหล่านั้นทำข้อมูลใด ๆ ก็ตามเกี่ยวกับ SDGs และส่งไปยังรัฐบาล โดยไม่มีการกีดกันและให้เครดิตกับองค์กรที่เข้าร่วมอย่างเต็มที่ ซึ่ง Platform เหล่านี้ ทาง CSO-SDGs Alliance ร่วมมือกับมหาวิทยาลัยหลายมหาวิทยาลัยในมาเลเซียในการจัดเวทีให้ CSO ทั่วประเทศเข้าร่วมบทสนทนาเรื่อง SDGs แน่นอนว่า CSOs ในมาเลเซียก็มีความหลากหลายทั้งในเชิงประเด็น พื้นที่ และจุดยืน อาจร่วมมือกันบ้างหรือไม่เป็นด้วยกันบ้าง แต่เครือข่ายนี้ก็จะแจ้งข่าวสารให้กับทุกองค์กรอย่างสม่ำเสมอและพยายามเปิดให้ทุกองค์กรเข้าถึงได้อย่างเต็มที่ที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ ไม่ทำตัวเป็น Gate Keeper ของรัฐบาล

ความตื่นตัวของภาคประชาสังคมและการริเริ่มการขับเคลื่อนก่อนภาคส่วนอื่น ๆ นั้นเป็นความแตกต่างที่สำคัญจากกรณีประเทศไทย ในประเทศไทยภาคประชาสังคมตื่นตัวขึ้นมาพร้อม ๆ กับภาครัฐ และไม่มีองค์กรใดถือธงนำหรือริเริ่มสร้าง platform ใด ๆ ที่เกี่ยวข้องกับ SDGs ต่างจากมาเลเซียที่มี CSO-SDGs Alliance เป็นผู้นำในการริเริ่มสร้าง platform เรื่อง SDGs ด้วยเหตุนี้การขับเคลื่อนเรื่อง SDGs ในประเทศมาเลเซียจึงเป็นไปได้ง่ายกว่า

CSO-SDGs Alliance ทำการ Mapping CSOs ที่มีอยู่ในเครือข่ายและพบว่ามีอยู่ประมาณ 30 CSOs (ประกอบด้วยองค์กรร่วม 4 องค์กรที่มีองค์กรย่อยอยู่ภายใต้ประมาณ 350 องค์กร และอีก 26 องค์กร) ซึ่งทั้ง 30 CSOs เหล่านี้มีการจดทะเบียนเป็นนิติบุคคลตามกฎหมาย CSOs เหล่านี้สามารถแบ่งออกได้เป็น 5 ประเภทหลักคือ

1) CSOs ด้านการพัฒนาและการให้บริการทางสังคม

2) CSOs ด้านสิทธิมนุษยชน

3) CSOs ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

4) วิสาหกิจเพื่อสังคม (Social enterprises)

5) องค์กรด้านการวิจัย-Think Tank ด้านนโยบายและการประเมินผลกระทบ

งานที่ CSO-SDGs Alliance ทำเกี่ยวกับ SDGs มีอยู่ 7 ประการคือ

1) การสร้างความตระหนักรู้เรื่อง SDGs

2) การจัดทำโครงการและบริการที่สังคมที่สอดคล้องกับ SDGs

3) โครงการด้านการพัฒนาชุมชน

4) โครงการด้านการพัฒนาศักยภาพและเทรนนิ่ง

5) การให้ทุน บริการทางการเงิน หรือโครงการสร้างรายได้

6) การเก็บข้อมูล วิจัย และติดตามเรื่อง SDGs

7) การสนับสนุน/คัดค้านนโยบาย

จากมุมมองของ ดร. Denison การทำงานของ CSOs ที่เกี่ยวข้องกับ SDGs มีศักยภาพที่เป็นประโยชน์กับงานด้านพัฒนาหลายอย่าง ประการหนึ่งคือ SDGs มีกลุ่มเป้าหมายที่ค่อนข้างจำเพาะเจาะจงที่คนชายขอบหลายกลุ่ม ทั้งเยาวชน เด็ก ผู้หญิง คนพื้นเมือง คนพิการ คนจนในเมือง คนไร้สัญชาติ แรงงานพลัดถิ่น หมายความว่าคนกลุ่มเหล่านี้ถูกรวมเข้ามาอยู่วาระการพัฒนาอย่างเป็นทางการ ซึ่งทำให้การติดตามเป้าหมายที่เกี่ยวข้องกับคนกลุ่มเหล่านี้เป็นระบบมากขึ้นตามไปด้วย ประการที่สอง การทำงานของ CSOs มีศักยภาพที่จะทำการศึกษาประเด็น SDGs ในระดับจุลภาค โดยใช้วิธีการศึกษาเชิงลึกหรือเชิงชาติพันธุ์ (Ethnographic) ได้ข้อค้นพบจากการศึกษาดังกล่าวยังสามารถใช้เป็นข้อมูลสำคัญในการประเมินผลกระทบของนโยบายการพัฒนาต่าง ๆ ได้อีกด้วย ประการที่สาม SDGs เปิดโอกาสให้มีการฝึกอบรมอาสาสมัคร คนทำงาน CSO และชาวบ้าน ในเรื่องการเก็บข้อมูลและทำวิจัย เพื่อติดตาม SDGs ในระดับท้องถิ่น ซึ่งข้อมูลดังกล่าวจะทำให้เห็นภาพรวมของความก้าวหน้าและผลกระทบของนโยบายการพัฒนาได้ชัดเจนมากยิ่งขึ้น ส่วนการศึกษาระยะยาวเพื่อให้เห็นความเปลี่ยนแปลงก็มีความจำเป็นเช่นกัน และจำเป็นต้องอาศัยความร่วมกับสถาบันการศึกษาและสถาบันวิจัยต่าง ๆ

ภาคผนวก ก-5

การส่งเสริมสนับสนุนงานวิจัยภายใต้ประเด็นงานวิจัย ที่สนับสนุนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน

การส่งเสริมสนับสนุนงานวิจัยภายใต้ประเด็นงานวิจัย ที่สนับสนุนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน

1. การส่งเสริมสนับสนุนงานวิจัย

ด้วยภารกิจที่ทางคณะทำงานฯ จากโคร งการประสานงานการวิจัยเพื่อสนับสนุนการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) ภายใต้สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) มีบทบาทในการสนับสนุนให้เกิดงานวิจัยที่จะมีส่วนให้เกิดการขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน จึงได้ทำการประกาศรับข้อเสนองานวิจัย "โครงการสำรวจสถานะของเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนในบริบทประเทศไทย และทางเลือกมาตรการทางเศรษฐศาสตร์ สังคม และกฎหมาย" โดยมีวัตถุประสงค์ ดังนี้

1) เพื่อศึกษาสถานะปัจจุบันของประเทศไทยที่เกี่ยวข้องกับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Goal) รวมถึงวิเคราะห์ความสอดคล้องของเป้าประสงค์ (Targets) ที่กำหนดให้ และการปรับและกำหนดเป้าประสงค์ใหม่/เพิ่มเติมที่สอดคล้องกับบริบทประเทศไทย

2) เพื่อจัดลำดับความสำคัญของเป้าประสงค์ (Targets) ภายใต้เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Goal) โดยพิจารณาความสำคัญและความพร้อมของประเทศไทยในการบรรลุเป้าหมายนั้นๆ

3) เพื่อประเมินสถานะด้านมาตรการที่ภาครัฐและหน่วยงานในภาคส่วนอื่นๆ ดำเนินการอยู่ สำรวจข้อเสนอแนะจากการศึกษาวิจัยของไทยเกี่ยวกับมาตรการด้านเศรษฐศาสตร์ สังคม และกฎหมาย และประสบการณ์จากต่างประเทศที่สามารถใช้เป็นทางเลือกของมาตรการในการบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนในประเทศไทยได้

ในส่วนของขั้นตอนการดำเนินงาน ในส่วนของการสนับสนุนให้เกิดงานวิจัยนั้น ทางคณะทำงานฯ ได้กำหนดแผนในการการดำเนินงานที่มีขั้นตอนการดำเนินงานประกอบด้วย 8 ขั้นตอน ตามตารางข้างล่าง ดังนี้

ตารางที่ ก-5-1 ขั้นตอนการดำเนินงานงานโครงการ (พฤศจิกายน 2559 – กันยายน 2560)

ขั้นตอนการดำเนินงาน	ระยะเวลา(เดือน)										
	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.
การประกาศโจทย์วิจัย											
การคัดเลือก การให้คะแนน และการประกาศผล											
การประชุมเตรียมความพร้อม											
การดำเนินการศึกษา											
เวทีนำเสนองานวิจัยขั้นกลาง (Interim)											
เวทีนำเสนอผล(ร่าง)รายงานปิด											
การนำส่งผลงานปิดโครงการ											
เวทีนำเสนอข้อเสนอจากงานวิจัย											
การเผยแพร่											

แนวทางในการดำเนินการเพื่อเปิดรับข้อเสนอโครงการ จากโครงการสำรวจส ถานะของเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน ในบริบทประเทศไทย และทางเลือกมาตรการทางเศรษฐศาสตร์ สังคม และกฎหมายนั้น แบ่งช่วงการดำเนินงานเป็น 3 ช่วง คือ ช่วงขั้นเริ่มต้นโครงการ ช่วงขั้นการดำเนินงาน และช่วงขั้นท้ายโครงการ โดยจะสามารถอธิบายอย่างละเอียดได้ ดังต่อไปนี้

2. ขั้นเริ่มต้นโครงการ

ในช่วงขั้นเริ่มต้นโครงการ จะประกอบด้วยกัน 5 ขั้นตอน โดยเริ่มจาก 1) การประกาศโจทย์วิจัย 2) ช่วงพิจารณาคัดเลือกโครงการ 3) การให้คะแนน 4) การสรุปผลก ารพิจารณาคัดเลือกข้อเสนอโครงการและการประกาศผล และ 5) การประชุมเตรียมความพร้อม

2.1 การประกาศโจทย์วิจัย

โครงการเปิดประกาศรับข้อเสนอวิจัย “โครงการสำรวจสถานะของเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน ในบริบทประเทศไทย และทางเลือกมาตรการทางเศรษฐศาสตร์ สังคม และกฎหมาย ” เมื่อวันที่ 31 ตุลาคม 2559 โดยผู้ส่งข้อเสนอโครงการวิจัยจะสามารถเลือกทำการศึกษาเป้าหมายเพื่อการพัฒนาที่ ยั่งยืน (SDGs) เพียง 1 เป้าหมายจาก 17 เป้าหมายเท่านั้น พร้อมทั้งเสนอโครงการที่สอดคล้องกับขอบเขตการศึกษาและแนวทางของการวิจัยตามที่ระบุไว้ในเอกสารประกาศโจทย์วิจัย ซึ่งเอกสารข้อมูลทั้งหมดจะให้โหลด เพื่อนำไปใช้เป็นกรอบในการพัฒนาโครงการจากในเว็บไซต์ของทางโครง การฯ คือ www.sdgmove.com

ซึ่งมีข้อมูลอย่างครบถ้วน นอกจากนั้นมีการประชาสัมพันธ์ตามเวทีการประชุม และการเข้าร่วมสัมมนาต่างๆ เพื่อทำให้ได้ข้อเสนอโครงการที่เข้าถึงคนที่สนใจมากขึ้น

การเปิดประกาศโจทย์นั้นหมดเขตไปเมื่อวันที่ 30 พฤศจิกายน 2559 นั้นมีผู้สนใจส่งข้อเสนอโครงการทั้งสิ้น 60 ข้อเสนอ จากทั่วประเทศ โดยข้อเสนอโครงการที่ส่งเข้ามาทั้งหมดนั้น สามารถจำแนกตามเป้าหมายของ SDGs ได้แสดงในตารางที่ 2-2

ตารางที่ ก-5-2. สรุปจำนวนข้อเสนอโครงการจำแนกตามเป้าหมาย

เป้าหมาย		จำนวน
1	ขจัดความยากจน	3
2	ยุติความหิวโหย บรรลุความมั่นคงทางอาหารและยกระดับโภชนาการสำหรับทุกคนในทุกวัย	6
3	สร้างหลักประกันว่าคนมีชีวิตที่มีสุขภาพดีและส่งเสริมสวัสดิภาพสำหรับทุกคนในทุกวัย	5
4	สร้างหลักประกันว่าทุกคนมีการศึกษาที่มีคุณภาพอย่างครอบคลุมและเท่าเทียม และสนับสนุนโอกาสในการเรียนรู้ตลอดชีวิต	3
5	บรรลุความเท่าเทียมระหว่างเพศและเสริมสร้างความเข้มแข็งให้แก่สตรีและเด็กหญิง	6
6	สร้างหลักประกันว่าจะมีการจัดให้มีน้ำและสุขอนามัยสำหรับทุกคน และมีการบริหารจัดการที่ยั่งยืน	1
7	สร้างหลักประกันให้ทุกคนสามารถเข้าถึงพลังงานสมัยใหม่ที่ยั่งยืนในราคาที่ย่อมเยา	2
8	ส่งเสริมการเติบโตทางเศรษฐกิจที่ต่อเนื่อง ครอบคลุม และยั่งยืน การจ้างงานเต็มที่ มีผลิตภาพ และการมีงานที่เหมาะสมสำหรับทุกคน	6
9	สร้างโครงสร้างพื้นฐานที่มีความทนทาน ส่งเสริมการพัฒนาอุตสาหกรรมที่ครอบคลุมและยั่งยืนและส่งเสริมนวัตกรรม	2
10	ลดความไม่เสมอภาคภายในประเทศ และระหว่างประเทศ	4
11	ทำให้เมืองและการตั้งถิ่นฐานของมนุษย์มีความครอบคลุม ปลอดภัย มีภูมิต้านทานและยั่งยืน	1
12	สร้างหลักประกันให้มีรูปแบบการผลิตและบริโภคที่ยั่งยืน	2
13	เร่งต่อสู้กับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและผลกระทบที่เกิดขึ้น	3
14	อนุรักษ์และใช้ประโยชน์จากมหาสมุทร ทะเล และทรัพยากรทางทะเลอย่างยั่งยืน เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน	2
15	ปกป้อง ฟื้นฟู และสนับสนุนการใช้ระบบนิเวศบนบกอย่างยั่งยืนจัดการป่าไม้อย่างยั่งยืน ต่อสู้การกลายสภาพเป็นทะเลทราย หยุดการเสื่อมโทรมของที่ดินและฟื้นสภาพ กลับมาใหม่ และหยุดการสูญเสียความหลากหลายทางชีวภาพ	7
16	ส่งเสริมสังคมที่สงบสุขและครอบคลุมเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนให้ทุกคนเข้าถึงความยุติธรรมและสร้างสถาบันที่มีประสิทธิผลรับผิดชอบ และครอบคลุมในทุกระดับ	6
17	เสริมสร้างความเข้มแข็งให้แก่กลไกการดำเนินงาน และฟื้นฟูสภาพหุ้นส่วนความร่วมมือระดับโลกสำหรับการพัฒนาที่ยั่งยืน	1
ผลรวมทั้งสิ้น		**60**

สัดส่วนข้อเสนอโครงการที่เข้ามา จำแนกตามเป้าหมายนั้น จากแผนภาพด้านล่าง พบว่า เป้าหมาย SDGs ที่มีจำนวนข้อเสนอที่ส่งเข้ามามากที่สุด มีจำนวนทั้งสิ้น 4 เป้าหมาย ได้แก่ เป้าหมายที่ 2 เป้าหมายที่ 5 เป้าหมายที่ 8 และเป้าหมายที่ 16

เป้าหมายที่มีผู้ส่งเข้ามาร่วมน้อยที่สุด มีจำนวนทั้งสิ้น 3 ได้แก่ เป้าหมายที่ 6 เป้าหมายที่ 11 และเป้าหมายที่ 17 นอกจากนั้นเป้าหมายที่ยังไม่มีข้อเสน อโครงการเพื่อรับการสนับสนุนนั้น มีจำนวนทั้งสิ้น 5 เป้าหมาย ได้แก่ เป้าหมายที่ 3 เป้าหมายที่ 6 เป้าหมายที่ 10 เป้าหมายที่ 11 และเป้าหมายที่ 17 ซึ่งเป้าหมายเหล่านี้จะทำการเปิดรับข้อเสนอเข้ามารับการเสนอเพิ่มเติมในช่วงถัดไป

รูปที่ ก-5-1 แสดงสัดส่วนข้อเสนอโครงการจำแนกตามเป้าหมาย

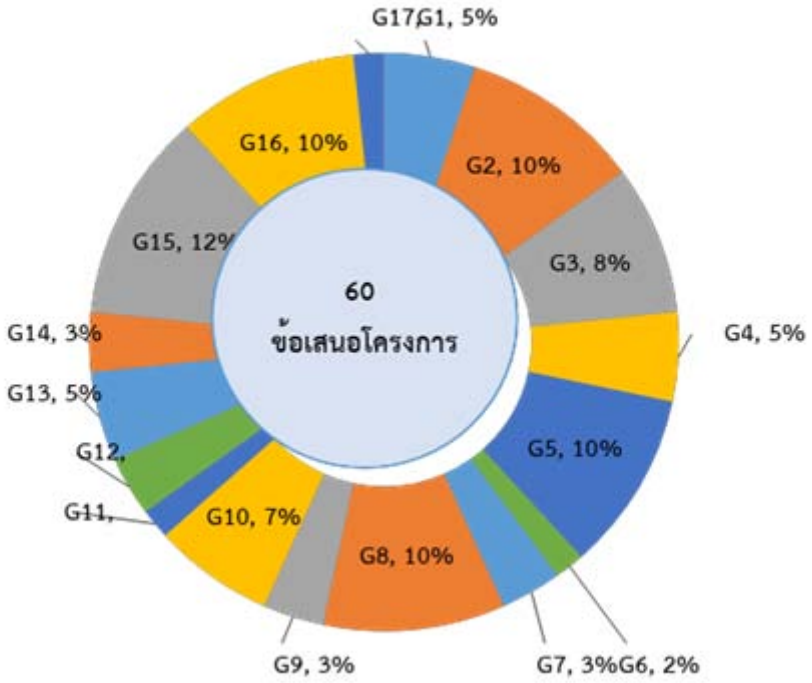

2.2 ขั้นการพิจารณาคัดเลือกโครงการ

กระบวนการพิจารณาคัดเลือกข้อเสนอโครงการ ประกอบด้วย 2 ขั้นตอนย่อย ดังนี้

1) ขั้นการคัดกรองเบื้องต้น

กระบวนการคัดกรองเบื้องต้น คณะทำงานฯ จะดำเนินการรวบรวม จำแนก และพิจารณาข้อเสนอทั้งหมดในขั้นต้น โดยที่แต่ละข้อเสนอจะถูกนำมาจัดเป็นกลุ่ม 2 ระดับ คือ

ระดับที่ 1: ระดับประเทศ เป็นการศึกษาในภาพรวมของทั้งประเทศ แบ่งเป็น 4 รูปแบบ ได้แก่

1. จัดเรียงตาม Goal เป็นศึกษาระดับเป้าหมาย หรือระดับ Goal โดยศึกษาในภาพรวมครอบคลุมทุกเป้าประสงค์ ของเป้าหมายนั้นๆ มีการศึกษาแนวทางการขับเคลื่อน เป้าประสงค์ต่างๆ ในระดับประเทศ และของสากล รวมทั้งทำการสรุปข้อเสนอเพื่อใช้ในการขับเคลื่อนเป้าหมายที่รับผิดชอบได้อย่างยั่งยืน โดยข้อเสนอที่จัดเรียงตาม Goal จะเป็นข้อเสนอที่ตรงกับความต้องการของโครงการฯ โดยการคัดกรองขั้นต้นมีข้อเสนอโครงการที่อยู่ในเกณฑ์ 18 โครงการ

2. จัดเรียงตาม Target เป็นการศึกษาที่มี เพียงบางเป้าประสงค์เท่านั้น มิได้ครอบคลุมทุกเป้าประสงค์ ซึ่งข้อเสนอรูปแบบนี้เป็นการศึกษาเชิงประเด็นที่ยังไม่ครอบคลุมตามความต้องการของทางโครงการฯ โดยข้อเสนอที่จัดเรียงตาม Target มีจำนวนทั้งสิ้น 14 โครงการ

3. จัดเรียงแบบ Cross-Cutting เป็นการศึกษา ในหลากหลายประเด็น ที่มีประเด็นศึกษาข้ามแต่ละเป้าหมายของ SDGs ตั้งแต่สองเป้าหมายขึ้นไป ซึ่งข้อเสนอรูปแบบดังกล่าวเป็นการศึกษาเชิงประเด็นที่ยังไม่ครอบคลุมตามความต้องการของทางโครงการฯ โดยข้อเสนอที่จัดเรียงแบบ Cross Cutting มีจำนวนทั้งสิ้น 6 โครงการ

4. จัดเรียงแบบอื่นๆ เป็นการศึกษาที่ไม่สอดคล้องในระดับเป้าประสงค์ใด ในแต่ละเป้าหมาย ซึ่งข้อเสนอรูปแบบนี้เป็นการศึกษาเชิงประเด็นที่ยังไม่ครอบคลุมตามความต้องการของทางโครงการฯ โดยข้อเสนอที่จัดเรียงแบบอื่น ๆ มีจำนวนทั้งสิ้น 1 โครงการ

ระดับที่ 2: ระดับพื้นที่ เป็นการศึก ษาในระดับเฉพาะในบางพื้นที่ แบ่งเป็น 3 รูปแบบ โดยมีรายละเอียดตามการจัดเรียงในระดับที่ 1 ได้แก่

1. จัดเรียงตาม Target มีจำนวนข้อเสนอที่ส่งเข้าร่วมทั้งสิ้น 15 โครงการ
2. จัดเรียงแบบ Cross-Cutting มีจำนวนข้อเสนอที่ส่งเข้าร่วมทั้งสิ้น 4 โครงการ
3. จัดเรียงแบบอื่น ๆ มีจำนวนข้อเสนอที่ส่งเข้าร่วมทั้งสิ้น 2 โครงการ

ข้อเสนอโครงการระดับประเทศ แยกตามแบบต่าง ๆ จำนวน 27 โครงการ

ตารางที่ ก-5-3 ข้อเสนอโครงการแบบเรียงตาม Goal จำนวน 6 โครงการ

Goal		ข้อเสนอโครงการฯ	คณะวิจัย	สังกัดหัวหน้าโครงการ	Specific กับ 30 targets
2	ยุติความหิวโหย บรรลุความมั่นคงทางอาหารและยกระดับโภชนาการสำหรับทุกคนในทุกวัย	1. การสำรวจสถานะของเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนในบริบทประเทศไทย และทางเลือกมาตรการทางเศรษฐศาสตร์ สังคม และกฎหมาย: กรณีศึกษาเป้าหมายที่ 2 เรื่องยุติความหิวโหย บรรลุความมั่นคงทางอาหาร ยกระดับโภชนาการ และส่งเสริมเกษตรกรรมอย่างยั่งยืน	นางสาวชุติมา รอดเนียม นางสาววราพร อัศวโสภณชัย	สถาบันการจัดการระบบสุขภาพ ม.สงขลานครินทร์	3 Targets **2.1** ยุติความหิวโหย และการเข้าถึงอาหารที่ปลอดภัยเพียงพอ **2.4** ระบบการผลิตอาหารที่ยั่งยืน การเกษตรมีภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศ **2.5** ความหลากหลายทางพันธุกรรมของเมล็ดพันธุ์
		2. การสำรวจสถานะของเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนในบริบทประเทศไทย และทางเลือกมาตรการทางเศรษฐศาสตร์ สังคม และกฎหมาย เป้าหมายที่สอง ขจัดความอดอยาก (Zero Hunger)	นางสาวอำไพ หรคุณารักษ์ นางสาวปริญญารัตน์ เลี้ยงเจริญ	สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย	3 Targets **2.1** ยุติความหิวโหย และการเข้าถึงอาหารที่ปลอดภัยเพียงพอ **2.4** ระบบการผลิตอาหารที่ยั่งยืน การเกษตรมีภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศ **2.5** ความหลากหลายทางพันธุกรรมของเมล็ดพันธุ์
5	บรรลุความเท่าเทียมระหว่างเพศและเสริมสร้างความเข้มแข็งให้แก่สตรีและเด็กหญิง	การสำรวจสถานะบรรลุความเท่าเทียมระหว่างเพศและเสริมสร้างความเข้มแข็งให้แก่สตรีและเด็กหญิง เพื่อเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนในบริบทประเทศไทย และเพิ่มทางเลือกมาตรการทางเศรษฐศาสตร์ สังคม และกฎหมาย	นายเชรษฐพัฒน์ ศิริวัฒนตระการ นายนนทิพัฒน์ ไชยโสดา นางสาวณมน ธนินธญางกูร	ภาควิชามนุษยศาสตร์ และสังคมสาสตร์ ม.ราชภัฏร้อยเอ็ด	1 Target **5.2** ลดความรุนแรงต่อผู้หญิงและเด็ก

8	ส่งเสริมการเติบโตทางเศรษฐกิจที่ต่อเนื่อง ครอบคลุม และยั่งยืน การจ้างงานเต็มที่ มีผลิตภาพ และการมีงานที่เหมาะสมสำหรับทุกคน	1. การสำรวจสถานะของเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนในบริบทประเทศไทย และทางเลือกมาตรการทางเศรษฐกิจ สังคม และกฎหมาย เป้าหมายที่ 8 : การส่งเสริมการเติบโตทางเศรษฐกิจ และการจ้างงานที่เหมาะสม	นายกันตภณ อมรรัตน์ ดร.นณริฏ พิศลยบุตร นายศุภชัย สมผล	สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย	2 Targets **8.1** ส่งเสริมการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ **8.4** ประสิทธิภาพในการใช้ทรัพยากรและดัดความเชื่อมโยงระหว่างการเติบโตทางเศรษฐกิจและการทำให้สิ่งแวดล้อมเสื่อมโทรม
		2. การสำรวจสถานะของเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนในบริบทประเทศไทยและทางเลือกมาตรการทางเศรษฐศาสตร์ สังคม และกฎหมาย (เป้าหมายที่ 8 การจ้างงานที่มีคุณค่าและการเจริญเติบโตด้านเศรษฐกิจ)	นายจิรวัฒน์ ภู่งาม นายวีระวัฒน์ ภัทรศักดิ์กำจร		
13	เร่งต่อสู้กับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและผลกระทบที่เกิดขึ้น	การสำรวจสถานะของเป้าหมายที่ 13 การพัฒนาที่ยั่งยืนในบริบทของประเทศไทย และทางเลือกมาตรการทางเศรษฐกิจ สังคม และกฎหมาย	นางสาวพรรณนิภา ดอกไม้งาม นายมงคลกร ศรีวิชัย	สำนักวิทยาศาสตร์สุขภาพ ม.แม่ฟ้าหลวง	2 Targets **13.1** เสริมภูมิต้านทานและขีดความสามารถในการปรับตัวต่ออันตรายและภัยพิบัติทางธรรมชาติที่เกี่ยวข้องกับภูมิอากาศ **13.2** บูรณาการมาตรการด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศในในนโยบาย

ตารางที่ ก-5-4 ข้อเสนอโครงการแบบเรียงตาม Targets จำนวน 14 โครงการ

Goal		ข้อเสนอโครงการฯ	คณะวิจัย	สังกัดหัวหน้าโครงการ	Specific กับ 30 targets
1	ขจัดความยากจน	กลไกการขับเคลื่อนโครงการประชารัฐเพื่อช่วยเหลือผู้มีรายได้น้อยของคณะสงฆ์ กรุงเทพมหานคร	พระมหากฤษฎา แซ่หลี พระอุดมสิทธินายก	คณะสังคมศาสตร์ ม.มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย	**1.3** มาตรการคุ้มครองทางสังคม
2	ยุติความหิวโหย บรรลุความมั่นคงทางอาหารและยกระดับโภชนาการสำหรับทุกคนในทุกวัย	การศึกษาสถานะความพร้อมของเกษตรกรในการเป็นเกษตรกรที่ปราดเปรื่อง	นางสาววาสนา เหง้าเกษ	คณะวิทยาศาสตร์ ม.อุบลราชธานี	**2.4** ระบบการผลิตอาหารที่ยั่งยืน การเกษตรมีภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศ
3	สร้างหลักประกันว่าคนมีชีวิตที่มีสุขภาพดีและส่งเสริมสวัสดิภาพสำหรับทุกคนในทุกวัย	โครงการสำรวจสถานะของการนางานมาตรวิทยามาใช้ในการบังคับใช้กฎหมายของเจ้าหน้าที่ตำรวจจราจร: กรณีศึกษา เครื่องเป่าแอลกอฮอล์ในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร	นายวรรณะ วัชรโยธินกุล นายภูริตพัชร์ นันทสิทธิ์อังกูร	สำนักงานจเรตำรวจ	**3.6** ลดอุบัติเหตุทางถนน
4	สร้างหลักประกันว่าทุกคนมีการศึกษาที่มีคุณภาพอย่างครอบคลุมและเท่าเทียม และสนับสนุนโอกาสในการเรียนรู้ตลอดชีวิต	การจัดการความไม่เสมอภาคทางการศึกษาของเด็กและเยาวชนในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษาในประเทศไทย	พระครูวิมลศิลปกิจ (เรืองฤทธิ์ แก้วเปียง) พระครูพิธานพิพัฒนคุณ (จรัญ วิลัยพงษ์) ดร.ฤทธิชัย แกมนาค	วิทยาลัยสงฆ์เชียงราย ม.มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย	**4.1** สำเร็จการศึกษาประถมมัธยมคุณภาพเท่าเทียมและไม่มีค่าใช้จ่าย
5	บรรลุความเท่าเทียมระหว่างเพศและเสริมสร้างความเข้มแข็งให้แก่สตรีและเด็กหญิง	1. การบรรลุความเท่าเทียมระหว่างเพศและเสริมสร้างความเข้มแข็งให้สตรีและเด็กตามหลักการสิทธิมนุษยชนสากล	นางสาวทวิตรา เจรจา	คณะรัฐศาสตร์ ม.รามคำแหง	n/a
		2. ความไม่เท่าเทียมกันทางเพศของผู้หญิงและเด็กหญิงในประเทศไทย : สถานการณ์และมาตรการที่ท้าทาย	นางสาวปวีณา ลี้ตระกูล นายณัฐสุชน อินทราวุธ	คณะวิทยาการจัดการ ม.ราชภัฏเชียงราย	n/a

		3. เด็กหญิงกับภาพอนาคตในการเสริมสร้างดุลยภาพทางการเมืองบนพื้นฐานการมีส่วนร่วม	นายอัครเดช พรหมกัลป์	ม.มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครสวรรค์	n/a
		4. บุพปัจจัยของการดำรงตำแหน่งหัวหน้าสถานีตำรวจของตำรวจหญิงและนักเรียนนายร้อยตำรวจหญิงในอนาคต	พันตำรวจโท ดร.พิชศาล พันธุ์วัฒนา	คณะตำรวจศาสตร์ โรงเรียนนายร้อยตำรวจ	n/a
11	ทำให้เมืองและการตั้งถิ่นฐานของมนุษย์มีความครอบคลุม ปลอดภัย มีภูมิต้านทางและยั่งยืน	การสำรวจสถานะ การพัฒนาที่อยู่อาศัยสำหรับผู้มีรายได้น้อยอย่างยั่งยืน	นายธนภูมิ วงษ์บำรุง นางปณิตา สงวนทรัพย์ นายวรกร สงวนทรัพย์	คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ ม.เทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี	n/a
15	ปกป้อง ฟื้นฟู และสนับสนุนการใช้ระบบนิเวศบนบกอย่างยั่งยืนจัดการป่าไม้อย่างยั่งยืน ต่อสู้การกลายสภาพเป็นทะเลทราย หยุดการเสื่อมโทรมของที่ดินและฟื้นสภาพกลับมาใหม่ และหยุดการสูญเสียความหลากหลายทางชีวภาพ	1. การสำรวจคำนิยาม มาตรฐานและตัวชี้วัดการจัดการป่าไม้อย่างยั่งยืน: กรณีศึกษาจากยุโรป เอเชียและออสเตรเลีย	นางวัชรี ศรีคา	คณะศิลปะศาสตร์ ม.อุบลราชธานี	**15.2** การจัดการป่าอย่างยั่งยืน
		2. ข้อเสนอเชิงนโยบายเพื่อการจัดการป่าไม้และแก้ไขปัญหาที่ดินทำกินในพื้นที่ป่าอนุรักษ์อย่างยั่งยืน	นายวิวัฒน์ ฤทธิมา นางเครือวัลย์ ทัปนวัชร์	วิทยาลัยการจัดการเพื่อการพัฒนา ม.ทักษิณ	**15.2** การจัดการป่าอย่างยั่งยืน
		3. การสำรวจสถานะเป้าหมายที่ 15 ของการพัฒนาที่ยั่งยืนในบริบทประเทศไทย	นางสาวกันยพัชร์ ไตรทรัพย์ นายสมชาย ธรรมสุทธิวัฒน์	สำนักวิชาวิทยาศาสตร์ ม.แม่ฟ้าหลวง	
16	ส่งเสริมสังคมที่สงบสุขและครอบคลุมเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนให้ทุกคนเข้าถึงความยุติธรรมและสร้างสถาบันที่มีประสิทธิผล รับผิดชอบ และครอบคลุมในทุกระดับ	1. การสำรวจสถานะของเป้าหมายในการพัฒนาบริการสาธารณะด้านการยุติธรรม และสำรวจมาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับความรับผิดของรัฐอันเกิดจากการบกพร่องและไม่มีประสิทธิภาพในการอำนวยความยุติธรรม	ดร.อภิญญา แก้วกำเหนิด นางสาวสุดารัตน์ แก้วกาเหนิด	สำนักงานศาลปกครอง /ม.รามคำแหง /ม.สยาม	n/a

		2. รูปแบบการส่งเสริมจริยธรรมทางการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้นาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง	พระมหาประสาน ทัศนารุนพงศ์ พระครูโอภาสกัลยาณธรรม (พวงยอด)	วิทยาลัยสงฆ์ชัยภูมิ ม.มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย	**16.5** ลดการทุจริตคอร์รัปชั่น

ตารางที่ ก-5-5 ข้อเสนอโครงการ แบบ Cross-Cutting จำนวน 6 โครงการ

Goal		ข้อเสนอโครงการฯ	คณะวิจัย	สังกัดหัวหน้าโครงการ	Specific กับ30 targets
1	ขจัดความยากจน	การวิเคราะห์องค์ความรู้เพื่อเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs): กรณีการคุ้มครองทางสังคมในกลุ่มเด็กและเยาวชนไทย	นางสมพร โกมารทัต นางสาวศิริพร สัจจานันท์ นายเสน่ห์ เดชะวงศ์	สถาบันวิจัยสังคมและเศรษฐกิจ ม.ธุรกิจบัณฑิตย์	**1.3** มาตรการคุ้มครองทางสังคม **5.2** ลดความรุนแรงต่อผู้หญิงและเด็ก **16.2** ยุติการค้ามนุษย์ และความรุนแรงต่อเด็ก
2	ยุติความหิวโหย บรรลุความมั่นคงทางอาหารและยกระดับโภชนาการสำหรับทุกคนในทุกวัย	แนวทางการจัดการความรู้ภูมิปัญญาพื้นบ้านเพื่อความมั่นคงทางอาหาร และโภชนาการที่ดีของชุมชน	นางวิมลมาศ ปฐมวณิชกุล นายรุ่งศักดิ์ วิลามศ นางนุชนาถ มีนาสันติรักษ์ นางลักขณา ศิริจำปา นางสาวบุณรดา ปากดีสี นายวิจิตร ศิริกิจ	คณะวิทยาการจัดการ ม.ราชภัฏมหาสารคาม	**2.1** ยุติความหิวโหย และการเข้าถึงอาหารที่ปลอดภัยเพียงพอ
3	สร้างหลักประกันว่าคนมีชีวิตที่มีสุขภาพดีและส่งเสริมสวัสดิภาพสำหรับทุกคนในทุกวัย	แก่งเลิงจานโมเดล : ชุมชนต้นแบบโดยใช้วิถีบูรณาการพหุเวชศาสตร์ ในการแก้ไขปัญหาสุขภาพอย่างยั่งยืน	นายวชิร ชนะบุตร นางสาวนันทวรรรณ ทิพยเนตร	คณะแพทยศาสตร์ ม.มหาสารคาม	**3.3** ยุติการแพร่กระจายของ HIV และโรคติดต่อ **3.4** ลดการตายจากโรคไม่ติดต่อ

4	สร้างหลักประกันว่าทุกคนมีการศึกษาที่มีคุณภาพอย่างครอบคลุมและเท่าเทียม และสนับสนุนโอกาสในการเรียนรู้ตลอดชีวิต	นวัตกรรมการเรียนรู้ที่ผสมผสานการใช้เทคโนโลยี สำหรับการยกระดับและขยายโอกาสทางการเรียนรู้ตลอดชีวิตสำหรับเด็กไทย เพื่อเพิ่มศักยภาพในการเรียนรู้และลดความเหลื่อมล้ำทางสังคม	ดร.อภิวัฒน์ หาญวงส์ นางสาววิริยา วิจิตรวาทการ นางสาวดลยา หิรัณยศิริ	ม.ธรรมศาสตร์/ วิสาหกิจเพื่อสังคม	**4.1** สำเร็จการศึกษาประถมมัธยมคุณภาพเท่าเทียมและไม่มีค่าใช้จ่าย
13	เร่งต่อสู้กับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและผลกระทบที่เกิดขึ้น	สถานภาพการดำเนินการและองค์ความรู้ด้านการอยู่อาศัยและการก่อสร้างที่อยู่อาศัยสำหรับผู้มีรายได้น้อยเพื่อรองรับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศในประเทศไทย	นางสาวณัชวิชญ์ ติกุล นายเกรียงศักดิ์ ศรีเงินยวง	คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์และการออกแบบสิ่งแวดล้อม ม.แม่โจ้	**13.1** เสริมภูมิต้านทานและขีดความสามารถในการปรับตัวต่ออันตรายและภัยพิบัติทางธรรมชาติที่เกี่ยวข้องกับภูมิอากาศ
15	ปกป้อง ฟื้นฟู และสนับสนุนการใช้ระบบนิเวศบนบกอย่างยั่งยืนจัดการป่าไม้อย่างยั่งยืน ต่อสู้การกลายสภาพเป็นทะเลทราย หยุดการเสื่อมโทรมของที่ดินและฟื้นสภาพกลับมาใหม่ และหยุดการสูญเสียความหลากหลายทางชีวภาพ	โครงการทบทวนสถานะและความรู้ในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของภาคประชาชนภายใต้เป้าหมายที่ 15 ของเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน	นายโอฬาร อ่องพะ	มูลนิธิเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนภาคเหนือ	n/a

ตารางที่ ก-5-**6** ข้อเสนอโครงการ แบบอื่นๆ จำนวน 1 โครงการ

Goal		ข้อเสนอโครงการฯ	คณะวิจัย	สังกัดหัวหน้าโครงการ	Specific กับ 30 targets
3	สร้างหลักประกันว่าคนมีชีวิตที่มีสุขภาพดีและส่งเสริมสวัสดิภาพสำหรับทุกคนในทุกวัย	ศึกษาพุทธธรรมที่มีอิทธิพลต่อการส่งเสริมสุขภาพดีและสวัสดิภาพชีวิต	พระครูสิริรัตนานุวัตร (ทวี อ่อนปัสสา)	วิทยาลัยสงฆ์พุทธชินราช	n/a

ข้อเสนอโครงการระดับพื้นที่ แยกตามแบบต่างๆ 21 โครงการ

ตารางที่ ก-5-7 ข้อเสนอโครงการ แบบจัดเรียงตาม Targets จำนวน 15 โครงการ

Goal		ข้อเสนอโครงการฯ	คณะวิจัย	สังกัดหัวหน้าโครงการ	Specific กับ 30 targets
2	ยุติความหิวโหย บรรลุความมั่นคงทางอาหารและยกระดับโภชนาการสำหรับทุกคนในทุกวัย	การวิเคราะห์ช่องว่างทางนโยบายและมาตรการที่เป็นไปได้เพื่อสร้างทางเลือกในการเพิ่มผลิตภาพและรายได้ของเกษตรกรรายย่อยในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ : บทสำรวจจากxระสบการณ์การทางานเชิงบูรณาการของภาครัฐ ประชาสังคมและเอกชน จังหวัดมหาสารคาม (เป้าประสงค์ 2.3)	นายวชิรวัตติ์ อาริยะสิริโชติ	วิทยาลัยการเมืองการปกครอง ม.มหาสารคาม	n/a
3	สร้างหลักประกันว่าคนมีชีวิตที่มีสุขภาพดีและส่งเสริมสวัสดิภาพสำหรับทุกคนในทุกวัย	เป้าหมาย สุขภาวะ กับการพัฒนาที่ยั่งยืนในบริบทประเทศไทย และ กรณีศึกษาความมั่นคงทางอาหารในกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนล่าง 1 ได้แก่ กาญจนบุรี นครปฐม ราชบุรี และสุพรรณบุรี มี จ.นครปฐม เป็นศูนย์ปฏิบัติการกลุ่มจังหวัด	ผศ.ดร.เพ็ญจันทร์ เชอร์เรอร์ นางสาวพรศรี เหล่ารุจิสวัสดิ์ นางสาวสายสมร วชิระประพันธ์	ภาควิชาสังคมและสุขภาพ คณะสังคมศาสตร์และมนุษย์ศาสตร์ ม.มหิดล	**2.1** ยุติความหิวโหย และการเข้าถึงอาหารที่ปลอดภัยเพียงพอ

7	สร้างหลักประกันให้ทุกคนสามารถเข้าถึงพลังงานสมัยใหม่ที่ยั่งยืนในราคาที่ย่อมเยา	พลังงานทดแทน : การวางแผนพัฒนาพลังงานชุมชนในจังหวัดสุพรรณบุรีอย่างยั่งยืน	พระมหาสมมาส ชุติมนฺโต (พงษ์สุพรรณ)	หน่วยวิทยบริการวัดป่าเลไลยก์วรวิหาร ภาควิชารัฐศาสตร์	n/a
8	ส่งเสริมการเติบโตทางเศรษฐกิจที่ต่อเนื่อง ครอบคลุม และยั่งยืน การจ้างงานเต็มที่ มีผลิตภาพ และการมีงานที่เหมาะสมสำหรับทุกคน	1. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความคงอยู่ในงานด้านการท่องเที่ยวยั่งยืนในจังหวัดอุบลราชธานี	นางสาวเฉลิมพร สิริวิชัย	วิทยาลัยนานาชาติ ม.ศิลปกร	n/a
		2. การปรับตัวด้านวัฒนธรรม เครือข่ายทางธุรกิจ บทบาทรัฐบาลที่ส่งผลต่อความสามารถในการแข่งขันของผู้ประกอบการมุสลิมขนาดกลางและขนาดย่อมในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้	นายมีเดียน จูมะ นายสุรชัย ไวยวรรณจิตร	คณะมนุษย์ศาสตร์และสังคมศาสตร์ ม.ราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา	n/a
		3. การพัฒนาเครื่องมือวัดประสิทธิผลของธุรกิจขนาดย่อมในเขตอีสานใต้:การประยุกต์ใช้การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันและการสนทนากลุ่ม	นางสาวเพ็ญภัคร พื้นผา นางสาวกมลพร นครชัยกุล	คณะบริหารศาสตร์ ม.อุบลราชธานี	n/a
10	ลดความไม่เสมอภาคภายในประเทศและระหว่างประเทศ	1. สำรวจสถานะของสถาบันการเงินชุมชนเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนของระบบการเงินระดับจุลภาคของประเทศไทย : กรณีศึกษาสถาบันการเงินชุมชน อำเภอเมืองและอำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่	นางศศิพัชร์ สันกลกิจ	คณะบริหารธุรกิจและศิลปะศาสตร์ ม.เทคโนโลยีราชมงคลล้านนา	n/a
		2. ชีวิตแรงงานพลัดถิ่นกับการข้ามรัฐ : ศึกษาแรงงานข้ามชาติไทใหญ่ในภาคเหนือของประเทศไทย (10)	นายชัยพงษ์ สาเนียง นายไชยันต์ รัชชกูล นายศราวุฒิ วิสาพรหม	สถาบันศึกษานโยบายสาธารณะ ม.เชียงใหม่	n/a
		3. ความเป็นเมืองของชุมชนแรงงานข้ามชาติสัญชาติพม่าในชุมชนไทยในพื้นที่ภาคกลางตอนล่าง	นายอนุรักษ์ สิงห์ชัย	คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ม.ราชภัฏเพชรบุรี	n/a

		4. การฟื้นฟูภูมิปัญญาในการทำระฆัง กระดิ่ง กระพรวน เพื่อการอนุรักษ์และพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนของชาวไทย-ยวน ชุมชนบ้านเขาลอยมูลโค ตำบลตะโก อำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี	นางสาวธันยาภรณ์ โพธิกาวิน	วิทยาลัยดุริยางคศิลป์ ม.มหิดล	n/a
14	อนุรักษ์และใช้ประโยชน์จากมหาสมุทร ทะเล และทรัพยากรทางทะเลอย่างยั่งยืน เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน	การสำรวจสถานะทุนชุมชนในการจัดการทรัพยากรประมงและชายฝั่งอย่างยั่งยืน	นายพัฒนพงศ์ ปลื้มพัฒน์ นายนภดล ยาจิตร์	-	**14.4** การฟื้นฟูทรัพยากรทางทะเล
15	ปกป้อง ฟื้นฟู และสนับสนุนการใช้ระบบนิเวศบนบกอย่างยั่งยืนจัดการป่าไม้อย่างยั่งยืน ต่อสู้การกลายสภาพเป็นทะเลทราย หยุดการเสื่อมโทรมของที่ดินและฟื้นสภาพกลับมาใหม่ และหยุดการสูญเสียความหลากหลายทางชีวภาพ	การส่งเสริมกิจกรรมฟื้นฟูอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ต้นน้ำของชุมชนน้ำก้อและท่าอิบุญ อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์	นายสุวัฒน์ อินทรประไพ	คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ม.ราชภัฏเพชรบูรณ์	**15.1** อนุรักษ์ฟื้นฟูระบบนิเวศบนบก น้ำจืด พื้นที่ชุ่มน้ำ
16	ส่งเสริมสังคมที่สงบสุขและครอบคลุมเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนให้ทุกคนเข้าถึงความยุติธรรมและสร้างสถาบันที่มีประสิทธิผล รับผิดชอบ และครอบคลุมในทุกระดับ	1. การสร้าง ขับเคลื่อน และดารงความเป็นประชาธิปไตยในสภาองค์กรชุมชนตำบลเทศบาลเมืองเขลางค์นคร จังหวัดลำปาง	นายมาโนช พรหมปัญโญ	การจัดการการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ม.ธรรมศาสตร์ ศูนย์ลำปาง	n/a
		2. การสร้างความยุติธรรมให้แก่ประชาชนในกระบวนการยุติธรรมทางอาญาเพื่อความสงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้ : กรณีศึกษาเจ้าหน้าที่ตำรวจและพนักงานอัยการ	นายมารุยูกี รานิง นายอับดุลการีม อัสมะแอ รศ.ดร.มุฮำหมัดซากี เจ๊ะหะ	คณะอิสลามศึกษาและนิติศาสตร์ ม.ฟาฏอนี	n/a
		3. ปัจจัยที่ส่งผลต่อความเชื่อทางการเมืองของประชาชนจังหวัดพิจิตร	นายอภิไท สอนทอง	ม.ราชภัฏเพชรบูรณ์	n/a

ตารางที่ ก-5-8 ข้อเสนอโครงการ แบบ Cross-Cutting จำนวน 4 โครงการ

Goal		ข้อเสนอโครงการฯ	คณะวิจัย	สังกัดหัวหน้าโครงการ	Specific กับ 30 targets
6	สร้างหลักประกันว่าจะมีการจัดให้มีน้ำและสุขอนามัยสำหรับทุกคน และมีการบริหารจัดการที่ยั่งยืน	หลักการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำแบบมีส่วนร่วมของประชาชนเพื่อการอุปโภคบริโภคที่ยั่งยืน ของตำบลบ้านโตก อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์	นายกมลวิช ลอยมา นายอภินันท์ ทะสุนทร นางสาวกฤตยา ปิตุจาตุรนต์	คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ม.ราชภัฏเพชรบูรณ์	n/a
13	เร่งต่อสู้กับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและผลกระทบที่เกิดขึ้น	โครงการสำรวจและวิเคราะห์กลุ่มเปราะบางทางเศรษฐกิจและสังคม อันเป็นผลมาจากการเปลี่ยนแปลงสภาวะแวดล้อม กรณีศึกษาของชุมชนริมน้ำโขง อำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงราย	ดร.อภิสม อินทรลาวัณย์ ผศ.ดร.ณัฐพรพรรณ อุตมา นายวราวุฒิ เรือนคา นางสาวชนันภรณ์ บุญเกิดทรัพย์	สำนักงานเศรษฐกิจชายแดนและโลจิสติกส์ (OBELS) ม.แม่ฟ้าหลวง	**13.1** เสริมภูมิต้านทานและขีดความสามารถในการปรับตัวต่ออันตรายและภัยพิบัติทางธรรมชาติที่เกี่ยวข้องกับภูมิอากาศ
15	ปกป้อง ฟื้นฟู และสนับสนุนการใช้ระบบนิเวศบนบกอย่างยั่งยืนจัดการป่าไม้อย่างยั่งยืน ต่อสู้การกลายสภาพเป็นทะเลทราย หยุดการเสื่อมโทรมของที่ดินและฟื้นสภาพกลับมาใหม่ และหยุดการสูญเสียความหลากหลายทางชีวภาพ	ความร่วมมือในการบริหารจัดการป่าชุมชนเพื่อการท่องเที่ยวทางธรรมชาติอ่างเก็บน้ำหุบเขาวง ป่าชุมชนบ้านพุน้ำร้อน อำเภอด่านช้าง จังหวัดสุพรรณบุรี	นายปริญญา นิกรกุล นายประคอง มาโต	หน่วยวิทยบริการจังหวัดอุทัยธานี ม.มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย	**15.2** การจัดการป่าอย่างยั่งยืน
17	เสริมสร้างความเข้มแข็งให้แก่กลไกการดำเนินงาน และฟื้นฟูสภาพหุ้นส่วนความร่วมมือระดับโลกสำหรับการพัฒนาที่ยั่งยืน	รูปแบบความร่วมมือของหน่วยงานภาครัฐในพื้นที่จังหวัดกาฬสินธุ์ต่อการบริหารจัดการเกษตรแบบยั่งยืน	นางสาวอาริยา ป้องศิริ นายอธิพงษ์ ภูมีแสง	คณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ ม.กาฬสินธุ์	**2.4** ระบบการผลิตอาหารที่ยั่งยืน การเกษตรมีภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศ

ตารางที่ ก-5-9 ข้อเสนอโครงการ แบบอื่นๆ จำนวน 2 โครงการ

Goal		ข้อเสนอโครงการฯ	คณะวิจัย	สังกัดหัวหน้าโครงการ	Specific กับ 30 targets
3	สร้างหลักประกันว่าคนมีชีวิตที่มีสุขภาพดีและส่งเสริมสวัสดิภาพสำหรับทุกคนในทุกวัย	แนวทางการดูแลสุขภาพของผู้สูงอายุแบบบูรณาการบนพื้นฐานหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ตำบลชะอวด อำเภอชะอวด จังหวัดนครศรีธรรมราช: โดยใช้เทคนิคการวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม	ดร.อนันต์ แย้มเยื้อน ดร.สุชีพ เณรานนท์ นางวีณา ธิติประเสริฐ ดร.อโนทัย ประสาน อสม.สาธารณสุขหมู่บ้าน ต.ชะอวด อ.ชะอวด จ.นครศรีธรรมราช	คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ม.ราชภัฏอุตรดิตถ์	**3.3** ยุติการแพร่กระจายของ HIV และโรคติดต่อ **3.4** ลดการตายจากโรคไม่ติดต่อ
9	สร้างโครงสร้างพื้นฐานที่มีความทนทาน ส่งเสริมการพัฒนาอุตสาหกรรมที่ครอบคลุมและยั่งยืน และส่งเสริมนวัตกรรม	ปัจจัยโครงสร้างพื้นฐานในการพัฒนาระบบการทำงาน และสนับสนุนการสร้างนวัตกรรมของอุตสาหกรรมการพิมพ์ของประเทศไทย	นายกฤษณ หงษ์วิจิตร นางสุวรรณี หงษ์วิจิตร	-	n/a

ในส่วนของ ข้อเสนอโครงการที่ไม่ได้รับเลือก ในการพิจา รณานั้น ทางคณะทำงานจะเก็บไว้เป็ น ฐานข้อมูล เพื่อสร้างความร่วมมือในการขับเคลื่อนการดำเนินงาน ที่จะเกิดขึ้นในอนาคต เกี่ยวกับการขยายผล ไปในระดับพื้นที่ และในเชิงประเด็นเฉพาะ เพื่อทำให้เกิดรูปธรรมในการขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน ต่อไป นอกจากนั้นทางคณะทำงานฯจะทำการส่งข้อมูลที่มีประโยชน์ ทั้งช่องทางในการสนับสนุนอื่นๆ และ ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ให้เกิดการกระจายข้อมูลอย่างทั่วถึงได้

2.3 การให้คะแนน

จะทำการแบ่งหน้าที่รับผิดชอบในการอ่านข้อเสนอทุกโ ครงการเพื่อให้คะแนน โดยสมาชิกขอ ง คณะทำงานจะทำการให้คะแนนร่วมกับทาง คณะที่ปรึกษาทางวิชาการ 5 ท่าน ได้แก่ รศ .ดร.ปัทมาวดี โพชนุกูล ดร.บัณฑูร เศรษฐศิโรฒน์ ดร.ณรรต ปิ่นน้อย ดร.กนต์ธีร์ นุชสุวรรณ และคุณณัฏฐเอก ดุษฎีป ระเสริฐ และทางคณะทำงานฯ 4 ท่าน ได้แก่ หัวหน้าโครงการ ผู้จัดการโครงการ นักวิจัยร่วม 2 คน สำหรับเกณฑ์ ในการให้คะแนนนั้นมีทั้งหมด 7 องค์ประกอบ ได้แก่

1) ขอบเขตงานวิจัย
2) ระยะเวลา
3) ข้อมูลผู้วิจัย
4) วิธีการศึกษา
5) งบประมาณ
6) ความสำคัญของปัญหา
7) การทบทวนวรรณกรรม

โดยสามารถอธิบายเกณฑ์ตามแผนภาพที่ ก-5-2

รูปที่ ก-5-2 แสดงองค์ประกอบของเกณฑ์การให้คะแนน

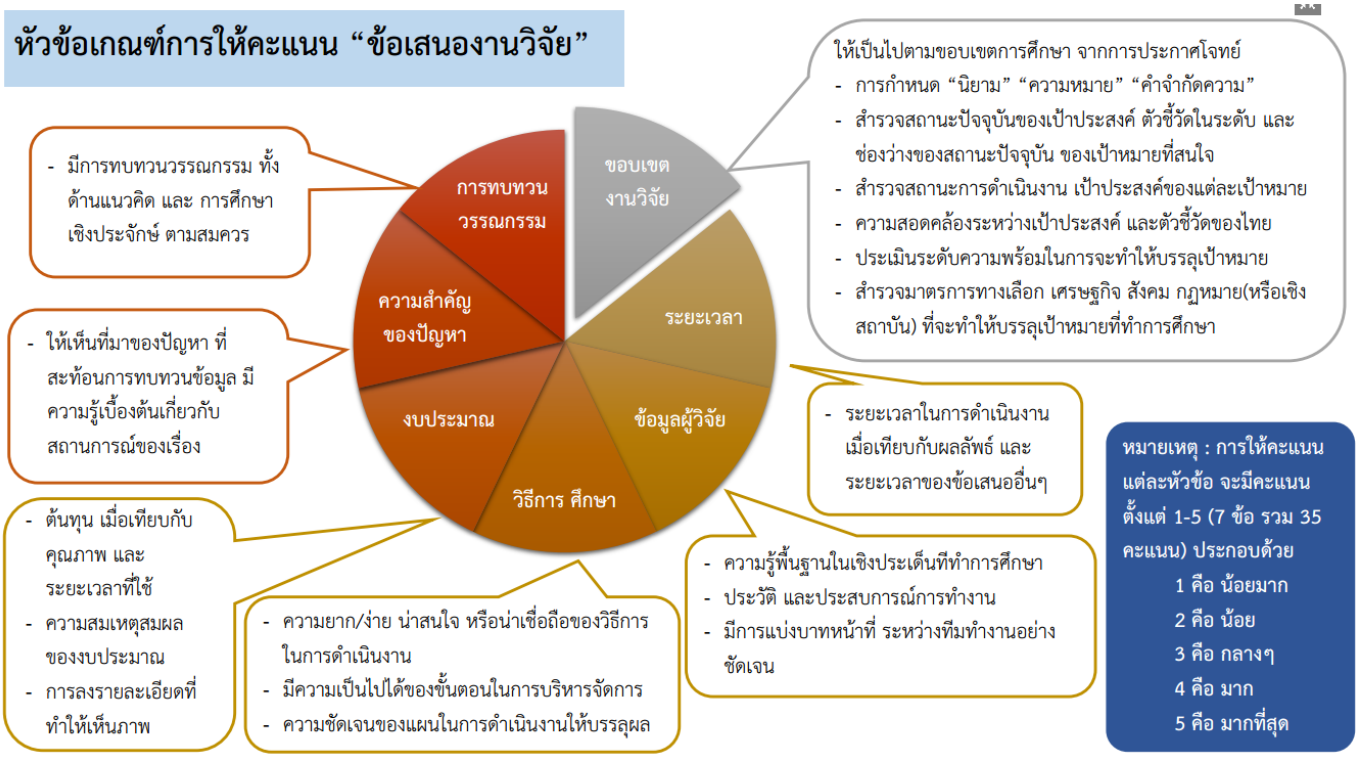

1.4.1 ขั้นการสรุปผลการพิจารณาคัดเลือกข้อเสนอโครงการ และการประกาศผล

จากข้อเสนอโครงการที่ผ่านเกณฑ์เงื่อนไขของโครงการฯนั้น มีทั้งสิ้น 12 โครงการ โดยในเกณฑ์ที่ใช้นั้น ครอบคลุม 12 เป้าหมาย ได้แก่ เป้าหมายที่ 1 เป้าหมายที่ 2 เป้าหมายที่ 4 เป้าหมายที่ 5 เป้าหมายที่ 7 เป้าหมายที่ 8 เป้าหมายที่ 9 เป้าหมายที่ 12 เป้าหมายที่ 13 เป้าหมายที่ 14 เป้าหมายที่ 15 และเป้าหมายที่ 16 หลังจากได้ผลสรุปข้อเสนอโครงกา รที่ได้รับการสนับสนุนแล้ว ได้ทำการประกาศผล เผยแพร่ผ่านเว็บไซต์หลักของทางคณะทำงานคือ www.sdgmove.com และมีการประสานงานให้ทราบผลที่เกิดขึ้น สำหรับข้อเสนอโครงการที่ได้รับการพิจารณาทั้ง 12 โครงการ เพื่อเตรียมพร้อมเข้าสู่การทำความเข้าใจ และแนวทางการดำเนินงานร่วมกันต่อไป

สำหรับข้อเสนอทั้งโครงการที่ได้รับ และไม่ได้รับการพิจารณา ทั้ง 60 โครงการ (48 โครงการที่ไม่ได้รับพิจารณา) นั้น ทางคณะทำงานฯ มีการสรุปข้อเสนอแนะ โดยข้อเสนอโครงการที่ได้รับการสนับสนุนนั้น เพื่อนำไปปรับปรุงงานวิจัยให้เกิดการดำเนินงานที่ครอบคลุม ได้ ผลลัพธ์ตรงกับความต้องการของทางโครงการฯ ของคณะทำงานฯด้วย สำหรับในส่วนข้อเสนอแนะ ของข้อเสนอโครงการที่ไม่ได้รับการพิจารณานั้น ทางคณะทำงานฯก็ได้รวบรวมไว้ด้วย เพื่อใช้ในการตอบข้อซักถาม ที่อาจคลางแคลงใจจากการที่ไม่ได้รับการสนับสนุน ให้ได้รับการอธิบายถึงเหตุผลที่สร้างความเข้าใจร่วมกันต่อไป

เมื่อได้ผลสรุปการพิจารคัดเลือกข้อเสนอโครงการที่ได้รับการสนับสนุนแล้ว โครงการได้ดำเนินการประกาศผลการพิจารณาดังกล่าวเมื่อวันที่ 25 ธันวาคม 2559 (ภาคผนวก ก) ผ่านเว็บไซต์โครงการ (www.sdgmove.com) รวมถึงการประสานงานคณะวิจัยเพื่อแจ้งผลการคัดเลือก

สำหรับเป้าหมายที่ยังไม่มีข้อเสนอโครงการเพื่อรับการสนับสนุนทุน 5 เป้าหมาย ได้แก่ เป้าหมายที่ 3 เป้าหมายที่ 6 เป้าหมายที่ 10 เป้าหมายที่ 11 และเป้าหมายที่ 17 นั้น สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) จะดำเนินการเปิดรับข้อเสนอโครงการเพิ่มเติมในเฟสถัดไป

ตารางที่ ก-5-10 ตารางสรุปข้อเสนอโครงการที่ผ่านการพิจารณาคัดเลือก 12 โครงการ (สนับสนุนทุน)

Goal		ข้อเสนอโครงการฯ	คณะวิจัย	สังกัดหัวหน้าโครงการ	Specific กับ 30 targets
1	ขจัดความยากจน	การสำรวจสถานะของเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนในบริบทประเทศไทย และทางเลือกมาตรการทางเศรษฐกิจ สังคม และกฎหมาย :เป้าหมายที่ 1 ขจัดความยากจน	นางสมพร โกมารทัต นางสาวศิริพร สัจจานันท์ นายเสน่ห์ เดชะวงศ์	สถาบันวิจัยสังคมและเศรษฐศาสตร์ ม.ธุรกิจบัณฑิตย์	**1.3** มาตรการคุ้มครองทางสังคม
2	ยุติความหิวโหย บรรลุความมั่นคงทางอาหารและยกระดับโภชนาการสำหรับทุกคนในทุกวัย	การสำรวจสถานการณ์การพัฒนาที่ยั่งยืนด้านความมั่นคงทางอาหาร และยุติความหิวโหยในประเทศไทย	นายเสถียร ฉันทะ	คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ม.ราชภัฏเชียงราย	**2.1** ยุติความหิวโหย และการเข้าถึงอาหารที่ปลอดภัยเพียงพอ **2.4** ระบบการผลิตอาหารที่ยั่งยืน การเกษตรมีภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศ **2.5** ความหลากหลายทางพันธุกรรมของเมล็ดพันธุ์
4	สร้างหลักประกันว่าทุกคนมีการศึกษาที่มีคุณภาพอย่างครอบคลุมและเท่าเทียม และสนับสนุนโอกาสในการเรียนรู้ตลอดชีวิต	การวิเคราะห์สถานะของเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนด้านการศึกษาในบริบทประเทศไทย ตามยุทธศาสตร์ประเทศไทย 4.0	นายชาญศักดิ์ ศรีสวัสดิ์สกุล นางสาววรัณศณางค์ บุณฑริก	คณะวิทยาการคอมพิวเตอร์ ม.ราชภัฏอุบลราชธานี	**4.2** เข้าถึงการพัฒนา การดูแลและการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัยที่มีคุณภาพ
5	บรรลุความเท่าเทียมระหว่างเพศและเสริมสร้างความเข้มแข็งให้แก่สตรีและเด็กหญิง	การสำรวจสถานะของเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนในบริบทประเทศไทย และทางเลือกมาตรการทางเศรษฐกิจ สังคมและกฎหมาย: เป้าหมายที่ 5 บรรลุความเท่าเทียมระหว่างเพศ และเสริมสร้างความเข้มแข็งให้แก่สตรีและเด็กหญิง (Gender Equality)	นายกรกิต ชุ่มกรานต์ นางสาวยุวรี โชคสวนทรัพย์ นางปรัทยุมน เลปนานนท์	สถาบันวิจัยสังคมและเศรษฐกิจ ม.ธุรกิจบัณฑิตย์	**5.2** ลดความรุนแรงต่อผู้หญิงและเด็ก

7	สร้างหลักประกันให้ทุกคนสามารถเข้าถึงพลังงานสมัยใหม่ที่ยั่งยืนในราคาที่ย่อมเยา	การสำรวจสถานะของเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนในบริบทประเทศไทย และทางเลือกมาตรการทางเศรษฐกิจ สังคม และกฎหมาย เป้าหมายที่ 7	ผศ.ดร.อำนาจ ผดุงศิลป์ รศ.ดร.เรณู สุขารมณ์ นายณัฐพัชร์ อารีรัชกุลกานต์	สถาบันวิจัยสังคมและเศรษฐกิจ ม.ธุรกิจบัณฑิตย์	**7.3** ประสิทธิภาพการใช้พลังงาน
8	ส่งเสริมการเติบโตทางเศรษฐกิจที่ต่อเนื่องครอบคลุม และยั่งยืน การจ้างงานเต็มที่มีผลิตภาพ และการมีงานที่เหมาะสมสำหรับทุกคน	การศึกษาสถานะของเป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืนที่ 8:ส่งเสริมการเติบโตทางเศรษฐกิจที่ต่อเนื่องครอบคลุม และยั่งยืน การจ้างงานเต็มที่มีผลิตภาพและการมีงานที่เหมาะสมสาหรับทุกคน ในบริบทประเทศไทย	ดร.ไพรัช พิบูลย์รุ่งโรจน์ ดร.วรัทยา ชินกรรม	คณะเศรษฐศาสตร์ ม.เชียงใหม่	**8.1** ส่งเสริมการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ **8.4** ประสิทธิภาพในการใช้ทรัพยากร และดัดความเชื่อมโยงระหว่างการเติบโตทางเศรษฐกิจและการทำให้สิ่งแวดล้อมเสื่อมโทรม
9	สร้างโครงสร้างพื้นฐานที่มีความทนทาน ส่งเสริมการพัฒนาอุตสาหกรรมที่ครอบคลุมและยั่งยืนและส่งเสริมนวัตกรรม	การวิเคราะห์องค์ความรู้เพื่อเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs): เป้าหมายที่ 9 สร้างโครงสร้างพื้นฐานที่มีความทนทาน ส่งเสริมการพัฒนาอุตสาหกรรมที่ครอบคลุมและยั่งยืน และส่งเสริมนวัตกรรม	นางดวงจันทร์ วรคามิน นางไพรินทร์ ชลไพศาล นายอนุวัฒน์ ชลไพศาล	สถาบันวิจัยสังคมและเศรษฐกิจ ม.ธุรกิจบัณฑิตย์	**9.4** อุตสาหกรรมที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม
12	สร้างหลักประกันให้มีรูปแบบการผลิตและบริโภคที่ยั่งยืน	การสำรวจสถานะของเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน เป้าหมายที่ 12 “สร้างหลักประกันให้มีรูปแบบการผลิตและบริโภคที่ยั่งยืน”ในบริบทประเทศไทยและทางเลือกมาตรการทางเศรษฐศาสตร์ สังคม และกฎหมาย	นายสุพจน์ ชุณหโชติอนันต์ นางสาวธิตา อ่อนอินทร์	ศูนย์ศึกษาเพื่อการพัฒนาสังคม Center for Social Development Studies (CSDS), คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	**12.4** การจัดการสารเคมีและของเสียที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

13	เร่งต่อสู้กับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและผลกระทบที่เกิดขึ้น	การสำรวจสถานะของเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนในบริบทประเทศไทย และทางเลือกมาตรการทางเศรษฐศาสตร์ สังคม และกฎหมาย-เป้าหมายที่สิบสาม การดำเนินการอย่างเร่งด่วนเพื่อแก้ปัญหาโลกร้อน	นางกรรณิการ์ ธรรมพานิชวงศ์ นางสาวปริญญารัตน์ เลี้ยงเจริญ	สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย	**13.1** เสริมภูมิต้านทานและขีดความสามารถในการปรับตัวต่ออันตรายและภัยพิบัติทางธรรมชาติที่เกี่ยวข้องกับภูมิอากาศ **13.2** บูรณาการมาตรการด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศในในนโยบาย
14	อนุรักษ์และใช้ประโยชน์จากมหาสมุทร ทะเล และทรัพยากรทางทะเลอย่างยั่งยืนเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน	การสำรวจสถานะของเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนในบริบทประเทศไทย และทางเลือกมาตรการทางเศรษฐศาสตร์ สังคม และกฎหมาย เป้าหมายที่ 14 ชีวิตใต้น้ำ (Life Below Water))	นางสาวอำไพ หรคุณารักษ์ นางสาวกาญจนา ย่าเสน	สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย	**14.4** การฟื้นฟูทรัพยากรทางทะเล **14.6** ยับยั้งรูปแบบการอุดหนุนประมงเกินขีดจำกัดและ IUU
15	ปกป้อง ฟื้นฟู และสนับสนุนการใช้ระบบนิเวศบนบกอย่างยั่งยืน จัดการป่าไม้อย่างยั่งยืน ต่อสู้การกลายสภาพเป็นทะเลทราย หยุดการเสื่อมโทรมของที่ดินและฟื้นสภาพกลับมาใหม่ และหยุดการสูญเสียความหลากหลายทางชีวภาพ	การสำรวจสถานะของเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนในบริบทประเทศไทยและทางเลือกมาตรการทางเศรษฐศาสตร์ สังคม และกฎหมาย: เป้าหมายที่ 15 : ชีวิตบนแผ่นดิน (Life on Land)	รศ.ดร.นาฏสุดา ภูมิจานงค์ ดร.อุทัย เจริญวงศ์	คณะสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรศาสตร์ ม.มหิดล	**15.1** อนุรักษ์ฟื้นฟูระบบนิเวศบนบก น้ำจืด พื้นที่ชุ่มน้ำ **15.2** การจัดการป่าอย่างยั่งยืน

16	ส่งเสริมสังคมที่สงบสุขและครอบคลุมเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนให้ทุกคนเข้าถึงความยุติธรรมและสร้างสถาบันที่มีประสิทธิผล รับผิดชอบ และครอบคลุมในทุกระดับ	การสำรวจสถานะของเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนในบริบทประเทศไทยและ ทางเลือกมาตรการทางเศรษฐศาสตร์ สังคม และ กฎหมาย สาหรับเป้าหมายที่ 16 : การส่งเสริมสังคม ที่สงบสุขและครอบคลุมเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนให้ทุกคนเข้าถึงความยุติธรรมและสร้าง สถาบันที่มีประสิทธิผล รับผิดชอบและครอบคลุมในทุกระดับ	นายจิรวัฒน์ สุริยะโชติชยางกูล ดร.นณริฏ พิศลยบุตร	สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย	**16.2** ยุติการค้ามนุษย์ และความรุนแรงต่อเด็ก **16.5** ลดการทุจริตคอร์รัปชั่น

3. ขั้นการดำเนินงาน

ในช่วงของขั้นการดำเนินงาน แบ่งออกเป็น 2 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นการประชุมชี้แจงแนวทางดำเนินงาน และขั้นการนำเสนอรายงานความก้าวหน้า รายงานขั้นกลาง

3.1 การประชุมชี้แจงแนวทางการดำเนินงาน

หลังจากที่ได้ประกาศผลโครงการที่ได้รับการสนับสนุนไปแล้วนั้น ทางคณะทำงานฯ ได้มีการประสานงานกับทางนักวิจัยที่เป็นผู้รับผิดชอบโครงการทั้ง 12 โครงการ เพื่อเชิญเข้าร่วม "การประชุมชี้แจงแนวทางการดำเนินงานกับทีมนักวิจัย SDGs" ในวันจันทร์ที่ 16 มกราคม พ.ศ. 2560 เวลา 09.00 – 12.00 น. ที่ห้องประชุม 1 ชั้น 15 ที่ตึก SM Tower ที่ตั้งของสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) เพื่อทำความเข้าใจระเบียบปฏิบัติในการดำเนินงาน แนวทางการดำเนินงานร่วมกัน และกำหนดผลลัพธ์ที่จะต้องทำให้เกิดขึ้นร่วมกัน ตามกรอบระยะเวลาที่กำหนด นอกจากนั้นเพื่อสร้างช่องทางในการประสานงานติดต่อกันได้ต่อไป

ในช่วงถัดไป ทางคณะทำงานฯ ดำเนินการตามขั้นตอนการดำเนินงานที่วางไ ว้ต่อไปตามที่วางแผนไว้ข้างต้น นอกจากนั้นในส่วนของบทบาทการดำเนินงานของทางคณะทำงานฯ จะมีบทบาท ได้แก่

1) ช่วยประสานให้นักวิจัยทั้ง 12 โครงการเข้าร่วมกิจกรรมทางวิชาการ ต่างๆ ที่จะเกิดขึ้นแล้วเป็นประโยชน์ต่อการผลิตงานวิจัยให้ได้ข้อมูลครบถ้วนเพิ่มมากขึ้น
2) ประสานงานให้นักวิจัยเข้าถึง และได้ข้อมูลที่จำเป็นต่อการพัฒนางานวิจัย
3) ประชุมแลกเปลี่ยนข้อมูล และช่วยให้ข้อมูลที่จำเป็นกับนักวิจัย
4) ติดตามการดำเนินงานของนักวิจัยผ่านช่องทางต่างๆ

จากบทบาททั้งหมดที่ได้กล่าวมาแล้วในข้างต้น จะมีผู้รับผิดชอบหลัก คือ ผู้ช่วยผู้จัดการโครงการ ที่จะเป็นเจ้าภาพหลักในการประสานการดำเนินงาน สร้างความเข้าใจ และติดตามการดำเนินงาน ให้งานวิจัยทั้งหมดบรรลุผลต่อไปได้ ซึ่งก็ถือเป็นอีกบทบาทที่สำคัญเช่นกันของทางคณะทำงานฯ ที่จะช่วยส่งผลให้เกิดการขับเคลื่อนการดำเนินงานโครงการฯ ในภาพรวม ไปสู่ความสำเร็จของเป้าหมายโครงการฯ ต่อไป

สำหรับกิจกรรมในวันนั้นเริ่มต้นโดย รศ .ดร.ปัทมาวดี โพชนุกูล รอง ผอ .สกว. ด้านการวิจัยเชิงยุทธศาสตร์ กล่าวต้อนรับและเน้นย้ำความสำคัญของการทำงานของทีมวิจัยที่จะเป็นพื้นฐานทางวิชาการที่สำคัญในการขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนของประเทศไทย

รูปที่ ก-5-3 บรรยากาศการจัดประชุม

ช่วงต่อมา อาจารย์ชล บุนนาค หัวหน้าโครงการ โครงการวิจัยเพื่อสนับสนุนการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDG Move) ทำความเข้าใจกับโจทย์วิจัยของโครงการอีกครั้งหนึ่ง เพื่อให้ทุกคนเข้าใจสภาพปัญหาและวัตถุประสงค์ของโครงการ กรอบการศึกษาและจุดเน้นเรื่องเป้าประสงค์ที่สำคัญที่สุด 30 เป้าประสงค์ ขอบเขตการศึกษาที่จะเป็นจุดเน้นในโครงการวิจัยนี้ แนวทางการดำเนินการศึกษาซึ่งจะเน้นไปที่การทำวิจัยในภาพรวมระดับประเทศ เป็นการวิจัยเชิงนโยบาย ที่จะใช้การวิจัยนี้เป็นพื้นที่ในการสร้างมีส่วนร่วมของภาคส่วนต่าง ๆ ในการทำวิจัย SDGs ในเชิงลึกต่อไป นอกจากนี้ยังได้มีการตกลงกันเรื่องปฏิทินการดำเนินการ และแนะนำผู้ประสานงานการวิจัยในด้านต่าง ๆ อีกด้วย

หลังจากนั้น ดร .บัณฑูรย์ เศรษฐศิโรตม์ ผู้อำนวยการสถาบันธรรมรัฐเพื่อการพัฒนาสังคมและสิ่งแวดล้อมได้นำเสนอภาพรวมและความคืบหน้าของการขับเคลื่อน SDGs ในประเทศไทย โดยอธิบายให้เห็นความเชื่อมโยงระหว่าง SDGs กับข้อตกลงและแผนพัฒนาต่าง ๆ ของประเทศไทย (ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 แผนปฏิรูปประเทศ ฯลฯ) โครงสร้างการทำงานของภา ครัฐ โดยเฉพาะคณะอนุกรรมการต่าง ๆ ของคณะกรรมการเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน (กพย.) ความคืบหน้าในการดำเนินงานของภาคเอกชนและภาคประชาสังคมด้วย

ในช่วงก่อนจบมีการถามตอบและแลกเปลี่ยนกับผู้ทรงคุณวุฒิและผู้แทนจากสำนักงานพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สามารถอ่านรายงานสรุปในภาคผนวกท้ายเล่ม

3.2 การนำเสนอความก้าวหน้า รายงานขั้นกลาง

การประชุมเสนอรายงานขั้นกลาง “โครงการสำรวจสถานะของเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนในบริบทประเทศไทย และทางเลือกมาตรการทางเศรษฐศาสตร์ สังคม และกฎหมาย ” 12 เป้าหมาย วันจันทร์ที่ 1 พฤษภาคม 2560 เวลา 08.30 – 16.30 น. ณ ห้องแมนดาริน ซี โรงแรมแมนดาริน กรุงเทพฯ

ด้วยทางคณะทำงานนั้น ได้รับการพิจารณาอนุมัติจากคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในการคัดกรองโครงการ ทั้ง 12 เป้าหมายแล้ว โดยคณะนักวิจัยทั้งหมด 12 คณะ ที่ทำการศึกษาสถานะของเป้าหมายที่ 1 2 4 5 7 8 9 12 13 14 15 และ 16 ซึ่งเริ่มดำเนินการวิจัยตั้งแต่เดือนมกราคม พ.ศ.2560 เป็นต้นมา และมีกำหนดส่งร่างรายงานขั้นสุดท้ายในเดือนมิถุนายน พ .ศ. 2560 รวมระยะเวลาในการดำเนินการศึกษาวิจัย 5 เดือน เมื่อดำเนินการมาได้กว่า 3เดือนแล้ว และเพื่อให้การศึกษาสถานะของเป้าหมายการพัฒนาที่ ยั่งยืนทั้ง 12 โครงการมีความครอบคลุม สมบูรณ์และถูกต้อง ทางโครงการจึงจัดให้มีเวทีการนำเสนอรายงานขั้นกลางขึ้น เพื่อให้เป็นเวทีที่คณะนักวิจัยได้นำเสนอผลการวิจัยขั้นกลางแก่ผู้ทรงคุณวุฒิจากภาคส่วนต่าง ๆ พร้อมทั้งรับฟังข้อคิดเห็นข้อเสนอแนะ และข้อมูลอันเป็นประโยช น์ต่อการศึกษาเพื่อนำไปปรับใช้ในการพัฒนารายงานขั้นสุดท้ายให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ในการจัดเวทีนั้น คือ 1) เพื่อให้โครงการวิจัยทั้ง 12เป้าหมายที่ได้รับทุนนำเสนอรายงานขั้นกลาง 2)เพื่อเป็นเวทีให้ผู้ทรงคุณวุฒิจากภาคส่วนต่าง ๆ ให้ข้อคิดเห็นข้อเส นอแนะ และข้อมูลอันเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาโครงการวิจัยทั้ง 12 เป้าหมาย

รูปแบบการจัดประชุมในการนำเสนอผลงาน ช่วงบ่ายจะเป็นการประชุมกลุ่มย่อย 3 กลุ่ม แบ่งเป็นกลุ่มที่ 1) People ประกอบด้วยเป้าหมายที่ 1 2 4 และ 5 กลุ่มที่ 2) Planet ประกอบด้วยเป้าหมายที่ 12 13 14 และ 15 กลุ่มที่ 3) Prosperity+ Peace ประกอบด้วยเป้าหมายที่ 7 8 9 และ 16

สถานที่จัดประชุม คือ ห้องแมนดาริน ซี โรงแรมแมนดาริน กรุงเทพฯ ห้องแบ่งกลุ่ม 3 ห้อง ประกอบด้วย 1) ห้องประชุมแมนดาริน ซี 2) ห้องประชุมการะเกด และ 3) ห้องประชุมบุษบา

ครั้งนี้มีผู้เข้าร่วมประชุมนักวิจัย ผู้แทนหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม และนักวิชาการที่เกี่ยวข้อง ประมาณ 210 คน ในการประชุมนี้เป็นไปตามความคาดหวังที่จะได้ข้อเสนอแนะในการจัดทำรายงานให้สมบูรณ์ และนักวิจัยได้ประโยชน์ในการได้ข้อเสนอแนะจากผู้เชี่ยวชาญในภา คส่วนต่าง ๆ ที่ช่วยเติมเต็มให้งานวิจัยมีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

ข้อสังเกต จากรายงานความก้าวหน้านั้น พบว่าการแบ่งเนื้อหา หัวข้อรายงานของนักวิจัยในแต่ละเป้าหมายนั้น มีความแตกต่างกันพอสมควร เพื่อให้แนวทาง และรูปแบบการแบ่งเนื้อหาตามแต่ละหัวข้อ มีความคล้ายคลึ งกัน ทางคณะทำงาน จึงพัฒนาแนวทางการเขียนให้กับนักวิจัย ที่ระบุถึงขอบเขตในการเขียนงานวิจัย ในแต่ละหัวข้อ และโครงร่างรายงาน ในแต่ละบท ส่งให้กับนักวิจัยได้มีแนวทางที่ตรงกัน

โครงร่างสำหรับรายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์

โครงการ “สำรวจสถานะของเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนในบริบทประเทศไทยและทางเลือกมาตรการทางเศรษฐศาสตร์ สังคม และกฎหมาย”

เพื่อให้รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์ของนักวิจัยทุกโครงการมีความสอดคล้องกันและมีเนื้อหาที่ครบถ้วนทางโครงการ SDG Move ขอให้นักวิจัยทุกโครงการดำเนินการวิจัยให้ครบตามขอบเขตการศึกษา ที่ระบุเอาไว้ในเอกสารประกาศโจทย์ของโครงการ ในการนี้เพื่อเน้นย้ำอีกครั้งให้ทราบด้วยกัน จึงนำขอบเขตการศึกษาดังกล่าว มาแสดงไว้ด้านล่าง พร้อมข้อเสนอ โดยขอบเขตการศึกษา แต่ละเป้าหมาย (Goal) มีขอบเขตการศึกษาดังนี้

1. การกำหนดนิยาม ความหมาย คำจำกัดความของเป้าประสงค์และตัวชี้วัดความสำเร็จ
2. ความสอดคล้องระหว่างเป้าประสงค์และตัวชี้วัดดังกล่าวกับบริบทของประเทศไทย และเสนอเป้าประสงค์ตัวชี้วัดที่เหมาะสมกับบริบทของประเทศไทยโดยสังเขป (เนื่องจากจะมีการพัฒนาตัวชี้วัดที่เหมาะสมกับบริบทประเทศไทยต่อไปในอนาคต)
3. สำรวจสถานะปัจจุบันของเป้าประสงค์ ตัวชี้วัด รวมถึงช่องว่างระหว่างสถานะปัจจุบันกับเป้าประสงค์ตัวชี้วัด สัดส่วนผู้คน/พื้นที่ที่ได้รับผลกระทบ ระดับความรุนแรงของปัญหาที่เกี่ยวข้องกับเป้าประสงค์และตัวชี้วัด
4. สำรวจสถานะปัจจุบันของเป้าประสงค์ด้านการดำเนินงานในปัจจุบัน หมายรวมถึงกิจกรรม โครงการ แผนงาน นโยบาย กฎหมาย ฯลฯ ที่ภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม ชุมชน และองค์กรระหว่างประเทศได้ดำเนินการอยู่ในประเทศไทย
5. ประเมินความพร้อมในการบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน โดยความพร้อม หมายรวมถึงความพร้อมด้านองค์ความรู้ ด้านข้อมูลสถิติ ด้านกฎหมายและการบังคับใช้ด้านประสิทธิภาพการบริหารจัดการของภาคส่วนต่าง ๆ ได้ด้านทรัพยากร งบประมาณ กำลังคนและศักยภาพบุคลากร ทั้งในภาครัฐและนอกภาครัฐ ด้านการมีส่วนร่วมและบูรณาการระหว่างภาคส่วนต่าง ๆ (ภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม ภาควิชาการ) ในการบรรลุเป้าหมาย
6. การจัดลำดับความสำคัญของเป้าประสงค์ต่าง ๆ ในเป้าหมายนั้น โดยอาศัยผลการศึกษาข้างต้น
7. สำรวจมาตรการทางเลือกด้านเศรษฐกิจ สังคมและกฎหมาย (หรือเชิงสถาบัน) ทั้งจากในประเทศและต่างประเทศ โดยมุ่งเน้นมาตรการที่น่าจะเป็นคานงัด (Tipping Point) หรือวิธีการที่ดี (Best practices) ที่จะทำให้สามารถบรรลุเป้าประสงค์นั้น ๆ ได้

หมายเหตุ :

1. นักวิจัยควรตอบประเด็นที่ระบุไว้ในขอบเขตการศึกษาทุกประเด็น ประเด็นใดที่ไม่สามารถตอบได้เพราะประสบอุปสรรคบางประการ เช่น ด้านข้อมูล หรือการให้ความร่วมมือของหน่วยงาน ให้เขียนระบุไว้ในรายงาน
2. หัวข้อที่นักวิจัยควรให้ความสำคัญอย่างยิ่งคือ ขอบเขตการศึกษาหัวข้อที่ 2 – 5

โครงร่างรายงานฉบับสมบูรณ์

บทที่ 1: บทนำ

บทที่ 2: นิยามและความหมายของเป้าประสงค์ (Target) และตัวชี้วัด (Indicator) ภายใต้เป้าหมายที่...และความสอดคล้องกับบริบทประเทศไทย

เนื้อหา ตามขอบเขตการศึกษาข้อ 1 และ 2 อนึ่งนักวิจัยจำเป็นต้องเสนอว่าจะเลือกใช้นิยามของประเทศไทยเอง หรือของนิยามสากล โดยให้เหตุผลว่านิยามใด เหมาะสมกว่าในการนำมาใช้ในประเทศ ซึ่งข้อมูลและเหตุผลสนับสนุนในส่วนนี้ควรมาจากการทบทวน Metadata ของ UN การทบทวนวรรณกรรม ประกอบกับความคิดเห็นจากภาคส่วนต่างๆ ประกอบกัน นอกจากนั้นให้สรุปคำจำกัดความ ของแต่ละเป้าประสงค์ และตัวชี้วัดด้วย

บทที่ 3: สถานะปัจจุบันของเป้าหมายที่... ในบริบทประเทศไทย

เนื้อหา ตามขอบเขตการศึกษาข้อ 3

บทที่ 4: การดำเนินงานของภาคส่วนต่าง ๆ ในปัจจุบันเกี่ยวกับเป้าหมายที่ ... ในบริบทประเทศไทย

เนื้อหา ตามขอบเขตการศึกษาข้อ 4 อนึ่งการสำรวจสถานะ ควรมีมากกว่าแค่การรายงานตัวชี้วัด ควรมีข้อมูลอื่น ๆ ประกอบจากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องด้วย เพื่อให้เข้าใจสภาพปัญหาในเชิงคุณภาพได้มากยิ่งขึ้น นอกจากนี้ยังควรทบทวนการดำเนินงานของภาคส่วนต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับแต่ละเป้าประสงค์เอาไว้ด้วย

บทที่ 5: ความพร้อมของประเทศไทยในการบรรลุเป้าหมายที่ ...

เนื้อหา ตามขอบเขตการศึกษาข้อ 5 โดยอาจเน้นไปที่ความพร้อมของภาครัฐเป็นหลัก หากมีข้อมูลของภาคส่วนอื่น ๆ ด้วยก็จะเป็นประโยชน์มาก นักวิจัยควรประสานงานขอข้อมูลจากหน่วยงานหลักและหน่วยงานรองที่เกี่ยวข้องกับเป้าประสงค์และตัวชี้วัดนั้น ๆ ประกอบกับการทบทวนเอกสาร/วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

บทที่ 6: การจัดลำดับความสำคัญ

เนื้อหา ตามขอบเขตการศึกษาข้อ 6 และขอให้จัดลำดับความสำคัญใน 2 ลักษณะคือ

1) จัดลำดับตามความ “เร่งด่วน” (Urgency) ของเป้าประสงค์ – หมายถึง เป้าประสงค์ใดที่จำเป็นต้องดำเนินการเพื่อแก้ปัญหาก่อนเพื่อป้องกันมิให้มีผลเสียเกิดขึ้นมาก หากปล่อยไว้เนิ่นช้าจะก่อนให้เกิดความเสียหายต่อเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อมมาก

2) จัดลำดับตาม “ผลกระทบ” (Impact) ของเป้าประสงค์ – หมายถึง เป้าประสงค์ใดที่หากบรรลุแล้วจะเป็นพื้นฐานให้การบรรลุเป้าประสงค์อื่น ๆ ภายในเป้าหมายที่พิจารณาหรือเป้าหมายอื่น ๆ เป็นไปได้ง่ายขึ้น มีประสิทธิภาพมากขึ้น หรือมีผลก่อให้เกิดปฏิกิริยาลูกโซ่ไปยังเป้าประสงค์/เป้าหมายอื่น ๆ

บทที่ 7: การสำรวจเบื้องต้นเกี่ยวกับมาตรการทางเลือกด้านเศรษฐกิจ สังคมและกฎหมาย เพื่อบรรลุเป้าหมาย

เนื้อหา ตามขอบเขตการศึกษาข้อ 7 นักวิจัยอาจอาศัยข้อมูลเกี่ยวกับมาตรการต่าง ๆ จากการทบทวนวรรณกรรมตามขอบเขตการศึกษาข้อ 1-5 มาประมวลเป็นเนื้อหาบทที่ 7 ก็ได้ หรือหากนักวิจัยสามารถดำเนินการสำรวจ ประสบการณ์ทั้งไทยและต่างประเทศได้ตามขอบเขตก็จะเป็นประโยชน์มาก

บทที่ 8: สรุป
เนื้อหา บทอภิปราย สรุปข้อมูลการดำเนินงาน ให้เห็นบทเรียน ข้อจำกัด ข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาต่อยอดงานวิจัย หากมีการดำเนินงานต่อไป

4. ขั้นท้ายโครงการ

ในขั้นท้ายโครงการ จะมีขั้นตอนย่อยในการดำเนินงาน 2 ขั้นตอน ประกอบด้วย 1) การนำเสนอ(ร่าง)รายงานวิจัย 2) การนำเสนอเวทีสาธารณะ เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนของประเทศไทย: สถานะและก้าวต่อไป

4.1 การประชุมพิจารณา(ร่าง)รายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์

ด้วยขั้นตอนการทำวิจัยก่อนที่จะปิดโครงการ เพื่อให้รายงานได้ผลลัพธ์ตรงกับเป้าหมายที่ได้วางไว้ ทางโครงการฯ จึงจัดให้มีการนำเสนอ (ร่าง) รายงานฉบับสมบูรณ์ เพื่อให้ผู้ทรงคุณวุฒิ ที่มีความรู้เฉพาะทางในแต่ละภาคส่วน ได้ให้ความเห็นต่อ(ร่าง)รายงานฉบับสมบูรณ์ โดยการดำเนินงานมีแนวทางการดำเนินงานอีก 2 ขั้นตอนย่อย ได้แก่

4.1.1 การอ่านให้ความเห็นโดยผู้เชี่ยวชาญเฉพาะ เมื่อทางโครงการฯ ได้รับ (ร่าง) รายงานฉบับสมบูรณ์จากนักวิจัยทั้ง 12 โครงการ ในช่วงวันที่ 20 มิถุนายน 2560 แล้ว ทางคณะทำงาน ได้ประสานหาคณะกรรมการที่เชี่ยวชาญ จากทางสกว . และจากชื่อเสียงที่เป็นที่รู้จัก เพื่อทาบทามให้ความเห็นต่อ (ร่าง) รายงานฉบับสมบูรณ์ในแต่ละเป้าหมาย จากนั้น คณะทำงานได้จัดส่ง (ร่าง)รายงานแต่ละฉบับให้ ผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อให้ความเห็นแล้วส่งกลับมา เพื่อใช้เป็นข้อมูลเสริมในการประชุมพิจารณา (ร่าง) รายงานฉบับสมบูรณ์ โดยรายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิที่อ่าน(ร่าง)รายงานฉบับสมบูรณ์แต่ละเป้าหมาย ได้แก่

- เป้าหมายที่ 1 โดย ดร.สมชัย จิตสุชน และดร.ธร ปีติดล
- เป้าหมายที่ 2 โดย รศ.ดร.ประภาส ปิ่นตบแต่ง และคุณพรชาตา บุสสุวัณโณ
- เป้าหมายที่ 4 โดย ดร.ไกรยส ภัทราวาท
- เป้าหมายที่ 5 โดย ดร.รัชนีกร แซ่วัง
- เป้าหมายที่ 7 โดย ดร.วิชสิณี วิบูลผลประเสริฐ
- เป้าหมายที่ 8 โดย รศ.ดร.กิริยา กุลกลการ คุณสุนทรี หัตถี เซ่งกิ่ง และคุณพูลทรัพย์ ตุลาพันธ์
- เป้าหมายที่ 9 โดย รศ.ดร.พีระ เจริญพร และดร.กนต์ธีร์ นุชสุวรรณ
- เป้าหมายที่ 12 โดย รศ.ดร.นิรมล สุธรรมกิจ
- เป้าหมายที่ 13 โดย ผศ.ดร.ชโลทร แก่นสันติมงคลสุข
- เป้าหมายที่ 14 โดย ผศ.ดร.สุชาย วรชนะนันท์ และดร.เนาวรัตน์ ไกรพานนท์
- เป้าหมายที่ 15 โดย ดร.ณัฐวิคม พันธุวงศ์ภักดี
- เป้าหมายที่ 16 โดย อ.ไพสิฐ พาณิชย์กุล และคุณธีรดา ศุภะพงษ์

แนวทางการให้ความเห็นนั้น จะใช้ตามกรอบแนวทางโครงร่า งรายงาน ที่ได้จัดทำให้นักวิจัยใช้ในการเขียนงานวิจัย นอกจากนั้นทางคณะทำงาน ได้ทำแบบฟอร์มในการให้คำแนะนำ เพื่อให้ผู้ทรงคุณวุฒิใช้ในการกรอกข้อมูลในครั้งนี้ สามารถอ่านความเห็น และตัวอย่างแบบฟอร์มได้ในส่วนภาคผนวกแนบท้ายรายงานฉบับนี้

4.1.2 ประชุมพิจารณา(ร่าง) รายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์ เป็นการประชุมย่อย เมื่อวันที่ 7 กรกฎาคม 2560 ณ สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) ตึก SM TOWER ห้องประชุมชั้น 14 และชั้น 15 ตั้งแต่ 9.30 – 17.00 น. โดยเชิญผู้ทรงคุณวุฒิที่เชี่ ยวชาญ จากภาคส่วนต่างๆ และจาก สกว. จำนวนทั้งสิ้น 44 คน แต่ละห้องประชุมแบ่งกลุ่มตาม P จะประกอบด้วย

- ชั้น 14 กลุ่ม People และ Planet
- ชั้น 15 กลุ่ม Peace และ Prosperity

โดยกระบวนการจะให้นักวิจัยนำเสนอ ผลของงานวิจัย ทีละเป้าหมาย สลับกับผู้ทรงคุณวุฒิให้ความเห็นในแต่ละเป้าหมายไปจนครบ

จากการประชุมในครั้ งนี้ ทำให้นักวิจัย ได้เห็นถึงจุดแข็ง จุดอ่อนของงานวิจัยตนเอง และงานวิจัยของเป้าหมายอื่นๆ ทำให้ได้ข้อเสนอแนะ และความเห็นเพิ่มเติม ที่จะทำให้นำไปปรับปรุงงานวิจัยให้เกิดความสมบูรณ์มากขึ้น ก่อนปิดโครงการวิจัย และทำให้นักวิจัยรับรู้ถึงข้อดี ข้อเสียในการจัดทำรายงานวิจัยของตนเอง ที่จะเป็นประโยชน์ต่อไปในการทำวิจัยได้

4.1.3 การนำเสนอ เวทีสาธารณะ เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนของประเทศไทย : สถานะและก้าวต่อไป

เนื่องจากงานวิจัยทั้ง 12 โครงการได้ดำเนินการจนเสร็จสมบูรณ์ และทางโครงการประสานงานฯ ได้ทำการสังเคราะห์งานวิจั ยทั้ง 12 งานเสร็จสิ้นแล้ว ในการนี้จึงจัดงานเวทีสาธารณะ “เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนของประเทศไทย : สถานะและก้าวต่อไป ” เพื่อบูรณาการงานวิจัย SDGs เผยแพร่ผลการสังเคราะห์งานวิจัยทั้ง 12 โครงการจากโครงการสำรวจสถานะของเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนในบริบทประเทศไทยและทางเลือกมาตรการ ทางเศรษฐศาสตร์ สังคม และกฎหมาย และเพื่อเป็นเวทีให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกกลุ่มที่เกี่ยวข้องมีโอกาสร่วมเสวนาและให้ความคิดเห็นต่อทิศทางของการทำงานวิจัยเพื่อสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนในประเทศไทย

แนวทางในการจัดกิจกรรมในครั้งนี้ มี 3 ส่วนหลักในการจัดกิจกรรม ส่วนแรกจะเป็นช่วงเปิดกิจกรรมปาฐกถาพิเศษ จาก ดร .สุวิทย์ เมษินทรีย์ รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี และกล่าวรายงานโดยผู้อำนวยการสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) และการให้ข้อมูล องค์ความรู้ที่ได้จากการสังเคราะห์งานวิจัยว่าด้วยสถานะของเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนในบริบทประเทศไทย 12 เป้าหมาย และก้าวต่อไป และ

ปาฐกถา “การขับเคลื่อน SDGsในมิติความมั่นคงทางอาหารและโภชนาการ ” โดยส่วนแรกจะเน้นการทำงานภาพรวม ทิศทาง การสังเคราะห์ในภาพรวม

ส่วนที่สอง จะเข้าสู่ช่วงเสวนา ทิศทางงานวิจัยเพื่ อ SDGs : มุมมองจากภาคส่วนต่างๆ เพื่อให้ได้ข้อเสนอจากมุมมองรอบด้าน ที่มาจากทุกภาคส่วน ที่จะทำให้ภาควิชาการมีส่วนทำให้การขับเคลื่อน SDGs มีประสิทธิภาพมากขึ้นโดยผู้ร่วมเสวนาประกอบด้วย

- พญ.มานิตา พรรณวดี รองผู้อำนวยการกองยุทธศาสตร์และแผนงาน สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข
- คุณกิตติวุฒิ ภิญโญวิทย์ นักการทูตชำนาญการ กรมการระหว่างประเทศ
- คุณบุญแทน ตันสุเทพวีรวงศ์ กรรมการมูลนิธิเพื่อสิทธิมนุษยชนและการพัฒนา
- ดร.พิพัฒน์ ยอดพฤติการณ์ ผู้อำนวยการสถาบันไทยพัฒน์
- รศ.ดร.ประภาส ปิ่นตบแต่ง ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยสังคม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

และดำเนินรายการโดย อ.ชล บุนนาค หัวหน้าโครงการ SDG Move สกว.

ส่วนสุดท้าย เน้นแลกเปลี่ยนทิศทางการวิจัยในอนาคตและสร้างความร่วมมือระหว่างภาควิชาการกับภาคส่วนอื่น ๆ เพื่อการขับเคลื่อน SDGs โดยการแบ่งกลุ่มย่ อย 4 กลุ่ม โดยให้นักวิจัยในแต่ละกลุ่มนำเสนอช่องว่างในการพัฒนางานวิจัย ข้อเสนอแนะที่ค้นพบจากงานวิจัยต่าง ๆ จากนั้นผู้เชี่ยวชาญ ในแต่ละเป้าหมายจะให้ข้อแนะนำเพิ่มเติม จากนั้นจะเป็นการระดมสมองจากผู้เข้าร่วมการประชุมในห้องย่อย โดยห้องย่อย 4 ห้อง ประกอบด้วย

กลุ่มที่ 1: People (เป้าหมายที่ 1, 2, 4, และ 5)
กลุ่มที่ 2: Prosperity (เป้าหมายที่ 7, 8, และ 9)
กลุ่มที่ 3: Planet (เป้าหมายที่ 12, 13, 14, และ 15)
กลุ่มที่ 4: Peace (เป้าหมายที่ 16)

สำหรับกิจกรรมนี้มีผู้เข้าร่วมประชุมนักวิจัย ผู้แทนหน่วยงานภาค รัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม และนักวิชาการที่เกี่ยวข้อง ประมาณ 273 คน ในการประชุมนี้ทำให้ได้ข้อเสนอแนะในการ ที่ทำให้ประเด็นทางวิชาการ มีมุมมองที่รอบด้าน และทางโครงการฯ ได้ประโยชน์ในการได้ข้อเสนอแนะอื่น ๆ จากผู้เชี่ยวชาญในภาคส่วนต่าง ๆ ที่ช่วยเติมเต็มให้ข้อเสนอในงานวิจัยมีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น และจากกิจกรรมนี้ทำให้เป็นการเผยแพร่งานวิจัยให้เกิดการรับรู้มากยิ่งขึ้น โดยข้อมูลเพิ่มเติมจะแนบท้ายรายงานในภาคผนวก

5. สรุปภาพรวมการดำเนินงาน

จากการดำเนินงานสนับสนุนโครงการสำรวจสถานะของเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนในบริบทป ระเทศไทย และทางเลือกมาตรการทางเศรษฐศาสตร์ สังคม และกฎหมาย ที่ได้ผลลัพธ์ออกมาจำนวน 12 โครงการแล้วนั้น ทางคณะทำงาน พบว่านักวิจัยในหลายเป้าหมาย มีความน่าสนใจที่จะทาบทามในการร่วมกันทำงานต่อไป ทั้งในระดับเชิงประเด็น หรือระดับพื้นที่ ด้วยหลายท่านมีความสนใจ และเชี่ยวชาญเฉพาะเรื่อง ที่จะช่วยหนุนเสริมในการดำเนินงานของคณะทำงานเอง ให้มีพลังในการขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนได้ต่อไป